AEGIDIUS ROMANUS

Super libros de Anima

Venedig 1500

Digitized by the Internet Archive
in 2015

https://archive.org/details/superlibrosdeani00gile

AEGIDIUS ROMANUS

Super libros de Anima
De materia celi
De intellectu possibili
De gradibus formarum

UNVERÄNDERTER NACHDRUCK DER AUSGABE
VENEDIG 1500
MINERVA GMBH · FRANKFURT/MAIN
1982

B
415
.G574
198-

ISBN 3-8102-0015-8
Druck: WS Druckerei Werner Schaubruch Mainz
Einband: Buchbinderei Kränkl Heppenheim

¶ Fidi interpretis Aristotelis Egidij Romani heremitarum ordinis In libros de anima expositio.

Ex romanorum

e spectabili ac illustri psapia oriundo sibi q̄plm dilecto dño Jacobo: dñi Joānis gagethani ro thomagēsi canonico Frater egidius romanus ordinis fratrum heremitarum sancti Augustini seip̄m ac pmptam ad sua bn̄placita uoluntatem. Duz intra me tacitus cogitarem qd uře gn̄ositati crga quā tāta dilectione afficior muneris offerre ualerē circūspecto nr̄o ingenio: t psiderata uře industria nāli decreui nil per me posse uobis trāsmitti decētius: nil destinari utili⁹: q̄ expōnem libri de aia: cuius cognitio ad oēm ueritatem videt pticē: t maxime ad nālem: ad quā capescēdam tāto videt itellectus sup cōem modū hoiuz eē dispositus: q̄to deus altissimus pre multis alijs psonaz uram nobiliorib⁹ nālib⁹ posuit. Suscipite ergo dilecte charissime destinatū donū aio letabūdo: qđ tāto magis rōnem doni pticipat. t tāto magis se eē placitū pbat. necnō t tāto maiorē meā charitatē t sollicitudinē erga uestrā nobilitatē arguit t oñdit: q̄to postulationi p̄ueniēs oblatuz esse dignoscit⁹ p̄ti⁹ q̄ petitū.

p **Philosophus** in 2° phi⁹ uolēs inuestigare termios t limites psiderationis phi nālis ait. usqueq̄ phicuz opz cognoscē spēm: t qđ qd est. i. usq; ad quē terminuz pōt se extēdē psideratio phica: siue psideratio phi nālis quā hēt de spēbus. i. de formis que sunt: qđ qd est. i. que pncipaliť ptinent ad rōnem qdditatis. huic aūt qōni t inq̄sitioni rndet idem phs ibidē dicēs q⁹ sic opz psiderare phicū formā spēz: t qđ qd est: quē admodū opz medicuz psiderare neruuz: t fabrū es. nō eni ois psideratio nerui spectat ad medicuz: neq; qcqd pōt psiderari de ere ptinet ad fabrum: nec ois psideratio de formis spectat ad phum nālem. q̄re si uidē uolumus q̄liter pfati artifices psiderāt de pdictis: videduz est q̄lis sit cōsideratio medici fabri t phisici. ¶ Medicus quidē si psiderat de neruo: hoc est inq̄stū in eo uult inducē sanitatem. ois igit illa psideratio que sanitati deseruit t que ordinat ut sanet nervus sm q⁹ h⁹¹ est: spectat ad medicuz. si aūt sit aliq̄ psideratio nerui hāc trāscēdēs: ibterfugē pōt psiderationē medici: sic q⁹ faber psiderat de ere: ut ex eo possit artificialia pstruē: psideratio eris ut ordinat ad opus uasoz eneoz ul' alioz artificialiuz que pstruunt ex erc: spectare pōt ad fabrum erartuz: sed si sit aliq̄ psideratio eris hāc psiderationem trāscēdēs subterfugit psiderationē eius. Ex hoc ergo patē pōt que sit psideratio nālis: t usqueq̄ se extendit psideratio ei⁹ quā hēt de formis. Naz nālis phs qcqd psiderat est aliq̄ mō motui t trāsmutationi ꝓiunctuz: q⁹ nt di 2° phi⁸. que nō amplius mota mouēt non amplius sunt phisice psiderationis. forme ergo oīno imāles nō ꝓiuncte māe subē transmutationi t motui sm subam nō sunt de psideratiōe phisici. Itaq; tādiu se extēdit psideratio phisica erga formas donec ꝑueniat ad formā illā que aliq̄ mō est imālis: t aliq̄ mō est pfectio māe. ibi aūt erit status t pfectus terminus psideratiōnis phisice. qcqd aūt est ultra formā illā psiderare sm subam nō ulterius ptinet ad nālem phm. forma aūt ultima sm psiderationē phi ultra quā nō se extēdit phs nālis. ut ait Cōmē^or 2° phi^z est aia humana. Possumus igit sic distiguere de formis. dicēdo quasdā eē oīno māles cuiusmodi sunt forme educte de potētia materie: tam sm subam q̄ sm dispōnem. Quedaz vō sunt q̄si penitus imāles ut itelligētie: que sm phm 8° me^cc sunt entes p̄ter oēm mām sensibilem t intelligibilem. Quedā aūt sunt forme medie: ut aie humane que sunt pfectiones corpoz. hūt enim se h⁹¹ aie q̄si mō medio: q⁹ l3 sm subaz nō educant de potētia māe: tū sm dispōnē de mā sūt educte. ¶ Incipit itaq; psideratio phi nālis a formis penitus mālib⁹ t terminat usq; ad aiam humanā. que est quodāmō mālis: t quodāmō imālis: sed cuz puctum est ad talem aiam sistit phus nec se extendit ad ulteriores formas: q⁹ de formis abstractis: cuiusmodi sunt intelligentie: eo q⁹ non mote moneāt: non ulterius considerat phus naturalis.

Hoc viso patē pōt quem ordinē hēat hic liber qui dī de aia quē hēmus p̄remanib⁹ inter alios libros nāles. nam modus phisicus t meta phisicus q̄dāmō videt oppositus. eo q⁹ modus phisicus t nālis q̄si hēt statuz in supmo t nō in ifimo. hēt enim status sm abstractionē qui est supmus: t nō sm pcretionē qui est ifimus. nulla enim est psideratio adeo pcreta: t adeo ꝓiuncta māe t trāsmutationi t motui que pp hoc. t sm q⁹ h⁹¹ ibterfugiat modum phisici: est tū aliq̄ psideratio adeo abstracta t adeo suprema que nō spectat ad nālem: t ad quā phisicus nō se pōt ostēdere. Scia vō metaphisica t diuia mō querso se habet. nā nō hēt terminuz in abstracto t in supremo sic q⁹ sit aliq̄ psideratio adeo abstracta t excellēs que trāscendat psiderationē metaphisicā t diuinā: q⁹ q̄to cōsideratio est altior: tāto magis est metaphisicalis: eo q⁹ metaphisica cōsiderat cās altissimas: ut di 2° meta^cc. hēt tū modus metaphisicus statum in infimo: q⁹ est aliq̄ psideratio adeo pcreta t p̄cta que non ptinet ad meta phisicum: qui est artifex ceis: l3 ptinē possit ad phisicū qui est artifex spālis. ¶ Adūtēdum tū q⁹ cuz dicimus metaphisicū nō hīe statum in supremo: q⁹ nō pōt cē cōsideratio ita alta que nō spectet ad ip̄m intelligēdo de psiderationē hīta per humanā inuētionē. ¶ Utrū aūt sit aliq̄ psideratio inspirata trāscēdēs cōsiderationem metaphisicā nō est p̄sentis speculationis. sic ēt cuz dicimus phisicuz nō hīc statuz in infimo sic q⁹ sit aliq̄ psideratio adeo pcreta que sm q⁹ h⁹¹ ibterfugiat psiderationem phisicā: intelligēdum est hoc supposita abstractione: quā regrit quelibet scia. nā si sic pcretā t mālez psiderationem hīc nellemus: ut ad ipa individua t singularia extēderemus cā: patet q⁹ de talib⁹ nō psiderat phisicus: eo q⁹ nulla scia circa individua t nīo singularia est. q⁹ talium: ut di 7° me^cc. nō est scia nec diffinitio. igit hoc mō sunt intelligēda que diximus: q⁹ cum tres sint modi eēntiales phie. phisicus. s. metaphisicus t diuinus. diuinus t metaphisicus modus inter scias humanitus inuētas nō recognoscit supiorem artificē nec hēt statū in supmo: ita q⁹ termineť psiderationē ei⁹ ad psiderationē artificis supioris. Phisic⁹ vō q̄stū ad modū abstractiōis iter ptes eēntiales phie nō recogn̄scit artificē iferiorē: ut q⁹ terminet ei⁹ psiderationē ad aliquaz essentialem partem phie que sit magis pcreta t minoris abstractionis. Incipit itaq; modus phisicus: ut patet per iam dicta: a formis infimis: t oīno mālibus t terminat usq; ad aiam humanā: quare si phisicus hēt statuz in supremo aia humana ad quā terminat psideratio phisica est dignissima t supma iter ea que cōsiderat phisicus nālis. hoc ergo psiderās phs uolēs cōmēdare hūc librum in quo determinat de oi aia t pncipaliter aia humana ait in pmis ponēdā eē notitiam de aia: qđ intelligēduz est q̄stum ad ordinem dignitatis. ordine enim doctrine liber de aia non est pmus inter libros nāles: sed tenet gradū sextum: t dicit sextus de nālibus: ut pbauimus in nostris editionibus quas fecimus sup phisicis. ordine tū dignitatis hīc est pmus: ut est per habita manifestum. His itaq; visis breuiter ad expositionem litere accedamus.

2ti.1. Quoꝝ honorabiliū notitiam opinantes. Magis aūt alterā altera: aut ſm certitudinē: aut
b ex eo q̄ melioꝝ q̄dez ⁊ mirabilioꝝ eſt: propter utraq; hec anime hiſtorias rationabiliter utiq; in primis ponemus.

¶ Iſte liber ſicut alij libri phi diuidit in duas ptes. ſ. in ꝓhemialē ⁊ executiuā. ps executia incipit ibi. ¶ Primᵐ aūt q̄onis ⁊c. ¶ In pte aūt ꝓhemij ut cōmētator inuit itēdit phs inducē hoies ad amorē hⁱ scie. q̄stū āt ad pns ſpectat q̄tuor ſūt que inclināt nos ut deſideremus ⁊ amemⁱ aliq̄ ſcire. ꝑᵐ eſt dignitas ⁊ honorabilitas ſcitoꝝ. nā q̄sto aliq̄ ſcibilia ſunt digniora ⁊ honorabiliora. tāto magis cupimⁱ illa ſcire. 2ᵐ eſt ꝓfectⁱ ⁊ utilitas ſcibiliū: qr q̄sto ſcibilia magis ſūt ꝓficua ⁊ ad plra utilia: tāto magis uolumⁱ illa cogſcē. 3ᵐ eſt ordo dicēdorū: qr q̄sto aliq̄ ſūt magis ordiate tradita: tāto magis anhelamⁱ ad illoꝝ notitiā. 4ᵐ eſt difficultas eoꝝ que tradunt in ſcia. Nā qr irascibilis nr̄a ſemp vult in arduū tēdē eoipſo q̄ dr̄ aliq̄ ee arduū ⁊ difficilia libenter uellemⁱ ea cognoſcē. ¶ Phs igit ut nos inducat ad amorē hⁱ ſcie in hoc ꝓhemio q̄tuor inuit. ꝑᵒ dicit hāc ſciaz ee dignā ⁊ honorabilē. 2° ait eā ee ꝓficuā ⁊ utilē. 3° tradit ordinē dicēdoꝝ. 4° ⁊ ultᵒ manifeſtat q̄sta ſit difficultas in dicēdis. 2ª ibi. ¶ Videt ⁊ ad ꝟitatē. ¶ 3ª ibi. ¶ Ingrimⁱ ar. ¶ 4ª ibi. ¶ Dino aūt ⁊ penit⁹. ¶ Dicit ergo q̄ nos opinates notitiā alterā. i. ſciaz aliquaz ee magis bonoꝝ honorabiliū. i. ee magis bonū honorabile altera. ſ. q̄z altera ſcia: aut ſm certitudinez: aut ex eo q̄ qdez eſt melioꝝ ⁊ mirabilioꝝ. i. qr eſt de melioribⁱ ⁊ mirabilioribⁱ. Duo ergo ſūt: q̄re vna ſcia magis eſt de nūo bonoꝝ honorabiliū q̄z alia. uel pp certitudinē demr̄atiōis uel nobilitatē ⁊ dignitatē ibi. ſbdit āt q̄ pp utraq; hec rōnabilr̄ utiq; hiſtoriā aie ponem⁹ in primis. ¶ Notādū aūt q̄ lz oīs ſcia ſpeculatiua ſit de nūo bonoꝝ honorabiliū: qr ſapiētibⁱ ⁊ ſciētibⁱ debet honor: tū qr nō oēs ſapiētes nec oēs ſciētes ſunt eq̄lr honorādi: ſō nō oēs ſcie ſūt eq̄lr honorabiles: ſed illa que eſt certior: ⁊ eſt de meliori ⁊ mirabiliori ſbo eſt honorabilior alia: ⁊ qr ſcia ⁊ notitia tradita in liº de aia inter ſcias ⁊ notitias traditas in alijs libris nālibⁱ eſt certior: ⁊ eſt de nobiliori ſbo. ſō pp utraq; hec notitia de aia honorabilitate ⁊ dignitate excedit notitias alias traditas in religs nālibⁱ libris. ¶ Notādū ēt notitiā de aia ee honorabilioꝛē ⁊ digniorē notitijs traditis i alijs libris nālibⁱ: qr ꝓsideratio nālis tā q̄z in aliq̄ excellenti ⁊ ſūmo ſiſtit in aia hūana de qua hic ꝓncipaliⁱ itēdit: ⁊ nō ſe extēdit ultra illā. ¶ Rurſuz hⁱ notitia eſt q̄dāmō certior: qr glibet certificat ⁊ expit in ſeipo q̄ eſt ⁊ vinit ⁊ hēt aiaz. ¶ Notādū ēt q̄ ubi nos hēm⁹ hiſtoriā de aia: trāſlatio cōmēti hēt narationez de aia. dr̄ āt notitia de aia hic tradita hiſtoria ⁊ narratio magis q̄z ſcia: qr ſcire eſt per cāz: ut dr̄ ꝑᵒ phⁱ. ⁊ ꝑᵒ poſtᵒ r. notitia tū hic tradita magis eſt a poſteriori: ⁊ p effectⁱ q̄z a ꝓri: ⁊ p cāz. iueſtigat enī hic phs ſbaz aie per potētias: ⁊ potētias per actⁱ. attū ordie cālitatis potētie ſtuit a ſba ⁊ actⁱa potētijs. ¶ Deide cū dicit.

2ti.2. ¶ Videt ad ueritatez oēm cognitio ipſius multū ꝓficere. maxime aūt ad naturam. eſt enim tanq̄ principium animalium.

¶ Ondit hāc notitiā utilez ⁊ ꝓficuā ut inducat hoies ad amorē hui⁹ ſcie ex effectu ⁊ utilitate eiⁱ dicēs. q̄ hec cognitio ipſiⁱ aic vī multū ꝓficē ad ꝟitatē oīuz maxie aūt ad nāz. i. ad ꝟitatē tradita in nālibⁱ. nam aia eſt tanq̄ ꝑn̄ᵐ aialiū ⁊ rerū aiatarū que ſūt q̄dāmō nobiliſſima ps nālis rei. ¶ Notādū aūt q̄ lz notitia de aia ⁊ potētijs eiⁱ faciat ad notitiā oīuz ſcia ⁊ ꝟtutū: eo q̄ cetera talia ꝑfit ee in aia uel potētijs eiⁱ potiſſime tū hⁱ notitia facit ⁊ ptinet ad ſciam nālē: eo q̄ ſit pars eiⁱ ⁊ nobiliſſima pars ut ſupⁱ dicebat. ¶ Deinde q̄ dicit.

2ti.3. ¶ Ingrimus aūt conſiderare ⁊ cognoſcere nāz ipſiⁱ ⁊ ſbam. poſtea quecūq; accidūt circa ipſam. quoꝝ alie, ꝓprie paſſiones videnť: alie aūt cōes ⁊ animalibus ineſſe.

¶ Tradit ordinē, procedēdi in hoc liº ducēs hoies ad amorē hui⁹ ſcie ex ordie dicēdoꝝ: ⁊ dicit q̄ nos ingrimⁱ. i. intēdim⁹ conſiderare ⁊ cognoſcē nam ⁊ ſbaz ipſiⁱ aie: ⁊ poſtea conſiderare intēdimⁱ quecūq; accūtia accidūt circa ipaz: q̄rū accūtiū: ſiue q̄ꝝ ꝓpetatū ⁊ paſſionū alie videnť ee ꝓprie paſſiones ipſius aie: alie aūt videntur eſſe cōmunes ⁊ eſſe aialibⁱ. i. eſſe toti conīucto pp ipſaz aiam: uel ex eo q̄ ipſa aia aialibⁱ eſt. ¶ Notādū āt q̄ q̄sdiu aia eſt conīucta corpi nullā hz opōnē quā nō coīcet ei: ⁊ que nō ſit totiⁱ conīuncti: eo q̄ nulla ſit opō ipſiⁱ aie que aliq̄ mō nō idigeat organo corpali: tū qr aliq̄ opōnes aie idigēt hⁱ organis magis per accūs ut itelligē ⁊ ſpeculari: aliq̄ vō magis p ſe ut conīpiſcē ul irasci: iō dcm̄ eſt q̄ aliq̄ paſſiōes videnť ee magis ꝓpe aie: aliq̄ vō videtur ee cōes ⁊ cōpetē ipſis aialibus ucl ee toti conīucti.

o Dnino aūt ⁊ penitⁱ difficillimoꝝ eſt accipe aliquā fidē de ipa. Cum eni ſit q̄ cois multis alijs: dico aūt eā que eſt circa ſubam ⁊ eā que q̄d eſt. Fortaſſis alicui videbit vna q̄daz methodus ee de oībus de qbⁱ uolumus cognoſcere ſubſtātiam ſicut ⁊ coꝝ que ſunt ſm accūs, ꝓprioꝝ demōſtrationis: quare querendum erit utiq; methodum iſtam.

¶ Poſt q̄z phs induxit nos ad amorē hui⁹ ſcie ⁊ ad diſcēdū ipaz ex pte honorabilitatis ⁊ utilitatis eiⁱ ⁊ ex pte ordis dicēdoꝝ: hic ut dicebat inducit ⁊ incitat nos ad hūdū ſciaz de aia ⁊ ad iſudādū circa cognitionē eiⁱ ex pte difficultatis repte in hⁱ cognitiōe. Nā difficilia libēter ſcire uolumⁱ. ⁊ circa ea eſt ferūētiⁱ iſudādū. i. oñ dēdo aūt difficultatē ꝓtingentē circa cognitionē ſube aie duo facit. qr ꝑᵒ oñdit hⁱ difficultatē ee magna: ex pte modi cogſcendi. 2° ex pterei cognite ibi. ¶ Cū manifeſtū fuerit. ¶ Circa ꝑᵐ duo facit ſm q̄ duplicē difficultatē tāgit ex pte modi cogſcēdi ſbaz aie. ꝑª eſt. ſi hⁱ modus ſit cois. ſcda ſi ſit ꝓpriⁱ. ſcda ibi. ¶ Si aūt non eſt vna. ¶ Dicit g. oīno aūt eſt penitⁱ de nūo difficillimoꝝ accipe aliquā fidē ⁊ aliquā ſciaz de ipa aia. cū eni ſit q̄ cois multis alijs rebⁱ ut oibⁱ. ſ. ſubſtātijs: dico aūt: ut eſt ea que eſt circa ſbam ⁊ ea que eſt q̄d eſt. i. circa q̄ q̄d eſt. i. circa q̄ddatē fortaſſis alicui videbit ee vna quedā methodus. ſ. cois oibⁱ de qbⁱ uolumⁱ cogſcē ſbaz: ſiē ⁊ eoꝝ ꝓpoꝝ que ſunt ſm accūs. i. ſiē ⁊ prioꝝ accūtiū dicimⁱ ee vnā cōem methodū ut demr̄o: nē uⁱ taliū eſt vna cois methodus: ut demr̄o: q̄re querēdū utiq; erit iſtā methodū ſic cōez pp q̄ difficultas erit in ſciēdo q̄ ſit illa methodus ſic cois. ¶ Deide. c. d.

¶ Si aūt nō eſt vna q̄dā ⁊ cois methodus de eo q̄ q̄d eſt: ꝙpⁱ difficiliⁱ eſt negociari oꝑtebit. u. accipe circa vnūq̄q; qs mōus

¶ Ondit difficultatē eſſe ex pte modi cogſcēdi ſbam aie ſi hⁱ modus nō ſit cois. Sed, ꝓpriⁱ dicēs. ſi aūt nō eſt vna q̄dā ⁊ cois methodus ſit ampliⁱ difficiliⁱ. i. eſt ma

gis difficile negociari circa cognitionē qdditatī.opor tebit eni circa vnūqdq;.i.circa vnā quāq; qdditatē ac cipe.qs sit modus ꝑpriꝰ cogniciōis eiꝰ.⁊ Deide.c.d.

¶ Eū ātm̄ aīfestū fuerit:utr̄ demr̄o aliq̄ sit aut diſio:aut aliq̄ methodꝰ:adhuc mltas hz dubitatiões ⁊ errores: ex qbꝰ opz q̄rē alia eni alioꝝ ꝓncipia:sic nūcroꝝ ⁊ plāoꝝ

¶ Oñdit difficile eē cogſcē aiaz ex pte rei scit.⁊ duo facē qr ꝓ°oñdit h eē difficile.2° enūat difficultates circa h ꝓtigētes ibi.⁊ Primū aūt fortaſſis. ⁊ Dicit q̄ ꝙ cum manifestū fuerit que sit illa via:⁊ qs sit ille modus hz quē accipiēda est cognitio qdditatis ⁊ sbe rei: ut cum manifestū fuerit utrū sit demr̄o aliq̄:aut diſio:aut etiā aliq̄ alia methodus ut cōpō.scito eni modo cogſcendi adhuc multas hēt dubitatiões ⁊ errores ex ipare ⁊ ex ꝓncipijs ipſi°rei ex qb°opz querē cognitionē qdditatis ⁊ sbe eiꝰ:qr alioꝝ alia sūt ꝑn̄ª:sic nūoꝝ ⁊ planorū.i.supficieꝝ sūt diūsa ꝑn̄ª. ¶ Notādū aūt q̄ de mō uenādi ⁊ cogſcēdi qdditates ⁊ diffones rep:ut narrat Lōmē°ꝰ ⁊ thenistiꝰ fuit triplex opio.vna Hyppocratis:alia pl'onis.3ª Arlis.Hyp.eni uoluit uenādā diffōnē eē ⁊ qdditatē rei ꝑ demr̄onē.pl'o vo ꝑ diſionē.Arist. vo ꝑ cōpōnē.cū igr̄ q̄libet haꝝ opionū magnos hūcrit defensores:difficultas est qs sit modus accipiēdi qdditatē.dato tū hꝰmodū eē cognitū adhuc est difficultaꝝ ex pte rei:ut sciamꝰ q̄ ꝑn̄ª cuiꝰ rei faciāt qdditatē:⁊ ꝑ q̄s ptes ⁊ ꝑ q̄ ꝑn̄ª accipiēda sit cognitio sbe rei:eo q̄ aliorū alie sūt ptes ⁊ ꝑn̄ª. ¶ Notādū ēt viā hyppocratis circa cognitionē diffōnis nō eē uerā:qr ipoˡᶜ est demr̄a re ipz q̄d qd est:ut ꝓbat 2°posteʳ.via āt pl'onis est q̄si p accns.nā diſio p accns facᵗ ad ꝙstitutionē diffōnis:sed via Arist.ē p se.nā cōpō ut cōponē ꝓpriā diā ꝑpo gñi p se facit ad ꝙstitutionē diffōnis rei.⁊ Deide cū dicit.

lō.6 ¶ Primū aūt fortaſſis neciū est dicē q̄ genꝝ ⁊ qd sit.dico āt utrū sit aut q̄litas:aut q̄ntitas:aut sit q̄ddā aliō diſoꝝ ꝑntoꝝ:ad huc āt utr̄ eoꝝ q̄ sūt in potētia:aut magis endelechia q̄dā sit:utrū eni nō aligd paꝝ

¶ Quia dixerat difficultatē eē in cogſcēdo sbaz aliquaz ex pte ꝓncipioꝝ rei ul'ex ipare enūat difficltates illas circa qō duo facē.qr ꝓ°enūat hꝰˡ difficultates.2°exeqr de vnaq̄q illaꝝ ibi.⁊ Nūc qdā eni dicētes.⁊ Ad cuidētiā aūt pᵉ ptis sciēduꝫ q̄ ꝑm q̄ aligd diūsimode hēt rōnē totiꝰ ⁊ ꝑm q̄ hēt diūsos modos ptis sic diūsimode uenari possumꝰ cognitionē sbe eiꝰ.aia aūt q̄ntuꝫ ad ꝑns spectat triplr est q̄ddā totū.ꝓ°est q̄ddā totū diſſinibile.qr oīs diffō est ꝑmo hūs ptes:ut di 7°metaᶜᶜ.pp qō in diffōne aie ponēde sūt plēs ptes diffinitiue ⁊ aia erit q̄ddā totū diffinibile.2° aia est q̄ddā totū poˡᶜ:qr hēt plēs ⁊ diūsas pōnes.3°est q̄ddā totū ul'e:qr hēt sē se plēs ptes sēiuas.tria g̃ facit.qr ꝓ°innuit difficultatē eē in cogſcēdo sbaz aie:put ipa est q̄ddā totū diffinibile.2° innuit h idem put est q̄ddā totū poˡᶜ.3° put est q̄ddā totū ul'e.2ª ibi.⁊ Cōsiderādū aūt ⁊ si ptibilis.⁊ 3ª ibi.⁊ Et utrū sit silis spēi.⁊ Suppleat g̃ sic lra:q̄ accidit difficultas circa diffōnē aie ul'circa ipaz aiam:ut est q̄ddā totū diffinibile.ꝑmaūt q̄ntū ad genꝰ:qr fortaſſis si uolumꝰ cogſcē qdditatē ⁊ diffonē aie neciū est diuidē.i.diuisim ꝙsiderare in q̄ genꝝ sit aia ⁊ qd sit.dico aūt utr̄ sit hoc aligd:aut sba:aut q̄litas:aut q̄ntitas aut ēt q̄ddā aliō diūsoꝝ ul'ut hēt alia lra diūsoꝝ.i.aliorū ꝑdicatoꝝ.adhuc aūt ut'aia est qd diffinibile nō solū accidit difficultas rōne gñis:ut in q̄ gñe sit:sed etiā rōne diē:q̄re opz vidē que diā ei cōpetat ⁊ utrum sit eoꝝ que i potētia aut magis sit q̄dazendelechia.i.q̄dā actꝰ ⁊ pfectio.differt eni hoc nō paꝝ imo multū:eo q̄ actꝰ ⁊ potētia sunt diē ualde opposite:ut Lōmētatoꝝ ait. ¶ Notādū aūt q̄ ait fortaſſis neciū cē scire in q̄ gñe sit aia ⁊ adhuc que diā ei cōpetat.nā duo sūt modi diffinicndi.vnus est per genus ⁊ diās:⁊ h cōpetit subijs cōpositis ex mā ⁊ forma.aliꝰ est modus p additamēta ut p additionē ꝓprij sbi ul'ꝑpe māe ⁊ h cōpetit accntibꝰ:⁊ ēt formis sbalibꝰ que sunt pfectio māe. vñ ⁊ h mō diffinit aia.diffō eni eiꝰ nō ꝑpe est p genus ⁊ diā:sed magis est p additamētū ꝑpe māe uel ꝓprij susceptibilis.diffinit eni p h q̄ est actꝰ corpis.scire ita q̄ in q̄ gñe sit aia:ut q̄ sit in gñe sbe:aligd facit ad notitiā eiꝰ diffonis:qr p h scit q̄lis actꝰ sit:ut qr est actꝰ pmꝰ ⁊ sbalis: tñ qr diffō aie nō ē simplr accipiēda p genꝰ ⁊ diā:sz p ꝓpriū susceptiuū:nō dixit phs simplr ⁊ absolute q̄ neciū ē diuidē in q̄ gñe sit aia sz q̄si sub dubio loquēs ait.q̄ fortaſſis neciū est diuidē ꝑdicamēta ut sciamꝰ in q̄ genꝝ sit aia. ¶ Notādū ēt q̄ actꝰ ⁊ potētia sunt diē que ꝓtigūt oibꝰ ꝑdicamētis:ut Lōmēta toꝝ ait.imo actꝰ ⁊ potētia sunt tales diē que hñt rōnē ꝓncipij respectu ꝑdicamenti:cuiꝰ sunt diē.cū igr̄ aia sit ꝓncipiū aialiū:⁊ sit in gñe sbe tanq̄ ꝑnᵐ:si uolumꝰ uenari diffonē ⁊ qdditatē eiꝰ:post q̄ sciuerimꝰ eū eē in gñe sbe:inuestigādum est que haꝝ diāꝝ ei cōpetat:an actꝰ aut potētia:ut utrū sit in gñe sbe tanq̄ ꝑnᵐ qō est actꝰ ul'tanq̄ ꝑnᵐ qō est potētia. ¶ Notādū ēt q̄ ps illa in qua narrat difficultas circa cognitionē sbe aie in q̄tū ipa ē qd diffinibile:posset diuidi i ptes duas:qr ꝓ° narrat difficultas que ꝙsurgit ex pte gñis.scdo que cō surgit ex pte diē ibi.⁊ Adhuc aūt utrū.⁊ sed dūmodo bene habeat mens phi de multiplicatione partium nō est multum curandum.⁊ Deinde cum dicit.

¶ Cōsiderādū āt ⁊ si ptibilis sit:aut iptibilis 2ᵐ.7.

¶ Narrata difficltate q̄ ꝙsurgit cogſcēdo aiaz inq̄tū est qdā totū diffinibile: narrat difficltatē circa eiꝰ cognitiōez inq̄tū ē totū qdā possibile dicēs.q̄ ꝙsiderādū est circa aiaz si sit ptibilis aut ipartibilis ꝑm sbaz ⁊ sbz aut ꝑm vtutes ⁊ pōnes ut q̄ sit totū qdā possibile.sic enim supplet hāc lram ꝙᵗᵒʳ.⁊ Notādū aūt q̄ circa ptibilitatē ⁊ diuisionem aīc:ut ꝙᵗᵒʳ.ait.fuerūt due opiones.vna platonis q̄ posuit aiaz diuisibilem eē ꝑm sbm ita q̄ intellectualis eēt in cerebro:ꝙcupiscibilis in corde:nālis ⁊ nutritiua in epate.Aᵛᵉ.vo credidit aiaz eē vnā ꝑm sbaz ⁊ eēntiā:eē aūt ptibilē ⁊ diuisibilē hz pōnes ita q̄ hēt diūsas ptes nō eēntiales:sz potētiales. Difficultas est igr̄ circa cognitionez aie ,put est ipartibilis ꝑm substantiam:⁊ partibilis ꝑm positiones uel,put est quoddā totum potentiale.⁊ Deinde cum dicit.

¶ Et utrū sit silis spēi oīs aia aut nō: si aūt nō sit silis spēi:utrū spe differāt aut gñe.

¶ Tāgit difficultatē circa aiaz ,put est q̄ddā totū ul'e dicēs:q̄ ēt inuestigādū est utrū oīs aia sit silis spēi aut nō. si aūt nō est silis spēi.querēdū est utrū aie tñ differunt spe aut ēt differāt gñe.difficultas est g̃ circa aiam q̄lez ul'itatē hēat utrū sit totū ul'e:sic spēs ul'sic genus ul'ēt sic analogū:ita q̄ aie nō solū differāt spe:sed etiā gñe. ¶ Notādū has duas difficultates de aia ordinari ad difficultatē ꝑmā.nā difficultas de aia ,put est q̄ddā totū diffinibile.nā ꝑ pōnes aie ⁊ ꝑpetates eiꝰ inuestigari poterit qd dicas.⁊ nā ipsiꝰ⁊ difficultas ista ,put aia est q̄ddā totū ul'e ordiat ad difficultatē illā ,put est q̄ddā totū diffinibile:qr ꝑm q̄ aligd est maioris ul' minoris ul'itatis:sic hēt alr⁊ alr diffiniri.Nō g̃ supuacuū est inquirē circa aiaz oēs has difficultates:qr ꝑ oia ista inuestigari habet qdditas:⁊ natura eiꝰ. ¶ Notādū etiam q̄ difficultas circa aiam ,put ipsa est quoddaz totum diffinibile maxime augeꝫ ex eo q̄ diffinitio uanda de anima debeteſſe naturalis ⁊ ꝓpria:quia ualde est difficile aliquid nāliter ⁊ ꝓpꝛ̄ diffiniri.

n Unc qdez eni dicẽtes ⁊ q̃rẽtes de aĩa de humana solũ vidẽtur itẽdere

¶ Enũatis p̃dictis trib⁹ difficultatib⁹ circa aiam: in pte ista: ut dicebat: exequit de difficultatib⁹ illis: pp quod tria facit. q⁹ p⁹ exeḡt de difficultate circa aiaz ꝑut est q̃ddã totũ ul'e. 2⁹ de difficultate circa ipaz ꝑut est q̃ddã totũ põle. 3⁹ exeḡt de difficultate circa diffones nales ex qua executõe appebit q̃sta difficultas sit circa aiaz ꝑut ipa est q̃ddã totũ diffinibile. ultio aũt exeḡtur de difficultate circa diffones: q⁹ ut supr⁹ dicebat oẽs difficultates aie ad illã sũt ordinande. 2⁹ pars icipit ibi. ⌊ Amplius autem si non multe. ⌋ tertia ibi ⌊ Et ꝓpter h̃ igit iam pbi. ⌋ ¶ Circa p'''' duo fac̃ ꝑm q⁹ dupl'r oñdit difficile eẽ bñ determiare de utilitate ei⁹. p⁹ eniz oñdit ℔ ex locutionib⁹ antiq̃rũ. 2⁹ ex diffõne accipiẽda circa ipaz aiaz ibi. ⌊ Formidãdũ aũt q̃tenus. ⌋ Dicit ḡ q⁹ nũc qdẽ eni antiq dicẽtes ⁊ querẽtes de aia solũ vident itẽdẽ de aia hũana. tũc ḡ supplẽdus est text⁹ q⁹ cũ antiq solũ de illa visi sint log difficile est scire: q̃le ul'e sit aia: ut ꝑ sit tale ul'e q̃le est aĩa hũana ⁊ q̃le est species: ul' sit tale ul'e q̃le est genus. ⌈ Deinde cum dicit.

Cõ.8 ¶ Formidãdũ aũt q̃tenus nõ lateat: utruz vna rõ ipsi⁹ est sic̃ aial: aut ꝑz vnũ q̃dq̃ altera: ut equi: canis: homis: dciq̃. Aial aũt ul'e aut nihil est: aut posteri⁹ est. sil'r aũt ⁊ si aliquod cõmune aliud predicetur.

¶ Tãgit scdaz difficultatẽ circa ulitatẽ aie q̃ orit ex diffinitiõe dãda de ipa dicẽs: q⁹ formidãdũ q̃le ul'e ponatur cẽ aia. q̃tenus nõ lateat ut ꝑ sit vna rõ ipsi⁹: sic̃ aialis. i. sic̃ gñis: aut ꝑz vnũ q̃dq̃. i. ꝑm vnãquãq; spẽz aie est' altera diffõ ut est alia diffõ equi canis hois ⁊ dei. i. corpis supcelestis: ⁊ tũc supplẽdũ est: q⁹ nõ est q̃renda vna cois rõ oĩs aie tanq̃ gñis: ul'si talis diffõ q̃rit nõ est ibi sistẽdũ: ꝛ ulterꝰ inueniḡda est diffõ diusaꝑ aiaꝑ ꝑm spẽz: q⁹ ul'e q̃d est aial. i. ul'e q̃d est genus: aut nihil est aut est posteri⁹ ipis ptibilib⁹: ul' est posterius q̃z sint ipe res diffinibiles: ⁊ q̃d dictũ est de aiali sil'r itelligẽdũ est si q̃d aliud p̃dicet q̃ sit cõe sic̃ aial uel sic̃ genus ¶ Notãduz aũt q⁹ differt ul'e q̃d est gen⁹ ab ul'i q̃d est spẽs. nã spẽs de se est forma vna. si aũt nõ est vna ℔ est p accns inq̃stũ recipit in diusis mãeb⁹. Sed gen⁹ ẽt p se nõ dic̃ formã: ⁊ nãm vnã: pp q̃d. 7⁹ phi⁹. ꝑbat q⁹ nõ ẽ uera vniuocatio nisi ispe spãlissima: ⁊ q⁹ ea que vgũt ad equocationẽ ⁊ nõ dicũt vnã nãm ⁊ vnã forma nõ sũt ꝓpe diffinibilia: nõ est ꝓpe aliq̃ diffinibile nisi speci es q̃re nõ est q̃rẽda diffõ aie tãq̃ gñis ul't. tãq̃ diffõ aial' ul'si talis diffõ q̃rit nõ est ibi sistẽdũ. sed q̃rẽda est nã ⁊ gdditas aie ꝑm spẽz ⁊ maxie nã ⁊ gdditas aie hũane: de q̃ ꝑncipalit⁹ itẽdit: ⁊ pp quã tota notitia tradita i ℔ lib⁹ dicẽ magis honorabilis q̃z aliq̃ alia notitia tradita in alijs libris nãlib⁹. ¶ Notãdũ ẽt q⁹ cũ de gñe formam⁹ vnũ aliquẽ ꝓceptũ illi vni ꝓceptui nõ rñdet ypostasis vna uel fundamẽtũ vnũ ex pte rei: inde est q⁹ Themistⁱ⁹ ait. q⁹ gñis gdẽ ꝓcept⁹ sine ypostasi summatim collect⁹ est ex tenui singularũ silitudie. ⁊ ꝛbdit q⁹ aut oino nihil est gen⁹ aut est mlto posteri⁹ singularib⁹ addit aũt q⁹ spẽs nã q̃dã ⁊ forma vult eẽ: itaq; si ꝓsideram⁹ gen⁹ rõne fũdamẽti realis ul'rõne ypostasis: q̃dã mõ nihil est. Si vo rõne ꝓcept⁹: cũ ꝓcept⁹ nri posterio res sint reb⁹: genus ꝑm ℔ est posteri⁹ ipsis diffõnib⁹: eo q⁹ res sint diffinibiles: ul' est posteri⁹ ipsis pticularib⁹: q⁹ ꝓceptiões nre itelligibiles ꝓsupponũt cognitionez sensitiuã acceptã a pticularib⁹ reb⁹: q̃re si possum⁹ h̃ie diffõnẽ alic⁹ ꝑz spẽz nõ est sistẽdũ in diffõne gñis: q⁹ genus nec ꝓpe est diffinibile p cõpõnẽ ad fũdamẽtũ uel ypostasim: q⁹ sic q̃dãmõ nihil est: q⁹ nõ dic̃ vnũ fũdamẽtũ nec vnã formã ul' vnã nãz: nec est ẽt ꝓpe diffinibile ꝑz ꝓceptũ: q⁹ sic est posteri⁹ reb⁹ diffinibilib⁹: ul' ẽt ipis pticularib⁹: imo cũ diffones sint de reb⁹ ꝓceptis ⁊ ꝓsideratis ab itellectu: ⁊ nõ de ipis ꝓceptib⁹ ul' de ipis ꝓsideratiõib⁹: si diffinitẽdũ est aial ul' aliq̃d aliud genus: diffinitẽda est ipa res: nõ ipe ꝓcept⁹ aialis: ⁊ q⁹ aial nõ ꝓpe dicẽ rẽ vnã nec forma vnã: iõ gen⁹ nõ ꝓpe hz diffõ nẽ: q̃re si põt h̃eri diffõ aie ꝑm spẽz nõ est sistẽdũ i diffinitiõe ei⁹ ꝑm gen⁹. pp q̃d poti⁹ querẽda est rõ aie ꝑz q⁹ est rõ hois: aut eq aut alteri⁹ ipei: q⁹ querẽda sit rõ ei⁹ ꝑm q⁹ est rõ aialis aut gñis: ꝑm aũt hũc modũ exponẽ di vi themistius itellexisse hũc textũ dicẽs: genus ꝑm ypostasim cẽ nihil: sed vo ꝓceptiõez itell'r eẽ multo posteri⁹ singlarib⁹ ⁊ reb⁹ diffinibilib⁹: q̃re ul'e q̃d est gen⁹ nõ est ꝓpe diffinibile. ¶ Ampli⁹ aũt notãdũ est Cõmẽtatorẽ alr exposuisse hũc textũ. refert eni q̃d di ad opinionẽ pl'onis. ¶ Ad cui⁹ euidẽtiã sciẽdũ q⁹ ul'e ẽ triꝑ q̃ddã ẽ in reb⁹: q̃ddã est in aia: q̃ddã separatũ. ul'e q̃d est in reb⁹ est ipa reꝑ ⁊ ipa nã reꝑ ꝓsiderata ꝑter ꝓditões mãe: ul'e q̃d est in itellectu est ipe ꝓcept⁹ ul' ipa spẽs itelligibilis q̃ est sil'itudo pluriũ. ul'e vo separatũ sũt ipe idee q̃s posuit pl'o eẽ q̃ddates reꝑ p se sbsistẽtes. ul'e vo q̃d est gen⁹ si ꝓsidereꝰ ut est in re sic nõ hẽt vnitatẽ: q⁹ gen⁹ ꝓpe nõ dic̃ formã vnã nec rẽ vnã: sed si ꝓsidereꝰ ꝑz cõceptionẽ itell's: sic vnũ aliq̃d dicẽ põt: q⁹ de vno genẽ formari pót vnus ꝓcept⁹ collect⁹ ex modica singularũ sil'itudie: itaq; q̃to gen⁹ est ul'ius tãto sil'itudo illa ex q̃ coll'r ẽ debilioz. ¶ Rursus si gen⁹ hẽt eẽ separatũ: ⁊ eẽt ordo ideaꝝ ꝑm ordinẽ abstractoꝝ: gen⁹ ẽt sic acceptus vnitatẽ hẽ posset: ut si ponerem⁹ vnũ aial separatum qđ eẽt q̃dditas oiuz aialiũ: q̃re cũ diffõ vnitatẽ hẽ debeat opz eẽ vnũ aliq̃d qđ diffinit. genus ḡ ul' diffinieꝰ ut est aliq̃d separatũ: ul' ut est ꝓcept⁹ itell's. ut est aũt aliq̃d i re diffõnẽ nõ hẽbit: q⁹ sic nõ est vnũ aliq̃d. cũ ḡ ul'e ut est aliq̃d separatũ nihil sit: q⁹ idee móstra sũt. ut est aũt ꝓceptio itell's sit posteri⁹ ipsis singularib⁹ ⁊ reb⁹ diffinibilib⁹: gen⁹ ꝓpe diffiniri nõ pót. gen⁹ itaq; ut hẽt vnitatẽ ul' nihil est q̃tũ ad opionẽ pl'onis: ul' posteri⁹ est ꝑm q⁹ est ꝓceptio itell's. pp qđ eligibili⁹ est querẽ diffõnez alicui⁹ ꝑm spẽm q̃z ꝑm gen⁹. ¶ Ampli⁹ aũt notãdum est expõnẽ themistẽ: ut vi magis eẽ ad ꝓpositũ q̃z expõ Cõmẽ. nã ul'e ut hẽt eẽ ideale ⁊ separatũ ul' ut est ꝓcept⁹ itell's nõ p̃dicaꝝ de pticularib⁹: sed ut est res q̃daz phs aũt ait aial ul'e: ⁊ sil'r qđcũq; aliud sit qđ ul'r p̃dicet aut nihil est aut posteri⁹ est: q̃re melius vi q⁹ dicaꝝ ul'e qđ est gen⁹ nihil eẽ q̃tũ ad vnitatẽ ypostasis: uel posteri⁹ eẽ q̃tũ ad ꝓceptionẽ itell's q̃z dicaꝝ q⁹ ipm ul' nihil est q̃tũ ad eẽ ideale ul' posteri⁹ ẽ q̃tũ ad ꝓceptionẽ itell's pót tñ expõ cõmẽti trahi ad bonũ itellectũ: q⁹ ul'e qđ ẽ ideale ꝛ ꝑm rei vitatẽ de re eẽntialr p̃dicari nõ possit: q⁹ nihil qđ nõ est in re de ipa eẽntialr p̃dicaꝝ tñ ꝑm opionẽ pl'onis oportebat ideas eẽntialr p̃dicari de pticularib⁹ cũ ipe assereret eas eẽ pticulariũ q̃ddates: ⁊ hoc suffic̃ si uolum⁹ expõnẽ text⁹ referre ad opionẽ pl'onis q⁹ ꝑm opionẽ ei⁹ ul'ia separata de pticularib⁹ p̃dicantur. ¶ Ampli⁹ ẽt est notãdũ q⁹ cũ difficili⁹ sit q̃rẽ diffõnez aie ꝑz spẽz q̃z q̃rẽ diffõnẽ ei⁹ in cõi: q̃l'rcũq; exponaꝝ dict⁹ text⁹ semp appet difficl'tatẽ eẽ circa aiaz ut ẽ q̃ddã totũ ul'e quo querẽda sit ei⁹ diffõ. ⌈ Deide cũ dicit.

¶ Amplius autẽ ⁊ si nõ multe aie sed ptes utrũ opz ꝑus querere totã aiam: aut ptez. Difficile aũt ⁊ haruz determinare que nã apte nate sint altere ab invicem esse. Cõ.9.

¶ Postq̃ inestigauit difficl'tates circa aiaz ut est q̃ddã totũ ul'e: inestigat difficultates circa ipaz ut est q̃ddaz totũ põle. ⁊ q⁹ sic potẽtie fluũt ab eẽntia aie sic a potẽtijs fluũt opones: ⁊ i eis hũt eẽ aie passiões. iõ duo fac̃

qz ꝑmo ingrit difficultates circa pōs aie.2°ingrit difficultates circa pōs ⁊ opōnes eiꝰ ibi⌊ Dubitationez aūt hñt.⌋Circa ꝑm duo facit:qz ꝑ°facit qđ dictuz est. 2°ondit q iuestigare hꝫ difficultates circa passiōes ⁊ ꝓpetates aie debuit ad cognitionē nāe ⁊ gdditatiꝫ eiꝰ ibi⌊ Ut aūt nō solū.⌋Dropter ꝑm sciendū q pōe ad tria cōparari pñt.vz nām:ad actus:⁊ oba que tēdūt mediatibꝰ actibꝰ.ꝑ°ḡ ondit q ordinē hñt pōe respectu nāe.2° quō cōparant ad opōnes ul'ad actꝰ.3° declarat quō pōe cōparant ad oba mediatibꝰ actibꝰ.2ª ibi⌊ Et utꝛ ptes.⌋3ª ibi⌊ Si aūt opa.⌋Dicē ḡ amꝑ.si non sunt multe aie in vno coꝛpe ꝑm ſbaz:ſz ptes eiꝰ pōles sunt ꝑles orīt difficultas qđā utꝛ opz qrē pus totā aiaz aut ptes pōles eiꝰ.difficile ē aūt deteriare ⁊ haꝛ pōrū.i.⁊ ō nūo haꝛ pōrū ql̄es apte nate sūt eē altere adiuicez.i. quā diuā hñt adiuicē:⁊ utrū ꝑus qrēdū sit de eis qz de ſba aie ul'eoꝝ.⁊ Mōnᵐ aūt q ꝑm Cōmētatorē de alīq bꝰ potētijs aie facile est vidē q drnt.stati enī appet q itellectiuū dīt ab appetitiuo.in aliqbꝰ aūt latet ut nō est oībꝰ mānifestū quō imagiatio dīt ab itellectu. credi derūt enī multi itellm eē imagiationē ⁊ fantasiā eo q itelligē absqꝫ fantasia eē nō possit.⌈Deide cū dicit.

2.10 ⁊ Et utruz opz quercre ꝑus ptes:aut opa ipsarū:ut itelligere:aut itellectiuū:sentire: aut sensitiuū:silr aūt ⁊ in alijs.

⁊ Ingrit quō cōpant pōe ad actꝰ.suppleat aūt sic lra.dato q oporteat ingrē ꝑus potētias ul'ptes pōles aie qz ſbaz:erit qō utrū opz ꝑus querē ptes pōles aut opa.i. actꝰ ipaꝛ pōrū.ut utꝛ oz ꝑus qrē ipz itelligē.aut itelliuuz.i.itelliuā pōm:⁊ sentire aut sensitiuū.i. sensitiuaz pōm.Silr aūt ⁊ in alijs:ut utrū opz ꝑus querē ipz appetere qz ipm appetitiuū.⌈Deinde cum dicit.

⁊ Si aūt opa ꝑus itecꝛ utiqꝫ dubitabit aliqs:si obiecta hoꝛ ꝑus querēdū:sicut sensibile sensitiuo:⁊ intelligibile intellectiuo.

⁊ Ondit quō ingrēdū sit de pōys ut cōpant ad oba mediatibꝰ actibꝰ dicēs.si aūt opa supple oz ꝑus qrē qz ū ad pōs.itecꝛ utiqꝫ dubitabit aliqs si ꝑus qrēdū est oba hoꝛ opecꝛ siue haꝛ pōrū:ſic si ꝑuſ querēdū est obz sensibile ipō actu sensitiuo.t.qz ipm sentire ⁊ itelligibile ipō itellectiuo.i.qz ipm itelligē.⌈Deide cum dicit.

2.11. ⁊ Uidet aūt nō solū qđ qd est cogscē utile eē ad cogscēdū cās accītiū in ſbys:sic in mathematicis qd rectū:⁊ qd obliquuz:⁊ qd linea:⁊ qd planū ad cogscēdū qrectis triāgli āgli sūt eqles ſz ēt ecōuſo. Accītia n.ꝓferūt magnā ptē ad cogscēdū qđ qd ē

⁊ Ondit q iuestigare talia de aia facꝫ ad cogscēdā ſbaz ⁊ gdditatē eiꝰ.Circa qđ tria facꝫ.qz ꝑ°facꝫ qđ dcm ē.2°assignat cāz dicti.3° ex his q dīxerat ꝓcludit ql̄r accipiēde sūt gdditates ⁊ diffōnes recꝛ.2ª ibi⌊ Cū enī hēm⌋ 3ª ibi⌋Quare hꝫ qscūqꝫ.⌋Dicē ḡ q nō solū cogscē qđ qd ē vi eē utile ad cogscēdū cās accītiū iherētiū ſbys i.ſbis sic in mathematicis cogscē qd rectuz ⁊ qd obliquū ⁊ qd linea ⁊ qd planū.i.ſupficies utile est ad cogscēdū hāc passionē.vz q rectis angulis sūt eqles āgli triāgli:ſz eō accītia ꝓferūt magnā ptē ad cogscēdū qđ qd est:⁊ tē est ſupplēda lra:qđ nō ē ſupuacuū inestigare de ꝓpetatibꝰ ⁊ potētijs aie.qz p ꝑm hēmᵒ magnā viaz ad cogscēdū gdditatē ⁊ ſbaz eiꝰ.⌈Deide cū dicit.

⁊ Cuz enī hēamus tradē ꝑm fantasiā de accītibꝰ:aut oībꝰ:aut plībꝰ:tūc ⁊ de ſuba hēbimus dicē aliqd optic:ois enī demonſtrationis principium est qđ quid est.

⁊ Assignat cāz dicti dicēs:quō qđ qd est facꝫ ad cognitionē accītiū dicēs:q cū hēamꝰ ꝑm fantasiā.i.ꝑm imagiationē ⁊ estimationē nraz tradē cognitionē de accītibꝰ oibꝰ aut plurib⁹:tūc ⁊ de ſba hēbimꝰ optic.i.precipue ⁊ ſpālr ut hēt alia lra aliqd dicē.nā ois demōnis ꝑmᵐ est qđ qd est.rō āt qre qđ qd ē ſbi facꝫ ad cognitionē accītiū est.qz gdditas ſbi est ꝑmᵐ oiuz passionū exīſtētiū in ipo qđ qd est.ḡ facꝫ ad cognitionez accītiū.sicē cā ad cognitionē effectꝰ:⁊ accītia faciūt ad cognitōez gdditatis:sicē effectꝰ ad cognitionē cāe.⌈Deide cū dicē

⁊ Quare ſz qscūqꝫ diffōnes nō ꝓtigit accidētia cogscē:ꝫ neqꝫ de ipsis imagiari facile mānifestū est q dialectice sint ⁊ uane oēs

⁊ Cōcludit ex dictis qles debeāt eē diffōnes dāde de rebꝰ.qz debēt eē tales:ut p eas aliqd ꝓiecturari possimꝰ de accītibꝰ ⁊ ꝓpetatibꝰ ipaꝛ rez:alr diffōnes ille eēnt ſpriꝓe ⁊ uane.ō dicē q ꝑm qscūqꝫ diffōnes nō cōtigit accītia cogscē:sed neqꝫ ꝑm tales diffōnes facile est aliqd imagiari de ipsis accītibꝰ:manifestū est ſꝫ hꝰ dicte diffōnes sūt dialectice.i.ipriꝓe ⁊ exnec ⁊ uane oēs.

d Habitationē aūt hñt ⁊ passiōes aie utrū cōes sint oēs ⁊ hñtis an sit aliqua aie ꝓpria ipsiꝰ:hoc enī accipe qđ necessariū est:nō aūt leue. 2ª. 12

⁊ Onſo que difficultates ingrēde sūt circa pōs aie uel circa aiaz ut est qđđā totuz pōle:hic mouet qsdā difficultates circa passiōes ⁊ motꝰ aie ⁊ circa opōnes eius. est enī ingrēdū circa ꝗ ntrū aliq talia sint ꝓpa ipsi aie ul'oia talia coīcent tali coꝛpi ⁊ sint ipsi ꝓiūcti.tria ḡ facit.qz ꝑ°mouet hꝰ dubitationē.2°ait qz aliqbꝰ opōnibꝰ ⁊ motibꝰ aie facile est vidē qđ queriꝫ.3° soluit qōnē tactā.oīdēs nullas opōnes ⁊ passiōes aie eē ei ꝓ priās:sed oia talia aliq mō coīcant coꝛpi.2ª ibi⌊ Ut aūt plimoꝛ.⌋3ª ibi⌊ Maxie aūt.⌋Dicit ḡ q dubitatiōnē aūt hñt passiōes aie.i.motꝰ ⁊ opōnes eiꝰ utruz oēs sint cōes ⁊ hñtl.i.utꝛ oēs coīcent coꝛpi hñti aiaz an sit aliq passio ꝓpa ul'opō ꝓpa ipsiꝰ aie.ꝗ qđē enī accipere ⁊ ꝓsiderare est nec̄iū:nō tn est leue.⌈Deide cū dicit.

⁊ Uidet aūt plurimoꝛ quidē nullum sine coꝛpore pati neqꝫ facere ut irasci:ꝓsidere cōsiderare.⁊ oīno sentire.

⁊ Quia dīxerat nō cē leue ul'facile ꝓsiderare utꝛ passiones sint ꝓꝑ aie cū ul'coīcent coꝛpi:ne aliqs credēt q de oībꝰ ꝗ videē cēt difficile ait q vi aūt plimoꝛ motuū aie ul'plimaꝛ passionū ⁊ opecꝛ eiꝰ nullus qđē tale pati aiaz neqꝫ facē sine coꝛpe ut irasci ꝓfidē cōsiderare ⁊ oīno sentire.qz cū talia sint organica mānifestū est ea coīcari coꝛpori ⁊ eē totiꝰ ꝓiunctī.⌈Deinde cum dicit.

⁊ Maxime aūt assimilat ꝓꝑ itelligē. Si aūt ⁊ hoc fantasia qđā:aut nō sine fantasia sic ꝓtigit utiqꝫ nec hoc sine coꝛpore eē.

⁊ Solnit qōnē ꝑdictā.⁊ Ad cuiꝰ euidētiā sciēdū q circa aiaz qztū ad ꝑus spectat est tria ꝓsiderare.vz nāz aie opōnes eiꝰ:⁊ nāz coꝛpis cui est ꝓiūcta.i oīdēdo ḡ nō eē aliqs passiōes nec aliqs opōnes ꝓꝑas ipsi aie tria facꝫ qz ꝑ°oīdit ꝗ ex pte ipaꝛ opōnū.2°ex pte nāe aie.3° ex pte nāe coꝛpis.2ª ibi⌊ Siqdē ḡ.⌋3ª ibi⌊ Ut aūt aie.⌋ In ꝑª pte itēdit talē rōnē si aliq eēt aie opō ꝓpa q cōicaret coꝛpi eēt itelligē.sed ⁊ hec nō est ꝓꝑa:ſz aliq mō coꝛpi coīcat.ḡ ⁊c.ꝗ est ḡ qđ ait q itelligē maxie assimilatur ꝓꝑo.i.maxie vi eē ꝓꝑiū aie:ut hēt alia lra.si aute ⁊ ꝗ.i.itelligē est fantasia qđaz:aut nō est fine fantasia:

manifestū est q nō ꝓtiget utiqz neqz ℔.i.neqz intelligē
eē ꝑpriū aie ⁊ eē sine corpe.i.nō coicari corpi. ¶ Mo
tādū aūt q deitellectu fuerūt diūse opiones.qdā eni
dixerūt iellectū eē sensuz ⁊ eē vtutē organicā: ꝑm qs
itell's erat ipa fantasia: q se tenet ex pte sensitiua.alia
aūt fuit opio Ar. ⁊ va q itelligē nō est fantasia tū nō
est sine fantasia:⁊ qz nunqz intelligim⁹ qn laboret ibi
fantasia:nūqz itelligim⁹ qn laboret ibi corp⁹.g ⁊ ipz i
telligē:qđ maxie vi eē ꝑpriū aie nō est sic ꝑpriū ei qn
aliq mō coicet corpori. ⌜ Deinde cum dicit.

Lō.13 ¶ Sigd igr aie opez aut passionū,ꝑpuz cō
tiget utiqz ipaz separi.sivo nullū est,ꝑpuz
nō utiqz erit separabil':℔ sic recto inqztuz re
ctū mlta accidūt ut tāgē eneā sperā �means pū
ctū:nō tū tāgit ab ℔ separatū rectū. Insepa
bile eni sigdē ē: cū semp q̄dā cū corpe sit.

¶ Oñdit nō eē aliqz ꝑpriā passionē ul'opōnē aie ex pte
ipsi⁹ aie.dicēs q sigdē igr aligd opōnū aut passionū ē
ꝑpriū ipi aie ꝓtiget utiqz ipaz passionē ul'opōnē sepa
ri.i.separi cōpetē aie absqz eo q coicet corpi.si vo nul
lū tale est ꝑpuz ipi⁹ aie,nō erit utiqz alia passio ul'opō
separabil'.i.separi ꝓueniēs aie absqz co q coicet corpi.q
aūt nulla sit opō ul' passio sic ꝑpa ⁊ sic separi ꝓueniēs
aie ꝺclarat p sic dicēs:q sic recto inqztū ē rectū mlta
accidūt:ut tāgē eneā spera ꝺz punctu:nō tū rectu tagit
separatū ab ℔.i.a ma ut a corpe i q̄ existit.isepabile eniz
sigdē ē ipz rectū ⁊ sp est cū q̄dā corpe:tūc g̃ suppleda ē
ꝛa q sic recto inqztū rectū cōpetit tal' tact⁹:attū ex q̄
rectū ē i corpe oz tactū illū coicari corpi.sic illꝺ qđ vi
cōpetē aie ꝺz q h⁹'.tū qz aia ē ꝑūcta corpi:⁊ ē act⁹ cor
poris:oz opōnē ul'passionē illā coicari corpi. ¶ Mōn
dū āt ē q ꝺz ꝑbz 2° h⁹ nō solū sanam sāitate:sz ēt corpe:
nec solū scim⁹ scia:sed ēt ⁊ aia:qztūcūqz enix scire sit a
scia ⁊ act⁹ sanatiōis sit a sanitate.attū qz sanitas est in
corpe ad actū ipz sanatiōis aligd coopat corp⁹. sic qz
scia ē i aia ad actū sctēdi coopat ipa aia.qz ull's ē act⁹
forme q aliq mō nō coicet ꝓpe māe ul'ꝓpo sbo:hic est
g̃ q ꝛ itelligē:ul'ēt aliq alie opōnes videāt eē ꝑpe ipi
aie:tū eoipo q aia ē i corpe ⁊ ē act⁹ ei⁹.oz q̄diu aia est
ꝑūcta corpi oia talia eē ipi⁹ ꝑūcti ⁊ coicari aliq mō
ipi corpi ⁊ ad cetera talia coopat aligd ipm corpus.
¶ Mōndū ēt q themisti⁹ sic vi itelligē illū textū q si
aliq opō sit ꝑpa aie q ē sepabil'.qz nō ē dare aligd oci
osuz i nā.ió si q̄ ē opō aie ꝑpa ē sepabil' cū ea.⁊ nō ima
nebit aia ociosa.sz ℔ nō ē ire ad mētē Ar.q̄r eni ē ali
q̄ opō sepabil' cū aia:⁊ utz si aia sit sepabil' a corpe oci
osa remāeat ul'cōpetat ei aliq opō ꝑpa:nō ē pñtis spe
culatiōis:⁊ ē ire ꝑter mētē ꝑbi.pbs cni nō pls vult ni
si q si ē aliq opō ꝑpa aie illa est sepabil'.i.separi pōt cō
petē aie absqz eo q ad illā aligd coopet corp⁹.cū g̃ q̄
diu aia ē i corpe nlla opō ei cōpetat:ad quā nihil coo
peret corp⁹:nlla erit opō sic ꝑpa ipi aie ⁊ sic sepatiz ei
cōpetēs ad quā nihil coopet corpus:⁊ q nullo⁹ coicet
corpi. ¶ Mōn⁹ āt ℔ themistiū ꝺubitare co q vi pbs
arguē a ꝺstructiōe aūtis ad destructionē ꝓūtis.ait eni
si aliq sit opō ꝑpa aie:ꝓtiget ipaz separi:sz nlla ē ꝑpa.
g̃ nlla ē sepabil'.ad qđ rūdet themisti⁹ q qū ꝓūs ponit
ſb foia ꝓtigētis ul' po⁹⁹:ꝑt argui a ꝺstructiōe aūtis:ut
si segt.si ℔ hō sic natabit poterit bñ natare.segt q si ñ
natabit nō poterit bñ natare.⁊ qz sic ē i ꝓpo⁹⁰:iō ⁊c.

¶ Possum⁹ tñ alr rūdē ⁊ breui⁹ ꝺicēdo hec eē ꝓūtibi
lia.nā si ē opō aliq ꝑpa aie ꝑt ei separi cōpetē absqz co
q coicet corpi.⁊ eō si ꝑt separi cōpetē aie erit ꝑpa ei⁹
cū igit in termis ꝓueniēt⁹ possim⁹ arguētā a destru
ctiōe ꝓūtis q̄z aūtis pz qd tenēdū sit de q̄sito. ⌜ Deiū.c.d.

L.14. ¶ Uidet aūt ⁊ aie passiōes oēs cuz corpe
cē ira:māsuetudo:timor:⁊ misericordia.
ꝓfidētia:adhuc gaudiū:⁊ amare:⁊ odire:
simul eni cuz his patit aligd corpus.

¶ Oñdit passiōes aie ⁊ opōnes nō eē ei,ꝑpas p rōnē sū
ptā ex pte corpis.Circa qđ duo fac.qr p⁹ fac qđ dcm ē.
2°ex his q̄ dixerat ꝓcludit q i diffōne passionuz aie oz
poni ipz corp⁹ ul' aliqđ organū corpale ibi ⌊ Si āt sic
se hēt. ⌋ Circa p^m duo fac.q: p⁹ ponit q itēdit.2°,ꝑbat
ꝑpositū ibi⌊ Indicat āt ℔. ⌋ Dic g̃ q vi ⁊ oēs passiōes
aie eē cū corpe.i.coicari corpi ut ira māsuetudo timor
misericordia ꝓfidētia.adhuc aūt gaudiū ⁊ amare ⁊ odi
re ⁊ cetera talia coicant corpi.qr sil' cū his aligd patit
ipz corp⁹:qđ nō eēt nisi talia eēnt toti⁹ ꝓiūcti ⁊ coica
rent corpi. ¶ Mōn^m āt q hec rō pōt eē spālis ut soluz
ꝓcludat de passiōib⁹ aie q sūt in pte sensitiua.qz circa ea
magis directe ⁊ p se patit ipz corp⁹ eo q appetit⁹ sensi
tiu⁹ sit vt⁹ corpalis ⁊ organica.ul' pōt hec rō extēdi ad
q̄scūqz opōnes aie.qr nlla ē opō ei⁹ circa quā nō coo
peret aligd organū corpale:ꝛz circa aliqs vo min⁹. ⌜ Deide cū dicit

¶ Indicat āt ℔ aliqñ a duris qdē ⁊ manife
stis passionib⁹ ꝓcedētib⁹ nihil exacerbari:
aut timē:aliqñ aūt ⁊ puis ⁊ debilib⁹ mouc
ri:cū accēdat corp⁹:⁊ sic se hēat cū irascit.

¶ Probat qđ dixerat ul' qđ suppositum fuerat oñdēs i ceteris
talib⁹ passiōib⁹ aligd facē ipz corp⁹ ira q ꝑut corp⁹ est
alr ⁊ alr affectū alr ⁊ alr ifurgūt i ipo h⁹' passiones. Cir
ca ℔ āt duo fac ꝺz q dup^r māifestat ꝑpo^tuz.2°,ibi⌊ Ad
huc āt. ⌋ Dic g̃ q ꝺicat aūt ℔ vz q dispō corpis aligd
coopet ad passiones ꝑdictas q aliqñ qdē a duris ⁊ a
māifestis passiōib⁹ ꝓcidētib⁹.i.supueniētib⁹ ꝓtigit ali
qué nihil exacerbari.i.moueri ad irā:aut timē.i.,puo
cari ad tioré.aliqñ vo a puis ⁊ debilib⁹ passionib⁹ ꝓti
git aliqué moueri ad irā ut cū accēdat ipz corp⁹ ul' sic
se hēat sic cū irascit. ¶ Mōn^m āt q hō vno tpe plus ꝑ
uocat ad irā q̄z alio:ut si ꝓtigat ipz hie sāguiné accēsū
ul' hie corp⁹ sic dispositū sic hēt iratus: tūc ex modico
motu ꝓmouet ad irā.qñ āt ℔ nō hēt ēt si mlta ei fiant
nō irascit:qđ non eēt nisi dispō corpis exñs alia ⁊ alia
cooparet aligd ad h⁹' passiōes.māifestū ē igr talia cōi
cari corpi:⁊ ad ea coopari aligd ipz corp⁹. ⌜ Deiū.c.d

¶ Adhuc magis ℔ māifestū. Allo.n. terri
bili iminēte i passiōib⁹ fiūt his aliq timētes

¶ Adducē ad ℔ idē aliā rōnē dicēs q adhuc est ℔ magis
māifestū:vz q ad talia coopet corp⁹.nā aliq sūt talis
ꝓnis q nllo iminēte terribili fiūt timētes i his passiōi
b⁹.melici eni qr occurrūt eis fātastica nigra ⁊ obscura
timēt aliqñ nllo tiore iminēte:qđ nō esset nisi corp⁹ ⁊
ꝺ corpis aligd cooparet ad h⁹' passiōes. ⌜ Deide.c.d.

¶ Si aūt sic se hēt:manifestū:qñ passionū
rōnes in mā sunt. ¶ Quare termini tales
ut irasci mot⁹ qdē talis corpis aut partis:
aut potētie ab hoc:⁊ gratia huius.

¶ Ꝛōcludit ex dictis q qr ad has passiōes coopat corp⁹
iō i diffōnib⁹ eaz ꝺz poni mā ut ipz corp⁹ ul' ps corpis
iō ꝺic q si sic se hēt:vz q ad has passiones coopet corp⁹
manifestū est q rōnes haz passionū sūt in mā.i.sūt ac
cipiēde cū mā:q̄re tales termi.i.diffōnes tales sūt dā
de de talib⁹ passiōib⁹:ut si diffinieda ē ira.dicat q ira
sci ē qdā mot⁹ talis corpis aut talis ptis corpis ut cor
dis ul' sāguis.aut ira est mot⁹ talis pōe.vz.irascibil' ab
℔.i.ab appenti puipēsiōe:⁊ gra h⁹'.i.pp appetitū dolo
ris i ꝓrio ul' pp appetitū pene i vindictā:qđ g̃ dictū est.
de ira itelligēdū ē de ceteris talib⁹.qr i diffōnib⁹ oiuz

cax ponēda ē mā ut organū aliqđ corpale: ut corpꝰ uel ps corpis. ¶ Mōnᵐ aūt q̄ ira ⁊ ĥ⁹ⁱ passiōib⁹ q̄ntū ad pñs spectat ē tria ꝓsiderare. vz illō qđ ē ibi māle: ut ac cēsus sāguis: aut motꝰ corditꝭ ul' motꝰ potētie irascibilꝭ 2°ꝓsiderādū ē qđ ē ibi effectuū ut appens puipēsio. nā ut tradit 2°rethᵒ. ĥ ē qđ facᵗ aliquē eē iratuꝫ. q̄ videt se appenter puipēdi. 3°attēdēdū ē qđ ē ibi finale ut appetita punitio ul' appetitꝰ pene ⁊ vindictā. erit ḡ ira motꝰ talis corpis ul' motꝰ potētie irascibilis factꝰ ab appenti puipēsiōe pp appetitū pene in vindictā: uel pp appetitū doloris in ꝑrio. i. in inimico ⁊ in paruipendēte.

T pp ĥ igit iaz phisici est ꝓsiderare
e de aia aut omni aut huiusmodi.

¶ Postq̄ phs tetigit difficultates circa aiaz put dic̄ qđđā totū ul'e: ⁊ put est qđđā totū pōle: i pte ista ut dicebat tāgit difficultatē circa aiaz put ē qđđaz totū diffinibile. nā loq̄ndo de diffōne nāli difficile est diffinire aīaz ⁊ accipe diffones passionū eiꝰ. pōt aūt ex oibꝰ itētis i hac locutiōe formari vna tal'rō. ualde diffi cile ē diffinire aliqđ nāl'r ⁊ cōplete. ḡ circa qđlibet diffinibile, put ē de ꝓsideⁿᶜ nāli accidit maxia difficultas: sz aia ē de ꝓsideⁿᶜ nāli. ḡ circa eā ut ē qđđā diffinibile accidit maxia difficultas. tota aūt hec rō sup duabꝰ ꝓpōnibꝰ fūdat: q̄rū ꝑ⁹ ē q̄ aia est de ꝓsideⁿᶜ nāli. 2ª vo est q̄ difficile ē aliqđ nāl'r diffinire. duo ḡ facᵗ. q̄ ꝑ° cōclu dit ex dictis aiaz eē de ꝓsideⁿᶜ nāli. 2°oūdit difficultatez maḡnā ꝓtigē circa nāles diffones. 2ª ibi. ¶ Differēter ār diffinīet. ¶ Dic̄ ḡ q̄ pp ĥ igr̄. i. pp ea q̄ dcā sūt mānifestū ē iā q̄ phisici ē ꝓsiderare de aia. nā si passiōes ⁊ opōnes aie sūt totiꝰ ꝓiūcti: opz aiaz eē actū alicꝰ corpis: sed de oi eo qđ ē actꝰ māe ⁊ pfectio alicꝰ corpis spectat ꝓsiderare ad nālē: igit phisicꝰ aut ꝓsiderabit de oi aia: si ois aia sit actꝰ corpis, aut ꝓsiderabit de aia q̄ ē hᵒ⁹ⁱ. i. quc ē actꝰ corpis. ¶ Mōnᵐ aūt q̄ dupl'r pōt ĥ: ex dcis q̄ ad phisici spectet ꝓsiderare de aia. ꝑ° enī ĥ appet q̄ sic diffinīt aia fiē ⁊ passiōes eiꝰ: q̄re sic i diffōne passionū aie ponīt mā ul' corpꝰ: ut pz p hita: ita opz q̄ i diffōne aie ĥ ponat: sz oē illd i cuiꝰ diffōne ponīt corpꝰ ⁊ mā ĥm q̄ hᵒ⁹ⁱ ē de ꝓsideratiōe phici. ḡ tē. ¶ Idē pz p illd qđ i suian do tāgebat. nā si opōnes ⁊ passiōes aie nō sūt ei ꝓpc: sz aliq̄ mō coīcant corpi: opz aiaz eē actū corpis. pp qđ opz ipaz eē de ꝓsideratiōe phici. ¶ Mōnᵐ ēt q̄ forte ait phisicū ꝓsiderare de oi aia aut de aia hᵒ⁹ⁱ pp itelligēti as ⁊ motores approbatos celoꝝ: g ĥz vnū modū accipiēdi dicunt eoꝝ aie: sz cū hᵒ⁹ⁱ motores: q̄ nō moti mo uēt: nō fint de ꝓsideratiōe phisica ĥm ĥaz dcm̄ ē q̄ spe ctat ad phisicū ꝓsiderare de oi aia: si oia aia sit actꝰ corporis: ⁊ si nō ĥeat ꝓpas opōnes ⁊ passiōes: ĥm q̄s nō utat corpe: aut si ois aia nō ē talis: q̄re celoꝝ ꝓpe nō sūt tales: cū ipe itelligāt fine fāt asmate: ⁊ nō sint ꝓpe actꝰ corpis: nec ꝓiūgant el ĥz eē: sed solū ĥz opōnē spc tabit ad phisicū nō ꝓsiderare de oi aia q̄cūq; mō: sed de oi aia q̄ ē hᵒ⁹ⁱ. i. q̄ ē actꝰ corpis ⁊ q̄ nō ĥēt opationes ⁊ passiones ĥm q̄s nō utat corpe. ¶ Deinde cum dicit.

2. 16. ¶ Differēter aūt diffiniet phisicꝰ ⁊ dialecticꝰ vnūq̄q; ipsoꝝ ut irā qđ ē. hic qđē appetitū eniz recōtristatiōis aut aliqđ huiusmodi. Ille aūt feruorē sanguis aut calidi circa cor: hoc aūt alius qđē assignat māz: alius vo speciem ⁊ rationem.

¶ Ostēso aiaz cē de ꝓsideratiōe nāli q̄ declarat quāta dif ficultas sit circa diffones nāles: ut ex ĥ manifeste ĥeat q̄ circa aiaz: ⁊ q̄ circa qđcūq; alid ꝓsideratū a nāli ut ē qđ diffinibile ē maxia difficultas. ¶ Ad cᵐ cuidētiaz sciēdū q̄ mānifeste appet maximā difficultatē eē i diffini tiōibꝰ nālibꝰ si ꝓsideret quō differēter diffiniūt dialecᶜⁱ ⁊ nālis. duo aūt facᵗ. q̄ ꝑ° dat diiaz iter modū diffinīēdi logicū ⁊ nālē. 2°ex his q̄ dixerat scpat nālē ph̄z ab ar tificibꝰ alijs. ibi. ¶ Eius nō ē aliqs q̄ circa passiōes ⁊ c̄. ¶ Circa ꝑᵐ tria facᵗ. q̄ ꝑ° ponit diiaz iter diffones nāles ⁊ logicas. 2°ex his que dixerat ꝓbat diffones nāles eē magis cōpletas q̄m logicas. 3°distīguit diūsa ḡna diffō nū ut oñdat q̄ illaꝝ sit nālis ⁊ q̄ nō sit nālis. 2ª ibi. ¶ Rō qđē. ¶ 3ª ibi. ¶ Sic̄ dom⁹ rō. ¶ Dic̄ ḡ q̄ differēter diffinit et dialecᶜⁱ ⁊ phicꝰ vnūq̄q; ipsoꝝ: ut si diffinīēda ē ira qđ ē. ĥ qđē eni. s. dialecᶜⁱ dicet eā eē appetitū recōtristatio nis aut aliqđ hᵒ⁹ⁱ: ut appetitū punitatiōis. ille aūt. s. nā lis dic̄ irā eē feruorē sāguis: aut eē motū cal'i sāguinis circa cor: q̄rū aūt. i. de nūo q̄rū sic diffinīēdi alt⁹ qđcz assīgt māz ut phisicꝰ. aliꝰ vo spēz ⁊ rōnē ut dialecticus. ¶ Mōnᵐ aūt dia^cus magis eē artificē rōnalē: phicū vo magis eē realē: iō phisicꝰ magis ꝓsiderat formā ⁊ ut hēt eē reale ⁊ ut hēt eē i mā. diaᶜⁱ vo eo q̄ sit artifex magis rōnal' pōt diffinire accipiēdo solū rōnē ⁊ formā: absq; eo q̄ i suis diffōnibꝰ accipiat mām. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Rō qdem enim hec rei. necesse est eē in materia huiusmodi si erit.

¶ Dic̄ oñdit diffones nāles eē magis cōpletas q̄m dia^cas dicēs. q̄ hec rō seu hec itētio ut hēt ĥa cōmētī: seu hec qđditas exprimēda p diffonē ē spēs rei. i. forma q̄ hēt eē i re ⁊ i mā. neče est aūt hāc formā si erit. i. si exīstit cē in mā hᵒ⁹ⁱ. i. i mā realī ⁊ sibi ꝓportiōata. ⁊ q̄ sic aliqđ hēt eē sic hēt cogīsci ⁊ diffiniri: si rō dāda ē de forma q̄ hēt eē i re ⁊ i mā: nunq̄z erit pfecta ⁊ cōpleta nisi ibi ponat ipsa mā. ¶ Notādū ḡ magis cōplete diffinīre phisicū q̄m dialecticū cū ipe in diffinitiōibꝰ rez mālīū ⁊ forma rū exītiū in mā ponat ipsaz māz: qđ nō facīt dialecti cus: qui solum ꝓsiderat rōnē ⁊ formā. ⁊ q̄ difficile est diffinire aliqđ pfecte ⁊ cōplete ex ipsa diia que est iter dialecticū ⁊ phisicū: patet difficultatē esse magnā circa diffinitiones phisicas. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Sicut dom⁹ rō qđē quedā taliꝫ: q̄ coopi mētū, phibēs corruptiones a uētis ⁊ ibꝝ bᵒ: ⁊ caumatibᵒ: hec aūt dicit latercs ⁊ lapides: ⁊ ligna. alia vo in his spēz ꝑp ista.

¶ Distīguit diūsa ḡna diffōnū ut scpet diffones nāles ab alijs ucl ut oñdat q̄ illarū diffonū sint nāles ⁊ quō diffinīēdū ē aliqđ nāl'r. duo ḡ facᵗ. q̄ ꝑ° tāgit tria ḡna diffonū sive tres modos diffinīēdi. 2° ostēdit duos il loꝝ modoꝝ cē nāles: aliū vo nō cē nālē ibi. ¶ Que igit nālis. ¶ Dicit ḡ q̄ vna diffinitio domᵒ ē qđē rō ponēs solā formā: ut q̄ est opimētū, phibēs corruptiones a uētis ibꝝbᵒ ⁊ caumatibᵒ. hec aūt. i. alia diffo dic̄ solaz māmut cū dī domᵒ ē lapides latereꝫ ⁊ ligna. alia vo ē 3ª diffo q̄ dic̄ spēm. i. formā i his. i. in tali mā pp illa. i. pp talē finē. ⁊ hec est diffo cōpleta cōprehēdens magis cōplete q̄ sūt de rōne diffiniti. ¶ Notādū aūt esse duo dū phi q̄ illā diffonē appellat formalē q̄ ē demīatiōis pucipiū ⁊ q̄ ipsum uocitatē alijs. illā vo appellat mā lē q̄ ē demīatiōis ꝓclo ⁊ cui ipsum ponīt necitas. cū ḡ finis i ponat necitatē efficienti: efficiēs formic: ⁊ forma māc: diffo data per finē uel per efficiētē uel per formā dicit formalis respectu diffinitiōis date per mām. ꝑbus er go in loquēdo de diffinitionibꝰ nō distīguit iter finē ⁊ formā: sed ipsam diffinitionē datā per finez appellat formalem: imo si bñ cōsiderant ꝓtacta: diffinitio da ta per finem est magis formalis q̄z aliq̄ alia. q̄: finis est cā cārū ⁊ finis imponit necessitatē oibꝰ alijs. ¶ Mo tandū ēt q̄ ex ĥ manifeste pz q̄ hec diffinitio ire q̄ est appetitus ire recōtristationis. ⁊ hec dom⁹ diffo q̄ est coopimētū ꝓhibēs corruptionē a uentis imbꝝbus ⁊ caumatibᵒ: est diffo formalis. nā ly irat⁹ finaliᵗ ītēdat punire ⁊ recōtristari puipēdētē. ⁊ ly hic sit finis dom⁹

ſ.phibē corruptiões a uētis ⁊ ibrib⁹:nihilomin⁹ tñ he diffones formales ſũt.qz diffones date p finē formales dici debēt ut eſt phita manifeſtũ. ⸌Deinde cũ dicit.

¶ Quecigit nālis harũ utrũ q̄ circa mãz:rõnē aũt ignorãs:aut q̄ circa rõnē ſoluz:aut magis q̄ eſt ex utriſqz.illoz aũt qs utercz.

¶ Diſtinctis modis diffiniēdi inueſtigat q̄ illaz diffonum ſũt nāles dicēs:q̄ igit harũ diffonũ ē nālis utrũ diffõ q̄ ē circa mãz.ignorãs aũt rõnē ⁊ formã aut ē nālis diffinitio illa q̄ ē ſolũ circa rõnē ⁊ formã:aut magis dz dici nālis diffõ q̄ ē utriuſqz.⁊ ſ⁹dit q̄ illoz aũt qs eſt nālis:⁊ ait q̄ utercz. ¶ Notãdũ aũt q̄ cũ tres ſint modi aſſigti diffiniēdi utercz mõus.ſ.duo illoz modoz ſũt nāles.3⁹ vo ē inālis.nã diffõ ponẽs formã ſolã nõ eſt nālis:ſz diffõ ponẽs mãm: ⁊ illa q̄ inutt utrũqz ut mãz ⁊ formã nāles ſũt. ¶ Notãdũ ēt q̄ ꝛz due diffones ſint nāles ut illa que ponit mãz ⁊ q̄ ponit utrũqz:magis eſt tñ nālis ponẽs utrũqz qz ponẽs mãm tm̃:eo q̄ mã nõ ſit nã niſi per cõparationē ad formã.ut pbat ſcdo phiſicoz. ¶ Notãdũ ēt pbm oia hec adducere.ut oſtẽdat quãta difficultas ſit circa ꝓſiderationē aie.⁊ circa paſſiones eius ꝓut talia ſunt diffinibilia nāliter eo q̄ diffinitiones talium quãto magis cõplete ſunt tanto magis naturales iudicant. ⸌Deinde cum dicit.

L.17 ¶ Atvo nõ eſt aliqs q̄ circa paſſiones mãe nõ ſepabiles:⁊ ut non ſepabiles ſunt vſeẽ ſed phiſic⁹ circa oẽs quecũqz hui⁹ corpis ⁊ huius mãe opa ⁊ paſſiones ſunt.

¶ Ex his que dixerat dat dꝛiaz iter phiſicũ ⁊ alios artifices.⁊ qz h⁹ dꝛia hic q̄ſi icidẽtaliꝛ adducit.ſõ tria fac. qz p⁹ ponit h⁹ dꝛiam.ſcdo qz q̄ſi diſgreſſionẽ fecerat a ꝓpoſito redit ad p̄ncipale itẽtũ oſtẽdẽs q̄les ſunt paſſiones aie ꝓſiderate a nālí:⁊ quo hẽant diffiniri.3⁹ ꝓtinuat ſe ad tractatũ.⁊ ad ptẽ executiuã oſtẽdens q̄liter de aia ſit tractãdũ ⁊ exequẽdũ.2ª ibi⌊ Sed redeundũ eſt. ⌋3ª ibi⌊ Intẽdẽtes aũt. ⌋Circa p⁹ duo facit.qz p⁹ oñdit q̄ ptinẽt ad phiſicũ.2⁹ ex his q̄ dixerat dat dꝛiaz iter phiſicũ ⁊ artificiales alios ibi⌊ Circa q̄ſcũqz aũt ⌋ Dicẽ g̃.at vo nõ eſt aliqs circa paſſiões mãe nõ ſepabiles neqz iquãtũ ſũt ſepabiles ſupple niſi phiſic⁹:ſz phiſic⁹ eſt circa oẽs paſſiões ⁊ q̄cũqz opa ⁊ paſſiões ſunt talis corpis.ſ.nālis ⁊ mãe h⁹ q̄ ē.ſ.nālis. ⸌Deide cũ dic̃

¶ Circa q̄ſcũqz aũt nõ inquãtũ huius alius:ut de qbuſdã quidẽ artifex eſt ſi cõtingat ut inſtructor aut medicus.

¶ Ex his q̄ dixerat ſepat phiſicũ ab alijs artificib⁹.circa qd̃ duo fac̃ pbus.qz p⁹ ſepat phiſicũ ab artificib⁹ ꝑticis.2⁹a ſpeculatiuis ut a mathe⁹ ⁊ diuio ibi⌊ Nõ ſepabiliũ qdẽ. ⌋Dicẽ g̃ q̄ artifex q̄ eſt circa q̄ſcũqz paſſiones que nõ ſũt h⁹.i.que nõ ſunt corpis nālis ut nālis eſt alı⁹a phiſico:ut artifex practic⁹ ut inſtructor aut medic⁹ ſi ꝓtingat ipm ꝓſiderare de qbuſdã paſſiõb⁹ corporis nālis.qz ꝓſiderat de eis nõ ut nāles ſunt.opz tales artifices differre a pho nālí. ⸌Deinde cum dicit.

¶ Nõ ſepabiliũ qdẽ.Inquãtũ aũt nõ talis corpis paſſiões:b ex reſtrictioe mathematic⁹.Scdz aũt q̄ oio ſepate p̄m⁹ pbus.

¶ Sepat phiſicũ a mathe⁹ ⁊ a diuio dicẽs q̄ paſſiões q̄ dẽ de uno nõ ſepabiliũ inq̄ztũ nõ ſũt talis corpis.i.inquãtũ nõ ſũt i tali corpe nãli:ſz ut ex reſtrictioe.i.ut p ꝓſiderationẽ reſtringunt.uł ut hẽt alia ſra:ex remotioe. i.ut remouent ⁊ abſtrahunt a tali mã:illaz paſſiões uł illas res ꝓſiderat mathe⁹.ſz res q̄ ſũt ſepate ⁊ bz q̄ ſũt ſepate ꝓſiderat p̄m⁹ pbs. Differt g̃ nālis a mathe⁹ ⁊ a p⁹ pho.qz p̄m⁹ pbs ꝓſiderat ſepata ⁊ ut ſũt ſepata.mathe⁹ vo ſz nõ ꝓſideret ſepata:ꝓſiderat tñ ea ut ſũt ſepata.pbic⁹ vo ũ ꝓſiderat ſepata:nc ut ſũt ſepata. ¶ Nõ dum ergo q̄ ſic̃ dno tetigerat de phiſico.vz q̄ ꝓſiderat paſſiões nāles ut ſũt corpis nālis:⁊ q̄ ꝓſiderat talia ut nõ ſunt ſepata: ita phec duo differt ab alijs artificib⁹. rõne eni iſepabilitatis differt phiſic⁹ a mathe⁹ ⁊ diui no:ſz rõne nālitatis differt ab artificib⁹ practicis:ut ab edificatore ⁊ medico:⁊ maxie a cyrurgico:q̄ tales ꝓſiderãt ſ corpe nāli aliq̄ nõ nālia:ſz p artẽ iducta. ¶ Notãdũ ēt q̄ ut coiter ponit iſtd additũ p qd̃ ſepat phiſic⁹ a alijs artificib⁹ nõ ē oino ex̄ ꝓpoſitũ.nã cũ feciſſet mẽtionẽ de diũſis modis diffiniẽdi:q̄ bm diũſos modos diffiniẽdi ſumit diuerſitas artificũ:cõgruum fuit poſt illos diffinitiuos modos dare differẽtiã iter ipos artifices.⁊ inter ipſas ſciẽtias. ⸌Deinde cum dicit.

¶ Sed redeũdũ eſt vñ uenit p̄mo.Diceba m⁹ aũt q̄ paſſiões aie nõ ſepabiles a phiſica mã aialiũ inquãtũ tales exiſtũt:ſic̃ furor ⁊ timor:⁊ nõ ſicut linea:⁊ planum. 2.18

¶ Quia qd̃ãmõ digreſſionẽ fecerat redit ad ꝓpoſitũ dicẽs q̄ redeũdũ eſt vñ uenit p̄mo.dicebam⁹ aũt q̄ paſſiones aie nõ ſepabiles a phiſica.i.a nāli mã aialiũ inq̄ztũ tales exiſtũt ſũt furor amor timor gaudiuz ⁊c̃.talia que nõ ſunt ſicut linea ⁊ planũ.i.ſuperficies que hñt cõſiderari ⁊ diffiniri ſine mã ſenſibili.Sed h⁹ paſſiões aie ⁊ etiã ipſa aia cuius ſunt tales paſſiones diffiniri habet per ipſum corpus ⁊ per mãm nālẽ. ⸌Deide cũ dic̃.

¶ Intẽdẽtes aũt de aia neceſſe eſt ſił dubitãtes de qb⁹bñ dubitare opz ptrãſeuntes p̄mor opiniones cõprehẽdẽ gcũqz aliqd de ipſa enũciauerũt:ut bñ qdẽ dicta accipiamus.Si vo aliqd nõ bñ hec uereamur. 2.19.

¶ Lõtinuat ſe ad tractatũ ⁊ ptẽ executiuã oſtẽdẽs q̄liter de aia ſit tractãdũ ⁊ exeq̄ndũ dicẽs q̄ itẽdẽtes aũt de aia neceſſe eſt dubitãtes eẽ de bñ dubitabilib⁹ de qb⁹ dz i diſponib⁹ abũdare:⁊ opz nos eẽ ptrãſeũtes opiones ꝓpor.ſ.ãtiq̄rũ:⁊ cõphẽdẽ.i.appehẽdẽ dcã a qbuſcũqz aliqd de ipa aia ãnũciauerũt ⁊ b debem⁹ facẽ:ut ãtiq̄rũ qdẽ bñ dcã accipiam⁹.i.acceptem⁹. Si vo aliqd nou ſit ab eis bñ dcm̃ veam̃.i.timeam⁹ accipe ⁊ acceptare illud.

¶ Ricipiũ aũt q̄nis apponẽ q̄ maxime videnſ icẽ bz nãz:aiatũ igit ab iaiato i duob⁹ maxime differre videẽ.videlicet motu ⁊ ſenſu.accipim⁹ autẽ ⁊ a ꝓgenitorib⁹ fere hec duo de aia.

¶ Finito phemio hic ponit tractat⁹ uł ps executiua in q̄ bz modũ ptaxatũ i phemio.p⁹ exeḡt de aia bz opiones alioz.2⁹ exeḡt de ea bz opionẽ ꝓpriã.2ª ps icipit i p̄n⁹ 2ⁱ lib⁹ibi⌊ Que qdẽ a porib⁹. ⌋Circa p⁹ duo fac̃.qz p⁹ exeḡt de aia bz opionẽ alioz q̄ztũ ad totã aiaz.2⁹ exeḡt de aia bz opionẽ alioz q̄ztũ ad ptes eiꝰ.2ª ps icipit circa finẽ h⁹ p̄mi lib⁹ibi.⌊ Qm̃ aũt cogſcẽ aie eſt ⁊ ſentire ⁊c̃. ⌋Circa p⁹ duo fac̃.qz p⁹ ꝓtinuat ſe ad dicẽda.2⁹ exeḡt de itẽto ibi.⌊ Dicũt eni gdã. ⌋Dicẽ g̃ q̄ p̄n⁹ aũt qnis.ſ.inqſitiõis de aia ẽ apponẽ.i.ꝓponẽ illa q̄ maxime videnſ icẽ ipſi aie bz nãm.hec aũt ſũt duo:iõ ſeḡt q̄ aiatũ igit ab iaiato i duob⁹ maxie vł differre.vz motu ⁊ ſenſu.⁊ ſ⁹dit q̄ h fere duo de aia acccpim⁹ a ꝓgenitorib⁹ uł. vz q̄ inueſtigauerũt ipſam motu ⁊ ſenſu. ¶ Notãdũ aũt q̄ quelibet res eſt ingrẽda ⁊ inueſtigauda per ſibi ꝓpria.igit ſi uolumus ingrere ⁊ inueſtigare de aia p̄n⁹ hui⁹ inqſitiõis debet cẽ p ea que in ſunt ipſi aie.⁊ que ſũt ei ꝓpa bz nãz. ¶ Notãdũ ēt q̄ illa ſunt

ppa alicui p q̄ illō differt ab alijs. illa q̄ erūt ppa aie p que aiatū differt ab aiato. hec aūt sūt duo. mot⁹ ⁊ sen sus. qū enī videm⁹ q̄ aligd mouet se ⁊ q̄ sentit iudica mus ipz aiatū ee. inuestigāda est q̄ aia p motū ⁊ sensuz ul' inuestigāda ē p b̄ q̄ ē cā mot⁹ ⁊ cā sensus. ⁊ Deinde. c. d.

2.20. ¶ Dicūt enī qda: ⁊ maxie: ⁊ ꝑmo cē aiam id qđ est mouēs: existimantes aūt qđ non mouet ꝑm nō ꝓtigere mouere alterum. eoz que mouent aiaz sic arbitrati sunt cē.

¶ Exegt de itēto. circa qđ duo facit. q̄ ꝑ° narrat opiones aliox circa aiaz. 2° eas reprobat. ibi. ⁊ Cōsiderādū aūt ꝑm. ⁊ Ad euidētiā aūt ꝑ° ptis sciēdū q̄ ꝓgēitores nr̄i ⁊ antiq̄ phi de aia tractātes qđā conati sūt inuestigare aiaz motu. qđā cognitiōe ⁊ sensu. qđā vo utroq; mō. tria ḡ facit. nā ꝑ° narrat opiones antiq̄rū de aia inuestigātiū aiaz motu. 2° narrat opionē inuestigātiū eaz cognitiōe ⁊ sensu. 3° narrat opionē inuestigātiuz ipsam utroq; modo. 2ª ibi. ⁊ Quicūq; aūt ad cogscē. ⁊ 3ª ibi. ⁊ Qm̄ aūt ⁊ motiuū. ¶ Rursus aūt ad euidētiā ꝑc partis sciēdū q̄ ꝑm opionē antiquox ide est inuestigare aiaz ex eo q̄ est mouēs ul' ex eo qđ est ꝑn^m mouēdi: ⁊ inuestigare ipaz ex eo qđ est qđ mobile ul' ex eo qđ mouet. credebāt enī antiq̄ q̄ nihil moueret nisi moueret. duo ḡ facit. q̄ ꝑ° ait q̄ antiq̄ inuestigātes aiaz per viam mot⁹ dicebāt ipaz ee aligd qđ mouebat ⁊ qđ moueba tur. 2° narrat ⁊ adducit uarias opiones antiq̄rū inuestigātiū aiam per viā mot⁹ ibi. ⁊ Hū democrit⁹. ¶ Dicit ergo q̄ antiq̄ qđā enī ⁊ maxime ⁊ ꝑmo dicūt aiaz esse id qđ est mouēs. existimātes aūt q̄ id qđ nō mouetur nō ꝓtingē ipm mouē. ⁊ q̄z sic est sic arbitrati sunt antiq̄ qui aiaz ee alterum aligd coz que mouent.

Dubitaret forte aliqs. utrū hoc sit uez q̄ nihil mouet nisi moueat. ¶ Dōm: q̄ nō oē mouēs moueri duplici via uenari possumus. ꝑ⁹ via sumit ex eo q̄ nō ꝓtigit abire in infinitū. 2ª sumit ex eo q̄ illud qđ est per accns separatur ⁊ ꝓtingit nō esse. ꝑma via sic patet. nam ut ꝓbat in. 7. phi^{ci}. oē qđ moue tur ab alio mouet. si ergo hoc mouēs mouet. mouebit ab alio. ⁊ q̄z nō est abire in infinitū opz deuenire ad aliq̄d mouens imobile. 2ª via sic patet. nam mot⁹ per se nō est in mouēte: sed in moto. sicē enim fractio nō est in frāgente sed in fracto: ⁊ sicut lteratio per se non est in alterāte: sz in alterato. sic ul' mot⁹ nō est in mouēte: sz in moto. Accidit itaq; mouēti: vñ mouēs est q̄ i eo sit mot⁹. ⁊ q̄z qđ est p accns separ ⁊ ꝓtigit nō cē: ꝓtigit q̄ repiat motor in q̄ nō erit mot⁹. ⁊ p ꝑns q̄ nō mouebit nō ḡ bñ opinabant antiq̄ dicētes aiaz ee aligd qđ mo uet: eo q̄ nō ꝓtigit aligd mouē nisi moueat ipz: nec est ul' uez q̄ oē mouēs moueat: ⁊ sic ꝓtigit aiam moueri moto corpe hoc est p accns: nō p se. ⁊ Deide cū dicit.

¶ Añ democrit⁹ qdē ignē quēdā: aut calo rē ee dic ipaz. Infinitis igit exñtib⁹ figuris ⁊ athomis: q̄ sūt spēi rotūde ignee: ⁊ aiaz dic ut in aere moto: que uocent decisiōes que vident per portas in radijs quaz oē semē elemēta dic Democrit⁹ totus nāe.

¶ Narrat uarias opiones antiq̄rū inuestigātiū aiam per viā mot⁹. circa qđ 4^{or} fac ꝑm q̄ q̄tuor tales opiones nārat. nā ꝑ° narrat opionē democritī. 2° opionē leucip pi. 3° opionē pictag. 4° narrat opionē anaxa. 2ª ibi. ⁊ Si milr aūt leucipp⁹. ⁊ 3ª ibi. ⁊ Hr aūt ⁊ a pictagoricis. ⁊ 4ª ibi. ⁊ Silr aūt ⁊ anaxagoras. ⁊ Dic ḡ q̄ democrit⁹ dic ipaz aiaz ee quēdā ignē aut ee quēdā calorē igneū nā exñtib⁹ infinitis figuris ⁊ athomis democrit⁹ dicit aiaz ee ignē. i. ee athomos ul' decisiōes igneas q̄ decisio nes sūt spēi rotūde. dicebat enī democrit⁹ aiaz cōponi ex athomis q̄ erāt nāe ignee ⁊ erāt figure rotūde. nam ut i aere appet qdā sūt corpa pua mota: q̄ pua corpa pp sui puitatē uocant decisiōes q̄ decisiōes vident i radijs p portas: de nūo q̄z decisioni dixit democrit⁹ ee oē se mē ⁊ ee elta. i. ꝑn^s totⁱ⁹ nāe. ¶ Notādū aūt q̄ cū sum⁹ ee ad lumē. q̄z disgregat visus nr̄ nō possum⁹ videē has decisiōes nec hos athomos pp sui puitatē. sed cū sum⁹ in domo ⁊ p portas ul' fenestras intrant solares radij tūc in illis radijs apparēt he decisiōes: ⁊ hi athomi q̄s decisiōes dicebat democritus ee oē semē ⁊ ul'e semē ⁊ ulia ꝓncipia totius nāe: idest oium rerum nāliū.

Dubitaret forte aliqs. q̄re democrit⁹ posuit hos athomos ⁊ has decisiōes ee ul'ia ꝑn^a totⁱ⁹ nāe. ¶ Dōm q̄ de b̄ in libro de gñatiōe diffusi⁹ dixim⁹: sed q̄z tū ad pns spectat antiq̄ phi nesci uerūt resoluē corpa in māz ⁊ formā ⁊ nō potuerūt ad b̄ ptigē ut cogscerēt q̄ ꝑn^a nāe eēnt nec erāt mā ⁊ forma: sz oēs posuerūt h⁹ ꝑn^a eē aliqđ corꝑ ul' aliq̄ corpa nā aliq ꝑn^m oiuz dixerūt cē acrē aliq̄ aquā: ⁊ sic de aliis. b̄ viso dicam⁹ q̄ duo sūt de rōne ꝓncipij. simplicitas ⁊ vtuositas. sunt enī ꝑn^a simplicia: q̄z ad ea stat resolo alioz. ⁊ sūt vtuosa: q̄z ex eis fiūt alia. ⁊ vt⁹ eoz se extē dit ad alta. cū ḡ h⁹ decisiōes ⁊ h⁹ athomi sint corpora ualde parua ⁊ videant ee ualde vtuosa eo q̄ continue moueant: si ꝑn^a rerum nāliū debemus ponere q̄ sint corpora: aliquā apparentiam hēbat positio democritī q̄ h⁹ corpora parua essent principia alioz.

Alterius forte dubitaret aliqs: q̄re democrit⁹ posuit aiaz cōponi ex athomis nō q̄ buscūq; sed ex athomis q̄ erāt nāe ignee. ¶ Dicēdum q̄ ignis iter oia alia elemēta est maxie actiuus ⁊ est for malio: ceteris elemētis: ⁊ q̄z aia hēt rōnē forme ⁊ hēt rōnem motiui ⁊ actiui respectu corpis si ex aliquibus athomis debebat cōponi aia digna erat q̄ cōponeret ex athomis actiuorib⁹ ⁊ formaliorib⁹: cuiusmodi sūt athomi nāe ignee. ¶ Rursuz adūtādū est q̄ cū ab aia hēat cē vita: ⁊ vita ꝓsistat i calo: dixit democrit⁹ ipaz q̄ dē aiaz ee ignē quēdā aut calorē. i. ee ignē aut igneam.

Alterius forte dubitaret aliqs. q̄re democrit⁹ posuit aiaz cē ex athōis rotūdis. vī enī q̄ potiꝰ debuit eā ponē ex athomis piramidalib⁹: q̄z piramis pp acumē vī magis hilis ad motū q̄z figura rotūda. acutū enī bñ scidit medū. ⁊ ꝑ ꝑns vī bñ mo bile. ¶ Dōm q̄ si p motū debem⁹ inuestigare aiaz: opz q̄ b̄ fiat p motū q̄ sit sibi ꝓpruus. mot⁹ aūt fact⁹ ab aia est ad oēm dirā pōnis. figura ḡ angularis: q̄z nō est habilis ut moueat ꝑm oēz dirā sit⁹ ex athomo figure pira midalis ul' cuiuscūq; figure hñtis angulos nō posuit democrit⁹ cōponi aiaz: sed ex athomis rotūdis aptis natis moueri ad oēm dirū situs. ⁊ Deinde cuz dicit.

¶ Silr ât ⁊ leucipp⁹ hoz ât spica aiam pp id q̄ maxime pūt penetrare p oē hi⁹ figu re ⁊ mouē reliq̄ cum mouēant: ⁊ ipa arbi trātes aiam cē efficiēs in aialib⁹ motum. 2ª. 21

¶ Narrat opionē leucippi. circa qđ duo fac. q̄ ꝑ° fac qđ dictū est. 2° qđ dixerat mālfestat p ignū. ibi. ⁊ Hū ⁊ vi uēdi. ⁊ Dic ḡ. q̄ silr leucipp⁹ dicebat aiaz ee spica corpora de nūo ꝓz corpoz idiuisibiliū pp id q̄ talia corpora que sūt h⁹ figure spice maxie pūt penetrare p oē i. per oēz dirā pōnis ⁊ mouē reliq̄ corpa cū moueant ⁊ ipa. hi ḡ phici pōebāt aiaz cōponi ex talib⁹ corpib⁹ mo uētib⁹: q̄z erāt arbitrātes aiaz ee efficiēs motū i aialib⁹ ¶ Nōm^m ât ⁊ democritū ⁊ leucip. fuisse socios ⁊ collegas vñ qđ dicebat vn⁹ dicebat ⁊ alⁱ⁹. arbitrātes ḡ erāt ⁊bo silr q̄z silez opionē hēbāt. ¶ Nōu^m ēt opionē democ. ⁊ leucippi in b̄ ꝓsiſē q̄ cū aia sit efficiēs motū i aialib⁹ ⁊

hꝰ mot⁹ sit ad oēz dīam sitꝰ dignū est aīam cōponi ex athomis rotūdis que pūt p oē penetrare ⁊ moueri ad oēm dīaz sitꝰ. ¶ Notādū ēt qꝫ hꝰ athomi ⁊ hꝰ corpa rotūda dicunt mouēre liq̄ corpa cū moueant ⁊ ipsa: qz ut tactū est crediderūt aliq̄ phīci nihil mouere aliud nisi moueat ⁊ ipsum. ⁊ Deinde cum dicit.

¶ Uīm ⁊ viuēdi terminū cē respirationem. Cōstrigēte enī eo qꝫ corpa ꝓtinet: ⁊ extrudēte figuras p̄bētes aialibꝰ motū: ex eo qꝫ nō est ipsas gescē nullatenꝰ auxilium fieri de foris igrediētibꝰ alijs huiusmodi in respirādo. phibē enī has: ⁊ que isunt aialibus disgregari sil' phibēs ⁊ ꝓstringēs ⁊ cōprimēs: ⁊ viuē anteq̄z diu pūt hoc facere.

¶ Qđ dixerat manifestat p signū. ostēdit enī quō democritꝰ ⁊ leucippꝰ declarabāt p qđdā signū qꝫ aīa erat ex athomis ꝓstituta dicēs. vīm ⁊ viuēdi terminū dicūt cē respirationē. nā ipso corpe aereo qđ ꝓtinet hꝰ corpa i diuisibilia ꝓstringēte hꝰ corpa ⁊ extrudēte. i. exterius emittēte figuras p̄bētes aialibꝰ motū ex eo qꝫ nullatenꝰ nō ē ipas figuras ul' ipos athomos gescē: nō dicebāt auxiliū fieri de foris igrediētibꝰ alijs hꝰ athomis in respirādo. dicebāt enī phibē has figuras ul' hos athomos q̄ sūt i aialibꝰ disgregari. nā genꝰ athomoꝝ p respiratiōnē igrediēs est sil' phibēs ⁊ ꝓstringēs ⁊ cōprimēs alios athomos nō pmittēs eos disgregari. vnde dicebāt aialia tādiu vluē q̄ diu pūt ꝟ facē. ¶ Notādū aūt ītētionē hꝰ lr̄e i ꝟ ꝓsistē: qꝫ qz athomi ex qbꝰ cōponit aia: nullo mō gescūt: sz sūt ualde mobiles: ⁊ nisi cōprimerent stati discederēt ab iuicē ⁊ dissolueret aīa. iō posuit Democritꝰ qꝫ aial idiget respiratiōe. qz aer exterior ꝓtinēs hꝰ athomos cū attrahit prespiratiōnē extēdit ⁊ imittit alios athomos exteriores q cōprimūt athomos ex qbꝰ cōponit aia ne dissoluant. ⁊ sic ꝓtiuat vita qz tādiu viuit aial q̄z diu pōt respirare: ⁊ q̄z diu pōt hoc auxiliū facē. ḡ auxiliū fit de foris. qz athomi exītes ex terī⁹ ⁊ de foris cū prespiratiōne igrediunt iterꝰ auxilī af aiali ut ꝓtinet i vita. ⁊ qz sic ē signū ē qꝫ aia q̄ dat vī tā aiali sit cōposita ex athomis cū pathomos ꝓtinet hꝰ vita. ¶ Notādū ēt qꝫ ubi nos hēmꝰ auxiliuz fieri de foris: alia lra hēt auxiliū fieri celitꝰ qđ forte dictuz aludit pōni Dicta⁹. quā in aliquo secuti sunt Democritꝰ ⁊ Leucippꝰ. dī enī posuisse Dictagoras celū esse magnū aial. p cꝰ hiatū ⁊ respiratiōnē attrahit iste acr: sic plenꝰ athomis. ⁊ qz pathomos i ꝟ aere exītes auxiliant aialia ut ꝓtinent i vita dī hꝰ auxiliū fieri celitꝰ.

Dubitaret forte aliqs quō athomi exteriores q sūt de foris auxiliant nos ⁊ factūt ad ꝓtinationē vite. ¶ Dicēdū qꝫ sequēdo opionē Democriti ⁊ ponēdo aīaz cōponi ex athomis in respirādo ⁊ attrahēdo acrē exteriorē plenū ex athomis: ut Lō⁹ innit sup hūc locū: trip⁹ auxiliū ꝓsequmur. hᵐ ē qꝫ athomi ex qbꝰ cōponit aia eo qꝫ sint nāe ignee ⁊ figure rotūde sūt adeo hiles ad motū qꝫ nullo mō ꝓtigit eos gescē: sz semp ꝓtingit aliquē ex eis discedē. p athomos q̄ attractos exteriꝰ auxiliam. qz supplet locꝰ descē dētiū athomoꝝ. nā si aīa est cōposita ex athomis: ⁊ sp discedūt aliq ex eis si nō attraherent aliq athomi supplētes locū discedētiū stati corrūperet aīal. 2° auxiliamur p hꝰ athomos attractos de foris. qz illi cōprimūt alios athomos ex qbꝰ cōponit aia ⁊ nō pmittūt eos ita discedē. 3° iuuam p hꝰ athomos. qz sic vꝰ carbo ignitꝰ fortificat ⁊ roborat ad pūtā alterꝰ carbonis ignīti: sic athomi ex qbꝰ cōponit aia roborant ⁊ fortificant ⁊ ualidꝰ opant opacis debita ad pūtā athomoꝝ exteriꝰ acutoꝝ. hec aūt tria satis inuunt i lra ubi dī qꝫ athomi exterī attracti phibēt athomos ex qbꝰ cōponit aia ⁊ ꝓstrigūt ⁊ cōprimūt. phibēt enī eos q̄ nō pmittūt ipsos sic de facili disgregari. ꝓstrigūt enī eos: qz nō pmittūt eos sic rarefieri: eo qꝫ suppleāt qꝫ subintrēt locū discedētiū athomoꝝ. cōprimūt aūt ipsos: qđ faciēdo fortificāt eos ⁊ reddūt eos ualidiores ad opandum opera eis debita. ⁊ Deinde cum dicit.

¶ Uidet aūt ⁊ a pictagoricis dictū eādē bē re itelligētiā. Dixerūt enī qdā ipoꝝ aīam cē q̄ sūt i acre decisiōes: alq āt has mouēs. 2ⁿ. 11

¶ Ponit pōnē Dictagore. Circa qđ tria fac. qz pⁿ pōit hꝰ pōnē. 2° assignat pōnis rōnē. 3° ex his q̄ dixerat ꝓcludit qꝫ oēs hi phī q notiati sūt uenati sūt nāz aie ⁊ ꝓsiderauerūt ipaz ex pte motꝰ. 2ª ibi. De his āt. 3ª ibi. Uidet aūt. ¶ Dicit ḡ qꝫ dcīm a pictagoricis vi eādē hēre itelligētiā. i. eādē hēre sniaz cū dcō Democriti ⁊ Leucippi: nō tū ipsi pictagorici sil' ꝓueniebāt cū pōne Democriti: sed qdā ipsoꝝ dicebat aīaz cē has decisiones que sunt in aere: ⁊ isti simpl'r ꝓueniebāt cū Democrito: alij aūt pictagorici dixerūt qꝫ aīa nō est hꝰ athomi: nec hꝰ decisiones: sed est qdā vt⁹ mouēs has decisiones: ⁊ hos athomos: ⁊ hui⁹ opionis di fuisse qdā phs noie Archilaus magr̄ socratis. ¶ Notādū aūt qꝫ pictagorici dicunt illi q secuti sūt pictagorā. sic ḡ iter aristotelicos. i. iter seq̄ntes Aristo⁹ sūt opiones uarie: ⁊ qdā opinat vnū ⁊ qdā aliꝰ: sic iter picᶜᵒˢ poterāt cē uarie opiones ⁊ qdā poterāt opiari vnū: ⁊ qdā aliꝰ. ⁊ Deide cuz dic.

¶ De his aūt dictū ē p id qđ ꝓtiue vident moueri: ⁊ si sit trāqllitas nimia. In idē aūt ferūt ⁊ qcūq̄z dicūt aiaz cē qd scip̄z mouēs

¶ Assignat hui⁹ pōnis rōnē dicēs: qꝫ dcīm ē de his vz q̄re aīa dicat cōposita ex athomis. nā ꝟ ē pp ꝟ qꝫ hꝰ athomi ꝓtinue vident moueri. ⁊ si sit nimia trāqllitas i aere: ⁊ qz aia ponit cē qd mouēs cū ꝑm antiquoꝝ opionē nihil moueat nisi moueat ⁊ ip̄m. dignū videbat eis q̄ aia cēt cōposita ex athomis q sūt adeo mobiles. addit aūt qꝫ in id idē ferunt qcūq̄z dicūt aiaz cē qd. i. esse aliqd scip̄m mouēs. hi enī ferunt i idē ⁊ tenēt eādez q̄dāmō sniaz: qz ꝓsiderāt aīaz rōe motꝰ. ⁊ Deide cū dic.

¶ Uident aūt oēs hi existimasse motū maxime ꝑprīū cē aie: ⁊ alia qdē oia moueri ꝑ pter aiam: ipsam aūt a seipa pp nihil videre mouēs qđ nō moueat ⁊ ipsum.

¶ Cōcludit ex dictis qꝫ oēs hi phī ꝓsiderauerūt de aīa ⁊ uenati sūt ipsam ex pte motꝰ dicēs: uident aūt oēs phī s. qui notiati sunt existimasse motū cē maxime ꝑprium aie: ⁊ alia qdē oia moueri pp aiam: ipsam aūt aiaz dicebāt moueri a seipsa: dicebāt enim aiam moueri cū mouebat: ꝑpter id qꝫ ꝟz eos nihil videt mouēs qđ nō moueat ⁊ ipsum. ⁊ Deinde cum dicit.

¶ Silr̄ āt ⁊ anaxagoras aiaz dic cē mouētē: ⁊ si aliqs aliꝰ dixit qꝫ oē mouet itellectꝰ. 2ⁿ. 23

¶ Ponit pōnē anaxagore: circa qđ duo fac. qz pⁿ narrat hꝰ pōnē. 2° cōparat pōnē eius ad pōnē democriti. ibi. Nō tū penitꝰ. ¶ Dicit ḡ qꝫ silr̄ aūt ⁊ anaxagoras: supple ꝓsiderauit aiaz ex pte motꝰ: qz dic aīaz cē mouētē alia ⁊ si aliqs aliꝰ secutꝰ ē anaxagorā: ⁊ dixit qꝫ itellectꝰ. i. aia mouet oē. i. mouet oia: sic dicēs: supplet eādē icidit sniam ⁊ ꝓsiderat aiam ex pte motꝰ. ⁊ Deinde cū dicit.

¶ Nō tū penitus sicut democritus: ille qdē enim dicit simpl'r idē cē aiam ⁊ itellectuz: uerū enim aiebat cē qđ videt vnde bñ dicere Homerū qꝫ hector iacet aliud sapiēs

nō itaq; videt intellect⁹ tanq; potētia q̄dā que circa v̄itatē: ß idē dicit aiaz ⁊ itellectū.

¶ Lōparat opionē Anax. ad opionē Democriti oūdēs q; democrit⁹ magis certificauit nos. i. magis patenter locut⁹ est. ⁊ nō ita dubie loquebat sic Anaxa. circa qd tria facit. q⁹ p⁹ oūdit democritū patēter ⁊ manifeste locutū esse. 2⁹ declarat anax. nō fuisse locutū patēter: sed dubie. 3⁹ epilogat circa determinata. scda ibi. ¶ Anax. aūt. ¶ 3ª ibi. ¶ Quicūq; gdē ergo in moueri. ¶ dicit ḡ q; cū anax. nō penit⁹ nos certificat de sua positione: sic democrit⁹. nā ille gdē. i. democrit⁹ simplr dixit idē esse aiaz ⁊ itellectū: nō eni distiguebat democrit⁹ iter itellectū ⁊ sensuz: uolebat aūt uerū esse qd vi. i. qd apparet sensui. dicebat eni sensuz hīe v̄tutē disciplīe ⁊ esse idē qd itellect⁹: vñ cōmēdabat Homer⁹ dicēs democrit⁹: Homer⁹ bñ facē. i. bñ dicē cū dicebat q; hector iacet: q̄si alīd sapiēs. democrit⁹ itaq; nō utit ul' nō vi uti itellectu tāq; sit potētia quedā que sit circa v̄itatē: ⁊ que sit distincta a sensu. sed idē dicit esse itellectū ⁊ aiaz: ⁊ itellectū ⁊ sensuz. ¶ Notādū aūt q; Homer⁹ ponebat q; q̄n hector transmutabat in sensu ⁊ in corpe q; transmutabat in itellectu: ⁊ facebat q̄z ali⁹ sapiēs. uolebat eni homer⁹ q; q̄n hector erat alienat⁹ i sensu: q; faceret q̄si sapiēs aliud. i. aliena: ⁊ uolebat q; eēt alienat⁹ in itellectu: ex quo sequebat q; itellect⁹ eēt sensus. ⁊ q⁹ democrit⁹ ponebat itellectū eē sensum: ideo cōmēdabat hoc dictū homeri: q⁹ cōcordabat positioni sue.

Dubitaret forte aliqs. utrū sit uerū dictū homeri q; q̄n aliqs est alienat⁹ in sensu q; faceat q̄si alīd sapiēs: ⁊ q; sit alienat⁹ in itellectu videt q; sic: q⁹ frenetici alienati in sensu v̄ir aliena sape: ⁊ vñ eē alienati in itellectu. ¶ Dicēdū q; alienatio in sensu p se nō facit alienationē in itellectu. nec itellect⁹ est sensus ut opinabant democrit⁹ ⁊ homer⁹: attū q⁹ nō itelligim⁹ nisi cū fantasmate. Ideo organo fantastico per accūs impedit operatio itellect⁹.

Alterius forte dubitaret aliqs quō democrit⁹ opiabat idē eē itellm ⁊ sensuz ex eo q; dicebat idē eē itell'z ⁊ aiaz. ¶ Dōz q; democrit⁹ nō loqbat de oi aia: ß solū loquebat de aia aialiū: que mouet per desideriū ⁊ appetitū: imo ēt nō videbat loq de aia oiuz aialiū: ß solū de aia aialiū respirātiū: cui pbaret cōpositā aiaz eē ex athomis: q⁹ respirādo ⁊ attrahēdo aerē pleniuz athōis p̄tinebat aialiū vita: si ḡ idē erit itell'z: qd aia taliū aialiū nullū erit aial respiraz qd nō hēat itellm: qd eē nō posset nisi idē eēt itell'z ⁊ sensus: cū mlta sint aialia respirātia hūtia solū sensū. ¶ Sciēdū ḡ q; ex dictis democriti tripl'r pōt colligi q; idē sit itellus ⁊ sensus. p⁹ ent ß colligit ex eo q; dicebat idē eē itellm ⁊ aiaz. 2⁹ ex eo qd ponebat q; uez eēt obz sensus dicebat eni uez eē qd videbat sensui: cū ḡ vitas sit rectitudo sola mēte pceptibilis. ut dicit Anselm⁹ i li⁹ de vita ⁊ vitas sit adeq̄tio rei ⁊ itellectuū. ut dicit Boeti⁹ vi uez eē ppriū obz itell'z: q ḡ dicit uez eē obm sensus dicit itellm eē sensus: uez ent formalr nō cōparat ad sensuz ß ad itelectū. 3⁹ ß idē colligit ex dicto democriti ex eo q; cōmēdabat homerū hoc dicētez. ⌜ Deide cū dicit.

2.24. ¶ Anaxagoras aūt min⁹ certificat de ipa. Adultoriēs gdē eni cāz ei⁹ q; bñ ⁊ recte dicit cē itellectū: aliq aūt itellectuz hunc esse aiam. In oib⁹ eni ipm icē aialib⁹ magnis: ⁊ puis ⁊ honorabilib⁹: ⁊ inhonorabilib⁹: nō videt aūt ſm p̄udētiā dictus itellect⁹ oib⁹ silr aialib⁹ incē: sed neq; oib⁹ hoib⁹.

¶ Narrat pōnē anax. d. q; anax. aūt min⁹ certificat. i. min⁹ certe ⁊ magis dubie logt de ipa aia ul' magis dubie logt de ipis. i. de aia ⁊ itellu: q⁹ instrotiēs gdē eni dicit in tellm nō eē idē qd aia: ſz dixit itellm eē cām ei⁹ qd recte ⁊ bñ opari. alibi aūt dixit hūc itellm cē aiaz: ait eni ipz itellm eē i oib⁹ aialib⁹ magnis ⁊ puis honorabilib⁹ ⁊ inhonorabilib⁹. ¶ rie ḡ logt anax. de itellectu: nec certificat nos q̄lr accipiat itellectū: nā itellect⁹ dict⁹ ſm p̄udētiā nō vi esse silr oib⁹ aialib⁹: sed neq; videt eē oib⁹ hoib⁹. ¶ Notandū aūt q; bñ ⁊ recte agere 2ū per p̄udētiā: q⁹ p̄udentia est recta rō agibiliū: sic ars ē recta rō factibiliū. ut declarat hēt in. 6⁹ ethi. cū ḡ anax. dixit itellectū eē cām bñ agēdi accipit itellectū dictuz ſm p̄udētiā que nō est idē qd aia: nec iest oib⁹ aialib⁹ imo sic accept⁹ itell's nō iest oib⁹ hoib⁹: ſz cū idē anax. dicat itellectū idē eē q; aia ⁊ esse oib⁹ aialib⁹ uel ꝓriat sibīpsi uel eguoce ⁊ idetermiate logtur: nec certificat nos q̄lr accipiat itell'z i hac ḡ pte magis ē cōmēdādus democrit⁹. q⁹ nō sic dubie ē locut⁹. ⌜ Deide cū dicit.

¶ Quicūq; igit i moueri aiatū aspexerūt: bigdē maxime motū opinati sūt aiaz cē. 2ti.25

¶ Epilogat circa determinata. d. q; gcūq; gdē igit aspexerūt aiatū in moueri. i. q̄ntū ad motū. hi gdē maxime opinati sunt aiam eē qd motū uel qd motiuū ⁊ mouē tē alia: dixerūt eni q; aia ipa mota mouebat ⁊ reliqua

q **Vicunq; aūt ad cogscē ⁊ sentire ea que sūt: isti dicūt aiaz cē pncipia: alij qdē faciētes pl'a hec: alij vo vnū ß.**

¶ Postq̄z phs determiauit opiones phoz uenātiū aiaz per vīa mot⁹. in pte ista determiat de opionib⁹ phoruz uenātiū aiaz ⁊ determiūātiū de ipsa p vīa cognitiōis ⁊ sensus: circa qd duo facē: q⁹ pmo ostendit quō antiq phi determiabāt de aia p vīa cognitiōis ⁊ sēsus. 2⁹ qd dixerat manifestat p opionē Emp. ⁊ Platonis ibi ⌜ ficut Empe. qdē ⌟ dicē aūt q; gcūq; aūt aspexerit aiaz ad cognoscē ⁊ sētire ea que sūt. i. entia. q. d. q; gcūq; cōsiderauerūt de aia ex eo q; ipsa sentit ⁊ cogscit entia: isti dicūt aiaz eē pncipia entiū: ⁊ q⁹ dīūsimode loqbāt antiq de pncipijs: q⁹ alig posuerūt pl'a pn⁹: alig vo vnuz: iō alig erāt faciētes. i. dicētes aiaz eē pl'a ß. i. plura pncipia. alij vo dicebāt aiam eē vnū hoc. i. vnū pncipiuz.

Dubitaret forte aliqs quō antiq uenātes aiam per viā cognitiōis ⁊ sensus dixerūt ipaz eē pncipia entiū. ¶ Dicēdū q; ois cognitio fit p assimilationē. nā nisi eēt similitudo rei cognite in cogscēte oporteret rē illā ignorātā eē: hēt eni ß vītatē tā i cognitiōe sēsus q̄z intellectiua. nā nunq̄z sensus sentiret aliqd nisi eēt in sensu similitudo rei sensibilis ⁊ nunq̄z intelligeret itell's aliqd nisi esset in eo similitudo rei itelligibilis: ut ḡ ponerēt antiq: q; aia posset cogscē oia dicebāt ipsaz hīe similitudinē cū oib⁹: nō aūt videbāt ipsis q; aia posset hīe similitudinē cū oib⁹ nisi eēt cōposita ex pncipijs oiuz: uolētes ḡ aiaz iuestigare p viā cognitionis dixerūt ipaz eē pncipia oiuz: ut hīet similitudinē cū oib⁹ ⁊ ut posset cogscē oia: q⁹ ḡ posuerūt vnū pn^m oium dixerūt aiam eē illō pn^m: ut q dixerūt oia eē ex aere dixerūt aiaz cē aerē. nā si aia est aer hēt similitudinē cū oibus q̄ sūt ex aere: ⁊ pōt oia talia cogscē: dicētes vo q; pncipiū oiuz erat aq̄: ⁊ q; oia erāt ex aq̄ dixerit aiaz eē aquā ponētes aūt nō vnū pn^m oium entiū: ſz pl'a sic fecē Empe. dixerūt aiaz eē illa pl'a pn⁹: q̄re loquētes de aia ⁊ iuestigātes eā per viā cognitiōis sic diūsificabant in loquēdo de pncipijs: sic diūsificati sūt in loquēdo de aia

Alterius forte dubitaret aliqs. utrū bona eēt positio antiquoz. ⁊ vt q; sic: q⁹ si cognitio fit p assimilationē: opz aiaz cē cōpositā ex pncipijs oiuz ad ß q; hēat similitudinē cū oib⁹ ut possit cognoscere oia. ¶ Dicēdū q; ut coiter ponit: iste fuit antiq̄uz error: credebāt eni q; cognitū deberet eē realr in cog-

scẽte.nõ videbat qdẽ eis po[lc]q aia posset cogscẽ terrã nisi i se realr hiet terrã.nec q posset cogscẽ aquã si nõ i se realr hiet aquã.lꝫ g̃ posito dicebãt q aia terrã cogscit terra.t aquã aq̃.ut p terrã quã hẽt aia apd se põt cogscẽ alterã terrã:t per aquã quã hẽt in se põt cogscẽ alterã aquã:sed hec põ est falsa.qr ut declarabit in 3° lapis nõ est in aia:sed spẽs lapidis:sic ẽt terra nõ est i aia sed spẽs terre:aia g̃ qdãmõ est oia:t oia sunt in aia nõ ꝑm eẽ reale:ut ponebãt antiq:sed ꝑm eẽ silitudinariũ t itẽtionale:est enĩ sensus susceptiuus oiuꝫ spẽꝝ sensibiliũ:t itellꝫ oinꝫ spẽꝝ itelligibiliuꝫ:suscipiẽdo g̃ aia hꝫ spẽs poterit p sensuꝫ assilari oibꝫ sensibilibꝫ t cogscẽ oia sensibilia:p itellectũ vo assilari poterit oibꝫ itelligibilibꝫ t cogscẽ oia itelligibilia. ⸢Deide cũ dicit.

¶ Sicut Empedocles qdẽ ex elemẽtis oi bꝫ esse:t vnũqdq; eoꝝ aiam dicẽs:sic terrã qdẽ terra cogscim⁹:aquã aũt aq̃:ethere aũt ethera:sꝫ ignẽ igne mãifestũ ẽ:ꝓcordiã aũt ꝓcordia:discordia aũt discordiã.

¶ Mãifestat qd dixerat p opionẽ Empedo[le] t Plonis qui iuestigãtes aiaꝫ p viã cognitiõis dixerũt ipaꝫ aiaꝫ ꝓstare t eẽ cõpositã ex ꝑncipijs entiũ:circa qd duo facẽ qr ꝑ°oñdit quõ Emp̃.dicebat aiaꝫ eẽ cõpositã ex ꝑncipijs entiũ.2°declarat quõ lꝫ idẽ dicebat plato ibi⌊ Eo dẽ aũt mõ t pl'o⌋ ptinuet sic.bñ dico q antiq iuestigãtes aiaꝫ p viã cognitiõis dixerũt aiaꝫ eẽ ꝑn[a] oiuꝫ entiũ sic dixit empe.qui qdẽ dixit aiaꝫ eẽ ex oibꝫ elemẽtis.i. ex oibꝫ ꝑncipijs:t dixit aiaꝫ eẽ vnũqdq; horꝫ ꝑncipiorũ:ut possit oia cogscẽ:sic dicẽs:q terra qdẽ cogscimꝫ terrã.ethera.i.aerẽ cogscimꝫ ethere.i.aere.aquã cogscimus aq̃.ignẽ igne:t manifestũ est q ꝓcordiã cogscimus ꝓcordia:t p ꝓcordiã t discordiã que est corrupti ua cogscimꝫ discordia.i.p discordiaꝫ.¶ Notãdũ aũt Emp̃.posuisse sex ꝑn[a]: q̃tuor mãlia t duo effectiua. dixit enĩ terrã aquã aerẽ t ignẽ eẽ ꝑn[e] mãlia:ꝓcordiã vo t discordiã nolwit eẽ ꝑn[e] effectiua:ita q cõcordia eẽt ꝑn[m] effectiuũ gñatiõis.discordiã vo corruptiõis. nã q̃ elemẽta erãt ꝓportiõata t i ꝓcordia fiebat gñatio:t q̃ iproportiõata t i discordia fiebat corruptio. t qr hꝫ sex ponebat ꝑn[a] oinꝫ entiũ:ut aia posset cogscẽ oia ẽtia dicebat ipaꝫ ex oibꝫ his ꝓstare.⸢Delũ cũ dic

2ti 26 ¶ Eodẽ autem modo Plato in Timeo animam ex elementis facit.cognosci enim simile simili.res aũt ex principijs esse.

¶ Oñdit quõ plo ponebat aiaꝫ cõponi ex ꝑncipijs. Ad cui⁹ euidẽtiã sciẽdũ q entia q̃tũ ad pñs spectat triplr pũt ꝓsiderari.ꝑ°ut sunt aligd i se.2° ut referunt ad sui ꝑn[m] effectiuũ.3°ꝓsiderari pñt ut cõparant ad ens in q̃ coicãt:t qd ulr i oibꝫ repit.si ꝓsiderẽt entia ut sũt aliqd i se:sic plo visus ẽ ponẽ ꝑn[a] entiũ idẽ t diũsiũ:ul'ptibile t ipartibile:vidẽt enĩ entia distigui:qr q̃dã sunt sensibilia ut ista corpalia:q̃dã itelligibilia ut sbe sepate hec aũt corpalia vñr ꝓstare ex diũso t partibili:qr in eis est cõpõ t diũsitas ptiũ.sbe vo sepate vñr ꝓstare ex eodẽ t ipartibili:qr in eis est simplicitas t vnitaꝫ.ꝑn[a] itaq; oiuꝫ entiũ vñr eẽ idẽ t diũsuꝫ. Scdo vo pñt res ꝓsiderari ut cõparant ad suum ꝑn[m] effectiuũ:t sic ꝑn[a] entiũ dixit plato eẽ ideas a qb⁹ hec entia fiebãt t causabant.3°pñt res cõparari ad ipm ens:qd pticipant t q̃ coiter repit i oibꝫ t sic ꝑn[a] rerũ dixit plato eẽ nũos. nã ꝑm Cõmẽtatorẽ in 7° meta[ce].nesciuit plato distinguere iter vnũ qd est ꝑncipiũ nũi:t qd quertit cuꝫ ente: q̃re sic in singulis rebꝫ repiunt plures pfectiones t plures vnitates loquẽdo de vno qd quertit cuꝫ ente: sic credidit q repirent i singlis rebꝫ vnitates que eẽnt ꝑnciplũ nũi.pp qd posuit nũos eẽ ꝑnciplũ oiuꝫ entiũ dixit qdẽ in oibꝫ entlbꝫ eẽ nũm ꝓterq̃ in vno.vꝫ in ꝑ[z] cã quã posuit circa eẽntiã vnitatis t bonitatis.q si accepisset nũm large ꝓo oi plalitate nl'ꝓo oi multitudine nõ male dixisset.sed accipiẽdo nũm ꝑpe:ut ipe accipiebat qui est spẽs q̃titatis:non bñ dixit:qr hꝫ nũs nõ põt eẽ nisi in ptiuis:nec se extẽdit ad sbas sepatas. semp enĩ nũs ꝑpe sumptꝰ cãtur ex diuisiõe cõtinui.ut declarari hẽt in 3° phi.posuit itaq; plato q̃tuꝫ ad pñs spectat tria gña ꝓncipiorꝝ entiũ:videlicet idẽ t diũsuꝫ: ideas:t nũos:⸢In declarãdo g̃ quõ plato posuit aiam ꝓstare ex ꝓncipijs:tria facit.qr ꝑ° oñdit quõ plato dixit aiam ꝓstare ex eodẽ t diuerso.2° quõ dixit eã ꝓstare ex ideis.3°quõ ex nũis.1ª ibi.⌊ Silr aũt t in his⌋ 3ª ibi.⌊ Adhuc aũt t alr.⌋ dlc ergo:q eodẽ aũt modo t plato in timeo facit.i.ꝓstituit aiam ex elementis.i. ex ꝓncipijs:vnlt enĩ sike silr cogsci.res aũt dixit esse ex ꝓncipijs.ut ergo aia cogscat oia:t hẽat silitudinẽ cuꝫ oibꝫ:dixit plato eã ꝓstare ex elemẽtis t ꝓncipijs oinꝫ. ¶ Notãdũ aũt q hic Aꝝ.nõ dicit quõ plato posuit aiam ꝓstare ex elemẽtis:sed remittit nos ad libꝝ timei.ubi ut inuit tã themist⁹ q̃ cõmẽtatoꝝ ꝓncipia entiũ dñr eẽ ptibile t ipartibile nl'idẽ t diuersuꝫ.hoc ergo mõ posuit plato aiaꝫ ꝓstare ex ꝓncipijs:qr dixit eaꝫ ꝓstare ex eodẽ t diuerso uel ex ptibili t ipartibili.

Dubitaret forte aliqs quõ aia est cõposita ex partibili t ipartibili. ¶ Dicẽdũ q hoc themist⁹ triplr declarare itẽdit ꝑm q aia triplr põt cõsiderari. ꝑ° enim ꝓsiderari põt ꝑm sbam.2° ꝑm potẽtias.3° ꝑm utrũq;. oib⁹ aũt his modis aia est aliq̃ mõ cõposita ex eodẽ t diũso:debem⁹ eni imaginari q aia ꝑm suaꝫ nãm t sbam est media iter sbas separatas: t ista sensibilia.vñ themisti⁹ ait q nã rõnalis itellectu qdẽ est deterior.sed his sensibilibꝫ est dignior.ista ergo corpalia sunt nature sensibilis.hõ vo est nature rõnalis.subẽ vo sepate sunt nature intellectualis. nã ergo rõnalis siue aia nra est digniorꝝ t simpliciorꝝ his sensibilibꝫ:sed est iferior t cõpositiorꝝ substãtijs sepatis.cõparata ergo aia ad hec sensibilia reperit in ea idẽtitas t simplicitas.cõparata vo ad sbas.sepatas est in ipsa cõpositio t possibilitas:t qr media est aia inter hec t illa:q̃si ptícipãs utrũq;:dr ꝓstare ex his ꝓncipijs.videlꝫ ex eodẽ t diũso.2°hoc idẽ pꝫ si ꝓsideret aia ꝑm suas potẽtias.nã in aia quedã sunt potẽtie nõ organicc:t iste sũt simplices t ipartibiles ut itellect⁹ t uolũtas.q̃daꝫ sũt organice:t iste sũt ptibiles:qr extẽdunt extẽsiõe organi.aia g̃:qr comꝑhẽdit in se utrũq;:dr ꝓstare ex partibili t ipartibili.3°hoc idẽ patet si ꝓsideret aia q̃tum ad utrũq;.nã tã aia q̃ alie res ꝑm gen⁹ conuenit cuꝫ oibꝫ his que sunt in illo gñe t ꝑm spẽm conuenit cũ oibꝫ his que sunt in illa spẽ:sed ꝑm diias:t ꝑm ꝓpa accidẽtia dñr differre ab aliis:t qr aia tã ꝑm sbam q̃ ꝑm potẽtias hẽt aliquã conuenientiã t aliquã diiã cũ aliis:rõne conuenientie dr ꝓstare ex eodẽ:rõne diie dr ꝓstare ex diuerso.t qr oẽs res ul'ꝓstãt ex eodẽ uel ex diũso uel ex utroq; aia que ꝓstat ex eodẽ t diuerso:hẽt silitudinem cũ oibus t põt cognoscere omnia.⸢Deinde cũ dicit.

¶ Silr aũt t in his que sunt de phia dicta determinatuꝫ est:ipm quidem aial ex ipsa vni⁹ idea t ex prima longitudie t latitudine:t altitudine:alia aũt simili modo.

¶ Oñdit quõ aia ꝓstat ex elemẽtis siue ex ꝓncipijs que sunt idee dicens. q silr aũt t in his que dicta sunt de phia dicta nãli:determiatũ est a platone q ipm quidẽ aial est ꝓstitutũ ex ipa idea vnius.i.ex idea vnitatis:t ex ꝑ[e] lõgitudie.i.ex idea dualitatis:t ex ꝑma latitudine.i.ex idea trinarij:t ex prima altitudine.i.ex idea q̃ternarij:t alia entia ab aia silr mõ dixit eẽ cõposita

ex his elris. ¶ Notādū aūt q ex idea vnitatis duali
tatis trinarij ⁊ q̄ternarij in ſua phia dicta nāli poſuit
plato cōponi tā aiaz q̄z alia entia: ⁊ qz ꝑm ipz eodē mō
cōponebat aia ⁊ alia entia hēbat aia ſilitudinē cū oi-
bꝰ entibꝰ ⁊ poterat aia cogſcē oia entia. ¶ Notādū ēt
q phiā platonis nō appellat Aſtz. phiā nālē: ſed dictā
nālē: qz plato dicebat eā eē phiā nālē: nō tñ erat nālis:
qz ut declarari hēt in pº de gñatione: ubi cōparat opi-
nio platōis ad opionē democriti: plato nō loq̄bat phi
ſice ⁊ nālr: ſz exnee. ul phia platōis appellat phia dcā:
qz ſolū vbis erat ſulcita: nō aūt erat rōne firmata.

Dubitaret forte aliqs quō ꝑma lōgitudo dī idea dualitatis: ⁊ ꝑª latitudo idea ternarij: ⁊ ꝑma altitudo ſiue ꝑma ꝓfūditas idea q̄ternarij. ¶ Dōm q lōgitudo ſiue linea hēt rōnē dualitatis: qz etꝰ exterēio eſt de pūcto ad pūctū: latitudo aūt ſiue ſupficies hēt rōnē trinarij: qz nunq̄ ē dare ſupficiez rectilineā niſi ſit ibi figre 3ᵐ pūctū: ita q triāglus ubi ē ſignare tria pūcta ē ꝑma figurarū rectilinearū: pfun dū aūt ſiue altū. i. corpꝰ cui cōpetit hēre pfūditatē ⁊ al titudinē hēt rōnē q̄ternarij. na poſtq̄ fecimꝰ ſupficiem trilaterē: ubi ē figurare tria pūcta: ſi uolumꝰ facē corpꝰ opz dare 4ᵐ pūctū: ⁊ fiet piramis. ita q piramis eſt ꝑmū corpoꝝ angulariū: ſic triāgulus eſt ꝑma figuraruz rectilinearū. cū g idee ſint qdditates ⁊ ꝑncipia hoꝝ ſē fibiliū: lōgitudo: latitudo: ⁊ altitudo ꝑ pus reſuant in ideis q̄z i iſtis ſēſibilibꝰ: idea g linee erit ꝑª lōgitudo ⁊ erit idea dualitatis. idea vo latitudis ſiue ſupficiei erit ꝑª latitudo ⁊ erit idea ternarij. idea vo altitudis ſiue corpis erit ꝑma altitudo ⁊ erit idea q̄ternarij: ex his g ideis dicebat Plato ꝙſtare tā aiam q̄z alia entia.

Ulterius forte dubitaret aliqs quō taz aia q̄z alia entia ꝙſtēt ex his ideis. ¶ Dōz q i his iferiorib⁹ q̄tuor repim⁹. vz pūctū: linea ſupficiē ⁊ corpꝰ. pūctꝰ aūt hēt rōnē vnitatis: linea dualitatis: ſupficies ternarij: corpꝰ q̄ternarij: ⁊ qz plato dixit ideas eē qdditates hoꝝ ſēſibiliū poſuit hec ſēſibilia cōſta re ex idea pūcti quē appellabat ideā vnitatis: ⁊ ex idea dualitatis quā appellabat ꝑmā lōgitudinē: ⁊ ex idea ternarij quā appellabat ꝑmā latⁱᵗᵘᵈⁱⁿᵉ: ⁊ ex idea q̄ternarij quā appellabat ꝑmā altitudinē: ex his g ideis dixit ꝙſtare oia hec ſēſibilia: ut g aia poſſit hēre ſilitudinē cuz oibꝰ iſtis: ⁊ ut poſſet oia iſta cognoſcē: dixit eā ex oibꝰ his ideis eē cōpoſitam. ¶ Deinde cum dicit.

L.17 ¶ Adhuc aūt ⁊ aliter itellectū qdē vnum: ſciam aūt duo: ſingulariter aūt ad vnum plani aūt numerū ad opinionē: ſenſuz vo eū qui firmi: hi qdē enim numeruz ſpēs ⁊ ꝑncipia entiū dicebāt: ſunt aūt ex elemen tis. Judicanť enim res alie qdē intellectu alie vo ſcia: alie aūt opinione: alie vo ſen ſu: ſpēs aūt numeri hi rerum.

¶ Oſtēſo quō aia ſiē ⁊ alia entia ꝙſtat ex eodē ⁊ diūſo ⁊ ex ideis: vult mō oſtēdē quō plato tā aiaz q̄z alia entia dixit ꝙſtare ex nūis. videbat eni plato q opatiões aie ex nūis ſumebāt ortū: qz itelligē ſumebat ortū ex vni tate. ſcire ex dualitate. opinari ex ternario. ſētire ex q̄ ternario: ſō ex his niiis uoluit q cōponeret taz aia q̄z alia entia: B eſt g qd ait: q adhuc aūt ⁊ alter ſup. plato dixit tā aiaz q̄z alia entia cōponi ex eiſdē ꝑncipijs: qz i telligm qdē plato dixit eē vnū. ſciaz aūt duo. ē eniz ſcia ſingulr ad vnū. i. ꝓceſſus ad vnū. i. ad vnā ꝛnē. ꝓcedit eni ſcia ab vno medio ad vnā ꝛnē: opionē vo dixit eē niim plant. i. niim ſupficiei ſiue nūz ternarij. ſenſuz vo dixit eē eū nūz q ē firmi. i. q ē corpis. B ē nūm q̄terna rij. manifeſtū qdē ē eni q hi nūi dicebant ſpēs ⁊ ꝑncipia entiū: ſūt aūt hi nūi ex elemētis. i. de nūo elroꝝ. i. ſūt elta. q. d. q hi nūi. vz vnitas binariꝰ trinariꝰ ⁊ q̄ternariꝰ ſūt elta rerū. ⁊ ꝛbdit q alie aūt res iudicant itellectu: alie vo ſcia: alie aūt opione: alie vo ſēſu. g hi nūi ſūt ſpēs. i. elta ⁊ qdditates ⁊ ꝑncipia rerū: ⁊ tūc ſupplē da ē rō. q cū hi nūi ſint ꝑncipia ex qbꝰ ꝙſtituta ē aia ex eiſdē ꝑncipijs ponebat plato eē ꝙſtituta aiaz ⁊ alia en tia. ¶ Notādū aūt q cū res cognoſcant ꝑ ſua ꝑncipia cū res alie cogſcant itellu: alie ſcia: alie opinione: alie ſenſu: opz q ꝑ vz vnitas dualitas ternariꝰ ⁊ q̄ternariꝰ q nūi hūt ꝙueniētiā cū itellu: ſcia: opione: ⁊ ſēſu ſint ꝑncipia rerū. ⁊ ēt opz q ſint ꝑncipia ipſiꝰ aie cum opatiões aie reducant ad hos nūos. ex eiſdē g ꝑncipi is: ⁊ ex eiſdē nūis ꝙſtituta eſt aia: ⁊ alia entia. hēbit g ꝑm ꝑ aia ſilitudinē cū oibꝰ entibꝰ: ⁊ poterit oia entia cognoſcē. ¶ Notādū aūt q itellꝰ ē ꝑncipioꝝ. ꝑncipi uz aūt hēt rōnē medij. na ꝑnᵐp qd̄ ꝛcludit ꝛcło ē me diū ad illā ꝛnē. itellꝰ g p quē ferimur ſimplr in ꝑncipi um ul i mediū: di hic rōnē vniꝰ: ſed ſcia que ē reſpectu ꝛnis di hic rōnē duoꝝ. Nā nō poſſumꝰ ferri i ꝛnē niſi ꝑ hūs feramur i mediū. ē g ibi duplex rō. vna in mediū. alia i ꝛnē. opioni aūt approbat nūs plant. i. ſupficiei. i. nūs ternariꝰ. na opio ſemp eſt acceptio vniꝰ ꝑtis cuz formidine alteriꝰ: eſt g ibi tria ꝙſiderare. vz mediū con cludēs: ꝛcło ꝛcluſa: ⁊ concło formidata. ſignāter g ait phs: q ſcia eſt ſingulr ꝓceſſus ab vno medio ad vnum ꝛcluſuz: in quo dit ſcia ab opione: que nō ꝓcedit ſingu lariter ab vno medio ad vnā ꝛnē: imo ꝓcedit ad duas ꝛnes: q̄rū vna eſt ꝛcluſa: ⁊ alia formidata. ſēſus vo ha bet rōnē q̄ternarij. qz ē vtꝰ organica ⁊ corpalis: corpi aūt ut dictū eſt q̄ternariꝰ nūs approbari debet.

Quoniam aūt ⁊ motiuum videbat L.18
q anima eſſe ⁊ cognoſcitiuum: ſiqui-
dem cōplexi ſunt: ⁊ ex utriſq̄ enū-
ciantes animam eſſe numerum mouen-
tem ſeipſum.

¶ Poſtq̄ phs narrauit opionē phoꝝ iueſtigātiū aiam p viā motꝰ ⁊ p viā cognitiōis: i pte iſta narrat opionez iueſtigātiū aiaz utroq̄ mō. circa qō tria facit: qz 1º facit qō dictū eſt. 2º dat diſaz iter ipſos phos. 3º epilogat cir ca determinata. 2ª ibi [Dint aūt de ꝑncipijs.] 3ª ibi. [Differūt aūt oēs.] Jdē g: q qm aūt ⁊ motiuū ⁊ cog ſcitiuū videbat eē aia: ſic alig qdē cōplexi ſūt ex utriſq̄ enūciātes aiam eē nūm ſeipm mouētē. ¶ Notādū aūt q dicētes aiam eē nūm ſeipm mouētē cōplectebā tur utrūq̄ vz cognitionē ⁊ motū. na ex eo q ania erat nūs cōpetebat ei cognoſcē: nā cū nūi ponant eē ꝑncipia rerū ſi aia erat nūs hēbat ſilitudinē cū aliꝭ entibꝰ que erāt ex nūis cōſtituta: ⁊ per ꝛnis poterat alia cogſcere: inquātū aūt aia erat ſeipſam mouēs poterat alia mouē. ¶ Notādū ēt quoſdā dixiſſe hāc opinionē fu iſſe Platonis: q aia eēt nūs ſeipm mouēs: ſed hoc nō videt ꝙgruū q introducat hic hec poſitio tanq̄z Plato nis opinio: qz tūc hoc dictū nō poneret in nūm cū ſu periorib⁹ poſitionib⁹: qō eſt cōtra Cōmētatorē dicētē tres ſectas fuiſſe de aia. q̄rū vna inueſtigauit aiaz per viā motꝰ. alia per viā cognitionis. tertia per viā utri uſq̄. dicit ergo hec opinio fuiſſe Zenocratis: ⁊ melius eſt ut introducat hic tanq̄z opinio Zenocratis q̄z tan q̄z opinio Platonis. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Differūt autez ⁊ de ꝑncipijs que ⁊ quot ſunt. Maxime qdē corporea facientem ⁊ incorpea. his autem miſcētes ⁊ ab utriſq̄ principia referentes.

¶ Dat differētiam inter hos phos ꝓut loquebant tam de ꝑncipijs q̄z de anima. circa quod tria facit: qz ꝑmo

oñdit quō dinerēter loquebant phī quātū ad ſbaz p̄n
cipiox.2° quō loquebant differenter q̄stū ad nūm.3°
narrat uarias opiones ph̄ox circa p̄n^a:z circa aiaz.2^a
ibi[Differūt aūt zc̄.]3ª ibi[Unde ꝗbuſdaz.]Jdcit
ꝯ: ꝗ differūt aūt loquēt̄es dē p̄ncipijs que.i.q̄stū ad
ſbaz p̄ncipiox:z quot.i.q̄stū ad nūm.nā differēter lo
quebant phī de p̄ncipijs:z q̄stū ad nūm z q̄stum ad
ſbam:z maxie qdē q̄stū ad ſbaz p̄ncipiox loquebant
differēter facientes corpea.i.faciētes p̄n^a corpalia.z i-
corpea.i.faciētes p̄n^a icorpea:z ēt differēter loquebā
tur his.i.ab his q erāt miſcētes:z erāt enūciātes p̄n^a
ab utriſq;.i.a corpalib^9 z icorpalib^9. ¶ Notādū aūt
ꝗ phī q̄stū ad ſbam p̄ncipiox differebāt tripl̄r. qz q-
dā poſuerūt p̄ncipia corpalia.ut empedocles:q poſu-
it q̄tuor elemēta p̄n^a rerū.qdā vō poſuerūt p̄n^a incor
poralia:ut plato qui poſuit ideas p̄n^a entiū:qdam vō
poſuerūt p̄n^a utraq; tā corpalia q̄z icorpalia.ut Ana-
xag.qui poſuit itellectū tanq̄z p̄ncipiū icorpale z po-
ſuit ptes ꝓſimes tanq̄z p̄n^a corpalia:faciētes ergo p̄nci
pia corpalia differebāt a faciētib^9 p̄ncipia incorporea
z ab his qui miſcebāt utraq;. Deinde cum dicit.

¶ Differūt aūt z circa multitudinē: hi qdē L.29
vnū:illi vō plura dicūt. ¶ Cōſequenter
aūt his z aiaz aſſignāt:motiuū eni ꝑz nāz
p̄mox exiſtimauerūt nō irrōnabil̄r.

¶ Oñdit quō differebāt p̄dicti phī in loquēdo de p̄nci-
pijs q̄stū ad nūm dicēs:q differunt aūt z circa multi
tudinē.i.circa nūm p̄nciplox:qz hi qdē ponūt vnum
p̄nciplū oiuz ut Diogenes qui dixit p̄nciplū oiuz eſſe
aerē.z Heraclitus qui poſuit vnū p̄nciplū oiuz dicēs
ꝗ oia erāt uapor.illi vō.i.alij ponūt plura p̄n^a reruz.
ut empedo.qui poſuit q̄tuor elemēta:z Anaxagoras
qui poſuit ptes ꝓſimes uel corpa ſiſiuz ptiū eē p̄n^a rer:
z ſbdit ꝗ ꝓñter aūt his.i.ꝓñter p̄ncipijs aſſignant z
aiaz:loquebant aūt phī de aia ꝓñter p̄ncipijs.i.fiē lo-
quebant de p̄ncipijs.qz qui poſuerūt vnū p̄nciplum
oiuz dixerūt aiaz eē illud vnū p̄ncipium:qui vō poſue
rūt plura dixerūt aiam eē illa plura.z ſbdit ꝗ p̄m nāz
p̄mox.i.p̄m nāz p̄nciplox motiuū exiſtimauerūt ſup
ple eē aiaz:z ꝟ nō irrōnabil̄r.q.d.ꝗ eſtimauerūt aiaz
poſſe mouē z hie rōnē motiui ex eo ꝗ erat ex p̄ncipijs

Dubitaret forte aliqs quō aie cōpetit ratio
mouēdi ex eo ꝗ eſt ex ꝓncipijs.
¶ Dām ꝗ opio fuit Aꝝ.ꝗ nihil acgrat nouū eē nec
nouā diſpōnē niſi mediāte motu:ut ſi ignis uel calefit
lignū opz ꝗ aliqs mot^9 p̄ceſſerit hāc nouā diſpōnem.
Si ꝯ de rōne p̄nciplox eſt aliqd efficē z cāre uel aliq̄
nouā diſpōnē iducē:opz ꝗ fiat ꝟ mediante motu:q̄re
de rōne p̄nciplox eſt mouē z maxie de rōne p̄nciplo-
rū hūtiū rōnē cāe efficiētis:ide eſt ꝗ a ꝑho cā efficiēs
appellat ꝓnciplū vū mot^9.q̄re ſm de rōne p̄nciplox eſt
mouē nō irrōnabil̄r eſtimat aia hie rōnē motiui ex eo
ꝗ eſt ex ꝓncipijs. Deinde cum dicit.

¶ Unde quibuſdam viſum eſt ignem eſſe:
eteni hic m partibus ſubtiliſſimus eſt:z ma
xime elementorū incorporeū:adhuc aūt
mouetur:quia z mouet alia p̄mo.

¶ Aſſignat uarias opiones loquētiū de aia:circa qō fa
cit.qz p° narrat opiones loquētiuz magis ſbtil̄r.2° L
loquētiū mediocriter.3° narrat opiones loquentium
magis groſſe z magis ruditer.2^a ibi[Uidet aūt tha-
les.]2^a ibi[Magis aūt rudiū.]circa p^m tria facit ꝑz
ꝗ treo opiones narrat:qz p° narrat opionē dicētium
aiaz eē ignē.2° narrat opionem Democriti.3° narrat
opionē Anaxa.2^a ibi[Democrit^9 aūt.]3^a ibi[Anax.
aūt.]Jdcit ꝯ ꝗ ꝗbuſdā viſuz eſt aiaz eē ignē. qz hic.i.
ignis eſt ſbtiliſſimus in ptib^9.i.eſt cōpoſit^9 ex ptib^9 ra
ris z ſbtiliſſimis:z eſt maximū elemēto icorporeox
i.eſt maxie icorpore^9 iter elemēta:adhuc aūt ignis mo
uet:qz z mouet oia alia z ꝟ p°z p̄ncipal̄r. ¶ Notan-
dū aūt ꝗ fiē dctm eſt antiq loquebant de aia fiē loque-
bant de p̄ncipijs.opōnes aie ꝯ referebāt ad ea que vi-
debāt in ſpīs p̄ncipijs.z qz ignis eſt qd ſbtile:z quid
mobile dicētes p̄n^m oiuz eē ignē dixerūt aiaz eē ignez
rōne ꝯ qua ignis eſt ſbtilis z icorpore^9 dicebāt ꝗ aie
cōpetit alia cogſcē.ex eo vō ꝗ ignis eſt qd maxie mo-
bile dicebāt ꝗ cōpetit aie alia mouere.

Dubitaret forte aliqs quō ignis eſt incorpa
liſſimū elēto^x. ¶ Dām ꝗ quedā
elemēta ſunt magis mālia:qdā magis formalia:ita ꝗ
p̄m ꝗ ekta ordinant p̄m locū:ſic hīt magis z min^9 de
formalitate:terra ꝯ locū tenēs iſimuz plus hēt de mā
z min^9 de forma:qđ ſatis declarat ei^9 dēſitas z cōpa-
ctio.aq̄ aūt eſt formalior terra. Rurſus aer q eſt ſupra
aquā eſt formalior q̄z aqua:in vno enim pugillo aque
plus eſt de mā q̄z in vno pugillo aeris:imo ex vno pu-
gillo aque fiūt decē pugilli aeris.ut vult ph̄s i de gīa-
tiōe.eſt ꝯ aq̄ mālior aere:z p ꝑñs aer eſt formalior aq̄:
eadē rōne ignis eſt formalior aere:ſic ēt celū eſt forma
li^9 ceteris alijs corpib^9 z iter ſpos celos celi ſupiores
credunt formaliores alijs.ignis ꝯ eſt icorpalior elēto-
rū.i.formalior q̄z cetera elemēta.nō eſt itaq; uerum ꝗ
ignis ſit formalior q̄z cetera corpa:qz celū eſt formali^9
igne:eo ꝗ ſit actiuū^m ſpō:agit enim ignis in vtute celi.
nec hēt ignis ꝗ ſit qd actiuū niſi inq̄ntū eſt organū ce
leſtis corpis.ut tnuit ph̄s circa finē ſcōi de gīatione:
ignis igit eſt icorporalior.i.formalior q̄z cetera elemē
ta.ſed nō eſt formalior q̄z cetera corpora.

Alterius forte dubitaret aliqs quō ignis mo
uet z mouet alia. ¶ Prio dōz opio
nē fuiſſe antiquox ꝑhox ut ſepe z ſep^9 dictū eſt:nihil
mouē niſi moueat z ipm.ſiē ꝯ cōpetit alicui rei ꝗ mo
ueat:z ſic cōpetit ei ꝗ moueat z ipa:ignis itaq; qui in
ter cetera elemēta eſt actiuior reſpectu alioꝝ elemēto-
rū:p̄mo z p̄ncipal̄r cōpetit ei agere:z per ꝑñs moue
re tanq̄z magis actiuo:z magis formali:z ſi ſimpli cō
petit igni ꝗ moueat:p̄ncipal̄r competit ei ꝗ moueat:
ul̄r ꝯ reſpectu oiuz corpox mouere z moueri cōpetit
p̄mo ſupceleſtib^9 corpib^9.vñ ſequēdo poſitionē horū
ꝑhox.ſ.ꝗ nihil moueat niſi moueat:z mouē z ipſum
moueri nō ul̄r reſpectu oiuz corpox:ſed reſpectu elē-
rū cōpetit p̄mo igni. Deinde cum dicit.

¶ Democrit^9 aūt dulci^9 dixit enūciās utrū L.30
q̄z hox:aiaz qdē eni z itellz idē. Iſtud ā
p̄mox z idiuiſibiliū corpore eē:motiuū āt
pp ſubtilitatē ptiuz z figurā. Figuraꝝ aūt
nobiliſſimā que ſpherica dī.hoc āt itellz
eſſe z ignem.

¶ Narrat opionē Democriti dicēs ꝗ democrit^9 aūt di
xit dulcius.i.ꝓueniēti^9 z rōnabili^9 q̄z aliꝭ enuncians
utrūq; hox.i.enūciatus pp qd eſt utrūq; hox.vz ꝗ aia
cognoſcat z moueat.ait eui aiaz qdē z intellectū eſſe
idē.i.dicit ꝗ aia eſt idē qđ itellect^9:z qđ aie cōpetit in
telligere z cogſcē.iſtud aūt dicit eē qz eſt p̄mox z idi-
uiſibiliū corpox.i.qz eſt cōpoſita ex idiuiſibilib^9 corpo
bus que ſunt p̄ma z p̄n^a.motiuū aūt.i.eē qd motiuū
dicit aiam ꝓpter ſubtilitatē ptiū:z ꝓpter figurā ptiū:
partes ergo z athomi qui cōponebāt aiaz:z illa idiui
ſibilia corpa:ex eo ꝗ erāt p̄ma p̄ncipia dabant aie ꝗ
intelligeret:ſed ex eo ꝗ erāt figure rotūde dabant aie
ꝗ eēt qd motiuū:z ꝗ moueret.qz figuraruz leuiter.i.
facil̄r mobiliſſimā dicit eſſe ſpherica.hi^9 aūt figure vz
ſpherice dixit eſſe ignem z intellectum.

Dubitaret forte aliqs quō ſtla corpa idiuiſibilia ex qb⁹ ponebat Democrit⁹ cōponi aiaz ex eo q erāt p⁹.i.ex eo q erāt pn⁹ dabant aie q eēt idē qō itellect⁹:ul'qō idē ē dabāt ei q itelligeret:z q cogſcēt. ¶ Dicēdū q cū ex pncipijs ſint alia: eoꝝpo q ponit aīa cōponi ex pncipijs ponit q hēat ſil'tudinē cū alijs:z p ꝙis q cogſcat alia. illa ꝯ corpa idiuiſibilia ex qb⁹ cōponebat aīa ex eo q erāt pma z pn⁹ dabāt aie q itelligeret z cogſceret: ſed eo q erāt figure ſpherice dabāt ei q moueret. ⌜ Deinde cum dicit.

2.31. ¶ Anaxagoras aūt videt qdē alterū dicere aiam z itellectū: ut dixim⁹ p⁹: utit aūt utriuſqz ſicut vna nā: uerūtn̄ ponit intellectū pncipiū maxime oiuz ſolū: q: dicit ipz eoz que ſunt ſimplicē eē z imixtū z purū: aſſignat aūt utrūqz eidē pncipio z cognoſcere z mouē: dicēs intellectum omne.

¶ Narrat opionē Anax. dicēs. Anax. aūt vi qdē dicē al rex eē aiaz z itellectū: ſic dixim⁹ p⁹. utit aūt utriſqz ſicut vna nā: ná ut p⁹ dicebat: anax. vi ſibīpſi eē ōri⁹: q: aliqn̄ dicebat aiaz z itellz eē alterz: aliqn̄ vo dicebat q erat eadē nā: z q erat idē aīa z itellect⁹: uerūtn̄ differt hic Anax. ab alijs: q: ipe ponit itellectū maxie eē pn⁹ oiuz z ipm ſolū itellm de nūo eoz q ſūt. i. de nūo entiū dicē eē ſimplicē z imixtū: q: nō ē corp⁹: z dixit ip ſuz eē purū: q: nō ē vt⁹ corpe z addit q cidē pn⁹. i. eidē itellectui aſſignat ieē: utraqz. vz cogſcē z mouere di cēs itellectū mouē oē. z ēt cogſcē oē. ¶ Notādū autē q i determinādo de cognitiōe itellect⁹ anax. diūſificabat ab oib⁹ alijs. ná alij ut aīa cogſceret oia dicebāt ip ſam cōpoſitā q̄dámō ex oib⁹. nā ut cogſcēt terrā dicebāt ipaz cōpoſitā ex terra z ut aquā ex aq̄. Anaxa. vo ez: ut itellect⁹ cogſceret oia poſuit ipz ſimplicē imixtū purū z ſeparatū ab oib⁹: qd aūt Anax. i b̄ bn̄ dixerit: ga poſuit itellectū ſic ſimplicē z ſic abſtractū. i z⁹ oſtēdet.

¶ Notādū ēt q corpoz q̄dā ſūt cōpoſita ex ptib⁹ q̄ſtitatiuis ut elemēta: q̄dā vo ſūt cōpoſita ex alijs corpib⁹ ut elemētata que ſūt mixta z cōpoſita ex elemētis. Rurſus vtutū q̄dā ſūt ipure ut vtutes organice z corpales q̄dā vo ſūt pure ut vtutes abſtracte z imāles. itellect⁹ ꝯ ſimplex eſt: q: nō eſt cōpoſit⁹ ex ptib⁹ q̄ſtitatiuis nec eſt corp⁹ elemētare. z eſt imixt⁹: q: nō eſt cōpoſit⁹ ex alijs corpib⁹: nec eſt corp⁹ elemētatū. z⁹ eſt pur⁹: q: nō eſt vt⁹ corpalis z organica: ſed imālis z abſtracta. ¶ Notādū aūt q Anax. hec duo vz cognoſcē z mouere attribuebat eidē pncipio. i. eidē itellectui. ſed nō pp eādē cām. ſed ut dicit dicebat q itellectui cōpetit ut cognoſcat z itelligat quātū eſt de ſe. i. de ſui nā: ſed q moueat ei cōpetit inquātū eſt alioz pncipiū z cauſa.

v Idcē aūt thales ex qb⁹ remiſcimur motiuū: aliq aiaz opinari ſi idē dixit lapidē aiam hēre: qm̄ ferrū mouet

¶ Narrata opione Democriti z Anaxa. q magis ſbtiliꝝ loqbant: in pte iſta narrat opio q̄rūdā alioz phoz q ſi medio criter loqbant: q: nec loqbāt ita ſbtiliꝝ ut Democrit⁹ z Anax. nec ita groſſe ut qdā alij phi de qb⁹ ifert⁹ dicet. Diuidit aūt hec ps in ptes q̄tuor ꝫ q 4⁰¹ h⁹ opiones recitant. nā p⁹ recitat opio cuiuſdā phi q uocabat Thales. 2⁰ recitat opio Diogenis. 3⁰ Eracliti. 4⁰ Alcmeonis. 2ª ibi ⌊ Diogenes aūt. ⌋ 3ª ibi ⌊ Eraclit⁹ aūt. ⌋ 4ª ibi ⌊ Siłr aūt hts. ⌋ Dic ꝯ q vi aūt Thales ex qb⁹ remiſcimur. i. ex ea que remiſcimur ex dictis eius opinari aiaz eē aliqd motiuuz: z q credebat q mouē eēt ppriū aie: credidit q qcqd moueret cēt aiatū. dixit ꝯ ſigdē lapidē magnetē uel adamātē hēre aiaz: qm̄ mouet ferrū. ¶ Notādū aūt q aīt ex qb⁹ remiſcunt: q: ille phus q uocabat Thales cui⁹ di cē hec opio. pmo di fuiſſe vn⁹ de ſeptē antiqs phantib⁹ iter quos ſeptē oēs alij ſtuduerūt circa moralia. hic ſolus dedit ſe ad ingſtionē rerū nāliū: z q: ſic fuit antiquū factū ſuū. ió hic di ex qb⁹ hic remiſcimur. ¶ Notādū ēt q iſte phs nomine thales nō ſecut⁹ fuit pōnē ſuā: nā ut recitat in p⁹ me⁰⁰. ipſe poſuit q pncipiū oiuz erat aq̄: tn̄ nō dixit q aīa erat aq̄. ſed q erat q̄dā vt⁹ motiua. ¶ Notādū aūt q ubi nos hēm⁹ thales: uet⁹ trāſlatio hēt ythalis. Cōmētator aūt exponit hāc opionē nō de pho illo qui uocabat thales: ſed de Meliſſo. uerum q: noua trāſlatio approbat hāc opinionē illi pho qui uocabat thales: z q: Themiſtius qui fuit grecus hoc idem aſt credēdum eſt ſic eſſe. ⌜ Deinde cum dicit.

¶ Diogenes aūt ſic z alteri qdā aerē: hūc opinās oiuz ſubtiliſſimū eē z pncipiū: z p pter hoc cognoſcere z moucre aiam. ſm q pncipiū ex hoc reliq̄ cognoſcere: ꝫ vo q ſubtiliſſimum eſt motiuum eſſe. 2.32.

¶ Narrat opionē Diogenis dicēs q Diogenes qdē ſicut z alteri determinabat de aīa pp motū z cognitionē opinās hūc aerē eē aiam: quē aerē dicebat cē oium ſbtiliſſimū z pncipiū alioz. z pp̄ dicebat aiam cogſcē z mouē. q: ſm qdē q aer eſt qd pmū z pncipiū dicebat aiam reliq̄ cognoſcē. ſm vo q eſt qd ſubtiliſſimū dicebat aīaz eē qd motiuū. ¶ Notādū aūt opionē Diogenis in b̄ phiſtē q aīa erat aer qui aer erat pncipiū oiuz. aīa ergo exīs aer hēbat ſil'tudinē cuz oib⁹: z per ꝙs poterat cognoſcē oia. aer itaqz ex eo q erēt pncipium dabat aie q cognoſceret. ſed ex eo q erat qd ſubtile z qd mobile dabat aie qō moueret. ⌜ Deinde cum dicit.

¶ Eraclit⁹ aūt pncipiū cē dic ſigdē uaporē ex quo aīa ꝙſtituit: z icorpaliſſimū āt z fluens ſp. Qō vo mouet motu cogſci i motu aūt cē q̄ ſunt: z ille arbitrat⁹ eſt z multi.

¶ Ponit opionē Eracliti dicēs q Eraclit⁹ ſigdz dicit pncipiū oium eē uaporē ex quo uaporc aīa ꝙſtituit: z b⁹i uaporē dicit eē icorpaliſſimū z fluēs ſemp. hūc ergo uaporē dicit eē aiam: dicit aūt q mouet cogſci motō: in motu aūt ſūt oia que ſūt. i. oia entia: z q: ille eraclit⁹ ſic arbitrat⁹ eſt: z multi alij ſic arbitrati ſūt q oia eēnt in motu ut aīa cogſceret oia: z ut hēret ſilitudinē cū oib⁹: poſuit ipſaz eē uaporē z eē qd mobile. ¶ Notādū aūt Eraclitū poſuiſſe q entia erāt in tāto fluxu q nihil ptingeret ſcire: z q ſil' poterāt ꝺictoria ucrifi carl. dicebat eui q cū di b̄ eſt tāta eſt fluxibilitas rerū q ſtatim pōt dici b̄ nō eſt: z q: uapoz eſt ualde fluxibilis: ut ſaluaret ꝙtinuū fluxū in entib⁹ dixit pn⁹ oium entiū eē uaporē. ¶ Notādū aūt q cū antiq phi loquebant de pncipijs potiſſime loqbant de pn⁰ māli: vñ cū dicebāt q pn⁹ oiuz erat aq̄: itelligebāt q oia ficrēt ex aq̄ tanq̄ ex mā: cū ꝯ māle pncipiū q̄ſtū de ſe eſt nō hēat ōrietatē: ſed ſit ūn potētia ad ōria cum in extremis magis reducē ōrietas q̄ſ in medio ponēres māle pncipiū oium eē nō aliqd elemētū: ſed mediū iter elemēta magis accedebāt ad nām māe. z q: uapoz dicit qd medīū iter aerē z aquaz: viſus eſt Eraclit⁹ ex hoc aliquo mō approꝑinq̄re ad nām mālis pncipij. ¶ Notādum ēt q q: ſm antiq̄s ſil'e ſil'i cognoſcit ſicut aq̄ cognoſcit aq̄: z terra terra: ſic qō mouet. i. mobile cognoſcit moto. i. mobili: z q: mobile mobili cognoſcit poſuerunt aiamcē qd mobile ut poſſet cognoſcere oia cutia que ſunt in motu: z que ſunt mobilia. ⌜ Deinde cuz dicit.

¶ Siłr autez his z alcmeon opinari viſus

est de aia. dic̃ eni ipsaz imortalẽ pp b̃ q̃ assimilat imortalib⁹. b̃ aũt iec̃ ipsi tanq̃z mote semp mouerí enim ⁊ diuina oia ꝓmuc semp lunã: solẽ: astra: ⁊ celum totum.

¶ Ponit opionẽ Alcmeonis. dicẽs q̃ alcmeon visus ẽ opiari de aia silr his. q̃ sic hi dicti phi opiabant aiam eẽ qd mobile sic alcmeõ opiat⁹ ẽ aiam eẽ qd mobile: ío ꝟdit q̃ dic̃ alcmeõ ipaz aiaz eẽ imortalẽ. pp b̃ q̃ assimilat imortalib⁹. ſ. corpib⁹ supcelestib⁹. b̃ aũt vz assimilari corpib⁹ supcelestib⁹ dixit iec̃ aie tanq̃z semp mote. nã oia diuina. ſ. oia supcelestia videm⁹ mouẽ ꝓmue: ⁊ semp: ut lunã: ⁊ solẽ: ⁊ astra: ⁊ totũ celũ. ¶ Notãdum aũt q̃ Alcmeõ vi dixisse silr alijs ⁊ dissilr: silr enim dixit: q̃ sic alij attribuebãt aie motũ: sic ⁊ iste uoluit motũ attribuẽ aie. dissilr aũt dixit: q̃ alig attribuebãt aie motũ: eo q̃ dicebãt ipaz eẽ ignẽ: alig vo dicebãt ipam aerẽ: ⁊ sic de alijs. Alcmeõ vo dixit aiaz eẽ i ꝓtinuo motu: q̃ erat de nã celi qđ ꝓtinue mouet. ⌜ Deide cũ dic̃.

¶ Magis aũt rudiũ ⁊ aquã qdã enũciauerũt ut Hyppo. suaderi eni visi sũt ex genitura: qm̃ oiuz humida ẽ: ⁊ nãq̃ arguit sãguinẽ dicẽtes eẽ aiam: qm̃ genitura nõ est sanguis: hãc aũt eẽ ꝑmam animam.

¶ Narratis opionib⁹ sbtilib⁹ ⁊ mediocrib⁹ narrat opiones magis rudes. circa qđ tria fac̃: q̃ ꝓ⁰ narrat opionẽ Hyppi. 2⁰ opionẽ Erixie. 3⁰ remouet quãdã cauillationẽ circa ꝓtacta. 2ª ibi. Alij aũt sãguinẽ. ℑ3ª ibi. Oia aũt elemẽta. ℑDic̃ g̃: Magis aũt rudiũ. ſ. de nullo magis rudiũ enũciauerũt illi q̃ dixerũt q̃ aia erat aq̃ qdã ut Hyppo. Nã Hyppo ⁊ sui seq̃ces visi sunt psuadẽ q̃ aia sit aq̃ qdã ex genitura. ſ. ex semie ex q̃ gñant aialia: qm̃ ipz semẽ ⁊ ipa genitura oiuz aialiũ est hũida: ⁊ vi eẽ nãe aquee. nãq̃ ipe Hyppo arguit. ſ. redarguit ⁊ reꝓbẽdit dicẽtes aiaz eẽ sãguinẽ: qm̃ genitura nõ ẽ sãguis sed ẽ qd hũidũ. hãc aũt hũiditatẽ ⁊ hãc aquã: cui⁹ nãe erat genitura aialiũ dicebat aiaz ꝑmã. ſ. aiaz ꝓncipalr. ¶ Notãdũ aũt q̃ cũ aia sit ꝑn^m aialiũ videbat Hyppo q̃ aia ꝓ⁰ ⁊ ꝓncipalr deberet eẽ illi⁹ nãe cui⁹ est ipm semẽ ⁊ ipsa genitura ex qua gñant aialia. b̃ aũt ut dicebat est nãe humide ⁊ nãe aque. ío dicit aiam eẽ aquã.

Dubitaret forte aliqs quõ Hyppo rudi⁹ alijs est locut⁹. ¶ Dicẽdũ q̃ cũ aia sit forma ⁊ act⁹ ⁊ endelechia corpis si dz poni aia eẽ alĩ qđ elemẽtũ dignũ est q̃ ponat eẽ elemẽtum magis formale: ⁊ q̃ q̃ est mãlior iter elemẽta excepta terra cui⁹ nullus phõz posuerit aiam eẽ terraz. Hyppus dicens aiam eẽ aquã inter alios rudius enunciauit.

Vlterius forte dubitaret aliqs. utrũ rõ Hyppi ect bona. vz q̃ q̃ genitura aialiũ erat humida ⁊ aquea. ío aia erat aq̃. ¶ Dicẽdum q̃ rõ magis erat ad oppositũ q̃z ad ꝓpositũ. nã cũ alia sit rõ mãlis ⁊ formalis ꝓncipij sicut est alia rõ potẽtie ⁊ act⁹ ex quo genitura aialiũ que est ex aq̃ ex qua mãliter sũt aialia est humida ⁊ aquea: aia p quã sũt formalr aialia nec humida nec aquea dicit eẽ. ⌜ Deinde cum dicit.

¶ Alij aũt sanguinẽ quẽadmodũ Erixias ipm sentire aiẽ magis ꝓpriũ opinãtes. hoc aũt incẽ ꝑter naturam sanguinis.

¶ Narrat opionẽ Erixie dicẽs q̃ alij aũt opiati sũt animã eẽ sãguinẽ quẽadmodũ Erixias ⁊ ci⁹ seq̃ces opinãtes ipz sentire eẽ magis ꝓpriũ aiẽ. b̃ aũt. ſ. sentire dicebãt iec̃ aialib⁹ pp nãm sãguis. ío dixerũt aiaz eẽ sãguinẽ. ¶ Notãdũ aũt q̃ cũ ptes carẽtes sãguie cuiuslibet modi sũt vngues ossa ⁊ capilli nõ sentiãt credidit Erixias q̃ sentire icẽt aialib⁹ pp nãm sanguis. ¶ Notãdũz etiã q̃ cũ sentire videat ꝓprie incẽ aie ⁊ hoc ut rudib⁹ videbat insit aialibus ꝑpter nãm sanguinis dixit Erixias aiam esse sanguinem. ⌜ Deinde cum dicit.

¶ Oia eni elemẽta pp terrã iudicẽ accepe rũt: hãc eni nulli ꝓtulerũt: nisi si aliqs dixerit aiam eẽ ex oib⁹ elemẽtis aut omnia.

¶ Remouet quãdã cauillationẽ circa ꝓtacta. posset cui aliqs q̃rẽ cũ phus narrauit opionẽ dicẽtiũ aiaz eẽ ignẽ eẽ acrẽ ⁊ eẽ aquã: q̃re nõ narrauit opionẽ dicẽtiũ aiam eẽ terrã. ad qđ ipse rñdet q̃ nullus phõz opinat⁹ ẽ terrã p se acceptã eẽ ꝑn^m. ío nullus posuit aiaz eẽ terram Emp. tñ dixit terrã eẽ ꝑn^m nõ p se acceptã: sed vna cũ oib⁹ alijs elemẽtis sic ẽt nõ dixit aiaz eẽ terrã p se acceptã: sz dixit eã eẽ terrã cũ oib⁹ alijs elemẽtis. b̃ ẽ g̃ qđ ait q̃ oia alia elemta accepunt iudicẽ ꝑter terrã. terra aũt nõ accepit iudicẽ. ſ. nullus phõz iudicauit terraz eẽ ꝑn^m. hãc eni terrã nullus phõz ꝓtulit. ſ. dixit sup. eẽ aiaz. nullus eni phantiũ dixit aiaz eẽ terrã tñ. nisi si aliqs dixerit ipaz aiaz eẽ ex oib⁹ elĩtis aut alia elĩta oia.

Dubitaret forte aliqs: q̃ vi b̃ falsum q̃ oia elĩta accepint iudicẽ ꝑter terrã. inuenit eni q̃ aliqs iudicauit terrã eẽ ꝑn^m oiuz. nã ut hẽtur 2⁰ me^cc fz trãslationẽ cõmẽti. Jnd. dixit q̃ terra est ꝓmũ ꝑn^m corpoz. ¶ Dom q̃ cuz di⁹ oia elĩta accepisse iudicẽ ꝑter terrã: referẽdũ ẽ b̃ ad phõs: q̃ nullus: phorũ iudicauit terrã eẽ oiuz ꝑn^m. Jnd. aũt q̃ di⁹ iudicasse nõ di⁹ cẽ phũs: sz ut recitat Lõm^to 1⁰ i eodẽ 2⁰ me^cc. di⁹ fuisse hõ famosus i legib⁹. iter phos aũt inuenit aliqs posuisse terrã ꝑn^m eẽ nõ p se sũptã: sed acceptã cũ oib⁹ alijs elemẽtis ita q̃ posuit oia elĩta eẽ ꝑn^m ⁊ posuit aiam cõponi ex oib⁹ elĩtis ⁊ eẽ oia elĩta. ⁊ h⁹ opionis fuit Empe. ¶ Rursus inuenit aliqs posuisse terrã eẽ ꝑn^m nõ separati ⁊ p se sũptã: sz sil cũ igne. ⁊ h⁹ opionis di⁹ fuisse Parmenides ponẽs ignẽ ⁊ terrã rez ꝑn^a: sz q̃lr b̃ vitatẽ hẽt cũ i ꝓ⁰ phi^a Par^des ⁊ Melissus dicãt posuisse tñ vnũ eẽ: i de gñatiõe diffusi⁹ dixim⁹. ⌜ Deide cũ dic̃.

¶ Diffinit aũt oẽs aiam tribus ut est dicere motu: sensu: ⁊ incorporeo. co.33

¶ Epilogat circa determiata. circa qđ duo fac̃: q̃ ꝓ⁰ ait oia dcã phoz reduci ad tria. 2⁰ reducit oia talia ad vnũ ibi. Stati post hoz aũt vnũqđq̃. ℑdic̃ g̃ q̃ oẽs ut ẽ dicere diffinit aiam. ſ. uenati sũt gdditatẽ ⁊ diffinitionẽ aie trib⁹. ſ. triplr. vz motu: sensu: ⁊ incorpeo. oẽs eniz uenati sunt nãm ⁊ gdditatẽ aie: uel per viã motus: uel per viã cognitionis ⁊ sensus: uel per viã simplicitatis ⁊ incorporeitatis. ⌜ Deinde cum dicit.

¶ Hoz aũt vnũqđq̃ reducit ad ꝓncipia. vũ ⁊ in cognoscẽdo diffinitẽtes ipsam: aut elemẽtũ: aut ex elemẽtis faciũt dicẽtes silr iuicẽ ꝑter vnũ. Dicunt enim silr cognosci simili: qm̃ enim aia oia cognoscit: constituunt eam ex omnibus ꝓncipijs.

¶ Reducit oia dcã phoz ad vnũ. vz q̃ oẽs ꝙsiderauerũt de aia p compationẽ ad ꝑn^a. circa qđ duo notãda sũt. ¶ Primũ eni nõn^m ẽ q̃ oẽs phi ꝙsiderauerũt de aia p cõparationẽ ad ꝑn^a. ita q̃ posuerũt aiaz cõpositã ex ꝓncipijs oiuz ut cogscẽt oia: excepto Anaxa. q̃ posuit intellectũ simplicẽ imalẽ ⁊ sepatũ ab oib⁹ ut cogscẽt oia. ¶ 2^m nõn^m ẽ q̃ ꝑn^a triplr ꝓnt ꝙsiderari. ꝓ⁰ q̃ztũ ad sbaz 2⁰ q̃ztũ ad nũz. 3⁰ q̃ztũ ad q̃litates ihrẽtes ipsis ꝓncipijs. ⁊ fz hec oia phi referebãt aiazi ꝑn⁰. nã sic diuisimo de loq̃bant de ꝓncipijs q̃ztũ ad sbam. quãtũ ad nũz: ⁊ q̃ztũ ad q̃litates sic ⁊ diuisimode loq̃bant de aia: q̃tnoz g̃ fac̃: q̃ ꝓ⁰ oũdit q̃ phi referebãt aiaz i ꝑn^a q̃ztũ ad ꝓncipioz sbaz. 2⁰ declarat q̃ referebãt aiaz ad ꝑn^a quãtũ

ad ꝓncipioꝝ nūz.3°alt ꝙ Anax.ab alijs phis discorda uit.4°manifestat quō ātig phi referebāt aiaz ī ꝑn° quā tū ad ꝓncipioꝝ q̄litates.2° ibi⁊ Quicūq; gdē igit vnā aliquā.⁊3° ibi⁊ Anax.āt.⁊4° ibi⁊ Quicūq; gdē ꝓrietates. ⁊Dic̄ g̃ ꝙ vnūqdq; dcm hoꝝ phoꝝ reducit ad ꝑn° vñ ⁊ ī cogscēdo faciūt ꝑaz aiaz ut el'tū aut ex el'tis ⁊ b q̄tū ad el'toꝝ sbaz.Dicebāt enī aiaz eē de sba el'toꝝ.i. ꝓncipioꝝ.⁊ i b erāt dicētes sil'r ad iuicē ꝓter vnū.i.ꝓter Anax.g discordauit ab alijs.oēs enī excepto Aua. dicūt sile sil'i cogscī:qm̄ enim aīa cognoscit oia ꝙstituunt eam ex oibus ꝓncipijs:ut hēat sil'itudinem cū oibus.⁊Deinde cum dicit.

L.34 ¶Quicūq; gdē igit vnā aliquā dicūt cām ut elemētū vnum ⁊ aiam vnā ponunt:ut ignē:aut aerē:plura vo dicētes ꝓncipia: ⁊ animam plura dicunt.

¶Reducit aiaz ad ꝓncipia q̄tū ad ꝓncipioꝝ nūm dicēs ꝙ gcūq; gdē igit dicūt vnā aliquā cāz aut vnū elemē tū.⁊ aiam ponūt eē illud vnū elemētū:ut dicētes ignē elemētū oium ponūt aiam eē ignē.aut ponētes aerez dicūt aiam eē aerē.plura vo dicētes ꝓncipia ⁊ aiaz dicūt illa plura ꝓncipia.⁊Deinde cum dicit.

¶Anaxagoras aūt solū ipassibilē dic itellectū:⁊ cōe nihil nulli alioꝝ hīe.hꝰ autem cū sit quō cogscit:⁊ ꝙ quā cāz:neq; ille dixit:neq; ꝙ ex his q̄ dcā sūt ꝙspicuū est.

¶Oñdit ꝙ Anaxa.ab alijs discordauit dicēs:ꝙ solus aūt Anax.dic̄ itellm ipassibilē ⁊ nulli alioꝝ entiū nihil hīe cōe:sed hꝰ cū sit.i.cū itel° nullā hēat coitatē ⁊ silitudinē cū alijs:quō cogscet alia?⁊ ꝙ quā cāz potest hīe cognitionē alioꝝ:neq; Anax.ille dixit neq; ex his q̄ dcā sūt ab eo ē b ꝙspicuū.i.manifestū.¶Mōn° ꝙ hz Anax.bñ dixerit dicēdo itellz eē ipassibilē ⁊ imixtū ⁊ nō hēre aliqd cōe cū alijs:diminuꝰ tū fuit ī pōe sua:qz nō assignauit rōnē ⁊ cām quō itellect° posset in telligē alia cū nō hīet sil'itudinē cū eis.⁊Deide cū dic

L.35 ¶Quicūq; aūt ꝓrietates faciūt in ꝓncipijs ⁊ aiaz ex ꝓrijs ꝙstituūt.Quicūq; aūt alterū ꝓrioꝝ:ut calm:aut fridū:aut aliqd huiusmodi aliō:aiaz sil'r vnū aliqd hoꝝ ponūt:vñ ⁊ noibꝰ ꝙsequunt:ꝙ qdē calz dicētes:qz ꝙ b ⁊ viuē noiatū est:ꝙ aūt frigidū ꝙ respirationē:⁊ refrigerationem nocari aiam.Tradita qdez de anima:⁊ ꝓpter quas causas dicunt sic:hec sunt.

¶Oñdit quō antiq phi referebāt aiazi ꝑn° q̄tū ad ꝓncipioꝝ q̄litates ⁊ ꝓrietates dicēs ꝙ gcūq; aūt ꝓrietates faciūt ī ꝓncipijs:⁊ aiaz ꝙstituūt ex illis ꝓrijs q̄litatib⁹:gcūq; aūt dicūt ꝑn^m eē alterꝝ ꝓrioꝝ ut calz aut frīdū aut aliqd aliō hꝰ ut tepidū ⁊ aiaz sil'r ponūt vnū alī qd hoꝝ:ut dicūt aiaz eē qd calz ul' qd friduz aut aliqd aliō hꝰ.vñ ⁊ noibꝰ ꝙsequunt.ꝓter enī noiant aiaz ab aliq̄ talī q̄litate ut q ponūt ꝑn^m oīuz eē qd calz noiant aiaz a calo:q vo ad frigidū noiant eā a frigido.ió aliq noiabāt aiaz eē vitā q̄ ꝙsistit ī calo:alīq vo dicebāt eā eē respirationē ⁊ refrigerationē q̄ ꝙsistit ī frido.ió subdit ꝙ q qdē sūt dicētes calm eē ꝑn^m oium: qz ꝙ b.i. ꝙ calm ⁊ viuē noiatū est supple ipm aiatū.sup.tales dicebāt aiaz eē vitā.q aūt ponebāt ꝓncipiū eē fridum uolebāt uocari aiam ꝙ respirationē ⁊ refrigerationē. Ultimo ꝙcludit circa determinata dicēs ꝙ hec qdem sunt tradita ab antiqs de aia:⁊ he cāe assignate sunt ꝙ pter q̄s antiq sic dicūt:⁊ sic locuti sunt de ipsa.

¶Onsiderādū aūt ꝑmū qdē de mo tu.Fortassis aūt nō solū falsuz est subtātiam ipsi⁹ huiusmodi cē:q̄lē aiūt dicētes aiam eē qd est seipsuz mouēs aut possibile mouere:sed vnū quoddaz ⁊ impossibiliū inesse ipsi motum. L.36

¶Ponitis antiq̄ꝝ opionib⁹ ī pte ista phs eas reprobat. Ad cui⁹ euidētiā sciēdū ꝙ hz phi triplr diffinirēt aiam vz motū:sēsu:⁊ icorpeo.ꝓncipalr tū dupl'r uenabātur aiaz.vz motu ⁊ cognitiōe siue sēsu.duo g̃ faciꝝ ꝑ° reprobat phoꝝ opiones ꝓut uenabant aiaz motu.2° reprobat eas ꝓut uenabant aiaz cognitiōe ul' sēsu.2° ibi ⁊Trib⁹ aūt modis traditis.⁊Circa ꝑm duo facit:qz ꝑ° adducit rōnes ī gūali ꝙ nō possit aīe ieē mot⁹ ut phi dicebāt.2°descēdit ad spāles opiones phoꝝ iuestigātiuz aiaz ꝑ motū ibi⁊ qdā aūt ⁊ monē.⁊Circa ꝑm duo facit: qz ꝑ° ꝓtinuat se ad dicēda. scdo exequit de itento ibi ⁊Oꝫ qdez igit.⁊Dicit g̃ ꝙ ꝙsiderādū aūt ꝑm qdē ē de motu.nā fortassis nō solū falsuz est sbam ipsi⁹ aīe eē sic mobilē ⁊ eē talē q̄lē aiūt phi dicētes aiam eē ꝙ est mouēs seipaz:aut ꝙ possibile ē se mouē:hz ieesse ipi aīe motū est vnū qdā de nūo ipossibiliū. Nō enī solū icōuenies ē aiaz eē sic mobilē ut ponebāt phi:hz fortassis est ipossibile ꝙ aliq̄ mō sit ei mot⁹: qz nullo mō vi posse eē mobilis.¶Mōn^m aūt ꝙ dic̄ fortasse:qz hz aia nullo mō sit mobil' ꝑ se:tū ē mobilis ꝑ accns.⁊Deide cū dic.

¶Qd quidē igit non necesse sit mouens ⁊ ipsum moueri dictum est prius.

¶Exequtur de itento oīdēs aiam nō eē sic mobilē ut ponebāt antiq.Circa qd duo facit:qz ꝑ° remittit nos ad rōnes factas in libro phicoꝝ.scdo ꝓter rōnes illas adducit alias rōnes nouas:ꝙ nō sit possibile aiaz sic moueri ut ꝓfitebāt antiq ibi⁊ Dupl'r āt mouet oē.⁊Dicit g̃ ꝙ qdē igit nō necesse sit mouēs ⁊ ipm moueri dictū est ꝓus in phisicis.nā in 3° phisicoꝝ oñsuz est ꝙ mot⁹ nō est in mouēte hz in moto. Et qz nō oē mouēs mouet in 8°phicoꝝ ē declaratū.ubi ꝓbat ꝙ est deuēire ad aliqd mouēs oio imobile.cū g̃ antiq ponerēt ꝙ aia se ipaz moueret:eo ꝙ nihil moueret nisi moueret ⁊ ipz.pz b falsū eē ꝑ ea q̄ sūt ī phicis declarata.⁊Deide cū dic.

¶Dupl'r enī mouet oē:aut enī ꝑm alterū: aut ꝑm seipm.ꝑm aūt alterū dicim⁹ q̄cūq; mouent ex eēi eo qd mouet:ut naute:nō enī sil'r mouent naui:hec qdē enī hz seipaz mouet.illi aūt ex eēi eo qd mouet.Adani festū aūt ī ptib⁹ est:ꝓpi⁹ qdē enī mot⁹ pedū ambulatio.hoc aūt ⁊ hoium est:nō in est autem nautis tūc. L.37

¶Dupl'r aūt uticq; dicto moueri nūc intēdimus de aia si per seipsam mouet ⁊ participat motu. L.38

¶Adducit nouas rōnes ꝙ pōnes antiq̄rū.circa qd duo facit:qz ꝑ° ne laboret ī equoco distīguit motū ī p se ⁊ p accns.2°adducit rōnes ostēdētes aiaz nō eē p se mobilē ut ponebāt antiq ibi⁊ Quatuor aūt.⁊Dicit g̃ ꝙ dupl'r mouet oē.aut hz alterū.i.p accns.aut hz seipz.i.p se.hz alterū aūt dicim⁹ mouē qcqd mouet ex eē.i.ex eo ꝙ ē ī eo qd mouet p se ut naute mouent p accns qz sūt i naui:q̄ mouet p se:nō enī sil'r mouent supp̄.naute ⁊ nauis.nā hec qdē.n.i.nauis mouet hm seipaz.i.p se.Illi aūt.i.naute mouent ex eē.i.ex eo ꝙ sūt ī eo qd mouet i.i naui q̄ mouet p se.manifestū ē aūt b ī ptib⁹.nā ꝓpt us qdē mot⁹ pede ē ambulatio.b aūt.i.ambulatio ē ⁊

hoiuz.nã qñ hoies mouenť p se:tūc ambulãt ꝛ mouet p motū pcdū.ꝛ ſbdit q nō ineſt aūt tūc nautis ſupple ambulatio.naute g̃:qz tūc cū ſūt in naui nō ambulãt nec mouenť ex eo q nō moueant eoz ptes.i.pedes eo rū nō dicunť moueri p ſe:ſz p accīs.addit aūt q duplr utiqz dicto moueri nō itēdim⁹ de motu p accīs:ſz nūc intēdimus de aīa ſi per ſeipam mouet ꝛ ſi pticipat motu per ſe.¶ Deinde cum dicit.

¶ Quatuoꝛ aūt mot⁹ cū ſit loci mutatiōis: alteratiōis:augmēti:ꝛ decremēti:aut ſm vnū hoꝛ moueбť:aut ꝟz plures:aut oēs. Si vo mouenť nō ſm accīs nā ierit mot⁹ ipſi:ſi aūt hoc ꝛ loc⁹.oēs enī dicti mot⁹ in loco ſūt. ¶ Si aūt eſt ſuba aīe mouē ſe ipſam:ꝛ nō ſm accīs moueri ipſi inerit:ſi cut albo ꝛ tricubito.mouet enīz ꝛ hec ſm accīs:cui enī hec ĩſunt mouet illud coꝛp⁹ vñ nō eſt locus ipſoꝛ:aīe autem erit ſiqui dem:natura motu participat. L.39.

¶ Adducit rōnes q̃ꝑres oñdēs q aīa nō mouet p ſe ut opīabant antiq.Circa qō ſex facꝛ ꝟz q ſex rōnes addu cit.2ª ibi[Amplꝰ aūt ꝛ ſi nā.]3ª ibi[Amplꝰ autē ſig dē.]4ª ibi[Quīi aūt vi.]5ª ibi[Motū aūt.]6ª ibi [At vo ꝛ ſi mouet.]Dicē g̃ q cū ſint q̃tuoꝛ motus.vz motꝰ loci:mutatiōis/motꝰ/alterationis/augmēti/ꝛ de cremēti.Si mouet aīa aut mouet ſm vnū hoꝛ motu uz aut ſm plures aut ꝟz oēs:ꝛ addit q ſi mouet aīa nō ꝟz accīs ierit ipſi aīe motꝰ nā.i.nāliter ꝛ p ſe.ſi aūt ħ.i. ſi motꝰ ieſt aīe ꝛ nāliter ꝛ p ſe:ꝛ locꝰ ſupp̄.cōpetit ipſi aīe:qđ eſt icōueniēs.iō ſeqť q oēs dicti motꝰ ſūt i loco ſi g̃ eſt ſuba.i.ſubalis diffinitio aīe mouē ſeipſam p ſe: ierit moueri ipſi aīe:ꝛ nō ierit ei ꝟz accīs:ſic ieſt albo ꝛ tricubito.mouenť enī ꝛ hec:ſed ꝟz accīs.nā coꝛpꝰ illō cui ĩſūt iſta mouet p ſe.vñ nō eſt locꝰ p ſe ipſoꝛ:aīe aūt erit locꝰ:figdez pticipat motu nā.i.nāliter ꝛ p ſe.q.d. q albo ꝛ tricubito nō erit locꝰ p ſe:qz hec nō mouetur p ſe:ſed p accīs.aīa aūt erit p ſe locabilis:qz ponit p ſe mobilis.¶ Nōm aūt q accipiēdo large motū ut iclu dit mutationē:ſic dicunť eē ſex ſpēs motꝰ.ſ.gīiatio/cō ruptio/loci mutatio/alteratio/augmtū/ꝛ diminutio. ueꝛ qz gīiatio ꝛ coꝛruptio nō ſūt motꝰ:ſed ſūt muta tiones ꝛ ſunt termini motus:ideo ſpēs motus ſunt ille quatuoꝛ que tangunť in littera.

Dubitaret forte aliqs:qz vi falſuz eē qđ ĩlra dī:q vz oēs dicti motꝰ ſint i loco nā cū nō p oēs illos motꝰ acqrat locꝰ:nō vi q oēs illi motꝰ ſint in loco.p loci enī mutationē acqrit locus.p augmētū ꝛ diminutionē mutat locꝰ:ſed p alterationē nō opz mutari locū:nō g̃ alteratio ē i loco. ¶ Dōm q ħ triplr pōt ſolui ꝛ q̃cūqz mō ſoluat vi ſufficē ad ꝓpoſitū.ꝓ° ſic ut referat ħ ad ipſa mobilia.ſm ħ g̃ oēs dicī motꝰ ſūt i loco:qz qcqd mouet p ſe q̃cūqz illoꝝ motuū ē qd mobile ꝛ locabile.ſi g̃ aīe cōpetit p ſe aliqs illoꝝ motuū:aīa erit qd locabile ꝛ cōpeteret ei p ſe locꝰ:qđ eſt icōueniēs.2°mō ħ pōt ſolui ſi referat ħ ad ipm mo dū mouēdi.Nā ſi dicať q alteratio nō ē i loco cū alte ratio regrat approximatiōnē alterātis ad alteratuz ꝛ ħ nō poſſit fieri ſine loco:qđ ē p ſe alterabile eſt p ſe lo cabile.ꝛ tūc idē qđ ꝓpus.erit g̃ aīa p ſe locabilis ſi p ſe fit aliq mō mobilis.3°mō ħ pōt ſolui ſi referat ħ ad ip ſos motꝰ.nā motꝰ localis ē motꝰ ꝑm⁹.ſic g̃ ualet:cuicū qz ieſt ſenſus ieſt ei tactꝰ:eo q tactꝰ ſit ſenſus ꝓmus.ſic ualet.cuicūqz ieſt motꝰ ei icſt motꝰ localis:eo q hꝰ motꝰ ſit motꝰ ꝑm⁹.oēs g̃ iſti motꝰ ſūt i loco:qz oēs ꝓſupponūt motū localē q de neĉitate regrit locū.nō enim plus vult ꝓbs p hec vba q oēs iſti motꝰ ſūt i loco:niſi q qcqd p ſe mouet aliq iſtoꝝ motuū illō ē qd locabile aīa g̃ q̃rcūqz ſit pꝰmotꝰ:erit p ſe locabil:qđ ē icōueniēs

Alterius forte dubitaret aliqs.q̃re ſit icōueni ens aīaz eē p ſe locabilē. ¶ Dōm q de aīa humana eſt ſpālis rō q̃re nō ſit p ſe locabilis.i.q̃ re nō occupat locū:qz cū nō ſit quāta nec ſit extēſa extēſiōe coꝛpis locū occupare nō pōt.poſſumꝰ tñ vnā rō nē cōez adducē de oi aīa.nā qcqd nō hēt p ſe eē nō hēt p ſe moueri:nec p ſe cōpetit ei locꝰ.cū g̃ oīs aīa ſit q̃dā foīa:ꝛ nulla foīa hēat p ſe eē:nulli aīe ꝑt cōpetē p ſe locꝰ

Alterius forte dubitaret aliqs quō tricubitū ꝛ albū ſūt in loco per accīs. ¶ Di cēdū q nō aliud ſignificat albū q̃z albedo.albū ita q̃z ſi gnificat q̃litatē:cū ꝛ albedo q̃litatē ſignificet.ſic ꝛ tri cubitū ſignificat quātitatē.cū ergo q̃litas ꝛ quātitas nō hēant eē p ſe:nō mouenť p ſe:nec ſūt in loco per ſe. coꝛpus igit cui ſunt iſta mouet per ſe ꝛ eſt in loco p ſe hoc aūt nō hñt iſta per ſe ſed p accīs. ¶ Deīde cū dicit

¶ Amplꝰ aūt ꝛ ſi nā mouet ꝛ violētia mo uet:ꝛ ſi violētia:ꝛ nā:eodez aūt mō ſe hēt ꝛ de gcte.in qō eni mouet nā:ꝛ in ħ geſcit nā:in qō aūt geſcit:in hoc violētia.quales aūt violēti motus aīe erunt ꝛ gctes: neq; fingere uolentibus facile eſt reddere. C.40

¶ Adducit ſcōam rōnē dicēs q amplꝰ aūt ſi aliqd mouet nā mouet ꝛ violētia.ꝛ eꝝcrſo ſi mouet aliqd vio lētia mouet ꝛ p nāz.eodē āt mō ſe hēt ꝛ de gcte: qz qđ geſcit nā:pōt geſcē violētia:ꝛ ecōuerſo.qz illō in quo aliqd mouet nā:ꝛ quieſcit in ħ nā. In quo aūt mouet violētia geſcit in ħ violētia.q̃re ſi cōpetit aīe motꝰ nā cōpetit ei motꝰ violētꝰ:ſed reddē.i.oſtēdē q̃les ſūt mo tus aīe violētū:ꝛ q̃les ſunt gctes violēte:neq; uolētibꝰ fingē eſt facile.nō ſolū enim ubi hoc poſſemus dicere ſm ueritatē:ſed ēt per figmētū uelle aſſignare talia eēt difficile. ¶ Notādū aūt ſm Themiſtiū q coꝛpus pōt moueri violēter:nō aūt aīa:niſi forte dicať aiaz moue ri violēter.i.per accīs:iquātū moto coꝛpe violēter ꝛ p accīs mouet ꝛ aīa:ſz ꝓpriꝰmotꝰaie ē p ꝺſideriū ꝛ ap petitū ꝟz quē modū nō pt itelligi q mouebat violēter

Dubitaret forte aliqs:qz nō vi uerū q qcqd mouet nā moueat violētia.nā ce lū mouet nāliter:nō tñ pōt moueri violēter. ¶ Dōm q ſm q̃ſdā hec rō in ſe ꝓſiderata eſt falſa:tū ut eſt ad ꝓ poſitū eſt uera.nā antiq phi ut dicūt ponebāt aīaz de nā elemōꝝ nec ponebāt aliqđ coꝛpꝰmotū niſi elemētatū uel qđ eēt de nā elemēti ꝛ de tali coꝛpe uerū eſt q quic qd mouet nā mouet ꝛ violētia:ꝛ eꝝ.ſed ħ vi falſuz:q oēs antiq opinati ſint ſic.nā Alcmeon ut ſupra dice bať poſuit aiaz de nā coꝛpis celeſtis:nō g̃ oē coꝛpꝰ po ſuerūt antiq eē de nā elemēti:nec glibet antiquoꝝ po ſuit aiaz de nā elemēti.]Propter ħ dicēdū eſt alr. Sci endū g̃ aliquē motū hēre getē oppoſitā ꝛ ħ mō mouē tur hec oīa iferiora tā aīata q̃z iaiata.ꝛ ſi dubiū eſt de aliqb⁹ iferioribꝰ q aliqū moueaťꝛ aliqñ geſcāt fo te dubiū eſt de tota terra uel de ptibꝰ exūtibꝰ circa cen trū terre:utrū eis poſſit accidē motꝰ.oīa tñ aīalia uel motu ꝓgreſſiuo:uel motu dilatatiōis ꝛ ꝓſtrictiōis ali qñ mouenť aliqñ geſcūt.cū g̃ aliq phi loquētes de aīa utplīm nō loq̃rent niſi de aīa aialiū:cū motꝰ fact⁹ a tali aīa hēat getē oppoſitā.hec rō ut eſt ꝑ antiq⁹: eſt ꝺmo uera.qz qcqd mouet motu hūte getē oppoſitā pōt mo ueri naturalr ꝛ violēter.q aūt rō Ar. ſit intelligenda de motu hūte getē oppoſitā ex ſerie littere pōt manife ſtum eſſe. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Amplꝰ aūt ſiqđē ſurſuz mouebiť ignis

erit:si vo deorsum terra:hoꝝ eni corpoꝝ motꝰ hi.cadẽ aũt rõ ⁊ de medijs.

¶Ponit rõnez tertiã dicẽs:q̃ sigdẽ aliqd mouebli sursum erit ignis.si vo deorsum erit terra.nã hoꝝ corporuz sunt hi motus.vz terre sursum:ignis deorsuz.eadẽ aũt rõ est ⁊ de alijs elemẽtis:qz quodlibet elemẽtoruz tendit ad aliquẽ determinatũ locũ.tunc aũt formetur sic rõ.qõlibet elemẽtoꝝ tendit ad aliquẽ determinatũ locũ:sed motꝰ factꝰ ab aia nõ est ad aliquẽ determinatũ locũ:sed est ad oẽm diam põnis.ergo motꝰ factus ab aia nõ est per nãm alicuiꝰ elemẽti.⁊ per ꝓns aia nõ est elemẽtũ nec ex eis ut cõcedebãt antiq. ¶Mõm aũt q̃ alĩ cõpetit duplex motꝰ.vnꝰ ꝓpter grauitatẽ:⁊ hic est deorsum tm̃:⁊ est per nãm eius dñantis in corpe aialis.alius est ad oẽm diam põnis:⁊ hic motꝰ est ab aia factꝰ per appetitũ. ¶Notãdũ ẽt q̃ semp in quolibet mixto dñat aliqd elemẽtũ ut ꝓbat Cõmẽtator in ꝓo celi ⁊ mũdi.⁊ ꝑm dñiũ illius elemẽti mouet mixtũ qcqd q̃ mouet sursum uel est ignis uel dñat ibi ignis. Et qcqd mouet deorsum uel est terra uel dñat ibi terra:⁊ sic de alijs elemẽtis.si q̃ aia eẽt elemẽtũ uel ex elemẽtis:ut ponebãt antiq:motꝰ factꝰ ab ipsa eẽt ad vnã diam positionis tm̃:qd̃ videmus falsum eẽ. ¶Notã dũ aũt q̃ hec rõ posset aliter iduci ut concluderet q̃ si aia moueret sursum uel deorsuz:uel moueret per se ad aliquã diam põnis:ut ponebãt alĩq antiq:tũc nõ eẽt forma:sed eẽt ignis uel terra uel aliqd huiusmodi corpus:qd̃ est incõuenies.⌈Deinde cum dicit.

L.41 ¶Qñ aũt videt mouere corpus rõnabile est his mouere motib⁹ qbus ⁊ ipsa mouetur:si aũt hoc ⁊ cõuertẽtibus dicere ueruz q̃ ꝑm q̃ corpus mouet hoc ⁊ ipsa. corpꝰ aũt mouet ꝑz loci mutationẽ.quare ⁊ anima mutabit ꝑm corpus aut tota:aut ꝑm ptes trãslata.Si aũt hoc cõtingit ⁊ exeunte iterum ingredi:ad hoc autez sequit resurgere corpa mortua animalium,

¶Ponit q̃rtã rõnẽ dicẽs:q̃ aũt aia videt mouẽ corpꝰ rõnabile est mouẽ corpꝰ his motib⁹ qbus mouet ⁊ ipa aia.si aũt hoc ⁊ quertẽtib⁹.i.econuerso est uerũ dicẽ.vz q̃ ꝑm q̃ mouet hoc corpꝰ mouet ⁊ ipsa aia.corpꝰ autẽ mouet ꝑm loci mutationẽ.q̃re ⁊ ala mutabit ꝑz q̃ mutat corpꝰ.mouebit q̃ aia trãslata aut tota aut ꝑm ptes sed si aia ꝑm se totã põt mutare locũ ꝑz se totã põt mutare corpus.si aũt uerũ est ꝑ ptingit aiam exeũtẽ corpꝰ iterũ ingredi corpus.⁊ ad hoc sequit mortua corpora uel aialia resurgẽ. ¶Notãdũ aũt q̃ corpꝰ aiatũ aliqñ mutat locũ ꝑm se totũ ut est cũ totaliꝝ deserit primũ.aliqñ vo mutat locũ ꝑm ptẽ ut cũ non totaliꝝ deserit locũ ꝑmũ.q̃re si aia mouet corpꝰ:qz mouet ⁊ ipsa. ⁊ si eodẽ mõ sicut mouet ⁊ corpꝰ mouet ⁊ ipsa:cuz corpus aliqñ trãsferat ꝑm se totũ:aliqñ ꝑm ptes:oportebit dicẽ q̃ aia aliqñ trãsferat ꝑm se totã:aliqñ ꝑm partes.hꝰ enim illationes lz nõ sequant simpliꝝ:sequũtur tñ suppositis positionibus antiquorum.

Dubitat aũt hic Porphyriꝰ ut Themiꝰ recitat: qz nõ vi uerũ eẽ qd̃ ꝓbs ait.vz q̃ qñ aliqd mouet alid̃:qz mouet ⁊ ipz:q̃ eodẽ mõ moueat mouẽs quo mouetur mobile:qz sol mouet uapores ⁊ trahit eos motu recto:ipse tñ sol non mouet motu recto:sed circulari.silr ẽt hoies trahũt nauẽ ipsi tñ hoies nõ trahunt. Ad h̃ soluit Themiꝰ q̃ si aia mouet corpꝰ qz mouet ⁊ ipsa:digna est q̃ moueat elsdẽ motib⁹ qbꝰ mouet ⁊ corpꝰ:qz si corpꝰ mutat locũ ⁊ aia mutabit locũ.nõ est q̃ itẽtio Aꝛ.q̃ mouẽs ⁊ motũ mouean̄t eodẽ motu nũo:uel eodẽ motu ſpe.ut q̃ hoies trahẽtes trahant ⁊ ipsi:sed ꝓ tãto mouet eodem motu nauis tracta ⁊ hoies trahẽtes:qz si nauis tracta mutat locũ ⁊ hoies trahẽtes mutabũt locũ.q̃ si corpꝰ aiatũ mutabit locũ ⁊ aia mutabit locũ:tũ qz nũc h̃ videt sufficẽ: dicam⁹ vba Aꝛ.itelligẽda eẽ de motu imediate facto soleni nõ mouet uapores imediate ꝑm motũ localem sed per ꝓpius uapores alterat ⁊ eos icorpat calorẽ quen dã per quẽ calorẽ icorpatũ uapores trahunt sursuz:ſz si aliqd moueat aliud localiꝝ:⁊ h̃ imediate ⁊ nõ moueat illud nisi moueat ⁊ ipm:opz q̃ sili motu moueatur utrũq;:⁊ si nõ silr per oẽm modũ:tñ quãtũ ad hoc mouebunt motu silr:q̃ si vnũ mutat locũ mutabit ⁊ aliꝰ de motu q̃ locali imediate facto uerũ est qd̃ dicit.quare ꝑm positionẽ autẽ quorũ aia mutabit locum ⁊ ibit a corpore in corpus.qd̃ est incõuenies.

Alterius forte dubitaret aliqs:qz ẽt in ꝓpositio vi eẽ falsuz qd̃ dicit.nã aia mouet ꝓpius ꝑm desideriũ ⁊ appetitũ:⁊ ipsa sic mota mouet corpus localiꝝ.q̃ uerũ est q̃ aia nõ mouet corpꝰ nisi moueatur ⁊ ipsa:⁊ tñ falsum est q̃ eodẽ mõ moueat ipa quo mouet ⁊ corpꝰ:qz ipsa mouet ꝓ desideriũ ⁊ appetitũ:z corpꝰ vo mouet ꝑm locũ. ¶Dom q̃ ista dubitatio cõtigit:ut inuit Themiꝰ.ex eo q̃ aliq nesciũt distiguẽ inter opationẽ ⁊ motũ.nã opatio est actꝰ pfecti.motꝰ autẽ est actꝰ impfecti.uelle q̃ ⁊ desiderare ⁊ intelligere ⁊ imaginari ⁊ cetera talia per que aia potest mouere corpus non ꝓprie dicunt motum:sed operationem.sed si anima moueretur ꝓprie ut ponebant antiqui modo quo dictum est: simili motu moueret ipsa quo moueret ⁊ corpus.

Alterius forte dubitaret aliqs.utrũ si aia mutaret locũ ꝓtigeret resurrectio mortuoꝝ. ¶Dez q̃ si aia mutaret locũ posset mutare corpus:⁊ si mutaret corpꝰ illud corpꝰ a quo exiret desinẽt viuẽ ⁊ icipet mori.illud aũt corpꝰ qd̃ itraret:si eẽt iaiatũ ꝓ itrosũ aie icipet eẽ aiatũ ⁊ icipet viuẽ.h̃ q̃ mõ posset ꝓtigẽ resurrectio mortuoꝝ:qz aie exeũtes ꝓpa corpora possent itrare corpa mortua.⁊ per ꝓns possent illa facẽ resurgẽ. ¶Adũtẽdũ tñ hoc eẽ attẽdẽdum ꝑm Themistiũ q̃ alĩq posuerũt aiam in corpe q̃si aquaz in uase.alĩq vo supaddiderũt aliquã ꝓportionẽ iter corpus ⁊ aiam:q̃re si nõ regrit ibi ꝓportio:sed sufficit anmã eẽ in corpe quocũq; mõ ad hoc q̃ corpus illud viuat ⁊ sit aiatũ:si aia exiẽs a corpe ꝓprio ũtraret corpus mortuũ:ꝓtingeret resurrectio mortuoꝝ:sed si regrit ꝓportio inter corpus ⁊ aiam.ñ exiẽs aia a corpe ꝓprio itraret corpus mortuũ:nõ opz q̃ illud corpus mortuũ resurgeret ⁊ incipet viuere:qz ꝛõ eẽt ibi ꝓportio inter corpus ⁊ aiam.⌈Deinde cum dicit.

¶Motum autem ꝑm accidens si ab altero moueat:depellet enim uticz violentia aial:nõ oportet aũt enim a seipso moueri i iest in substãtia hoc ab alio moueri nisi ꝑz accñs:sicut neqz qdem igit ꝑm se bonum: aut ꝓpter seipsum:hoc qdem ꝓpter aliud esse.hoc aũt alterius causa. L.42 ¶Anima autem maxime dicet aliqs uticz a sensibilib⁹ moueri siquidem mouetur. L.43

¶Ponit 5ᵃᵐ rõnẽ dicẽs:q̃ motũ aũt ẽ aliqd ꝑm accñs si moueat ab altero.videm⁹ eni q̃ violẽtia uticz depelliẽ aial:⁊ tũc nõ mouet ex se:ſz nõ opz cui cõpetit moueri a seipo i sba.i.eẽtialiꝝ hec moueri ab alio nisi moueat ꝑz accñs:imo illd qd̃ mouet a seipso nullo mõ mouet ab alio:siẽ neqz qdẽ qd̃ appetit ꝑz se bonuz aut ꝓpeẽt bonũ ꝓ se:ſz eẽt bonũ alteri⁹ cã.si q̃ aia mouet a se nõ

seipm ℔ qdē est pp aliū: q: si cēt appellare pp aliū iā nō cēt bonū pp se: sz cēt bonū alteri⁹ cā. si ḡ aīa mouet a se nō mouet ab alio: sz mouet ab alio: q: mouet a sēsibilibus. ió segr ḡ sigdē mouet aīa maxie utiqz dicet aliqs aīaz moueri a sēsibilib⁹. q̄re cū aīa moueat ab alio ut a sēsibilib⁹ nō. pp̄e mouebit a se ut dicebāt antiq. ¶ Dubitat aūt ℔ Themisti⁹ pp ṽba platōis dicētis q aīa nō mouet a sensibilib⁹: sz sēsibilia occurrūt motib⁹ aie. nā aīa ꝑz dicta sua cognoscit res p ꝓtactū ex eo q̄ applicat se reb⁹: nō ḡ ꝑz ℔ sensibilia mouēt aīaz: sz occurrūt aie ex eo q̄ applicat se eis: sz hec positio: ut ꝓbat in 2° ⁊ 3° h⁹ est falsa: q: aīa cognoscit res nō ex eo q̄ applicat se reb⁹: sed q: res imp̄mūt spēs suas in aīa q̄s imp̄ mēdo aliquo mō mouēt aīam. ⌐ Deinde cū dicit.

¶ At ṽo ⁊ si mouet ipa seipaz: ⁊ ipa mouebit utiqz q̄re qm̄ ois mot⁹ ex distātia ē eius qd̄ mouet ꝑz q̄ mouet ⁊ aīa utiqz distabit a substātia ipsi⁹ ꝑz seipsaz: nisi ꝑm accūs se moueat. sed est motus ipsius substātie.

¶ Ponit ultimā rōnē. d. q̄ si ipsa aīam seipsam mouet sup. sbaī ⁊ ipsa utiqz mouebit sup. a sua suba. q̄re qm̄ ois mot⁹ fit a distātia ei⁹ qd̄ mouet ab eo ꝑm q̄ mouet aīa: tūc exibit ul' distabit utiqz a suba sutipi⁹. si mouet ꝑz seipaz nisi se moueat ꝑz accūs: sz ꝑz attīs mot⁹ ē ipi⁹ sube aie p se. ¶ Nōu^m aūt viz rōnis h⁹ i ℔ ꝓsitē: q: cuz mot⁹ sit distātia ei⁹ qū mouet ꝑz qd̄ mouet: sic̄ qd̄ mouet locaī distat a loco i q̄ erat ⁊ mutat illū locū ul' ꝑz se totū ul' ꝑz ptes. sic si aīa mouet ꝑz suba z distabit a sba sua ⁊ pdet suba z suā: ul' ḡ tota aīa ul' saltē ptes ei⁹ desinēt eē ⁊ amittēt suā suba z ⁊ nāz: qd̄ est incōueniēs.

4 4 Vidā aūt ⁊ mouē aīaz dicūt co:p⁹ q in quo est: sicut ipsa mouet: ut Demo. siīr dicēs philippo comediaȝ Didascolo. ait enim dedalū fecisse mobilē ligneā nenerē infundēs argentū fusile. Siīr aūt ⁊ demo. dicit motas eni mgt idiuisibiles spheras: pp id q̄ apte nate sunt nusq̄ manē ꝑhereq̄ ⁊ mouē co:pus oē.

¶ Post q̄ ꝓbs adduxit rōes gūales ꝙ uenātes aiaz p uiā mot⁹. in pte ista ut dicebat descēdit ad spāles opiones ātiq̄x. circa qd̄ gu que fac: q: p° descēdit ad opionē democriti. 2° ad opionē platonis. 3° ad opionē empe. 4° ponit quādā opionē q̄ dī tūc fuisse platonis. 5° descendit ad opionē ꝙenocratis. 1ª ibi ⌊ Eodē aūt mō. ⌋ 3ª ibi ⌊ Alia aūt opio q̄dā. ⌋ 4ª ibi ⌊ Rōnabili⁹ aūt. ⌋ 5ª ibi ⌊ Multū aūt ex ḥis q̄ dcā sūt. ⌋ circa ꝑm duo fac: q: p° adducē opionē democriti. 2° eā ipz obat ibi ⌊ Nos aūt i terrogabim⁹. ⌋ dic̄ ḡ q̄ gdā dicūt aiaz mouē co:p⁹ sic mouet ⁊ ipa ut Demo. siīr dicēs philippo didascalo. i. magro comediarū. iste eni philipp⁹ ait dedalū fecisse lignea mineruā. i. statuā illi⁹ dee mobilē effūdēs argētū fusile. i. argētū viuū. mouebat ḡ illa statua pp motū argēti viui: siīr āt ⁊ Demo. dic̄. iqt eni idiuisibiles spheras ex qb⁹ cōponit aia eē mot⁹ pp id q̄ apte nate sūt nūq̄ manē. i. nunq̄ gescē. illas ṽo sic motas dic̄ ꝑhē ⁊ mouere co:p⁹ oē. i. co:p⁹ totū. ¶ Notādū aūt statuā minerue sic fuisse ordinatā q̄ qū alīq accedebāt ad ipsam ambulabāt sup q̄sdā tabulas: subter q̄s erat argētū viuū: qd̄ ꝓtinuabat usq; ad statuā: q̄ compsso agitabat statuā ⁊ faciebat ipaz moueri. q̄re sic argētū viuū mouebat statuā: sic ꝑz Democritū athomi ex qbus cōponebat aia moti mouebāt co:pus. ⌐ Deinde cum dicit.

¶ Nos aūt iterrogabim⁹ si ⁊ gescē facit ℔ idē. quō aūt faciat difficile: aut ipoſe dicē.

¶ Disputat ꝙ opionē demo. circa qd̄ duo fac ꝑz q̄ duas rōes adducē ꝙ ipz. 2ª ibi ⌊ Dio āt. ⌋ dic̄ ḡ q̄ nos iterrogabim⁹ ōmo. si ℔ idē. i. si hēadē co:pa idiuisibilia q̄ sūt cā mot⁹. si hēadē cā fac gescē aiaz. quō āt faciet eā gesce-

¶ Prima figura per quā ostēdit quō in numeris ex qbus cōponit anima est aspectus rectus ⁊ cōsonātia.

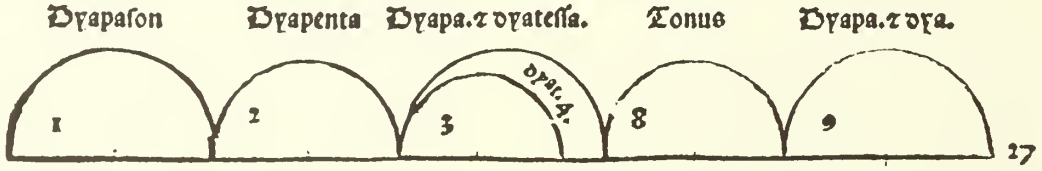

¶ Seda figura p quā ostēdit q̄ in nūis ex qbus cōponit aia est duplex coordīatio ⁊ est ibi idētitas ⁊ diuisitas

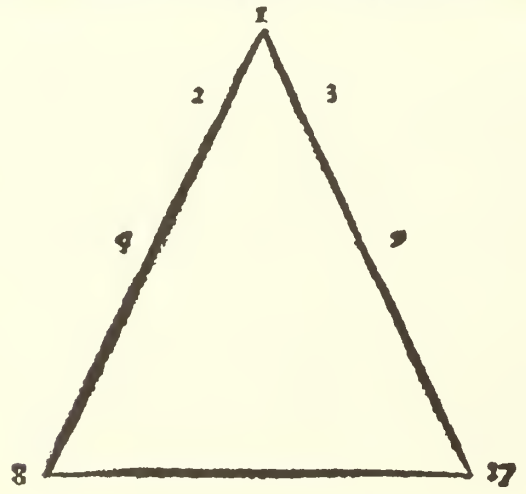

¶ Tertia figura per quā ostēdit q̄ in nūis sit qdā reflexio ⁊ quedā ꝙuersio ⁊ quedā quodāmō circulatio.

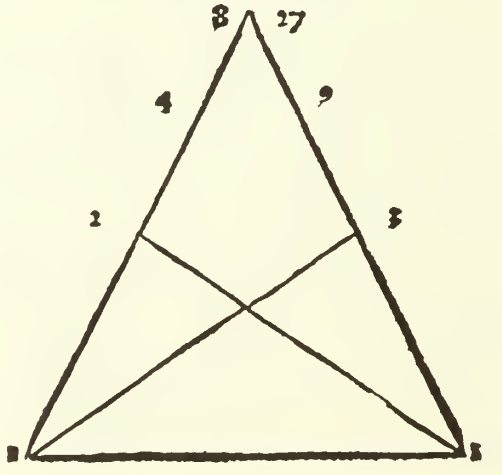

re est difficile aut impossibile assignare. ¶ Notandus aũt q; cuꝫ animal aliquando moueat aliquãdo quiescat oportuit assignare non solum causam motus: sed etiam causam quietis: quod non potuit facere democritus per aiphomos cum poneret eos semper motos ⌈Deinde cum dicit.

¶ Imo aũt nõ sic videt aia mouere aial: sed per uoluntatẽ quandã ⁊ intellectum.

¶ Adducit secũdam rõnem ꝓtra Democritum. dicebat enim Democritus q; aia sic mouet animal sicut mouet ⁊ ipa. ideo ait q; omnino aũt non sic videt anima mouere animal sicut ponebat Democritus: vꝫ q; ipsa localiter mota moueat corpus per ꝟ motum: sed mouet ipm per quandã uoluntatem ⁊ intellectum. nõ ergo anima mota mouet corpus. sed anima uolens ⁊ intelligens mouet corpus. ⌈Deinde cum dicit.

L.45 ## ¶ Eodem aũt modo ⁊ Thimeus phisiologizat aiam mouere corpus: in eo enim q; est moueri ipsam: ⁊ corpus mouet: ꝓpter id qõ complexum est ad ipsum.

¶ Disputat ꝓtra opionẽ platonis: circa qõ duo facit: qr ꝟ° recitat ꝟ̃ opionẽ. 2° eã iprobat ibi ⌊ Primũ gdez igit. ⌋ circa ꝟ̃ tria facit. nam aia ad tria põt cõparari vꝫ ad corpus suum: ad ꝓncipia sua: ⁊ ad opationes suas. �sm aũt q; cõparat ad suuꝫ corpus sic est complexa corpori ⁊ mouens ipm. put vo cõparat ad sua principia. sic dicebat plato aiam esse ex numeris ꝟsonãtibus siue ex numeris armonicis: sed ꝓput comparat ad suas opationes sic dicebat plato q; aia erat aspectus rectus reflexus in circulum: quem circulum diuidebat in duos circulos. ⁊ alterum circulum in septem circulos ut essent motus anime. i. operationes eius cõformes motui celi. tria ẽ facit �sm q; hec tria declarat. 2ª ibi ⌊ Constituta enim. ⌋ 3ª ibi ⌊ Aspectum rectum. ⌋ Dicit ergo q; eodem modo ⁊ thimeus. i. ille liber platonis phisiologizat: idest philosophando dicit aiam mouẽ corpus in eo q; est: idest contingit moueri ipsam aiam. ⁊ dicit etiam idem plato q; anima mouet corpus ꝓpter id q; est cõnexa corpori. ⌈Deinde cum dicit.

¶ Cõstitutã enim dicit ex elemẽtis: ⁊ dispartitã �sm armonicos numeros: quatenus cum nãlem sensum armonie habeat: ⁊ ut omne ferat �sm ꝟsonantes motus.

¶ Ostendit q; ex eo q; anima comparatur ad sua principia est constituta ex numeris ꝟsonãtibus. hoc est ergo qõ ait q; anima cõstituta est ex elementis. i. ex suis ꝑncipijs. ⁊ �sm hoc dicimus eam esse dispartitam �sm numeros armoniacos. i. consonantes quatenus habeat cõnaturalem sensum armonie. i. consonantie: ⁊ ut omne. i. ut totaliter feratur �sm motus cõsonantes. i. �sm motus ⁊ operationes concordes ⁊ proportionatas. ⌈Deinde cum dicit.

¶ Aspectum rectum in circulum reflexit: ⁊ diuidens ex vno in duos circulos dupliciter coordinantes. Iterum vnum diuisit in septem circulos. tanq̃ essent celi motꝰ anime motus.

¶ Hec est quarta figura per quam ostenditur quomodo in celo est duplex motus circularis siue duplex circulatio super duplici polo: ⁊ quomodo vna illaruꝫ circulationum diuiditur in septem circulos.

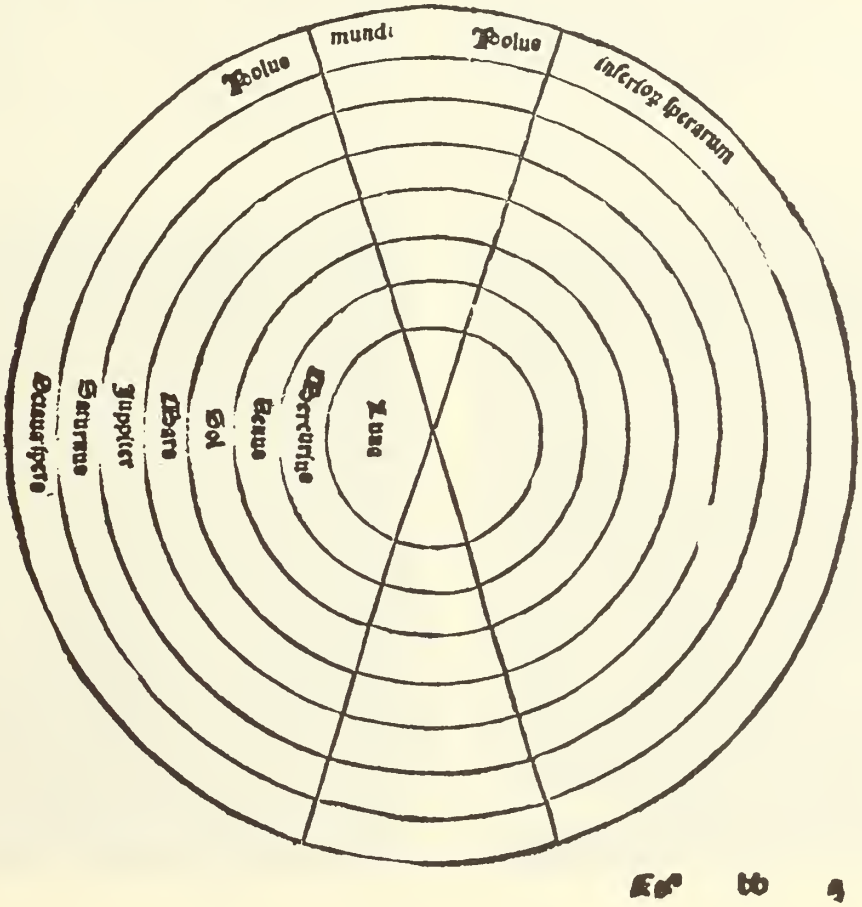

¶Hec est quinta figura per quam ostendit quod in anima est duplex circulatio: intellectiua: et sensitiua: et vna harum diuidit in septem circulos: quia virtutes sensitiue ordinant secundum septem gradus. uel melius. In anima est duplex circulatio. i. operatio intellectiua: vna per quam intelligit substantias separatas: et alia per quam intelligit hec corpralia: et hec diuidit in septem circulos. quia secundus gradus septem ista obiecta corpralia ordinant: sunt ergo anime motus sicut celi motus.

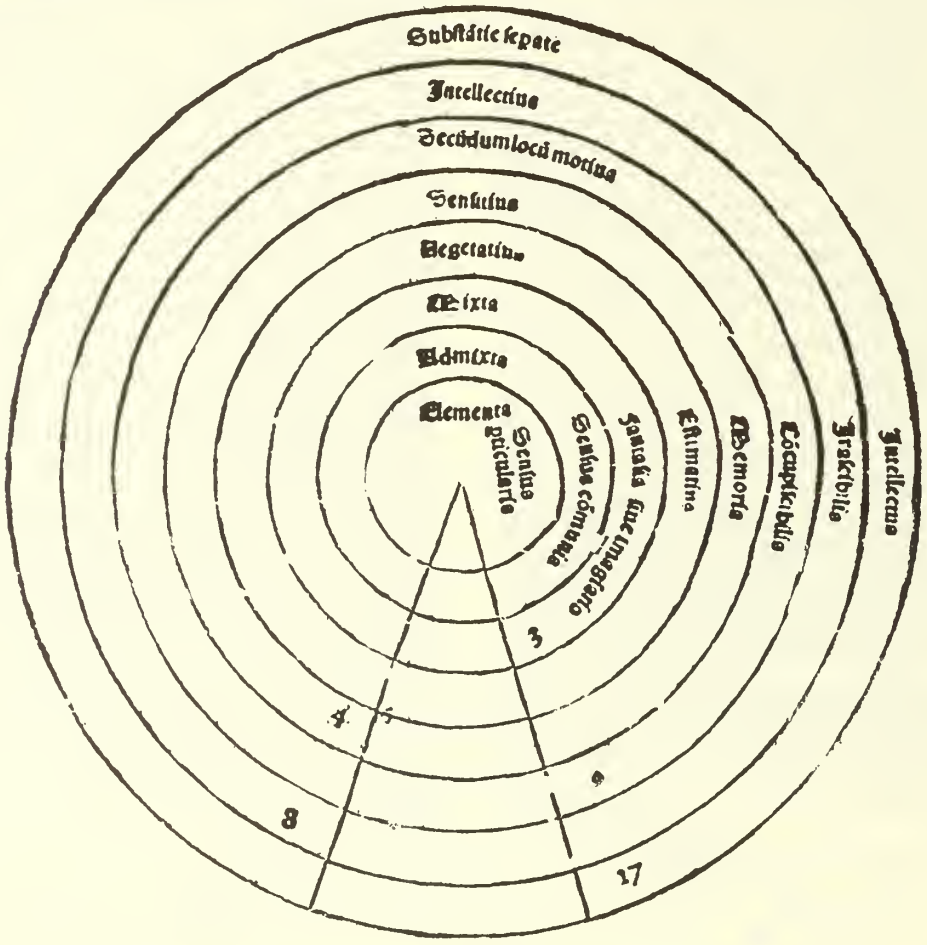

¶Ostendit quomodo secundum opinionem platonis comparatur anima ad suas operationes. nam anima secundum suam operationem dicitur posse esse aspectus rectus et linea recta: que aspectus rectus et linea recta dicitur reflexit in circulum. ordinauit enim sic deus anima quod posset intelligere secundum modum cuiusdam circulationis et reflexionis diuidens ex vno circulo duos circulos. i. deus constituens sic anima diuisit hunc circulum in duos circulos duplices coordinatos iterum vnum diuisit in septem circulos quia essent celi motus anime motus

Dubitaret forte aliquis quomodo plato posuit animam componi ex numeris armoniacis. ¶Dicendum quod plato in thimeo principaliter loquitur de anima mundi seu de anima celi. hanc autem posuit componi ex numeris armoniacis uel consonantibus. si autem dixit animam nostram esse secundum compositionem harmonie propter hoc dixit: quia anima nostra est secundum cuius imaginem illius anime: quare si uidere uolumus quomodo anima nostra sit composita ex numeris armoniacis: videndum est quomodo anima celi sit composita ex talibus numeris armoniacis. ¶Sciendum quod secundum platonicos et pithagoricos: et ut ait Macrobius in libro de somno scipionis. ex spissitudinibus celestibus et ex motibus celorum resultat maxima armonia et maxima consonantia: et quia celestes motus precedunt ab animabus celorum posuit celestes animas componi ex numeris consonantibus. animas autem nostras posuit esse compositas ex talibus numeris inquantum imitantur illas celestes animas.

Alterius forte dubitaret aliquis quod sit intelligendum opinionis Platonis. ¶Dum quidem pone platonis in dicendo quod anima sit constituta tria videntur difficultatem habere. tangit enim plato quasdam difficultates circa numeros quasdam circa animas: et quasdam circa celos. Ut igitur plene appareat eius opinio. Sciendum quod circa tria ad quae spectat quaque sunt quedam replentia talia in numeris ex quibus componitur anima quia erant in celis et animabus: hec autem sunt consonantia: aspectus rectus: duplex coordinatio identitatis et diuersitatis et reflexio in circulum. tria igitur sunt declaranda. primum enim declarandum est quomodo hec quinque repiuntur in numeris ex quibus componitur anima. secundum quomodo repiuntur in celo. tertium quomodo repiuntur in anima. primum sic patet. nam numeri ex quibus ponebat Plato componi animas: hi erant dicebant: vnus duo tres: quatuor octo: nouem: et viginti septem. in his enim numeris primo repitur consonantia: quia in eis quedam repiuntur ordines proportionum musicalium. possumus enim assignare tres proportiones musicales. quarum prima uocatur diapason quia dicit proportio dupla. secunda uocatur diapente: quia dicit proportio sexquialtera: alia uocatur diatesaron quia dicit sexquitertia: alia dicit compositam ex diatesaron et diapason quia facit proportionem duplam et duarum tertiarum: alia proportio uocatur tonus quia dicit proportio continens totum et octauam partem. ultima proportio dicit compositam ex diapason et diapenta quia faciunt proportionem triplam: nam diapason facit proportionem duplam: diapenta continet proportionem vnius cum dimidia: quare si diapason ducat in diapenta. i. si duo ducant in vnum cum dimidio resultant ibi tria. nam bis vnum cum dimidio sunt tres. ex diapason igitur et diapenta constituit proportio tripla: ex diapason vero et diatesaron constituit proportio duorum et duarum tertiarum: quia

diapason:ut dicti ē:ē ꝓportio dupla:diatesaron vo ē ꝓportio vni⁹ ⁊ tertij.bis aũt vnũ ⁊ tertiũ faciunt duo ⁊ duas tertias.oēs aũt he ꝓportiones iueniunt ī ꝑfatis nũis.nã iter duo ⁊ vnũ ē diapason:iter duo ⁊ tria dia pẽta:iter tria ⁊ q̃tuor diatesaron:iter tria ⁊ octo est ꝓportio cõposita ex diapason ⁊ diatesarõ q̃ est ꝓportio duox ⁊ duarũ tertiarũ.nã octo ꝓtiet bis tria ⁊ ꝓtinet duas vnitates q̃ sũt due tertie de trib⁹.iter octo aũt ⁊ nouẽ repit ton⁹:q⁹ nouẽ ꝓtiet totũ octo ⁊ ꝓtiet vnita tẽ vnã q̃ ē octaua ps de octo:iter nouẽ aũt ⁊ vigintise ptẽ ē ꝓportio cõposita ex diapason ⁊ diapẽta q̃ ē ꝓpor tio tripla.nã vigitiseptẽ ꝓtiet ter nouẽ:repit itaq; ī his nũis ꝓsonãtia.2°repit ī his aspect⁹rerũ inq̃tũ hi nũi ꝓnter se excedũt:q⁹ sp posterior excedit porẽ:vñ debẽt oēs hi nũi p°ī vna linea ferio scribi ut oñdat eox ꝓsonãtia ⁊ eox aspect⁹rect⁹.3°ī his nũis ē duplex coordi natio:vna parĩũ:alia iparĩũ.ul' vna ē coordinatio du plox:alia triplox.vñ postq̃ oēs ꝑfati nũi scripti sũt ī vna linea ut oñdat eox ꝓsonãtia ⁊ eox aspect⁹rectus: scribẽdi sũt postea ī duab⁹ lineis factẽtib⁹ ꝓnũ:ita q⁹ i cono scribat vnitas ⁊ ex vna pte scribant nũi pares ⁊ duplicẽ sũt duo/q̃tuor/octo:ex alia vo pte scribãt nũi ipares ⁊ triplicẽ sũt tria nouẽ.xxvij.4°ī his nũis repit idẽtitas ⁊ diũsitas.nã cũ hi nũi hẽant duas coordina tiones vna parĩũ alia iparĩũ:rõne nũox iparĩũ est ibi idẽtitas.q⁹ si oēs nũi ipares cõponãt sp resultat ibi ea dẽ spẽs nũox:q⁹ semp resultat q̃dratũ.qđ pz:nã ꝑma iparitas ē vnitas.2ª ternari⁹:vñ vnũ ⁊ tria faciũt q̃tuor q ē nũs q̃drat⁹.3ª iparitas est gnari⁹.gnque vo ⁊ q̃ tuor faciũt nouẽ q est nũs q̃drat⁹:⁊ sic de alijs.Si ẽni oēs nũi ipares cõponant semp resultat eadẽ spẽs:rõ ne aũt nũox pariũ ibi diuersitas:q⁹ ex diũsis nũis pa rib⁹ cõpositis nõ semp fit eade ipẽs nũox:est enim ꝑma paritas dualitas.2ª q̃ternarius.duo autẽ ⁊ q̃tuor faciũt sex:qui est nũs superficialis.3ª paritas est sex.sex aũt ⁊ sex sunt duodecim qui est nũs solidus.uariata ē ergo spẽs numeri ex cõpositione pariũ numeroruꝫ. qnto in prefatis numeris est quedam reflexio circu laris.nã ibi ab iparib⁹ fit ꝓcessus ad paria ⁊ a parib⁹ ad iparia ꝑ modũ cuiusdã reflexiõis.naꝫ si vnitas a q̃ fit ꝓcessus addat binario q est nũs par. fiet ide triari⁹ q est nũs ipar.pp qđ erit ꝓcessus a parib⁹ ad imparia. rursus.si vnitas addat ternario q est nũs ipar fiet ide q̃ternari⁹ q est nũs par:⁊ fiet eõ ꝑ modũ cuiusdã refle xionis ⁊ circulatiõis ꝓcessus ab iparib⁹ ad paria:q̃re postq̃ ꝑfati nũi sunt scripti ꝑm lineã rectã ut ostẽdat eox ꝓsonãtia ⁊ eox aspect⁹ rectus:⁊ postq̃ 1° scripti sunt ꝑm duas lineas facientes conũ:ita q⁹ in cono scri pta est vnitas:⁊ ex vna pte sunt scripti nũi pares ⁊ du plices:⁊ ex alia ipares ⁊ triplices ut oñdat eox duplex coordiatio ⁊ eox idẽtitas rõne iparĩũ:⁊ diũsitas rõne pariũ:sũt ꝑdicti nũi 3° scribẽdi in duab⁹ lineis factẽti b⁹conũ:ita q⁹ vnitas nõ scribat in cono:sz scribat vna vnitas ī capite vni⁹ linee:⁊ ex illa pte scribant nũi pa res ⁊ duplices:alia vnitas scribat ī capite alteri⁹ linee ⁊ ex illa pte scribant nũi ipares ⁊ triplices:⁊ tunc du cat vna linea ab vnitate ad ternariũ:⁊ q⁹ ex vno ⁊ tri b⁹ resultãt q̃tuor:dabit itell'i q⁹ sit ꝓcessus a pib⁹ ad i paria:alia liea ducat ab vnitate ad biariũ ⁊ resultabit idẽ ternari⁹ q est nũs ipar.dabit ꝑ itell'i q⁹ nõ solũ est ꝓ cessus a parib⁹ ad iparia:sz ẽt eõ:⁊ q⁹ circ'lariter est pro cessus ab ipib⁹ ad paria.¶ Uiso quõ ī nũis sũt oia illa q̃q;.Restat dec'are quõ ī celo oia ista q̃q; hñt esse.

¶ Scié^m ꝑ q⁹ aũ tpa Ar. cert⁹ studiaꝫ nõ fuit suetũ eẽ aliq̃ celũ ultra octauã sperã.si ãt aliq locuti sũt de no na spa ꝫ fuit pp q̃sdã adaptatiões:sic fecerũt pithago rici q ꝑter sperã actiox ⁊ passiuox:⁊ ꝑter octo spas ce lestes decimã addiderũt uolẽtes spas eẽ in nũo dena rio:eo q⁹ nũi ꝓgredi unt usq; ad decẽ.nã nũi nõ vide ntur ire ultra decẽ:⁊ nõ vi ultra decẽ eẽ enũatio:sz ma gis vi replicatio ⁊ reassũptio ci⁹ qđ acceptũ ē.¶ Do nẽdo ꝑ.viij.spas celestes ita q⁹ octaua spa sit ultimum mobile:est ibi qdã aspect⁹ rect⁹:q̃tũ ad axes. it eligit eui qdã axis:⁊ q̃dã linea recta trãsire de polo ad polũ circa q̃s polos vtiq celũ:rõne ꝑ h⁹ axis sic trãseũtis est in celo aspect⁹rect⁹.rõne ãt motuũ est ibi q̃dã ꝓsonan tia ⁊ q̃dã ꝓportio.nã qlibet planeta ⁊ q̃libet stella in suo orbe eq̃lr mouet ita q⁹ respectu ꝓpꝛij cẽtri semp i eq̃ lib⁹ tpib⁹ trãsit eq̃les arc⁹ ⁊ abscidit eq̃les angl'os.3° rõne diũsitatis polox ẽ ibi duplex coordiatio:nã poli mũdi ul'poli ultimi mobilis distãt a polis aliox sparũ fere.xxtij.ꝑdib⁹:ista q⁹ ꝓ3 alios ⁊ alios polos al'r ⁊ al'r reuoluunt orbes.nã sup polos mũdi fiũt reuolutiões ab oriẽte ī occiũtẽ:sup alios vo polos fiũt reuolutiões eõ.4°est ibi idẽtitas ⁊ diũsitas.nã identitas est ibi re spectu ultimi mobilis qđ semp mouet eodẽ motu:diũ sitas vo ē ibi rõne aliox spax q̃ mouent diũsis motib⁹ 5°est ibi circ'latio q̃ est ibi ex ppetuitate mot⁹.¶ Nito quõ oia hec gnq; reꝛuant in nũis ex qb⁹ cõponit aia ⁊ ẽt in celo.Restat videre quõ hec oia reseruent in aia. ¶ Sciẽdũ ꝑ q⁹ in aia est ꝓsonãtia respectũ ꝓpox actuũ ⁊ ꝓpax opõnũ:q⁹ oēs potẽtie aie ꝑm quãdã ꝓsonãtiã ⁊ ꝑm q̃dã ꝓportionẽ tẽdũt in suos act⁹ ⁊ in suas opõ nes.1°est ibi aspect⁹rect⁹ respectũ obox:q⁹ i oba aia tẽ dit recto aspectu.3°est ibi q̃dã reflexio ⁊ q̃dã circ'latio respectu sui:q⁹ aia cogscẽdo alia reflectit supra se ⁊ co gnoscit se:ita q⁹ mot⁹ icipit ab aia ad res inq̃tum aia fert ī cognitionẽ rex:⁊ postea areb⁹ reũtit ad aiaꝫ in q̃tũ aia cogscẽdo alia cogscit se:⁊ q⁹ iste mot⁹ ē ab eo dẽ in idẽ q̃si q̃dã circ'lus dici põt.4°est ibi duplex coor dinatio rõne modi cogscendi: q⁹ est ibi vnus modus cogscẽdi sꝑibile ⁊ cũ ꝓditionib⁹mãe.alter vo intelligi bile ⁊ sine hi⁹ ꝓditionib⁹.5° est ibi identitas ⁊ diuersi tas rõne pl'alitatis potẽtiax.nã in potẽtijs itelligibili bus est idẽtitas:q⁹ sunt simplices ⁊ vnite.In potẽtijs vo sꝑibili⁹ est diuersitas:q⁹ sunt organice ⁊ extẽse.

Alterius forte dubitaret aliqs quõ mot⁹ aie est sic mot⁹ celi. ¶ Do q⁹ sic ī celo est aspect⁹ rect⁹:q⁹ p°debem⁹ itelligẽ lineã rectã tran seuntẽ de polo ad polũ:q̃ linea recta ab astronomis di axis.postea h⁹¹ aspect⁹ rect⁹ reflectit in circulũ:q⁹ sup h⁹¹ axẽ q est q̃dã liea imagiata fũdat mot⁹ circ'laris.3° h⁹¹ circ'lus didit ī duos circ'los:q⁹ ẽ ibi duplex circla ris mot⁹.vn⁹ab oriẽte i occiũtẽ.ali⁹eõ.ulteri⁹ vn⁹ hox circ'lox didit in septẽ circ'los:q⁹ mot⁹ ille ⁊ circulatio illa q̃ est ab occidẽte i oriẽs:didit ī septẽ circ'los plane tax:sic in aia p° est aspect⁹ rect⁹ inq̃tũ cogscit alia.1° h⁹¹ aspect⁹ rect⁹ reflectit in circulũ inq̃tũ cogscendo alia cogscit se.3° h⁹¹ circulatio didit ī duos circ'los pp duo gña obox.nã aia ē apta nata cogscẽ sbas separas ⁊ illa cognitio rõne identitatis ⁊ simplicitatis assi'at motui ꝑmi mobilis:⁊ est apta nata cogscẽ ista corpa lia.⁊ hec cognitio:q⁹ est iferior alia cognitione assi'at motui iferiox spax.didit aũt iste circ'us in septẽ circu los/pp septẽ gña rex corpaliũ:q⁹ q̃dã sũt elta:q̃dã sũt admixta ut vapores:⁊ ea q̃ nõ ꝓstãt ex oib⁹ el'tis:sz ex aliqb⁹.q̃dã vo sũt mixta ut illa q̃ ꝓstãt ex oib⁹ el'tis.ita q⁹ sũt tria gña iaiatox ⁊ q̃tuor sũt gña aiatox.vꝫ nege tatiua:sꝑitiua:ꝑm locũ motiua:⁊ itellectiua: oia ãt hec corpalia sunt.nã ista aiata itell'iua ut boies iter corpa lia cõputari pñt.Diuidit ꝑ alter circ'us in septẽ circu los.pp h septẽ gña oboꝛ:põt ẽt h diũsitas al'r sumi:ut fiat hec diuisio nõ ꝑm oba:sz ꝑm potẽtias: ita q⁹ sit ꝑª diuisio in itellectũ ⁊ sensiꝫ.Intell's aũt pp sui simpli citatẽ remaneat idiuisus:sensus aũt diuidat in septez: ita q⁹ in p°gradu sint sbus pticulares.in 2° sbus cois. in 3° imagiatio ul'fantasia.in 4° estimatiua que ut est ī hoib⁹ a multis uocat rõ ptcularis.in 5° gradu sit me-

moria in 6° ꝛcupiſcibilis.in 7° iraſcibilis:q̄re ſi cõſiderant p̄tacta eſt aie motus tanq̄ celi motus.

L.46 ¶Rimũ qdē igit nõ bñ dī aiam magnitudinē eē:eā eni que ois talē eē vult q̄lis eſt aliq̄ uocat⁹ itellectus nõ enim uelut ſenſitiua eſt:neq; ut deſideratiua:harũ eniz motus nõ circulatio eſt.

¶Poſita opione platonis hic phs eā reprobat:circa qd̄ q̄tuor facẽ ꝫ q̄ plato in ſua põne q̄tuor inuebat.uoluit eni plato q̄ itellus eēt magnitudo.2°uoluit q̄ eēt magnitudo circularis.3°q̄ eēt magnitudo circularis mota.4°q̄ eēt magnitudo circularis mota cõnexa corpi. p̄°ḡ diſputat ꝯ platonẽ:ex eo q̄ dicẽ itellm eẽ magnitudinẽ.2°ex eo q̄ ponit ipz eẽ circulũ.3°q̄ ponit ip̄m eẽ mobilẽ.4°ex eo q̄ ponit ipz ꝛnexũ corpi.nā ⁊ ſi ẽ aliq̄ vnio itell's ad corp⁹.nõ tñ ẽ ille modus vnionis:nec ẽ ille modus ꝛnexiõis quẽ poſuit plato.2°ps.icipit ibi. ¶Nec̄iũ aũt itellz eẽ circulũ. ¶3ª ibi¶Adhuc aũt itelligẽtia. ¶4ª ibi¶Laboriosuz aũt. ¶circa p̄m tria facẽ ꝫ q̄ tres rões adducẽ ad p̄bãdũ itellz nõ eẽ magnitudinẽ 2ª ibi¶Qualr eni itelliget. ¶3ª ibi¶Amp̄.quõ itelligeret. ¶circa p̄m duo facẽ.q̄ p°ne laboret i eguoco declarat de q̄ aia loq̄bat plato:cũ dicebat aiaz eẽ magnitudinẽ circularẽ.2°addnẽ rõnẽ ad ꝓpom q̄ aia nõ ſit magnitudo ibi¶Intell's qdē vn⁹. ¶dicẽ ḡ q̄ p̄m qdem igit nõ bñ ẽ dicẽ aiaz eẽ magnitudinẽ.⁊ ſbdit q̄ plato vlt eã aiaz q̄ ẽ ois.i.vniũſi ſiue aiaz mũdi eẽ talẽ.i.magnitudinẽ q̄lis ẽ aliq̄ uocat⁹ itell's.illã eni aiaz quã poſu it plato magnitudinẽ eẽ aliq̄ plato uocabat eã aiam ois.i.vniũſi:aliq̄ uocabat eã intellm.⁊ ſubdit q̄ aia quã poſuit plato eẽ magnitudinẽ circularẽ nõ ẽ uelut ſẽſitiua neq; ẽ ut deſideratiua.q̄ mot⁹ harũ nõ ẽ circulatio.¶Nõm aũt q̄ plato cũ dicebat aiaz eẽ circulũ ul eẽ magnitudinẽ circularẽ p̄ncipalr loq̄bat de aiab⁹ celox:⁊ maxie de aia p̄mi mobilis ſiue de aia vniũſi.ſi aũt loq̄bat de aia nr̄a ut tactũ ẽ ꝫ erat intẽdtũ hec imitat illã.idē ḡ ẽ q̄ aliq̄ aiam vniũ ſi dicebat eẽ talẽ:aliq̄ vo uocatũ intellectũ ideſt aiam nr̄am que põt uocari intellectus:dicebat talem eſſe.

Dubitaret forte aliqs utrũ ſenſus poſſit dici circulus.⁊ vi q̄ ſic p ea q̄ p̄ce dẽti lectione tãgebanꝰ:ubi diuidẽdo vnũ circulũ in ſeptẽ circulos dicebam⁹ ꝫ poſſe itelligi de ſenſu diſticto ꝫ septẽ ḡdus.¶In'ꝓriũ ẽ ꝫ phs q̄ vult ſenſum⁊ deſideriũ nõ eẽ circulos.q̄ mot⁹ hoz nõ ſunt circulares. ¶Dõz q̄ ſẽſus duplr pũt ꝓſiderari.uel i ſe.uel ut deſeruit itellectui.ſi ꝓſiderenꝰ i ſe:ſic nõ ſũt circuli:q̄ non ſũt ſup ſe ꝓ̄ſiui.pbat eni ¶Proculus i li° ſuo de elatiõe theologica.q̄ nihil corpeũ ẽ ſup̄ ſe ꝓ̄ſimũ:cũ ḡ ſenſus ſit vt⁹ corpalis⁊ organicꝰ ſe ꝓſiderat⁹ nõ eſt circulus nec eſt ſup̄ ſe ꝓ̄ſiu⁹.ſz ſi ꝓſideraꝰ ut deſeruit itellectui: ſic põt aliq̄ mõ uocari circulus intẽdtũ ex opatione ſenſus ꝓſurgit opatio itell's q̄ metaphorice circulus dici põt:ſic̄ ḡ imagiatio dī circulus intẽdtũ debuit itellcũ: ſic⁊ opatio ſẽſus aliq̄ mõ dī ptcipare circulationẽ in quãtũ debuit opatiõi itell's.dictũ ḡ platonis q̄ aia ꝫ rõnẽ circuli ul totũ põt exponi de itellu ꝓut ferꝰ i diũſa gña oboz:⁊ tũc expõ nõ vi hẽre aliquã calũniã:ul mõ q̄ dictũ ẽ⁊ ut nũc ẽ expoſitũ põt exponi de itellu⁊ ſenſu nõ de ſẽſu i ſe:q̄ ſic accept⁹ ſenſus ut ꝫ dī nõ hẽt rõnẽ circuli:ſed de ſenſu ut referꝰ ad itellm:ita q̄ ſenſus cuí nõ ꝓ̄iũgit intell's cuiuſmodi eſt ſenſus bruto⁹ nullo mõ videt hic rõnem circuli.¶Deinde cũ dicit.

L.47 ¶Intellect⁹ aũt vn⁹⁷ ꝯtinuus eſt:ſicut intelligẽtia.intelligẽtia aũt ſicut intelligibilia Hec aũt co q̄ ꝓ̄ter vnũ ſicut numer⁹:ſ nõ ſicut magnitudo:ꝓpter qd̄ qdē neq; itellectus ſic ꝯtinu⁹:ſed aut imptibilis:aut nõ:ſicut magnitudo aliq̄:ꝯtinuus eſt.

¶Ut dicebat oñdit itellz nõ eẽ magnitudinẽ.¶Ad cuius euidẽtiã ẽ ſciẽdũ q̄ ut Themiſti⁹ inuit magis hic reꝑhẽdit plato ꝫ vba q̄z ꝫ itẽtionẽ.nã lz aliq̄ rõnes ꝫ adducant directe ꝯ itẽtionẽ pl'onis:aliq̄ tñ adducũtur ꝯ vba.arguũt eni rõnes ille ac ſi pl'o nõ metaphorice ſz ſimplr dixiſſet itellz eẽ magnitudinẽ:qd̄ nõ male factũ ẽ.nã cũ phs vitatis nõ debeat ſꝫ uelamine metaphorarũ ſuã ſciaz tradẽ:plato aũt q ꝫ feẽ⁊ i vbis⁊ i mõ loq̄ndi reꝑhẽſibilis erat:q̄re aũt theologia nr̄a habeat hũc modũ:q̄ ibi diuin⁹ radi⁹ ſꝫ ſacris uelamib⁹⁷ ſꝫ ſacris metaphoris nob ꝓponit hẽt ſpãlẽ rõnẽ:quaz hic dicẽ pñs op⁹ nõ poſtulat.adducit ḡ rõnẽ p̄mã.d.q̄ itell's ẽ ille q ẽ vn⁹:⁊ ꝯtinu⁹ ſic̄ itelligẽtia.i.ſic̄ ei⁹ opatio.itelligẽtia aũt.i.opatio ei⁹:ſupple ẽ vna⁊ ꝯtinua ſic̄ intelligibilia.i.ſic̄ oba.ꝫ aũt.i.oba itelligibilia ſũt ꝓ̄ter vnũ ſic̄ nüs:ſed nõ ſic̄ magnitudo:pp q̄ d̄ qdē:neq; itell's ẽ ſic ꝯtinu⁹.q.d.q̄ cũ oba itell's nõ ſint ꝯtinua ſic̄ magnitudo:nec itell's ẽ ſic ꝯtinu⁹.ſz aut ẽ itellus imptibilis aut nõ ẽ ſic ꝯtinu⁹:ſic̄ ẽ magnitudo aliq̄. ¶Nõm aũ. q̄ cũ põe diſtinguant p act⁹⁷ diffiniant⁊ act⁹ diſtinguãtur⁊ accipiãt ſpẽz ex obtis:opz nos log de põ itellligua ſic̄ logmur de ei⁹ actu:⁊ de ei⁹ obo.cũ ḡ oba itelligibilia nõ ſint ꝯtinua:lz poſſint eẽ ꝓ̄ñr ſe hñtia intẽdtũ vnũ itelligim⁹ poſt aliꝺ.Intell's nõ dz dici magnitudo ꝯtinua:ut pl'o opinabaꝰ. ¶Nõm ét q̄ põt extẽdi hec rõ nõ ſolũ ꝯ vba pl'onis:ſz ét ꝯ itẽtionẽ:nã ét metaphore loq̄ndo:ſi itell's dz dici magnitudo ꝫ ẽ intẽdtũ ferꝰ ẽ ei⁹ obz:cũ ḡ ét ſic nõ debeat dici magnitudo ꝯtinua:nullo mõ vi hẽ vitatẽ pl'onicoꝝ locutio.¶Deide cũ dic.

¶Qualr enim itelliget magnitudo cuz ſit quãlibet ptiũ ipſi⁹:pte aũt aut ꝑm magnitudinẽ:aut ꝑm põctũ:ſi opz⁊ ꝫ dicẽ ptẽ:ſi qdē igit ꝑm põctũ:hec aũt infinita:manifeſtum eſt:q̄m nequaq̄ ptrãſibit.Si vo ꝑm magnitudinẽ multotiẽs⁊ infinities intelliget idem:videt aũt⁊ ſemel cõtingens.

¶Adduc 2ª⁵ rõnẽ.circa qd̄ duo facẽ:q̄ p° adducẽ h⁹¹ rõnẽ.2°remouet quãdã cauillationẽ poſſez fieri circa p̄tacta.ibi¶Si aũt ſufficiẽs. ¶dicẽ ḡ:q̄liter eni itell's eſt ſic magnitudo itelliget quãlibet ptiũ ipſi⁹.i.p quãlibet ptẽ ei⁹:aut ſupplet itelliget pte ꝫ magnitudinẽ.i.parte q̄ztitatiua:aut itelliget ꝫ põctũ.ſi opz⁊ ꝫ dicẽ ptẽ:ga põct⁹ nõ ẽ ꝑpe ps:⁊ ſbdit:ſigdē igit ꝫ põctũ.i.ſi intellect⁹ itelligit ꝫ ptẽ põctalẽ:hec aũt ſũt infinita:manifeſtũ ẽ.q̄m neq̄q̄ ptrãſibit illa.ſi vo ꝑm magnitudinẽ.i. ꝫ ptẽ q̄ztitatiuã ml'totiẽs⁊ infinities itelliget idez.vi aũt⁊ ſel ꝓtigẽs.i.nõ vi q̄ ſit uera opio platonis q̄ intell's exũs magnitudo applicãs ſe rei ſucceſſiue intelligat illã:ſz vi q̄ abſq; tali ſucceſſiõe iſil ꝯtigẽdo rẽ itelligat ipam. ¶Nõm aũt hãc rõnẽ nõ ꝓpe cẽ ꝯ itẽtionẽ pl'onis ſz ꝯ vba.ait eni itellz nõ itelligẽ res applicãdo ſe reb⁹ ꝫ ptẽ põctalẽ ul ꝫ ptẽ q̄ztitatiuã ꝓut ſe applicãt magnitudines corpales. ¶Nõm ét q̄ ait ſi ꝫ.i.ſi põctũ opz dicẽ ptẽ:q̄ põct⁹ nõ ꝓpe ẽ ps.ſi aũt dz dici ps ꝫ eſt ꝑm opinionẽ platonis q poſuit lineaz cõponi ex põctis:ſupficiẽ ex lineis:corpus ex ſupficiebus.

Dubitaret forte aliqs:q̄ vi ꝫ phs nelle q̄ itell's itelligat nõ ſucceſſiue:ſz iſil ꝯtigẽdo.c⁹ ꝓriũ vi nelle i de memoria⁊ remiſcẽtia:ubi ait nr̄z itelligẽ nõ eẽ ſine ꝯtino neq; ſine tpe. ¶Dõz q̄ ũ ẽ itẽtio phi negare a nr̄o itellu oẽz ſucceſſionẽ⁊ oẽm diſcurſũ:ſz vult q̄ i itelli⁰⁰ nõ ſit illa ſucceſſio ſz ptes

q̄titatiuas:aut ptes p̄ctales:ut videbat itellere plo.

Alterius forte dubitaret aligs.vñ segt ista ꝓ. q̄ si itell's itelligeret applicādo se re b⁹ ꝟz ptes q̄titatiuas ⁊ mltoties ⁊ ifinities itelligeret idē. ¶ Dōz q̄ nūq̄z aliqd ptrāsit aliqō spatiuz nisi qlz ps mouētis ptūseat q̄lz ptē spatij:q̄re si itell's itellit reꝰ applicādo se eis ꝟz ptē q̄titatiuā:ad ꝟ q̄ itell's ptrāse at totā rē:⁊ applicet se toti rei:oz q̄ qlz ps itell's se applicet cuilz ptī rei:⁊ qz qlz ps q̄titatis ꝟz mltas:⁊ qdā mō ifinitas ptes:cū qōlz ꝓtinuū sit diuisibile i ifinitū:si p q̄lz ptē se applicat itell's cuilz ptī rei ifinities se appli cabit eidē ptī.⁊ p ꝫns ifinities itelliget idē. ⌜D.c.d.

¶ Si aūt sufficiēs quālibet ptiū tāgere qd opz circulo mouerī:aut ⁊ oīno magnitu dinē hīe. Si aūt necessariū est itelligere tā gentē toto circulo:quis est ptibus tactus.

¶ Remouet q̄dā cauillationē poꝭ fieri circa p̄tacta.di ceret eni aliqs q̄ nō oz itellz itelligē:idē ifinities appli cādo se eidē p ifinitas ptes:qz ꝟz q̄cūq; ptē se applicet itelliget totā rē.sz si ꝟ eēt nō opteret itellz moūi circlo nec hīe aliq̄z magnitudinē si sufficeret qlz ꝓtactꝰ ad ꝟ q̄ itelligat totā rē.ſō ait:si āt sufficiēs ē itell's q̄lz ptiū i.p q̄lz ptē tāgē rē:⁊ supple itelligē ipaz totā qd oz.i. ad qd oz itellz moūi circlo:aut oīno hīe magnitudinē si āt neciū ē itelligē tāgēt toto circlo.i.totā rē circla riter qs erit tactꝰ ptibꝰ.i.p q̄s ptes tāget ⁊ itell'et:utz p ptes p̄ctales ul'p ptes q̄titatiuas:q̄cūq; aūt mō di cat:ut pz p rōnē ꝓpositā icidit in icōuentes. ⌜D.c.d.

L.48 ¶ Amplius quō intelliget partibile impar tibili:aut impartibile partibili.

¶ Adducit 3ª rōnē.d.āpliꝰ quō itelliget itell's ptibile ipartibili.i.p ptē ipartibilē:aut quō intelliget iptibile ptibili.q.d.q si itellz itelligat applicādo se reb⁹ p suas ptes:si hēt ptes ptibiles nō itelligeret ipartibilia:si vo ipartibiles nō poterit partibilia intelligere.

Dubitaret forte aligs:qz vz hᶜ rō eē nlla.dice ret eni ℣lo q̄ cū ꝟz pōnē meā in tell's sit magnitudo sic ī aliꝭ magnitudib⁹ sūt q̄dā ptes ptibiles ut ptes q̄titatīe.⁊ q̄dā iptibiles:ut p̄cta: sic et i itellu sūt hᶜ duo gīa ptiū.poterit itaq; itell's p ptes ptibiles itelligē ptibilia:p iptibiles vo iptiˡˡª. ¶ Dōz q̄ itell's hēt q̄dā oba ptibilia ut corpalia:q̄dā iptibilia ut itelligētias:nō ḡ exponēdo ptibilia ⁊ iptiˡˡª de ptibꝰ q̄titatis ⁊ p̄ctalibꝰ:sz de ptibꝰ corpalibꝰ ⁊ icorpalibꝰ nō ꝟz dubiū qō q̄rit.nā si itell's ꝟz ptes corpales ⁊ ptibiles quō p ꝓtactū ⁊ p applicationē poterit itelligē icorpalia ⁊ iptibilia:si vo ꝟz ptes icorpales ⁊ iptibiles nō poterit se applicare corpalibꝰ ⁊ ptibilibꝰ ⁊ cōmēsu rare se eis:⁊ itelligē ea:ut plo opiabat. ⌜Deide cū dic

¶ Neciū aūt itellz cē circulū hūc. Intell's qdē eni motꝰ itelligētia:circuli aūt circula tio:si igit itelligētia circulatio:⁊ itell's utiq; erit circulus cū hꝰ circulatio itelligētia sit: sp āt aliqd itelliget siqdē ppetua circlatio.

¶ Postq̄z pbauit itellz nō eē magnitudiez ꝟz pbat ipz non eē circulū.circa q̄ duo facꝫ ꝟz q̄ duas rōnes adducꝫ ad ppm.2ª ibi|Amp.āt. Ji ꝑª pte itēdit talē rōnē:si itel lectꝰ eēt circulus opō eiꝰ eēt circlatio.i.circlaris:⁊ eēt p petua:⁊ nō hīet finē:sz nlla opō itellz est hꝰ neq; p̄ctica neq; specīatia.ḡ itell's nō ē circulus.i hac āt rōne sic p cedit:qz ꝑª pmittit hāc pñtiā q̄ si itell's eēt circls opō eiꝰ eēt circlaris:⁊ nō hīet finē.2ª oñdit opōnē itell's nō eē circlarē:pp qō segt q̄ ipe nō sit circulus.2ª ibi|Pra ctica q̄ qdē eni. Joic ḡ.neciū āt ē supple ꝟz pla.itellz cē circulū hūc.vz hūtē motū ꝟz q̄ sūt motꝰ celi:sz q̄ itell's nō sit hꝰ circls:sic pz:qz motꝰ qdē ipsiꝰ itell's ē itelligē tia.i.opō eiꝰ:motꝰ āt circlis est circla°.si ḡ itelligētia.i. si opō itell's ē circla°⁊ itell's utiq; erit circls:⁊ sbdit q̄ cū itelligētia.i.cū opō itell's sit hꝰ circla° itell's sp itel liget aliqd sigdē.p qz:qz circlatio est ppetua.q.d.q cū circlatio sit ppetua.i.nō hēat finē:si itell's eēt circulus opō eiꝰ eēt circlatio ⁊ nō hīet finē:sz ut patebit opō in tell's nō est circulatio ⁊ hēt finē.ḡ nō est itell's circlus.

Dubitaret forte aligs quō circulatio est ppe tua:⁊ nō ꝟz finē. ¶ Dōm q̄ i cir culo ꝟz q̄ hꝰ nō ē aliqs pūctꝰ i actu.nō ḡ ē rō: q̄re ma gis motꝰ circularis finiat i ꝟ pūcto q̄z i alio:ul'ḡ finiet hꝰ motꝰ i qlz pūcto circuli:⁊ tūc nunq̄z iciret ille mo tꝰ.ul'nō finiet i aliq̄ pūcto.⁊ tūc semp ppetuabit talis motꝰ:motꝰ ḡ circularis ē ppetuus:nec ex ipō circulo possumꝰ assignare cāz q̄re hꝰ motꝰ icipiat uel desinat: utrū aūt ex supiori agēte possit p̄sigi lex q̄ hꝰ motꝰ in cipiat uel desinat in phisicis diffusius diximus.

Alterius forte dubitaret aligs si itelligētia.i. si opō itell's eēt circla°:utz itell's sp itelleret:⁊ utz eiꝰ opō sp ppetuaret ⁊ nūq̄z cessaret nec hīet finē:ut vī lra sonare. ¶ Dōz q̄ opō itell's i p̄cticis p̄cedit a fine ad ea q̄ sūt ad finē:⁊ nō eꝰ.nā finis i p̄cti cis se hꝫ sic pn̄ᵐ i specīatis.sz i specīatis qdez p̄cedit a p̄ncipijs ad ꝫnē:⁊ ille ē rectꝰ ordo.hīta āt ꝫne gescit. igit si rectꝰ ordo nō magis regeret p̄cessū a p̄missis ad ꝫnē q̄z eꝰ.sic nō gescimꝰ in p̄missis:sz imus ad ꝫnē:sic nō gescieremꝰ in ꝫne:sz circlariter rediremꝰ ad p̄missas uel ergo nūq̄z iciet hꝰ motꝰ uel sp ꝓtinuaret a p̄mis sis ad ꝫnē ⁊ a ꝫne ad p̄missas:⁊ sic circlariter.itaq; sic in circlo:qz nllus pūctꝰ est ibi i actu:ul'nūq̄z iciet hꝰ motꝰ:ul'sp ppetuaret:sic si opō itell's eēt circlaris non eēt i aliq̄ deteriata ges.ul'nūq̄z iciet talis motꝰ ul'sp ppetuaret:⁊ qō dcm est de ꝓsideratiōe specīatiua itelli gēdū est de ꝓsideratiōe practica. ⌜Deide cū dicit.

¶ Practicaꝫ qdē eni itelligētiaꝫ termini sūt.oēs eni alteriꝰ cā sūt:specīatie āt rōni bꝰ terminant silr:rō āt ois diffō est aut de mīatio. Demīationes vo ⁊ a p̄ncipio sūt: ⁊ hūt q̄dāmō finē silim:aut ꝫclonē:si aūt nō ꝫcludant:b nō reflectunt:itez in p̄ci piū accipiētes semp mediū ⁊ extremitatē recte p̄cedūt:b circulatio itez in p̄ncipiuz reflectit. Diffōnes aūt oēs finite sunt.

¶ Oñdit opōnes itell's tā p̄ticas q̄z specīatias eē teriatas pp qō segt eas nō eē circulares:qz ut tactū ē circulatio nis nō sūt termini:nec i circulo est aliqs terminꝰ i actu iō ait q̄ p̄cticaꝫ qdē itelligētiaꝫ.i.opōnū itell's p̄cti caꝫ sūt termini:b ē hꝰ opōnes sūt teriate:qz oēs sūt cā alteriꝰ.i.cā finis ⁊ boni q̄ hīto gescimꝰ.speculatiue āt terminant silr rōnibꝰ.nā termini speculatiuaꝫ sunt rō nes. rō aūt ois ē diffō aut demīatio:demīatiōes entz sūt a pn°.i.icipiūt a deteriatis p̄ncipijs:⁊ hūt q̄dāmō finē silim:aut ꝫnē.silis eni hēt getare itellz nrm:ita q̄ ul'totꝰ silis ul'saltē ipa ꝫpōt dici ges itell's nri.⁊ sbdit si aūt nō ꝫcludant.i.si nō deterient hi° ꝫnes:sz eamus ab vna ꝫne i aliā.sz tñ nō reflectunt i terminū: ⁊ pn̄ᵐ sūt accipiētes sp mediū ⁊ extremitates.mediū ḡ se hēt tanq̄z pn̄ᵐ:qz mediū nūq̄z itrat ꝫnē. extremitates vo se hūt tanq̄z termini.qz hec sūt q̄ ꝫcludunt: recte ḡ p cedūt:sz circlatio itez se reflectit i pn̄ᵐ:⁊ segt q̄ diffō nes oēs finite sūt:q̄re si tā demo q̄z diffō ꝟz terminū. circlatio āt nullū ꝟz terminū:nlla opō itell's erit circu laris:ḡ nec itell's erit circlus. ¶ Notādū āt q̄ duplex est opō itell's:vna simplex:alia cōposita.opō āt simplex teriat ad diffōnē:opō āt cōposita p quā foīat cnūcia°

teriak ad ſillz ul' ad demſrationē. ſic ḡ geſcit itell'us ſim pliciū qñ itellcis ꝓncipijs gddītat' rel foīat ide diffōnē ſic geſcit itell's cōpoſito ꝛ: qñ itell'is ꝓpōnib⁹ foīat ide ſillz ul' demſratiōez. termini ḡ itell'us ſūt diffō ul' demſratio ꝛ qz diffō rō dicī dz. naz diffō hois ē rō ei⁹. ſic ēt ꝛ demſratio ul' ſill's rō dicī dz. vñ qñ uolum⁹ dicē ꝙ aliqs fec bonū ſillz ul' bonā demſronez: dicim⁹ ꝙ fec bonā rō nē: q̄re ſi tā diffō q̄z demſratio pōt dicī rō: ꝛ itell's termi nat ul' diffōne ul' demſratiōe: bñ dcīm ē ꝙ ſpecſatie itel ligētie rōnib⁹ teriank. ¶ Mōn⁹ ēt ꝙ qz poſſz aliqs ca uillare. d. ꝙ nūq̄z teriet itelligētia ſpecſatia: qz augēt demſratiōes i poſt aſſumēdo: ꝛ p⁹ vnā ꝺnē poſſum⁹ iue nire aliā: ne aliqs plz uellet ꝙcludē opōnē itell's eē cir cularē: ait plz hūc ꝓceſſū nō eē circſarē: ſz magis eſſe rectū: qz nō reflectim⁹ a ꝺne ad ꝓncipia: ſz magis mō recto im⁹ a ꝺne ad ꝺnē. ¶ Mōn⁹ ēt diffōnes eē termi natas: qz ſtat⁹ ē i ꝓdicatis: hñt enī diffōnes ꝓn⁹ ꝛ finē: qz nō ē aſcēdē i infinitū i gñib⁹: nec ē dſcēſus ꝓ foīaz ul tra ſpēz ſpāliſſimā: deſcēſus āt ad ididua ē p mām q̄rū nō ē ſcīa neq; diffō: ut dī in 7° meta⁹. ⁊ Dcide cū dic

¶ Ampli⁹ aūt ſi eadē circulatio multotiēs eſt opabit multotiēs itelligere idem.

¶ Adduc 2ᵃᵐ rōnē. d. ꝙ ampli⁹ āt ſi eadē circſatio ē mł totiēs ꝛ ſupple ſi opō itell's ē circſatio optebit mł totiēs itelligē idē. ¶ Mōn⁹ ꝙ null's mot⁹ pōt ꝓtīuari idē nīſi circſaris: ut decſari hz i phīcis. circſaris āt nō ſolū pōt ꝓtīuari idē: ſz ut ſupi⁹ ꝓbauim⁹ ex pte circſi nō ꝑt ſumt rō ꝙ h⁹ mot⁹ icipiat ul' dcīnat. ꝛ qz h⁹ mot⁹ q̄ztū eſt de ſe ſemp reiterak: opō itellect⁹ ſi eēt circſaris cū uel let itell'ere aliqd: oporteret ꝙ ſepe itell'eret idē. Diceba m⁹ enī ꝙ lz poſito nō magis eēt ges in ꝺne q̄z in ꝑmiſ ſis ad ꝺnē: ꝛ a ꝺnib⁹ ad ꝑmiſſas: ſemp ḡ icederem⁹ a ꝑmiſſis ad ꝺnē: a ꝺnib⁹ ad ꝑmiſſas: ꝛ qz nūq̄z lz hret fi nē ſi uellem⁹ itelligē aliqd: oporteret ſepe ꝛ infinities i telligē idē. Illd igit idē icōuenīēs qđ ſequebak: ſi itell's eēt magnitudo ꝛ itelligeret res applicādo ſe eis ꝑ ptes q̄ztitatiuas: ſegt ēt ſi itellect⁹ eēt circulus ꝛ opō ei⁹ eo dē mō eēt circularis ſz ꝙ plato opīabat. utrobiq; enī ſegt ꝙ ſi uolum⁹ itelligē aliqd: oz nos ſepe itelligē idē.

Dhuc aūt itelligētia aſſimilat cuiā dā quicti ꝛ ſtatui magis q̄z motui: eodem modo ꝛ ſillogiſmus.

¶ Poſtq̄z ꝓbs ꝓbauit itell'z nō eē magnitudinē neq; eē circulū: i pte iſta ut dicebat oūdit ꝙ nō cōpetit ei mo t⁹: nec ꝙnectit corpi: eo mō q̄ plato opīabat: duo ḡ fac qz ꝑ⁹ ip⁹obat opionē platonis de itellū ul' de aīa q̄ztū ad motū. 2° ip⁹obat opionē ei⁹ q̄ztū ad ꝙnexionē cor pis ibi⁊ Laboriosū āt. ⁊ circa ꝑᵐ duo fac ꝟz ꝙ dupl'r i ꝓbat opionē ei⁹ de itell'u q̄ztū ad motū. 2ª ibi⁊ At vo neq;. ⁊ dīc ḡ: adhᶜ āt itelligētia. i. opō itell's ſimpliciū aſſil'at cuīdā getī ꝛ ſtatui magis q̄z motui: codē mō ꝛ ſill's q ptiet ad itell'z ꝓpoſito ꝛ magis aſſil'at getī q̄z mo tui: ḡ foīet ſic rō. illd qđ magis aſſil'at getī q̄z motui: nō eſt mot⁹: ſz oīs opō itell's tā ſimpliciū q̄z cōpoſito ꝛ ma gis aſſil'atur getī q̄z motui. ḡ nulla opō tal' dz ꝓpe dicī mot⁹. ¶ Mōn⁹ āt ꝙ itelligētia. i. opō itell'z magis aſſi milat getī q̄z motui: qz dū hūores ſūt i motu: ꝛ qñ nō ſūt getate paſſiōes: ut ꝑz i iuuēib⁹: nō pōt i eis eē pfcūs rōnis uſus. nec recte i eis ē prudētia. ſō dī i topicis. ꝙ nemo eligit iuuenes eē duces: eo ꝙ nō ꝙſtat eos eē pru dētes. ꝛ i 7° phī. dī ꝙ aīa i ſedēdo ꝛ geſcēdo ſit prudēs ꝛ qz ſic ē opō itell's magis dz dicī ges q̄z mot⁹. ¶ Mo tādū ēt ꝙ ꝛ ſill's magt aſſil'at getī q̄z motui. nā cū nos dubitam⁹ de aliq nō geſcim⁹. facto āt ſill'o poſt q̄z ꝙclu dīt nob ꝑ demſrationē getak itell's nr. ⁊ Dcide cū dicit

¶ At vo neq; beatū qđ nō facile ſed violētum. Si aūt eſt motus ipſius: non ſubſtantia extra naturam utiq; monebitur.

¶ Adduc 2ᵃᵐ rōnē. ꝙ opō itell's nō ſit mot⁹. d. At vo nz eſt beatū ꝙ nō ē facile: ſz violētū: bītudo eni nō ꝙſtit i eo ꝙ ē qđ violētū ꝛ nō ē facile. ſi ḡ mot⁹ ipſi⁹ aie nō ē ſba ei⁹. i. nō cōpetit ei ſz ſbaz ſuā monebit utiq; aia eā nāz: erit ḡ mot⁹ eā nāz. erit itaq; mot⁹ qđ violētū ipſi aie: ꝛ i motu nō poterit ꝙſtē bītudo ei⁹: foīet aūt ſic rō. i opōne itell's ꝙſtit bītudo aie: in motu nō cōſtit bītudo aie: ḡ opō itell's nō eſt mot⁹: ut pl'o opinabaī.

¶ Motādū āt dupliceē bītudinē: vnā quā poſſum⁹ acgrē ex puris nālib⁹ ꝛ eſt ualde impfecta: ꝛ de hac de teriauerūt phī de q̄ ſimplr nec ē ꝙ ꝙſtit i opōne itell's eſt āt hi⁹ felicitas dup'. vna politica q̄ ꝙſtit i actu pru dētie: lz mō ḡ eē felicē nō ē aliō q̄z eē ſic prudētē ut ſciat ꝙſiliari ſibi ꝛ alijs. alia ē felicitas ꝓtēplatia: ꝛ lz ut ō ea deteriauerūt phī ꝙſtit i actu ſapie. i. i actu illi⁹ ſapie q̄ meta. meta. enī iter ſcias hūanit⁹ ſuētas p excellētiaz ſapia eē dī. eē ḡ felicē ꝓtēplatie ſz phos nihil ē aliō q̄z ſcire bñ ꝙſiderare ꝙſideratiōes metaphiſicales. eſt etiā q̄dā felicitas pfecta de q̄ deteriant theologi: q̄ quō ſe hēat nō eſt pntis ſpeculatiōis: ſufficiat aūt ad preſens ſcire felicitatem de qua determinauerunt phī ꝙſtere in opatione intellectus.

Dubitaret forte aliqs: qz nō vī ualē 2ª phī. vī enī uelle ꝙ btītudo nō ꝙſtit i motu: qz mot⁹ nō ē ſba ipſi⁹ aie: ꝛ ē ex nāz ei⁹. videmus enī ꝙ btītudo ꝛ felicitaꝭ ꝙſtit i opōne aie: inē illd qđ dī i p°ethi. ꝙ felicitas eſt opō aie ſz vtutē pfectā. ḡ cū opō nō ſit ſbarei: ꝛ ſit aliqd additū nāe. nō ē bona ꝙña dicē ꝙ nō ꝙſtat btītudo aie i motu: qz mot⁹ nō eſt ſba ei⁹. ꝛ ē aliqd ex ſbaz ipſi⁹. vī āt lz cōpetē ſoli. p° ꝙ ſua btītudo ſit ſua ſba. nā ut dī i. 12. meta. i illo c°. ſmia pīz itelligē ipſi⁹ ꝑmi eſt ei eēntiale: ꝛ qz ſuū itelligē eſt ſua ſba: qz in illo itelligē eſt ſūma delectatio ꝛ ſūma btītu do: ſegt ꝙ ſua btītudo ſit ſua ſba. i oi aūt alio qđ eſt ci tra ipm ſua btītudo nō eſt ſua ſba: ſed eſt aliqd ꝑter na turā ei⁹. ¶ Dōm ꝙ cū felicitas ut tactū eſt ſit opō aie ꝑm vtutē pfectā ſic loquēdū eſt de felicitate: ut loqui mur de vtutib⁹. vtutes aūt ut dī in 2° ethi. ſunt aliquo mō a nā: ꝛ aliq mō nō ſunt a nā. vñ ibi ſcribit ꝙ neq; igit a nā: neq; ꝑter nāz fiūt vtutes: ſed nob exūtib⁹ ina tū eſt qđē ſuſcipe eas: pfectis aūt ꝙ ꝙſuetudinē. q̄re ſic vtutes ſunt nob nāles: qz ſum⁹ apti nati eē vtuoſi. nic felicitas de q̄ locuti ſūt phī eſt nob nālis: qz ſum⁹ apti nati eē ſic felices. hi⁹ itaq; felicitas eſt nālis: non ꝙ ſit ipa nā aie ut arguebat rō: nec eſt nālis: ꝙ a nā pfecte ſi at: ſz ꝙ tāto eſt nālis: qz eē ſic felices ut de felicitate lo cuti ſūt phī ſum⁹ apti nati ꝙ nāz. mot⁹ ḡ qz nō eſt lz mō nālis aie in eo nō ꝙſtit felicitaꝭ: ꝛ ꝓ ꝑs opō itell's nō eſt motus: qz in tali opatione hi⁹ felicitas habet eſſe.

Ulterius forte dubitaret aliqs quō mot⁹ nō cōpetit aie ꝑm nām: ita ꝙ in eo nō poſſit eē felicitas. ¶ Dōz ꝙ mouē cōpetit aie ꝓ ſe. nā cū aial moueat ex ſe oz ꝙ ſit diſibile i talia duo: quoꝝ vnū ſit p ſe mouēs alid ꝓ ſe motū: aīa ḡ eſt ꝓ ſe mouēs. corp⁹ āt ꝓ ſe motū: ſz moueri cōpetit aie p accīns ꝛ ē ei exneū: felicitas āt ꝙſtit i ꝓpa opōne rei nō i eo qđ eſt ſibi exncū: ꝛ nō ē ꝓpriū ei: ꝛ qz hi⁹ ē mot⁹ reſpcū aie i motu nō pōt ꝙſtē felicitas: ꝛ ꝓ ꝙña in itelligē aie i q̄ ponit hi⁹ felicitas mot⁹ eē nō poterit. ualz āt h⁹ rō ſpāl⁹ ꝙ platonē. nā cū ipe poſuerit aiaz cōponi ex nūis: nūs āt ſit cōpoſit⁹ ex vnitatib⁹ aīa erit ꝙpoſita ex vnitatib⁹ que ſūt ꝑn⁹ nūoꝝ: vnitas aūt ſic accepta differt a pūcto. ut dī in 5° meta. qz lz nō hz ſitū. pūct⁹ āt hz ſitū. eſt enī pūct⁹ ſba poſita. vnitas āt pōne caret: qz oēs mot⁹ ſūt aliq mō i loco ut ḡ. dicebaī ꝛ maxie mot⁹ local: qđ nō ē ſituale: ꝛ qđ caret ſitu mot⁹ ꝓpe ſūpt⁹ penit⁹ ē exne⁹ ſibi: nec in lz pōt ꝙſtē felicitas ei⁹: ꝛ ſi eſt ei exne⁹ mot⁹ local' ſūt ei exnei oēs alij mot⁹: qz oēs mot⁹ alij ꝑ

ſupponũt illũ. Plo itaq; cũ ponẽt aiaz cõpoſitã ex numeris:z ex vnitatib⁹ optebat eũ dicẽ q; ſit⁹ eẽt exneus aie:z q; aia nõ eẽt gd ſituale. z p ꝯſequẽs cogebat ponẽ q; mot⁹ eẽt exne⁹ aie:z q; i eo felicitas nõ poſſet cõſiſtẽ ut plies ḡ ꝯcluſũ eſt itelligẽ in q̃ conſiſtit felicitas de q̃ locuti ſum⁹ nõ põt eẽ mot⁹:ut plo opiabat. ⌜Deiũ cũ dic.

L.49 ¶ Laborioſũ ãt ẽ cõmiſceri aiaz corpi: nec poſſe abſolui:z adhuc fugiẽdũ ſiqdẽ meli⁹ intellectui nõ cũ corpe cẽ:quẽadmoduz z ꝯſuetũ eſt dici:z multis videtur.

¶ Improbat opionẽ Pla. ex mõ ꝟz quẽ ꝓbat aiaz cõnecti corpi. ¶ Ad cui⁹ euidẽtiã ſciẽdũ q; i ꝓxioe aie ad corp⁹ q̃ztũ ad põs ſpectat tria ſũt attẽdẽda. nã p⁹ debemus ponẽ aiaz ſic ꝓnecti corpi q; magis ſit corpus pp aiaz q̃z aia pp corp⁹. 2⁹ debem⁹ ꝟ ſic ponẽ ut eoz motu uz q; iſũt corpi poſſim⁹ ex ipa aia reddẽ rõnẽ. 3⁹ debem⁹ ſic talẽ ꝓnexionẽ ponẽ ut ꝓpa aia ꝓpo corpi cõiũgat. Tria ḡ facẽ phs:q; p⁹ improbat põnẽ Pla. q̃ztũ ad ꝓnexionẽ aie:q; põebat eã ſic ꝓnexã q; magis aia erat pp cor⁹ q̃z e⁹. 2⁹ eã improbat:q; põebat eã ſic ꝓnexã q; ex tali cõnexiõe motuũ q; ierãt corpi nõ poterãt reddẽ rõnẽ. 3⁹ h⁹¹ põnẽ improbat:q; nõ ponebat aiaz ſic ꝓnexã q; ꝓpa aia ꝓpo corpi vnirẽt. 2ª ibi⌊ Immãifeſta ãt. ⌋ 3ª ibi⌊ Illud ãt icõueniẽs. ⌋ Dicẽ ḡ: q; laborioſũ eni ẽ aiaz cõmiſceri corpi. eo mõ ſup. q̃ põebat plo. z laborioſũ ẽ: z ẽt ñ po[k] aiaz abſolui a corpe ſup. cũ vlr:nõ. n. poterat aia abſolui a corpe cũ uolebat/ut plo dicebat. z adh[c] fugiẽ dũ ẽ ſiqdẽ ꝟz hãc põnẽ: ſup. aie oẽ corp⁹: z meli⁹ ẽ ite[m] nõ eẽ cũ corpe: quẽadmodũ ꝯſueuũ ẽ dici: z mlti vi ſic eẽ. ſoiet ḡ ſic rõ: ſi laborioſũ eſt aie miſceri cũ corpe: z bonũ eſt aie nõ eẽ cũ corpe: quẽadmoduz ſegt ex põne Pla. z ſic vi multis: tũc corpus nõ eſt pp bonuz aie: z q; nos debemus ſic ponere aiam eẽ cõnexã corpori q; corpus ſit ꝓpter bonũ aie. cum plato nõ poneret aiam corpori ſic cõnexã: ſequit q; male opinabat.

Dubitaret forte aliqs quõ debem⁹ ponẽ aiaz ſic ꝓnexã corpi q; corp⁹ ſit pp bonũ aie: z q; magis ſit corp⁹ pp aiaz q̃z e⁹. ¶ Ddz q; aia ſic cõpat ad corp⁹ ꝟz q; ars cõpat ad organa: z ſic ars exercet ꝓpas opões p ꝓpa organa: ſic aia exercet ꝓpas opões p ꝓpriũ corp⁹: q; cuilibet rei competit perfectio p ꝓpas opões aia exercẽdo ꝓpas opões p ꝓpriũ corp⁹: ſegt q; ipa acgrat ſuas pfectiões in ſuo corpore: ſic ḡ magis ſunt organa pp artez q̃z ars pp organa: ſic magis eſt corpus pp aiam q̃z aia ꝓpter corpus.

Alterius dubitaret forte aliquis. quõ ex põne plo. ſeqbat q; fugiẽdũ erat aie oẽ corp⁹. z q; laborioſũ erat aie ꝯiũgi corpi: z q; magis erat aia pp corp⁹ q̃z e⁹. ¶ Ddz q; plo põebat q; aia p⁹ mouebat ſeipaz: z q; aia (ut dicebat) erat ꝓnexa corpi. iõ aia mota mouebat corp⁹: appellat ãt plo mot⁹ aie opões ei⁹: q̃re ſi aia mouet ex ſe/coopat ex ſe. nõ ḡ idiget corpe ut pficiat in opõnib⁹ ſuis: cũ ipa ſeipaz moueat: z ex ſeipa opet. nll⁹ eſt ḡ fruct⁹ aie ꝯiũgi corpi. ſz ẽ fruct⁹ corpi ꝯiũgi aie in q̃ztũ mouet ab ipa z pficit p ipaz. fugiẽdũ ẽ ḡ aie oẽ corp⁹: cũ nll⁹ fruct⁹ ſit ei ex eo q; cõiũgit corpi: z laborioſuz eſt aie corpi ſic eẽ ꝯiuncta: q; retardat aia ab ei⁹ motu pp grauedũẽ corpis: z magis eſt aia pp corp⁹ q̃z e⁹: q; nullus fruct⁹ z nulla pfectio ꝯſurgit aie ex vnione ad corpus/ſi uolumus ſeq opionẽ plonis: ſed magis eſt fructus: z pfectio corporis ex eo q; aie eſt ꝯiunctũ. ⌜Deinde cum dicit.

L.50 ¶ Immãifeſta ãt z circlo ferri celũ cãz: neq;. n. aie ſba cã ẽ circlariter ferri: ſz ſz accidẽs ſic mouet: nz corp⁹ cã: ſz aia magis illi

¶ Adducit ſcdaz rõnẽ ꝯ Plonẽ oũdẽs eũ iſufficiẽter determiaſſe de ꝓnexiõe aie ad corp⁹: q; p ꝓnexionez illã nõ potrat reddẽ rõnẽ motuũ q; ierat corpi: circa qd duo facit: q; p⁹ facit qd dcũ eſt. 2⁹ remouet q̃zdã cauillationẽ circa ptacta ibi ⌊ At vo. ⌋ Dicẽ ḡ: q; imãifeſta ẽ cã circulo ferri celũ. i. q̃re celũ moueat circulariter: neq; eni ſba aie eſt cã circulariter ferri celũ: ſz ꝟm accns aia mouet hic. i. circulariter. neq; corp⁹ eſt cã illi⁹ mot⁹: ſed magis illi corpi aia dz poni cã q; ſic moueat. ¶ Notã dũ ãut q; ꝟm plonẽ aia nra erat ad imaginẽ aie celi: iõ ſpalẽ rõnẽ hic adducit p⁹ aiaz celi ꝟz q; plo ponebat eã celo eẽ ꝓnexã. nã ſi celũ ẽ aiatũ debem⁹ ponẽ aiaz talẽ celo eẽ ꝓnexã. q; mãifeſta ſit cã q̃r celũ circlariter moueat. Et q; ꝟ plo facẽ ñ potuit rcpherſibile erat põ ſua.

Dubitaret forte aliqs: q̃re plo nõ potuit reddẽ cãm ex aia celi q; celũ circlariter moueret. ¶ Ddz q; ut ꝺ. tãgebat opio plonis ꝺ aia ſpalẽ itelligẽda erat de aia celi: ſi ãt intelligebat de aia nra: ꝟ pro tãto erat inq̃ztũ ꝟ imitabat illã: q̃re cuz ipſe poneret aiaz de ſe eẽ aſpectũ rectũ: z poſtea diceret h⁹¹ aſpectũ rectũ: deide reflexiſſe i circulũ aie. ꝟz ꝟ de ſe z p ſe cõpetebat mot⁹ rect⁹. ſi ãt cõpetebat ei mot⁹ circularis: ꝟ erat ex ꝯũti: z p accns. z q; aia monebat corp⁹ eo motu q̃ mouebat ſeipaz: z q̃ mouebat p ſe: ex parte aie nõ poterat aſſignari cã: q̃re celũ circulariter moueret: nec ẽt h⁹¹ cã poterat aſſigri ex pte corporis: q; aia erat cã illi corpi q̃re moueret: nõ aũt ipm corpus erat h⁹¹ cã: z q; neutro mõ poterat aſſignari h⁹¹ cã manifeſta erat cã circulo celũ ferri. ⌜Deinde cum dicit.

¶ At vo q; neq; meli⁹ dz: optebit pp ꝟ dictũ facẽ circulariter ferri aia: q; digniuſ ſit ipa moueri: q̃z mouere: moueri aũt ſic: q̃z alr. Qm̃ aũt hi⁹ itẽtio z alteri⁹ rõnis magis ꝓpa: hãc qdẽ dimittamus nunc.

¶ Remouet q̃zdã cauillationẽ po[ls] fieri circa ptacta. dicerent forte aliqs: q; iõ celũ mouet circulariter: q; deus uoluit ipm ſic moueri: ſz ꝟ nõ ſuffic: q; ſi de⁹ ꝟ uoluit. ḡ ꝟ eſt meli⁹. aſſignãda eſt igr cã: q̃re ꝟ ſit meli⁹: z q̃re ꝟ ſit ꝯgruẽti⁹. iõ ait. ⌊ At vo q; neq; dz meli⁹ ⌋. i. neq; dz ꝟ nõ a plonicis q; optebat pp ꝟ deũ facẽ circlariter ferri aiaz: q; digni⁹ ſit ipaz aiaz moueri q̃z mouẽ: z moueri aũt ſic. i. circulariter q̃z alr: nec q; ꝟ cã q̃re celũ moueatur circulariter nõ ẽ ꝓpa huic libro: ſz magis ſpectat ad libz celi z mũdi. iõ ſbdit q; qũ h⁹¹ itẽtio ẽ magis ꝓpria rõnib⁹ alteris. i. rõnib⁹ celi z mũdi. iõ hãc qdẽ itẽtionẽ dimittem⁹ nũc: q; ꝟ nõ ẽ pls h⁹¹ itẽtio ꝓſequnda.

¶ Mõn[m] ãt q; eodẽ motu q̃ mouet aia mouet z corp⁹ ideo dicebat plo q; deus fecit aiam moueri circulariter: q; melius erat ipam moueri ſic q̃z alr: ut concluderet q; anima celeſtis circulariter mota circulariter poſtea moueret celũ. ¶ Notandũ etiam q; in his que nãliter agunt de⁹ vult ea que cõgruũt nãe: cũ ḡ nã ꝑncipalr dicat de forma. z ſi dz de mã ꝟ eſt p analogiaz ad formã ut vult phs. 2⁹ phi⁹. z 5⁹ meta. ſi de⁹ uellet celuz ul aiaz celeſtẽ moueri circulariter oporteret q; ꝟ cõpeteret nãe ipi⁹ aie: z q; aia ut plo dicebat ꝟm ſuã nãz eſt aſpect⁹ rectus: cãm q̃re celũ circulariter moueret aſſignare non poterat. ⌜Deinde cum dicit.

¶ Iſtõ ãt icõueniẽs accit: z huic rõni z pli ꝟ q; de aia ſũt: copulãt eni z ponũt i corp⁹ aiaz nihil deteriantes pp quã cãm: z quõ hũte corpe. Et tũ vi ꝟ utiqz neciũ eẽ: pp eni coitatẽ ꝟ qdẽ agit aliqd: ꝟ aũt patit: z ꝟ qdẽ mouet: illõ ãt mouet: hoz nihil eſt adiuicẽ qbuſcũq;. Di aũt ſolũ conant dicẽ q̃le qd ſit aia. ¶ De ſuſceptio ãt corpe L.51. L.52.

nihil adhuc deteriatū est tanq̄ ꝓtigēs sit ꝑm ꝓpictagoricas fabulas qualibet aiam q̄dlibet corp⁹ igredi: sil' itaq̄ dicūt alig si cut si aligs dicat. Rhetorica i fistulis igredi. oz enī artē uti organis: aiaz āt i corpe. vi enī vnūq̄q̄z ꝓpriā hīc spēz t formā.

¶ Adduc 3^am rōnē q rō nō solū ē ꝯ plonē: sz ēt ē q̄dām ō oēs phos ātiq̄s loq̄ntes de aia. iō ait: q illd āt incōueniēs q̄ nūc assignīm⁹ accit huic rōi. i. huic pōni plonice t plib⁹ aliis pōnib⁹ q̄ sūt de aia. Plo enī t alij phi copulāt t ponūt aiaz i corp⁹ nihil deteriantes pp quā cāz t quō se hūte corpe: t tū vi lꝫ eē neciū: q dicat q̄lr corp⁹ q̄d igredi aia ē dispositū t ꝓportionatuz: qz pp coitatē. i. pp ꝓportionē t pp ordinē quē hꝫ agēs ad pa tiēs t aia ad corp⁹ lꝫ q̄dē. i. agēs agit aligd. lꝫ āt. i. pati ens patit: t pp h^oc ꝓportionē lꝫ q̄dē. i. aia mouet. illud āt. i. corp⁹ mouet. t ſbdit: q enī āt hoꝛ. i. nlla h^oc ꝓnciē tia uł ꝓportio iest adiuicē gbuscūq; ꝓtigētib⁹ t idīnti b⁹: ſz oz eē deteriata t dispositā gb⁹ iest talis ꝓportio t ſbdit q hi āt. i. phi solū conāt dicē q̄le gd sit aia. ꝺ su sceptio āt corpe uł ad lꝫ deteriant tāq̄ ꝓtigēs sit hꝫ pi ctago^ca^s fabulas q̄lz aiaz corp⁹ q̄dlibz igredi. isti itaq̄ dicūt sile aligd fic si aligs dicat rhetoricā. i. illā artē in gredi in fistulis. i. i organa alteri⁹ artis. opz enī artē q dē uti ꝑpis orgāis: aiaz āt oz eē i corpe ꝓpo: qz vi vnū q̄q̄z corp⁹ hīc ꝓpriā spēm t ꝓpriā formā: t pari rōne supplēdū ē q vnaq̄q̄z foꝛa t spēs regrit ꝓpriuz corp⁹.

Dubitaret forte aligs: quō ex pōne pl'onis se-q̄bat q q̄libet aia igrederet q̄lz corp⁹. ¶ Dōz q pl'o pōebat aiaz ꝓiūgi corpi t alligari sibi ut moueret ipz. vñ nō videbat al'r log de vnīōe aie ad corp⁹: nisi sic̄ logmur de ꝓnctiōe man⁹ ad aliq̄d oꝛganū: qz sic̄ mota man⁹ mouet oꝛganū cui ꝓiungit sic mota aia mouet corp⁹ cui ē ꝓnexa. cū g q̄lz man⁹ sit oꝛganū oꝛgāoꝛ. t sic̄ q̄lz man⁹ pōt ꝓiūgi cuilz oꝛgano sic ꝑm lꝫ q̄lz aia poterit ꝓiūgi cuilz corpi. si enī moto pede mouet illd q̄d ē alligatū pedi nihil ad rē: utꝛ illd alligatū sit ferrū uł lignū uł aliq̄d h^oc corp⁹. nō enī vis est i lꝫ cuiuscūq; spēi sit illd h^oc alligatū. posset enī eē vis q nō debēt eē cuiuscūq; q̄ntitatis: sz cū plo t alij phi solū deteriarēt de aia t nihil dicerēt de susceptibili. i. de corpe: qz g in suis pōnib⁹ declarabāt: cui⁹ dispōnis de beat eē corp⁹ aiatū: nec ēt deteriabāt q̄te q̄ntitatis de beat eē h^oc corp⁹: reliquebat ꝑm eos: q q̄cūq; aia pos set igredi q̄cūq; corp⁹ cuiuscūq; spēi uł dispōnis eēt h^oc corpus uel ēt cuiuscūq; q̄ntitatis existeret.

L.53. a

Lia āt opio q̄ tradita ē de aia credi bilis q̄dē multis t neq̄z vna mioꝛ his que dicta sunt: rōnes aūt tanq̄z directiuas ꝓbēs: t in cōi factis rōnibus. Armoniam enim quandā dicunt.

¶ Post q̄z phꝫ posuit opionē Plonis t Demo^cri. In pte ista ut dicebat arguit ꝯ opionē emp. circa q̄d duo fac: qz p^o pōit q̄dā opionē ꝓformē opioni emp. t eā ipro bat. 2° descēdit spāl'r ad opionē empe. ibi ¶ Inuestiga bīt āt lꝫ ut q̄z: ¶ Circa p^m duo fac: qz p^o pōit h^oc opionē 2^am eā iprobat ibi ¶ Eteni armoniā. ¶ dicē g. Alia āt opio est q̄dā tradita de aia credibilis q̄dē multis t neq̄z vna mioꝛ his q̄ dcā sūt. q. d. q h^c opio nō ē mioꝛ aliis opio nib⁹: imo maioꝛ t ꝓbabilioꝛ. rōnes āt tāq̄z directiuas ꝓbēs rōnib⁹ dicō i cōi factis: t ſbdit q armoniā q̄dā dīt sup. eē aiaz. ista itaq̄ opio sic ꝓbabil' sic faciēs rōes directas est q aia sit armōia q̄dā. ¶ Mōn^m aūt q dicē rōib⁹ in cōi factis: qz antiq phi ut plm arguebāt p q̄dā coia. Nesciebāt aut descēdē ad ꝑpa. ¶ Deide cū dicē.

¶ Eteni armoniā tēpamētū t cōpōnē ꝯri orū eē: t corpus cōponi ex ꝯrijs. ¶ Et q dē armonia q̄dā rō cōpositoꝛ: est aut cō pō: aiaz aūt neutrū possibile est esse hoꝛ. L.54

¶ Improbat h^oc pōnē. Ad cui⁹ euidētiā sciēdū q armo nia ē q̄dā cōpō uł q̄dā rō cōponibiliū ordelicta uł fcā p motū alic⁹ agētis. quā armōiā sequūt uł ꝓcomitāt ali que ꝓpetates. q̄druplr g q̄ztū ad pīs spectat armonia ꝓsiderari pōt. p^o ꝑz se ut ē q̄dā cōpō uł q̄dā rō. 2° ꝓside rari pōt ut cōpat ad motū tāq̄z ad pn^m effectū ex q relingt. 3° ut cōpat ad ꝓpetates q ꝓcomitant ipaz. 4° ut cōpat ad ipa cōponibilia. q̄z ē cōpō t rō. q̄tuoz g fac ꝑz q̄ his q̄tuoz modis ꝓbat aiaz nō eē armonīa. p° g ꝓbat aiaz nō eē armōiā: si armōia ꝓsideret i se. 2° ꝓbat lꝫ: si armonia cōpet ad suū pn^m effectū. 3° si cōpet ad ꝓpetates. 4° si cōpet ad ipa cōponibilia. 2^a ibi ¶ Ampli^o āt mouē. ¶ 3^a ibi ¶ Cōgruit āt magis. ¶ 4^a ibi ¶ Ampli^o āt qm: ¶ Dicē g. q eteni armonīa dicim⁹ eē sup. tēpamē tū t cōpōnē ꝯrioꝛ: t corp⁹ dicim⁹ cōponi ex ꝯrijs. sm se g t foꝛaliꝛ armōia vi eē cōpō t tēpamētū illoꝛ ꝯrioꝛ ex qb⁹ ꝓpōit corp⁹: t q̄dē cū armōia sit q̄dā rō aut ꝓpō cōpositoꝛ. aia āt neutꝛ hoꝛ ē po^c eē. g nō ē armōia.

Dubitaret forte aligs: qz vi falsuz eē q̄d hic ꝑhs dit. vꝫ q aia nō sit cōpō nec rō cōpositoꝛ. nā illd ē rō cōpositoꝛ q̄d retinet t tenet ipa cōposita: sz aia tenet t retinet ipa el'ta ex qb⁹ cōpo nit corp⁹ ne ferant i ꝑpa loca. g aia ē rō ipoꝛ cōpositoꝛ. i. ipoꝛ el'toꝛ ex qb⁹ cōponit corp⁹. q āt aia ꝓcat sic el'ta. pz p ꝑz i 2° h^o. g ait q aligd ē ꝓtinēs el'ta q̄ fe runt i ꝯria loca. t ſbdit q euelarent enī el'ta t recede rēt a corpe nisi aligd eēt ꝓhibēs. t addit q h^oc ꝓhibēs est aia. sic ēt in p° h^o oi q aia magis ꝓtinet corp⁹ q̄z cor pus aiaz. nā aia recedēte a corpe corp⁹ expirat t mar cescit. marcescit enī corp⁹: qz ipa cōposita dissoluunt. aia g est rō cōpositoꝛ. i. cōponibiliū: qz ꝓtinet ipa cō ponibilia q̄ sūt cōposita adiuicē t ea recedēte h^c q̄ sūt adiuicē cōposita dissoluūt. ¶ Dōz q cū dī q aia nec ē cōposita nec ē rō cōpositoꝛ. ibi rō accipiēda est ꝓ tēpa mēto ipoꝛ cōpositoꝛ: qd ꝑz lra p̄cedēte. nā cū ꝑpus dixisset q armōia ē ꝓpō uł tēpamētū ꝯrioꝛ. postea dīt q aia nec ē ꝓpō n^c ē rō ꝓpositoꝛ. accepit g hīc rōnē ꝓ tē pamento. dicam⁹ g q ꝓpōibilia ꝓponīt. i. vniūt adinicē t eis ꝓponit si sit tēpamētū t ꝑportio dī ibi eē armōia. armōia g foꝛaliꝛ t eētialiꝛ aut ē ipa vnio t ipa ꝓpō cō ponibiliū. ul'ut meli⁹ dicam⁹ ē ipz tēpamētū t ipa ꝑpor tio ꝓponētiū: sz cū q̄dz hoꝛ sit accīs: qz ipa dispō māe siue ipz tēpamētū ꝓponētiū t ipa vnio uł ipa ꝓpō ꝓpōi biliū accīs ē cū opteat armoniā eē aliq̄d hoꝛ aia q est neutꝛ hoꝛ nllo^s armōia dicī dz. nō g negat ꝑhs q aia nullo^s sit rō cōponētiū ut rō in ꝯriū oñdebat: sz vult q nullo^s sit illa rō q ē armōia t tēpamētū. ¶ Deide cū dicē

¶ Amplius aūt mouere nō est armonie: aie aūt attribuunt omnes hoc.

¶ Adducit 2^am rōnē que sumit ex eo q armōia copat ad motū dicēs. āpli⁹ āt armōie nō est mouē. aie āt oēs tri buit lꝫ. vꝫ q ei cōpetat mouē. ergo aia nō est armōia.

Dubitaret forte aligs. quō armōie ñ ē mouē ¶ Dōz q armōia nō mouet sz est aligd ordelictū ex motu. agēs enī mouet t dispōit māz q̄ dispo^cta t ꝑpata relingt i ea ꝺbita, ꝑportio t ꝺbita ar mōia: ul'ipa miscibilia ꝓponētia mixtū se trāsmutāt t alterāt adiuicē: qb⁹ trāsmutati t alterati sultat ſbt de bitū tēpamētū t ꝺbita armōia: armōia g nō mouet nec trāsmutat: sz ē aligd ꝓis trāsmutatione t motū. idē ē g q nos dicebam⁹ hāc rōnē supta eē ñ ex ipa armōia i se ꝓsiderata: sz ut ꝑpat ad motū q ē sui pn^m effectū. ꝺz g sic foꝛari rō. armōie nō ē mouē. aie ē mouē: qz oēs phi

tribuūt aie ħ.vȝ.q moueat.ḡ nō est armōia. ⸢D.c.d.

L.55. ¶ Cōgruit ät magis de sanitate dicē armoniā:ꝛ oīo de corpis vtutib⁹ qȝ d aīa:mäifestū ät si aliqs tēta ūit reddē passiōes ꝛ opa aie armōia q̄dā. difficile cni est adaptarc.

¶ Ponit 3ᵃᵐ rōnē supta p cōpationē ad ꝓpetates.d.q cgruit ät magis de sanitate ꝛ oīno de vtutib⁹ corpeis dicē eē armoniā qȝ dicē ħ de aīa.manifestū ät si aliqs tētaūit reddē passiōes ꝛ opa aie ex eo q̄ ē armōia q̄dā difficile erit ħ adaptarc.i. difficile erit tales rōnes rcd dē. ¶ Nōn⁹ q cognita qdditate rei hēm⁹ viā ad reddēdū rōnē de ipis accūtib⁹ ꝛ de ipis ꝓpetatib⁹. ió dicebat i plogo q hȝ q̄scūq; diffōnes nō ptigit accūs cog scē:ſȝ neqȝ si hȝ diffōnes illas ē facile imagiari aliqd de ipis accūtib⁹ oēs tales diffōnes uane sūt. q̄re si aīa eēt eēntialr ipa armōia:tē cognita qdditate armōie de facili possem⁹ reddē rōnē passionū ꝛ opōnū aie. Sed cū cognita qdditate armonie difficile sit ħ cogscē segt q aīa nō sit armōia. ¶ Nōn⁹ aūt q cognita qdditate ip sius ꝓportiōis possum⁹ reddē rōnē eox q cōpetūt sanitati robori ꝛ decori:ꝛ aliȝ h⁹ vtutib⁹ corpalib⁹. nā ħ in q̄dā armōia ꝛ cōmēsuratiōe ꝓsistūt. nā sanitas cōsistit ī ꝓportiōe ꝛ armōia hūox. Robur vō ī ꝓportiōe ossiū ꝛ neruox. ut inuit phȝ in ꝑn°ȝ⁹ de eligēdis. ¶ Per armoniā ḡ possum⁹ reddē rōnē eox q cōpetūt istis vtutib⁹ corpalib⁹:ſȝ q̄lr p armōiā possem⁹ reddē rōnē iporū opez itellibilitū ꝛ ipax passionuȝ aie nullo mō esset facile:ꝛ qr sic est: sanitas ꝛ h⁹ virtutes corpales magis videnť eē armonia q̄ȝ aīa. ⸢Deinde cum dicit.

L.56 ¶ Ampli⁹ aūt qm̄ dicim⁹ armoniā in duo respiciētes:maxime qdē ꝓpria magnitudinū in hūtib⁹ motū ꝛ pōnem ꝛ cōpōncȝ ipox:cū sic cōgruāt:ut nullū ꝓgencū ptermittat:hic aūt ꝛ cox que miscent rōncm.

L.57 ¶ Neutro qdē igit mō rōnabile est.

¶ Adduc 4ᵃᵐ rōnē supta p cōpationē ad ipa cōpōibilia q̄rū cōpō ꝛ rō vi eē armōia.circa qd duo fac:qr p° ait q aīa nō ē armōia:qr nec ē cōpō nec rō cōponibilū. 2° qd suppositum ꝓbat ibi⌊ Cōpō ät ptiū ⌋ dicē ḡ. Amp. ät qm̄ dicim⁹ armoniā respiciētes i duo.i.ad duo.naz vno° armōia ē maxie ꝓpa magnitudie.ꝛ ħ i magnitudib⁹ hūtib⁹ motū pōnē ꝛ cōpōnē ipox.i.ipax ptiū:cū ipe ptes sic ꝓgruāt.i.sic ꝙueniāt ut nullū ꝓgeneū.i. nihil eiusdē gīis ptermittat.ipa ḡ cōpō ꝛ ordiatio ptiū sine defectu di armōia.hic ät ꝛ alio° dicim⁹ armoniaz eē rōnē eox q̄ miscenť.ꝛ ſbdit q neutro qdē igr mō.i. nllo illox modox ē rōnabile aiaz eē armōiā. ¶ Nōn⁹ ät q ptes alic⁹ toti⁹ ul cōponētia aliqd totū:aliqū sic ordināt i toto q qlibet cōponētiū remāet i nā sua.ut pȝ de lapidib⁹ cōponētib⁹ domū ꝛ de chordis ꝓstituēti b⁹ cytharā:ꝛ de fistulis ꝓstituētib⁹ organa.nā glibz lapis remāet i nā sua:ꝛ q̄libet chorda ī cithara:ꝛ q̄libet fistula i orgāis māet hȝ suā ſbam:aliqū vō cōponibilia nō remanēt i nā sua.ut pȝ de eltis cōponētib⁹ mixtū q̄ nō mancnt ſb formis ꝓpriis:utroq; ät mō inuenit armonia nā cū cōponētia totū remanēt i eo ſb ꝓpriis formis: tūc armōia ē cōpō cōponibilū nō patiēs ꝺfectū alic⁹ ꝙgenei.i. alic⁹ ciusdē gīis.nā cū nulla chorda deficit i cithara:ꝛ nulla fistula debita deficit i orgāis:ꝛ ull⁹ lapis debit⁹ defiē i domo:tē ex ħ vi resultare q̄dā ꝓportio ꝛ q̄dā armōia:qū vō cōponētia nō remanēt sub ꝓpriis formis:ut pȝ i mixtiōe.tūc armōia nihil ē aliꝺ q̄ȝ rō miscibilitū:ꝛ qr neutro istox modox aīa vi eē armōia. ull⁹ vi ꝙcedēdū aiaz armoniā eē. ¶ Nōndū ét q qū cōponētia remanēt ſb ꝓpriis formis pūt hīe mīrā diuīsratē.nā aliqū ipa cōponētia regrūt ꝓpriū motum:qr alr mouer̄ cꝙrda acuta alr chorda grauis.aliqū vō regrūt ꝓpriā dispōnē.ut pȝ i domib⁹ ꝓstituētib⁹ ciuitatē q nō oȝ q̄ admicē se ptigāt:tū si bñ oȝ eē disposita ciuitas oȝ domos eē bñ ordiatas.aliqū vō h⁹ ptes ꝓstituentes totū nō solū regrūt ꝺbitā pōnē:ſȝ ét regrūt ꝺbitū ꝓtractū ꝛ debitā cōpōnē.ut pȝ de lapidib⁹ cōstituētib⁹ domū quos opȝ se ptingē ut domū ꝓstituāt.ió phs ait h⁹ armoniā eē in magnitudib⁹ hūtib⁹ motū positionē ꝛ cōpōnem ipsarum ptium. ⸢Deinde cum dicit.

¶ Cōpō aut ptiū corpis multū inuestigabil̄ est.multe cni cōpōnes ptium: ꝛ multiplr sunt:cuⁱ igit ꝛ quō ꝓgruit accipe itellectū: cōpōnē eē:aut ꝛ sensitiuū ꝛ appetituum.

¶ Probat qd̄ supposuerat:circa qd̄ duo fac:qr p° ꝓbat q aīa nō ē armōia q̄ ē cōpō ptiū. 2°q nō ē armōia q̄ est rō mixtiōis ibi⌊ Sil̄r ät. ⌋ dicē ḡ q cōpō ät ptiū corpis est multū inuestigabil̄.i. ē ualde mäifesta:ꝛ multe cōpōnes ptiū sūt ꝛ ptes multiplr sūt cōpōite.cuiusmōi ḡ ꝛ quō ꝓgruit accipe itellectū cōpōnē eē aut sensitū ꝛ appetitiuū supra. nō est facile inuestigare. ¶ Nōn⁹ ät vigrōnis h⁹ in ħ ꝓsistē q qr pō ptiū corpis ē facile inuestigabilis: ea ät q̄ sūt aie q̄lr sint cōpōsita nō ē facile inuestigabile: cuiusmodi pars cōponit itellectū:ꝛ q̄liter itellect⁹ aut sensus aut appetit⁹ sūt cōpōsita nō ē facile inuestigabile q̄re aīa ꝛ ea q̄ sūt aie nō pūt eē armōia q̄ ē cōpō ptiuȝ ꝛ q̄ est facilr inuestigabilis. ¶ Nōn⁹ ét q ꝑm armoniā q̄ est cōpō ptiū cū remaneāt ptes in sua nā ꝛ sua ſba facile est vidē q̄lr est talⁱ cōpō. nā facile est vidē quō carnes ꝛ ossa ꝓstituūt corp⁹ aialis:ꝛ quō lapides ꝓstituūt domū ꝛ chorde citharā:ꝛ sic de aliȝ.ueruȝ qr miscibilia nō manēt i mixto ſb ꝓpriis formis. difficile ē vidē q̄lis sit armōia q̄ est rō mixtiōis: ut difficile ē vidē q̄lr elta cōponūt carnē aut os aut qd̄cūq; mixtū. ⸢Deide.c.d

¶ Sil̄r ät ꝛ icōuēiēs ꝛ rōnē mixtōis eē aiaz nō.n.cādē hȝ rōnē cōmixtio eltox hȝ quā caro:ꝛ ſm quā os. Accidet igr multas aias hīc:ꝛ ſm eē cor⁹:sigdē oīa ex eltis commixtis sūt:cōmixtiōis aūt rō armōia ꝛ aīa

¶ Improbat aliꝺ mēbrū.vȝ.q aīa nō sit armōia q̄ est rō mixtōis.d.sil̄r ät ꝛ icōuēiēs ē aiaz eē rōnē mixtiōis:qr ñ hȝ eādē rōnē mixtō eltox hȝ quā ē caro ꝛ hȝ quā ē os accidet igr multas aias hīe oē cor⁹ hȝ diūsas suas ptes: sigdē oīa mēbra sūt ex eltis ꝓmixta:ꝛ aīa ē armōia ꝛ rō cōmixtōis:oȝ hȝ diūsas rōnes cōmixtōis reptas i vno q̄qȝ corpe aīato eē ibi diūsas aiaȝ:qd̄ ē icōuēiēs. ⸢Motādū ät q qr caro ē ualde gd mobile igēiauit nā ut in q̄lȝ aīali eēt aliqd duz ad sustinēdā carnē.vñ aliqbus aialib⁹ ꝺdit nā ossa aliqb⁹ spias.aliqb⁹ vō sipiōes.i oi ḡ aīali sūt diūse rōnes mixtōis:qr ñ hȝ eādē rōnē ꝓstitunt elta ad ꝓstituēdā carnē ul os ul spinā ul sipionē.i. ncrnū illū quē hūt aialia loco ossis:qr si aia idē ē q rō mixtōis i q̄lȝ aīali cūrt diūse aic:qd̄ ē icōuēiēs. ⸢D.c.d

¶ Inuestigabit aūt hoc utiqȝ aliqs ab empedocle.vnūqdqȝ cniȝ horū rōnc quadā dicit eē:utrū igit hec rō aīa est:aut magis alterū aliqd cum sit in partibus. L.58

¶ Spāl̄r descēdit ad opionē Æmp.q videbat ħ ponē q aīa ꝛ foia rei eēt idē q armōia ꝛ ꝓportio q̄dā.eca qd 3ᵘᵐ fac.qr p°iprobat h⁹ pōnē. 2°hāc pōnē q̄ȝnis sit falsa oñdit tū eā eē ꝓbabilē. 3° cpilogat eca ꝺteriata. 2° ibi ⌊ Si vō alter ⌋ȝ⁹ ibi⌊ Æt qd qd. ⌋igr eca p⁹ȝ⁹ fac hȝ q tres rōes adducē ē emp. 2ª ibi⌊ Amp. ät ⌋ȝ⁴ ibi⌊ Æt ħ utif ⌋dicē ḡ q inestigabit ät ħ utiqȝ aliqs ab emp.qr

ipe dic vnūqdq; hoꝝ aiatoꝝ eē rōne q̄dā.i.p rōné q̄z-
dā.si ḡ vnūqdq; corp⁹ aiatū hz cē p q̄zdā rōnē.i.p q̄zdā
ꝓportionē:cū vnūqdq; tale corp⁹ heat eē p aiaz.utꝝ
ḡ hᶜ rō ⁊ hᶜ ꝓportio ē aia aut magis aia est altꝝ aliq̄d
q̄z hᵒⁱ ꝓportio:cū hᵒⁱ ꝓporᵒ sit i ptibᵒ sup.alia ⁊ diūsa.
¶ Mōnᵐ q; gcgd dicat emp̄.icidit in icōueniēs.naz si
dic aiaz eē ꝓportionē icidit in icōueīēs supⁱ tactū.vz.
q; cū in ptibᵒ corpis sint diūse ꝓportiones:q; i eodē cor
pore sūt diūse aie.si āt dicat aiaz nō eē ꝓportionē.tūc
ꝑdicit sibi cū diceret corpᵒ aiatū hīe eē p q̄zdā ꝓpor-
tionē:qđ nō ect nisi aia ect q̄dā ꝓportio.nā ec non hēt
simplr corpus aiatū nisi per aiaz.⁊ Deinde cum dicit.

¶ Amplius aūt utrum cōcordia cuiuslibet
mixtionis causa:aut eius quę fm rōnem.

¶ Adduc 2ᵃᵐ rōnē ꝑ empᵈ.d.amplᵒ ât sup.q̄ret aliqs ab
empᵈ.utꝝ ꝓcordia sit cā cuiusl3 mixtiōis:aut sit cā solū
hᵒⁱ mixtiōis q̄ ē hz rōnē.i.hz ꝓportionē p quā sup.ꝑsti
tuūt corpa aiata.⁊ Mōnᵐ ât q; p hāc rōnē gcgd dicat
empᵈ.icidit in icōueniēs.nā cū ipe dicēt q; aia ē q̄dā ꝓ
portio ⁊ q̄dā armōia.tē q̄rat ab empᵈ.utꝝ ꝓcordia quā
pōebat cāz gñatōis reꝝ sit cā cuiusl3 mixtiōis:q; si ipe
dicat q; sic.tē ul' oē corpᵒ mixtū eēt aiatū ul' oportebit
dare aliquā aliā cāz q̄z ꝓcordiā q̄ faciat mixtionē illā
quā regrit aia.si āt dicat amicitiā ul' ꝓcordiā ñ eē cāz
cuiusl3 mixtōis:hz solū mixtiōis aiate ul' mixtiōis illiᵒ
quā regrit ratio aiatoꝝ:tunc ꝑdicit positioni sue. di-
cebat enī lītē esse cām cuiuslibet disgregationis:ꝓcor
diā vo cuiuslibet ꝓgregationis.⁊ Deinde cum dicit.

L.59 ¶ Et hoc utrū rō est:aut aliqd ꝑter rōnez.

¶ Hec qdē igit hñt hiᵒ dubitationes.

¶ Adduc 3ᵃᵐ rōnē ꝑ empᵈ.d.⁊ sup.q̄rat ab empᵈ.utrū h.
i.ꝓcordia ē idē q; rō.i.ꝓportio quā dic eē aiaz:aut cō
cordia ē aliqd altꝝ ꝑter rōnē.i.ꝑter hᵒⁱ ꝓportionē ⁊
armoniā.⁊ ꝟbdit q; h qdē igit dcā ab empᵈ.hūt hᵒⁱ dubi
tatōes:qz gcgd empᵈ.dic icidit i icōueīēs.¶ Mōnᵐ ât
q; p hāc ct rōnē 3ᵃᵐ gcgd dicat empᵈ.icidit i icōueīēs.
nā si ipe dicat q; ꝓcordia sit idē q; illa rō ⁊ illa armōia
quā dic cē aiaz.tē cū ꝓcordia sit cā illiᵒ armōie idē erit
cā suiipiᵒ.si vo dicat ꝓcordiā ū eē illā armōiā ⁊ illā ꝓ
portionē:tē cū armōia ⁊ ꝓportio sit q̄dā q̄ēētia:que
niēcia ât sit q̄dā ꝓcordia.segf q; ꝓcordia ñ sit ꝓcordia.
ul' ḡ oz dicē empᵈ.q; ꝓcordia sit cā suiipiᵒ:ul' q; ꝓcōdia
nō sit ꝓcordia:q̄z utrūq; est icōueīēs.⁊ Deide cū dic.

¶ Si vo altꝝ est a mixtiōe aia:qd igit filis
carnis cē iterimit:⁊ alijs ptibᵒ aialis.

¶ Qz dixerat supⁱ q; hᶜ pō q; aia est q̄dā ꝓportio ⁊ q̄dā
armōia ul' q̄dā mixtio hēbat directas rōnes:pp qđ in-
nuebat eā eē ꝓbabilē.iō ꝟ oūdit quō hᵒⁱ pō sit ꝓbabil'.
circa qđ duo fac hz q; armōia dupr sumi ꝑt.nā pᵒ ostē-
dit q; vi eē ꝓbabile aiaz eē armōiā ꝓut armōia est idē
q; cōpō ptiū.2° declarat q; vi eē ꝓbabile aiaz eē armo
niā aut armōia ē idē q; rō cōpōnis uel mixtionis ibi.
⌊ Adhuc ât ⌋ Dic ḡ.si vo aia ē aliqd altꝝ a mixtiōe.i.
ab armōia q̄ ē mixtio ⁊ cōpō ptiū qd igit sil' carni eē.⁊
alijs talibᵒ ptibᵒ aialis iterimit.i.tollit sup.aia.foiet ḡ
sic rō.illđ q̄ iterēpto ⁊ remoto remouef aliud,pbabile
vi q; sit idē cū illo:hz remota carne ⁊ remotis alijs pti
bᵒ ex qb⁹ cōponit aial stati remouef aia:q̄re vi aia esse
idē q; cōpō ipaꝝ ptiū:qz tollit aia amota mixtione ⁊
amota cōpōne taliū ptiū.⁊ Deinde cum dicit.

¶ Adhuc aūt sigdē nō vnaqueq; ptiū hēt
aiam:⁊ si nō est aia rō cōpōnis:qd est ꝓp
qđ corrumpitur anima deficiente.

¶ Oūdit q; vi eē ꝓbabile aiaz eē armoniā q̄ est rō mixti
onis ⁊ cōpōnis.d.adhuc ât sigdē nō vnaq; ptiū alīs
hz aiaz q̄ sit rō mixtiōis:⁊ si aia nō est rō cōpōnis qd ē
ꝓp qđ corrūpit.i.tollit aia ꝺficiēte tali rōne mixtiōis
⁊ cōpōnis.hēt ât hᶜ rō eādē vim cū alia. nā qz amota
rōne cōpōnis tollit aia:vi q; aia sit idē q; armonia:q̄ ē
rō mixtiōis.¶ Mōnᵐ ât q; he due rōnes uolētes ꝓba
re aiaz eē armoniā sūt ꝓbabiles ⁊ appentes: hz nō sūt
necīe ⁊ vē.nā nō oz q; q̄cūq; remoto remoueat ⁊ aliđ:
q; illđ sit idē cū illo.nā ñ posset ab igne tolli calitas ui
si tolleret cⁱᵒsba ⁊ nā:nō tū ꝓp̄ calorē ē foia sbal'ignis

¶ Qđ qdē igit nō armoniā poīe ē eē aiaz: L.60
neq; circulariter moueri manifestū est ex
dictis:fm aūt accidens moueri sicut dixi-
mus est ⁊ mouere seipsam:ut moueri qui
dem in quo est:hoc aūt moueri ab aia:alr
aūt nō est possibile moueri fm locū ipaz.

¶ Ultio epslogat circa deteriata.d.q; qdē igit nō ē poīe
aiaz eē armōiā ut dicebat empᵈ.neq; circlariter eā mo
ueri ut dicebat plō manifestū est ex dictis:sed est.i.ꝓti
git eā moueri fm accīs fic dixīmus ⁊ ꝓtigit eā mouē
seipam ut qᵈ moueri gd.i.aliqd in eo in q̄ est.sic ḡ mo-
uef aia:qz mouef corpus in q̄ exīstit.iō ꝟbdit q; hoc ât
moueri est ab aia.⁊ ista aia mouet seipsaz mouēdo cor
pus.alr aūt nō est possibile moueri ipsam fm locum.

Rationabilᵉ ât dubitabit utiq; aliqs L.61.
r de ipa tanq; que mouet i hiᵒ ꝓsidc
rās.dicimᵒ eni aiaz tristari:gaudē:
cōsiderc:timere:amplius aūt irasci:⁊ sen
tire:⁊ intelligere:hec aūt oia motus eē vi
dent:vñ opinabit aliquis ipam moueri.

¶ Post q̄z phs disput auit ꝑ opionē Demo.Plō.⁊ Em
pe.in pte ista disputat ꝑ quādā aliā opionē q̄ di fuisse
plonis.qđ aūt h dr ānexū est imediate dictis. dixerat
eni ꝑ phs aiaz nō moueri p se:hz p accīs:ꝑ qđ posset qs
obīcē q; aia irascit tristat ⁊ gaudet.hz he passiones sunt
qdā mot⁹.ḡ aic p se cōpetit moueri:duo ḡ fac:q; pᵒ po
nit hāc pōnē q; aie cōpetit p se moueri.dic eā eē róabi
liorē aliis.2°oūdit q; pp hᵒⁱ passiōes ⁊ opa aie nō debe
mus ꝓcedē aiaz p se moueri.2ª ibi|_ Hoc aūt nō est ne-
cesse.⌋ dic ḡ:rōnabiliᵉ ât dubitabit utiq; aliqs de ipsa
aia tāq̄z sit illa q̄ mouef p se ꝓsiderās in hᵒⁱ passiōibᵒ ⁊
opōnibᵒ aie.dicimᵒ eni aiaz ēstari:gaudē:ꝓsidē:⁊ ꝺmē
¶ Amplᵒ aūt dicimᵒ eā irasci ⁊ sentire ⁊ itelligē:hz h
oia eē motᵒ vūr.vñ opiabat aliqs ipaz aiaz moueri.

Dubitaret forte aliqs.utꝝ he passiōes ⁊ opō
nes hēant rōnē motᵒ.¶ Dōm q;
ut coiter dr i opibᵒ aīc triplex ivenit motᵒ.vz. ꝓpe:mi
nᵒ ꝓpe ⁊ silitudiarie.ꝓpe aūt repit motᵒ i appetitu sen
sitio.minᵒ ꝓpe repitur in scnsibᵒ.similitudiarie aūt ⁊
minime ꝓprie repit i itellectu.ad motū aūt ꝓpe q̄zti
ad pūs spectat duo ꝓcurrūt.vz trāsmutatio hz eē nāle:
⁊ fm nālr trāsmutabile in appetitu ḡ sensitiuo ⁊ fm
passiones sensitiuas hz eē ꝓpe motᵒ:qz ibi est trāsmuta
tio fm eē nāle ut appetitu ira ubi sanguis accēdit ⁊ in
flāmat.accēsio aūt ⁊ iflāmatio noiant trāsmutationē
fm nāle eē.¶ Rursus ꝓcurrit ibi fm nālr trāsmuta-
bile qz appetitᵒ sensitiuᵒ fūdat in organo aliq̄ corpali:
qđ cū sit corpᵒ passibile est nālr trāsmutabile.in sensi-
bᵒ vo est motᵒ minus ꝓpe:qz nō est ibi trāsmutatio hz
eē nāle:sed fm eē itētionale.sunt eni sensus susceptiui
spēz sine mā.organū ḡ sensitiuū hz sit corpᵒ nālr trans
mutabile ⁊ passibile in sensū tñ nō est ꝓpe motᵒ ut oī
suz est:sed in itellectu qdē:nec est motᵒ rōne trāsmuta-
tiōis nālis:nec rōne sbi nālr trāsmutabilis:qz itelligē
nō fūdat in organo corpali:hz aūt hz sit bñ dcū aliquo
mō:tū est ꝑter ꝓpositū.Mra eni dubitatio est utꝝ ira-
sci gaudē:sentire ⁊ itelligē ⁊c.hᵒⁱ dicat motū.ad qđ dr

dicē possum⁹ q̄ nullū tale ꝓpe dicē motū. si enī ira fo⁹a liter eēt ipa ebulitio sanguis accēsi cū hᵒ⁹ ebulitio sit q̄ dā motᵒ cogeremur dicē irā p se ⁊ ꝓpe quēdā motum eē: ſz hᵒ est falsū. nā ipm irasci nō est fo⁹alr ipa ebulitio sanguis: ſz hᵒ⁹ ebulitio est mā ire: q⁹ sanguis ebullitione facta orīt ⁊ ꝓsurgit ira. dicamus ḡ gaudē⁹ ⁊ tristari ⁊ sentire ⁊ itelligē⁹ ⁊ cetera talia nō eē ꝓpe ⁊ fo⁹alr motus. uerūtū aliq̄ hoꝝ regrūt motū ꝓpe: ⁊ nō fiunt sine motu ꝓpe sūpto. aliq̄ vo hᵒ⁹ motū ꝓpe nō regrūt. pō ḡ hoc dicēs aiam p se moueri: q⁹ gaudet tristat ⁊ sentit: ut themistiᵘˢ inuit duplr defic. pᵒ. qdē: q⁹ gaudē tristari ⁊ cetera hᵒ⁹ nō sūt ꝓpe motᵒ. 2ᵒ vo: q⁹ dato q̄ eēnt motᵒ: aīa nō per se moueret: q⁹ aīa nō gaudet nec tristat nec sentit: sed hō paiam agit ista. ⁊ Deinde cum dicit.

L.62. ¶ Hoc āt nō ē neċe: si enīz ⁊ maxie gaudē: aut dolē: aut itelligē motᵒ sūt: ⁊ vnūqȝ moueri aliqd: moūi aūt est ab aīa: ut irasci aut timē: i eo q̄ corᵖ q̄dām mouet. In telligē aūt fortitā hᵒ⁹ est alterū aliqd.

¶ Oñdit q̄ pp gaudē tristari: ⁊ pp cetera hᵒ⁹ opa ⁊ passiones aīe nō debemᵒ ꝓcedē aiaz p se moueri. Circa qd̄ q̄ tuor facit ꝑm q̄ q̄tuor rones adducit ad ꝓpositū. 2ᵃ ibi ⌊ Dicē āt irasci. ⌋ 3ᵃ ibi ⌊ Hoc āt nō tā. ⌋ 4ᵃ ibi ⌊ In tellectᵒ aūt. ⌋ Circa ꝑmᵘ duo facᵗ: q⁹ pᵒ adducē rōnē q̄ pp hᵒ⁹ passiones ⁊ opa aīe nō debemᵒ ꝓcedē aiaz moueri. 2ᵒ declarat cuiusmodi sint motᵒ hᵒ⁹ passiones ibi ⌊ Hoc āt accīt. ⌋ Dicē ḡ q̄ hᵒ aūt nō ē neċe. vz. q̄ aīa mouear. nā si gaudē dolē aut itelligē maxie motᵒ sūt ⁊ vnūqȝ. i. ꝑm vnūqȝ tale opᵒ ul ꝑm vnāquāz talē passionē cō uenit aliqd moueri. illd aūt moueri ut irasci aut timē est ab aīa in eo qd̄ cor aliq̄ mō mouet: ⁊ q⁹ cor ⁊ orgāna corpalia mouent p hᵒ⁹ passiones nō debemᵒ ꝓcedē q̄ talia sint motᵒ aīe: ſz q̄ sint motᵒ corpaliū orgānoꝝ. addit aūt q̄ itelligē est fortitā aliqd alteꝝ ab hᵒ⁹: q⁹ non est silr̄ rō de eo: ⁊ de alijs passiōib⁹ ⁊ opib⁹ aīe. dicit ḡ fortitā ⁊ dubitatiue logᵉ de itellū: q⁹ nōdū declaratum est cuiusmodi vt⁹ sit vt⁹ itelligua: ſz de hᵒ in 3ᵒ tractabit. ¶ Notādū aūt viz rōnis hᵒ in hᵒ ꝑsistē: q⁹ ea q̄ sūt p se aīe nō coicāt corpi nec orgānis: ſz i hᵒ⁹ passiōib⁹ monet cor ⁊ talia: ⁊ coicāt corpi ḡ nō sūt p se aīe. ¶ Notādū etiā q̄ hᵒ⁹ passiones ⁊ opa aīe nō sunt motᵒ ut in hᵒ⁹ opione supponit: dato tū q̄ essent motᵒ aīa hīs motib⁹ non monet: sed hō per aiam. ⁊ Deinde cum dicit.

¶ Hoꝝ aūt accidūt alia qdē ꝑm loci mutationē q̄rūdā modoꝝ: alia aūt ꝑm alteratiōnē: q̄lis aūt ⁊ quō alterius rōnis est.

¶ Oñdit cuiusmodi motᵒ sint hᵒ⁹ opa ⁊ passiones aīe. d. q̄ de nūo hoꝝ q̄rūdā modoꝝ. vz passionū ⁊ opeꝝ aīe alia qdē sūt ꝑm loci mutationē. alia vo ꝑm alteratōez. ⁊ ꝏdit q̄ q̄lia aūt sūt talia ⁊ quō est ibi motᵒ: alterius rōnis est. i. nō spectat ad pūtē ꝓsiderationē. pūs enī cō sideratio nō patit exglite deteriare q̄les sint hᵒ⁹ passiones ⁊ quō in eis hēt cē motᵒ. in liᵒ aūt rhetoricoꝝ magis exglite deteriatū est de hᵒ⁹ passiōib⁹ q̄lr eē hēant ⁊ vñ orīant. ¶ Notādū aūt q̄ he passiones nō sunt ꝓpe motᵒ: sed sunt qdā modi motᵒ inq̄ntū hūt motᵒ annexos. iō in lra dī q̄ de nūo hoꝝ dictoꝝ modoꝝ. vz motuum cuiusmodi sunt passiones ⁊ opa aīe alia dūr esse motᵒ ꝑm loci mutationē alia ꝑm alterationem.

Dubitaret fortealiqs quō in his passionib⁹ ꝓcurrit uterqȝ motᵒ tā localis q̄ȝ alterationis. ¶ Dōz q̄ cū hō irascit sanguis iflāmat ⁊ accēdit ⁊ ebulit. accēsus aūt sāguis ⁊ ebulies fluit ad exteriores ptes. inq̄ntū ḡ sāguis accēdit ⁊ ebulit ē ibi alteratio. inq̄ntū vo fluit ad exteriores ptes est ibi loci mutatio. In tiore āt ēt hᵒ ꝓcurrit. nā p tiorē cor ꝓstrigit ⁊ sāguis fluit ad cor. ⁊ sic est ibi loci mutatio. currē te āt sāguie ad cor remanēt mēbra palida. ⁊ sic ē ibi alteratio. fere ḡ in oib⁹ passiōib⁹ ꝓcurrit uterqȝ motᵒ: sed in aliqb⁹ vi eē ꝓncipaliorᵉ motᵒ alteratiōis: in aliqb⁹ vo motᵒ localis: ⁊ ide est q̄ alia dūr fieri ꝑm loci mutationē. alia vo ꝑm alterationē. ⁊ Deinde cum dicit.

¶ Dicere aūt irasci aiaz silr est: ⁊ si aliqs dicat eaz texere uel edificare. Melᵘˢ aūt est fortassis si diceret aiam misceri: aut adiscē aut itelligere: sed hoīem animā. L. 63

¶ Adducit 2ᵐ rōnē. d. q̄ dicē aīaz irasci silr ē ⁊ si aliqs dicat eā texē ul edificare. melᵘˢ āt fortassis est nō dicē aīaz irasci aut adiscē aut itelligē: ſz hoīez agē hec aīa. i. p aīaz. aīa ḡ nō mouet his motib⁹ nec agit hᵒ⁹ opa: ſz est rō ⁊ ꝑnᵐ ⁊ cā. q̄re hō sic agat ⁊ q̄re talr moueat. fo⁹et ḡ sic rō. nihil mouet illis motib⁹: respectu quoꝝ est rō ⁊ ꝑnᵐ q̄re aliqd alid moueat: sed aīa est rō ⁊ ꝑnᵐ: quare hō moueat his motib⁹. ergo ipa hīs motib⁹ nō mouet. ¶ Notādū aūt q̄ dubitatiue logᵉ dicens fortasse melᵘˢ est nō dicē ꝓpter itellectū: de q̄ q⁹ nōdū certificatuz est q̄le qd sit. iō de ipo semp sub dubio loquitur.

Dubitaret forte aliqs utꝝ gaudē ⁊ tristari ⁊ cetera hᵒ⁹ cōpetant ipi aīe ꝑm se.

¶ Dōz q̄ ut satis inuit ꝓbs in lra alid est rō agendi: ⁊ alid est qd̄ agit. nā nec fo⁹a agit nec mā patit: ſz cōpositū agit p fo⁹az ⁊ patit p māz. Debemᵒ eni imagiari q̄ sic res se hēt ad cē ita se hēt ad agē. qb⁹ ḡ cōpetit p se eē cōpetit p se agē. cōposituz ḡ q⁹ p se est p se agit. fo⁹a vo q⁹ nō p se est: ſz est rō eēndi nō p se agit: ſz est rō agēdi. odire ḡ gaudē tristari ⁊ cetera talia sine dicāt actionez siue passionē nō potcrūt p se cōpetē aīe: q⁹ nihil qd̄ nō est p se nec p se agit nec p se patit. aīa ḡ p se loqundo nec p se gaudet nec p se tristat: ſz est rō q̄re cōpositū gaudeat ⁊ tristat. bū ḡ dcm est q⁹ est mcliᵘˢ dicē aīaz nec gaudere nec tristari: ſz hoīem agē hec per aiam.

Alterius forte dubitaret aliqs. Utrū itelligē p se cōpetat aīe ita q⁹ possimᵘˢ ꝓcedē q⁹ q̄ȝ uis aīa nō gaudeat nec tristeᵗ: ſz hō p aiam: nihil omniᵘˢ tū aīa p se itelligit. ¶ Dōz q⁹ ꝑm q̄ sdā itelligē ē q̄dā opō aīe in q̄ nō coicat cū corpe: ⁊ hᵒ⁹ opō ut dicūt nō ē ipsiᵘˢ ꝙiūcta. iō ut dicūt ꝓbs supꝝ dixit q⁹ itelligē est aliqd alteꝝ hᵒ⁹. q⁹ nō est opō ipsiᵘˢ ꝙiūcti: ſz ipsiᵘˢ aīe. nā cū itellᵘˢ nō sit vt⁹ orgānica in itelligēdo p se nō laborat orgānū corpale: q̄re talis opō nō uī eē totiᵘˢ ꝙiūcti sed aīe. ¶ Sz hᵒ stare nō pōt. nā q̄ȝdiu ē aīa ꝙiūcta corpori nō hēt p se eē: ⁊ si nō cōpetit ei p se eē nō cōpetit ei p se agē. ipz ēt itelligē nō est ipsiᵘˢ aīe: ſz est ipsiᵘˢ ꝙiūncti. dato ḡ q⁹ itellᵘˢ nllᵒ⁹ uteret orgāo corpali nec p se nec p accidēs: attū ex q̄ aīa ē fo⁹a corpiſ q̄ posito nō p se est: sed est rō eēndi: scḡt q⁹ nō p se agat. ſz sit rō agēdi: q̄re ipm itelligē nō p se cōpetit aīe: ſz sic aia nō p se est: ſz ē rō q⁹ hō sit: sic nō p se itelliget: ſz ē rō q̄re hō itelligat: hāc āt vitatē spāl r debēt exꝑmē ⁊ cōsiteri catholici tractatores. vz. q⁹ ꝙz ꝓpetatē locutiōis nō dicam⁹ q⁹ aīa itelligat: ſz q⁹ hō p aiaz. Quo posito oz ꝓcedē aīaz itellᵘᵘam eē fo⁹az corpis: ⁊ multiplicari ꝙz multitudinē corpoꝝ. i. mo cū ipe idē Aueᵣ. hꝰ ꝓcedat q⁹ aīa nō adiscat nec oblīuiscat: ſz hō hᵒ faciat p aiaz ab ipa vitate coactᵒ: oz enz dicē q⁹ aīaz itellᵘᵘa eē fo⁹az corpis ⁊ nō eē vnū itellᵘᵘ nūo in oib⁹: ſz plificari ꝙz plificationē aīaꝝ itellᵘᵘarū hᵒ⁹ aūt aiaz ꝙz hᵒ plificari oz ꝙz plificationē corpoꝝ.

Alterius forte dubitaret aliqs. utrū aliq̄ mō possimᵘˢ ꝓcedē q⁹ aīa itellat. ¶ Dōz q⁹ si iudicamᵘˢ de agē sic iudicamᵘˢ de eē q⁹cḡd nō ꝙz p se eē nō ꝙz p se agē. nerūtū q⁹ aīa itellᵘᵘa: ſz q̄ȝdiu est ꝙiūcta corpi nō hēat p se eē: ſz det eē ꝙiūcto: uerūtū cū ipa nō sit educta de pō corpis: nō ē ita imersa māe sic ecte

foꝛe nec ita ſuū eē dependet a mā ſic eē aliaꝝ foꝛaꝝ.ſō ipm itelligē magis ꝓpe uel nō ſicipꝛopꝛ attribuiť aie itellectie ſic attbuunť alie actiões alijs foꝛmis.ſō nō ē ita ħ ipꝛopa.aia ite[ua] itelligit ſic ē hec.aia bꝛutoꝝ ſcīt ħ eni magis ē ꝓpa.hō itelligit.q̄z aia itelligit:ſz qꝛ p ſe agē magis ꝓpe pōt attbui aie itel[uc] q̄z alijs aiab⁹:co q̄ ſuū eē nō ſic depēdet a coꝛpe ſic eē aliaꝝ aiarū.ſō foꝛte nō ſimplr:ſz p q̄zdā cōpationē dixeꝛit alig hāc eē ꝓpaz q̄ aia itelligit.q;gd ät ſit de locutiõe cōpatia oſa tū h[c] ſimplr ⁊ abſolute ħz ꝓpetatē uocabuli attbuēda ſūt cō poſito magiſ q̄z foꝛe ⁊ hoi magiſ q̄z aie.¶ Deide cū dꝫ.

¶ Hoc aūt nō tā q̄z motu i illa exīte aliq̄n gdē uſq; ad illā:aliq̄n aūt ab illa:ut ſēſus q dē ab his:remiſcētia vo ab illa:mot⁹ gdē ſunt in ſenſibilibus oꝛganis aut quietes.

¶ Adduc 3[a]ꝛōnē.d.q ħ aūt.i.h⁹[i]opa ⁊ paſſiões nō ſup. ꝓpterūt aie tā q̄z motu exīte i illa:ſz aliq̄n gdē mot⁹ ſūt uſq; ad illā.i.uſq; ad aiaz.aliq̄n aūt ſūt ab illa.i.ab aia ut ſēſus gdē ſūt ab his.i.a ſēſū[b⁹] ad aiaz.remiſcētia vo ē ab illa.i.ab aia:⁊ qꝛ ſic ē mot⁹ aut getes q ſūt h⁹[i]ſūt i ſēſū[b⁹] oꝛganis:nō i aia. ¶ Nōn[m] ät vim rōnis h⁹[i] ħ ꝓ ſitē q nihil mouet niſi illd i q̄ ē mot⁹:⁊ qꝛ h⁹[i] paſſiões ⁊ opa mot⁹ ſūt i oꝛganis:nō ſūt i aia ſz ſūt ad aiaz uel ab aia:ſegť q p h⁹[i] paſſiões ⁊ opa nō moueať aia:ſz ſēſibilia oꝛgana moueant. ¶ Nōn[m] ēt q aliq mot⁹ ſunt ad aiaz ut appet i ſētiēdo ubi mot⁹ icipit a ſēſibilib⁹ ⁊ terminať uſq; ad aiaz.aliq̄n gdē mot⁹ ſūt ab aia ut appet i remiſcēdo.nā ħz remiſcētia ex ipiſ ſpēb⁹ q̄ſ hēt aia apē ſe tēdit i cognitionē rei.ħ g mot⁹ ē aliqd ab aia ad res ⁊ qꝛ oēs tales mot⁹ ul ſūt ab aia ul ad aiaz:⁊ nlli tales mot⁹ ſūt i aia:ſz i oꝛgāis ut dicebať p h⁹[i] paſſiões ⁊ opa nō moueť aia ſz oꝛgana. ¶ Nōn[m] ēt q text⁹ ille mot⁹ aut getes i oꝛgāis ſēſi[b⁹] ſiť.ſic pōt exponi ut dcm̄ ē:q talia nō ſūt i aia:ſz in oꝛganis. Themi⁹ tū aliqd ſbtilr ſupaddit dicēs q poſſet aliqs dꝛe q remiſcētia nō hēt rōnē mot⁹:ſz getꝛ eo q̄ noiet quēdā theſauꝝ ſpēꝝ q̄dā mō apd aiaz geſcētē:iō ꝑbus ait q talia ſine ſint mot⁹ aut getes ſūt i oꝛganis ſēſi[b⁹] nō i aia.¶ Deide cū dic.

L.64 ¶ Intell⁹ aūt vī i fieri ſ baz q̄dā exīs ⁊ nō cōrūpi:maxie ät coꝛrūpeť utiq; ab ea q̄ ē i ſenio debilitate:nūc ät foꝛtaſſis quēadmo dū i ſēſitiuis accidit. Si eni accipiat ſenio⁹ oculū iuuenē:videbit utiq; ſic ⁊ iuuenis:q̄ re ſeniū nō ē i ſuſtinēdo aliqd aiaz:ſz in q̄.

¶ Adducit 4[a]ꝛōnē.circa qd ta faċ:qꝛ p⁹ adducit h⁹[i] rō nē.1⁹ qd dixerat mā ifeſtat p ſile.2⁹ epilogat circa deter mīata.3⁹ ibi|¶ Sīc i ebrietatib⁹.|3[a] ibi|¶ Q; qdē igr.|¶ Dic̄ g̃ q itell⁹ vi eē q̄dā ſba i fieri ⁊ nō vi coꝛrūpi.naz maxie aūt coꝛrūpeť utiq; ab ea ꝺbilitate q̄ ē i ſenio.nē aūt foꝛte quēadmodū accidit i ſēſitis.ſup.mlto magiſ accidit i itellectu.nā ſi ſenio⁹ accipiat oculū iuuenē videbit utiq; ſic ⁊ iuuēis:q̄re ſeniū nō ē i ſuſtinēdo aliqd aiam ſz i ſuſtinēdo illd i q̄ ē aia.i.i ſuſtinēdo coꝛp⁹.foꝛ meť g̃ ſic rō.i illo ſūt h⁹[ni] paſſiões ⁊ opa ⁊ h⁹[i] mot⁹ tā q̄z i ſba p c⁹ debilitatē debilitāť illa:ſz h⁹[c] nō debilitāť p de bilitatē aie:ſz p debi[rs] oꝛgāoꝝ ⁊ p debilitationē ipi⁹ ꝓiūcti.g̃ h⁹[i] mot⁹ nō ſūt i aia:ſz ſūt i oꝛganis ⁊ ꝓiūcto Q; aūt debilitatio illoꝝ opuz nō ſit p debilitatē aic:ſz oꝛgani ꝑbat p ħ:qꝛ ſi ſenex accipet oculū iuuēis videť ſicuti ⁊ iuuenis.nō g̃ tales debili[rs] ſūt ex eo q̄ ſuſtie at ⁊ patiať p ſe aia:ſz ſuſtiet ⁊ patiť ipſz ꝓiūctū uel ipm coꝛp⁹ i q̄ ē aia. ¶ Nōn[m] ät q dic̄ itell'm eē ſba i fieri: qꝛ foꝛte ſic loq̄bank ät̄ig dicētes itell'm eē ſbaz in fieri: qꝛ ē ſba icōplcta.ul foꝛte ħ dic̄ ħz opionē ꝓpriā:q: itel lect⁹ poſſibil' ē oſa fieri pp poſſibilitatē quā hēt ad reci piēdū itellcūales ſpēs. ¶ Nōn[m] ät q dic̄ itellz nō coꝛ rūpi:qō de ipo itel[tu] ⁊ de ipa aia ite[ua] idubitāter ne ē qꝛ ut dicet i 2⁹ h⁹[i] itell⁹ q̄z i altez genē ⁊ ſcpať ab alijs tanq̄z ꝓpetnū a coꝛruptibili.de his aūt aiab⁹ q nō coꝛ rūpanť uerū ē aliq̄ mō:qꝛ p ſe nulla foꝛma nec coꝛrū pit nec gīať:ſed gīatiões ⁊ coꝛruptiões taliū ſūt per gīationē ⁊ coꝛruptionē cōpoſiti.¶ Deinde cū dicit.

¶ Sīc i ebꝛietatib⁹ ⁊ ifirmitatib⁹. ¶ Intel- L.65
ligē aūt ⁊ ꝓſiderare marceſcūt alio q̄dā i teri⁹ coꝛrupto:ipz aūt ipoſe ē. Intelligere aūt amare ⁊ odire:nō ſūt illi⁹ paſſiones:ħ hui⁹ hūtis illū ſm q illū hēt:q̄re ⁊ ħ coꝛru pto neq; memorať neq; amat:nō eni illi⁹ erāt:ħ cois q̄ gdē deſtructū eſt:itellectus aūt foꝛtaſſis diuinū aliqd eſt impaſſibile.

¶ Q̄ dixerat manifeſtat p ſile oñdēs q debilitank ⁊ i pediunť h⁹[i] opa aīe pp debilitationē coꝛpis uel pp de bilitationē ⁊ coꝛruptionē oꝛgano⁹ dicēs q ſic i ebrie tatib⁹ ⁊ i ifirmitatib⁹ itelligē ⁊ ꝓſiderare marceſcūt.i. debilitank ⁊ ipediunť coꝛrupto alio q̄dā iteri⁹.i.coꝛru pto oꝛgano fātaſtico.ipz aūt ſuppō.itelligē ħz ſe ipo[le] ē ſup.q coꝛrūpať.⁊ ſbdit q itelligē:aut amare aut odi re nō ſunt paſſiões illi⁹.i.paſſiões itell'us: aut aie ite[uc] ſz ſūt paſſiões h⁹.i.ipſi⁹ ꝓiūcti hūtis illū.i.hūtis itellec tū ħz q illū.i.ħz q itellcm hēt.q̄re ⁊ coꝛrupto ħ.i.coꝛ rupto oꝛgano coꝛpali aia neq; memorať:neq; amať:qꝛ h⁹[i] paſſiões nō erāt illi⁹.i.ipſi⁹ aie ħz ſe:ſz erāt cois.i.ip ſius ꝓiūcti ⁊ coicabank ipſi oꝛgano coꝛpali qd gdē oꝛ ganū coꝛpale deſtructū ē.i.ponit coꝛruptū ⁊ deſtructū eē:ul ut hēt alia l'ra h⁹[i] paſſiões ſūt ipſi⁹ ꝓiūcti ut ꝑdcm̄ ē.i.ut tā ꝑdixim⁹.ꝑ⁹ tm̄ l'ra ē correctioꝛ ut ꝑz p Lōm[rs] ⁊ Thē.⁊ ſbdit q itellect⁹ aūt foꝛtaſſis ē aliqd diuinuz ⁊ ipaſſibile. ¶ Nōn[m] aūt q ſemp hic ſub dubio logť de itellectu:qꝛ cū antiq dicerēt itell'm eē ſenſuz ⁊ non dū manifeſta ſit dīa iter itell'm ⁊ ſēſuz:oportuit ipm i talib⁹ ſb dubitatiõe loq. ¶ Nōn[m] aūt q cū oſa opa ⁊ paſſiões aie coicenť aliq̄ mō alicui oꝛgano coꝛpali glt bet tal'act⁹ ⁊ q̄libet tale op⁹ aie ꝑt debilitari ul ⁊t ipe dirť totalr p debili[rs] ul coꝛruptionē alic⁹ oꝛgāi coꝛpa lis. ¶ Nōn[m] ēt q p ul'e qd videm⁹ i ifirmi[b⁹] ⁊ ebrieta tib⁹ ꝑz uerū eē qd ſupi⁹ dicebať.ſ.q h⁹[i] paſſiones ⁊ opa aīe debilitank p debilitationē coꝛpaliū oꝛganoꝝ.

¶ Q̄ d qdē igiť nō poſſibile mouēri aiam̄z manifeſtū eſt ex his:ſi aūt penitus nō mo ueť manifeſtū q̄m neq; a ſeipſa.

¶ Ultimo epilogat circa determinata dicēs:q qdē igiť nō poſſibile eſt aiam̄ moueri manifeſtuz eſt ex his.i.ex dictis:⁊ ſubdit q ſi aūt aia penit⁹ non mouť manife ſtū eſt:q̄m neq; mouet a ſeipſa ut antiq opinabank.

Altū aūt his que dicta ſunt in rōni L.66
m b⁹ dicē aiaz eē numerū mouētē ſe ipm:iſunt eni⁹ his ipoſſibilia ꝓmo qdē ex ipſo mouēri accītia:ꝓpria aūtē ex eo q̄ dicunt ipſam eſſe numerum.

¶ Poſt q̄z ꝑbs iprobauit opiones Demoti. Platonis ⁊ Empꝫ.i pte iſta aut dicebať iprobat opionē Zeno.circa qd duo faċ:qꝛ p⁹ ait hāc opionē eē irrōnabilioꝝ alijs 2⁹ adduc rōnes ad deſtruēdū h⁹[i] opionē ibi|¶ Quō eni opz.|¶ Dic̄ g̃ q mltū aūt his q̄ dcā ſiť irrōnabili⁹ ē dicē aiaz eē niiz mouētē ſeipz.iſūt eni ſic dicētib⁹ p⁹ ipoſſibi lia accītia ex ipſo mouēri.iſūt ēt ipoſſibilia ꝓpria ex eo q̄ dicūt ipſaz aiaz eē niiz. ¶ Non[m] aūt hāc opionē ut Themiſti⁹ ait fuiſſe Zeno.q cū diceret aiaz eē niiz ſeip

ſum mouetꝫ accidebāt ei ipoſſibilia ex pte motꝰ ſic ꝫt ⁊ alijs pbis.nā aia nō mouet ſeipſam cū nihil ſeipm mouеat. ¶ Rurſus accidūt ei ipoſſibilia ꝓpria ex pte numerū:qz aia nō eſt numerus. ⁊ Deinde cum dicit.

¶ Quó eni opz intellige vnitatē motā:⁊ q quo:⁊ quō ipartibilē ⁊ indifferētē exñtē:ſi nāq; eſt mota ⁊ mobilis differre oportet.

¶ Adducit rōnes ꝙ hᵒ pōnē circa qđ duo facꝫ:qz pᵒ ipro bat hᵒ pōnē q̄ztū ad ſbam aīe.2ᵒ q̄ztū ad accūtia eiꝰ ibi ⌊ Cōplectētibꝰ igitur. ⌋ Circa pᵐ duo facꝫ:qz pᵒ facꝫ qđ dcm̄ ē.2ᵒ cōpat hᵒ opionē ad opiones alias oūdes q ipoſſibilia illa q̄ ſequūt ad opiones alias ⁊ ēt plra alia ipoſſibilia ſequunt ad illā opionē.oūdit eni hāc opionē hꝫe ipoſſibilia coīa cū opionibꝰ alijs:⁊ ēt hꝫe ipoſſibilia ꝑpa.2ᵒ ibi ⌊ Accidit aūt. ⌋ pᵒ ps diuidit i duas hᵓ qꝫ Zeno.duo ponebat i diſſone aīe.ſ.motū ⁊ nūz.pmo enim ipробat opionē ciꝰ ex pte motus.2ᵒ ex pte nūi.ibi ⌊ Amplᵒ aūt a nūo. ⌋ circa pᵐ duo facꝫ hᵓ qꝫ duo addu cit ad ꝓpositū ibi ⌊ Amplᵒ aūt qm̄ dñt. ⌋ dicꝫ ḡ pᵒ quō eni opz intelligē aīaz eē vnitatē motā ⁊ quō ⁊ a q̄ moue biꝫ ipartibilē ⁊ idifferētē exñtē.q.d.qꝫ aia nō ꝑt eē vni tas mouēs ſeipaz cū vnitas ſit ipartibilis ⁊ idifferēs. ⁊ idiuiſibilis.nā ſi aia ē motiua ⁊ mobilis differre oz. nā oē qđ mouet ſeipm opz eē diuiſibile in talia duo.q rū vnū ſit p ſe motū aliud p ſe mobile.ſed oīs vnitas ē idiuiſibilis.ergo nulla vnitas pōt mouere ſeipſaz.⁊ p ꝙs aia nō pōt eē vnitas ſeipſam mouēs.

Dubitaret forte aliqs.vñ ſequꝫ hᵓ ꝙntia qꝫ oē mouēs ſeipz opz cē diuiſibile ⁊ p tibile. ¶ Dōm qꝫ ſi aliqd mouēt ſeipz.tūc aliqd agēt i ſeipz ⁊ pateret a ſeipo.hm ḡ qꝫ agēt ēēt i actu:qz qcqd agit:agit ut ē i actu.put vo pateret cēt i pō:⁊ qz nihil idē in q̄ztū idē ē i actu ⁊ in pō:oē mouēs ſeipm opz eſſe diuiſibile i talia duo:quoꝝ vnū dicat actū reſpectu cu ius cōpetat ei mouē ⁊ agē:⁊ aliō dicat potētiā reſpectu cuiꝰ cōpetat ei moueri ⁊ pati.vnitas igit qz eſt aliqd indiuiſibile ſeipſam mouere nō pōt.

Alterius forte dubitaret aliqs:qz rō phi non vi arguē ꝙ opionē Zeno.nō cuiz dicebat Zeno.qꝫ aīa cēt vnitas ſeipam mouēs:ſed qꝫ cēt nūs ſeipz mouēs.debēt ḡ pbs ꝓbare ipoˡᶜ eē qꝫ nūs ſeipz moueret. ¶ Dōm qđ ſi bñ ꝙſideramꝰ opionē Zeno.uel oportebat eū dicꝫ qꝫ aia cēt nūs ſeipm mouens: aut nūs ille quē dicebat Zenocrates eē aiaz nō hēbat plres vnitates ul' ſaltē ad opionē illi' ſeqbat qꝫ vnitas ſeipam mouēt:⁊ qz hᵓ ē ipoˡᶜ ipoˡᵇᵉ erat ſua pō.qꝫ autē ſic ſit pz.nā ſi aīa ē nūs ſeipz mouēs.⁊ hᵓ cōpetit aīe p ſe:imo hᵓ opionē Zeno.hᵓ cōpetit aīe i pᵒ mō dicēdi p ſe:cū hᵓ ponat i diſſone eiꝰ:qre ſi ille nūs q dr aīa per ſe mouet ſeipz:opz qꝫ totū hᵓ ſe totū ſit motiuū ſuiipſius qz ſi totꝰ ille nūs monēt ſemetipz p ptes nō cōpetēt ei mouē ſeipz p ſe totū.ḡ hᵓ qꝫ totū mouebit ſeipz:ſz ſi to tꝰ ille nūs mouet ſe totū p ſe:opz qꝫ q̄libet vnitas illi' nūi moueat quālibet vnitatez:⁊ p ꝙs q̄libet vnitas mouebit ſeipſam.ſequit ḡ ex pōne Zeno.qꝫ vnitas ſe ipſam mouet.poſſet itaq; ſic formari rō phi.ſi aīa eſſet nūs ſeipm mouēs.ſequeret qꝫ vnitas ſeipſam mouе ret:hoc eſt ipoſſibile:ergo ⁊c. ⁊ Deinde cum dicit.

¶ Amplᵒ aūt qm̄ dñt lineā motā facē pla nū punctū aūt lineā:⁊ vnitatū motꝰ linee erūt. ⁊ Puctᵒ eni eſt vnitas pōnē hꝫs:nūc rus aūt aīe iā alicui eſt ⁊ pōnem habet.

¶ Adducit 2ᵃᵐ rōnē.d.amplᵒ aūt quī dicūt lineā motaz facē planū.i.ſuperficiē:puctū aūt motū facē lineā:⁊ qa ſic ē motꝰ vnitatū erūt linee.i.vnitates mote ꝙſtituēt lineas.nā puctᵒ ē vnitas pōnē hꝫs.ḡ nūs aīe.i.nūs q ē aīa iā ē alicubi ⁊ hēt pōnē:qđ ē icōueniēs:qz aīa tūc cēt qđ ſituale. ¶ Mōnᵐ aūt qꝫ ut dcm̄ ē ſuꝑ.oēs motꝰ ſūt aliq̄ mō i loco.qcqđ ḡ monet ē aliq̄ mō qđ locabile ⁊ ſituale.vnitates ḡ ex qbꝰ cōponūt aīa:qz ſūt vnitates mote erūt ſituales ⁊ pōnē hēbūt.ḡ cū vnitas ſitualis ⁊ hꝫs pōnē ſit idē qꝫ puctᵒ vnitates ille ſūt puncta. ¶ Mo tādū ēt qꝫ hᵓ opionē antiq̄rū phoꝝ puncta mota ꝙſtitu unt lineā vnitates ꝙſtituētes aiaz:qz hᵓ Zeno.ſūt vni tates mote:ꝙſtituēt lineā.aia ḡ ꝙſtituta ex talibꝰ vnita tibꝰ erit qđ locale ⁊ hꝫs pōnē ⁊ erit qđ ꝓtinuū:qđ ē in cōueniēs:ul' ut exꝑſſi' apperet icōueniēs ipſa aīa erit q̄ dā linea:qđ ē oino ridiculū.duo ḡ icōueniētia ſequūt ꝓᵒ qꝫ aia ſit linea cū ſit ꝙſtituta ex motu vnitatū q̄ ſunt idē qꝫ puncta.2ᵒ ſeqt qꝫ aīa ſit qđ ſituale. ¶ Mōnᵐ autē qꝫ antiq phi ut dicebaꝫ circa ꝑᵐ ꝓgloſi loq̄ntes de aīa ſolūmō de aīa hūana videbant ītēdē:⁊ qz aīe humane potiſſime repugnat eē qđ locabile ⁊ hēre pōnē.tō hec rō potiſſime ꝙdicit antiq̄rū opioni. ⁊ Deide cū dicit.

¶ Amplᵒ aūt a numero ſi auferat qs nu merū:aut vnitatē:relinquit alius numerꝰ plante aūt ⁊ aialium multa diuiſa viuūt:⁊ videnť eandem animam habere. L.67

¶ Improbat opionē Zeno.ex pte nūi circa qđ 4ᵒ facꝫ hᵓ qꝫ 4ᵒ rōnes adducit ad ꝓpositū.2ᵒ ibi ⌊ Videbit aūt ⌋ 3ᵃ ibi ⌊ ꝓtigit aūt. ⌋ 4ᵒ ibi ⌊ Amplᵒ aūt. ⌋ dicꝫ ḡ qꝫ am plᵒ aūt ſi aliqs auferat a nūo nūm aut vnitatē relinqt aliᵒ nūs hᵓ ſpēm.plāte aūt ⁊ multa aialia diuiſa viuūt ⁊ videnť hēre eādē aiam ſpecie.qcqđ igit auferꝫ a nu mero uariat ſpēm nūi.nō aūt oīs diuiſio aiatoꝝ diuer ſificat aiam hm ſpēm:qre aia nō eſt idē qꝫ numerus ut opinabaꝫ Zenocrates. ⁊ Deinde cum dicit.

¶ Videbit ā t utiq; nihil differre dīc vnita teſ aut cōpa pua. Et nāq; ex dēmocriti ſpiſ ſi fiāt puncta:manеat ā t ſola q̄ztitas erit ali qd i ipo:hᵓ qđē mouēs:illō ā t qđ monet ſic i ꝓtinuo:nō eni pp hᵓ qđ ē magnitudine dif ferre:aut puitate accidit qđ dcm̄ ē:hᵓ qz q̄z tū.vñ neēc ē aliqd cē motiuū vnitatuz. Si aūt i aiali mouēs aīa ⁊ i nūero:qre nō mo uēs:⁊ qđ monet eſt aīa:ſed mouēs ſolūz. L.68

¶ Adducit 2ᵃᵐ rōnē p quā oūdit qꝫ ſi ē dare aliquē nūm motū ul' aliq̄s vnitates motas aīa nō ē hᵓ nūs:nec hᵓ vnitates:ut opiabaꝫ Zeno.ſed magis ē illō qđ mouet hᵓ nūz ul' qđ mouet hᵓ vnitates.hᵓ ē ḡ qđ ait qꝫ videbit aūt utiq; nihil differre dicē aiaz eē vnitates ut dicebat Zeno.aut eē corpa pua:ut dicebat Democritᵒ.⁊ nāq; ſi ex Demoᵗⁱ ſperis fiāt puncta.i.ut exponit ꝙᵗᵒˢ.ſi ſpe re Demo.ſint adeo pue qꝫ dicanť eē puncta.ſolū aūr q̄li tas maneat erit aliqd i ipſo hᵓ corpe puo:hᵓ qđē mouēs illō aūt qđ mouet.ſic i oī ꝓtinuo moto mouēs differt a mobili.⁊ ē ibi dare aliō qđ mouet:⁊ aliō qđ mouet. nā nō accidit qđ dcm̄ ē.ſ.qꝫ oportеat mouēs differre a mobili.pp hᵓ qđ ē differre magnitudie aut puitate:ſz qz q̄ztū.i.ſz hᵓ accidit qz illud qđ mouet ē q̄ztuz.nā nō poſſim̄ dicē qꝫ corpa pua moueāt ſeipſa:⁊ nō magna: ⁊ eꝰ.ſz oē qđ mouet:coipſo qꝫ ē qđ q̄ztū ꝓtinuū:opz qꝫ ab aliq̄ moueat.vñ qz ipe vnitates cōponētes aiaz erāt qđ q̄ztū:cū cēnt mobiles:neēc ē aliqd eē motiuū ipaꝫ vnitatū.nō ḡ ipe vnitates nec ipe nūs erat aīa:ſed aīa erat id qđ mouebat illas.ꝯ ſeqt qꝫ ſi ē aialī id qđ ē mo uēs ē aīa.⁊ ēt i nūo id qđ ē mouēs ē aīa.qre aia nō eſt mouēs:⁊ qđ mouet:ut opiabaꝫ Zeno.ſz mouēs ſolū.

Dubitaret forte aliqs quō ē itelligē qꝫ ſpere Democritᵒ cēnt corpa pua ⁊ cēnt

pūcta:cū pūct⁹ nō sit corp⁹.nec sit qd ꝓtinuū:ſz sit termin⁹ ꝓtinui. ¶ Dōz q pūct⁹ qd indiſibile nōiat.ea ḡ q̄ sūt indiſibilia ſz q h⁹ⁱ q̄dāmō pūcta dici pūt.ḡ ſz corpa nālia sunt diſibilia i infinitū.i eo q sūt q̄zta ul'i eo q sūt ꝓtinua.nō tū sūt indiſibilia i infinitū ſz q sūt nālia ⁊ ſm q sūt finita p ꝓpriā ſpēz.qz ē deuēire ad infimā ⁊ mini mā aquā ⁊ ad mīmā carnē ut dī i p°phi⁸. posſet enī tā modicū accipi de aq̄ ul'de carne q ſi acciper pa⁹ plus nō ulteri⁹ remaēret i illa ſpē.corpa ḡ ſic accepta pua q̄ ſic sūt indiſibilia aliq̄ mō pūt dici pūcta ꝓut aliqd ptici pāt de indiſibili.ē ḡ itētio phi dicē q q̄zūcūq; corpa de mocriti ponant eē pua ſz q ſpectat ad ꝓpoſituz nō est dīa iter ſpas motas ul'illa corpa pua mota ex qb⁹ cō ponebat aiaz democrit⁹.⁊ illas vnitates motas ex q-b°cōponebat aiaz ẓeno.nā cū oē qd mouet ab alio mo ueat tā illis corpib⁹ q̄z illis vnitatibus oportebat dare motorē:⁊ qz aīa ḥz rōnē motoris nō erit aīa h⁹ⁱ corpa nec erit aīa h⁹ⁱ vnitates mote ul'h⁹ⁱ nūs mot⁹:ut opiabat Ẓeno.ſz erit id qd mouet h⁹ⁱ vnitates ⁊ h⁹ⁱ nūz:q̄re bñ ꝓcludit in fine rōnis.q aīa nō est nūs ſeipz mouēs: nec est id qd mouet ⁊ qd mouet:ſz est mouēs ſolum.

Alterius forte dubitaret aliqs quō in ꝓtinuo oz dare aliqd qd mouet ⁊ aliqd qd mouet nō qz differat i magnitudic ⁊ puitate ſz qz q̄zt ū ¶ Dōz q i.7.phi.,pbat hec ꝓ q oē qd mouet ab alte ro mouet:c⁹ rō assignat.q̄ztitas ē diſibilitas mobil' nō. n.qz mobile dit magnitudic aut puitate.i.nō qz ē magnū aut puī:iō mouet ab alio: ſz coīpo q oē mobile ē qd q̄ztū:⁊ qd diſibile. ſeqt q oē qd mouet ab alio mo ueat:⁊ q nihil moueat ſeipz p°.nā qcqd pausat pausā te alio nō mouet a ſe:ſz mouet ab alio:ſz oē totū diſib' le pausat pausāte alio:ut pausāte pte.ḡ nulluz tale to tū mouet a ſe.ſz oē tale mouet ab alio.q̄ſ ät ḥ rō Ar. fcā i.7.phi.teneat ⁊ ꝓcludat.i editiōib⁹ q̄s fecim⁹ ſup phiſicis diffuſi⁹ dixim⁹.i pūti ät ſcire ſufficiat q oē cor pus ſiue sit magnū ſiue puū:dū tū sit q̄ztuz ſi mouet ab alio mouet.ualet ät ad ℔ ꝓpō ꝓcli q ait.q nullū cor-pus ⁊ nullū q̄ztū ē ad ſe ꝓſiuū:q̄re nullū q̄ztuz eoipſo q est tale nō mouet ſeipz:qz tūc ageret i ſeipz ⁊ cēt ad ſe ꝓſiuū.est ḡ itētio phi dicē q corpa democriti q̄ztū-cūq; cēnt pua:eoipo q crāt mobilia erāt q̄zta.⁊ p ꝓns nō mouebāt p ſe ſz ab alio:q̄re illa corpa nō erāt aīa:ſz aīa erat illō qd mouebat ea.ſic ēt vnitates q̄s ponebat ẓeno.eoipo q crāt mobiles crāt q̄zte.⁊ qz erāt q̄zte nō mouebant a ſe:ſz ab alio.igit aīa nō erat ille vnitates ut dicebat ẓeno.ſz erat id qd mouebat eas.nā ſic aīa ū est aīal motū:ſz est id qd mouet ipz:ſic aīa nō est vnita tes mote:nec ē nūs mot⁹:ſz magis ē id qd mouet ℔.nō ḡ erit aīa mouēs ⁊ motū:ſz mouēs tm̄. ⌐ Deide cū dic

L.69 ¶ Cōtigit aūt hāc vnitatē q̄dāmō cē: opz eni quādā icē ipſi dīā ad alias: pūcti autē ſolitarij que utiq; dīa erit vna positio.

¶ Adduc 3ᵃᵐ rōnē.circa qd duo facit.qz p°oñdit cuiuſ-modi vnitas ſit illa q̄ ē ꝓstitutia aie.2°ex his q̄ dixerat arguit ꝓ ẓeno.ibi⌊ Si qdē igit. ⌋Dic ḡ q ꝓtigit aūt q̄-dāmō hāc vnitatē q̄ est ꝓstitutīa aie eē ſup.motā:⁊ qz sic est: oz ipſi vnitati ieē q̄zdā dīā ad alias vnitates nō motas.⁊ ſbdit q pūcti ſolitarij.i.vnitatis abſolute ſū pte ſiue vnitatis nō mote q utiq; dīa erit ad vnitatez motā niſi pō.q.d.vnitas:ḡ mota ē vnitas pōnē hūs:⁊ p ꝓns est idē q pūct⁹. ¶ Mōn^m ät q oē motū: eoipo q mouet ē ſituale ⁊ ē alicubi:⁊ dī hīc pōnē.⁊ qz vni-tas hūs pōnē est idē q pūct⁹:vnitates cōponētes aiaz qz erāt vnitates mote:differebāt ab vnitatib⁹ abſolu-te ſūptis pōne:⁊ ſitu:qz h⁹ⁱ vnitates erāt ſituales ⁊ hūtes pōnē:⁊ p ꝓns h⁹ⁱ vnitates erāt idē q pūcta. ¶ Mo tādū ēt q ſic pūct⁹ pōt dici vnitas posita ⁊ hūs pōnē: ſic vnitas pōt dici pūct⁹ ſolitari⁹ ⁊ pōne carē:q̄re vni tates ꝓstituētes aiaz a pūctis ſolitarijs.i.ab vnitatib⁹ abſolute ſūptis ſola pōne differebāt. ⌐ Deide cū dicit.

¶ Sigdē igit sūt altē i corpe vnitates:⁊ pū cta in eodē erūt vnitates:obtinebit eni lo cū pūcti:⁊ tñ qd ꝓhibet i eodē cē ſi duo ſt: ⁊ infinita. q̄ eni loc⁹ idiuiſibilis est ⁊ ipſa.

¶ Si āt i corpe pūcta nūs aie:aut ſi q cor L.70
q̄ i corpe pūctor nūs aie:q̄re ſi nō oīa hūt aiaz corpa:pūcta eni i oīb⁹ vñr cē infinita.

¶ Ex his q̄ dixerat arguit ꝓ ẓeno.dicēs:ſigdē igit sunt al tē.i.diſe vnitates ꝓstituētes aiaz ⁊ pūcta i corpe i eodē erūt vnitates ille ſup.cū pūctis corpis. obtiebit itaq; h⁹ⁱ vnitas locū pūcti:⁊ erūt i eodē loco pūct⁹ ꝓstituēs aiaz ⁊ pūct⁹ corpis:⁊ cū ita sit:qd ꝓhibet in eodē eē:ſi due sūt infinitas.q.d.q ſi due res idiſibiles ul'duo pū cta pūt cē ſil'⁊ infinita ſil'eē poterūt. Nā q̄ loc⁹ est idi uiſibilis ⁊ ipa sūt idiſibilia ēt q̄ sūt idiſibilia nihil au-gēt.vñ q̄ rōne pūt eē duo idiſibilia ſil'ſic ut nihil auge-ant infinita ſil'eē poterūt.erūt ḡ ſil'vnitates aie uel pun cta aie cū pūctis corpis:ſz dīnt hec ab illis: ſz ſi pūcta i corpe:⁊ nūs aie.i.nūs q ē aīa ſup.nō dit:aut ſi q eoꝝ pūctoꝝ q sūt i corpe sūt nūs aīc.i.q est aīa: q̄re nō oīa corpa hūt aiaz.videnī eni pūcta ⁊ infinita eē i oīb⁹ cor-poribus:q̄re i oīb⁹ talib⁹ erit aīa. ¶ Mōn^m sic formādaz cē hāc rōnē q vnitates ꝓstituētes aiaz sūt idē q pūcta cū sint vnitates mote ⁊ pōnē hūtes.tūc ḡ ul'illa pūcta dīnt a pūctis corpis.⁊ tūc ſil' erūt diūſa pūcta: qd est iconueniēs:ul'nō differūt:ſz sūt idē cū pūctis corpis. ⁊ tūc ubicūq; erūt pūcta corpis ibi erit aīa:qz in oīb⁹ corpibus sunt pūcta:in oībus corporib⁹ erit aīma.

Dubitaret forte aliqs qz nō vī icōuēiēs pīa ⁊ diūſa pūcta ſil'cē.nā cū ꝓtigua sint q̄ ultia ſil'ſūt:ut dī i.6.phi⁸.cū ultia lieaꝝ sint pū cta ſi plēs ⁊ diūſe linee ſe ꝓtāgerēt erūt pīa ⁊ diūſa pū cta ſil'. ¶ Dōz q pūcta pūt duplr accipi:ul'q sūt in ex-tremitatib⁹ ꝓtinui:ul'q sūt in ipo ꝓtinuo.plura pūcta exūtia in extremitatib⁹ ꝓtinuoꝝ pūt ſil'eē ſi ꝓtigat ipa ꝓtinua ꝓtiguari:ut rō in ꝓriū arguebat:ſz pūcta exūtia in corpe nō pūt ſil'pīa cē niſi ipa corpa ſe penetrarēt ⁊ ipa corpa ſil'cēnt:⁊ qz q̄ rōne possent eē duo puncta ſil' possent ⁊ infinita:ſeqt q possent pīa corpa eē ſil'⁊ infini-ta.ḡ ſi aīa cēt ꝓposita ex vnitatib⁹ q̄ cēnt pūcta:ut ſeqt ex pōne ẓeno.cum aīa sit i ipo corpe ſi alia cēnt pūcta aie ⁊ pūcta corpis cēnt i ipo corpe pīa ⁊ diūſa puncta ſil:qd ut dcm̄ est stare nō pōt. ⌐ Deinde cum dicit.

¶ Ampl⁹ āt quō pot̄ cē ſepari pūcta ⁊ ab-ſolui a corpib⁹ niſi diuidant lince in pūcta

¶ Adduc q̄rtā rōnē dicēs. ampl⁹ āt ſigdē nō dīdāt lice i pūcta.quō ē pot̄ separi ⁊ abſolui pūcta a corpib⁹ ⁊ alieis.q.d.nullo°.forēt ḡ ſic rō.ſi aīa cēt pūcta:ut ſeq-baf ex pōne ẓeñ.cū pūcta nūq; possint separi a corpib⁹ aīa nūq; ſepaf a corpe.⁊ p ꝓns nunq; corrūpet aīal:qd pz cē falſū. ¶ Mōn^m āt q ſi posſet liea dīdi i pūcta:tūc possent pūcta p ſe cē.ſz cū linea ſp dīdaf i lineas nūq; ſepaf a linea pūct⁹ p ſe ſūpt⁹:ſz ſp ſepaf a linea pūctus. cū aliq̄ pte linee ipi⁹.⁊ q̄ rōne nō ſepaf pūct⁹ a linea:ea dē rōne nō ſepaf linea a ſupficie:nec ſupficies a corpe. ⁊ p ꝓns nec pūcta a corpe:q̄re ſi aīa cēt ꝓstituta ex pū-ctis nūq; aīa separet a corpe:qd ē icōueniēs. ⌐ D.c.d.

¶ Accit āt ſic dixim⁹ ſigdē idē dicē corpus L.71.
q̄ddā ſbtiliū ptiū ipaz ponētib⁹: ſic aūt ſic dīocrit⁹ moūi dic ab aīa ꝓpriū icōuēiēs.

¶ Oñdit hāc opionē cē irrōnabiliorē alīs.⁊ dcīat q p̄-ter ipo^lla cōia q̄ hēt h⁹ⁱ pō.cū alīs pōnib⁹ hēt ēt ipo^lla ꝓpa.circa qd duo fac.qz ꝓponit p°qd itēdit.2°declat

ꝓpositū ibi. Sigdē ḡ. ¶Dic ꝙ accidit aūt sic dixim⁹ sup. huic pōni sic gdē dic idē ponētib⁹. i. dicētib⁹ ipaz aiaz eē qdā corp⁹ sbtiliū ptiū. q. d. id idē icōueniēs qd accidit ponētib⁹ aiaz eē qdā corp⁹ sbtile. accit ḡeno. t sbdit ꝙ sic aūt sup. accit ex hac pōne uł opione: sic democrit⁹ dic corp⁹ moueri ab aia. q. d. id idē icōueniēs qd accidit democrito ex mō ꝺz quē pōebat cōp⁹ moueri ab aia accit ḡenocrati: t segt ꝓpriū icōueniēs. q. d. ꝙ adh⁹ accit huic opioni ꝓpriū icōueniēs. ¶Deide cū dic.

¶ Sigdē eni ē aia i oi eo qd sentit corpe: ne cesse ē in eodē duo eē corpa: si corp⁹ aliqd aia. Nūerū ār dicētib⁹ i vno pūcto pūcta mlta: t oē corp⁹ aiaz hīe: nisi qdā numer⁹ dīns fiat: t ali⁹ ab his q in corpe pūctoꝝ.

L.92. ¶ Accidit ꝙz aial moueri a numero: sic De mocritū dixim⁹ ipm mouere. Quid ē eni differre dicere speras puas: aut vnitates magnas: aut oīno vnitates ferri: utrobiqz eni ē neče moueri aial: i eo qd mouet ipc.

¶ Declarat qd dixerat dicēs: sigdē eni ē aia i oi eo corpe qd sentit neče ē eē i eodē duo corpa si corp⁹ aliqd ē aia sic ḡ ꝺz ponētes aiam eē qdā corp⁹ sbtile seqbat duo corpa eē sil: sic ēt t ḡeno. cuz pōeret aiaz eē cōpositā ex vnitatib⁹ motis siue ex vnitatib⁹ hūtib⁹ pōnē t situ cogebat dicē aiaz eē corp⁹: qz nihil pōt eē tale nisi corp⁹. t p ꝯns seqbat ex hac pōne duo corpa eē i eodē. pp qd icidebat ḡeno. i idem icōueniēs cū ponētib⁹ aiaz eē qdā corp⁹ sbtile. ¶ Rursus accidebat ḡeno. ꝓpriū icōueniēs. ſ sbdit ꝙ aūt nūz dicētib⁹. i. ḡeno. ponēti aiaz eē nūm accidit ꝓpriū icōueniēs. vz i vno pūcto eē pla pūcta. t ulteri⁹ accit ei oē corp⁹ hīe aiaz nisi nūs puncto⁹ aie fiāt qdā nūs dīns: t ali⁹ ab his pūctis q̄ sūt i corpe. h aūt ꝓpriū icōueniēs. quō accidit ḡeno. i rōne pauloaū posita declaratū ē. ¶ Ulteri⁹ ēt accidit ḡeno. aial moueri a nūo: sic dixim⁹ ꝺz Democritū aiam mouere ipz corp⁹. nā sic ꝺz democritū aia exīs spe mouet corp⁹: sic ꝺz ḡeno. aia exīs vnitates mouet aial. vz eni opio ḡeno. i h eē sil's opioni democriti. nā sic posuit democrit⁹ aiaz eē q̄sdā spas puas motas: qb⁹ motis mouebat corp⁹: sic posuit ḡeno. aiaz eē q̄sdā vnitates magnas motas qb⁹ moti mouebat corp⁹. igr ex pte mot⁹ illo eodē mō q̄ arguebat ꝯ democritū ꝑt argui ꝯ ḡeno. ſ segr i lra. gd est eni differre. i. q̄ ē dīa die spas puas: ut dic democrit⁹: aut die vnitates magnas: aut die oīno vnitates ferri. i. p se moueri: ut pōit ḡeno. iter has eni opiones: q̄stū ad h nō ē dīa: qz utrobiqz. i. ꝺz utrā qz neče ē moueri aial ex eoꝝ moueāt spe ul' ipe vnitates. utreqz eni he opiones q̄stū est ex pte mot⁹ poterūt filr ipugnari. ¶ Mōm ār ēt declarata eē illa ta q̄ sup. pōebāt. s. ꝙ ḡeno. accit icōueniēs cōc cū ponētib⁹ aiaz eē corp⁹ sbtile. t ēt accit ei icōueniēs ꝓpriū: t ultra h accidit ei icōueniēs cōe cuz democrito. ¶ Notādū ēt ꝙ sicut democrit⁹ ponit aiam cōponi ex paruis sperís: sic t ḡeno. ponit aiaz cōponi ex vnitatib⁹ magnis. i. ex vnitatib⁹ q̄stis. nā cū pōeret illas vnitates eē motas. t oē qd mouet opz eē q̄stū disibile. cogebat ḡeno. dicere vnitates illas eē magnas. i. eē q̄stas. ¶ Deide cū dic

L.93. ¶ Cōplectētib⁹ igit in vnū numerū: t motū hec qdē accidūt: t multa alia hi⁹. Non eni solū diffōne aie hi⁹ ipole: sed t accūs. Mānifestū ār si qs arguēt aūit ex rōne hac reddē passiōes t opa: ut cogitatōes sēsus: letitias: tristitias: t q̄cunqz alia hi⁹: sic eniz dixim⁹ pus: neqz diuinare facile ē ex ipis.

¶ Improbat opionez ḡeno. q̄stū ad accūtia aie. d. ꝙ cōplectētib⁹ aūt igit in vnū nūz t motū q̄ dicebat ḡeno. eē aiaz accidūt h icōueniētia q̄ dixim⁹: t ēt accidūt mlta alia icōueniētia. nā nō solū ipo[le] eē diffōnē aie eē h⁹: ut dicebat ḡeno. ſz ēt accūs aie sup. ē ipo[le] cogscē ex tali diffōne. nā mānifestū ē ꝙ si qs argumētaūit ex hac rō ne reddē. i. assignare passiōes t opa aie: ut puta cogitatiōes sēsus letitias tristitias: t quecūqz alia h⁹. t sbdit ꝙ sic cuiz dixim⁹ pus ex ipsis que sūt dicta a ḡeno. uel ēt q̄ dicta sūt ab alijs phis neqz facile est diuinare talia. sic eni loquebant democ. ḡeno. t alij phi ꝙ p ea q̄ dicebāt ēt si uoluissem⁹ diuinare uel uaticinari nō erat facile aligd cogscere de passionib⁹ t operibus aie.

Rib⁹ aūt modis traditis ꝺz q̄s diffinīūt aiaz. Alij qdē motu cmūciaue rūt maxie i mouēdo seipaz: alij aūt corp⁹ subtilissimū: aut icorpalissimū. Hec aūt q̄s dubitatiōes t subcōtrarietates hūt ꝓterim⁹ fere: relingtur aūt cōsiderare q̄l'r dī ex cl'tis ipaz eē. dīnt eniz q̄ten⁹ sentiat ea que sūt: t vnūqdqz cognoscat. L.94

¶ Ut dicebat sup phi tripl'r diffiniebāt aiaz. s. motu sensu t icorpeo. t ꝺz h trib⁹ modis uenabāt gdditates ei⁹ duo tm istoꝝ modoꝝ erāt gnales t ꝓncipales. vz uenari aiaz p viā mot⁹ t p viā cognitōis: ſz uēari aiaz p viā icorpei erat q̄si annex⁹. possum⁹ ḡ sic ꝓtinuare hāc ꝓtē ad ꝓcedētē. ꝙ postqz phs improbauit opionē antiq̄rū ꝓ ut uenabant aiaz p viā mot⁹: i ꝓte ista improbat eā ꝓut uenabant aiam p viā cognitiōis. Circa qd duo fac. qz p⁹ ꝓtinuat dcā dicētis. 2° exegt de itēto ibi. ¶ Necū ār est. ¶ Dic ḡ. trib⁹ aūt modis traditis ꝺz quos diffinīūt aiaz. alij qdē cmūciauerūt aiaz eē qd motiuū i mouēdo seipaz. alij ār dixerūt aiaz ipaz eē corp⁹ sbtilissimū aut icorpalissimū alioꝝ. i. icorpalissimū iter alia. t subdit ꝙ h aūt. i. h⁹ passiōes q̄s dubitatiōes hūt t q̄s ꝓtrietates fere ꝓteriūm⁹. i. ptrāsiuim⁹ t assignauim⁹. ¶ Motādū ār ꝙ dicē fere: qz mltas alias sbcōtrarietates siue mltas alias obiectiōes potuisset tāgē Ari. ꝯ has opiones q̄s nō tetigit: t qz has ptrāsiuim⁹ reliquit ꝓsidera re de aia p viā cognitiōis q̄mō dī ipaz aiam eē ex cl'tis. dicūt eni aiaz eē ꝓstitutā ex cl'tis q̄ten⁹ sentiat ea q̄ sūt. i. oia entia t cogscat vnūqdqz eoꝝ. ¶ Mōm ār ꝙ dicit se ptrāsiuisse t improbasse nō solū aiaz eē qd motiuū ſz ēt cā eē icorpalissimū. i. qdā corp⁹ sbale nō ꝙ de h fecerit spāle capl'm: sed in improbādo opiones phoꝝ uc nātiū aiaz p viā mot⁹ improbauit aiaz eē qdā corp⁹ sbtile: qz ut dicebat: tē scgt duo corpa sil'eē. ¶ Deiū cū dic

¶ Necessariū aūt est accidere multa iposs bilia rōni. Donūt enim cognoscere simile sil' tanqz ac si aiam res ponentes. L.95.

¶ Exegt de itēto oīdēs ꝙ nō oz aiaz eē cōpositā ex cl'tis oiuz: ut cogscat alia sic dicebāt antiq. circa qd duo fac sic dupl'r errabāt antiq cōparādo aiaz ad cl'ta. nā qdaz dicebāt aiaz eē ex cl'tis. qdā dicebāt aiaz eē i cl'tis: p⁹ ḡ ꝓbat aiaz nō eē ex cl'tis. 2° oīdit eā nō eē i cl'tis ibi. Et i toto aūt qdā. ¶ Circa p[m] tria fac. qz p⁹ antiq̄rū pōnē oīdit eē falsaz. 2° oīdit cā eē insufficiētē. 3° ꝓbat eē sup fluā. 2° ibi. Dis aūt q ex eo ꝓscutit. ¶ 3ª ibi. Si vo ex cl'tis ¶ Circa p[m]. 2. fac. qz p⁹ ꝓbat aiaz nō eē ex cl'tis ex pte rez cognitarū. 2° ꝓbat h ex pte rerū cogscētiū ibi. ¶ Mltas aūt dubitatiōes. ¶ Circa p[m] q̄tuoꝝ fac. ſz q ex pte rez cognitaꝝ ad q̄tuoꝝ icōueniētia adducī si aia ut cogsceret oia cēt cōpositā ex cl'tis oiuz. q̄rū p[m] cl't q oēs res cognoscibiles ꝺz sui eē nāle cēnt in aia. 2[m] cl't

q̄ oēs res cog̃scibles eēnt eodē mō cōposite.3m est q̄ oēs res cog̃scibiles hērent eadē p̄incipia imediata.4m ē q̄ oēs res cog̃scibiles agerēt in aiaz nō ꝟz q̄ sūt dissimiles ⁊ discouēētes.ſz ꝟz q̄ sūt silles ⁊ conuenientes.1a ibi. Nō sūt aūt ℔ sola. ¶3a ibi. Amplioāt cū. ¶4a ibi. Incouēiēs. ¶Dicit g̃ q̄ nec̄iū ē āt accidē mlta ipolia huic rōni:siue huic pōni.ponūt eni illi cog̃scē sile sili tādz ponētes ipas res i aia ⁊ nō silitudies rerū. ¶Notādū ēt q̄ si va eēt positio antiq̄rū dicētiū q̄ in aia est terra:ut cog̃scat terrā:aq̄ūt cog̃scat aquaz.tūc in aia eēnt res:nō silitudines rerū:ſz res,put hūt eē reale hūt eē corpale:⁊ ꝟz tale eē nō sunt rō cognitionis.si g̃ hoc mō res eēnt in aia sequeret q̄ ipa nihil cognosceret.

Dubitaret forte alīqs:q̄re fit icōueniēs ponē in aia ipas res p̄m eē reale ad ℔ q̄ aia cog̃scat illas. ¶Dom q̄ ly de ℔ in 2o ⁊ 3o diffusius sit tractādū:possum9 tñ q̄ztū ad pñs spectat duplici via oñdē q̄ fit icōueniēs ipas res eē in aia ꝟz eē reale.q̄rū p̄a sumit ex pte rerū cog̃scibiliū.scda vo ex pte aie cog̃scētis.p̄a via sic pz.nā si forma lapidis ꝟz id eē qđ est in re extra eēt in aia:sequeret q̄ ipse lapis cog̃sceret.nā si in aia eēt forma lapidis rō cog̃scēdi:si nō hēret aliud eē i lapide q̄z in aia:seqūret q̄ ⁊ lapis cog̃sceret:qđ ē icōueniens.scda via sic pz.nā ut in 2o meta.di semp id qđ est maxie tale ē rō ⁊ cā oiuz alioꝝ.nā oia alia intm̄ sūt talia iq̄ztū pticipāt aliqd de eo qđ ē maxie tale:ut si ignis est maxie cal's oia alia itm̄ sūt formalr cal'a iq̄ztū pticipāt aliqd de nā ignis:q̄re si cog̃scē maxie cōpetit deo ⁊ subīs sepatis q̄ sūt imālia:oia alia intm̄ sūt cog̃sciti ua inq̄ztū pticipāt aliqd de imālitate.ipe g̃ sensus quiz infimū gradū iter cog̃scitiuas vtutes nisi aliqd pticiparet de imālitate ut nisi eēt susceptiu9 spēi sine mā ni hil oino cog̃sceret.illō g̃ qđ iformat sensuz ⁊ mlto magis id qđ iformat itell'm oz aliqd pticipare de imālitate ad ℔ q̄ possit eē rō cog̃scēdi:⁊ q̄ forme istoꝝ sēsibiliū in re extra hūt eē oino māle.opz q̄ in aia sint ꝟz aliō cē ad hoc q̄ possint eē rō cog̃scēdi. ¶Deinde cū dicit.

¶Nō sūt aūt hec sola:mlta vo ⁊ alia:magis āt fortassis infinita nūero que sūt ex his: ex qb9 qdez igit est vnūq̄dq̄ hoꝝ cog̃scē aiaz ⁊ sentire:℔ cōpositū nō cog̃scet:nec̄ sentiet ut qd est de9: aut hō:aut caro:aut os: silr aūt quodlibet aliud compositoꝝ.

¶Adducit 2m rōnē.circa qđ duo facit.q̄ p̄o ꝓponit qđ ītē dit.2o declarat qđ dixerat ibi. ¶Nō eni qlibet mō. Dicit g̃.nō sūt sola aūt ℎ.i.nō sola elta cog̃scibilia ab aia:sed mlta alia.magis aūt fortassis sūt infinita nūero q̄ sunt ex his.i.ex eltis.ex qb9 qdē igit vnūq̄dq; hoꝝ ē.i.ptingit aiaz cog̃scē ⁊ sētīre:ſz h9i cōpositū ⁊ h9i mixtū ex eltis aia nō cog̃scēt neq; sētiret nisi sup.hēat rōnē cōpōnis ꝟz q̄ illō mixtū ē cōpositū:⁊ nō cog̃scēt qd ē de9.i.qd ē celū aut hō aut caro aut os.silr aūt q̄libet aliō cōpositoꝝ nō cog̃scet aia sup.nisi hēat in se rōnē cuiuslibet mixtiōis:⁊ q̄ h9i rōnes sūt q̄dāmō infinite.erit g̃ q̄dam mō aia cōposita ex infinitis:qđ ē icōueniēs. ¶Mōndū q̄ cū ipse res cog̃scibiles ꝟz q̄ sūt alie ⁊ alie sint alio ⁊ alio mō cōposite.⁊ hēant i se aliā ⁊ aliā rōnē mixtiōis si aia debeat cog̃scē h9i mixta nō sufficit q̄ hēat i se elta: ſz opz q̄ hēat i se h9i rōnes,ꝟz q̄s sūt ℔ mixta cōposita.⁊ q̄ vna res nō cōponit nisi ꝟz vnū modū mixtiōis:ul' g̃ aia nō cog̃scet aliqđ mixtū ul' oportebit dicē q̄ h9i oēs res cog̃scibiles cōposite cōponant p̄m vnā ⁊ eādē rōnē mixtiōis:ut ꝟz illā rōnē mixtiōis ꝟz quā ē cōposita q̄re sic ex p̄ma rone seq̄bat q̄ res cog̃scibiles hērent in aia eē reale:sic ex ista segt q̄ oēs res cognoscibiles cōponant ꝟz vnā ⁊ eādē rōnē mixtiōis. ¶Mōndū autē q̄ dic deū.i.celū eē qđ cōpositū:q̄ logt ꝟz modū Empe.q̄ dicebat oia alia eē cōposita ex q̄tuor elīs ⁊ ex lite ⁊ amicitia.deū aūt.i.celū posuit cōpositū ex q̄tuor elemētis cum amicitia sine lite. ¶Deinde cum dicit.

¶Nō eni q̄libz mō se hñtia elta:hoꝝ vnū q̄q̄z: ℔ rōne q̄dā ⁊ cōpōne quēadmodū dic̄ Empedocles os ⁊ terra. Terra aūt bñ apta i bñ amplis receptaclīs duas ex octo ptib9 sortita est fluide dari:q̄tuor vo vulcano dederūt.ossa aūt alba fcā sunt:nihil igit pfect9 elta in aia esse nisi ⁊ rōes ierūt ⁊ cōpō. Cog̃scet eniz vnūq̄q̄z sile.os aūt aut hoiez nihil nisi ⁊ hec ierūt:hoc aūt qđ impolē sit nihil opz dicē:qs eni dubitabit si ierit in aia lapis:aut homo:similiter aūt bonū ⁊ nō bonū:codē mō ⁊ de alīs. L.76

¶Declarat qđ supposuerat.oñdēs q̄ nō i oib9 est īdē modus mixtiōis dicēs q̄ nō q̄libet mō se hñtia elta cōstituūt sup.vnū q̄dq; hoꝝ.i.vnū q̄dq; cōpositoꝝ:ſz opz ℔ fieri q̄dā rōne:⁊ q̄dā ꝓportiōe:⁊ q̄dā cōpōne:quemad modū dic̄ Emp̄.q̄ os cōpositū ē:q; hum9.i.terra ē coaptata i amplis diffusiōib9.nā elta terre mlta abūdat i ossib9:ita q̄ h9i elta sortitū ē duas ptes ex octo ptib9. q̄tuor aūt ptes dederūt vulcano.i.igni.nā ossa alba facta sūt q; ē ibi mlta de igne.⁊ sup.vnā ptē dederūt aq̄ ⁊ vnā acri:videbat cui Emp̄.elta i.8.ptes.⁊ i aliqb9 mixtis erāt plures de vno elto:⁊ i aliqb9 vo ples de alio:i osse aūt dicebat eē hūc modū mixtiōis q̄ ibi erāt due ptes terre.q̄tuor ignis:vna aeris:⁊ vna aq̄.ℊ nolebat Emp̄.q̄ nō ꝟz eādē rōnē cōponerent oia mixta ex eltis:⁊ q; sic ē:nihil g̃ ē pfect9.i.nihil pdest elta i aia eē nisi ⁊ ierūt ibi rōnes.i.,ꝓportiōes eltoꝝ:⁊ nisi ierit ibi cōpō miscibiliū.nā cog̃scet vnūq̄q; silr:ut os aut hominē nihil.i.nihil tale cog̃scet nisi ⁊ ℔ ierūt.i.nisi in ea dē aia sint h9i rōnes ⁊ cōpōnes ꝟz q̄s sūt ista cōposita.℔ aūt q̄ sit ipolē nihil opz dicē:q; si ℔ eēt:tūc lapis hō ⁊ cetera mixta eēnt i aia:⁊ p q̄s ꝟias eēnt i aia.ió ꝏdit qs eni dubitabit si erit i aia lapis aut hō:silr āt erit ibi bonū ⁊ nō bonū.eodē mō se hēbit ⁊ in alīs mixtis.

Dubitaret forte alīqs:q̄re opz q̄ si aia oz cognoscē h9i mixta q̄ nō solū sint in ea miscibilia:ſz ēt rōnes miscibiliū. ¶Dōz ut dr p°poste.scire ē cām rei cog̃scē:⁊ q̄n illa9 ē cā.nō sufficit g̃ ut sciat effect9 scire cām:nisi sciat ut ē ei9 cā:q̄re si elta sūt cā mixtoꝝ ⁊ cōponūt mixta ut cog̃scam9 ipa cōposita ⁊ ipsa mixta nō sufficit scire elta nisi sciant rōnes ⁊ ꝓportiones p̄m q̄s elta cānt ⁊ cōponūt mixta:⁊ qa p̄m opinionē antiquoꝝ anima nō cognoscit res exteriores nisi ,put hēt in se realr illas:oportebit p̄m illas rōnes ⁊ ꝓportiones q̄ in ea sint lapis hō ⁊c. h9i mixta.

Ulterius forte dubitaret alīqs.vñ segt q̄ hoc posito i aia eēt bonū ⁊ cēnt cōtraria ¶Dom q̄ opz dare aliquā disponē i mā q̄ dr necitas ad quā segt necio introductio forme.elta g̃ reducunt ad mediū ⁊ ad ,ꝓportionē:⁊ q̄n sic sūt ,ꝓportionata,ut regrit nā lapidis necio ex eis ꝓstituit lapis:q̄re si realr sūt i aia elta ⁊ realr ē ibi,ꝓportio ꝟz quā ꝓstituit ibi lapis hō ⁊ ceru9 ⁊ cetera talia necio oia ista eēnt i aia.imo qđ ē plus:illa cadē elemēta que ponebāt antiq cē sub forma aīe:oportebit sil'r sel'ē sb formis oiuz mixtoꝝ cū ibi oporteat realr resuari oēs h9i ꝓportiones ⁊ rōnes.igit cū mixta p̄m eē reale hēant p̄fectates erunt elemēta sil' sub formis p̄fis ⁊ erūt in aia sil' p̄fia:q̄ cuz utrūq; sit icōueniēs.nō opz dicere q̄ nullus sane mentis de hoc dubitare pōt. ¶Deinde cum dicit.

L.77 ¶ Ampli⁹ aũt cum multiplr dicat id qđ ẽ. significat eni aliđ qđẽ ƀ aliqd:aliđ quãtitatẽ aut q̃litatẽ:aut ⁊ qđdã aliud diuersoꝝ p̃dicamẽtorũ:utrũ ex oib⁹ erit aia:aut nõ:sed nõ videnť coia oiuz el'ta eẽ:si igiť quecũqz ſubarũ ſũt:ex his ſolũ:quõ igiť cognoſcet ⁊ aliorũ vnũqđqz:aut dicet vniuſcuiuſqz gn̄is el'ta eẽ.⁊ p̃ncipia,ppa ex qb⁹ aiam cõſtare.erit ḡ q̃litas:⁊ q̃ztitas:⁊ ſuba.ſz ipoſe ẽ ex q̃ztitatis el'tis ſubaz eẽ.⁊ nõ q̃ztitatez. dñtib⁹ itaqz ex oib⁹ hec ⁊ hi⁹ alia accñtia.

¶ Adducit rõnẽ 3ª⁵ dicẽs.ampli⁹ aũt cũ multiplr dicat id qđ ẽ.i.ens.qz aliđ qđẽ ſignificat ƀ aliqd.i.ſbaz.aliđ q̃ztitatẽ.aliđ q̃litatẽ:aut qđdã aliđ diuſoꝝ.i.diuſoꝝ p̃ dicamẽtoꝝ.cũ ḡ ſic ſit utrũ aia erit ex oib⁹ el'tis oiuz p̃ dicamẽtoꝝ aut nõ:ſz nõ videnť el'ta eẽ coia oib⁹ p̃dicamẽtis:imo alia ⁊ alia p̃dicamẽta hñt alia ⁊ alia p̃ncipia.ſi ḡ q̃cũqz el'ta ſũt ſbarũ ex his ſolũ ſup.ẽ aia . quõ ḡ cogſcet aia vnũqđqz alioꝝ p̃dicamentoꝝ.q.d.nullo mõ.aut ſi diceret aliqs eẽ el'ta ⁊ ppa p̃ncipia vniuſcuiuſqz gn̄is.ex qb⁹ ꝙtigit aiaz ꝙſtare.erit ḡ aia ⁊ q̃litas ⁊ ſba ⁊ ſup.erit ẽt q̃ztitas ⁊ vnũqđqz p̃dicamẽtoꝝ:ſed ipoſe ẽ ex el'tis q̃ztitatiſ eẽ ſbaz ⁊ nõ q̃ztitatẽ.dicẽtibus itaqz ex oib⁹ el'tis aiam eẽ ut cogſcat coia ƀ ⁊ h⁹ⁱ ipolia que dicta ſunt ⁊ ẽt alia ipoſſibilia q̃ dicent accidũt eis

Dubitaret forte aliqs utrũ eadẽ ſint, p̃ncipia ſbe ⁊ alioꝝ p̃dicamẽtoꝝ.⁊ vi q̃ ſic:qz qcqđ ẽ cã cãe:ẽ cã cãti:ſz ſba ẽ cã oiuz alioꝝ p̃dicamẽtoꝝ:qz mã ſubta cũ forma ẽ cã oiuz accñtiũ que ſũt i ea.p̃nª igiť ⁊ cãe ſube erũt p̃nª ⁊ cãe oium alioꝝ. ¶ Dom q⁹ ƀ qõ determiat i.12.meᶜᶜ.ubi dr q⁹ p̃nª ſbe ſũt ſba.⁊ p̃nª rlouis ſũt rlo.,put ḡ ſũt alia ⁊ alia p̃dicamẽta ſic opz ponẽ alia ⁊ alia p̃nª.Sz pp rõnẽ factã in ꝓrtũ.ſcicđũ q⁹ p̃m Lõmẽ⁴ʳ⁵ ea q̃ ſũt imediata p̃nª ſbe ſũt mediata p̃nª accñtiſ.ſũt ḡ eadẽ p̃ncipia oiuz media ta:ſz nõ imediata.ḡ cũ cognitio diſticta debeat eẽ p̃ncipia imediata.ſi aia dz cognoſcẽ oia: opz q⁹ ſit ex imediatis p̃ncipijs oiuz:qđ nõ poſſet eẽ niſi oia p̃dicamẽta eẽnt vnũ p̃dicamẽtũ:⁊ niſi eadẽ eẽnt imediata p̃nª oiuz:ḡre ſic ex pº rõne ꝯcludebat res eẽ i aia:p̃m eẽ nãle.⁊ ſic ex 2ª poterat ꝯcludi oẽs res cognoſcibiles hẽre cũdẽ modñ mixtionis:ſic ex hac pte argui põt q⁹ oium cogſcibiliũ ſunt eadẽ imediata p̃nª. ⌈ Deinde cũ dicit.

L.78 ¶ Jncõueniẽs ẽ aũt dicẽ qdẽ ipoſe eẽ ſile a ſili ſentire:aut ſile lili:⁊ cognoſcẽ ſile ſili. Sẽtire aũt pati aliqd:⁊ facẽ:⁊ moueri ponũt.ſilr aũt ⁊ cognoſcere:⁊ intelligere.

¶ Adduc 4ᵐ icõueniẽs.oñdẽs q⁹ ƀz põnẽ antiq̃rũ ſi ſile ſili cogñcit:ſeqť q⁹ ſile a ſili patiať.ƀ ẽ ḡ icõuẽiẽs qđ ait q⁹ icõueniẽs ẽ ãt,dẽ qđ dicebãt ãtiq:⁊ ipoſe ẽ ſile a ſili patiť ut ẽ passibile.ſẽtire aũt ſile ſili.i.p ſile cogſcẽ ſile ſup.ẽ icõueniẽs.nã ſẽtire ãt ponũt.i.dũt i patialiqd ⁊ moui.ſilr ãt ⁊ cogſcẽ ⁊ itelligẽ ſup.vi eẽ qđdã pati:q̃re ſi oia cogſcit ex eo q⁹ patiť aliud ab obis nõ oportet ꝓ hẽat in ſe realiter ipa oba:ut ponebant antiq:qz nihil patiť a ſeipſo:ſed neceſſe eſt nãm aie eẽ aliã ⁊ ſepatã ab oib⁹ talib⁹. ⌈ Deinde cũ dicit.

¶ Multas aũt difficultates ⁊ dubitatiões: hñte ipo dicẽ ſic Empedocles q⁹ corpeis el'tis ſingula cogſcunť:⁊ ad ſile teſtať: qđ nũc dcm̃ ẽ.Quecũqz eni iſũt i aialiũ corpib⁹ ſimplr:terra aut oſſa:nerui:pili:nihil ſẽtire videnť:q̃re neqz ſilia ⁊ tñ cõueniret.

¶ Adducit icõueniẽtia ꝓ opiones ãtiq̃rũ ex pte cogſcẽti uz circa qđ.5.facť ƀz q⁹.5.icõueniẽtia adducit.nã ſi aia eẽt cõpoſita ex oib⁹ ut cogſcẽt oia q̃ztũ ad pñs ſpectat 5.icõueniẽtia ſeq̃renť ex pte cognitiõis ipſi⁹ ſiue ipſoꝝ cogſcẽtiũ.q̃rũ p̃mẽ q⁹ oẽs ptes aialis cogſcerẽt.2ᵐẽ q⁹ vnũ p̃nᵐ nõ cogſcẽt pña.3ᵐẽ q⁹ dᵉ eẽt iſiptẽtioꝝ oibus alijs.4ᵐẽ q⁹ oia cogſcibilia eẽnt aiata.5ᵐ⁊ ultᵐẽ q⁹ alia qđ eẽt i his corpalib⁹ nobili⁹ aia.2ª ibi⁊ Amplı⁹ aũtẽ ⁊ 3ª ibi⁊ Accidit aũt. ⁊ 4ª ibi⁊ Dio,ãt. ⁊ 5ª ibi⁊ Dubitabit aũt. ⁊ Dicẽ ḡ q⁹ mltas dubitatiões ⁊ difficltates hñte ipo dẽ ſic Empᵈ.dicẽ.i.ipa opione ⁊ ipo dcõ Empe.vz q⁹ corpeis el'tis ſingula cogſcank.⁊ qđ nũc dictũ ẽ de cognitiõe teſtať ipſe Empᵈ.ad ſile.i.p ſile.vult eni q⁹ ppa cã cognitiõis ſit aſſiſtatio.q⁹ ſi ſic eẽnt oẽs ptes aialis ⁊ q̃cũqz ſint i aiali cogſcerẽt ⁊ ſẽtirẽt qđ falſuz ẽ tõ ſbdit q⁹ q̃cũqz eni iſũt in corpib⁹ aialiũ q̃ ſũt ſimplr terra.i.q̃ ſũt ualde terreſtria ut oſſa nerui pili nihil ſentire videnť:q̃re neqz ſilia.i.q̃ ſũt ſilr terreſtria ſup.ſunt cogſcitiua.⁊ ſbdit q⁹ tñ q̃ueniret ſup.q⁹ pili ⁊ oſſa ſẽtirẽt ⁊ cogſcerẽt.cũ illa hẽant ſilitudinẽ cuz alijs ⁊ ſint cõpoſita ex el'tis. ¶ Nõᵐ aũt in aiali eẽ q̃ſdã neruos q ſũt organũ ſentiẽdi.ſũt tñ ⁊ ẽt in aiali qdã nerui nal de terreſtres qui nihil ſentiũt. ⌈ Deinde cum dicit.

¶ Ampli⁹ aũt vnũqđqz p̃ncipioꝝ iḡrantia pl'iũ q̃z itelligẽtia exiſtet.Cogſcet qdẽ eni vnũ qđlibet:mlta aũt iḡrabit:oia cni alia. L.79

¶ Adducit 2ª⁵ rõnẽ dr.q⁹ vnũqđqz p̃ncipioꝝ exiſtẽ i iḡrãtia pl'iũ ſup.q̃z i itelligẽtia.cogſcẽt qdẽ eniz qđlibet p̃ncipioꝝ vnũ cũ ſit qd ſimplex.iḡrabit aũt mlta qz iḡrabit oia alia.ḡ vnũqđqz p̃ncipioꝝ pla iḡrabit q̃z itelligẽt:⁊ vnũqđqz p̃ncipiatuz plra cogſcet q̃z aliqđ p̃nᵐ. ¶ Nõᵐ aũt q⁹ cũ p̃nᵐ ſit aliqd ſimplex nõ poterit hẽre ſilitudinẽ niſi cũ vno:⁊ ita nõ cognoſcet niſi vnuz. p̃ncipiatũ vo qđ eſt qd cõpoſitũ poterit hẽre ſilitudinẽ cũ multis ⁊ poterit cognoſcẽ multa.p̃m ḡ Empᵈ.pfectiora erũt p̃ncipiata q̃z p̃ncipia.⁊ etiã aialia ſenſitiua plura cognoſcẽt q̃z ſbe ſepate. ⌈ Deinde cum dicit.

¶ Accidit ãt ⁊ Empedocli iſipiẽtiſſimũ eẽ deũ.Solus.n.el'toꝝ vnũ ñ cogſcet diſcordiã:mõtalia ãt oia.Ex oib⁹.n.vnũqđqz ẽ

¶ Adducit 3ᵐ icõueniẽs dicẽs.accit ãt Empᵈ.deũ eẽ iſipiẽtiſſimũ.nã ſolus ipe nõ cogſcet vnũ de nũo el'toꝝ. i.nõ cogſcet vnũ el'tũ ſiue nõ cogſcet vnũ p̃nᵐ:ut non cogſcet diſcordiã.mortalia ãt oia cogſcẽt oia p̃nª:ga vnũqđqz mortaliũ ẽ ex oib⁹ el'tis. ¶ Nõᵐ ãt q⁹ ut pli es dcm̃ ẽ Empᵈ.ponit.6.p̃nª.vz 4⁰ʳ el'ta ⁊ litẽ ⁊ amicitia ⁊ dic q⁹ mortalia cõpoebant ex oib⁹ iſtis p̃ncipijs. deuz aũt q ẽ icorruptibil dixit eẽ cõpoſitũ ex 4⁰ʳ el'tis ⁊ ex amicitia ſine lite.nã ex lite ſine diſcordia ƀz q⁹ ponebat cãbaſ ois corruptio.p̃m ƀ ḡ mortalia cogſcebãt oia que erãt cõpoſita ex oib⁹ p̃ncipijs:ſed deᵘ nõ cogſcet oia.qz nõ cognoſcet diſcordiã.eẽt itaqz inſipiẽtior mortalibus alijs. ⌈ Deinde cum dicit.

¶ Dio aũt pp quã cãz:nõ oia hñt aiaz que ſunt qñ oia:aut el'tũ:aut ex el'to:aut vno: aut plurib⁹:aut oib⁹.Neceſſe eſt eniz vnũ aliqđ cognoſcere:aut quedã: aut omnia. L.80

¶ Adducit 4ᵐ icõueniẽs.vz q⁹ ƀz hãc põnẽ ſeq̃reť q⁹ oia cogſcibilia eẽnt aiata:⁊ q⁹ oia cogſcibilia cogſcerẽt.iõ ait.oio aũt pp quã cãz nõ oia q̃ ſũt.i.oia entia hñt aiaz oẽ eniz ens ƀz ãtiqs phos aut ẽ el'tũ aut ẽ ex el'to uel ex el'tis:qz oẽ ens aut ex vno el'to aut ex pl'ib⁹ aut ex oib⁹ neẽe ẽ ḡ oẽ ens cogſcẽ aut vnũ aliqđ aut q̃dã aut oia. ¶ Nõᵐ q⁹ ſi ƀz ãtiqs phos aſſilatio ẽ,ppa ⁊ imedia-

ta cā cognitiōis:tūc qcqd hz silitudinē cū aliq cogscit illō.igr cū oē ens ul hēat silitudinē cū vno si ē ex vno elto: ul cū plib⁹ si est ex plib⁹:ul cū oib⁹ si est ex oib⁹ oē ens cogscet vnū ul pla ul oia:sed cū qcqd cogscit hēat aiaz oē ens erit cogscēs ⁊ hēbit aiaz:qđ est icōueniēs.

Dubitaret forte aliqs:qr vi falsum eē q oē ens ul sit el tū ul ex el tis:qr sbe se paratc nō sūt h ul illō. ¶ Rursū falsū est q oē cogscēs sit aiatū:qr tūc itelligētie hērēt aiaz. ¶ Dōm q h phs logt supponēdo dcā antiq̄ꝝ phoꝝ q nō pceperūt nisi corp⁹:⁊ maxie logt h ꝯ emp.q dixit oia ul eē el tuz uel ex el tis.hz h ḡ uerū est q oē ens ul est el tū uel ex el tis. ¶ Rursus cū nullū corpale cogscat nisi sit aiatū:opte bat Emp.pcedē oē cogscēs aiatū eē. ⌈ Deide cū dicē.

L.81. ¶ **Dubitabit ā t utiq̄ aliqs:⁊ qđ ē vnū faci ens ipa:māe.n.cōpant el ta:maxie eniz p priū ē illō ptinēs qōcūq̄ ē.aia ā t aliqd me li⁹ eē:⁊ an tigus ipol e est:ipoli⁹ aūt adhuc itel lu.rōnabilissimū.n.hūc eē nobilissimū ⁊ dinū fm nāz:el ta ā t dōt eē pma entiuz.**

¶ Adduc 5ᵐ ⁊ ultᵐ icōueniēs.oēs q aia nō ē ex el tis sz ē ptinēs el ta:qr si eēt ex el tis eēt i his corpalib⁹ aliqd digni⁹ aia:qđ ē oino icōueniēs:⁊ maxie ē icōueniēs ḋ aia itellīua.ſō ait q dubitabit ā t utiq̄ aliqs qd est faciēs vnū ipa el ta.nā el ta ꝯpant māe:⁊ oz sp q aliqd ptineat ea:illō ā t ptinēs qōcūq̄ ē.maxie eni pp:riū ē sup.q sit qd nobile ⁊ qd dignū:sz i his corpalib⁹ eē aliqd meli⁹ ⁊ ātiqus aia ē ipol e.⁊ ipol lus est ā t adh c itellīu.i.adhuc ipol lus ē eē aliqd nobili⁹ itellu.nā rōnabilissimū ē hūc i.itellz eē nobilissimū ⁊ qd dinū hz nāz.⁊ sbdit q el ta dīr p entiū:qb⁹ sup.aia est por dignitate ⁊ pfectione. ¶ Mōn m ā t vi rōnis i h pfitē:qr q̄tūcūq̄ el ta dicant p entia aiata ⁊ maxie itellz ē digniora oib⁹ el tis ⁊ oib⁹ q̄ sūt i his corpalib⁹:sz si aia eēt ex el tis tūc illō qđ ptineret illa el ta ex qb⁹ cōponeret aia eēt digni⁹ aia.esset itaq̄ i his corpalib⁹ aliqd digni⁹ aia:qđ cū fit icōueniēs cogimur dicē aiaz nō eē ex el tis:sz eē ptinēs elemēta.

L.82. **Omnes ā t ⁊ q ex eo q sentit ⁊ cogno scit aia:q̄ sūt ex el tis dōt ipaz:⁊ qui maxie motiuū ⁊ nō de oi dicūt aia neq̄ eni sensitiua:oia motiua: vident eni eē q̄dā aialiū:⁊ mouētia fm locū:⁊ tū vi det hoc solo motu mouere aia aial.**

¶ Dost q̄z oēdit opionē ātiq̄ꝝ dicētiū aiaz ꝯpōi ex el tis eē falsa:i pte ista oēdit eā eē isufficiēte.ōdit ā t ps ista in.4.pte hz q̄ q̄drup¹ oēdit cē ōfectū ⁊ isufficiētiā in ātiq̄ꝝ dcis.2ª ibi[Silr ā t]3ª ibi[Si ā t aliqs]4ª ibi [Hoc ā t sustinuit]dicē ḡ.q oēs ā t q dōt aiaz ex el tis eē ex eo q aia sentit ⁊ cogscit ea q̄ sūt.i.entia:⁊ q dicunt aiaz eē maxīmū motū nō dōt de oi aia.i.locuti sūt insufficiēter:qr cū ōberēt log ḋ aia ulr loquīt ḋ q̄dā aia q̄re nec oia aiata sūt sēitia:ut pz i plātis:nec oia sēsitiua sūt motia:qr vīr eē q̄dā de nūo aialiū q nō sūt motia hz locū:⁊ tū vi aia mouē al.h solo motu.vz.motu locali. ¶ Mōn m ā t q sol hoib⁹ dati sūt sēsus ut ꝺbuiāt tā necitati vite q̄z ēt ad sciaz.ceteri ât aialib⁹ dati sūt sē sus solū ad necitatē vite.ſō ut dicet i 3ō h⁹:aialia hūtia oia necia i loco gña nia ñ mouēt motu locali,pgressiuo sz mouēt solū hz dila nes ⁊ ꝓstri nes.diffr ḡ aiaz p eē ali qd motū ē diffinire aiaz isufficiēter:cū ñ oīs aia sit tal

Dubitaret forte aliqs.qr nō vi uer eē q aia moueat solū motu locali.qr sic ḋ t⁹ appetitīa ē q̄dā po⁸ aie.sic ⁊ ḋt⁹ augñ ua ⁊ nu a sunt po⁸ aie utq̄ ā t sint dūse po⁸ hz rē ul hz rōnē ñ spectat ad hē li[m]:sz ad 2ᵐ.nūc ā t sciī sufficiat has eē pōs aie.ḡ cū aia p appetitū moueat motu locali:p augñ nes moueat motu augm̄ti:p nut tus ḋo vi mouē motu alterōnis.flz igr vi eē qđ i lra ḋi q aia moueat h solo.vz motu local. ¶ Dōz ⁊ q aliq mot⁹ sint ab aia.nō tū sic inoteſcit nob aliqd eē aiatū ex eo q aliqd nutrit ul augūtat sic ex eo q local r mouet.nā mot⁹ nutriōis ē q̄dām nob occl t⁹.mot⁹ ḋo augm̄ti q̄dām inoteſcit nob p motū locale:qr it ātū nob appet aliqd augm̄tatū eē in ꝫtū cer nim⁹ ip̄z occupare maiorē locū:ul saltē ñ ē nob sic manifest⁹ mot⁹ augm̄ti:sic mot⁹ local.nā potissime iudicamus aliqd aiatū eē cū videm⁹ q mouet ex se local r.nō ḡ dī i lra q nulo⁹ sint alij mot⁹ ab aia:sz q vi aia h solo motu mouē:qr h sol⁹ mot⁹ iter oēs alios mot⁹ maxie vi ⁊ mānifestat eē ab aia.ē g̃ itētio phi q cū antiq dicebāt aiaz eē qđ motiū itētio eoꝝ erat log solū de motu locali.qr h sol⁹ mot⁹ maxie vi eē ab aia.cū ḡ nō ois aia moueat h motu isufficiēter de aia loqbant. ⌈ De.c.d.

Silr ā t ⁊ qcūq̄ itelli m ⁊ sēsitm̄ faciūt ex el tis vīr eni plāte viuē ñ pticipātes loci mutatiōe nz sēsu:⁊ aialiū mlta itelligētiā nō hīe

¶ Assigt 2ᵃᵐ isufficiētiā dicēs.q qcūq̄ faciūt itellīui ⁊ sensitm̄ ex el tis:silr ā t sup.loquīt isufficiēter:qr nō loquīt de oi aia:qr plāte vīr viuē ⁊ nō sūt ptcipātes loci mutatiōe nec sēsu:⁊ ēt mlta aialia vīr nō hīe itellectū. ¶ Mōn m ā t q si diffiniat aia eē qd motū:isufficiēs ē diffō:qr nō ois aia est tal r. Rursus si dīcat eē qd sensitm̄ ēt isufficiēter dī.qr nō oia aiata sentiūt.āplⁱ⁹ si dicerēt qd itellīui eē erit isufficiēs ſmo:qr nō oia aiata hūt itelligētiā.diffōnes g̃ ātiq̄ꝝ siue sumant penes motū:siue penes cognitionē sensitiuā:siue penes itellī nā sp sūt isufficiētes ⁊ nō ꝓpetūt oi aie. ⌈ Deide cū.d.

¶ Si ā t aliqs ⁊ hec segregaūit:posuerit q̄ itell m ptē aliquā aīc.Silr ā t ⁊ sensitm̄: nz utiq̄ sic dicet ḋ oi aia:neq̄ de tota nī vna

¶ Assigt 3ᵃᵐ isufficiētiā.d.q si ā t aliqs segregaūit hc.i. segregati uolūit log de his.i.de sēsitio ⁊ itellīno:⁊ posuerit itellz ptē aliq̄z eē aie.silr ā t ⁊ sensitm̄ dixerit esse ptē aie:⁊ dixerit se uelle log solū de his ptib⁹ aie:neq̄ utiq̄ sic dicet de oi aia:qr nō logt de uegetatiua:neq̄ logt sufficiēter de oi aia.i.de oi aia tota ul de vna aia. ¶ Mōn m ā t q ātiq ḋo aiaz eē qd motū ul qd cognitiuū mlr ipl r ōficiebāt.p⁹ qr nō loqbant de aia ulr:cū nō ois aia sit tal r.2⁹ qr de nlla aia loqbāt sufficiēter:qr aie itellīue siue aie hūane ul ēt aie sēsitle:ut aie bruto ꝓpetūt mlta alia q̄z cogscē ⁊ sētire:ut appetē augm̄tari uegetare ↄc.talia.dato ḡ q ātiq dicerēt ⁊ segregati uellēt loq de aia hūana ⁊ ḋ aia alioꝝ aialiū si nō loqrēt ḋ oi aia:nec ēt sufficiēter loqrēt ḋ vna aia. D.c.d.

¶ Hoc ā t sustinuit:⁊ q̄ est i orpheicis uocatis carmib⁹ rō.dīc eni aiam ex toto igredi respiramētū q̄ fert a uētis:non pol e itaq̄ plātis h accidē:neq̄ aialiū qbusdā siqdez nō oia respirāt. L.83.

¶ Assigt 4ᵃᵐ isufficiētiā i dcis ātiq̄ꝝ ⁊ maxie i dcis orphei.ō.q rō q̄ ē i carib⁹ orphei.i.illi⁹ pocte orphei sinstinuit h q̄ qđ fuit isufficiēs.nā orphe⁹ isuffi ter locut ē ḋ aia.dīc.n.aiaz igredi ex toto aē:⁊ dīc aiaz eē respiramtū q̄ aia exīs respira tus fert i corp⁹ aial a uētis.uēt⁹.n. hz sic opinātes ōferēdo aeré rspiratū i corpe aial ōferebat ⁊ aiaz.hc ât pō ē isuffi⁸:qr ñ ꝓpetit oib⁹ aiat l.ſō ait q ñ po ē itaq̄ h acci r plāt l:cū plāte ñ attral ât aeré nz qbusdā aialiū.su.h accīt:sigḋ ñ oia aialia rspirāt.⁊ sbdit q h ât latuit sic opi e.Mōn m ā t q dicētes aiaz eē respira us ul eē aeré respiratū:ut dicebat orphe⁹ isuffi er loquīt:qr plāte ñ respirāt cū sint aiate.nec ēt oia alia rspirāt.sic g̃ opinātes latuit q ñ oia aiata rspirāt: qr si h ñ latuiſſz eos ñ dixissēt aiaz eē rspira us ul eē ae-

rē respiratū. Mōn^m ēt q orphe^9 di fuit rōnē posuisse i carmib^9 ul' ad lrāz. qr mō poe^co p metra ⁊ p cāmia suā pōnē scripsit: l' di sua rō fuisse i carmib^9: qr sua dcā ita erāt dscia ⁊ psuasiua ⁊ allectia q merebāt dici q̄dā cā mia. di eni ille orphe^9 fuisse tā dulcis pciōato^r: ut lapi des. i. hoies lapideos duros ⁊ siluestres inclinaret ad suā uoluntatē. fuit enī iste orpheus ꝓmus: ut dr: qui in duxit hoies siluestres ⁊ morātes in siluis ut ꝓstituerēt ciuitates ⁊ viuerēt ciuīr. ⸫ Tunc sequit illa pars.

L.84 ¶ Si vo ex eltis aiaz facē oz nihil oz ex oi b^9. sufficiēs cni ē altera ps ꝯrietatis seiāz diiudicare ⁊ oppositā. Recto cni ⁊ ipm ⁊ obliquū cogscim^9. Iudex. n. utrorūqz ca nō ē recto: obliquū āt neqz sui ipi^9 nz recti.

¶ In q̄ postq̄z phs oñdit opionē ātiq̄z eē slāz ⁊ insufficiē tē oñdit ipāz eē supfluā. nā ātiq̄ loq̄ntes ꝺ aia dicebāt q̄dā supflua ⁊ ꝺficiebāt i nec̄ijs. iō ait: q̄ si oz facē aiaz ex eltis ut cogscat ētia: nt oz. i. ñ oz eā facē ex oib^9 eltis q: sufficiēs ē altera ps ꝯrietatī iudicare seipāz ⁊ oppo sitā. qr recto. i. p rectū cogscim^9 ipz rctū ⁊ obliquū. utri usq̄ eni. i. tā recti q̄z obliq iudex ē rectū: ⁊ segī q canō i. regla: ut i lra cō. ē recto. i. ꝓpetit rcto. q sit reg^a p quā cogscim^9 tā ipz q̄z obliquū. obliquū āt nz sui ipi^9 neqz recti pt su. eē iudex nec reg^a. ¶ Mōn^m ât vi rōnis h^9 in h^9 phistē. q si aia eēt ppo^a ex eltis: nt cogscat oia. nō oz eā ponē cōpo^ta ex oib^9 eltis. nā cū p calz possim^9 cogscē frz tā q̄z ei^9 pua^onez: ⁊ p hūidū siccū suffic i ea eē du as q̄litates: ut possit cogscē oēs q̄litates. a sili suffic eā esse cōpo^ta ex duob^9 eltis: ut possit cogscē oia 4^or elta. ¶ Mōn^m ât q nō ē oio sile ꝺ recto ⁊ obliq ⁊ ꝓrietate ext oz: qr obliquū p se loquēdo nō dic ntiā pua^nt ꝯ rcti: sic tenebra pua^uc ꝯ lucis: ⁊ qr pua^o de se nō ē ens: ut i p^o phi^lo di. obliquū nlīo^r ē cogsci^lc p se nisi p rctū: ita q re ctū ē iudex sui ⁊ obliq: ꝯ q̄ls ꝓrioz: cū ꝓria sint h^9 eo dē: ut p^r i. x. me^ca. oz q dicat aliq̄z nāz positiuā. ncrūtū qr vnū ꝓrioz ē pfecti^o alio: sp vnū ꝺ hīe rōez hīt^9: aliꝺ rōnē pua^nt^a. ꝯ h^9 g frz di eē pua^o cal' i q frz nullaz nāz dicat: qr frz positie ē q̄dā q̄litas. uerūtū nā illi^o giis h^9 q ptiet calz ⁊ frz pfecti^o rbuat i calo q̄z i fro: ⁊ ex h^9 calz ꝺ hīe rōez foīe ⁊ hīt^9. frz vo rōez pua^nt^a: ⁊ qr sp p ꝯriū qꝺ hz rōnē hīt^9 ē aptū natū cogsci ꝯrīū qꝺ hz rōnē pua tiōis. ex^m iductū de rcto ⁊ obliq itm ē sile iq̄sitū facē ad ppo^m: qr sic p rctū ē aptū natū cogsci obliquū sic p alterā ptē ꝯrietatī ē apta nata cogsci i liq̄. Tūc segī i^a ps

L.85 ¶ Et i toto ât qdā miscerī ipāz dīt: vī Tha/ tassis ⁊ Thales opiat^9 ē oia cē plena dijs

¶ In q̄ postq̄z phs iprobault opionē dicētiū aiam eē ex eltis gra h^9 iprobat opionē dicētiū aiaz cē i eltis. Circa qꝺ duo facē. qr p^o ppōit h^9 opionē. 2° assīgt h^9 opio nis rōnē ibi. ¶ Opiarī ât. ⸫ Circa p^m duo facē. qr p^o nar rat pfatā opionē. 2° eā iprobat ibi. ¶ Hoc ât hz. ⸫ Dicē g q̄ qꝺā dīt aiaz miscerī i toto vnīūso: ita q i ipis eltis dicebāt aiaz eē. vī tassis ⁊ thales. i. ille phs q uocat thales opiat^9 ē ex h^9 oia plēa dijs. ¶ Mōn^m ât q antiq phi: ⁊ ēt adh^c mlti retinēt illū modū q ꝺs sit aia mūdi ⁊ qr aia ē i q̄lz pte corpis ꝺs ē tot^9 i q̄lz pte vnīūsi. pec cauerūt tū i h^9 mlti antiq̄z: qr crediderūt ꝺcū eē fo: alr aiaz mūdi: ⁊ ex h^9 hūit ortū i^a opio: ut i ipis eltī eēt aia

Dubitaret fortē aliqs ꝺ opione illī^9 thal: qr si ꝺs exīs aia mūdi eēt i q̄lib^9 pte vnīūsi: sic aia i q̄lz pte cor^lis: ñ pp h^9 segī q oia sint plēa dijs: sz q oia sūt plēa deo. ¶ Ꝺz q si uellem^9 exponē lra ꝓ^ll: qō, ppo^ta nō hīet locū. nā ubi nos hēm^9 q oia sūt plēa dijs. i lra ꝓ^ll ꝺi. q oia sūt plēa deo. sz si lraz sal uare uolum^9 dicē possim^9 q pl'o ⁊ mlti ātiq̄z h^9 mlti tudinē pfectionū reptaz ipsuerūt mlitudinē deoz: ut p^r ex pcō, i li^o suo de electiōe tri omatica. ꝯm h^9 g nō solū oia sūt plēa deo: sz oia sūt plena dijs. ⸫ Deīn cū dr

¶ Hoc ât hz q̄sdā dubitatiōes: pp quā eni cāz i acre: aut i igne aīa cū sit nō facit aial i mixto: ⁊ hoc in his melior esse putata.

¶ Improbat h^9' pōnem. Circa qꝺ tria facē. qr p^o adducit vnū icōuēiēs ꝯ h^9' opionē. 2° adducē aliꝺ. 3° cōcludit ex dcis q qcqd dicāt sic opinātes semp dicunt ad icōue nies. 2^a ibi. ¶ Queret eni utiq̄z. 3^a ibi. ¶ Accit ât. ⸫ Dicē g q h^9 aūt. i. h^9 pō hēt q̄sdā dubitatiōes. i. sequunt ad eā qdā icōueniēcia: quoz pmū icōueniēs est. qr pp quam cām in aere aut in igne aīa cū sit nō facit aial. in mixto aūt supple facit al'. q̄si dicat. q si aīa est in toto vnīūso ⁊ est in ipsis eltis: tūc sic mixta hūtia aiaz sunt aialia: sic ⁊ elta sunt aialia: imo multo magis aia exīs in eltis faceret aialia q̄z exīs in mixtis: eo q aia elemētoz sit nobilior aia mixtoz. iō sequit i lra: q ⁊ h^9 in his. i. aia que est in eltis putata est melior: supple q̄z illa que est i mixtis. erūt ergo elta aialia: qꝺ paret esse falsum.

Dubitaret fortē aliqs. qr nō vi esse uez q in qbuscūq̄z mixtis sit aia q illa sint aialia. nā ⁊ plāte hūtes aiaz nō dīr aialia cē. ¶ Ꝺōm q antiq phi nō loquebant de aia nisi p cōpationez ad motū ⁊ sensuz. ⁊ qr aia sensitiua. ⁊ ꝑm locuz motiua nō est aia plātaz: q̄z aialiū: optebat q i qbuscūq̄z cēt aia ꝑ ut de ea loq̄bant ātiq q illa cēnt aialia. ⸫ Deide cū. ꝺ.

¶ Queret eni utiq̄z aliqs: quā ob cām q̄ in acre aia ca q̄ i aialib^9 melior ⁊ īmortalior.

¶ Assignat 2^m icōueniēs. ꝓtinuck aūt sic. q melior vi eē aia q̄ est in eltis q̄z in elētatis ⁊ in mixtis: sz si aia in mixtis facē aial mlto magis in eltis ꝺ facē aial. q si nō facī i eis aial: q̄re ponit illa aia melior. iō aūt q̄rit aliqs ob quā cāz aia q̄ est i aere. i. in eltis ē melior ⁊ īmortali or q̄z ea que est i aialib^9: q̄n dicat. nō poterū h^9' rō assī gnarī. ¶ Mōn^m aūt q h^9 cōmētatorē aia q̄ est in eltis deberet eē digniōr q̄z illa q̄ ē i elīatis. qr ē cū miori ꝓri etate. nā lz vnū eltū ꝓricē alteri: ipa tū elta nō sūt ꝓpo sita ex ꝓrijs: nec hūt i se ꝓrietatē: sz ipa mixta i scipsis ꝓ rietatē hūt: qr sūt ꝓposita ex ꝓrijs. ¶ Mōn^m ât q q̄sto fola ē nobilior tāto magis plicit ⁊ dat nobili^o ee mā: si q̄ ee aiatū est nobili^o q̄z eē inaiatū: si aia mixtoz dat ppo corpi q sit aiatū: ⁊ q sit aial: mlto magis aia elc mētoz q̄ ē nobilior dabit ipis eltis q sint aialia. nl' q optebit dare elta eē aialia nl' q aia i eis nō sit nobilior ⁊ īmortalior q̄z aia mixtoz. ot īmātes igī aiaz cē i eltis qcqd dicāt icīaūt in icōueniēs. ⸫ Deide cum dicit.

¶ Accidit aūt utrobiqz icōueniēs ⁊ irrōna bile: ⁊ nāqz aial dicere ignē: aut aerez ma gis irrōnabiliū est: ⁊ nō dicere aialia: cum anima insit inconueniens est. L.86

¶ Cōcludit ex dcis q qcqd dicāt sic opinātes sp icidunt i icōueniēs dicēs. q accit aūt utrobiqz icōueniēs ⁊ ir rōnabile. ⁊ nāqz dicē ignē: aut aerē: aut aliqꝺ eltū esse aial ē magis, irrōabile irrōnabiliū. i. nalde irrōnabile: ⁊ iō nō dicē elta cē aialia cū aia isit cis. est ēt icōueniēs.

¶ Mōn^m aūt eē nalde icōuēiēs dicē alicubi cē aiaz ⁊ id nō eē aiatū. qr tē nō eēt dīa iter h^9 aiaz ⁊ nō h^9. si g i eltis est aia ul' elta erūt aialia: qꝺ est nalde inconueniēs. cū careāt organis ul' alicubi erit aia: qꝺ nō faciet cor pus aiatū: qꝺ est icōueniēs. ⸫ Deide cū dicit.

¶ Opinari ât vident aiam cē: ⁊ in his qui totū ptib^9 sikis spēi: q̄re neccuz ipsis dicē ⁊ aiaz sil' spēi ptib^9 cē si intercipi aliquid cōti nētis in aialib^9 aialia fiunt. L.87

¶ Assignat h^9' opionis cāz. Circa qꝺ tria facē. qr p^o assīgt h^9' rōnē. 2° arguit ꝺ eā. 3° epilogat circa ꝺcriata. 2^a ibi. ⸫ Si ât acr ⁊ 3^a ibi. ⸫ Manifestū igr. ⸫ Dicē g q opiant ât

vldent aiaz eē ⁊ i hīs.i.eltis:qm̄ totū ē silis spēi ptīb⁹ q̄re neēe est eis dicē aiaz eē silis spēi in ptīb⁹ ⁊ in toto: sed ita q̄ si ps aeris est aiata:⁊ tot⁹ aer est aiat⁹.⁊ ꝯdit si aialia sūt aiata itercipi aliqd ptinentis.i.pp itercipi continentis aliqd in aialibus.q.d.q̄ isti sic opinantes opinabant aialia fieri aiata pp̄ q̄ qdā ps aeris ptinē tis aialia p respirationē attrahebat ⁊ itercipiebat i ipsis aialib⁹.ex ꝯ ꝯcludebāt aerē aiatū esse.q̄ ps aeris attracta p respirationē erat aiata. ¶ Mōdū āt vīz rō nis h⁹ in ꝯ ꝯsistē:q̄ si ps aeris attracta ⁊ itercepta p re spirationē fac aīal aiatū:q̄ tādiu aīal viuit:⁊ est aiatū q̄diu pōt respirare:cū pp q̄ vnūq̄q;⁊ illud magis: si ps aeris respirata facit esse aiatū animal segf q̄ ꝑa ps aeris mlto magis sit aiata:ſz cū aer sit eiusdē rōnis i toto ⁊ i ptīb⁹:si aliq̄ ps aeris ē aiata:o; totū aerē aia tū eē.erit ḡ aia i ipo aere ⁊ pari rōe i eltis alijs. ¶ Mo tādū āt hāc lrāz introduci alr a cōmētatore ⁊ alr a the mistio.nā cōmē⁹ introducē eā ut dcm̄ est.vz q̄ ps aeris respirata ut dicebāt sic opinātes:ē aiata:ió pp silēz rōnē i toto ⁊ i ptīb⁹ tot⁹ aer aiat⁹ erit.themi⁹ vo ait q̄ cū cor pus aiāl ꝑstet ex 4⁰ eltis ex q̄ corp⁹ aialis ē aiatū illas ptes eltoꝝ cōponētes h⁹ corp⁹ o; aiatas esse.⁊ q̄ elta sūt eiusdē rōnis i toto ⁊ ptīb⁹:op; tota elta aiata eē.

Dubitaret forte aliqs.quō rō hoꝝ ꝓbox defi ciat. ¶ Dō; q̄ si introducat h⁹ rō ut introducit eā Cōmē⁹ stati appet falsitas.q̄ ps aeris attracta p respirationē:l; i aialib⁹ respirātib⁹ faciat ad ꝯtinuationē vite inq̄tū fac ad refrigrōnē cordis silla tīm ps aeris nō ē aiata:nec pp̄ o; totū aerē aiatū eē.si vo introducat ut introducē eā themi⁹ ēt falsa ē rō.q̄ elta nō sūt i corpe aīāl sb̄ ꝓprijs fozis:nec sūt sb̄ actu:ſz vir tute.ió; corp⁹ aialis fit aiatū:nō pp̄ posſum⁹ cōcedē ignē ul aerē uel aliqd eltū aiatū eē. ⁊ Deinde cū dicit.

¶ Si āt aer qdē discerpt⁹ silis spēi:aia autē dissilis ptīb⁹:b̄ qdē aliqd ipi⁹ existet.vz.ali ud āt nō existet:neēe est igit ipāz silis ptis esse:aut non vnū eē in qualibet parte ois.

¶ Ꝛmprobat h⁹ rōnē ꝑ quā illi ꝑbi arguebāt elta aiata eē dicēs.si āt qdē aer discerpt⁹.i.diuisus a toto.i.si illa ps aeris respirata q̄ attrahit ⁊ sepat a toto est silis spēi supple cū toto.aia aūt est dissilis spēi.q.d.q̄ h⁹ rō im plicat oppoſita.q̄ si pp eādē rōnē in toto ⁊ in ptibus uolunt oñdere totū aerē aiatū eē.q̄ ps aeris est aiata: oporteret q̄ eēt simlr aia in toto ⁊ in ptīb⁹ : ⁊ tū ipi po nebāt eā dissimilē.q̄ ponebāt q̄ in ptīb⁹ eltoꝝ est aia corruptibilis.i toto vo ꝛcorruptibil.ió segf in lra.q̄ b̄ qdē q̄ est aliqd ipi⁹.i.q̄ ē aia tot⁹ existet.i.nō corrū pet aliq̄.vz q̄ ē aia ptis nō existet.i.nō corrūpet.neēe ē igr aiaz eē silis ptis.i.silis spēi ⁊ eiusdē rōis i pte ⁊ i toto:ita q̄ si vna ē corrup⁹ ⁊ alia.aut si b̄ nō ꝑt pōi nō ꝙuēit eē vnū.i.vnā aliq̄ aiaz i q̄lz pte ois.i.i toto elto. nō ḡ ipa tota elta sūt aiata:ut isti nitebāt. ⁊ Ult⁰ cū dr:

¶ Manifestū igit ex dictis:q̄ neq̄ cognoscere ineſt aīe:ꝑ id q̄ est ex elemētis:neq̄ moueri ipſam bene neq̄ uere dicitur.

¶ Epilogat circa determiata dicēs.q̄ manifestū est ḡ ex dcis q̄ nō iest aie cogscē.i.nō cōpetit aie q̄ cogscat.ꝑ pter id q̄ est cōpoſita ex eltis.⁊ subdit q̄ neq; bñ neq; uere dcm̄ est ipāz aiaz moueri p scipam.ita q̄ aia sit sipāz mouēs.i deteriando ḡ de aia utroq; mō peccabāt phi ⁊ q̄ztū ad cogni⁹ ⁊ q̄ztū ad motū:ut p hīta ma⁹ ē

L.88 q Uoniā aūt cogscē iest aie ⁊ sentire ⁊ opinari:adhuc ꝙcupiscē ⁊ delibe rare:⁊ oino appetitus:sic aūt ⁊ ſm locū mot⁹ ab aia.in aialib⁹ aūt augmētuz: ⁊ stat⁹:⁊ diminutio utꝝ toti aie vnūq̄dq; hoꝝ ipſi:⁊ oi itelligim⁹ ⁊ sentim⁹ ⁊ alioruz vnūq̄dq; facim⁹:⁊ patimur:aut ptīb⁹ alte ris altera:⁊ viuē igr utꝝ i aliq̄ hoꝝ sit vno aut i plīb⁹:aut i oib⁹:aut aliq̄ alia causa.

¶ Nec ꝑs dīa fuit ꝯ totū ꝑcedēs in q̄ post q̄; ꝑbs ꝓbauit opiones antiq̄ꝝ q̄ztū ad totā aiaz:ꝓbat opiones eoꝝ q̄; ad ptes aie. Circa q̄ tria fac.q̄ ꝑ⁰ ingrit quō h⁹ ꝑ⁰ posse ꝑtes pōles cōpanf ad aiaz.2⁰ recitat circa ꝑ opionē q̄rūdā phoꝝ.3⁰ illā opionē ꝓbat.2ª ibi ⌊ Dicūt itaq; ⌋ 3ª ibi ⌊ Quid igit ꝓtinet ⌋ Dicit ḡ: qm̄ aūt iest aie.i.cōpetit aie cogscē ⁊ sentire ⁊ opinari.ad huc aūt ꝙcupiscē ⁊ deliberare ⁊ oino appetit⁹. sic aūt ⁊ mot⁹ ſm locū i aialib⁹ ab aia.adhuc aūt ⁊ augmētuz ⁊ stat⁹ ⁊ decremētū.oia ḡ illa sūt ab aia.⁊ q̄ sic est:rō nabilr q̄rit utꝝ vnūq̄dq; hoꝝ in sit toti aie:⁊ oi aie:ita q̄ itelligim⁹ ⁊ sentim⁹ ⁊ vnūq̄dq; supple alioꝝ facim⁹ ⁊ patim̄ supple ꝑ totā aiaz aut alteris ptīb⁹.i.ꝑ alteras ptes.⁊ nō ꝑ totā aiaz altera facim⁹ ⁊ patim̄.⁊ ēt rōna bilr q̄rit utꝝ viuē sit i aliq̄ hoꝝ vnū ul i plīb⁹ aut in oi b⁹.vi eni de ipo viuē eē spālr difficultas utrū sit i aliq̄ ut p aliquā vnā talē potētiā aut ꝑ plēs aut p oēs aut sit aliq̄ alia cā ipsi⁹ vite. ¶ Notādū aūt q̄ dic facim⁹ ⁊ patimur.q̄ potētiaꝝ aie q̄dā sūt actiue ut nutritiua ⁊ augmētatiua.q̄dā vo sūt passiue ut sensus ⁊ appetit⁹

Dubitaret forte aliqs.quō ista companf ad aiaz. ¶ Dōm q̄ aia vna exīs ꝑz eēntiā h⁹ plēs potētias: q̄rū q̄dā nō sūt organice nec sūt act⁹ alicui⁹ ptis corpis ut itellect⁹ ⁊ uolūtas.q̄dā vo dīnt formalr ⁊ rōne:ſz nō dīnt sbo ⁊ magnitudie: ut sensitiuū: ⁊ appetitiuū:ſz locū motiuū:⁊ fan⁹.ubi cūq; eni ē sensitiū ibi ē appetitiū:⁊ ꝑz locū motiū ⁊ fā ta.hec eni nūq̄ sepanf magnitudie ⁊ sbo.vñ videm⁹ i aialib⁹ q̄ disa viuūt q̄ i q̄libet pte rebuanf sensus ⁊ fā ta.⁊ si b̄ rebuanf i q̄libet pte ozibi eē letitia ⁊ tristitia. letitia aūt q̄ ꝓsequit ꝓueniēti.tristitia vo q̄ ꝓsequit dis cōueniēti:q̄re erit i q̄libet pte ꝑz locū motiū:ita q̄ q̄li bet ps aīāl disi viuit ⁊ sentit:⁊ si pūgit retrahit: q̄ si ne motio ꝑz locū eē nō pōt.b̄ ḡ nō sepanf adiuicē.aliq̄ vo sepanf ab alijs ſz alia nō sepanf ab eis:ut uegetatiua sepat a sensitiō ſz sensitiū nō sepat ab illo.⁊ b̄ tā i eodē aiato q̄zi diūsis.i eodē eni sepat uegetatiua a sensitiuo. q̄ i eodē aliq̄ ptes viuūt ⁊ uegetanf ⁊ nutriunt ⁊ augmētanf:q̄ tū nō sentiūt ut ossa.i diūsis vo ēt sepat.q̄ repiunt aiata viuētia ⁊ nō sentiētia ut plāte.sensitiuū vo uō sepat a uegetatiō nec i eodē aiato nec i diuersis. q̄ nulle ptes alic⁹ aialis sentiūt q̄ nō uegetanf.nec est aliqd aiatū qd̄ sentiat ⁊ nō viuat. ⁊ Deide cū dicit.

¶ Dicūt itaq; qdā ptibilē ipam:⁊ alio qdē intelligere:alio aūt ꝙcupiscere. L.8

¶ Narrat circa b̄ opionē q̄rūdā phoꝝ.circa q̄ duo fac q̄ ꝑ⁰ fac q̄ dcm̄ ē .2⁰ hāc opionē ꝓbat ibi ⌊ Quid igr cōtinet. ⌋ Dicit ḡ q̄ dicūt itaq; qdā phi ptibilē eē ipāz aiaz ⁊ alio qdem itelligē.alio aūt cōcupiscere.

Dubitaret forte aliqs.i q̄ errabāt isti phi sic opinādo aiaz eē ptibilē. ¶ Dōm q̄ si ꝑsiderenf ꝑhita q̄drup' errare poterāt: ita q̄ ꝑm⁹ error eē poterat q̄ itelligerēt aiaz eē ptibilē ꝑm sbam: ita q̄ i eodē aiato eēnt diūse aie p eēntiā.scds error eē poterat q̄ si nō itelligebāt aiaz ptibilē ꝑz sbaz:ſz ꝑz po tētias:q̄ tū cēt sic ptibilis ꝑm potētias q̄ q̄libet potē tia determiaret sibi organū spāle.uā ut dicebaf i eodē aiato est vna aia p eēntiā:⁊ nō q̄libet potētia determi nat sibi spāle organū.q̄ itellect⁹ nulli⁹ ptis corpis est act⁹. Tertⁱ⁹ error eē poterat q̄ aia sic eēt ptibilis ꝑz po tētias q̄ singule potētie nō solū differāt adiuicē rōne:

sed ēt diant magnitudie ꝛ ſbo. nā ut dicebaſ: q̄dā ſūt potētie aie que nunq̄ ſepant adinuicē ſbo: ut fantaſ. appetitiuū ſenſitiuū ꝑm locū motiuum nō ſepant a tactu. Quartus erro: eē poſſet q̄ ſi aia eſſet ptibilis ꝑm potētias q̄ ſicut quedā potētie ſepant ab alīs ſbo: ita alie poſſent ſepari ab eis: ut ſicut uegetatiuū ſepatur a ſenſitiuo. q̄ quedā aīata uiuūt ꝛ nō ſentiūt: ꝛ in eodē aīali q̄dā ptes uegetant q̄ nō ineſt ſenſus: ſic ecōuerſo: ſenſitiuū pōt ſepari a uegetatiuo. ⁊ Deide cū dicit.

¶ Quid igit̄ ꝓtinet aiaꝫ ſi ptibilē apta nata nō eni utiq̄ corp⁹: ui eni ꝓriuꝫ magis aia corp⁹ ꝓtinē: egrediēte eni ſpirat: ꝛ marce
L.90 ſcit. ¶ Si igit̄ alteꝝ aliq̄d unā ipaꝫ facit: illud maxie erit aia: oportebit aūt iteꝝ illud querē: utrū unū aut multaꝝ ptiū ſit: ſiq̄dē eni eſt unū: pp q̄d nō mox ꝛ aiaꝫ unum: ſi ꝫo diuiſibile iteꝝ rō quereꝛ: q̄d eſt ꝓtinēs: ꝛ ſic utiq̄ ꝑcedet in infinitum.

¶ Improbat h⁹ opionē de ptibilitate aie. Circa q̄d quatuor facit. ꝑm q̄ q̄druplr pōt errari circa ptibilitatem aie. nā p⁰ oñdit q̄ aia nō eſt ptibilis ꝑm eēntiā: ita q̄ i aiali ſit aia multiplex ꝑm ſbam. 2⁰ oñdit q̄ nō eſt ptibilis ꝑm potētias: ita q̄ quelibet potētia determiet ſibi aliquā ptē corpis: ꝛ aliq̄d ſpāle organū. 3⁰ declarat q̄ nō eſt ptibilis ꝑm potētias: ita q̄ quelibet potētie differāt adinuicē magnitudie ꝛ loco. 4⁰ manifeſtat: q̄ ēt nō eſt ptibilis ꝑm potentias: ita q̄ ſic alique potentie pñt ſepari ab alīs: ita eē ille poſſint ſeparari ab eis. 2ª ibi⌊ Dubitabit. ⌋ 3ª ibi⌊ Videt aūt plāte. ⌋ 4ª ibi⌊ Vident aūt ꝛ que in plātis. ⌋ Dicit g̃. q̄ ſi aia eſt apta nata ptibilis ſupple ꝑm eēntiā: ita q̄ ſit multiptium ꝑm ſbam. q̄d g̃ ꝓtinet aiaꝫ. i. q̄d uiuit ꝛ q̄d ꝓtinet illas partes q̄ nō ſepent. nō eni utiq̄ corpus pōt eē ſic ꝓtinens uidet eni magis ꝓriuꝫ. nā aia magis ui ꝓtinē corpus ꝛ ea que ſunt in corpe q̄ non diſſoluant: q̄ꝫ ecōuerſo. q̄ egrediēte aia a corpe corpus expirat ꝛ marceſcit ꝛ diſſoluunt oīa que ſunt in corpe. ſi g̃ aliq̄d alterū a corpe facit ipam aiaꝫ unā: illud utiq̄ ſic ꝓtinēs maxime erit aia. oportebit aūt iterū querē illud. i. de illo ſic ꝓtinente ꝛ uniēte: utrū ſit unū ꝑm eēntiā aut ſit multipartituꝫ ꝑm ſbam. q̄d ē illud eni ſic ꝓtinēs eſt unū: pp q̄d non mox ꝛ aiam ponimus eē q̄d unū. ſi ꝫo illud cōtinens aiaꝫ eſt diuiſibile: iteꝝ rō quereret q̄d eſt ꝓtinens illud diuiſibile. ꝛ ſic utiq̄ ꝑcedet in infinitū: aut ſtāduꝫ erat in ꝑmis. ¶ Notādū aūt regulā eē phi q̄ quotiēſcūq̄ eſt abire in infinitū ſtādū eſt in ꝑmis. ſi g̃ aia eſt multiptiū ꝑm ſbaꝫ ꝛ aliq̄d ꝓtinet ipaꝫ: pari rōne illd ꝓtinēs hēbit alid ꝓtinēs. ul g̃ eſt abire in infinitū: ul ſtādū eſt in ꝑmis. ꝛ dicēdū eſt aiaꝫ nō eē ptibilē eēntialr n⁹ eē multipartiū ꝑm ſbam. ⁊ Deinde cum dicit.

L.91. ¶ Dubitabit ām aliq⁹ de ptib⁹ ipſi⁹ quā pōnē hꝫ unaq̄ꝫ i corpe: ſi eni tota aia oē corpus ꝓtinet: ꝓuenit ꝛ ptiū unāquāq̄ꝫ ꝓtinē aliq̄d corpis: ꝫ ām aſſilaſ ipoſſi: qlē eni ptez: aut quō itellus ꝓtinebit grauē eſt fingere.

¶ Remouet 2ᵐ errorē circa ptibilitatē aie. vꝫ q̄ aia nō ē ſic ptibilis ꝑm potētias q̄ q̄libet potētia determinet ſibi determiatā ptē corpis ꝛ ſpāle organū. q̄ itellect⁹ nulli⁹ ptis corpis ē act⁹. ſō ait q̄ dubitabit ām aliq⁹ ꝛ de ptib⁹ ipſi⁹ aie quā potētiā hēat unaquaq̄ ps in corpe nō eni quelibet potētia aie determiat ſibi aliquā corporis ptē. nā falſum eſt credē aiam ſic ptibilē q̄ ſi tota aia ꝓtinet oē. i. totū corp⁹: unaquaq̄ ptiū. i. unaquaq̄ potētiaꝫ aie ꝓtinet aliq̄d. i. aliquā ptem corporis. hoc aūt. i. q̄ quelibet potētia determinet ſibi aliquā ptem corpis aſſimilaſ ipoſſibili. q̄ qualē ptē aut quō itellus ꝓtinebit aliquā partē corporis graue eſt fingere. naꝫ ſi per figmētū uellemus loqui nō eēt leue aſſignare quā ptē corporis determinet ſibi intellect⁹ cū ipſe nullius partis corporis ſit actus. ⁊ Deinde cum dicit.

¶ Videnſ aūt ꝛ plāte deciſe uiuē: ꝛ aialiuꝫ L.92.
q̄dā icſoꝝ tāq̄ cādē hūtia aiam ſpē: ꝛ ſi nō numero unaquaq̄ quidē ptiū ſenſum hēt ꝛ mouet ꝑm locū in q̄dā tempus.

¶ Remouet 3ᵐ errorē circa ptibilitatē aie. vꝫ q̄ aia nō eſt ſic ptibilis ꝑm potētias que ſingule potētie differāt adinuicē magnitudie ꝛ ſbo. circa q̄d duo facit. q̄ p⁰ facit q̄d dictū eſt. 2⁰ remouet quādā cauillationē poſſibile ꝛ fieri circa ꝓtacta ibi⌊ ſi aūt nō pmanēt. ⌋ Dicit g̃. q̄ uident aūt ꝛ plāte deciſe uiuere: ꝛ quedā ptes aialiuꝫ deciſoꝝ ſupple deciſe uiuūt tanq̄ illa ſint hūtia eandē aiaꝫ ſpē. ꝛ ſi nō nūo. ꝛ ſbdit q̄ unaqueq̄ qdē illaꝝ ptiuꝫ inciſoꝝ aialiū hēt ſenſuꝫ ꝛ mouet ꝑm locū in q̄daꝫ tpe. i. nſq̄ ad aliq̄d tēpus. nā mēbra aialiū anuloſorū inciſa: ꝛ mouēant per aliq̄d tēpus: nō tū diu cōtinuat in eis h⁹ mot⁹. ¶ Notādū aūt q̄ ſi plāte deciſe uiuūt ꝛ ſi plātaꝫ creſcūt ꝛ uegetant: oꝑ q̄ in q̄libet pte reuenſ oēs potētie quas regrit aia plāte: ꝛ ſi in una parte reſeruaſ una potētia: utpote nutritiua: in alia ꝫo pte reſeruet alia potētia: utpote augmētatiua: tūc nō quelibet ps plāte nutriret ꝛ augmētaret. q̄d ꝑz ēē falſuꝫ. ꝛ tunc plāte deciſe nō uiuerēt nec creſcerēt: q̄d ad ſenſuꝫ ꝑz ēē falſuꝫ. nō g̃ ſic eſt aia ptibilis ꝑm potētias q̄ quelibet potētie differāt adinuicem magnitudine ꝛ ſbo. ¶ Notādū aūt q̄ ſi diuidaſ aial anuloſuꝫ in qualibet pte reſeruabiſ ſenſitiuū ꝛ ꝑm locū motiuū. nō ergo hē potētie ſunt ſepabiles adinuicē magnitudine ꝛ ſubo. ergo tā per ea que uidemus in plātis q̄ per ea que uidemus in ptib⁹ quorūdā aialiū inciſoꝝ ꝑz uerū eſſe q̄d dicebaſ. vꝫ q̄ aia nō eſt ſic ptibilis ꝑm potētias q̄ ſingule potētie differāt adinuicē magnitudine ꝛ ſbiecto. ¶ Notādū aūt q̄ q̄ꝫdiu plāta eſt una ꝓtinua. ꝛ q̄ꝫdiu aial anuloſuꝫ nō diuidit tādiu eſt ibi una aia nūo ꝑm actum. diuiſa aūt plāta uel diuiſo h⁹ aiali in qualibet parte reſeruabiſ aia. ꝛ ille partes hūt eandē animā nō numero ſed ſpecie. ⁊ Deinde cum dicit.

¶ Si aūt nō pmaneret: nulluꝫ incōueniēs L.93.
eſt. inſtra eniꝫ nō hūt q̄b⁹ ſaluēt nām: ſed nihilominus in utraq̄ ptiuꝫ oēs exiſtunt ptes: ꝛ ſilis ſpēi ſunt adinuicē: ꝛ toti adinuicē q̄dē: ſicut que non ſepabiles ſunt: toti aūt aie tanq̄ indiuiſibili exiſtente.

¶ Remouet quādā cauillationē poſſibilē fieri circa ꝓtacta. diceret eni aliq⁹ q̄ mēbra aialis diuiſi nō diu manēt nec diu pūt uiuē: ſꝫ ꝫ nō eſt q̄ quelibet ps nō hēat aiaꝫ: ſꝫ q̄ nō pōt in eis ꝓtinuari uita: q̄ nō hūt organa nā q̄libet ps deciſa nō hꝫ os nec ſtōcū q̄d poſſit digerē cibū. ſō ait. ſi aūt nō pmanēt. i. ſi nō diu uiuūt ptes aiaſ deciſe nullū icōueniēs eſt. q̄ nō hūt iſtra quib⁹ ſaluēt nāꝫ ul uitā: ſꝫ nihilomin⁹ tū i utraq̄ ptiuꝫ aialis deciſi exiſtūt oēs ptes. i. oēs potētie q̄ regrunt ad aiam talis aialis. ꝛ ſbdit q̄ h⁹ potētie ſunt ſilis ſpēi adinuicē: ꝛ toti adinuicē. ſic ille q̄ nō ſunt ſepabiles toti aut aie tāq̄ ipa tota idiuiſibili exiſte. ¶ Notādū aūt q̄ quāto aia eſt magis pfecta tāto regrit maiorē diuſitatē in organis: q̄ꝫto ꝫo eſt magis impfecta tāto regrit minorē diuerſitatē: ita q̄ aie impfecte q̄ſi in ſinglis ptib⁹ corpis exercerēt oēs opōnes ſuas. ſō huſuſmodi potētie ſunt ad iuicē ſiles: q̄ nō ſeparanſ magnitudic: ſed ſunt in

eodē subo ⁊ q̄ſi in q̄libet pte corpis reſeruat vnaquaq; talis potētia. ergo ſunt ſiles tales potētie. q; regrūt ſiles ptes corporis. ¶ Rurſus h⁹ potētie dicunt ſiles toti aie. q; in eodē ſiles opones ſiūt in ptib⁹ corporis ⁊ in toto corpe. ipſa eni aīa iperfecta dicit cē indiuiſibilis. q; nō diuidit ita q; in vna pte corpis ſit vna potentia ⁊ exerceat vnā oponē: in alia vo ſit alia potentia ⁊ exerceat aliā opōnē: ſed in oīb⁹ ptib⁹ corpis quodāmō reſeruant oēs ptes aie. ⌜ Ultimo cū dicit.

L.94 ¶ Videt aūt ⁊ que in plātis aīa p̄ncipiū q̄ dā cē: hac eni ſolū coicāt ⁊ aialia ⁊ plāte: ⁊ ipſa quidē ſepat a ſenſibili p̄ncipio: ſenſum aūt nullum ſine hac habet.

¶ Remouet q̄rtum errorē circa ptibilitatē aie. vz q; aīa nō eſt ſic ptibilis ꝫ potētias q; ſic q̄dā potētie ſepant ab alijs: ita alie ſepent ab eis. q; uegetatiuū ſepat a ſenſitiuo. ſenſus aūt non ſepat ab eo: ſō ait q; vī aūt ⁊ aīa que eſt in plātis cē quodāmō p̄ncipiū uegetādi. ⁊ ſubdit q; hac ſola. i. ſola uegetatia coicāt aialia ⁊ plāte: ⁊ ipa q̄dē uegetatiua ſeparat a p̄n⁹ ſenſibili. i. a ſenſu: ſed nullū aīatū hēt ſenſū ſine hac. i. ſine uegetatiua. q; ꝫ uegetatiuū ſepet a ſenſu: ſēſus tn nō ſepat a uegetatio.

¶ Explicit p̄mus liber de aīa.

¶ Incipit liber ſecūdus.

Lom mēti p̄mi

Ve q̄dē a poriby tradita ſūt de aīa dcā ſūt. Itez āt tāq̄ ex p̄ncipio redeam⁹: tētātes determinare qd eſt aīa: ⁊ que utiq; erit cōiſſima rō ipſius.

¶ Poſtq̄ phs determīanit de aīa ꝫ opionē antiq̄rū. In pte iſta determiat ſm opionē p̄priā. circa q̄ duo fac. q; p⁹ ptiuat ſe ad dicēda. 2⁹ exequit de itēto ibi ⌊ Dicam⁹ itaq; vnū q̄dā gen⁹ ⌋ Dic ḡ q; q̄ ſūt dcā. i. recitata ⁊ narrata: q̄ q̄dē ſūt tradita de aīa a poriby. i. ab antiqs. itez aūt tanq̄ ex p̄n⁹ redeam⁹ tētātes determiare qd eſt aīa: ⁊ q̄utiq; erit coiſſima rō ipi⁹. ¶ Mōn⁹ aūt q; ſic dictū fuit i ꝓlogo narrāde erāt opiones antiq̄ꝝ qten⁹ bñ dcā acceptarem⁹: male vo dcā renuerem⁹. ⁊ q; modicū aut nihil bñ dcm̄ iuētū fuit i eoꝝ opionib⁹. ſō ait q; q̄ſi a p̄n⁹ vult redire ⁊ determiare de aīa. talr eni vult ſe hic phs erga antiqs. ⁊ ſic vult a p̄n⁹ determīare de aīa: ac ſi nihil eēt dictū ab eis. ¶ Mōn⁹ ēt q; de aīa dupr diffō dari pōt. vna cois: ⁊ alia p̄pa. cois eni diffō de aīa hētur ex eo q; ipa eſt act⁹ corpis organici: ſic ⁊ q̄libet foīa eſt act⁹ ſine māe. p̄pa vo diffo de aīa inueſtigari pōt cogſcēdo ei⁹ potētias. nā ex diūſitate potentiaꝝ aīe ut put aliq̄ aīa dat ſuo corpi q; vīnat ſoluī. aliq̄ vo q; vīnat ⁊ ſentiat: ⁊ aliq̄ q̄dē q; vīnat ſentiat ⁊ itelligat: inueſtigare poſſum⁹ diūſitatē nāe ipi⁹ aie ⁊ dare q̄ſi p̄priā diffinitionē ei⁹. ¶ Mōn⁹ ēt q; ubi nos hēm⁹ q; quereda eſt coiſſima rō ipi⁹: in alia ſra hētur que rēda eſt magis p̄pria rō ipi⁹: ⁊ utrūq; aliq̄ mō fac phs. Nā p⁹ inueſtigat coiſſimā rōnē ipi⁹ aie dādo talē diffinitionē de ipa que cuilibet aie cōpetit.]Poſtea determinat de diūſitate potētiaꝝ aie qb⁹ cognitis aliq̄ mō habem⁹ vīā ut magis ſpāliter cognoſcam⁹ aīam. ⁊ ut formem⁹ de ipa magis p̄prias ⁊ magis ſpālē rōnem.

Dubitaret forte aliqs. q; videt hic phs cōtradicē his que i ꝓlogo dixerat. ſbi eni videbat inuē nō eē accipiēdā de aīa rōnē cōem ſz ſpālē. hic aūt vult q; ⁊ coiſſima rō ei⁹ accipienda ſit ¶ Dōm q; itellect⁹ itelligēdo rē diffōnē formāt. que diffō ē expſſiua ⁊ ſignificatiꝝ rei: ⁊ p h⁹ diffō nē formatā ab itellectu itelligim⁹ rez gditates. ¶ Diffinitio ḡ duplr pōt cōparari ul' ad ipas gditates rez q̄rū eſt ſignificatia. uel ad ipz itellectū cui deſernit. put telligit h⁹ gditates. vñ ⁊ cōmētator in. 7. meta. ubi dat dīā iter diffōnē dialecticā ⁊ meta. ait hec duo ptinē ad diffōnē. ſ. q; ſit ſignificatia gditatis rez ⁊ q; ſit organū ⁊ iſtrm itellect⁹ deſeruiēs ei ad itelligēdū gditates ipas. cū ḡ q̄rit utz de aīa ul' de aliq̄ alia re reddē da ſit diffō cois ⁊ giīal'. ſi cōparam⁹ diffōnē ad ipaz rez cui⁹ ē ſignificatia ſic ſemp diffō giīalis ⁊ cois ē ipropa q; gen⁹. ꝑpe nō dic foīaz vnā nec gditatē vnā ul' ypoſtaliz vnā. imo ut dixim⁹ i p⁹ hui⁹. nā giīis put cōpat ad ul'e q̄dē in itellectu eſt ꝛcept⁹ ſūpt⁹ ex tenui ſinglariū ſiliitudie. ſz ſi cōparem⁹ diffōnē ad itellim ut defuit ad itelligēdū. q; ſūt nobis p⁹ nō ꝛfuſa magis: ⁊ cogſcēdo coīa. pcedim⁹ in cognitionē ſpāliū: nō ſūt abijciēde diffōnes cōes. phs itaqz inuebat ſupi⁹ nō cē dādaz cōez ⁊ giīalē diffōnem ipi⁹ aie. pp ipropetatē quā hñt h⁹ diffōnes ex pte rez. hic aūt dic q̄rēdā cē coiſſimam diffōnē ipi⁹ aie. pp h̄ q; tales diffōes ⁊ ſi hñt aliqs ipropetatē ut cōpant ad res: ſūt tñ organa ⁊ iſtra defuientia itellectui ad cogſcēdas nās rerū. ⌜ Deide cū dicit.

¶ Dicim⁹ itaqz vnū q̄dāz gen⁹ eoꝝ q̄ ſūt ſubaz ipāz: hui⁹ āt aliō q̄dē ē ſic māz: q̄ ſm ſe q̄dē nō ē h̄ aligd: aliō aūt forma ⁊ ſpēz: ſm quā iam dī h̄ aligd: ⁊ tertiā que ex his Lō.2.

¶ Exeq̄t de itēto. circa q̄ duo fac. q; p⁹ inueſtigat de aīa diffōnē cōez oi aie. 2⁹ q; nō ē ſiſtēdū in diffōne cōi. ingrit circa aīaz diffōnes ſpāles ⁊ ꝑpas ibi ⌊ Quī aūt ex icertis. ⌋ Circa p̄m tria fac. q; p⁹ uenat ptes ponēdas i diffōne aie. 2⁹ ꝛcludit diffōnē ei⁹ tāq̄z uenatā. 3⁹ declarat q̄dā declaranda circa diffōnē ipſi⁹. 2ª ibi ⌊ Meēe eſt ḡ. ꝫª ibi ⌊ Dic aūt dī. ⌋ ¶ Ad euidētiā p̄me ptis. ſciē dū q; aīa ⁊ oīs foīa que ē pfectio māe hēt ſiles diffōnē diffōnib⁹ accūtiū. q; ſic in diffōnib⁹ accūtiū ponit ſbz q̄d eſt p̄ter coꝝ eēntiā: ſic in diffōnib⁹ taliū formaꝝ ponit mā uel corp⁹ q̄d ē p̄ter eēntiā forme. hę ḡ diffōnes ⁊ ille ſūt p additamēta. in diffōnib⁹ aūt p additamēta ut tradit phs. 7. meta. ē modus p̄ri⁹ reſpcū diffōnū ſbaꝝ. nā in diffōnib⁹ ſbaꝝ q; nō ſūt p additamīta q̄d ē ibi potētiale ſe hēt ut gen⁹: ⁊ q̄d ē foīale ſe hēt ut dīa ut ſi aīal rōnale eſt diffō hois aīal i hac diffōne ſe hēt q̄ſi potētiale ⁊ ut mā: ⁊ rōnale ſe hēt q̄ſi actuale ⁊ ut forma: ꝫ i diffōnib⁹ accūtiū eſt ē̄rio. nā ſi diffiniat ſym⁹ q̄d ē naſus cau⁹: li curu⁹ ſe hēt q̄ſi gen⁹: ⁊ naſus q̄d eſt ſbm ⁊ māle reſpcū ei⁹ ſe hēt q̄ſi dīa. Nā ſic aīal eſt cōe ad oē ſenſibile: addito tñ ei h̄ q̄d ē rōnabile ꝺ̄hit ipz ⁊ ꝓſtituit hāc ſpēz ſbe q̄ eſt hō: ſic cauū eſt cōe ad oē ꝓfūdū. ⁊ addito ſibi naſo ꝺ̄hit ⁊ ꝓſtituit h̄ accūs q̄d ē ſymuz. ſic ēt i diffōne formarū ſe hēt. nā eē actū p̄m uel cē actū ſbalē eſt cōe cuilibet forme ſbali: ſz eē actū ſbalē ⁊ p̄m corpis phici potētia vītā hñtis ē ꝓpriū aiarū. in hac ḡ diffōne ea q̄ ſe tenēt ex pte act⁹ ſe hñt q̄ſi gen⁹. ſz ea q̄ ſe tenēt ex pte potētie ⁊ ex pte corpis ſe hñt q̄ſi dīa. i. uenādo ḡ ptes poſitas in diffōne aie duo fac. q; p⁹ uenat ea q̄ ſe tenēt ex pte act⁹ ſine giīis. 2⁹ ea q̄ ſe tenēt ex pte corpis uel ex pte dīe. 2ª ibi ⌊ Sube aūt maxie. ⌋ ea āt que in diffōne aie ſe tenēt ex pte act⁹ ⁊ ex pte giīis ſūt tria. nā aīa eſt act⁹ ſbalis ⁊ p̄m⁹. Circa p̄m ḡ tria fac. ꝫ q; tres diuiſiōes ponit. nā p⁹ ponit quādā diuiſionē p quā vult hic q; aīa eſt qd ſbale. 2⁹ ponit diuiſionē aliā p quā uenat q; aīa hēt rōnē act⁹. 3⁹ ponit diuiſionē tertiā p quā hēri pōt q; aīa eſt act⁹: nō qlibet: ſed p̄m⁹. ex his ḡ trib⁹ diuiſiōib⁹ uenari poſſim⁹ q̄cūq; in diffinitiōe aie tenēt ſe ex pte giīis ⁊ ex pte act⁹. 2⁹ diſio icipit ibi ⌊ Eſt aūt mā. ꝫª ibi ⌊ Et h̄ dup⁹. ⌋ Dic ḡ q; nos uti q; poſſim⁹ dicē ſbaz cē vnuz q̄dā gen⁹ eoꝝ q̄ ſūt. i. cē q̄dā gen⁹ eutis ⁊ h⁹ q̄dē ſbe aliō q̄dē ſe hēt ſic mā q̄d ꝫ ſe nō eſt in actu. aliud aūt ſe hic dicim⁹ q̄ſi formā ⁊ ſpēz ꝫ q̄ā. dī iā h̄ aligd in actu. ⁊ ē dare tertiā ſbaz q̄ eſt cōpoſita ex his. vz ex mā ⁊ forma. eſt ḡ h̄ diuiſio: q; alia ē ſba mā: alia forma: ⁊ alia cōpoſitū: ex q̄ diuiſiōe hic vult q; aīa que eſt forma eſt ſba uel eſt qd ſbale.

Dubitaret forte aliquis utrū ſuba que eſt genus p̄dicat de mā ⁊ de forma. ⁊ videt q̄ ſic. q̄ phs in hoc loco ibam que eſt q̄dam genus entis diuidit in mām ⁊ formā ⁊ cōpoſitū q̄ non eſſet nīſi ſba que eſt genus de mā ⁊ forma p̄dicari poſſet. ¶ Jn ꝓ. nū eſt: q̄ p̄ncipia nō ſunt in gīe niſi per reductionē: ſed q̄ eſt in gīe per reductionē de eo nunq̄ p̄dicat gen⁹. mā g̃ ⁊ foīa q̄ ſūt p̄n⁹ in gīe ſbe, p tāto ſūt in h⁹ gīe. q̄ p̄ncipiata ul cōpoſita ex mā ⁊ foīa ſūt in gīe. de ipīs g̃ p̄ncipiatis p̄dicabīt gen⁹: de p̄ncipijs vo p̄dicari nō poterit. ¶ Dꝫ q̄ duplici vīa uenari poſſumus ſbaz q̄ ē gen⁹ nō p̄dicari de mā ⁊ foīa. p⁹ via ſumit ex eo q̄ gen⁹ hꝫ q̄ rōne toti⁹. mā vo ⁊ foīa rōne ptis. 2ª vo ſumit ex analo⁹ rcpta iter ſbaz māz foīaz ⁊ cōpo⁹. p⁹ via ſic pꝫ. Mā ut dī in top. ꝑ rōnē gīis eſt nō p̄dicari ēntialr. ⁊ q̄ ps nō p̄dicat ēntialr de toto: cū ſba q̄ eſt gen⁹ p̄dicet ēntialr de ſba cōpoſita ex mā ⁊ foīa. p̄dicat eni ēntialr de ipa ſpē ut de hoīe ul de capra q̄ intelligit i eē ꝓpoſita. q̄rc cū mā ⁊ foīa ſint ptes ſbe cōpoſite: ſi ſba q̄ eſt gen⁹ p̄dicaret de h⁹ ptib⁹ cū ſba ſic accepta dicat totū ⁊ p̄dicet ēntialr de ſba cōpoſita dicēte totū. tūc totū p̄dicaret de ſuis ptib⁹. cū g̃ vnū totū ſit mlte ptes ſi totū p̄dicat de ſuis ptib⁹. tūc vnū eēt mlta tota: q̄d eſt icōuēiēs. ī⁹ di. 6. top. q̄ ſi gen⁹ p̄dicarē de dīa vnū aial eēt mlta aialia. hāc ātrōnem q̄ ſba q̄ eſt gen⁹ nō p̄dicet de mā. q̄ dīc totū: ⁊ mā ptē. tāgit Cō. mē. in 2° meta. ſup illo c°. qm̄ in rūdam to nāe. ubi ait dīa eē iter gen⁹ ⁊ māz. q̄ mā dīc po⁹ᵐ purā: genus āt dīc q̄d mediū iter po⁹ᵐ ⁊ actū: ac ſi diceret q̄ gen⁹ dīc q̄d cōpoſitū ex actu ⁊ po⁹. mā vo dīc ipam po⁹ᵐ. īdco dīa eſt iter gen⁹ ⁊ māz ⁊ ſba q̄ eſt gen⁹ p̄dicari de mā nō pōt. ſic ēt dicē poſſum⁹ q̄ q̄ gen⁹ dīc q̄d cōpoſituz ex po⁹ ⁊ actu: de foīa q̄ dīc ipm actū p̄dicari nō poterit. ¶ Viſo ſbaz q̄ ē gen⁹ nō p̄dicari de mā ⁊ foīa: ex eo q̄ hꝫ rōnē toti⁹. ille vo rōnē ptis. Reſtat vidē quō h⁹ p̄dicatio ſtare nō poſſit pp analogiā reptā i ipſis. Sciendū g̃ q̄ lꝫ uera vniuocatio ſit ſolū in ſpē ſpāliſſima ⁊ oē gen⁹ ꝓtineat analogiā quā dā: aliq̄ tñ analo⁹ tollit nāz gīis. analogia eni q̄ rcpīt in gīe ſumit ex eo q̄ genus nō dīc formā vnā: ſꝫ plēs: ⁊ ille plēs foīe pfectiōe ⁊ dignitate ſe excedūt. nā ſi bñ ſeq uolum⁹ ppatetico rū viā nō ſūt due foīe q̄ ſūt eq̄lis pfectiōis ⁊ q̄ eq̄lr pticipēt ſuū gen⁹. analogia g̃ fm magis pfectū ⁊ ipfectuz repīt in gīe: ſꝫ analogia fm cām ⁊ cātū tollit rōnē generis. nā lꝫ aial pfectī⁹ repiat in hoīe q̄z in leone. hō tñ nō eſt cā q̄re aial de leone p̄dicet. nā ſi bꝫ eēt: aial nō eēt gen⁹: ſꝫ eēt analogū tali analogia q̄ tolleret rōnē gīis. cū g̃ mā hēat q̄ ſit ſba ⁊ aliq̄d in actu p formā. cōpoſitū vo ſit bꝫ aliq̄d ⁊ ſba p mām ⁊ formā ex q̄b⁹ cōponit. ſba dī analogice de mā foīa ⁊ cōpoſito fm analogiaz acceptā penes cām ⁊ cātū. ⁊ q̄ bꝫ tollit rōnē gīis ꝓce dēdū eſt ſbaz q̄ eſt gen⁹ nō p̄dicari de illis trib⁹: ſꝫ ſbaz que eſt q̄d analoguz. q̄ vo obȳciebat de pho ualde ſignāter logt ſi ꝓsideret text⁹ ei⁹. nō eni ait ſbaz q̄ eſt genus p̄dicari de mā foīa ⁊ cōpoſito: ſed dicit q̄ ſuba eſt q̄dā gen⁹ entis ⁊ h⁹ ſbe. aliō q̄dē eſt mā aliō foīa. mā g̃ nō eſt ſba q̄ eſt gen⁹: ſꝫ eſt aliq̄b⁹ h⁹. q̄ eſt ps cuius uel p̄nᵐ reſpectu ipſi⁹. ⁊ ſic mā nō eſt ſba q̄ eſt gen⁹. ſed eſt aliq̄d h⁹ ſic nec foīa ſola. ergo ſbaz ª q̄ eſt cōpoſita eſt illa de q̄ ēntialr p̄dicat ſba q̄ eſt genus. ⌜ Deide cū dīc

¶ Eſt āt mā q̄dē pō: ſpēs āt ē endelechia.

¶ Ponit ſcdaz diſionē dicēs: q̄ eſt aūt mā q̄dā po⁹ ſpēs aūt. i. foīa eſt endelechia. i. pfectio ⁊ act⁹. ¶ Notā duz aūt q̄ ſic ex p⁹ diſiōe uoluit phs q̄ aīa eēt q̄d ſbale: q̄ eſt foīa ⁊ ſba dī de mā ⁊ foīa ⁊ ꝓpoſito. ſic phs ex hac diſiōe vult hīc q̄ aīa ſit act⁹. q̄ eſt foīa ⁊ foīa eſt q̄daz actus ſicut mā eſt q̄dā potētia. ⌜ Deinde cum dicit.

¶ Et hoc duplr. hoc quidem ſicut ſcientia: illud autem ſicut conſiderare.

¶ Ponit 3ª⁹ diſionē dicēs. q̄ ⁊ bꝫ. i. act⁹ dꝫ duplr. naz bꝫ qdē eſt ſic ſcia. i. ſic act⁹ p̄mus. illō aūt eſt ſic ꝓsiderare i. ſic act⁹ ſcds ex hac aūt diuiſiōe hīc vult q̄ aīa ſit act⁹ nō quilibet ſed primus. ⌜ Deinde cum dicit.

¶ Subſtātie āt maxie vident eē corpa. Et hoc phiſica: hec enim alioꝝ p̄ncipia. Lō. 3

¶ Poſtq̄z ucnat⁹ eſt ptes diffōnis aie tenētes ſe ex parte act⁹ ⁊ ex pte gīis. in pte iſta ucnat h⁹ ptes tenentes ſe ex pte corpis: ⁊ q̄ſi ex pte dīe. Circa q̄ tria facit: q̄ primo ucnat hāc pticulā q̄ eſt act⁹ corpis phīci. 2° q̄ eſt act⁹ vitā hñtis. 3° q̄ eſt act⁹ hñtis vitā nō q̄cūq̄z mō: ſꝫ in potētia. 2ª ibi ¶ Sꝫ phiſicoꝝ. ¶ 3ª ibi ¶ Quare oē corpus. ¶ Dīc g̃ q̄ maxie ſbe vident eē corpa ⁊ hoꝝ. ſ. de nūo corpoꝝ maxie ſūt ſbe corpa phīca: q̄ bꝫ ſūt p̄n⁹ aliorꝝ. ¶ Notā dū aūt q̄ dicit corpa eē maxie ſbas nō q̄ maxie hēant eē ul q̄ plus hēant de entitate q̄z alia: ſꝫ dīr maxie eē ſbe. q̄ maxie ſunt manifeſte: ⁊ plus ap parent ſenſib⁹ nr̄is eas eē ſbas. ¶ Notā dū ēt q̄ oēs forme artificiales ſunt accētia: ut vult Cōmē. p⁹ phiˢ. to ta g̃ ſba artificialiū eſt mā. corpa g̃ phīca ſunt magis ſbe q̄z artificialia. q̄ artificialia ſūt ſbe ſolū rōne māe. phīca vo ſūt talia nō ſolū rōne mā: ſꝫ ēt rōne forme. eſt aūt ⁊ alia rō q̄re corpa phīca ſūt magis ſbe. q̄ ſp accūs p̄ſupponit ſbaz. ⁊ ſba hēt rōnē p̄ncipij reſpectu accētis. ⁊ q̄ ars p̄ſupponit nāz ⁊ nālia ſūt p̄n⁹ artifici aliū: ut lapides ⁊ ligna ſūt p̄n⁹ dom⁹: ⁊ ferrū eſt māle p̄nᵐ cultelli ⁊ ſerre: oꝫ talia eē magis ſbas q̄z artificialia corpa. ¶ Notā dū ēt q̄ cū aīa hēat rōnē p̄ncipij: ⁊ cū corpa aiata ſint p̄ⁿ ī gīe corpoꝝ: ſi aīa eſt act⁹ aliq̄z corpoꝝ: dignū ē eā eē actū corpoꝝ phīcoꝝ. uēata ē g̃ illa pticla q̄ aīa eſt act⁹ corpis phīci. ⌜ Deide cū dīc.

¶ Phiſicoꝝ āt alia q̄dē hñt vitā: alia aūt nō hñt. Vitā āt hīc dicim⁹ id q̄d p ſcipz alimētū: ⁊ augmētū: ⁊ decrementuz habet.

¶ Venat pticulā aliā. vz q̄ aīa eſt act⁹ corꝝis hñtis vitā. ait: g̃ q̄ phiˢ. corpoꝝ alia q̄dē hñt vitā: alia āt nō hñt. ⁊ ſbdit q̄ vitā hīc dicim⁹ id q̄d p ſcipz alimētū ⁊ augmētū ⁊ decremētū hēt. ⁊ tūc eſt ſupplēdus text⁹ ⁊ cum corpa aiata p ſe nutriant ⁊ hēant augmētū ⁊ decremētū. opz talia corpa hīc vitā. Eſt g̃ aīa actus corpis phīci. nō cuiuſliber: ſed hñtis vitā. ⌜ Deinde cum dicit.

¶ Quia oē corp⁹ phiſicū pticipās vita ſba erit. ſba aūt ſic ſicut cōpoſita. Lō. 4 **¶ Qm̄ aūt eſt corp⁹ ⁊ hi⁹ vitā hñs: neq̄z utiq̄z erit corp⁹ aīa: nō eſt cni corū q̄ in ſbo corp⁹: magis autem ſicut ſubiectuz ⁊ materia eſt.**

¶ Venat pticulā aliā. vz q̄ aīa ē act⁹ corpis phīci hñtis vitā: nō q̄cūq̄z mō: ſed po⁹. dicit g̃: q̄re oē corp⁹ phiſicū pticipās vitā ſup. in actu ſba erit. ſba aūt ſic ſic cōpoſita. ⁊ ſbdit: qm̄ aūt eſt corp⁹ ⁊ h⁹ corp⁹. ſ. cōpoſituz q̄d eſt hñs vitā. ſ. i actu: ⁊ ſupplēdū eſt q̄ corp⁹ q̄d ponit in diffōne aie eſt h⁹ corp⁹ cōpoſituz ſic hñs vitā: nec ēt utiq̄ corpus q̄d ponit in diffōne aie eſt ipa aīa. q̄ tale corpus nō eſt eoꝝ q̄ ſūt in ſbo: ſꝫ magis eſt ipz ſbm ut ſic ipa mā. cōplēta eſt g̃ rō phī: q̄ ſi corpus q̄d ponit in diffōne aie nō eſt corpus cōpoſitū actu hñs vitam: nec eſt ipa aīa q̄ eſt in corpe ſic in ſbo: ſꝫ h⁹ corpus ſe hꝫ ſic ſbm ⁊ mā. q̄ q̄d eſt tale: eſt potētia hñs vitaz. aīa g̃ eſt act⁹ corpis hñtis vitā nō quocūq̄z mō: ſed in potētia.

Dubitaret forte aliquis. cui⁹ corpis ſit actus aīa. ⁊ videt q̄ corporis cōpoſiti. nā bñ dictū eſt: q̄ aīa eſt forma hoīs ⁊ eſt forma aialis ⁊ per ꝓns eſt forma illius corporis q̄d p̄dicat de hoīe ul de aīali: ſed tale corpus eſt corpus cōpoſitū. g̃ aīa eſt

foꝛa coꝛpis cõpoſiti:ſed foꝛa ⁊ actꝰ ſunt idez:ḡ aĩa eſt actꝰ coꝛpis cõpoſiti. ¶ Jn ꝓriũ eſt pbs q vult q coꝛpꝰ cuiꝰ eſt actꝰ aĩa non ſit ipm coꝛpus cõpoſitũ nec ſit ipa aĩa:ſed magis eſt mã ⁊ ſbm. ¶ Dm q aliꝺ eſt querẽ. utꝝ aĩa ſit foꝛa aialis ul' coꝛpis cõpoſiti. ⁊ utꝝ aĩa uel coꝛpꝰ cõpoſitũ ponat i diffõne aĩe. uã ⁊ ſi ꝓcedi põt q aĩa ſit foꝛa coꝛpis cõpoſiti:coꝛpꝰ tũ cõpoſitũ nõ cõponit in diffõne aĩe. uã cũ tale coꝛpꝰ icludat foꝛmã ſi ponereꝫ in diffõne foꝛme idẽ ponereꝫ i diffõne ſui: ꝙre cũ ꝟ loquat pbs nõ de q̃cũq; coꝛpe cuiꝰ actꝰ eſt aĩa:ſed de coꝛpe qꝺ ponit in diffõne aĩe:bũ dictũ eſt. q cuz diffinit aĩa q aĩa eſt actꝰ coꝛpis:i coꝛpis nõ dicit coꝛpꝰ cõpoſitũ:nec dicit ipaz aiaz:ſz dicit alterã pte cõpoſiti ut mãz ⁊ ſbm. ¶ Poſſimꝰ aũt aliꝛ rñdẽ q foꝛa p ſe ⁊ ꝑ° iformat mãz ⁊ eſt actꝰ eiꝰ. ſi aũt eſt actꝰ cõpoſiti ꝟ non eſt rõne q̃ cõpoſitũ eſt. qz cũ cõpoſitũ icludit foꝛmam: idẽ eẽt actꝰ ſui. cõpoſitũ itaq; nõ ꝑm ſe totũ iformat a foꝛa:ſz rõne alteriꝰ ptis ut rõne mãe. ḡ iſta eſt p ſe ⁊ ꝑ°. q foꝛa eſt actꝰ mãe:q aũt ſit actꝰ cõpoſiti. ꝟ eſt rõne ptis mãlis exñtis in ipa foꝛa. ḡ eſt actꝰ mãe p ſe ⁊ ꝑmo: ⁊ aĩa p ſe ⁊ ꝑ° ẽ actꝰ coꝛpis qꝺ reſpectu eiꝰ ſe hz ſic mã ⁊ ſbm:ut hic pbs ait. eſt tũ actꝰ coꝛpis cõpoſiti uel eſt actus ipſius aialis nõ p ſe ⁊ ꝑmo: ſed rõne ptis mãlis exñtis in ipo:⁊ ex ꝟtute:nt rõ ſupioꝛ oũdebat. ⁊ ꝟ hz ſolo ab obm:quõ aũt tale coꝛpus qꝺ cõponit in diffõne aĩe:⁊ qꝺ ſe hz ſic mã ⁊ ſbm ſit potẽtia vitã hñs:in ſe quẽti lectiõe clarius oſtẽdeꝫ. ⌈ Deinde cum dicit.

¶ Nece ẽ ḡ aiaz ſ baz cẽ:ſic ſpẽz coꝛpis phi
Lõ.5 ſici potẽtia vitã hñtis. ¶ Suba ãt actꝰ eſt ⁊ pfectio huiuſmodi igiꝛ coꝛporis actus.

¶ Uenatis ptibꝰ poſitis in diffõne aie ꝙcludit diffõnem ipaz tanq̃ uenatã dicẽs:q neceſſe eſt ḡ aiaz cẽ ſbaz ſic ſpez. i. ſic foꝛmã ⁊ actũ coꝛpis phiſici. i. nãlis poꝰ vitã hñtis. ⁊ ſbdit q aĩa aũt eſt ſba q̃ eſt actꝰ: ⁊ q hꝫ igiꝛ coꝛporis. ſ. poꝰ vitã hñtis actus. ſ. eſt. ⌈ Deinde cuz dicit.

¶ Hoc ãt dꝰ dupliꝛ:aliꝰ qdẽ ſic ſcia:aliꝰ qdẽ ſic ꝙſiderare. mãifeſtũ eſt igiꝛ:q aĩa ẽ actꝰ ſic ſcia:i exiſtẽ eni aiaz ⁊ ſomnꝰ ⁊ vigilia ẽ: ꝓportiõale ãt vigilãtia qdẽ ipi ꝙſiderare:
Lõ.6 ſomnꝰ ãt ipi hĩe ⁊ nõ opari. ¶ Prioꝛ ãt gñatiõe in eodẽ ſubo ſcia eſt. vñ aĩa eſt ꝑmus actꝰ coꝛpis phiſici potẽtia vitã hñtis.

¶ Declarat q̃dã declarãda circa diffõnẽ aĩe. dixerat eni ſe uelle inuſtigare coiſſimã rõnẽ aĩe. ⁊ ẽt dixerat q neceſſe eſt aiaz eẽ ſic actũ coꝛpis phiſici. duo ḡ ſunt declarãda circa hꝫ diffõnez. ꝑmo q hꝫ diffõ ſit coiſſima. 2° q ptes poſite in diffõne aĩe ſunt de rõne eiꝰ: ⁊ q diffõ aĩe ſit ꝙuenienꝫter aſſignata. duo ḡ faẽ: qꝛ ꝑ° oñdit diffõnẽ aĩe eẽ coiſſimã: ul' ꝑbat eã eẽ cõem oi aĩe. 2° oſtẽdit ipaz eẽ ꝙueniẽtẽr aſſignatã ibi⌊ Uñ nõ opz querere.⌋ Circa ꝑm tria facit: qꝛ ꝑ° oñdit ꝓdictã diffõnẽ eẽ cõem oi aĩe: q̃ztũ ad ea q̃ ſe tenẽt ex pte actꝰ. 2° q̃ztũ ad ea q̃ ſe tenẽt ex pte coꝛpis. 3° ex his q̃ dixerat ꝙcludit ꝙnẽ itẽ. tã aſſerẽs diffõnẽ datã de aĩa cuilibz aĩe eẽ cõez. 2ª ibi⌊ Tale aũt qꝺcũq;.⌋ 3ª ibi⌊ Si aũt aliqꝺ cõe.⌋ Dicẽ ḡ q ꝟ aũt. i. actꝰ ꝺupliꝛ dꝰ. aliꝰ aũt ſic ſcia. i. ſic actꝰ ꝑmus. aliꝰ aũt ſic ꝙſiderare. i. actꝰ ſcꝺs. manifeſtuz eſt ḡ q aĩa ſe hz ſic ſcia. i. ſic actꝰ ꝑmus. nã in exiſtẽ aiaz. i. p hoc q aĩa exiſtit in aialibꝰ ⁊ ſomnus ⁊ vigilia eſt. i. ineſt ipſis aialibꝰ: ⁊ addit q vigilãtia eſt ꝓportionabile ul' eſt ſile ut hz alia ſcia ipſi ꝙſiderare. i. ipſi actui 2°. ſomnus aut ẽ ſile eſt ipſi hꝫe ſciaz ⁊ nõ opari p eã. in eodẽ ḡ ſcia ꝓior eſt gñatiõe q̃z ꝙſiderare. vñ ſequit q aĩa eſt actꝰ ꝑmus coꝛpis phiſici potẽtia vitã hñtis. tũc ḡ eſt ſupplẽda ſcia q cũ ꝟ ſit cõe oi aĩe eẽ ſic actũ ꝓximũ diffõ data de aĩa coiſſima eſt q̃ztũ eſt ex pte actꝰ. ¶ Notãdũ q cuz aial ſemp hẽat aiaz: nõ tũ ſemp vigilat: ⁊ cũ ꝑus itelligitur aial. uel aliꝺ coꝛpus aiatũ hꝫe aiaz q̃z opari p ipaz: aia magis aſſiſtaꝫ ſomno ⁊ ſcie q̃z ipſi vigilare ⁊ ꝙſiderare. bona eſt ḡ ꝓbõ phĩ. q qꝛ in aiali ⁊ in eo in q̃ exiſtit aia ieſt ſomnus ⁊ vigilia. ió aia nõ aſſiſtaꝫ vigilie ucc actui 2°: qꝛ ſi ꝟ eẽt cũ aial ſemp hẽat aiaz nõ ei ieſſet ſomnus ſed ſemp vigilaret. ḡ aĩa magis erit actꝰ ꝑmus q̃z ſcꝺs. ⁊ qꝛ ꝟ eſt cõe oi aĩe eẽ hꝫ actũ diffõ data de aĩa q̃ztũ eſt ex pte actꝰ cuilibet aie eſt cois. ¶ Notãdũ ẽt q ꝑz pbz in. 9. me^ce. gñatiõe ul' tpe in eodẽ potẽtia ꝓcedit actũ. lz ſimpliꝛ actꝰ ꝓcedat potẽtiã. ⁊ qꝛ hñs actũ ꝑmũ ut habitũ ul' formã eſt in potẽtia ad actũ ſecũdũ ut ad opõnẽ. in eodẽ. i. reſpectu eiuſdẽ gñatiõe ul' tpe ꝓus intelligit aliquis hẽre ſciam q̃z ꝙſiderare ꝑm ipam ⁊ habere aiam q̃z operari ꝑm eam. ⌈ Deinde cum dicit.

¶ Tale ãt qꝺcũq; oꝛgãicũ: oꝛgana ãt ⁊ plãtaꝫ ptes ſũt: ꝟ penitꝰ ſimplices: ut foliũm fructiferi coopimentũ: fructiferuz aũt fructus: radices ꝟo oꝛi ſimiles ſunt: utraq; enim trahunt alimentum.

¶ Oñdit diffõnẽ ꝓdictã eẽ cõem q̃ztũ ad ea q̃ ſe tenẽt ex pte coꝛpis dicẽs: qꝺcũq; coꝛpꝰ cuiꝰ. ſ. actꝰ eſt aĩa tale eſt oꝛganicũ. nã oꝛgana aũt ⁊ ptes plãtaꝫ ſunt: ſed hꝫ oꝛgana ul' hꝫ ptes ſunt q̃ſi penitꝰ ſimplices. i. nõ hñt tanta diũſitatẽ ſic ptes ⁊ oꝛgana aialiũ. q aũt in plãtis ſit aſſignare oꝛgana ꝓz. qꝛ foliũ eſt ut coopimẽtũ coꝛticiſ ul' fructiferi. i. illiꝰ ptis ubi fructꝰ naſcit. ⁊ fructifeꝛ. i. ps illa ubi fructꝰ naſcit facta eſt gꝛa fructꝰ. radices ꝟo in plãtis ſunt ſiles oꝛi. nã utraq; trahũt alimẽtuz. per oꝛa eni aialia trahũt alimẽtum: plãte ꝟo per radices. ¶ Notãdũ aũt vꝫ rõnis phi in ꝟ ꝙſiſtẽ q ſi coꝛpa plãtaꝫ: de qꝺ miꝰ vꝫ: ſunt oꝛganica ⁊ phica hñtia vitaz multo magis ꝟ erit in aliis coꝛpiꝺ alioꝫ aiatoꝫ. ergo q̃ztũ eſt ex pte coꝛpis: diffõ data de aĩa cois eſt oi aĩe: cũ q̃libet aia ſit actꝰ coꝛpis phiſici. ¶ Notãdũ etiã q oꝛganũ dꝰ oẽ illud qꝺ eſt ad aliꝺ oꝛdinatũ. eo ḡ ipo q folia oꝛdinãtur ad tegẽdũ coꝛtices fructuũ ul' ad tegẽ duz ptes fructiferas arboꝛis: ⁊ partes fructifere facte ſunt ꝓpter fructũ: radices ꝓpter aſſumptionem nu trimẽti: opz in ipa plãta diſtinguẽ oꝛgana: lz nõ ſit ibi tãta diſia oꝛganoꝫ quanta in aialiꝺ. ⌈ Deinde cũ dic

¶ Si ãt aliqꝺ cõc i oi aĩa oz dicẽ: q crit uti Lõ.7 q̃z actꝰ ꝑmus coꝛporis oꝛganici phiſici.

¶ Concludit ex dictis diffõnẽ datã de aiacſſe cõem oi aie dicẽs: q ſi opz dicẽ aliqꝺ cõe eẽ in oi aia. i. ſi opz dicere aliquã diffõnẽ eẽ cõem oi aie: erit utiq; iſta q eſt actꝰ ꝑmus coꝛpis oꝛganici phiſici. ¶ Notãdu aũt q ſi hec diffõ nõ eſt cois oi aie ul' ꝟ eẽt ex pte actꝰ. qꝛ non oĩs aia eẽt actꝰ ꝑmus uel ex pte coꝛpis. qꝛ nõ oẽ coꝛpꝰ aiatũ eẽt oꝛganicũ phiſicũ: ſed cũ oñſuz ſit oẽm aiam eẽ actũ ꝑmũ ⁊ oẽ coꝛpꝰ aiatũ ẽt plãtaꝫ qꝺ miꝰ vi eſſe oꝛganicũ phiſicũ: ꝑz diffõnẽ ꝓdictã oi aie eẽ cõem.

Nde nõ opz querẽ: ſi vnũ eſt aia ⁊
v coꝛpus: ſic neq; opz querẽ: ſi vnuz eſt cera ⁊ figura: neq; oino vniuſcuuiq; mã: ⁊ id cuiꝰ eſt mã: hoc eni vnũ ⁊ ens: cũ multipliꝛ dicant: qꝺ ꝑpẽ eſt actus.

¶ Poſt q̃z pbs uenatꝰ eſt diffõnẽ aie ⁊ oñdit diffõnẽ illaz eſſe cõem oi aie. in pte iſta oñdit diffõnẽ illã eẽ conueniẽter aſſignataz. Circa qꝺ duo facit: qꝛ ꝑmo facit qꝺ dictũ eſt. ſcꝺo ex his que dixerat cõcludit aiam q̃ztum ad aliquas ſuas ptes ſeparabiles eẽ a coꝛpe ibi.⌊ Quod qdẽ igiꝛ nõ ſit aĩa.⌋ Circa ꝑm q̃tuoꝛ facẽ hz q ꝙſi 4ºꝫ te tigerat circa diffõnẽ aie. dicebaꝫ eni q aĩa ẽ actꝰ ſballs

ꝛ ꝑm⁹ corpis organici phīsici potētia vitā hūtis.p° ḡ
ondit q̄ētēter cē assīgtū:ꝛ dcm̄ q aia ē act⁹.1° q aia
ē act⁹ sba'ꝛ ꝑm⁹.3°q ē act⁹ corpis organici phīsici.4°
q est act⁹ po⁹ vitā hūtis.2ª ibi ⁊ Ulr quidem igit. ⁊3ª
ibi⁊ Cōsiderare aūt i ptib⁹. ⁊4ª ibi⁊ Est aūt nō abyci-
ens aiaz. ⁊Dicit ḡ.vñ pz q nō oz querē.si vnū est aia ꝛ
corp⁹:sic nec oz querē si ꝓtigit eē vnū cerā ꝛ figurā:ne
q3 oīno vniuscuiusq3 mām ꝛ cui⁹ est mā.B eni vnū ꝛ eē
cū mltiplr dicant qō,ꝑpc act⁹ est. ¶Notādū aūt q ta
tuū eēt querē quō ex corpe ꝛ albedīe fiat corp⁹ albū cū
de rōne albedis sit albificare corp⁹ in q̄ exīstit.sic quia
act⁹ ꝛ for⁹ rei est ipa vnitas ei⁹ꝛ est illō a q̄ res hēt esse
ꝛ vnū cē:tatuz est querē quō ex po⁹ ꝛ actu:ꝛ ex mā ꝛ
for⁹ fiat vnū.nā sic de rōne albedis est facē albū . sic q
for⁹ est ipa vnitas rci de rōne ei⁹ est dare eē ꝛ facē vnū.
ītēdit ḡ ꝓbs talē rōnē.illō qō de se est vnitas q̄dā ꝛ de
se ē apta nata facē vnū cū mā:oz dici act⁹ ꝛ for⁹:sz aia
de se est q̄dā vnitas:ꝛ de se est apta nata facē vnū cum
corpe.ḡ est act⁹ꝛ for⁹ corpis. ¶Nōn⁹ ét q eē actū nō
est ꝑpriū for⁹ sbali:imo cōpetit oi for⁹:eo enim ipso q
corp⁹ est i po⁹ ad aiaz:ꝛ cera est in po⁹ ad figurā fit vnū
ex corpe ꝛ aīa ꝛ ex cera ꝛ fig⁹.nā cū dicat eē ꝛ vnū ml
tiplr:qz aligd est i po⁹:aligd est i actu:aligd hz vnitatē
in po⁹:aligd i actu.qz ꝑpe vnū ꝛ eē cōpetit ipi actui.
tō ab actu ꝛ for⁹res hz eē ꝛ vnitatē.ꝛ p se resultat ens
ꝛ vnū ex for⁹ꝛ eo cui⁹ est for⁹ul'ex actu ꝛ eo cui⁹ē act⁹

Dubitaret forte aliqs.utꝝ fiat vnuz ex aia ꝛ corpe ꝛ ex mā ꝛ foīa:ꝛ ulr ex po⁹ ꝛ actu. ¶Dōm q cū q̄rit utꝝ ex mā ꝛ forma ꝛ ulr ex po⁹ ꝛ actu fiat vnum aut est hꝭ qō itroducta.qz dubita tur de mō vnitatis:aut qz q̄rit vnitatis cā.si itroducta est ꝓp modū dici oz q sic agēs ꝓiūgit patiēti ꝑm vtutē sic foīa vnit mām ꝑm eēntiā.ꝛ qz sic a vtute egreditur opari sic ab eēntia egredit eē.ió sic ex actiuo ꝛ passiuo fit vnū ꝑm opones:qz agētis ꝛ patiētis est vnus act⁹. ut ꝓbs ait 3°phi⁹.sic ex mā ꝛ foīa fit vnū ꝑm eē.qz eaꝝ est vnū ꝛ idē eē.pz ḡ quō ex mā,ꝛ foīa fiat vnū.sz si nō dubitat de mō sz de cā.distiguēdū est de cā.qz aut dubitat de cā itrīseca aut de extrīseca.si de itrīseca nulla querēda est talis cā.nō eni est aliq colla nec aligs clau us ꝓiūgēs formā mām.nihil eni ē itermediū iter mām ꝛ formā qō se hēat q̄si ligamentū ligās mām foīe ꝓp hī dcm̄ est q nō opz querē quō ex aia ꝛ corpe ꝛ figura ꝛ cera fiat vnū.i.nō oz querē aliquā cām itrīsecā ligā tē ꝛ ꝓiūgētē foīaz māe:sz eoīpo q hī est gd in po⁹ :illō vo gd in actu:fit ex eis vnū:q̄re nō ē ulteri⁹ q̄rēda aliq cā itrīseca:q̄rēda est tū extrīseca cā:ꝛ hī est motor.mo tor eni ꝛ efficiēs facit actu tale:ꝛ hz ei⁹ actionē forma vnit mām ꝛ aia corpi:facit aūt vnū ex corpe ꝛ aīa:ꝛ ex mā ꝛ foīa:ꝛ hī est qō ait ꝓbs i fine.8.me⁽ᶜ⁾.q mā ꝛ for ma nō sunt q̄si duo dīsa.ꝛ q ex eis fiat vnū nō hūt in seipsis vnionis cām ꝑter motorē. ⁊Deide cuz dicit.

Cō.3 ¶Ulr qdē igit dictū ē qd sit aīa:est eni sba q̄ ꝑm rōnē:hī ātest qō qd erat eē hi⁹ corpis sic si aliqō orgāoꝝ phīsicū cēt corp⁹ ut do labra:erat qdē eni dolabre cē sba ipsius ꝛ aīa hec:diuīsa āt hac nō utiq̄ āpli⁹ dola bra erit:hī aut equoce:nūc aūt est dolabra: nō aūt huiuscemodi corpis:qcqd est eē:ꝛ rō aīa:hī phīsici huiuscemodi corpis hūtis in seipo ꝓncipiū motus ꝛ status.

¶Oñdit hū assignatā eē hāc ptīculā dīffōnis aie q est act⁹ sbalis ꝛ ꝑmus.d.q ulr qdē igit dcm̄ est qd sit aia: qz est sba ꝑm rōnē.i.sba sic foīa ꝛ act⁹a qua sumit rō ꝛ diffō rei:hī est aūt q qd erat eē.i.act⁹ qdditatis ꝑm⁹ ꝛ sbalis hui⁹ corpis.ſ.nālis qō declat.d.q sic si aliqō or gano⁊ artificialiū eēt corp⁹ phīsicū.i.nāle ut dolabra: si eēt hꝭ esse qdē dolabre.i.foīa dolabre.erat.i.oporte ret eē dolabre ipsius sba:ꝛ qz aia est hī.i.est foīa corpis nālis.ió supple est sba:ꝛ est act⁹ ꝑmus ipsi⁹ corpis.ꝛ hī dit:q diuīsa aūt hac.i.separata foīa dolabre a dolabra: nō utiq̄ crit ampli⁹ dolabra:ul'si erit dolabra:hī est eq uoce:nūc aūt est dolabra qz dolabra nō est corp⁹ nāle: sz artificiale:ió diuīsa foīa dolabre adhuc remānet dola bra.sz aia nō est q qd est eē:ꝛ rō corpis hꝭ.i.artificial: sz phīsici.i.nālis.est eni aia foīa corpis huiuscemodi hūtis i semetipo ꝑm⁹ mot⁹ꝛ stat⁹:ꝛ qz oē tale corp⁹ est nāle:aia est foīa corpis nālis:ꝛ p ꝯs est act⁹ sbalis ꝛ ꝑ mus. ¶Notandū aūt vīz rōnis hꝭ in hī ꝓsistē.vz.q qz dīa est iter corp⁹nāle:ꝛ artificiale:qz foīa corpis arti ficialis nō est sba:nec act⁹ ꝑmus:sz foīa corpis nālis ē sba ꝛ act⁹ꝑmus:aia qz est foīa corpis nālis erit sba ul' act⁹sbalis ꝛ ꝑmus:q̄re sic ꝓrōnē ꝑmā ꝓbat aīam esse actū:sic ꝑ hāc oñdit eā eē actū sbalē ꝛ ꝑmū. ¶Notan dū ét q ut ꝓbatū est 2°phīsi⁹.nā ē ꝑn⁹ siue mot⁹ꝛ stat⁹ ei⁹in q̄ est p se ꝛ p⁹ ꝑm q hꝭ⁹:q̄re eoīpo q aia est foīa talis corpis ꝑm q huiuscemodi est hūs in se ꝓncipiuz mot⁹ꝛ stat⁹:ꝛ sic sequit eā eē formaz corpis nālis:ꝛ p ꝯs esse actum substantialē ꝛ primum:.

Dubitaret forte aliqs:qz nō vī uerꝝ q anīa ta foīa dolabre:adhuc remānet do labra.nā sic foīa corpis nālis dat ei eē nāle:sic foīa arti ficiāl' corpis dat ei eē artificiale:ꝛ qz cū dolabra qd ar tificialē noīet:amota for⁹ dolabre nō ulterī⁹ remānebit dolabra. ¶Dōz q dolabra duo dicē mihi pōt:ul' sbaz dolabre:ul'tale artificiatū qō est dolabra.si dicat mihi sbaz ei⁹amota foīa dolabre remānet tota dolabra.i.re manet tota sba ipsi⁹:qz foīa dolabre:ꝛ q̄libet artificia lis foīa accīs est:sz cū p amotionē accītis p se : ꝛ hz q hꝭ⁹nihil peat de sba rei amota foīa dolabre nō remānet dolabra ꝑm q est qd artificiale.dī tū remanē dolabra tota:qz remānet tota sba ipsi⁹:sz hī i corpe nāli dici nō pōt:qz for⁹ corpis nālis est sba.amota ḡ foīa corpis nā lis nō remānet tota sba ci⁹:qz sblata est foīa q̄ est ꝓnci pali⁹ sba q̄z mā.q̄re ex dīa nāliū ꝛ artificialiū: vult hīc ꝓbs q aia sit sba.i.sit'act⁹sbalis ꝛ ꝑmus:qz est for ma corpis nālis nō artificialis.⁊Deinde cum dicit.

¶Cōsiderare āt i ptib⁹ oz qō dcm̄ ē. Si.n. cēt ocl's aīal:aia utiq̄ ipsi⁹ visus cēt:hī eni sba est ocli q̄ est sz rōnē:ocl's āt mā visus est:q̄ deficīcte nō est adhuc ocl's nisi equo ce:sic lapide⁹ aut depict⁹. Opz igit accipe qō est in ꝓte in toto viuēte corpe:ꝑportio nabilr nāq̄ se hēt:sic ꝑs ad ptē:tot⁹ sēsus ad totū corp⁹ sensitiuū:ꝑm q huiusmodi. Cō.9

¶Oñdit aiaz eē actū corpis organici phīsici.d.q dictū est de aia.vz q act⁹ corpis organici phīsici ꝓsiderare oz i ptib⁹ pōlib⁹ ipsi⁹ aie.nā si ocl's cēt aīal visus utiq̄ cēt aia ipi⁹.hī eni ē sba ocli q̄ est foīalis.ꝛ sz rōnē . ocl's āt est sbz ꝛ mā ipi⁹ visus:q visu deficīcte nō ē adhuc ocl's nec remānet ocl's:nisi equoce:sic ocl's lapidis aut depi ct⁹:q nō est nisi equoce ocl's:oz ḡ accipe q est in ꝓte cor poris ut in ocl'o cē in toto viuēte corpe,ꝑportiōalr.nā sic se hz ꝑs pōlis ad ptē corpis:ut sic se hz sensus visus ad oculū:sic ꝑm q hꝭ⁹ se hz tot⁹ sensus.i.tota aīa sensiti ua ad totū corp⁹:tota ḡ aia est act⁹ toti⁹ corpis in quo sūt neruī ocli aures ꝛ diūsa organa motiua nel sensitiua. ꝛ tūc supplēda ē rō.q cū tale corp⁹ sit phīsicū ꝛ orgāi cū:segt aiaz cē actū corpis orgāici phīsici. ¶Notādū aūt q nō est aliqō corp⁹ aiatū i q̄ nō sint diūsa organa defuīctia ul'ad nutrīsitū ul'ad augmītū ul'ad motū ul' ad sensū:ió nulla est aia:ut hī de ea logmur que non sit

actꝰ corpis phisici. ¶ Notádũ aũt q cũ a forma ꝓncipalr sumat rõ & diffõ rei: qz nihil diffõné ingredit: nisi qd est foia: aut qd hẽt ordiné ad formã. iõ ptẽ formalẽ appellat partẽ ꝓm rõnẽ: & qd quid erat esse.

Dubitaret forte aliqs. quõ amota foia rei ñ remãet res: nisi equoce. ¶ Dom q equoca sũt: qꝛ nomẽ ẽ idẽ: rõ sbe ẽ diũsa: qz cũ a foia principalr sumat rõ sbal rei: mutata foia uarlat rõ sbe ḡ si foia mutata adhuc nõ remãet res eadẽ/sz idẽ nom: ut si de leone corrupto adhuc di leo: oz ꝟ eẽ equoce. de leone eni viuo & mortuo equoce ꝓdicat leo. cũ ꝟ sit solũ ꝓm idẽ nomẽ: nõ ꝓm eadẽ foiaz: nec eadẽ rõnez sbe.

Alterius forte dubitaret aliqs. qz vi uelle phs q deficiẽte visu nõ remãet ocls nisi equoce. cũ eni visus ul poª visiua sit accũs q̃dã: sicut amota foia uolabze adhc remãet uolabza: ut supi dice bat eo q foia uolabze sit accñtal. ita ꝺficiẽte visu adhc remãet ocls cũ ipe visus sit accñs. ¶ Dozs q dcm phi dupler ꝟificare possumꝰ. ꝑmo ꝓ suppõnẽ. 2o ꝓ distinctionẽ. ꝓ suppõnẽ ãt ꝺdo q phs ꝟ mõ ait: q deficiẽte visu nõ remãeret ocls/si ocls eẽt aial: qz tũc visus eẽt foia sbal etc. ná si uolabza eẽt corp phisicũ amota foia uolabze nõ ulteriꝰ remãeret uolabza: qz forma illa eẽt: sic ẽt de ocło dicẽ possumꝰ. ¶ Per distinctionẽ aũt saluare possumꝰ qd dixim. ná ocls põt upler ꝙfiderari uel ut ẽ sba & q̃tũ ad ee sbale qd hz: & sic ꝟ hz ab eẽntia aie. návna est eẽntia aie q dat eẽ sbale toti corpi: & oibꝰ mẽbris in q̃tũ hñt ordiuẽ ad ipz totũ. Alioª põt ꝙsiderari oclus ut ẽ nom organi ul ut est nomẽ mẽbri officialis: & tũc q sit tale hẽt ab ipo visu ul a ṽtute visiua. ná ipa essentia aie nõ põt eẽ imediate ꝑnm opõnis visiue: sz oz ꝟ fieri ꝑ ipaz põm visiuá: deficiẽte ḡ visu: & si remanet illd qd est sba in oculo: nõ tñ remanet ipe ocls: ut est q̃ddã organũ: & ut est q̃ddã mẽbr officiale sic amota forma uolabze & si remãet uolabza. i. sba uolabze: nõ tñ remanet uolabza ut est q̃ddã corpꝰ artificiale: qz nõ ulteriꝰ facẽ poterit opꝰ artis: sic nec remãet ocls: ut est q̃ddaz organũ officiale: qz nõ ulteriꝰ exercẽ poterit offm vidẽ di. ¶ Dicamꝰ ḡ q hz albedo sit accñs: tñ qz est de rõne corpis albi: iõ amota albedie nõ ulteriꝰ di corpꝰ albũ: ul si diceret albũ ꝟ eẽt cquoce: sic hz ṽt visiua sit q̃ddã accñs: & q̃dã poª aie: attñ qz hꝰ poª est de rõne ocli ut ẽ q̃ddã organũ officiale: iõ accipiẽdo sic oculũ deficiẽte visu nõ ulteriꝰ remãet ocls nisi equoce: qz nõ ulteriꝰ ꝑt exercẽ offiñ vidẽdi: sic nec ocls lapideꝰ aut depictꝰ hꝰ officiũ exercere posset. ⌈ Deinde cum dicit.

L.10. ¶ Est aũt nõ abijciẽs aiaz potẽtia ens ut viuat ꝟ qd hñs. Scim ãt & fructꝰ potẽtia hiꝰ corpꝰ est: sicut qdẽ igit icisio: & visio: sic & vigilãtia actꝰ: ut aũt visus & potẽtia organi aia: corpus aũt qd potẽtia: ꝟ sicut oculus pupilla: & visus: & ibi aia & corpus aial.

¶ Ondit bñ dcm eẽ q aia est actꝰ corpis poª vitã hñtis. d. q corpꝰ qd est poª ens ut viuat & cui actꝰ est aia nõ est abijciẽs aiaz: sz ẽ illd qd est hñs aiaz: semẽ aũt & fructꝰ est poª hꝰ corpꝰ: qd. s. nõ est actu hñs aiaz. sz est i poª abijciẽte actũ & addit q vigilãtia sic est actꝰ sic q̃dã icisio & visio. s. sic actꝰ videdi ul ut vigilãtia: sz ut visu. i. ṽtus visiua & ut poª organi est aia. aia ḡ est sic actꝰ ꝑmus & sic id qd est ꝑm ꝑnm ipsiꝰ opis ul ipsiꝰ actꝰ scdi. Corpꝰ aũt est id qd est hñs aiaz & actũ ꝑm: & in poª est ad actũ 2m. nõ est ḡ aial sp ꝙiũctũ actui 1o/sz sic pupilla & visus est ocls: sic & ibi aia & corpꝰ est aial. ¶ Notádũ ãt q si accipiat vita pro ipo ope uegetatiuo: nõ pro ipo esse: tũc corpꝰ cuiª actꝰ est aia: lz ꝓm q hꝰ sit actu aiatũ: ẽ tñ poª viuẽs. ná si ocls ex eo q hz visuz. i. ṽtutẽ visiuã est poª videẽ. i. põt videẽ: sz nõ oz q actu videat: ita corpus ex eo q hz aiaz hz q possit opari opões vite & est poª vitã hns. aia aũt nõ est actꝰ corpis sic visio. i. actꝰ videdi: sz sic visus. i. ṽtꝰ visiua est actꝰ ocli. ¶ Nõm ẽt q se mẽ plate: & fructꝰ in q̃ reꝑuat semẽ nõ solũ est in poª ad opa vite: sz est i poª ẽt ad ipaz aiaz: corpꝰ ṽo cuiª actꝰ est aia lz sit in poª ad opa vite: nõ tñ est abijciẽs aiaz: sz est actu ꝙiũctũ aie. sile est ḡ de pupilla & ṽtute visiua ex qbꝰ ꝙstituit ocls: sic de aia & corpe: ex qbus ꝙstituit aial: ná sic pupilla cuiª actꝰ est poª visiua semp ꝙiũcta est vir tuti visiue: nõ tñ semp actu videt: sz põt vidẽ: sic & corpus aiatũ: lz sit ꝙiũctũ aie: est tñ poª viuẽs. i. in poª ad opa vite: & ad actũ scom. ⌈ Deinde cum dicit.

¶ Qd qdẽ igit nõ sit aia sepabilis a corpe: aut ptes q̃dã ipsiꝰ si ptibilis apta nata est: nõ imanifestũ est: quarũdã eni actꝰ ptium ipsaz: at ṽo ꝓm quasdã nihil ꝓhibet propter id qd nullius corporis sunt actus. L.11.

¶ Lõcludit ex dictis q aia q̃tũ ad aliqs sui ptes ẽt sepabilis est a corpe. circa qd duo facit. ꝓmo qd dcm est. 2o ex his q dixerat descẽdit ad qdã dcm plonis ibi⌊ Amp aũt imanifestũ. ⌋ Dicit ḡ: q qdẽ ḡ nõ sit aia sepabilis a corpe: aut q̃dã ptes ipsiꝰ aie: nõ hñt dubitũ: & nõ est ima nifestũ. si ptibilis est aia a corpe ꝓm eas. ná aia ꝟ aliqs sui ptes est actꝰ q̃rũdã ipaz ptium corpis: & ꝟdit q at ṽo ꝓm q̃dã ptes ipsiꝰ nihil ꝓhibet aiaz separi: pp id qd nulliꝰ ptis corpis sũt actꝰ. ¶ Notádũ aũt q qz aia: ut ꝟ ex dictis est actꝰ corpis & aliq ptes põles eiꝰ ut poc seusitie sũt actꝰ ptiũ corpis: manifestũ est aiaz ꝓm ptes illas nõ separi a corpe: tñ ꝓm q̃dã ptẽ ut ꝓm intellm q nõ est actꝰ alicꝰ ptis corpis: qz nõ est ṽtꝰ organica nihil ꝓhibet eã sepabilẽ eẽ. ¶ Notádũ ẽt q q̃diu aia itelle ctiua est ꝙiũcta corpi tãdiu itellꝰ aliq mõ est sepatus a corpe: & aliq mõ nõ est sepatꝰ ab eo: est eni sepatꝰ: qz nõ est ṽtꝰ organica nec imediate pficit ipm corpꝰ: sed imediate fundat in ipa eẽntia aie: ut clariꝰ dicet i 3o. di tñ itellꝰ q̃tũ ad aliquẽ modũ nõ eẽ sepatꝰ a corpe: qz sp i sui opone utit fãtasia & orgão corpali. ⌈ Deide cũ dic.

¶ Amplꝰ aũt imanifestuz si sit corpis actꝰ aia: sicut nauta nauis. Figuraliter qdẽ igit sic determinet: & describat de aia.

¶ Ex his q dixerat descẽdit ad qdã dcm plonis: ponit eni plo q aia ꝙiũgebat corpi: sic nauta nauí: & sic motor mobili: & qz adhuc nõ sufficiẽter deteriatũ ẽ de aia quõ sit actꝰ corpis: iõ ait: q ãpliꝰ ãt est imãifestũ. i. nõ ẽ adhuc plene deteriatũ: si aia sit actꝰ corpis sic nauta nauis: & ꝟdit q̃si epilogãdo: q figuralr qdẽ ḡ sic deteriet & describat de aia: sic descripsim: & sic deteriauim de ea. ¶ Nõm aũt q hz ex dictis sit aliqlr declarũ q aia sit actꝰ corpis: sic foia nõ sic motor: ul sic nauta nauis: tñ qz nõdũ plene determiatũ est de aia quõ sit pfectio corpis: imo pleniꝰ ꝟ patebit p sequẽtia. iõ ait: figuralr eẽ ꝟ dcm: & imanifestũ quõ aia sit actus corpis.

Ad itelligẽtiã aũt dictoꝛ dubitare possumus de ptibꝰ positis i diffõne aie. ¶ Dzio ḡ dubitabit: utꝛ aia sit actꝰ. 1o utrũ sit actꝰ corpis. 3o utꝛ sit actꝰ corpis phisici. 4o utꝛ sit actꝰ corpis organici. 5o utꝛ sit actꝰ hñtis vitã in poª. ex his eni qnq; pticulis ꝙstare vi tota diffõ aie. ¶ Ad ꝑm aũt sic ꝓcedit: & vi q aia nõ sit actꝰ. ná sic se hz mã ad ipaz poª sic se hz foª ad ipm actũ: sz mã non est sua poª ut vult Lõmẽ. ꝑmo phiꝛ. ḡ nec foª est ipe actꝰ. ¶ Dom q poª mãe duo dicẽ põt: qz ul dicit ipm respectũ quẽ hẽt mã ad formã: ul dicit ipaz sbaz mãe in qua fundat hꝰ respectꝰ. si ḡ dicat ipm respectũ: sic mã nõ est ipa poª. ꝓm hũc igit modũ logt Lõmẽ. ꝑmo phiꝛ. q ait ipaz poªm nõ eẽ mãm. qz poª est in gñe relonis. mã vo in gñe sbe:

sed si po^{a} dicat ipaz ſbaz in q̃ fũdat talis respect^{9} z talis ordo ad formã: sic mã est ipa po^{a}. ¶ Adũtẽdũ tñ q̃ ſic mã uere puat aliq̃ foia: tñ qz pua^{o} ultra eẽntiã mãe nõ dicit aliquã nãz: ſz dc se est nõ ens: iõ nõ est icõuent ens imediate in ipa eẽntia mãe puationẽ fũdari: sic ꝫ uere mã dependeat a foia: z sit in po^{a} ad ipaz z hẽat ordinẽ z respectũ ad eã. attñ qz h^{9} ordo: z respcũs z potẽtialitas ultra eẽntiã mãe nõ aliq̃z altã nãz pñt: ſz nel dicũt puationẽ ipaz: ul' sũt gd rõnis: z sic nõ est icõueniẽs talia imediate fũdari in ipa ſba mãe. ¶ Hoc vlso de leuiꝑz qd dõz sit de foia. nã ſic po^{a} mãe põt dicẽ ul' respectũ ul' ſbaz in qua fũdat respcũs ille: sic z act^{9} põt noiare ul' respcũz quẽdã ul' foiaz ipaz in q̃ fũdat respect^{9} ille. ꝑ^{o} mõ aia z q̃cuq; alia foia nõ ẽ act^{9}: ſz 2° mõ. nã mã dr relatie ad formã: z e2: qz ſic mã est q̃dã po^{a} i q̃ fũdat respcũs ad formã: sic z foia ẽ gdã act^{9} i q̃ fũdat ordo z respcũs ad mãz: erit g̃ foia eẽntialr act^{9} gdã: ſic z mã ſbalr est po^{a} q̃dã. Arg^{m} i p̃rtũ solutũ est p tã dcã.

Alterius ãt dato formã eẽ actũ. dubi^{9} utrũ sit act^{9} corpis. z vi q̃ nõ. nã cũ gñatio z natitas fit via in nãz z via in formã illi^{9} erit act^{9} foia qõ in gñatiõe est ſbz: ſz maxie z ꝑpriũ ſbm in gñatiõe simpliciter: z i gñatiõe ſbe. i. ule. ut vult phs in p^{o} de gñatiõe. g̃ foia ſbalis imediate fũdabit i yle ul' i mã ꝑ^{a}. nõ ig̃r est bũ dcm q̃ aia q̃ est ſbalis foia sit act^{9} corpis: sed q̃ sit act^{9} mãe. ad ℔ aũt adduci pñt oia arg^{ta} iprobãtia palitatẽ foiaꝝ: ſz ea cã breuitatis uolum^{9} illẽtio ptrãsire. ¶ Dõz q̃ nisi eẽt dare aliqs g̃dus in foiis saluare nõ possem^{9} quõ aliq̃ ſbalis foia cuiuſmodi est foia el'ti z ẽt foia mixti iaiati dicat foia mãe ul' act^{9} mãe: aia vo dicat act^{9} corpis. ¶ Sciẽdũ g̃ q̃ in ſbalib^{9} foiis est dare duplex gen^{9} g̃duũ. vnũ ꝑm rõnẽ. z aliũ ꝑm rẽ. ꝑ^{m} genus g̃duũ accipit ꝑm formã cõez z ſpalẽ. nã ꝑm rõnez ꝑus itellit aligd eẽ corꝑ q̃z eẽ tale corꝑ: ut q̃z eẽ ignẽ ꝯz nõ p aliã formã ignis sit ignis z corꝑ: si g̃ phificus eẽt artifex rõnabilis nõ eẽt icõuentẽs: q̃ quãlibet formã mãlẽ specificã sic diffinieret: q̃ eẽt act^{9} corpis eo q̃ q̃libet foia actu talis ꝓsupponit formã corpis: sic̃ spes ꝓsupponit formã gñis: uel ẽt si eẽt uera põ auicebron q̃ eẽnt g̃dus reales in foiis ꝑm descẽsũ pdicamẽti: sic est ibi ordo ꝑm rõnẽ z itellz phi. in diffiniẽdo aliquaz formã mãlẽ specificã q̃ztũcũq; eẽt ipfecta diceret eam eẽ actũ corpis: ut si diffiniret formã el'ti: ut ignis diceẽt q̃ eẽt act^{9} corpis z diceret ignẽ eẽ cõpositũ nõ ex mã z foia: ſz ex corꝑe z foia: ſz foia gñis z foia ſpẽi nõ dint nisi ꝑm rõnẽ solũ. nã si p aliã formã ignis eẽt ignis z corꝑ: z corrupto igne: z gñato ide aẽ remaneret foia corpis: z eẽt realr eadẽ corꝑeitas in aẽ gñato q̃ fuit in igne corrupto eẽt vã vniuocatio i foia gñis: z gen^{9} diceret formã vnã: cui^{9} ꝓriũ n^{a} phs ꝓbat mltas circa tnue. 7. phi^{z}. tenẽdũ est g̃ i cõposito ee vnã ſbalẽ formã. utz aũt ℔ sit in q̃libet cõpositõ dubiũ est de hoie: i q̃ utz sint plures foie ul' nõ ad pñs uibil deteriare decernim^{9}: qz exposcit ℔ sciaz altiorẽ. cũ enĩ de vnitate formaz loqmur semp hoiez eẽ exceptũ uolum^{9}. ¶ Vlso q̃ ꝑm g̃dus foiaz ꝑm rõnẽ z itellz nõ est saluãdũ quõ aia cuiuslibet corpis aiati est corpis act^{9}. foia vo el'ti z corpis iaiati est act^{9} mãe. Restat vidẽ de ordie g̃duũ q̃ q̃dãmõ sũt reales. ¶ Sciẽdũ g̃ q̃ foie se inicẽ ꝓtinent ut pfectioꝛ ꝓtinet ipfectiorẽ ut foia el'ti est ipfectioꝛ q̃z foia mixti: z foia mixti iaiati q̃z negetatiui. z negetatiui q̃z ſbitiui: z ſbitiui q̃z itellectiui. negetatiuũ g̃ reseruat in ſbitiuo z ſbitiuũ in itellĩuo: sic̃ trigonũ in tetragono ut phs ait: nã sic̃ oẽs ãguli trigoni resuant in tetragono: z adhuc plẽs. sic̃ qcqd põt negetatiuũ põt ſbitiuũ: z adhuc ãpli^{9}: z qcqd põt aia ſſitiua bruto ꝛ: põt aia itellĩua hoie. z adhuc ulteri^{9}: z sic̃ suo mõ negetatiui resuat in ſbitiuo: sic z ſbitiuũ i itellĩuo: sic foia el'ti q̃si ipfectioꝛ resuat in foia mixti iaiati: z foia mixti in aiati in aia negetabili. hi eni g̃dus nõ sũt ꝑm rõnẽ tñ: ut q̃ itellis eos faciat sic̃ facit g̃dũ z ordinẽ iter formã gñis z spẽi: eo q̃ ulr ad itellz pticipat facẽ ulitatẽ in re b^{9}: ut dicit ꝓ^{oz} ꝑ^{o} h^{9}. ſz hos g̃dus: z hũc ordinẽ foiarũ ipa nã facit: z qz sũt nãles z reales in diffõnib^{9} nãlib^{9} sũt ꝓsiderãdi. ide est g̃ q̃ aliq̃ ſbalis foia dr eẽ act^{9} mãe qz ꝑp ſuã ipfectionẽ imediate se tenet ex pte mãe: z nõ ꝑsuppõit aliq̃z altã realẽ formã. aliq̃ vo foia dr eẽ act^{9} corpis: ut aia. ꝓtinet eni aia vtualr i se formã mixti: z aia ut aia est cõpat ad id cui^{9} est act^{9} nõ tanq̃z ad mãm tñ sic̃ cõpat foia el'ti: ul' foia mixti iaiati: sed cõpat aia ad suũ susceptiuũ ꝑp ſmi ulteriorẽ pfectionẽ tanq̃z ad corꝑ: z dr eẽ act^{9} corpis. ¶ Dicam^{9} g̃ q̃ loquẽdo de ipa aia bruto ꝛ in gb^{9} planũ est eẽ vnã forlã ſbalẽ: aia illa ꝓsiderari ꝑ poterit duplr: ul' ut aia est: uel ut supplet vicẽ foie mixti: z inq̃ztũ est aia est act^{9} corpis: z ꝓsupponit seipaz: inq̃ztũ vo supplet vicẽ foie mixti nõ ꝓsuppõit aligd aliud realr loquẽdo: ꝑp qõ sic accepta nõ dz dici act^{9} corpis: ſz act^{9} mãe. ſz quõ ℔ stare possit cuz h^{9} aia nõ sit nisi vna res: z vna foia ſbalis i seq̃nti qõne patebit: ubi ꝑ ca g̃ ibi traduñ soluet qõ supi^{9} ẽ obz

Alterius aũt dato aiaz eẽ actũ corpis. dubitat utz sit act^{9} corpis phici. z vi q̃ nõ: qz corꝑ phificũ est corꝑ q̃lc: cũ phificus nõ abstrahat a mã. ſpibili: z ꝑ põs a mã q̃li: si g̃ corꝑ q̃le igredit diffõnẽ aie cũ q̃litas sit q̃dda accũs. accñs igredit diffõnẽ ſbe: qõ est icõuentẽs. ¶ Dõz q̃ mot^{9} sic est de ꝓsideratiõe nãlis q̃ qcqd ipe ꝓsiderat q̃dãmõ ꝓsiderat ꝑ cõparationẽ ad motũ. vñ si nãz ul' formã nãles diffinit: dic eã eẽ ꝑn^{m} mot^{9}. z stat^{9}. q̃re si nãlr diffinienteudo di aliq̃ foia eẽ act^{9} mãe ut foia el'ti uel foia mixti iaiati: aliq̃ vo dr eẽ act^{9} corpis: opz hãc diũsitatẽ ex ipo motu originez sumẽ: ita ut sic̃ nãlis foia diũsimode est ꝓin^{m} mot^{9}: sic apõ nãlẽ diũsimode diffinit. videm^{9} aũt in spa actio ꝛ passiuo ꝛ: q̃ztũ ad pñs spectat duplicẽ motũ. vnũ de teriatũ ad vnũ terminũ: ut foia leuis surſũ z foia gñis deorſũ. aliũ vo ad oẽz diãa põnis: z ꝑm hũc motuz mouet aia. in p^{o} g̃ motu mobilia nõ mouent ex se: ſz ex generãte. ¶ Rursus i h^{9} motu tanq̃z rõ: z ꝑn^{m} mouẽdi actie ẽ foia mediãte gñitate. rõ vo q̃re mobile moueat passiue ẽ ipa mã: ut ꝓ^{oz} ait 4° phi. c. de uacuo. iõ ait q̃ si fieret mot^{9} i uacuo g̃uia z leuia mouerent i istãti: qz in tali motu tota resistẽtia est ex pte medij. in oibus g̃ ubi foia ul' nã est ꝑn^{m} mot^{9} solũ ad vnã diãa põnis talia nõ dñr cõpoui ex foia z corꝑe: ſz ex foia z mã: z forma i eis nõ dicit eẽ act^{9} corporis ſz act^{9} mãe. dicam^{9} g̃ q̃ aia ut aia est nõ mouet mediãte gñitate: ſz mediãte appetitu ul' mediãte aliq̃ alia po^{a} motiua: q̃ motia po^{a} regrit organizatiouẽ mãe: in tali g̃ motu gñitatis non se tenet ex pte aie mouentis: ſz ex pte ꝑncipij passiui: z ex pte mãe: sic̃ ẽt organizatio se tenet ex pte mãe: z qz mã organica ut est ꝓducta gñitati ul' alijs debitis q̃litatib^{9} nãlib^{9} hz rõnẽ corpis: z põt dici phificũ corꝑ. aia ut diffinit a nãli: z ut cõpat ad motũ nõ dz dici actus mãe: ſz act^{9} corpis z nõ corpis cuiuscũq;: ſz corpis phi sici z nãlis: quõ ãt sic̃ dõ saluare poterim^{9} q̃ accñs nõ cadit in diffõne ſnẽ in sequẽti qõne clarr appebit.

Alterius est 4° dubitãdũ dato aiaz eẽ actũ: z eẽ actũ corpis: z ẽt corpis nõ cuiuscũq;: ſz phifici. dubitat utz sit act^{9} corpis organici: z vi q̃ nõ: qz orgãizatio est ꝑ q̃ztitatẽ. absq; q̃ztitate enĩ z absq; dilictiõe ptũ organizatio eẽ nõ põt: q̃re si corpus organizatũ cadit in diffõne aie q̃ztitas ponit i diffinitiõe ſbe: qõ est icõuentẽs. ¶ Dõz q̃ ꝛ mã nõ sit ex tẽsa nisi ꝑ q̃ztitatẽ: nere tñ est extẽsa: z alia est extensio mãe: z alia q̃ztitatis: qõ ꝑz: qz si diuidcret mã q̃zta: sic̃ aliud est mã: z aliũ est q̃ztitas: sic alie eẽnt ptes mãe: z alie ptes q̃ztitatis: z qz h^{9} ptitio est ꝑpe pp extẽsionẽ: alia ẽ extẽsio mãe: z alia extẽsio q̃ztitatis. ¶ Adũtẽdũ

ḡ q'lz mā extensionē hēat ab alio: mā tū ut est extensa nō dicit aliā rē: nec aliā formā: nec aliā cēntiaz q̄z mā. nā q̄titas seipa extēdit māz: qz foia seipa nō mediāte aliq̄ alio medio pficit māz. ḡ eoipo q̄ q̄titas de se est actu extēsa: ⁊ mā est in po^{a} ut extēdat: mā ꝓiūcta q̄titati: ⁊ ꝓiūcta po^{a} actui q̄titas p seipaz extēdit māz: ⁊ mā passiue per seipaz extēdit. itaq; organiçatio ⁊ extēsio māe duplr pōt accipi: uel ꝑut dicit solas ptes māe ul' ꝑut dicit sil' cū ptib^{9} māe ēt ptes q̄titatis: mā ḡ organiçata ⁊ extēsa nō igredit diffōnē aie ꝟz q̄ includit ptes q̄titatis: qz tūc accns nō igrederet diffōnē sube: sz ꝟm q̄ dicit solas ptes māe q̄re nō accns: sz ista igredit diffōnē sube. imaginant enī multi q̄ cū q̄titas extēdit māz: ē alia est extēsio māe: ⁊ alia est extēsio q̄titatis: q̄ illa extēsio māe dīns ab extēsiōe q̄titatis sit q̄dā res dīna ab eēntia māe: ita q̄ mā: ⁊ illa extēsio sūt due res. sz hi ignorāt quō foia māz pficit: opinant enim q̄ extēsio q̄ est q̄titas nō p seipaz extēdat māz: sz extēdat ipaz impmēdo cl extēsionē alīā: pari ḡ rōne erit q̄ō de illa alia extēsiōe impssa māe differēte tā ab extēsiōe q̄titatis q̄z ēt ab ipa mā. utꝛ p seipaz extēdat māz: ul'oz ad ꝟ q̄ mā extēdat q̄ huic extēsioni supaddat extensio alia: aut ḡ erit abire in infinitū: aut stādū est in ꝑmis: ⁊ est simplr ꝓcedēdū q̄titatē p seipaz extēdē māz actiue ⁊ māz ꝓiūctā q̄titati p seipaz extēdē mām passiue: pp qd qz mā sic passiue extēsa est ⁊ sic passiue organiçata: qz nō dicit aliqd aliō q̄z māz: lz dicat quēdā modu^{z} se hndi quē hz mā: ut est sub q̄titate: si sic accepta mā ingrediat diffōnē sube: nō accns: sz suba igredīet diffōnē sube. ¶ Dicam^{9} ḡ q̄ extēsio passiua māe nō est alia res diūsa a mā: lz sit p aliqd aliō. ſ. p q̄titatē ei iherētem: ⁊ qd dcm̄ est de q̄titate itelligēdū est de q̄litate ⁊ de oi^{b9} aliis iherētib^{9} māe. nā sic mā p q̄titatē extēdit passiue: sic ⁊ passiue afficit p ḡuedinē: ⁊ disponit p raritatē: ⁊ p alia accītia iherētia sibi: igr si foia ſbalis māz pfic: opz eā talē māz pficē q̄li māe est ꝓiūcta: q̄re si h^{9} forma ꝓiūgit māe extēse p q̄titatē affecte p ḡuedinē: ⁊ disposite p raritatē ⁊ p alia accītia neče ē eā ēē actū māe sic extēse sic affecte: ⁊ sic disposite. itaq; si mā sic accepta igrederet diffōnē sube nō seq̄ret q̄ accns igrederet diffinitionē sube: sz tm̄ ex ꝟ hiet: q̄ mā cui ꝓiūcta sunt accidētia igrederet diffōnē ei^{9}: qd nō est icōueniēs iudicādū. nā si foia māz pficit accītib^{9} ꝓiūctā nihil icōueniēs: si mā ꝓiūcta accītib^{9} nō igredit diffōnez forme. ¶ Ut ḡ sciam^{9} q̄lr in diffōnib^{9} nālib^{9} mā itret diffōnē foie. Sciēdū q̄ ut ſ. dicebat q cqd ꝓsiderat nālis sumi tur p cōpatiōnē ad motū: vñ ⁊ si nāz diffiniat nālis: ꝟ est ut est ꝑn^{m} mot^{9}: ⁊ p cōpatiōnē ad motum: pp qd lz accītia nō igrediant diffōnez foie subalis: mā tū affecta ul' disposita p accītia se tenētia ex pte māe, put forma est mot^{9} ꝑn^{m} igredit diffōnē foie. cū ḡ in motu ḡuium ⁊ leuiū ipa ḡuitas ⁊ leuitas: ⁊ ipa accītia se teneant ex pte foie: si diffinim^{9} formā ḡuis: uel ēt formam mixti: ⁊ ēt ipam aiam nō ut aia est: sz ut supplet vicem foie mixti ipa mā cadet in diffōne ei^{9}: ⁊ nō dicem^{9} forma sic acceptā eē actū corpis: sed eē actū māe: sed si diffinim^{9} aiaz: ut aia est. qz in motu cui^{9} ꝑn^{m} est aia ꝑm q̄ h^{9l} organiçatio: ⁊ ḡuitas: ⁊ mlta talia accītia se tenēt ex pte māe: ꝓgruū est mā disposita p organiçationez: ⁊ affecta p accītia illa q̄ in tali motu p se: se tenēt ex pte māe: igrediat diffōnē aie: sed cuz mā sic organica: ⁊ sic affecta dici possit corp^{9} organiçatū ⁊ physicū bū dictū est q̄ aia est act^{9} corpis organici physici: qō vo obijcit q̄ si hoc dicimus q̄litas uel accītia alia ingrederētur diffōnem sube. pz q̄ accns non ingredit diffōnez sube: sed materia accītib^{9} ꝓiuncta pōt ingredi diffōnē ei^{9}: qd quō sit est per habita manifestum.

Alterius etiā 5° onbitat. utꝛ aia sit act^{9} corporis hītis vitā in po^{a}. ⁊ vi q̄ nō. qz po^{a} ⁊ act^{9} diuidunt ex opposito: q̄re si corpus actu viuit nō est ꝺm q̄ hēat vitā in po^{a}. ¶ Rñdeo ꝺz q̄ viuē q̄tū ad pūs ꝑspectat duplr sumi pōt. ꝑ^{o} pro ipo eē ⁊ sic accipit ipm phs in ꝑ^{o} de aia cū ait: q̄ viuē viuēti b^{o} est eē. 2° pōt accipi viuē pro ipsis opib^{9} vite ut ꝓ ipso sentire ul' pro ipo motu ꝺm locū ul' pro augmēto ul' pro ipo itelligē. nā ꝺm hoc q̄tuor ꝓsequamur viuētia aia ta ab inaiatis nō viuētib^{9}. nā si videm^{9} aliqd augeri ul' sentire ul' mouēri ex se ul' itelligē dicimus illd viuē. Iꝟ ḡ mō accipit phs viuē in ꝟ 2° cū ait. q̄ viuere dī q̄tuor modis. dī enī viuē ꝺm ipm itelligē ul' ipa opō itell's: ⁊ ēt ꝺm sensū ⁊ ꝺm motū ⁊ augmētū est qꝺā viuē. quo cūq; ḡ mō accipiat viuē: semp dī aia eē act^{9} corpis po^{a} vitā hītis. nā lz corpus cui^{9} actus est aia actu viuat ⁊ actu hēat tale eē q̄le est viuē: tū ut igredit diffōnez aie dī hīe vitā in po^{a}. nā cū h^{9l} eē: ⁊ h^{9l} viuē hēat corp^{9} ab aia: ut aia est si corp^{9} hīs actu talē vitā igrederet diffōnē aie tūc aia ꝺm q̄ h^{9l} eēt ꝓ seipa: qꝺ est icōueniēs. Iꝟ ḡ mō ꝓbat phs ſ. aiaz eē actū corpis po^{a} vitā hītis qz corpus qꝺ igredit diffōnē aie nō est corpus cōpositū actu hīs vitā: nec est ipa aia: sed est mā ⁊ ſbm qꝺ ꝟz q̄ h^{9l} est in po^{a} ad viuē. ḡ si accipiat viuē pro ipo eē oīs suz est quō aia est act^{9} corpis po^{a} vitā hītis: sed si accipiat viuē pro ipo ope vite. tūc nō est dubiū qꝺ querit. nā aia est q̄ ꝑ^{o} ⁊ ꝑncipalr opamur opa vite: sic ḡ hīdo potētia vitiua nō oz q̄ actu videamus: sed simꝑs po^{a} vidētes: sic corpus hīs aiaz ꝺm q̄ h^{9l} non opz q̄ actu opet opa vite: sed sit po^{a} viuēs. i. possit opari opa vite corpus ḡ cui^{9} act^{9} est aia: ⁊ si nō est in po^{a} ad aiaz: nec est abꝭciēs ipaz: sed est actu hīs eā: est tū in po^{a} ad viuere. i. ad opa vite: qz nō opz q̄ semp actu opet ea. sed possit opari illa: qꝺ vo dicebat q̄ act^{9} ⁊ po^{a} diuidunt ex opposito: pz q̄ ut est actu nō est in po^{a} loquendo de pb^{a} abijciēte actū. possum^{9} eni saluare corp^{9} eē aiatum actu: ⁊ hīe actu eē qꝺ est viuē: ⁊ tū dī eē in potētia ad vitā modo quo dcm̄ est. vz ut igredit diffōnem aie. L.u.

Quoniā aūt ex icertis qdē. certi^{9} aūt q fit qꝺ ⁊ ꝺm rōnē noti^{9}: tētādū est iterū sic aggredi de ipa. nō eni ꝺm q̄ opz diffinitiuā rōnē oīndē: sic plures termini nos dicūt: Iꝟ ⁊ cām iesse ⁊ demōstrare.

¶ Post q̄ phs uenat^{9} est diffōnē aie in cōi: in pte ista uenat diffōnē ꝓpriā vnicuiq; aie: circa qꝺ duo facit: qz ꝑ^{o} ꝓtinuat se ad dicēda. 2°, exequit de itēto ibi [Dicamus ḡ ꝑm^{m}.] circa ꝑ^{m} duo facit: qz ꝑ^{o} ꝓponit qꝺ intēdit. 2° qꝺ dixerat manifestat p filē ibi [Nūc aūt sic.] dicit ḡ: quū aūt aliqd qdē ex icertis. i. aliqd de nūo icerto: ñt aūt qꝺ certū certi^{9}. i. p aliqd certi^{9}: ⁊ ꝺm rōnez noti^{9}: ⁊ qz sic est tētādū est sic aggredi de ipa aia ut habeam^{9} de ea rōnē. i. diffōnē certā: ⁊ dicentē cāz. nō eni diffinitiuā rōnē oīndē opz solū: qz sic plures terminos. i. plures de nūo termios sine diffōnū dicūt: sed ēt opz diffōnes oīndē ⁊ demōstrare cāz iesse. i. cām q̄re ꝑpetates ⁊ passiōes ifiunt. ¶ Notādū aūt q̄ ꝺm phm ꝑ^{o} posterios triplex est diffō. qꝺā eni est demōratiōis ꝓ. ut si dicat q̄ ira est accēsus sanguis: aliꝙ vo est demōrationis ꝑn^{m}: ut Iꝟ ira est appetit^{9} doloris in ꝓrio. pōt eni diffō ꝑ^{a} ꝓcludi p scdaz. nā qui hēt appetitū doloris in ꝓrio hēt accēsuz sanguis circa cor. est aūt diffō dans cām q̄ est demōratiōis ꝑn^{m}. d. pp qd pfectior q̄z diffō que est demōrationis ꝓ. non. d. ꝑpter qd: sed qz. est aūt ⁊ 3^{a} diffō cōplectēs utrāq;: que ē q̄si vtualr tota demōratio. vult ergo phs q̄ cū supra posita sit de aia diffō ga. que est imperfecta: hic querēda est diffō pfecta: ⁊ pp qd. ¶ Notādū aūt q̄ diffōnes spāles ⁊ ꝑpe que hic traduntur. vz q̄ aia est quo viuit: ⁊ quo sentit ⁊c. sunt aliquo mō notiores quo ad nām: qz semp spālia sunt aliq modo

notiora quo ad nās q̄z ꝓfusa: sūt ēt ꝫ aliq̄ mō notiora quo ad nos: qr opa vite magis sunt nobis nota q̄z ipa forma: ḡ ꝓpter hoc q̄ aia est ꝑn^{m} viuēdi ꝛ sentiēdi: qđ est aliquo mō certū: poterimus ꝯcludē ꝛ inuestigare q̄ mō aia est corpis act^{9}: si hoc sit de incertis. ſ. si sit de numero incertox: ꝛ nō sit nobis certum ꝛ notum.

Dubitaret forte aliqs que diffōnū aie dicat: ga ꝛ que pp qd. ¶ Dōm q̄ ꝫ q̄ſ dā phs dat duas diffones de aia: q̄rū quelibet est coīs dint tm̄: qr vna est demr̄ationis ꝑn^{m}: alia vo est demr̄ationis ꝯ. diffinit aūt aia q̄ est act^{9} corpis: ꝛ q̄ est viuendi ꝑn^{m}: sed hec diffō q̄ est act^{9} corpis ꝯcludit ꝑ hāc q̄ est viuēdi ꝑn^{m}: est enī hec ꝑ hanc illa: ſz ut ipse dicit dup^{r} est ꝑus q̄ ad nos: ꝛ simplr q̄ ad nos est hec diffō q̄ aia est viuēdi ꝑn^{m} ꝑ hanc illa: q̄ ē act^{9} corpis. nā ex ꝫ cognoscim^{9} aias eē actū corpis. qr videm^{9} ea eē viuēdi ꝑn^{m}: simplr tū alia diffō est ꝑ hanc illa. nā aia nō est act^{9} corpis ex eo q̄ est viuēdi ꝑn^{m}: sed ex ꝯ. ita q; hec diffō q̄ aia est viuēdi ꝑn^{m} est cā alterī⁹ inferēdo: sed illa est cā h^{9} in eēndo. ꝫ hos ḡ phs vult q̄ nō sufficit querē ꝑmā diffōnē aie que q̄ ad nos est demr̄atiōis ꝯ: nisi queraf ꝛ illa q̄ hoc mō est demr̄atiōis ꝑn^{m}: sed ꝫ nō vi bn dcm̄. nā ut dicit p^{o} phī^{x}. innata est nob vīa ex notiorib^{9} nob: ꝛ certioribꝰ in certiora ꝛ notiora nāe. in scia ḡ nāli ꝛ ēt in scia diuīa: ubi ex effectib^{9} ꝓcedimus ad cās: ꝛ ex coib^{9} ad ꝓpa ordie doctrine: ꝓponēda sūt ꝑa ꝛ notior a q̄ ad nos: vñ phs in meta^{ca}. ꝑus determiault de sba sensibili que est nob notior. qđ facit in septio: q̄z de subīs separatis: de qb^{9} agit in. xij. trāsgressus est igr phus doctrine ordinē icipiēdo nō a notioribꝰ q̄ ad nos: ſz a notioribꝰ simplr: ponēdo ꝑus diffōnē ꝑorē in eē q̄z diffōnē ꝑorē quo ad nos: pp qđ possum^{9} alr dicē tenēdo cū Cōmētatore. ſ. q̄ phs ꝑus posuit diffōnē aie cōem: in pte ista vult inuestigare diffones aie ꝓpas: ꝛ qr nō sufficit cognoscē aligd in cōi nisi eat ad ꝓpa non sufficit assignasse diffōnē aie ſa dictā nisi inuestigef ꝓpa rō aie. dī aut diffō ꝑdicta coīs oi aie eē diffō ga. sed diffō ꝓpa dī eē pp qd. sic ḡ pōt ꝯtinuari text^{9} q̄ post q̄z phs determiault de diffone cōi aie dicēte ga. ſ. pte ista vult inuestigare diffōnē aie ppriā dicēt ē pp qd. ꝛ assignātem cām.

Alterius forte dubitaret aliqs: q̄re diffō data dī ga. diffō vo dāda que est ꝓpa dī pp qd. ¶ Dōm q̄ diffō ꝓpa pfectior est q̄z coīs. ut cōmētator inuit. cū ḡ diffō pp qd pfectior sit diffone ga. diffō coīs ꝑus data: eo q̄ imperfecta est dī eē ga. diffō ār dāda ꝓpa: eo q̄ pfectior sit: dī eē pp qd. possumus aūt alr dicē ꝛ melī⁹. q̄ duplex est demr̄atio qr. ut phus p^{o} posterioꝝ dicit. vna p cām remotā. alia p effectū. nelle ḡ inuestigare ꝓpetates ipsi^{9} aie p diffōnē datā cōem oi aie est ire p cām cōem ꝛ remotā ꝛ demr̄are ga. sed ire p diffones ꝓpas: ꝛ p cām ſpālē est icedē magis pp qd. q̄ re ꝯgrue diffō p^{a} dī eē ga. hoc aūt pp quid.

Alterius forte dubitaret aliqs quō diffō prī⁹ data dī eē demr̄ationis ꝯ. vanda vo demr̄ationis ꝑn^{m}. ¶ Dōm q̄ in hac q̄one facit dubium qr diffō ꝑus data magis vī eē cā diffōnū sequētiū q̄z ex. sūt aūt diffones sequētes q̄ aia est quo viuit tm̄ ꝛ sic est aia ꝓpa vegetabilib^{9}. Rursus aia est quo viuitur ꝛ sentit: ꝛ sic ē aia aialiū imperfectox. amplī⁹ aia est quo viuit ꝛ sentit: ꝛ fit mot^{9} ꝑm locū: ꝛ sic est aial perfectox. 4° aia est quo fiūt oia h^{9}. ꝛ ulteri⁹ est id quo intelligimus: ꝛ sic est aia humana. hē ḡ sunt ꝓpe diffones aie. ꝫ vo est coīs: sed cū diffō p^{a} magis sit cā hanc diffōnū q̄z ex. magis debet dici illa demr̄ationis ꝑn^{m} q̄z ꝯ. ¶ Sciēdū ḡ q̄ per cām remotā nō ꝯtigit demr̄are affirmatiue: sed negatiue: ut si aial est remota cā respirationis: nō ualet. hoc est aial ḡ respirat: sed negatiē ualet ut pies nō respirat: qr nō est aial: ꝛ si vites sūt cā remota sibilationis nō ualet. vites sunt. ḡ sibilatio est. sed negatiue ualet: nt scīte nō sibilāt: qr nō sunt ibi vites. talis ḡ cā ꝑm phm p^{o} posteriox. nō est ꝓpe cā: qr impropria est ꝛ coīs: sed ꝓpa cā est si negatio infert negationē ꝛ affirmatio infert affirmationē. ḡ si tales cāe ꝓpe eēnt: sic ualet nō aial est. ḡ non respirat: sic ualeret. aial est. ḡ respirat. qđ falsuz est. talis est autē diffō coīs de aia respectu diffōnū ꝓpax. nā nō ualet. aia est act^{9} corpis organici. ḡ est ꝑn^{m} negetādi tm̄: ul ḡ est ꝑn^{m} negetandi ꝛ sentiēdi. diffō ḡ nulla spālis ꝯcludi pōt per illā diffōnē cōem: ita q̄ p diffōnē illā nō pōt ꝯcludi diffō spālis affirmatiue: ſz ꝯcludi possit negatiue. nā bn ualet. nō est act^{9} corpis organici. ḡ nō est ꝑn^{m} negetādi tm̄: nec est ꝑn^{m} negetādi ꝛ sentiēdi. diffō ḡ coīs nō cōcludit aliq̄z diffōnū spāliū: sed ex ꝯ: nā bn ualet. ꝑn^{m} est aia negetādi uel ēt sentiēdi. ḡ est act^{9} corpis organici. ꝑz ḡ diffones ꝑus assignatā eē. qr eo q̄ dicat cām remotā: ꝛ esse demr̄ationis ꝯnem ga. ꝯcludi hēt per diffones alias assignatas spāles. patet et tā phm non fuisse transgressum ordinem doctrine: qr h^{9} ordo requirit ut a coibus ad specialia procedat. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Nūc aūt sic ꝯcones rones termioꝝ sūt ut qd est thetragonismus: eq̄le altera pte lōgiori: orthogoniū cē equilaterale: talis aūt terminus ratio ꝯcionis. dicens autez qm̄ thetragonismus minus est medie inuētio rei cām dedit.

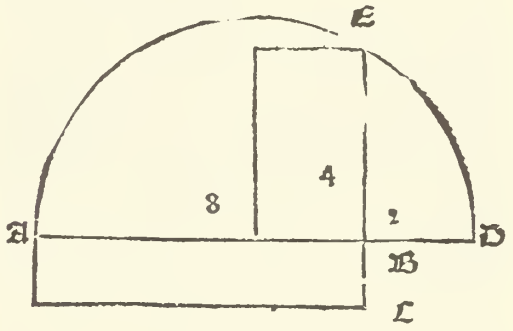

¶ Qđ dixit manifestat p silē. d. q̄ multe rones. ſ. multe diffones sunt sic ones termioꝝ. i. sunt ꝯcluse per terminos alios siue per diffones: ꝯcludunt enī multe diffones per termios sine per diffones alias: ut si queratur qd est thetragonismus: diffō. d. ipm esse orthogonium equilaterale equale superficiei: altera pte longiori: talis aūt terminus. i. diffō est rō ꝯnis. ſ. est ꝯ demr̄ationis: ꝛ est. d. ga. sed diffō. d. q̄ thetragonismus est inuentio medie rei dicit cām: ꝛ pp qd. ¶ Mōu^{m} aūt q̄ si describat figura oblonga hns alterā ptē longiorē cuiuscūmodi est figura. a. e. si accipiat mior linea. ut. b. d. ꝛ addat linee maiori: ꝛ ꝓstituat linea. a. b. d. ꝛ sup illā lineā cōstituat semicirculus ꝛ a ptō. b. ducat linea. b. c. usq; ad circūferētiā semicirculi. ut ꝑbat in 6° geometrie linea. b. c. erit media rei inuētio. ſ. erit medio loco ꝓportionalis inter lineā. a. b. ꝛ. b. d. ita q̄ sicut se hēt linea a. b. excedit. b. c. tm̄. b. c. excedit. b. d. sed ut in eodē 6° ꝑbat. quotiēscūq; sunt tres linee ꝓportionales qđ fit ex ductu ꝑme in tertiā equale est ei qđ fit ex ductu medie in seipsaz: quadratū ergo. b. c. qđ fit ex ductu. b. c. in seipsaz que est linea media e quale est figure. a. e. que est altera ptē longior que fit ex ductu. a. b. que est linea ꝫ^{a} in. b. d. uel in. b. e. que est equalis sibi que ponebat linea 3^{a}. manifestuz est aūt hoc in nūis: ut si accipiant tres nūi ꝓportionales: qđ fit ex ductu ꝑmi in tertium equale est ei qđ fit ex ductu scđi in seipm. h^{9} autē nūi

sūt octo.q̄tuor duo.nā sic octo se hñt ad q̄tuor:sic 4°: ad duo:t tātū ualet octies duo sic q̄ter q̄tuor.vlt ḡ phs dicē q̄ q dicit thetragonismū.i.q̄dratū eē orthogoniū i.rectāgulū eqlāterale.i.hñs eq̄lia latera eē eq̄le figure altera pte lōgiori dicit qz ita est:sed nō dicit cām. sed dicēs q̄ est media rei iuētio dicit cām t pp qd. nā pp hoc q̄dratū est eq̄le figure:altera pte lōgiori:qz constituit ex linea que est media rei iuētio.i.medio loco pro portionalis:t tūc supplēdū est.q̄ t sic circa aiaz se hz. nā dās diffōnē cōez dat diffōnē dicētē ga.t q̄ ē demōstratiōis ꝑ.sz dās diffōnē spāles t ꝓpriā:dat diffōnē que mō q̄ dcīm est dicē pp qd:t est demōstratiōis p̄n^m. ⸫D.c.d

L.13. ¶Dicamus igit̄ principiū accipiētes itētionis determinari aiatū ab inaiato in viuēdo:multiplr aūt ipso viuē dicto:t si vnuz aliq̄ hoz insit solū viuere ip̄m dicimus: ut intellect^9:t sensus motus:t status p̄m locū. Adhuc aūt motus p̄m alimentuz t decrementum:t augmentum.

¶Exegt de itēto:circa qd duo facit.qr p° distiguit dū sos modos viuēdi.2°p̄m illos modos viuēdi docet sumere spāles diffōnes t ꝓpas aie ibi⸌ Ūñ t uegetabilia. ⸌Dicit ḡ:dicam^9 q̄ accipiētes p̄n^m itētiōis nr̄e deteriart.i.distiguī:t differre aiatū ab iaiato: in viuēdo ḡ p̄m diūsa opa vite diūsimode notificāda est aia:subdit aūt q̄ ipo viuē dicto multiplr:qz dr̄ q̄tuor modis: si solū vnū aliqd hoz sit dicim^9 viuē ipz cui est: sunt aūt modi viuēdi ut itell's sp̄us mot^9 t stat^9 p̄m locuz: ad hs aūt mot^9 p̄m alimētū t decrementū t augmētum. ¶Notādū āt q̄ q̄druplex est aia:ut s. tāgebaī.vz uegetatiua que est in plātis.sp̄itiua q̄ est in aialib^9 iperfectis.p̄m locū motiua q̄ est in aialib^9 pfectis.t itell'iua q̄ est in hoie.h aūt q̄druplex aia cōgscī hz p q̄tuor opa vite.vz p opa itell's sp̄us:mot^9 p̄m locū:t p nutrimētū augmētū:t decremētū. ¶Notādū āt q̄ in his aiab^9 semp pfectior ꝙtinet ipfectiorē ut sp̄itiuū ꝙtinet uegetatiuū.p̄m locū motiuū ꝙtinet uegetatiuū t sp̄itiuuz. nā aialia q̄ sētpa mouēt local'r:cuiusmodi sūt aialia pfecta:viuūt t sentiūt.itell'iuū vo ꝙtinet oia alia. sūt ḡ spāles diffōnes aie:ut s. dcīm est q̄ aia est q̄ viuit.q̄ sentit.q̄ fit mot^9 p̄m locū t q̄ itellr. ⸫Deinde cū dicit.

L.14 ¶Unde t uegetabilia oia vident viuere: vident aūt in seipsis hñtia potētiā t p̄ncipiū hi^9 per qđ augmētū t decremētū suscipiūt p̄m ꝓrios locos: nō eni sursuz qdē augent:deorsuz aūt nō:sed sil'r in utroq̄ t penit^9 quecūq̄ alunt t viuūt i finc:quousq̄ possunt accipere alimentum.

¶Docet sumē has spāles t ꝓpas diffōnes aie. ¶Ad c^9 eui^a9 sciēdū q̄ hi^9 diffōnes aie potissime accipiunt pp diūsas potētias t diūsa opa vite q̄ videm^9 i reb^9 aiatis vñ tria facit:qr p° docet sumē hi^9 diffōnes.2° declarat quē ordinē hę po^e ad inicē hēant.3° declat de vnaq̄q haz po^9f p se.vz de uegetatiua sp̄itiua itell'iua:t p̄z locū motiua.1ª ibi⸌ Potētiaz aūt aie. ⸌3ª ibi⸌ Neciuz aūt t debētē de his. ⸌circa p^m tria facit:qr p° docet sumere has diūsas t ꝓpas diffōnes aie datas p̄m diūsa opa vite ul' p̄m diūsas po^a6.2°cōpat h^9 po^a6 ad ipsam aiaz.3° oñdit q̄ ad cōplctā diffōnē aie ex his diffōnibus spālib^9 oz supaddē diffōnē cōez:ul' docet ꝙcludē diffōnē cōez p h^9 diffōnes spāles.1ª ibi⸌ Utrū aūt vnūq̄q eoz. ⸌3ª ibi⸌ Qm aūt q̄ viuim^9. ⸌In pte ista p^a intēdit talē rōnē.sp̄itiuū itell'iuū p̄z locū motinū nō sepant a uegetatiuo:sz aia est p̄n^m uegetādi:ul' est p̄n^m q̄ viuit.ḡ est p̄n^m q̄ sentit q̄ fit mot^9:t q̄ itell'it:cū sp̄itiuū motm̄ t itell'iuū a uegetatiuo nō sepent. Nā si uegetatiuum sepat a sp̄itiuo:t ab alijs:t nō e^9.uegetatiuū est p̄us illis:t qz qđ est p̄n^m poris est p̄n^m alioz q̄ sunt postea: aia q̄ est p̄n^m uegetādi est p̄n^m oiuz alioz.vz sentiendi itelligēdi t p̄m locū monēdi.in hac aūt rōne sic procedit qr p° oñdit q̄ aia est p̄n^m q̄ viuit.2°declat q̄ aialia a uegetatiuo separi nō p̄t.3°ex hs ꝙcludit aiaz eē p̄n^m viuē di sentiēdi t itelligēdi t p̄z locū monēdi.1ª ibi⸌ Separi aūt. ⸌3ª ibi⸌ uegetatiuū aūt dicim^9. ⸌Ꝙtinuat autē sic.dcīm est q̄ qb^9 iest aliqđ vnū p̄dicto^9 dūr viuē.vñ qr sic est t uegetabilia oia vñr viuē:qr vñr in seipsis hñtia po^a3 t p̄n^m h^9 p qđ suscipiūt augmētū t decremētū:t hs p̄m ꝓrios locos.nō eni uegetabilia augent qdē sursū:nō aūt deorsū:sz sil'r in utroq̄ suscipiūt augmentū qđ sup.eē nō posset nisi ab aia: sb̄dit aūt q̄ penitus quecūq̄ alunt q̄usq̄ in finē p̄t accipe alimētū viuūt: supple p p̄n^m qđ est aia. ¶Notādū aūt q̄ p̄m Lōmē. moueri ad oēz dr̄iā pōnis nō pōt eē ab aliq̄ nā elti:sed opz q̄ sit ab aia.ḡ eoipso q̄ uegetabilia augmētant in oēm ptē t trahūt alimētū p̄m ꝓrios locos.ut sursuz de orsuz:sil'r utrobiq̄ opz hs eē p p̄n^m hi^9:qđ est aia:t per aliquā potētiā aie.ex qb^9 oibus vult hīe phs q̄ aia est p̄ncipium quo viuit. ⸌Deinde cum dicit.

¶Separi aūt hoc ab alijs pol'e est. Alia āt ab hac ipol'e in reb^9 mortalib^9:manifestū est aūt in his que uegetant: neq̄ enim vna est in ipsis potētia alia aie. ¶Viuē qdem igit̄ pp hoc p̄ncipiuz est in oib^9 viuētibus. L.15. L.16

¶Oñdit q̄ alia nō sepant a uegetatiuo:sz ip̄m pōt separi ab alijs.circa qđ duo facit:qr p° facit qđ dcīm est.2° oñdit sil'eē de sensu tact^9 respectu alioz sensuū:sic de uegetatiuo respectu sp̄itiui t itell'iui:t p̄m locū motiui.nā sic sp̄us tact^9 pōt separi ab alijs sp̄ib^9 t nō e^9:sic uegetatiuū in mortalib^9 pōt separi ab alijs:t nō e^9.2ª ibi⸌ Aial aūt. ⸌Dicit ḡ q̄ separi aūt est pol'e.h.s.uegetatiuū ab alijs:alia aūt in mortalib^9 ipol'e est separi ab hs i.a uegetatiuo.q̄ aūt uegetatiuū possit separi ab alijs. manifestū ē āt in his q̄ uegetant.i.i uegetabilib^9 t plātis:i ipsis eni neq̄ vna alia po^a aie iest pter uegetatiuā sz ipz qdē igit̄ viuē iest oib^9 viuētib^9:pp hs p̄n^m.s.pp aiaz uegetatiuā.nā aia uegetatiua est p̄n^m q̄ viuit. ¶Notādū aūt q̄ ait in reb^9 mortalib^9 nō separi alia a uegetatiuo p̄huādo se a corpib^9 supcelestib^9 que si sint aiata nō hñt tū de potētijs aie nisi itell'iuū t desideratiuū.non aūt hñt uegetatiuā t sensitiuam:ut vult ꝙ^{to} in 12°ime ta^{cc} sup illo ca°.mouet aūt.itelligētie eni motrices orbiū:t si hñt vtutē itell'iuā t desideratiuā:nō tū hñt potētiā sensitiuā t uegetatiuā. ¶Notādū q̄ si in oibus mortalib^9 uegetatiuū nō sepat ab alijs:opz in oib^9 talib^9 viuētib^9 esse aiaz uegetatiuā.t per ꝓns in oib^9 hi^9 aia est p̄ncipiū vluēdi. ⸌Deinde cum dicit.

¶Aial aūt pp sensuz p̄mū:t nāq̄ que nō mouētur neq̄ mutātia locū:hñtia autem sensum aialia dicimus t nō viuere soluz: vident aūt t hi^9 multa esse aialiū: mancntia aūt cū sint natura:hñt solum sensuz.

¶Oñdit sil'r eē de tactu respectu alioz sensuū de uegetatiuo respectu alioz.circa qđ duo fac.qr p° ait q̄ aial est aial pp tactū.2° oñdit sensū tact^9 posse separi ab aliis:t nō e^9.ibi⸌ Sēsitiuū aūt. ⸌Dicit ḡ:q̄ aial autē est aial pp sensū p̄mū.i.pp tactū:t nāq̄ que nō mouētur neq̄ sunt mutātia p̄m locū:hñtia aūt sensū tact^9 aialia eē dicim^9 t nō viuē solū.sb̄dit aūt q̄ multa de nūo aialiū vñr eē hi^9 cū sint mānētia nā.i.nāl'r solū hñt hunc

sensū.s.tact⁹. ¶ Notādū āt q aīal dī eē aīal pp tactū qz sufficit ad hoc q sit aīal q hēat sēum tact⁹. hītia enī hūc solū sēuz nō dīr eē viuētia tm:sz dīr alia. ⌜d.c.d.

L.17 ¶ Sēsuū aūt tact⁹ pmo inest oib⁹: sic autē uegetatiuū pōt separi a tactu:z ab oi sensu:sic z tactus ab alijs sensibus.

¶ Oūdit sēuz tact⁹ separi ab alijs.d.q de nullo sensuū il le sēus q p⁹ iest oīb⁹ aialib⁹ est tact⁹:qz sic uegetatiuuz pōt separi a tactu:z ab oi sensu.sic z tact⁹ ab alijs sensi b⁹ separi pōt.sil'e est enī de uegetatiuo respectu omniū alioꝝ:z de tactu respectu oiuz sensuū. ¶ Notādū aūt sic eē recolligēda vba phi q sic uegetatiuū reūuat i oi b⁹ alijs:z alia nō pnt separi ab ipo:sic sēus tact⁹ reser uat in oī aīali:z alij sēus nō pnt separi ab eo:opz q sic aīa q est pn^m tāgēdi est pn^m sentiēdi pm oēs alios sēus sic ēt oz q aīa sic ē pn^m viuēdi sic sit pn^m oiuz alioꝝ ut sit pn^m sentiēdi itelligēdi:z pm locū mouēdi. ⌜D.c.d

¶ Uegetatiuū aūt dicim⁹ ptē hi⁹ aīc qua z uegetabilia pticipāt:aīalia aūt oia vūr tā-

L.18 gēdi sensū hītia. ¶ Propter quā āt cāz utrūqz hoꝝ q accidit posteri⁹ dicem⁹:nūc aūt intātū dictū sit solū:q est aia boruz q dicta sunt pncipiū:z his determiata est ue getatiuo:sensitiuo:itellectiuo:z motu.

¶ Cōcludit ex dictis aiaz eē pn^m oiuz istoꝝ.d.q uegetatiuū aūt dicim⁹ ptē potētialē sine potētiā h⁹ aīe q uegetatiua pticipāt z sup.potētiā tactiuā eē dicim⁹ per quā oia aialia vūr eē hītia tāgēdi sensū.sz pp quā cāz utrūqz hoꝝ accidit q potētia uegetatiua iest oib⁹ viuē tib⁹:z pōt separi ab alijs z nō eō.z potētia tactiua iest oib⁹ aialib⁹ z pōt separi ab alijs sēib⁹ z nō eō.q̄re.s.h pūigat dicem⁹ posteri⁹ circa finē tertij h⁹.nūc aūt soluz intātū dictū sit q aīa ē pn^m oiuz hoꝝ q dicta sūt:z est pn^m uegetādi sentiēdi z itelligēdi z pm locū mouendi:z hī⁹ aīa est deteriata.i.distincta hīs.i.in reb⁹ aīatis uegetatiuo sēitiuo itellīuo z motiuo pm locū. ¶ Notādū aūt q ait aiam i reb⁹ aīatis eē distictā p h q̄tuor: qz aiata repiunt i q̄dru^l q̄du ut supi⁹ diffusi⁹ dixīmus.

L.19 Trū aūt vnūqqz hoꝝ est aīa: aut u ps aic:z si ps:utrū qdē sicut sit sepa bilis rōne solū:aut in loco.

¶ Postqz phs dicit aiaz distiguī phas potētias.vz p uegetatiuū sēitiuū itellīuū z pm locū motiuū z oūdit eā eē pn^m viuēdi sentiēdi itelligēdi z pm locū mouendi. nūc in pte ista ingrit quō potētie he cōpank ad aīam. circa qō duo facit:qz p⁹ circa h mouet qōnes q̄sdā.2⁹ exequit de qōnib⁹ illis.ibi⌊ De qbusdā aūt hoꝝ. ⌋dicit ḡ q querī pōt utꝝ aūt vnūqqz hoꝝ.i.vnaqqs haꝝ potētiaꝝ est aīa aut est ps potētialis aīe:z si est ps.utꝝ sic sit ps ut vna haꝝ potētiaꝝ sit sepabilis ab alia rōne solū.i.diffōne:aut sit sepabilis loco.i.sbo. ¶ Notādū aūt q ꝓpetates z accūtia q̄dā sūt distincta ab iuicē rō ne z diffōne z eētialr:nō tū sbo z loco:ut si in eodem pomo z in eadē ptē:z in eodē loco ul' sbo eēnt color z sapor:adhuc ista duo differūt eētialr: sed nō differūt subiecto z loco. ⌜Deinde cum dicit.

¶ De qbusdā aūt hoꝝ nō est difficile vide re:quedā aūt dubitationem habent.

¶ Exegt de qōnib⁹ p̄dictis. ¶ Ad cui⁹ euī^am sciēdū q soluta qōne 1ª soluīt p⁹.nā si bū sciuerim⁹ quō distinguunt z quō sepank ab iuicē uegetatiuū sēitiuū z cete ra talia:appebit utꝝ q̄libet eoꝝ sit aīa ul' ps aīe.nam cū i eodez nō ꝓtigat sil'ē plēs aias nisi ubi plā de istis sil'sunt:nō erit q̄libet eoꝝ aīa:sz psaie.tota ḡ difficul tas est quō hī⁹ ptes potētiales aie sint sil' z quō distiu guunt.duo ḡ facit:qz p⁹ oūdit quō sunt sil'.2⁹ quō disti guunt ibi⌊ Rōne āt q⁹ altē. ⌋circa p^m duo facit:qz p⁹ ꝓtinuat se ad dicēda.2⁹ exequit de itēto ibi⌊ Sic enim in plātis. ⌋dicit ḡ q⁹ de qbusdā aūt hoꝝ.i.haꝝ potentiaꝝ nō est difficile vidē quō sunt sil' z quō distīguunt. q̄dā āt dubitationē hīt.nā in uegetabilib⁹ z sēibilib⁹ eo q talia magis nob sūt nota nō ē difficile vidē quō talia se hīt:sed dubiū est de rōne z itellū. ⌜Deide.c.d.

¶ Sic enī i plātis q̄dā diuisa vūr:z viuētia L.20 sepata ab iuicē tāqz exīte i bis aia: actu q dē vna i vnaqqz plāta:potētia aūt plib⁹.

¶ Exegt de itēto.circa qō tria facit:qz p⁹ ostēdit facile eē h vidē in uegetabilib⁹ z plātis.2⁹ declat h ēt eē facile in sēibilib⁹ ul' in aīalib⁹.3⁹ ait difficultatē hie circa i tell'm z pspectiuā potētiā.2ª ibi⌊ Sic videm⁹. ⌋3ª ibi ⌊ De itellū aūt. ⌋Dicit ḡ facile eē h vidē in aliqb⁹ sic appet in plātis z in uegetabilib⁹. q̄dā enī uegetabilia diuisa z sepata ab iuicē videnk z viuētia eē tāqz exīte in his vna qdē aīa actu.in utraqz plāta.i.in utraqz pte plātaꝝ plib⁹ aūt in potētia. ¶ Notādū aūt potentias aie uegetatiue eē augmētatiuū nutritiuū z gnatiuum: q̄re si plāta diuisa in q̄libet pte ei⁹ h oīa reūuari pūt:pz hī⁹ potētias in plātis nō esse diuisas loco z sbo:ita q in vna pte plāte sit nutrimētū:in alia vo augmētatiuū imo ps q̄libet nutrik z augmētak. ¶ Nōn^m q cū aīa plāte extēdak pm extēsionē ei⁹:qz forma māis extēdit extēsiōe mās:q̄diu planta est ꝓtinua tādiu est vna aīa in tota plāta:sed diuisa plāta ptes plātaꝝ pūt iterū ra dicari in terra z viuē:z in q̄libet eaꝝ reūuabik aīa:q̄re aīa in plāta est vna in actu:sed sunt multe in potētia: qz per diuisionē plurificari pūt. ⌜Deinde cum dicit.

¶ Sic videm⁹ z circa alias dīas aie accidē ut i Enthomis decisis:eteni sensū utraqz ptiū hz z motū fz locū:si āt sēus z fātasiā z appetitū:ubi qdē eni sēus ē:z tristitia z le titia ē:ubi āt hec sūt ex necitate dīderiū ē.

¶ Oūdit h eē facile vidē in sēibilib⁹.d.q si videm⁹ acci dē.z circa alias dīas aie ut in enthomis decisis.i.ut i aīalib⁹ que decisa viuūt cuiusmodi sūt aīalia ānulosa eteni in talib⁹ utraqz ptiū decisaꝝ hēt sensū z motū fz locū.si aūt sensū hīt z fantasiā z hīt appetitū: qz ubi est sēus ibi est tristitia.i.dolor z letitia.ubi aūt h sūt ex necitate z desideriū est.i.appetit⁹.ḡ sic in plātis poten tie uegetabiles nō sūt diuise loco z sbo sic in aīalib⁹ sēi tiuū extimatiuū appetitiuū z fz locū motiuū nō sunt diuisa loco z sbo:qz decisō aīali in qualibet parte eius hec oīa reseruari possunt.

Dubitaret forte aliqs:utrū h sit uerꝝ q deci so aīali in q̄libet pte eius reūuari possit extimatio ul' fantasia.z vī q nō:qz hī⁹ vtutes ut ait Cōmētator supᵐ h⁹ hīt eē in capite:q̄re veterim nāt sibi spāle organū:nō ḡ reūuank i q̄libet pte corpis. ¶ Dōm q ut ait Cōmē. duplex est fantasia.q̄dā determinata z pfecta:z q̄dā q̄si ideteriata z ipfecta.deteria ta aūt z pfecta dī illa qñ absentib⁹ sēibilib⁹ pūt adesse fantasie z imagiatiōes.vñ Cōmētator ait q in eis que sunt pfecta inueniunk talia in absentia sensator.quedā aūt est imagiatior fantasia ipfecta ut illa q̄ semp est cō iūcta sensui z nihil imagiak nisi sit aliqd actu mouēs sensū.p³ imagiatio pp sui pfectionē veteriat sibi spāle organū.2⁹ vo segt oēz ptē sēibilē:z hēt eē in q̄cūqz pte sit sēus.nā cū ptes sēibiles doleāt si ꝓiungānt alicui pū gitiuo ul' alicui discōueniēti:z delectenk si ꝓiungātur ꝓueniēti:opz pm hūc motū factū a sensu aīal imagiari

fugā cū dolet ad pñtiā ſpibilis triſtabilis: uł imagiari ꝓſecutionē cū delectaſ ad pñtiā ſpibilis. ⁊ p̄ pz ſolo ad obz: qz aliq̄ fātaſia deteriat ſibi orgānū: aliq̄ vo nō.

Alterius forte dubitaret aliqs: qz vi uelle q̄ ſm locū motiuū nō ſepeł a ſpitio: ꝯriū aūt hⁱ oñdebaſ ſ. dicebaſ enim q̄ aialibⁱ impfectis ſenſitiuis ierat ſpitiuū qbⁱ nō ierat ſm locū motiuuz. ¶ Dōz q̄ duplex eſt motⁱ ſm locū vnus ꝓgreſſiuus. ⁊ h̄ nō cōpetit aialibⁱ oibⁱ. aliⁱ vo dilatatiōis ⁊ ꝓſtrictionis: ⁊ h̄ cōpetit aialibⁱ q̄ztūcūq; ipfectis. naz aialia ex q̄ ſentiūt cū pūgunt ⁊ ſentiūt triſtabile retrahunt ſe: ⁊ mouent motu ꝓſtrictōis: cū vo ſentiūt delectabile amplıāt ſe ⁊ mouent motu dilatatiōis. hec ḡ q̄tuor ſunt i ſepabilia loco ⁊ ſbo. vz ſpus imagiatio ipfecta appetitus ⁊ motⁱ ſm locū. nā aialia ſtati cū ſentiūt dolorem uł delectationē imaginant ⁊ appetūt fugē doloꝛē ⁊ p̄ ſequi delectationē. ⁊ p̄ oñs mouent aliq̄ motu ad ꝓſe quēdū ōlectabile ⁊ ad fugiēdū nociuū. ⌜ Deiñ cū dic

L.21. ¶ De itellectu āt ⁊ ꝓſpectiua potētia nihil adhuc mānifeſtū eſt: h̄ vī genⁱ alteꝝ aie eē: ⁊ hoc ſolū ꝓtigē ſepari: ſic ꝓpetuū a coꝛru

L.22. ptibili. ¶ Reliqueaūt ptes aie manifeſtū eſt ex his q̄ nō ſepabiles: ſicut q̄dā dicūt.

¶ Dit dubiū eē de intellu quō ſe hēat ad potētias alias. dicit ḡ q̄ de itellu ⁊ ꝓſpectiua potentia nihil eſt plene adhuc manifeſtū quō ſe hēat ad potētias alias: ſz vi h̄ eē alteꝝ genus potētiaꝝ. ⁊ h̄ ſolū genus potētiaꝝ ſiue hᶜ ſola potētia vi ꝓtigē ſepari ab alijs. ſ. a uegetatiuo ⁊ ſpitiuo ſic ꝓpetuū a coꝛruptibili: reliqueaūt ptes potētiales aie manifeſtū eſt ex his que dicta ſunt q̄ nō ſūt ſic ſepabiles ſic dicūt q̄dā. i. ſic dixerūt platonici. Plato enī uolebat q̄ ꝓcupiſcibilis eēt in coꝛde: nutritiua i epate: ſed ut pz ex dictis appetitⁱ ⁊ ꝓcupiſcibilis ſeq̄t ōēm ptē ſpibilē ⁊ nō epar tm̄: qz ubicūq; eſt ſpus ibi eſt fantaſia ⁊ appetitⁱ. ¶ Notādū aūt q̄ itellus eſt alteruz genus potētiaꝝ aie: qz eſt potētia nō organica: pp q̄d ſola ipa eſt ſepata accipiēdo ſepationē ꝓut aliq̄d non eſt orgāno affixū ⁊ ꝓtūctū. cetere aūt potētie ſpibiles: qz ſunt pfectiores orgāno⁊ nō ſunt ſepabiles ut opinabaſ plato: nec etiā ſunt ſic ſepabiles q̄ poſſint eē abſq; orgāno coꝛporali. ⌜ Deinde cum dicit.

¶ Rōne āt q̄ altē manifeſtū eſt. ſpitio eni eē ⁊ opiatio alteꝝ. ſiq̄dē ⁊ ſentire ab ipo ⁊ opiari. ſilr aūt ⁊ alioꝝ vnūq̄dq; q̄ dicā ſūt.

¶ Oñdit quō h̄e potētie ſunt diſticte. circa q̄d duo facit qz pⁱ oñdit quō ſunt diſticte rōne. 2ᵒ quō diſtinguūtur ſbo ⁊ loco ibi⌊ Qd aūt gbuſdā. ⌋ dicit ḡ q̄ rōne āt h̄e potētie ſint altere ⁊ diſticte manifeſtū eſt. nā ſpitiuo ⁊ opinatiuo eſt alteꝝ eē. i. altera diffō ⁊ altera rō. ſi q̄dez ſentire ſit alteꝝ ab ipo opinari. ſilr ⁊ vnūq̄dq; alioruz que dicta ſunt. ſ. vnaqueq; alia⁊ potētia⁊ de qbⁱ dixi mus differt ab alia ſup. ſi actⁱ eiⁱ differt ab actu alteriⁱ ¶ Notādū aūt q̄ potētie diſtinguunt p actⁱ ſic actⁱ per oba: q̄re ſi ſentire ⁊ opiari: ⁊ aliⁱ actⁱ alia⁊ potētiaruz differūt ab iuicē opz ſenſitiuū ⁊ opinatiuū ⁊ potētias alias ab iuicē differre. ¶ Notādū etiā q̄ h̄e potentie q̄ztūcūq; fundent in eodē orgāno ⁊ in eodez ſbo differūt tm̄ eentialr ⁊ formalr: cum ergo rō ⁊ diffinitio ſumaſ a forma: nō dicunt h̄e potētie loco ⁊ ſbo diſtingui: ſed diffinitione ⁊ ratione. ⌜ Deinde cum dicit.

L.23. ¶ Qd̄ āt gbuſdā aialiū oia iſūt hec: gbuſdā vo q̄dā hoꝝ: alteriſ āt vnū ſolū. Hoc āt faē dicā aialiū: pp quā āt cāz ſit factū in poſteriⁱ itēdēduz eſt. Silr aūt ⁊ circa ſpus accidit: alia q̄dē h̄nt oēs: alia vo q̄ſdā: q̄dā vo vnū maxime neceſſarium factum.

¶ Oñdit quō h̄e potētie differūt ſbo ⁊ loco. d. q̄ aūt q̄buſdā aialiū iſunt oia h̄. i. oēs hⁱ potētie: gbuſdā vo iſunt q̄dā hoꝝ. i. alique haꝝ potētiaꝝ. alteris aūt ieſt vnū ſolū. ⁊ ſbdit q̄ h̄ eſt qđ facit dicā aialiuz: ⁊ ēt ſupplēdū eſt q̄ h̄ eſt qđ facit dicā iter oia aiata ⁊ inter hⁱ potētias. nā ſm q̄ aliq̄ aiata⁊ uel aliq̄ aialiū h̄nt ꝑfes uł pauciores de hⁱ potētijs ſic ſunt magis uł miuⁱ pfecta: ſed pp quā cām hoc ſit pfectū q̄ h̄e potētie ſic diſtinguunt ⁊ loco ⁊ ſbo: qz alique repiunt in vno ſbo ⁊ in vno aiato que nō repiunt in alio poſteriⁱ eſt itēdēduz: qz circa finē libri hⁱ dicet: addit aūt q̄ id qđ accidit circa oēs hⁱ potentias: ſilr aūt accidit ⁊ circa ſenſus: qz alia qdē aialia h̄nt oēs ſpus. alia vo h̄nt q̄ſdā. ſ. aliqs: ſed q̄dā aialia h̄nt vnū ſolū maxie neciū ut tactum. ¶ Notādū ēt q̄ hie ꝑfes uł pauciores de potētijs aſſignatis facit dicā in ipſis aialibⁱ ⁊ ulr in oibⁱ aiatis ⁊ ēt in ipſis potētijs. nā ſm q̄ aliq̄ aialiū uł aliq̄ aiata⁊ h̄nt ꝑfes uel pauciores de illis potētijs: ſic ſunt magis uel minus ꝑfecta. vñ plāta que h̄ēt vnū ſolū: ut uegetatiuū impfectioꝛ eſt oibus. ¶ Rurſus hoc facit dicā in ipſis potētijs: qz ſi alique potētiaꝝ repiunt in aliq̄ aiato ⁊ alique in alio ꝓtigit potētias illas differre non ſolum rōne ⁊ diffinitione: ſed etiam loco ⁊ ſubiecto.

Dubitaret forte aliqs: utrū potētie aie differāt rōne ſolū: uel ēt loco ⁊ ſubo.

¶ Dm q̄ haꝝ potētiaꝝ q̄dā ſunt ptículares ut viſus audiⁱ guſtus ⁊ odoratⁱ. quedā vo ſunt q̄ſi uł es diffuſe p totū coꝛpⁱ ut uegetatiuū tactiuū imaginatiuū appetitiuū ⁊ ſm locū motiuū. ſi ḡ ſit qō nō de potētijs diffuſis p totū coꝛpⁱ: ſed de determinātibⁱ ſibi ſpāle orgānū planū eſt tales potētias nō ſolū differre rōne: ſz ēt loco ⁊ ſbo: ut viſus ſic eſt in oculo q̄ nō in lingua: ⁊ guſtus ſic in ligua q̄ nō in oculo. ſed ſi loq̄mur de potentijs diffuſis p totū coꝛpus. ſic dicūt q̄dā. q̄ in diuerſis diſtinguunt loco ⁊ ſbo: ſed nō in eodē ut uegetatiuū diſtinguit a ſpitiuo in diuerſis: eo q̄ ſenſitiuū repiſ in aiali. uegetatiuū vo repiſ in plāta in qua nō repiſ aliquis ſenſus. dicē tm̄ poſſumⁱ q̄ que diſtinguunt in diuerſis aiatis loco ⁊ ſbo diſtinguunt ēt in eodez aiali. nā ſic uegetatiuū ⁊ augmētatiuū repiunt in plāta in qua non repiſ ſpus: ſic in eodē aiali repiunt alique ptes que viuūt ⁊ augmētant: ⁊ tm̄ nō ſentiūt ut oſſa ⁊ aliq̄ nerui. ⁊ ēt caro ipa nō eſt illud in q̄ tanq̄z in ſbo fundat ſpus tactⁱ: ſed eſt mediū in tali ſenſu ut infra dicet. organuz vo tactⁱ eſt q̄dā neruus diffuſus p totū coꝛpus hūs in ſe multos ramuſculos. ut ḡ ſit ad vnū dicē quecūq; potētie diſtinguunt loco ⁊ ſbo in diuerſis aiatis. diſtinguūtur ēt in eodē. Nā ſicut repiſ aial q̄ non videt nec audit: ſentit tm̄ ſm ſenſū tactⁱ: ita repiſ aliq̄ ps coꝛpis in qua reſuat ſpus tactⁱ: ubi nec reſuat audiⁱ nec viſus. ⁊ ſic plāte viuūt ⁊ nō ſentiūt: ſic i eodē aiali q̄ztūcūq; pfecto iueniſ aliq̄ ps coꝛpis q̄ nutriſ ⁊ augmētat: ⁊ tm̄ nō ſentit. ſempeni ⁊ in eodē ⁊ in diuſis pora ſepanſ a poſteriorib⁹ nō eⁱ. ut ſic in diuſis aiatis repiſ vita ſine ſenſu: nō ſpus ſine vita. ſic in eodē aiali repiunt ptes q̄ viuūt ⁊ nō ſentiūt: nulle tm̄ ptes ſūt q̄ ſentiāt ⁊ nō viuāt. ſm h̄ ḡ dicā haꝝ potētiarū ꝓut accipiēda eſt rōne ſolū uł etiā loco ⁊ ſbo iueſtigari poterit per iā dicta.

L.24. ¶ Oniā aūt quo viuimus ⁊ ſentimⁱ q̄ duplr dī. ſicut quo ſcimus. dicimus aūt hoc qdē ſciaz: illō āt aiaz. utroq; eni hoꝝ dicimur ſcire. ſilr ⁊ q̄ ſanamur alteꝝ qdē ſanitas ē: aliō āt pte q̄dā coꝛpis aut ⁊ toto. hoꝝ āt ſcia qdē: ⁊ ſanitas ſimi-

ꝛ ſpēs q̄dā ꝛ rō:ut actꝰ ſuſceptiuoꝝ ħ qđ ſciētifici:illa ꝟo ſanabilis. videt̄ cui in patiēte ꝛ diſpoſito actiuoꝝ icſſe actus.

¶ Poſtq̄ pħs docuit ſumē ꝑpria diffōnē vniuſcuiuſq; aie ꝑm diūſa opa vite ꝛ ꝑm diūſas potētias:ꝛ cōparauit ſpas poᵃᵘ ad ipaz aiam. in pte iſta vult oñdē ꝙ ad pfectā diffōnē aie:oz ꝙ diffōni ſpāli ſupaddat p̄dcā diffō cois. ¶ Ad cuiꝰ euiᵃᵐ ſciēdū ꝙ ut ſ. tāgebat diffōnes ſpāles dāde de aia ſūt q̄tuoꝝ ꝑm q̄tuoꝝ ḡdus aiatoꝝ ut aia eſt q̄ viuit q̄ztū ad plātas:q̄ ſentit q̄ztū ad aialia ip fecta:q̄ fit motꝰ ꝑm locū q̄ztū ad pfecta.ꝛ 4ª diffō ſpā lis eſt ꝙ aia eſt q̄ pº itellr q̄ztū ad aiaz hūaná:ſz cū aia fit foia corpis:oz in diffōne eiꝰ facē mētionē de corpe. diffō ḡ illa corpis.ſ.ꝙ aia eſt actꝰ corpis q̄ ſpālē mētio nē facit de corpe addēda eſt iſtis diffōnibꝰ ſpālibus ut cōpleti ꝟeāt diffō aie. ¶ Diffinięda eſt ḡ ſic aia: ꝙ eſt actꝰ corpis q̄ pº viuit:uł eſt actꝰ corpis q̄ pº ſentit.ꝛ ſic cuſlibet diffōni ſpāli ſupaddēda eſt illa diffō cois. ꝑħs ḡ in oñdēdo ꝙ in determinādo de aia oz ſpālē mētio nē facē de corpe:ꝛ i oñdēdo ꝙ diffōnibꝰ ſpālibꝰ ſupad dēda eſt diffō cois que facit ſpālē mētionē de corpe.ka facit:qz pº ꝑbat aiaz eē actū ꝛ formā corpis.2º ex ħ oñ dit ꝙ in determinādo de aia oz ſpālē mētionē facē de corpe.3º ex ħis q̄ dixerat ꝯcludit q̄lr diffinięda ſit aia. 2ª ibi⌊ Et pp ħ bñ. ⌋3ª ibi⌊ Oꝝ qđē igr. ⌋circa ꝑm duo facit ꝑm ꝙ duplr ꝑbat itētū.2ª ibi⌊ Triplr eniz dcā. ⌋ in ꝑbādo aūt aiaz eē formā itēdit talē rōnē: viuimus ſentimꝰ ꝛ ſanamur ꝛ ulr oēz actionē facimꝰ ꝑncipalr p ormā:ex ꝯnti p mā:ſz aia eſt q̄ pº viuimꝰ ꝛ ſentimꝰ:ꝛ illas actiōes facimꝰ.ḡ aia eſt foia ꝛ nō mā. Jn hac aūt rōne ſic ꝓcedit:qz pº ponit maiorē.2º minorē.3º ꝯnez. 2ª ibi⌊ Aia aūt ħ. ⌋3ª ibi⌊ Quare rō q̄daz. ⌋ponit ḡ pº maiorē. vz ꝙ agē ꝑncipalr eſt a foia ꝛ ex ꝯnti a mā. dī cēs ꝙ qm̄ q̄ viuimꝰ ꝛ q̄ ſentimꝰ dī duplr ſic ꝛ q̄ ſcimꝰ. dicimꝰ aūt ħ p qđ ſcimꝰ eē qđē ſciam illđ aūt eē aiam. utroq; eni ħoꝝ tā ſcia q̄z aia dicimur ſcire. ſilr aūt ꝛ q̄ ſanamur eſt duplr:qz aliđ qđē eſt ſanitas:aliđ aūt eſt q̄ dicim̄ ſanari:tanq̄z ꝑte q̄dā cozpis aut tāq̄z ꝛ toto cor pore. ħoꝝ aūt ꝙlꝰ ſanamur ꝛ ſcimꝰ ſcia qđē ꝛ ſanitas ſe ħēt ſic foia ꝛ ſpēs q̄dā:ꝛ ſic rō ꝛ ut actꝰ ſuſceptiuoruz a qlꝰ ſup. pº ꝛ ꝑncipalr egredit agē:ꝛ ſb̄dit quō ſcia ꝛ ſanitas ſūt actꝰ ꝛ foia ſuſceptioꝝ. dicēs ꝙ hec qđez. ſ. ſcia ē actꝰ ꝛ foia ſciētifici. ſ. aie ſciētifice: illa ꝟo. ſ. ſanitas eſt actꝰ ꝛ foia corpis ſanabilis. ex hoc aūt vult ħ̄e ꝙ opz ad ipm agere ut ad ipm ſcire uel ad ipm viuere aliqđ cooparī ſb̄m. nā ut ſubdit. in patiēte enim ꝛ diſpoſito vident actiuoꝝ ineſſe actus. nā ſemp ꝑpria for ma requirit ꝑpriā ꝛ diſpoſitam materiam.

Dubitaret forte aliqs:quō agē a foia ꝛ a ſb̄o ſz ꝑncipalr a foia ut ſcire ꝛ ꝯſidē rare p ſciaz eſt a ſcia ꝛ ab aia:ſz ꝑncipalr a ſcia ꝛ actꝰ ſa natiōis eſt a ſanitate q̄ eſt foia corpis ꝛ ēt ab ipo cor pore:ſz ꝑncipalꝰ eſt a ſanitate. ¶ Dom ꝙ oē qđ agit: agit ut eſt in actu:ꝛ qz ꝑncipalr actꝰ dī de foia: iō agē ꝑncipalr eſt a foia. mā aūt ſi eſt in actu ħ eſt inq̄ztuz eſt ꝯiūcta foie:q̄re ſi mā eſt rō agēdi ħ eſt ex ꝯnti inq̄ztum eſt in actu p formā. ꝙ aūt ipa mā ſit aliq̄ mō rō agēdi: pz. qz eoipo ꝙ actꝰ actiuoꝝ ſūt in patiēte ꝛ diſpoſito: ꝛ eoipo ꝙ ꝑpa foia nō ħēt eē niſi in ꝑpa mā:ſic mā ꝑ pria regrit ut ſit ſb̄ ꝑpa foia:ſic opz ipaz māz ſaltez ex ꝯnti eē rōnē ꝛ cām ꝛ ois actꝰ ꝛ ois actiōis q̄ egredit a foia. iō ꝑħs in uolēdo oſidē ꝙ agē ꝑncipalr erat a for ma dixit ꝙ foia erat actꝰ ꝛ rō ſuſceptiui. uolēdo aūt ꝑ bare ꝙ ad ipz agē aliqđ faciebat mā ꝛ ſb̄:dixit ꝙ actꝰ actiuoꝝ ſunt in patiēte ꝛ diſpoſito uł ꝙ idē eſt:opz ꝑ pria formā eſſe ꝑprie materie. ⌈ Deide cum dicit.

¶ Aia aūt ħ q̄ viuimus:ꝛ ſentimꝰ:ꝛ mouc mur:ꝛ itellimꝰ ꝑ. Quare rō utiq; q̄dā erit ꝛ ſpēs:ſed nō ut mā ꝛ ut ſubiectum.

¶ Poſita maiorī. vz ꝙ agē ꝑncipalr ꝛ pº eſt a forma po nit minorē ꝛ ifert ꝯcludēs ꝙ aia aūt eſt ħ q̄ pm ꝛ ꝑnci palr viuimꝰ ꝛ ſentimꝰ monemur ꝛ itelligim. q̄re erit utiq; ipa aia ſic q̄dā rō ꝛ ſpēs ꝛ nō ut mā ꝛ ſb̄z. ¶ No tādū āt ꝙ aia eſt q̄ pº viuimꝰ ſentimꝰ ꝛ itellimꝰ ꝛ moue mur:qz viuē ꝓut noīat opa vite ꝛ ēt opa ſpītiua ꝛ alia q̄cuiq; opa opat aia mediātibꝰ aliqbꝰ potētijs:ita ꝙ aia reſpectu illoꝝ opeꝝ ſe ħēt ſic ꝑmᵐ ꝑncipale ꝛ ꝑm. potē tie ꝟo ſic ꝑnᵐ imediatū ꝛ ꝓximū. ⌈ Deide cū dicit.

¶ Triplr eni dicta ſubſtātia ſic dixim:q̄rū hec qđez ſpēs:illud aūt mā:aliud autē ex utriſq;:hoꝝ aūt mā qđē potētia:ſpēs aūt actus:poſtea ex utriſq; aiatū nō corpꝰ eſt actus aie:ſed ipſa corporis cuiuſdam. L.25.

¶ Adducit ſcdaz rōnē ꝙ aia ſit actꝰ ꝛ foia dicēs. ꝙ ſicut eni dixim triplex eſt dicta ſba:q̄rū ħ qđē eſt ſpēs:illud ꝟo mā:aliud aūt eſt ex utriſq; cōpoſitū. ħoꝝ aūt trium mā eſt qđē poᵃ ſpēs aūt eſt actꝰ poſtea ex utriſq; eſt ipz aiatū. ḡ mā ꝛ corpus ſunt ꝑtes aiati. oz ḡ altez ħoꝝ eē formā ꝛ actū alteriꝰ:ſed corpus nō eſt actꝰ aie: ſed opz ꝙ ipa aia ſit actꝰ ipſiꝰ corpis. aia ḡ erit actus ꝛ forma. ¶ Notādū aūt ꝙ nunq̄z ex duobꝰ fit uere vnum niſi vnū illoꝝ ſe ħeat ut actꝰ. aliđ ꝟo ut poᵃ: q̄re ſi ex aia ꝛ corpe fit aiatū. opz vnū eē actū reſpectu alteriꝰ:ſz corpus nō eſt actꝰ aie erit ḡ aia actꝰ eiꝰ. ⌈ Deide cū dicit.

¶ Et pp ħ bñ opinant qbꝰ videt:neq; ſine corpe eē:neq; corpꝰ aliqđ aia. corpus qđē eni nō eſt:corpis aūt aliqd eſt. Et pp hoc ī corpe hiꝰ:ꝛ nō ſic poreꝝ ad corpꝰ aptabāt ipaz:nihil diffinientes in q̄:ꝛ q̄li:ꝛ uere cū nō videaꝝ accipe qđlibet ꝓtigēs. ſic aūt fit ꝛ ꝑm rōnē. Uniuſcuiuſq; eni actꝰ in potē tia exñtis:ꝛ in ꝑpa mā aptꝰ natꝰ eſt fieri. L.26

¶ Oñſo aiaz eē actū ꝛ formā corpis. ait ex ħ ꝙ in deter minādo de aia opz ſpālē mētionē facē de corpe. ꝛ tunc ꝯcludēdū eſt ꝙ diffōni ſpāli ſupaddēda eſt diffō cois q̄ ſpālē mētionē facit de corpe. dicit ḡ. ꝛ ꝑ ħ ſup. ꝙ aia eſt actꝰ ꝛ foia corpis:bñ opinant qbꝰ vi neq; aiam eē ſi ne corpe:neq; eē aliqđ corpus:corpus qđē enim nō eſt aia:eſt tū aia aliqd corpis:qz eſt foia ꝛ actꝰ eiꝰ :ꝛ ꝑ ħ aia eſt in corpe ꝛ in corpe hiꝰ. ſ. apto ꝛ diſpoſito. ꝛ ideo nō eſt adaptāda quecūq; aia ad qđcūq; corpꝰ:ſic qđā ꝓres. ſ. qđā antiquoꝝ adaptabāt ipaz aiaz ad qđcūq; corpꝰ:nihil tñ diffinientes in q̄ ꝛ q̄li corpe opz eē aiam: ꝛ uere repħēſibiles erāt: cū nō videaꝝ aia accipe idiffe rēter qđlibet corpꝰ ꝓtigēs. ſic aūt fit ꝛ ꝑm rōnē ſi ꝑpri um corpꝰ adaptet ꝑpeaie. nā actꝰ vniuſcuiuſq; in poᵃ exñtis in mā diſpoſita ꝛ ꝑpa aptꝰ natꝰ eſt fieri. ¶ No tādū aūt ꝙ foia ut foia eſt ſemp eſt in mā. ꝙ ſi ꝓtingat aiaz ſepari a corpe q̄ndiu manet ſcpata nō eſt foia māe qz nō informat ipam materiā. ¶ Notādū ēt ꝙ antiq determinātes de aia ꝛ nihil diffinientes de ſuſceptibili fuerūt pythagorici qui fabuloſe loquentes dicebant qualibet aiaz igredi qđlibet corpus. ⌈ Deide cū dicit

¶ Oꝝ qđē igit actꝰ eſt qđā rō ponit haben tis eſſe huiuſmodi materiam ex his.

¶ Lōcludit ex dictis q̄liter diffinięda ſit aia. d. ꝙ qdem igit aia eſt actꝰ qđā ꝛ rō potētia vitā ħntis ꝛ eā ee ħi actū q̄. ſ. pº viuit ſentit itelligit ꝛ ſit motꝰ ꝑm locū: ma niſeſtū eſt ex ħis. ſ. ex dictis. ex ħitis eni in ꝟbis plbi ac cipiēda eſt diffō aie cōplectēs tā diffōnē ꝑpriā q̄z cōez

¶ Notādū aūt q addēdo diffōnē aie cōez diffōni spāli fit vna diffō que est tota demōratio pōne differēs. nā diffinitio cois ut oūdebat supra: ꝯcludi habet per diffinitionē spālem. vñ & hunc modum tenuit phūs in lectione pscenti. nā per hoc q aia est id quo pmo viuim⁹ sentimus intelligimus & pm locū mouemur: ex quibus accipi pūt spāles diffōnes aie ꝯclusit aiam esse spēm & actū corpis que est cois diffō ipsi⁹: q̄re ut in pcedētib⁹ tāgebat: lectio psens duplr ꝓtinuari pōt ad pcedēcia. p⁰ ut phūs per diffōnes spāles uelit ꝯcludē diffōnē cōez nā per hoc q aīa est quo pmo viuimus &c. cōcludit q sit forma & actus corpis. nā diffō spālis ꝯcludē habet diffōnem cōem. 2⁰ pōt introduci h lra. ut uelit phūs q diffōni spāli supadděda sit diffō cois: sed he due cōmi nuatiōes q̄si in idē tēdūt: q⁹ si vna diffōnū ꝯcludit per aliā: opz ad pfectā diffōnē hūdā utrāq; diffōnē cōbina re. nā ille pfecte diffinit qui vnā diffōnem ꝯflat ex duabus diffōnib⁹. quaruz vna est demōrationis pncipium. alia vō est demōrationis ꝯclusio. pōt etiā & 3⁰ mō conti nuari sic: q phūs in pncipio huj⁹ scdi inuestigabit diffōnem aie cōem que est demōrationis ꝯclō. in lectiōe aūt hesterna ibi⁊ qm̄ aūt ex incertis. ⁊ inuestigauit diffini tiones aie spāles & ppias que sunt demonstrationis pncipiū: in lectione aūt pscenti que icipit ibi: qm̄ aūt quo pmū viuimus. docet addere diffinitiones spāles diffinitioni cōi. & per ꝯs inuestigat diffinitionem aie que est tota demonstratio positione differens.

L.27 ¶ Potētiaz aūt aīe que dicte sūt alijs p qdē isunt ocōs: alijs vō que dā hāz qbusdā vō vna sola. ¶ Potentias vō dicimus: uegetatiuū: appetitiuū: sensitiuum: motiuū pm locū: & intellectiuuz.

¶ Post q̄z phūs posuit diffōnez cōem oī aie: & docuit pm diuersa opa vite. & pm diuersas potētias accipe ppias diffōnes cuiuslibet aie. In pte ista enūat potētias ipsi⁹ aīe: & oūdit quō se hūt h⁹ potētie ad inuicē: ex qua oīs ione clari⁹ appet quō sumēda est diffō aie tā cois q̄z ēt ppria. tria g̃ facit: q⁹ p⁰ ait q nō oēs potētie isunt oi bus aiatis & enūat potētias ipsi⁹ aie. 2⁰ oūdit quō potē tie se hūt ad inuicē. 3⁰ ex his que dixerat declarat quō accipienda est cois diffō aie & quō ppria. 2ª ibi⁊ Inest aūt plantis. 3ª ibi⁊ manifestū igit. ⁊ Dicit g̃ q potentiaz aūt aīe que dicte sunt alijs qdē isunt oēs ut hoī bus: alijs vō q̄dā hāz ut aialib⁹ alijs: qbusdaz vō vna sola ut plātis. enūat aūt hi⁹ potētias dicēs. potentias aūt dicimus uegetatiuū sensitiuū appetitiuū pm locū motiuū & itellectiuū. ¶ Notādū aūt necessitatē huj⁹ capli ex hoc ꝯsurgē. nā cuz supra dixit circa ipam aiaz sumēdas eē q̄tuor diffōnes spāles: quaz pma cōpetit plantis. 2ª aialibus impfectis. 3ª pfectis. 4ª hoīibus. Dubitaret forte aligs: cuz sint gnque potētie aie. q ta les diffōnes spāles deberēt eē gnque. g̃ pncipalis intē tio phī in hoc capīo est oūdē q appetitiuū nō ꝯstituit diuersuz gradū aiatoz: sed alie diuersuz gradū aiatoz ꝯstituit: q̄re lz sint gnque potētie q̄tuor tñ sunt g̃dus aiatoz: & pm eos sumunt q̄tuor diffōnes spāles. inde est q post distinctionē haz potētiaz & hoz graduū de clarat quō sumēda est diffinitio aie cois & quō ppria. nā & si talia supius tacta sunt: tū per ea que hic traden tur manifestius patefient. ⁊ Deinde cum dicit.

¶ Inest aūt plātis uegetatiuū: solū alteris aūt hoc & sensitiuū. si aūt sensitiuū & appe titiuum: & appetitus quidem enim desideriū: & ira: & uoluptas sunt

¶ Oūdit quō h⁹ potētie se hūt ad inuicē. circa qd ouo fa cit: q⁹ pmo oūdit quō se hēant ad inuicē uegetatiuuz sensitiuū. 1⁰ quō se hūt ad potētias alias. s. pm locum motiuū & itellectiuū. 1ª ibi⁊ Quibusdā aūt ad h⁹ iest. ⁊ Circa pmuz duo facit: q⁹ p⁰ facit qō dcm̄ est. 1⁰ qdā qō supposuerat manifestat ibi⁊ Animalia aūt aīa. ⁊ dicit g̃ q⁹ iest aūt plātis uegetatiuū solū. alteris aūt aia tis: ut aialib⁹ iest h⁹ potētia. s. uegetatiuū & sensitiuū. si aūt i eis iest sensitiuū iest & appetitiuū. he g̃ potētie sic se hūt ad inuicē: q⁹ uegetatiuū pōt separi a sensitiuo: sz sensi tiuū nō sepaī ab appetitiuo. addit aūt qd appellat appetitiuū dicēs. q⁹ appetitiuū qdē eni sunt ira desideriū & uolūtas. ¶ Notandū aūt q⁹ appetit⁹ duplex est. itellectiuus ut uolūtas. & sensitiuus. & h⁹ diuidit in irascibilē & ꝯcupiscibilē. oēs g̃ appetit⁹ sunt tres. vz desideriū siue ꝯcupiscibilis. ira. i. irascibilis & uoluntas. alia aūt lra hēt uoluptas: & tūc totū referēdū est ad appeti tiuū sensitiuū: q⁹ desideriū ira & uoluptas ut noiant passiōes nō repiunt nisi in appetitu sensitiuo. utrū aūt repe riaī uoluptas circa appetitū itellectiuuz: & quō hēt eē in tali appetitu non presentis est speculationis.

¶ Dubitaret forte aligs. utrū plātis isit appetit⁹. & vi q⁹ sic. nā appetit⁹ est que dā iclinatio sequēs formā. si g̃ plātis iest forma que est aīa. opz pm formā illā dare iclinationē aliquā quā uocamus appetitū. ¶ Ddm q⁹ sic est de motu: ita suo mō est de appetitu. sic g̃ videmus duplicē motū. vnus qui est ad vnā dīā pōnis qui ē mediāte gūitate & leuitate & hic est per nām alicui⁹ elemēti. ali⁹ vō ad oēm dīam pōnis: & h⁹ est ab aīa. sic duplex est appetit⁹. vn⁹ sequēs formā nālē: & hic est appetit⁹ nālis sic dicimus q lapi des & grauia appetūt eē deorsuz. alius est appetitus se quēs formā apphēsaz. & h⁹ dī eē aialis. plātis g̃ iest appetit⁹ nālis: nō aialis: q⁹ carēt apphēsione & cognitōe ¶ Dicamus g̃ q⁹ sic mixta iaiata hūt pfectiorē formā q̄z el'ta: tñ q⁹ p formā illā nō cōpetit eis ali⁹ mot⁹ a mo tu el'toz: sz mouent p nāz el'ti pdūantis in ipsis. iō non loqmur alr de motu mixtoz q̄z el'toz: sic & plāte lz ha beāt pfectiorē formā q̄z alia iaiata: tñ q⁹ ꝑz formā illā nō hūt aliū modū appetēdi q̄z alia iaiata: eo q⁹ cognitiōe careāt sic illa. iō nō alr loquēdum est de appetitu plātaz q̄z de appetitu iaiatoz. dñr g̃ plāte nō hīe appe titū: nō q⁹ nō hēant appetitū nālem: sed q⁹ nō hūt aliquaz potētiā aie appetitiuā supadditā appetitui nāli.

¶ Alterius forte dubitaret aligs. vū sequif h⁹ qū tia q⁹ qb⁹ iest sensitiuū iest & appetitū

¶ Ddm q⁹ appetit⁹ ut supra dicebat est qdā iclinatio ꝯs formā. eo eni ipo q⁹ alicui aliq̄ forma imprimit⁹ oz pm formā illā hīe aliquē ordinē & aliquā iclinationez quā uocamus appetitū. ut eoipo q⁹ in gravib⁹ hēt esse forma grauis: ex forma illa iclinant & ordinant ad lo cū deorsuz & appetūt deorsuz eē. si g̃ iclinatio & appeti tus sic segī formā. put in aligb⁹ repit ali⁹ & ali⁹ modus receptiōis forme: repit in ipsis ali⁹ & ali⁹ appetū⁹ plāte g̃ & ulr oia iaiata: q⁹ nō recipiūt formā nisi mālr tñ: nō hūt nisi vnū appetitū ut appetitū nālem sequētem formā nālr impssam. aialib⁹ vō in qb⁹ repit cognitio sensitiua cōpetit duplex modus receptiōis forme. alte rank eni sensitiua māliter sicut alia corpa nālia. & ēt al terank itēctionalr: eo q⁹ sensitiua sunt. nā sensus suscepti uus est itēctionis sensibiliū & suscipit formā sine mā. In aialib⁹ ergo repit duplex appetit⁹ pm duplicē modū re ceptiōis forme. put eni recipiūt formā mālr rōne qua sunt corpa nālia cōpetit eis appetit⁹ nālis: sed put su scipiūt formā sine māz cōpetit eis appetit⁹ sensitiu⁹ qui diuidit in irā & ꝯcupiscētiā. hoīb⁹ vō qb⁹ p itellectum cōpetit pcipe formā cōez ulr iest nō solū appetit⁹ nālis & sensitiuus: sed itellectiuus. ¶ Dicamus g̃ triplicez eē suscepcionē foīe: q⁹ aliq̄ suscipit forma cū mā & cū ꝯditionib⁹ māe: & sic mutant insensibilia. aliq̄ vō su scipit forma sine materia: q⁹ non suscipit realiter: sed

intētionalr:nō tū suscipit sine ꝯditionib⁹ māe:qz recipit ptīcularīter ⁊ h ⁊ nūc.⁊ sic mutant sensus. sensus eni di suscipe formā sine mā:qz nō recipit eā realr:sz intētionalr:suscipit tn eā cū ꝯditiōib⁹ māe:qz recipit ipsaz ptīcularīter ⁊ h ⁊ nūc.3⁹ modus receptiōis forme ē cū suscipit penit⁹ imālīter.⁊ talis ē susceptio itellꝰ q recipit formā sine mā ⁊ sine ꝯditiōib⁹ māe.plātis ḡ ⁊ ceteris corpib⁹ iaiatis cōpetit solus vn⁹ modus receptiōis forme.iō hnt solū vnū appetitū ut nālē:sed sēsibilib⁹ cōpetit duplex modus susceptiōis.iō duplicē habēt appetitū nālē ⁊ sbitiuū.i hoīb⁹ vo i qb⁹ triplex modus susceptiōis foze ē.s.vn⁹ nālis ali⁹ itētiōalis sbibilis. 3⁹ q est penit⁹ imālis ut ꝓput suscipit foias itelligibiles ē triplex appetit⁹.s.nālis sensitiu⁹ ⁊ itellectiu⁹:cū ḡ q̄rit.vñ segt h ꝓpīa q hītia sensitiuū hnt ⁊ appetitiuū. dici dz q qz hītib⁹ sensitiuū cōpetit ali⁹ modus susceptiōis forme q̄z alīs corpib⁹ nālib⁹ carētib⁹ sensu:opz q aialib⁹ ꝓter appetitū nālē sequētē nālē formā cōpetat appetit⁹ sensitiu⁹.sequēs formā appḧēsam ꝑm sensuz:ex h aūt pz q̄re plātis ꝯz q aiate sūt nō dicunt hēre appetitū:qz ex eo q plāte hnt aiaz nō cōpetit eis aligs modus susceptiōis forme q nō cōpetat reb⁹ iaiatis.oi no eni plāte imutant sicut altera iaiata.iō sup appetitū nālē nō hnt aliquē aliū appetitū.itaqz cū h nō logt pbus de appetitu nāli:sed de eo q est ps potētialis aie dicim⁹ plātas nō hēre appetitū.⌜Deinde cum dicit.

¶ Aialia aūt oia hnt vnū sensum tact⁹:cui aūt sensus iest:huic ⁊ letitia:⁊ tristitia:⁊ dulce ⁊ triste:qbus aūt ⁊ cōcupiscentia:delectabilis enim appetitus hic.

¶ Quia dixerat q hītia sēsuz hnt ⁊ appetitū.iō h ꝓbat qđ dixerat:⁊ qz oia hītia sēsuz hnt tactū:ꝓbat q oib⁹ qb⁹ iest sensus tact⁹ iest ⁊ appetit⁹.pōt aūt sic formari rō.qbuscūqz iest sensus iest tact⁹.qbuscūqz iest tact⁹ icst appetit⁹.ḡ oia hītia sēsum hnt appetitū.ꝓbat ḡ q hītia tactū hnt appetitū:⁊ qz gust⁹ ē qdā tact⁹.iō duo facit:qz ꝑ⁰ oñdit q hītia tactū hnt appetitū.2⁰ q hītia gustū hnt ⁊ appetitū ibi⌊ Sapor vo ut delectamtū.⌋ circa ꝑm duo faꝯ ꝑz q duplr ꝓbat itētū.2ª ibi⌊ Adhuc alimētū.⌋ dicē ḡ q aialia oia saltē hnt vnū sensuz ut tactū.cui aūt iest sensus tact⁹ huic ⁊ letitia ⁊ tristitia ⁊ dulce ⁊ triste ieē pōt.qb⁹ aūt hec isūt iest ⁊ ꝯcupiscētia:⁊ p ꝑñs appetit⁹:qz hec.s.ꝯcupiscētia ē appetit⁹ rei delectabilis. ¶ Nōndū aūt q sēsus tact⁹ si iūgat cū aliq̄ discōueniēti delectat:⁊ qz delectatio ⁊ dolor nō pōt eē sine appetitu:cuicūqz iest sensus tact⁹ iest appetit⁹:q̄re uerū ē qđ dicebat.vz q cui iest sensus est appetit⁹ cū nulli ifit alīs sensus nisi ifit ei sensus tact⁹.⌜Deinde cum dicit.

L.28 ¶ Adhuc aūt alimēti sensuz hūt.tact⁹ enīz alimēti sensus:siccis eni ⁊ humidis ⁊ calis ⁊ frigidis alunt oia viuctia.hoꝝ aūt sēsus tact⁹:h aliox sensibiliū ꝑm accūs:nihil cni i alimētū ꝯfert sōn⁹:neqz colo:neqz odorat⁹:humor aūt vnū aliqđ ē tāgibiliū.Esuries aūt ⁊ sitis:ꝯcupiscētia ⁊ esuries:q calidi:⁊ sicci:sitis aūt frigidi ⁊ humidi.

¶ Adducit aliā rōnē oñdēs q hītia sēsuz tact⁹ hūt appetitū.d.q adhuc hītia sēsuz tact⁹ hnt sensū alimēti:qz sēsus tact⁹ ē sensus alimēti.siccis enī ⁊ hūidis ⁊ calidis ⁊ fridis alunt oia viuētia.hoꝝ aūt ē sēsus tact⁹.ḡ respectu tāgibiliū sumtt alimētū.alia vo sēsibilia p accūs faciūt ad nutrimētū.iō sbdit q aliox sēsibiliū ꝑm accūs hēt eē nutrimtū nec sōn⁹ neqz color nec odōat⁹.i.odor q sūt oba aliox sēsuū qđcūqz istox nihil ꝯfert i alimētū.humor aūt.i.sapor ⁊ si aligd ꝯfert ad alimētū h est qz sapor est vnū aliqđ tāgibiliū.oba ḡ tact⁹ p se faciūt ad alimētū:sz oba alioꝝ sēsuū faciūt p accūs:sz respcū alimēti hēt eē ꝯcupiscētia:ḡ respcū sēsibiliū tact⁹ hēt esse ꝯcupiscētia ⁊ cui iest tact⁹ icst ꝯcupiscētia.q aūt ꝑm alimētū sumat ꝯcupiscētia pz qz esuries.i.fames ⁊ sitis respiciūt alimētū ⁊ ꝯcupiscētia ē ꝑz ipa:q aūt sic sit pz qz ⁊ esuries q̄dē ē ꝯcupiscētia cali ⁊ sicci:sitis aūt est fridi ⁊ hūidi. ¶ Nōndū aūt q cuicūqz iest sēsus tact⁹ iest sitis ul'esuries.cui vo iest aliqđ horꝝ iest appetit⁹ ⁊ ꝯcupiscētia alimēti.q̄re cuicūqz iest sē sus tact⁹ icst appetit⁹ aligs ul'ꝯcupiscētia. ¶ Nōn⁹ ēt q ex eisdē nutrimur ⁊ sum⁹:⁊ qz sum⁹ ex q̄tuor el'tis nutrim̄ ex mixtis ⁊ cōpositis ex q̄tuor cl'tis.vnū eni solū nō suffic̄ ad nutritionē alic⁹ aiatl:q̄re cū mixta ꝑz q h⁹ sint cal'a ul'frigida hūida ul' sicca nutrimur cal'is hūidis fridis ⁊ siccis.⁊ qz he sūt dīe tāgibliū di tact⁹ eē sēsus alimētl:⁊ dīe tāgibiliū p se faciūt ad alimētū:dīe vo aliox sēsuuz faciūt p accūs nō p se.si aūt sapor qđ ē obz gust⁹ faꝯ ad alimtū h ē qz gust⁹ ē qdā tact⁹ ⁊ gustabile ē qđdā tāgibile.si aūt tact⁹ pse ē sēsus alimēti cui iest sēsus tact⁹ i est appetit⁹ ⁊ ꝯcupiscētia alimēti.nihil eni hēt sēsuz tact⁹ nisi desideret frida ul'cal'a ul'hūida uel sicca:q̄re oē tale neće est hēre appetitū.⌜Deinde cum dicit.

¶ Sapor vo ut delectamtū hoꝝ ē. ¶ Ler tificādū aūt de his posteri⁹ est:nūc aūt ītā tū dictū sit:q aialib⁹ hūtib⁹ tactū ⁊ appetitus insit. De fantasia aūt immanifestū.posterius autem intendendum est. L.29

¶ Quia gust⁹ ē qdā tact⁹ oñdit q hītia gustū hnt ēt appetitū,d.q sapor nō ē qđdā delectamētū horꝝ.i.eoruz q̄ appetūt⁹ p famē ul'p sitiz.ḡ cui iest sapor iest ei delectatio:⁊ ꝑ ꝑñs appetit⁹.addit aūt q certificādū est de his posteri⁹.nā de oib⁹ hīs sensibilib⁹ ifra plenī⁹ ꝺm nūc aūt ītātū dictū sit q aialib⁹ hūtib⁹ tactū ifit ⁊ appetit⁹.⁊ subdit q de fantasia aūt quō se hēat ad appetitū ul'ad sēsū tact⁹:⁊ ul'r ad oēz sēsū imanifestū ē.posteri' aūt ītēdēdū ē de h.manifestū ē aūt q hītia tactuz hūt appetitū:sed ut ꝓ hēant fantasiā nō ē plene manifestū.

Dubitaret forte aligs:qz sup manifeste dixit q cuicūqz icst sēsus iest ⁊ fātasia. ḡ sic p hīta manifestū est q cui iest sensus iest appetitus sic p alia est ēt manifestū q cui iest sensus iest fantasia: ¶ Ꝺm duplicē cē fantasiā.vnā ideterminatā.aliā determinatā:ut supꝰ diffusi⁹ dixim⁹.dato ḡ q manifestuz sit q cui inest sensus icst fantasia ideterminata:cui tū i est fantasia determinata nōdū est manifestū.uel possumus dicere q qz de imaginatione ⁊ fantasia infra plenius tractabit.ideo dicit hoc imanifestū esse qđ sit de ipsa tenendum.⌜Deinde cum dicit.

¶ Quibusdā vo adhuc iest:⁊ ꝑz locū motiuū:alteriꝰ aūt itellectiuū ⁊ itellꝰ ut hoib⁹ ⁊ si aliqđ alteꝝ hi⁹ est:aut ⁊ honorabilius.

¶ Ostēdit quō se habeāt ad alias potētias ꝑm locū motiuū ⁊ itellectiuū dicēs q qbusdā aūt aialib⁹ adhuc.s. supra hoc vz supra uegetatiuū sensitiuū ⁊ appetitiuum iest ⁊ ꝑm locū motiuū.ḡ ꝑm locū motiuū est aligd sup additū aliꝭ potētijs:⁊ alia hnt separi ab ipso ⁊ nō ecō uerso.⁊ subdit q alteris supple sup oia hec inest intellectiuū ⁊ intellect⁹ ut hoibus:⁊ si aligd alteruz est h⁹ hīs intellectū sicut hō aut ctā est ⁊ honorabilius homine dicēt. ¶ Notādum ctā q ait si aligd aliō est honorabilius hoie ꝓpter corpora supcelestia que dicunt esse animata ⁊ habere de virtutibus anime intellectiuam ⁊ desideratiuam.

m Anifestū igit est:qñ codez mō vna L.30

utiqꝫ erit rō aie ⁊ figura: necꝫ enī ibi figura ē ꝑter triāgulū ⁊ figuras q̄ ꝓnter sūt: nec ꝫ hic aia ꝑter ꝓdcās ē: fict aūt utiqꝫ ⁊ i figuris rō cois: q̄ ꝓuenit qdē oib⁹. ꝓpa aūt nulli⁹ erit figure: silr enī ⁊ i dictis aialibus.

¶ Postꝫ phus ostēdit quō pōe aie se hñt ad iuicē: qr ut pz appetitiuū nō fac̄ gdū distinctū ab alijs. sed alie q̄uor pōe ut uegetatiuū ⁊ sensitiuū ⁊ pz locū motiuū ⁊ itellectiuū faciūt distictū gdū aiatoꝝ cū ꝑm hos gdus sumēde sint spāles ⁊ ꝓpe diffōnes aie que addēde sūt diffōni aie cōi ut hēat cōpleta diffō ei⁹. ibi i pte ista post distictionē harū pōrū ⁊ hoꝝ gduū spāliter descēdit ad oñdēdū quō accipiēda sit de aia cois diffō ⁊ quō ꝓpa. nā ⁊ si hꝫ p hita aliq̄liter est manifestū tū p ea que h dicent magis vītas patebit, duo g̃ fac̄: qr ꝑ⁰ ostēdit quō accipiēda sit de aia diffō cois. 2⁰ quō ꝓpa. ibi ¶ Silr autē se hñt. ¶ circa ꝑm duo fac̄: qr ꝑ⁰ qd dictū est. 1⁰ ex his que dixerat spāliter descēdit ad icrepādū platonē ibi ¶ Uñ ridiculū est. ¶ dicē g̃ q manifestū igit est qñ eodē mō erat utiqꝫ vna rō. i. diffō aie sic̄ figure. nā neqꝫ ibi. s. i figuris est aliq̄ figura ꝑter triāgulū ⁊ q̄drāgulū ⁊ alias figuras que sūt ꝓnter. sic neqꝫ ibi. vz ex pte aiaruꝫ ē aia aliq̄ cois sepata ꝑter uegetatiuū sensitiuuꝫ ⁊ alias spāles aias. ⁊ ibdit: q fiet aūt utiqꝫ ⁊ i figuris vna cois rō. i. diffō q̄ ꝓuenit qdē oib⁹ figuris: nullius aūt figure erit ꝓpa. silr aūt ⁊ i dictis aialib⁹: uel i dictis aiab⁹: ut hēt alia lra: se hēbit q assignabit rō cois aie q̄ ꝓueniet oib⁹ aiab⁹ ⁊ nulli⁹ aie erit ꝓpa. ¶ Notādū aūt pꝫ di xisse querēdā eē cōem diffōnē aie que ꝓueniat oi aie ꝑ pter ¶ Platonē q querebat diffōnes rerū sepatarū ꝑter mittēs res nāles ⁊ sensibiles. ⁊ Deinde cum dicit.

¶ Uñ ridiculū est querē cōem rōnē ⁊ i his ⁊ in alteris: que nullius erit eoꝝ que sūt ꝑ pria ratio: necꝫ ꝑm ꝓpriā ⁊ indiuiduā speciem: dimittentes huiusmodi.

¶ Descēdit ad icrepationē platonis spāliꝫ. d. q bñ ridiculū ē q̄rē cōem rōnē. i. diffōnē ⁊ in his ⁊ i aiab⁹ ⁊ i alteris reb⁹ nālib⁹: q̄ rō. i. diffō nulli⁹ erit. i. nulli ꝓueniet eoꝝ q̄ sūt ꝓpa. i. q̄ sūt spālia. talis g̃ dz eē diffō aie cois q̄ ꝓueniat cuilibet aie ꝓpe. i. cuilibet aie spāli. ⁊ addit q neqꝫ sup. suffic̄ q̄rē talē rōnē cōem dimittētes rōnes spālē ꝑm ꝓpriā ⁊ idiuiduā spēm. sic g̃ q̄renda est diffō cois cōpetēs cuilibz aie: q tñ ñ ꝑtermittat diffō spāliꝫ

Dubitaret forte aliqs: qr nō vi itelligibile q possit dari cois diffō aie q̄ nō ꝓueniat cuilibet aie spāli cū hꝫ sit de rōe cois: qr ꝑdicat de qlibet spāli. ¶ Dōm q cōe qd ē i reb⁹: ⁊ qd ꝑdicat de reb⁹ diffiniri nō pōt nisi diffō illa cōpetat cuilibet pticulariū: qr idē tenēdū est de diffinito ⁊ diffōne: q̄re si cōe qd diffinit ꝑdicat de qlibet spāli: opz diffōnē data de ipso ꝑdicari ⁊ de qlibet tali: hꝫ si eēt uera opio platonis ponēs ulia ⁊ cois hēre eē sepatū ⁊ p se existē: tunc de tali cōi ⁊ uli oporteꝫ dare diffōnē nō cōpetētez alicui pticulari. nā qr idē iudiciū de diffōne ⁊ diffinito ē cū illō cōe fit abstractū nō posset eēntialr de reb⁹ ꝑdicari: eo q nihil eēntialr de reb⁹ ꝑdicari pōt: nisi qd existit i ipis: neciū erit illi⁹ diffōnē cois nō cōpetē alicui rei pticulari: itaqꝫ cū scia fit de reb⁹ ⁊ de ulib⁹ q̄ sūt i reb⁹ ⁊ nō de ideis ⁊ de ulib⁹ sepatis: ⁊ rursus cū diffōnes sint ipsarū rerū ⁊ ipsoꝝ uliuꝫ exñtiū i reb⁹ ⁊ nō ipsoꝝ exēplariū nec ipsoꝝ uliuꝫ hñtiū ꝑ se eē ne icidam⁹ i pōnē platonis hꝫ quā oportebat dare diffōnē rerū coium ⁊ uliuꝫ nō cōpetētē alicui pticulariū: monet nos pꝫ cauēnobis ne dem⁹ h⁹¹ diffōnē cōez. ¶ Adūtēduꝫ tñ q pꝫ ex dictis platōis ꝺ platonē arguit. uolebat enī ¶ Plato q qr figure ita ordiate se hñt: qr post trigonū ē tetragonū ⁊ post tetragonū pētagonū: ⁊ qr una figura ē cā alteri⁹ i nūis ⁊ figuris q̄ sic ordiate ⁊ cāliter se ꝓsequētur nō posuit ideas ⁊ exēplaria sepata. credidit enī q sufficēt ordo ⁊ cālitas q̄ repit i nūis ⁊ figuris ad hꝫ q possent diffiniri ⁊ eē scia de ipsis absqꝫ eo q ponē rem⁹ ideas sepatas exūtes eoꝝ cās. arguit g̃ pꝫ q cū ita ordiate se excedāt aie sic nūi ⁊ figure: qr sic tetragonus ꝑsupponit trigonū: ⁊ hēt tot angulos q̄t hēt trigon⁹: ⁊ adhuc plures: ⁊ sic trinitas ꝑsupponit dualitatē: ⁊ hēt tot vnitates q̄t dualitas: ⁊ adhuc plēs: sic sensitiui ꝑsupponit uegetatiui: ⁊ pōt qcqd pōt ipz. ⁊ adhuc ampli⁹: ⁊ qd dictū ē de sensitiuo respectu uegetatiui: itelligēdū ē de hz locū motiuo respectu sensitiui: ⁊ de itellectio respectu hz locū motiui: ordinē g̃ quē aspicim⁹ i figuris ⁊ nūis suenim⁹ i aiab⁹: q̄re si ibi nō est figura nec nūs ꝑter has figuras ptiulares: sic nec i aiab⁹ erit dare aliquā aiaz idealē ⁊ separatā hñtē eē ꝑter has aias: ⁊ p ꝓns nō erit dāda cois diffō de aia q̄ nō cōpetat aiab⁹ ptiularib⁹. ¶ Adūtēdū ē q sic aie g̃datiz se excedūt ⁊ ē dare ordinē quēdā i ipsis aiab⁹: sic oia nālia ordiata sūt. nā sic oēs nūi hñt ordinē ad vnitatē: sic ois ess: ct⁹ ⁊ oia nālia hñt ordinē ad ꝑmā cāz q̄ est eēntia vnitatis ⁊ bōitatis. q̄re si ordinē istū quē aspicim⁹ i figuris ⁊ nūis repim⁹ i aiab⁹: ⁊ i alijs reb⁹ nālibus: bñ dcm̄ ē q pꝫ ait q i his. i. aiab⁹ ⁊ i alteris reb⁹ nālib⁹ ridiculū ē q̄rē cōez aliquā rōnē q̄ rō nō sit nulli⁹. i. non ꝓueniat alicui eoꝝ q̄ sūt ꝓpa. i. q̄ sūt spālia ⁊ pticularia. neqꝫ eni i his neqꝫ i illis ē dare cōe aliqd ⁊ ideā aliquā sepatā ab istis q̄ spālia ⁊ ꝓpa sūt. ¶ Adūtēdū ēt hui⁹ capli duplicē eē necitatē. vnā q̄ tacta fuit ut pp hꝫ sit hꝫ capl'm introductū: ut cū gnque sint pōe aie q̄tuoꝝ tñ sūt diffōnes spāles ei⁹: qr appetitiuū nō cōstituit gdū diuꝫ suz ab alijs potētijs. alia ē necitas hui⁹ capli ut pp hoc fit introductū ne icidam⁹ i opionē ¶ Platonis q dicebat sciaꝫ ⁊ diffōnē nō eē istarū rerū sensibiliū sed uliū sepatoꝝ. pp qd i diffiniēdo dupliꝫ peccabat. ꝑ⁰ qr oportebat eū dare diffōnē cōez q̄ nō cōpetebat alicui istoꝝ pticulariū. 2⁰ qr h⁹¹ sensibilia ⁊ pticularia ptermittebat. ita q cū daret diffōnē cōez cōpetētē ulib⁹ sepatis nō curabat dare diffōnē ꝓpriā cōpetētē sensibilib⁹ reb⁹. ſō pꝫ postq̄ distinxit gradus aiatoꝝ ait utrūq; facilēdū esse. vz q querēda est diffō cois que non sit ꝓpria alicui aie spāli: ꝓueniat tñ cuilibet earū ⁊ nō ē sistēdū i tali diffō ne: sed querēda est diffō ꝓpria. ⁊ Deinde cum dicit.

¶ Silr aūt se hñt ei: qē de figuris ē: ⁊ q̄ ꝑm aiam sunt. Semp enī in eo qd est ꝓnter est in potētia qd ꝑus est in figuris inaiatis: ut tetragono trigonū est: in sensitiuo autē uegetatiuum.

Tetragonum.

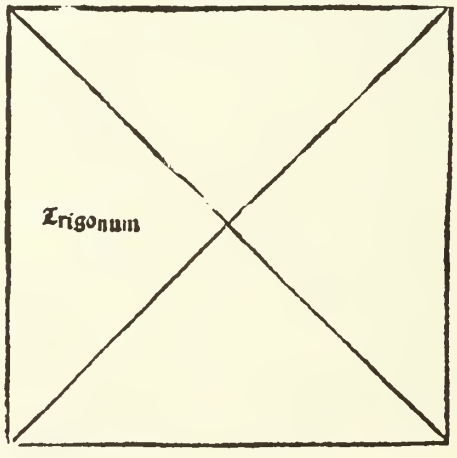

¶ Oſtēſo quō querēda eſt cois diffinitio aie oſtēdit quō querēda ſit ꝓpria: circa qō duo facit. qr ꝓmo oſtendit querēdā eē diffinitionē ꝓpriā. 2° diſtiguit gradus aiatorū ut clarius pateſiat quot diffinitiones ꝓprie ſunt querēde ibi ⌊ Sine enim uegetatiuo. ⌋ Dicit ergo q ſi nihīl ſe hūt et qō eſt de figuris ea que ſunt ꝑm aiam. nā in figuris ⁊ in reb⁹ aiatis ſemp in eo qō eſt ꝓiter ⁊ poſterius eſt potētia. i. vtualr id qō eſt ꝓpus: ut in tetragono vtualr qdē eſt trigonū: qr oēs angulos quos habet trigonus hēt tetragonus ⁊ adhuc plures ⁊ in ſenſitiuo vtualr eſt uegetatiuū: qr qcqd pōt uegetatiuū pōt ſenſitiuū ⁊ adhuc amplius: q̄re ſi ſenſitiuū cadit ſupra uegetatiuū ⁊ vnus gradus aiatoꝝ aligd ꝓpriū ⁊ aligd ſpāle addit ſupra aliū nō eſt reſiſtēdū in diffinitiōe cōi ſed ⁊ ꝑm vnū qōqz aiatoꝝ querēdū eſt que ſit vnuſcuiuſqz aia ⁊ que ſit ꝓpria vnuſcuiuſqz rō: ut que plante ⁊ que hois aut etiā que beſtie. ⁊ addit q pp quā autez cām ſic ꝓiter ſe hūt h⁹ aiata q vnū addit ſupra aliud ⁊ vnū pōt ſepari ab alio ⁊ nō ecōuerſo: ut qr uegetatiuum pōt ſepari a ſenſitiuo: ſed nō conuertit: quare ergo h cōtingit ꝓſiderādum eſt ſup. poſt ut circa finem huius libri.

Dubitaret forte aliqs: qr vr h phs ponere ſolū tres gradus aiatoꝝ. vz plātam beſtiā ⁊ hoiem: ⁊ ēt coīter diſtinguunt tres aie. ſ. uegetatiua: ſenſitiua: ⁊ itellectiua: q̄re icōueniēter aſſignantur q̄tuor gradus aiatoꝝ: ⁊ nō bñ dicit querēdas eſſe q̄tuor ſpāles diffinitiones aie. ¶ Dicēdū q in reb⁹ ordinatis in qbus eſt ꝓgreſſus ab extremo in extremum per mediū: ſaltē eſt aſſignare tria mēbra. vz ſupⁱ extremū ⁊ iferius extremū ⁊ mediū inter utrūqz ut in aiab⁹ extremū ſuprius eſt aia itellectiua. que ut itellectiua qcqd recipit q̄ſi penit⁹ imāliter recipit: qr recipit ſine materia ⁊ ſine ꝓditionib⁹ māe. extremū aūt inferi⁹ tenet aia plātarū que qcqd recipit māliter recipit. nā planta hz q hⁱ⁹ nō imutat niſi māliter tm. mediū aūt gradū tenet aia beſtiarū uel aia ſenſitiua. nā ſenſus nec imutat penit⁹ materialr cū ut infra dicet ſit ſuſceptiuus ſpērū ſine mā. nec ēt imutat penit⁹ imāliter: qr recipit cū cōditionib⁹ māe. recipit enim ptīculariter: ⁊ h ⁊ nūc. hz hoc ergo aſſignant tres gradus aiatoꝝ. vz plante que tenet gradū extremū ⁊ infimū: ⁊ hois qui iter mortalia tenet gradū ſupmū. tertia eſt aia beſtie tenens gradū mediū inter illa. ꝑm hoc ergo aſſignant tres anime ſ. uegetatiua: ſenſitiua: ⁊ intellectiua. ¶ Aduertendū tn q ſenſitiuū qō ponit mediū iter uegetatiuū ⁊ itellectiuū nō eſt mediū punctale: ſed magne latitudinis. in hoc enim medio eſt aſſignare duos gradus: qr quedaz ſunt ſenſibilia ⁊ aialia impfecta: ut illa que ſolū ſentiunt: ⁊ non mouēt ſe motu ꝓgreſſiuo. ſi aūt cōpetit eis aligs mot⁹ h eſt dilatationis ⁊ ꝓſtrictiōis. q̄dā vo ſūt pfectiora: qbus cōpetit nō ſolū ſenſitiuū: ſed etiā hz locum motiuū. non ergo obſtāte q triplex eſt aia: pōt tn diſtingui q̄tuor gradus aiatoꝝ: qr aia ſenſitiua uel aia beſtiarū diuidit in duos gradus: qr quedā eſt ſoluz ꝑm cipium ſentiēdi. quedā vo ſentiēdi ⁊ ꝑm locū mouendi. ⌈ Deinde cum dicit.

¶ Sine enī uegetatiuo ſenſitiuū nō eſt: a ſēſitiuo aūt ſepat uegetatiuū in plantis.

¶ Diſtiguit uel aſſignat hos q̄tuor gradus aiatoꝝ. ſō q̄tuor facit. qr ꝑ° oſtēdit eē q̄dā aiata que ſolū viuūt ut plāte. 2° ait eē q̄dā que viuūt ⁊ ſentiūt: ut aialia impfecta. 3° dicit eē aialia que viuūt ⁊ ſentiūt ⁊ mouent hz locū: ut aialia pfecta. 4° ait eē q̄rtū gradū aiatoruz: ut hoiem cui cōpetūt oia hec ⁊ ēt itelligē. 2ª ibi ⌊ Iterum aūt. ⌋ 3ª ibi ⌊ Et ſenſitiuoꝝ. ⌋ 4ª ibi ⌊ Ultimū aūt. ⌋ Dicit ergo q ſine uegetatiuo enim non eſt ſenſitiuū: ſed a ſēſitiuo ſepat uegetatiuū: ut in plātis. plāte ergo tenēt infimū gradū inter aiata: qr eis nō cōpetit niſi uegetatiuū tm. ⌈ Deinde cum dicit.

¶ Iterū aūt ſine qdē eo qō pōt tāgere aliorum ſenſuū: neqz vnus eſt: tactus autez ſine aljs eſt. Multa enim neqz viſuz neqz auditum habent neqz odoratus ſenſum.

¶ Determinat de 2° gradu aiatoꝝ ut de aialib⁹ imperfectis dicēs: q iterū qdē qō pōt tāgē. i. ſine tactu: neqz ſine eo vⁱ⁹. i. nullus eſt aliꝝ ſenſuū. tact⁹ eni eſt ſine alī is ſenſib⁹: qr multa de nūo aialiuz: ut aialia impfecta: neqz hūt viſum neqz auditū neqz ēt hūt ſenſum odoratus: ſed hūt ſolū tactū. in ſcō ergo gradu ſunt aialia i perfecta qbus ineſt ſolū uegetatiuū ⁊ ſenſitiuū: ⁊ non ſenſus qlibet. ſed ſenſus tactus. ⌈ Deinde cum dicit.

¶ Et ſenſitiuoꝝ aūt alia qdē hūt hz locum motiuum. alia vo non habent. L. 32.

¶ Determinat de 3° gradu aiatoꝝ dicēs: q ⁊ ſenſitiuoꝝ aūt alia qdē hūt motiuū ꝑm locū: ut aialia magis pfecta: alia aūt nō habēt ut impfecta. in tertio q̄ gradu ſūt aialia perfecta qbus cōpetit uegetatiuū: ſenſitiuum: ⁊ ꝑm locum motiuum.

Dubitaret forte aliqs: qr vmes ꝑm h̄ videntur eē aialia pfecta cum eis cōpetat ꝑm locū motiuū. ¶ Dōm q ut ſupⁱ tāgebat h ꝑm locū motiuū itelligit de motu ꝓgreſſiuo. qdā eniz motuēt ſeipſa ſolū dilatādo ⁊ ꝓſtringēdo ut cōche marine huiſc eni motui aſſimilat mot⁹ vmiū. nā cū vmes ſe mouēt ꝑmo ꝑm ptē aūriorē ſe retrahūt ⁊ ꝓſtringūt: ⁊ ſe cōſtringēdo ꝑm ptē aūriorē trahūt poſt ſe ptē poſteriorē: ⁊ poſtq̄z ſic ſe ꝓſtringūt ⁊ ꝓſtrinxerūt ⁊ traxerunt poſt ſe aliā ptē dilatāt poſtea ſe ꝑm ptē ꝓſtrictā: ⁊ ſic faciūt ſe ad ulteriorē locū. mot⁹ q̄ ille nō ꝓprie eſt mot⁹ progreſſiuus: imo ualde modicū differūt a motu dilatationis ⁊ cōſtrictionis. ex quo manifeſte pz q oia reptilia cuiuſmodi ſunt ſerpētes ⁊ talia impfecta ſunt: qr nō ꝑ ꝓprie gradiunt ſed reptāt. ⌈ Deinde cum dicit.

¶ Ultimū aūt ⁊ minimū rōnē ⁊ itellectum ut hō aut hⁱ⁹ aliud. Quib⁹ enī ieſt rōcinatio coꝛruptibiliū his ⁊ reliq̄ oia: qb⁹ aūt illoꝝ vnūqōqz nō oib⁹ rōcinatio: h̄ qbuſdā qdē neqz imaginatio: alia aūt hac ſola viuūt. De ſpeculatiuo autē itellu: alia rō eſt. Qō qdē igit de hoꝝ vnoquoqz rō hec, ꝓprijſſima aia: ⁊ de aia manifeſtum eſt.

¶ Determinat de 4° gradu aiatoꝝ dicēs. q ultimū ⁊ minimū iter aiata eſt hūs rōcinationē ⁊ itellm. ⁊ ſbdit q qb⁹ enim coꝛruptibiliū ieſt rōcinatio his ⁊ reliq̄ oia ſunt: qbus aūt ieſt vnūqōqz alioꝝ nō oib⁹ ieſt rōcinatio ⁊ itellect⁹: ſed cui ineſt itellectiuū ineſt uegetatiuus ſenſitiuū ⁊ ꝑm locū motiuū. ſed nō ꝙuertit. itellect⁹ q in mortalib⁹ ꝓſupponit oia alia. ſed nullū aliꝝ ꝓſupponit ſpm. imo nō ſolū qlibet aliꝝ nō ꝓſupponit intellectiuū: ſed ēt nō qlibet ꝓſupponit imaginationē. ideo ſbdit q qbuſdā aūt aialib⁹ neqz imaginatio ineſt ſed quedā aialia viuūt. i. diriguntr in opa vite. a ſola. ſ. per ſolā imaginationē. rō aūt q̄re pōt hēre imaginationē ſine itellectu eſt qr de ſpeculatiuo aūt itellectu altera rō eſt quā de imaginatione. ⁊ ꝓpter hāc alteritatem ⁊ diuerſitatē pōt illa potētia ieē alicui aiali ꝓter iſtā.

¶ Ultimo cōcludit circa determinata dicēs: q qdem igit manifeſtū eſt per habita q ſup. cū ſint tot gradus aiatoꝝ de vnoquoqz eoꝝ ſumēda eſt ꝓprijſſima ratio ſ. que eſt dicta. vz q aia eſt actus coꝛporis quo ꝑmo nitit. quo ꝑmo ſentit. ⁊ ſic de aljs.

L.33. Ecessariū aūt est debētē de his per
n scrutationē facere: accipe vnūqǒ-
qz eoꝝ qd est. Postea sic de habi-
tis: aut de alijs inuestigare.

¶ Postqz phs docuit assignare circa aiam nō solū diffō
nē cōem: sed ēt diffones ꝓpas sūptas ꝑm diūsa opera
vite ⁊ ꝑm diūsas potētias. in pte ista itēdit determinare
de vnāqz harū potētiarū. circa qǒ duo facit. qr ꝑmo
ostēdit quo ordine est ꝓcedēdū. 2ᵒ icipit determinare de
vnaquaqz potētia ꝑm ordinē ptactū. 2ª ibi. Quare ꝑ-
us de alimēto. ¶ Circa ꝑmᵐ duo facit ꝑm qr potentie ad
duo compari pūt: vz ad organa ⁊ ad alia que ꝙsequunt
ipsas potētias. 2ᵒ vo ad actᵘ ⁊ ad oba. ¶ Primo ergo
ostēdit quo ordine est determinādū de potētijs. put cō
parant ad organa ⁊ ad alia que ꝙsequunt ipsas potēti
as. ¶ 2ᵒ vo. put compant ad actᵘ ⁊ oba ꝑm que hᵖⁱ po
tētie hñt diffinīri. 2ª ibi. Si aūt opz dicē. ¶ dicit ergo
qr nēciū est aūt debētē facē pscrutationem de his. i. de
potētijs hᵖⁱ accipe qd est vnūqǒqz eoꝝ. i. vnaqueqz ha
rū potētiarū. Postea aūt sic. i. post determinationem
hāc inuestigādū est de hītis. i. de his que ꝙsequunt potē
tias: aut ēt opz inuestigare ⁊ de alijs ut de organis ipsa-
rū potētiarū. ¶ Notādū qr circa quālibet potentiam
possumꝰ aliqs assignare ꝓpetates ꝙntes ipsam ut pro
priū est visui sentire a remotis magis qz aliqs sensue:
⁊ susципe spēs magis itētionaliᵗ qz aliqs sensuū uel ali-
qua alia si qua sint. ¶ Determinādū est g̃ de ipsis potē
tijs ⁊ de ꝓprietatibꝰ sequētibus eas ⁊ de alijs: ut de or
ganis ipsarū potētiarū. ⌈ Deinde cum dicit.

¶ Si aūt opz dicē qd vnūqǒqz ipsoruz: ut
qd intellectiuū ⁊ sensitiuū aut uegetatiuū
Prius adhuc dicēdū qd sit itelligē: ⁊ qd
sentire. ꝓres enim potētijs actᵘ ⁊ opatio
nes ꝑm rōnē sunt: si aūt sic: aut his priora
opposita opz ꝙsiderare de illis utiqz. Pri
mū oportebit determinare pp eā dē cām:
ut de alimēto: ⁊ sensibili: ⁊ intelligibili.

¶ Ostēdit quo ordine determinādū est de potētijs. put
compant ad actᵘ ⁊ oba dicens. qr si aūt opz dicē qd est
vnūqǒqz ipsoꝝ. i. vnaqueqz harū potētiarū: ut qd est i
tellectiuū sensitiuū aut uegetatiuū ꝑus: adhuc dōm est
qd sit actᵘ ut qd sit itelligē: ⁊ qd sentire. nā actᵘ ⁊ opati
ones ꝑm rōnē diffinitiuā sunt ꝓres potētijs. si aūt sic
i. si ꝑus est dōm de actibꝰ qz de potētijs. Adhuc opz cō
siderare opposita. i. oba tanqz ꝓra his. i. actibus utiqz
pp eādē cām oportebit determinare ꝑmū de illis. i. de
obis qz de actibus: ut determinādū erit ꝑus de alimē-
to ⁊ de sensibili ⁊ intelligibili que sunt obiecta dicta-
rum potētiarū qz de ipsis actibus.

Dubitaret forte aliqs. qr nō vi ꝑus eē deter-
mināᵈū de actibꝰ qz de potentijs:
nā actᵘ fluūt ⁊ cānt a potētijs. g̃ sūt posteriores in esse
qz ille: ⁊ posteriꝰ determinādū est de actibꝰ qz de illis.
¶ Rursus ꝓra nō diffiniunt ꝑ posteriora: qre si actᵘ
sūt posteriores potētijs: qr cānt ab illis. g̃ si uolumꝰ sci
re qd est vnaqueqz potētiarū nō opz ꝑus determinare
de actibꝰ: qr actᵘ nō debēt eē diffinitiui potētiarū ex q̃
sūt posteriores illis. ¶ Dōm qr duplex est ꝑus: quo ad
nos. ⁊ ꝑm nām. planū est eni ꝓres eē actᵘ potentijs q̃
ad nos. nā aīa nr̄a tenet ifimū gradū: ⁊ tenet purā po-
tētiā in gñe itelligibiliū: si c̄ mā in gñe entiū: qre sicut
nullus actᵘ in gñe entiū pōt egredi a mā anteqz infor
met aliq̃ forma siue spēs sensibilis: sic nullus actᵘ in gñe i
telligibiliū pōt egredi ab itellectu ꝑusqz informet aliq̃
spēs itelligibili. itellus g̃ nō pōt itelligē p seipm sicut nec
mā agē. sed si itelligit hᵒ est ꝑut iformat spēbꝰ aliorꝝ ob
iectorꝝ. spēs g̃ ille ꝑus ducūt in cognitionē oborꝝ qrū
sūt spēs: ⁊ ducēdo in cognitionē oborꝝ ducunt i cogni
tionē actuū: ⁊ deide in cognitionē potētiarū: ita qr po
tētie cognoscunt p actᵒ: ⁊ actᵘ p oba. actᵘ eni imediati
us compant ad oba qz potētie: eo qr potētia tendit in
obm mediāte actu. qre si ꝑus cognoscimus oba: opz p
ea ꝑus cognoscē actᵘ qz potētias. igit quo ad nos actᵘ
sūt ꝓres potētijs: ⁊ ex hᵒ uolūt aliq sumē rōnē sufficiē
tē qr potētie diffiniunt per actᵘ: nō qr actᵘ sūt ꝓres ꝑ
nām: sed solū quo ad nos. hᵒ tñ nō sufficiēter dī: qr tūc
sube diffinirent per accñtia: ⁊ hēret diffōnē per addita
mēta: cū nr̄a cognitio icipiat a sēsu: ⁊ sensibiliora sint
nobis accñtia qz sube. ¶ Sciēdū qr actᵘ ēt ꝑm nās sūt
aliquo mō ꝓres potētijs. nā cū semp cā sit ꝓr causa-
to ꝑm nām: cū duo aliq̃ ꝑm phm 5ᵒ meᶜᶜ. sic se ad iuicē
hēre possint qr vnū est cā alteriᵘ ⁊ ecōuerso. ut potio ē
cā sanitatis ⁊ sanitas est cā potionis: nō est icōueniēs
aliq̃ duo sic se hēre qr ꝑm nām vnū est ꝑus altero ⁊ ecō
uerso. hᵒ g̃ mō se hñt actᵘ ⁊ potētia. Nam potētie sunt
cāe actuū in gñe cāe efficiētis: sed qr ipse ordinant ad
actᵘ tanqz ad finē: actᵘ sunt cā potētiarū in gñe cāe fi-
nalis: sunt g̃ actᵘ ꝑm nām ꝓres potētijs nō ꝑm eē sed
ꝑm intētionē nāe. ide est g̃ qr qr potētie sunt q̃si q̃dam
organa ipsiᵘ aie per que exerceat suos actᵘ: cum organa
maxime diffiniri habeāt per opa ad que ordinant: hñ
dictū est qǒ dicit in hra. vz qr si scire uolumᵘ qd sit vna-
queqz istarū potētiarū. pᵒ sciēdū est qd sit actᵘ. habent
enim potētie diffiniri per ipsos actᵘ tanqz per suum fi-
nē ⁊ tanqz per ea que sunt ꝓra itētione nāe. Oppo-
sita aūt his nō est difficile soluē. nā cū di potentias cās
eē actuū. uerū est in gñe cāe efficiētis: actᵘ tñ sūt cā po
tētiarū in gñe cāe finalis: ⁊ ꝑm hoc pñt diffinire eas.
qǒ vo addebat qr nihil diffinit per suū posteriᵘ: pz qr lz
actᵘ ꝑm nās sint posteriores in eē. sunt tñ ꝓres ꝑ nāe
itētionē ⁊ ut ꝓres sunt pūt eē diffinitiui potētiarum.

Alterius forte dubitaret aliqs utrū actᵘ distī-
guant per obiecta: ⁊ utrū ꝑus deter
mināᵈū sit de obis qr de actibꝰ. ⁊ videt qr nō: qr potē
tiarū aīe quedā sunt actiue quedā passiue. actiue ut nu
tritiua augmētatiua. passiue ut potētie sensitiue. ⁊ etiā
ipm intelligē est qǒdā pati. oba vo lz habeāt rōnez cāe
respectu actuū potētiarū passiuarū. tñ respectu actuuz
potētiarū actiuarū nō hñt rōnē cāe: sed potius ccōuer
so. nā obiecta nihil cānt in potentijs actiuis ꝑm qr hᵖⁱ
sunt: sed magis ipse potētie cānt aliqd in obis: non er-
go est ulr uerū qr actᵘ diffiniant per oba. qr in potēti-
is actiuis magis vident debē diffiniri obiecta p actus
q̃ ecōuerso. ¶ Dōm qr oba sunt ꝓra actibꝰ ⁊ potēti-
is quo ad nos. nā ut dicebat in ꝓcedēti ptacta qōne.
aīa cognoscit seipsam cognoscēdo alia: ꝓcedit eni aīa
in cognoscēdo seipsam q̃si mō resolutiuo: nā potentie
egrediunt ab aīa ⁊ a potētijs egrediunt actᵘ: ⁊ media
tibus actibꝰ fit ꝓgressus ad oba: aīa tñ ꝑmo cognoscit
oba: ⁊ per oba actū: ⁊ per actᵘ potētias: ⁊ per potenti
as cognoscere pōt suaz sbam ⁊ nām. Rursus oba noi.
solū sunt priora quo ad nos: sed etiā sunt ꝓra quo ad
nām: qr sunt aliquo mō cā respectu actuū siue illi actᵘ
sint potētiarū actiuarū siue passiuarū. nam actuū potē
tiarū passiuarū oba sunt cā in gñe cāe efficiētis: qa il-
los efficiunt ⁊ ēt sunt aliquo mō cā in gñe cāe finalis:
qr hᵖⁱ actᵘ ordinant ad ipsa oba. g̃ nulli dubiū est ob-
iecta potētiarū passiuarū eē ꝓra actibꝰ cū sint ꝓra ⁊
quo ad nos ⁊ ēt ꝑm nām. planū est g̃ qr tales actᵘ distī-
guunt ⁊ diffiniunt per obta a qbꝰ recipiūt esse ⁊ spēz.
¶ Amplᵘ ēt oba potētiarū actiuarū sunt ꝓra actibꝰ
nō solū quo ad nos: lz ēt aliq̃ mō ꝑm nāz. nā lz oba nō
hēant rōnē cāe in gñe cāe efficiētis: tñ ut coiter ponit
⁊ ut pōt haberi a pho pᵒ etht. hñt rōnem cāe in genere

cāe finalis.vñ dr̄ p°ethi.q̄ qbuscūq; p̄ter opationē sūt aliq̄ opata ipsa sunt fines opationuz.ois ḡ opatio trā-sies in exteriorē nām:qz ex tali opatiōe p̄stituit aligd opatū in re ex̄ opz ipm opatū eē finē opatiōis:ut dom⁹ est finis edificatiōis.itaq; si potētia nutritiua ⁊ augm̄ tatiua sūt potētie actiue ⁊ aligd efficiūt in ipm obz ut in alimētū erit alimētū trāsmutatū ⁊ p̄sum ut requi-rūt tales potētie finis operū dictarū potētiarū.q̄re sic potētie distinguunt per act⁹ qz act⁹ sunt p̄fores eis quo ad nos:⁊ ēt p̄m intētionē nāe:qz sunt earū finis: sic ⁊ act⁹ ēt potentiarū actiuarū p̄t diffiniri per oba:qz illa obiecta sunt p̄fora quo ad nos ⁊ ēt sunt eoz finis.Qd aūt obiciebat in c̄riū solutū est per iam dicta.

L.34 **Uare p̄mū de alimēto ⁊ gnātione**
q **dicēdū ē:uegetatiua eni aia ⁊ alijs**
iest p̄ma:⁊ maxime cois potētia est
aie p̄m quā inest viuere oibus:cuius sunt
opera generare ⁊ alimento uti.

¶ Exequit de h⁹ potētijs p̄m modū p̄taxatū:⁊ qz q̄tuoz sūt ille potētie p̄m q̄s sumunt diūsi gradus aiatorū ſō q̄tuor tac:qz p° determiat de uegetatiuo.2° de sensi-tiuo.3° de itellectiuo.4° de p̄z locū motiuo.2ª ibi¦ De terminatis aūt p̄is dicam⁹.¦ 3ª in p̄n° tertij quē qdā in-cipiūt ibi¦ q aūt nō sit sensus.¦ qdā vo ibi¦ quū autez duab⁹ dicis.¦ qdā aūt ibi¦ de pte aūt aie.¦ qd tū de h̄ fit tenēdū in ꝓsequēdo patebit.4ª aūt ps ubi determi-nat de p̄m locū motiuo incipit circa finē tertij ibi¦ de mouēte aūt qdē.¦ Circa p̄m tria facit.qz p̄mo ait p̄mū determinādū eē de uegetatiua potētia.2° q̄dā q̄ suppo suerat ꝓbat.3° incipit ꝓbare uel determinare de ipa po tētia uegetatiua.2ª ibi¦ Mālissimū eniz.¦ 3ª ibi¦ Qm̄ aūt eadē pō.¦ ꝓtinet aūt sic.dictū ē p̄us determinādū eē de obo ⁊ actu q̄ de potētijs.⁊ rursus:qz p° determi nādū ē de obo ⁊ actu p̄e p̄oris q̄z posterioris:q̄re si sic ē.p° odm ē de alimēto qd est obm uegetatiue p̄e ⁊ de gnātiōe q̄ ē act⁹ ei⁹.nā uegetatiua aia iest p° alijs ⁊ ue-getatiua q̄ ē potētia aie p̄m quā iest viuē viuētib⁹ cui⁹ opa sūt gnare ⁊ alimēto uti h⁹ᶜ.vz potētia ē maxie cō-munis.p° ḡ dicēdū est de ipsa.¦ Deinde cum dicit.

¶ **Mālissimū eniz operū viuētib⁹ est q̄cūq;**
p̄fecta ⁊ nō orbata aūt gnātionē sp̄tane
am h̄nt facē alterū q̄le ipm : aial qdē aial:
plāta aūt plātā:q̄tenus ipso semp ⁊ diuio
⁊ imortali eē ptcipēt:p̄m q; possunt.

¶ Quedā q̄ supposuerat ꝓbat.suppositum eni q; poten tia cui⁹ē gnare ⁊ alimēto uti ē maxime cois viuētib⁹. Rursus supposuerat h⁹ pōm eē ipi⁹ aie.pp qō seq̄t q; h⁹ opa ipi aie sint attribuēda.tria ḡ fac.qz p° ꝓbat ge-nerare eē maxie cōe viuētib⁹.2° oñdit h⁹ opa q̄ sūt gna re:alimēto uti ⁊c.h⁹ eē ab ipsa aia.3° ex h̄ improbat opi-niones q̄rūdā nō attribuētiū talia opa aie nec potētijs ei⁹:sed dicētiū h̄ eē ex necitate māe uel ex nā alicuius alimēti.2ª ibi¦ Est aūt aia.¦ 3ª ibi¦ Empe.aūt.¦ circa p̄mū duo fac p̄m q; dupl̄r ꝓbat gnare cē qd cōe.2ª ibi ¦ Oia eni illud appetūt.¦ Dicit ḡ operū viuētib⁹.i.in ter opa q̄ cōpetūt viuētib⁹ nālissimū ē sup.ipm gnare: ⁊ qz est nālissimū:ſō est ualde cōe.ſō ost̄dit q; q̄cūq; vi uētia p̄fecta ⁊ nō orbata aūt h̄nt gnationē sp̄taneam p̄nt facē alterū q̄le ipm.i.p̄nt gnare ut aial qdē fac aial plāta aūt plātā:⁊ h̄ faciūt ⁊ sic gnant q̄ten⁹ h⁹ gnabi-lia p̄m q; p̄nt ptcipēt ipso semp eē ⁊ ipso eē diuino ⁊ i mortali.¶ Notādū aūt vim gnatiuā p̄m p̄m eē datā reb⁹ ut gnabilia que in seipsis ꝑpetuari nō p̄nt ꝑpetuē-tur aliq̄ mō in suo silī ⁊ ptcipēt ipso semp eē diuino ⁊ imortali.¶ Posuit eni p̄s mūdū nunq; deficē:ſō abso lute loquit dicēs ad gnabilia p gnationē posse hic sem per eē nō in se:sed in suo silī.¶ Notādū ēt opa uegeta tiue eē gnare nutrire ⁊ augē iter que opa gnare est pfec-ti⁹:q̄re sic h̄ est sic cōe alia coiora sūt.de oib⁹ ḡ opibus uegetatiue est determinādū p̄us q̄z de opib⁹ potētiarū aliarū ex quo h⁹ opa ꝙuenit eē sic coia.¶ Notāduz ēt q; ait gnare sibi sile q̄cūq; viuētia sūt pfecta ⁊ nō orba ta aut h̄nt sp̄taneā gnationē.nā p̄z Cōmētator ad h̄ q; aliqđ aiatū gnet tria regrunt.p°q; sit pfectū quātū ad tp̄s:ſō puerū ⁊ quecūq; aiata nō sunt pfecta p̄m tp̄s nō gnant.2° dz eē nō orbatū.i.nō diminutū aliq̄ mem bro uel ipeditū aliq̄ occasione.3° dz nō h̄re gnationez sp̄taneā.i.nō dz eē gnatū ex putrefactione.naz aialia gnata ex putrefactione nō gnant.dicunt eniz talia ha-bere gnationē sp̄taneā:qz vident per seipsa gnari:eo q; nō h̄nt gnans ꝓprie sp̄ei.vñ Cōmētator appellat ta lia generari per se.¦ Deinde cum dicit.

¶ **Oia eni illud appetūt:⁊ illi⁹ cā agūt oia** L.35.
q̄cūq; agūt p̄m nām. ¶ **Jd aūt qđ cui⁹ cā**
fit dupl̄r ē:h̄ qdē cui⁹:illud vo quo:qm̄ igi
tur coicare nō p̄nt ipso semp ⁊ diuina cōti
nuatione:pp id qđ nihil ꝙtingit corruptibi
liū idē:⁊ vnū numero p̄manē p̄z q; p̄t p̄
ticipare vnūqđq;:sic coicat hoc quidē ma
gis:illud vo minus:⁊ p̄manet nō idez:nu
mero qdem nō vnū:specie aūt vnum.

¶ Adducit scdaz rōnē dicēs q; oia appetūt illud.s.p̄ticipare eē diuinū ⁊ ꝑpetuari i eē ⁊ illi⁹ cā agūt oia q̄cūq; agūt p̄m nāz:⁊ distiguit de fine dicēs:q; illud aūt cui⁹ cā fit aligd est duplex:h̄ qdē cui⁹ cā fit ut finis ex̄.i.ut finis nō iherēs:illud vo quo est aligd ut forma ⁊ finis itra.ipse ḡ de⁹ est finis pp quē oia agūt tanq̄z id cuius gr̄a sūt oia:nō tū tanq̄z finis iherēs ⁊ dependēs:sed ipz eē qđ ptcipat a reb⁹ est finis pp qđ oia agūt tāq̄z finis itra ⁊ tanq̄z id quo formal̄r sūt oia.si ḡ sic oia appetūt eē diuinū q̄m gnabilia ⁊ corruptibilia nō p̄nt coicare ipso semp eē:⁊ diuina ꝙtinuatiōe.i.ꝙtinue pp id q; ni-hil corruptibiliū idē ⁊ vnū nūo p̄t p̄manē p̄m q; p̄t p̄ticipare diuinū eē sic vnūqđq; coicat ipm.h̄ qdē ma gis illud vo min⁹:qz q̄dā sūt ⁊ viuūt magis:quedā vo min⁹:nihil tū gnabiliū idē nūo semp est:ſō data est eis vt⁹ gnatiua:ut qđ nō p̄t ꝙtinuari idē nūo ꝙtinuet idez sp̄e:ſō ost̄dit q; gnabile nō p̄manet idē sed ut idem.naz nūo qdē nō manet vnū ⁊ idē:sp̄e aūt manet vnū ⁊ idē ¶ Notādū aūt hāc rōnē differre a p̄ma.qz p̄ma argue bat gnare eē qd cōe:qz est nālissimū:⁊ cōpetit oibus vi uētib⁹ nō orbatis:h̄ aūt ꝓbat gnare eē qd cōe:qz ordi nat ad h̄ ut gnabilia ꝙtinuent in eē qđ oia appetūt.est ḡ hec rō alia ab illa:⁊ etiā est ei⁹ fulcimētū.ꝓbat eni h̄ q; ibi supponebat:dicebat enim ibi q; plāta gnat plā tam:⁊ aial aial:ut possint ꝙtinue ptcipare diuinuz eē. hic aūt reddit illius cā ubi ostēdit oia appetere partici pationē ꝙtinuā diuini ipsius eē:⁊ qz h̄ fit per gnationē ideo vis generatiua collata est rebus.

St aūt aia viuētis corpis cā ⁊ p̄nci L.36
e piū:hec āt inltipl̄r dicunt . attñ aia
p̄z determiatos tres modos cā dr̄.
Eteni vñ mod⁹ cā est:⁊ cui⁹ cāc.⁊ sicut sub
stantia aiatoz corpoz aia causa.

¶ Postq̄z p̄bo ꝓbauit q; gnare ē qd ualde cōe pp qđ at-tribuēdū ē cōi po⁵.s.uegetatiue.ipse ista ut dicebat oñ dit h⁹ opa eē ab ipsa aia.itēdit aūt talē rōnē:qđ est for ma ⁊ finis ⁊ motor corpis est cā ⁊ p̄n^m operū que fiūt in corpe.⁊ per corpus aia est h⁹ . ḡ est cā ⁊ p̄n^m ipius

augm̃tatiõis ⁊ gñatiõis ⁊ ceteroꝝ taliũ q̃ fiũt i corpe
ul' p corp⁹. vt⁹ aũt toti⁹ rõnis h⁹ i h̃ ꝓfitit q̃ aia ẽ finis
forma ⁊ motor corpis. duo g̃ fac. qr ꝑ° ait aiam sic eẽ i
triplici gñe cãe respectu corpis. 2° qđ dixerat ꝓbat ibi:
⌊ Q⁹ qdẽ igit. ⌋ dic̃ g̃ q̃ aia ẽ cã ⁊ ꝑncipiũ viuẽtis cor-
poris: sed h̃. s. cã ⁊ ꝑn^m multiplr dicunt: qr q̃drupl'r:
attñ aia lz nõ ꝑz oẽs. 4. modos sit cã corpis: tñ ꝑz tres
determinatos modos dr cã et⁹. eteni est ipsa aia cã. vñ
mot⁹. i. est mouẽs cã respectu corpis ⁊ est cuius cã. i. fi
nis eius. ⁊ tertio aia est cã aiatoꝝ corpoꝝ sicut substan
tia. i. forma suballs. ⌈ Deinde cum dicit.

L.37 ¶ Qđ qdem igit sit sicut substãtia manife-
stũ est. Causa enim ipsius eẽ oibus substã
tia est: viuere autẽ viuẽtibus est esse. causa
autem ⁊ principium horum anima.

¶ Probat qđ dixerat. circa qđ tria fac̃ ꝑz q̃ ꝓbat aiam
eẽ in triplici gñe cãe. ꝑ° eni ꝓbat ipsaz eẽ cãz formalẽ.
2° finalẽ. 3° mouẽtẽ. 1ª ibi ⌊ Manifestum est aũt. ⌋ 3ª ibi
⌊ At vo ⁊ vnũ ꝑncipiũ. ⌋ Circa ꝑ^m duo facit: ꝑz q̃ du-
pliciter ꝓbat aiam eẽ formã corpis. 1ª ibi ⌊ Ampli⁹ au
tẽ. ⌋ Dic̃ g̃ q̃ qdẽ igit sit ſic̃ ſba. i. ſic̃ forma ſballs cor-
poris manifestũ est: qr ſba. i. forma ſballs est oib⁹ cã ip
sius eẽ. oẽ eni eẽ est a forma: ⁊ qcqd est cã reb⁹ quãtum
ad ipm esse est forma rerũ: sed viuere viuẽtibus est esse
⁊ aia est cã ⁊ ꝑncipiũ hoꝝ. s. viuẽtiũ q̃ sint ⁊ viuant: g̃
est eoꝝ forma. ⌈ Deinde cum dicit.

¶ Amplius aũt ci⁹ qđ potẽtia rõ actus est.

¶ Adducit ſcdam rõnẽ dicẽs: q̃ ampli⁹ aũt aia est rõ ⁊
act⁹ ei⁹ qđ est in potẽtia. i. corpis qđ est potẽtia vitam
hñs. est ergo aia forma eius: qr qđ est rõ ⁊ act⁹ alicuius
est forma ipsius. ⌈ Deinde cum dicit.

¶ Manifestũ aũt est ⁊ q̃ cuius gra aia cau
sa: sicut enim intellect⁹ gra huius facit: eo
dem mõ ⁊ natura: ⁊ hoc est ipsi⁹ finis: hu-
iusmodi autem in animalibus anima.

¶ Probat aiam eẽ cãm finalẽ respectu corpis. circa qđ
tria fac̃. qr ꝑ°. ꝓbat aiaz eẽ cãz finalẽ corpis qđ ifozmat
2° ꝓbat ipaz eẽ q̃dãmõ finẽ oiuz corpoꝝ phisicoꝝ: 3° ne
laboret in equoco distĩguit de fine. 1ª ibi ⌊ Et ꝑz nãz. ⌋
3ª ibi ⌊ Dupl'r aũt. ⌋ Dic̃ g̃. manifestũ est aũt q̃ aia ẽ cu
ius cã gra alia fiũt. i. est cã finalis: qr ſic̃ itell'e. i. ſic̃ ars
fac̃ aliqd gra huj⁹. i. pp finẽ: eodẽ mõ nã opaf gra alicu
ius: ⁊ h̃ est finis ipsius: cui⁹ gra opaf. h̃ aũt cui⁹ gra ope
raf nã in nãlibus est aia. aia ergo est finis aialiũ uel est
finis corpoꝝ aiatoꝝ. ⌈ Deinde cum dicit.

¶ Et ꝑm naturã. Oia enim phisica corpa
aie instrumẽta sunt: sicut aialium: sic ⁊ plã
tarum tanq̃ gratia anime existẽtia.

¶ Ostẽdit aiaz q̃dãmõ eẽ finẽ oiuz corpoꝝ phisicorũ di
cẽs: ⁊ ꝑm nãz. i. eoꝝ corpoꝝ que sũt ꝑz nãz sup. finis est
aia. nã oia phisica corpa sũt q̃dãmõ istra aie sic̃ corpa
aialiũ ⁊ plãtarũ: ⁊ ẽt sup. alloꝝ sunt tanq̃ exntia gra
aie. g̃ aia est finis oiuz istoꝝ. ¶ Notãdum aũt q̃ semp
ignobiliora ordiant ad nobiliora: ut aq̃ ⁊ terra ⁊ alia
laiata sunt alimẽta uegetabiliũ ⁊ ordinant ad plãtas.
plãte vo g̃ alia uegetabilia sunt cib⁹ aialiũ ⁊ ordinant
ad ipsa. oia aũt hec ordinant ad hoiem ⁊ hõ est quodã
mõ finis oium: q̃re si aiata sunt finis alloꝝ corporum
nãliũ aia cuius gra sunt corpa aiata: est quodammõ fi
nis oium corpoꝝ phisicoꝝ. ⌈ Deinde cum dicit.

¶ Dupliciter aũt dicit q̃ cuius gratia est ⁊
q̃ cuius. ⁊ q̃ quo.

¶ Ne laboret in equoco distĩguit de fine dicẽs: q̃ dupl'r
autẽ dr. q̃ cui⁹ cã est vnũqđq̃. i. dupl'r dr finis. ꝑz ⁊ q̃
cui⁹ gra sũt oia. i. finis ex ⁊ q̃ quo sũt alia. i. finis intra
¶ Nõdũ q̃ aia alr est finis corpoꝝ aiatoꝝ ⁊ alioruz
corpoꝝ phisicoꝝ. nã aiatoꝝ corpoꝝ est finis itra ⁊ est
illo quo formalr sũt ⁊ viuũt corpa aiata. alioꝝ vo cor
poꝝ est finis ex nec est illud quo formalr sũt alia corpa
sed est illud cui⁹ gra sũt alia corpa. qr ad eã oia h⁹ cor
pora q̃dãmõ ordinant. q̃re cũ sup dictũ fuerit aiam eẽ
finẽ corpoꝝ aiatoꝝ: ⁊ et alioꝝ: qr nõ eodẽ mõ est finis
hoꝝ ⁊ illoꝝ: ne laboret in equoco oportuit ipsuz ꝑm
de fine distinguere. ⌈ Deinde cum dicit.

¶ At vo ⁊ vñ ꝑncipiũ q ꝑz locũ mot⁹ aia ẽ
nõ oib⁹ aũt viuẽtibus iest potẽtia hec. Est
aũt alteratio ⁊ augmẽtũ ꝑm aiam: sensus
enim quedã alteratio eẽ videt. nihil autez
sentit qđ nõ hẽt aiam. Silr aũt de auginẽ
to ⁊ decremẽto se hẽt: nihil eni decremen
tum patit: neq̃ augmẽtat phisice nisi alat
alitur aũt nihil qđ nõ coicet vita.

¶ Oñdit aiam eẽ cãm mouẽtẽ ipm corp⁹. uel ostẽdit eã
eẽ cãm efficiẽtẽ oium motuũ ⁊ oiuz operũ que fiũt nã
liter in corpib⁹ aiatis. dic̃ g̃. at vo aia est ꝑn^m ꝑmũ ⁊ ꝑn
cipalr vñ fit mot⁹ ꝑm locũ. Et ſbdit q̃ h⁹ ꝑ potẽtia nõ i
est oib⁹ viuẽtib⁹ qr non oia viua mouent localr. addit
aũt q̃ alteratio ⁊ augmẽtũ est ꝑm aiam qr sensus: q̃dã
alteratio eẽ videt ⁊ nihil sentit: qđ nõ hẽt aiam. Addit
ẽt q̃ silr aũt de augmẽto ⁊ de decremento se hẽt: qr ni-
hil decremẽtũ patit: neq̃ augmẽtat phisice nisi alat. ali
tur nihil qđ nõ coicet vita: ⁊ qđ nõ hẽat aiaz. oia ergo
hec fiũt ꝑ aiam: ⁊ aia est cã mouẽs respectu corpis. ⁊ ẽ
cã efficiẽs oiuz istoꝝ corpoꝝ que fiũt in corpe. ¶ No
tãdũ aũt ꝑm itẽdẽ talẽ rõnẽ. Quenit aiam eẽ cãz oiuz
eoꝝ que nõ repiunt nisi in corpib⁹ aiatis: ſz moueri mo
tu ꝓgressiuo alterari ꝑm sensum augeri ⁊ minui ⁊ ce-
tera talia nõ repiunt nisi in corpib⁹ aiatis. g̃ oium hoꝝ
cã est aia. ¶ Notãdũ ẽt q̃: ut supꝝ tãgebaf: aiatũ distin
guit ꝑm q̃tuor gradus uel ꝑm q̃tuor potẽtias siue ꝑm
q̃tuor opa vite. vz ꝑm uegetatiuũ sensitiuũ itellectiuũ
⁊ ꝑm locũ motiuũ: sed de itellectiuo est alia rõ: ⁊ de eo
manifestũ est qđ sit tenẽdũ: iõ ꝓtermittens ipm tanq̃
difficili⁹ de trib⁹ aljs tm̃ mẽtionẽ facit dicẽs: aiam eẽ
cãm mot⁹ ꝑm locũ quãtũ ad opa ꝑm locũ motiue. Et
eẽ cãm alterationis sensuũ q̃tũ ad opa sensitiue: ⁊ esse
cãm augmẽti ⁊ decremẽti quantũ ad opa uegetatiue.
¶ Notãdũ ẽt q̃ nõ opz illud cui⁹ cã est aia ieẽ oi aiato
sed sufficit q̃ nõ ifit reb⁹ iaiatis: iõ signãter phs ait q̃
mot⁹ ꝑm locũ. i. mot⁹ ꝓgressiu⁹ causaf ab aia: lz nõ ifit
oib⁹ viuẽtib⁹. ¶ Notãdũ ẽt q̃ augmẽtũ coiter supꝝtuz
est ꝑexũti quãtitati additamẽtũ: ꝑm quẽ modũ artifici
alia augenf. nã pñt lapides addi ꝓieti ⁊ augmẽtabif.
sed augmẽtũ sumptũ ꝓprie fit cũ quelibet pars aucti
aucta est: ⁊ cũ trãsmittif aliqd ad qualibet ptẽ augmẽ
tati: qđ nõ ꝓtingit fieri nisi mediãte alimẽto. iõ signã-
ter ait q̃ phisice. i. naturalr ⁊ ꝓprie nõ augmentat nisi
qđ alitur. ⌈ Deinde cum dicit.

¶ Empedocles aũt nõ bñ dixit: h̃ addens L.38
augmẽtũ accidẽ plãtis: deorsum qdez ra-
dicẽ mittẽtib⁹: ꝓp id q̃ terra sic ferf ꝑm na
turam. sursum autem propter ignem.

¶ Oñso q̃ augmẽtare ⁊ sentire ⁊ h⁹ opa sũt ab aia. in p
te ista: ut dicebaf remouet phs errores q̃rũdã errãtiuz
circa ꝑdicta. errabãt eni aliq circa h̃ qr nõ attribuebãt
ipsi aie augmẽtũ: sed dicebãt h̃ ꝓtigẽ ex alia cã. duo g̃
facit ꝑm q̃ duos errores circa h̃ remouet. 1ª ibi ⌊ Vi-
det aũt qbusdã. ⌋ ꝑ^ps diuidit in duas: qr ꝑmo ponit
opio Empꝺ. circa h̃ errãtis. 2° ei⁹ opinio improbaf ibi.

⌊Neqz eni sursuz.⌋ Cōtinuet aūt sic.dcm̄ ē q augmē tū fit ab ipa aia:z qz sic est:idco Emp.nō bñ dixit ℔.i. circa ℔ addēs augmētū accidē plātis:nō per aiam:sed ex necessitate mäe.dicebat eni de plātis mittētib⁹ qui dē radices deorsuz pp id qō terra sic fert ℈m näm:sursum aūt mittētib⁹ ramos:pp ignē silr sursuz.nam sicut terra näliter fert deorsuz silr ignis fert sursum.

Dubitaret forte aliqs utrū augmētū ꝓtīgat ex necitate mäe:ut q augmētū si at sursum pp ptes igneas:deorsum vo pp ptes terreas. z vr q sic.qz ℈z phm.2.phi.ars imitat näz.nā silia sūt opa näe z artis.qz si nauis factiua cēt in ligno.eodē mō fieret näliter nauis sic z mō fit p artē:q̄re cuz in opib⁹ artis sic augmētet edificiū q grauia pouunt deorsum ut appet in domib⁹:ubi grauia:ut lapides ponunt i fū dameto:z leuia ponunt sursuz:ut ligna ponunt in tecto.et z in ope näe sic augmētat aiatū q ptes leuiores augmētabūt supiora grauiores vo iferiora. Erit ergo augmētū sursuz pp ignē:deorsuz vo pp terrā. Dom q'act⁹ actiuoꝝ sūt in patiēte z dispōito.grauitas ḡ z leuitas mäe nō est pncipalis cā augmēti:qz actio pncipalr nō est attribuēda mäe sed forme.aia ḡ que ē ſba lis forma corpis aiati est illud p qō pncipalr ista fiunt. grauitas aūt z leuitas mäe itātū aliqd poterūt facere ad augmētū in q̄ntū ptes grauiores magis sūt apte descēdē.z qz agēs opat ℈m dispōnē passi.ió ptes ille gra uiores magis mittunt ad iferiora.leuiores vo ad supi ora. Itaqz nō est itētio phi qn grauia z leuia aliqd pos sint facē ad augmētū:sed vult iprobare Emp.qui h⁹ opa pncipalr attribuebat istis.q aūt leuitas z ḡuitas alio mō ad ℔ debuiāt ꝓz:si ꝓsiderem⁹ in oib⁹:spāliter i hoib⁹:vñ femine coiter hnt grossa crura:eo q sunt fri gide cōplonis:z cū frigidi sit descēdē:ió ipse in ptib⁹ i feriorib⁹ igrossant magis.hoies vo calidioris cōplo nis exñtes coiter ſbtiliores hnt iferiores ptes z grossi ores supiores:z p ℔ ꝓz solo ad q̄stū. Deinde cū dic.

Silr eni neqz sursuz aut deorsuz bñ acci pit. Nō eni idē oib⁹ sursū z deorsū oi:℔ sic caput aialiū:sic radices plātarū sunt:si cō gruit instra dicere altera:z eadez opibus.

Iprobat opionē Emp.circa qō duo facit ℈z q dupl'r iprobat ips.ꝑ° eni iprobat eū ex eo q nō bñ assigbat p tes aiato⁹.2°ex eo q nō bñ assignabat cām augmēti i h⁹ ptib⁹ ibi⌊ Adhuc aūt.⌋ Dic ḡ q Emp.neqz bñ ac cepit sursuz z deorsuz.nā nō est idē sursuz z deorsuz in oib⁹ aiatis z in oi.i.in vniūso.sed sic est caput sursuz re spectu aialiū:sic radices sunt sursuz respectu plātaꝝ z ℔ significat instra eē eadē z altera opib⁹.i.per opa:ra mi ergo in plātis sunt deorsuz:z radices sursuz:qō est ergo sursum in plātis est deorsum in vniuerso.

Dubitaret forte aliqs:vñ est q in reb⁹ aiatis opz assignare sursum z deorsum spāle p̄ter id qō videm⁹ in vniūso. Dom q sic trans mutatio ℈m formā facit scire mām sic trāsmutatio ℈z situ facit scire locū.sursuz ḡ z deorsum z h⁹ dic loco rū accipiēde sūt ℈m motū que videm⁹ in reb⁹.videm⁹ aūt vnū modū mot⁹ grāle oib⁹ exñtib⁹ in spera actiuo rū z passiuoꝝ:q fit in elīs a forma leuis z ḡuis.i mix tis vo ab elīs p̄dñante in ipsis.℈m ḡ hūc motū grauia ferunt deorsuz z leuia sursuz.z qz h⁹ mot⁹ grāalis inest oib⁹ que sūt in spera actiuoꝝ z passiuoꝝ:ió ℈z hūc mo tū accipit sursum uel deorsum in vniūso. Est ḡ deorsū in vniūso loc⁹ ad que ferunt grauia:z sursum ad quez leuia. Est aūt z ali⁹ spālis mot⁹ q est ab aia nō a forma grauis uel leuis uel a dñio alicui⁹ elemēti:z ℔ mot⁹ re perit in oib⁹ que alunt ubi alimētū p vtutē aie fert ad oēm diam ponis:qō nō posset esse per näm alicui⁹ ele mēti:q̄re sicut in reb⁹ aiatis repit spālis mot⁹ sup̄ mo tū illū grāalē:que videm⁹ in tota spera actiuoꝝ z passi uoꝝ:sic in talib⁹ opz ꝓsiderare spāle sursuz z deorsum p̄ter sursum z deorsum qō aspicim⁹ in toto vniuerso. Rursus ℔ spāle sursum z deorsum qō repit in reb⁹ aiatis accipiēdū est in aiatis imꝑfectioris⁹ ℈m ea que videm⁹ in magis pfectis:ita q cū in aialib⁹ z maxie in hoib⁹ ora z capita sint supi⁹:erit in plātis supi⁹ qō te net locū capitis uel oris.in aialib⁹ nāq; organa z istra sūt eadē uel diūsa ℈m q opa vident eē eadē uel diuer sa:que ḡ ordinant ad idē op⁹ vident eē idem organū z istz z eodē mō loquēdū ē de illis.cū ḡ radices ordinē tur ad idē op⁹ ut ad sūptionē alimēti ad qō ordinātur ora in aialib⁹:erūt radices in plātis supi⁹ sic ora z ca pita in aialib⁹ que supi⁹ eē dicunt.⌋ Deinde cum dicit.

Adhuc āt qs ē ꝓtinēs i ōria q ferū:ignē z terrā. Distrahēt eni nisi aliqd sit ꝓhibēs Si vo erit ℔ ē aia:z cā alimēti:z augmēti. L.39

Iprobat Emp.ex eo q nō bñ assignabat cāz augmē ti dicēs:q adhuc aūt.i.sup̄ ℔ arguim⁹ sup.ō Emp.qd est ꝓtinēs ignē z terrā q tēdūt ad ōria loca distrahent eni z ibūt h⁹ elta in spas ꝑpas nisi aliqd sit ꝓhibēs z ꝓtinēs illa.si vo aliqd tale erit ℔ ē aia:z ipa erit cā alimēti z augmēti. Nōn⁹ aūt actionē:z ipsa opa trl buēda eē pncipali agēti magis q̄z organo q̄re cū aia sit ꝓtinēs elta ipsa hebit pncipalitatē respectu eoꝝ actio nes ḡ z mot⁹ q fiūt in corpe aiato ℈m q aiatū est attrl buēdi sunt magis aie q̄z elīs. Deinde cum dicit.

Videt aūt qbusdā ignis nā simplr causa augmēti z alimēti eē:z nāq; ipm videt so lū corpeū z elemētoꝝ qō alit:z augmētat vnde z in plātis:z in aialibus putabit uti q̄z prius esse hoc qō operatur. L.40

Remouet errorē q̄rūda alioꝝ attribuētiū augmētū z alimētū nō aie:sed igni. Circa qō duo fac.qz ꝑ° ponit eoꝝ opionē.2°eā iprobat ibi⌊ Hoc aūt ꝓcausa.⌋ Dic ḡ q vr aūt qbusdā ignis nā.i.näliter simplr eē cā ali mēti z augmēti.nā z ipm solū de uiio corpoꝝ z elemē toꝝ vr eē qō alit z augmētat.vñ z in plātis z in aialibus putabit utiq; gs eē ℔.i.eē ignē qō opat augmētuz z alimētū. Notādū aūt hāc positionē differre a po sitione Emp.qz positio illa attribuebat augmētū igni z terre:℔ aūt igni tm. Rursus illa attribuebat augmē tū elemētis rōne q̄ grauia z leuia.hec aūt.i.℔ attribuit igni:eo q ignis sit maxie opatiu⁹ z actiu⁹. Nōndū ēt q ignis videt ali z augmētari sicut z aiata.nā sicut alimētū aduenies carni caro ꝓtit ipm ad se z fit sub maiori quātitate:sic ligna addita igni ignis ꝓtit ea ad se z fit sub quātitate maiori.de nullo aūt alio ita sē sibilr hoc videm⁹ sicut de igne.ideo ponebāt illi ignē qui erat in plātis z in aialib⁹ esse pncipalem cām:q̄re illa augmentarent. Deinde cum dicit.

Hoc aūt z ꝓcausa qdē q̄dām mō est:nō tm simplr cā:℔ magis aia:ignis eni augmētū in infinituz est quousq̄z fuerit cōbustibile. Nā aūt ꝓstātiū oium terminus est z ratio magnitudinis z augmēti:hoc aūt est ani me:sed non ignis:z rōnis magis q̄z māe. L.41.

Iprobat opionē hāc dicens.℔ aūt.s.ignis ꝓcausa q dē est qdā mō:ut fiat alimētū z augmētū.nā calor igne us qui aliquo mō refuat in corpe aiato est organuz z instrm aie z aliquo mō coopat ad augmētū z alimen tum:tn nō est ignis simplr z pncipaliter causa augmē ti:sed magis aia. nam modus augmenti ignis ualde

dissilis est augmēto qđ aspicim⁹ in aialib⁹:iō subdit q̄ augmētū eni ignis i infinitū ē q̄nq; fuerit cōbustibile: sed oiuz nā ꝓstātiū q̄ näliter augmētant ē termin⁹ z rō eoꝝ magnitudis z augmēti.z qz talē terminū hñt ab aia z ex forma:manifestū ē q̄ ℔ aūt.i.augmētare ꝓncipal'r ē ipsi⁹ aie:ſz nō ē ignis:z ꝓncipal'r ē ipsi⁹ rōnis z forme magis q̄z mäe. ¶ Möndū aūt q̄ ex ℔ posset sumi noua rō.ut vna rō eēt:q̄re attribuēdū cēt aie augm̄tū z nō igni:qz augmētui aiatoꝝ est terminatū z limitatū:ignis vo augmētū uadit in infinitū:q̄re cū h⁹ᶜ termin⁹ augmēti i naiatis sic sit ab aia attribuēdū est hoc magis aie q̄z igni.alia rō eē posset:qz actio magis ē attribuēda rōni z forme q̄z mäe:q̄re cum aīa compet ad ignē z ad alia elemēta exīntia in mixto sicut forma ad mām magis attribuēda sūt ℔ aie q̄z igni uel alijs elīis.

Dubitaret forte aliq̄s.qz vi pho sibi ꝑdicere Ait eni q̄ oiuz nā ꝓstātiū est certa rō z termin⁹ eoꝝ magnitudis z augmēti.z dicit q̄ augmētū ignis uadit in infinitū.cū tñ ignis sit aliquid nā ꝓstās. ¶ Dōm q̄ hāc ꝑdictionē leuiter possem⁹ effugē exponēdo eē rōnē z terminū magnitudis z augmēti oiuz ꝓstātiū nā.ſ.oiuz augmētabiliū p nāz:ut Lō mētator vi exponē.z qz näliter z ꝑpe nō augmētatur nisi aiata.iō nō est ibi ꝑdictio:qz q̄n logt de augmento ꝓstātis nā opz q̄ loquat de augmētabili näliter.oia ḡ augmētabilia näliter hēre terminū augmēti:z ignem nō hīe terminū.nō iplicat ꝑdictionē:qz ignis nō ē qd aīatū.z p ꝓns nō di ꝑpe augmētari. ¶ Ut tū meli⁹ pateat q̄liter pōt augmētari aliq̄d in infinitū z q̄liter non sciēdū q̄ termin⁹ augmēti aliq̄n sumit ex forma.aliq̄n ex mä.aliq̄n ex ordine vniūsi. Ex forma qdē repit termin⁹ in augmēto in oib⁹ aīatis.nā oia aiata sunt organica corpa.ptes ēt corpis aiati compant ad aiaz sicut organa ad artē.nā sīc ars ꝑpa opa exercet per sua organa sic aia ꝑpas opationes exercet p ptes corpis.q̄re cū nulla ars regrat organa infinita.imo qz est ꝑ rōnē organi q̄ sit infinitū cū ei debeat debita quātitas z debita mēsura ex ope ad qđ ordinat: opz ptes corpis aiati finitas eē:z ex pte aie que q̄n q̄dā ars per ptes corpis q̄ si per ꝑpa organa exercet ꝑpas opationes:debet ipsis ptib⁹ corpis z ipsis organis certa rō z termin⁹ eoꝝ magnitudis z augmēti.2° pōt eē termin⁹ in augmento ex pte mäe. Nā si aliq̄d ꝓstaret ex tota mā sua non eēt nisi vnū tale in spē illa:z illd augmētari nō posset:q̄re cuz tota mä actiuoꝝ z passiuoꝝ sit finita saltē ex pte mäe: ignis hēt terminū in augmēto.vult ḡ pho dicē q̄ cum forma ignis nō sit forma corpis organici:nō sic repugt ex pte forme corpis augmētū ignis in infinitū:sīc repugnat corpi aiato.si aūt ℔ repugnat eī erit ex pte mäe:ut ex pte cōbustibilis.3° iponit finis z termin⁹ reb⁹ ex pte vniūsi.z sic oia elīa hñt finē z terminū sic ut vnū elīuz nō oia alia possit ꝓtē ad seipm:sed cum orbiculariter dñent mō signa cāa mō frigida: opz q̄ orbiculariter aliq̄n elemēta frigida habeāt dñiū sup cāa:aliq̄n ecōuerso.nunq̄z ḡ sic ꝓtinue dñant calida elīa aut frigida ut possint oia alia ad se ꝙuertē. ¶ Est ḡ de ordine vniuersi dare aliquē terminū ipsi igni ultra quē augmētari nō pōt. Patet itaq; quō soluit ꝑdictio quā ꝓiendit lra:z quō accipiēda est mēs phi.z etiā patet quō ponit terminus z finis rebus augmentabilibus.

L.42

Uoniā aūt eadē est potētia uegetatiua:z gnātiua:de alimēto necessariū est determinare primū. Sepat enim ab alijs potētijs opc hoc.

¶ Dost q̄z pho oñdit qđ sit act⁹ uegetatiue pōe:qz actus ei⁹ est gīare z alimēto nti:z oñdit quō talia opa attribuēda sūt aie.i pte ista determiat de ipsa uegetatia potētia ꝑz ordinē supi⁹ ꝓtaxatū. Erat aūt ordo ille q̄ primus determinādū erat de obo pōe q̄z de actib⁹ z de actib⁹ q̄z de potētia.iō tria fac.qz p° determiat de obo uegetatiue potētie.2° de actib⁹ ei⁹.3° determiat de ipa potētia.2° ibi Quō aūt nihil alīt.]z 3ª ibi Quare h⁹ᶜ autē.] Circa p'm duo fac.qz p° ait q̄ dōm est de alimento qđ ē obm uegetatiue z gīatiue potētie.2° exeḡt determinādo de ipso alimēto ibi Videt aūt eē.]dicē ḡ q̄ qm̄ eadē potētia aie ē uegetatiua z gīatiua z obm h⁹ᶜ pōe ē alimētū nec̄iū ē ḡ ꝑ'm determiare de ipo alimēto. q̄ aūt alimētū sit obm potētie uegetatiue pz:qz in ℔ ope.i.i ope nutritiōis z i agē aliq̄d circa alimētū sepat h⁹ᶜ pō ab alijs potētijs ut a sensitiuo z intellectiuo.

Dubitaret forte aliq̄s utrū vnū z idē ut alimētū sit obz nutritiue z gīatiue. z vi q̄ nō:qz potētiarū q̄rū sūt diūsi act⁹ sunt z diūsa oba:sed nutritiue z gnātiue sūt diūsi act⁹.vz nutrire z gīare:ḡ hēbūt diūsa oba. ¶ Opp'm aūt vi uelle pho q̄ ait uegetatiuā z gīatiuā eādē eē pōm z h⁹ᶜ obz dicit eē alimētū. ¶ Dōm q̄ alimētū alr z alr acceptū est obm nō solū nutritiue z gīatiue:sed ēt augmētatiue. Maz sīc vt⁹ gīatiua ℔ phm ē data reb⁹ ut corruptibilia faciant talia q̄lia ipsa sūt:z ꝓtinuēt se i eē eadē spē que nō pōt se ꝓtinuare eadē nūo.sic vt⁹ nutritiua ē data eis ut p aliq̄d tp̄s seipsa salnēt.calor eni nālis semp agit i humidū:z fac ipm exalare q̄ exalante pit vita q̄re nisi p vtutē nutritiuā fieret restauratio depditi:aiatū nō posset sb̄sistē.pp qđ digerit z cogt alimētū z ꝓtif i sbam nutriti:p quā ꝓsionē fit restauratio depditi:q̄ fcō saluat aiatū:ita q̄ alimētū nutrit i eo q̄ gd ut i eo q̄ ꝓtif i sbaz nutriti. ¶ Uiso quō fit nutritio z quō alimētū ē obz potētie nutritiue:restat vidē quō fit augmētū z quō alimētū ē obm potētie augmētatiue.Sciēdū ḡ q̄ ℔ sufficiat ad nutrimētū aliq̄lis restauratio depditi z ꝓsio alimēti i alitū:ad ℔ tñ q̄ fiat augmētū nō sufficit q̄liscūq; restauratio depditi:imo opz eē maiorez restauratione q̄z fuerit depditio:qz cū plus ꝓtif de alimēto i alitū q̄z fuerit ipz depditū:opz alitū augmētari z fieri maioris q̄ntitatis.alimētū ḡ nutrit i eo q̄ gd: sed augmētat i eo q̄ q̄ntū:qz sic augmētat q̄ ꝓtif maioz q̄ntitas alimēti q̄z fuerit depditio:tūc eni alimētuz augmētat ipm alitū:z fac ipm maioris q̄ntitatis. Oñ so alimētū alr z alr sūptū eē obz nutritiue z augmētatiue.restat vidē quó sit obz gīatiue. Sciēdū ḡ q̄ sic alimētū inq̄ntū ꝓtif i alitū nutrit i eo q̄ gd:z augmētat i eo q̄ q̄ntū:sic inq̄ntū ē aliqd ibi supfluū fac ad gīationē:ita q̄ semē qđ ē gīatiōis p'm ē supfluū alimti. Ex q̄ appet q̄ nutritiua augñtatiua z gīatiua ꝑpt dici ea dē po⁸.nā illa eadē po⁸ p quā digerit alimētū z restaurat depditū z nutrit aiatū:p illā eādē pōt fieri tāta ꝓsio q̄ sit pluſq̄z depditio pp qđ augmētabit aial:z fiet maioris q̄ntitatis.sic ēt p illā eādē pōm pōt fieri tanta ꝓsio z tāta decoctio alimēti q̄ nō totū trāseat i sbam nutriti:ſz ibi sit supfluū alimēti z fiet ide semē:q̄re nutritiua augmētatiua z gīatiua sūt aliq̄ mō vna pō. Et vnū z idē ē obz earū ut alimētū.alr tñ z alr ꝓsideratū. ¶ Utrū aūt huic potētie cōi q̄ compet ad nutritiōez augmētū z gīationē oporteat supaddē aliqs potētias spāles nō ē pntis speculatiōis.talia enīz tractāda eēnt sup librō de nutrimēto z nutribili.sufficiat aūt ad pns scire idē eē obm qđ alit augmētat z est gīatiōis p'm. pp qđ augmētatiua nutritiua gīatiua mō quo dixim⁹ eadē potētia dici pōt. Deinde cum dicit.

¶ Videt aūt eē alimētū ꝓriū ꝓrio:nō oē aūt oi.Sz q̄cūq; ꝓrioꝝ nō solū gnātionē hīt ex iuicē:ℬ z augmētū. Fiūt eni multa ex iuicē:ℬ nō oia augent:ut sanū ex laborāte. L.43

¶ Determiat de ipo alimẽto. Circa qđ tria facit. qr p° dat ꝓditiões alimẽti. 2° ex his que dixerat oñdit q alĩ mẽtũ ⁊ alitũ nõ eodẽ mõ cõpanĩ adiuicẽ. ꝫ° circa ꝑtacta monet dubiũ qddã. 2ª ibi. ¶ Videnĩ aũt neq illa. ¶ 3ª ibi. ¶ Dubitationẽ aũt hẽt. ¶ Tãgit aũt duas ꝓditiones alimẽti. pª est q vi aũt eẽ alimẽtũ ꝟriũ ꝟrio. i. ꝟriuz alito. 2ª ꝓditio alimẽti est q nutriat ⁊ augmẽtet alitũ. tõ ꝛdit q nõ oẽ aũt ꝟriũ oi supp̃. ꝟrio est alimẽtũ: sed quecũq ꝟrioꝝ nõ solũ gñatione hñt adiuicẽ: ſz ⁊ hñt augmẽtũ: ita q vnũ augmẽtat ⁊ nutrit aliud. talia. s. hñt rõnẽ alimẽti. ⁊ ꝛdit q fiũt milta ex inicẽ: ſz nõ oia talia se nutriũt ⁊ augmẽtãt ut fiat sanũ ex laborãte: laborãs tñ nõ est alimẽtũ sani. qr nõ nutrit nec saluat nec augmẽtat ipz. Sũt itaq; he due ꝓditiões alimẽti q sit ꝟriũ alito: ⁊ q hẽat saluare ⁊ augmẽtare ipz. ¶ Deñ. c. d

¶ Videnĩ ãt neq illa codẽ mõ adiuicez cẽ alimẽtum. Sed aqua qdẽ igni alimẽtum est: ignis aũt non alit aquã. In simplicib⁹ quidẽ igit corporibus hoc cẽ videt maxime: aliud qdẽ alimẽtuz: aliud qđ alitur.

¶ Oñdit ex his q dixerat q alimẽtũ ⁊ alitũ nõ eodẽ mõ cõpanĩ adiuicẽ. ió ait q aũt vñ neq illa eodez mõ adiuicẽ eẽ alimẽti. illa eni. s. alimẽtũ ⁊ alitũ nõ codez mõ cõpanĩ adiuicẽ nec eodẽ mõ sũt alimẽtũ adiuicẽ. nã alimẽtũ alit alitũ ⁊ est alimẽtũ ei⁹: ſz alitũ nõ alit alimẽtuz nec ẽ ipi⁹ alimẽtũ. ḡ alimẽtũ ⁊ alitũ nõ eodẽ mõ cõpanĩ adiuicẽ: ſz aq̃ qdẽ que se hẽt ut alimẽtũ est alimẽtũ igni. Ignis ãt nõ alit aquã. Et ꝛdit q i simplicib⁹ qdẽ corporib⁹. ß vi eẽ maxie qđ alit. vz ignis. pz ḡ q aliud est qdẽ alimẽtũ. aliꝺ vo qđ alit: ⁊ alr cõparaĩ alitũ ad alimẽtũ. alr alimẽtũ ad alitũ. ¶ Mõn'' aũt q hic aq̃ accipit ꝑ oi hũido. ⁊ ut pz ignis maxie nutrit hũido ⁊ potissime hũido vnctuoso cuiusmodi est oleũ. ⁊ oẽ pigue ⁊ ẽt oẽ hũidũ ꝛbtile. nã ⁊ vinũ ꝛblimatũ pp sui ꝛbtilitatẽ maxie est cib⁹ ignis. Ignis ḡ q vi alitali hũido non eodẽ mõ cõparaĩ ad hũidũ sic hũidũ ad ipm. nã ignis nõ alit hũidũ ut flãma nõ alit oleũ: sed ez. Quõ aũt ẽ iter corpa simplicia ignis maxie alaĩ fuit supi⁹ patefactũ. ad ꝓsens aũt scire sufficiat q ex sili qđ videmus iter ignẽ ⁊ humidũ: alimẽtũ ⁊ alitũ nõ eodẽ mõ adiuicẽ cõparantur. ¶ Deinde cum dicit.

L.44 ¶ Dubitationẽ aũt hẽt. Dicũt eni bi qdez sile alĩ sili: sicut ⁊ augeri: alijs aũt sicut diximus ecõtrario videt alĩ ꝟrium ꝟrio.

¶ Mouet circa ꝑtacta dubiũ qddã. Circa qđ tria facit. qr pº mouet hº dubiũ. 2° obijcit ad alterã ptẽ. 3° soluit dubiũ ꝓpositũ. 2° ibi. ¶ Tangz ipo'. ¶ 3ª ibi. ¶ Utrũ aũt sit alimẽtũ. ¶ Dicit ḡ. dubiũ aũt hẽt quomõ se hẽat alimẽtũ ad alitũ. dicũt eni qdã sile sili alĩ. sic ⁊ augeri: fuit aũt cois opio phoz q sile sili augeĩ. ⁊ ex ß aliq uolebãt arguẽ q sile sili alaĩ. sic ḡ vi qbusdã. sed alijs sic dixim⁹ in lib⁹ de gñatiõe cꝟrio vi. dicũt eni sile nõ alisimili: sed ꝗrarium cõtrario. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Tangz ipo'e sit sile a sili alimẽtũ mutari: ⁊ ocog. Mutatio ãt ois i ꝟriũ: aut i medũ

¶ Obijcit ad alterã ptẽ qõnis oñdẽs q ꝟriũ ꝟrio alaĩ. Circa qđ duo facit ꝛm q dupl'r oñdit itẽtũ ibi. ¶ Adhuc aũt. ¶ Cõtinuet aũt sic. ꝛm dictũ est ꝟriũ ꝟrio alit ⁊ nõ a sili. tangz ipossibile sit sile a sili alĩ. alimẽtũ eni mutari ⁊ decoq opz. mutatio aũt in oib⁹ aut est a ꝟrio in ꝟriũ: aut est in medũ. nã medũ cõpatũ ad ꝟriuz iduit rõnem alterius contrarij. ¶ Deinde cum dicit.

L.45 ¶ Adhuc aũt patiĩ aliqd alimẽtũ ab eo qđ alit: sed nõ hec ab alimẽto sicut nec instructor a materia. Sed ab illo hoc. instructor aũt mutatur solum in actum ex ocio.

¶ Adducit scdaz rõnẽ dicẽs. q adhuc alimẽtũ patiĩ ali qd ab eo qđ alit. sed hoc qđ alit nõ patiĩ ab alimẽto. sicut neq instructor. i. artifex non patiĩ a materia: ut carpentarius non patitur ab archa. sed hoc. s. materia patitur ab illo. i. ab instructore ul' artifice. instructor aũt solũ mutat ex ocio in actũ ut si pus non opabatur. posica opet pus fiũt ociosus. ⁊ postea est in actu ⁊ in opari. duplr ergo ꝑbat q alimẽtũ patiĩ ab alito. pº qr decoquit ipm. 2° qr cõparat ad ipm ut artifex ad archaz. ¶ Notãdũ aũt q duas rõnes factas cẽ ꝑbãtes alimẽtũ eẽ ꝟriũ alito. qrũ pª potissime initiĩ huic q alimẽtuz mutat in alitũ ⁊ mutatio nõ ẽ nisi in ꝟria. 2ª vo initiĩ huic q alimẽtũ patiĩ ab alito. ⁊ nihil patiĩ a sili. sed a contrario: he tñ due rõnes se ꝛsequunt: ⁊ vna est fulcimentum alterius. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Utrũ aũt ut alimẽtũ qđ ultimo aduenit: aut qđ ꝑmo hẽt dicã. Si vo utrũq: ß hoc qdẽ nõ coctũ: illud coctuz: utrobiq; ntiq; ꝓtingit alimẽtũ dicẽ. Inq̃tũ cniz non coctũ: ꝟriuz ꝟrio alĩ: inq̃tũ coctum: sile sili. Quare manifestum qđ dicunt quodãmodo utriq; ⁊ recte: ⁊ non recte.

¶ Solnit ad qõnẽ ꝓpoĩtã dicẽs q hẽt dicã utrũ sit alimẽtũ qđ ultio aduenit aut qđ ꝑmo. i. refert loq de alimẽto pº anteq; sit ꝙersũ ⁊ coctũ: ⁊ ultio. i. postq; est tam coctũ ⁊ digestũ. si aũt utrũq. i. ꝟz utrũq; coiter loquamur de alimẽto: ſz tñ differt. qr ß qdẽ est nõ coctuz. illo vo est coctũ: utrobiq; utiq; ꝙuenit alimẽtũ dicẽ. ſz alr ⁊ alr de eo est loquẽdũ. qr inq̃tũ non coctũ ꝟriũ ꝟrio alĩ. inq̃tũ aũt coctũ sile sili. qre manifestum est qđ dicũt qdãmõ utriq; ⁊ recte ⁊ nõ recte. ¶ Notãdũ ãt sic soluẽ ß phm de alimẽto qõnẽ ⁊ de alito sic soluit eam in de gñatiõe de actuo ⁊ passiuo ubi dicit q agens ⁊ patiẽs in pu⁹ sunt dissilia: in fine aũt silia: sic in pu⁹ alimẽtũ anteq; sit coctũ est dissile alito. i. fine sile. ḡ nec ẽ simplr asserẽdũ ꝟriũ ꝟrio alĩ: nec q sile sili: sed est. ut sic: ⁊ est. ut nõ. ut est per ꝛbita manifestũ. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Quñ aũt nihil alĩ nõ ꝓcipãs vitã. aiatũ utiq; erit cor ꝑ qđ alĩ inq̃tũ aiatuz: qre ⁊ alimẽtũ ꝑ se ad aiatuz est: ⁊ nõ ſm accñs. L.46

¶ Determiat de actib⁹ uegetatiue. Circa qđ tria facit ꝟz q triplex ponĩ eẽ act⁹ uegetatiue. vz. alẽ augẽ ⁊ gñare pº determiat de ipo alẽ. 2° de augmẽtatiõe. ꝫ° de gñatiõe. 2ª ibi. ¶ Est ãt alterũ. ¶ ꝫª ibi. ¶ Et gñatiõis. ¶ Dicẽ ḡ. quñ aũt nihil alĩ nõ ꝓcipãs vita: aiatum utiq; erit corpus qđ alĩ inq̃tũ aiatũ est. qre alimentũ est aliqđ aiatum supple ordinatũ ⁊ in potẽtia ad ipm. ⁊ hoc nõ ſm accidẽs: sed per se. pz ergo qd est alere per se. Maz si alimẽtum sic per se ordinat ad alitum ⁊ est in potentia ad ipm ⁊ saluat ipm: alere ⁊ nutrire nel ipsa nutritio nihil aliud est q̃z ꝙersio alimẽti in alitum ⁊ saluatio eius qđ alitur. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Est aũt alterꝝ aluñto ⁊ in augmẽto cẽ: ſz cui q q̃tũ aliqđ aiatũ est augmẽtatũ: ſm aũt q ß aliqd ⁊ ſba: alimẽtuz est. Saluat eni ſbaz: ⁊ usq; ad hoc est queusq; alaĩ. L.47

¶ Determinat de ipa augmẽtatiõe dicẽs. q alterũ est cẽ diffinitiuũ uel altera est rõ alimẽto ⁊ augmẽtatio. naz nutrimẽtũ alr augmẽtat alr alit. nã ſz qđ nutrimẽtũ est aliqd q̃tuz augmẽtatiuũ est aiatũ. ſm aũt q est ß aliqd ⁊ ſba est alimẽtũ. nã nutrimẽtũ saluat ſbaz alitũ

ut est ſba aliꝺ ⁊ ſba ⁊ uſq; ad ſba est. i. hēt eē ⁊ ſaluat alitū ipm quouſq; alat. i. q̄uſq; pōt accipe nutrimētum: ex ꝺīa g̃ quā hēt alimētū ex eo q̄ alit ⁊ augmētat. qz alit in eo q̄ gꝺ: ⁊ augmētat in eo q̄ q̄ztū: patere pōt gd est augmētare ⁊ quid est nutrire. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et gn̄atiōis aūt factiuū est qꝺ nō ei⁹ alit: sed q̄le id qꝺ alit: iā eni est ipsa ſba: gn̄at autem nihil ipsuz seip̄m: sed saluat.

¶ Determiat de actu gn̄atiōis ul' de ipo gn̄are dicēs. q̄ po⁹ uegetatiua ul' ipm uegetatiuū est factiuū gn̄atiōis nō ei⁹ qꝺ alit: ſz q̄le est id qꝺ alit. potētia eni gn̄atiua nō est p̄ncipiuz gn̄atiōis ei⁹ qꝺ alit nec ei⁹ in q̄ est: sed ei⁹ qꝺ est tale q̄le est id qꝺ alit ⁊ qꝺ est sile sibi. Q; aūt sic sit patet. qz iā eni ſba que alit est: qꝺ aūt gn̄at nō est nihil antē gn̄at seip̄m sed saluat. po⁹ g̃ uegetatiua pōt nutrire ⁊ saluare illꝺ in q̄ est. sed nō pōt gn̄are ipm. qz ipm iā est ⁊ nihil seipz gn̄at. ¶ Nōm aūt q̄ aligd est expediēs ꝺiuiduo: aligd vo expediēs spēi. alimētum aūt q̄ztū ad aligd q̄uertit in alitū. q̄ztū vo ad aligd trā sit in semē. Illꝺ g̃ qꝺ q̄uertit i alitū ordiauit nā p̄o cō seruatiōe ꝺiuiduī: ſz illꝺ qꝺ trā sit in semē ordiauit ad q̄seruatiōnē spēi. supfluū igit alimēti est semē. qz est superfluū indiduo i q̄ est: ſz nō ē supfluū spēi: ad cui⁹ q̄seruationē ordiat: q̄re si semē nō ordinat ad gn̄atiōnē ei⁹ i quo est: ſz ad gn̄atiōnē silis in ſpe: bū ꝺcm est q̄ uegetatiua nō est factiua gn̄atiōis ei⁹ in q̄ est. sed ei⁹ quod est q̄le ipm est ⁊ sile sibi. ¶ Deinde cum dicit.

L.48 ¶ Quare hi⁹ aie p̄ncipiū po⁹ est polis salua re. Suscipiēs ipaz ſz q̄ ē hi⁹. Alimētū aūt p̄pat opōnē vñ puatū alimēto nō pōt eē.

¶ Postq̄z determiauit de obto uegetatiue potētie ⁊ de actib⁹ ei⁹. In pte ista determiat de ipa potētia uegetatiua ꝺiffiniēdo ipaz. Circa qꝺ duo fac. fm q̄ duplicem ꝺiffōnē assignat. 2⁹ ibi ¶ Qm̄ aūt a fine. ¶ Circa p̄m duo facit. qz p⁹ ꝺiffinit potētiā uegetatiuā. 2⁹ qz ꝺiffiniēdo hāc mētionē fecerat de alimēto: ne laboret in equoco oñdit quō ad ipm nutrire ⁊ ad ipz alere ꝺiūsimode cōparat ibi ¶ Qm̄ aūt sunt tria. ¶ Cōtinueī aūt sic. ꝺcm est q̄ alimētū saluat ſbam aliti. ⁊ qz potētia uegetatia est potētia qua alit aiatū. q̄re manifestū est q̄ h⁹ autē p̄m nutritū est qꝺā potētia aie possibilis saluare suscipiēs ipam fm q̄ h⁹ est. Est g̃ ꝺiffō uegetatiue q̄ est potētia que fm q̄ h⁹ est hēt saluare suū susceptm. Et ſbdit q̄ alimētū aūt p̄parat. i. est mā p̄parata ⁊ p̄pa opōni h⁹ potētie. vñ puatū alimēto nō pōt eē. i. nō pōt durare in eē. ¶ Notāꝺū aūt q̄ alimētū est mā p̄parata. i. p̄pa potētia uegetatiue: sic̄ ferrū est p̄pria mā artis fabrilis. q̄re sic̄ sine ferro aras fabrilis nō pōt exercē opōnes suas: sic nō pōt potentia uegetatia hoc facere sine alimēto. opus ergo uegetatiue qꝺ est saluare aiatum sine alimēto fieri nō poterit. ꝓpter qꝺ alimento subtracto necesse est animatum perire.

Dubitaret forte aligs. qz cū potētia uegetatiua sit actiua: ⁊ alimētū cōparet ad ipaz sic p̄m passiuū nō vi bū ꝺcū q̄ alimētuz p̄paret opōnē uegetatiue potētie. qz tūc cōparet ad ipam nō ut passiuū: sed ut actiū. ¶ Ꝺom q̄ ut supꝰ patuit eo ipo q̄ p̄pa foia regit p̄priā mām: ⁊ p̄p⁹ act⁹ regit p̄priū susceptū: opz q̄ rō agēdi nō solū sit foia: sed ēt mā: ut sanamur nō solū sanitate: ſz ēt corpe. g̃ eoipo q̄ act⁹ saluatiōis: quā facit po⁹ uegetatiua in corpe aiato agit ipz mediāte alimēto: corpus aiatū nō solū saluat po⁹ uegetatia tanq̄z p̄n⁹ actiuo: sed ēt saluat alimento tanq̄z p̄n⁹ passiuo: circa qꝺ opat po⁹ uegetatiua q̄uertēdo ipm in ſbaz aliti: q̄re alimētū est aliq̄ nō cā ⁊ rō q̄ saluet aiatū: pp qꝺ nō imerito ꝺi: cē qꝺdā p̄paramētuz ad hoc opus qꝺ est saluare aiatū. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Qm̄ aūt sūt tria: qꝺ alit: ⁊ q̄ alit: ⁊ alens. Alens qꝺē est p̄ma aia: qꝺ vo alit est hūs hāc corpus: quo vo alit: alimētum.

¶ Quia ꝺixerat q̄ po⁹ uegetatiua saluat aiatū alēdo ipz ⁊ ꝺixerat q̄ ⁊ alimētū p̄parat hāc opōnē. qz ēt ipz alimētū saluat ⁊ alit aiatū: ne laboret in equoco: ostēdit quō ſba ꝺiūsimode hēt eē ꝺicēs: qm̄ aūt tria sunt qꝺ alit ⁊ qꝺ alit ⁊ quo alit. alēs qꝺē p⁹ ⁊ p̄ncipal⁹ est aia p⁹. i. uegetatiua. qꝺ vo alit est corp hūs hāc aiam uegetati uā. q̄ vo alit est alimētū. ꝺiūsimode g̃ cōpat ad ipz saluare. ⁊ ad ipm alē po⁹ uegetatiua ⁊ alimētū. qz po⁹ uegetatiua est alēs ⁊ saluās actiue: sed alimētuz est illud qꝺ patit: ⁊ qꝺ q̄uertit in alitū: ⁊ p h⁹ q̄uersionē alimētū est id q̄ aiatū alit ⁊ saluat. ¶ Notāꝺū āt q̄ oēs opōnes quas videm⁹ in corpe efficit aia mediātib⁹ potentijs: ita q̄ ꝺē opus est ab aia ⁊ po⁹: sed ab aia est tanq̄z a cā p̄ncipali ⁊ p̄ma. a potētia vo tanq̄z ab imediata ⁊ p̄xia. vñ potētia sensitiua est qua sentimus: sed aia est p̄n⁹ sentiēs ⁊ potētia uegetatiua est alens: sed aia uegetatiua est p̄u⁹ alens. Et qz sic se hēt aia respectu potētiaꝝ: nō curat phs qꝺ attribuit potētijs attribuē aie ⁊ e2. vñ cū loquit de aia uegetatiua qꝺ est p̄n⁹ alēs: ista tm̄ stelligēꝺū est de potētia q̄ sit alens: imo in hoc loco cū uellet log de potētia uegetatiua q̄ esset alens loc⁹ est de aia q̄ eēt p̄n⁹ alens. inuēs q̄ dicto bō de aia intelligeret ⁊ idem de potētia. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Qm̄ aūt a fine appellari oia iustū est: finis aūt est generalissē quale ipm erit: utiq; p̄ma aia generatiuum quale ipsum. L.49

¶ Ponit scꝺam ꝺiffōnē sumptā respectu opis gn̄atiōis Et qz ad opus gn̄ationis ⁊ ad alia opa aie q̄currūt ꝺiuersa organa. iō tria facit. qz p̄mo ponit ꝺiffōnē p̄dictā. scꝺo ꝺistinguit de organis ⁊ instrīs ipsi⁹ aie. 3⁹ epilogat circa determiata. 2⁹ ibi ¶ Est aūt quo alit. ¶ 3⁹ ibi ¶ Figuraliꝝ gꝺē igit. ¶ Dicit g̃. qm̄ aūt a fine iustuz est oia appellari ⁊ denoiari. finis aūt aie uel potētie uegetatiue est gn̄are tale aiatum q̄le est ipm in quo est aia p̄ma. i. uegetatiua: uel etiā ipa potentia uegetatiua crit gn̄atiua talis aiati q̄le est ipm in quo est h⁹ aia uel h⁹ potētia. ¶ Notāꝺū aūt q̄ p̄mus actus uegetatiue potētie est nutrire. scꝺs est augere. ⁊ hic est pfectio⁹ q̄ztus. p̄mus. tertius est gn̄are sibi sile: ⁊ iste pfectio⁹ est oib⁹ aliꝺ⁹ qz vnū qꝺq; pfectū est cū pōt sile gn̄are. pducē g̃ sile ꝺe eē finis h⁹ potētie: qz hic act⁹ est pfectio⁹ oib⁹ aliꝺ⁹.

Dubitaret forte aligs. utrū potētia uegetatiua possit ꝺiffiniri per istū actuz q̄ est gn̄are. ⁊ videt q̄ non. nā gn̄atio est quedā mutatio ad ſbalē formā. ergo gn̄atio nō debet attribui potētie que est qꝺdā accidēs: ⁊ quedā potētia aie. sed attribui debet ipsi aie que est ſbalis forma. Ad hoc idem videt facēlra phi qui nō ꝺicit potētiā eē p̄n⁹ gn̄atiuum q̄le ipm: sed aiam. ¶ Ꝺom q̄ oia opa exercet aia mediātibus potētijs eo q̄ essentia forme imediate est p̄ncipiū essendi nō operandi. ⁊ qz opa fluūt ab aia mediātib⁹ potētijs. ideo ꝺicebaī supra h⁹ opa eē ab aia tanq̄z a causa p̄ncipali: ⁊ a potētia tanq̄z a p̄xima. vñ ꝺicebatur q̄ potētia est operās: sed aia est p̄ncipiū operās: uel potētia est rō operādi p̄xima: aia vo rō operandi p̄ma: coiteritaq; in opib⁹ aie appet ea eē ab aia mediātib⁹ potētijs ¶ Sed forte ꝺubiū est alicui ꝺe ope gn̄ationis. qz cuz gn̄atio terminet ad ſbalem formā potētia que est quedā p̄prietas ⁊ qꝺdā accūs videt agere ultra suā spēm si cōparet ad gn̄ationē. ¶ Sciēꝺū ergo q̄ nō est incōueniēs aligd agere ultra suā spēm in vtute alteri⁹ ⁊ ut est organū ⁊ instrīm alicui⁹. ipa ergo potētia uegetatia inq̄ztū est organū ⁊ instrīm aie facere poterit ad gn̄ationem. erit ergo potētia gn̄ans uel rō gn̄ationis: sed ais

erit ꝓncipiū gñans ⁊ ꝓma rō gñationis. ¶ Et per hoc ꝑz solo ad rōnē ꝓmā. qđ vo addebat de pho. qz spāliter vi mētionē facē de aia ꝑz per tā dicta ꝙ qz hꝫ opa sūt ab aia ⁊ a potēcijs: cū phs facit mētionē de vno ite dit ꝙ fiat mētio de alio. utriusq; ergo poterit eē diffō data ⁊ aie ⁊ potētie. Nec repugnat ꝫ supiorib⁹ dictis ubi diximus ꝙ ibi de aia dabant spāles diffōnes: nā ⁊ de ea notificatiōes supius date. ⁊ que hic traduntur ⁊ plures alie speciales notificationes dari possunt.

Alterius forte dubitaret aliqs. cū phs diffiniat aiaz ul' po[a3] uegetatiuā ab actu nutriēdi ⁊ ab ope gñatiōis: q̄re nō diffinit ipaz ab ope augmēti: cū tñ opus augmēti pfecti⁹ sit ope nutritiōnis. ¶ Dōz est ꝙ cū ples act⁹ attribuim⁹ vni: si ab aliq̄ illoꝝ actuū notificam⁹ illō ⁊ nō ab alio q̄ntū ad phs spectat ex duplici cā pōt ꝙtingē. ꝑ⁰ si ille act⁹ magis ĩsepabilr adheret ei. Scđo si est finis illoꝝ ⁊ pfectio⁹ alijs. nā a fine dignuz est oia appellari. Ide est ḡ ꝙ aia ul' po[a] uegetatiua diffinit a duplici ope. vz nutritiōis ⁊ gñationis: sed nō ppeandē cām: sed ab ope nutritiōis notificat tanq̄ ab eo qđ magis ei ĩsepabilr adheret. naz q̄diu aiatū viuit tādiu nutrit. Ab ope vo gñationis notificat tanq̄ ab eo qđ est finis alioꝝ ⁊ pfecti⁹ alijs. sed ab ope augmēti nō dat specialis notificatio. tuz qz hoc opus non adheret ĩsepabiliter anime uegetatiue uel potentie. tum etiam quia nō est alioꝝ finis nec pfectius alijs. ⌈ Deinde cum dicit.

L.50. ¶ Est autē q̄ alit dupl'r: sic ⁊ q̄ gubernat ⁊ man⁹ ⁊ themō: ꝫ qđē mouēs ⁊ motuz: illud aūt mouēs solū. Oē aūt alimētuz necessariū est decoq; opat aūt decoctionē calidū. Añ oē aiatum habet calorem.

¶ Distinguit de istīs ipsi⁹ aie uegetatiue ul' nutritiue dicēs. ꝙ est aūt quo alit dupl'r sicut ⁊ q̄ gubernat ut manus ⁊ themō. Sic ḡ nauta hēt duo instīa. vnū ꝙiūctū qđ nō mouet ab extriseco ut manū. ⁊ aliō sepatum qđ mouet ab exteriori ꝑn⁰ ut themō. sic aia utit calore nāli tanq̄ instīo ꝙiūcto ⁊ alimēto tanq̄ sepato: iō ꝛbdit ꝙ hoc qđē. s. instīm sepatū est mouēs ⁊ motū. illō aūt s. instīm ꝙiunctū est mouēs soluz: ꝙ vo ꝑter alimētum oporteat dare ipsi aie aliqđ organū q̄si ꝙiunctū cuiusmodi est calor nālis. ꝑz. qz oē alimētuz necīū est posse decoq; opat aūt decoctionē calidū. oē aūt aiatū hēt calorē q̄si organū quo decoqt alimētū. ¶ Notādū ät ꝙ qcqd utit aliq̄ in obsequiū sui pōt dici organū ⁊ istīm ei⁹: q̄re cū aia utat alimēto ⁊ calore nāli in sui obsequium oia talia pñt dici organa ⁊ istīa ei⁹. ¶ Notādū ēt ꝙ organū sepatū ut themon dī mouē motū: sed organū ꝙiunctū ut manus sicut coiter ponit dī mouē non motū. nō qz nullo mō moueat: sed qz nō mouet ab exteriori ꝑn⁰. ¶ Vel possum⁹ alr exponē ĩram ⁊ sine magna calūnia: ut li mouēs motū referat ad qđcūq; organū siue sit ꝙiūctū siue sepatū: sed mouēs solū referatur ad agēs ꝓncipale: qđ in actiōe illa est mouēs tm̄. i ope ḡ nutritiōis p se loquēdo aia est mouēs tm̄: ſz organa ipsi⁹ aie in hꝫ ope mouēt mota. q̄ organa dupl'r distinguunt. qz q̄dā sūt ꝙiūcta q̄dā vo separata. ⌈ Deiū cū dr.

¶ Figural'r qđē igit alimētū qd sit dcm̄ est. Certificandum aūt est posterius de ipo in ꝓprijs rationibus.

¶ Epilogat circa determiata dicēs. qđ dcm̄ est de his figural'r. i. superficialr ul' typo ut expōit themisti⁹. ſz poste ri⁰ certificandū est de alimēto ꝓprijs rōnib⁹. dī autem phm fecisse quēdam specialē librum de nutrimento ⁊ ⁊ nutribili: qui nondum ad nos puenit. ubi dicit speciales rationes tradidisse de ipso alimento.

Determiatis ät his dicamus coiter de oi sensu. Sēsus ät i ipo moueri ⁊ pati aliqd accidit: sic dcm̄ est. Ar eni q̄dā alteratio cē. Aūt aūt qđā sit ca simili pati. Hoc aūt quō pol'e: aut ipol'e: dictū est in ulib⁹ rōnib⁹ de agere ⁊ pati. L.51.

¶ Postq̄z phs determiauit de uegetatiuo. In parte ista determinare icipit de sensitiuo. Circa qđ duo facit. qz ꝑ⁰ ingrit q̄ mō se hēt sensus ad ipm sensibile. In 2[a]m pte determinat de vnoq̄q; sensu ⁊ de vnoq̄q; sensibili ibi ⌊ Dōm aūt ꝑz vnūquēq; ſz sensuz. ⌋ ¶ Ad euidētiā aūt pme ptis sciēdum ꝙ sensus respectu sensibilis q̄si tria sortit. ꝑ⁰ qz est q̄dā potētia passiua. 2⁰ hꝫ potētia est reducibilis ad actū. 3⁰ reduci hēt ad actū per ꝓpriū sensibile uel ꝓpriū actū. Duo ḡ facit. qz ꝑ⁰ oñdit sensuz eē potētiā passiuā reducibilē ad actū per ꝓpriū sensibile. 2⁰ ut meli⁹ pateat quō sensus est potētia passiua. ⁊ quō est reducibilis ad actū distiguit de ipa potētia ⁊ de ipso actu ibi ⌊ Diuidēdū aūt de potētia ⁊ actu. ⌋ Circa ꝑ[m] tria facit ꝑm ꝙ tria iuestigat de ipso sensu ⁊ de ipo sensibili. ꝑ⁰ eni oñdit sensuz eē potētiā passiuam. 2⁰ declarat ipam potētiā eē reducibilē ad actū. 3⁰ ꝓbat ꝙ talis potētia reduci hēt ad actū per ꝓpriū sensibile ul' ꝓpriū actū. 2[a] ibi ⌊ Qm̄ aūt sentire. ⌋ ſz[a] ibi ⌊ Oia ät patiunt. ⌋ Circa ꝑ[m] duo facit. ꝑm ꝙ dupl'r ꝓbat intētuz. 2[a] ibi ⌊ Habet aūt dubitationē. ⌋ Dicit ḡ ꝙ determiatis aūt his que diximus de uegetatiuo dicam⁹ coiter de oi sensu. ⁊ ꝛbdit ꝙ sensus aūt accidit. i. fit ul' accidit ipm fieri in ipo moueri uel pati aliqd: sicut dictum est ꝓus ut in libro phi[c]. videl eni ut ibidē traditū est sensus eē alteratio q̄dā. si ḡ sensus est in q̄dā pati ⁊ i q̄dā alterari siue in q̄dā moueri sensus est potētia passiua. ⁊ ꝛbdit ꝙ aiūt aūt qđā ⁊ sile a sili pati. hoc ät quō possibile ⁊ quō ipossibile dictus est in ulib⁹ rōnib⁹ de agē ⁊ pati. i. dcm̄ est i de ḡnatiōe capl'o de actiuis ⁊ passiuis. Ex illo ergo capl'o sciri pōt utrum passio a sili uel a ꝯrio sit: ꝑpter qđ sciri pōt utrū sensus patiat a sensibili simili uel a contrario. ⌈ Deinde cum dicit. L.52.

¶ Hēt ät dubitationē: ꝓp qđ sensuū iporū nō sit sensus: ⁊ q̄re sine his q̄ sūt ex nō faciunt sensū: in exīte i igne ⁊ terra ⁊ alijs elemētis: q̄z est sensus p se: aut ꝑz accītia his

¶ Adducit scđaz rōnē ꝓbātē sensuz passiuā potētiā eē. Circa qđ duo facit. qz ꝑ⁰ ꝑmittit qōnes q̄sdā. 2⁰ soluit qōnes illas ex q̄rū sol'one oñdit sensū eē po[a2m] passiuā ibi ⌊ Manifestū igr est. ⌋ Dicit ḡ ꝙ hēt aūt dubitationē ꝓp qđ ipoꝝ sensuū nō sit sensus. i. q̄re sensus nō sentiēt ⁊ rursus hēt qōnē: q̄re nō faciūt sensū sine his q̄ sūt ex i. sine exteriorib⁹ sēsibilib⁹ ut i exīte igne ⁊ terra ⁊ aliis elīis q̄z est sensus p se: aut est sensus p se ꝑz accītia his. Dubitat ḡ q̄re nō sit sensus i actu sine elīis ⁊ sine accītib⁹ elioꝝ quoꝝ est p se sensus. ⌈ Deide cuz dicit.

¶ Manifestū igit ē ꝙ sensitm̄ nō est actu: ꝫ po[a] tm̄. vñ nō sentiūt: sic cōbustibile nō cōburit ipz a seipo sine cōbustiuo: cōbureret eni seipz ⁊ nihil idigeret actu ignem cē.

¶ Soluit qōnes ꝓpositas ex qua sol'one ꝓbat itētū. qz oñdit sensū eē passiuā potētiā. ſō ait. manifestū est igr. qz sensitm̄ nō est actu. sed potētia tm̄. vñ non sentiunt sensus seipos nec sentiūt sine exteriorib⁹ sensibilibus. nā sic cōbustibile nō cōburit seipm̄ sine exteriori i cōbustiuo. cōbureret eni seipz. i. p seipm̄ ⁊ nihil idigeret eē actu ignē: si supple cōbustinū sil' cū ꝫ qđ est i po[a] passiua ut cōburat cēt in po[a] actiua ut cōbureret. ⁊ qz sile

est de sensu opꝫ sensum ꝑm q̄ huiusmodi eē in potētia passiua tm̄.

Dubitaret forte aliqs. qr vī falsuꝫ eē qđ supꝰ dixit. vꝫ. q̄ ipsoꝝ eloꝝ est sensus per se. cū enī ignis ⁊ terra sbam nō sciant: cū sba sentiat per accōs: eiꝰ nō erit ꝑm se sensus. ¶ Dōm est q̄ aliqđ sentiri p se pōt itelligi duplr. ul' qr p se agit in sensuꝫ. ⁊ sic calida ⁊ frigida ⁊ cetera talia ⁊ que sunt hꝰ sunt ꝓ pria p se sensibilia. Alio mō dr̄ sensibilia p se. nō qr ꝑꝫ se agāt in sensum. ⁊ ꝫ mō el'ta nō dr̄ eē sensibilia p se: sed qr p se cōpetit eis hr̄e accōtia illa ꝑm que agūt i sensuꝫ. ⁊ ꝫ mō el'ta dr̄ eē sensibil'a p se. qr caliditas ⁊ frigiditas ⁊ hꝰ q̄litates que p se agūt in sensum sunt p se q̄litates eloꝝ. ide est g̃ qđ plbs nō asseruit simplr el'ta per se sentiri: sed ait q̄ eloꝝ erat p se sensus: aut ꝑm accidētia ipsis el'tis. ⁊ qr si ipa el'ta sentiunt: ꝫ est ꝓp accidētia eis iherētia. ⁊ si dr̄ sentiri p se ꝫ est qr illa accidētia que p se sentiunt eis insunt p se. Soluit ēt al'r qō tacta sic: ut loquat plbs ꝑm opionē alioꝝ dicētiū itelle ctū ⁊ sensuꝫ idē eē: qđ si uer eēt cū itellect⁹ sit cognitiuus sbaꝝ eēt ⁊ sensus cognitiuus sbaꝝ. Jō ait q̄ sensus p se ul' sentit ipa el'ta ⁊ ipas sbas eloꝝ q̄tū ad eos q̄ dicūt q̄ itell⁹ est sensus: ul' sentit accōtia ipsis q̄tuꝫ ad opionē uerā: q̄ sensus p se nō est sbaꝝ sed accōtiuꝫ.

Alterius forte dubitaret aliquis. qr vī ꝓntia plbi falsa eē q̄ si sensus ꝑm q̄ hꝰ diceret potētiā actiuā: tūc ul' sensus sentiret seipm ul' sentiret absq; exterioribꝰ sensibilibꝰ. ¶ Videm⁹ enī q̄ cōbustiuū est in potētia actiua ad cōburēduꝫ: ⁊ tñ cōbustiuū nō cōburit seipm nec pōt cōburē nō pñte exteriori cōbustibili. ¶ Dōm q̄ ad ꝫ q̄ actio nō sit in aliq̄ absq; additiōe alicui⁹ extrinseci duplici de cā pōt ꝓtingē. ꝑ⁰ si illa actio sit trāsiēs in exteriorē māz. ⁊ sic actio cōburētis nō pōt eē absq; exteriori cōbustibili. qr cōburē nō est in cōburēte sed in cōbusto. 2⁰ hoc pōt ꝓtingere si illd̄ in q̄ recipit illa actio nō sit in potētia actiua sed passiua. ⁊ iō cōbustibile nō cōburit absq; exteriori cōbustio. qr cōbustibile est i potētia passiua ut cōburat: sed si actio nō eēt trāsiēs in exteriorē māz: ⁊ illud in q̄ eēt illa actio eēt in potētia actiua respectu illius actiōis ad nihil regreret aliqđ exteri⁹: sed illd̄ ageret i seipm ⁊ posset agē absq; alia sba exteriori: ꝝre cū sentire nō sit actio trāsiēs in exteriorē māz: qr videē nō est i re visa: sed in videte si sensus eēt in potētia actia respectu hꝰ actionis sequeret q̄ sensus posset sentire seipz ⁊ posset sentire nō pñtib⁹ sensibilibꝰ. ⁊ qr hoc est falsū ideo ex hoc vult plbs sensum nō esse potentiā actiuam sed passiuam. ⌜ Deinde cum dicit.

L.53. ¶ Quia āt sentire dicim⁹ duplr: po[a] enī audiēs ⁊ vidēs audire ⁊ videē dicim⁹: ⁊ si forte dormiēs: ⁊ qđ iā opans duplr uti q̄ dicetur ⁊ sensus: hic quidē sicut potētia: ille ꝙ sicut actu. silr aūt ⁊ sentire. qđq̄ potēria ens: ⁊ quod actu.

¶ Oñdit sensū eē talē potētiā passiuaz ⁊ est reducibilis ad actuz. Circa qđ duo facit. qr ꝑ⁰ facit qđ dcm est. 2⁰ assignat modū ꝑm quē hꝰ potētia reducit ad actuz ⁊ fit in actu ibi⌊ Primū qdē igit. ⌋ Dicit g̃. q̄m aūt sentire dicim⁹ duplr. nā potētia audiēs ⁊ vidēs audire ⁊ videē dicim⁹. dī enī aliqs vidēs eēt si forte sit dormiens. solū enī q̄ aliqs nō sit cecus: eēt si dormiat vidēs dī. ⁊ eēt dī vidēs qđ iā est opans ⁊ vidēs i actu. duplr utiq̄ est dicē q̄ sit sensus ꝫ qdē sic po[a]. ille aūt sic actu. Silr aūt ⁊ sentire duplr dicet. vꝫ q̄ qr po[a] est ens tale. uel qr est actu tale. vꝫ sentiēs: ꝝre si sensus pōt eē in po[a] ⁊ in actu ꝓbatū est qđ dicebat. vꝫ q̄ sensus est sic in po[a] q̄ est reducibilis in actum. ⌜ Deinde cum dicit.

¶ Primū qdē igr tāq̄ sit idē pati ⁊ moui: ⁊ agē ⁊ mouē dicim⁹: ⁊ nāq̄ mot⁹ ē act⁹ qdā: iperfect⁹ tñ sic in alteris dictum est. L.54

¶ Dat modū quō sensus reducit ad actū. ¶ Ad cuius euidētiā sciēdū q̄ sēsus reducit ad actū inq̄stū mouet ab aliq̄ obo exteriori agēte. mot⁹ ē ille ul' alteratio illa que est facta in sensuz ab exteriori obo dī eē act⁹ ipius sensus: ⁊ dī facē sensuz iā actu. Et iō ait q̄ ꝑmum qdē igit sic sit sensus in actu tanq̄ dicim⁹ q̄ pati ⁊ moueri sit idē ⁊ agē. i. sit idē q̄ act⁹: ⁊ nāq̄ mot⁹ qdez est act⁹: imperfect⁹ tñ sicut dictū est in alteris ut in 3⁰ phi[c]. ¶ Notādū aūt q̄ actio ⁊ passio sunt idē mot⁹: ut probatū est in 3⁰ phi[c]. illa ē imutatio ul' ille mot⁹ accipiendo motū large qui fit ab obo exteriori ut recipit in sensu dī passio: ut est ab agēte dī actio. ⁊ qr illa imutatio qdā actus est ⁊ quedā pfectio eo q̄ ois mot⁹ sit actus mobilis opz sensum sic fieri in actu inq̄stuz imutatio facta in ipso est quidā actus. ⌜ Deinde cum dicit.

¶ Quia autē patiunt ⁊ mouent ab actiuo ⁊ actu ente. vñ est qđē tanq̄ a simili pati: est aūt ut a dissimili sicut diximus: patit qdem enim qd dissimile: passum aūt simile est.

¶ Oñso sensū eē potētiā passiuā ⁊ eē reducibilē ad actū hic oñdit q̄ est reducibilis ad actū a ꝓpo actiuo uel a ꝓpo sensibili dicēs q̄ oia patiunt ⁊ mouent ab actiuo supple ꝓpo ⁊ ab eo qđ est actu ens. ḡ supple sensus mouebit a ꝓpo sensibili qđ est actu tale q̄lis est sensus in potētia. iō ꝓcludit quō sensus patit a sensibili dicens. q̄ bñ est. i. ꝓtingit sensuz pati tanq̄ a simili. est aūt ipm pati ut a dissimili: sicut iā dixim⁹. patit qdē enī qđ est dissimile. qr in ꝓncipio semp patiēs est dissimile: ꝫ cū iam est passum est simile. ⌜ Deinde cum dicit.

¶ Dicēdū aūt de potētia ⁊ de actu: nūc enī simplr dicim⁹ que hēmus de ipsis. L.55.

¶ Quia dixerat sensuz eē potētiā passiuā reducibilē ad actū ut sciat quō sēsus est potētia: ⁊ quō ē qđ passiuū: ⁊ quō ē reducibilis ad actū. distinguit de potētia ⁊ actu ⁊ de passiōe. Circa qđ tria fac. qr ꝑ⁰ distinguit de po[a] ⁊ actu. 2⁰ distinguit de ipa passiōe ul' de ipo pati. 3⁰ que dixerat adaptat ad sensitm. 2[a] ibi⌊ Nō enīz aūt simplr neq; pati. ⌋ 3[a] ibi⌊ Sēsitiū aūt. ⌋ Circa ꝑm duo fac: qr ꝑ⁰ ꝓsequit se ad dicēda. 2⁰ exeqt de ītento. 2[a] ibi⌊ Est qdē eni. ⌋ Dicit g̃ q̄ diuidēdū aūt est. i. distinguēdū est de po[a] ⁊ de actu. nā nūc simplr dixim⁹ que hēmus dicere de ipsis. qr g̃ usq; nūc dixim⁹ ⁊ locuti sumus: ut habet lra cōmēti de actu ⁊ potētia simplr: ne laborem⁹ in eq uoco bñ se habet distinguere. ⌜ Deinde cum dicit.

¶ Est qdē enī sic sciēs aliqd: sic si dicamus hoicz: quī hō sciētiū ⁊ hūtiū sciaz. Est aūt sic iā dicimus scientē hūtem grāmaticaz.

¶ Exequit de intēto. Circa qđ duo facit. qr ꝑmo distinguit duplicē potentiā. 2⁰ dat dīaz inter eas ibi⌊ Utriq; aūt hoꝝ. ⌋ Dicē ergo q̄ est quidē enī aliqđ sic sciēs. ⁊ sic in potētia aliqđ cōsiderare: sicut si dicamus hoicz esse scientē: quī hō est de nūo scientiū ⁊ de nūo hūtiuz sciam. Est aūt diaz alio mō sciens sicut iam diximus scientē esse hūtem grāmaticā ⁊ hūtem habitum scientie. ¶ Notandū aūt q̄ sciens est in potētia ad cōsiderare. sed tñ aliter est in potētia ad cōsiderare qui est sic: sciēs qui est aptus natus habere sciam. uel qui est sic sciens qui iam habet habitum scientie. ⌜ Deinde cum dicit.

¶ Utriq; aūt hoꝝ non codē mō possibilis est. Sed hic qdē quī genus hm⁹ ⁊ mā est.

L.56 Ille aũt q; nolẽs possibilis est cõsiderare nisi aliqd,phibeat exteri⁹. ¶ Jã aũt ꝓsiderãs actu ens:p se ⁊ ppc scies hãc lram.a.

¶Dat diam iter hãc potẽtiã ⁊ illã. Circa qd duo facit. ꝑm q duas dias assignat.2ª ibi⌊ Ambo qdẽ igr. ⌋Dicit ergo q uterq; aũt hoc nõ eodẽ mõ est possibilis.i. nõ eodẽ mõ est in potẽtia ad ꝓsiderare. ſz hoc qdẽ quĩ est genus h⁹⁰.q; est de gñe scientiũ ⁊ est q̃si mã ⁊ ſbm in quo hẽt eẽ scia pp qd est in potẽtia remota ad ꝓsiderare.ille aũt qui hẽt tã habituz scie est in potẽtia ꝓpinq: ut q; nolẽs tã possibilis est ꝓsiderare nisi aliqd aliꝺ exteri⁹ ꝓhibeat suã ꝓsiderationẽ.i.aliq̃ exterior occupatio ul'aliqd aliud impedimẽtũ. ſdit aũt q est aliqd qꝺ tã aũt est ꝓsiderãs actu ens ⁊ ppie scies hanc lram.a. ¶Notãdũ aũt q hec tria vident se hre per ordinẽ.q; ꝑmo aliqd est in potẽtia ad habitũ scie ⁊ postea hẽt habitũ.2º ꝓsiderat ꝑm illũ habitũ:ut ꝑmo pot quis scire hãc lram.a.⁊ postea sciat eã:⁊ est dare tertiuz qñ iam actu ꝓsiderat ipsam.⁊ tũc est ppie.i.pfecte scies eam.

Dubitaret forte aliqs.q; nõ videt nec hẽ q ꝓsiderãs in actu sit ꝓpe scies.naz scire noiat habitũ nõ opõnẽ.q̃re ꝓsiderãs in actu nõ ꝓpe dr scies.q; ꝓsideratio opõnẽ noiat nõ habitũ. ¶ Dꝺz q fic eẽntia est pfectior ex eo q est ꝓiuncta pfectiori eẽ: ſz eẽ sit aliqd additũ eẽntie:⁊ hĩ nã res est magis pfecta ex eo q est ꝓiuncta debitis ꝓpetatib⁹ :ſz ꝓpetates sint aliqd additũ nãe:sic ipe habitus cũ est ꝓiunct⁹ actui pfectior est.ſz act⁹ fit aliqd differẽs ab habitu. Exponẽda est gl'a phi q ꝓsiderãs in actu est sciens ꝓpe.i.pfecte.q; pfectior ẽ aliq̃ mõ habitus fi actu fit ꝓiunct⁹. ⌈Deiñ.c.d.

¶ Ambo qdẽ igr ꝑmi ꝑm potẽtiã scientes ſb ꝺ qdẽ p doctrinã alterat⁹ ẽ:⁊ mltotiẽs ex ꝓrio mutat⁹ habitu:hic ãt ex eo qꝺ hñt sẽsuz aut grãmaticã:nõ agẽ aut ĩ agẽ alio mõ.

¶Dat diã inter hãc potẽtiã ⁊ illã dicẽs.q; ambo qdez igit ꝑmi sunt scientes ꝑm potẽtiã:sed hic qdem per doctrinã alterat⁹ est qui caret habitu:⁊ multotiẽs mutatus est ex habitu ꝓrio ut ex ignorãtia ul'ex errore.ſb ãt qui tã hẽt habitũ est scies ex eo q hẽt sensũ.i.sciam ut grãmatica.talis g̃ dr nõ agẽ.i.nõ eẽ in actu.⁊ dr agẽ.i.eẽ ĩ actu alio mõ.qui eni hẽt habitũ alio ⁊ alio mõ est in agẽ nõ in agẽ:ul'est in actu ⁊ nõ in actu.nã ꝑm q h⁹¹ est in actu ꝑ⁰nõ in actu 2º. ¶Notãdũ aũt q dicit duos ꝑmos eẽ ꝑm potẽtiã.q; tres modi noiati sũt:quoz ꝑmus est cũ gs caret habitu.scꝺs cũ hẽt habitũ.tertiꝰ vo cũ tã ꝓsiderat ĩ actu.duo g̃ ꝑmi sunt aliq̃ mõ in potẽtia.vz carẽs habitu ⁊ hñs habitũ:ſz nõ ꝓsiderãs.tertiꝰ vo q; ꝓsiderat in actu ꝑm q h⁹¹:iõ nõ est in potẽtia. ¶ Notãdum aũt duplr differre ꝑmũ possibile a scꝺo.ꝑma dia est:q; qui ꝑmo mõ est in potẽtia nõ pot pfecte ꝓsiderare cũ vult nisi ꝑ us acqrat sciaz:sed qui tã hẽt sciam pot nisi aliud impediat.2ª dia est:q; qui ꝑ⁰ est in potẽtia caret habitu ⁊ opz ipm trãsmutari ⁊ alterari loquẽdo large de alteratiõe ad hoc q acqrat habitũ:sed ens in potẽtia scꝺo mõ tã habet habitũ.has aũt duas dias tetigit phus ut patet.

L.57 On est aũt simplr:neq; agẽ: neq; n compati:ſ aliud qdẽ corruptio:q; ꝓrio: aliud aũt salus:magis est qꝺ potẽtia ab eo qꝺ est actu.⁊ silĩ sic: sicut potẽtia se habet ad actum.

¶Postq; phs distixit de potẽtia ⁊ actu:in pte ista ut dicebat distinguit de ipso pati. Circa qd duo facit.q; ꝑ⁰ facit qꝺ dictũ est.2º ostẽdit quõ in actib⁹ ⁊ in habitib⁹ aie repit passio uel alteratio ibi⌊ Speculans enim sit ⌋ Dicit g̃ q nõ est aũt simplr.i.nõ dr simplr sed mltiplr neq; ipm pati:sed aliud qdẽ pati est corruptio, quedaz a ꝓrio.aliud aũt magis est quedã salus:⁊ quedaz receptio ei⁹ qꝺ est in potẽtia ab eo qꝺ est in actu.⁊ a silĩ sic i.ab hñ mõ silĩ sic poª hẽt se ad actũ.i.sic poª hẽt silitudinẽ cũ actu duplex est g̃ passio.vna ꝓpa que fit a ꝓrio:⁊ alia que nõ est ꝓpe passio:ſz magis est salus ⁊ receptio

Dubitaret forte aliqs.q; videt falsuz esse qꝺ dicit phs.vz cũ potentia recipit aliqd ab actu,hoc nõ est a ꝓrio sed a silĩ:nec est ibi ꝓpe passio:sed salus ⁊ receptio.ꝓstat aũt q potẽtia non est silis actui.sed diuidit ex opposito cõtra ipm. ¶ Dꝺz q ꝑm phm 5º me^ce^,cap⁰ de passione.passio ꝓpe sũpta dr trãsmutatio occs.nã ꝑm ipm trãsmutatio ⁊ motus maxime dr passio qñ est nociuus.cum ergo agens agit in passuz ut cũ ignis agit in aquã quertẽdo eã ad se ibi est duo ꝓsidcrare.vz expoliationẽ forme oppositc:⁊ introductionẽ forme,ꝓpositc.in h⁹¹ eni trãsmutatione mã expoliat forma aque ⁊ induit formã ignis:p. ut ergo mã expoliat forma aque est ibi passio. nã forma aque aliquo mõ est pfectio ipius mãe. q̃re aliquo mõ est nociuũ ipsi mãe amittẽ talẽ formã. nã ſz forma aque nõ sit ita pfecta ut forma ignis:aliq̃ tñ pfectio est:⁊ aliqꝺ nocumẽtũ:⁊ aliq̃ impfectio resultat in mã amittẽdo talẽ formã.eẽt eniz ipa mã pfectior si sic posset acqrere vnã ⁊ nõ amitteret aliã.itaq; in h⁹¹ trãsmutatiõe est ibi passio ꝓut mã expoliat forma aque: sed ꝓut recipit formã ignis nõ ꝓpie est ibi passio:sed magis est ibi salus ⁊ receptio.nã hoc nõ est nociuuz mãe nec est ex hoc mã impfectior:imo exh̃ fit magis in actu ⁊ pfectione:q̃re si nõ esset trãsmutatio a ꝓrio : ⁊ mã sic acqreret aliquã formã ⁊ aliquã pfectionẽ.⁊ pp hoc nullã aliã pfectionẽ amitteret:ita eẽt ibi salus ⁊ receptio q nõ ꝓpie esset ibi passio.⁊ cũ hoc fieret diceret mã pati a silĩ.i.a ꝙueniẽti.ꝑm hoc g̃ dicit phus q salus ⁊ receptio est ab eo qꝺ est in actu.⁊ a silĩ.i.a ꝙueniẽti.nã cõuenit mãe : ⁊ oi ei qꝺ est in potẽtia nõ q expolict pfectiõe ⁊ actu:sed q iduat ea.h̃ g̃ dr ei eẽ ꝙueniẽs ⁊ pfectiuũ eius.nõ obstãte ergo q act⁹ diuidit ex opposito ꝓtra potẽtiã: dr tũ ei eẽ silis inq̃ztũ est ei ꝙueniẽs ⁊ ꝓportionat⁹:⁊ inq̃ztũ eã ornat ⁊ pficit. ⌈Deide cũ dic.

¶ Speculãs eni fit hñs sciam:qꝺ uere nõ est alterari:in ipm eni additio est ⁊ i actũ: aut alterũgen⁹ alteratiõis ẽ. ¶ Uñ nõ hñ habet dicere sapientẽ cum sapiat alterari: sicut neq; edificatorem cum edificat. L.58

¶Ostẽso q passio multiplr dr. inquirit quomõ repiat passio ⁊ alteratio in habitib⁹ ⁊ in actib⁹ aie. Circa qꝺ duo facit.q; ꝑmo ostẽdit q nõ est ppie passio nec alteratio cum quis est in potẽtia ad actum 2^m^:ut si aliqs hñs habitũ ⁊ sciaz incipiat ꝓsiderare ⁊ uadat in actũ. 2º ostẽdit nõ esse ppie passionẽ cum quis est in potentia ad habitũ ⁊ ad actuz ꝑmũ si acquirat ipm ibi⌊ In actum qdẽ igit ⌋Dicit ergo q hñs cum sciam fit speculans in actu qꝺ uere supple nõ est ppie pati:aut nõ est alterari. nã in ipm.i.ad ipm est additio quedam ⁊ est qddã ire in actũ:pp qꝺ uõ est ibi alteratio.est aũt si est ibi alteratio altex genus alterationis. vñ nõ hñ se hẽt dicẽ sapiẽtẽ alterari cũ sapiat:ul'sciẽtẽ alterari cũ ꝓsideratsiĉ neq; edificatorẽ alterari dicim⁹ cũ edificat

Dubitaret forte aliquis.q; non videt silẽ id qꝺ adducit pro simili.nam edificare est agere.sed intelligere est quoddã pati. quare si edificans cum edificat nõ alterat nec patit'.non ppter hoc sequit q intelligẽs uel ꝓsiderãs nõ patiat nec alteret. ¶ Dicẽdũ q solo hnius qõnis dependet ex qõne ꝑmissa.dicebat eni supra q passio est in mã ex eo q ex poliat vna forma non ex eo q addit sibi alia.q; additio

ꝛ pfectio nō ꝓprie est passio. sed magis est salus ꝛ recep-
tio: vñ cuꝫ ꝙcludebat ibidē ꝙ si mā sic pficeret uel sic
adderet ei vna forma ꝙ nō expoliaret alia nō ꝓpe eēt
ibi passio. hoc ḡ mō pbs arguit uolēs ꝙ qr hūs hitum
si ꝙsideret ꝛ tēdat in actuꝫ: ꝙ ita addit sibi hec pfectio
que est actꝰ ꝙ nō expoliat aliq̄ pfectione: nō est ibi ꝓ-
prie passio. qr est ibi additio siue pditione: q̄re q̄stū ad
hoc tenet silitudo pbi de edificatore ꝛ sapiēte. nō vult
eni ꝙ sape ꝛ itelligē sic dicat agē sic edificare: sed qr sic
edificator qñ edificat ꝑm ꝙ hꝰ est nihil pdit: sed solum
tēdit ad actū: sic sapiēs cū sapit: ꝛ sciens cū ꝙsidcrat ni
hil pdit: sed solū supaddit ei qdā actꝰ ꝛ q̄dā pfectio: q̄-
re nō est ibi ꝓpe nec alterari neq; pati. ⌜ Deide cū dic

¶ In actū quidē igit ducens ex potētia en
te ꝑm intelligere ꝛ sapere nō doctrinam:
sed alteram habere denoiationem iustuꝫ
esse. Ex potētia aūt ente adiscēs: ꝛ accipi-
ens sciam ab actu ente ꝛ didascalo.

¶ Ostēdit ꝙ nō est ꝓprie passio nec alteratio sigs sit in
potētia ad habitū ꝛ tēdit in ipm. Circa qđ duo facit.
qr ꝑmo dat diam inter ꝑmū possibile ꝛ istud. 2° oñdit
ꝑm tale possibile nō esse passionē nec alterationem ibi
⌊ Aut neq;. ⌋ Dicit ergo ꝙ in actū qdē igit ducēs ex
potētia ente ꝑm intelligē ꝛ sape: ut doctrinā. i. non pp
hoc dī docerī. hūs ergo habitū si sit in potētia ad cōsi-
derare ꝛ ad intelligē nō dicit doceri si incipiat cōside-
rare ꝑm illū habitū: sed iustū est tale ire in actum hēre
aliā denoiationem q̄z doctrinā: sed ex ente potētia ad
habitū ꝛ adiscēs ꝛ accipiēs sciaꝫ ab ente actu. i. ab eo
qđ est actu sicut a didascalo. i. a magistro. supple talis
dicit doceri. ¶ Notādū ergo diam esse inter cuꝫ qui
nō habet habitū ꝛ acgrit ipm: ꝛ iter eū qui iā hēt hitū
ꝛ est in potētia ad ꝙsidcrare. nā sciēs geometriā si ꝙsi-
derat de ipa nō pp hoc dī doceri: sed si non hēt sciam ꝛ
acgrit eā doceri dī ꝛ maxime si acgrit eam ab alio.

Dubitaret forte aliqs. qr videt hic pbs uelle
ꝙ ens in potētia ad habitū fiat i
actu ꝛ acgrat sciam per magistruꝫ. hoc eni nō videt eē
necessariū. nā omne qđ quis nouit aut discēs aut iue-
niēs nouit. pōt ergo quis in actu sciēs fieri nō solum
discens ab alio: sed etiā inuciēdo sciam per seipsum.
¶ Dām ꝙ nō est itētio pbi ꝙ semp scia discat a magi
stro alio. sed vult ꝙ nun q̄ aliqs in potētia sciens fiat
actu sciēs nisi per aliqd in actu. ita ꝙ semp ab actu en-
te fit aliqs actu sciens. ¶ Ad cuiꝰ euidētiā sciēdum ꝙ
eo mō quo qs adiscit sciam per aliū: inuenit sciam ꝛ p
seipm. nā hoc mō magist̄er docet discipulū exponēdo
ei aliqua per se nota ꝛ ex illis eliciēdo cōclusiones de-
bitas ꝛ intētas. hoc ēt mō qs ēt seipm pōt in sciaꝫ du-
cere ꝓcedēdo ex p se notis ad alia. si ḡ qs ab alio sciaꝫ
discat fit actu sciens ab actu ente ꝛ formalr qr fit sciēs
a magistro in quo formalr actu existit scia. vñ iste mo-
dus quodāmō assimilat gīationi vnuoce q̄ ex cali-
do gīat calidū: ꝛ ex igne ignis: ꝛ ex sciēte sciēs. Nam
sic signū scientis est posse ducere ꝛ posse facē aliuꝫ actu
scientē: sicut signū est calidi posse calefacere ꝛ posse fa-
cere aliud actu calidū. ¶ Sed sigs sciam acgrat nō di
scendo: sed iuciēdo fit actu sciens ab actu ente. qr fit
sciens in vtute luminis itell's agētis: in quo vtualiter
sūt manifesta oia ꝓncipia per se nota. ¶ Nā oia talia
sunt nobis nāliter nota per lumē itellectꝰ agētis. in q̄
quodāmō vtualr est oia scia. Itaq; cum qs sic sit actu
sciens nō assimilat gīationi ꝓut calidū gīat a calido
sed ꝓut calidū gīat a sole qui non est calidus formalr
sed vtualr. Nā sicut in eius vtute est calidū efficere sic
in vtute luminis itellectꝰ agētis est ut qs seipm ducat
ad sciam ꝓcedēdo ex per se notis ad alia. ¶ Quare si-
cut semp calidum generat ab actu ente formaliter uel
virtualr: sic semp adiscens discit aut a sciēte formalr ꝛ
actu. uel ab hīte sciam virtualr. phs vō magis exēpli-
ficat cum quis actu sit sciens ab actu ente formaliter
ut a didascalo uel a magistro. qr ibi manifestius appa
ret quod dicitur. ⌜ Deinde cum dicit.

¶ Aut neq; pati dicēdū: sicut dictū est: aut
duos esse modos alterationis: ꝛ eam que
in ꝓuatiuas dispositiones mutationē: ꝛ
eam que in habitus ꝛ naturam.

¶ Ostēdit: ꝙ ꝓut qs est potētia sciens fit actu sciēs nō
est ꝓprie ibi pati. ꝓtinuet aūt sic. dictum est ꝙ potētia
sciens fit actu sciens a magistro. ꝑm aūt hanc doctri-
nam: aut neq; dām est pati: sicut dictū est. aut dām est
duos eē modos alterationis. q. d. ꝙ q̄stus discipulus
discat sciam a magistro ꝑm talē doctrinā aut non alte
rat ꝓpe: aut si alterat: hoc est ꝑm quādā silitudinez. qr
duos ꝓtingit eē modos alterationis. vz eam mutatio
nem uel alterationē que est in dispōnes ꝓuatiuas. i. in
dispōnes ꝛrias: ꝛ eam que est in habitū ꝛ nām. i. in ha
bitū ꝛ nāles pfectionē. ¶ Notādū āt ꝙ hec lra. ex po
tētia aūt ente. pōt legi cū clausula supiori ut sit sensus
ꝙ nō est doctrina nec dī qs doceri si hūs habitū ꝛ ici-
pit ꝙsiderare ꝑm ipm. sed doceri dī si ex potētia ente ꝛ
hūs sciam in potētia discat ipam a magistro. ¶ Rur-
sus pōt legi cū lra sequēti ut sit sensus ꝙ qs ens in po-
tētia ad sciam si acgrat ipam a magistro ex tali acquisi-
tione: aut nō patit ꝓpe: aut si patit hoc est ꝑm' alium
modū passionis ꝛ opz eē plures passionis modos. Es-
set aūt hic dubitādū: qr supius videbat uelle ꝙ accipi
ens sciam posset alterari: ꝫ aūt hoc negat. Sed de hac
q̄one ifra pleni⁹ patebit. hic aūt sufficiat dicē ꝙ accipi
ens sciam nō ꝓprie alterat: sed silitudinarie: uel possu
mus dicē ꝙ qs dupliꝛ pōt accipe sciam. ꝓ° exns in pura
negatione: ita ꝙ sic acgrat hitum scie ꝙ nullo hitu ex-
polier. 2° hoc pōt ꝓtingē si hūs hitum erroneū expolie
tur illo hitu ꝛ induat hitu uero. ꝑmo mō nō est ibi al-
teratio nisi ualde large: sed scdo mō cuꝫ fiat ibi aliqua
expoliatio est ibi alteratio. hoc ḡ mō loquebat pbs su
perⁱ cuꝫ dixit per doctrinā alterat⁹ est multo tiēs mu-
tatꝰ ex ꝛrio hitu. q. d. ꝙ hoc mō est ibi alteratio si mu-
tet ex ꝛrio hitu ut qđ sic acgrat vnum hitum ꝙ perdat
alium. hic aūt ut coiter ponit dicit nō eē alterationez
in acgsitione scie: qr loquit de tali acgsitione ubi qs
nullo hitu expoliat. ¶ Aduertēdū tū ꝙ nec hic nec ibi
est ꝓpe alteratio nec passio: tū plus est ibi de alteratio
ne ꝛ de passione cuꝫ qs ex hitu ꝛrio uadit ad sciam q̄z
cū est in pura negatiōe. ꝛ sic acgrit hitum scie: ꝙ nullo
alio habitu expoliat. ⌜ Tunc sequitur illa para.

¶ Sensitiui aūt ꝑma qdē potētia mutatio fit a gīante: cū aūt gīatū est hēt iam sicut scientia: ꝛ sentire: qđ aūt ꝑm actum: similiter dicitur ipsi considerare. L.59.

¶ In qua que dixerat circa sciam ꝛ intellectuꝫ adaptat
ad sensum. Circa qđ duo facit: qr ꝑmo adaptat ad sen
sum que dicta sunt de potentia ꝛ actu. scdo que dicta
sunt de pati ꝛ alterari ibi⌊ utiaūt necesse est. ⌋ Circa ꝑ
mum tria facit: qr ꝑmo facit qđ dictum est. 2° qr men
tionem fecerat de sensu ꝛ intellectu dat differentiā in
ter intellectū ꝛ sensum. 3° qr dando hꝰⁱ diam quodā-
modo digressionē fecerat a ꝓposito resumit que dic-
ta sunt de actu ꝛ potētia. 2ª ibi⌊ Differt autē. ⌋ 3ª ibi
⌊ Sed de his qdē. ⌋ Dicē ḡ ꝙ sensitiui aūt quidē ꝑma
mutatio fit a gīante: potētiā ergo sensitiuā acgrit na-
tura a gīante: sicut acgrit hitus scie a magistro: sed cū
iam gīatum est: iam habet sentire: sicut sciens iam hz

sciam. Et ꝓdit: q aũt ⁊ ꝑm actũ. i. sensus ꝑm actũ silr dr ipsi ꝙsiderare. sensus ḡ se hẽt ut scia: sentire sicut ꝙsiderare: quare sicut ex pte itellectus ꝑus est gs in potẽtia ad sciam: ⁊ postea hẽt sciam: ⁊ pót cẽ in potẽtia ad cõsiderare: sic aial anteq̃s sit gñatum est in potentia ad sensum. Et postq̃ iam hẽt vtutez sensitiuã pót esse in potẽtia nõ ad sensuz: sed ad sentire. ¶ Deinde cũ dicit.

¶ Differt ãt: qr hr actiua opõnis ex sũt: visibile ⁊ audibile. Silr ãt ⁊ reliq̃ sensibiliũ.

L.60 ¶ Cã ãt qm̃ singl'ariũ qdẽ ꝑz actũ sensus scia aũt ulr̃ũ. hec cni i ipa q̃dãmõ sũt oia.

¶ Dat dr̃iam inter intellm ⁊ sensuz. Circa qd̃ duo facit ꝑm q duas dr̃ias assignat. 1ª ibi. Uñ itelligẽ. ¶ Dic ḡ q differt aũt sensus ab itellectu: qr actiua qdẽ opõnis hr. i. oba que quidẽ sunt actiua ⁊ factiua opõnis sensibilis: ex sũt: ut visibile ⁊ audibile: silr aũt ⁊ reliqua de nũo sensuũ sunt ex aiaz. Cã aũt hui⁹ est sensus: qm̃ sensus qui est ꝑm actũ est ipor singulariũ. sed scia est ulr̃ũ hec enim in ulr̃ia sunt q̃dãmõ in ipa aia. Est utiq; hec dr̃ia iter sensuz ⁊ itell'z: qr obm sensus est pticulare qd̃ est ex aiaz: sed obm itell's est ulr̃e qd̃ est q̃dãmõ in aia.

Dubitaret forte aliqs quõ uer est qd̃ hic dr̃ q obm itell's est ulr̃: sensus vo pticulare. ¶ Dr̃m q vnusq̃q agẽs agit est in actu p formã suã: q̃re ois actio ⁊ ois opatio sumit mediũ ⁊ mẽsurã ex forma ipsius agẽtis. pp qd̃ bñ dictum est q oẽ agẽs agit ꝑm exigẽtiã sue forme. nã sue sit actio transiẽs in exteriorẽ mãz siue nõ sit trãsiẽs semp sumit modũ ⁊ mẽsurã a forma que est ipsi⁹ opõnis ꝑn⁽ⁱⁱⁱ⁾: q̃re qualis est forma ⁊ spẽs in itellectu exñs talis est actio itellect⁹: ⁊ tale erit obm itelligibile in qd̃ tẽdit itellectiua po⁹ mediãte hr̃ actõe. Sic ẽt ex pte sensus q̃lis est spẽs sensibilis i sensu exñs: tale erit ipm sentire ulr̃ ipa actio sensus: ⁊ tale erit obm sensibile in qd̃ tẽdit organũ sensus mediãte actõe sensitiua. igit cũ spẽs intelligibilis sit abstracta a ꝙditionib⁹ mãe que sunt hic ⁊ nunc: opz actũ itelligẽdi: ⁊ obm itelligibile sic abstractũ ee. nã si intell's mediãte specie lapidis ferr in cognitionez ei⁹: cum spẽs illa in intellectu exñs sit abstracta a ꝙditionibus mãe: opz lapidẽ ut est obm intell's a ꝙditionibus mãe ee abstractũ. sed cum lapis sic acceptus sit gd ulr̃e: bñ dcm̃ est obm intellus esse ulr̃e. sed cum spẽs in sensu exñs nõ sit abstracta a ꝙditionib⁹ mãe sensus mediãte specie hr̃ ferr in obm nõ abstractum: q̃re cum oẽ tale sit particulare: obiectum sensus erit particulare.

Alterius forte dubitaret aliqs. utrũ ulr̃ia sint in aia. Et vi q nõ. qr ulr̃e est obm intellect⁹: sed itell's ꝑm pñm: recto aspectu nõ ferr in cognitionẽ sui: nec eor que sunt in ipso: sed in cognitionẽ alior. vñ in 3º hui⁹ dicet q itell's sic seipm cogñscit sic. vz cogñscẽdo alia. q̃re si itell's recto aspectu ferr i cognitionẽ alior: que sunt ex: cũ recto aspectu ferat i cognitionẽ ulr̃ium: opz ulr̃ia ee ex. ꝑterea ulr̃ia ꝑdicanr de reb⁹: sed nõ ꝑdicat aliqd eẽntialr de re nisi qd̃ est i ipa re. ḡ opz ulr̃ia nõ ee in aia: sed in rebus. Amplr̃ scia est de reb⁹ ut de aialib⁹ lapidib⁹ magnitudinib⁹ ⁊ ceteris talib⁹: sed talia nõ sunt in aia: qr lapis nõ est in aia: sed spẽs lapidis. ut dicet in 3º. ea igit quor est scia ex aiaz opz ee. sed cũ ulr̃ũ sit scia nõ erunt ulr̃ia in aia sed extra. ¶ Dr̃m q ut coiter ponit nã hois uel nã lapidis uel aliq̃ alia hr̃ nã duplex hẽt ee vnũ mãle in reb⁹: ⁊ ꝑz ibi est gd pticulare. ⁊ aliud formale ut in aia: ⁊ ꝑm hoc est gd ulr̃e. nã nõ repit hõ nisi in his carnib⁹ ⁊ in his ossib⁹ nec repit lapis nisi in hac mã signata. Si talia sũt ulr̃ia ⁊ accidit eis itẽtio ulr̃itatis. hoc nõ est ut sunt in seipis sed ut sunt in aia. vñ est q coiter ponit ulr̃ia esse in aia. Sed lz hoc bonũ intellm hr̃e possit. nõ tñ sufficienter quesitũ illucidat nisi assignet modus quõ ulr̃ia sunt in mẽte: ⁊ quõ ꝑm eẽ in aia sunt. nã si simplr̃ asserim⁹ ulr̃ia eẽ in aia dicimus ea nõ ꝑdicari de reb⁹. asserim⁹ ẽt nõ eẽ de reb⁹ sciam: ut in obiectionib⁹ dicebat. ¶ Aduertẽdũ ergo q lz eẽntialr nõ ꝑdicat de re nisi qd̃ est i ipa denoiatiue: tñ de re ꝑdicari pót qd̃ non est in ea. ut dr̃ opus humanũ nõ ab humanitate que sit in ope: sed ab humanitate que est in artifice a q̃ ꝓcessit opus: sicut ẽt dr̃ res visa nõ a visione que sit in ipa: sed a visione que est in videte: sic ẽt dr̃ res ꝙsiderata nõ ꝙsideratione que sit in ea: sed que est in mẽte ⁊ in itellu. ¶ Hoc viso de leui patet quõ aliqd hẽt eẽ ulr̃e. nã res ipe sunt ulres: lz nõ sunt ulres ut sũt in seipsis: qr sic hñt eẽ nõ abstractũ sed sunt ulres ut sunt ꝙsiderate ab aia. qr sic hñt esse abstractũ: q̃re si uer est aia ꝙsiderare de reb⁹ ⁊ res eẽ cõsiderate ab aia cũ res ꝙsiderate sint abstracte: uerũ est res ipas ulres eẽ. Sicut ḡ res nõ sunt ꝙsiderate p rationẽ que sit in eis: sed hr̃ ꝙsiderationem facit aia ⁊ est in aia. sic res nõ sunt ulres p seipas: sed itell's est gfacit ulritatẽ in reb⁹. Ulria igit sunt in aia ⁊ ex aiaz. nam ulria pro tãto sunt in aia: qr itẽtio ulritatis nõ attribuitur reb⁹ nisi mediãte itellu. Et qr cõsideratio ab aia: p quã fit ulritas in reb⁹: nõ est in reb⁹. sed in aia: si denoiatio est a forma: ⁊ ab ea ee. si res dñr ulres ⁊ cõsiderate p aliqd qd̃ est in aia ꝑz tale eẽ dñr eẽ in aia. Hoc est ḡ qd̃ Cõmẽ⁽ᵛⁱ⁾ ait. vz. q ulr̃ia: ut sunt in po⁹ sunt ex aiaz. ita q res nõ sunt ulres: ut sunt in seipsis. sed ab itellectu attribuit eis ulritas ulritẽtio ulritatis: ide ẽ ḡ q cois opio dicit q ulr̃ia sunt in seipsis ꝑm ee mãle: qr eẽ mãle est eẽ in po⁹. sed in aia sunt ꝑm eẽ formale: qr ꝙsideratio ⁊ itẽtio ulritatis a qua res foralr̃ dñr ulres sunt in aia: ita q foralr̃ res nõ dñr eẽ ulres per aliqd qd̃ est in ipa: ꝑz p aliqd qd̃ est: sicut opus nõ dr̃ humanũ per aliqd qd̃ est in eo: sed per aliqd qd̃ est in artifice. ex hoc ergo soluitur oba. nã cũ dr̃ ulria sunt itell's obm sic itelligẽdũ est: ut ꝑz per hita: qr res ut sunt ꝙsiderate ab aia sunt obm intell's: ⁊ hoc mõ sunt ulres: ut dcñ est. Ad vo addebatur ulria ꝑdicari de reb⁹ pro tãto uer est. qr res ꝑdicantur de reb⁹ qb⁹ accidit itẽtio ulritatis. nã cũ res que habet eẽ cũ ꝙditionib⁹ mãe sit illa ⁊ cadẽ res que ꝙsiderantur sine ꝙditionib⁹ mãe: opz q ulr̃e ꝑdicet de pticulari cũ res sine ꝙditionib⁹ mãe ꝙsiderata sit ulr̃e cuz ꝙditionib⁹. mãe vo sit pticularc. ad aũt ulteri⁹ addebat q de ulib⁹ est scia. patet nex eẽ. nã scia est de reb⁹ ut sunt ꝙsiderate ab aia que sic accepte pñt dici ulres. Sicut ergo ucrificãduz ulria ꝑm q hr̃ eẽ in aia nõ q ipe res sint in aia: sed qr in aia est ipa ꝙsideratio p quã facit aia ulritatem in reb⁹: ⁊ tribuit reb⁹ intẽtionẽ ulritatis. pz ḡ quõ ulria ꝑdicanr de reb⁹. ⁊ quõ de ipsis est scia: ⁊ quõ sunt obz itell's: ⁊ quõ sũt i aia. ⁊ quõ i reb⁹. ¶ Deiñ cũ dicit

¶ Uñ itelligere in ipa est cum uelit. Sentire aũt nõ est in ipa. Necessariũ est aũt esse sensibile. Silr aũt ⁊ hoc se habet in lacntijs sensibiliũ: ⁊ ꝓpter candẽ cãm: qr sensibilia singulariũ sunt: ⁊ exteriox.

¶ Dat scdaz dr̃iaz iter itell'm ⁊ sensuz. d. q in ipa aia est itelligẽ cuz uelit. sentire aũt nõ est in ipsa cũ uelit: sed necessariũ est exterius sensibile. Silr aũt: ⁊ hoc se hẽt i sciẽtijs sensibiliũ pp eadẽ cãm. qr sensibilia sũt de nũo singulariũ ⁊ exterior. ¶ Notãdũ q ꝑm Cõmẽtatorẽ in. 7. meta⁽ᵉ⁾. singularia cũ recedũt a sensu nescím⁹ an sint an nõ sint. sed possumus opinari ea ee ulr̃ nõ ee: q̃re scia. i. certa cognitio de sensibilib⁹ hr̃i nõ pót nisi q̃diu sensibilia actu imutãt sensus. ¶ Deide cuz dicit.

¶ Sed de his qdẽ certificare tpus fiet ⁊ in rursũ. ¶ Uñc ãt tñ sit diffinitũ: qm̃ cũ nõ L.61.

simplr sit qđ potētia dr. ß aliđ qđē: sic si dicam⁹ puer posse militare. Aliud aūt sic in
L.61. ętate exīstem: sic se hēt sensitiū. ¶ Qm̄ ād inoiata est ipor dīa. determinatū est aūt de his: qm̄ altera: ⁊ quomodo altera.

¶ Quia dādo hic diam inter intellm ⁊ sensū q̄dām̄ disgressionē fecerat a ppōito notat se disgressionē fecisse ⁊ redit ad ppositū resumēs que dicta sūt de actu ⁊ potētia. d. qđ de his qđē. i. de dīa itellūs ⁊ sensus certificare. i. certū determiare tps fiet ⁊ inrursum. i. in posterū. inuit ꝑ disgressionē factā eē in determinādo que dicta sunt: ió redīes ad ppositū ait: qđ nūc intātū diffinitū sit qm̄ cū nō simplr sit qđ po⁹ dr: sed aliud qđē est in potētia remota: sic si dicamus puerū posse militare: aliud aūt in po⁹ ppīnqua: sic in ętate exīntē dicim⁹ militare posse. Sic se hēt sensitiū i duplici po⁹: ⁊ addit qđ qm̄ inoiata est dīa ipor poīus ⁊ nescim⁹ ꝓpo noie nominare po⁹ᵐ remotā ⁊ ppīnquā. ló supple sufficiat: qm̄ determinatū est de ipsis possibilb⁹ ul de ipsis potentijs qm̄ sunt altera: ⁊ quō sunt altera. ⁋ Deīnde cuz dicit.

¶ Uti āt nēcē est ipa pati ⁊ alterari tangz ꝓ prijs noib⁹. Sēsitm̄ āt potētia tale ē: ql̄e tā actu sensibile sic dcm̄ ē. ⁋ Patī qđē igit nō sil̄e ens: passum aūt assīlatū est: ⁊ eql̄e illō.

¶ Adaptat ad sensuz quō ꝓtingit circa ipm eē alteratiōnē ⁊ passionē. d. qđ necesse est uti ipo pati ⁊ alterari tāgz ꝓprijs noibus. q. d. passio ⁊ alteratio nō ꝓprie hūt fieri circa sensum. tū qz nō hēmus ꝓpria noia: utimur his noib⁹ tangz ꝓprijs. Et ībdit quō seūsus patit ⁊ alteraī a sensibili. d. qđ sensitm̄ est tale in potētia q̄le est iam sensibile in actu sicut supius dcm̄ est: ⁊ h⁹¹ sensitm̄ patit qđē nō sil̄e ens: passuz aūt assimilatū est: ⁊ est tale q̄le est illud sensibile: est enī hoc cōe cuilibet agēti ⁊ patiēti: qđ in ꝓncipio sunt dissimilia: ⁊ in fine similia.

L.63 ¶ Jcēdū aūt est ꝑm vnūquēgz sensū de sensibilib⁹ ꝑmo. dr aūt sensibile triplr: quoz duo qđē dicimus per se sentiri: vnū aūt ꝑm accīs. Duoz autez aliud quidē ꝓprium est vniuscuiusqz sensus: aliud aūt cōmune omnium.

¶ Postqz ꝓbus ostēdit quō se hēt sensibile ad sensum: ⁊ quō sensus est in potētia ad sensibile: ⁊ quō patitur ab eo. In ptc ista ut dicebat determinat de ipsis sensibilibus ⁊ de seusu. duo ergo facit. qz ꝑ⁰ determinat de ipsis sensibilib⁹. 2⁰ de sensu ibi ¶ Dꝛ āt ul̄ de oī sensu ⁋ Circa ꝑᵐ duo facit. qz ꝑ⁰ distinguit triplex sensibile. vz cōe: ꝓprīū: ⁊ per accīs. 2⁰ determiat de ꝓprio seusibili vniuscuiusqz sēsus ibi ¶ Qm̄ qđē est visus. ⁋ Circa ꝑᵐ duo facit: qz ꝑ⁰ ꝓtinuat se ad dicēda ⁊ dat quādā diuisionē de ipo sensibili. 2⁰ exponit diuisionis mēbra ibi ¶ Dico aūt ꝑᵐ. ⁋ Dicit ꝑ qđ dām est puz de sensibilib⁹ ꝑm vnū quēgz seusum: ⁊ ībdit qđ seusibile triplr dr: qz duo dicimus per se sentiri: vnum aūt ꝑm accīs. duo ꝑ sunt sensibilia per se: ⁊ vnū per accīs. Jstoz aūt duorū sensibiliū per se aliud qđē est ꝓprīū vniuscuiusqz sensus. aliud vo est cōe oī sensui: uel supple est cōe pluribus sensib⁹. ¶ Notādū aūt qđ cū dicimus sensibile cōe eē oī sensui: nō est ucrū de oī sensibili cōi: sed de aliq̄. sed cum sufficiat qđ aliqs hō currat: ad ī qđ hec sit uera hō currit: sic sufficit aliqđ sensibile cōe eē cōe oī seusui. ad ī qđ ucrificet illa. sensibile cōe est cōe oī sensui. Sed si ul̄ de sensibili cōi log uolumus dicemus sensibile cōe eē qđ sentit ab oib⁹ ut plurib⁹ sensib⁹. ⁋ Deīn cū dic.

¶ Dico aūt ꝓprīū qđē qđ nō cōtigit altero sensu sentiri: ⁊ circa qđ nō ꝓtingit errare: ut visus coloris: ⁊ auditus soni: ⁊ gustus humoris. Tact⁹ aūt plures hēt dīas.

¶ Exponit diuisionis mēbra. Circa qđ duo facit: qz ꝑ⁰ exponit ꝑdicte diuisionis mēbra. 2⁰ dat dīā iter sensibilia ꝓpria ⁊ coia ibi ¶ Sēsibiliū aūt ꝛz se. ⁋ Circa ꝑm̄ tria facit ꝛz qđ tria sensibilia tetigerat. vz proꝑia: coia: ⁊ per accīs. ꝑ⁰ ꝑ ondit qđ sit sensibile ꝓprīuz. 2⁰ qđ cōe. 3⁰ qđ p accīs. 2ª ibi ¶ Coia aūt. ⁋ 3ª ibi ¶ Scōm accīs aūt. ⁋ Circa ꝑᵐ duo facit: qz ꝑ⁰ ait sensibile ꝓprīum eē: circa qđ sensus nō decipit. 2⁰ manifestat qđ dixerat ibi ¶ Sed vnusqsqz iudicat. ⁋ Dicit ꝑ. dico aūt ꝓprīū eē sensibile qđ nō ꝓtigit altero sensu sentiri. ⁊ circa qđ nō ꝓtigit errare sensuz: ut visus respectu coloris ⁊ audit⁹ respectu soni ⁊ gustus respectu humoris. s. saporis. ⁊ ībdit qz tact⁹ plres hēt dīas: qz ei⁹ dīe sūt frigidū ⁊ calz hūidū siccū leue ꝑe: ⁊ h⁹¹. ⁋ Deīde cū dic

¶ Sed vnusqsqz iudicat de his ⁊ nō decipit visus qm̄ color: neqz audit⁹ qm̄ sonus: ß qđē coloratū: aut ubi: aut qđē sonās: hi⁹ qđē igit dicunt ꝓpria vniuscuiusqz.

¶ Manifestat qđ dixerat oīdēs quō sensus nō decipit circa sensibile ꝓprium. d. qz vnusqsqz. i. sensus iudicat de his. i. de ꝓprijs sensibilib⁹ ⁊ non decipit: qm̄ color: neqz qm̄ sonus: sed qđ est coloratū: aut ubi: aut qđ sonās. nō decipit ergo visus in iudicādo qm̄ coloratuz: neqz auditus in iudicādo: qm̄ sonus: sed in iudicādo: quid est illud qđ est coloratum ⁊ ubi est decipi pōt visus: sic etiā in iudicādo qđ est qđ sonat: ⁊ ubi sonat decipi pōt auditus. ībdit aūt qz hi⁹¹ qdez igit dicunt ꝓpria obīa vniuscuiusqz sensus. ⁋ Deīnde cum dicit.

¶ Coia aūt: mot⁹: quies: numerus: figura: magnitudo: hi⁹ enim nullius vnius sunt ꝓpria: sed coia oībus. Tactui enim mot⁹ aliquis sensibilis ⁊ visui per se quidez: igit sunt sensibilia hec ꝑm accidens. L.64

¶ Ostēdit que sunt oīa coia. d. qz coia aūt sensibilia tut quinque. s. motus: quies: nūs: figura: magnitudo. h⁹¹ aūt sensibilia nullius vnius sensus sunt ꝓpria. sed oībus. s. talib⁹ sensib⁹ coia. i. cōpetit cē coia plurib⁹ sensibus: qđ patet. nā sicut mot⁹ aliqs sensibilis est tactui ⁊ visui: sic etiā qđlibet dictoz sensibiliū cōe est pluribus sensib⁹ ut visui ⁊ tactui. ⁊ subdit qz hoc qdez igit. i. sensibilia coia sunt sensibilia p se nō p accīs. ¶ Notādū aūt qz ꝑm Cōmē. mot⁹ quies ⁊ nūs sunt coia oībus sensib⁹: figura aūt ⁊ quātitas sunt solūmō coia visui ⁊ tactui. vñ ipe ait qz oia h⁹¹ sensibilia sūt coia: sed nō oia sunt coia oībus sensibus. lra ꝑ phi que ait: coia oībus: uel exponēda est qz oibus his sensib⁹ cōpetit qz sint oia hec coia: uel qz oībus sensibus aliqua h⁹¹ sensibiliūm sunt coia. ⁋ Deīnde cum dicit.

¶ Scōm accīs aūt dr sensibile: ut si album sit Diarij fili⁹: ꝑm accīs etenī ß sentit: qm̄ accidit albo hoc qđ sentitur: vī nihil patitur ꝑm qđ huiusmodi: est a sensibili. L.65

¶ Ostēdit que sunt sensibilia ꝑm accīs. d. ꝑm accīs aūt dr aliqd sensibile ut si diarij fili⁹ sit qđ albū hoc. s. diarij fili⁹ qđ est ībz albi sentit ꝛz accīs: qm̄ hoc qđ sentit accīt albo: illō ꝑ sentit p accīs qđ accīt sensibili p se: vī qz tale sit sensibile p accīs pz: qz seusus nihil patit a tali sensibili ꝛz qz h⁹¹ ē. ¶ Nōm̄ āt qz diari⁹ ul̄ ut hz alia lra diarij fili⁹. dr accidē albo nō simpr: qz ībz nō accīt

alij:ſz hᶜ accit albo inq̄z[m] ſtat ſ̄ b attributo qđ ē gd vi ſibile.vñ b accñs idē ſonat q̄ cēncū . nā cēncuz eſt ab albo inq̄ztū ē gd vīsbile q̄ ſit diarij ſili⁹.⁊ Deīū cū dᶜ

¶ Senſibilium autem ſm ſe proprie, ppria ſenſibilia ſunt:⁊ ad que ſubſtātia apta nata eſt:vniuſcuiuſq; ſenſus.

¶ Dat dīā iter ſenſibilia coia ⁊ ꝓpa.dicebaf enī duo ee ſenſibilia p ſe.ſ.ꝓpa ⁊ coia.nō tū codē mō ſūt ſenſibilia p ſe hec ⁊ illa.nā ſenſibilia ꝓpa ſūt ſenſibilia ꝓpe.i. ꝓncipalr ⁊ ꝑ⁰.ſō ait:q̄ ſenſibiliū ät p ſe.i.de nūo ſenſibiliū p ſe ſenſibilia ꝓpa ſūt ſenſibilia ꝓpe.i.ꝑ⁰ ⁊ ꝓncipalr.nā ⁊ h⁹ ſenſibilia ſūt ad q̄.i.p que apta nata ē ſba vniuſcuiuſq; ſenſus termiari.diffinit enī glibet ſenſus inq̄ztū eſt apt⁹ nat⁹ ſentire ſenſibile ꝓpriū:nō aūt put eſt apt⁹ nat⁹ ſentire ſcu[le] cōe.q̄re dīt ſenſ[le] ꝓpriū a cōi.

Dubitaret forte aliqs. utrum ſenſibilia coia aliquid efficiant in ipſos ſenſus.

¶ Dōm q̄ opz dicē ſenſibilia coia aliqd facē in ipſos ſenſus.alr enī nō ēent ſenſibilia p ſe:ſed per accñs:ſed quō agāt in ipos ſenſus:de b ſunt dīūſi modi dicēdi. dixerūt enī alīq dīā ee in trāſmutatione ſenſuū:quia ſenſibilia ꝓpa trāſmutāt ipos ſenſus q̄ztū ad ſpēz:ſenſibilia vo coia nō trāſmutāt q̄ztū ad ſpēm:ſed q̄ztū ad modū actiōis.nā ſenſibilia coia nō agūt in ipſos ſenſus imꝑmēdo ibi ſpēm ꝓpriā:ſed ſolū faciūt dīūſitatē in ipſis q̄ztū ad modū agēdi.ſenſibilia ḡ ꝓpa imꝑmūt ſuas ſpēs in ſenſus:uerūtū h⁹[l] ſenſibilia ꝓut ſūt in minori ul maiori q̄ztitate:ul ꝓut ſunt in gete ul in motu alr ⁊ alr trāſmutāt ſenſuz.poſſumus tū alr diſtīguere inter ſenſibiliā coia ⁊ ꝓpa.nā in ꝓſequēdo patebit q̄liter ipa ſenſibilia coia alīq mō imꝑmunt ſuas ſpēs in ipos ſenſus.eſt ḡ alr icedēdū.dicamus itaq; tā ſenſibilia coia q̄z ꝓpa ee ſenſibilia p ſe:q; tā iſta q̄z illa agunt in ipos ſenſus:alr tū ⁊ alr:q; ſenſibilia ꝓpa agūt i ſenſus ꝓncipalr ⁊ ꝑ⁰.coia vo agūt in cos ex cōſūrī ⁊ mediātib⁹ ſenſibilib⁹ ꝓpriis:ita q̄ ſi eēt magnitudo ⁊ figura ul aliq̄ alīd ſenſibile cōe abſq; luce ⁊ colore:nl abſq; ſono:ul abſq; alīs ſenſibilib⁹ ꝓpriis nō imutaret nec viſuz:nec auditū:nec aliquē ſenſuz.ſenſibilia ḡ ꝓpria ſunt ſenſibilia p ſe:⁊ ꝑ⁰.ſed ſenſibilia coia ſunt talia p ſe:ſz nō ꝑ⁰.dīnt ḡ hec ab illis:ſicut qđ eſt p ſe ab eo qđ eſt ꝑ⁰.q̄ aūt ſenſibilia coia imꝑmāt ſuā ſilītudinem in ſenſuz pz:ſi ꝓſiderem dicta pſpectiue.nā 2[m] pſpectiuū viſibile ſic imꝑmit ſpēm ſuā in viſum q̄ dextrū videat dextrū:⁊ ſiniſtrū ſiniſtrū:imꝑſſio ḡ dyametralis ⁊ fortis eſt ſm illū ordinē ptiū in ſenſu ſm quē eſt in re ſenſibili.nā dextra ps rei ſenſibilis imꝑmit ſuā ſilītudinē forte in dextra ꝑte oculi:⁊ ſiniſtra i ſiniſtrā:⁊ media,in mediā:q̄re ipe ptes rei ſenſibilis diūſificāt actōes ſuas in ſenſu ⁊ maxie in viſu ⁊ tactu:ſed cū ex alio ⁊ alio ſitu ptiū ꝓſtituaf alia ⁊ alia magnitudo:⁊ alia ⁊ alia figura:oz tā magnitudinē q̄z figurā imꝑmē ſuā ſilītudinē in ſenſuz::taq; ſic color imꝑmit ſuā ſilītudinē in viſu:q; ſilītudo coloris recipit in eo:ita magnitudo ⁊ figura imꝑmūt ſuā ſilītudinē i viſu:q; ꝓut ptes magnitudis ſenſibilis exūtes i ea hūt cē dīnē:ſic dīā facūt in viſu ⁊ tactu:ſic ēt ſic alia ⁊ alia figᵃ recipit aliū ⁊ aliū ſitū ptiū:ſic ptes alr ⁊ alr ſituate alr ⁊ alr mouēt ſenſū ⁊ q; ꝑz ꝓportionē ptiū exteriorīs rei fit imutatio ſbus ⁊ maxie ſbus viſus ⁊ tact⁹:negarc nō poſſum⁹ magnitudinē ⁊ figurā q̄ ꝓſtituīt ex aliis ⁊ alīs ptib⁹:⁊ ex a° ⁊ alio ſitu ptiū ꝑz ſuā ꝓportionē ⁊ ſilītudinē aliq̄lr facē ſc i ſenſu.Et qđ dcīū ē de magnitudie ⁊ figᵃ q̄ pcipiunt a tactu ⁊ viſu.itelligēdū ē de nūo motu ⁊ gete q̄ pcipiūt ab oīſēſu.nā ipe nūs ſbiōliū imꝑmit ſuā ſpēz ul ſilītudinē i oī ſbu a q̄ illa ſbibilia ſentiunt:q; q̄t ſūt ſbilia tot ſūt imutatiōes i ipo ſbu:ſz ſi ex nūo ſbibiliū accipit nūs imutationū ⁊ itētionū factaꝝ in ſbu: opz ipm nūm ſuā ſilītudinē i ſbu facē:ſic ēt ⁊ mot⁹ ſuā ſilītudinē in ſbu facit:q;ꝓut uariaf ⁊ mutaf exterior ps rei ſbibilis ſit uariatio ⁊ mutatio i itētiōc fcā i ſbu:q̄re ſic ex ſpē rei ſbibilis reſultat ſpēs i ſbu.ſic ex motu rei ſbibilis aliq̄lr mot⁹ reſultat i ſbu:⁊ qđ dcīū ē de motu itel ligēdū ē de gete cū ges nō ſit niſi ꝓua° mot⁹.ulterr⁹:q; ſuppoueba i q̄ue ꝓmiſſa ſbibilia coia mouē ſbuz ꝓc.

Dubitaret forte aliqs quō ſenſibilia coia ſūt ꝑ ſe ſbibilia:⁊ quō p ſe mouēt ſcuſuz.ſ aūt Lōmē⁰:dupl̄r declare vi.dicit enim ſbibilia coia cē p ſe ſbibilia:q; ſunt ꝓpriū ſbūm ſbibiliū ꝓpor: ut q; color tanq̄z in ꝓpo ſbo fundaf in magnitudine erit magnitudo p ſe viſibil.Adducit ēt ad h 2[m] rōnē d.b eſſe p ſe ſbibilia:q; ſunt p ſe obm ſenſus coīs.vult enī q; ſic ſbibilia ꝓpa ſūt oba ſenſuū ꝓpor:ſic ſbibilia coia ſūt obm ſbus coīs.ſz b a gbuſdā ꝓbant: dicūt enī nullā haꝝ rōnū ꝓcludē.nā nō vī bñ dcīm ſenſibilia coia ſentiri p ſe:q; ſūt ꝓpriū ſbz ſbibiliū ꝓpor:q; tūc ignis ſentiref p ſe cū ſit ꝓpriū ſbm caloris:q̄ poſito ip ſa ſba ſentiref p ſe:cū ignis ſbam nō ſet . Amplī⁹ ät 2ª rō ut vī nō eſt uera:q; oba coia nō ſolū pcipiunt a ſbu cōi:ſz ēt a ſbib⁹ ꝓpriis.nā cū ſbus coīs imutet p imutationē ſbuū ꝓpor:nullū obm imutabit ſbuz cōez niſi p us imutet ſbus ꝓpos.Igr ut appeat qd de his ſit tenē dū.¶ Sciēdū ſm az Lōmēta.i hac ꝑte ee ſbibilia coia ſentiri p ſe:ſz nō ꝑ⁰.vñ ait q; h⁹[l] ſbibilia.vz coia lz ſentiant ēentialr.i.p ſe.nō tñ ſūt ꝑ³.b tū ſatis ꝓcludūtur rōnes ꝓtacte:q; qū aliq̄ actio egredīt a mā ⁊ a foia ab utroq; eſt p ſe:ſz a foia eſt ꝓncipalr:a mā ex q̄ūti ut p ſe ſanamur nō ſolū ſanitate:ſz ēt corpe:ſz ꝓncipalr ſanamur ſanitate:corpe vo ex q̄ūti:ſic q; ſbibilia ꝓpa ut in ſbo fundanf in ſbibilib⁹ coīb⁹.imutatio ipor ſbuū per ſe eſt nō ſolū a ſbibilib⁹ ꝓpriis:ſz ēt a coīb⁹:ſz a ꝓpriis p ſe eſt:⁊ ꝑ⁰ a coīb⁹ p ſe ⁊ nō ꝑ⁰.nō eſt enī itelligibile q; aliqd ſit ſbm foīe:⁊ tū actio illi⁹ foīe nō coīceī p ſe ipſi māe:q̄re ſi ſenſibilia coia p ſe ſbjciunf ꝓpriis:imutare ſenſū qđ eſt act⁹ ſenſibiliū ꝓpor:opz p ſe coīcari ncl p ſe ꝓuenire ſenſibilib⁹ coīb⁹:q̄re aūt hoc nō coīcaf ipſi ſbe ut q̄re nō dīt ignis p ſe ſenſibilis cū ſit p ſe ſēm caloris in qđue ſequenti patebit.ſufficiat aūt ad ꝓpe ſcire quō ꝓcludit rō a Lōmētatore facta.alia ēt Lōmētatoris rō nō eſt deſpicēda.nā rei cōpetit aliqd p ſe ſiue cō petat ei rōne gīis:ſiue rōne ſpēi.hō enī nō ſolū eſt p ſe rōnalis qđ cōpetit ei in eo q; hō:ſed ēt eſt p ſe ſenſibilis q̄ cōpetit ei in eo q; aial:attū alr cōpetit rei p ſe qđ ei cōpetit rōne ſpēi.q; hoc ei cōpetit p ſe ⁊ ꝑ⁰:q̄z q; cōpetit ei rōne gīis.q; illud eſt p ſe:nō tū ꝑ⁰.viſus itaq; imutaf a ſenſibili ꝓprio ⁊ a coī:ſed a ꝓprio imutaf in eo q; viſus:⁊ hoc eſt rōne ꝑpe ſpēi:ſz a ſenſibili coī nō imutaf viſus in eo q; viſus:⁊ rōne ꝑpe ſpēi: ſed b eſt in eo q; eſt ſenſus:⁊ rōne gīis:b eſt ḡ qđ Lōmē.ait q; iſta ſenſibilia coia ſūt cōprehēſibilia ſenſib⁹ ſm q; ſenſus: nō ſm q; ſūt alīq ſenſus.ex q̄ manifeſte pz ſenſibilia ꝓpria ſentire a ſenſib⁹ p ſe:⁊ ꝑ⁰:q; imutāt cos rōne proprie ſpēi.ſenſibilia vo coia ſentiri p ſe:nō tū ꝑ⁰.q; ſenſus imutaf ab cis rōne gīis:nō rōne ꝑpe ſpēi.qđ ḡ dicit Lōmē⁰: ſenſibilia coia ee obm ſbus coīs nō eſt itētio ſeu:q; nō pcipiant a ſbib⁹ ꝓpriis:ſz q; ſbus ꝓpriꝫ nō pcipiūt ea ut ſūt ꝓpriꝫ:⁊ rōne ſpēi:ſz ut ſunt ſbus ⁊ rōne gīis:ſi ſi b ſbibilia dcēt approbari alicui ſbui:approbabunf ſbui cōi in q̄ vniunf ⁊ q̄uenūt ꝑticularcs ſenſus:nō aūt approbabunf alicui ſenſuum ꝓpriox. ¶ Eſt tū diligēter notā[m] q; h[c] rō ul'ior ē q̄z alia.nā qđ libet ſbibile cōe lz ſentiā a ꝑticlari ſbu rōne gīis nō rōne ꝑpe ſpēi:nō tū facile cēt ſuſtinē:ucc facile cēt oīdē quō qđlibet ſenſibile cōe cēt per ſe ſbm ſenſibiliū proꝓrioꝝ.nā mot⁹ ꝑcipiā ab oī ſenſu:nō tū qđlibet ſenſibile ꝓpriū tanq̄z in ꝓpo ſbo fundaf in motu:ſed ſou⁹ tū inter ſenſibilia ꝓpa in h⁹[l] ſbo fundari vī.¶ Eſt ēt

notandū ꝙ genus pōt accipi magis cōe ⁊ minus cōe. magnitudo ḡ ⁊ figura que soluz pcipiunt tactu ⁊ visu pcipiunt ab eis nō rōne spēi: sed rōne gn̄is min⁹ cpis. nūs vo ges ⁊ mor⁹ que pcipiunt ab oi sensu pcipiūtur ab eis rōne gn̄is magis cois. Mā accipiēdo sensum ut est qd cōc ad oēs pticulares sensus hēt rōnem coloris gn̄is q̄z ut est cōc: ad omnes sensus tm̄ ut ad tactū ⁊ visū

Alterius forte dubitaret aliqs. utr̄ fili⁹ cleonis ul' quecūq; alia sba sentiat p accidēs: ⁊ vi ꝙ nō p rōnē supius factā. Mā si actio fit per se coicat ꝓpo sbo ⁊ ꝓpe mās: imutare sensū qđ cō uenit calori p se coicabit igni qđ est ꝓpriū caloris sbz. ¶ In ꝓriū est phs qui vult talia sentiri p accūs. ¶ Di cēdū ꝙ oē qđ p se sentit ul' est sensibile ꝓprium ul' cōe: sba ḡ qz nō est sensibile ꝓpriū: nec est vnū aliqđ de qn que sensibilib⁹ coib⁹ nō poterit sentiri sensu p se: sed si sentit ♄ est p accūs: itaq; circa hāc ueritatē duplr quis posset errare. ꝓ⁰ si diceret diarij filiū ul' aliquam aliam ſbam nō sentiri ab aliq̄ sensu p accūs. 2⁰ si assereret eaz sentiri p se. ¶ Propter qđ sciēdū ꝙ si aliqs faciat aliqđ q̄ facto fit aliud. opz ꝙ sit aliq̄ mō cā illi⁹: ut apiens fenestrā: ad cui⁹ apitionē sequit illumiatio domus: q fenestrā apit dr domū illuiare ⁊ eē illuiationis cā. sed hoc est p accūs non p se: sic qz p sensus cogscimus aliq̄ gb⁹ cognitis cogscē possumus rerū sbas: qz accidētia ꝓferūt magnā ptē ad cogscēdū qđ qd est: dr sba sentiri a sensu: sed ♄ est p accūs nō p se. debem⁹ eni imaginari ꝙ sba pcipit ab intellectu ul' directe: ⁊ sic pcipit sba ul' is ul' quertēdo se ad fantasmata: ⁊ sic pcipit sba pticularis. pcipit ēt pticularis sba a q̄dā vtute sensitiua interiori que uocat extimatiua: ún hoie vo h⁹ vtus uocari pōt rō pticularis: siue rō colatiua itētionū pticulariū. est itaq; tā in hoie q̄z in brutis q̄dā po⁹ sensitiua qua p cipiunt sbe pticulares: ⁊ ēt p h⁹ vtutē q̄dām̄ pcipiūtur pticularia ul' pticulares itētiōes oiuz decē genez. attn̄ h⁹ pticulares itētiones alr pcipiunt ab extimati ua in hoie: ⁊ alr ab extimatiua in bruto. nā extimatia bruto⁹ pcipit has nō absolute: sed in cōpatiōe ad ꝓse quēdū nēcia vite ul' ad fugiēdū ꝓria. nō eni sunt dati sensus aialib⁹ alijs ut debuiāt scie sed ut debuiāt ad necessitatē vite: q̄re extimatia in eis cogscit idiuiduales itētiōes: put p talē cognitionē iuuant ad ea que sūt necessaria vite: in hoib⁹ vo: qb⁹ sensus defuit nō solum ad vite nēcitatē: sed ad sciaz: cogscunt h⁹ itētiōes idiuiduales ab extimatiua in eis ēt ꝑm se: qđ nō cōpetit aialib⁹ alijs. tō Lōmē⁰ ait loquēs de hac vtute extimatiua: ꝙ cōprehēdit itētiones h⁹ idiuidualis hois: ⁊ h⁹ i tētionē hui⁹ idiuidualis eq: ⁊ ul' itētionē vniuscuiusq; idiuiduī. ꝑdicamēto⁹. ⁊ ſbdit ꝙ vi cē hoc ꝓpriū sensib⁹ hois. nā ut dcm̄ est ꝓpriū est extimatiua in hoie p cipz has itētiōes ꝑm se. in alijs vo ♄ nō est ꝑm se: sed p cōpationē ad nēcia vite: erit itaq; hic ordo ꝙ visu percipiēte figurā: ul' colorē alicui⁹ sbe ul' aliq̄ alio sensu p cipiēte aliqđ circa sbaz p talē cognitionē sēsitiuā intellect⁹ ul' extimatia poterit ipaz sbaz cogscē: ⁊ qz sensus cogscit aliqđ: q̄ cognito hoc possumus cognitionē ipsius sbe. dr sba cogsci a sensu per accūs non p se. qđ vo obijciebat de sbo caloris: dici debet ꝙ aliqđ pōt eē sb iectū caloris ul' alteri⁹ sensibilis per se: ul' ut illud sensibile est q̄dā ens: ul' ut est imutatū sensus: ignis ḡ est per se sbm caloris ut calor q̄dā eus est: nō ut est imutatiuū sensus. nā si calor eēt sine igne imutaret sensuz videm⁹ eni colorē eē in magnitudie ut in superficie: ⁊ sic exūs imutat visuz: attn̄ si calor eēt ꝑter magnitudinē: qz hoc eē pūctuale nō posset imutare visuz: qz nō posset facē angulū in oculo. declauerūt eni faciētes sciaz de aspectib⁹ oē qđ vi sb angulo videri: ⁊ qz sic est magnitudo est p se sbm caloris: nō solū ut est q̄dā ens: sed ut est imutatiuus visus. magnitudo ḡ aliqđ facit i visu. ⁊ vi: p se nō p accūs. ignis vo ul' q̄cūq; alia sba ꝑt eē p se sbm caloris: ul' alteri⁹ sensibilis ꝓput illō sensibile est q̄dā ens: nō autē ꝓput est imutatiū sensus: iō sba nihil facit in sensu. ⁊ dr sentiri per accūs nō per se.

L·66

c Vius qdē ē visus ♄ est visibile: visibile aūt est color qdez: ⁊ qđ ucre est dicē: inoiatū aūt existit ens: manifestū aūt erit ingrediētib⁹ maxime.

¶ Postq̄z phs distixit sensibilia coia a ꝓpriis ⁊ determinauit de sensibilib⁹ coib⁹. Jn pte ista determiat de sensibilib⁹ ꝓpriis. Circa qđ. v. facit ꝑm q. v. sunt h⁹ⁱ sensibilia p⁰ ḡ determiat de ꝓpo sensibili visus. 2⁰ de ꝓpo audit⁹. 3⁰ de ꝓpo odorat⁹. 4⁰ de ꝓpo sensibili gustus. 5⁰ de ꝓprio sensibili tact⁹. 2ª ibi ¶ Mūc āt ꝑm de. ¶ 3ª ibi ¶ De odore aūt. ¶ 4ª ibi ¶ Gustabile āt. ¶ 5ª ibi ¶ De tāgibili aūt. ¶ Ad euidētiā aūt ꝑme ptis notādū ꝙ oia visibilia q̄dāmō pticipāt nām lucis. nō est eni itelligibile ꝙ visus sit vnus sensus pticularis: ⁊ tm̄ obm ei⁹ ꝓpriū nō fit vni⁹ alicui⁹ nāe ul' nō reducat ad aliquā vnā nāz diūsificabit itaq; ipm̄ visibile ꝓput diūsimode pticipat nām lucis: color ḡ ⁊ lux aliq̄ mō vnā nāz dicūt. nā color est q̄daz lux opaca ⁊ obūbrata: ⁊ sic color pōt dici q̄dā lux obūbrata: ita lux pōt dici qdā color clarus ⁊ splēdidus. Dis visis dicē possumus ꝙ oia visibilia ad qnque modos reducunt ꝫ ꝙ qnque modis pōt aliqđ cōparari ad nām lucis. nam aliquid comparat ad naturam lucis: quia potest in se recipe lucem ut corpus diaphanū qđ est visibile nō p se: sed p exneū colorez ⁊ pp lucē quā recipit. 2⁰ aliqđ cōpat ad nāz lucis: qz hēt in se h⁹ nāz: sed hēt eā mō opacato ⁊ obumbrato: ⁊ sic sūt visibilia corpa colorata ḥntia i se colorē q est q̄dā lux obūbrata. 3⁰ aliqđ cōpat ad nāz lucis: qz hēt eā in se clare ⁊ lucide: ⁊ ista sunt in duplici gn̄e: qz aliq̄ ḥnt hāc nāz magis clare ut corpa supcelestia que p antonomasiā pnt dici lucida. aliq̄ vo ḥnt eam minus clare ut ignis. Rursus est qnt⁹ modus cōpationis: qz aliq̄ cōparant ad nāz lucis: eo ꝙ hēant hāc nām aliqualr̄ media mō iter opacū ⁊ clarū: ⁊ hoc mō cōparat ad nām lucis illud qđ phs appellat visibile inoiatū: qz nō pōt vno noie noiari: ⁊ h⁹ⁱ visibile est querc⁹ putrida: squame quorūdā pisciū: noctiluce: ⁊ cetera talia. in talib⁹ qdē: qz est nā lucis mō medio iter opacū ⁊ claz. rōne qua nā illa vgit ad opacuz resultat ibi color rōne qua uergit ad claz resultat ibi lux. ita ꝙ est ibi lux ⁊ color ut in ꝓsequēdo appebit. Debem⁹ eni imagiari ꝙ q̄dā ḥnt colorē tm̄ ut pticipātia nām lucis mō opaco: que dā ḥnt lucē tm̄ ut pticipātia h⁹ⁱ nāz mō claro: sed q̄dā ḥnt utrūq;z vz colorē ⁊ lucē ut pticipātia nāz lucis mō medio ul' q̄dāmō: mō utroq;z vz aliq̄lr̄ claro: ⁊ aliq̄lr̄ opaco. est utiq; aliqđ qđ nec hēt colorē: nec lucē: ſz pōt itētiones hoz recipe alitūde ut diaphanū. aliqđ āt hēt colorē: sed nō lucē: ut corpus opacū. aliqđ aūt hz utrūq;z ut visibile inoiatū. aliqđ vo hēt lucē tm̄. ⁊ hoc dupr qz uel hēt hāc magis clare ut corpa supcelestia in qb⁹ per antonomasiā est lumē. aliqđ vo hēt eā minus clare ut ignis. visibilia ḡ reducunt ad. v. vz ad colorē/ad diaphanū/ad lumē/ad visibile inoiatū/⁊ ad ignez. ꝑm hoc pūs caplm̄ pōt diuidi in ptes. v. qz p⁰ determinat de colore. 2⁰ de diaphano. 3⁰ de luie. 4⁰ de visibili inoiato. 5⁰ de igne. 2ª ibi ¶ Est igr̄ aliqđ diaph. ¶ 3ª ibi ¶ Lumē aūt ē h⁹ⁱ diaphāi. ¶ 4ª ibi ¶ Mō āt oia visibilia. ¶ 5ª ibi ¶ Ignis āt in utrūq;z ¶ Rursus ad euidētiaz p⁹ ptis ¶ Sciēdū ꝙ visibile innoiatū in quo est aliq̄ mō lux ⁊ color plus accedit ad nām coloris q̄z lucis: qz natura lucis ibi exūs plus accedit ad modū opacū ꝑm quē fit color q̄z ad modū clarū ꝑm quē moduz gn̄at lux: ⁊ qz visibile inoiatuz sic appropinquat ad nām coloratī

ideo pbs uolens determinare de colore: duo facit. qz p° separat z distinguit h°i visibile inoiatum a colore. 2° determinat de ipso colore ibi. ¶ Visibile enim est color. ¶ Dicit g. qm̃ gdē est visus supple pcepz innus. ppij obti. hoc aūt. vz ppriū obm visus est visibile. alia aūt lra nō hēt: qm̃. sed cuius. z tūc exponat qz visibile est hui° gdē visus est pceptinus: z sbdit qz visibile ät est color gdē: z ét est aliud qd uere gdē est dicē qz est visibile inoiatū aūt existit ens: qz nō pōt uno noie noiari: z sbdit qz maxime aūt erit hoc manifestū igredictib°. i. pcedētib°. nā ifra manifestū erit quō h°i visibile inoiatum est aliud z distinctū a colore. ¶ Deinde cuz dicit.

¶ Visibile eni est color: hoc ät est in eo qō fm se visibile: fm se aūt nō rōne: sed qm̃ i seipso habet causam essendi visibile.

¶ Determinat de colore oñdens quō sit visibile. Circa qd duo facit: qz p° facit qd dcm̃ est. 2° assignat cām dicti ibi. ¶ Dis eni color. ¶ Dicit g qz visibile eni ē color hic aūt est in eo qz est fm se visibile: z exponit quō accipiēdū sit fm se. d. fm se aūt supple dico colorē eē visibilē nō rōne. i. nō diffōne: ul' nō rōne. i. nō qz sit rō: ḡre oia alia videant: sed qm̃ in seipso hēt cām essendi visibile. ¶ Notādū aūt qz colorē eē visibilē per se nō rōne: sed qm̃ in se hēt cām qz sit tale: duplr pōt exponi. pmo ut exponat rōne. i. diffōne: z tūc est sensus qz color est visibilis per se: nō in p° mō: sed in 2°. nā pmus modus dicēdi per se est qñ diffō ul' ps diffōnis pdicat de diffinito. scds modus est qñ ppria passio pdicat de sbo: z qz in sbo est cā: ḡre ibit ei ppria passio: eē g visibile nō est diffō coloris: nec cōpetit colori per se rōne. i. diffōne: qz nō ptinet ad p^m modū: sed cōpetit ei per se: qz color hēt in se cām: ḡre sit tale: qz h̄ ptinet ad 2^m modum. aliter aūt exponit sic. nā color nō est rō: ḡre videatur oia alia: sed magis aligd aliō ut lumē est rō. ḡre videat color: erit g sensus qz color nō est visibile per se rōne. i. qz ipe sit rō ḡre oia alia videant. sed est h°i: qz hēt in se cām ḡre sit tale: hec aūt expō multū vi? cozdare cū lra sequēti: ubi ꝓbat colorē eē visibilez per se nō rōne: qz nō vi sine lumine. videtur ergo esse intentio phi qz color non sit ratio: quare oia alia videant: qz aliquid aliud ut lumen est ratio: quare videat ipse.

Dubitaret forte aligs. utrum color sit visibilis per se. z videt qz non: qz per se z per aliud opponunt: sed color est visibilis per aliud: ut per lumen. ergo zc. ¶ In cōtrarium est lra phi. Dicēdum qz pbs in 3° huius videt cōparare intellectum agentē z lumen ad colorez z fantasmata: vult enim qz sicut se hēt lumen ad colores: sic se hēt intellectus agēs ad fantasmata. Q; si h°i similitudo esset uera per oia: forte nō esset via ad euadēdū: quō colores essent per se visibiles ut pbs testat: qz lumen per intellectū agētis est necessariū in intelligēdo pp ipsa fantasmata: que non sunt intelligibilia in actu: sed in potētia: fm ergo hoc colores q̃tū est de se nō eēnt actu visibiles: qd est contra mentē phi ut in ꝓsequendo patebit. illa ergo similitudo intñ est uera: qz sicut fantasmata nō possunt imutare intellectū possibilē sine intellectu agēte: sic colores nō possunt imutare visum sine lumine: deficit tū h°i similitudo: qz irradiatio intellectus agētis regrit pp ipa fantasmata: que nō sunt actu intelligibilia: sed lumē nō directe regrit: pp ipsos colores qui sunt actu z de se visibiles: sed regrit pp mediū: qd nō imutat a coloribus nisi sit actu illuminatū: z hec est sntia Cōmētatoris qui hanc qōnē ptractans ait: qz lumē esse necessariū in vidēdo triplr pōt intelligi. aut qz lux dat coloribz° formā z habitū quo agunt in diaphanum: aut dat diaphano formā qua recipit motū a coloribz°: aut utrūq;: z subdit qz si ꝑsiderauerimus qd dicit Ar. in hoc cap° erit manifestū qz lux nō est necessaria nisi fm qz dat diaphano formā aliquā qua recipit motum a colore. requirit tur itaq; lux nō pp obm sine pp colorē: sed pp mediū: siue ꝓpter diaphanū. cām aūt quare nō requirit lux ꝓpter ipm colorē assignat idem Cōmētator cum ait: qz impossibile est dicē qz lux sit illud qd largit colori habitum z formā qua sit visibilis: qm̃ si ita cēt cōparatio visionis ad colorem esset accūtalis z scda: non pma: esset enim mediāte illo habitu: debemus enim imagiari qz color essentialr est quedā lux. nā lux est ibā z ypostasis colorz: z in q̃tū est color per se z cēntialr est quedā lux per se: z cēntialr est qd visibile: uerūtū qz color nō pticipat lucē in excellētia z in claritate: sed est quedā lux obumbrata: lz pp h°i pticipationē de se sit qd visibile: nō pōt tū imutare mediū nisi sit ualde dispositū: ideo requirit lumē nō ut largiat formā coloribz qua sint visibiles: sed ut disponat mediūm ut possit imutari a coloribus: quare si ꝑsiderent ꝓtacta: patet colores esse per se visibiles. qd vo arguebat colores nō esse per se visibiles: qz vident per aliud ut per lumē: solutū est per iam dicta: qz ut patet per Cōmētatorē: lumē nō requirit pp ipsos colores: sed pp mediū. posset aūt z alr solui arg^m: sed pp brevitatem sufficiat qd dictum est.

Alterius forte dubitaret aligs in quo modo dicēdi per se color sit per se visibilis z videt qz in pmo mō: qz ut dictum est color est per se visibilis: qz per se z cēntialr est quedā lux: sed que cōpetūt alicui essentialr cōpetūt ei in pmo mō dicēdi per se: ut diffinitio uel ps diffōnis que indicat cēntiā pdicat de diffinito. ¶ ℞. qz color sit qd visibile fm pbm cōpetit ei per se: qz hec est nā ipsius coloris: sed que cōpetūt alicui per se: qz illud sit nā eius spectat ad pmum modū dicēdi per se. ergo zc. ¶ Dom qz hāc qōnē per tractat ét Cōmētator asserēs colorē eē per se visibilez: sicut hō est per se risibilis. ait enī hāc ꝓpōnē esse per se z cēntialē fm qz sbm est cā pdicati: nō fm qz pdicatum est cā sbi: sed cū pmus modus dicēdi per se sit qñ pdicatum ponit in diffōne sbi: z est cā eius. scds vo sit qñ sbm ponit in diffōne pdicati: z est cā ipsius: patet hāc ꝓpōnem. vz colorē eē visibilē per se cē in scdo mō: nō in pmo. est eni scds modus qñ ꝓpetas aliq pdicat de sbo: z qz imutare visuz ul' eē visibile est q̃dā ꝓpetas coloris: ptinebit h̄ ad 2^m modū dicēdi p se: nō ad p^m. cāz aūt h° assignat Cōmē°. nā in p° mō dicēdi p se ptum est pus sbo: in 2° vo e?. sbm pus est pt o: h̄ est g qd ipse ait. d. manifestū cē qz visio est aligd posteri° visibili: z qz est ꝓportio visiōis ad colorē: nō sic rōnalis ad hoiez sed sic risibilis ad hoiez. est g in h̄ vis rōnis h°: qz color p̄cedit imutationē visus factā a colore: pus eni itelligo qz sit color q̃z qz videat ul' q̃z imutet visum: posse g imutare visuz z eē visibile nō ptur de colore tanq̃ p° de posteriori: sed tanq̃ posteri° de pori: sed qz hoc nō pōt spectare ad pmū modū dicēdi per se: lz ad 2^m: erit g in 2° mō nō in p°. Qd vo arguebat qd est visibile cōpetit colori essentialr: z qz est nā ipsi° coloris pdicatio est cālis. pro tāto eni uerū est qd dī: qz imutare visum causat ab eēntia z a nā ipsi° coloris: sic ꝓpetas aliqua cātur a pncipijs z a nā ipsi° sbi. posse itaq; imutare visuz z eē visibile segt nām z pu^m ipsi° coloris sic posse videre z eē risibile: sequit nām z pncipia ipsius hois.

Alterius forte dubitaret aligs. utrū eē visibile cōpetat colori p se z p°: uel per se tiñ. ¶ Dom qz hāc qōnē Cōmē. tāgit in ca° de sensibilib° coib°. ubi dans diā iter sensibilia coia z ꝓpa ait sensibilia coia sentiri p se: sed nō p°. ꝓpa vo p se z p°. vñ z in hoc ca° idē Cōmē°. ait: colorē eē visibilē fm in tētionē pmā. Ut ergo appareat ueritas quesiti Sciendū qz illa tria dint p accūs p se z p°. nā illa sūt p accūs que nec rōne gñis: nec spēi: nec ſz qz h°i hūt i se cāz ḡre

sunt talia: sed accidit ea sic esse ut musicum esse album. musicus enim vñ musicus est: nec rone gñis: nec rone spēi: nec ꝑm q̄ h⁹¹ hēt in se cām: ꝗre insit ei albedo: sed oino accidit albū de musico ꝑdicari: itaq; per accidēs oino est oppositū ei qđ est per se ⁊ ꝑmo: sed ꝑmo ⁊ per se nō oino opponunt: sed se hūt sicut supius ⁊ iferius. nā qđ est ꝑmo est per se: sed nō q̄uertit: esse enim per se est coius q̄z eē ꝑmo. ¶ Aduertēdū ergo est q̄ tā in ꝑ° mō dicēdi per se q̄z in scđo aliq̄ sunt ibi per se tm̄: aliq̄ per se ⁊ ꝑmo. nā cuz aliq̄ ps diffōnis cōpetit diffinito rone gñis cōpetit ei per se: sed non ꝑmo. si tm̄ cōpetit ei rone spēi: ⁊ ꝑm q̄ h⁹¹ ꝑdicabit de eo per se ⁊ ꝑ°. hoiez enim eē rōnabile ⁊ eē sensibile utraq; est in ꝑ° mō dicē di per se: sed q̄ rōnabile ꝑdicat de hoie rone ꝑpe spēi: ⁊ ꝑz q̄ h⁹¹ hō est rōnalis per se ⁊ ꝑ°: sed q̄ esse sensibile nō cōpetit hoi: in eo q̄ hō ⁊ rone ꝑprie spēi: sed in eo q̄ aial ⁊ rone gñis hō est sensibilis per se: sed nō ꝑ°: ⁊ sicut in ꝑ° mō dicēdi per se ubi diffō uel ps diffōnis ꝑdicat de diffinito iuenimus aliq̄ per se tm̄: aliq̄ vo per se ⁊ ꝑ°. sic in scđo mō ubi ꝓprietas ꝑdicat de sbo: hūc ordinē iuenire poterimus. nam aliq̄ ꝓprietas cōpetit sbo rone gñis. aliq̄ vo cōpetit ei ꝑm q̄ h⁹¹ ⁊ rone ꝓpe spēi. nā hō est palpabilis ⁊ risibilis: sed est palpabilis in eo q̄ corpus: ⁊ rone gñis. ⁊ est risibilis in eo q̄ hō ⁊ rone ꝓpe spēi: ꝗre eē palpabile cōpetit ei per se: sed nō ꝑ°. esse vo risibile per se ⁊ ꝑ°. color itaq; q̄ ꝑm q̄ h⁹¹ est quedā lux: ⁊ hēt imutare visuz est visibilis per se ⁊ ꝑ°. nā ut dicebat in lectiōe ꝓcedēti: visuz imutat a sensibi lib⁹ coib⁹ rone gñis: ⁊ in eo q̄ est qdā sensus: sed a sen sibilib⁹ ꝓpꝛijs imutat rone ꝓpe spēi: ⁊ ꝑm q̄ h⁹¹. iō ut dicebat sēsibilia coia sentiūt p se: sz nō ꝑ°. colores vo ⁊ alia sēsibilia ꝓpa sētiūt p se ⁊ ꝑ°: ⁊ h̄ de q̄sito sufficiāt.

Alterius forte dubitaret aliq̄s. utruz color sit rō: ꝗre oia alia videant. ⁊ videtur q̄ sic: q̄ phūs ꝑ° poste⁹ sic diffinit eē ꝑmo dicēs. ꝑmū est cui alteri per ipm̄ nō ipsi per alterū: ꝗre si eē visibile cō petit colori ꝑmo oia alia videbunt per colorem: color vo nō videbit per aliqđ aliud. ¶ In ꝓriū est phūs ⁊ ue ritas. nā color videt per lumē: nō aūt ecouerso. ¶ Di cēdū q̄ ut patet per hīta. opz oia ꝓpria visibilia ptici pare aliq̄ mō vnā nām: ⁊ illa est nā lucis: quicqd ergo ꝑm q̄ h⁹¹ pticipat nām lucis est visibile per se ⁊ ꝑmo. qđ vo nō de sui natura: nec ꝑm q̄ h⁹¹ est essentialr aliq̄ lux per se ⁊ ꝑmo visibile eē nō pōt. colores itaq; per se ⁊ ꝑmo sunt visibiles: q̄ essentialr ⁊ ꝑm q̄ h⁹¹ quedaz lux sunt. ¶ Aduertēdū tm̄ q̄ natura lucis per quā siūt aliqua visibilia per se ⁊ ꝑmo. nō equalr pticipat ab oi visibili: sed pfecte ⁊ clare pticipat a lucido: imꝑfecte vo ⁊ p moduz opacū ⁊ obumbratū pticipat a colore. lux ergo est visibilis per se ⁊ ꝑmo: ⁊ per oēm modu: q̄ participat illa naz ptecte. color vo est visibilis per se ⁊ ꝑmo: nō p er oēm modū: q̄ nām illā pticipat incōple te. Luz ergo querit utrum color sit rō quare videātur oia alia: q̄ h⁹¹ questio ꝓpter lucē videbat esse iducta: dicē possumus q̄ q̄ tam lux q̄z color sunt visibilia per se ⁊ ꝑmo: nec color largit formā luci ut videat: nec lux colori: sed tam in luce q̄z in colore repit natura aliqua per quaz qđlibet istoz est visibile per se ⁊ ꝑmo: lux tn excellit colorē: q̄ cuz lux pticipet illā nām cōplete ut imutet visuz: nec indiget colore rone sui: nec rone me dij: sed sufficiēs est rone sui tam medīū q̄z organū imu tare: color vo eo q̄ nām illā pticipet incōplete: lz non indigeat luce rone sui: indiget tn ea rone medy. possūt itaq; hec duo simul esse q̄ color sit ꝑ° ⁊ per se visibilis ⁊ tm̄ indigeat luce: nō ꝓpter se: sed ꝓpter mediū. ꝓpter qđ patet q̄ si questio inducta introducit ꝓpter lucez: ⁊ ꝓpter colorē in se: neutrū neutro indiget. si vo indu caf ꝓpter mediū color indiget luce: nō ecouerso. sim plr ergo loquēdo magis color indiget luce q̄z lux colo re. Ex his itaq; manifeste patere pōt: hec q̄tuor se ha bere ꝑm quēdā ordinē ad visum. videlz sensibilia per accns: sensibilia coia: colorē ⁊ lucez. nā a sensibilibus per accidēs visus nō imutat nec rone sui gñis: nec rō ne ꝓprie spēi. a sensibilib⁹ vo coib⁹ imutat rone gene ris sui: nō rone ꝓprie spēi: a colore qdē imutat rone ꝓ prie spēi. sed nō per oēm modū: cum idigeat luce ad ta lem imutationē: sed a luce imutat quodāmō per se: ⁊ ꝑmo per oēm modū. ¶ Ex his aūt circa colorez duo sunt diligēter notāda. ꝑ° q̄ color est imutatiuus visus per se nō in ꝑmo mō sed in scđo. Ursus color nullo mō est ratio: q̄re videat lux: lux autē est aliquo mō rō: quare videat color: ⁊ si nō rone ipsius coloris saltē rō ne medij. duplr igit ut in ꝓcedētib⁹ tāgebat pōt expo ni lra illa. colorē eē visibilē per se. non rone: sed q̄ hēt in se cām eēndi visibile ꝑmo: ut per hoc ostēdat q̄ est visibilis per se in scđo mō: ubi in sbo est causa ꝑdicati: nō aūt in ꝑmo: ubi rō. i. diffinitio ꝑdicat de diffinito scđo. hoc pōt intelligi ut dicat colorē eē visibilē nō rō ne. i. nō q̄ ipe sit rō: ꝗre oia alia videant ut q̄ sit ratio: quare videat lux: sed magis ecouerso lux est rō quare videat color: ⁊ si nō rone eius: tm̄ rone medij: ut supra tetigimus. hoc ergo mō nō est color per se visibilis rō ne: sed erit per se visibilis: q̄ habet in se cām: ut q̄ pti cipat in se nāz lucis per quā per se visibilis dici debet. Qđ vo obijciebat q̄ illud quod est ꝑmo: est alteri per ipsum nō ipsi per alterum. patet q̄ color rone sui non cōpetit esse visibile per alterum: ut per lucē: sed hoc est ratione medij. ⌈ Deinde cum dicit.

¶ Dis enī colorꝫ mouēs est ei⁹ qđ ꝑm actū diaphani: ⁊ hec est ipsi⁹ nā. Añ qdē nō est visibile sine lumine: sed oīs cuiuslibet co lor in lumine visibilis. ꝓpter qđ de lu mine ꝓmo dicendum est. L.67

¶ Assignat cām dicti. pōt aūt hec ps duplr induci ꝑz q̄ pars ꝓcedēs duplr exponebat. nā si itelligat colorem nō eē visibilē rone q̄ ipe sit rō: quare oia alia videant. plana est sensitiua hui⁹ tex. ut dicat colorē nō esse visi bilem sic q̄ oia alia videant per ipm̄ cum ipm̄ videat per aliud aliqđ ut per lumen. q̄ aūt sic sit patet: q̄ oīs color est mouens eius diaphanū qđ est ꝑm actuz. i. qđ est actu illuminatū: ⁊ hoc est ipsius natura. vñ qdez co lor nō est qd visibile sine lumine: sed oīs cuiuslibet co lor est visibilis in lumine. i. diaphano illuminato: ex q̄ i. ꝓpter qđ de lumine. i. de diapha. illuminato dicēdū est ꝓmū. ¶ Notandū aūt hanc lram posse aliter intro duci ꝑm q̄ lra ꝓcedēs pōt aliter exponi. nā si intelligi mus colorē nō esse visibilē per se rone. i. diffōne: sed q̄ habet in se cām: uel q̄ idem est nō sit per se visibilis in ꝑmo mō: sed in scđo. ꝓtinuabit sic hec lra ad ꝓcedēs. bñ dico q̄ color est per se visibilis in scđo mō. nam co lor ideo videt q̄ mouet visum in lumine: q̄ cuz color hēat in se cām quare sic moueat visum: color nō est per se visibilis in ꝑmo mō ubi diffinitio uel pars diffōnis ꝑdicant de diffinito: sed est per se visibilis in secundo mō ubi denotat causa ꝑdicati: ⁊ ubi ꝓprietas de sbo ꝑdicat. ¶ Notandū aūt q̄ mouere diaphanū illumi natum dicit esse natura coloris: q̄ hoc cōpetit colori per nām suā nō per aliquaz aliā formā additā. ¶ No tandū etiā q̄ per hoc q̄ hoc est natura coloris sic mo uere diaphanū in actu: differt color q̄ est visibile, ꝓpri um a magnitudine: ⁊ ab alijs visibilib⁹ coibus. nā ma gnitudo nisi addat ei aliqua alia forma ut nisi sit colo rata uel lucida nō pōt de natura sua mouere mediū uel organū. color tm̄ absq; additione alterius forme pōt: q̄ si requirit illi lux hoc nō est ꝓpter colorē: sed ꝓpter medium: ut supra sufficienter ostendimus.

Dubitaret forte aliqs: qr vł pbs sibiipsi eē ꝓ-
ri⁹. ait enī ꝑus eē determinādū de
luie: ⁊ tū ꝑus deteriat de diaphano. ¶ Dōm q ut pa
tuit exponēdus est pūs tex. ħ. ſ. dōm est de luie ſic. i. de
diaphāo illuiato. vū lra 2ª ubi nos hēmus de luie ꝑ⁹
dōm est. hēt iō dōm est de luce qd sit. ⁊ ħ erit in dicēdo
de diaphāo qd sit: ꝙre cū diaphanū illuiatū dicat duo
vꝫ diaphanū ⁊ lumē: ꝑus dōꝫ est de diaphano illuiato
i. de diaphano ⁊ luie q̄ꝫ de visibili inoiato. ⁊ sic de ali-
is ſfra dicēt. hūc enī ordinē tenebit: qr ꝑus deteriabit
de diaphano: postea de lumine: postea de visibili inno-
minato: ⁊ sic de alijs. ⁊ Deinde cum dicit.

L.68 ¶ Est igr aliqd diaphanū. ¶ Diaphanuꝫ
āt dico: qō ē qdē visibile: nō āt ſꝫ se visibi-
le: ut sit simplr ē dicē: ħ pp exneū colorez:
hi⁹ aūt acr: ⁊ aq̄: ⁊ multa solidoꝝ: nō enī
ſm q aqua neq; ſm q acr diaphanū est:
sed qm̄ est natura eadem in his utrisq; : ⁊
in perpetuo supiꝰ corpore.

¶ Determiat de diaphano dicēs q ē igr aliqd diapha
nū ⁊ exponit qd appellat diaphanū dicēs. diaphanuꝫ
aūt dico qd est qd visibile: nō aūt ſm se ut est simplr di
cē est qd visibile: sed ħ est ꝑ accūs: ut dicit 2ª⁹. est enīꝫ
hoc nō pp colorē nāliꝛ exīntē in eo: ſꝫ pp colorē exneuꝫ.
⁊ addit q hi⁹ corp⁹ diaphanuꝫ est aer ⁊ aq̄ ⁊ multa de
nūo solidoꝝ corpoꝝ ut chrīstallus ⁊ qdā alij lapides
ꝑciosi. ⁊ ſbdit q. nō enī ſm q aq̄ neq; ſm q aer est qd
diaphanū: sed qm̄ est eadē nā cois in his utrisq;. i. in ae
re ⁊ aq̄ ⁊ in ꝑpetuo supi⁹ corpe. ¶ Mōn⁹ aūt q lumē
est q̄si color diapha. diapha. ḡ cū sit qd visibile mediā-
te luie: ⁊ cū nō hēat lumē a se pꝫ ipm nō eē visibile per
se: sed pp colorē exneuꝫ. i. pp lumē aliunde acceptum.
¶ Motādū ēt q, quotiēscūq; aliq̄ passio est cois pluri
b⁹ corpib⁹: opꝫ dare aliquā cōem nām p quā isit oib⁹
illis. diapha. ḡ qr est passio cois aeri ⁊ aque ⁊ corpori
supceleſti opꝫ hāc ꝑpetatē ꝙuenire oib⁹ cis p aliquam
nām cōem que inſit aeri ⁊ aque: ⁊ ēt corpi ꝑpetuo qō
est supius. i. corpori celesti. ⁊ Deinde cum dicit.

L.69 ¶ Lumē aūt est hi⁹ act⁹ diaphani: ſꝫ q dia-
phanū. potētia aūt in q̄ hic est: ⁊ tenebra.
lumē aūt ut color est diaphani: ſm q actu
diaphanū ab igne aut hi⁹ ut q surſuꝫ cor-
pus. Etenī huic aliqd ineſt vnū ⁊ idem.

¶ Deteriat de luie. Circa qō duo facit: qr ꝑ⁹ determiat
de luie. 2º remouet q̄sdā falsas opiones circa ipsuꝫ ibi
⌊ Q; qdē igit dia. ⌋ Dic ḡ q lumē āt ē sup. act⁹ hi⁹ dia
pha. ⁊ ſbdit q ſm q est diaph. potētia sup. est ad lumē
sed de se est illud in q̄ est tenebra. addit aūt q lumē est
ut color diapha. ſm q est actu diapha. ab igne aūt hi⁹:
⁊ qō est surſū corp⁹ diapha. ut est hi⁹ in actu ab igne ul'
a corpe qō est surſū ul' ab alio aliq̄ corpe. ⁊ ſbdit: q et
enī huic. ſ. corpi qō est surſū ieſt aliqd vnū ⁊ idē. i. aliq̄
vna ⁊ eadē nā supple cū igne ⁊ alijs corpib⁹ luminosis.
¶ Motādū aūt q corp⁹ diapha. de se est illō in q̄ est te
nebra: ipm aūt est in potētia ad lumē: ⁊ lumē est act⁹ ⁊
pfectio ei⁹. ¶ Motāduꝫ ēt q sic corpa opaca hūt pspi-
cuitatē in extremo: ⁊ hoc est color eoꝝ: qr color est per
spicuitas extrema in corpe opaco siue in corpe termia
to sic diapha. hūt pspicuitatē in pfundo. ⁊ hi⁹ pspicui-
tatē videm⁹ p lumē: qr lumen se hēt in pfundo corpis
diapha. ſm q se hēt color in extremo corpis terminati:
itaq; bñ dcm̄ est q lumē ē q̄si qdā color diaph. ¶ Mo-
tādū ēt q sicut diapha. est qdā passio cois aeri ⁊ aque
⁊ corpi supceleſti: ita luminositas est qdā passio coiꝫ cor
pori supceleſti ⁊ igni: ꝙre sic diaphanecitas non inerat
aque ut aq̄: nec aeri ut aer: sed ierat his ꝑut coicabant
cū supceleſti corpe: sic luminositas nō est in igne ſm q
hi⁹: sed ꝑut hēt aliqd cōe cum corpe supceleſti. iō ait q
huic. ſ. corpi celesti iest aliqd vnū ⁊ idē. i. aliq̄ vna ⁊ ea
dē cois nā cū igne: p quā qdē iest eis vna cois passio ul'
luminositas. ¶ Motādū ēt corpa supceleſtia q̄ſtuꝫ ad ali-
quā sui ptē eē diapha. q̄ſtū ad aliquā eē lucida. naꝫ or-
bes ipsi sūt diapha. stella vo que est spissior ps sui orbis
est lucida: ⁊ qr hic iferi⁹ repiumꝰ aliq̄ corpa diaph. aliq̄
vo lucida opꝫ celū coicare cū his iferioribꝰ ꝑ aliquam
vnā cōem nām p quā isit eis diapha. ⁊ p aliquaꝫ nām
cōem p quā isit ei luminositas. ¶ Motāduꝫ ēt q nihil est
cōe vniuocū celo ⁊ istis iferioribꝰ: imo tāta dīa est ce
li ad terrā ⁊ ul' supceleſtis corpis ad ħ iferiora q ea q̄
vūr coia utrisq; tātā analogiā hūt q q̄si ad equocatio-
nē ꝙgūt. iō ait Cōmē. i. de ſba orbis. q qcqd est ħ ⁊ ibi
est q̄si equoce: qō nō est itellendū de equocatiōe uera
ut q luminositaꝫ ħ ⁊ ibi ul' diaph. ħ ⁊ ibi sint oino equoce
ſꝫ pp maximā dīā ⁊ analogiā dicta est equocatio. cuiꝫ
ḡ dī: eē aliquā vnā nāꝫ i supceleſtib⁹ ⁊ iferioribꝰ nō est
itellendū de vnitate vniuocatōis: ſꝫ cuiusdā analogie
nā luminositas ⁊ quecūq; alia cois passio excellēti⁹ ⁊ per
ꝑus repiſ i celo: posteri⁹ āt i his iferioribꝰ. ⁊ Deiñ. c. d.

¶ Quid qdē igit diaphanū: ⁊ qd lumen di
ctum est: qr neq; ignis est: neq; oino cor-
pus: neq; defluxus corpis nullius. cēt enī
utiq; aliqd corpus: ⁊ sic si ignis aut hi⁹ ali-
cuius p:esentia in diaphano.

¶ Remouet q̄sdā falsaꝫ opi. circa ipꝫ lumē ⁊ ēt circa ipꝫ
diaph. Circa qō duo facit: qr ꝑ⁹ remouet falsaꝫ opi. cir
ca lumē. 2º remouet hi⁹ opi. falsas circa diaph. ibi⌊ est
āt coloris susceptiū. ⌋ Circa ꝑm duo facit: qr ꝑ⁹ propo
nit qō itēdit. 2º. ꝑbat qō dixerat ibi⌊ neq; enī po:c. ⌋ ꝑ-
ponit enī ꝑ⁹ falsaꝫ opi. circa lumē q̄ fuerūt due. q̄ꝝ una
erat q lumē erat corp⁹. fuit enī aliqñ famosū tres esse
spēs ignis: ignis carbo: ignis flāma: ⁊ ignis lux. ꝙre si
lux eēt spēs ignis cū ignis sit corp⁹ eēt ēt ⁊ lux corp⁹.
scdm fuit error circa lucē ipsi⁹. Democ. q ut dī in ꝑ⁹ de
gñatiōe oīa uoluit saluare p athomos: ꝑp qō uoluit lu
mē eē q̄sdā athomos ⁊ q̄dā pua cor⁹ decisa. ⁊ defluētia
a cor⁹ luminoso. ħ est ḡ qō pbs ait. q qd qdē igr ē diaph.
⁊ qd lumē dcm̄ est: qr ut pōt patē p hīta lumen neq; eſt
ignis neq; oio cor⁹ neq; defluxꝰ alic⁹ corpis: qr si eēt de
fluxꝰ cor⁹ⁱˢ eēt ⁊ sic cor⁹ aliqd: ſꝫ ⁊ lumē ſm hūc modū
ponēdi eēt pūtia ignis aut hi⁹ alic⁹ cor⁹ⁱˢ i dia. ⁊ D. c. d

¶ Neq; enī polc duo corpa in eodē esse.

¶ Probat qd dixerat. Circa qō duo facit: qr ꝑ⁹ oñdit q
lumē nō ē cor⁹. 2º nō ē defluxꝰ corpis ibi⌊ Et nō rccte ⌋
Circa ꝑm duo facit: qr ꝑ⁹ facit qō dcm̄ ē. 2º q̄dā q̄d suppo
suerat ꝑbat ibi⌊ vt āt lumē ⌋ itēdit āt talē rōnē. si lum
eēt corpꝰ eēnt duo corpa i eodē loco. vꝫ lux ⁊ aer cū sil'
sit lux cū aē: ſꝫ ħ est ipolc. ḡ ꝙē. de hac āt rōne nō ponit
nisi me⁹. d. q neq; enī est polc duo corpa cē i eodē loco
qō oporteret ponē si lux eēt corp⁹. ⁊ Deide cū dicit.

¶ Videt aūt lumē ꝓrīū cē tenebre: est autē L.70
tenebra ꝑuatio huiꝰ habitu ex diaphano:
ꝙre palā q huius ꝑsentia lumen est.

¶ Probat qō supposuerat. vꝫ q si lux eēt corꝰ duo cor⁹
eēnt i eodē loco. d. q vt lumē ꝓrīū eē tenebre. teneb⁹ āt
ē pua⁹ hi⁹ hit⁹. i. pua⁹ hꝰ luiꝫ ex diaph. ꝙre palā ē q lum
est pūtia hꝰ. i. pūtia lucis i diaph. ¶ Mōn⁹ āt q si tene
bra ꝑuat lumē a diaph. cū ñ ꝑueñ aliqd ab aliq̄ nisi qō ē
pūs illi: cū diaph. est illuiatū: lux est pūs ipī diapha. ⁊
est sil' cū illo: ꝙre si lux est corꝰ: erūt corpa duo in eodē
loco. erit cuī pūtia lucis: ⁊ pūs pūtia cuiusdā corpis
in diaph. qō est ipolc. Esset āt ħ dubitādū: utꝝ lux eēt

corp⁹:ſz de ꝫ in ſequẽti lectiõe dicet. ⁊ Deide cũ dic̃.

¶ Et nõ recte Empedocles: neqꝫ ſi aligs ali⁹ ſic dic̃ q ferat lumẽ ⁊ extẽdat i medio terre: ⁊ ꝓtinẽtis: nos ãt lateat. Hoc eni eſt ⁊ ex̃ eã q̃ i rõne v̄itatẽ: ⁊ ex̃ ea q̃ videtur. In quo eni ſpatio lateret nos. Ab oriente ãt in occidẽs latere: magna qdẽ eſt q̃ſtio.

¶ Improbat aliũ errorẽ. vz q lux nõ eſt defluꝝ⁹ corpis. ¶ Ad cui⁹ euidẽtiã ſciẽdũ q ponẽtes lucẽ eẽ defluxũ corpis ponũt lucẽ mltiplicari i tpe: qr mot⁹ ⁊ defluꝝ⁹ corpis nõ põt eẽ in iſtãti. a deſtructiõe ḡ ꝓntis: cuꝫ lux nõ mltiplicet i tpe: nõ põt eẽ q ſit ꝺfluꝝ⁹ corpis. de hac aũt rõne nõ ponit niſi mediũ. vz q lux nõ mltiplicat in tpe: ſz in iſtãti. ſõ ait q nõ recte dixit emp. ponẽs lucẽ mltiplicari i tpe: neqꝫ ẽt recte ait ſi aligs ali⁹ ſic dixit q lumẽ ferat ⁊ extẽdat ſic̃ ferꝝ ⁊ extẽdit corpus: ita q lux ſit qdã mot⁹ corpis i ſpatio medio terre ⁊ ꝓtinẽtis ſ. terre ⁊ celi: ⁊ ꝫ in tpe: qr ſp defluꝝ⁹ mot⁹ eſt i tpe: nos aũt lateat q ſic mltiplicet i tpe: ⁊ ſ̄bdit q ꝫ eni ponere eſt ex̃ eã v̄itatẽ q̃ rõne cõprehẽdi põt: ⁊ ex̃ ea q̃ vũr ad ſenſũ. nã i quo ſpatio latet nos. ab oriẽte aũt in occ̃us latẽ nos eſt qdẽ mltũ magna qõ ⁊ difficilis ⁊ ẽt ẽ ipoⁱᵉ ponẽ. ¶ Nõᵐ ãt q ponẽtes lucẽ eẽ defluxuꝫ corpis ponũt duo cor⁹ eẽ i eodẽ loco: qr ꝫ poſito illõ cor⁹ cui⁹ lux eſt defluꝝ⁹ eſt ſic̃ cũ diaph. ẽt ꝫ ponẽtes ponũt lucẽ mltiplicari i tpe: qr mot⁹ ⁊ defluꝝ⁹ corpis in iſtãti eẽ nõ põt. ¶ Nõᵐ ẽt aliq̃ mltiplicari i tpe q̃ cũ fiãt in quo ſpatio vũr fieri in iſtãti ut ſon⁹ q mltiplicat in tpe ſi ſit ꝓpinquus ſtati cũ fit vi q audiat: in magno tñ ſpatio ſenſibilr appet qõ mltiplicat i tpe: ut figa a remotis p curiat arborẽ ꝑus videbit ꝑcuſſio 2ª q̃ audiat ꝑcuſſio ꝑ²: q̃re ſi lux mltiplicaret in tpe quo ſpatio poſſet nos latẽ: ſed in tãto ſpatio q̃ſtũ eſt a celo ad terrã ab oriente ad occ̃us nos latẽ eẽt ipoſſibile. ⁊ Deinde cũ dicit.

L.71. ¶ Eſt ãt coloris ſuſceptiuũ qõ ſine color ẽ ẽ: ſoni ãt abſonũ: ſine colore ãt diaphanũ iuiſibile ãt qõ vix videt: ut qõ tenebroſũ ẽ bi⁹ ãt diaphanũ qdẽ eſt: nõ cũ ſit actu diaphanũ: ſed cũ potẽtia. Eadẽ eniꝫ nã qñqꝫ qdẽ tenebra: qñqꝫ aũt lumen eſt.

¶ Remouet quẽdã errore poⁱᶜ circa diaphanuꝫ. poſſet eni gs credẽ q diaph. de ſe eẽt qd coloratũ ul̃ qd lucidũ q̃ neutꝝ uex eſt. nã diaph. neutꝝ hoꝝ hẽt a ſe: ſz ꝫ recipit aliũde. ſõ ait q ẽ coloris ſuſceptiñ qõ ſine colore eſt. ſoni aũt qõ ẽ abſonũ. i. ſine ſono: ⁊ ſubdit q ſine colore ẽ ãt ipꝫ diaph. ⁊ ẽ iuiſibile. iuiſibile dico diaph. qr eſt id qõ vix vi ut vix vi qõ ẽ tenebroſuꝫ. ⁊ addit q diaph. qdẽ ẽ hᵒ⁹. i. eſt qd tenebroſũ: ſz nõ cũ ſit actu diapha. ſz cũ eſt poª. nã eadẽ qdẽ nã diaph. qñqꝫ ẽ tenebra ut cũ eſt ꝑuata luce: qñqꝫ ãt eſt lumẽ: ut cũ eſt luci ꝓiũcta. ¶ Nõᵐ ãt q ſic mã eoipo de ſe dr eẽ iformio: qr aliqñ eſt ꝓiũcta foꝛe: ⁊ aliqñ eſt ꝑuata foꝛe: ſic aer ipſe de ſe dꝫ dici tenebroſus: qr eadẽ nã aeris aliqñ luci cõiũgit aliqñ luce ꝑuat. ¶ Nõᵐⁱ ẽt q qcqd viſu ꝓcipit eſt aliq̃ mõ quid viſibile: ⁊ qcqd auditu cogſcit ẽ aliq̃ mõ qd audibile: ⁊ qr p nullũ aliũ ſenſũ cogſcim⁹ ſilẽtium eẽ niſi p auditũ: ꝺꝫ ſilẽtiũ ad auditũ reduci: ⁊ ſic ſilẽtiũ reducit ad auditũ: ſic ⁊ tenebroſũ reducit ad viſũ eſt ḡ tenebroſũ aliq̃ mõ qd viſibile nõ p ſe: ſz p lucẽ. nã ſic p ſonũ iudicam⁹ de ſilẽtio ut nõ audiẽdo ſonũ dicimus nos audire ſilẽtiũ: ſic p lumẽ iudicam⁹ de tenebra ut nõ vidẽdo lumẽ dicim⁹ nos vidẽ tenebrã. ¶ Nõᵐ ẽt q diaph. dr eẽ iuiſibile ⁊ dr videri ut tenebroſũ. ⁊ ẽt dr vix viſibile. iuiſibile eſt de ſe. vix viſibile eſt: qr vi p aliꝺ: ul̃ dr eẽ vix viſibile: qr aliq̃ mõ reducit ad nãm lucis: vi aũt ut tenebroſum: qr de ſe caret luce.

On oia ãt viſibilia ſũt in luie: ꝫ ſolũ vniuſcuiuſqꝫ ꝓpri⁹ color. Quedã eni in luie qdẽ nõ vũr: i tenebra aũt faciũt ſenſuꝫ: ut q̃ ignea vũr ⁊ lucẽtia. L.72.

¶ Poſtqꝫ phs determinauit de colore ⁊ diaphano. ⁊ de luie. in pte iſta ut dicebat determinat de viſibili inoiato. Circa qõ tria fac̃. qr ꝓ⁰ determinat de hᵒ⁹ viſibili. 2⁰ ait tale viſibile inoiatum eẽ. 3⁰ q̃ddã qõ ſuppoſuerat ꝑbat. 2ª ibi ⁊ Nõ aũt noiata ſũt. ⁊ 3ª ibi ⁊ Hec ãt i tm. ⁊ Dic̃ ḡ q nõ oia aũt viſibilia ſũt i lumĩe: ſz ſolũ vniuſcuiuſqꝫ ꝓpri⁹ color. q̃dã eni in luie qdẽ nõ vũr. in tenebra aũt faciũt ſenſũ. i. ſentiunt ⁊ vũr: ut illa q̃ vũr ignea ⁊ lucentia: cuiuſmodi ſũt q̃rc⁹ putrida noctiluce ⁊ cetera hᵒ⁹. ¶ Nõᵐ ãt q noctiluce q̃rcus putrida ⁊ cetera talia ſũt aliomõ viſibilia q̃ꝫ lucida ⁊ colorata ⁊ ẽt q̃ꝫ diaph. qr diaph, ut ſ. tetigim⁹: de ſe nec hñt lucẽ nec colorez. lucida vo hñt lucẽ: ſz nõ colorẽ. colorata qdez alia ab iſtis hñt colorẽ: ſz nõ lucẽ: ſz ꝫ hñt lucẽ ⁊ colorẽ ⁊ vũr in luie ⁊ i tenebra. i tenebra vũr ſ̄b luce ⁊ appent lucida. i luie vo vũr ſ̄b colore ⁊ apparẽt colorata. ⁊ D. c. d

¶ Nõ aũt noiata ſunt vno noie: ut querc⁹ putride: cornu: capita piſciuꝫ ⁊ ſquame: ⁊ oculi. Sed nulli eoꝝ videt ꝓpri⁹ color: pp quã aũt cãm hec videntur alia ratio.

¶ Ait talia eẽ inoiata vno noie. d. nõ ãt noiata ſũt talia vno noie: talia eni ſũt q̃rc⁹ putride: cornu: q̃rũdã aialiuꝫ capita: ⁊ ſq̃me q̃rũdã piſciũ: ⁊ ocli q̃rũdã aialiũ: ut ocli cati: ſiue ocli muſcipule q i tenebris vũr ſcitillare ⁊ lucẽ: ⁊ ſ̄bdit q nlli aliox vi ꝓpri⁹ color ſup. cũ ſint i tenebris: ⁊ cũ vũr lucẽtia: ſz pp quã cãz ꝫ ſic vũr: ut qr in tenebris nõ vũr ſ̄b ꝓpo colore: ⁊ in luie nõ vũr ſub ꝓpria luce. alia rõ eſt. i. nõ eſt pñtis ſpeculationis.

Dubitaret forte aligs: q̃re ꝫ viſibilia inoiata in tenebris nõ vũr ſ̄b ꝓpo colore ⁊ i luie nõ vũr ſ̄b ꝓpa luce. ¶ Dõz q deteriare de gñatiõe viſibiliũ ut q̃lr gñat lux ⁊ color nõ eſt pñtis ſpeculatiõis: ſz magis ꝓtinẽ vi ad librũ de ſenſu ⁊ ſenſato. ſõ in lra dr q ꝫ oñdẽ eſt alia rõ. in ꝫ eni libro oñdit de ſenſibilib⁹ ut hñt imutare ſenſũ: ſz q̃lr hẽant gñari ⁊ fieri ipe q̃litates ſenſibiles: alia ſpeculationẽ exposcit: at tñ ⁊ ſi ꝫ cure ſit alicui ſcire p ſupi⁹ hita oſtẽdit q̃dãmõ vĩtas q̃ſiti. dicebat eni ſup̃ aliq̃ ꝓticipare nãz lucis mõ vnibroſo ⁊ opaco ⁊ illa ſũt colorata tñ: qr color nõ ẽ niſi q̃dã lux obũbrata: aliq̃ vo ꝓticipãt nãz illa mõ clarо: ⁊ illa ſũt lucida. aliq̃ vo ꝓticipãt hᵒ⁹ nãm mõ aliq̃lr claro ⁊ mõ aliq̃lr opaco: pp qõ in eis eſt uterqꝫ. vz lux ⁊ color. ueniẽtib⁹ eni ex̃tis ad cõpõnẽ ut coiter ponit: ꝓtigit in cõpõne aliq̃ꝫ corpoꝝ diapha. aeris ⁊ lucidũ ignis nõ pfecte obũbrari p opacũ: q̃re i talib⁹ eſt color pp opacũ terre aliq̃lr obũbrãs diaph. aeris ⁊ lucidus ignis: ⁊ ẽ ibi aliq̃lr lux: qr hᵒ⁹ diaph. ⁊ lucidũ ut tactũ, ẽ nõ pfecte obũbrant p opacũ illõ. lux ḡ ũta: qr debil eſt nõ appet i luie: ſz i tenebra. accit eni ꝫ eis ut ꝑ⁽ᵒ²⁾ ait. qõ accit i lucib⁹ puis q̃ nõ apparẽt i luce fortiſz in obſcuro. color vo taliũ nõ vi i tenebris: qr illa lux ꝺbil ñ põt r̃ducẽ meᵐ pfcẽ ad actũ: ut poſſit videri eoꝝ color ſz i luce appet eoꝝ color: ſic i tenebra appebat eoꝝ lux.

Alterius forte dubitaret aligs: q̃re talia non ſũt vno noie noiati. ¶ Dom q viſibile põt ꝓſiderari q̃ſtũ ad illud qõ eſt ibi formale. ⁊ ſic lux ⁊ color ſũt ea in qb⁹ formalr eſt nã illa que eſt motiua viſus. 2⁰ põt ꝓſiderari viſibile q̃ſtũ ad illud qõ eſt ibi mãle. ⁊ ſic ipe res ſunt viſibiles: qr ꝓticipant nãm coloris ul̃ lucis: neutro ãt mõ ꝫ viſibilia ſũt noiabilia vno noie: qr hᵒ⁹ viſibilia nec ſunt colorata tm̃ nec luci

da tm̃: ſed utrũq;. ¶ Rurſus multe ſunt ſpẽs rez gb⁹ ℔ cõpetit. nã querc⁹ putrida: ſquame piſciũ: oculi q̃rũdã aialiũ: ⁊ multa alia ſunt ſic viſibilia. nullo g̃ mõ talia pñt cõpetẽter ℔ vno noie cõprehẽdi. ⌜ Deide. c. d.

L.73 ¶ Hũc ãt itm̃ manifeſtũ ſit: qm̃ qõ qdẽ i lumine videt color eſt. Añ nõ vi ſine lumie hoc eni erat ipſi colori eẽ: motiuuz eẽ ſm̃ actũ diaphani: actꝰ aũt diaphani lumẽ eſt.

¶ Probat qõ ſuppoſuerat. vz colorẽ hoz viſibiliũ non videri ſine lumie. tria g̃ facit: qꝛ p⁰ pbat hoc prõnem. 2⁰ p ſignũ. 3⁰ ex his que dixerat remouet errorẽ demo. 2ª ibi⌊ Signũ aũt hꝰ. ⌋ Jz³ ibi⌊ Nõ eni bñ hoc. ⌋ Dic̃ g̃ qm nũc aũt intm̃ dcm̃ eſt ⁊ manifeſtũ bñ qdẽ color vi i luie. vñ ſine luie nõ vi color. rõ eni hꝰ eſt: qꝛ ℔ erat eſſe ipſi colori. i. ℔ erat nã coloris eẽ motiñ diaph. fz actũ. actꝰ eni diapha. eſt lumẽ. ¶ Mõnᵐ ãt viz rõnis hꝰⁱ i ℔ ꝓſiſtẽ: q qꝛ ut ſ. dicebaf: nã coloris ẽ mouẽ diaph. in actu. diapha. ãt i actu eẽ nõ põt ſine lumie: cũ lumẽ ſit actꝰ ⁊ pfectio diapha. q̃re color ſine lumine nõ poterit mouẽ mediũ. ⁊ p ꝫñs nõ poterit videri. ⌜ Deide. c. d.

¶ Signũ ãt hꝰ mãifeſtũ eſt. ſigs eni ponat hñs colorẽ ſup ipm viſuz: nõ videtur. Sz color mouet diaphanũ puta aerẽ: ab hoc ãt iaz ꝓtinuo exñte mouet qõ ſenſitiuũ eſt.

¶ Probat ℔ idẽ p ſignũ. dc. q mãifeſtũ ſignũ hꝰ eſt q color nõ poſſit videri ſine luie. i. ſine diaph. actu illuiato qꝛ ſigs ponat illõ qõ eſt hñs colorẽ ſup ipz viſuz nõ videbit: fz color mouet diaph. puta aerẽ: ab ℔ ãt aere iaz ꝓtinuo exñte ipi ocko moꝛ ſenſitm̃: ul' ut fz alia ſra mouet q̃ ſentimuſ. i. mouet oclꝫ. ¶ Mõnᵐ aũt q ñ ponat corpꝰ coloratũ ſup oclm: tũc iter oclz ⁊ illõ corpꝰ non põt iterponi diapha. actu illuiatũ. ⁊ ſõ nõ fit viſio: ⁊ qꝛ ſic eſt: ſignũ eſt q ad viſionẽ coloris regrit diaph. illuminatum ſiue lumen. ⌜ Deinde cum dicit.

L.74 ¶ Nõ eni bñ dicit ℔ Democritꝰ: opinatꝰ ſi eẽt uacuũ q mediũ, pſpici utiqz certe: ⁊ ſi formica eẽt i celo. ℔ eni ipoſſe ẽ: patiẽte. n. aliqd ſenſitio fit ipſi vidẽ: ab ipo igr̃ q vi color ipoſſe ẽ. Relingt ãt q a medio: q̃re neceſſe ẽ aliqõ eẽ mediũ. Uacuo ãt fcõ ñ aliqd certe: ℔ oino nihil vi. pp quã qdez igit cãz colorẽ neẽe eſt i lumie videri dcm̃ eſt.

¶ Ex his q̃ dixerat remouet errorẽ Demo. d. q ℔. i. in ℔ nõ bñ dic̃ Demo. q opinatꝰ eſt q ſi id qõ eſt mediũ eẽt uacuũ ꝓſpici utiqz certe poſſet ⁊ ſi formica eẽt in celo ℔ eni eſt ipoſſe: qꝛ ipm videẽ fit patiẽte aliqd ipo ſenſitiuo. i. ipo organo: ſz qꝛ ab ipo colore q vi ipoſſe eſt pati organũ imediate cũ dcm̃ fit ſ. q ſenſibile poſitũ ſ. ſenſuz nõ faciat ſenſuz. relingt aũt q ℔ ſit a medio. q̃re neceſſe eſt aliqd eẽ mediũ. uacuũ aũt facit q nõ ſolũ non aliqd certe videbimꝰ: ſz oino nihil videbit. addit autẽ mediũ epſlogi q pp quã qdẽ igr̃ cãm colorẽ neẽe ẽ videri in luie dcm̃ eſt. ¶ Mõnᵐ ãt fz Lõmẽ. q in oi viſione ⁊ in oi paſſiõe facta in ſenſu eſt ibi tria dare. vz aliqd qõ eſt ibi tãgẽs ⁊ nõ tactũ. i. mouẽs ⁊ nõ motũ: ut obm: aliqd vo qõ eſt tactũ ⁊ nõ tãgẽs. i. qõ eſt motũ ⁊ nõ mouẽs ut organũ. 3ᵐ ãt eſt tãgẽs ⁊ tactũ ut mediũ qõ ẽ mouẽs ⁊ motũ. oz eni q ñ ꝺbeo vidẽ colorẽ q cõtinuet aer ſiue alib coꝛꝰ diaph. a corᵉ colorato uſqz ad oclz. corpꝰ g̃ coloratũ mouebit aerẽ. ab ℔ ãt aẽ ꝓtinua touſqz ad oclz mouebit oclꝫ: q̃re ſblato medio nõ erũt ibi q̃ regrũt ad viſũ: ⁊ p ꝫñs nõ erit ibi vlio. ⌜ D. c. d.

¶ Ignis ãt i utrlſqz vi: ⁊ i tenebra: ⁊ i luie: ⁊ ℔ ex nẽcitate. ⌜ Diaphanũ. n. ab ℔ lucidũ fit

¶ Hec eſt 5ª pꝰ diſa q̃ totũ ꝑcedẽs: in qua ut dicebaf de termiat de viſibili qõ eſt ignis. Circa qõ duo facit: qꝛ p⁰ facit qõ dcm̃ eſt. 2⁰ qꝛ ſupⁱ dixerat q viſibile poſitũ ſupra viſuz nõ facit ſenſuz: cũ ℔ ſit cõe oi ſenſui: oñdit eãdẽ rõnẽ eẽ in aliis ſenſibꝰ ibi⌊ Eadẽ aũt rõ. ⌋ Dic̃ g̃ q ignis ãt vi i utrlſqz: in tenebra: vz ⁊ in lumie. ⁊ ℔ ex nẽcitate: qꝛ diaph. fit lucidũ ab ℔. i. ab igne. ignis g̃ qꝛ hẽt lucẽ aliq̃ mõ fortẽ põt videri in lumie. Rurſus qꝛ põt facẽ diapha. in actu poterit videri in tenebra. vide bit g̃ in utrlſqz. i. in lumie ⁊ tenebra. ⌜ Deide cũ dicit

¶ Eadẽ ãt rõ ẽ de ſono ⁊ ò odore: nihil. n. ipoꝛ tãgẽs ſenſitm̃ fac̃ ſenſũ. Sz ab odoꝛ qdẽ ⁊ ſono media mouẽte: ab ℔ ãt ſenſitiuoꝛ utrũq;. Cũ ãt ſup ipz ſẽſitm̃ aliqs apponit odorãs: aut ſonãs: neq; vnũ ſẽſũ faciet. De tactu ãt ⁊ guſtu hz ſe ſilr: nõ ãt vi: pp quã aũt cãm poſterꝰ erit manifeſtuz. L.75

¶ Oñdit eãdẽ rõnẽ eẽ in aliis ſenſibꝰ ⁊ in viſu: qꝛ ſic in viſu regrit mediũ: ⁊ ſic viſibile poſitũ ſupꝰ oclz nõ fac̃ ſenſũ. ſic ⁊ in aliis ſenſibꝰ regrit mediũ: ⁊ in eis ſenſibile poſitũ ſupꝰ ſenſũ nõ fac̃ ſenſũ. tria g̃ fac̃: qꝛ p⁰ ait eandẽ rõnez eẽ in aliis ſenſibꝰ ⁊ in viſu. 2⁰ deteriat de me⁰ alioꝝ ſẽſuũ. 3⁰ q̃ddã qõ ſuppoſuerat ꝑbat. 2ª ibi⌊ Mdediũ ãt. ⌋ Jz³ ibi⌊ Uidem eni aialiũ. ⌋ Dic̃ g̃ q eadẽ rõ eſt de ſono ⁊ de odore ſup. q eſt in viſu: qꝛ ſic̃ viſibile tãgẽs viſũ nõ fac̃ viſionẽ ſic nihil ipoꝛ tãgẽs ſenſitm̃ fac̃ ſenſũ: fz ab odore qdẽ ⁊ ſono mouent p⁰ media. ab ℔ aũt medio imutato mouet utrũq; ſenſitm̃. i. utrũq; organũ. vz audit⁹ ⁊ odorat⁹: fz cũ ſupꝰ ipm ſenſitm̃ aliqs apponit odorãs addit ſonãs: neq; vnũ. i. nullũ ſenſuz faciet: ⁊ ſ dit q de tactu aũt ⁊ guſtu hẽt ſe ſilr: non tm̃ vi. i. nõ appet: fz pp quã cãz ℔ ꝓtigit poſterꝰ erit manifeſtũ. ¶ Notãdũ aũt q i tãgẽdo ⁊ guſtãdo vi q ſine medio ſentiam⁹: nõ tm̃ eſt ita: imo ⁊ i his ſenſibꝰ eſt dare mediũ diſtictũ ab orgão. nã ut J. dicef i ipſis ſe hẽt neruꝰ ut organũ ⁊ caro ut mediũ: q̃re in tactu ⁊ guſtu ſilr ſe hẽt ſic̃ in viſu: qꝛ ſic̃ tu vides p oculũ mediãte aere. ita tu tãgis ⁊ guſtas p neruũ mediãte carne. hoc tm̃ poſterꝰ magis eſt manifeſtũ. ⌜ Deinde cum dicit.

¶ Mediũ aũt ſono qdẽ acr eſt. Odori aũt inoiatũ eſt. Loꝭ enim quedã paſſio eſt ab aere ⁊ aq̃: ſicut diaphanũ colori: ſic eſt hñ ti odorẽ qõ eſt in utrlſqz his. L.76

¶ Deteriat de medio alioꝝ ſenſuũ. uez qꝛ nõdũ manifeſtũ ẽ de me⁰ tactꝰ ⁊ odoratꝰ ⁊ guſtꝰ nõ determiat de hꝰ me⁰: ſz de me⁰ auditꝰ. dic̃ g̃ q mediũ ãt ſono ẽ aer. odori ãt mediũ eſt inoiatũ. ẽ eni qdã coꝭ paſſio ab aere ⁊ ab aq̃ ſic̃ diaph. erat meᵐ colori: qõ diaph. repiebat i utrlſqz. i. i ſupceleſtib⁹ ⁊ i his iferioribꝰ: ſic hñti odorẽ eſt mediũ qõ i his utrlſqz. vz aere ⁊ i aq̃. ⌜ Deiñ. c. d.

¶ Uidem eni aialiũ aq̃tica hic odoris ſenſuz: ℔ hõ qdẽ ⁊ pedibꝰ ãbulãtiũ: q̃cũq; reſpirãt ipoſſia ſũt odorare niſi ſint reſpirantia. Cauſa aũt de his poſterius dicef.

¶ Probat qõ ſuppoſuerat. dixerat eni q mediũ i odoratu erat aliqd cõe aeri ⁊ aq̃. ℔ ãt ꝑbat p ℔ q ñ ſolũ odorãt aialia exñtia i acre: ſz ẽt aialia aq̃tica: dixit tm̃: qꝛ aq̃tica odorãt nõ reſpirãdo: gradiẽtia vo reſpirãdo. ideo ait: q aq̃tica de nũo aialiũ hic vũr odoris ſenſũ: ſz hõ qdẽ ⁊ quecũq; ſunt de nũo ambulãtiũ pedibꝰ reſpirãt cũ odorãt. ⁊ iposſibilia ſunt odorare niſi reſpirãtia. cã aũt de his: q̃re ſic accidat dicef poſterius.

Dubitaret forte aliqs: utꝝ lux sit corp⁹. ⁊ vi q sic. dicimus enī q radij se itersecāt: sed hoc vi eē ꝓpriū corpoꝝ. ḡ ⁊c. ¶ Ꝑ. uolūt lo quētes in scia de aspectib⁹ q ex ꝓfricatione radioꝝ re sultat calor: ⁊ aliqñ accēdit ignis: sed ꝓfricare se non est nisi corpoꝝ. ergo ⁊c. ¶ Jn ꝯriū est pbs. Dōz q lux q̄drupliʒ compat ad aerē uel ad aliud corpus diapha. pp quā q̄druplicē compationē assumē possum⁹ q̄tuoz rōnes. pbātes lucē nō eē corpus. ꝓmo enī lux sīue lumē est act⁹ ⁊ forma diapha. 2° lumē est sil'cū corpe diapha. qz act⁹ sil'est cū eo cui⁹ est act⁹: ⁊ forma sil'hēt eē cū pio pria mā. 3° lux aliqñ sepat a diapha. ꝙtingit enim dia pha. aliqñ ꝑuari lumine sic ꝙtingit aliqñ māz ꝑuari ⁊ expoliari sua forma. 4° lux in iltāti se multiplicat per ipm diapha. h aūt q̄tuoz repugnāt ipsi corpi. nā corp⁹ nō hēt rōnē act⁹ ⁊ forme: sed magis hz rōnē sbi ⁊ māe: q̄re eoipo q lux est qdā act⁹ ⁊ qdā hit⁹ corpis diapha. rō lucis est alia a rōne corpis. ¶ Rursuz nullū corpus pōt eē sil'cū alio corpe: q̄re eoipo q lux sil'est cū corpe diapha. opz lucē nō esse corpus. ¶ Amp. ꝑuatio ꝯriat forme: nō aūt ꝯriat māe ul'sbo: sed vnū ⁊ idez sbm aliqñ est ꝯiunctū forme: aliqñ ꝑuationi. tenebra ḡ ⁊ ꝑuatio eoꝝ q̄ sunt in corpe nō ꝓpe opponīt corpi: sed opponīt forme uel hitui in corpe exñti: q̄re eoipo q luci opponīt tenebra ⁊ ꝑuatio. opz lucē nō eē corpus: sed eē aliqd in corpe. est eni qdā act⁹ ⁊ qdā hit⁹ corpis. 4ª aūt rō ad h idē sumīt ex 4° ꝙditiōe: qz nullū corp⁹ mouet in iltāti: lux aūt se multiplicat in iltāti. ḡ nō est cor pus. he aūt q̄tuoz ꝙditiōes p ordinē sunt tacte supius in textu. dictū eni fuerat supᵖ. q lux erat act⁹ ⁊ hit⁹ corporis diapha. ex q̄ fuit supta rō pᵐ. 1° dicebat ibidē q duo corpa nō pōt eē sil: ex q̄ sūebat rō 2°. 3° dicebat ibi q lumē videbat eē ꝯriū tenebre: ⁊ tenebra erat ꝑuatio ei⁹: ex quo sumebat rō 3ª. 4° dicebat ibidē q lux nō ex tēdit se ul'nō multiplicat se ab oriēte in occidēs i tpe: sed in iltāti ex q̄ sumebat 4ª rō. ¶ Aduertēdū tū q lo cuti sumus de luce ⁊ lumīe nō distīguēdo iter hoc ⁊ il lud: tū si uellem⁹ distīguē dicē possemus q hec q̄tuoz vz lux lumē radi⁹ ⁊ splēdoz sic dīnt: qz lux dī ut est i p prio fonte sīue ut est in corpe lucido. lumen dī ut est in medio sīue ut est in corpe diapha. radi⁹ vo dī ut multi plicat in directū. sed splēdoz dī ut reuerberat a corpe terso ⁊ polito. qual'cūq; tū loq̄mur de luce ul'de lumi ne nō possum⁹ dicē q sit corpus: sed q sit aliqd in cor pore. qđ vo dicebat in ꝯriū q radij se itersecāt: uel qz radij ꝓfricant adiuicē ut coītes dī locutio metaphoᶜᵃ dūr eni radij se itersecare: qz multiplicāt se p medium sm lineas se itersecātes: sic ēt ⁊ alie forme se possent i tersecare: ut si fieret albedo in corpe sm lineas se itersc cātes: ul'si h mō hiet eē in corpe quecūq; alia forma p quādā metaphorā dicē possem⁹ q illa foꝛa se itersecaret. dūr ēt radij se ꝓfricare: qū sic reflectunt q radi⁹ re flex⁹ ꝓpiquus est radio icidēti. h āt: ut pz: saluare pos sum⁹ absq; eo q ponam⁹ lumē ul'radiū eē corpus.

Ulterius forte dubitaret aliqs: utrū lux sit in medio itētionalr ul'realr. ⁊ vi q re alr: qz forma itētionalis ut vi nō denoiat: sed a luce q̄ est in medio dī acr illuminat⁹. ḡ lux illa hēt eē i medio realr. ¶ Ꝑ. q̄ hūt solū eē itētionale nō faciūt trāsmu tationē nālē: sed radij corpoꝝ supcelestiū vident trās mutare totā nām iferiorē. ḡ ⁊c. ¶ Jn ꝯriū est: qz foꝛa realis nō vi fieri ⁊ tolli in iltāti: lux vo fit ⁊ tollit in i tāti: ḡ nō hēt eē reale. ¶ Dōm de h eē uarias suias. nā qdā pp rōnes tactas ꝙcedūt lumē eē realr in aere. pos sum⁹ tū duplici via oīdē lucē illā quā videm⁹ eē in aere nō realr sed itētionalr. multiplicat enī se lux a corpe lumioso p mediū usq; ad organū visus. vna ḡ via dcla rādi ꝓpositū sumet ꝑut lux compat ad organū visus. alia vo ꝑut cōpat ad aerē sīue ad mediū. pª via sic pz. nā ut dicebat supᵖ: h est cōe oi sensui q sensibile positū supra sensuz nō facit sensuz. oculus enī nō pōt imutari imediate ab obo reali: qz tūc sensibile positū supra sen suz faceret sensum: q̄re opz q obm reale ꝓmo imutet i tētionalr mediū: ⁊ mediū sic imutatū imutet organū. erit itaq; lux itētionalr in medio. ualet aūt ad h illud qđ ifra dicet de oi sensu: q est susceptiuus spēcrum sine mā. nā imutatio mālis ⁊ realis nō facit sensuz: sed im mutatio itētionalis. lux ḡ ut imutat organum ⁊ ut est rō videdi imutat ipm itentionaliter: ⁊ qz eodem mo do imutat mediū ⁊ organum: est lux in medio itēti onaliter: nō igit est via ad euadēdū quō lux ista que est rō videdi nō hēat eē in organo ⁊ in medio itētionalr. Sed dicet aliqs q post hāc imutationē itētionalē per quā fit sensus est dare imutationē realē p quā fit alte ratio. Nā lux alterat ⁊ sentit. ut alterat imutat realr. ut sentit imutat itētionalr: sed cū sic dicēte nō eēt ꝙce dēdū: qz nō loquim⁹ de luce nisi ut vi ⁊ sentit. si āt al'accipiat lux equocat in uoie. ¶ 2ª via ad oīdēduz hoc idē sumit ex pte ipsi⁹ medij sīue ipsi⁹ aeris. nā mā istoꝝ iferioꝝ ⁊ superiorū in h differt: qz mā ibi ꝑficit forma cōplēte totum appetitū materie ⁊ nō hūte ꝯriuz. hoc aūt perficit forma hūte contrariū ⁊ nō cōplēte totum appetitū: qđ satis declarat ex eoꝝ motib⁹. nā mot⁹ sup celestiū q est circularis est mot⁹ nō hūs ꝯriū: ut ꝑbat i p° celi ⁊ mūdi. mot⁹ vo iferioꝝ istoꝝ q est rect⁹ ut ibidē oīdit est hūs ꝯriū: q̄re cū nā diffūdat p cōpationez ad motū: ut pz ex 1° phi⁹. nā celestis nō hēbit ꝯriū: ⁊ forme in ea recepte carebūt ꝯrietate: sed nā hic iferius hē bit ꝯriū: ⁊ forme in ea recepte hēbūt ꝯrietatē. dīc qđ q aliq̄ forma realis recipiat in nā hūte ꝯriū: ⁊ ei nihil ꝯriet est dicē oppositū in adiectoꝝ. cuz oē qđ recipit in aliq̄ recipiat in eo sm modū rei recipientis: ⁊ non sm modū rei recepte. lumē. aūt in aere: qz nō hēt ꝯriū: qđ satis declarat ex eo qđ se multiplicat in iltāti nō hēbit eē reale: sed itētionale. nō est eni itelligibile q lumē re cipiat in nā hūte ꝯriū ⁊ hēat eē reale. ⁊ tū ꝯrietate ca reat: opposita aūt his nō est difficile soluē. nā cū dī q forma itētionalis nō denoiat. dici pōt q itētio si sit de bilis forte nō denoiabit: tū si sit fortis denoiat ut si ra dij solares trāscūt p vitrū coloratū in terra uel in aliq̄ pte opposita. apparebit talis color q̄lis inuenit in vitro ⁊ apparebit. tūc terra crocea ul'viridis sm colorē vi tri: ille itaq; color deriuat⁹ p solares radios denoiabit nō obstāte q hēt eē itētionale. pbs tū in ca°illo. q aūt nō sit sensus: largi⁹ logt in hac mā. ꝙcedit' eni visionez qđāmō coloratā esse. cōstat aūt q color in visu nō hēt eē nisi itētionale: q̄re si sm pbm possim⁹ ꝙcedē visionē coloratā eē: opz q ab itētione coloris dicat aliqd colo ratū. fiet itaq; denoiatio nō solūz sm eē reale: sed ēt sm itētionale: poterit ḡ aer dici lucidus ul'illuminat⁹ q̄uis lumē in ipo hēat itētionale eē. qđ vo addebatur de trāsmutatiōe: qz q hēt itētionale eē nālē trāsmuta tionē nō efficit in sequēti q̄ne lucidius dissoluet.

Ulterius forte dubitaret aliqs. utrū lux in so le sit vtus actiua ci⁹. ⁊ vi q nō: qz vtus actiua trāsmutat realr. lux aūt ut dcm est hēt eē in medio itētionalr. ḡ ⁊c. ¶ Jn ꝯrium est: qz tota sūia de aspectib⁹ vi in h sustētari. q sm diūsitatē radioꝝ reflexiōis ⁊ icidētie fiat maioꝝ ⁊ minoꝝ ignitio in istis inferioribus qđ nō eēt nisi mediātib⁹ radijs: ⁊ ꝓpīo mediā te luce fieret realis trāsmutatio in istis inferioribus: sed si illud qđ realr trāsmutat est vtus actiua. opz q lux so lis vtutē actiuā denoiet. ¶ Dicēdū q de quinto pos semus facilr euadē dicēdo q lux in medio hēt eē intē tionale. ⁊ per hoc intētionale esse sm nām nō fit realis transmutatio: sed aliud ꝙiunctum est illi intētioni a q̄ h iferiora realiter trāsmutant sicut ponit exēplū pbus de tonitruo. dicēs q tonitruū scindit ligna: sed h non

facit tonitruũ: qz ſonus: ſed rõne mot⁹ qui eſt ei anne-xus ⁊ ꝓiũct⁹. dici itaq; poſſet q̃ ſic ſil' cũ ſono hẽt eſſe mot⁹ a q̃o fit trãſmutatio realis: ita ſil' cũ luce a vtute ſolari fit aliq̃ realis trãſmutatio in ſpa actiox ⁊ paſſiuox. ſ̃t illius tñ ſpeculãtes dicẽ poſſumus q̃ que diuidunt in iferiorib⁹ in ſupiorib⁹ vniunt: ut que diuidunt in corpe vniunt in aĩa: que diuidunt in aĩa vnitur in itelligẽtia: que diuidunt in intelligẽtia iferiori vniunt in ſupiori: ⁊ que ulr diuidunt in reb⁹ cãtis vniunt in cã p⁹: ⁊ qz ſic ulr videm⁹ uerũ eẽ q̃ que diuidũtur in iferiorib⁹ in ſupiorib⁹ vniunt: dicẽ poſſumus q̃ que diuidunt in iſtis iferiorib⁹ vniunt in celo. videm⁹ aũt q̃ in reb⁹ corpalib⁹ diũſe forme pticulares ⁊ ſigna te repiunt. que ḡ in iſtis iferiorib⁹ hñt eẽ diũſus vniuntur in itellectu ul' in aĩa: qz in itellectu nõ hñt eẽ diũſe forme pticulares: ſed qcqd itell's itelligit: itelligit per ſpẽs abſtractas ab hĩ ⁊ nũc. ¶ Rurſus itelligẽtie itelligũt per ulriores ſpẽs q̃ itell's noſter. que ḡ diuidunt intellectu nr̃o vniunt in itelligẽtia: ⁊ qz itelligẽtia ſuperior hẽt pauciores ſpẽs ⁊ ulriores q̃ iferiores que diuidunt i itelligẽtia iferiori vniunt in ſupiori. De⁹ aũt ipe qui p ſuã eẽntiã oia cognoſcit: ⁊ in cui⁹ eẽntia oẽs pfectiões vniunt que hñt diũſus eẽ in alijs vniunt in eo. q̃re ſi h̃ eſt ulis maxia ut dicebat q̃ que diuidunt i iſtis iferiorib⁹ vniunt in ſupiorib⁹: hñ dcm̃ eſt q̃ que diuidunt in iſtis corpib⁹ vniunt in celo. videm⁹ aũt in iſtis corpib⁹ q̃ qlitates actiue: ut calliditas ⁊ frigiditas trãſmutãt mãm realr. qlitates vo viſibiles ut albedo ⁊ nigredo trãſmutãt itẽtiõaliter. nix ḡ qz frigida eſt trãſmutat aerẽ realr: ſed qz alba trãſmutat ipm itẽtionalr per aliã ḡ qlitatẽ trãſmutat itẽtionalr. ⁊ per aliã realr Sol vo ⁊ ſupceleſte corp⁹: qz eſt altior iſtis iferiorib⁹ hẽt illa per vnã qlitatẽ ⁊ per vnã formã: que hñt h̃ iferiora per plures qlitates ⁊ per plures formas. iſta enim iferiora per aliã ⁊ aliã qlitatẽ imutãt viſus ⁊ tactum: ut nix p frigiditatẽ imutat tactũ: per albedinẽ viſum: ſed ſol per vnicã ſuã qlitatẽ calefacit aerẽ ⁊ imutat tactũ ⁊ illumiat ipz ⁊ imutat viſus. lux ḡ in ſole põt dici vtus actiua el⁹: ⁊ vtus actiua ſolis lux noiari põt: non tñ eſt pp hoc dcm q̃ lux in medio hẽt eẽ realr: qz vtus actiua ſolis: ut illumiat: trãſmutat itẽtionalr: ſz ut calefacit: trã ſmutat realr: pp qd̃ calor erit i medio realr: ſed nõ lux: vnica itaq; vtus ſolis multos effect⁹ hẽt in hec iferiora: qz ea calefacit ⁊ illuiat: uerũtñ qz ſupceleſtia cũ iferiorib⁹ magis coicant in qlitatib⁹ viſibilib⁹ q̃z in alijs. lz illa vtus actiua ſolis poſſit dici formalr lux: nõ tñ põt dici formalr calor: ſed effectiue tñ: qz in qlitatib⁹ tãgibilib⁹ hec iferiora cũ ſupiorib⁹ formalr coicare nõ pñt. illa itaq; vtus ſolis aliq̃ mõ eſt nobis noiabilis ut illuminat ⁊ imutat viſus ⁊ trãſmutat intẽtionalr: neſcimus tñ eã ꝓpe noiare ut calefacit ⁊ imutat tactũ ⁊ trãſmutat realr. qliter aũt fieri poſſit q̃ qlitates tãgibiles trãſmutãt realr: cũ hoc ſit cõe oi ſenſui q̃ ſit ſuſceptiuus ſpẽrũ ſine mã: infra dicet: nunc aũt in tantũ dcm̃ ſit q̃ qlitates viſibiles trãſmutãt itẽtionaliter: tãgibiles vo trãſmutãt realr: ⁊ q̃ hec iferiora facilit̃ p plures qlitates: ſol facit p vnicã vtutez: ſiue per vnicã qlitatez. vtus enĩ actiua ſolis calefacit aerem ⁊ trãſmutat realr ⁊ illumiat ipm: ⁊ trãſmutat itẽtionaliter. tñ ut ſupra dicebat: nõ pp hoc debemus ꝓcedere q̃ lux ſit realr in medio: ſed q̃ calor: qz nõ trãſmutat realr aer ut illumiat: ſed ut calefit ⁊ ut ignif. que autẽ oba ſunt ꝓtra ꝓfata ſoluta ſunt per iam dicta.

L.77 n

Tunc ãt ꝑmuz de ſono ⁊ olfatu determinem⁹. Eſt aũt duplex ſonus. hic q̃dã enĩ actu qdẽ: ali⁹ aũt potentia. Alia enim nõ dicimus habere ſonuz.

¶ Poſtq̃z pbus determiauit de viſibili: in pte iſta determinat de audibili. Circa qd̃ duo facit: qz p⁹ determiat de ſono ulr. 2⁹ determiat de q̃dã ſpe ſoni que dr nox ibi ⌊ Nox aũt eſt ſonus. ⌋ Circa p⁹ tria facit: qz p⁹ determinat de ſono qd eſt: ⁊ quõ hẽt gĩari. 2⁹ determiat de eo, put hẽt imutare medĩũ ⁊ organũ. 3⁹ determiat de ſono q̃tũ ad diias ei⁹. 2ª ibi ⌊ Vacuũ aũt recte dr. ⌋ 3ª ibi ⌊ Dicẽ aũt ſonãtiũ. ⌋ Circa p⁹ tria facit: qz p⁹ ꝓtinuat ſe ad dicẽda. ⁊ oñdit quot modis põt accipi ſonus. 2⁹ qd̃ dixerat manifeſtat p exẽpla. 3⁹ determiat de ipa gñatiõe ſoni oñdẽs qlr hẽt gĩari ⁊ fieri ſonus. 2ª ibi ⌊ Vt ſpongiã ⁊ lanã. ⌋ 3ª ibi ⌊ Fit ãt qd ſm actũ. ⌋ Dicit ḡ q̃ nũc aũt ſup. poſtq̃z determiauim⁹ de viſu: p⁹ determinemus de ſono ⁊ de olfatu. ⁊ de ſono ſup. puſq̃z de olfatu: ⁊ ſhdit q̃ eſt aũt duplex ſonus: qz h̃ gdez eſt act⁹ qdã: qz aliq̃ hñt ſonũ in actu: alius aũt eſt ſonus in potẽtia. alia enĩ nõ dicim⁹ hẽ ſonũ ſup. neutro mõ ¶ Notãm aũt pbm innuẽ in lra talẽ diſtictionez q̃ aliq̃ hñt ſonũ in actu aliq̃ in po⁸: aliq̃ neutro mõ: ul' qd̃ idẽ eſt in aligb⁹ eſt ſonus formalr ⁊ in actu: in aligb⁹ vo in po⁸ ⁊ vtute. in aligb⁹ gdẽ nullo mõ. Deide cũ dicit.

¶ Vt ſpongiã: lanã: ⁊ pilos. Quedã autez hñt ut es: ⁊ quecũq; plana: ⁊ lenia ſũt: q̃ñ poſſunt ſonare. Hoc aũt eſt ipſius medĩj: ⁊ auditus facere ſonum actu.

¶ Qd̃ dixerat manifeſtat per exẽpla. d. ut ſpõgiã ⁊ lanã ſup. dicimus eẽ talia que nullo mõ hñt ſonũ. quedam enim q̃ñ põt ſonare hñt ſonuz in potẽtiaut es: ⁊ quecũq; ſunt lenia ⁊ plana. ⁊ ſhdit q̃ hoc aũt qd̃ eſt facẽ ſonũ actu eſt ipſi⁹ medĩj ⁊ audit⁹. mediũ ḡ ⁊ organum auditus hẽt ſonũ in actu. cor. dura ut es ⁊ argẽtũ hñt ipm in po⁸. mollia vo ut lana ⁊ ſpongia neutro mõ.

Subitaret forte aligs in q̃ ſit ſonus tanq̃z in ſho: ⁊ vi q̃ ſit in corpe ſonãte. nã in eo eſt ſonus qd̃ eſt audibile ul' qd̃ audiť: ſed ipz corpus ſonãs dr audiri. dicimus enĩ nos audire cãpanaz ul' timpanũ. ḡ in talib⁹ hẽt eẽ ſonus. ¶ ℞. cuz aliq̃d eſt in po⁸ ad aliud: ſi illud fiat in actu erit in eo tanq̃z i ſho: ut ſi corpus aliq̃d eſt in po⁸ ad motũ ſi mot⁹ ille fiat actu erit in illo corpe tanq̃z in ſho: q̃re cuz in cre: ⁊ in alijs corpib⁹ duris ſit ſonus in po⁸. ſi fiat ſonus in actu erit in eis formalr ⁊ tanq̃z in ſho. ¶ Jn q̃rũ eſt pbz in lra q vult q̃ hic ſonũ in actu: ⁊ per q̃s hic ipm formalr ſit ꝓpriũ ipſi⁹ medĩj: ⁊ ipſi⁹ audit⁹. ſonus ḡ formalr nõ eſt in ipo cre nec in argẽto ſonãs: ſed eſt in aere uel in ipo organo auditus. ¶ Dcm q̃ ſonus uel eſt ipſa fractio corpis rarefactibilis ⁊ ꝓdẽſabilis: ul' eſt aliqd inſepabilr annexũ h⁹¹ fractiõi. ꝓſtat aũt q̃ fractio nõ eſt in corpe frãgẽte: ſed in fracto. corpa ḡ ſolidaſe adiuicẽ pcutiẽtia ⁊ faciẽtia ſonũ inouẽt ⁊ frãgũt aerẽ. fractio itaq; ſic in ſho eſt in aere: nõ in illis corpib⁹ duris q̃re ⁊ ſonus formalr ⁊ ut in ſubo erit in aere ſiue in ipſo corpe rarefactibili ⁊ ꝓdẽſabili. dicemus ḡ q̃ ſic ſanitas que eſt adeq̃tio hũor formalr ⁊ ut in ſho eſt in ipſo corpe aialis: ſiue in ipſis hũorib⁹: vtualr aũt ⁊ ut in cã eſt in ipo cibo ul' in ipa potiõe: ſic ſonus formalr ⁊ ut in ſho eſt in ipo aere: vtualr aũt ⁊ ut in cã eſt in corpibus duris ⁊ leuib⁹ frãgẽtib⁹ ⁊ expellẽtib⁹ aerẽ. dicet itaq; cib⁹ aligs hñ ſanus ul' potio hñ ſana: nõ q̃ aligd ſanitatis formalr ſit in cibo ul' in potiõe: ſed ꝓ tãto hoc dicẽtũ eſt: qz illi cibo ul' potioni cõpetũt hñ hũores eq̃re. ⁊ hñ ſanitatẽ efficẽ. ſic dicet argẽtũ ul' es: ul' cãpana ul' chorda ul' aligd taliũ hñ ſonãs: non q̃ ſonus ſit in eis formalr: ſed qz talia hñ põt frãgẽ ⁊ monẽ aerẽ: qd̃ faciẽdo cãnt ⁊ efficiũt ſonũ: qd̃ aũt obijciebat q̃ dr campana aliq̃ hñ audibilis: ⁊ es aliq̃d hñ audibile plana eſt ſolo. nam aligd hñ audibile dici põt: ul' qz in ſe formalr

hēt ſonū bñ mouentē auditu3 . ⁊ ſic aer bñ tract⁹ ⁊ bñ mot⁹ eſt bñ audibilis . Rurſus põt dici aliqd bñ audibile nõ qr in ſe hēat formal'r talē fractionē ⁊ talē ſonū ſed qr bñ cāt ⁊ efficit ip̄3. qđ vo addebaſ de hūte ſonū in po⁹ exponiſ a magis. q aliqua dicunt ſonare: qr hūt ſonū in po⁹: ut cāpana dī aliqū q bñ ſonat q̄uis certe actu nõ ſonet: ſed dī talis eē: qr põt bñ ſonare. ℔ aũt l3 ſit q̄dā vītas: nõ tñ vī ire ad mētē phī . vī enī phūs pro eodē accipe hīc ſonū in actu qđ hīc ip̄3 formal'r: ⁊ hīc ip̄3 po⁹ qđ hīc ip̄3 vtute ⁊ cāl'r in cāpana. g̃ nl' in ere eſt ſon⁹ in po⁹ ſic aliqd eſt in po⁹ agētis: qr agēs põt illud efficē: ſic ⁊ ſonus eſt in po⁹ cāpane: qr cāpana põt ſonū facē. ⁊ hec vī eē itentio phī dicē tis q̄ es ⁊ q̄cūq3 cor⁹ plana ⁊ leuia hūt ſonū ī po⁹: qr põt ſonare. i. põt ſonū efficē ⁊ cāre: q̄re ſic aliqd hēt ſanitatē formal'r ⁊ in actu ut corp⁹ aialis qđ ſanat: aliqd vo hēt eā cāl'r ⁊ vtual'r ut cib⁹ q ſanat. aliqd aũt neutro mõ ut id qđ nec ſanat nec ſanat: ſic aliqd hēt ſonū i tactu ⁊ formal'r ut aer q frā git: aliqd vo hēt ip̄3 vtual'r ⁊ cauſal'r ut es ul' aliqđ cor pus planū ⁊ lene qđ frāgit aerē. aliq̄ vo neutro mõ ut cor⁹. mollia ut ſpongia ⁊ lana que nec ſic frāgūtur ut in eis ſit ſonus formaliter nec ex eo⁹ pcuſſione ſic frā git aer: q̄ poſſint ſonum efficere uel cauſare.

Alterius forte dubitaret aliq̄s: utr̄ in corp⁹ mollib⁹ poſſit eē aliq̄ mõ ſon⁹. ⁊ vī q nõ: qr ut patet per tā dicta talia neutro mõ hūt ſonu3.

¶ ℞. ad hoc idē facit text⁹ phī dñtis. qđā hīe ſonū in po⁹. qđā in actu. qđā vo nõ hīe ſonū: ⁊ ponit exēplū de corporib⁹ mollib⁹ ut de lana ⁊ ſpongia . ¶ In ꝟrīū eſt qr aliq̄ cor⁹ mollia ſunt que ſi diuidant ⁊ ſcidant ſonū facīūt: ut patet de ſciſſura pānī. ¶ Dō3 q̄ ꝟ3 tā dicta vī fieri dubiū in q̄ſito. utr̄ in corp⁹ mollib⁹ uel ēt in corporib⁹ duris poſſit eē ſon⁹ formal'r . nā ſi ſonus eſt aliqd ānexū fractiõi: ꝓtigit ipa cor⁹ dura frāgi ⁊ facē ſonū: ⁊ ēt mollia ꝓtigit frāgi ⁊ habē ſonū. nõ enī ſolū pānus ſciſſus qui eſt qd molle: ſed etiaz lignū fractū qđ eſt qd dur̄ facē ſonū: q̄re cū fractio ſit formal'r in ligno fracto. ⁊ ſciſſura i pāno ſciſſo ē i eis formal'r ſonus. Sciēdū g̃ ex fractiõe ſic fieri ſonū: qr nā nõ patiſ uacuū: imo cum ſit triplex tract⁹ a cal'o ⁊ a uacuo a tota ſpe. tractus a uacuo. i. tract⁹ ne ſit uacuū ꝑm Aui. eſt fortior ceteris dī enī adeo eē fortis talis tract⁹: ⁊ adeo nām abhorrē uacuū q̄ ſi fieret uacuū ⁊ nõ poſſet p aliđ repleri: q̄ tra herēt celū ad replēdū illđ: ut Aui. inuit: p quā aũt nāz fieret ille tract⁹ in editiõib⁹ q̄s fecim⁹ ſup 4° phī in c° de uocuo diffuſi⁹ dixim⁹. in põt aũt ſcire ſufficiat h⁹ tractū uehemētiſſimū eē: cū g̃ ſcidit lignū ul' pānus ul' aliqđ tale corp⁹: qr ptes corpis ſciſſi uelociter apiunt ne ſit ibi uacuū vn diq3 trahit ⁊ ꝓcurrit aer: ex q̄ tractu ⁊ ꝓcurſu uelociter facto ptes aeris adiunctē ſe collidūt ex q̄ collīſiõe gñaſ ſon⁹: ⁊ ide eſt q ꝟ3 aliū ⁊ aliū modū fractiõis alr ⁊ alr attrahit aer: ⁊ fit alia ⁊ alia collīſio. ⁊ p ꝓñs fit ali⁹ ⁊ ali⁹ ſon⁹. nõ q̄libet g̃ fractio hēt formaliter ānexū ſonū: q̄re l3 frangaſ lignū: fractio tñ ligni nõ hēbit ſonū ānexū formal'r: ſed cāl'r: ⁊ lignū fractum hēbit in ſe ſonū cāl'r nõ formal'r. nā ut dicebaſ p tāto fit ibi ſon⁹ in q̄ztū aer attract⁹ collidit: ex q̄ collīſiõe reſultat ſon⁹. in aere g̃ ubi eſt illa collīſio formal'r hēbit eē formal'r ⁊ ſon⁹: cū g̃ q̄rit utr̄ cor⁹ mollia ut pān⁹ ul' ſpongia hēant i ſe ſonū p3 q̄ formal'r nõ. ſ3 ſi q̄rat utrū hēant ip̄3 cāl'r p3 q̄ p ſe nõ: qr ex eo⁹ collīſiõe nõ ſic expellit aer ut ide cāeſ ſon⁹: qr corp⁹ mollib⁹ adiunctē collīſio ul' nullus ul' ualde debil' ſon⁹ ide cātur: ſ3 tñ p accñs in q̄ztū p eo⁹ ſciſſurā attrahit aer ne ſit uacuū ex q̄ attractiõe collidit aer ⁊ fit ſon⁹ : põt dici talia p accñs cāre ſonū. uel⁹ qr ea q̄ fiūt p accñs nõ ꝓpe fiūt de ꝓſideratiõe artis. ſ3 dcm ē: talia nõ hīe ſonū: qr nec hūt ip̄m formal'r nec cāl'r p ſe: l3 hēant ip̄m cāl'r ⁊ p accñs. ⁊ ſi p ſe aliq̄ mõ ſonū faciūt nõ bñ ſonāt uel ſurdū faciūt ſonū: q̄re dñr ñ hīe ſonū, ꝓpe. oba āt ſoluta ſūt p tā dcā. ⌜ d. c. d.

¶ Fit aũt ꝑm actū ſemp ſonus alicuius ad aliqd: ⁊ in aliq̄. ⌞ Percuſſio cui eſt facies. vñ ipoſſibile eſt cuz ſit vnū facere ſonum. Alterū cui eſt uerberās: ⁊ qđ uerberat. L.78

¶ Deteriat de gñatiõe ſoni. Circa qđ duo fac: qr ꝑ° deteriat de gñatiõe ſoni ſimpl'r. 2° deteriat de gñatiõe ſoni q fit ex reuerbatiõe: ſiue deteriat de gñatiõe ſoni q dicchō ibi⌊ Echon āt fit. ⌋ Circa ꝑm duo fac: qr ꝑ° ꝓ põit qđ itēdit. 2° declat ꝓpositū ibi⌊ Quare ſonās ad aliqd. ⌋ Dicē g̃ q ſemp aũt fit ſon⁹ q eſt ꝟ3 actū alic⁹ uerberātis ad aliqd vberatū i aliq̄: ut lapis ad aliū lapidē colliſius ul' pcuſſus i aliq̄ ut i aere facit ſonus. iõ ſ̄dit q pcuſſio facit ſonū. vñ ipoſſibile ē cui vnū ſit ſonū fieri: qr alter⁹ eſt qđ vberās ⁊ alterū qđ uerberat.

Dubitaret forte aliq̄s: utr̄ oporteat eē plura ad hoc q̄ fiat ſonus. ⁊ vī q nõ: qr mot⁹ corrigie uel virge in aere facē ſonū: l3 corrigia ad nīhil aliud pcuſſiat. ut Cōmē. ait. ¶ In ꝟrīū eſt phūs. ¶ Dōm q cū vga ſcidit aerē: aer ſciſſus ſe cōgregat ⁊ reſiſtit vge: ita q aer in tali ſono fungit vice duor⁹: qr ꝙgregat⁹ reſiſtēdo vge ſe hēt tanq̄z pcuſſum: ⁊ ēt ſe hēt tanq̄z mediū ⁊ tanq̄z id in q̄ fit ſonus . vga g̃ pcuſſa ad aerē in aere ſonū facit: q̄re aliq̄ mõ ſunt ibi oia illa: qr ibi eſt pcuſſio alic⁹ ad aliqd ⁊ in aliq̄. ⌜ Deide cū dicit

¶ Quare ſonans ad aliquid ſonat. tangit enim aliquid: reliquum aũt ictu tangitur ſonat. Ictus aũt fit ſine motu.

¶ Manifeſtat qđ dixerat. dixerat enī q̄ ad ſonū debēt ꝙcurrē. vberās ⁊ vberatū ⁊ mediū in q̄ fit talis vberatio. tria g̃ facit: qr ꝑ° oñdit quō regrit mediū in q̄ fit. 2° quō regrit ibi vberans ⁊ vberatū. 3° manifeſtat quō regrunt ibi oia iſta. 2ª ibi⌊ Sicut aũt dixim⁹. ⌋ 3ª ibi ⌊ Ampli⁹ audit. ⌋ Dicit g̃. q̄re ſonans ad aliqd ſonat. nā ſonās tāgit aliqd: cū aũt ictu tetigerit ſonat: ict⁹ āt nõ fit ſine motu. ⁊ mot⁹: ut ſupplet Cōmētator. non fit ſine medio: qr in uacuo ut Cōmē. ait nõ põt fieri mot⁹ cū declatū ſit ℔ in ꝑmõtb⁹ ul'ib⁹. i. in 4° phī. ¶ Notā dū aũt vim rōnis h⁹ in ℔ ꝙſitē: qr ſon⁹ nõ fit ſine ictu: ict⁹ nõ fit ſine motu. mot⁹ ut ſupplet Cōmētator nõ fit ſine medio. g̃ ad ſonū regrit mediū. ⌜ Deide cū dicit.

¶ Sic āt dixim⁹ nõ ꝓtāgētiū ict⁹ eſt. Nullū cui ſonū faciūt pili: etſi pcutiāt: ℔ es: ⁊ que cū q̄z lenia: ⁊ ꝙcaua ſūt: es qdē: qm̃ lene eſt ꝙcaua aũt ex pcuſſiõe faciūt multos ictus poſt p̄mū in potēti exire qđ motū eſt.

¶ Declat quō regrit ad ſonū vberās ⁊ vberatū oñdēs: q vberās ⁊ vberatū nõ debēt eē corpa q̄liacūq3: ſ3 debēt eē dura ⁊ plana ul' dura ⁊ ꝙcaua. iõ ait q ſic aũt dixim⁹ ſon⁹ nõ ē ict⁹ corpor⁹ ꝓtigētiū. i. corpor⁹ q̄rūcūq3 qr pili etſi pcutiant nullū faciūt ſonu3: ſ3 q̄cūq3 corpa ſūt lenia. i. plana ⁊ ꝙcaua ſup. ſi ſint dura faciūt ſonū. ⁊ ſ̄dit q es qdē q̄m̃ ē lene facit ſonū: l3 ꝙcaua faciūt ſonū. qr ex repcuſſiõe faciūt multos ict⁹ poſt p̄m⁹ ictū i potēti exire corp⁹ aerē qđ motū ē. ¶ Notādū āt q corpus bñ ſonās ul' oz eē regl'are ⁊ planū ita q poſſit multū aerē pcutē ⁊ expellē. ul' oz q ſit ꝙcauū ita q̄ cludaſ ibi aer ⁊ faciat multas vberatiões ⁊ ict⁹. ⌜ Deide cū dr

¶ Ampli⁹ audit in aere ⁊ in aq̄: ℔ minus in aq̄: nõ eſt aũt ſoni ppri⁹ aer: nec aq̄. Sed oz firmor⁹ fieri repcuſſiõe adiunctē: ⁊ aera. Hoc aũt fit cū pmaneat pcuſſus aer: ⁊ nõ ſoluat. vñ ſi uelociter ⁊ fortiter pcutiaſ ſo L.79

nat. Opz enī ꝓoccupare motum feriētis
fractura aeris: sic si ꝯgregationem aut cu
mulū lapilloꝝ pcutiat aligs latū uelociter

¶ Oñdit quō oīa ℔: vz mediū ⁊ vbcrās ⁊ vberatuz reg-
runt ad auditū dicēs. Ampli⁹ audit aliqd in aere ⁊ in
aq̄: sed minuz in aq̄ q̄z in aere. ℔ aūt dicit q̄tū ad medi
um in q̄ fit audit⁹. ⁊ ℔dit q̄ nō est aūt soni ꝓpri⁹ sup.
effect⁹ aer neq̄z aq̄: sed opz hrmoꝝ pcussionē fieri adinu
icē: ⁊ ℔ ad aerez. declata sūt ḡ oīa illa que regrunt ad
auditū: qr regrit ibi aer ul' aq̄ tanq̄z mediū ⁊ regrūtur
ibi firma ⁊ solida tanq̄z se pcutiētia. ⁊ ℔dit q̄ fit autē
℔. i. sit son⁹ ex pcussiōe firmoꝝ adiuicē ad aerē. cum aer
pcussus maneat ⁊ nō soluat. vñ si aer uelociter ⁊ forti
ter pcutiat sonat: qr motū feriētis oz ꝓoccupare. i. ꝓue
nire fractura aeris. accidit ḡ ℔ sic si aliqs pcutiat ꝯgre
gationē aut cumulū lapilloꝝ. ¶ Notā^m aūt q̄ nec aq̄
nec aer est ꝓpri⁹ effect⁹ soni. sunt aūt talia mediū in so
no: ⁊ sūt ea in qb⁹ fo3alr pōt eē son⁹. ea tñ que hñt cāre
⁊ efficē sonū opz eē dura ⁊ resistētia: cuiusmodi sūt es
argētū ⁊ alia coꝛpa solida ⁊ firma. pōt itaq̄z ex pcussio
ne ad aerē cāri sonus: sic pz de vga ducta p aerē. resistit
ḡ aliq̄ mō aer. sed qr nō bñ resistit dī ex pcussiōe ad ipz
nō ꝓpe. i. nō bñ fieri sonus. ¶ Notādū āt q̄ ꝑm Lō
mētatorē: opz motū coꝛpis pcutiētis ita uelocē esse q̄
ꝓcīat fracturā aeris. nā sigs plane pōeret vnū coꝛp⁹
solidū supⁿ aliō: aer frāgeret ⁊ cederet absq̄ violētia: ⁊
nō faceret sonū: opz itaq̄z ita uelociter fieri illū ictū ⁊
illū ipetū: q̄ ꝓueniat fractura aeris. i. q̄ pcutiat aer añ
q̄z soluat ⁊ frāgat. ¶ Notā^m ēt q̄ sile est de coꝛpib⁹ se
pcutiētib⁹ factētib⁹ sonū: ⁊ de aceruo lapidū pcusso ue
lociter lato. nā sigs pcuteret aceruū lapidū: ita lēte q̄
lapides nō uelociter ferrent: ⁊ nō facerēt violētiā aerī
nō fieret ibi sonus. sed si aceruus lapidū pcussus ab ali
quo uelociter ruat scindit aerē cū quadā violentia: fa
citq̄z sonū. sic si coꝛpus pcutiēs cū ictu ⁊ ipetu pcutiat
scindit aerē cum quadā violētia. ⁊ fit ibi sonus: q̄re est
quodāmō sile ℔ ⁊ ibi. ⌜ Deinde cum dicit.

L.80 ¶ Echon aūt fit cuz ab aere vno facto pp
uas determinās ⁊ ꝓhibens diffundi: ite
rum aer repellitur sicut spera.

¶ Determiat de gñatiōe soni q̄ dī echō. Circa q̄ duo fac.
qr p⁰ facit q̄ dcm̄ est. 2⁰ ꝓbat q̄ sp fieri echō. Iz nō sp fiat
cert⁹ ⁊ manifestus ibi. Vf āt sp. ⌋ Dicit ḡ q̄ echō āt
fit cū ab vno. i. ꝯtinuo aere facto motu pp uas. i. pp ob
staculū deterians ⁊ ꝓhibēs diffūdi. i. ptēdi ulteri⁹ aerē: ite
aer ille repellit. i. refellit sic spa. ¶ Notā^m aūt
q̄ sic cū lapis ꝓiicit in aq̄ fiūt ibi circli q̄ si ueniāt ob
staculū reflectunt: sic cū aliqd coꝛpus solidū pcutit ad
aliqd aliud coꝛp⁹ in aere fiūt ibi circuli q̄ ꝯtinue multi
plicant ⁊ diffūdunt: ⁊ si circli illi ueniāt obstaculū re
flectunt. accit ḡ in illis circlis sic accit in spa siue i pil
la q̄ plecta. si ueniat obstaculū reflectit ⁊ retrocedit.
Dupl⁹ itaq̄z gñat son⁹ in aere. p⁰ ex diffusiōe circuloꝝ
2⁰ ex reflexiōe eoꝝ. son⁹ aūt q̄ gñat ex reflexiōe dī echō.
¶ Notā^m ēt q̄ mot⁹ reflexiōis circuloꝝ est silis motui
diffusiōis: qr eo mō q̄ diffūdunt circuli reflectunt si in
ueniāt obstaculū: ⁊ qr ex sili motu cātur silis son⁹: sequ
tur q̄ echon sit silis sono ꝓus facto. ide est ḡ q̄ cū quis
logf: ⁊ fit echon: vī et audire sc̄am uocē silez p⁹ noci.
Notā^m ēt q̄ dī fieri echon pp uas ꝓhibēs: qr Iz ex q̄-
libet obstaculo fiat reflexio circloꝝ in aere: potissime
tñ sit ℔ qñ obstaculū illō est ꝓcauū: ut appareat i puteo:
⁊ ex obstaculū ꝓcauū hēt quādā rōnē uasis dī echō fie
ri pp uas ꝓhibens. ⌜ Deinde cum dicit.

¶ Videt aūt semp fieri echon: ℔ nō cert⁹:
qr accidit in sono: sic ⁊ i luce: etenī lumen
semp repcutit: neq̄z enī fieret penit⁹ luñ:
℔ tenebra eꝫ solē: ℔ non sic repcutit sic ab
aq̄: aut aere: aut ab aliq̄ alio lenū. Qua-
re tenebrā facit: qua lumē determiamus

¶ Oñdit q̄ sp fit echō: Iz nō sp fiat manifestus dī. vī aūt
sp fieri echō: sed nō sp fit cert⁹: qr accit in sono: sic ⁊ lu
mie. etenī lumē sp repcutit: qr si nō repcuteret nō fieret
penit⁹ lumē ex solē: sed tenebra. nisi enī lux reflecteret
nō eēt lumē nisi in loco quē sol aspiceret. alibi aūt eēt
oīno tenebra sic in nocte. sp ḡ fit reflexio lucis: sed nō
sp fit fortis: sic fit ab aq̄ aut aere ~~siue a cupro~~: ut hēt lra
2^a aut ab aliq̄ alio coꝛpoꝝ lenū: q̄re qr nō sp fit reflexio
fortis. ℔ est qđ facit tenebrā qua terminat lumen.
¶ Notā^m aūt q̄ si radij solares icidāt in aquā ul' in es
ul' in aliqđ aliđ coꝛp⁹ lene. i. tersū ⁊ politū resultat ex
tali reflexiōe gdā splēdoꝛ adeo lucidus sic est loc⁹ ille:
quē aspicit sol. nec vī q̄si dīa iter lumē ḡnatū per aspe
ctū solis. ⁊ p h⁰ reflexionē: Iz tñ nō sp fit reflexio sic fo
tis. nā cū arbores facūt vmbrā i illa vmbra est aliq̄ re
flexio lucis. qr si ℔ nō eēt nll⁹ posset legē ad vmbrā sic
nec pōt legē in nocte. splēdoꝛ ḡ fit ex reflexiōe fortī: Iz
vmbra fit ex reflexiōe ℔ili: igī qr nō sp ē reflex⁰ fortis cō
tigit vmbrā fieri q̄ teriat lumē. ꝓtēdit enī luñ usq̄z ad
vmbrā ⁊ ibi teriat. vult ḡ ꝓbs ꝑ sile q̄ sic semp reflec
tit lumē: sed non semp est reflexio fortis sic semp reflec
tit aer ⁊ sp fit echō: Iz qr nō sp est illa reflexio fortis nō
semp est echō cert⁹ ⁊ not⁹ nec semp ꝓspicimus ipm.

L.81 Acuū enī recte dī ꝓpuuz audiēdi:
u vī enī eē uacuū aer: ℔ āt ē faciēs au
dire cū moueat ꝯtinuus ⁊ vnus: ℔
pp id q̄ frāgibilis ē nō sonat nisi lene fit
qđ pcutit: tūc aūt vn⁹ fit: sit' enī pp planū:
vnū enī est lenis planus. ¶ Sonatuum L.82
quidem igit: qđ motuum vnius aeris cō
tinuitate usq̄z ad auditum.

¶ Post ꝓbs deteriauit de gñatiōe soni oñs q̄lr hēt fieri
son⁹: in pte ista: ut dicebat determiat de sono ꝓut hēt
imutare mediū ⁊ organū. duo ḡ fac: qr p⁰ oñdit quō so
nus hz imutare me^m. 2⁰ declat quō hz imutare organū
ibi. ⌊ Audit⁹ enī. ⌋ Dicit ḡ. q̄ uacuū. i. aer q̄ a mltis ap
pellat⁹ est uacuū recte dī ꝓpriū me^m audiēdi sonū. ⁊ ℔
dit q̄ vī aer eē uacuū. audit⁹ ḡ fit ℔ mō: qr ℔. s. aer q dī
eē qđ uacuū est faciēs audire cū moueat ꝯtinu⁹ ⁊ vn⁹. Iz
ꝑ id q̄ aer ē frāgibilis. i. cito frāgibilis nō sonat nisi
sit lene qđ pcutit. tūc āt qñ lene ē qđ pcutit: tūc fit vn⁹
son⁹. sil'enī fit son⁹ vn⁹ ⁊ vna expulsio aeris ꝑ planuz.
qr planū. i. supficies lenis coꝛpis ē qđ vnū: ⁊ qr opz eē
supficiē vnā ad ℔ q̄ moueat aer vn⁹. ⁊ fiat son⁹: nō ꝓclu
dit q̄ sonatiuū gdē. igī est qđ est motiuū vni⁹ aeris cō
tinuati usq̄z ad auditū ut ꝓcipiat son⁹. ¶ Notā^m āt q̄ Iz nō bñ di
ctū est aerē eē uacuū tñ Fz hūc modū loquēdi: Fz q̄ aer
dī uacuū: uacuū ē mediū in auditu: qr aer est me^m h⁹.
¶ Notā^m ēt q̄ ad ℔ q̄ bñ fiat son⁹ coꝛp⁹ qđ ꝯberat ul'
oz eē ꝓcauū ul' regulare ⁊ plauū. tūc enī est planū ⁊ le
ne qñ vna ꝑs nō supemiet alteri. naz si hēt supficiem
asperā ⁊ hēt aliās ptes eminētes aer q̄ est frangibilis
videret ꝑm illas ptes eminētes: ⁊ nō faceret supficiez
vnā: si ℔ āūt ꝯtigeret aer nō posset bñ expelli nec bñ p-
cuti: ⁊ ꝑ ꝯs nō fieret bñ sonus. ⌜ Deide cum dicit.

¶ Audit⁹ aūt ꝯnālis est aeri: pp id aūt qđ i
aere est: motu exteriori qđ itra mouet: pp
qđ qdem nō ubiq̄z audit aial: neq̄z ubiq̄z

trãsit aer. ℙ̃ eñ ubiq̃ hẽt aerẽ mouenda ps: ⁊ aiatũ: sicut pupilla humidũ.

¶ Dñso quõ a sono immutat mediũ oñdit quõ ĩmutet audit⁹. ¶ Ad cui⁹ eui⁹ sciẽdũ q̃ fic̃ in pupilla est q̃d dã humidus ꝓnãle sibi: sic̃ in auri⁹ est q̃dã aer ꝓnãlis auditul. ℔ g̃ nõ ĩmutat audit⁹. q⁹ son⁹ ĩmutat aerẽ exteriorẽ: qui aer exterior ĩmutat⁹ ĩmutat ꝓnãlẽ aerẽ: ⁊ fit audit⁹. tria g̃ facit. q⁹ p⁹ oñdit quõ ĩmutat audit⁹. 2° declat q̃lis sit aer ĩmutat⁹ exterior. 3° manifestat q̃lis sit aer ꝓnãlis iterior q ĩmutat ab aere exteriori moto. 2ª ibi ℙ̃ se q̃dẽ igit. ℑ 3ª ibi ℕ̃ oc ãt est i auri⁹. ℑ Dicit g̃ q⁹ audit⁹ ꝓnãlis est aer. nã sic̃ pupilla: ut tãgebat: est ꝓnãlis aq̃: ⁊ est q̃dã hũidũ aqueũ in pupilla: sic audit⁹ ꝓnãlis est aer: ul' q̃ ide est: nãl' organus audit⁹ hẽt quãdã ꝓueniẽtiã cũ aere ⁊ in ipo organo hẽt eẽ q̃dã ꝓnãlis aer. ⁊ ꝟdit q⁹ pp id ãt q⁹ est son⁹ in aere moto exteriori q̃ est itra. i. aer ꝓnãlis q est itra aurem mouet ab aere exteriori moto: pp q̃ q̃dẽ manifeste ꝑz q⁹ nõ ubiq̃ audit aial: neq̃ ubiq̃ penetrat aer: q⁹ paro mouẽda a sono. ⁊ ẽt ip̃z aiatũ nõ hẽt utiq̃ talẽ aerẽ sic̃ pupilla hũidũ aqueũ sup. nõ ꝟz nisi in tali pte. i. i oculo sic̃ g̃ nõ ubiq̃ videm⁹: q⁹ nõ est ubiq̃ pupilla ⁊ hũidus aqueũ: sic nõ ubiq̃ audim⁹: q⁹ nõ est ubiq̃ organũ audit⁹: nec hẽmus ubiq̃ ꝓnãlẽ aerẽ. ℑ Deide cũ dicit.

L.83. ¶ ℙ̃ se q̃dẽ igit isonabilis aer: pp id q̃d facile cessibilis est. Cũ vo phibet diffluere huiusmodi motus sonus est.

¶ Oñdit q̃lis sit aer exterior mot⁹ di. q⁹ aer exterior motus est isonabilis. pp ℔ q⁹ est cessibilis. i. facilis divisibilis ut hẽt lra cõmẽti. ſz cũ phibeat dissoluẽ h⁹ mot⁹ son⁹ est. ¶ Notã^m ãt sonũ fieri cũ vnũ corp⁹ vberat aliud. corp⁹ g̃ vberãs mouet ⁊ frãgit aerẽ: corp⁹ vo vberatus tenet aerẽ ⁊ phibet ip̃z ne de facili cedat: q̃d cũ ꝓtigit mot⁹ aeris sic factus est q̃dã son⁹. ¶ Notã^m ẽt q⁹ ex ℔ pt patẽ: q̃re vga i aere abscq̃ a° corpe fac̃ sonũ: q⁹ si h⁹ vga velociter mouet ⁊ mltotiẽs scidit aerẽ: q⁹ pp scissurã facta fortius reiungit ⁊ ꝓgregat ⁊ resistit virge: q̃d facẽ do facit sonum.

Dubitaret forte aliq̃s: q̃re aer scissus a virga forti⁹ ꝓgregat ita ut possit resistẽ ⁊ facẽ sonũ. ¶ Dic̃ q⁹ ut s. tãgebat nã nõ patit uacuũ q̃re cũ vga mouet p aerẽ scidit ip̃z: ⁊ ne sit uacuũ ptes aeris scisse iteꝝ ꝓgregant ⁊ replẽt scissurã illã. igit si vga mouet lẽte: lẽte attrahit aer: pp q̃d nec est ibi resistẽtia: neq̃ son⁹: ſz cũ vga mouet velociter ptes aeris cuz q̃dã velocitate trahunt ⁊ ꝓgregant. ⁊ q⁹ ibi fit fortis attractio: opz ibi fieri dẽsitatẽ quãdã: pp quã dẽsitatẽ fiet q̃dã resi^a vge denuo mote ⁊ gñabit ibi son⁹. aer g̃ q⁹ de se facilr cedit: de se est isonabilis: sed si sonare dz: oz q⁹ aliq̃d corp⁹ teneat ip̃z: ut nõ pmittat euz sic facilr cedẽ: ul' oz q⁹ ipemet aer velociter scissus velociter attrahat ⁊ forti⁹ ꝓgregẽt sic ita ut possit resistẽ ⁊ sonũ facere.

Alterius forte dubitaret aliq̃s. ut⁹ idẽ fit sonus q⁹ mot⁹ aeris. ⁊ vi q⁹ sic: p pbm dicẽtem: q⁹ cũ phibeat aer dissolui h⁹ mot⁹ sonus est. ¶ In ꝟiũ est: q⁹ sic̃ se hñt he dile ad illas: sic se hñt he res cui⁹ sũt he dile ad illa cui⁹ sũt he dile: sed dile soni nõ sũt dile mot⁹. g̃ nec sou⁹ est idẽ q⁹ mot⁹. q⁹ ãt sic sit pz: q⁹ dile soni sunt acutũ, ⁊ gue. dile vo mot⁹ uelox ⁊ tardũ. ſz ut ifra i hac lectiõe dicet uelox nõ est idem q⁹ acutũ ſz cãtur acutũ ex velocitate mot⁹: ⁊ gue nõ ẽ idẽ q⁹ tardũ: ſz cãtur gue i sono ex tarditate i motu. itaq̃ si dile soni nõ sũt dile mot⁹: ſz cãnt ex illis: son⁹ ñ erit mot⁹: ſz cãbit ex ipo. ¶ Dic̃ q⁹ mot⁹ ut s. patuit est ſbile cõe: son⁹ aũt est ſbile ꝓpriũ. igit q⁹ dint ſbilia coia a ꝓprijs: oz sonũ eẽ alia rẽ a motu. dicem⁹ igit q⁹ he ſbiles q̃litates cuiusmõi sũt son⁹ albedo nigredo calitas friditas ex motu cãnt: dinter tñ: q⁹ aliq̃ cãnt ex motu ita q⁹ cessante motu nõ cessat soia. imo nõ est ꝑpleta soia donec cesset mot⁹. nã i talib⁹ vificat q̃d dicit de gñatiõe. q⁹ hitib⁹ pñtib⁹ i mã cessat mot⁹. h⁹ aũt sũt q̃litates ſbiles alie a sono. son⁹ q̃dẽ sic iducit per motũ: q⁹ tñ cessãte motu cessat son⁹: itaq̃ sic̃ p sigillus soia iducit i cera amoto tñ sigillo remãet fig^a illa: i aq̃ vo si appõeret sigillũ coaptaret se aq̃ figure sigilli. amoto tñ sigillo pp fluxibilitatẽ aq̃ stati tolleret ip̃sio a sigillo fcã. sic cessãte motu cessat son⁹. dicam⁹ g̃ q⁹ mot⁹ est cã soni: ⁊ ẽ cã alia ſbiliũ q̃litatũ: alr tñ ⁊ alr: q⁹ mot⁹ cãt alias ſbiles q̃litates in q̃ztũ ille sũt teri motus. ⁊ q⁹ adepto terio oz vnã eẽ ꝑterita ⁊ ptrãsita ad ptis talib⁹ q̃litatib⁹ oz cessare motũ. Son⁹ tñ sic cãtur a motu q⁹ mot⁹ est ſbz soni. ⁊ q⁹ pa° nõ põt hie eẽ pmanẽs si ſbz hẽat eẽ succeſſiuũ: oz q⁹ son⁹ nõ hẽat eẽ pmanẽs: sic̃ nec mot⁹. ⁊ cessãte motu oz cessare sonũ. nõ ẽ g̃ son⁹ idẽ q⁹ mot⁹: ſz fũdat i motu ⁊ cãtur ab ip̃o. Quo vo dicebat i ꝟiũ p phz dicẽtẽ q⁹ son⁹ est mot⁹. dici oz q⁹ illa p̃dica° nõ est fo: alis: ſz calis. sic g̃ oi son⁹ mot⁹. q⁹ cãtur ab ip̃o sic̃ i de ſru ⁊ ſbato di odor fumalis eua poratio: q⁹ cãtur ex tali euaporõne. ℑ Deinde cũ dicit

¶ Dic ãt ẽ i auri⁹ edificat⁹: cũ ℔ q⁹ imobilis est: q̃ten⁹ certe sentiat oẽs dũas mot⁹. ℙ̃: opter ℔ ãt ⁊ i aq̃ audim⁹ q̃m ñ igredit ad ip̃z ꝓnãle aerẽ. Sz neq̃ i aurẽ pp reflexiões ip̃i⁹. Cũ ãt ℔ accidat: nõ audit. Neq̃ si miriga: sic̃ q̃ in pupilla pellis laborat.

¶ Dñso q̃lis sit aer exterior. q⁹ est isonabilis: oñdit q̃lis sit aer iterior: q⁹ ẽ imobilis. ꝟz eni aer interior quẽdam motũ ꝓpriũ q̃ sp mouet. di tñ eẽ imobilis q̃ztũ ad motus exteriores: q⁹ mot⁹ ille quẽ hz ẽ dissilis ab oib⁹ exteriorib⁹ motib⁹. tria g̃ fac̃: q⁹ p⁹ oñdit quõ aer ꝓnãlis iterior sit imobil. 2° q̃d dixerat mãifestat p sig^m. 3° mouet quãdã qõnẽ circa ptacta. 2ª ibi ℑ Sz sig^m. ℑ 3ª ibi ℑ Vlr ãt sonet. ℑ Dic̃ g̃. q⁹ ℔ ãt aer q est i auri⁹ edificat⁹ cũ ℔. i. pp ℔ est imobilis. q̃ten⁹ certe sentiat oẽs dũas mot⁹. i. oẽs dũas soni exterioris. q̃zdiu g̃ mãet ille ꝓnãlis aer hũs motũ ꝓpriũ exneũ ab oi motu exteriori: tãdiu saluat i nob audit⁹: pp ℔ ãt q⁹ sic ẽ audimus i aq̃. q̃dã ãt text⁹ hũt nõ audim⁹ i aq̃: ſz est lra falsa. audimus g̃ i aq̃: q̃ fit: q⁹ aq̃ nõ igredit ad ip̃z ꝓnãlẽ aerẽ: ſz neq̃ igredit i aurẽ pp reflexiões fcas ab aere ꝓnãli. sed cũ ℔ accidat q⁹ aq̃ igrediat aial nõ audit: ſz pdit auditũ: neq̃ ẽt audiret si miriga. i. si pellis cerebri: ut exponit Cõmẽ. sup. destrueret: sic̃ hõ videt si laboret. i. si infirmet pellis q̃ est i pupilla. ¶ Notã^m ãt q⁹ sic̃ hõ amittẽt visũ si hũidũ aqueũ q̃ est i oculo p infirmitatẽ pellis pupille ul' p aliquẽ aliũ modũ macularet ul' destrueret: sic hõ pderet auditũ si aer q est nãl' edificat⁹ in tipano audit⁹ p itroitu aq̃ i aurẽ ul' p destructionẽ pellis cerebri ul' p aliquẽ aliũ modũ euanescret ul' tolleret. ¶ Notã^m ẽt q⁹ sic̃ organũ tact⁹ nõ est denudatũ ab oi q̃litate ſbili: ſz est denudatus a q̃litatib⁹ ſbilib⁹ q̃s pcipit: sic aer ꝓnãlis iterior nõ est denudat⁹ ab oi motu. sed a motib⁹ exteriorib⁹. ꝟz eni sp quẽdã suũ ꝓpriũ motũ factũ p tot reflexiões auris q⁹ hoic exũte i aq̃ reflexiões ille nõ pmittũt aquã igredi ad aerẽ ꝓnãlẽ. nec ẽt pmittũt ip̃z ingredi in aurẽ. ℑ Deinde cum dicit.

¶ Sed signũ est audiẽdi: aut nõ sonare sp aurẽ: sic̃ comu. Semp eni q̃dã ꝓpo motu aer mouet i auri⁹: ℔ son⁹ exne⁹: ⁊ ꝓpius est: ⁊ pp hoc dicũt audire uacuo ⁊ sonãti: q⁹ audimus in hũte determinatũ aerem. L.84

¶ Q⁹ dixerat aerẽ ꝓnãlẽ eẽ distinctũ ab aere exteriori ⁊

ꝑie motū diſtictū a motib⁹ exteriorib⁹. ꝓbat ꝫ ꝑ ſignū di. ſignū aūt audiēdi ꝑ aerē ſic diſtictū ⁊ ꝯtē ſic diſtictū motū: uel ſignū nō audiēdi ſine tali aē ſic moto eſt ſonare aurē ſic̄ cornu. nā ſemꝑ aer in aurib⁹ mouet ꝓꝑio motu: ſed ꝑcipim⁹ ꝑ h⁹¹ aerē ſonū q ſon⁹ eſt mot⁹ exneus. ⁊ nō ꝓꝑi⁹ illi aeri. ⁊ ꝑ ꝫ qz ſic eſt dicūt alīq nos audire uacuo. i. aere ſonāte: qz audim⁹ organo uł timpano ꝯtē talē deteriatū aerē. ¶ Mōn^m āt q ſi ponaſ manus ſup aurē aer q eſt i aure ꝯnſ quēdā motū ꝓꝑiū ꝑ manū appoſitā facit mltas reflexiōes ⁊ mltas repcuſſiōes ꝑ q̄s vi ſonare auris ſic̄ cornu. iſte ḡ ſonitus dꝫ eē nobis ſignū q i aurib⁹ eſt qdā aer diſtict⁹ ab aē exteriori ꝯnſ motū diſtictū ab exteriorib⁹ motib⁹.

Dubitaret forte aliq⁹. utꝝ ſon⁹ ḣeat eē i medio realiter. ¶ Dꝫ q de ſono ſic ꝓſueuit diſtiguī: qz ſon⁹ ł aliq̄ ꝑte aeris eſt realr tm̄. in aliq̄ vo itētionalr tm̄. in aliq̄ qdē itētionalr ⁊ realr: ut cū duo corꝑa ſe adiuicē colliduūt ille aer ꝑ⁹ colliſus ḣēt in ſe ſonuꝫ realr tm̄. ſed qz ab illo aē ꝑ⁹ colliſo ⁊ moto mouet alia ꝑs aeris: in illa ꝑte aeris duplr erit ſon⁹. vꝫ realr inq̄ztū mouet ab aē ꝑus moto: ⁊ itētionalr: qz a ſono exīte realr i aē ꝑus fracto mltiplicat itētionalr in aē 2° moto. uel qz iſte mot⁹ deficit q̄n quētuꝫ erit ad ꝑtē illā aeris circa quā nō ulterī⁹ ſe ꝑtēdit mot⁹: ē ibi ſon⁹ itētionalr: nō realr. ¶ Sꝫ ꝫ calūnīa patiť. qz qua rōne a ſono exīte realr in aē ꝑus fracto mltiplicat itētionalr in aē 2° moto pari rōne ab aē 2° moto mltiplicat ſon⁹ itētionalr in aē ꝑus fracto. nō eſt eni itelligibile q aliq̄ cor⁹ ſuſceptm̄ itētiōis ſit iuꝫ cor⁹ ḣ⁹ illud realr: uł ēt ḣ⁹ illō ꝫ itētionē forte: q̄n fiat ibi mltiplicatio ꝑm itētionē illā. q̄re ſi in aē 2° moto eſt ſon⁹ realr: ⁊ ēt ē ibi ꝫ itētionē forte. cū aer ꝑ⁹ fract⁹ ſit cōtinu⁹ aeri 2° moto: oꝫ in aē ꝑus fracto eē ſonū itētiōalr. dicam⁹ ḡ q in toto aē moto eſt ſon⁹ realr ⁊ itētionalr: ita tm̄ q ab aē ꝑus fracto mltiplicat itētionalr ⁊ realr q̄diu mouet aer: ab aē tm̄ 2° moto mltiplicat ſon⁹ i aē ꝑus fracto itētionalr: ⁊ ēt realr cum aer reflectiť ⁊ fit echon. nā ſic̄ ꝑ⁹ gīnaſ ſonus ab aere ꝑus fracto uſq; ad aerē ultīo motū: ita cū echō eſt fortis ꝑ reflexionez circuloꝝ poterit mltiplicari ſon⁹ itētionalr ⁊ realr ab aē ultīo moto uſq; ad aerē ꝑ⁹ fractū. ubicūq; itaq; eſt ſonus realr eſt ibi ⁊ itētionalr: ſed alicubi eſt itētionalr ubi nō eſt realr. nā q̄n deficit mot⁹ aeris in acre ꝓpinq̄ nō moto poterit eē ſon⁹ intētionalr. nō tm̄ eſt ibi realr: qz cū ſon⁹ realr fundeť in motu: nō plus ſe ꝑtēdit realiter ſon⁹ niſi q̄diu durabit act⁹ mot⁹. ⁊ Deīm cū dic̄.

L.85 ¶ Utꝝ āt ſonat ꝧberās: aut qō ꝧberat: aut utrūq;: mō āt altero. Eſt eni ſonus mot⁹ poſſis moueri ꝫ mō: q̄ qdē ſaltātia a leuib⁹ cū aliq⁹ truſerit. Nō igr̄ ſic̄ dictū eſt: oē ſonat qō ꝧberat: ⁊ ꝧberans: ut ſi obꝫciat acus acui: ſed opꝫ qō ꝑcutiť regulare eſſe: ut aer ſubito diſſiliat ⁊ moueat.

¶ Mouet quādā qōnē circa ꝓtacta dicit utꝝ āt ſonat uerberans aut qō ꝧberat. ⁊ ſoluit q aut utrūq; ſup. ſonat mō aūt altero. nā ꝧberās ſonat inq̄ztū aerē frāgit: ꝧberatū vo inq̄ztū aerē retinet ⁊ nō ꝑmittit ſ̄pm facilr frāgi. ſō ſbdit q ſon⁹ eſt mot⁹ po¹ᵉ moueri. ꝫ mō q̄ qd eſt mouenť ſaltātia a leuib⁹ cū aliq⁹ truſerit. i. fortiter ꝑcuſſerit corꝑa lenia. igr̄ ſic̄ dcm̄ ē: nō oē qō ꝧberat: ⁊ oē ꝧberās eſt ſonās: ut ſi obꝫciat acus acui nō fit ſonus: ſꝫ oꝫ q ꝑcutiť regl'are eē ut aer ſubito diſſoluat ⁊ moueat: ⁊ fiat ſon⁹. ¶ Mōn^m q cū cor⁹ planū regl'are ⁊ lene ꝑcutiť ad aliꝫ cor⁹ q ē tale: tūc ut dicebat cor⁹ ꝑcutiēs frāgit aerē: cor⁹ vo ꝑcuſſū tꝫ ipꝫ ⁊ facit ipꝫ ſaltare ⁊ riſilire. aer vo ſic truſus. ⁊ ſic riſiliēs: ul' aer q ꝑt moūi ſic reſiliēdo ⁊ ſaltādo facť ſonū. nō g'eodē mō cāt ſonū cor⁹ ꝧberās ⁊ ꝧberatū. ⁊ ēt ut pꝫ: ut fiat tal' reſilitio ⁊ tal' ſaltatio aeris oꝫ eē cor⁹ reglare q̄ ꝑcutiť ad ꝫ q bñ ſonet. reglare eni erit ſi ſit planū ul' ꝓcauū. ⁊ Deīm. c. d

¶ Dic aūt ſonantiū in ſono ꝑm actū oſtēdunt. ſicut eni nō vident colores ſine lumine: ſic neq; ſine ſono acutum ⁊ graue. L.86

¶ Dcteriat de diīs ſoni. Circa q̄ tria facit. qz ꝑ⁰ facit q̄ dcm̄ eſt. 2° docet ſumē h⁹¹ diīas. 3° manifeſtat q̄ dixerat. 2ª ibi [Nec āt dnr.] 3ª ibi [Neq; tū uelox.] Dic ḡ q dīie ſonātiū cuiuſmōi ſūt acutū ⁊ graue oñdunt i. manifeſtant in ſono ꝑm actū: qz ſic̄ nō vident colores ſine luie ſic neq; cogſcit acutū ⁊ graue ſine ſono.

Dubitaret forte aliq⁹. qz vi nō bñ dcm̄ eē q dīie ſoni fiāt ꝑ ſonū in actu: imo magis eꝫ ſon⁹ di fieri i actu ꝑ ſuas diīas: qz ſp gen⁹ hꝫ rōnē po⁹: dīia vo rōnē act⁹. ¶ Dōm q acutū ⁊ graue dupl'r ꝓnt ꝓſiderari. ꝑ⁰ ut ſe tenēt ex ꝑte corꝑoꝝ ſonantiū: in qb⁹ nō ē foīal'r ſon⁹. nā di chorda aliq̄ ee acuta q̄ reddit acutū ſonū: ul' di ḡuis: ſi faciat ſonū ḡuē. ⁊ tm̄ foīal'r ſon⁹ nō ē in chorda ſed in aē. 2° mō ꝓnt ꝓſiderari dīie ſoni: ut ḣnt eē in corꝑe i q̄ eſt foīal'r ſon⁹. ꝓſtat aūt q nō ꝓcipiť ſon⁹ niſi ḣeat eē foīal'r ⁊ i actu. dīie ḡ corꝑoꝝ ſonātiū i qb⁹ nō eſt ſon⁹ niſi ꝧtual'r cāl'r cogſcūť ꝑ ſonū factū i actu. i. ꝑ ſonū fcm̄ in aē: in q̄ hꝫ eē ſon⁹ formal'r ⁊ i actu: q̄re ſic̄ nō diſcernim⁹ colores niſi ꝓ lumē qz nō ꝓnt ł mutare viſū ſine luie: ſic nō cogſcim⁹ diīas ſonātiū niſi fiat i aē actu ſon⁹: qz nō pōt ł mutari auditus niſi a ſono actu facto. ¶ Adūtendū tm̄ q colores ḣnt i ſe aligd foīal'r: vł ꝓnt videri: pp q̄ ſūt ꝑ ſe viſibiles: tm̄ ut dicebať: qz colores nām illā ꝑ quā ſūt foīal'r viſibiles ꝑticipāt icōplete: nō ꝓnt mouē diaꝑh. niſi ſit diſpoſitū: ⁊ niſi ſit actu illuiatū. ſꝫ corꝑa ſonātia nō ſic ſe ḣnt: qz corꝑa ſonātia foīal'r nihil i ſe ḣnt de ſono. nō ḡ eſt ſil'e ꝑ oēz modū de diīs corꝑoꝝ ſonātiū reſpcū ſoni in actu ⁊ de diīs colorꝝ reſpcū lucis: tm̄ q̄tū ad ꝫ ē ſil'e: qz ſic̄ nō poſſim⁹ ꝑcipe diīas corꝑoꝝ ſonātiū ſine ſono i actu ſic̄ vi: nec diīas colorꝝ ſine luce. qđ āt argubaſ de gīie ⁊ dīia laborabat rō i equoco: qz ḣno togť pbꝫ de diīs ſonorꝝ q dnt ſonū i actu: ſꝫ de diīs corꝑoꝝ ſonātiū. ut pꝫ tā ex noua trāſlatiōe q̄z ex ueteri q̄ dnt ſonū nō foīal'r i actu: ſꝫ cāl'r ⁊ i ꝧtute: dato tm̄ q loq̄reť ꝑbꝫ de diīs ſonorꝝ. adh⁰ poſſet ſaluarī text⁹ ei⁹: qđ quō nec ſit nō ē ꝓnt⁹ ſpeclatiōis. ¶ Adūtēdū tm̄ q ꝫ ꝑbꝫ loq̄ť de diīs ſonātiū: tm̄ qz cor⁹ ſonās nō di acutū niſi faciat acutū ſonū: nec di ḡue niſi faciat talē ſonū: iō in ſniando ⁊ ꝓtūmādo nō curanim⁹ diſtiguēre iter ḣas diīas ⁊ illas: co q ḣe dīie illis ḣeant eē ānexuꝫ. ⁊ D. c. d.

¶ Hec aūt dnr ꝑm metaphorā ab illis que tāgunt. Acutū eni mouet ſenſum in pauco tpe mltū: graue āt in mlto tpe paucū.

¶ Docet ſumē hi⁹ diīas di. q ꝫ aūt. i. he dīie dnr ꝫ metaphorā ab illis q̄ tāgunt. nā ꝫ metaphorā ⁊ ꝫ ſilitudinē dīiaꝝ tāgibiliū ſūpte ſūt dīie ſonātiū. nā ſic̄ acutū i tactu ē qđ mouet ſꝫ i pauco tpe mltū: ḡue āt qđ i mlto paucū: ſic ſup. ⁊ i auditu actū mouet ſenſuꝫ audit⁹: i pauco tpe mltū: graue vo in mlto paucū. ⁊ D. c. d

¶ Neq; tū uelox eſt acutū: graue aūt tardū: ꝫ fit hoc qđē ꝑ uelocitatē huius motus: illud aūt ꝓpter tarditatem.

¶ Declat qđ dixerat. nā i deteriando de diīs ſoni fecerat mētionē de motu. iō i declarādo ītētū duo facit. qz ꝑ⁰ oñdit q̄lr dīie ſoni ſe ḣeant ad diīas mot⁹. 2° declat q̄lr ſe ḣeant ad diīas tact⁹ ibi [Et vi ſilitudinē.] Dic ḡ. q nꝫ uelox ē acutū: ḡue āt tardū. q. d. q ḡue ⁊ acutū q̄ ſūt dīie ſoni nō ſūt uelox ⁊ tardū q̄ ſūt dīie mot⁹: ſic̄

nec ſon⁹ eſt mot⁹: cāńt tñ he dīe ab illis ſic ſon⁹ cātur a motu. iō ſb̄dit q⁹ b̄ qdez .ſ. acutū fit pp uelocitatē h⁹ mot⁹: ſz pp tarditatē illi⁹. ſ. mot⁹ ſup. fit ḡue. ⌜D. c. d.

¶ Et vñr ſilitudinē hīc circa tactū cū acuto ⁊ hebeti. Acutū. n. q̄ſi pūgit: hebes q̄ſi pellit: pp id q̄ mouet b̄ qdē i pauco: illud āt mlto. Quare accit b̄ qdē uelox: illō āt tardū eē. ¶ De ſono igit̄ ſic deteriatū eſt

L.87 ¶ Oñdit q̄l⁹ ſe hēant he dīe ſoni ad dīias tact⁹. dī. q⁹ ⁊ vñr ſilitudinē hīe circa tactū cū acuto ⁊ hebeti. ḡue ḡ ⁊ acutū i ſono hñt ſilitudinē cū acuto ⁊ hebeti i tactu q⁊ acutū ē q̄ pūgit: hebes vo q̄ pellit. ⁊ b̄ pp id q̄ b̄ qdē. i. acutū mouet i pauco tpe mltū. illō vo. i. hebes i mlto paucū: q̄re accit eē b̄ q̄. ſ. acutū uelox. illō vo. i. hebes eē tardū: ⁊ q⁊ ſup. ſic eſt circa dīias ſoni: q⁊ acutū ſegit motū uelocē: ḡue vo motū tardū: oz eē quādā metaphorā: ⁊ quādā ſilitudinē iter dīias ſonox ⁊ dīi as tāgibiliū. his ḡ hitis ponit finē tractatui de ſono dicēs. de ſono igr̄ ſic deteriatū ſit. ¶ Nōn^m āt q⁹ acutū p̄t fieri ul' ex vno motu. ⁊ tē oz motū illū eē uelocez ul' ex mltis motib⁹. ⁊ tē oz mot⁹ illos eē ſpiſſos: ut p⁊ i chorda q̄ ſi bñ ſit extēſa fac pl'es mot⁹ i aē ⁊ magis uerberat ip̄z: ⁊ reddit ſonū magis acutū. cū ḡ dic̄ phs acutū fieri ex motu ueloci: itelligēdū eſt de acuto q̄ gñat ex vno motu. ¶ Notādum etiā q⁹ nec dīe ſoni ſunt dīe motus: ſed ſunt annexe illis. nec tales dīe ſūt differentie tactus: ſed hñt ſimilitudinē cum illis.

Dx āt ſon⁹ qdē ē aiati. inaiatū enīz nullū uocat: b̄ fm ſilitudinē dī uocare: ut tibia: ⁊ lira: ⁊ q̄cūq; alia inaiatox extēſionē hñt: ⁊ melodiam: ⁊ locutionē. Aſſimilat enīz q⁊ ⁊ uox hoc habet.

¶ Poſt q̄z phs dterīauit de ſono ſimplr. i pte iſta dteriat de q̄dā ſpe ſoni q̄ dī uox. Circa q̄ duo fac. q⁊ p⁹ ucāt mēbra diffōnis ei⁹. 2⁹ ifert diffōnē uocis tāq; uenatā ibi| q̄re pcuſſio reſpirati. ⌋ ¶ Ad eut^am p^c ptis nōn^m q⁹ i diffōne uocis q̄tuor ponūt. diffinit eni uox q⁹ ē pcuſſio ſ̄ſpirati aeris fcā ab aīa q̄ ē i his ptib⁹ ad uocalē artariā. ſ̄ſpirat eni aer ⁊ attrahit circa has ptes: ut circa pl'monē ⁊ coz: ⁊ ille aer ſic attract⁹ p vtutē aīe repcutit ad uocalē artariā ſiue ad cānā pl'mōis: ⁊ fac uocē. i uenādo ḡ uocis diffōnē q̄tuor fac. q⁊ p⁹ oñdit q⁹ repcuſſio illa q̄ ē uox fit ab aīa. 2⁹ declat q⁹ ē reſpiratī aeris. 3⁹ mānifeſtat q⁹ oz illū aerē eē reſpiratū i his ptib⁹. i. circa has ptes: ut circa pl'monē ⁊ coz. 4⁹ oñdit q⁹ oz illū aerē reſpiratū repcuti ad organū q̄ dī uocalis artaria. ex his āt q̄tuor ſit p⁊: p̄ſtat tota diffō uocis. 1ª ps ſcipit ibi| Dlta āt aīaliū. ⌋ 3ª ibi| Uox āt ſon⁹. ⌋ 4ª ibi| Organū āt reſpirōnis. ⌋ In p^a pte itēdit talez rōnē ſon⁹ ille q nō cōpetit niſi reb⁹ aīatis: oz q⁹ ſit fact⁹ ab aīa: ſz uox nō cōpetit niſi reb⁹ aīatis. ḡ uox eſt ſon⁹ fact⁹ ab aīa. de hac āt rōne nō ponit niſi mediuz. v3 q⁹ uox nō cōpetit niſi reb⁹ aīatis ⁊ q⁹ nullū iaiatū h⁊ uocē. lz poſſit forte hīe aliquā ſilitudinez uocis. iō ait q⁹ uox āt ē qdā ſon⁹ aīati. ⁊ ſb̄dit q⁹ nullū iaiatox uocat ł. h⁊ uocē: ſz forte h⁊ ſilitudinē dī aliqō iaiatū uocare: ut tibia: ⁊ lira: ⁊ q̄cūq; alia iaiatox hñt extēſionem ⁊ melos ⁊ locutionē. aſſilant enim talia uocifer ātib⁹: ⁊ vñr hīe uocē: q⁊ uox h⁊ b̄. ¶ Notā^m āt q⁹ ut coīter ponit uox i trib⁹ vi differre ab alīs ſimplicib⁹ ſonis. p⁹ q⁊ uox h⁊ quādā extēſionē ſiue quādā ꝓtēſionez. alī eni ſimplices ſoni cito trāſeūt: ſz q⁊ uox fit ab aīa ſ̄ſpirāte aerē ⁊ retinēte h⁹ aerē ſ̄ſpiratū: ſon⁹ q eſt uox nō ſta cito tūſit: ſz h⁊ quādā ꝓtēſionē ⁊ durōnē h⁊ appetitū aīe. 2⁹ uox h⁊ q̄dā melodiā ⁊ ꝓſonātiā. ſon⁹. n. fact⁹ ſimpl'r: eo q⁹ ex ſimplici ictu fiat: ⁊ ꝓſonātiā q̄ cātur ex diūſitate ⁊ ꝓportiōe ſonox i ſe nō h⁊. 3⁹ i uoce eſt q̄dā diſcretio ⁊ iterruptio ſonox: q⁊ in uoce fiūt uarie repcuſſiōes aeris. ex hac āt diſtictiōe ſonox h⁊ uox q⁹ ſit locutio ul' q⁹ ſit oīo. nā oīo ad q̄ſtitatē di ſcretā ptinet ut p⁊ i p̄dicamētis. igr̄ q⁊ lira ⁊ tibia ⁊ h^{?1} iſtra hñt h⁊ q̄dā ſilitudinē. iſta tria ēt p q̄dā ſil'i^{nēs} vñr hīe uocē.

Dubitaret forte aliqs de ſono fcō ex lira uel ex chordis cithare: quō ſonus ille ꝓtigat. nā ſi ſon⁹ ꝓtigit ex corpib⁹ ſe vberātib⁹: ita q⁹ coz⁹ vberās mouet ⁊ frāgit: coz⁹ vo vberatū aerē retinet ne cito ſoluat ſz fiat ibi q̄dā violētia ex q̄ cāt ſon⁹ nō vi q⁹ b̄ poſſim⁹ ſaluar i ſono fcō ex chordis lire. nō eni ē ddz q⁹ pēna pcutiēs chordā aerē frāgat. chorda vo retineat aerē ne cito ſoluat: ſz fiat ibi q̄dā violētia ⁊ cāt ſon⁹: q⁊ pēna modicū de aē mouet. ⁊ illa ps chorde ad quā pcutit pēna modicū poſſet de aē retinē: q̄re ul' nll⁹ reſultaret ibi ſon⁹ ul' ualde exilis. ¶ Ddz ḡ q⁹ b̄ mō fit ſon⁹ ex pcuſſiōe chorde ſic fit ſon⁹ ex motu corrigie ul' ex motu v̄ge. v̄ga eni ul' corrigia uelociter mota i aē cāt ſonū: q⁊ ut dcm̄ ē aer uelociter ſciſſus p v̄gā pp tractū a uacuo: ul' pp tractū ne ſit uacuū aer ille ſciſſus uelociter ꝓgregat: pp q̄ fit ibi q̄dā ꝓdēſatio rōne c⁹ eſt ibi reſiſtētia q̄dā. ⁊ fit ibi ſon⁹: ſic ex vna pcuſſione chorde dat chorda mltos ict⁹: p q̄s ict⁹ uelociter ſcidit aerē. g aer uelociter ſciſſus uelociter ꝓgregat: ⁊ reſiſtit chorde tremēti: q̄re cātur. ibi ſon⁹: ⁊ ide ē ⁊ q̄ſto chorda magis extēdit acutiorē h⁊ ſonū: q⁊ tal' chorda pcuſſa magis tremit ⁊ dat pl'es ict⁹: q̄re cāt maiorē ſonū. nō ḡ fit ſon⁹ ex pcuſſiōe chorde: q⁊ pēna expellat aerē q ē i chorda: ſic̄ fit ſon⁹ ex pcuſſiōe lapidū q⁊ vn⁹ lapis frāgit aerē exīntē in alio lapide. ſed b̄ fit q⁊ chorda pcuſſa tremit ⁊ dat multos ictus in aere ⁊ cauſat ſonum. ¶ Uliſo quō ex diuerſitate chorde ſi ſit aliter ⁊ aliter extenſa cauſat alius ⁊ alius ſonus.

Dubitaret forte aliqs. utr̄ ex diūſitate corpox ſolidox cāt aliq⁹ ⁊ aliq⁹ ſon⁹ ⁊ vi q⁹ nō. q⁊ ſi nō fit ſon⁹ niſi q⁊ coz⁹ vberās aerē frangit. coz⁹ vo vberatū aerē tz: ⁊ fac ip̄z reſilire: ⁊ ū pmittit ip̄z frāgi niſi cū q̄dā violētia: q⁊ cū q̄cūq; corpa dura vñr ſufficē ad b̄ efficiēdū. nō vi q⁹ alr ſonet vnū corpus duox q̄z aliō. ¶ Jn ꝯrīū ē. q⁊ ad ſḃuz p⁊ argētū eſſe magis ſonox q̄z ferrū ⁊ q̄z plūbū. ¶ Ddz q⁹ i ſono ē tria ꝓſiderare. v3 coz⁹ expellēs: aerē expulſū: ⁊ modu⁹ expellēdi. rōne aeris expulſi oz corpa ſonātia eē dura ut poſſint aerē expellē. ide ē q⁹ lana ⁊ pīli nō faciūt ſonū: q⁊ lana pcutiēs nō bñ frāgit aerē: lana vo pcuſſa ñ bñ tz aerē ut nō pmittat ip̄z uelociter frāgi: ⁊ faciat ip ſuz cū q̄dā violētia reſilire. 2⁹ rōne modi expellēdi oz corpa ſonātia eē reglaria ut q⁹ ſint plana ul' ꝓcaua. nā nō q̄cūq; mō expulſus aer fac ſonū. ſz oz aerē pcuſſum reſilire ſic̄ reſilit pīlla pcuſſa ad terrā. nā cū vnū corp⁹ planū pcutit ad alīd coz⁹ planū pcuſſū nō cedit aeri illi qđ coz⁹ vberās pellit ⁊ mouet: ⁊ nō cedēdo ei fac aerē illū ſaltare ⁊ reſilire cū q̄dā violētia: ſic̄ q⁊ terra nō cedit pīlle. ſi pīlla pcutit ad terrā oz eā ſaltare ⁊ reſilire. igr̄ ut fiat tal' ſaltatio ⁊ tal' reſilitio aeris: oz eē planū ⁊ reglare qđ pcutit: ul' oz ip̄z eē ꝓcauū: q⁊ ⁊ ꝓcauo h⁊ fieri tal' ſaltatio ⁊ tal' reſilitio: q⁊ ut ꝺ. dicebat nō potētī aē exire a ꝓcauis faciūt ꝓcaua ex repcuſſiōe multos ict⁹ poſt p^m. 3⁹ i ſono ſūt ꝓſiderāda corpa expellētia aerē ⁊ q̄ſtū ad b̄ q̄ſto corpa ſūt magis ⁊ magis tremētia magis ſonāt. nā ſic̄ chorda magis extēſa q⁊ pcuſſa magis tremit ⁊ dat pl'es ict⁹. iō altius ſonat: ſic corpa bñ tremētia ex pcuſſiōe fcā i eis pl'es ict⁹ faciūt i aē: ⁊ fit ibi altior ſon⁹. ſi āt q̄rat̄ q̄ corpa ſūt illa que magis tremūt: ut coīter pōit aer q ē de ꝓpōe corpox ſi ſit in eis bñ diſpoſit⁹ coz⁹ illa hñt bonū ſonū: cui uſiōi ſūt argētū ⁊ es. coz⁹ vo magis accedētia ad nāz terreſtrē ⁊ mi-

nus ꝟtia de aere in cõpõne ſui peius ſonat: ut ꝑz in plũbo. ꝑz igit̃ que corpa meli⁹ ſonat. nã dura meli⁹ ſonat q̃z nõ dura: & regularia: ut plana & ẽt ꝓcaua meli⁹ ſonat q̃z nõ regularia: & tremẽtia & ꝟtia bñ diſpoſitũ aerẽ. g̃ eſt de cõpõne ſui meli⁹ ſonat q̃z que nõ ſunt talia. ubi aũt oia iſta ꝓcurrũt q̃ ſint corpa dura regl'aria ⁊ bñ ſonora reſultat ibi optim⁹ ſonus. ⁊ Deiñ cũ dic.

¶ Multa ãt aialiũ uocẽ nõ ht̃: ut q̃ ſunt ſine ſanguie: & ſanguinẽ ht̃ũ piſces ꝫ rõnabil'r: ſiquidẽ aeris motus ſonus eſt.

¶ Oñdit q̃ repcuſſio illa q̃ ẽ uox ẽ reſpirati aeris. ꝫ ꝑz ꝑ ꝫ: q̃ nõ ht̃ uocẽ niſi reſpi[tia]. duo g̃ fac. q̃ ꝑ⁰ oñdit ſola reſpi[tia] hẽ uocẽ. 2⁰ remouet q̃zdã cauillatiõnẽ de q̃buſdã piſcib⁹ nõ r̃ſpirãtib⁹ q̃ vñr hẽ uocẽ ibi⁊ ſz q̃ dicunt. ⁊ Dic̃ g̃ q̃ mꝛta ãt de nũo aialiũ uocẽ nõ ht̃ ut illa q̃ ſũt ſine ſãguie: & piſces q̃ ſũt de nũo ht̃ũ ſãguinẽ. ſup. nõ ht̃ uocẽ: & ꝫ rõnabil'r ſigdẽ ſon⁹ q̃ eſt uox ẽ aeris mot⁹: aeris ſup. reſpirati. ¶ Notã[m] ãt q̃ ſic̃ ꝓ ꝑmã ptẽ ubi ꝓbabat q̃ ſola aiata ht̃ uocẽ hẽbat q̃ uox eẽt ſonus fcũs ab aĩa ſic ꝓ hãc ptẽ ubi oñdit q̃ ſola reſpirãtia ht̃ uocẽ: habeẽt ſcda ꝑs diffõnis uocis. vz q̃ uox eſt ſonus aeris reſpirati. ⁊ Deinde cum dicit.

¶ Sz q̃ dñr uocare: ut q̃ in Acheleo ſonãt branchis: aut quodã altero huiuſmodi.

¶ Remouet q̃zdã cauillatiõnẽ po[ſ] fieri circa ꝑdcã dc. q̃ ſi piſces q̃ dñr uocare. i. hẽ uocẽ: ut illi q̃ ſũt in acheleo. i. illo fluuio ut ſonat alia lr̃a: ſonãt brãchis: aut q̃dã alio mõ h⁹[i] iſtr̃o. q. d. q̃ piſces & oĩa nõ reſpi[tia] carẽt uoce. & ſi uideãt aliq̃n hẽ uocẽ ꝫ eſt: q̃ cũ brãchis ul' cũ aliq̃ alio iſtr̃o faciũt ſonũ ſilẽz uoci. ⁊ Deide cũ dic.

L.88 ¶ Uox aũt ſon⁹ aialis eſt: & non q̃libet pte. Sz q̃ñ oẽ ſonat vberãte aliq̃: & ad aligd in aliq̃. Hoc aũt eſt aer: rõnabil'r utiq̃z uocabũt hec ſola quecũq̃z ſuſcipiunt aera.

¶ Uenat ꝫ[as] ptẽ ul' pticulã diffõnis uocis. vz q̃ uox eſt ſon⁹ reſpirati aeris nõ i q̃libet pte: q̃ aer reſpirat⁹ nõ ad q̃libet ptẽ trahit: ſz fit h⁹[i] tract⁹ ad aliq̃z ptẽ dterſa tã: ut ad pmonẽ & cor. Circa ꝫ ãt duo fac. q̃ ꝑ⁰ fac̃ qđ dcm̃ eſt. 2⁰ q̃ mẽtionẽ fecerat de aẽ reſpi⁰: oñdit quõ nã utiq̃ h⁹[i] reſpi⁰ aẽ ibi⁊ aẽ iã. n. ⁊ Dic̃ g̃. q̃ uox ãt eſt ſon⁹ aialis ſup. reſpi[tia] & nõ q̃libet pte. i. nõ ad q̃libet ptẽ reſpirãt h⁹[i] aer nec ad q̃libz ptẽ fit attractio h⁹[i] aeris reſpi[t]: ſz h⁹[i] attractio fit circa pmonẽ & cor. addit ãt ad ꝓfirmatiõnẽ h⁹ dicti. vz q̃ oz aerẽ eẽ reſpi[tus]: ut ſi at uox dicẽs: q̃ ſonat. i. fit ſon⁹ vberãte aliq̃ & ad aligd & i aliq̃. ꝫ ãt i q̃ fit h⁹[i] reuerbatio eſt aer. & q̃ ſic ẽ rõnabil'r utiq̃z ꝫ ſola aialia uocabũt q̃cũq̃z ſuſcipiũt aerẽ. i. q̃cũq̃z r̃ſpirãt. ¶ Mõn[m] ãt ꝫ qđ dcm̃ ẽ q̃ uox eſt ſon⁹ aial' nõ q̃libz pte. p ꝫ q̃ dic̃ nõ q̃libz pte itelligi poſſet uocal' arteria q̃ ẽ orga[m] uocifẽrãdi: ſz ut cõplete hẽant pticle poñte i diffõne uocis meli⁹ ẽ ut expõat de aẽ reſpirato & attracto nõ ad q̃libz ptẽ: ſz' ad pmonẽ & cor

Dubitaret forte aligs. q̃ illa tria q̃ ꝑhs tetigit. vz q̃ ſonus fit vberãte aliq̃ & ad aligd & i aliq̃ nõ vñr eẽ diſticta. nã aer ipe eſt illud qđ vberat & i q̃ vberat. ¶ Dđz q̃ ad uocẽ ꝓcurrũt ta. vz aĩa vberãs & uocal' arteria ad quã h⁹[i] fit reũberatio. & ẽt aer in q̃ fit h⁹[i] reuerbatio. ita tñ q̃ aer fungit vice duoꝝ. nã aer eſt illđ qđ vberat & qđ repcutit ad uocale arteriã: & ẽt eſt mediũ i q̃ fit talis reuerbatio: qđ in mꝛtis aliꝭ ꝓtigit. nã ſi ducat vgã ꝑ aerẽ ibi aer reſiſtet vge & hẽbit ſe tãq̃z aligd pcuſſũ & ẽt hẽbit ſe ut me[m] in q̃ ex h⁹[i] pcuſſiõe gĩat ſon⁹ dupl'r: itaq̃z poterit legi lr̃a ꝑh. ꝑ⁰. ut li aligd & i aliq̃ expõat đ aẽ alr̃ & alr̃ accepto. nã ipe aer ſe hz ut aligd pcuſſũ & ut mediũ i q̃ fit ſon⁹. ẽ g̃ ſꝫ q̃ fit ſon⁹ vberãte aliq̃. i. aĩa. & aĩa dico vberãte aligd. i. aerẽ: & in aliq̃. i. in aẽ. ul' poſſum⁹ exponẽ: ut ꝑ li aligd itelligat uocal' arteria: & ꝑ li aliq̃ itelligat aer. eſt g̃ ſꝫ q̃ ad ſonũ q̃ eſt uox ꝓcurrit aligd vberãs ut aĩa & aligd ſup. ad qđ vberat ut uocal' arteria & h⁹[i] reũberatio fit' i aliq̃. i. aẽ. quõ ãt i ſonis aliꝭ a uoce ꝓcurrũt ibi h ꝫ. vz q̃ ſit ibi aligd vberãs & aligd qđ vberat & aligd in q̃ fit vberatio vidẽ nõ eſt difficile. ⁊ D. c. d.

¶ Jã eni aere reſpirato utiq̃ nã i duo opa: ſic̃ lingua & i guſtũ: & in locutionẽ. Quoꝝ q dẽ guſtus nec⁹ eſt. vñ & i plib⁹ ieſt: iterp̃tatio aũt eſt pp bñ eẽ. Sic & ſpũ: & ad calorẽ iteriorẽ tanq̃z neceſſariũ. Cauſa aũt in alteris dicta eſt: & ad uocẽ ut ſit qđ bene.

¶ Qz fecerat mẽtionẽ de aẽ reſpirato oñdit quõ nã utiq̃ h⁹[i] aẽ dicẽs: q̃ iã reſpirato aẽ utiq̃ nã in duo opa: ſic̃ lingua utiq̃ in duo opa i guſtũ & locutionẽ: q̃ꝝ q dẽ guſtus eſt qđ nec⁹ium. vñ & plib⁹ ieſt iterp̃tatio aũt. i. locutio eſt pp bñ eẽ. ſic & ſpũ. i. aẽ reſpirato utiq̃ nã in duo opa: q̃ꝝ vnũ eſt nec⁹iũ aliꝭ ad bñ eẽ. nã ad calorẽ iteriorẽ tẽ perãdũ utiq̃ nã aere reſpirato tanq̃z ad id qđ eſt nec⁹iũ cã aũt q̃re ꝫ ſit nec⁹iũ dicta eſt in alteris. i. in li⁰ de ſpirõne & reſpirõne: & utiq̃ ẽt nã aere reſpirato ad uocẽ nõ ſic ad nec⁹iũ: ſz ſic ad bñ eẽ. ¶ Notã[m] ãt q̃ nec oĩa aialia loquũt: nec ẽt oĩa ht̃ guſtũ. ſũt eni aliq̃ aialia ipfecta qb⁹ ieſt tact⁹ tm̃. talia eni i ſuſcipiẽdo alimẽtũ nõ p̃cipiũt dtias guſtabiliũ: ſed tangibiliũm. delectãtur tm̃ talia in ſuſcipiẽdo alimẽtum: ſicut delectat ſꝫ tact⁹ cũ ꝓiũgit tãgibili ꝓuenienti. nec guſtus g̃ nec locutio ieſt oib⁹ aialib⁹. uez q̃ guſtus magis eſt nec⁹ius & magis facit ad eẽ: locutio aũt magis ad bñ eẽ: iõ dcm̃ eſt q̃ guſtus ineſt pluri⁹ aialib⁹ q̃z locutio.

Dubitaret forte aligs. utꝝ locutio ſit ꝺpꝺ nãlis. vi q̃ ſic. q̃ ſi nã utiq̃ lingua in duo opa: in guſtuz & locutionẽ: ſic̃ utiq̃ aẽ reſpirato ad duo opa. ad refrigeriũ caloris & ad uocẽ oz q̃ guſtare & log ſint opa nãe: ſz opa nãe ſunt nãlia. oz g̃ q̃ log ſit qđ nãle. ⁊ Ꝓ. ꝺm ꝓm ꝑ⁰ polit[ur]. ꝺpꝺ ꝓmonẽ nã dcdit: ſz id qđ dat alicui a nã eſt nãle. g̃ tc̃. ¶ In ꝓriũ eſt qđ ſcribit ꝑ⁰ pꝝ[as]. ubi dr̃ q̃ quẽadmodũ nec lr̃e oib⁹ eedẽ fic nec eedẽ uoces. vult g̃ ibi ꝓbs q̃ lr̃e & uoces ſint ad placitũ: log itaq̃z ad placitũ erit: nõ a nã. ¶ Dđz q̃ aliqđ aliq̃n ul'r ſũptũ eſt nãle: qđ tñ ꝺm ſpãlẽ ꝓſideratiõnẽ eſt ad placitũ. ut punire fures eſt de iure nãli: ſed tñ punire ꝫ mõ ul' illo eos: ut ꝑ ſuſpẽdiũ: ul' ꝑ trũcatiõnẽ capitis eſt ad placitũ: & q̃ nãlia ſũt eadẽ apđ oẽs: que vđ ſunt ad placitũ diũſificant: ide eſt q̃ apđ oẽs punt. unt fures: ſz apđ oẽs nõ puniunt eodẽ mõ. ſic̃ g̃ punire fures eſt de iure nãli: punire tñ eos ſic ul' ſic: eſt de iure poſitiuo. ſic log & hẽ ꝺmonẽ eſt hoi nãle: ſz log ꝫ ydioma ul' illđ eſt ꝑ artẽ & ad placitũ. dñr eni nãlia illa ad q̃ hẽmus nãlẽ ipetũ. glibet eni hõ hz nãlẽ ipetũ ut loquatur: & ut exꝺmat ꝑ ꝺmonẽ qđ mẽte pcipit: ſz q̃ talis expreſſio ul' talis locutio fiat ꝑ ꝫ vbũ ul' ꝑ illđ qđ adinuẽtũ eſt ꝑ artẽ & ad placitũ. índe eſt q̃ oẽs hoies loquũt: q̃z log eſt q̃dãmõ nãle: ſz nõ oẽs loquunt ꝫ ydioma ul' illđ: q̃z ſic ul' ſic log nõ eſt nãle: ſz ad placitũ. Argumta aũt pro & ſoluta ſunt per iã dicta. ⁊ Deide cuz dicit.

¶ Organũ ãt reſpirõnis uocal' arteria eſt. Cui⁹ ãt cã hec ꝑs ẽ plmo. hac eni pte pl's hñt calorẽ pedib⁹ gradiẽtia aliꝭ: idiget ãt reſpirõne: & circa cor loc⁹ ꝑmus. Añ neẽe eſt interius reſpirante & ingredi aerem.

¶ Uenat q̃r̃tã pticulã poñtã in diffõne uocis. vz q̃ percuſſio que eſt uox fit ad uocalẽ arteriã ul' fit ad organũ qđ dr̃ uocalis artaria dicẽs: q̃ organũ aũt reſpirõnis

est uocalis arteria hꝰ respirōnis cā est h̄ ps. vꝫ pulmo. qz hac pte. i. circa pulmonē gradiētia pedibꝰ plus hñt calorē alijs. ⁊ sb̄dit qꝫ idiget aūt respirōne. sup. pulmo ⁊ addit qꝫ ⁊ circa coꝛ est locus p̄mꝰ sup. caloris. vñ ne cesse est iterius respirāte igredi aerē refrigerātē calorē illū. ¶ Notāᵐ aūt qꝫ pulmo est ꝓpinquus cordi: ⁊ qz circa coꝛ est p̄mus locꝰ caloris nō solū coꝛ: ſz ēt pᵏmo q est circa coꝛ idiget aē respirato ad tēperādū calorē illū. ¶ Notāᵐ ēt qꝫ p hꝰ spirōne ⁊ respirōnez īmittit aer fridus ⁊ expellit cal'e: ſz p̄m Cōmē. h̄ est pp aliꝺ ⁊ aliꝺ: qz qꝫ exhaⁱ aer imissus h̄ est pp plmonē: ſz qꝫ imittat aer recēs ⁊ fridus h̄ est magis pp coꝛ. ⁋ Deiñ. c. d.

L.90. ¶ Quare pcussio respirati aeris ab aia: que est in his ptibꝰ ad uocalē arteriā uox est.

¶ Cōcludit diffōnez uocis tanꝺꝫ uenatā. Circa qꝺ duo facit. qz pᵒ facit qꝺ dcm̄ est. 2ᵒ manifestat qꝺdā qꝺ erat dubiū in diffōne p̄tacta ibi⌊ Nō enī ois. ⌋ Sūt aūt 4ᵒʳ dicta circa diffōnē uocis. pᵒ qꝫ uox est repcussio fcā ab aia. 2ᵒ qꝫ hᵒˡ repcussio est respirati aeris. 3ᵒ qꝫ ille aer respirat circa has ptes: ut circa plmonē ⁊ coꝛ. 4ᵒ qꝫ re percussio hꝰ aeris respirati fit ad uocalē arteriā. h̄ est ḡ qꝺ ait dicēs. q̄re uox est repcussio respirati aeris facta ab aia: que repcussio ul' que respiratio est in his ptibus ad uocalē arteriā. ¶ Notāᵐ aūt p̄m q̄stā h̄ qꝺ dī. q̄ est in his ptibꝰ. exponēdū est de aīa. dicūt enī qꝫ uox ē repcussio fcā ab aīa q̄ aia est in his ptibꝰ. i. circa coꝛ. nō qꝫ aīa nō sit in q̄libet pte corpis: tñ q̄ꝫtū ad aliqꝺ opus ut q̄ꝫtū ad motū: aia p̄ncipalr vi eē i corde. melioꝰ est tū ut li q̄ referat ad repcussionē ul' ad respirōnē: ut dicat qꝫ uox est repcussio respirati aeris fcā ab aīa ad uocalē arteriā q̄ respiratio fit in his ptibꝰ. i. circa has ptes: ut circa pulmonē ⁊ coꝛ. nā aer respirat ⁊ attrahit p virtutē aie ad pulmonē ⁊ coꝛ: ⁊ ille aer sic respiratꝰ ⁊ repcussus ad uocalē arteriā facit uocē. ⁋ Deide cum dicit.

¶ Nō enī ois aialis sonus uox est: sicut diximus. Est enī ⁊ lingua sonare: ⁊ sic̄ tussientes: sed opꝫ aiatū cē uerberās: ⁊ cū imaginatiōe aliq̄. Significatiuus enī qꝺā sonus est uox: ⁊ nō respirati aeris sic̄ tussis: h̄ isto uerberat cū qui est in arteria ad ipsaꝫ.

¶ Manifestat q̄ꝺdā qꝺ erat dubiū in diffōne p̄dicta. dixerat enī qꝫ uox est repcussio facta ab aia: qꝺ ꝓbauerat p h̄ qꝫ nociferare cōpetit rebꝰ aiatis: sed qz nō qcqd cōpetit rebꝰ aiatis est ab aīa ut aia est: iō spālez rōnē vult assignare quō sonus q est uox est ab aīa ꝓꝫ qꝫ hᵒˡ. Circa qꝺ tria facit. qz pᵒ facit qꝺ dcm̄ est. 2ᵒ qꝺ dixerat ꝓbat p q̄ꝺdā signū. 3ᵒ ꝓcludit ex iā dictis pisces nō hīe uocē 2ª ibi⌊ Signū aūt. ⌋ 3ª ibi⌊ Manifestū aūt. ⌋ Dicē ḡ. qꝫ nō ois sonus aialis est uox sic̄ dixim⁹. i. sic̄ pōt patē per iā dicta. nā est. i. ptingit sonare lingua sic̄ tussientes faciūt sonū. tñ hᵒˡ sonus nō est uox: sed opꝫ ad h̄ qꝫ fiat uox eē uberās aiatū: ⁊ cū imaginatiōe aliq̄ ozfieri talē reuerbationē: qz uox est qꝺā sonꝰ significatiuus. ⁊ nō est uox respirati aeris sic̄ tussis. sed aīa cuꝫ vult uocifferare utit isto aere respirato ⁊ mediāte eo uerberat euꝫ aerē qui est in arteria ad ipsam arteriā: qꝺ faciēdo facit uocē. ¶ Notāꝺū aūt qꝫ nō quilibet motꝰ aialis est ab aia p̄m qꝫ hᵒˡ: sed solū motꝰ ille qui fit per imaginationē ⁊ appetitū: ut si aial: qz grane per grauitatē deoꝛsum rueret motꝰ ille nō esset ab aia p̄m qꝫ hᵒˡ: sed ut dictuꝫ est motū factū ab aia p̄m qꝫ hᵒˡ per imaginationē ⁊ appetitū: opꝫ esse factū: sic etiā nō q̄libet sonus aiati est uox: nec est ab aia p̄m qꝫ hᵒˡ: sed oz sonū qui est uox fieri per imaginationē aie in determinatis ptibꝰ. hoc est ḡ qꝺ Cōmē. ait qꝫ uox est sonus qui fit cū imaginatione ⁊ uolūtate. implet aūt: ut ait ista actio duabus virtutibus aīe: quarū una est ꝓcupiscibilis: altera imaginatiua. ¶ Notandū etiā qꝫ eoipo qꝫ uox fit per imaginationem ⁊ appetitū: opꝫ qꝫ hᵒˡ sonus sit ab aia p̄m qꝫ hᵒˡ: sicut motus factus per appetitū ⁊ imaginationem opꝫ qꝫ sit ab anima p̄m qꝫ est anima.

Dubitaret forte aliqꝺ utrū uox sit sonꝰ significatiuus. ¶ Dōm qꝫ p̄m quoscā ois uox est sonus significatiuus. uel nāl'r ut risus. ul' ad placitū ut uoces ipōsite ad significādū: sed p̄m hūc modum nō imus ad mentē phi: nec saluamus oēm uocez esse significatiuā. nā hec uox buba nō significat nāl'r: nec significat ad placitū: qz nō est ipōsita ad significanduꝫ aliqꝺ. ¶ Sciēdū ḡ qꝫ uox duplr pōt significare ut in nr̄is editionibꝰ dialecticis diffusius diximus. vno enim mō uox significat seipsam in imaginatione cōceptā: ⁊ hec significatio est eēntialis uoci. nam figa sine imaginatiōe p̄cedēte sonū faceret: ut apparet in tussiēte hᵒˡ sonus nō esset uox. Rursus hᵒˡ significatio cōpetens uoci est eadē nō solum apud oēs hoies: sed etiam apud bruta. nā quicūqz hō̄ pferret hanc uocem buba oporteret qꝫ imaginaret ipsaꝫ: nec alr imaginat eāvnꝰ hó q̄z alius. imo ⁊ si brutū pferret hāc uocē oporteret qꝫ sibi simile imaginationē formaret. alio mō ꝓ uoces significant ipe res ul' ipse rōnes rerū in mēte formate: ⁊ talis significatio nō est eēntialis uoci: sed est ad placitū: ⁊ nō est eadē apud oēs. pꝫ itaqz quō ois uox est significatiua ⁊ quō non. nā ois uox significat seipam in imaginatiōe p̄cepta uel p imaginationē appⁿhēsaꝫ: nō tñ ois uox significat rem ul' aliquā rōnē rerū in mente formatā: qz nō ois uox est sic ipōsita ad signdū. ex hoc aūt patē pōt ītētio phi. vult enī qꝫ qz ois uox est sonus significatiuus: ut qz sigt seipaꝫ p imaginationē appⁿhēsaꝫ: iō oz uocē fieri cū q̄ꝺa imaginatiōe: ⁊ qz qꝺ fit per imaginationē est factū ab aia. iō si fiat uox oz aiatū eē vberās ⁊ opꝫ eā ab aia esse factā. ⁋ Deinde cuꝫ dicit.

¶ Signū āt ē nō posse uocare rspirātē: ne qz expirātē: h̄ ōtinētē: mouet. n. isto rtinēs

¶ Probat hoc p signū. dī. signū aūt. sup. qꝫ oporteat uocē fieri cū imaginatiōe q̄ꝺā est nō posse uocare respirātem. i. aerē attrahentē nec expirantē. i. aerē emittentē: sed detinentē. nā retinēs aerē isto aere retento mouet ad formationē uocis: ⁊ facit uocē. ¶ Notāꝺū autē qꝫ hō̄ nāliter ad refrigerationez cordis aerem attrahit ⁊ īmittit. si aūt per aliqꝺ tēpus retinere debeat aerez attractum: oportet qꝫ hoc fiat per imaginationē ⁊ appetitum: quare si ad formationē uocis opꝫ aerem aliqua liter retinere ad hᵒˡ formationē: opꝫ ꝓcurrere imaginationem ⁊ appetitum. ⁋ Deinde cum dicit.

¶ Manifestū āt: ⁊ qz pisces sine uoce: nō enī hñt guttur: hāc āt ptē nō hñt: qz nō recipiunt aerē: neqz respirāt. Sz q dicūt sic: peccant: pp quā igit cām: altera ratio est. L.91.

¶ Ex his que dixerat ꝓcludit pisces nō hīe uocē dī. manifestū aūt qz ⁊ pisces sine uoce sunt: qz nō hñt guttur hanc aūt ptē. i. guttur nō hñt. qz nō recipiūt aerē neqz respirāt: sed qui dicūt sic qꝫ pisces respirāt peccāt: ⁊ sb̄dit qꝫ pp quā igit cām sup. pisces nō respirāt altera rō est. i. nō est p̄sentis speculationis. ptinet enim hoc ad librū de aialibus ut Cōmē. ait. ¶ Notandū autē hec tria tacta adaptari posse ad tria que de uoce sūt dicta. nā per hoc qꝫ uox nō fit sine imaginatione opꝫ qꝫ uox sit facta ab aia. per hoc vō qꝫ opꝫ aerem respiratū tenē ut uocē faciamus: opꝫ qꝫ uox sit respirati aeris. ulteriꝰ quidē qz nō hñtia guttur uel nō hñtia uocalē arteriaz nō spirāt opꝫ qꝫ repcussio illa qua fit uox: fiat ad uocalem arteriā. ¶ Aducrtendum tñ qꝫ q̄stūcūqz hic sic ad aptet lra tñ est ꝓtinuanda modo quo diximus.

L.91. De odore autē ⁊ olfatibili minus bene determinabile est dictis. Non enim manifestus est quale quid sit odor: quid sonus: aut visibile: utrū lumē.

¶ Postq̄ phūs determinauit de visibili ⁊ de audibili. In parte ista determinat de odorabili. in omni aūt seu sibili est tria cōsiderare. vz obiectū mediū ⁊ organū. in determinādo ergo de odorabili tria facit. q̄ ꝓmo determinat de ipso odorabili siue de ipso obiecto. 2° determinat de ipso medio, ⁊ 3° determinat de ipso organo. 2ª ibi⌊ Est aūt olfatus. ⌋3ª ibi. circa fi. ca.⌊ Est aūt odor. ⌋Circa primū tria facit. q̄ ꝓmo ostēdit esse difficile bene determinare de odorabili siue de spēbus odoris. 2° docet sumere spēs h⁹ⁱ. 3° declarat quō non odorabilia comparant ad odoratum. 2ª ibi⌊ Videt aūt ⁊ analog. ⌋3ª ibi⌊ Adhuc aūt. ⌋Circa primū tria facit. q̄ ꝓmo ꝓponit qđ intendit ⁊ ostendit esse rōnabile qđ ꝓposuit. 2° assignat cām dicti. 3° qđ dixerat manifestat per simile. 2ª ibi⌊ Causa aūt est. ⌋3ª ibi⌊ rōnabile aūt. ⌋Dicit ergo q̄ de odore aūt ⁊ de olfatibili. i. de odorabili minus bñ determinabile est a nobis. nō enim possumus bñ determinare nec determinate cognoscere ipsa odorabilia uel ipsos odores: ⁊ est rō dicti. q̄ nō manifestū est nobis quale qđ sit odor: sic manifestus est nobis sonus. ⁊ sicut manifestus est visibile qđ sit utrum lumen aut color. ⌈Deinde cum dicit.

¶ Causa autē est: q̄ sensum hunc nō habemus certum: sed peiorē multis aialibus. Praue enim odorat homo. Et nihil odorat odorabilium sine letitia: ⁊ tristitia: sicut nō existente certo eo qđ sentimus. i. odoramus. ¶ Notandū autē q̄ orīt delectatio ⁊ letitia ex cōiunctione cōueniētis cuz cōueniēti. dolor vō ⁊ tristitia ex ꝓiunctione disconueniētis cum disconueniēti. quare q̄n id qđ nobis ꝓiungit ualde ꝓuenit orīt inde letitia: q̄n ualde disconuenit orīt inde tristitia. letitia itaq; ⁊ tristitia oriunt ex exterioribus sensibus ut ex ualde ꝓueniētib⁹ ⁊ ualde disconueniētibus. nā modicū ꝓueniēs uł modicū disconuēs nō ꝓprie cāt nec letitiā: nec tristitiā. igit nō sentire nisi cū letitia ⁊ tristitia idem est qđ nō sentire nisi extrema sensibilia. vult ḡ phūs q̄ hō praue odorat ⁊ q̄ non est ei certū illud qđ sentit per odoratū. q̄ nō odorat sine letitia ⁊ tristitia. i. nō pcipit per odoratū nisi extrema odorabilia: cuiusmodi sunt fortes odores.

Dubitaret forte aliqs. utrū alijs aialib⁹ possint eē note spēs odoris quas hō nō possit pcipere. ¶ Dz q̄ hō plus hēt de cerebro ꝓ quātitatē suā q̄ cetera aialia. ⁊ q̄ cerebrū est frigidus ⁊ humidū carūcule ille que sunt organū odoratus: eo q̄ sint ꝓpinque cerebro infrigidant ⁊ efficiunt humide: qđ est cōtra rōnem boni odoratus. nam tunc organum odoratus est bene dispositum q̄n est calidū ⁊ siccum. q̄ ut cōmuniter ponit: tunc bene dispositum est organum q̄n ꝓportionat obiecto. constat aūt q̄ odor causat ex calido ⁊ sicco. q̄ odor est passio ficti: sicut sapor humidi: sicut infra dicet. magnitudo ergo cerebri i hoie: q̄ hēt humectare ⁊ infrigidare organū odorat⁹ facit hoiem praue odorare: q̄ aūt hō sic hēat prauum odoratum q̄ multē spēs odor̄ sint ei ignote ut posita questio querebat patet experimēto. Videt enim q̄ canes docent per odorem latronē inuenire: qđ illo modo ꝓtingit: q̄ quilibet hō aliquo modo diuersificat in humorib⁹ ⁊ in cōplone ab alijs hoibus: imo pp hanc diuersitatē videmus q̄ pediculi gñati ex humorib⁹ vni⁹ hois sunt ēj si uenenosi alteri hoi: ꝓpter hanc aūt diuersitatē cōplonū ⁊ humor̄ ꝓtingit q̄ uapores spūs ⁊ fumi exeuntes ex corpe vni⁹ hois sunt ualde diuersi ab alijs que exeunt ex corpe alteri⁹. ⁊ q̄ odor est q̄dā fumalis enaporatio: ut declarat hēt in libro de sensu ⁊ sensato: sicut glibet hō quodāmō hēt ꝓprios fumos ⁊ ꝓprios uapores. sic etiā hēt ꝓprios odores. canis ḡ ductꝰ ad locū ubi cōmissus est furtū si sit receter factū pcipit odorē ipsius furis qui accessit ad locū illum: ⁊ post odorē illū pgit donec illū hoiez inueniat. ⁊ est silē. ꝓtingit enim q̄ aliqui canes dñr canes sanguis sequētes cernū uel aliquā aliā bestiā uulnerata. accidit enim ceruū illū uulneratū quē canis isequit ire per magnū spatiū q̄ nullū emittit sanguinē. tunc ergo canis non pōt illū inseq per sanguinē sed inseq per odorē. ⁊ q̄ ꝓ uiā illā per quā trāsiuit ceruus uulneratus multi aliꝰ trāsierūt ⁊ tū canis nō iseq nisi ceruū illū uulneratus quē icepit iseq. nō enī uadit post odorē alior̄ ceruor̄: qđ eē nō pōt nisi q̄ canis nō solū cogscit odorē ceruī ab odorib⁹ alior̄ bestiar̄: sed ēt cogscit odorē hꝰ ceruī ab odorib⁹ alior̄ ceruor̄: sic canis inuenies latronē cognoscit odorez hꝰ hois ab odorib⁹ alior̄ hoiū. ꝑ igit q̄ praue odorat hō: q̄ has spāles diās odor̄ nō cogscit. ⁊ maxie hꝰ diās in via ꝑ quā trāsierat odorabile: nisi esset qd ualde fetidū: nullo mō posset hō pcipe. bñ igit dcm ē q̄ hō praue odorat: q̄ nō odorat siue letitia ⁊ tristitia. i. nō pcipit nisi extrema odorabilia. illas aūt diās odor̄ quas pcipiūt canes ⁊ multa alia aialia hominē impossibile est pcipere. ⌈Deinde cum dicit.

¶ Rōnabile aūt sicut ⁊ fortes oculis colores sentire: ⁊ nō per manifestas ipsis esse diās color̄ nisi terrentiū ⁊ nō terrentiū: sic aūt ⁊ odores hoium genus. L.93.

¶ Quod dixerat manifestat per hoc dicens. q̄ rōnabile aūt sicut ⁊ fortes oculis. i. hñtes fortes oculos ut pisces sicut eos ꝓtingit sentire colores ⁊ nō eē ipsos per manifestas diās color̄ nisi terrentiū ⁊ nō terrentiū. sic ⁊ gñaliō hoium pcipit odores. q̄ nō percipit odores nisi terrētes uel nō terrentes. ¶ Notandū autē q̄ phūs idem intelligit per sentire cum letitia ⁊ tristitia. ⁊ per sentire diās obor̄ terrentiū uel nō terrentiū: vult enim q̄ sicut pisces hñtes duos oculos nō pcipiūt nisi colores terrentes uel nō terrētes. i. colores extremos sic homo non pcipit nisi odores terrētes uel nō terrentes: q̄ nō percipit nisi odores extremos. ¶ Notandum etiam q̄ sicut pisces male vidēt. q̄ hñt ita duros oculos ut magis videant hēre lapides q̄ oculos: propter qđ nō pōt imprimi ibi spēs visibilis: sic homo male odorat. q̄ caruncule ille ꝓpinque cerebro ita indurant: ꝓpter frigiditatem cerebri: ut nō bñ possit imprimi spēs odorabilis. ⌈Deinde cum dicit.

¶ Videt enī ⁊ analogiā hic ad gustū: ⁊ silr spēs humor̄ cum his que sunt odoris.

¶ Docet sumere spēs odor̄. ¶ Ad cuius euidētiā sciendū q̄ si aliqua sunt nobis incerta: ⁊ illa hēant analogiā ⁊ similitudinē cum reb⁹ certis sumēde sunt diē icertor̄ ꝑ m diās certor̄. quare cuz odores sint nobis incerti. gustabilia vō sint nobis certa: q̄ odores habent analogiā cū spēb⁹ gustabiliū sumēde sunt spēs odorū ꝑ m diās sapor̄. tria ergo facit phūs. q̄ ꝓmo ait q̄ spēs odoris hñt analogiā ⁊ similitudinē cū spēb⁹ saporis. 2° ꝓ

bat q ſpēs ſapox ſūt nob certe. 3° qz penes certa ſunt ſumēda incerta docet ſumē ſpēs odox ꝑm ſpēs ſaporū. 2ª ibi ¶ Sz certiorē hēm⁹ guſtū. ¶ 3ª ibi ¶ Eſt aūt ſic humor. ¶ Dicit, ḡ q odorat⁹ vi hꝫ analogiā ad guſtuz. ⁊ ſiḿr ſpēs humox. i. ſapox hñt quādā analogiā ⁊ ſilitudinē cū his que ſunt ſpēs odoris. ¶ Deide cum dicit.

L.94 ¶ Sz certiorē hēm⁹ guſtū pp id qꝺ ipe gdē tact⁹ eſt: hūc aūt hēt hō ſenſū certiſſimuz. In alijs deficit ab aialib⁹ multis. Scōm autē tactum differenter certificat.

¶ Oñdit q nos hēm⁹ certiorē guſtū: qz hēm⁹ certiorez tactū. ⁊ guſt⁹ eſt gdā tact⁹. duo ḡ fac. qz ꝓ° fac qꝺ dcm eſt. 2° ex certitudie tact⁹ que hꝫ hō ꝑ alios aialib⁹ cōcludit ipz prudētiſſimū eē aialiū ibi ¶ Un ⁊ prudētiſſim ¶ Dic ḡ q certiorē hēm⁹ guſtū ḡz alia aialia: pp ꝺ q ipe guſt⁹ eſt gdā tact⁹. ⁊ ꝺdit q hūc aūt ſbuz. i. tactū hꝫ hō certiſſim. in alijs eni ſbib⁹ deficit hō a multis aialib⁹: ſz ꝑm tactū ualde dinter certificat ab eis. qz certiorē hꝫ hūc ſbuz aialib⁹ alijs. ¶ Notā aūt q virōnis hꝰ in ꝺ ꝓſiſtē. q ſi hō hꝫ certū tactū: ⁊ guſt⁹ ē qdā tact⁹ ſeqt q hēat certū guſtū: ſz odorat⁹ cū hēat analogiā ad guſtū de odoratu quē habemus incertū certificari poterim⁹ per guſtū quē habemus certum ⁊ ſumende erunt ſpēs odoris ꝑm ſpēs ſaporis. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Añ ⁊ prudētiſſimū aialiū eſt. Signū aūt i gñe hoiuz ꝺz ſenſū hūc igēioſos eē: ⁊ nō igenioſos: ꝺz aliū aūt nullū. Duri eni carne icepti mēte: molles aūt carne bñ apti ſunt.

¶ Quia dixerat hoiez hꝫ certū tactū ex certitudie ipſi⁹ tact⁹ ꝓcludit ipz eē prudētiſſim aialiū dicēs. vñ ⁊ prudētiſſim aialiū eſt ſup. hō. ſig aūt eſt ⁊ i gñe hoiuz. qz ꝺz hūc ſbuz dicim⁹ hoies igenioſos uel nō igenioſos. ꝑm nullū aūt ſbuz aliū iudicam⁹ de igenio hoiuz niſi ꝑm tactū: qz duros carne dicim⁹ q ſūt icepti mēte: ſz molles carne ſūt bñ apti. ¶ Notā aūt q id qꝺ videm⁹ in gñe hoiuz: ut id qꝺ videm⁹ in aliqb⁹ hoib⁹ reſpcū alioꝝ hominū poſſum⁹ iudicare i oib⁹ hoib⁹ reſpcū alioꝝ aialiū nā ſi hoies hñtes bonū tactū ⁊ molles carnes ſūt prudētioꝛs alijs hoib⁹. qz tota ſpēs hūana i bōitate tact⁹ excedit alia aialia: ſeqt q hō ſit prudētiſſim⁹ aliū alioꝝ

Dubitaret forte aliqs. utꝝ bonitas tact⁹ faciat ad bonitatē itell⁹. ⁊ vi q bōitas tact⁹ nihil faciat ad bonitatē itell⁹: ul ſi faciat aliqd q min⁹ facit ḡz alic⁹ alter⁹ ſbus. nā cū itell⁹ ſit qd i māle ſeqt q ḡto ſbus ē mālior tāto min⁹ debuiat itellectui. ēt qz tact⁹ eſt mālior ſbib⁹ alijs bonitas tact⁹ minus debuiet bonitati itell⁹ ḡz bonitas alioꝝ ſenſuuz. ¶ Ꝺ. hoies, oñr boni tact⁹ ⁊ bñ diſpoſiti mēte q hūt molles carnes. ſz femie coiter molliores carnes hab̄t marib⁹. eēnt ḡ prudētiores viris. cui⁹ oppoſitū ſcribit ꝓ° politicoꝝ. ubi dicit q puer hꝫ ꝓſiliū ipfectū. femia iualidū. ſeru⁹ vo nihil hꝫ ꝓſiliatiuū. ḡre ſi ꝓſiliū feminie eſt iualidū nō erūt feie prudētiores viris: ſz ipſe prudētiores ¶ Dꝺz q act⁹ actioꝝ ſūt i patiēte ⁊ diſpoſito. ḡto eni patiēs eſt magis diſpoſitū tāto magis ꝑficit ꝑm formā quā recipit. ⁊ ḡto magis ꝑficit ꝑm formā tāto magis pōt exercē opa cōpetētia illi forie: ut ſi diſgregare ē op⁹ cōpetēs albedini ḡto aliqd eſt magis diſpoſitū ad albedinē tāto magis ꝑficit ꝑm foiaz albi. ⁊ p ꝺns tanto magis diſgregat. bonitas ḡ tact⁹ ꝺ mō di debnire bonitati mētis. qz tact⁹ dz eē media ꝓportio tāgibiliū. ozganū eni tact⁹ nō pōt oino denudatū eē a q̄litatib⁹ ſbi ꝺſlib⁹: attū ḡto illas q̄litates hꝫ min⁹ excellētes ⁊ minus extremas tāto exñs in medio meli⁹ ꝓcipit alias q̄litates tāgibiles. de rōne itaq bonitatis tact⁹ eſt eē media ꝓportionē tāgibiliū. ide eſt q hō eſt ḡ melioris tact⁹ ḡz aialia cetera. qz corp⁹ hūanū magis eſt redactuz ad mediū: ⁊ miſcibilia i illo corpe ēt magis ſūt rdacta ad mediū ḡz i corpib⁹ alijs. ſic ēt ⁊ iter ipos hoies hñtes corp⁹ redactū magis ad mediū ſūt meliores tact⁹ ḡz alij. itaq ſi bonitas tact⁹ puēit ex eo q corp⁹ eſt bñ redactū ad mediū. corp⁹ aūt ſic redactū eſt bñ ꝓportiōatū aie ſeqt q hoies boni tact⁹ hēant corp⁹ bñ ꝓportiōatū aie: ſz cū mā eſt bñ ꝓportiōata forie melio⁹ exercent i ea actiōes illi⁹ forie ut ſupi⁹ dicebat. ḡre cū corp⁹ eſt bñ diſpoſitū ⁊ ꝓportiōatū aie ꝑ ipz melio⁹ exerceri poterūt opa debita ipſi aie. bñ ḡ itelligē ⁊ eē prudētē ⁊ igēioſū ꝙuēit hoib⁹ hñtib⁹ bonū tactū. qz tales hñtes corp⁹ bñ ꝓportiōatū aie liberius pñt h⁹ opa exercē. ¶ Qꝺ vo obijciebat. qz ſbus tact⁹ eſt mālior ceteris petit i arg^to qꝺ eſt i ꝟrio. arguit eni oppoſitū nō ꝓpoſitū. nā qz h⁹ ſbus eſt mālior ceteris: ⁊ ē fūdamtū oiuz alioꝝ ſenſuū hñtes hūc ſbuz bonū. ſeqt q hēant māz bñ diſpoſitaz ⁊ corp⁹ bñ ꝓportiōatū. ḡre ſic opa artis facili⁹ liberi⁹ ⁊ meli⁹ exercent ꝑ organa bñ diſpoſita ⁊ bñ ꝓportiōata ipſi arti. ſic opa ipſi⁹ aie meli⁹ fiūt ꝑ corp⁹ bñ diſpoſitū ⁊ bñ ꝓportiōatū ſibi. ¶ Qꝺ vo ulteri⁹ addebat de mollitie muliez. ¶ Dꝺz q mollities carnis. tūc oſtēdit iduſtriā mētis qñ arguit bōitatē tact⁹. dupl̄r itaq ḡztū ad pñs ſpectat pñt aliq hꝫe molles carnes. ꝓ° qꝺ ex bōitate cōplonis: ut qz hñt ꝟnē rarā ⁊ bñ diſpoſitā ⁊ tūc ſūt boni tact⁹ ⁊ bñ apti mēte. 2° ꝺ pōt ꝟtingē ex ſupabūdātia flatis: ⁊ q tales ſūt nō ſūt boni tact⁹. qz nō hūt q̄litates ſibiles bñ redactas ad mediū: ſunt ḡ tales male ꝟnis ⁊ mali tact⁹: nec' oz eos eē bñ diſpoſitos. tal' ḡ ē mollities carnis i mlieri⁹. tales ēt ſūt mlitū flatici q vñr molles carnes hꝫe nec ſūt apti mēte.

Alterius forte dubitaret aliqs. utrū bonitas alioꝝ ſenſuū faciat ad bōitatē itell⁹ ⁊ vi q ſic. qz ꝑm ꝓbz ꝓ° me^cc. dato q ſbus nō fuirent nob ad aliquā necitatē vite. maxie tñ diligerem⁹ illuz ſbuz q eſt p viſū. qz plēs dīas rex nob demīrat. ſz ḡto ſbus plēs dīas rex oñdit tāto magis debuit ipſi itelle ctui bonitas. ḡ viſus maxie faciet ad bōitatē itellect⁹. ¶ Ꝺ. ḡto ſbus eſt magis diſciplialis tāto magis vi facē ad bonitatē mētis ⁊ ad bōitatē diſciplie. ſz maxie diſciplinalis ſbus ē audit⁹: ut pōt patē ex ꝓ° me^cc. ḡ ⁊c. ¶ In ꝟrio eſt phs q ait q ꝑm nullū aliū ſbuz dicimus hoies eē igenioſos ꝑter ḡz ꝑm tactū. ¶ Dꝺz q in acgrēdo ſciaz h̄ eſt ordo. qz nra cognitio incipit a ſbu. ſed ñ nit ⁊ termiaī cognitio nra p iudiciū itell⁹. offerūt eni nob ꝓ° res ipe p ſbus: ⁊ tūc circa res ipas nob p ſbus oblatas negociamur p iudiciū itell⁹. ide eſt ḡ q deficiente ſbu nece eſt ſciaz deficē q ꝑm illū ſbuz eſt: ut pbus in poſte^b² ait. qz niſi offerrent nob res p ſbus nō poſſemus ex eis cape ſciaz: nec circa eas negociare poſſem⁹ p iudiciū itell⁹: debuiūt itaq oēs itellectui ſbus: qz p oēs ſbus nob offerunt aliq̄ obta: circa q̄ negociādo p itell'm accipimus eoꝝ ſciaz. ¶ Eſt tñ diligēter notā q aliud eſt querē ut hic ſenſus debuiat intellectui: ⁊ ut ꝑ bonitatē h⁹ ſenſus poſſumus arguē hoiem eſſe bone mētis ⁊ boni itell⁹. nā ꝑ bñ q multa offerunt intellectui alic⁹ p ſe ⁊ directe. nō ꝑ bñ dicim⁹ ipm eē bñ diſpoſitū ꝑm mētē ul eē boni itell⁹: ſz ſi circa illa oblata qs bñ negociat p iudiciū itell⁹: ⁊ bñ ſbtilr ſciat de eis vitatē exgrē. dicet bone mētis ⁊ boni itell⁹. qz p quēlibet ſenſuz offerunt intellectui nro aliq oba: tñ bonitas ſolū ſenſus tact⁹ facit ut de illis oblatis p itell'z pſpicaciter vitatē itueamur. nā ꝟz qlibet ſenſus debuiat intellectui: tñ ſola bonitas tact⁹ arguit bōitatē itell⁹. nā ex ꝺ q qs eſt boni viſus uel boni audit⁹: nō ꝑ hoc hēt corpus bñ ꝓportionatū aie: nec ꝑ ꝺ hēt cōplonē bñ redactā ad mediū. nā cor⁹ bñ cōplonat ⁊ bñ reducit ad me^m q̄ꝫ hꝫ bñ ꝓportiōatas q̄litates tāgibiles. ⁊ qz ſolus tact⁹ eſt me^a ꝓportio tāgibiliū: ſola bonitas

ſſlt⁹ ſ̄ſus oñdit corp⁹ cē bñ ꝓportiōatū ⁊ bñ dispo^m. ⁊ qz corpe bñ ꝓportiōato ⁊ disposito aīa pōt melio⁹ itelligē ⁊ melio⁹ specīari vītatē de his q̄ sibi offerunt p ſ̄ſus iō bñ dcm̄ ē q̄ glibet ſ̄ſus defuit itellectui. bonitas tñ soli⁹ tact⁹ arguit bonitatē itell'is ut plane hz in lra. opposita aūt his nō est difficile soluē. nā visus ⁊ auditus defuūt itellectui. qz p hos ſ̄ſus ul'i videdo ut p visū ul'ab alio audiēdo: ut p auditū ml'te dñe rez nobis de mōſtrant: tñ ut in soluēdo tāgebat: nō pp hz q̄ nobis offerunt p ſ̄ſus ml'te res sunt⁹ boni itell'is. sz tūc sunt⁹ boni itell'is qñ de ipis reb⁹ oblatis scim⁹ bñ vītatē cog scē. ⁊ qz hz facit bonitas tact⁹: p quā reddit corp⁹ bñ ꝓportionatū aīe. ſō pz qđ q̄rit. ¶ Ēt aūt ulteri⁹ dubitā dū de ipsis ſ̄ib⁹ eo mō q̄ defuūt ad sciaz ⁊ itell'm: ⁊ q defuiāt magis ⁊ q mīn⁹: ⁊ q̄l'r circa hz se hēant. sz qz hz nō directe ptinet ad ꝓpositū i tp̄us aliō apponat. hiet eni hec qō locū i p⁹ me^cc. ul'in p⁹ poste^r. ubi si nos ꝓtiget scribē de his forte aliqđ ptractabim⁹. ⁊ Deiñ. c. d.

L.95. ¶ Est aūt sicut humor hic qdem dulcis ille vo amarus: sic ⁊ odores sunt.

¶ Ut dicebat hic docet sumē spēs odoz hz spēs sapoz. Circa qđ ita fac. qz p⁹ fac qđ dcm̄ ē. 2⁹ dat dīā iter odores ⁊ sapes. 3⁹ r̄ſuit cāz supl⁹ tactā: q̄re. ſ. hz spēs sapoz sumant spēs odoz. 2ª ibi ⁊ Sed aliq̄ qđē. ⁊ 3ª ibi ⁊ Sz sic dicim⁹. ⁊ dicē q̄ sic hūor. i. sic sapor hz qđ est dulcis ille amar⁹: sic ⁊ odors alig sūt dlces alig amari ⁊ d. c. d

¶ Sz alia qđē hñt ꝓportionalr odorem ⁊ hūorē. Dico aūt dulcē odorē: ⁊ dulcē humorē: alia vo ꝯriū. Sil'r aūt ⁊ acer ⁊ austerus ⁊ acutus ⁊ pinguis est odor.

¶ Dat dīā iter odores ⁊ sapores di. q aliq̄ qđē hñt ꝓportiōabilr odorē ⁊ hūorē. i. saporē. dico aūt dlcē odorē ⁊ dulcē saporē. alia vo ꝯriū. qz i eis nō ꝓportionāt odor ⁊ sapor. sz hñt dulcē odorē ⁊ pīguī saporē ucleꝯ ⁊ sic se hz dulce qđ noīat odorē ul' saporē extremū. sil'r aūt se hz ⁊ acer ⁊ auster⁹ ⁊ acut⁹ ⁊ pīguis odor. nā i talib⁹ odoríb⁹ ul' saporib⁹ mediūs aliq̄n sapores ꝓportionant odoríb⁹: aliq̄n vo nō. ⁊ Deinde cum dicit.

¶ Sed sic diximus ꝓpid q nō multū pmanifesti sunt odores: sic hūores: ab his acceperūt noīa ſ̄m silitudinē rez. Dulcis qđē eni a croco ⁊ melle: acer aūt a thimo: ⁊ huiusmodi. Eodē aūt modo ⁊ in alijs.

¶ Resumit cāz supl⁹ assignātā: q̄re spēs odoz a saporib⁹ nominā. di. q sic dixim⁹. i. ſ̄. tetigim⁹ ꝓpid q odors nō sūt nob⁹ mlt⁹ pmāifesti sic hūores. i. sic sapes. iō accepe rūt noīa ab his. i. a sapib⁹ hz silitudinē eoz. i. sapoz. nā dlcis qđē odor dī a croco ⁊ melle. acer vo a thimo ⁊ a silib⁹ ul' ab alīq̄ h⁹ⁱ. eodē aūt mō ⁊ i alijs odoríb⁹ ⁊ sapib⁹ se hz. ¶ Notā^m aūt q cū he dnoiatōes fiāt hz modū uocabli: ut plz uariata lingua sil' uariāt dnoiatōes tales in greca ḡ lingua odor suauis sumit forte dnoiationē a croco ⁊ melle q̄ sūt dulcia: acer vo odor sumit denoiationē a thimo ul' ab alleo ut hz lra ꝑ^t: ul' ab alīq a⁹ h⁹ⁱ

Dubitaret forte aliqs. q̄re nō sp odores proportionāt sapib⁹: sz videm⁹ ml'tiēs q hñtes odorē dulcē hñt saporē amar. ¶ Dēz q ut coīter pōit sapor magis ꝓsistit i hūido aq̄o aliq̄l'r digesto: ita q sapor se tz ex pte hūidi ḡſſi: sz odor magis se tz ex pte ſ̄btil' sicci ōbite ꝓportiōati: ⁊ qz illd hūidū ḡſſ suz magis se tz ex pte aq̄. illd vo ſ̄btile ubi fundat odor magis se tz ex pte aeris: i corpe ubi bñ digestū ē hūidū aqueū grossū: ⁊ bñ tēpatū ē illd ſ̄btile aereū: erit ibi tā dulcis odor q̄z sapor: ⁊ ꝓportiōabit odor sapori ⁊ eꝯ. hz si i eodē corpe vnū ūtor sit bñ digestū: alterꝫ vo male tēpatū: odor nō ꝓportiōabit sapori: sz hēbit odorez dulcē ⁊ saporē amaꝫ ul' ecōuerso. ⁊ qđ dictū est de saporib⁹ extremis: ōdm est de mediīs. ⁊ Deide cū dicit.

¶ Adhuc āt sic audit⁹: ⁊ vnusqsq; sensuū: hic qdē audibil' ⁊ nō audibil': alle vo visibilis ⁊ nō visibil': ⁊ olfat⁹ odorabil' ⁊ nō odorabil'. Nō odorabile āt aliō qdē fm id qđ oīno ipole ē hic odorē: aliō vo puuz hūs ⁊ prauū. Sil'r aūt ⁊ nō gustabile dicit. L.96

¶ Oñdit quō nō odorabilia cōpant ad odoratuz. di. q adh^c āt sic audit⁹ ⁊ vnusqsq; ſ̄uū ē oppositoꝫ: ⁊ sic hz qdē audit⁹ ē audibil' ⁊ nō audibil'. ille vo. ſ. visus ē visibil' ⁊ nō visibil'. ⁊ olfat⁹ ēt eodē mō ē odorabil' ⁊ nō odorabil'. ⁊ expōit q̄t modis di nō odorabile di. q nō odorabile āt aliō qđ di hz id qđ oīno ipo^lc ē hic odorē. aliud vo qđ ē hūs puū odorē. ⁊ 3⁹ di nō odorabile prauū hūs odorē. sil'r āt ⁊ nō gustabile ul' qđcūq; aliō tale dī oib⁹ istis modis. ¶ Nō^m āt q ut ſ̄. oñdim⁹ idē ē ſ̄bus oppositoꝫ. nā illo eodē visu q pcipis lumē pcipis ⁊ tenebrā: ⁊ illo eodē auditu q pcipis sonū pcipis silētiū: ⁊ eodē odoratu q̄ pcipis odorabile pcipis ⁊ nō odorabile. nā sic eoīpo q nihil vides pcipis eē tenebrā: ⁊ q nihil audis pcipis eē silētiū: sic eoīpo q nihil odoras pcipis cē iodorabile: qđ nullū hz odorē. ⁊ si paz odoras pcipis eē iodorabile q puū habet odorem. si vo pūz iferat tibi odor pcipis eē iodorabile q puū hz odorē.

St aūt olfat⁹ p mediū: aut aerem: aut aquā: ⁊ nāq; aquatica vidēt odorē sentire. Sil'r ⁊ quecūq; cuz sanguic: ⁊ sine sanguine: sic ⁊ que in aere. Etenim boz quedā longe occurrunt ad alimētum: que ab odore mouent. L.97

¶ Ut dicebat ad qđlibet sentire tria ꝯcurrūt: obm: me- ⁊ organū. posīq; ḡ phs deterīauit de ipo obo odorat⁹ ut de ipo odorabili siue de ipo odore. in pte ista determiat de ipo me⁹ qđ imitat ab ipo obo siue ab h⁹ⁱ odore. Circa qđ duo fac. qz p⁹ fac qđ dcm̄ est. 2⁹ mouet qñē quādā circa ptacta ibi ⁊ Illū ⁊ du^m vi. ⁊ Dicē ḡ q ē ät olfat⁹ p mediū ut p acrē aut aquā. nā aq̄tica vident odorē sentire ⁊ q̄ cū sāguie ⁊ q̄ sine sāguie sunt sic ⁊ q̄ sūt i aē sup. odorē sentiūt. qz qdā hoꝫ q̄ ab odore mouent a lōge occurrūt ad alimtū. ¶ Nōn^m āt q qz aq̄tica odorē sentiūt. ⁊ qz exūtia i aē tā hūtia sanguinē q̄z nō hūtia a lōge odorāt alimētū: iō vult phs q taz aer q̄z aqua sint mediū in odoratu. ⁊ Deinde cum dicit.

¶ Unde ⁊ dubiuz videt. Si oīa qdem que sub odore fiunt: similiter odorent. L.98

¶ Mouet q̄zdā qōnē circa ptacta q̄ talis ē: q cū qdā sentiāt odorē p respirōnē: qdā sine respirōne: rōnabilr q̄rit ut ꝫ aialia nō respi^tia hēant aliquē ſ̄uz aliū ab odoratu: p quē pcipiūt odorē. Circa hāc qōnē sic ꝓcedit: qz p⁹ phs arguit ad pte falsā. 2⁹ arg^t ad ptē uerā. 3⁹ deteriat vītatē q̄siti. 2ª ibi ⁊ Sz ipo^lc. ⁊ 3ª ibi ⁊ Tīr āt hoib⁹. ⁊ Circa p^m duo fac. qz p⁹ ꝓpōit qōnē. 2⁹ arg^t ad ptē falsā qōnis q̄site ibi ⁊ Nō āt. ⁊ ptiuet āt sic dcm̄ ē. aliq̄ odorare i spirādo aliq̄ nō respi^to. vñ qz sic ē. du^m vi si oīa qdē sil'r odorēt. i. si oīa sil'r pcipiāt odorē p sensuz odorat⁹ ul' hēant aliquē a^m ſ̄uz p quē hz pcipiāt. d. c. d

¶ Nō āt spirās odorat: nō respirās āt: hz expirās: aut ſ̄tinēs spm̄ nō odorat: neq; a lōge: nz a ꝓpe: nz si in nasū ītus apponat: ⁊ hoc qdē in ipo positū: q̄ sentit insensibile

cē oīb⁹ cōc ē. Sz sine reſpirōne nō ſentire ꝓpriū eſt hoiuz. Manifeſtū eſt ār tētātib⁹.

L.99. ¶ Quar ſāguinē nō hūtia: qñ ñ reſpirāt alterꝝ utiqꝫ quēdā ſꝫ hūt ꝑter eos q̄ dicī ſt

¶ Arguit ad ꝓpē falſā. oīs q̄ nō oia ſil'r odorāt: imo nō reſpi[ta] hūt aliquē aliū ſbz ab odoratu p quē odoré p cipiūt. ió alt q̄ hō r̄ſpirās. i. attrahēs aerē ſup. odorat: sz expirās. i. emittēs aerē aut r̄tinēs ſpm̄ nō odorat n: a lōge nz a ꝓpe: nec ēt odorat ſi i naſū it⁹ pōat odorabile. q̄ z ꝫ gō. vz ſibile poſitū i ipo q̄ ſentit ibile eē eſt cōe oīb⁹ ſbib⁹: ſz ſine reſpirōne nō ſētīre ē ꝓpriū hominū. ē ār ꝫ maxīe ꝓpriū hoi: q̄ hō i odorādo maxīe idiget reſpirōne. ſi ār alia aialia idigēt r̄ſpirōne cū odorāt: nō tñ ſic idigēt: ut hō. z ſbdit. q̄ ár ꝫ ſit ꝓpriū hoi mānifeſtū ē tētātib⁹. i. expiūtātib⁹. qlz enī i ſeipo expit q̄ abſq; reſpirōne odorāt ū ꝑ. his ḡ p̄miſſis ifert ꝛnē ītētā dicēs. q̄re ſāguiez ñ hūtia: qñ ñ r̄ſpirāt. hūt itaq; quēdā aliū ſbz ꝑter eos q̄ dicī ſūt. ¶ Nōn[m] ár vi rōis h⁹ i ꝫ ꝓpoſitē q̄ ſi aialia reſpi[ta] ꝑcipiūt odorē p odoratū: nō r̄ſpi[ta] q̄ alr odorē ſētīūt hūt aliquē ſēſū aliū ab odoratu. ¶ Nōn[m] ēt q̄ aliq̄ dīa ē q̄ztū ad odoratū i. ter aialia reſpi[ti] z nō reſpi[ta]. q̄ alr odorāt ꝫ z ılla: nō tñ ē tāta dīa q̄ aialia r̄ſpi[ta] ꝑcipiāt odorē p odoratū nō r̄ſpi[a] vo hēant aliquē aliū ſenſū ab odoratu: p quē odorē cogſcāt. ró tñ phi ad ꝫ vi tre q̄ cū ñ ſil'r odorēt ꝫ z ılla: q̄ p aliū ſbz ꝑcipiat odoz i iſtis z i ill'. ⌜D. c. d.

¶ Sed ipoſſibile eſt ſi qdē odorem ſentiūt Odorabilis eniz ſenſus: z mali odoramēti: z boni odoramenti olfatus eſt.

¶ Obijē ad ꝓpē ꝓriā ſiue ad ꝓpē uerā oīs alia nō reſpi[ta] nō poſſe ſētire odorē p aliquē aliū ſenſuz ab odoratu. Circa q̄ duo fac ꝑm q̄ duas rōnes ad ꝫ adduc. 2ª ibi ⌊Amp. ár. ⌋ Qtinuet ār ſic. ꝓpriōnē iā tacta aialia nō reſpirātia eo q̄ alr odorē ſentiāt q̄z aialia alia: vident hīe alterū quēdā ſenſū ꝑter eos q̄ dicti ſūt: sz ꝑm vītatē ipoſſibile eſt ſi qdē ſentiūt odorē. q̄ olfat⁹ ē ſbus odorabilis. z eſt ſbns mali odoramēti z boni odoramēti.

¶ Nōn[m] ár vi rōnis h⁹ i ꝫ ꝓpoſitē q̄ cū odorabile p ſe nō ꝑcipiat niſi p ſenſū olfat⁹: ſi nō reſpir[ta] p ſe odorē p cipiūt. oz q̄ ꝫ fiat p hūc ſenſū z nō paltū. ⌜Deide. c. d

¶ Ampli⁹ ār z corrūpi vī a fortib⁹ odoribꝰ ex qb⁹ hō corrūpit: ut ſulfur z hi⁹. Olfatū qdē igr hīe neciū eſt: ꝫ nō reſpirātia.

¶ Adduc 2ª[m] rōnē dicēs. q̄ ampli⁹ h⁹[21] aialia vīr corrūpi a fortib⁹ odoribꝰ q̄ztū ad olfatū ex qb⁹ hō corrūpit ut ſūt ſulfur z h⁹[21] fetētia. z q̄ ſic eſt: olfatū qdē igr neceſſe eſt hīe nō ſolū r̄ſpi[ta]: ſz ēt nō reſpi[ta]. ¶ Nōndum aūt q̄ ꝓpriꝰ ſenſus eſt ꝓpriꝰ obl: z ꝓpriꝰ ſenſus corrūpit a ꝓpo oīo ſi ſit excellēs. q̄re eoipo q̄ nō reſpirantia ꝑcipiūt odorē ut ꝓbabat rō p[a]: z eo q̄ ſulfur z h⁹[21] fetētia corrūpūt in eis ſenſū: ut tāgit ꝟrō 2ª: opz aialia nō reſpirātia hūc hīe ſenſū. ⌜Deide cum dicit.

c.100 ¶ Ar ār i hoib⁹ differre ꝫ ſenſitm̄ ad ea q̄ alioꝝ ſūt aialiū: ſic ocli ad ea q̄ duoꝝ oc'o rū ſūt. Nec qdem enī hūt fragma: z ſic ue lamē palpebras: q̄s q̄lis nō mouēs: neq; retrahēs nō videt: fortia ār oc'is nihil hi⁹ hūt: ꝫ mox vidēt que fiunt in lucido.

¶ Soluit. q. ꝓpoſitā. ¶ Ad c⁹ eui[35] ſcīēduz q̄ aialia nō reſpi[ta] nō ꝑcipiūt odorē p aliū ſēſū q̄z p olfatū: tñ h⁹[21] ſbus ē i cis alr diſpoſit⁹ q̄z i aialib⁹ alys. i. dādo ār hāc ſol'onē duo fac. q̄ ꝓ adduc q̄ddā ſil'e ad ꝓpoſitū. 2° ex illo ſil'i diſcēdit ad ſol'onē q̄ntis iā dicte ⌊ibi⌋ Sic igr z odoratm̄. ⌋ Dicē ḡ q̄ ꝫ ſēſitm̄. vz ſbus olfat⁹ vī diffēre in hoib⁹ aligd ad ea ſbitia q̄ ſunt alioꝝ aialiū: ſic oculi hoiuz ſe hūt ad ea q̄ ſūt duoꝝ oc'oꝝ. nā ꝫ gdē. ſ. hō hēt fragma. i. coopim̄tū z hz palpebras ſic uelamē q̄s palpebras aligs nō mouēs nz ſtrahēs nō videt. fortia aūt oc'is nihil h⁹[21] hūt: ſz mox vidēt q̄ ſūt i lucido. ſ. i diaph. piſces enī q̄ ſūt duri oc'is nō hūt h⁹[21] palpebras z coopim̄ta: q̄s opteat remouē ut videāt. ⌜Deide cū dicit.

¶ Sic igr z coloratū: alijs qdē ſine opculo eſt: ſic oc'is. Alijs vo aerē recipiētib⁹ hīc coopim̄tū: qđ reſpirātib⁹ diſcoopit āplia tis uenis z poris. Et pp ꝫ reſpirātia non odorāt in aq̄. Neciū enī odorē pati reſpirātia: ꝫ aūt facē in humido eſt ipoſſibile.

¶ Adaptat ꝫ ſic ad ꝓpm. ul' ex ſil'i adductū deſcēdit ad ſol'onē q̄nis ꝓpoñte dicēs. ſic igr z odoratm̄ alijs qđ aialib⁹ nō r̄ſpirātib⁹ ē ſine opc'o ſic oc'is. i. i oc'is ꝛrigebat. alijs vo aerē r̄cipiētib⁹. i. r̄ſpiciētib⁹ neće eſt hīe coopim̄tū qđ coopim̄tū diſcoopit r̄ſpirātib⁹ ıllis aialib⁹ z āpilaris eoꝝ uēis z poris. z pp ꝫ reſpi[ta] ñ odorāt i aq̄: q̄ neće ē ea pati odorē z pcipe odorē uel pati ab odoꝛ r̄ſpi[ta]. i. reſpirādo. ꝫ ār facē. i. r̄ſpirāt i hūido ſ. i aq̄ ē ipo[lc]. ¶ Nōn[m] ár vi ſol'ois i ꝫ ꝓpoſitē q̄ ſic aliq̄ aialia hūt oc'os cooptos aliq̄ nō: ſic aliq̄ hūt odoratū cooptū: aliq̄ vo nō. hūtia ḡ odoratum cooptū odorāt r̄ſpi[to]. q̄ p r̄ſpirōnē r̄mouēt coopim̄tū ıllō: ſz hūtia di ſcooptū nō idigēt reſpirōne ut odorēt. ⌜Deide cū dicē

¶ Eſt aūt odoꝛ ſicci ſic ſapoꝛ hūidi. Odoratiuū aūt ſenſitiuū potētia hi⁹ eſt.

¶ Poſtq̄z dꝛiſauit de ipo odorabili z de ipo me[o] q̄ im mutat ab odore. ꝫ dꝛiat de ipo oꝛgāo odorat⁹: q̄ ēt ab odoꝛ imutat. d. q̄ odoꝛ ē pa[o] ſicci. i. fūdat i ſicco: ſic hūoꝛ. i. ſapoꝛ ē pa[o] hūidi z fūdat i hūido. odoratm̄ aūt ſbitm̄. i. oꝛganū odorat⁹ ē po[a] h⁹[21]. i. ē i po[a] ad odorē. ul' eſt po[a] h⁹[21]. q̄ oꝛga[m] odorat⁹ tale ē i po[a] ad odorē q̄lis ē odoꝛ i actu. oē enī patiēs ē tale i po[a] q̄le ē agēs i actu: q̄re ſi oꝛganuz odorat⁹ patit ab odore: pz q̄le ſit h⁹[21] oꝛganum. q̄ eſt tale in potētia q̄lis eſt odoꝛ in actu.

Ad itelligētiā ār dcō dubitaret ꝑ[o] aligs cū odoꝛ moueat me[m] z ſit i medio: ut q̄ hēat eē in medio itētionalr. ¶ Dōz q̄ſdā h⁹[o] opioniz fuiſſe q̄ odoꝛ eſt i me[o] realr: ad quā pōnē vī ſus eſt declinare Aui. in 6° ſuo de nālib⁹. ubi ꝓbat per q̄dā ſigna odorē realr i me[o] cē. nā poma odorē emitte do diſcāt: z ꝛhūt rugas: q̄ ñ eēt niſi realr aligd a po mo diſlueret: erit itaq; odoꝛ qdā real' diſlux⁹ a coꝛ odorabili. ad hāc ēt opionē vīr dclinare vba phi in de ſbu z ſpato. ubi dī q̄ odoꝛ ē fumal' euapo[o]. Cōmē[oꝛ] tñ ſup ꝫ ca[o] triplici vía uenat odorē eē itētionalr i medio. ꝑ[a] via ſumit ex lōgingtate z diſtātia ad quā ſe multiplicat odoꝛ. 2ª ſumit ex eo q̄ duo coꝛ[a] ipo[lc] eſt eē ſil'. 3ª vo ſumit ex eo q̄ el'tū ſimplex nō eſt ſuſceptiū ſcdaꝝ q̄litatū cuiuſmōi ſūt odoꝛ z ſapoꝛ. ꝑ[a] via ſic pz. nā ut ipe ait ad bellū troianū. pp occiſa coꝛpa p mlt as dictas ut p gngēta miliaria uenerūt tygrides z vultures: q̄re ſi odoꝛ eēt realr i me[o]: ſi illa coꝛpa eēnt reſoluta in ignē: ultra cui⁹ raritatē nō ē raritas: nō potuiſſēt ſe tātū diffūdē. 2ª via ſic pz. nā ſi odoꝛ realr eēt in me[o] ul' opteret q̄ totalr expelleret aer ul' q̄ duo coꝛpa ſil'eēnt. nā ꝫ poſito ſil'eēt aer z illō coꝛp⁹: pp qđ eēt odoꝛ: z q̄ eēt realr in me[o]. 3ª via ſic oñdit. nā ſi odoꝛ ē realr i me[o] ul' erit i aē ul' i alio aliq̄ coꝛpe. ipo[lc] eſt enī nālr eē accīs ſine ſba z eē odorē ſine coꝛpe. q̄ tūc illō aliō coꝛp⁹ ul' expelleret aerē ul' eēt ſil'cū aē. cui⁹ oppo[m] i alia rōne ē dcm: nec ēt in aē eē ꝑ. q̄ ut ait Cōmē[oꝛ] ſimplicia coꝛpa odorē nō recipiūt. opz itaq; ut ipe ꝛcludit: q̄ ſic coloꝛ eſt in me[o]

itētionalr: sic ñt ibi ⁊ odor. p̄mā aūt ḥaʒ rōnū solut Aui. dicēs: q̄ cē potuit ut i tpe illo flarēt magni nētu: ⁊ ꝺportarēt aliq̄ʒ ptē aeris ifectā usq; ad odoratū illaꝝ auiū. nō ḡ optuit illa corpa rarefieri ultra raritatē ignis ad ꝺ q̄ pueirēt ad odoratū illaꝝ auiū. q; nō vndiq; se multiplicauit odor: ſz pp nētū flātē potuit ad tātā distātiā puenire. dicit ēt illas aues eē alti uolat⁹ ⁊ esse acuti visus: pp qꝺ ꝓtigē potuit ut nō p odoratū: ſz p visū illuc pueiſſent. nā dato odorē nō cē nisi itētionalr i medio: ſi ꝓcedim⁹ odorē posse se tātū ꝺ mō diffūdē: cuz vi suo sit spūalior odoratu: multo magis ꝺcbem⁹ ꝺ ꝓcedē de visibili. alias ēt duas vias conati sūt qdā soluē dicētes odorē imiscē se aer: sic̄ uapores eleuati a terra aeri se imiscēt: nec pp ꝺ totalr expellit aer. nec ēt sūt duo corpa i eodē. q̄re vi: soluti rō 1ª. vi ēt q; ex ꝺ soluat ⁊ 3ª. nā i illis uaporib⁹ imixtis aeri ē odor realr: q̄re nō est odor i corpe simplici. nec oportebit acrē totalr expelli ut amouet: ut 3ª rō ꝓcludebat. Ut igit ex hīs ꝺubitati b⁹ vītas eligat ꝺicam⁹ uerā eē opionē Cōmētatoris: ⁊ ueras cē rōnes ei⁹. nā ꝺ est cōe oi sensui: ut infra dicet: eē susceptiuū spēz sine mā. recipit ḡ sēsus spēz sēsibilē nō realr: ſz itētionalr. ⁊ q; eodē mō recipit h⁹¹ spēz mediū ⁊ organū: os spēz odorabilis eē in medio itētiōalr. rō nes aūt Cōmētatoris bone sūt. nā ſz p̄ma rōnē p quā ꝺ apparētia fugē possim⁹ p vba Aui. realr tū nō fugimus ipaz. nā ꝓtigit aliq̄n modicū odorabile absq; uc̄to flante ex diuīs ptib⁹ remotis sentiri: q; si odorabile illō resolueret in ignē ultra quē ut dicebat nō est raritas: nō posset ad tātā distātiā ptigē. 2ª ēt rō soluta nō erat: q; spēs sensibilis nō multiplicat se p mediū sic̄ uapores se imiscēt aeri. q; ubi est uapor nō est aer. spēs tū sensibilis vndiq; se multiplicat p mediū. ul ḡ ut dicebat totū mediū tolleret i tota illa distā[a] ad quā vndiq; ꝓtigit spēs ul eēnt duo corpa i eodē. ʒª ēt rō māet i ſua firmitate. q; si odor ut ḥz eē i medio nō pōt cē i aere tāq; in ſbo. nec ēt in alio corpe. q; tūc corp⁹ illō expelleret aerē ul eēt fil cū aere: relingt ipz ibi itētionalr cē. Dicam⁹ ḡ spēs sensibiles hñtes eē fixū in nā signātes q̄litates scōas: cuiusmodi sūt odor. color ⁊ sapor cē i medio itētionalr. q̄litates vo tāgibiles co q; sūt q̄litates p̄t sūt in aere realr. quo aūt saluare poterim⁹ q; sensus tact⁹ sit susceptiuus spēz sine mā: cū ꝺ fit cōe oi sensui in ca⁹ de tactu patebit. sic ēt ⁊ son⁹ realr est i aere. q; nō ḥēt eē fixū. odor tū nō est in aere realr: ſz itētionalr. rōnes aūt ꝓbātes p̄riū in scqnti questione soluet.

Alterius forte dubitaret aliq̄s. ut odor ḥeat aliq̄ mō eē realr in medio. ¶ Dēm q; odor nō fit sine fumali euaporatiōe ut plane vīt ꝓbs ad ꝺ ēt facit exēplū Aui. dicētis q; ponū ul aliq̄ꝺ aliꝫ odorabile p emissionez odoris deficcaf ⁊ p̄hit rugas. ualet ēt ad ꝺ qꝺ experimētalr videm⁹: experti est eni q; ue natores q; plēs bestie siluestres q̄n̄ appropiquāt loco ubi debēt gescē faciūt usq; ad sex ul septē salt⁹ ut p magnitudinē saltuū iterrūpat via canib⁹ iueniēdi eas: tē ḡ canes appropiquātes loco ubi bestia residet ⁊ nō ua lētes inuenire eā si bestia se nō moueat nō ꝓcipiūt odorē ei⁹. statiz aūt cū bestia se mouet: q; pp motū aliq̄ uapores exeūt ab ipa fcā fumali euaporatiōe stati canes sentiūt odorē ei⁹ ⁊ iueniūt eā. odor itaq; est fumal eua poratio nō fōalr ſz cālr. q; nūq; fit sine fumali euaporatiōe. dicem⁹ ḡ q; odor est realr in pomo siue i corpe odorabili. ⁊ est ēt in illis uaporib⁹ q; ex pomo exalat: i aere tū ul in aq̄: ⁊ ul i eo q; est mediū i odoratu. nullo mō est odor realr: ſz itētionalr. q; ut dicebat cor⁹ p̄ simplex odoris realr susceptiuū eē nō pōt. pp qꝺ bñ ꝺcm est odorē i medio nō eē realr: nisi forte p tāto dicerem⁹ odorē eē realr i medio: q; fumi illi exalātes ex corpore odorabili: in q⁹ realr est odor: realr medio se imiscent itaq; ſz hūc modū loquēdi. dicem⁹ q; odor alicubi est realr tū. alicubi vo realr ⁊ itētionalr: ⁊ alicubi itētionalr tū. vñ in corpe odorabili est odor tū realr. i illa aūt pte medij ubi se itermiscēt illi fumi: est aliq̄ mō realr ⁊ aliq̄ mō itētionalr: sed in ulteriori pte medij: ad quā nō ꝓtigit h⁹¹ fumi icipit cē odor itētionalr solū. ex ꝺ aūt soluta sunt argumēta poris q̄nis: ubi ꝓbat odorē cē fumalē euaporationē: ⁊ p p̄s cē realr i me⁹. nā ut ꝑz odor nō est fumal' enapatio fōalr: ſz cālr. hoc eni pro tāto neꝝ est. q; nō fit sine fumali euaporōne.

Alterius forte dubitaret aliqs. q; vī falsuz eē q̄ ꝓbs ait. vz q; ꝓprīū sit hoi nō sē tire odorē sine respirōne. videm⁹ eni q; canes uolētes i seg bestiā: sp ducūt nasū iuxt terrā: ⁊ respirātes cū q̄dā violētia ⁊ attrahētes fortiter aerē isequunt h⁹¹ bestiā. ¶ Dōz q; idigē respirōne pp odorē tū: ꝺ est: q; meat⁹ ⁊ vie p q̄s ꝺz trāsire aer ifect⁹ spē odorabilis sūt coopte ⁊ clause. hui⁹ aūt cooptura ⁊ clausurā potissime facit hūiditas ⁊ friditas cerebri. hō igit q; iter cetera aīalia plus hēt de cerebro sm ꝓportionē. ⁊ p p̄s ꝓportiōabili' i ei⁹ cerebro plus est de friditate ⁊ hūiditate potiꝰ sime ⁊ h⁹¹ meatus ⁊ vias hz cooptas ⁊ clausas: imo tm est ibi coopimētus ⁊ tāta clausura q; nisi fiat respirō p quā apiant pori ⁊ uene: nullo mō possum⁹ odorē pcipe p quādā ḡ anthonomasiā di cē. ꝓprīū hoi nihīl odora re sine respirōne. ul possum⁹ dicē q; alia aīalia respirātia forte aliq̄ꝫ nō odorē pcipiūt sine respirōne. respirāt tū ut meli⁹ odorēt. illos eni meat⁹ ⁊ illas vias nō hīt p oēz modū clausas: nō sine respirōne aliq̄ mō pcipiūt respirādo: tū q; ille vie ampliant ⁊ dilatant uene ⁊ pori: certi⁹ de odore iudicāt. sm igit hūc modū loquēdi dicemus q; aliq̄ aīalia nec idigēt respirōne ut odorēt: nec ut bñ oderēt ut aīalia carētia sāguie. aliq̄ vo indigēt respirōne. nō simplr ut odorēt: sed ut bñ odorēt ut aīalia gradictia alia ab hoie. aliq̄ vo idigent respirōne nō solū ut bñ odorēt: sed ēt ut odorēt: q; modicū aut nihīl sine respiratione de odore possunt pcipe ut hoies qō vo obiciebat solutum est per iam dicta.

Alterius forte dubitaret aliqs. q; nō vi cē uerū qꝺ pbs ait. dic eni q; sic se vī hic odorat⁹ in hoie ad alia aīalia sic̄ se hīt ocli alio⁹ aīalia ad aīalia duro⁹ ocl⁹. ꝺ aūt vī eē falsū: ⁊ p̄ ea q̄ dicta sūt. nā cū alia aīalia meli⁹ videāt q̄ꝫ hūtia ꝺuros ocl⁹ seq̄ret q; hō meli⁹ odoraret q̄ꝫ aīalia cetera. Aui⁹ p̄rium sup̄ oūdebat. ¶ Dōz q; hec silitudo nō est p oēm modū silis. p tāto eni silis est ⁊ vītatē hēt. q; sic aīalia hñtia duros ocl⁹ eo q; nō ḥeant palpebras ⁊ coopimētū ocl⁹ stati pñt vidē ⁊ nō idigēt remouē pḥibēs. aīalia eni alia opz apire palpebras ut videāt: sic aīalia nō hñtia odoratū cooptū nō idigēt respirōne: sed statim pñt odorare. hoies vo hñtes odoratū cooptū nisi p respirationē ampliēt uenas ⁊ poros ⁊ h⁹¹ impediment⁹ remouēt odorare nō pñt. ex[m] ḡ adductū ē silē q̄ꝫ[m] ad ꝺ: nō ät q̄ꝫ[m] ad illō ad qꝺ rō arguebat. Dz itaq; vitas qōnis

§ Ustabile ät ē qꝺ tāgibile: ⁊ hec est cā: q̄re nō fit sensibile p mediuz exneū cor⁹. Necq; eni tact⁹ ē corpus in q̄ est hūor: qꝺ ē qd gustabile in humido sicut mā: hoc aūt qꝺ tāgibile. Lect.

¶ Postq̄ꝫ pbs deteriauit de sēb⁹ magis spūalib⁹: ut de visu auditu ⁊ olfatu. in pte ista deteriat de sēb⁹ magis mālib⁹ ut de gustu ⁊ tactu. Circa qꝺ duo fac. q; p̄ determinat de gustu siue de gustabili. 1° de tangibili ibi ¶ De tangibili autē.] Circa p̄mū tria facit p̄m q; tria ꝓcurrūt ad qꝺlibet sentire. vz mediū obm ⁊ organū. p° ḡ determinat de medio qꝺ regrīt in gustu. 1° determinat de obiecto. ⁊ 3° de organo. 2ª ibi ¶ Sicut autez visus.] 3ª ibi ¶ Qm autē humidum.] Circa p̄mū tria

facit: qz ꝓ° ait q in gustu nō regrit mediū extraneū. 2° remouet' quādā cauillationez circa ꝑtacta. 3° qō dixerat manifestat. 2ª ibi⌊ Et si in aqua eēmus. 3ª ibi⌊ Color aūt nō sic.⌋ Dicit g̃ q gustabile est q̃ddā tāgibile. hec aūt est cā: q̃re supple gustabile fit q̃ddā tāgibile. qz nō sit ul' nō eē ut hēt correctior ira sensibile per mediū exneū corp°. nā nō cē sensibile p mediū exncuz est vna cā: q̃re gustabile est qddā tāgibile. alia aūt cā est: qz id in quo est humor. i. sapor qō est qd gustabile est in humido sicut in ꝓpria mā: siue sicut in ꝓpio subiecto. ℔ aūt idest humidum est quoddam tangibile.

Dubitaret forte aliqs. utz gustus sit qdā tact°. z vi q nō: qz qdā hō nō pōit in nūm cū hoīe. nec qddā aial cū aiali. z ul'r iferi° non ponit in nūm cū superiori. nec ōnēs cū ōcto: q̃re si gust° est qdā tact° nō ponit in nūm cū ipo. erūt itaqz q̃tuor sensus z nō quinq. ¶ In ōrīū est ꝓbs q ait: q gustabile est qddā tāgibile: ſz si gustabile est q̃ddā tāgibile: gust° est qdā tact°. ¶ Dōm q triplici via uenari possumus gustū eē quēdā tactū ꝑm q tria ꝓcurrūt ad qlibet sentire. vz medīū obm z organū. ꝑª g̃ via sumet ex parte medij. 2ª ex pte obi. 3ª ex pte orgāi. ꝑª via sic pz. nā sensus tact° iō sic nolat° est. qz p hūc sensū pcipim° obz nō p mediū exneū: sed tāgēdo. visus g̃ nō est tact°: qz corpus coloratū qō pcipim° p visū nō attigit nos: sed est distās a nobis. corp° vo qō tactu cogſcim° opz q nos attigat. q̃re cū ℔ sit ēt in gustu: qz nō gustam° p mediuz exneū: sed opz q corp° gustabile nos attigat ad ℔ q sentiam° ipm. igit qz gustabile sentim° nō p mediū exneū sed tāgēdo: erit gustus qdā tact°. 2ª via sumit ex parte obi. nā qz hūidū est tāgibile z sapor fūdat in hūido: z nō in oi hūido: sed in q̃dā. nā in hūido corpoz simpliciū cuiusmodi est hūidū acreū uel hūidū aqueū sapor fūdari nō pōt. nā corpa simplicia ꝑm q h°i nō sunt susceptiua saporis: p accns forte in talib° reptret sapor: sic pz in aq̃ rōne uenaz terre p q̃s trās sit: ul' rōne alic°ua poris cōmixti pōt aliquē saporē ōnēre. p se tn talia sapore carēt. q̃re si nō in oi hūido fūdat sapor nō oē tāgibile z gustabile: sed q̃ddā. z qz gustabile est q̃ddā tāgibile gustus erit qdā tact°. 3ª via sumit ex pte organi. naz nō in oi organo nec in oi pte ubi fūdat tact° hēt esse z gustus: ſz in q̃dā pte ut in ligua. z qz in q̃dā pte z nō in oi hēt eē gustus z tact°: gustus nō erit ul'r tact°: ſz erit qdā tact°. haz aūt trīū rōnū ꝓbātiū gustū eē quēdā tactū due tāgunt a pho. vz illa de medio z illa de obo. illa aūt de organo nō tāgit ab ipo: qō forte iō factū est. qz nō est directe z simpl'r idē organū tactus z gustus. uel forte iō fecit. qz eadē rō est de obo z organo. ratio aūt in ōrium in sequētī qōne soluet.

Alterius forte dubitaret aliqs. utz gustus sit idē q tact°. vi q sic: qz si hō est q̃dā aial. aial in hoīe est idē q hō. z si sortes est qdā hō: hō in sorte est idē q sortes. g̃ cū gustus sit qdā tactus: tact° in gustu nō erit aliō q̃z gustus. ul'r ut arguebat sup gustus nō ponit in nūm cū tactu. ¶ Dōm q ut sup dicebat poſ distiguunt p act°: z act° p oba. ubi g̃ sūt alia z alia oba forial'r sunt alij z alij act°. z p ꝺ̄s alie z alie potētie. Dubitare g̃ utz sensus gustus forial'r differat a sensu tact°: est dubitare utz q̃litates scde forial'r differāt a q̃litatib° ꝑmis. z utz sapores q nolant q̃litates scdas forial'r differant a calo z frido hūido z ficco que nolant q̃litates ꝑmas. z qz he nō sūt ille: sed fūdant i illis: gustus non est tact°: sed aliq mō fundat in tactu. qō vo arguebat q aial nō ponit in nūm cū qdā aiali. g̃ nec gustus cū tactu. ¶ Dōm q sic nō se hēt gust° ad tactū sic se hēt sortes ad hoiez ul' hō ad aial. sic g̃ gust° nō est ita ul'r sic tact°. qz tact° est in oi pte corpis. gustus aūt in q̃dā. z qz tact° est in oi hūido. gustus aūt in q̃dā: fit tn hec ōctio per additionē noue forme siue fit per differentē formā. iō forial'r gustabile est distinctum a tangibili z gustus a tactu. ⌈ Deinde cum dicit.

¶ Ān si in aq̃ eēmus: sentirem° utiqz appositū dulce. Nō āt eēt tūc nobis ſſs p medium: ℔ i co qō miſcet hūido: sic in potu.

¶ Remouet q̃dā cauillationē circa ꝑtacta. dixerat eniz gustū nō fieri p mediū exneū: qō vi falsum: qz si in aq̃ poneret dulce: nos exītes in aq̃ sentirem° h°i dulce. iō ait: q si in aq̃ eēmus sentirem° utiqz dulce apposituz: sed tūc nō eēt nobis sensus p mediū: sed in eo q cōmisceret illud dulce hūido sic in potu. ⌈ Deide cuz dicit.

¶ Color āt nō sic vi i eo qō miſcet: neqz defluxionib°. ¶ Ut qdē igr mediū nihil est: ut aūt color visibile: sic gustabile hūor est. c.102.

¶ Qō dixerat manifestat. Circa qō duo facit: qz ꝓ° facit qō dcm est. 2° qz dixerat q in gustu nō regrit aliqō exneū oñdit q ꝛz ibi nō regrat aligd exneū tanqz mediū: regrit tn ibi aligd exneū tanqz disponens organū: uel pōt alr dīuidi: qz duo facit ꝑm q duo manifestat que dixerat. nā ꝓ° oñdit q gustus nō fit per mediū exneuz. 2° qz dixerat q sapor fundat in hūido declarat ℔ ex eo q sine hūiditate nō fit saporis sensus ibi⌊ Nihil aliō facit.⌋ Dicit g̃: q color nō sic vi in eo q miſcet medio neqz defluxionib°. i. ꝓ defluxiōes. supple vi color: igit ut qdē mediū nihil est. i. q̃tū ad mediū nō est cōpatio iter colorē z saporē: qz color sentit p mediū exneū: sed nō sapor: sed q̃tū ad rōnē obi: supple est cōpatio iter colorē z saporē: qz ut color aūt est visibile. i. obz visus sic hūor. i. sapor est gustabile. i. obz gust°. ¶ Notādū aūt q corp° coloratū nō attigit oculū cū vi: neqz oz q attigat aliquā ꝑtē nr̄i corpis. rursus color nō imiſcet se medio realr: sed solū ītētionalr se multiplicat: nec ēt aligd defluit a corpe colorato: ut fiat visio: sed ut fiat gustus: ul' opz q corp° dulce attigat linguā: ul' si h°i dulce ponit in aliq distātia: ut si ponit i aq̃: opz q p aquā defluat usq ad linguā: ita q realr attingat ipaz: itaqz tūc sētirem° dce positū i aq̃ sic sētirem° dulce positū i potu ul' positū i cifo. q̃tū g̃ ad mediū nihil. i. nulla que nētia ē iter visibile z gustabile: qz visibile p se oio requrit mediū exneū: gustabile āt nō: ſz ut dicebat q̃tū ad rōnē obi ē aliq̃ q̃ētētia iter ℔ z illō. ⌈ Deiñ cū dicit.

¶ Nihil āt facit hūoris sensū sine hūiditate: ℔ hēt actu aut po° hūiditatē ut salsum: bñ eni ligdū ipm est liquefactiuū lingue.

¶ Manifestat ꝑm q dixerat. dicebat enim sup q sapor fundat in hūido: ad ℔ aūt declarādū itēdit talē rōnē: il lud qō nō sentit sine hūido fundat in hūido: sapor nō sentit sine hūido: g̃ fundat in humido. de hac aūt rōne nō ponit nisi vtutē medij. vz q sapor nō sentit sine humido: iō ait q nihil āt facit sensū hūoris. i. saporis sine hūiditate: sed qō facit h°i sensū hūiditatē hēt: aut actu aut po° supple ꝓpinq̃: ut salsū eni qdē ipz est bñ ligdū i. bñ liquefactibile z liquefactiuū ligue. ¶ Notā^m āt q sal: ꝛz sit actu fiec°: pōt tn de leui mutare sensum gustus: qz est facilr liquefactibilis. ⌈ Deinde cum dicit.

¶ Sic aūt visus visibilis est z inuisibilis: tenebra aūt inuisibilis est: iudicat aūt z ipam visus. Adhuc aūt valde splēdidi est: etenim hoc inuisibile est: alio aūt mō a tenebra. Si mil'r aūt z audit° sonicz: z silētij: q̃z aliud audibile: aliō nō audibile: z magni soni sic visus est splēdidi. Sic enim paruus sonus iaudibilis q̃dāmō: sic z magnus z violē- c.103

tms. Inuisibile aũt aliud qdē oīno dr: sic ⁊ in alijs ipossibile: aliud aũt q̄uis aptũ natum non habet: aut praue: sicut qd̄ sine pedibus est: ⁊ sine gradu dicitur.

¶ Postq̄ determiauit de medio gustus: oñdēs q̄ nō requirit ibi mediū exneū. in pte ista deteriat de ei⁹ obo. Circa qd̄ duo facit: qr p⁹ deteriat de obo gustus ut differt a tactu. 2° de obo ei⁹ ut q̄uenit cũ ipo: pcipit eni gustus saporē ⁊ hũidũ: sed saporē pcipit ut differt a tactu: hn midũ vo ut q̄uenit cũ ipo ibi ¶ Vr aũt ꝑn⁹ eē. ¶ Circa ꝑm⁹ duo facit: qr p⁹ ostēdit quō accipiť obm in alijs sensib⁹. 2° qd̄ dixerat adaptat ad gustũ ibi. ¶ Sic ãt gustus. ¶ Dicit g̃ q̄ sic̄ visus est visibilis ⁊ inuisibilis: qr tenebra aũt est inuisibilis: ⁊ tñ visus iudicat ipaz tenebrã adhuc aũt visus est ualde splēdidi: eteni ℔. i. ualde splēdidũ est inuisibile: ⁊ tenebra est inuisibilis: sed alio mō. ⁊ qd̄ dictũ est de visu itelligendũ est de alijs sensib⁹. iō ꝟbdit. silr aũt ⁊ audit⁹ est soni ⁊ silētij. q̄rũ aliď qdē ut sonum dicim⁹ esse quid audibile: aliud vo ut silentium non audibile: est etiam auditus magni soni: sicut visus est splēdidi: audit⁹ eni comparat ad magnum sonum: sic ⁊ ad qd audibile: qr sic̄ puus sonus est iaudibilis: sic̄ q̄dāmō magnus ⁊ violēt⁹: iaudibile eni ⁊ inuisibile ⁊ cetera talia multiplr dr. dr ãt inuisibile aliď qdē qd̄ oīno ipossibile est videri ut tenebra sic̄ ⁊ in alijs: aliď aũt dr inuisibile: qd̄ q̄uis sit aptũ natũ ut videat: nō hz tñ vñ bñ videat: aut praue vr: sic̄ eē sine pedib⁹ ⁊ qd̄ sine gradu dr multiplr: sic̄ supple inuisibile ⁊ iaudibile: ⁊ cetera talia mltiplr dr. ¶ Notādũ aut̄ q̄ sic̄ in alijs repit multiplicitas: ut sic̄ repit multiplicitas in nō habere pedes ul in eē sine gradu: sic repit multiplicitas i eē inuisibile ul iaudibile: dr eni aliqd nō pedes hie: quia nullo mō est aptũ natũ hie pedez ut lapis: aliqd vo dr nō hie pedes: qr q̄uis sit aptũ natũ hie: tñ caret eo ut hō hñs pedes abscissos: aliqs qdē dr nō hie pedē: qr hēt prauũ pedē uel debilē pedē: ut claudũ. sic ēt inuisibile dr tripler: aliqd eni est tale qr nullo mō est aptũ natũ videri ut tenebra: aliqd vo: qr ē aptũ natũ videri: nō tñ hēt hãm illã mō ꝓportionato ⁊ cōmēsurato ut possit videri: ⁊ h⁹ est sol: ⁊ ulr ualde splēdidũ. aliqd vo dr inuisibile: qr praue ul debilr videri pōt: sic̄ puus sonus dr iaudibilis: qr praue ul debilr audit. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Sic aũt gustus gustabilis qdē ⁊ nō gustabilis: hoc aũt est paruũ: aut prauũ hēt humorem: aut corruptiuum gustus.

¶ Qd̄ dixerat adaptat ad gustũ. d. sic aũt gustus est gustabilis ⁊ nō gustabilis. hoc aũt vz nō gustabile est qd̄ hēt hũorē prauũ: aut puus: aut dr non gustabile qd̄ est corruptiuũ gustus: sicut dr inuisibile nimis splendēs: qd̄ est corruptiuũ visus. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Videť ꝑncipũ eē potabile: ⁊ nō potabile: gustus eni qdā tact⁹. Sed ℔ qdē ut praua ⁊ corruptiuũ gustus: illud aũt sm nāz est aũt cōe tact⁹: ⁊ gustus potabile.

¶ Determiat de obiecto gustus ut q̄uenit cũ tactu. d. q̄ ꝑn⁹ imutationis gustus vr eē potabile ⁊ nō potabile i. hũidũ ⁊ nō hũidũ: gustus eni qdē ambo hec pcipit: sed hoc qdē vz nō potabile cōparat ad gustũ ut puũ ⁊ ut corruptiuũ gustus: illud aũt vz potabile cōparat ad gustũ sm nām. i. ut aliqd sm nām: ⁊ ut ꝓportionatuz ei: ⁊ addit q potabile. i. hũidũ est cōe tactus ⁊ gustus. ¶ Notādũ aũt q̄ sicut gust⁹ in q̄ztũ est differens a tactu pcipit gustabile ⁊ nō gustabile sic' in q̄ztũ est q̄ueniens cũ actu pcipit potabile ⁊ nō potabile. i. hũidũ ⁊ nō hũidũ. ¶ Notādũ ēt q̄ sicut gustabile est illd qd̄ est ꝓportionatũ gustui: ⁊ audibile illud qd̄ est ꝓportionatũ auditui: gustabile vo ⁊ iaudibile qd̄ est ipropor-tionatũ: vñ sic̄ magnus sonus corrūpēs auditũ ⁊ prauus son⁹ g̃ ꝑue. i. male audiť: dr iaudibilis: sic ꝓut gustus est quidā tactus potabile. i. humidus est ei sm naturā: ⁊ ꝓportionatum: sed impotabile dr qd̄ praue gustat. uel qd̄ est corruptiuum gustus.

¶ Dubitaret forte aliqs. utrum gustus pcipiat potabile. i. hũidũ. vr q̄ nō: qr si potētie sunt distincte ēt oba sunt distincta ⁊ act⁹ distincti: sed tact⁹ ⁊ gustus formalr differūt: ut dictum est: ergo gustare ⁊ tāgere erūt formalr distincta: ⁊ gustabile ⁊ tāgibile erūt formalr distincta. hũidũ itaq̄ qd̄ est qd tāgibile nō pōt eē qd gustabile. ¶ In ꝟiuz est ꝓbs qui ait q̄ potabile est qd cōe ad gustũ ⁊ tactũ. ¶ Dom q̄ agē: lz sit ꝑncipalr a foīa: est tñ aliq̄ mō a mā: eo eni ipso ut supra dicebat q̄ hec foīa regrit hāc mām ad actionē huius foīe nō solũ facit forma: sed ēt mā: q̄re si sapor fundat in hũido tanq̄z in ꝓpa mā: ⁊ hũidũ est sbm saporis: nō solũ ut sapor est aliqd in gñe entiũ: sed ut est qd sensibile ⁊ imutatiuũ gustus imutare gustũ sm q̄ h⁹. lz q̄eniat sapori ꝑncipalr ⁊ formalr: q̄eniet tñ hũido ex sequēcia: ut in q̄ztũ est ꝓpriũ sbm saporis: est g̃ potabile. i. hũidũ cōe tact⁹ ⁊ gustus: qr utrūq; imutat ab hũido: sed alr ⁊ alr: qr tact⁹ imutat ꝑncipalr ⁊ ꝓpe: gustus vo imutat ab hũido in q̄ztũ est saporis sbm. q̄ d̄ vo arguebat in ꝟiũ solutũ est per iā dicta. nā sicut gustus ⁊ tact⁹ sunt formalr distincta: uerūtñ gustus fundat in tactu: ⁊ est qdā tact⁹: sic gustabile ⁊ tangibile distinguunt formalr: uerūtñ gustabile fundatur in tangibili: formalr itaq̄ ⁊ ꝑncipalr gustus imutat a gustabili: ⁊ tactus a tangibili imutat: tñ gustus a tangibili tanq̄z ab eo qd̄ est saporis subiectum.

¶ Vlterius forte dubitaret aliqs si gustus imutatur ab hũido ⁊ sapore a quo imutet ꝓpius: ⁊ vr q̄ a sapore: nā sic̄ color imutat obm ꝑncipalr ⁊ foīalr: magnitudo vo in qua fundat color facit imutationē in visu mediāte colore: ita q̄ ꝓpius iteliguo q̄ color imutat visū: magnitudo ãt imutet ipz mediāte colore: sic ēt in ꝓposito sapor imutabit gustuz ꝑncipalr ⁊ foīalr: hũidũ vo: qd̄ est sbm saporis: imutabit ipm mediāte sapore. ¶ In ꝟiũ est ꝓbs q̄ vult q̄ ꝑn⁹ imutatiōis gust⁹ sit potabile ⁊ nō potal⁹. ¶ Dz q̄ gustus ut tactũ ē fūdat i tactu. debem⁹ eni imaginari q̄ i eodē neruo ligue ē tact⁹ ⁊ gust⁹: lz gust⁹ est ibi mediāte tactu sic̄ i eodē pomo ē hũiditas ⁊ sapor: lz sapor ē ibi mediāte hũiditate: idē ē g̃ organū tact⁹ ⁊ gustus nō pōez modū: qr lz i eodē neruo: sint hē due pot⁹: tactia. vz ⁊ gustatia: ille tñ neru⁹ sm aliā ꝓportionē ꝙsiderať: ut est sbz tact⁹: ⁊ ꝑz aliā ut sbijciť gustui: ide ē q̄ qr ꝓportio illa q̄ suffic̄ ad tactũ rebuat ulr in neruo ut diffūdiť p totũ corp⁹: tact⁹ est i toto corpe: gustus vo est in q̄dā pte corpis tñ: qr ꝓportio illa quā addit gustus supꝑ tactũ nō rebuat nisi i q̄dā pte corpis ut i lingua: igr sic̄ hō alb⁹ addit supꝑ hoiez ⁊ icludit totũ qd̄ diť hō: idē est q̄ i plib⁹ repiť rō hois q̄z rō hois albi: sic qr gust⁹ addit s. tactũ: ⁊ ꝑsupponit ipz: eo q̄ fūdat i eo: in plib⁹ reb⁹ reperiť rō tact⁹ q̄z rō gustus. in igr neru⁹ in q̄ fundat sensus gustus eēt ali⁹ realr ⁊ simplr a neruo in q̄ fūdat sensus tact⁹: adhuc oporteret nos dicē q̄ organū gustus: nō solũ iudicaret de sapore: lz ēt de hũiditate: ita q̄ adhuc ex eē ēt q̄ potabile fiue hũidũ nō solũ eēt obm tact⁹: lz ēt gustus. sm ℔ itaq̄ vificaret ordo iā tactus: ut q̄ humiditas imutaret neruũ illũ in q̄ fundaret gustus mediāte sapore: sm g̃ nālē itelligētiā sapor ꝓpius imutaret neruũ q̄z hũiditas que est fundamētũ saporis. sic̄ ꝓpius itelligimus q̄ color imutet oculũ q̄z magnitudo que est coloris sbm. Nūc aũt nō sic se hz: sed ille idē neruꝰ exns in lingua que est fundamētũ vtutis tactiue: est ēt

fundamẽtũ guſtus: q̃re ſic̃ in illo neruo p̃us fundat tact⁹: ⁊ mediãte tactu fundat guſtus: ſic p̃fat⁹ neruus p̃us imutat ab hũiditate que eſt q̃ddã tãgibile: ⁊ mediãte ea imutat a ſapore qui eſt q̃ddã guſtabile: pp qđ bñ dcm̃ eſt q̃ p̃n^m h⁹¹ imutationis: vi eẽ potabile. i. humidũ. ¶ Eſt aũt diligẽter aduertẽdũ q̃ hũc ordinẽ quez aſpicimus in neruo exiſte in lingua: q̃. ſ. in eo p̃us fundat tact⁹. ⁊ mediãte eo fundat ⁊ guſtus: aſpicimus ẽt in obo exteriori: q̃ in eo p̃us fundat hũiditas ⁊ mediante hũiditate fundat ⁊ ſapor: p̃z itaq; ueritas queſiti quõ potabile hũidũ eſt h⁹¹ imutatiõis p̃n^m: ⁊ p̃z etiaz quõ hoc tã ex pte obiecti q̃z etiã organi ſibi ꝓportionabiliter cornñdẽt. Qđ vo obijciebat de colore ⁊ magnitudine ſolutũ eſt per iam dicta. ⌈ Deinde cum dicit.

c.104 ¶ Qm̃ aũt hũidũ qdẽ eſt guſtabile: neceſſe ſenſitm̃ ipi⁹: neq; hũidũ cẽ actu: neq; ipoſſibile fieri hũidũ. Patẽt enĩ aliqd guſtus a guſtabili: ſm q̃ guſtabile eſt. Nec̃iuz eſt ⸿ humectatũ fore qđ poſſibile hũectari ſaluatũ: nõ humidũ aũt ſenſitiuũ guſtatiuũ.

¶ Determiat de organo ipſi⁹ guſtus. Circa qđ tria facit. q̃ p⁹ oñdit q̃le debet eẽ h⁹¹ organũ. 2⁹ qđ dixerat ꝓbat per ſignũ. 3⁹ diſtiguit quot ſunt ſpẽs guſtabiliũ: ſiue q̃t ſunt ſpẽs ſapoꝝ que hñt h⁹¹ organum imutare. 2ª ibi ⌊ Signũ aũt. ⌋ 3ª ibi ⌊ Spẽs aũt. ⌋ Dicit ⸿: qm̃ autẽ hũidũ qdẽ eſt guſtabile neceſſe eſt ſenſitm̃. i. organuz ſenſus ipſi⁹ guſtabilis: neq; hũiduz eẽ actu: neq; ipoſſibile fieri hũidũ. nã guſtus aliqd patit a guſtabili ſm q̃ eſt guſtabile: ⁊ q̃ patiẽs in fine eſt ſile: in p̃n⁹ aũt dum ſaluat in ſui ꝙſtẽtia eſt diſſile: neciũ eſt ⸿ organũ guſtus qđ poſſibile eſt humectari poſtq̃z iã paſſuz eſt hũectatũ fore: ſed guſtatm̃ ſenſitm̃. i. organũ guſtus ſaluatũ i ſui ꝙſtẽtia: ut bñ ꝓcipiat ſapores: nõ hũidũ aũt oz eẽ. ¶ Motã^m aũt q̃ ſic̃ aer cõnãlis nob hẽt ſemp quẽdaz ſuũ motũ q mot⁹ eſt differẽs ab oĩb⁹ motib⁹ exteriorib⁹ ut poſſit oẽs illos mot⁹ exteriores recipe: ſic lingua hz quãdã ſuã hũiditatẽ ãnexã: ſed illa hũiditas eſt dñs ab oĩb⁹ aliꝭ ſaporib⁹ ut poſſit oẽs alios ſapores ꝓcipe opz enĩ organũ guſtus eẽ ſaluatũ in hac ꝙſtẽtia: ⁊ nõ eẽ ifectũ ſapore alicꝭ: q̃ ſi ificeret ſapore aliq̃ ſapor ille impediret ne poſſet alios ſapores recipe. ⌈ Delñ. c. d.

¶ Signũ aũt neq; ſiccã exiſtem linguã ſentire: neq; multũ humidã. Dic enĩ tact⁹ fit p̃mi humidi: ſicut cũ aliqs qui ante guſtauit fortẽ hũorẽ guſtet alterũ: ⁊ ut laborãtib⁹ amara oia vident: ꝓpter id q̃ lingua plena huiuſmodi humiditate ſentit.

¶ Qđ dixerat manifeſtat p ſignũ. ꝓtinuet aũt ſic. bñ dictum eſt q̃ organũ guſtus nõ debet eẽ actu humidũ. i. actu ifectũ aliquo ſapore: ⁊ ẽt debet eẽ tale q̃ de facili poſſit hũectari: q̃ de ſe debet hẽ hũiditatẽ aliquã: per quã ſit diſpoſitũ ut de facili imuteť a ſapore: ſignũ aũt h⁹¹: q̃ ſic fit eſt: q̃ nõ ꝓtingit ſentire linguã exiſtẽ ſiccã neq; multũ hũidã. Beniẽ tact⁹ fit p̃mi hũidi. nã cuz aliqs hẽt linguã ualde hũidã. i. ualde ifectaz aliq̃ ſapore qcqd poſtea tãgit p linguaz ſapit ſibi de p⁹ hũido. i. de p⁹ ſapore q̃ eſt ifecta: ſic̃ cũ aliqs guſtauit fortẽ hũorez i. ſaporẽ: guſtet aũt alterũ ſaporem ſapiet ſibi ſapor ultimus de ſapore p⁹: ⁊ ut p̃z laborãtib⁹ oia vident amara ſentiũt enĩ oia amara eẽ pp id qđ eoꝝ lingua eſt plena ⁊ ifecta h⁹¹ hũiditate colerica. ¶ Motãdũ aũt q̃ q̃ linguã opz hẽ aliquã humiditatẽ. ut de facili imuteť a ſapore: ſõ ut Cõmẽ⁹¹ alt: natura parauit ſaliuam in ore ⁊ ꝓparauit iſtã ad ꝙgregãdũ h⁹¹ ſaliuã ⁊ hũiditatẽ ut mediãte ea guſtarent ſicca. ⌈ Deinde cum dicit.

¶ Spẽs aũt hũoꝝ ſic̃ ⁊ in coloribꝰ: ſimplices qdẽ ꝛie ſunt ſic̃ dulce ⁊ amaꝝ. Acito aũt ſunt cũ hac qdẽ pingue: cũ illa vo ſalitũ: media aũt hoꝝ crit acre: ⁊ auſteꝝ: ⁊ põticũ: ⁊ acutũ: fere enĩ hẽ videnť eẽ hũoruz dñe. Quare guſtatiuuz eſt potẽtia hi⁹: guſtabile aũt eſt factiuum actu huius. c.105

¶ Diſtiguit ſpẽs ſapoꝝ imutantes organũ guſtus. d. q̃ ſpẽs aũt hũoꝝ. i. ſapoꝝ ſumunť: ſic̃ ⁊ in coloribꝰ: q̃ ſi cut colores qdã ſunt ſimplices qdam medũ: ſic ⁊ ſapores: ſed ſimplices qdem ſapores ſunt. i. ſe hñt ꝛie: ſic dce ⁊ amaꝝ: acito aũt. i. ꝓter ſũt cũ hac qdẽ. i. cũ dulcedie pingue: cũ illa vo. i. cũ amaritudie ſalitũ. nã pinguis ſapor eſt ãnexus dulci: ſalit⁹ vo eſt ãnexus. i. ꝓpinquus amaro: media aũt hoꝝ ſapoꝝ ſunt acre ⁊ auſteꝝ ⁊ põticũ ⁊ acutũ: ⁊ dit q̃ fere enĩ hẽ videnť eẽ dñe hũoꝝ. i. ſapoꝝ: ⁊ q̃ tales ſunt ſapores: ꝙcludit dicẽs: q̃re guſtatiuũ. i. organũ guſtus eſt potẽtia h⁹¹. i. potẽtia ad h⁹¹ ſapores: guſtabile aũt eſt factiuũ actu h⁹¹. i. actu eſt imutatm̃ organi guſtus. eſt enĩ guſtabile tale i actu quale organũ guſtus eſt in potẽtia. ¶ Notãdũ aũt q̃ ſemp patiẽs eſt tale in potẽtia: ꝗle eſt agens in actu: ⁊ q̃ organũ guſtus patiť a guſtabili tanq̃z ab obo: oz q̃ organũ guſtus ſit potẽtia h⁹¹. guſtabile vo ſit h⁹¹ actuſa ctiuũ. ¶ Motã^m ẽt q̃ ſpẽs enũate ſapoꝝ põt ꝛducí ad ſeptẽ: q̃ auſteꝝ ⁊ acre qđãmõ idẽ noiant. erũt itaq; hẽ ſeptẽ ſpẽs ſapoꝝ: vz dulce: amaꝝ: pingne: ſalitũ: acre: põticũ: ⁊ acutũ: ſufficiẽtia aũt haꝝ ſeptẽ ſpẽꝝ ſic põt accipi: q̃ ois ſapor eſt extremus ul̃ medi⁹. ſi extremus ſic ſunt duo ſapores: amarus ⁊ dulcis: ſi aũt ſit medi⁹: ul̃ hoc eſt per eque diſtãtiã: ⁊ ſic eſt acut⁹ ſapor: q̃ qđãmõ vi equal̃ diſtare ab amaro ⁊ dulci: ſi aũt nõ ſit per eque diſtãtiã: tũc ſapor ille uel eſt iter acutuz ⁊ dulce: uel iter acutũ ⁊ amaꝝ: ſi iter acutũ ⁊ dulce: uel magis appꝛopinquat dulci: ⁊ tũc eſt pinguis ſapor: ul̃ magis appꝛopinquat acuto. ⁊ tunc eſt acer ſapor: ſi aũt ſit inter acutũ ⁊ amaꝝ: uel magis appꝛopinquat amaro: ⁊ tũc eſt ſalit⁹ ſapor: ul̃ magis acuto: ⁊ tũc eſt põticus.

Et tãgibili aũt ⁊ tactu eadem ratio. c.106

o Si enĩz tactus nõ eſt vnus ſenſus: ſed plures: neceſſarium eſt ⁊ tangibilia ſenſibilia plura eſſe.

¶ Poſtq̃z pbs determiauit de aliꝭ ſenſibilib⁹. hic ulti⁹ determiat de ipo tãgibili: eo q̃ ſenſus tactus iter oẽs alios mãliorꝛ exiſtat. Diuidit autẽ hec ps in tres ptes. ſm q̃ circa ipm tãgẽ eſt tria ꝙſiderare: vz organuz mediũ ⁊ ſbm. p⁹ ⸿ determiat de ipo tactu. 2⁹ determinat de ipo medio. ⁊ 3⁹ de ipo obo. 2ª ibi ⌊ Dubitabit aũt aliqs. ⌋ 3ª ibi ⌊ Tãgibiles qdẽ. ⌋ Circa p^m duo facit: q̃ p⁹ alt: eandẽ rõnẽ eẽ de tactu: ⁊ de tãgibili. 2⁹ circa ipm tactũ mouet qõnes q̃ſdã ibi ⌊ Hẽt aũt dubitationẽ. ⌋ Dicit ⸿ p⁹. q̃ eadẽ rõ eſt de tãgibili ⁊ tactu: q̃ ſi tact⁹ nõ eſt vnus ſenſus: ſed plures neciũ eſt ⁊ tãgibilia eẽ plura ſenſibilia. ¶ Motã^m aũt q̃ pbus in his capl̃is itẽdit determiare de ipis ſenſibilib⁹: q̃ de ipſis ſenſib⁹ determiabit in capl̃o ſequẽti ibi ⌋ Opz ãt ul̃ de oi ſenſu. ⌋ Uel̃ q̃ nõ põt q̃s bñ determinare de ſenſibili: niſi determiet de ſenſu: nõ in his capl̃is multa determiata ſũt de ſenſu: ⁊ nos aliqũ in cõtinuãdo: ubi determiabať de viſibili ul̃ de audibili iducebam⁹ ptes ac ſi determiareť ibi de ſenſu viſus ul̃ de ſenſu audit⁹: q̃ de vno ſine alio deteriari nõ poterat. ¶ Vult ⸿ pbs in B cap⁹ deteriare de tãgibili: ſed cũ ipe mouẽ itẽdat qõnẽ circa tactũ: ne videat in B mãz trãſgredi: alt eandez rõnẽ eẽ de tactu ⁊ de tãgibili. ⌈ Deinde cum dicit,

¶ Habet aũt dubitationẽ: utꝝ plures sint:
c.107 aut vnus. ¶ Et qdẽ est sentitiũ tãgibilis: utrũ caro: ⁊ in alijs ꝓportionale: aut nõ. Sed hoc qdẽ est mediũ: pꝝmũ autẽ sensitiuum: q̃ aliud quoddam est intus.

¶ Mouet q̃stiã qõnes circa tactũ. Circa qð duo facit: qꝝ ꝑ° mouet duas qõnes circa tactũ. 2° exeq̃r de qõne b° illius ibi⁊ Dis eteni sensus. ⁊ Dicẽ g̃: q̃ hẽt autẽ dubitationẽ utrũ tact° sint plures sensus: aut vnus. ⁊ est alia dubitatio: circa tactũ qd est sensitiũ tãgibilis. i. qd est organũ in sensu tact°: utrũ caro in hñtib⁹ carnez ⁊ in alijs aialib⁹ nõ hñtib⁹ carnẽ: utrũ sit organũ aliqð ꝓportiõale carni: aut nõ sit ita sz hec vz caro ul' ꝓportiõale carni ẽ mediũ in sensu tact°. ꝑm aũt sensitiũ. i. organũ in h°i sensu est aliqd qdẽ intra carnẽ ut nerus. ¶ Notãdũ aũt q̃ sicut nõ oia aialia hñt sanguinẽ: sed aliqua hñt sanguinẽ: aliqua vo hñt humorẽ loco sanguis: sic nõ oia hñt carnẽ: sed aliqua hñt loco carnis: uel aliqd ꝓportionabile carni. Est ergo qõ ꝑbi utrum caro uel aliqd ꝓportionale carni sit organũ in sensu tactus: ul' hoc nõ sit organũ: sed mediũ: organum aũt sit nerus ul' aliqd ꝓportionale neruo: qð est intra carnẽ: ul' intra id qð est ꝓportionatũ carni. ⁊ Deide cũ dicit

¶ Dis eteni sꝰ vni° ꝯrietatis cẽ vĩ: ut visus albi ⁊ nigri: audit° ḡuis ⁊ acuti: gustus amari ⁊ dulcis. In tãgibili aũt mlte ĩsũt ꝯrietates: cal'm ⁊ fridũ: hũidũ ⁊ siccũ: durũ ⁊ molle: ⁊ alioꝝ quecũq; sunt h°i.

¶ Exequit de gõnib⁹ ꝑdictis. Circa qð tria facit: qꝝ ꝑ° exequit de qõne ꝑ°. 2° de 2ª. 3° qꝝ non cõplete dixerat de qõne ꝑ°. redit ad declarãdũ ueritatẽ circa ipam. 2ª ibi⁊ Utrũ aũt sensitiũ. ⁊ 3ª ibi⁊ Demõstrat aũt. ⁊ Circa ꝑm duo facit: qꝝ ꝑ° ondit sensuz tact°nõ eẽ vnum. 2° remouet quãdã falsaz rñsionẽ circa ea que dixerat ibi⁊ Hẽt aũt solonẽ. ⁊ Dicit g̃: q̃ oia eteniz sensus vi: eẽ vni° ꝯrietatis ut visus albi ⁊ nigri: auditus grauis ⁊ acuti: gustus amari ⁊ dulcis. In tãgibili aũt multe sũt ꝯrietates. vz cal'm ⁊ fridũ: hũidũ: siccũ: duꝝ: molle: ⁊ alioꝝ quecũq; sũt h°i dicte tãgibiles cuiusmodi sũt gue leue: asperuz: lene: ⁊ cetera h°i. ¶ Notãm ãt hãc rõnẽ sic formãdã eẽ. vn° sensus ẽ vni° ꝯrietatis: sed sꝰ tact°nõ est vni° ꝯrietatis: sed pluriũ. ergo sensus tactus nõ est vnus sensus. sed plures. ⁊ Deinde cum dicit.

c.108 ¶ Habet aũt solutionẽ quãdã ad hãc dubitationẽ: ⁊ q̃ in alijs sensib⁹ sunt ꝯrietates plures: ut i uocc nõ solũ acumẽ ⁊ grauitas: ß ⁊ magnitudo ⁊ puitas ⁊ lenitas ⁊ asperitas uocis: ⁊ silia alia. Sũt aũt circa colorem differẽtie huiusmodi altere.

¶ Remouet quãdã apparentẽ rñsionẽ quorũdã uolentiũ soluẽ rõnẽ tactã dicẽs: hẽt aũt solonẽ quandã supple. apparẽtẽ ad hãc dubitationẽ: qꝝ ⁊ in alijs sensib⁹ sunt plures ꝯrietates: ut in uoce nõ solũ est acumen ⁊ grauitas: sed magnitudo ⁊ puitas ⁊ lenitas ⁊ asperitas uocis ⁊ silia alia. nã ⁊ multas alias dias possem⁹ assignare in uoce: qꝝ aliq̃ uox est clara: aliq̃ obscura. sunt aũt ⁊ circa colorẽ die altere. i. diũse: qꝝ aligs color est ltẽsus: aligs remissus: aligs turpis: aligs pulcher: possent ãt assignari aliq̃ mõ plures ꝯrietates i alijs sẽsib⁹: sed q̃ sit vnũ sꝰm: sic sonus est vnum sꝰm auditui: qꝝ oia que audiunt fũdant in sono sic tactui eẽ sꝰm vnũ nõ est manifestũ. ¶ Notãdũ aũt q̃ iz in alijs sensib⁹ possum⁹ assignare aliq̃ mõ ꝯrietates plures: oẽs tñ ille ꝯrietates reducunt ad vnũ genus: nõ tñ sic est i tactu: ⁊ tõ iz glibet ali⁹ sensus sit vnus sensus: tact⁹ tñ est sensus plures. ¶ Notãdũ ẽt q̃ sꝰm põt accipi ul' pro mã ul' pro gñe. nã semp act⁹ cõparat ad mãm: sicut pfectio ad suũ susceptiuũ: ⁊ qꝝ forma ⁊ ul' ois pfectio hẽt rõnẽ act⁹. mã vo ⁊ oẽ qð subiicit pfectioni hẽt rõnẽ potẽtia: materia etiã ⁊ oẽ qð sꝰiicit pfectiõi hẽt rõnẽ aliq̃ mõ sbi. ¶ Rursuz qꝝ ipe dicit actũ: genus vo dicit qd in potẽtia: ipm genus hẽt rõnẽ fũdamẽti respectu diaꝝ: qð g̃ hic di q̃ ea que sunt oba audit⁹ habẽt vnũ sꝰm: sed tactui nõ cõpetit sꝰm vnũ ꝰm Lõmẽtatorem. ⁊ ꝰm Themistiũ ibi sꝰm accipit ꝑ gñe. Vult eni ꝑbs ꝰm eos q̃ ꝯrietates alioꝝ sensuuz reducantur ad vnũ sꝰm. i. ad vnũ genus: sed nõ ꝯrietates tactus.

Dubitaret forte aligs. utrũ tactus sit sensus vnus. ⁊ vi q̃ sic: qꝝ si nõ eẽt sꝰus vnus: nõ eẽnt gnque sensus tñ: sed sex. ¶ In ꝯriuz est Lõmẽtator ⁊ ꝑbs qui dicũt sensum tact⁹ nõ eẽ sensuz vnũ: sed plures. ¶ Dom q̃ ꝰm Lõmẽtatorẽ sonus di vniuoce de modis sonoꝝ ⁊ color de modis coloꝝ. sed ꝯria tact⁹ nõ vident hic genus qð dicat de eis nisi equoce: q̃le est qð di de calido ⁊ frido ⁊ graui ⁊ leui: qð nõ di nisi pure equoce. vult g̃ Lõmẽtator: q̃ sonus di de diis sonoꝝ vniuoce: ⁊ sapor de diis sapoꝝ vniuoce: in tactu aũt nõ sic: qꝝ nõ ĩuenit aligd qð dicatur vniuoce de diis tãgibiliũ: tõ tact⁹ nõ est sꝰus vnus: sz hec rõ Lõmen. magnã vĩ hic calũniam: qꝝ vniuocatio uera nõ repit nisi in spe spãlissima. si g̃ regẽret vniuocatio ad vnitatẽ sensus visus oporteret dare tot sꝰus quot eẽnt spẽs coloꝝ: ⁊ tot sensus gustus: quot essent spẽs sapoꝝ: nullus g̃ sꝰus eẽt ucre vnus. ¶ Jõ sciẽdũ q̃ equoca sunt que ꝰm vnũ nomẽ hñt rõnẽ diuersam. vniuoca vo que ꝰm vnũ nomẽ hñt rõnez vnã: sed ista vna rõ q̃ztũ ad pns spectat duplr põt accipi: uel ꝰm ꝑdicationẽ: ul' ꝰm imutationẽ sꝰus: siue ꝰm imitationẽ organi: si loq̃mur de vna rõne q̃ztũ ad ꝑdicationez: sic nõ est vniuocatio nisi in spe spãlissima: ut ꝓbat in 7° phi°. ⁊ etiã ut hẽtur circa finẽ scõi poste°. ubi di q̃ latent multe equocatiões in silib⁹. i. in gñib⁹. sed si loq̃mur de vna rõne q̃ztũ ad imutationẽ organi. siue q̃ztũ ad imutationẽ sꝰus: sic nõ solũ põt eẽ vniuocatio i eodem gñe: sed ẽt in diũsis gñib⁹: imo isto mõ qdãmõ est vniuocatio in oib⁹ ꝑdicamẽtis: ut visus est vnus sꝰus qꝝ iz pcipiat diũsas spẽs visibiliũ: tñ pcipit eas sb vna rõne: ut inq̃ztũ aliq̃ mõ pticipãt nãm lucis: ut diffusi° declaratũ est in. c. de visu. oia itaq; visibilia hñt quãdã vniuocationẽ nõ ꝰm ꝑdicationẽ: qꝝ hoc est solũ in spe spãlissima: sed ꝰm imutationẽ sꝰus visus: qꝝ oia visibilia imutãt h°i sensuz sb vna rõne formali. ꝰm hũc aũt modũ nõ solũ oia oba alicui° sensus pticularis habẽt vniuocationẽ quãdã: sed ẽt oia oba oium sensuũ pticulariũ hñt quãdã vniuocationez ut cõparant ad sensum cõem: qꝝ oia h°i oba imutãt cõem sensum sb vna rõne formali: imo hoc mõ ꝓcedẽdo oia ꝑdicamẽta habent aliquã vniuocationẽ ut cõparant ad intellm: qꝝ oia sunt oba eius. put in eis repit rõ qdditatis. dixim⁹ eni oia ꝑdicamẽta hic aliquã vniuocationẽ: qꝝ ẽt ꝰm hũc modũ nõ est in eis recta vniuocatio: qꝝ rõ qdditatis nõ repit vniformiter in oib⁹ ꝑdicamẽtis: nec itellis ferꝝ vniformiter in oia ꝑdicamẽta. Si itaq; p iã dicta in tñ declaratũ q̃ vniuocatio q̃ztũ ad imitationẽ organi ul' potẽtie nõ solũ põt repiri in vno gñe: sed etiaz in diũsis gñib⁹. ¶ Aduertendũ tñ q̃ aligd sufficit ad diuersificãdũ potẽtiã iferiorẽ qð nõ sufficit ad diũsificãdũ supiorẽ: aliq̃ g̃ vniuocatio regrit in potẽtia inferiori que nõ regrit in supiori. Nã diuersẽ ꝯrietates ut ꝯrietates oiuz sensibiliũ pticulariũ ut tactũ est: habẽt quãdã vniuocationẽ: ut cõparant ad sensuz cõem: qꝝ sub vna rõne imutãt ipm. sed pticularis sensus: qꝝ sub

vna particulari rõne imutat ab obo:opz q vnus talis
sensus sit vni⁹ ꝛrietatis: ul'si est plurũ ꝛrietatũ:opz q
vna illaꝝ reducat ad aliã:ꝛ qr cal'n fridũ: humidũ ꝛ
siccũ:sunt plẽs ꝛrietates ꝛ ẽt vna ꝓprie nõ reducit ad
aliã:hẽ plẽs ꝛrietates ad vnũ sensuz ꝓticularẽ ꝓtinere
nõ possunt:tactus itaq; nõ est vnus sensus:sed plures:
argumẽtum aũt in ꝓtrarium infra soluet.

Alterius forte dubitaret aliqs:utruz sꝑus tac⁹ cum sit plures sensus fundet in
vno organo. ¶ Ddm q ut coiter ponit ꝛ ut tactũ est
in qõne ꝓmissa:ꝛ ut sonat lra pbi vnitas sꝑus ꝓticula-
ris accipiẽda est ex vnitate ꝛrietatis:vnitas aũt ꝛrie-
tatis põt accipi ex vnitate sbi:sbm aũt ꝛrietatis sumi
põt ꝓ⁹ ipo gñe:nã ut patebit ꝓ Lõmẽtatorẽ ꝛ themi
stiũ ipm genus põt dici sbm ꝛriaꝝ d:iaꝝ. Rursuz sbm
ꝛrietatuz põt dici ipa sba ul' ipm corpus in q̃ q̃dãmõ
fundant oẽs tales ꝛrietates:cal'n q̃ ꝛ fridũ:ꝛ hũiduz
ꝛ siccũ formal'r nõ sunt vna ꝛrietas: qr nõ reducũtur
ad vnũ genus ꝓximũ:mãl'r tñ hñt quãdã vnitatez:qr
oẽs pñt fundari q̃dãmõ in vno corpe. nã ipm corpus
mixtũ: qr nõ est excellẽter cal'm:nec excellẽter fridum
aliqd ptic̃pat de utroqz. Rursuz qr nõ est excellenter
hũidũ:nec excellẽter siccuz:aliqd ptic̃pat de utroqz. q̃
iste ꝛrietates nõ sunt fo:al'r vnũ:sed mãl'r: ꝛ qr ꝑm ea
que videmus in obo debemus log de sensu:sensus ta-
ctus nõ est vnus fo:al'r:qr sunt diuerse potẽtie sensitie:
est tñ vnus mãl'r:qr hẽ diuerse potẽtie fundant i eodez
neruo:q est organũ tact⁹. debemus eni imaginari q̃ si
cut etiusdẽ sbi pñt eẽ plures ꝓpetates:sic in eodez ner-
uo pñt fundari plures po⁽ tactine:siue plures sꝑus ta
ct⁹:per quoꝝ vnũ ꝓcipit cal'm ꝛ fridũ: per aliũ vo hu-
midũ ꝛ siccũ:ad has aũt ꝛrietates reduci hñt ꝛrieta-
tes alie. Lõmẽtator tñ vi: uelle q̃ plures sꝑus tact⁹ req
rãt plura organa:qđ sic itelligẽdũ est:qr q̃uis in eodẽ
neruo fundet sensus tact⁹ qui est discretiuus calidi ꝛ
frigidi:ꝛ sensus tact⁹ qui est discretiuus humidi ꝛ sic-
ci:ille tñ neruus sic ꝛ sic accept⁹ quodãmõ est plura or
gana:ꝛ hẽt vim pluriũ qr al'r accipit ut est fundamẽtũ
vnius sensus:ꝛ aliter ut est fundamentum alterius.

Alterius forte dubitaret aliqs.utrũ oẽs ꝛrie
tates tact⁹ reducant ad cal'm ꝛ frigi
dũ:hũidũ ꝛ siccũ:ꝛ vi q̃ nõ:qr graue ꝛ leue:asperũ ꝛ
lene:nõ vñr reduci ad ꝛrietates istas. ¶ Ddz q̃ sꝑus
nõ solũ ꝓcipit sensibilia ꝓpa:sed ẽt coia. Cũ q̃ dicim⁹
q̃ ea que sunt oba vni⁹ sꝑus reducunt ad ꝛrietatẽ vnã
itelligẽdũ est de obis ꝓprijs. Mã ut themistiꝰ vult:au-
dit⁹ ꝓcipit acutũ ꝛ graue tanq̃z oba ꝓpa: sed magnuz
ꝛ puũ tanq̃z oba coia. oẽs q̃ dite tãgibiles q̃ nõ reducũ
tur ad oba coia pñt reduci ad calz ꝛ fridũ:hũidũ ꝛ sic-
cũ. nã graue ꝛ leue ꝓcipit tact⁹ mediãte motu. ut id qđ
ueloci⁹ deorsũ tẽdit iudicat tact⁹ graue. qđ vo tardius
leue: ut Lõmẽtator ait. aspez vo ꝛ lene vñr ad sitũ uel
ad figurã ptinẽ. nã alteri⁹ figure est aspez: ubi vna po
supeminet alteri:ꝛ alteri⁹ leue: ubi ptes eq̃l'r situant.
mot⁹ aũt ꝛ figura nõ sunt sensibilia ꝓpa:sed coia.

Alterius forte dubitaret aliqs cũ sꝑus tactus
sit sꝑus plẽs:nt̃z dici debeat esse sex
sꝑus:ꝛ vi q̃ sic per rõnẽ supi⁹ factã. ¶ In ꝛriũ aũt est:
qr ut ifra dicẽ nõ est sꝑus ꝑter q̃nque. ¶ Ddm q̃ supꝰ
dicebant eẽ q̃tuor gña aiatoꝝ. vz uegetatiñ sensitiñ:ꝛ
ꝑm locũ motiñ ꝛ itellectiñ:ꝛ tñ dicebant eẽ q̃nque ge
nera potẽtiaꝝ. vz sensitiñ uegetatiñ appetitiñ: ꝑz locũ
motiñ ꝛ itellectiñ. appetitiñ q̃ est distincta po⁽ ab oibus
alijs:nõ tñ facit distinctũ gradũ aiatoꝝ:qr nunq̃z sepaꝛ
a sensitiõ:nec sensitiñ ab ipo:sic ꝛ in ꝓposito: qr i illo
eodẽ neruo i q̃ fũdaꝛ sꝑus ꝓ quẽ discernim⁹ cal'm ꝛ fri-
dũ:fũdaꝛ ẽt sꝑus ille ꝓ quẽ discernim⁹ hũidũ ꝛ siccuz:
ꝛ alias d:iaꝝ tãgibiles:ꝛ qr hẽ nũq̃z sepant abiuicẽ nõ
ꝓstituũt gradũ ut dicant eẽ sex sꝑus. ⁊ Deide cũ dicit.

¶ Sed q̃ sit vnũ sbm:sic̃ auditui son⁹: sic
tactui nõ est manifestũ. ¶ Utrũ ãt est sen c.109
sitiuũ int⁹:an nõ: ß mox caro:nullũ vi eẽ
signũ fieri sensuz sil' cũ tactu:etcñi nunc si
aliqs circa carnẽ extẽderit ut pellẽ hymẽ
faciẽs:sil'r sensũ mox tactũ insinuat:ꝛ tñ cõ
stat q̃ nõ est in hoc sensitiuũ. Si aũt ꝛ cõ-
nãle fuerit citius utiqz ptinget sensus.

¶ Exequit de 2ª qõne: utrũ caro sit organũ in sensu tac⁹. Circa qđ tria facit:qr ꝑ⁰ remouet quãdã cauillosã
obiectionẽ. 2⁰ ex dictis ꝓcludit qđ facit difficultatẽ in
ꝓposito. 3⁰ determiat ueritatẽ circa q̃sita. 2ª ibi⁊ Pro
pter qđ talis ps. ⁊ 3ª ibi⁊ Ex aere qdẽ. ⁊ Dic̃ g̃: q ut
aũt sensitiñ. i. organũ sꝑus tact⁹ est itus: ut neruus: aut
nõ est itus: sed mox caro est tale organũ nullũ vi eẽ si-
gnũ:qr videmus fieri sensuz cũ tactu sil'cũ carne: non
eni ex eo q̃ caro stat tãgibile sentit est signũ sufficiẽs
q̃ caro sit organũ i tali sensu: qr si nũc aliqs circa car-
nẽ extẽderit faciẽs hymẽ. i. faciẽ cooptimẽtũ: ul' ut ꝯ
alia ⁊a extẽderit pellẽ circa carnẽ sil'r insinuat mox fieri
sensuz tact⁹ cũ illa pelle. ꝛ tñ ꝓstat q̃ sensitiñ. i. organũ
sensus tact⁹ nõ est in ꝯ. i. in ꝯⁱ pelle. si aũt ꝯⁱ cooperi-
mẽtũ de pelle ꝓnãle fuerit citi⁹ utiqz ptingit sensus ꝑ
ptactũ ad ꝯⁱ pellẽ. ꝛ tñ ꝓstat q̃ in pelle illa etiã si esset
nobis ꝓiuncta nãliter nõ eẽt organum sensus tactus.
¶ Notãdũ g̃ q̃ q̃tũcũqz caro sit nobis ꝓiuncta nãliter:ꝛ q̃tũcũqz statim carne tacta fiat sensus tact⁹: nõ
tñ est bonũ argumẽtũ q̃ caro non sit mediuz in tali sen
su. ¶ Notãdũ etiã q̃ nõ solũ nõ ẽ bonũ arg^m. tãgibi
le positũ supꝰ carnẽ statim facit sensuz: g̃ caro est orga-
nũ in sensu tact⁹: sed est arg^m in ꝛriũ: qr sensibile posi-
tum supꝰ sensuz nullũ facit sensuz mediũ: est enim illud
qđ imediate ꝓtingit obo nõ organũ: caro g̃ supꝰ quã po
sitũ tangibile statim facit sensum est mediũ in sensu ta
ctus: sed nõ organum. ⁊ Deinde cum dicit.

¶ Propter qđ talis ps corpis vi sic se hꝫ c.110.
sic̃ si circulariter nobis aptꝰ natus eẽt aer.
Uideremur eni vno q̃dã sentire:ꝛ sonuz
ꝛ odorẽ:ꝛ colorẽ:ꝛ vnus qdẽ sꝑus eẽt au
dit⁹: visus ꝛ olfat⁹. Nũc aũt qñ determia
tũ est ꝑ qđ fiunt mot⁹: manifeste sunt ꝑdi
cta sensitiua altera esse. ¶ In tactu autez c.111.
hoc quidẽ nunc inmanifestum est.

¶ Lõcludit ex dictis qđ facit difficultatẽ in ꝓposito. d.
q̃ ꝓp qđ talis ps corpis q̃lis est caro videt sic se hꝫ sic̃
si aer circulariter. i. qui nos circũstat:ꝛ q̃ est circa nos
nobis eẽt aptus nat⁹. i. eẽt nobis nãliter adaptat⁹ uel
nãliter ꝓiunct⁹: qr si hoc eẽt videremur vno q̃dã orga
no sentire ꝛ sonũ ꝛ odorẽ ꝛ colorẽ:ꝛ hoc posito vnus
qdẽ sensus eẽ videret audit⁹ ꝛ visus ꝛ olfat⁹: nũc autẽ
qñ determiatũ est. i. distinctũ est ꝯⁱ corpus aereum a
nobis: ꝑ qđ corꝑ fiũt ꝯⁱ mot⁹. manifesta sunt ꝑdi-
cta sensitiua eẽ altera. i. diuersa ꝛ distincta: in tactu aũt
hoc qdẽ nũc inmanifestũ est. ¶ Notãdũ aũt q̃ si aer q̃
est mediũ in auditu:ꝛ visu ꝛ odoratu esset nobis nãl'r
ꝓiũct⁹: forte credrem⁹ q̃ ipe aer eẽt organũ in hiꝫ sen
sib⁹:ꝛ qr vnũ eẽt organũ: crederem⁹ hos sensus eẽ vnũ
ꝛ idẽ. uez qr aer est distinct⁹a nobis:ꝛ nõ est ꝓiũct⁹ no
bis nãl'r: statim cognoscimus q̃ aer põt eẽ mediuz in hiꝫ
sensib⁹: sed nõ organũ: caro aũt qr est nobis ꝓiũcta nã-
liter: imanifestũ est nũc sic se hñte negocio: utꝫ ꝯ. i. ca-
ro sit in sensu tact⁹ mediũ ul' organũ: difficultatẽ g̃ fa-
cit in ꝓposito nãlis ꝓiunctio quã hẽmus ad carnem.

¶ Nōm ēt q excellētie alioꝝ ſibiliū corrūpūt ſenſuꝫ: ſed excellētie diꝫ tāgibiliū corrūpūt aīal ⁊ tollūt vitā. nā ex nimio calōꝛ ⁊ nimio frīdo tollīt aīalis vita: ⁊ qꝛ ſic eſt igeniauit nā ut p totū corp⁹ diffunderet ſꝫus tact⁹: ita q ḡlibet ps corpis ſentiēs p hunc ſenſū poſſet fugē nociua ⁊ corruptiua. nā ſi in pede uł in aliq̄ alia pte corpis nō eēt ſenſus tact⁹ poſſet cōburi pes aīalis uel alia ps: ⁊ tñ aīal nō doleret: ita q ꝑm hūc modū aīal nō poſſet cōpetēter fugē nociua ⁊ corruptiua. ¶ Notādū etiā q ad hoc q aīal eēt ꝓmptuꝫ ad fugiēdū nociua ⁊ corruptiua nō ſoluꝫ igeniauit nā ut vigeret tact⁹ in oi pte corpis: ſed etiā uolnit q medium in hoc ſenſu eēt nobis naturaliter coniunctum ut melius ⁊ efficacius ſentīremus nociua ⁊ corrupti ua. ⌜ Deide cum dicit.

¶ Ex aē qdē cni: aut aq̄ ipoſſe ē ꝓſtare aīatū corp⁹: oꝫ cni firmū eē. Relinq̄t ăt mixtū ex terra: ⁊ ex his eē. ut uł caro: ⁊ ꝓpoꝛtiōale. Quare neciū ē ⁊ corp⁹ cē mediū tactui: aptū natū p qđ fiāt ſꝫus cū ſint plēs.

¶ Determinat ueritatē circa queſita: ſuppleat aūt ſic lra qꝛ excellētie diꝫ tāgibliū corrūpūt aīal: ut ł corruptiua melius poſſemus cogſcere igeniauit nā ut medium in tactu eēt aliqd nāliter ꝓiunctū nobis ⁊ eſſet ps corpis nr̄i: ſed ex aere qdē enim aut aq̄ ipoſſibile eſt cō ſtare aīatū corpus. nā opꝫ firmū eſſe aīatū corpus. aer aūt ⁊ aq̄ nō ſunt firma: nec ſunt bñ termiabilia termino ꝓpꝛio: relinquīt ḡ q mixtum ex terra: ⁊ ex his. ſ. ex aere: ⁊ aq̄ eē illō ex quo ꝓſtat aīatū corpus: ⁊ qꝛ uł videt tale eē caro: ⁊ ꝓpoꝛtionale carni: que ſunt ps corporis aīati. talia ḡ debēt eē mediū in tactu: q̄re corpus qđ eſt mediū tactui neciū eſt eē aptū natum. i. nāl̄r adaptatū p qđ corpus fiāt ſꝫus tact⁹: ⁊ dicit ſꝫus in pł̄i cū ſint plures ſꝫus tact⁹. ⌜ Deinde cum dicit.

L.111 ¶ Demōſtrat ăt q plēs ſint q in lingua tact⁹. Oia enī tāgibilia ſentit ligua: ꝫ eādē ptē ⁊ hūorē. Sigdē igī ⁊ alia caro ſētiret humorē videret vn⁹ ⁊ idē eē ſꝫus guſt⁹ ⁊ tact⁹. nūc aūt ſunt duo pp id qđ nō ꝙuertīt.

¶ Redit ſupra qōnē ꝑmā ad oñdēdū q ſint plures ſenſus tact⁹. d. demōſtrat aūt q plures ſunt ipſi tact⁹ qui ſunt in lingua. nā oia tāgibilia ſentīt aīal ꝑm eandem partē ut ꝑm linguā ⁊ humorē: ⁊ ſaporē ſentit ꝑm ptē illā: ſigdē igīt ⁊ alia caro ſentiret humorē. i. ſaporē videret vnus ⁊ idē eē ſenſus guſtus ⁊ tact⁹. nūc aūt ſūt duo. i. vñr eē duo: pp id qđ nō ꝙuertīt. nā ꝑm oēm illā ptē ꝑm quā aīal ſentīt guſtabilia: ſentīt ⁊ tāgibilia. ſed nō ꝙuertīt: tūc eſt ſuppléda rō q ſi in ſpa ligua iudicamus tactū eē differentē a guſtu pp diā oboꝝ in alijs ptib⁹ corpis debemus iudicare diuerſitatē in ſenſu tact⁹ pp diam tāgibiliū. ¶ Notādū aūt formādam ſic eē rōnē iſtā. nā q nō ſit guſtus ubicūq; eſt tact⁹ facit q guſtus videt eē alius a tactu: ſed cā q̄re guſtus eſt alius a tactu eſt: qꝛ ōrietas guſtabiliū eſt alia a ōrietate tāgibiliū: ſed cū iter ipſa tāgibilia ſit dare plures ōrietates opꝫ ſenſum tact⁹ eē plures ſenſus. ¶ Notādū autē q guſtus nō eſt in ol pte aīalis: ſed tact⁹ ⁊ guſtus nō conuertīt cum tactu: qꝛ qualitates tāgibiles ſunt q̄litates elemēt oꝝ ex qb⁹ ꝓſtat q corpus aīalis ⁊ ſunt de conſtētia corpis aīalis: ſapores aūt ut cōiter ponīt non ſic ſe hñt ubiq;. eſt ḡ tact⁹ aīalis in aīali: pp has q̄litates tāgibiles que ſunt q̄litates elemēt oꝝ ꝓximētium aīal: nō aūt ubiq; eſt guſtus ut eſt per habita manifeſtū.

L.113 ¶ Habitabit ăt aliqs: ſi oē corp⁹ ꝑfundū bēt: hec aūt eſt tertia magnitudo: quorū aūt corporum mediuꝫ eſt aliqđ corp⁹: nō ꝓtigit ipa adiuicē ſe tāgē: humidū aūt nō eſt ſine corpe: neq; hūectuꝫ: ß neceſſe eſt aquā eē: aut hīc aquā. quēvo tāgūt ſe adiuicē in aqua niſi ſicca extrema ſint neceſſe eſt aq̄ hīc mediū: quo repleta ſunt ultima: ſi aūt hoc eſt uerū: ipoſſibile eſt tangere aliquid aliud in aqua.

¶ Doſtq̄ ꝓpoſitū determinauit de ipſo tactu oſtēdēs an ſit vnus ſenſus uel plures: ⁊ oſtēdens an caro ſit organū in tali ſenſu. In pte iſta qꝛ mētionē fecerat de eo qđ eſt mediū in tactu determinat de h⁹ medio. ¶ Ad cuiuſ euidētiā ſciēdū q ad tactū ꝙcurrit duplex mediū. vnū qđ eſt nobis adnatū: ⁊ qđ eſt mediū per ſe ⁊ cāle ut caro. aliud aūt qđ eſt exneū: ⁊ qđ nō eſt mediū cāle: ſꝫ q̄ſi per accñs. duo ḡ facit: qꝛ p⁹ determiat de medio exneo 2⁹ de medio adnato ibi⌊ Oino aūt ui caro. ⌋ Circa p̄mū duo facit. qꝛ p⁹ ꝓbat q ad tactuꝫ ꝙcurrit medium exneū. 2⁹ ex ł̄ cōparat tactū ad alios ſenſus ibi⌊ Utꝝ igīt oium. ⌋ Circa p̄mū duo facit: qꝛ p⁹ oſtēdit q ſe tāgentiū in aq̄ itercidit ibi mediū exneū qđ eſt aq̄. 2⁹ probat hoc idē de corpib⁹ ſe tāgētib⁹ in aere ibi⌊ Eodem aūt mō. ⌋ Dicit ḡ: q dubitabit aūt aliqs ſup. circa tactū ſi fiat mediāte corpe aliq̄ exneo: ad qđ declaraduꝫ ſubdit q ſi oē corpus hēt ꝑfundū: hoc aūt. i. ꝑfundū. eſt 3ª magnitudo. i. 3ª dimēſio: qꝛ ḡ ſic eſt: quoꝝ ăt corpoꝝ eſt mediū aliqđ corpus nō ꝓtigit ipa adiuicē ſe tāgere imediate: ſed opꝫ rōne medij iter ea eē diſtantiam aliquā. corpa ergo ſe tāgētia in aq̄: qꝛ iter ea iterponīt humiditas aquea: ⁊ illa humiditas non eſt ſine corpe: opꝫ q iter illa corpa iterponat aliqđ corpus. ſ̄ ſbdit q humidū aūt nō eſt ſine corpe: neq; humectū: ſed neceſſe eſt eē aquā ut id qđ eſt humiduꝫ: aut hīc aquā: ut id qđ eſt humectū: qne vo tāgunt adiuicē in aqua: niſi ſint illoꝝ extrema ſicca: neceſſe eſt aquā hīc mediuꝫ q repleta ſint ultima. i. extrema illoꝝ corpoꝝ: ſi aūt hoc ueꝝ eſt: ipoſſibile eſt tāgere in aq̄ aliqđ aliud corpus ſine corpe medio. ¶ Notādū aūt q forte diceret aliqs q corpa ſe tāgētia in aq̄: ł̄ interponat ibi humiditas aquea: tū illa ſta modica eſt q ſuperficies vni⁹ corpis nō diſtat a ſuperficie alteri⁹. ⁊ qꝛ imediate ſe tangūt ſuperficies corpa illa imediate iūgunt: ad ł̄ aūt repellendū ait: q oē corpus hēt ꝑfundū: ⁊ hēt ternā dimēſionē. q̄re nō pōt eē q iter aliq̄ corpa iterponat corpus aliqđ: ⁊ tū ſuperficies illoꝝ corpoꝝ nō diſtēt: ſed imediate iūgātur. ¶ Notā^m ēt q accñs nō deſerit ꝓpꝛiū ſbm. hūiditas ḡ aquea nō eſt ſine aq̄: q̄re cū corpa exīntia in aqua ſint humefacta nō pōt ꝙiūgi niſi iter ea iterponat humiditas aquea: ⁊ p ꝙns iterponat ibi aq̄ que eſt corp⁹ aliqđ ⁊ nō pmittat illa corpa imediate iūgi. ¶ Notādū ēt q diꝫ eſt iter hūidū ⁊ hūectū. nā hūidū eſt illud qđ hēt hūiditatē ꝓpꝛiā: ſed hūectū eſt illud qđ eſt irroratū hūiditate exnea: aq̄ ḡ eſt hūida: ſed corpa exīntia i aq̄ ſūt hūecta: qꝛ ultima ⁊ extrema illoꝝ corpoꝝ ſūt pfuſa hūiditate aquea. vult ḡ ꝑhs q hūidū nō eſt ſine corpore. hūecta ēt nō ſūt ſine corpe: imo hūecta hūt circa ſe pfuſuꝫ corp⁹ qđ eſt hūidū ut aquā: q̄re ſi ſe tāgāt humecta iter ea iterponīt aq̄: ⁊ p ꝙns corp⁹. ¶ Notādū ēt q corpa ſe tāgētia niſi ꝑhs ꝙiūgant i aere: ita q iter iūcturas nō poſſit itrare aq̄ nō pōt hīc extrema ſicca. nā ſi in ipa aq̄ ſūt cū ꝙiūgunt: oꝫ q iter extrema corū iterponat hūiditas aque: ⁊ p ꝙns aq̄: ſ̄ ꝑhs ait. niſi ſic ea ſint extrema: habens pro impoſſibili q extrema ſe tangentium ſint ſicca: ⁊ ſi tamen ſe tetigerint in aqua. ⌜ Deinde cum dicit.

¶ Eodē ăt mō eſt in acre: ſiłr cni ſe hēt act

ad ca q̄ sūt i ipo: ⁊ aq̄ ad ea q̄ sūt i aq̄: latet aūt magis nos sic ⁊ que sūt in aq̄ aialia: si humectum tangit humectum.

¶ Qd dixerat de aq̄ adaptat ad aerē. d. q eodē ät mō ē ⁊ in aere: qz s;r se hz acr ad ca q̄ sunt in ipo: ⁊ aq̄ ad ca q̄ sūt in aq̄: latet aūt magis nos de aē: eo q̄ sum⁹ in aere ꝓtinue: sic ⁊ aialia q̄ sūt in aq̄ latet q̄ iter tāgēcia interponat aq̄: s;z q̄uis sic lateat: hūectū tn tāgit humectū sup. i aē sic in aq̄. ¶ Notādū ät q̄ sic iter se tāgēcia in aq̄ iterponit hūiditas aquea: ⁊ p ꝓ̄s aq̄: sic iter se tangēcia in aē iterponit hūiditas aerea: ⁊ p ꝓ̄s aer. nā sic exūtia in aq̄ sūt rorata hūiditate aquea: sic exūtia i aē sūt rorata hūiditate aerea. ¶ Notādū ēt q̄ magis pcipim⁹ quō iter se tāgēcia in aq̄ iterponit hūiditas aq̄a q̄z iter se tāgēcia in aē iterponit hūiditas aerea: tuz q̄ sum⁹ ꝓtinue in aē ut tāgli in lr̄a. tū ēt q̄ hūiditas aq̄a ut coīter ponit grossior ⁊ mālior est q̄z aerea.

Dubitat aūt hic ꝙ⁰²: utrum semp̄iter tangēs ⁊ tactū iterponat hūiditas aerea uel aquea. ⁊ vī q̄ nō: nā ipa elta: ut aer ⁊ aq̄ hñt imutare nr̄m tactū. ꝙtat aūt q̄ illa imediate ꝙtūgunt nob: tūc enī iter corp⁹ tāgēs ⁊ tactū ut iter aerē ⁊ carnē nō iterponit aliq̄d corp⁹ extraneū. ¶ Ad hoc ät ſolvit ꝙ⁰². q̄ aial qđ est in natū ēē in aq̄ aut in aē: nō sentit aliquā q̄litatē cal̄: aut fridi in eis si fuerit illa elta in ſimplicitate sua: qz loc⁹ est nālis ⁊ sil̄ locato: ⁊ qz ita est: aial q̄ ē aptū natū ēē in aē ul̄ in aq̄ nō sentit calorē: aut frigus in aē aut in aq̄ nisi q̄s cū eis admiſcenſ corpa cal̄a aut frida: illa igit corpa: ut ait: sūt alia ab aē: ⁊ ab aq̄. est ḡ ſol⁹ Cōmētatoris q̄ aer aut aq̄ i sua ſimplicitate manēte nō imutāt tactū aialiū exūtū in ipſis s;z cor⁹ admixta cū eis imutāt hī⁹ tactū: ⁊ tūc planū est q̄ iter illa corpa ⁊ aialia tāgēcia iterponit hūiditas aquea uel aerea. Alit ēt ulterī⁹ Cōmē⁰²: q̄ aq̄ pura nō pōt calefierī: sic nec ignis ifridari. nā cēntiale est aq̄ esse fridā: sic igni cē cal̄z: ⁊ si ꝓtigat ut ait aquā calefieri ul̄ acrē ifridari ꝟ accēt pp corpa cal̄a aut frida cum eis admixta. Jgr̄ pp vba Cōmētatoris p⁹ querem⁹: utꝝ aq̄ possit calefierī: cū ignis nō possit ifridari. 2⁰ q̄rimus: utꝝ aialia exūtia in aē ul̄ in aq̄ alterenſ ul̄ patiant̄ ſm q̄litates tāgibiles hoꝝ elt̄oꝝ. vī aūt pp rōnē iā factā q̄ aqua nō possit calefieri: sic nec ignis ifridari: q̄z sic fridit̄as ieſt aque p se ſm nāz: sic calit̄as ieſt igni. nō Cōmē⁰² ait q̄ fridit̄as est accūs iſepabile aq̄: sic ⁊ calor igni. ¶ Sciēdū q̄ ſm q̄ſdā aq̄ in ſua purit̄ate pōt calefieri. nam ut aiūt. po¹⁰ est tūſmutatio elt̄oꝝ. ḡ pūt amittē q̄litates ſuas: ſed ſi aq̄ pōt amittē fridit̄atez: pōt ⁊ calefieri. adduīt ät q̄ ignis ifridari nō pōt: q̄z est maxie actiuus: ſed sic reſpōdēdo Cōmētatorē cū Cōmētatore tenemus. ⁊ ꝟ mō eū iprobādo ſp̄z approbam⁹. nā elta maxie actia nō patiunt mixtionē ꝓtā: ⁊ pūt ēē pura in aliq̄ ſui pte aer aūt ⁊ aq̄: q̄z nō ſunt maxie actia ipurit̄ate quādam ſuſtinē pūt. nō ḡ ēē posſet q̄ aq̄ approp̄nāret ſuo ꝓrio a q̄ posſet pati ⁊ remāneret in ſua purit̄ate niſi eēt adeo actia q̄ nō pateret mixtionē ꝓtā. ḡ ſup eadē radice fūdat hec rō cū rōne Cōmētatoris: ul̄ vna hēt ad altā reduci. dicam⁹ ḡ cū Cōmētatore q̄ p ſe ſ;z fridit̄atis nō est aq̄ mixta: ſed aq̄ pura ſic ēt ⁊ alia elta in ſua purit̄ate sūt p ſe ſm alicui⁹ q̄litatis ſſibilis. illa ḡ elta q̄ nō patiūt mixtionē ꝓ̄ nō admittūt ꝓtā q̄litatē. ignis ḡ qz nō patiť mixtionē fridi iſepabiliť est ꝙncti⁹ calori. aq̄. vo que pati pōt mixtionē cali ul̄ admixtionē vapor̄ cal⁹: calefieri pōt. ¶ Est aūt ꝺlig̃ēter adūtēdus q̄ ignis nō patiť mixtionē corpoꝝ fridoꝝ. utꝝ aūt patiat aliquā aliā mixtionē non est pūctis ſpeculationis. dnc itaq̄z rōnes aſſig̃te sūt: q̄re aq̄ pōt calefieri: ⁊ ignis nō ifridari. quaꝝ vna est: q̄ ignis iter elta est maxime actiuus: ⁊ nō aq̄. alia est q̄ ignis cui p se ineſt calin pp ſui actiuitatē nō patiť mixtionē corpis hūtis ꝓtā q̄litatē: qđ patiť aq̄. sic ḡ duo pūt ēē cā letitie vinū ⁊ ebri etas: ſed ebrietas est cā magis ꝓxia ⁊ imediata. sic etſi aſſignant̄ due cāe ei⁹ qđ est nō posſe remoueri a ꝓpa q̄ litate. vz actiuitas ⁊ nō pati mixtionē ꝓtā: tū nō pati admixtionē quā Cōmētator tāgit est magis ꝓxia ⁊ imediata. nā sicut vinū est cā ebrietatis: ⁊ ebrietas letitie: sic actiuitas est cā nō pati admixtionē: non pati vo mixtionē est cā nō amittēdi ꝓtiā q̄litatē. nō est enī intelligibile q̄ ꝓpriū ul̄ accūs iſepabile ſepet a ꝓpo ſbo: ⁊ qz elta pura sūt ꝓpriū ſbm ꝓpr̄ q̄litatū. nō aūt nō pura: elta pura q̄ꝺiu manēt pura non possunt eas perdere: facta aūt non pura possunt.

Alterius forte dubitaret aliqs. utꝝ corpa elta pati possint ab eltis in q̄bus nāl̄r hūt ēē: ut utꝝ piſces possint pati ab aq̄ ⁊ alia aialia ab aere. ¶ Dōz q̄ Cōmētator vī uelle hī⁹ elta nō pati ab eltis hī⁹: co q̄ opz locū ēē locato ſilez. elta ḡ in q̄b⁹ nāliter elta exiſtūt sūt illis ſilia ⁊ nō agūt in ea. ꝟ autē qđā repr̄obāt: qz ut dicūt manifestum est q̄ corpa nra sūt apta nata imutari a q̄litatib⁹ elt̄oꝝ ⁊ ſentire eas. ⁊ iō hi diſtīguūt q̄ elta dupl̄r pūt ꝙſiderari: ul̄ ſm foias ſbales: ul̄ ſm q̄litates actiuas ⁊ paſſiuas. ſm aūt hī⁹ q̄litates hūt alterare: ſed ſm foias ſbales quas ꝙſequūt ex impreſſiōe corpis celeſtis hūt rōnē loci. vū ut dicunt locus ⁊ mot⁹ localis nō attribuunt eltis ſm q̄litates: ſed ſm foias ſbales: ſed ꝟ nō vī posſe ſtare: qz semp foma ſbalis ⁊ nā rei est p⁹ rō mouēdi ſentiēdi alterādi ⁊ cetera faciēdi. ꝓter ḡ formā ſbalē que est rō p⁹ opz dare aliqđ accūs ul̄ aliquā q̄litatē ul̄ vtutē q̄ ſit rō ꝓxia. ut aia est ꝓn⁹ ſentiēdi eis: ſed imediata rō ſentiēdi est po⁹ affixa organo ſic cū aial mouet p potēciā appetitū aia est ibi ꝓm mouēs: ſed po⁹ appetitiua ul̄ vt⁹ exūs in muſculis ul̄ neruis est rō ꝓxia. ſic ⁊ in motu eltoꝝ foia ſbalis est rō p⁹: ſed opz dare qualitatē aliquā q̄ ſit rō ꝓxia. ⁊ ide est q̄ nā diffinit 2⁰ phi¹². q̄ est ꝓn⁹ mot⁹ ei⁹ in q̄ est: nō q̄cūq; mō: ſed p ſe ⁊ p⁰. nā ḡ ⁊ foia ſubalis est rō p⁹: ſed opz dare qualitatē aliquā q̄ ſit rō ꝓxia. ⁊ qđ dcm est de motu locali vtatē hēt in ipo loco ut ſi locus hēt ꝙſuare locatū. ⁊ hī⁹ ꝙſuatio attribuit nāe corpis locātis tanq̄z ꝓn⁹ p⁰: opz q̄ attribuat alicui q̄litati tanq̄z ꝓn⁹ ꝓxio. a foia eni ſbali imediate nō egredit nisi ēē. cetera vo alia ſiūt mediātib⁹ diſpōnib⁹ addūctis ul̄ imediāte qualitate aliqua. Est ḡ alr̄ icedēdū. Dicam⁹ igit̄ q̄ elta illa in q̄b⁹ exiſtūt hī⁹ corpa tanq̄z i loco ꝙueniūt ⁊ dīnt ab eis: ⁊ inq̄ntū ꝙueniūt hūt rōnem loci ⁊ nō agūt in ipa. inq̄ntū vo dīnt hūt ea alterare ⁊ tūſmutare. ¶ Aduertēdū q̄ ſi aer nō recipet admixtionē ꝓtā corpa exūtia in aē tanq̄z i loco nāli pp nimiā ꝙuēniētiā quā hīent ad ipm ualde modice alterarētur ab eo: ita q̄ illa alteratio eēt qdāmō inſenſibilis. ⁊ qđ dcm est de aere itelligēdū est de aqua. Ide est ḡ qđ Cōmētator ait q̄ aial nō ſentit calorez aut frigus in aere aut in aq̄ niſi q̄ cū eis admiſcenſ corpa cal̄a aut frida i. uapores calidi aut frigidi. ⌜ Deinde cum dicit.

¶ Atrū igr̄ oiuz ſil̄r ſit ſenſus: an alioꝝ al̄r: ſicut nūc videt: guſt⁹ qđē tactus in tāgendo: alij aūt a longe. Hoc aūt nō est: ꝟ durū ⁊ molle p altera ſentimus: ſicut ⁊ ſonabile ⁊ viſibile: ⁊ odorabile. c.114

¶ Ex hīs q̄ dixerat cōpat ſenſū tact⁹ ad alios ſſus. Circa qđ tria facit: qz p⁰ oñdit q̄ tact⁹ ſentit p medīū cūcti: ſic ⁊ alij ſſus: 2⁰ aſſignat cāz h⁹ latētie. 3⁰ dat dīā iter ſenſū tact⁹ ⁊ ſſus alios. 2ª ibi[Sed aliā qđē a lōge. J3ª ibi[Sz dīnt tāgibile. J Dic ḡ. utꝝ igr̄ oiuz ſēſuū ſit ſil̄r ſſus: an alioꝝ ſenſuū ſit ſſus al̄r. ſic nūc vī gustus qđē ⁊ tact⁹ in tāgēdo. hī⁹ ſenſus nō

sentiũt per mediũ exneum. alij aũt sensus fiũt a longe i. per mediũ exneum: sed lz ita videat: qz alij sensus vident fieri per mediũ exneũ ⁊ nõ tact⁹. hoc aũt non est ita: sed durũ ⁊ molle ⁊ cetera tãgibilia sentimus p altera. i. per media exnea sicut sentimus p media exnea sonabile visibile ⁊ odorabile. ⁋ Deinde cum dicit.

¶ Sz alig qdẽ a lõge: alia vo a ꝓpe: pp qõ latet: qm̃ oia qdẽ lẽtim⁹ p mediũ: ß in his latet ⁊ qdẽ sic dixim⁹ ꝑus: ut si p pellẽ sentirem⁹ oia tãgibilia: ignorato qm̃ phibet: sil'r utiqz hiem⁹ sic ⁊ nũc: ⁊ i aq̃: ⁊ in aẽ. ⁋ Putamus enĩ nõ ipa tãgẽ: ⁊ nihil cẽ p mediuz.

¶ Quia dixerat qꝫ tact⁹ sentit p mediuz exneũ: sic ⁊ alij sꝰ: sed lz nõ vi ⁊ latet nos. assignat cãm ꝙre hi⁹ nos lateat: ⁊ ꝙre nõ sic videat dicẽs: sed alia qdẽ sibilia sẽtim⁹ a lõge. alia vo ut tãgibilia a ꝓpe pp lz: qz sic est latet nos: qz oia qdẽ sentimus p mediũ exneũ: sed latet in his. i. in tãgibilib⁹. nõ enĩ vñr sentiri p mediũ exneum: qz a ꝓpe sentiunt: ⁊ qz sic dixim⁹ ꝑus: si p pelles sentiremus oia tãgibilia: ignorato qm̃ pellis ꝓhibet: ⁊ qm̃ pellis sehẽt ut mediũ: sil'r utiqz hiemus sic ⁊ nũc in aq̃ ⁊ in aere: putamus enĩz nũc ipa tãgẽ ⁊ nihil esse mediũ. ¶ Notãdũ aũt qꝫ figs hi⁹ et cyrothecã i manu: nõ tñ cogitaret se hie cyrothecã: qcqd tãgeret: tangeret mediãte pelle cyrothice: ⁊ pellis se iterponeret ut mediũ: tñ sic lz forte ipe nõ aduteret si nõ cogitaret se hie cyrothecã: sic exñtes in aere nihil tãgũt nisi iterponat ibi de aere: attñ pp ꝙsuetudinẽ: ⁊ qz ẽt modicũ interponit ibi de aere: ut tãgũt tãgibilia ex ꝓpinq̃ latet eos qꝫ fiat hi⁹ tact⁹ p mediũ exneũ ut p aerẽ. ⁋ D. c. d.

c. 115. ¶ Sz dñt tãgibile a visibilib⁹ ⁊ sonatis: qm̃ illa qdẽ sẽtim⁹: ex eo qꝫ mediũ mouet aliqd nos: tãgibilia vo nõ a medio: ß sil' cuz medio: sic p clipeũ pcussus. nõ enĩ clipe⁹ pcussus ꝑus, pcussit: lz sil' accit utraqz pcuti

¶ Dat diaz iter sensuz tact⁹ ⁊ alios sꝰ ꝑut cõpat ad hi⁹ mediũ exneũ. ꝓtinuet aũt sic. dcm̃ est qꝫ in tactu cõ currit ibi mediũ exneũ sic in alijs sensib⁹: sed differt. i. diuter cõpat ad hi⁹ mediũ tãgibile a visibilib⁹ ⁊ sonatiuis: qm̃ illa qdẽ. i. visibilia ⁊ sonatia: ⁊ ẽt odorabilia sentim⁹ ex eo qꝫ mediũ mouet nos aliqd. i. ꝑm aliqd. tãgibilia vo sentim⁹ nõ a medio. i. nõ p me⁹ⁱ sic pcussus p clipeũ. nõ enĩ clipeus pcussus est ꝑus qz clipeat⁹: sed accidit simul pcuti utrũqz. i. clipeus ⁊ clipeatum.

Dubitaret forte aliqs. qz vi falsuz eẽ qꝫ non ꝑus pcutit clipeus qz clipeatũ: qz ex quo pcussio imediatius attingit clipeũ qz clipeatũ: ⁊ nõ attingit clipeatũ nisi p clipeũ: vi qꝫ ꝑus attingat clipeũ qz clipeatũ. ¶ Dñi qꝫ ꝑus ⁊ posteri⁹ quẽdã ordinẽ iportant. ordo aũt qz tũ ad pñs spectat triplr pot accipi. vz ꝑm sitũ: ⁊ ꝑm tꝑus: ⁊ ꝑm cãlitatẽ: ut apparet in sono: ubi ocurrit iste triplex ordo. ocurrit enĩ ibi ordo situs. nã aer p⁹ imutatus ab aere p⁹ fracto ꝑor ⁊ p pinquior ⁊ imediatior ꝑm sitũ est illi aeri qz sit aer alius: pp qõ ocurrit ibi ordo situs. 2⁹ ocurrit ibi ordo tꝑoris. nã qz sono est ãnexus mot⁹ nõ solũ ꝑm situz: sed etiã ꝑm tꝑus ꝑus imutat pa aeris ꝑor qz posterior: ẽt ocurrit ibi ordo cãlitatis: qz imutatio ptis prioris est cã ꝙre imutat pa alia. hi tñ ordines nõ semp se ocomitant. nã imutatione facta ꝑm visum: lz possit ibi assignari ordo situs. qz vna pa aeris est ꝓpinquior visibili qz alia ꝑm sitũ: ⁊ ẽt qz mediũ est ꝓpinquus obo ꝑm sitũ qz organũ: ⁊ ẽt lz ibi possit assignari ordo cãlitatis: qz causalr ꝑus imutat ꝑma pa aeris qz scda. ⁊ ꝑus imutatus mediũ qz organũ. imutatio enĩ medij est cã: quare imutet organũ. etiã imutatio ptis ꝑoris est cã: quare imutet pa posterior. in pcussione tñ clipei nõ sic est: qz lz ibi possit assignari ordo situs: qz ꝑm sitũ clipeus est imediatior pcutiẽti qz clipeat⁹: nõ tñ est ibi ordo cãlitatis: qz pcussio clipei nõ est cã pcussionis clipeati: imo si nõ eẽt clipeus fortius pcuteret clipeatus: clipeus g nõ est cã pcussionis clipeati: imo est ipeditiuus pcussionis eius. vult g ꝓbs dicere qꝫ sicut clipeatus ex ea pte qua est clipeat⁹ nõ pot pcuti nisi per clipeũ: ita qꝫ clipeus in tali pcussione est mediũ situalr nõ causalr: qz clipeus nõ est cã: quare pcutiat clipeat⁹: imo est impeditiuus pcussionis eius: ita qz aial vndiqz hẽt acreꝫ: ucl vndiqz hẽt aquã: si sit aial aquaticũ nõ pot tãgẽ aliqd nisi interponat ibi aer aut aq̃: erit ibi aer aut aqua mediũ ꝑm sitũ: qz si aqua aut aer se interponit tactũ ⁊ tãgibile est tãgibile ꝑm sitũ ꝓpinquius aque aut aeri qz tactui: nõ tñ est mediũ ꝑm cãm: qz aer interposit⁹ inter tactum ⁊ tãgibile nõ est cã quare tãgibile tãgat a tactu: imo si nõ interponeret ibi aer uel aqua formatior esset h⁹ⁱ tact⁹. dicta est ĝ iter aerẽ, put est mediũ in tactu. ⁊ in alijs sensib⁹: qz in alijs sensib⁹ ut visu auditu ⁊ odoratu aer est mediuz cãle: qz in talib⁹ sentimus: eo qꝫ mediũ monet nos. motio enĩ medij est cã: quare moueamur etiã nos: sed in tactu ut dcm̃ est h⁹ⁱ mediũ. nõ est ꝑm cãm: qz mediũ h⁹ⁱ nõ est cã tact⁹: sed ipedimẽtũ tact⁹. in talib⁹ ĝ cãliter simlr imutat mediũ ⁊ organuz qz imutatio medij nõ est cã imutatiõis organi. dicam⁹ itaqꝫ qꝫ sic simul. i. nõ ꝑus cãlitate pcutit clipe⁹ qz clipeatũ: sic sil'. i. nõ ꝑus cãlitate imutat aer a tãgibili qz nos. in visu ĝ auditu ⁊ odoratu aer est mediũ causale: qz imutatio aeris est causa: quare imutent sensus illi. in tactu vo est mediũ solũ ꝑm sitũ. nõ ꝑm cãm. arg^m ãt in ꝓriũ solutũ est per ia dicta. ⁋ Deinde cum dicit.

¶ Dino ãt vi caro ⁊ lingua sic aq̃ ⁊ aer ad visũ ⁊ auditũ: ⁊ olfatũ se hũt: sic hic ad sẽ sitiuũ sic illoz vnũqõqz: ipo ãt sitiuo tacto neqz ibi neqz hic fiet utiqz sꝰ: ut figs ponat corꝑ albũ in oculũ ultimũ. Quare ⁊ manifestũ qꝫ mẽs sit tãgibilis sensitiuuz. sic enĩ utiqz accidet qꝫ qdẽ i alijs. Apposita enĩ me⁹ sup sitiñ nõ sentiũt: sup ãt carnẽ posita sentiũt: qre mediũ tactui ẽ caro. c. 11.

¶ Dostqz phs ostẽdit quõ cõparat ad tactũ medium exneum. In pte ista declarat quõ cõparet ad tactum mediuz aduatiũ ⁊ nãle dicẽs. qꝫ oino aũt videt caro ⁊ lingua sic se hie ad sensitiuũ. i. ad organuz sensus tact⁹ sic se hũt aer ⁊ aqua ad visum ⁊ auditũ ⁊ olfatũ: qz sic. i. sil'r se hẽt ad sensitiuũ vnũqõqz illoz. ipe aũt sensitio. i. organo sensus tacto: neqz ibi: neqz hic ut utiqz fiet sꝰ. ut figs ponat corꝑ albũ in oculũ. ultimũ. i. ultimate sup. nõ fiet visio ⁊ sup. etiã nõ fieret tact⁹ ĝ poneret corꝑ tãgibile imediate supra organũ tact⁹: quare sic est manifestũ qꝫ sensitiuũ tãgibilis. i. organũ sensꝰ. tact⁹ sit ituz. i. nõ sit caro: sed itra carnẽ. sic enĩ utiqz accidet in tactu qõ qdẽ accidit in alijs sensibus. apposita enĩ illa sensibilia sup sensitiuũ. i. sup organũ sensus nõ sentiũt. i. nõ fit sensus. tãgibilia aũt apposita sup carnem sentiũt. i. fit ibi sensus: quare caro est mediũ tactui. i. in tactu: nõ organũ. ¶ Notãdũ aũt qꝫ lz aer ul aqua i tactu nõ sit mediũ cãle: qz si nõ interponeret ibi nec acr nec aqua magis hẽt eẽ ibi tact⁹: caro tñ est ibi mediũ cãle: iõ caro cõparat ad tactũ sicut aer uel aqua cõparat ad visuz odoratũ ⁊ auditũ: qz sicut si non esset nec acr nec aqua: sed imediate poneret visibile audibile uel odorabile sup organũ nõ fieret ibi aliqs illoruz sensuũ: sic si nõ eẽt caro: sed imediate poneret tãgibile

sup organum tactus: nō sentiremus ipm. ⁊ qđ dictus est de carne uliter respectu tactus itelligēdū est de carne ligue respectu gust⁹. Esset aūt hic dubitādū quō sensibile ponitū supra sensuz nō faciat sensuz: sed dehoc in sequenti lectiōe queretur. ⌜Deinde cum dicit.

c.117 ¶ Tangibiles qdem igit sunt differētie corporis ꝑm q̄ corp⁹. Dico aūt differentias qb⁹ elementa determinant caliduz: frigidū: humidū: ⁊ siccū: de qbus p̄ius dictum est in his que de elementis.

¶ Postq̄z determinault de tactu ⁊ de eo q̄ est medium in tactu. in pte ista determiat de ipso obō tact⁹. Circa qđ duo fac: qr ꝑ⁰ narrat que sunt oba tact⁹ ul qđ idem est. ꝑmo ostēdit que sunt dīie tangibiles: ⁊ q̄mō tact⁹ immutat ab eis. secūdo ostēdit q̄ tact⁹ est cōpositoz: sic ⁊ alij sensus ibi⌊ Amplius aūt sic visibilis. ⌋Circa ꝑmū duo fac: qr ꝑmo narrat que sunt dīie tāgibiles. secūdo oñdit q̄mō tact⁹ immutat ab h⁹¹ differētijs ibi. ⌊Sensitiuū aūt. ⌋Dic ḡ q̄ tāgibiles qdē igit q̄litates sunt dīie corporis ꝑm q̄ est corpus. dico aūt differētias quib⁹ elemēta determināt. i. distinguūt ut calidū frigidū humidū siccū de qb⁹ dcm est in his que de elemētis. i. in libro de gñatiōe. ¶ Notādū ät q̄ he q̄tuoz q̄litates sensibiles sunt dīie elioz. determināt enim ⁊ distinguūt ellta ut pz in 2⁰ de gñatiōe. ⁊ qr in spera actiuoz ⁊ passiuoz nullū reperit corpus denudatū ab his qualitatibus sensibilib⁹: dicunt he esse dīie ⁊ q̄litates corporis ꝑm q̄ est corp⁹. ⌜Deinde cum dicit.

¶ Sensitiuū ät ipaz qđ tactiuū: ⁊ in q̄ sꝑus vocat⁹ tactus est primo: q̄ potentia huius
c.118 modi pars est. ¶ Sētire enī pati q̄ddam est: Quare faciens quale ipm actu huius modi illud facit cum sit potentie.

¶ Ostendit quō h⁹¹ dīie tāgibiles hñt imutare sensū tact⁹: circa qđ tria facit: qr ꝑ⁰ facit qđ dcm est. 2⁰ ex his que dixerat ꝛcludit q̄ sensus tact⁹ nō sentit nisi excellētias sensibiliū: ita q̄ eq̄lr fridū ⁊ eq̄lr calm nō sentitur a sensu tact⁹. 3⁰ oñdit q̄ opz sensuz tact⁹ eē denuda tum a q̄litatib⁹ sensibilib⁹ q̄s sentit. 2ª ibi⌋ Cū silr calidū. ⌋3ª ibi⌊ Et opz. ⌋dicit ḡ q̄ sꝑitiuū ipaz q̄litatū tangibiliū qđ tactiuū. i. qđ est organū tact⁹: ⁊ est illud in quo ꝑ⁰ est sensus uocat⁹ tact⁹ h⁹¹ sensitiuū: ul h⁹¹ sensus tact⁹ est q̄daz ps corpis que est po² h⁹¹. i. que est in po⁸ passiua ad h⁹¹ q̄litates tāgibiles. q̄ ät sit in po² passiua ad h⁹¹ q̄litates tāgibiles: pz: qr sentire est qđdā pati: q̄re sensibile est factēs ipz sensitiuū h⁹¹. i. tale q̄le est ipz in actu. illd aūt sensitiuū facit actu tale cū sit po⁸ tale: est enī organū sensus uel sensitiuū tale in potētia quale est sensibile in actu. ⌜Deinde cum dicit.

¶ Unde silr calidum ⁊ frigidū: aut durū ⁊ molle nō sentim⁹: sed excellentias tanq̄z sꝑu uelut medietate q̄dā exīte eius que in sensibilib⁹ contrarietatis. Et ꝓpter hoc discernūt sꝑitia sēsibilia: medīū enī discretū est. Fit enī ad utrūq̄z ipoz altez ultiorū.

¶ Ex his qne dixerat ꝛcludit sensuz tact⁹ nō pcipe eque calz ul eque fridū: sed solū pcipe excellētias sensibiliū dicēs q̄ silr calm fridū duz ⁊ molle nō sentimus: sed sentimus solū excellētias tanq̄z sensu exīte uelut medietate quadā ei⁹ p̄rietatis que est in sꝑibilib⁹: ⁊ ꝓp hꝛ q̄ sensus tact⁹ est medietas q̄dā sensitiua. i. organa sensus discernūt ipa sꝑibilia: qr medīū est qđ discretiuz. fit enī ipz medīū ad utrūq̄z ipoz. i. ad utrūq̄z extremorū cōpatū est altez ultimoz. ¶ Notādū aūt q̄ qr sensus est in po⁸ ad sensibile: cū eque calm uel eque fridū nō sit in po⁸ ad aliqd qđ eque tale est: sensus nō pcipit eque calm uel eque fridū: sed excellētias trm. ¶ Notādum ēt q̄ medīū cōparatū ad utrūq̄z extremoz ⁊ alterū ultimoz ut tepidū cōparatū ad fridū. hēt rōnē calidi ⁊ cōparatū ad calm hēt rōnē fridi: ⁊ qr no vuū p̄rium nec vnū extremū est actu aliō medium: nō est actu aliqđ extremoz: sed est in po⁸ ad utrūq̄z ipoz: sensus ḡ qr tenet medietatē iter excellētias sꝑibiliū pcipit quālibet excellentiaz sensibilium tanq̄z aliqd in potentia ad quālibet ipaz. ⌜Deinde cum dicit.

¶ Et opz sicut debens sentire album ⁊ nigrum: neutruz ipsoz debere esse actu: po c.119
tētia ꝛo utrūq̄z: sic aūt ⁊ in alijs: ⁊ in tactu neq̄z calidum: neq̄z frigidum.

¶ Oñdit q̄ opz sensuz tact⁹ eē denudatū a q̄litatib⁹ sensibilib⁹ quas sentit dicēs: ⁊ opz q̄ sic debens sentire alteruz ⁊ nigrū eē neutz ipoz actu po⁸ ꝛo esse utrūq̄z: sic aūt ⁊ in alijs sensib⁹ opz se hꝛe: ⁊ ēt in tactu: qr opz tactū neq̄z fridū neq̄z calm eē actu: sed opz utrūq̄z illorū eē in po⁸ si debeat illa pcipere. ⌜Deinde cum dicit.

¶ Amplꝰ autē sic visibilis ⁊ inuisibilis erat c.120
quodāmō visus. Similr aūt ⁊ reliqui oppositoz: sicut tactus: ⁊ tāgibilis: ⁊ intangibilis. Intāgibile aūt paruā oino hīs differentiā tangibiliū: ut passus aer: ⁊ tangibiliū excellētie sicut corruptiua. ¶ Scōm c.121
quidem igitur vnūquēq̄z sensuum dictuz est figuraliter.

¶ Oñdit q̄ tact⁹ est oppositoz sicut ⁊ alij sꝑus dicens. Amplꝰ aūt sicut ⁊ visus q̄dāmō erat visibilis ⁊ inuisibilis. silr ät ⁊ alij sꝑus erāt oppositoz: sic ⁊ tact⁹ est tāgibilis ⁊ intāgibilis: intāgibile ät dī pua hīs oino diaz tāgibliū: ut passus, est aer qui hēt ualde remissas diaz tāgibiles: ⁊ ēt excellētie tāgibliū sunt intāgibiles: qr sūt sic corruptiua tact⁹. ſbdit aūt q̄si epilogādo q̄ ꝑm vnūquēq̄z igit sensuū dcm est figuralr. i. ulr ⁊ supficialiter. nā die de h⁹¹ sensibilib⁹ magis exḡsse ꝑm vnūquēq̄z sensum spectat ad librum de sensu ⁊ sensato.

Portet aūt uliter de oi sensu acci
o pere: qm̄ quidē sensus est susceptiuus specieruz sine materia: ut cera annuli sine ferro: ⁊ auro recipit signū. Accipit aūt aureū: aut eneuz signum: sed nō inquātū aurum: aut es. Similr aūt ⁊ sensus vniuscuiusq̄z ab habēte colorem: aut humorē: aut sonum patif. Sed nō inquātum vnūquodq̄z illoz dicit: sed inquātuz huiusmodi est ⁊ ꝑm rationem.

¶ Postq̄z pbs determiault de ipis sensibilib⁹. in pte ista determiat de ipis sensib⁹. Circa qđ tria facit: qr ꝑ⁰ determinat quedā gñalia ⁊ coīa oibus sensib⁹. 2⁰ uenat sufficientiā sensuū: ⁊ ꝓbat q̄ opz dare aliquē cōez sensum. 3⁰ ut plene ualeat determiare de itellectu qui pinet ad tertiū librū distinguit inter intellectū ⁊ sensuz ⁊ sepat intellectū a vtutibus alijs. 2ª ibi. in sequēti capitulo⌊ Q; aūt nō sit sensui. ⌋3ª ibi. in ꝓncipio tertij libri⌊ Q; nī aūt duab⁹ differētijs. ⌋Circa ꝑmū duo facit: qr ꝑ⁰ facit qđ dcm est. 2⁰ mouet quādā gōnez circa pretacta ibi⌊ Dubitabit aūt aliquis. ⌋sensus aūt siue

potētia sensitiua ad duo pōt cōparari. vz ad obz ⁊ ad organum. ſm hoc ergo possunt accipi duo gñalia omni sensui: quox vnum sumit respectu obiecti: aliud vo respectu organi. respectu obiecti quidē cōpetit oi sensui q̄ sit susceptiuū spērū sensibiliuz sine mā. respectu vo organi cōpetit oi sensui q̄ sit q̄dā potētia que idem est ſbo cū ipo organo: differēs aūt ſm eē ⁊ rōnē. duo ḡ facit ſm q̄ h̄ duo declarat. p⁹ enim declarat p⁹ᵐ. 2° 2ᵐ ibi ⌊Sēsitiuū aūt. ⌋Dicē ḡ q̄ opz aūt ul' accipe de oi sensu: qm̄ ſbus qdē est susceptiuus spēruz sine mā ut cera recipit figurā ānuli uel sigilli sine auro ⁊ sine ferro. accipit aūt cera signū aureū aut eneū: sed nō inq̄ztū auz aut es. sil' ⁊ ſbus vniuscuiusq̄ patit ab h̄nte colorem aut humorē. i. saporē aut sonū: sed non inq̄ztū dī vnūqōq̄ illoz: sed inq̄ztū est hi⁹ ſm rōnē. i. ſm formā. paries enim colorat⁹ nō agit in oculū inq̄ztū paries: sed ḥz q̄ est hi⁹ coloratus: ⁊ ſm rōnem ⁊ formā coloris.

Dubitaret forte aliqs: utrū ſbus sit susceptiuus spērū sine mā. ⁊ videt q̄ nō: qz aut itelligit sine mā: qz nō recipit mām agētis: aut qz nō recipit formā mō māli. si itelligit recipe formā sine mā: qz nō recipit mām agētis: h̄ nō est ꝓpriū ſbus: sed ut cōiter ponit est cōe oi passo. nā passuz nō recipit ab agēte nisi ſm q̄ agēs agit. agēs aūt nō agit ḥz māz: sed ſm formā. vñ passuz nō recipit ab agēte māz: sed formā. ¶ Rursus nō pōt itelligi q̄ sensus sit susceptiuus spērū sine mā: qz nō recipit formā mō māli: cum q̄cq̄d recipit in sensu recipiat hic ⁊ nūc: ⁊ p ꝓns māl'. ¶ In ōriū est ꝓbs. ¶ Dom q̄ sensuz eē susceptiuū spēcierū sine mā triplici via uenari possumus ſm q̄ in oi actiōe tria est ꝓsiderare. vz agēs: ⁊ pātēs: ⁊ modū agēdi. ꝑ⁹ ḡ via ad h̄ declarādū sumit ex pte passi. 2ª ex pte agētis. 3ª ex pte modi agēdi. ꝑ² via sic pz. nā aliqū agēs assimilat sibi passuz simpl'r ita q̄ passiuz suscipit nomē ⁊ diffōnē agētis: ut ignis agit i aerē: ita q̄ aer fit ignis ⁊ assimilat sibi iſm. aliqū vo agēs agit in passuz: ita q̄ passū nō simpl'r assimilat agēti: sed solū accipit aliquā sil'itudinē forme exūtis in agēte: ut corpus termiatū ⁊ coloratū agēs in aerē nō assimilat sibi aerē sic q̄ aer fiat corpus termiatū: sed solū q̄dā sil'itudo coloris i aere efficit. rō aūt q̄re aer sic recipit similitudinē coloris exūtis in corpe termiato: q̄ tū nō efficit corpus termiatū est: qz mā in aere est al'r dispōsita q̄z in corpe terminato: ⁊ qz act⁹ actiuoz sunt in patiēte ⁊ dispōsito p aliā ⁊ aliā dispōnē māe fiet ibi alia ⁊ alia receptio: ita q̄ in corpe termiato h̄et eē colorē realr ⁊ nāliter. in aere vo recipit eēnee ⁊ ſm intētionē. aer itaq̄ sic assimilat corpori colorato accipiens sil'itudinē forme coloris: q̄ tū nō assimilat: ita q̄ h̄eat mām sil'r dispositam ad susceptionē talis forme. ex pte ḡ ipsi⁹ passi ut ex pte aeris dicē possum⁹ q̄ si aer susceptiuus forme sine mā qz sic recipit sil'itudinē forme agētis: q̄ tū nō h̄et māz sil'r dispositā agēti: ⁊ qō dcm̄ est de medio itelligēdum est de organo. nā ipe ſbus nō patit a ſbibili: qz fiat ipz ſbibile: sed solū accipit sil'itudinē forme ſbibilis absq̄ eo q̄ h̄eat mām sil'r dispositā ſbibili. Quid aūt sentiēdū sit de sensu tact⁹: qz ibi videt h̄ie instātia cū ibi sensibile simpl'r sibi passuz assimilet: in sequēti q̄one patebit: ubi disputabit an ſbibile positū sup̄ sensum faciat sensuz. est ḡ itētio ꝓbi q̄ sicut cera accipit sil'itudinem forme exūtis in sigillo ferreo uel aureo: ita tū q̄ nō fit ferrū nec aurū: qz accipit sil'itudinē illius forme: eo q̄ mā nō sil'r disponit hic ⁊ ibi: nec h̄et mām sil'r dispositā agēti: sic visus ul' acr patiēs a corpe terminato in q̄ est color: sic suscipit sil'itudinē forme coloris: q̄ nō efficit ipm corp⁹ termiatū nec ipz obm: qz ex tali actione sic suscipit formā silez: q̄ ex h̄ nō segt q̄ h̄eat mām sil'r dispositā. iō dī suscipe formā ul' spēz sine mā. ¶ 2ª via ad inuestigādū hoc idē sumit ex pte agētis. nā ḥz agens ꝓncipal'r agat p formā: ⁊ patiēs patiat p māz: totū tm̄ cōpositū agit ⁊ patit: ita q̄ ipa mā est aliq̄ mō rō agendi: ⁊ forma rō patiēdi. sic est ḡ in actionib⁹ realib⁹ que sunt attribuēde toti cōposito: sed actiōes itētionales nō sunt attribuēde cōposito: sed forme. debem⁹ enim imaginari q̄ ens p se diuidat in decē ꝑdicamēta. intētiones aūt nō sunt in gñe entis p se: sed p accūs ⁊ reductionē. in his ḡ que sunt entia p se nō gñat mā neq̄ forma: sed cōpositū: sed in his q̄ sunt entia p se dicere possum⁹: q̄ ipa itētio gñat: ⁊ ipa forma gñat. facē ḡ sil'itudinē coloris in acre magis est ipsi⁹ coloris q̄z totius cōpositi ul' q̄z sit corpis h̄ntis colorez. q̄ aūt hec actio sit ipsi⁹ forme ⁊ in talib⁹ ipa forma gñet: ⁊ ipa itētio gñet ꝓbare possum⁹ rōne ⁊ signo. rōne qdē: qz in illis gñationib⁹ in q̄b⁹ nō gñat nec mā nec forma: sed cōpositum ſm eādē spēm nō pñt eē plures forme in eodē ſbo: ut nō pñt eē due albedies in eodē ſbo ut in gñatione corpis albi nō gñat albedo nec corpus: sed gñat totū cōpositū ut corpus albū. nō enim possum⁹ ponē plures gñationes tales sil' nisi ponam⁹ plura corpa. nā si gñaret ipsa albedo sufficeret ad saluādū plures gñatiōes albedis ul' ad saluādū plures albedies: ⁊ tm̄ nō oporteret dare pluralitatē corpoz alboz. nūc aūt opz: q̄ nō est itelligibile q̄ gñet corpus albū ⁊ sint plures gñatiōes tales sil' ⁊ nō sint plura corpa alba: sed in gñatiōe itētionuz nō sic se h̄nt: qz itētiōes nō recipiūt nūm ex ſbo. in eodem enim pūcto aeris pñt eē plures itētiōes albedis solo nūo dīntes: qō eē nō posset si in tali gñatiōe nō gñaret forma: sed cōpositū. si enim nō gñaret itētio ul' forma intētionalis: sed gñaret corpus forma h̄ns: eē nō posset q̄ eēnt plures tales gñatiōes: ⁊ tm̄ nō eēnt plura corpa h̄ntia itētionales formas: q̄re hiūmq̄z i eadē pte corpis eē possent eiusdē forme plures itētiones. ¶ Probat etiā h̄ idē signo ex eo q̄ ir. talib⁹ genitū oino assimilat gignēti: sed de h̄ forte alibi locus erit ad pñs aūt scire sufficiat: q̄ qz in gñatiōe itētionū ex pte passi ipa forma gñat: opz q̄ ex pte agētis ipa forma gñet. in talib⁹ ḡ passuz suscipit spēm sine mā: qz est ibi gñatio spēi uere generatio forme nō gñatio cōpositi ex mā ⁊ forma. pōt tm̄ hec rō adaptari ad agēs sicut ꝑ⁹ adaptabat ad passuz. ut dicamus q̄ in gñatiōe itētionū agit ipa forma ⁊ non agit totū cōpositū ex mā ⁊ forma: ⁊ qz sicut agens agit: sic patiēs patit ⁊ recipit influētiā agētis: ⁊ sic hi⁹ actio est a forma sine mā: sic dī passū in tali actiōe sine mā recipe formā. hoc aūt satis innuit ꝓbs cū ait q̄ sensus patit ab h̄nte colorē aut humorē: nō inq̄ztū vnūqōq̄ illorū dī: sed inq̄ztū est hi⁹ ſm rōnē. i. ſm formā. ¶ 3ª via sumit ex pte modi. nā qz in actiōe ſbibili forma al'r est in agēte ut in obo sēsibili: qz est ibi māliter ⁊ realiter. al'r vo est in sensu: qz est ibi ḥz itētionē dī sensus susceptiuus spērū sine mā: qz spēs in sensu non suscipit illo mō māli ⁊ reali q̄ existit in obo ſbibili. ¶ Est aūt diligēter aduertēdū q̄ ꝓme vie due tacte sunt rō ⁊ cā huius vie tertie assignate. nā qz in actiōe sensibili al'r est mā dispōsita in passo q̄z in agēte: ⁊ ēt qz actio illa est ipsi⁹ forme: ide est q̄ forma suscepta in passo ul' sensu nō habet eūdē modū eēndi quē h̄et i agēte ul' in obo. qō vo obiciebat q̄ hoc est cōe oi agēti q̄ agat ſm formā: nō ſm māz: ⁊ p ꝓns est cōe oi passo q̄ recipiat formā sine mā. ¶ Dōm q̄ in actionib⁹ realib⁹ ḥz uez sit q̄ a forma ille sint ꝓncipal'r: tū totū cōpositū agit: ita q̄ nō est uerū ibi q̄ agat forma sine mā: ⁊ sicut ibi nō agit forma sine mā: sic passuz nō recipit formā sine mā: sed recipit formā illo mō māli quo in agēte existit. in actionibus vo itētionalib⁹ que attribuunt forme nō cōposite ibi quodāmō agit forma sine mā ⁊ passum recipit quodā mō formā sine mā: qz nō recipit formā illo mō māli q̄ in agēte existit. ¶ Qō vo ulteri⁹ addebat q̄ sensus recipit formā mō māli: qz recipit cā cum ꝓditionib⁹ hic

ꝛ nūc: dici debet ꝙ nō est itētio ꝙ ſbus nō recipiat for
mā mō māli: qz nō recipiat eā cū ꝓditionib⁹: ſed qz re
cipit eā mō itētionali nō illo mō māli quo est in obo.

Alterius forte dubitaret aliq̄s: utrū ſenſibile
positū ſup̄ ſenſuz faciat ſenſuz. ꝛ vi-
det' ꝙ ſic: qz ſi icidat neruus ſit ibi maior dolor: qđ nō
eet niſi ex applicatiōe leſiui ad neruū reſultaret ibi ſen
ſus tactus. ¶ ꝓ. ſi aer colorarek realr ꝛ nō itētionalr
tm: idē eet applicare aerē oculo ꝛ applicare ei obz: cuz
ꝑm hypoſtaſim hāc color codē mō ſit in aere ſicut ꝛ in
obo: ḡre cum caro realr calefiat: ꝛ ex carne realr cale-
facta: que eſt neruo applicata reſultet ibi ſenſus tact⁹:
videt' ſenſibile ꝙ positū ſup̄ ſenſuz faciat ſenſuz. ¶ Di
cēdū ꝙ ſenſibile positū ſupra ſenſuz nō facē ſenſuz hēt
ſpāle rōnē ex pte viſus. nā ſi corpus terminatū in q̄
eſt color tanq̄z in ſbo ponat ſup̄ oculū obūbrabit aerē
aere aūt obūbrato nō multiplicat color ut recipiat in
oculo: qz ut dcm̄ eſt color eſt motiuus lucidi ꝑm actū:
hāc āt rōnē tetigit phs ſupra in cap⁹ de viſu. ubi dixit
ꝙ qz color eſt motiuus diaphani ꝑm actū: iō ſigs po-
nat hūc colorē ſupra viſuz nō videbit: ſz hec rō eſt ſpā
lis in viſu: cuz ḡ ſit cōe oi ſenſui ꝙ ſenſibile positū ſu-
pra ſenſuz nō faciat ſenſuz: opz aſſignare cōez rōnem:
quare ſ̄ ꝓtingat. triplici ḡ via ſ̄ uenari poſſumus. q̄z
ꝓ⁰ ſumit ex parte obi agētis. 2⁰ vo ex pte modi accipi-
endi actionē illaz. ꝛ 3⁰ ex pte ſenſus qui ſuſcipit actio-
nem ꝛ impſſionē. ꝓ³ via ſic pz. nā in impſſione facta i
ſenſu eſt duplex gñatio. vna q̄ſi egnoca. alia q̄ſi vniuo
ca. nā ꝓ⁰ ab obo in quo hēt eſſe forma ꝛ ſpēs realiter
multiplicant ſpēs intētionalr: ꝛ hec eſt q̄ſi gñatio eq-
uoca cum ex reali gñet itētionale. Ulteri⁹ aūt ab illa i-
tētiōe facta gñat itētio alia ꝛ hec eſt gñatio q̄ſi vniuo-
ca cū ex itētione gñat itētio. cum ḡ mediū magis ſit ſu
ſceptiuū impſſionis q̄z organuz: ut caro: qz minus eſt
cōpacta q̄z neruus magis ſuſceptiua eſt hi⁹ impſſiōis:
ꝛ aer: qz magis diaphanus habili⁹ ſuſcipit itētiones co
loris q̄z oculus: dicemus ꝙ qz gñatio vniuoca eſt ha-
billor ꝛ queniētior q̄z equoca: organū/qz nō ſic habile
eſt ad ſuſcipiēdū hi⁹ impſſiōes ut mediuz imediate nō
poterit recipe ab obo ut fiat ibi impſſio equoca: ſed im
mediate recipiet a medio ut fiat ibi impſſio quodāmō
vniuoca. poſſumus dare enidēs ſignū ꝙ in talib⁹ habi
lior ſit gñatio vniuoca q̄z equoca: ꝛ ꝙ habili⁹ gñet in
tētio a ſpē intētionali q̄z a reali. nā in nocte ſi illumiet
aer qui eſt iuxta libꝝ nō aūt ſic illumiet aer qui eſt iuxt
oculū optime qs legē poterit ꝛ lre multiplicabūt ſili-
tudinē ſuā uſq; ad oculū. ſi aūt fieret econuerſo ut illu
minaret aer qui eſt iuxta oculuz: ꝛ nō ille qui eſt iuxta
libꝝ ul' iuxta aliā rē viſam: tūc res illa viſibilis nō vi
derel: ꝛ nō multiplicaret ſilitudinē ſuā in aere: cum ḡ
lumē nō regrat ꝓpter ipſos colores ꝑm ſe: ſed ꝓpter di
ſpōnē mediū ut ſupius tāgebat: ad multiplicationē hāc
itētionalē regrit maior diſpō in illa pte mediꝝ: que eſt
iuxta rem viſam: ubi a ſpē reali multiplicat intētiona
lis q̄z in alia pte mediꝝ magis diſtāte: ubi a ſpecie intē-
tionali multiplicat intētio: ꝛ qz opz eſſe ualde habilis
receptionis qđ a ſpē reali pōt imediate recipe itētiona
lem imutationē: qz hāc tantā habilitatē nō iuenimus
in orgāno: ſed in medio. ex pte itaq; ipſi⁹ ſenſibilis in q̄
hēt ſpēs realr eſſe: pz ꝙ ſenſibile positū ſupra ſenſuz nō
facit ſenſuz: qz organū eſt magis cōpactū ꝛ eſt magis
inhabile ad ſuſcipiēdū impſſionē q̄z mediū. iō pp hanc
inhabilitatē nō pōt imediate imutari ab obo: ſed opz
ꝙ ꝑus mediū imutet ab obo ſenſibili ꝛ a medio imu-
tato imutat etiā organū. ¶ 2ª via ad iueſtigādū ſ̄ idē
ſumit ex pte modi recipiēdi. nā ſpēs itētionalis ſenſi-
bilis ut coiter ponit ſpūaliori mō recipit in orgāno q̄z
in medio. iſta aūt tāta ſpūalitas nō pōt imediate deri-
uari ab obo ubi hēt eē ſpēs non ſpūaliter: ſed māliter.
ꝑus igit imutabit mediū ubi hēbit eē ſpēs nō ſic māli
ter ut i obo. ꝛ poſtea a medio mutato imutat organū
ubi hēbit eſſe ſpēs ſpūaliori mō q̄z in medio. ¶ 3ª via
ſumit ex pte ipſius ſenſus. nam cuz ipſe ſenſus hēat' rō
nem cuiuſdā medietatis ꝛ ꝓportionis opz ꝙ quodā-
modo ꝓportionato imutet ab obiecto: quare ſicut re
quiritur ibi debita ꝓportio oba. ita ꝛ debita ꝓportio
mediꝝ. nā ſicut ex obiecto nimis excellēti nō fit ſbus:
ſed tollit ſic ex obiecto nimis remiſſo ꝛ debili etiā nō
fit ſenſus: qz utrūq; eſt ſenſibile tam nimis excellens
q̄z nimis remiſſum: opz ergo eē obm ꝓportionatuz ut
fiat ſenſus. ſic etiā opz eſſe ꝓportionatū ꝛ mediū. nam
ſi nimis diſtet nō fiet ſenſus: ꝛ etiam ſi ſit nimis ꝓpin-
quum: ut ſi ponat ſenſibile ſupra ſenſuz nō fiet ſenſus:
qz utrobiq; non reſeruat illa ꝓportiō ꝛ illa mcdietas
que ex ſenſu requirit. poſſet etiā aſſignari ꝛ quarta rō
qz ſi ſenſus poſſet iudicare de obiecto imediate ſupra
ſbm posito quodāmō eſſet ſupra ſe ꝙuerſiuus: qđ nulli
virtuti corporali pōt cōpetere: ut patet per proculum
in libro de elemētatione theo⁰⁴. ¶ Qđ vo arguebat
de neruo inciſo. Dōm ꝙ ex eo qđ applicat cultellus
uel aliq̄d leſiuū ad neruū qui eſt organuz ſenſus nō fit
ſenſus: ſed qz illi neruo eſt caro cōiuncta imutatio illa
ſenſibilis dolorē cauſans nō imediate i neruo: ſed me-
diāte carne neruo cōiuncta imutat neruus. naz ſi eſſet
neruus in aliqua ſui parte ſic ſeparatus a carne ꝙ poſ
ſet tangi neruus abſq; carne ex tali tactu nō fieret ſen-
ſus: ꝙ aūt ſit maior dolor ex inciſione nerui non eſt ꝙ
neruus imediate ſentiat: ſed qz ex tali inciſione fit ibi
maior cōcurſus caloris ꝛ ſpirituuz: fit ibi maior dolo-
ris ſenſus. ¶ Qđ vo addebat de carne calefacta debet
dici ꝙ caro imutat a corpore calido uel frigido realr
ꝛ intentionalr: ſed ex eo ꝙ imutat realiter non fit ſen-
ſus: imo talis imutatio eſt impeditiua ſenſus. fit autez
ſenſus ex eo qđ imutat intētionaliter. nā ſi poſſet eſſe
fortis imutatio intētionalis abſq; reali: maior eēt ibi
delectatio: ſi imutatio illa fieret ab obo cōueniēti: uel
etiam maior dolor ꝛ afflictio ſi fieret ab incōuenienti:
qđ ſi bene intelligit deſcruit nobis theologis: quomō
pati habet anima ſepata: de qua diffuſius dicē pūs ſpe
culatio non requirit. ⌈ Deinde cum dicit.

¶ Senſitiuū aūt pmū eſt in quo huiuſmo- c.123.
di potētia. Eſt quidē igit idem: ſed eſſe al-
terum eſt. Magnitudo quidē eniz quedā
crit: ꝙ ſenſus patitur. Non ſenſitiuo eſſe:
neq; ſenſus magnitudo eſt: ſed ratio que
dam ꝛ potentia illius.

¶ Aſſignat aliꝝ qđ eſt cōe omni ſenſui per compationē
ad organū. nā oīs ſenſus tanq̄z in ſbo fundat ꝓmo in
organo: ꝛ eſt idē cum organo ſbo: qz nō hēt aliud ime
diatū ſbm q̄z organū: ſed differt ab organo ſbo ꝑm eſſe
diffinitū ꝛ ꝑm rōnem: qz alia eſt rō potētie ſenſitiue: ꝛ
alia organi. duo ḡ facit: qz ꝓ⁰ facit qđ dcm̄ eſt. 2⁰ ex di-
ctis ꝓcludit quaſdā ueritates eoz que poſſent dubita
ri circa ſenſuz ibi⁊ Manifeſtū aūt ex his. ⌋ Dicit ḡ ꝙ
ſenſitiuū. i. organū ſenſus eſt illud in quo eſt hi⁹ poten
tia ſenſitiua. eſt qdē igit hi⁹ organū ſentiēdi idem ſup.
ſbo cum ipſa potētia ſenſitiua ſiue cum ipſo ſenſu: ſed
eſſe. i. ꝑm eſſe diffinitiuz ꝛ ꝑm rationē alterum eſt. nā
ipſum organum qđ patit ſenſus uel quod patitur ſen
ſum. i. quod ſuſcipit ſenſum eſt magnitudo quedam:
non tamen eſſe ſenſitiuo. i. eſſe ſenſitiui: uel ut hēt alia
littera eſſe organi. i. ratio organi: ſimpliciter eſt eadem ꝙ
ratio ſenſus: quia magnitudo ꝛ organum non eſt ipſe
ſenſus. neq; ſenſus eſt ipſa magnitudo: ſed ſenſus eſt
quedā ratio: ꝛ quedā potentia illius. i. magnitudinis
uel organi. ⌈ Deinde cum dicit.

c.123 ¶ Manifestū aūt ex his: ⁊ ꝓpter qd sensibi liū excellētie corrūpunt sensitiua. Si nāq; sit fortior sensitiuo motꝰ solui rō: hoc aūt erat sensus: sic ⁊ symphonia ⁊ tonus ꝓcussis fortiter chordis.

¶ Ex p̄missis ꝓcludit q̄sdā ueritates circa ipos sēsus. de qb⁹ ueritatib⁹ dubitari posset: ⁊ duo facit p̄m q̄ duas tales vtutes cōcludit. 2ª ibi ⌊ Et ꝓpter qd plante. ⌋ Dicit ergo q̄ manifestū aūt ex his est ⁊ ꝓpter qd excellēte sēsibiliū corrūpunt sensitiua. i. sensus: q̄ si nāq; sit fortior motꝰ sensitiuo. i. q̄; sensitiuū ul' q̄; organū sit aptum natū sustinē solui ratio. i. non reseruat ibi debita ꝓportio: sed sensus erat hoc. i. erat quedā ratio ⁊ q̄dā ꝓportio. sicut tollit symphonia ⁊ tonus nimis fortiter ꝓcussis chordis: sic supple tollit sensus si ab excellenti obiecto nimis fortiter imutatur organū.

Dubitaret forte aliqs quō excellētie sensibilium corrūpit sensus. ¶ Dōs q̄ excellēs sensibile tollē sensus q̄stū ad p̄sens spectat dupl'r pōt itelligi fs q̄ sensus duo noiare pōt. uā ipa actio ul' ipm iudictū qō hēmꝰ de re sensibili sensus noiari pōt. ⁊ sic accipit sensus a pho cū dic̄ q̄ sensibile positū sup̄ sensum nō facit sensus. ex tali eni appōne nō fit sensus: q̄ nō fit ibi iudiciū de re sensibili. 2° mō pōt accipi sensus pro ipa vtute ul' pro potētia sensitiua. ⁊ sic accipit in hoc capl'o cū dr q̄ sensus non est magnitudo: sed est potētia magnitudis. excellēs ergo sensibile utroq; mō corrumpit ⁊ tollit sensus. pº eni tollit sensus: q̄ tollit iudiciū de re sensibili. uā ꝓpter excellēs sensibile nimis fortiter mutato organo non possumus bñ iudicare de obo sensibili: ut ꝓpter nimiū splendorē solis nō possumus per visus bene iudicare de ipo. 2° excellens sensibile corrūpit sensū: q̄ corrūpit ipaz potētiā sensitiuā. nā qs posset solez tm̄ aspicē q̄ efficeret cecus ⁊ nunq̄; videret: imo q̄ aspiciēdo solez nō solū nō bñ possumꝰ iudicare de sole: imo ēt de alijs obiectis ad tps nō bñ iudicamꝰ ul' etiā simplr visum amittimꝰ: possemꝰ dicē q̄ per excellēs sensibile triplr tollit sensus. pº eni tollit sensus: ut circa quātū ad ipz excellēs obz q̄ nō bñ possumꝰ iudicare de ipo. 2° p excellēs sensibile tollit sbus ad tps q̄stū ad alia oba: q̄ aspiciēdo solē ad tps nō bñ possumꝰ iudicare de alijs obiectis. Uā ꝓpter fortē im pressionē lucis factā in oculo per aspectuz solis nō videmus alia oba sicut i sunt: sed q̄cd cernimꝰ vi: nobis videre cū q̄dā virditate: ul' cū quodā alio colore lucido supfuso. 3° excellēs sensibile pōt tollere sensum nō solū ut tūc quātū ad ipz obm: ul' etiā ad tēpus quātuz ad alia obiecta: sed etiā ut semper: q̄ pōt oīno sensum corrumpe: sed de hoc diffusius tractabimus in 3° ubi reddemꝰ causam: quare excellens intelligibile nō corrumpit intellectum sicut excellens sensibile corrūpit sensum. ⌈ Deinde cum dicit.

c.124 ¶ Et ꝓpter qd plante nō sentiūt habētes quādā ptem animalē: ⁊ patiētes a tāgibilibꝰ. Et nāq; frigescūt ⁊ calescunt. Causa eni nō hic medicatē: neq; hiꝰ ꝑncipium potē est recipe spēs sbiliū: sed pati cū mā.

¶ Cōcludit aliā vtatē ex dictis. ꝓtinuet aūt sic. manifestū ät pōt eē ex dictis nō solū ꝓpter qd excellētie sensibiliū corrūpūt sensus: sed etiā ꝓpter qd nō sentiūt plāte hūtes quādā potētiā aialē: ut ꝟegetatiuā: ⁊ etiā patiētes a tāgibilibꝰ frigescūt ⁊ calescūt plāte. subdit q̄ causa eni sup. q̄re plāte nō sentiūt est nō hic medietatē neq; hoꝰ ꝑncipiū sensitiuū possibile recipe spēs sensibilium: sed solū pati cū materia. i. mō māli. ¶ Notāduz aūt q̄ plante lz habeāt aliq uā ptē aie: q̄ hūt uegetatiuā: ⁊ lz patiant a q̄litatibꝰ tāgibilibꝰ: tū q̄ sūt nimis terrestres: ⁊ nō hūt cōplōnē reductā ad illā medietatē quam requirit sensus. ideo ꝓpter suam terreitatez nō patiunt nisi mō materiali sicut ⁊ patiunt lapides: ⁊ ideo sentire nō possunt. ⌈ Deinde cum dicit.

¶ Dubitabit aūt aliquis si patiat aliqd ab odore: qđ impolē est olfatuz hic: aut a colore nō possibile videre: sil'r aūt ⁊ in alijs. .125

¶ Douet circa ꝓtacta questionē q̄zdā: ⁊ est q̄stio utrum nō hūs sensus possit pati a sensibili: ut utr nō hūs olfatū possit pati ab odorabili. circa qđ duo facit: q̄ primo ꝓponit hꝰ q̄nē. 2° exequit de ea ibi ⌊ Si aūt olfatibile. ⌋ Dic̄ g̃. dubitabit aūt aliqs si patiat aliqd ab odore qđ nō polē ē olfatū hic: aut si patiat a colore qđ nō possibile est vidē: similiter ⁊ in alijs sensibꝰ dubiū est si patiatur aliquid ab alijs sensibilibus quod non habet alios sensus. ⌈ Deinde cum dicit.

¶ Si aūt olfatibile odor: si aliqd facit olfatū odor facit. Quare ipossibiliū olfatū hic nihil ipolē pati ab odore. Eadē aūt ratio ⁊ in alijs: neq; possibilium: sed inquantuz vnumquodq; sensitiuum.

¶ Exequtur de q̄ne ꝓpōsita: circa qđ tria facit: q̄ pº arguit ad partē flam. 2° oñdit nō esse eandē rōnē de q̄litatibus tangibilibus: ⁊ de alijs. 3° soluit ad rōnes ꝓpositas. 2ª ibi ⌊ Sz tāgibilia. ⌋ 3ª ibi ⌊ Ergo nec illa. ⌋ Circa pm duo facit p̄m q̄ duas rōnes adducit ostēdens q̄ nō hūs sbuz nō patiē a sbili ibi ⌊ Sil'r ät mānifestū. ⌋ dicit g̃. si aūt odor est qd olfatibile: si aliqd facit olfatū. odor facit. q̄re ipossibiliū olfatū hic nihil ipossibile pati ab odore: eadē aūt rō est ⁊ in alijs sbilibꝰ: q̄ neq; possibiliū. i. neq; ꝓtingētiū: ul' neq; q̄rūcūq; idifferēter sup. est pati ab obo sbili: sed patiē ab obo hi⁹ inq̄; tū est vnūq̄dq; sbiliū. i. hūs sensum. ⌈ Deide cū dicit

¶ Sil'r ät manifestū est ⁊ sic. neq; eni lumē ⁊ tenebra: neq; sonus: neq; odor qcq; facit in corpa: sed in ea in qbus est: ut aer qui cum tonitruo scindit lignum. c.126

¶ Adducit ad hoc idē aliā rōnē. d. sil'r aūt manifestuz est ⁊ sic. i. per hāc rōnē sequētē q̄ hec oba sensibilia nihil agūt nisi in ea que hūt sensum: q̄ neq; lumē ⁊ tenebra neq; sonus: neq; odor nullū facit. i. nihil facit i corpa nisi in sensu tm̄: sed ea in qbꝰ est sonꝰ: ut aer in quo hēt eē sonus: facit: qui cū tonitruo scidit lignū. ¶ Notādū aūt vim rōnis hꝰ in hoc ꝓsistē: q̄ q̄ sonus ⁊ odor: ⁊ talia p se nisi faciūt in corpe: sed solū in sensu nihil patiē a sono ul' ab odore ul' ab aliq̄ hi⁹ q̄litate nisi q̄ hēt sensuz. ¶ Notādū ēt q̄ lz dubiū sit: utr sonꝰ ul' aliq̄ hꝰ q̄litas p se possit aliq̄ facē in corpe: tū nō est dubiū q̄ pōt facē p accns: q̄ sonus rōne aeris in q̄ fūdat: q̄ fūdat in aere p̄m motū: aer in q̄ est sonus pp motū annexū pōt ligna scidē. sonus ergo scindit lignū per accns: sed aer motꝰ scindit ipm per se. ⌈ Deinde cum dicit.

¶ Sed tangibilia ⁊ humores faciunt. Si enim non a quo utiq; patientur inanimata ⁊ alterabuntur.

¶ Oñdit q̄ nō est eadē rō de q̄litatibꝰ tāgibilibꝰ ⁊ de alijs. d. sed tangibilia ⁊ hūores. i. sapores faciūt aliqd in corpa: q̄ si nō: a quo utiq; patient inanimata ⁊ alterabūtur. q. d. q̄ nisi corpa paterent a q̄litatibꝰ tāgibilibus: nō eēt dare a q̄ pati possent. ¶ Notādū aūt q̄ cū que rit: utr q̄litates sensibiles aliqd agant in corpe nō est

itellīgēdū de q̄litatib⁹ tāgibilib⁹:qr de illis nō ē dubi
ū:ſ de q̄litatib⁹ que ſūt oba alio⁹ ſēſuū. ¶ Notādū
etiā q hūores.i.ſapores agūt in corpa rōne q̄litatum
tāgibiliū in qb⁹ fundanf:qr ut ſup dicebaf: guſtus eſt
qdā tact⁹:r guſtabile qdā tāgibile eſt. ⸌ Deide.c.d.

c.127 ¶ Ergo ne in illa faciūt. ¶ Aut nō omne
corpus paſſiuū ab odore r ſono:r patien
tia indeterminata nō manent:ut aer. fetet
enim ſicut patiens aliquid.

¶ Soluit ad qōnē factā. ¶ Ad cui⁹ eni⁹ᵐ ſciēdū q q̄lita
tes ſ̄ibiles alie a tāgibilib⁹:cuiuſmodi ſūt odor ſon⁹
r color nō ſimpl'r agūt in corpa:agūt tū in qdā corpa
ut in organa:r ēt i media:eo q ſūt ualde paſſiua: r qr
ip̄e aer q nō ſentit patiſ ab odore:rōnes ꝑpus facte qd
nihil patiſ ab odore ul'a colore niſi qd hēt ſenſum:cō
cludebāt falſuz r ſoluēde ſūt:r qr due erāt ille rōnes:
duo faē pb̄s:qr p⁰ ſoluit rōnē ſcdaz.2⁰ ſoluit ꝑmā ibi.
⸌ Quicqd igiſ eſt odorare. ⸌ Dicit aūt.g ne r illa.i.ille
alie q̄litates ut odor ſonus r talia faciūt aliqd in cor
pore.r rñdet q aut nō oē corp⁹ eſt paſſiuū ab odore r
ſono:r que ſunt paſſiua ab odore r ſono ſunt indeter
minata:r nō manēt:qr talia que patiunf a talib⁹ q̄li
tatib⁹ nō manēt:qr ſunt ualde fluxibilia r ualde paſſi
ua:ut aer q eſt ualde fluxibilis r ualde paſſiuus patiſ
ab odore:qr fetet ſicut aliqd patiēs. ¶ Notādū aūt p
uerba ſolutā eē rōnē ſcdam.nā cū dicebaf q neq; lux
neq; ſonus neq; odor nihil facit in corpa niſi p accūs:
ue⁹ eſt q p ſe b̄ nō pūt agere in corpa: quecūq; tū bñ
pūt aliquid facere corpora bene paſſiua ut in aerem ul'
etiam in aquam. ⸌ Deinde cum dicit.

¶ Quid igiſ ē odorare p̄ter pati aliqd: aut
odor ſētire ē. Aer ät patiēs b̄ mox ſ̄ibil' fit

¶ Soluit rōnem ꝑmā.d.qd igiſ eſt odorare p̄ter pati ali
qd.in b̄ eni ſtabat rō p⁹:q qr idez eſt odorare qd pati
ab odore:iō nihil patiſ ab odore niſi qd odorat.hec ät
rō ſoluiſ p iterēptionē:qr non eſt idē odorare qd pati
ab odore: ſed idē eſt odorare qd ſentire odorē.mlta tū
pūt pati ab odore q nō ſentiūt odorē ut aer.iō ſ̄bdit q
aut odorare eſt idem qd ſentire odorē.aer aūt eſt pati
ens hoc.i.patiſ ab odore:nō tū ſentit odorē: ſed mox
fit ſenſibilis per h⁹ᵗ paſſionē. ¶ Notādū q nō quicqd
patiſ ab odore ſentit odorē.ſed qcquid ab odore patiſ
uel ſentit odorem r habet ſenſum ut organum uel eſt
quid ſenſibile r eſt imutatiuum ſenſus ut medium.

c.128 Uoniā aūt nō ſit ſenſus alius p̄ter
q quinque. Dico aūt hos viſum:au
ditum:olfatum:guſtum:tactū. Ex
his credet aliquis.

¶ Poſtq̄z pb̄s deteriauit qdā coia circa oēz ſenſuz. In p
te iſta vult ꝓbare ſufficiētiā ſenſuū oñdēs eē qnq; ſen
ſus r nō plures.pōt autē hec ps diuidi in q̄tuor ptes:
qr p⁰ iueſtigat ſufficiētiā ſenſuū ptic'lariū.2⁰ex ſenſ̄b⁹
pticularib⁹ iueſtigat eē ſenſuz cōez.3⁰ ſepat r diſtinguit
ſenſuz ab itellectu.4⁰ icipit determiare de ipo intelle
ctu ſiue de ipa pte itellectia.2ª ps icipit ibi⁊ Quā ät cē
timus. ⸌ 3ª ibi⁊ Quā aūt duab⁹ diijs. ⸌ 4ª ibi⁊ De pte
aūt aie. ⸌ Dubitaf aūt ab aliqb⁹ ubi icipiat terti⁹ liber
Ad qd dicūt q apud grecos icipit hec. Q; aūt non eſt
ſenſus:r ut aiūt b̄ rōnabil'r factū eſt:qr ab iſto cap⁹ ul
tra icipit pb̄s ingrere de itellectu: ſed cuz in hoc capl'o
nulla mētio fiat de itellectu. ſed ab illo capl'o:quā autē
duab⁹ diijs icipiat pb̄s diſtignē itellectū a ſenſu:r po
ſtea in capl'o ſequēti ut in illo capl'o.de pte aūt aie.ici
piat determiare.de itellectu.terti⁹ liber ul' icipiet ibi. De pte aūt
aie.q ſi apud grecos iuenīf h̄ ititulat⁹ terti⁹ forte fuit
err⁹ ſcriptoris ſcribētis r ititulātis.ſuppoſito aūt q
hic nō icipiat terti⁹ liber:ps iſta in qua determinaf de
ſufficiētia ſenſuū pōt diuidi in ptes duaſ.qr p⁰ probat
pb̄s hi⁹ ſufficiētiā ex pte ſenſibiliū ꝓpriop.2⁰ ꝓbat eā
ex pte ſenſibiliū coiuz ibi⁊ At vo neqz coiuz. ⸌ Circa
ꝑmū duo facit:qr p⁰ ꝓponit qd intēdit.2⁰declarat ꝓ-
poſitū ibi⁊ Si eni ois. ⸌ Dicit g.q aūt non ſit ſenſus
alius p̄ter qnq;.Dico aūt hos.i.p̄ter hos qnq; ut pre-
ter viſum : auditum:olfatum:guſtum:tactum:credet
aliquis ex his.i.ex dicendis. ⸌ Deinde cum dicit.

¶ Si eni ois cui⁹ ē ſ̄bus tact⁹:r hūc:r hūc
ſenſū hēm⁹. Oēs eni tāgibiles inq̄ntū tā-
gibiles paſſiōes:tactu nobis ſ̄ibiles ſunt.

¶ Declarat ꝓpoſitū r itēdit talē rōnē.gcūq; hēt b̄ orga
nū cogſcit hec ſenſibilia:r hēt hūc ſenſuz:r qui hēt oē
organū cogſcit oia ſenſibilia:r hēt oēs ſenſus:r qr fic
eſt nō pōt nobis deficē ſenſus aliqs niſi nobis deficiat
aliqd organū.g a deſtructiōe q̄ntis ſi nobis nō deficiat
aliqd organū nō deficiet aliqs ſenſus.nullus g ſen-
ſus eſt qui nō hēat a nobis uel qui nō hēat ab aialib⁹
ꝓfectis:ſed nos nō hēmus niſi hos qnq; ſenſus. ergo
nullus eſt ſenſus p̄ter hos qnq;.ſunt itaq; qnq; r non
plures.fundaf aūt hec rō ſup trib⁹ ꝓpōnib⁹.q̄rū p⁹ eſt:
q qui hēt b̄ organū cogſcit hec ſenſibilia:r hēt hunc
ſenſuz.2ª eſt:q cui deficit aliqs ſenſus ei deficit aliqd
organū.3ª eſt q qr aialib⁹ ꝓfectis r maxie nobis non
deficit aliqd organū:g nec aliqs ſ̄bus.hę aūt tres ꝓpō
nes ſe hūt p ordinē.qr 2ª ſeqf ex p⁹.r 3ª ex 2ª. nam ex
hac ꝓpōne.ſi habes hoc organū cogſcis hec ſ̄ibilia r
hēs hūc ſenſū.ſeqf q ſi hies alid orgaᵐ cogſcercs alia
ſ̄ibilia r hies aliū ſenſuz.q̄t g hēs organa:tot gña ſen
ſibiliū cogſces r tot habes ſ̄bus.ſi g nō deficit tibi ali-
qd organū nō deficiet tibi aliqs ſ̄bus:r ſi tibi deficiat
aliqs ſ̄bus:op; q tibi deficiat aliqd orgaᵐ.iſta g ꝓpō
2ª.vz q; ſi tibi deficiat aliqs ſenſus q tibi deficit aliqd
orgaᵐ ſeqtur ex hac ꝑma videlz q quale habes orga-
num talem habes ſenſum r talia cognoſcis ſenſibilia.

Alterius ex ſcda ꝓpōne ſeqf tertia: qr ex hac
ꝓpōne ſcda q ſi deficit tibi aliquis
ſenſus q tibi deficiat aliqd organū:p locū a deſtructi-
one q̄ntis:ſeqtur hec ꝓpō tertia.vz q qr nobis nō defi
cit aliqd organū.g nec aliqs ſenſus . tria g facit ꝑm q
has tres ꝓpōnes declarat.nā p⁰ oñdit q q̄le habes or
ganū talia ſenſibilia cogſcis:r talē habes ſenſuz.1⁰,ex
hoc infert q ſi tibi deficit aliqs ſenſus:q tibi deficiat
aliqd organū.3⁰,ꝓbat q nobis nō deficit aliqd orgaᵐ
r p q̄ntis nec aliqs ſenſus:r tūc ut dicebaf eſt ulteri⁹ ar
guēdū q ſi nobis nō deficit aliqs ſenſus:r nō hēmus
niſi qnq; ſenſus:nullus eſt ſenſus p̄ter qnq;.2ª ps incl
pit ibi⁊ Neceſſe ſigdē. ⸌ 3ª ibi⁊ Et quecūq; gdē. ⸌ De-
clarat g ꝑmā ꝓpōnez.vz q ſenſus ꝓportionanf orga-
nis:ut q ſi habes hoc organū cogſcis hec ſenſibilia r
habes hunc ſenſuz:r q q̄le habes organū talia cogſcis
ſenſibilia:r talē habes ſenſuz.qd declarat p ſenſum ta
ctus dicēs:q ſi ēni ois q̄litas cui⁹ eſt ſenſus tact⁹:ſup.
cogſcif p organū tact⁹:r ab hūte talē ſenſuz:r nūc ſic
ſe hēt q hēmus ſenſuz tact⁹:oēs eni paſſiōes corpis tā
gibilis inq̄ntū eſt tāgibile ſunt nobis ſenſibiles tactu.
i.p tactū.igiſ ſi ois q̄litas tāgibilis cogſcif p organū
tact⁹:r ab hūte talē ſenſum:r ēt ſi nos cogſcimus oēs
q̄litates tāgibiles p organū tact⁹:qr hēmus hūc ſen-
ſuz:op; q idē ſit iudiciū de q̄litatib⁹ tāgibilibus r de
ſenſu r de organo tact⁹.r fiē idē eſt iudiciū de q̄litati-
b⁹ tāgibilib⁹ r de b̄ ſenſu r de b̄ organo:ſic idē eſt iu-
diciū de alijs q̄litatib⁹ ſ̄ibilib⁹:r de alijs ſenſib⁹:r de
alijs organis.p ea g que videm⁹ in ſenſu tact⁹ declara-
ta eſt ꝓpō p⁹.vz q q̄litates ſ̄ibiles r organa r ſenſus

ꝓportionant adinuicē: qz cogſcis has q̄litates ſenſibi
les habes hoc organum ⁊ hunc ſenſum: ⁊ q̄ quale ha-
bes organum tales qualitates ſenſibiles cognoſcis ⁊
talem habes ſenſum. ⁋ Deinde cum dicit.

c.119 ¶ Neq; ſiquidē deficit aliquis ſenſus:
⁊ organum nobis aliquod deficere.

¶ Proponit ꝓpōnē 2ⁿ⁹ di. neq; eſt ſiqdē q̄ ſi defic̄ aliqs
ſ̄bus nob ⁊ organū nob aliqd deficē. ſequit g̃ hec ꝓpō
exp̄ᵃ. nam ſi q̄le habes organū talia ſ̄bilia cogſcis: ⁊
talē habes ſenſum: nō pōt eē q̄ tibi deficiat aliqs ſ̄bus
niſi tibi deficiat aliqd organū. ⁋ Deinde cum dicit.

¶ Et quecūq; qdē ipſi tāgentes ſentimus
tactu ſenſibilia ſunt: quē exiſtim⁹ hūtes.

¶ Probat q̄ nob nō deficit aliqd organuz: ex q̄ ſeq̄t. ut
ꝑz ꝓhita q̄ nob nō deficiat aliqs ſ̄bus. ¶ Ad cᵉ cuiᵃᵐ
ſciēdū q̄ aliq ſ̄bus ſentiūt p mediū itriſecū ſiue p meᵐ
itraneū ut tactᵒ: ⁊ ēt guſtᵒ: qz eſt qdā tactᵒ. alij vō ſ̄bs
ſentiūt p meᵐ exneū. duo g̃ facit. qz pᵒ oñdit q̄ nobis
nō deficit aliqd organū. q̄ſtū ad ſ̄bus q̄ ſentiūt p meᵐ
itriſecū. 2ᵒ oñdit q̄ nob nō deficit aliqd organū q̄ᵐ ad
ſ̄bus q̄ ſentiūt p meᵐ exneū. nll'o g̃ mō nob defic̄ ſ̄bus.
2ª ibi ⌊ Quecūq; vō p meᵐ. ⌋ dicit g̃. q̄ q̄cūq; qdē ipſi
tāgētes ſentimᵒ ſūt ſ̄bilia tactu. i. p organū tactᵒ: quē
tactū ul' qd organū tactᵒ exiſtimᵒ hūtes. qz nō pōt nob
deficē organū p qd tactu cogſcimᵒ. ¶ Notāᵐ q̄ eoip
ſo q̄ tactu cogſcimᵒ aliq̄ ſenſibilia vult ꝑbs q̄ nos exi
ſtimus hūtes organū illud p qd tactu cogſcimus. nll'o
g̃ mō ꝑm ipm pōt nobis deficē organū: p qd cogſcimᵒ
tāgēdo: ⁊ per qd cogſcimus per mediū intraneum.

Dubitaret forte aliqs de ꝙnūtijs q̄ h̄ iducunt
in lr̄a. ⁊ pᵒ poſſet eē dubiū de hac
ꝙña q̄ ſupiᵒ inuebat. vz q̄ q cogſcit q̄litates tāgibiles:
cuiuſmodi eſt ſ̄bus tactᵒ: q̄ ipe cogſcit eas p organum
tactᵒ: ⁊ q̄ hēt hᵒˡ ſenſuz. vt aūt h eē falſū. nā p ſenſum
cōez cogſcimus oba oiuz ſenſuū ꝓticulariū: ⁊ p itell'm
cogſcimus qdditatē oiuz ſ̄biliū: ſed ſi p ſenſū cōem q
eſt diſtinctᵒ ab oibus ſenſibᵒ ꝓticularibᵒ poſſumᵒ cogſcē
oba oiuz ſenſuū ꝓticulariū: ⁊ p itell'm poſſumᵒ cogſcē
oēm qdditatē: nō opz q̄ cogſcēs h ſ̄bilia q̄ hēat hūc
ꝓticularē ſenſuz: qz poterit ea cogſcē p alia vtutē ut p
ſenſuz cōez ul' p itell'm. ¶ Dōz q̄ ſ̄bus ꝓticulares exte
riores ſunt ianua totiᵒ cognitiōis nr̄e. nā lz ſ̄bus cois
cogſcat oba oiuz ſenſuū ꝓticulariū: nū q̄z tñ cogſcit ea
niſi imutatᵒ ab exterioribᵒ ſenſibᵒ. cogſcit eni viſibilia
ut imutatᵒ a viſu. viſibilia eni pᵒ imutāt viſuz: ⁊ imutā
do viſū puenit h imutatio uſq; ad cōez ſenſū. cognitio
g̃ ſ̄bus cois ꝑſupponit cognitionē ꝓticulariū ſenſuuz.
cui g̃ deficit cognitio alicᵒ ꝓticularis ſ̄bus. oz q̄ ⁊ ſ̄bus
cois ꝓuet cognitiōe illa. ſic ēt ⁊ itell's nr̄ in ſuo ꝓmor-
dio eſt ſic tabula raſa: in q̄ nihil eſt ſcriptū. q̄cqd igr̄ in
itellectu recipit fit mediāte ſ̄bu: pp qd deficiēte aliq ſē
ſu neēe eſt ⁊ ſciaz deficē que ꝛ illū ſenſū eſt: ut dicit pᵒ poſ-
teˣ. q̄re ſi cogſcimᵒ q̄litates viſibiles: opz q̄ hēam⁹ or-
ganū viſus ⁊ ſenſū viſus. qz ⁊ ſ p ſenſū cōem poſſumᵒ
cogſcē tales q̄litates: ⁊ ſi p itell'm cogſcē poſſumᵒ qd-
ditatē taliū q̄litatū: nū q̄z tñ hᵒˡ cognitio puenire pōt
ad ſenſū cōez ul' ad itell'm ul' ad aliquā aliā potētiā ſen
ſitiuā niſi mediāte viſu: pp qd bñ dcm̄ ē: q̄ ſi cogſcimᵒ
q̄litates tāgibiles ul' aliq̄ alia oba alicᵒ ſ̄bus ꝓticularis:
opz nos hīe organū illiᵒ ſ̄bus ⁊ ꝛtiā ꝑm illum.

Alterius forte dubitaret aliqs. ut q̄ hūs aliqd
organū alicᵒ ſ̄bus cogſcat oēs dīas
ſ̄bibles illiᵒ ſ̄bus. ⁊ vī q̄ nō. qz multa aīalia hūt ſenſū
viſus: q̄ nō cogſcūt oēs dīas viſibiles: ut ꝑz in piſcibᵒ
qui nō cogſcūt niſi excellētias ſ̄biliū. ⁊ ēt multa hūt
ſenſū odoratᵒ que nō cogſcūt oēs dīas odorabiliū. ut
ꝑz in hoibᵒ q̄ nō odorāt niſi cū triſtitia ⁊ letitia: ⁊ nō
pcipiūt niſi odoꝛ excellētias. ¶ Dōm q̄ hic locū hēt
duplex diſtinctio: vna ex pte organi ⁊ alia ex pte cogni-
tiōis dīaꝛ ſenſibiliū. nā organū ſ̄bus pōt dupl'r ꝙſide
rari. vno mō ut eſt bñ diſpoſitū. alio mō ut male. ſic ēt
cognoſcere oēs dīas ſenſibiles dupl'r pōt itelligi. pᵒ
in ſe. 2ᵒ in ſuis excellētijs. organuz g̃ alicuiᵒ ſenſus bñ
diſpoſitū pōt cognoſcere oēs dīas illius ſenſus in ſe.
ſi aūt nō ſit bñ diſpoſitum nō poterit oēs hiᵒ dīas co-
gnoſcere in ſe: ſed in ſuis excellentijs.

Alterius dubitaret forte aliqs. vñ ſeqt̄ h ꝙña
q̄ nō pōt nobis deficē organū reſpe
ctu illoꝛ ſ̄bilium que ſūt apta nata cogſci p mediuz in
traneū. ¶ Dōm q̄ mediū in tali cognitiōe eſt ps nr̄i.
nō g̃ pōt eē q̄ nob deficiat tale mediū: qz tūc nob defi
ceret aliqd qđ eſt de ſba nr̄a: ⁊ ſi nob nō deficit mediuz
nec organū: qz organū in nob eſt ꝓportionatū medio
Rurſus mediū eſt pp ipm organuz. ocioſe g̃ ageret nā
⁊ deficeret in neēijs ſi dediſſet nob mediū: ⁊ nō dediſ-
ſet nob organū: ad qd tale mediū ordinat. vult g̃ ꝑbç di
cē: q̄ eoipo q̄ tāgētes ſentimᵒ aliq̄ ſ̄bilia exiſtimᵒ hū
tes hᵒˡ ſenſuz ⁊ hᵒˡ organū q̄ ſentib⁹ ea: qz cū mediuz
in tali ſ̄bu ſit ps nr̄i: nō pōt nob deficē tale mediū. ⁊ p
ꝙñs nec organū qđ eſt ꝓportiōatū medio: ⁊ ad qđ me
diū ordinat hoi. g̃ ⁊ ulr oibᵒ aīalibᵒ pfectis nō pōt defi
cē aliqd organū: ⁊ p ꝙñs nec aliqs ſ̄bus q̄ ſentimus p
mediuz inatum uel intraneum. ⁋ Deinde cum dicit.

¶ Quecūq; vō p media: ⁊ nō ipa tāgētes
ſimplicibᵒ. Dico āt ut aē: ⁊ aq̄: hūt aūt ſic:
ut ſiqdē per vnū pl'a ſ̄bilia exūtia: altera
abiuicē g̃ñe: neēe hūtē hiᵒ ſ̄bitiuū utrorū-
q; ſēſitiuū cē: ut ſi ex aē eſt ſ̄bitiuū: ⁊ eſt aer
mediū ſoni ⁊ coloris. Si vō pl'a eiuſdez
ſint ut coloris: ⁊ acr: ⁊ aq̄. utraq; eni dia-
phana: ⁊ qđ alteꝛ ipoꝛ eſt hūs ſonuz. Sē
tit id qđ per utraq; : aut qđ ab ambobus.

¶ Poſtq̄z ꝓbauit q̄ nō pōt nob deficē aliqd organum
nec aliqs ſ̄bus q̄ ſentimᵒ p mediū itraneū: vult oñdere
q̄ nō pōt nob deficē aliqd organū nec aliqs ſ̄bus q̄ ſen
timᵒ p mediū exneū. Lōmᵗᵒ⁷ tū hāc ptez aliter iducit.
vult eni hic plm triplici demr̄atiōe ꝓbare q̄ nō ſit da
re ſextū ſenſuz. q̄rū pᵃ ſumit ex pte mediꝛ. 2ª ex pte or
ganoꝛ. 3ª ex pte oboꝛ. 2ª demr̄atio icipit ibi ⌊ Simpli
ciū aūt. ⌋ 3ª ibi ⌊ Quare ſi nō aliqd uez. ⌋ q̄ iſta ſic cō
tinuādo fit q̄dā violētia lr̄e: iō poſſumus al'r dīcere.
dicēdo q̄ ꝑbs tria facit. nā pᵒ declarat hāc ꝓpōnē utī-
lem ad ꝓpoſitū. vz q̄ organa ſunt ꝓportiōata medijs.
2ᵒ ex hac ꝓpōne declarata ꝓbat intētū. vz q̄ nob non
pōt deficē aliqd organū q̄ſtū ad ſenſus q̄ ſentiunt per
mediū exneū. 3ᵒ ꝙcludit ex dictis q̄ nullus nobis ſ̄bus
deficiat. 2ª ibi ⌊ Simpliciū aūt. ⌋ 3ª ibi ⌊ Quare ſi non
aliqđ. ⌋ dicit g̃. q̄ quecūq; vō ſenſibilia ſentimᵒ p me-
dia exnea: ⁊ nō ſentimus ipa tāgētes ſimplicibᵒ. i. per
corpa ſimplicia ſentimᵒ ea. dico aūt ut aer ⁊ aq̄. ⁊ ſup.
ſ̄bdit. hūt aūt ſic ſe hᵒˡ media: ut ſiqdē p vnū mediū co
gnoſcimus plura ſenſibilia exūtia altera abiuicē g̃ñe
neceſſe eſt hūtem ſenſitiuū. i. organū ſenſus hᵒˡ. i. ꝓpor
tionatū medio eē ſenſitiuuz utrorūq;. i. ſentire ⁊ cogſ-
cere utraq;: ut ſi ſenſitiuū. i. ſi organū ſenſus eſt ex ae-
re. i. ꝓportionatū ⁊ ꝙforme aeri: ⁊ aer eſt mediuz ſoni
⁊ coloris: p illud ſenſitiuū cogſcemus colorē ⁊ ſonū.
ſi vō plura media ſint eiuſdem ſenſibilis: ſic coloris eſt
mediū aer ⁊ aq̄: qz utraq; ſunt diaphana qđ eſt hūs al-
terū ipoꝛ ſolū. i. qđ eſt hūs organū ꝙforme alteri corū
aut qđ eſt ambobᵒ. i. qđ hēt organū ꝙforme ambobus
cognoſcet ſup. illud quod per utraq;. i. cognoſcet co-
lorē uel cogſcet odorē. qui eſt aptus natᵒ cognoſci per

utrūq; mediū. req̄rit ḡ ut plane ꝑ3 ex textu q̄ orgaᵐ sit ꝓxime medio ad ꝟ q̄ sentiamᵘ ꝑ orgaᵐ illa ſibilia q̄ ſūt apta nata ſentiri ꝑ meᵐ. ¶ Notādū aūt q̄ aut q̄ cū plura media ſūt eiuſdē ſibilis q̄ ꝟ organū ꝓxime alteri illoꝝ medioꝝ aut ambobᵘ cogſcit illō ſibile q̄ est aptū natū cogſci ꝑ utrūq; meᵐ. ꝟ ät dicit pp odoratū: q̄ in odore meᵐ est aer ⁊ aq̄: ⁊ aliq̄ aialia ꝟ̄t organuꝫ ꝟ ſ̄us magis ꝓxime aeri ut terrestria: aliq̄ vo magis ꝓxime aque ut aq̄tica: aliq̄ aūt forte ꝟ̄t ipꝫ ꝓxime aliq̄ mō ambobᵘ: ut ſi q̄ ſunt aialia q̄ ꝑticipēt utrūq;: ut q̄ ſint aliq̄ mō aq̄tica: ⁊ aliq̄ mō terrestria. q̄ēūq; tū mō ponaſ ꝟ ꝺ̄ctū ul ꝓximitas: ut q̄ ſ tali orgāo ul ꝺ̄ctā al tex ꝟ hoꝝ el'toꝝ ul' ſit ibi aliq̄lis ꝓximitas ad utrūq; ſemꝑ ꝟ̄s tale organū ꝑcipiet tale ſenſibile.

Dubitaret forte aliqs. q: nō vi ucrum eē qđ ꝓbs ait q̄ ſi ꝑ vnū meᵐ coḡſcunt plā ſ̄ibilia ꝟ̄s organū ꝓxime illi meᵒ cogſcet ꝑ illō or gaᵐ illa ſ̄ibilia plā. nā ꝑ aerē tāḡ ꝑ meᵐ est aptᵘ natᵘ cogſci color ⁊ ſonᵘ: ⁊ ꝟ̄m organū ꝓxime aeri ut tipanū audit. ⁊ tū ꝑ illō organū nō cogſcimᵘ colorē ⁊ ſonū: ꝫ ſonū tm̄. ¶ Dōꝫ q̄ i oibᵘ ſūt accipiēda q̄ ſūt ꝑ ſe. ⁊ dimittēda q̄ ſūt ꝑ accēs. aer ät est meᵐ ſoni ⁊ color alr tm̄ ⁊ alr: q: coloris ē meᵐ: ut est diaphanᵘ: ſoni vo ut est rarefactibilis ⁊ ꝺēſabilis. nō ḡ organū ꝫ q̄ ꝟ̄ ꝓportiōare aeri: ut est meᵐ utroq; mō ꝑcipet utraq;: ⁊ q: viſus imutaſ ſolū: ut ē diaphanᵘ: tipanᵘ vo audit imutaſ ab aē: ut ē rarefactibilis ⁊ ꝺēſabilis ꝑ viſū ſo lū ꝑcipiᵐ colorē ⁊ ꝑ auditū ſonuꝫ. organū ḡ audit ⁊ ſi ꝓportiōaſ aeri: tm̄ ut est organū nō ꝓportiōatū aeri ut est meᵐ in colore ⁊ ſono: ꝫ in ſono tm̄. ꝓbs tā ꝑ ea q̄ dixerat nō plus vult niſi q̄ organū ut est organū ꝺ3, ꝓportiōari meᵒ ut meᵐ est qđ ꝑ3 uer eē. ⁊ Deide cū dic.

c.130 ¶ Simpliciū ät ex duobᵘ bis: ſ̄ibilia ſolū ſūt ex aē ⁊ aq̄. ⁊ Pupilla qđ eni aq̄: audit ꝟ̄ aeris: olfatᵘ ät ꝟ̄ hoꝝ alteriᵘ est. ⁊ Ignis ät aut nlliᵘ ē aut coīs oibᵘ. ⁊ Nihil enꝫ ſine caloꝛ ſ̄ituū ē. ⁊ Terra ꝟ̄ aut nlliᵘ est: aut i tactu maxie miſcet: vñ relinq̄t nltm eē ſ̄ituuꝫ

c.131. eꝝ acrē ⁊ aq̄ꝫ. ¶ Hec ät ⁊ ñ q̄dā hñt aialia. ⁊ Oēs igr̄ ſ̄us hñr a nō ipfectis neq; orbatis. vī eni q̄ talpa ſub pelle hñs oc̄los.

¶ Premiſſa hac ꝓpōne q̄ organa debēt ꝓportiōari medijs itēdit talē rōnē. q̄cūq; ſentimᵘ ꝑ media exnea ſentimᵘ ꝑ aerē: aut ꝑ aquā: aut ꝑ utrūq;. ꝫ organa debent ꝓportiōari medijs: ⁊ nos ꝟ̄mᵘ organū ꝓportionatuꝫ aeri ut auditū. ⁊ ꝓportiōatū aq̄ ut viſū. ⁊ ꝓportiōatuꝫ utriq; ut odoratuꝫ. ḡ ꝟ̄mᵘ oīa organa. est ḡ vis rōnis: q̄ ſi organa ꝓportionaſ medijs: ⁊ nō ſūt pla media. ⁊ ꝟ̄mᵘ organa ꝓportiōata oibᵘ talibᵘ medijs. ḡ ꝟ̄mᵘ oīa organa q̄ ſunt apta nata ſentire ꝑ talia media: q: ſi deficeret nob aliqđ organū ꝺeficerct nob ꝓportio ad aliqđ meᵐ. dicit ḡ: q̄ ſ̄ibilia. i. organa ſentiēdi ſolū ſūt ꝓxima ul' ſolū ſūt apta nata ꝓſtitui ex ḣis duobᵘ ſimpli ciū. i. de nūo ſimpliciū corpoꝝ. vꝫ ex aē ⁊ ex aq̄. ut pupilla qđē eni ē aq̄: audit ꝟ̄ aeris: olfatᵘ ät ē hoꝝ alteriᵘ. ignis aūt aut nulliᵘ est: aut est coīs oibᵘ q: nihil est ſ̄ituū ſine calore: terra ꝟ̄ aut nulliᵘ ē aut i tactu maxie miſcet. vñ relinq̄t nullū ſ̄ituū. i. nullū orgaᵐ ſ̄us eē ex aerē ⁊ aquā. ꝟ aūt. i. organa ſ̄us ꝓxima aeri ⁊ aq̄ ſm q̄ nūe videmᵘ ꝟ̄t aialia qđā. i. pfecta. oēs igr̄ ſ̄us ꝟ̄tur ab aialibᵘ nō ipfectis nec orbatis: imo qđā vīr eē orbata ⁊ ipfecta q̄ nō sunt: ut talpa credit orbata: ⁊ tñ nō est. vī eni eē ḣis oc̄los ſ̄b pelle. ¶ Notāᵐ aūt q̄ ignis aut est nulliᵘ organi aut est coīs oibᵘ: q: ſi conſideret ignis ſm ſe est nulliᵘ organi: q: organa debēt eē paſſiua. ignis ät est maxie actiuus: ꝫ ſi conſideret ignis ſm q̄ꝫdā ꝑticipationē ſue q̄litatis ſic ignis coīs est oibᵘ q: caloꝛ maxie cōpetit igni. ⁊ opꝫ caloꝛē aliquē ꝓcurrere ad oēs ſenſū. ¶ Notāᵐ ēt q̄ ꝟ̄ nō itēdit log niſi de organis ꝑ q̄ ſentimᵘ ꝑ media exnea. nulli ät tali orgāo ꝓ pōt appꝛopari terra. ꝫ ſi deberet appꝛopari alicui appꝛopareť tactui: q: in tactu eo q̄ ſit ſ̄us maxie mālis miſceť terra. ¶ Notādū ēt q̄ organa qb̄ ſentimᵘ ꝑ mediū exniſceū: opꝫ q̄ appꝛopent corpib̄ ſimplicib̄ ⁊ el'tis: nō aūt p̄ nec igni nec terre. ut ꝑ3. ḡ appꝛopri aut ul' aeri ul' aq̄: hīs ät duob̄ el'tis nō pōt eē niſi tripˣ appꝛopatio: q: ul' appꝛopabiť aeri tm̄. ul' aq̄ tm̄: ul' utri q̄. aeri tm̄ oīs audit appꝛopať. aq̄ tm̄ oīs viſus. odoratus vo appꝛopať utriq;: q: aliqs odoratᵘ appꝛopať aeri ut odoratᵘ aialiū terrestriū. aliqs vo appꝛopať aque ut odoratᵘ aialiū aq̄ticoꝝ: q̄re ſi nō p̄ plibᵘ modis di uerſificari organa: ꝑ q̄ ſentiamᵘ ꝑ media extriſeca: ⁊ q̄dā aialia ut pfecta: ⁊ nō ornata hñt oīa organa. ſeq̄t ꝟ̄ aialia ḣie oēs hos ſ̄us. ¶ Notādū ēt hāc rōnē cū p̄miſſa facē q̄dāmō rōnē vnā. nā ſi nob nō deficiūt organa p que ſentimᵘ ꝑ mediū itraneū: eo q̄ mediū in talib̄ ſit de cōpōne nr̄i: nec nob deficiūt organa p q̄ ſentimus ꝑ mediū exneū eo q̄ nullū tale ſ̄ituū ul' nullū tale organū est exterē ⁊ aquā: ſed ul' appꝛopať aeri ut audit: ul' aque ut viſus: ul' utriq; ut odoratᵘ: q: ſic ē nob nō deficit aliqđ organū: cū nos ḣeamus tā organa p q̄ ſentimᵘ ꝑ mediū itraneū: q̄ illa p q̄ ſentimᵘ ꝑ mediuꝫ exneū: ⁊ ſi nob nō deficit aliqđ organuꝫ nō deficit aliqs ſ̄us. cū ḡ nō ḣeamus niſi qnq; organa crūt tm̄ qnque ſenſus ⁊ nō plures. ¶ Notādum ēt q̄ talpa ꝟ̄ videat orbata: nō tñ est ſimplr orbata. ſed ḣēt oculos ſ̄b pelle. nā q: illud aial ſemꝑ est ſ̄b terra ne terra ledere oculos eius ingeniauit nā ut faceret ei oculos ſ̄b pelle ita q̄ ꝑ pellē defendereť oculi ne lederenť a terra.

Dubitaret forte aliqs. q̄re organa p q̄ ſentimus ꝑ mediū exneuꝫ appꝛopanť el'tis ſimplicib̄. ¶ Dōm q̄ oꝫ media ꝑ q̄ ſentimᵘ ul' cē de cōpōne nr̄i: ita q̄ ſint ꝑs corpis nr̄i: ul' eē ex qb̄ con ſtat corpᵘ nr̄m. nā ſi organa ſemꝑ ſūt de cōpōne nr̄i: ⁊ organa ſunt ꝓxima medijs: oꝫ media ul' cē ptē corpis nr̄i ul' eē ea ex qb̄ cōponiť corpᵘ nr̄m. mediū ät qđ est ꝑs corpis nr̄i est caro q̄ est mediū in tactu. ⁊ ēt i gustu ut est qđā tactᵘ: media vo q̄ nō ꝑs ſūt corpis nr̄i ꝫ hūt ꝓximitatē cū corpe nr̄o: q: ex eis cōponiť corpus nr̄m: ſūt el'ta exteriora ꝑ q̄ ſentimᵘ tāḡ ꝑ mediū exneū. iter ꝟ̄ aūt el'ta ignis nō appꝛopať alicui organo: nec ēt terra appꝛopať alicui organo loquēdo de organis ꝑ q̄ ſentimᵘ ꝑ media exnea. nō ḡ fit talis appꝛopatio niſi ul' aeri ul' aque. ⁊ q: nos ḣemus oīa organa appꝛopata aeri ul' aque ul' ēt utriq;: ut ſepiᵘ dcm̄ est ḣemus oīa organa p q̄ ſentimᵘ ꝑ mediū exneū. ⁊ ēt ut ſupius ꝓbabať ḣē mus oīa organa p que ſentimus ꝑ mediū itrancum. ḡ nobis nō deficiet aliqđ organū. ⁊ ꝑ ꝟ̄s nec aliqs ſ̄bs. ſic ḡ arguit Cōmētatoꝛ q̄ ſi hoī qui est ꝑfectioꝛ iter alia nō deficit aliqs ſ̄us: ⁊ hō nō ḣēt niſi qnq; ſenſus: nō est dare ſextū ſenſuꝫ ꝓter hos qnque ſ̄us que est ꝑ ꝓncipaliꝛ intēta in hoc capl'o. ⁊ Deinde cum dicit.

¶ Quare ſi nō alteꝝ: aliqđ est corpᵘ ⁊ paſ c.132. ſio que nulliᵘ est eoꝝ que ſunt hic corpoꝝ neq; vnus utiq; deficiet ſenſus.

¶ Cōcludit ex dictis q̄ nullus nob ſ̄us deficiat dicēs. q̄re ſi nō est aliqđ alteꝝ corpᵘ el'tare ꝓter ꝟ̄ q̄tuoꝛ el'ta. ⁊ ſi paſſio nō est aliq̄ q̄ nlliᵘ ſit eoꝝ q̄ ſūt ꝟ̄ corpoꝝ que nō ſit nob tactu ꝑceptibilis. neq; vnus itaq;. i. nullus nob deficiet ſ̄us. ¶ Nōm aūt q̄ hec ꝟ̄ ſeq̄t ex oībus ſupꝺictis. nā per nūm q̄tuoꝛ el'toꝝ ꝓbata fuit ſufficientia ſenſuū per quos ſentimus per mediū exneum ex eo vo q̄ ſentimᵘ oēs q̄litates tāgibiles: ꝓbata fuit ſufficētia ſenſuū: ꝑ q̄s ſentimᵘ ꝑ mediū itrancū. ḡ ſi non

sūt plura ẽrta q̄z q̄tuor nō deficit nob aliq̄d organuz p
q̄d sentim⁹ p mediuz exneū.⁊ si nulla tāgibilis passio
nulli⁹ eoꝝ q̄ sunt ħ corpoꝝ est q̄ nob nō sit pceptibilis
tactu:nō deficit nob organū.p q̄d sentim⁹ p mediū itra
neū.nullū ḡ organū deficit nob.⁊ p ꝓns nullus sꝰus.
¶ Notādū ẽt ꝙ cū q̄tuor sint ẽlra:⁊ loquēdo de orga
nis p q̄ sentim⁹ p mediū exneū ignis nō appꝛopꝛiet alī
cui organo:neq; terra:oz ꝙ oīs appꝛopꝛiatio fiat aeri ul'
aq̄.nō erūt ḡ nisi tria talia organa:ut dicebat:q̄z vnū
appꝛopꝛiat aeri:aliud aque:3m utriq;.sz si eēnt q̄tuor
ut plā possent eē plā h⁹ organa appꝛopꝛiata eis.⁊ p ꝓns
posset nob deficē aliq̄d organū.⁊ p ꝓns aliqs sꝰus.ex
deteriato itaq; nūo ẽrtoꝝ sumit sufficiētia sensuū p q̄s
sentim⁹ p mediū exneū:sz q̄ cogſcimus oēs tāgibiles
passiões corpoꝝ hic exūtiū pōt sumi sufficiētia sensuū
p quos sentim⁹ p mediū itraneū.ꝑcludi igr pōt ex dī
ctis ulis sufficiētia sensuū:⁊ q̄ nobis nō deficiat aliqs
sꝰus. ¶ Notādū ẽt ꝙ ħm Cōmentatorē ħ est nona de
mi'atio oñdēs q̄ nob nō ḋficiat aliqs sꝰus ex pte iꝑoꝝ
obꝝ ul' iꝑaꝝ q̄litatū sꝰibiliū.nā si nll'm est cor⁹ ẽrtare
ꝓeter ħ 4⁹ ẽrta:⁊ nlla ē passio sꝰibil' corpoꝝ mixtoꝝ
ħ exūtiū q̄ nō sentiāt a nob nos sentim⁹ oēs passiones
⁊ q̄litates sensibiles.⁊ p ꝓns habemus oēs sensus.

L.133 Tvo neq; coiuz pōt eē sensituuz a q̄d ꝓpꝛiū que vnoq̄q; sensu senti
mus:nō ħm accīs:ut mot⁹:stat⁹:fi
gure:magnitudis:numeri vni⁹. Nec eni
oīa motu sentimus ut magnitudine mo
tu:quare⁊ figura. Magnitudo eni q̄dam
⁊ figura est. Quieſcēs aūt in eo q⁹ nō mo
uet. Numerus vo negatione ꝙtinui.

¶ Post q̄z pbs ꝓbauit sufficiētiā sensuū ex pte sꝰibiliuz
ꝓpꝛioꝝ. In pte ista:ut dicebat ꝓbat sensuū sufficiētiaz.
⁊ oñdit q⁹ nō est dare sextū sensū ex pte sꝰibiliū coiuz.
pōt aūt ex eo q⁹ h dī.cū ꝑcedenti foīari vna talis rō.si
eēt dare sextū sēsū ul' h eēt pp sꝰibilia ꝓꝑa ul' pp coīa:
sz nō est dare sextū sensū pp sꝰibilia ꝓꝑa:q; oīa sensibi
lia ꝓꝑa sentiunt aliq̄ dictoꝝ quiq; sensuū:⁊ nlla est pas
sio sꝰibilis corpoꝝ h exūtiū q̄ nō sentiat aliq̄ hoꝝ quī
que sensuū.ḡ ꝑter sꝰibilia ꝓꝑa nō est dare sextū sensū:
ut satis est patefactū p iā dcā.nec ẽt est dare sextū sen
suz ꝑter sꝰibilia coīa:ut patefiet p dicēda.ḡ sūt tīn quī
que sꝰus:⁊ nō est dare plēs sꝰus.itētio ḡ ꝓbi i hac pte
est ꝓbare q⁹ ꝑter sꝰibilia coīa nō est dare sextū sensuz.
Circa q̄d duo facit.q; ꝓ⁹ facit q̄d dcīm est.2⁹ assīgt cāz
⁊ rōnē:q̄re h⁹ sꝰibilia coīa sentiunt plib⁹ sꝰib⁹:⁊ non
vno sēsu tm ibi. Ingret aūt aliqs. Circa ꝑ⁹ tria facꝫ
q⁹ triplr ꝓbat q⁹ ꝑter sꝰibilia coīa nō est dare sextū sen
sū.2ª ibi. Et ꝓpꝛiis vnusq̄z eni. 3ª ibi. Sic enim
erit. Dicit ḡ. At vo neq; coiuz sꝰibiliū pōt eē aliq̄d sē
sitiuū ꝓpꝛiū q̄ coīa sꝰibilia sentim⁹ vnoq;z sꝰu nō ħm
accīs:ut cognitio mot⁹ stat⁹ figᵉ magnitudis⁊ nūi.⁊
ẽt cognitio vni⁹ est p sensū nō ħm accīs.nā ħ oīa senti
mus motu.i.p motū:⁊ ꝑtīm smutationē factā in sensu.
ḡ hi⁹ sensibilia nō sentiunt p accīs:q; sꝰibile p accīs
nullū motū⁊ nullā tīsmutationē facit in sensū: q⁹ aūt
ħ sic sentiant ꝓz.q; magnitudinē ꝑcipim⁹ motu.i.per
motū⁊ tīsmutationē factā in sꝰu.q̄re⁊ figurā ꝑcipi
mus p hi⁹ trāsmutationē:q; fig⁹ est q̄dā magnitudo.
quieſcēs aūt ꝓcipitur a nob i eo q⁹ nō mouet.nūs aūt ꝑ
pīt negatiōe ꝙtinui:⁊ vnū ꝑcipim⁹ in eo sup.q⁹ est qd
ꝙtinuū.si ḡ magnitudo⁊ mot⁹ aliqd faciunt in sꝰu:⁊
sūt sꝰibilia nō p accīs:oīa ħ erūt sꝰibilia nō p accīs:
q; aliq̄ mō reducunt ad magnitudinē⁊ motū. ¶ No
tādū aūt q⁹ si ꝑter sꝰibilia coīa eēt dare sextū sensū:tūc
hi⁹ sꝰibilia eēnt ꝓꝑa illi sexto sꝰui:; sed si sꝰibilia coīa
eēnt ꝓꝑa illi sexto sꝰui: nl' alicui sꝰi sentirent p accīs
ab aliis sꝰib⁹:sed ꝓns est falsū:q; nō sentiunt p accīs
ab his sꝰib⁹.ḡ nō sunt ꝓꝑa alicui alij sensui:⁊ ꝑ ꝓns
ꝓterea nō opz ponere sextum sensum.

Dubitaret forte aliqs.q; dicit hic pbs q⁹ hec
sꝰibilia sentiunt vnoq;z sensu. q̄d
patet falsuz cē q; figura nō pōt ꝑcipi nisi tactu⁊ visu.
¶ Dōm hāc q̄nē deteriatā fuisse supi⁹ in ca⁹ de sensi
bilib⁹ coib⁹:ubi dicebat q⁹ sꝰibilia coīa ꝑcipiunt vno
quoq; sensuū:nō oīa:sed q̄dā:oīa tū hec sūt coīa.non q;
oīa ꝑcipiant oib⁹:sz q; oīa ꝑcipiunt plib⁹.mot⁹ enim
ges⁊ nūs ꝑcipiunt oib⁹.magnitudo vo⁊ figª nō ꝑci
piunt oib⁹:sed plurib⁹.ꝑcipiunt eni:ut dicebat,tactu
⁊ visu.cū ḡ dī q⁹ ħ sensibilia ꝑcipiunt vnoq;z sensu:nō
est itelligēdū de oib⁹ sensibilib⁹ coib⁹: sed de aliqb⁹.

Alterius forte dubitaret aliqs.q; vi q⁹ ħ nūe
rent sex sꝰibilia coīa.vz mot⁹ magni
tudo figª stat⁹ siue ges nūs⁊ vnū.supi⁹ aūt nō nūabāt
nisi quiq;. ¶ Dōz q⁹ sic nūz possum⁹ ꝑcipe multis sensi
b⁹:sic⁊ vnū.nā sic possum⁹ visu cogſcē q⁹ sint plēs co
lores⁊ auditu q⁹ sint plēs soni:sic possum⁹ ꝑcipe q⁹ sit
vn⁹ color ul' q⁹ sit vnus son⁹.nō ꝓpꝛiꝫ tn fuit ꝓbs supꝫ di
minut⁹:q; vnitas ẽ ps nūi:⁊ vnū claudit in nūo sic ps
in toto.ul' possum⁹ dicē q⁹ sic cogſcim⁹ nūm ꝑ uationē
ꝙtinui:sic cogſcim⁹ vnū:q; ꝙtinuū.nā vnū q̄d est ꝑn⁹
nūi nō sepat a ꝙtinuo.nā⁊ si repiat vnitas in subijs se
patis:ul' si repiat ibi nūs ille nūs non est spēs q̄titatis:
nec illa vnitas est ꝑn⁹ nūi q̄ est spēs q̄titatis:sed ma
gis ille nūs est q̄dā ml'titudo ꝙstituta ex vno sꝰu:ꝫ q⁹
in oib⁹ repiat ens⁊ vnū.illō ḡ vnum magis reducit ad
vnū q̄ ꝙuertit cū ente.nō aūt deteriat ad gen⁹ q̄titatis
⁊ ide est q⁹ arithmetic⁹ q ꝙsiderat de oi vno q̄ est ꝑn⁹
nūi nō pōt se intromittē de subijs sepatis.dicam⁹ ḡ q⁹
tū q; vnū reducit ad ꝙtinuū loquēdo de vno de quo ħ
agit.tū ẽt q; vnū est ps nūi ex q̄ supꝫ inter sꝰibilia coīa
cū niiabant ꝙtinuū⁊ nūs satis dabat itelligi q⁹ etiam
vnuz debebat iter hi⁹ sꝰibilia cōputari. ⌈Deide cū dᶜ.

¶ Et ꝓpꝛiis. Unusqsq; eniz vnū sentit sen c.134
sus. ¶ Quare mānifestū est:qm̄ ipole ē cu
iuslibet ꝓpꝛiū sensum eē horū:ut motus.

¶ Adducit 2ª⁹ rōnē.d.⁊ ꝓpꝛiis.i.⁊ q̄tū ad sꝰibilia ꝓꝑa.
vnusq̄sq; eni sꝰus sentit vnū tale sꝰibile ꝓpꝛiū:q̄re ma
nifestū est qm̄ ipoˡᵉ est cuiuslz hoꝝ.i.cuiuscūq; hoꝝ esse
sensū ꝓpꝛiū ut mot⁹ ipoˡᵉ ē q⁹ sit aliqs sꝰus,ꝓpꝛi⁹:q; s
tit a plib⁹ sꝰib⁹:sic ẽt magnitudis⁊ cuiuslz sꝰibil' coi
nō pōt eē aliqs sꝰus ꝓpꝛi⁹:q; q̄dlibz tale sentit a mul
tis sꝰib⁹.tē ḡ suppleat rō.q⁹ si nll'm hoꝝ sꝰibiliū est ꝓ
ꝓpꝛiū aliᶜ sꝰus.ḡ ꝑter talia sꝰibilia non pōt poni aliqs
spālis sꝰus nec ꝑter ea poni poterit sextⁿ sꝰs. ⌈D.c.d.

¶ Sic eni erit:sic nūc visu dulce sentim⁹:ħ
aūt est qm̄ āboꝝ hītes existim⁹ sensū q̄ cū
coīciderit cogſcimus. Si vo nō:nequaq̄
utiq;. Sed aut ħm accīs sentiebamus:ut
Cleonis filiū:nō q; cleonis est:ħ qm̄ albet
Huic aūt accidit filius Cleonis esse.

¶ Adducit 3ª⁹ rōnē. ¶ Ad cui⁹ euidētiā sciēdū q⁹ hᶜ rō
nis tū ꝙcīdat cū ꝓ⁹.nā sic illa ꝓbat q⁹ sꝰibilia coīa nō
sūt ꝓꝑa alicui sexto sensui.q; non sentiunt p accīs ab
aliis sꝰib⁹:sic ꝓbat ẽt ista:d:inter tū:q; illa rō q̄dāmō
erat sillocª:ħ aūt est iductia.ꝓbat cni ħ p iductionē q⁹
sꝰibilia coīa nō sentiunt p accīs.duo ḡ fac.q; ꝓ⁹ diſti
guit q̄t modis sentit aliqd p accīs.2⁹ iducit illos mo
dos oñdēs q⁹ nllo illoꝝ modoꝝ sꝰibilia coīa p accīs
sētiri pūt.2ª ibi. Coiuz aūt. Dicit ḡ.sic eni erit ḋ sꝰibilib⁹
coib⁹ si sentirent p accīs:sic nūc visu sentim⁹ dulce.ħ
aūt est qm̄ existim⁹ hītes sensū amboꝝ.vz tam albi q̄z

dulcis q̄.i.pp qđ cū coīciderit i eodē sb̄o albū ⁊ dulce
ul'alī⁹ colo⁹ cū dulci cogīscimus dulce visu per accīs.
si vo nō coīcidat dulce cum colore nequaq̄ utiq; visu
cogīscemus dulce.g̃ vno mō est sensibile p accīs: sicut
dulce sentim⁹ visu:sed aut alio mō sup.p̄m accīs sen-
tiebam⁹ ut cleonis filiū.nō q; cleonis filī⁹ est:sz qm̄ al
bus.nā huic aūt.i.albo accidit cleonis filī⁹ eē. ¶ Mo-
tādū aūt q; al'r vi esse p accīs dulce ⁊ al'r filī⁹ cleonis.
nā dulce nō sentīt a visu per accīs:q; tū sentīt ab alio
sb̄u p se:ut a gustu:sed filī⁹ cleonis nō vi a visu p accīs
q; a nullo pticulari sb̄u sentīt p se. ¶ Motādū ēt q; ac-
cidit albo inq̄stū vi: q; sit filī⁹ cleonis:q; nō vi albū in
eo q; filī⁹ cleonis:sed in eo q; colo⁹. ⁊ Deide cū dicit.

¶ Eoiuz aūt hēmus tā sensū cōem nō p̄m
accīs. Nō igīt est,pp̄us. Neq̄q̄ eni utiq;
sentirem⁹. Sz aut sic sīc dcm̄ est: Cleonis
filiū nos vidē:adiuicē eni pp̄a p̄m accīs
sentiūt sb̄us:nō p̄m q; ipsi sūt:nō p̄m q; vn⁹
sit fiat sb̄us in codē. Ut colera qdē amara
⁊ rubicūda. Non eni alteri⁹ sensus dicere
q; ambo vnū:ppter qđ ⁊ decipit. Qđ si sit
rubicūdū colerā opinatur esse.

¶ Probat sbibilia coīa nō sentiri p accīs ⁊ nō eē aliquē
pp̄riū sb̄uz eoz̄ iducēdo in modos p accīs q̄s distīxe
rat dicēs:q; coiuz aūt sbibiliū iā hēmus cōem sb̄uz nō
p̄m accīs sentit illa sbibilia coīa.dīr aūt sbibilia coīa
sentīri a cōi sb̄u nō p accīs.q; sentiunt a plīb⁹ sensib⁹
nō p accīs sed p se.⁊ q; sic est.nō igīt est sb̄us pp̄us eo
rū nec ppea opz ponē spāle sensū.neq̄q̄ eni utiq; sen-
tirem⁹ ea his sensib⁹ p se:sed aut sīc dcm̄ est sentirem⁹
ea sup.sīc p̄tigit nos vidē cleonis filiū:aut sīc sb̄us sen
tiūt sbibilia pp̄a adiuicē p̄m accīs ⁊ nō p̄m q; ipsi sūt:
sz p̄m q; vnus sb̄us sup.sentit sbibile alteri⁹:cuz sit fiat
sb̄us illi⁹ sbibīl' i eodē cū alio:ut coīa qdē amara ⁊ ru
bicūda est.⁊ ibdit.nō eni est alteri⁹ sb̄us dicē.i.cogīscē
q; ambo vnū.i.q; rubicūdū ⁊ amaz̄ vniunt in vnum.
nīl's eni sb̄us pticularis iudicat p se de ambob⁹ his.vz
de rubicūdo ⁊ amaro q̄ p̄tigūt eē i vno ⁊ eodē:ut in co
lera:⁊ q; nīl's sb̄us pticularis iudicat de his ābob⁹ p se:
h̄ est cā pp qđ decipit sb̄us mīltotiēs:q; si sit rubicūdū
colerā opinat eē.tūc g̃ supplēda ē rō.q; si sbibilia coīa
nō pcipiunt p accīs:sīc dulce a visu:nec sīc cleonis fi-
lī⁹:cū isti sint modi p accīs:ex iductione pz h⁹ sbibilia
nō sentīri p accīs ab his sbib⁹:sz si nō sentiūt p accīs
ab his sbib⁹ nullo mō sūt pp̄a alicui alī⁹ sensui.nullo g̃
mō p̄ter sbibilia coīa opz nos dare sextū sensuz:nec ēt
pp pp̄a.g̃ nullo mō est dādus sext⁹ sb̄us.sūt g̃ tm̄ qnq;
sb̄us:⁊ nō plēs:ut in p̄n⁰ dicebat. ¶ Motā[m] āt q; sb̄us
adiuicē sentiūt sbibilia pp̄a qñ coīcidūt adiuicē in eo
dē:ut amaz̄ qđ est pp̄riū obm gustui:qđ pcipit a visu:
q; p̄tigit h̄ qđ est sensibile gustus coīcidē in eodē cum
rubicūdo qđ est obm visus.p̄tigit eni idē sb̄m ut eādē
colerā eē rubeā ⁊ amarā.qñ g̃ h̄ p̄tigit visus nō p̄m q;
visus.i.nō p se iudicabit de amaro:sed iudicabit de eo
per accīs inq̄stū est p̄tūctū rubeo. ⁊ Deide cum dicit.

c.135 ¶ Ingret āt aliqs cui⁹ cā plēs hēm⁹ sb̄us.
Sz ⁊ ñ solū vnū:aut q̄ten⁹ mi⁹ lateāt p̄ña
⁊ coīa:ut mot⁹ ⁊ magnitudo:⁊ nūer⁹. Si
eni cēt visus solus:⁊ īpe albi laterēt utiq;
magis:⁊ viderent eē idē coīa pp id qđ p̄se-
quunt se adiuicē sīt color ⁊ magnitudo.
Nūc āt qm̄ i aliq̄ sbibili coīa sūt:mānifestuz
facit qđ aliud q̄ddā:vnūqđq; ipoz est.

¶ Soluit q̄zdā qōnē q̄ posset queri circa p̄tacta. iducit
aūt h̄ qđ inultipl'r.nā qdā hāc qōnē sic introducūt:dīt
eni q; phs vult h̄ reddē cāz ul'vult soluē hāc qōnē:q̄re
nos hēmus pl'es sb̄us ⁊ nō hēmus vnū tīn sensuz:sz sz
superficial'r videat h̄ in l'a sonare tīn eē mētē phi est sic i-
ducē ptē ista.dicam⁹ g̃ cū Cōmētatore q; phs nō vult
ingrē:q̄re hēmus pl'es sb̄us ⁊ nō vnū tīn:sz vult querē
q̄re h̄ oba ut magnitudo figura ⁊ cetera talia pcipiunt
plīb⁹ sbib⁹ ⁊ nō pcipiunt vno tīn dicēs:ingret āt alīq;
cui⁹cā hēmus pl'es sb̄us sup.pcipientes magnitudinē ⁊
motū ⁊ figurā ⁊ talia cetera:sed nō hēmus solū vnuz
sensū q; pcipiat ea.⁊ rndet dicēs.q; aut p̄tingit q̄tenus
min⁹ lateāt hec oba que sunt p̄ña ad obiecta pp̄ria: ⁊
que sūt coīa ut mot⁹ ⁊ magnitudo ⁊ nūs.nam si esset
solus visus qui peciperet ista oba ⁊ ipe visus esset albi
laterēt utiq; magis:q; crederemus ea esse obiecta p:o
pria visus: ideo sbdit q; viderentur oīa talia oba esse
idem ppter id qđ sequerent se adiuicē simul color ⁊
magnitudo. nam q; p̄m hanc ypothesim non ab alio
sb̄u pcipentur magnitudo q̄z color nō possemus bñ di-
stīguē iter magnitudinē ⁊ colorē:sed crederem⁹ ea esse
idē:⁊ crederem⁹ q; magnitudo esset pp̄riū ⁊ p̄ncipale
obm visus sīc ⁊ color.nunc aūt qm̄ in altero sbibili re-
periunt h̄ sbibilia:q̄ coīa sunt.h̄ manifestū facit q; alīd
qdē est vnū qđq; ipoz.ut alīd est magnitudo.⁊ alīd co
lor.⁊ al'r cōparat ad visuz magnitudo ⁊ al'r color.

q Uoniā aūt sentimus qđ videm⁹:⁊ audimus:nccē est aut visū sentire:
qz videt:aut altero. Si aūt altero:
aut ipso crit quo videt aut altero:sed idez
erit visus:⁊ subiecti coloris. Quare aut
duo eiusdem erunt aut idem eiusdem. c.136

¶ Dostq̄z phs pbauit sufficiētiā sensuū. In pte ista iue-
stigata sufficiētia sensuū pticulariū vult iuestigare nāz
sb̄us coīs. ¶ Ad cui⁹ euī[dē] sciēdū q; sb̄us coīs cogīscit
oīa oba oiuz pticulariū sb̄uū. h̄nt eni se pticulares sb̄us
respcū sb̄u coīs.ut infra oñdet sīc circūferētia. sb̄us vo
coīs se hz q̄si cētrū.igīt sīc oēs linee pcedētes a circūfe
rētia termiant i cētrū:sic oēs imutatiōes facte i pticla
rib⁹ sbib⁹teriant in sb̄uz cōez.⁊ p oēs imutatiōes illas
imutari hēt sensus coīs.⁊ q; sb̄us sentit illa a qb⁹ imu
tat ex q; oia h̄ oba exteriora imutādo exteriores sb̄us
imutāt sensuz cōez:segt q; coīs sb̄us iudicare possit de
oib⁹ his obīs exteriorib⁹.⁊ ēt de oib⁹ imutationib⁹ fa
ctis exteriorib⁹ sbib⁹.nā si h̄ oba exteriora imutāt sen
sū cōez imutādo sb̄us pticulares oz ipas imutationes
pticulariū sensuū pcipi a cōi sensu.duo g̃ pōt coīs sen-
sus q; directe ⁊ p se non p̄nt sb̄us pticulares.nā si coīs
sb̄us pcipit imutatiōes sensuū pticulariū cogīscet acti-
ones eoz̄:ut cogīscet ipaz visionē ipaz auditionē:⁊ ēt
alias actiōes alioz̄ pticulariū sensuū. nā si ex h̄ fit vi-
sio:q; visus imutat a visibili:⁊ auditio q; audit⁹ imu-
tat a sonabili q; cogīscit imutationez visus a visibili:⁊
audit⁹ a sonabili cogīscit visionē ⁊ auditionē:⁊ q; cog̃
scit imutatiōes fcās in oib⁹ sbib⁹ cogīscit actiōes oiuz
sensuū.⁊ q; h̄ cogīscit sb̄us coīs:ut est p hīta patefactū
bñ dcm̄ est q; vna excellētia quā hz coīs sb̄us sup̄ pti-
culares est q; pcipit p̄pas actiōes eoz̄ q̄s ipsi pticula-
res sb̄us directe ⁊ p se pcipe nō p̄nt.utz̄ aūt eas pcipi-
ant aliq̄ mō:in qōnib⁹ appebit. Rursus q; coīs sb̄us p
cipit oba oiuz pticulariū sensuū cogīscit eoz̄ dīā. sīc g̃
p visū possum⁹ cogīscē albū a nigro:q; p visū pcipim⁹
albū ⁊ nigrū:sic p sensū cōez pcipe possum⁹ quō differ
rat albū a dulci:ul'quō differat sonus ab odore:q; oia h̄
p sensū cōez cogīscē possum⁹. erit itaq; hec scda excellē
tia quaz hēt coīs sensus sup̄ pticulares:q; pticulares
sensus non p̄nt pcipere nisi dīas eiusdem obī:ut visus

diaz albi ⁊ nigri. gustus amari ⁊ dulcis. sed cois sbus cognoscit diias pluriū oboz: ut nō solū pcipit quō differat albū a nigro: sz ēt quō differat color a sapore. dnp̄ g possum⁹ inuestigare sensū cōez. p° ex eo q pcipit actiones sensuū pticulariū. 2° ex eo q cognoscit diiam oboz. possem⁹ g sic diuidē ptē istū: q pbs p° inuestigat sensum cōem ex eo q cognoscimus actiones sensuū pticulariū. 2° ex eo q cognoscimus diiaz oboz ibi. Vnusquisq; qdē igit sbus. Iuerū qz ipsi sbus pticulares ut patebit aliq̄ mō pcipiūt actiones suas: nō tc possumus pcipe ⁊ inuestigare nām sbus cois ex actionib⁹ sensuū pticulariū sic ex diia oboz. igit qz dubiū est utrū sbus pticulares sentiāt se sentire: ⁊ utrū pcipiāt actiones suas: iō possum⁹ sic diuidē ptē istā dicēdo: q pbs p° ingrit an sbus pticulares pcipiāt actiones suas ⁊ sentiāt se sentire. 2° qz ex actionib⁹ pticulariū sensuū forte nō plene inotescit nobis nā sbs cois. Premissa hac cōne ⁊ soluta inuestigat pleni° nām cois sbus ex diia oboz ibi. vnusquisq; qdē igit sbus. Circa p^m duo facit: qz p°. pponit hāc cōnē utrū sbus pticulares sentiāt se sentire: ⁊ obūcit ad utrā q̄ ptē. 2° soluit cōnē. ppositā ibi. manifestū igit qm̄. Circa p^m duo facit. qz p° obūcit ad ptē hāc q sbus pticulares sentiāt se sentire. 2° obūcit ad p̄riā ibi. Vdet at dubitationē. p^a in duas ꝑs q duplr̄ ꝓbat q sbus pticulares sentiūt actiones suas ul̄ sentiunt se sentire ibi. Ampli⁹ aūt. Dicit g. qm̄ aūt sentim⁹ qd̄ videm⁹. i. sentim⁹ ⁊ pcipim⁹ nos vidē: ⁊ sentim⁹ qd̄ audim⁹. i. pcipim⁹ nos audire: necesse est aut visu sentire qz videt aut altero. nā si videm⁹ nos vidē ul̄ eodē sensu sine eodē visu q̄ videm⁹ videbim⁹ nos vidē: ita q ille idē sbus qui videt obz videbit ⁊ actionē suā: ⁊ videbit se vidē: uel b̄ erit altero sbu. si aūt altero. i. diū so: aut nō erit altero simplr̄: aut erit altero simplr̄: iō sb̄dit q si erit altero aut erit ipo qd̄ videt qz nō erit ibi alteritas simplr̄. aut erit altero. i. erit ibi alteritas simplr̄. ꝑmissa g̃ qōne ꝓbat q ille idē sbus q sentit: sentit se sentire dicēs: q idē sbus erit visus ⁊ sb̄i coloris. i. ille idē sbus q videt uel q pcipit visionē videbit ⁊ colorez: q̄re aut duo sbus erūt eiusdē obti: qd̄ est ipossibile: aut idē sbus erit eiusdē. i. erit suiipsi⁹ ⁊ sentiet se sentire. Notādū ät q cū ex hoc fiat visio: qz visus imutaf a colore: nō pōt ee q aligs sbus iudicet de actiōe visus ul̄ iudicet de ipsa visiōe: ⁊ tn̄ nō iudicet de colore: cū visio fiat p imutationē factā a colore. iō pbs accipit hāc ꝓpōnem q̄si notā: q ille idē sbus q est visus. i. q pcipit visionē: ille idē sit ibi coloris ⁊ pcipiat ēt colorē. Motā^m ēt q b̄ supposito q sbus q̄ videm⁹ nos vidē ul̄ q̄ videm⁹ visionē videam⁹ ⁊ colorē: arguit sic pbs. aut eodē sbu videm⁹: ⁊ videm⁹ nos vidē: aut alio. ⁊ fi alio aut nō alio simplr̄: sed q̄dāmō ipo eodē. aut alio simplr̄: sed si simplr̄ sit ali⁹ sbus q̄ videmus: ⁊ q̄ videmus nos videre: tūc erūt duo sensus eiusdē sb̄i: ut eiusdē coloris: ⁊ ita pcipiemus colorē duplicī sensu. vz sensu q̄ videmus: ⁊ sensu q̄ videmus nos vidē: ⁊ qz ipossibile est esse duos sbus eiusdē sb̄i: nō erit alius sensus q̄ videm⁹: ⁊ q̄ videmus nos vidē: sed idem sensus erit eiusdē. i. erit suiipsius. qz idem sensus videbit ⁊ videbit se videre.

Dubitaret forte aligs: q̄re sit ipossibile eē duos sensus eiusdē obi. Dōm q ut supra dicebaf potētie distinguunt per actus: ⁊ act⁹ per oba. ubi ergo erit idem obm erit ⁊ idem actus. ⁊ p cōs eadem potētia sensitiua: ⁊ idem sensus.

Alterius forte dubitaret aligs. utrū aliq̄ mō possint eē duo sbus eiusdē obti. siue eiusdē coloris. Dz q hi duo sbus ul̄ sunt oino alii ⁊ diūsi: ita q nec vnus est ali⁹: nec vnus est ordiat⁹ ad aliū. ⁊ tūc ipo^le est duos talcs eē eiusdē obi. sz si hi duo sbus sic se hnt q vnus ordiaf ad aliū. tūc sic sbus se hz ad sensū, sic ⁊ obm se hēbit ad obm: q̄re sic vnus illoz sensuū est sb̄ alio: sic obm h⁹¹ sbus erit sb̄ obo alterius. ide est g̃ q qz sbus pticulares sunt sb̄ sbu cōi: obm cuiuslibet sbus pticularis erit sb̄ obo sbus cois. nā obm sbus cois ꝓtinet oba oiuz sensuuz pticulariū. nā gcgd cognoscūt oēs sbus pticlares cognoscit sbus cois. ⁊ adhuc ampli⁹: qz cognoscit actiōes sensuū pticulariuz ⁊ diiam oboz. illud g̃ qd̄ est ꝓpriū obz vni⁹ sbus p se nō pcipif ab alio sensu nisi illi duo sbus sic se hzent: q vnus eēt sb̄ alio: ⁊ vnus eēt ad aliū ordinat⁹. ⁊ qz sic se hnt visus ⁊ sbus cois: nō ualet si visu pcipimus colorē: ⁊ per sensuz cōem nō pcipiamus colorē. ex b̄ g̃ patē pōt q̄ lz p visuz videam⁹: tn̄ per sensuz cōm videm⁹ nos vidē: q sbus cois aliquā identitatē hēt cū q̄libet sensu particulari inq̄ntū q̄libet sensus pticularis ordinaf ad ipm. iō signāter pbs cū quesiuit utrū videm⁹ ⁊ videm⁹ nos vidē eodē sbu aut alio sb̄iūxit: ⁊ si alio aut ipo. i. aut non alio p oēm modū: aut alio p oēm modū: inuēs q ipo^le est q sensus q̄ videm⁹ nos vidē sit per oēz modū alius ⁊ nullā vnitatem hēat ad sensum quo videmus. nam sensus quo videmus ut visus ⁊ sensus q̄ videmus nos videre ut sensus cois non sunt oino separati: sed hnt aliquā vnitatē ⁊ aliquā ꝓiunctionē adinuicem: qz vnus est ad alium ordinatus. Deinde cum dicit.

Ampli⁹ aūt si ⁊ alter sit visus sensus: aut in infinitū ꝓcedat: aut aligs ipe suiipsi⁹ erit iudex: quare in ꝑmo hoc faciēdum est.

Adducit sc̄am rōnē quō codē sensu videamus ⁊ videamus nos vidē dicēs. ampli⁹ aūt ⁊ si alter sit sensus visus. i. sensus q̄ pcipimus visionē: ⁊ q̄ sentimus nos sentire. tunc queram de illo alio. vtruz sentiat se sentire: aut ergo in infinituz ꝓcedet. aut erit aligs sbus ipse suiipsi⁹ iudex. i. erit aligs sbus q sentiat se sentire: ⁊ qz q̄tiēscūq; itur in infinitū stādū est i ꝑmis. iō segf: q̄re in p° hoc est faciēdū. i. in ꝑn°: ⁊ stati debem⁹ hoc cōcedē q idem sit sensus qui sentiat ⁊ qui sentiat se sentire.

Dubitaret forte aligs quō iretur in infinitū si alius sensus sentiret ⁊ ali⁹ eēt q̄ sentiremus nos sentire: ⁊ quō stādū sit in ꝑmis q̄ idez sensus sentiat ⁊ sentiat se sentire. Dōm q supponimus mō ad p̄sens sensus pticulares nō pcipe actiones suas directe ⁊ per se: sed h⁹¹ actiones directe ⁊ per se sentit sensus cois: ut per visuz nos videmus: ⁊ per sensuz cōem videmus nos vidē. Doc viso dicamus q sensus cois est aliquo mō idem cū quolibet sensu pticulari: ⁊ est aliquo mō diuersus. nā ut ꝓiungit se huic sensui particulari. vbi gra. ut ꝓiungit se visui. est aliquo mō idem cum visu. ul̄ qō idē est ut imutaf a visu ꝓiungit se aliq̄ mō visui: ⁊ est quodāmō idez cum visu: semp enim ex agēte ⁊ patiēte fit aliquo mō vnū: qz agētis ⁊ patiētis est vnus actus: ⁊ mouētis moti vna motio est: sed ut sensus cois mouef ab auditu nō ꝓiūgit se visui nec est idem cuz visu: sed magis ꝓiungit se auditui: ⁊ est q̄dā mō idem cum auditu. fatuū itaq; eēt dicere q nos videremus nos videre per sensuz cōem ut cōiūgit se auditui: uel q nos audiremus nos audire per illū sensuz ut ꝓiūgit se visui. sensus itaq; cois nō indicat de actione vnius sensus ut ꝓiungit se alij sensui: sed ut ꝓiungit eidē sensui: ⁊ ut mouef ab eodē sensu. ut enim ꝓiungit visui: ⁊ ut mouef a visu: pcipit visionē: ut ꝓiungit audi tui ⁊ ut mouef ab auditu pcipit auditionē: ⁊ sic de ceteris sensib⁹. igit si per sensū cōem ut est quodāmō idē visui: videmus nos videre: pro tāto nec est q eodē visu videmus ⁊ videmus nos vidē: qz videmus p visuz ⁊ videmus nos vidē p sensuz cōem ut ꝓiūgit eidem visui: ⁊ ut est q̄dāmō idē cū visu. vnus g̃ ⁊ idē sbus facit q viveamus: ⁊ q videam⁹ nos videre: alr̄ tn̄ ⁊ alr̄: qz per visuz nos videmus inq̄ntū imutaf ab obo exteriori: sed per visuz videmus nos videre ut imutat sensuz

cõem. est enim hic ordo q̃ sensus pticularis imutat ab obo exteriori ut visus imutat a colore ⁊ audit⁹ a sono sensus vo pticularis imutat⁹ ab obo exteriori imutat sensum cõem: q̃re sensus pticularis imutat ⁊ imutat: qz imutat ab obo: ⁊ imutat sensuz cõem: ⁊ ꝑm hec duo ad duo debuit nobis qlibet pticularis sensus. nã ut pticularis sensus imutat ab exteriori obo sentimus: sz ut imutat sensum cõem sentimus nos sentire. igr quo dãmõ p eũdẽ sensuz sentimus ⁊ sentimus nos sentire: alr tñ ⁊ alr: ut oñsuz est. per illũ enĩ eũdẽ vsuz per quẽ videmus ut imutat a visibili: p illũ eũdẽ videmus nos vidẽ ut imutat sensum cõem. si g̃ dicerem⁹ q̃ p visum imutatũ ab exteriori obo videm⁹: ⁊ nõ p illũ eũdẽ visum imutantẽ sensuz cõem videm⁹ nos vidẽ: sed oz q̃ fit ali⁹ sensus imutãs cõez sensuz p quẽ dicamus nos vidẽ: pari rõne erit ali⁹ sensus imutãs cõem sensum p quẽ pcipiam⁹ actionẽ illi⁹ alteri⁹ sensus. uel igr est abire in ifinitũ: ul'stãdũ est in ꝑmis. ut dicam⁹ q̃ p illum eũdẽ visuz p quẽ videm⁹ ut imutat ab obo exteriori: p illũ eũdẽ videm⁹ nos vidẽ ut imutat sensuz cõem: nõ g̃ negat plus q̃ aliq̃ mõ sensus p quẽ videm⁹ sit aliq̃ mõ ali⁹ a sensu p quẽ videm⁹ nos vidẽ. qz si p eũdẽ visum videm⁹ ⁊ videm⁹ nos vidẽ: attñ ipe visus est aliq̃ mõ alius a seipo ut debuit nobis ad hoc ⁊ ad illud. nam ut imutat ab obo exteriori videm⁹ per ipz: sed ut imutat ultimũ sensitñ siue sensuz cõem videmus nos videre.

¶ Rursus si hec duo. vz vidẽ ⁊ vidẽ nos vidẽ non uolumus referre solũ ad sensuz pticularẽ: sed altez horũ uolum⁹ referre ad sensum cõem ut dicam⁹ q̃ per sensũ pticularẽ ut imutat ab obo videm⁹: sed p sensuz cõem ut imutat a sensu pticulari videm⁹ nos vidẽ: tunc planũ est q̃ p aliũ sensũ videm⁹ ⁊ videm⁹ nos vidẽ. semp g̃ sensus p quẽ videm⁹ est aliq̃ mõ ali⁹ a sensu p quẽ videm⁹ nos vidẽ. nõ tñ ẽ p oẽm modũ ali⁹. nã sꝰ pticularis ut p ipm videm⁹. put imutat ab obo exteriori nõ est p oẽz modũ ali⁹ a seipo: ut p ipz videm⁹ put imutat sensũ cõez. sic ẽt sꝰ cois put p ipz videm⁹ nos vidẽ: nõ est p oẽm modũ ali⁹ a sꝰ pticulari: nt a visu p quez videm⁹. nã nũq̃z p sensuz cõem videm⁹ nos videre: nisi put ꝙiũgit se visui: ⁊ put est idẽ aliquo mõ cum visu.

Alterius forte dubitaret aliqs. qz ea que dcã sunt nũc videnꝫ ꝺicẽ sup̃ dcis. naz nũc dcm̃ est q̃ p eũdẽ sensuz visus videm⁹ ⁊ videmus nos vidẽ. supi⁹ tñ dicebat sꝰ pticulares in se ⁊ directe nõ pcipe actiões suas. ¶ Dõm q̃ h̃ duo sibiinuicẽ nõ ꝺicũt. nã si p eũdẽ sensũ visus videm⁹ ⁊ videmus nos vidẽ: hoc tñ est alr ⁊ alr. qz p sensũ visus videmus ut imutat ab obo. p eũdẽ vo sensũ videm⁹ nos vidẽ ut imutat sensũ cõem. ul'p sensũ visus videm⁹ ut h⁹ⁱ sꝰ cois ꝙsideret i se. sed p eũdẽ sensũ videm⁹ nos vidẽ. put sensus cois vnit se illi. ⁊ ut est aliq̃ mõ idẽ cũ illo. igr cuz sensus pticularis: ut est aliqd in se: ⁊ ut imutat ab obo sic hẽat iudicare. ⁊ sic ptineat iudiciũ ad ipm. put vo imutat sensuz cõem: ⁊ put sensus cois vnit se illi: ⁊ ut est aliquo mõ idem cũ illo: sic nõ iudicet. nec hoc mõ directe ptineat iudiciũ ad ipm pticularẽ sensũ: sed magis ptineat ad sensũ cõem: qui pot dici ultimũ sensitñ eo q̃ sit termin⁹ oiuz pticulariũ sensuũ: nõ ualet si per sensum pticularẽ sentimus nos sentire mõ quo dictũ est q̃ hⁿ⁹ sensus actionẽ suã directe ⁊ i se possit cognoscere: utrũ aũt possit eam cognoscere aliquo modo in sequentibus apparebit. ⁊ Deinde cum dicit.

¶ Hẽt ãt dubitationẽ. si eni visu sẽtire vidẽ ẽ: vi ãt color: aut hñs hũc: si videbit aliqs q̃d est vidẽs: ⁊ colorẽ hẽbit ꝑmũ vidẽs.

¶ Obijcit ad ptẽ ꝓriã oñdẽs q̃ nõ eodẽ sensu sentimus ⁊ sentimus nos sentire. nec eodẽ visu videm⁹ ⁊ videmus nos vidẽ dicẽs. q̃ id q̃d dcm̃ est q̃ eodẽ visu videmus ⁊ videm⁹ nos vidẽ: hẽt dubitationẽ. qz sentire visu idẽ est q̃ vidẽ. vi aũt color aut hñs hũc. i. colorez igr si videbit aliqs q̃d est ⁊ vidẽs. i. si videbit se vidẽ ul'si videbit visionẽ suã. ⁊ ꝑmũ vidẽs. i. organũ visus in q̃ p⁹ ⁊ ꝓncipalr fũdat visus ul' ipa visio: hẽbit colorẽ sup. q̃d ẽ icõueniẽs. ¶ Notã⁹ ãt q̃ si visus videret se vidẽ: videret ipaz visionẽ. ⁊ qz nihil vi nisi q̃d hz colorẽ: ul' q̃d ẽ coloratũ: tẽ ipz organũ visus ul' ipa visio hẽt colorẽ ul' eẽt colorata: q̃d est icõueniẽs. ⁊ D. c. d.

¶ Manifestũ est igr: qñ non est ꝓprio visu sentire. Et nãq̃ cũ nõ videm⁹ visu discernim⁹: ⁊ tenebras ⁊ lumẽ: sed nõ similr.

¶ Soluit ad q̃nẽ ꝓpositã. ⁊ qz aliq̃ mõ p eũdẽ visuz videm⁹ ⁊ videm⁹ nos vidẽ. ⁊ p eũdẽ sensũ sentim⁹ ⁊ sentim⁹ nos sentire: ut ẽ aliq̃ mõ patefactũ p tã dicta: ⁊ p dicẽda clari⁹ patefiet. iõ nõ soluit rõnes h̃ ꝓbãtes. sed soluit rõnẽ hãc ultimã oñdẽtẽ q̃ nõ eodẽ visu q̃ videmus: videm⁹ nos vidẽ. ¶ Ad cui⁹ euidẽtiã sciẽdũ q̃ i rõne illa duo supponebant: q̃z ꝑm erat q̃ nõ vi nisi coloratũ. 2m vo erat q̃ visio nõ est colorata. iõ ꝛcludebatur q̃ p visũ nõ possum⁹ videre nos vidẽ: nec videre visionẽ. iu soluẽdo g̃ hãc rõnẽ duo facit: qz ꝑ⁹ soluit eã falsificãdo suppõnẽ ꝑmã oñdẽs q̃ nõ q̃cqd vi est coloratũ. 2⁹ soluit eã falsificãdo suppõnẽ scdaz. oñdẽs q̃ ipa visio est q̃dãmõ colorata: cui⁹ oppositũ supponebat i arguẽdo. 2ª ibi[Ampli⁹ aũt.]Dicit g̃. manifestũ igr q̃ nõ est visu sentire vnũ tñ. i. sentire tñ vno mõ. ⁊ nãq̃ cũ nõ videm⁹ visu discernim⁹ tenebras ⁊ cũ videmus visu discernim⁹ lumẽ: sed nõ silr. qz nõ eodẽ mo visu discernim⁹ tenebras ⁊ lumẽ. falsa est g̃ suppõ ꝑma. q̃ q̃cqd videm⁹ est coloratũ ul' lucidũ. possum⁹ enĩz visu cog̃scẽ tenebrã: q̃uis nõ sit colorata. vz lucida. g̃ non oz q̃ p visũ nõ videam⁹ nos vidẽ nec videam⁹ visionẽ dato q̃ ipa visio nec eẽt colorata nec lucida: q̃ztũ ẽ g̃ ex vi arguẽdi: ut pz nõ ꝛcludebat argm. ⁊ Deide cũ. d.

¶ Ampli⁹ aũt ⁊ videꝫ tanq̃ coloratũ est.

¶ Soluit ad rõnẽ ꝓtã falsificãdo suppõnẽ scdaz. supponebat eni ibi. visionẽ nõ esse coloratã. Duo g̃ facit. qz ꝑ⁹ ait hoc eẽ falsum. 2⁹ ꝓbat qđ dixerat ibi[Sensitiuũ enim.]Dicit g̃. ampli⁹ aũt ⁊ videꝫ. i. organuz visus uel ipa visio tanq̃ q̃d coloratũ est: cui⁹ supple ꝓriũ supponebat in ꝓfata rõne. ⁊ Deinde cum dicit.

¶ Sẽsitñ eni susceptñ est sꝰibilis sine mã vnũq̃q̃z: vñ ⁊ abeũtib⁹ sensibilib⁹ insunt sensus fantasie quibus sentiunt.

¶ Probat q̃d dixerat: ⁊ duo facit hz q̃ dupl'r ꝓbat ipaz visionẽ ul' ipm organũ visus q̃dãmõ coloratũ eẽ. 2ª ibi[Sẽsibilis aũt.]Cõtinuet aũt sic. bñ dico q̃ ipz organũ visus est q̃dãmõ q̃d coloratũ. qz sẽsitiuũ. i. organũ sensus vnũq̃q̃ est susceptiuũ spẽi sensibilis sine mã. vñ abeũtib⁹ sensibilib⁹ insunt aialib⁹ sensus ⁊ fantasie: q̃b⁹ sentiũt: q̃d supple eẽ nõ posset: nisi qz vnũq̃q̃ organũ sensus recipit silitudinẽ ⁊ spẽm sensibiliũ: nt organũ audit⁹ recipit silitudinẽ ⁊ spẽm soni. organuz vo visus silitudinẽ ⁊ spẽm coloris: sed q̃cqd recipit spẽm ⁊ silitudinẽ coloris est quodãmõ q̃d coloratuz. g̃ ipsa visio uel ipm organũ visus est sine ipe sensus visus est quodãmodo coloratũ: quod probare uolebamus.

Ensibilis aũt act⁹ ⁊ sensus idez est s ⁊ vnus. Esse aũt ipoz nõ idẽ. Dico aũt ut sonus ꝑm actũ: ⁊ auditus ꝑm actũ. Est eni auditũ hñtia nõ audire: ⁊ hñs sonũ nõ semp sonat. Enz aũt opet possibile audire: ⁊ sonet possibile sonare;

tūc ſm actū audit⁹ ſimul fit: ⁊ ſm actū ſonus. Quoꝝ dicet utiqꝫ aliqs hoc qdē auditionē eſſe: hoc uerum ſonationem.

¶ Poſtqꝫ phs ꝓbauit p vnā rōnē ipm viſuꝫ ul' ipm organū viſus qdāmō coloratū eē: in pte iſta ut dicebat: ꝓbat hoc idē alia via ſiue per aliā rōnēꝫ. circa qō duo facit. qz ꝓ⁰ facit qō dcm eſt. 2⁰ ex his qūē dixerat ſoluit qōnes q̄ſdā de qb⁹ fuit antiqt⁹ dubitatū ibi. Qm̄ aūt vn⁹ qdē. ¶ Ad euidētiā aūt ꝓ⁰ ptis ſciēdū q ide ē act⁹ ſenſibilis ⁊ ſ̄bus. ⁊ q idez eſt act⁹ actiui ⁊ paſſiui: ⁊ oīno mouētis ⁊ moti. nā ſi ignis agit in ſtupā: ⁊ ſtupam calefaciat: nō alia calefactione ignis calefacit ⁊ ſtupa calefit. ſz illa eadē calefactiōe ꝓ quā calefacit ignis calefit ⁊ ſtupa. eadē eſt ḡ calefactio que eſt actio ignis ⁊ paſſio ſtupe. differt tn̄ ſm eē ⁊ rōnē. qz ls ſit eadē calefactio que eſt actio ⁊ paſſio: nō tn̄ ſm eādē rōnē eſt ꝑ ⁊ illud: ſed eſt actio ut eſt ab agēte igne ⁊ eſt paſſio ut recipit in ſtupa que patit. declarata eſt ḡ hec ꝓpō ꝑ⁹ q idez act⁹ agētis ⁊ patiētis: ls nō ſm eādē rōnē. Rurſus ſciendū eſt q actio ⁊ paſſio nō ſūt in agēte: ſed in patiente. calefactio enī que eſt actio ignis ⁊ paſſio ſtupe non eſt in igne calefaciēte: ſz eſt in ſtupa calefacta. Ex his aūt duab⁹ ꝓpoſitionib⁹ ꝑz q ipe ſ̄bus viſus debet dici qdāmō coloratus. ⁊ q ipm organū viſus cū actu patit a colore debet dici qdāmō coloratū. nā ſi idem eſt act⁹ actiui ⁊ paſſiui cū color agat in ſenſū viſus ul' in organuꝫ viſus. idē erit act⁹ coloris agētis ⁊ ſ̄bus patientis. ḡ ſi color agit imꝑmēdo ſilitudinē ſuā ⁊ colorādo: ipa coloratio q̄ eſt act⁹ coloris erit ēt ⁊ act⁹ ⁊ pfectio ſenſus ut ꝑz ꝓpoſitionē ꝑmā. ¶ Rurſus ꝓ ꝓpoſitionē ſcdaz qz act⁹ agētis ⁊ patiētis nō eſt in agēte: ſed in patiēte; coloratio nō erit in colore agēte: ſed magis erit in ipo ſ̄bo ⁊ in ipo organo qō patit a colore. ſed ubicūqꝫ eſt coloratio illud colorat ⁊ eſt qd coloratū. ḡ ipe ſ̄bus viſus colorat a colore: ul' ipm organū viſus colorat a colore: ⁊ eſt qd coloratū. duo ḡ facit ſm q hec rō fūdat i duab⁹ propoſitionib⁹. nā ꝓ⁰ ponit propoſitionē ꝑmā. vz q idē eſt actus ſ̄bilis ⁊ ſ̄bus. ⁊ oīno actiui ⁊ paſſiui. 2⁰ deteriat propoſitionē ſcdaz: vz q hi⁹ act⁹ q pōt dici actio ⁊ paſſio ſm aliā ⁊ aliā rōnē nō eſt in agēte: ſed in paſſo: ſic mot⁹ ꝓ ſe nō eſt in mouēte: ſed in moto. 2ª ibi. Si igit eſt motus ⁊ actio. ¶ Dicit ḡ ſ̄bilis aūt ⁊ ſ̄bus eſt idē ⁊ vnū ſm rē: ſed eē ipoꝝ nō eſt idē. qz differt ꝑz rōnē. dico aūt ut ſonus ſm actū ⁊ audit⁹ ſm actū. nā idē eſt act⁹ ſoni actu imutātis auditū: ⁊ audit⁹ actu imutati a ſono, ⁊ dic ꝑz actū: qz eſt. i. ꝙtigit hūtia auditū nō audire. i. non imutari a ſono: ſed cū opet. i. cū actu audit poſſ eſt audire. i. q̄ pōt audire. ⁊ ſonat poſſ ſonare: tūc ſm actū auditus: ⁊ ſm actū ſon⁹ fit fil': q̄ꝝ utiqꝫ aliqs ꝑ q dicit eē auditionē: ut ſe tenet ex pte audit⁹. ꝑ vo ſonationē ut ſe tenet ex pte ſoni. ¶ Notādū aūt q qñ ſon⁹ pōt imutare auditū ⁊ non imutat actu: ⁊ audit⁹ pōt imutari a ſono: nō tn̄ imutat actu: nō reſultat tūc aliqs vn⁹ act⁹ ex ſ̄bili ⁊ ſ̄bus. qz nihil ipimit in ſ̄bu: ex q̄ nō actu imutat ſ̄bus nec actu imutat ſ̄bile: ⁊ iō ſignāter logit phs de auditu ſm actū. ⁊ de ſono actu imutāte auditū. ¶ Notādū ēt q ls ſit eadē impſſio quā ſ̄bile agit ⁊ quā ſ̄bus recipit: illa tn̄ impſſio dit ſm rōnē: pp quā dīa eſt diūſis noib⁹ noianda ut eſt ab agēte: ⁊ ut ſuſcipit in paſſo: ⁊ maxie ſi habuerim⁹ noīa ad hec ipoſita. qz aliq̄n nō hēmus noīa ad hec ipoſita. ut patebit in ſequēti ꝓticula. ide eſt ḡ q ls ſit eadē impſſio quam facit ſonus: ⁊ quā recipit audit⁹. illa tn̄ impſſio differt ſm rōnēꝫ: qz ut eſt a ſono dī ſonatio. ut recipit in organo auditus dicitur auditio. ¶ Deinde cum dicit.

139 ¶ Si igit eſt mot⁹ ⁊ actio ⁊ paſſio in eo qō agit: neꝯ eſt ⁊ ſonū ⁊ auditū: q ſm actuꝫ i eo qō eſt ſm potētiā eē. Actiui enī ⁊ moti ui act⁹ in patiēte fit: vñ nō neꝯ eſt mouēs moueri. Sonatiui qdē igr̄ act⁹ aut ſon⁹ ſonatio ē. Auditiui āt: aut audit⁹ auditio eſt. Duplr enī audit⁹ ⁊ duplr ſon⁹. ¶ Eadē āt rō ē ⁊ i aliꝭ ſ̄bib⁹: ⁊ ſ̄bilib⁹. ſic enī actio ⁊ paſſio i patiēte: ⁊ nō in agēte: ſic ſ̄bilis act⁹ ⁊ ſ̄bitui in ſ̄bituo eſt. Sz in qbuſdā qdē ⁊ noiatū ē: ut ſōatio ⁊ auditio: i qbuſdā aūt nō noiatū eſt: ꝑ altero: viſio enī dī viſus act⁹. Que vo ē coloris nō noiatū eſt. Et guſtatiui guſt⁹ ē: hūoris āt nō noiatū ē

c.140

¶ Declarat ꝓpoſitionē ſcdaz. vz q hec actio q̄ eſt ſ̄bilis ⁊ ſenſus nō eſt in ſ̄bili agēte: ſed magis eſt in ſ̄bu patiēte: qz actio ⁊ paſſio: ⁊ oīno mot⁹ nō ſūt in agēte: ſed in eo qō patit. iō ait: ſi igit eſt mot⁹ ⁊ actio ⁊ paſſio in eo qō agit. i. in eo qō patit: neꝯ eſt ⁊ ſonū ⁊ auditū q eſt ſm actū eē in eo qō eſt ſm poam. i. eē in organo qō cōpat ad obm tanqꝫ poa ad actū: ⁊ tanqꝫ paſſiuū ad actiuū. q aūt act⁹ ſ̄bilis ſit in ſ̄bu ꝑz. qz act⁹ actiui ⁊ motiui i patiēte fit. vñ nō eſt neꝯ mouēs moueri. qz mot⁹ ꝓ ſe loquēdo nō eſt in mouēte ſed in moto. addit āt q act⁹ qdē ſonatiui eſt ſon⁹ aut ſonatio: auditiui āt ē auditio aut audit⁹. ⁊ ſeqt̄ q duplr enī dī audit⁹: ⁊ duplr ſon⁹: vz ſm actū: ⁊ ſm potētiā. ⁊ addit q eadē rō eſt in aliꝭ ſ̄bib⁹ ⁊ ſ̄bilib⁹: qz ſic actio ⁊ paſſio ſūt i patiēte ⁊ nō in agēte: ſic act⁹ ſ̄bilis ⁊ ſ̄bitui eſt in ſ̄bituo tanqꝫ i patiēte. ſed in qbuſdā qdē noiatū eſt ut ſonatio ⁊ auditio. in qbuſdā aūt nō noiatū eſt ut rūqꝫ ſed alterū: qz viſio dī act⁹ viſus: q̄ vo eſt coloris nō noiatū eſt: ⁊ guſtatiui act⁹ eſt guſtus. hūoris aūt. i. ſaporis nō noiatū eſt: cūc ḡ ſappleda eſt rō: q ſi idē eſt act⁹ ſ̄bilis ⁊ ſ̄bus: ut dicebat ꝓpoſitio ꝑ⁹. ⁊ ille act⁹ eſt in ipo ſ̄bu ſiue in ipo ſ̄bituo tanqꝫ in patiēte: ut dicit hec ꝓpō 2ª: act⁹ coloris q pōt dici coloratio erit ipſi⁹ ſ̄bus viſus ul' ipſi⁹ organi viſus: ⁊ erit in ipo ſ̄bu ul' in ipo organo. ⁊ qz ubicūqꝫ eſt iſte act⁹ q eſt coloratio pōt dici q illud colorat: ſic ubi cūqꝫ eſt calefactio pōt dici q illō calefiat: bñ dcm ē q ipe ſ̄bus viſus ul' ipm organū q̄dāmō colorat: ⁊ q̄dāmō eſt qd coloratū. ¶ Notādū aūt q diſtinguit ⁊ ait q duplr dī audit⁹: ⁊ duplr ſon⁹. vz ſm actū ⁊ ſm potētiā: qz ut dicebat q cū dī q idē eſt act⁹ ſ̄bilis ⁊ ſenſus itelligēdū eſt de ſ̄bili actu imutāte: ⁊ de ſ̄bu actu imutato: nō aūt de imutāte ul' de imutato ſm potētiā. ¶ Notādū ēt q ut dicebat lz ſit idē act⁹ ſ̄bilis ⁊ ſ̄bs qz eadē eſt impſſio quā ſon⁹ facit: ⁊ quā audit⁹ recipit differt tn̄ ſm rōnē. ⁊ pp iſtā dīā ſm rōnē ſortiri pōt illa impſſio diūſa noīa: ſed aliq̄ illa noīa ſūt ambo impoſita. aliq̄ vo eſt ipoſitū vnū ⁊ nō alterū. nā ipreſſio q̄ fit i auditu hēt utrūqꝫ nomē ipoſitū. qz ut eſt a corpe ſonāte dī ſonatio ut recipit in auditu dī auditio. ſz impreſſio q̄ fit a colore ut recipit i viſu dī viſio: ſz ut eſt a colore apō grecos forte nō eſt qd noiatū. poſſum⁹ tn̄ eā noiare coloratiōnē: ſic ēt impſſio q̄ eſt a ſapore: ut recipit i guſtu dī guſtatio: ſz ut illa ipreſſio ē a ſapore forte apō grecos ē inoiata. pōt tn̄ noiari ſaporatio. ¶ D. c. d:

c.141

¶ Qm̄ āt vn⁹ qdē ē act⁹ ſ̄bilis ⁊ ſ̄bitui: eē āt alterū eſt neꝯ eſt: eſt igit ſil' corrūpi ⁊ ſaluari: ſic dcm eſt auditū ⁊ ſonū ⁊ hūorē: igit ⁊ guſtū: ⁊ alia ſil'r. Dicta aūt ſm potētiā nō neꝯ eſt. ¶ Sz pores phi ꝑ nō bñ dicebāt

c.142

nihil opinātes neqꝫ albū: neqꝫ nigrū eē ſi

ne visu:neq; hũorẽ sine gustu. Aũ sic qdẽ dicebãt recte:sic ãt nõ recte. Duplr dicto sensu ⁊ sensibili:his quidẽ ſm potẽtiã:illis vo ſm actum. De his quidẽ accidit qõ dictum est:sed in alteris non accidit: sed illi simplr dicebãt:de dictis nõ simplr.

¶ Ex his q̃ dixerat soluit qõnes q̃dã. de gb⁹ fuerat anti quit⁹ dubitatũ. circa qõ duo facit. fz q̃ tales duas qõnes soluit ibi. Si aũt simphonia. Dicit ḡ. qm̃ autez vnus qdẽ est act⁹ ſibilis ⁊ ſbus. sed eẽ est altez: qr fz rõnẽ differt: neẽe est sil corrũpi ⁊ saluari: sic dcm̃ est auditũ ⁊ sonũ ⁊ hũorẽ. igit ⁊ gustũ ⁊ alia silr. fz h̃ itelligẽ dũ est de dictis ſm actũ qr dicta ſm po⁸ nõ neẽe est ea sil saluari ⁊ corrũpi: sed ꝓres phi h̃ nõ bñ dicebãt nihil opinates neq; albũ neq; nigrũ sine visu eẽ: neq; humorẽ. i. saporẽ sine gustu. qr sic qdẽ. i. vno mõ dicebãt recte. sic aũt. i. alio mõ nõ recte. qr duplr dicto sensu ⁊ duplr qdẽ dictis ſbilib⁹: his qdẽ ſm po⁸ illis vo fz actũ. de his qdẽ. i. de dictis ſm actũ accidit qõ dictuz est. sed in alteris. i. in dictis ſm po⁸ nõ accidit: sed illi i. ꝓres phi simplr dicebãt de dictis non simplr.

Dubitaret forte aliqs. qr vi falsuz eẽ q̃ ſbilia sint dicta ſm actũ ⁊ ſm po⁸ nã ut infra patebit. in 3° ꝉ⁹. nos idigem⁹ ꝓponẽ itellectuz agentẽ. qr itelligibilia a nob sũt itelligibilia in po⁸ ⁊ sunt itelligibilia in actu p lumẽ itellꝰ agẽtis: in cui⁹ vtute fantasmata mouẽt intellm po¹ᶜ³. sed ſbilia sunt actu talia. ió nõ idigem⁹ ponẽ sensũ agẽtẽ. male ḡ dcm̃ est ſbilia eẽ po⁸ talia. ¶ Dom̃ q̃ nõ est itẽtio phi dicere q̃ albũ nõ fit actu albũ: ẽt si nõ pcipiat a visu: ⁊ q̃ calm̃ nõ fit actu calm̃: ẽt si nõ pcipiat a tactu. nec est itẽtio phi q̃ obis ſbilib⁹ aliq̃ actualitas ꝓferat p sensum: sic aliq̃ actualitas ꝓfert obis itelligibilib⁹ per lumẽ itellus agẽtis. ista ḡ actualitas ⁊ potẽtialitas non est itelligẽda de obis sensibilib⁹ in se: sed itelligẽda est ꝓut imutãt ſbus. nã lz albũ semp sit albũ actu: non tñ semp actu imutat visũ. vult ergo dicẽ q̃ ſbilia aliq̃n actu imutãt sensuz. aliq̃n vo nõ actu imutãt: sed pñt imutare. sic ⁊ sensus aliq̃ actu imutant a sensibilib⁹. aliq̃ vo nõ actu imutant: sed possunt imutari.

Alterius forte dubitaret aliqs. quõ ſbuz ⁊ ſbile in actu sunt sil: in po⁸ vo nõ opz

¶ Dom̃ q̃ ut pz p qõnẽ pmissaz hic ſbile in actu appellat qñ actu imutat sensũ: ⁊ ſbus in actu qñ actu imutat a ſbili. itellecto ḡ qõ di p nomẽ ꝓpõ phi nulla hẽt calũniã. nã nõ est itelligibile q̃ ſbus actu imutetur: ⁊ tñ nõ fit ſbile q̃ actu imutet. sic ẽt stare nõ põt q̃ sit ſbile actu imutãs sensum: ⁊ tñ nõ sit ſbus actu imutat⁹ a ſbili. ḡ in actu sil sunt: sed in po⁸ nõ opz sil eẽ. nã nõ opz si iuxt ordẽ lune est ignis q̃ possit imutare tactũ: q̃ ibi possit eẽ tact⁹: qui possit imutari ab igne. sed si eẽt uera positio q̃rũda antiq̃ q̃ uez eẽt in apparẽdo: ⁊ q̃ ſbus h̃iet vtutẽ disciplinẽ: ita q̃ aliq̃d intantũ eẽt tale inq̃tũ tale appet sensui ita q̃ nõ eẽt aliquid dulce: nisi inq̃tũ sentiret a gustu: nec calm̃ nisi inq̃tuz sentiret a tactu: tũc nusq̃ eẽt calm̃: nisi ibi eẽt tactus sentiens. nõ eẽt ergo sensibile potẽs imutare sensum: ut non esset calidum potens inmutare tactũ: nisi ibi adesset tact⁹ potẽs imutari a calo: pp qõ ſm hanc ꝓpothesim nõ solũ ſbile i actu nõ sepat a ſbu: sz ẽt nec ſbile in po⁸. uez qr hcc est oino ridiculosa positio: q̃ ſbilia acciplãt eẽ a sensib⁹: ⁊ q̃ nõ sint talia nisi inq̃tũ sentiunt a sensib⁹: nõ est simplr ꝓcedẽdũ q̃ ſbile ⁊ sẽ sus sil sint ⁊ nõ sint. sed est distiguẽdũ q̃ ſbile ⁊ ſbus sumpta in actu sic se hñt: ut dcm̃ est: sumpta vo in potentia non oportet sic se habere. philosophi vo: qr non distinguebantur: sed simpliciter in hac materia loquebantur peccabant. Deinde cum dicit.

¶ Si aũt simphonia uox quedam est: uox aũt ⁊ auditus est sicut vnũ: ⁊ est sicut non vnum: aut idem. ꝓpõ aũt est simphonia: necesse est ⁊ auditũ rõnẽ quãdã esse. c.143

¶ Soluit qõnẽ altã q̃re excellẽtia ſbiliũ corrũpit ſbuz circa qd duo facit. qr ꝓ° ꝓmittit q̃ idẽ est act⁹ ſbilis ⁊ ſbus. 2° ex hꝫ ꝛcludit q̃ excellẽtia ſbiliũ corrumpit sensũ ibi. Et pp id corrũpit. Dicit ḡ. si aũt simphonia est q̃dã uox. uox aũt ⁊ audit⁹ est sic vnũ ⁊ idẽ: ⁊ est nõ sic vnũ ⁊ idẽ. qr act⁹ ſbilis ⁊ ſbus est sic vn⁹ ⁊ idẽ ſm rẽ: nõ aũt ſm rõnẽ. ⁊ ſbdit q̃ ꝓportio aũt est simphonia. ⁊ qr sic est neẽe est ⁊ audituz eẽ q̃dã rõnem. i. q̃dã ꝓportionẽ. ¶ Notãdũ aũt q̃ simphonia est uox q̃dã sic hꝫ est aial q̃dã. nã simphonia est q̃si q̃daz spes uocis. nã nõ ois uox est simphonia: sed uox aliq̃: ⁊ uox q̃dã simphonia est: ut uox illa que est ꝛsona ⁊ ꝓportionata simphonia q̃dã põt dici. ¶ Notãdũ aũt q̃ si idẽ est act⁹ ſbilis ⁊ ſbus: idez erit act⁹ uocis ⁊ audit⁹: ita q̃ eadẽ est impſsio quã uox facit: ⁊ quã audit⁹ suscipit nõ ḡ põt eẽ q̃ sit ꝓportio in uoce: ⁊ non sit ꝓportio in ſbu. si ḡ uox ipa est q̃dã simphonia: ⁊ q̃dã ꝓportio. ḡ ⁊ ipe audit⁹ ꝓportio q̃dã erit. ¶ Notãdũ ẽt q̃ nõ ois uox di audibilis. nã nimis magnus son⁹ ⁊ nimis magna uox: ⁊ nimis puus son⁹ ⁊ nimis pua uox: ut pz p hita nõ sũt qd audibile. ⁊ qr nõ ois uox est audibilis: sed q̃dã ⁊ illã q̃dã uocẽ quã dicim⁹ audibilẽ: qr oz eẽ cõmẽsuratã ⁊ ꝓportionatã: cũ idẽ sit act⁹ ſbilis ⁊ sẽ sus ſm rẽ: hꝫ nõ sit idẽ ſm rõnẽ: necesse est ipm sensum esse quãdã rõnẽ. i. quãdã ꝓportionẽ ⁊ quãdam cõmẽsurationem. Deinde cum dicit.

¶ Et pp id corrũpit vnũqõq; excellẽs acutũ: ⁊ graue auditũ: ⁊ in hũoribꝰ gustũ: ⁊ in coloribꝰ visum fortiter fulgidũ ⁊ opacuz: ⁊ in olfatu fortis odor: ⁊ dulcis ⁊ amarus tanq̃ rõ q̃dã sit sensus. Aũ delectabilia q̃ dez sunt duz oñr sincera ⁊ mixta entia ad rõnẽ ut acutũ: aut dulce aut salitũ. Delectabilia enĩ tũc: oino aũt qõ mixtũ est simphonia: magis q̃ acutũ: ⁊ ḡue. Tact⁹ aũt calefactibile: ⁊ est frigefactibile: hꝫ ſbus rõ est: excellẽtia aũt ꝛtristãt: aut corrumpũt.

¶ Ex his que dixerat ꝛcludit q̃ excellẽtia ſbiliũ corrũpit sensũ dicẽs: ⁊ pp id supple q̃ ſbs q̃dã ꝓportio: vnũ qõq; excellẽs acutũ ⁊ graue corrũpit auditũ: ⁊ in humoribꝰ. i. in saporibꝰ excellẽtia corrũpit gustũ: ⁊ in coloribꝰ fortiter fulgidũ ⁊ fortiter opacuz. i. fortiter obscurũ corrũpit visũ: ⁊ in olfatu odor fortis ut odor dulcis ⁊ odor amar⁹ si sit fortis corrũpit olfatũ tanq̃ sensus sit q̃dã rõ. i. q̃dã ꝓportio. ꝓportio aũt corrũpit in excellẽtijs ⁊ rebuat in medijs. vñ ⁊ delectabilia qdem sunt sincera ⁊ mixta entia ad rõnẽ. i. ad ꝓportionẽ. qñ enĩ ea que sũt sincera. i. pura ⁊ extrema si miscent ⁊ reducant ad ꝓportionẽ fiũt magis delectabilia sensui ut acutũ aut dulce. aut salitũ delectabilia: tũc supple sũt qñ sũt mixta ⁊ redacta ad mediũ. ió ſbdit. oino ãt qõ mixtũ est sup. est qd delectabile: ⁊ simphonia magis est qd delectabile auditui q̃ acutũ ⁊ graue: ⁊ calefactibile ⁊ frigefactibile. si misceant ⁊ reducant ad medium erunt delectationes tactus. sed hec omnia sic se habẽt. qr sensus est quedã ratio. i. quedã ꝓportio. excellentie aũt sensibiliũ ꝛtristãt aut corrũpũt sensũ: ⁊ sensus ꝛtristant aut corrumpũtur per excellentias sensibiliũm.

Dubitaret forte aliqs.utruz ſbus pticulares directe percipiãt actiones ſuas. ¶Dom q triplici via uenari poſſum⁹ſbus pticulares directe ⁊ in ſe actiões ſuas nõ pcipe.p⁹ via ſumit ex eo q ſbus eſt vtus mãlis.2ª ex eo q eſt extẽſa extẽſione oz gani.3ª ex eo q eſt vtus paſſiua.p⁹ via ſic pz.qz ois vt⁹ mãlis eſt impſſa mãe ⁊ eſt alligata mãe:q̃re nõ eſt liba: tõ nõ põt ſe ſup̃ ſeipã3 quertẽ.vtus eni mãlis nõ hẽt eẽ in ſe:ſz in alio.⁊ qz modus agẽdi oz ſeq modũ eẽndi:ſi cut vtus mãlis nõ hẽt eẽ in ſe/ſed in alio:ita directe nõ hẽt actionẽ q̃ termiet ad ſe:ſed ad alĩd:ut oculus videt alia ⁊ nõ ſe:⁊ olfat⁹odorat alia ⁊ nõ ſe.q̃re cuz actiões ſenſuũ ſint in ipſis ſbib⁹eẽ nõ poſſet q ſbus pcipet actionẽ ſuã niſi libẽ ſe poſſet quertẽ ſup̃ ſe:⁊ niſi hẽt actionẽ q̃ termiaret ad ip̃m ul ad ea q̃ ſunt in ip̃o: qõ vtuti mãli directe:ut oñſuz eſt nõ põt cõpetẽ.1ª via ad oñdẽ dũ ẽ idẽ ſumit ex eo q ſbus eſt vtus extẽſa.ná ut pbat in ppõnib⁹ pcli nullũ extẽſuz eſt ad ſe querſiuũ.nam ſi extẽſuz ad ſe quertit opz q totũ quertat ad totũ.qz ſi vna pz querteret ad aliã nõ eẽt ibi querſio ad ſe:ſed ad alĩd.ſed ſi totũ quertit ad totũ q̃libet ps q̃tit ad q̃libet ptẽ.ſed ſi q̃libet ps ad aliã quertat nõ erit ibi diſtãtia ptiũ.ſcd ſi ptes nõ erũt diſtates illõ nõ erit gd extẽ ſuz.dicẽ g extẽſuz eẽ ad ſe querſiuũ eſt dicẽ extẽſuz nõ eẽ extẽſuz.hec eni vi eẽ via ꝓcli i li° de eſtatiõe theo°ª. ubi pbat q ad ſe querſiuũ opz eẽ ico:poreũ ⁊ iextẽſũ. 3ª via ſumit ex eo q ſbus eſt vtus paſſiua:⁊ ſentire eſt qõdã pati.ná ſi ſentire eſt qõdã pati:ſic ſbus nõ patit a ſe:ſed ab alio:ita directe nõ ſentit ſe nec ea q̃ ſũt in ſe ſed ſentit alia ⁊ ea q̃ ſunt in alio.ná ſi itell⁹ eſt aliq̃ mõ vtus paſſiua:non tñ eſt ſic paſſiua ſic ſbus:qz in ſbu eſt aliq̃ mõ uera paſſio cũ excellẽtia ſbibiliũ cozrũpat ſenſuz:nõ ãt eſt hẽ in itellu.qz excellẽs itelligibile nõ cozrũpit itell⁹.Rurſus itell⁹ eſt vtus imãlis:pp qõ aliq̃ mõ eſt liber ⁊ eſt ſup̃ ſe querſiuus qõ ſenſui nõ cõpetit.

Alterius forte dubitaret aliqs.utrũ ſbus pticulares aliq̃ mõ pcipiãt ſe ſentire.ul ut ⁊ p pticulares ſbus poſſim⁹ pcipe aliq̃ mõ nos ſenſire. ¶Dom q ſi ſbus nõ pcipet niſi ea qb⁹ patit:tũc cũ ſbus:ut dcm̃ eſt nõ patiat a ſe:ſed ab alio:nõ poſſet pcipere ſe:nec ea q̃ ſunt in ſe:ſed ſolũ pcipet alia ⁊ q̃ ſunt in alio.attñ hec ꝓpõ.ſbus nõ pcipit niſi ea a qb⁹ patit. nõ eſt ſine diſtictiõe ꝓcedẽda.ná cũ ſentire ſit qõdã pati/planũ eſt q directe ⁊ in ſe ſbus nõ pcipit niſi a qbus patit idirecte:tñ poſſum⁹ pcipe ſbu q̃ nihil in ſenſũ faciũt:ut viſu nõ ſolũ pcipim⁹ lumẽ aut colorẽ:ſed ẽt tenebrã:⁊ auditu nõ ſolũ pcipim⁹ ſonũ:ſed ẽt ſilẽtiũ.cõſtat aũt q ſilẽtiũ nihil facit in auditu:ſed cũ nulluz ſonũ audim⁹ dicim⁹ nos pcipe ſilẽtiũ.nõ g̃ pcipit ſilẽtiũ p ſe:ſed p ſonũ.g̃ ſonus eſt iudex ſui ⁊ ſilẽtij:ſic rectum eſt iudex ſui ⁊ oblíq.alr tñ ⁊ alr:qz ſon⁹ eſt iudex ſui p pũtiã:cũ aligd opat in ſbu:ſz eſt iudex ſilẽtij p abſentiã cũ nihil opat i ſbu.eodẽ mõ ⁊ tenebra a viſu pcipit nõ in ſe nec directe:ſed cũ lumẽ nõ videm⁹.itaq; ſic nõ in ſe nec directe poſſum⁹ p viſũ pcipe tenebrã:⁊ p auditũ ſilẽtiũ:ſic aliq̃ mõ:ſz nõ in ſe nec directe:poſſumus pcipe p ſbus pticulares actiões eoꝝ.ná cũ p viſũ aliqũ videam⁹ viſibile:aliqũ vo nõ:ſz ipaz viſionẽ factã i viſu p ſe ⁊ directe nõ poſſum⁹ pcipe:attũ eoip̃o q p ip̃m iudicare poſſum⁹:qũ aligd videm⁹:⁊ qũ nihil videm⁹ poſſum⁹ p ſenſũ iudicare:qũ imutat a ſbibili. ⁊ qũ nõ imutat.g̃ ipaz imutationẽ ⁊ ipaz actionẽ ſbs poſſum⁹ aliq̃ mõ pcipe:ſz nõ in ſe ⁊ directe.itell⁹ g̃ in hẽ a ſenſu differt.qz ſz itell⁹ p obm coĝſcat actũ.coĝſcẽdo tamẽ actũ p obm:qz eſt vt⁹ imãlis quertit ſe ſup̃ ſe:⁊ de ipſa actiõe iudicat ẽm q eſt aligd in ſe.ita q p talẽ querſionẽ ipa actio efficit q̃dãmõ obm itell⁹:nunq̃z tũ actio ſbibilis efficit obm ſbus.qz nunq̃z ſbus quertit ſe ſup̃ ſe:nec nunq̃z põt pcipe actionẽ ſuã ut ẽ aligd. i ſeip̃o: ſed qz poſſum⁹ p viſũ pcipe q nihil videm⁹ poſſum⁹ p viſuz pcipe q aligd videm⁹.⁊ ſic poſſum⁹ p ſenſũ coĝſcẽ qõ nõ imutat a ſbibili:ſic poſſum⁹ p ſenſũ coĝſcere qõ imutat a ſbibili.q̃ztũ g̃ ad aligd ſilẽ eſt de viſu ,put pcipit tenebrã:⁊ de qlibet ſbu pticulari ,put pcipit pr uationem ſui ſenſibilis.⁊ prout percipit ſuam immutationem ul ſuam actionẽ.ná ſic viſus nõ pcipit tenebrã:nec aliqs ſbus pticularis pcipit ꝓpriationẽ obi ſui i ſe ⁊ directe.ſed idirecte ſic p nullũ ſenſũ pticularẽ poſſumus pcipe ſuam imutationem uel ſuam actionez in ſe ⁊ directe:ſed indirecte.

Alterius forte dubitaret aliqs.utrũ aliqs ſenſus pcipiat imutatiões ul actiones ſenſuũ pticulariũ in ſe ⁊ directe. ¶Doz q ut pz p hãbita.qz ſbus eſt vtus paſſiua:⁊ ſentire eſt qõdã pati ſenſus directe ⁊ in ſe nõ pcipit niſi illõ a q̃ patit.⁊ illõ a q̃ imutat.querẽ g̃ ut ⁊ ſit aliqs ſbus q directe cognoſcat actiões ⁊ imutatões factas i ſbib⁹ pticularib⁹.eſt quere utrũ ſit aliqs ſbus q patiat ⁊ imutet ab imutatiõe fcã in pticularib⁹ ſbib⁹.⁊ qz hi°eſt cois ſbus.iõ cois ſẽ ſus directe pcipit imutatiões fcãs in pticularib⁹ ſbib⁹ ⁊ qz ex hẽ ſbus videt.qz imutat ab exteriori obo q põt pcipe imutationẽ factã in viſu:põt pcipe ipaz viſionez ⁊ ipaz actionẽ viſus:⁊ q põt pcipe imutatiões factas in oib⁹ ſbib⁹ põt pcipe actiões oiuz ſenſuũ . ⁊ qz hẽ põt ſbus cois.iõ ipe directe ⁊ in ſe pcipit actiões oiuz pticulariũ ſenſuũ.debem⁹ eni ſic imagiari q ſi radij ſolares iciderẽt in aquã ⁊ a ſplẽdore in aq̃ gñaret ſplẽdor in pariete:poſtea a ſplẽdore in pariete fieret ſplẽdor in oculo ſi paries ſentiret nõ pcipet directe ſplẽdorẽ fcm̃ in ſeip̃o: ſed fcm̃ i aq̃.qz nõ imutaret neq; pateret a ſe ip̃o fcõ ſplẽdido:ſed imutaret ⁊ pateret ab aq̃ ſplẽdente:oculus tñ directe pcipet ſplẽdorẽ fcm̃ in pariete.qz imutaret ⁊ pateret a pariete ſplẽdido.ſic qz ſbibilia exteriora imutãt ſbus pticulares.ſbus vo pticulares imutati imutãt ſenſuz cõez:ſbus cois directe pcipit immutatiões fcãs in ſenſib⁹ pticularib⁹: a qb⁹ imutatur ⁊ patit:⁊ ſenſus pticulares directe pcipiunt oba exteriora a quibus imutantur ⁊ patiuntur.

Alterius forte dubitaret aliqs quõ p lrã3 ſuperius additã ſoluat qõ ꝓpoſita.vz an ſbus ſentiãt ſe ſentire. ¶Dom q ut pz p hãta actionez alic⁹ ſbus pticularis:utputa actionẽ viſus ſiue viſionẽ pcipim⁹ directe ⁊ idirecte.directe qdẽ p ſenſũ cõez.idirecte vo p ip̃m viſũ ſiue p ip̃m ſenſũ pticularẽ.ná ipſe viſus pcipit actionẽ ſuã qõdãmõ:ſic pcipit tenebraz.⁊ dico qõdãmõ:qz ſz nõ ſit ibi plena ſilitudo:eſt tñ ibi ſilẽ q̃ztũ ad hẽ:qz ſic viſus nõ pcipit tenebrã in ſe ⁊ directe ita nec actionẽ ſuã in ſe ⁊ directe põt pcipe.ſed ſenſus cois pcipit eã in ſe ⁊ directe.eſt eni ibi hic hi⁹ ꝓceſſus: ut pz p hãta.qz paries colorat⁹ colorat viſũ . viſus aũt colorat⁹ ⁊ imutat⁹ a pariete qdãmõ colorat ⁊ imutat ſenſũ cõez.g̃ qz viſio eſt qdãmõ colorata ⁊ imutat ſenſuz cõem:ſbus cois põt directe viſionẽ pcipe:ẽm hoc g̃ dant due ſoliones in lra.q̃rũ vna eſt q viſu nõ ſolũ diſcernim⁹ lumẽ:ſed ẽt tenebrã.⁊ hec ſolio debuit prout ſbus pticulares coĝſcũt actiões ſuas idirecte ſic viſu coĝſcit tenebra.alia ſolio eſt q viſio eſt qdãmõ colorata.⁊ hẽ debuit ,put ſbus cois directe coĝſcit hi⁹ actiõez ⁊ imutationẽ.ná iõ ſbus cois directe coĝſcit eã.qz viſus colorat⁹ ⁊ imutat⁹ a plete:ut dcm̃ eſt qdãmõ colorat ⁊ imutat ſbuz cõez.Lũ g̃ q̃rit p qd pcipim⁹ actiões ſbuũ pticlariũ:ut p qd videm⁹ nos vidẽ ⁊ audim⁹ nos audire.dici doz q hẽ coĝſcim⁹ p ip̃os ſbus pticlares idirecte.⁊ ad hẽ debuit ſolio pª.⁊ ẽt hẽ idẽ coĝſcimus p ip̃z ſenſum cõem directe.⁊ ad hoc deſeruit ſolio ſcda.

Vſquiſq; qdẽ igit ſbus ſubiectiue ſenſibile eſt:q eſt in ſenſitiuo inq̃tũ c.144

ſſitiuũ:⁊ diſcernit ſubi ſſibilis dũas:ut albũ qdē ⁊ nigrũ viſus:dulce vo ⁊ amaruꝫ guſtus:ſilr aũt ſe hũt hoc ⁊ in alijs.

¶ Poſtqꝫ pbs ingſiuit quō pcipim⁹ actionē ſenſuũ pticulariũ:ex qua ingſitiõe aliq̄ mō pōt nob innoteſcē nā ſſs coīs.in pte iſta plen⁹ iueſtigat nāꝫ hᵇ ſſus ex dīa oboꝝ. ¶ Ad cui⁹ eui⁽ᵃᵐ⁾ ſciēdū ꝙ aliquā dīā oboruꝫ pñt pcipe ſſus pticulares:aliquā vo nō pñt.nā dīa illa que nō excedit genus ꝓpriꝫ obt ut dīa albi ⁊ nigri que nō excedit gen⁹ coloris pōt pcipi a viſu.dīa amari ⁊ dulcis q̄ nō excedit gen⁹ ſaporis pōt pcipi a guſtu: ſed dīa albi ⁊ dulcis q̄ excedit obm cuiuſlibet ſenſus pticularis a nullo tali ſenſu pōt cogſci.ſic ēt dīā diū ſoꝝ oboꝝ pticulariū nullus ſſus pticularis pōt pcipe duo ḡ facit.qꝫ ꝑ⁰ ꝓponit dīā illā quā pñt ſſus pticulares pcipe.2⁰ ex dīa quā nō pñt pcipe iueſtigat nām ſſus coīs ibi. ¶ Qm̄ aũt ⁊ albũ. Dicit ḡ ꝙ vnuſqſq; qdē igit ſſus ḡ eſt in ſſitiuo.i.in ꝓpo organo inq̄ꝫtũ eſt ſſitiuũ.i.inq̄ꝫtũ eſt hᵗ⁹.vnuſqſq; qdē igit talis ſſus eſt ſbi.i.obi ſſibilis.reſpicit eni vnuſqſq; talis ſſs aliqd ꝓpriũ obm ſſibile:⁊ diſcernit dīā illi⁹ ſſibilis ſbi.i. obi ut viſus qdē diſcernit albũ ⁊ nigrũ.guſtus vo dulce ⁊ amaꝝ.ſilr aũt ß ſe hēt ⁊ in alijs.qꝫ vnuſqſq; ſſus exñs in ſuo organo pcipit dīas ſui ꝓpriꝫ obi. ¶ Motādū aũt ꝙ ſſus dī eē in ſſitiuo ſine in organo inq̄ꝫtuꝫ eſt ſſitiuũ.qꝫ ipm ſſitiũũ.i.ipm orga⁽ᵐ⁾ē ꝓpriũ ſſs ſbꝫ

Dubitaret forte aliqs.qꝫ vi falſuꝫ cē ꝙ vnuſ qſqꝫ ſſus pcipiat dīas ſui ꝓpriꝫ ſbi.qꝫ uel accipit hic ſbm pro organo in q̄ eſt ſſus:ſiue ꝑ obo.ſi aũt accipiat ꝑ organo:tūc nec eſt ꝙ ipſꝫ orga nū eſt ſbm ſſus:tū nō eſt nec ꝙ ſſus pcipiat dīas ꝑ ꝓpriꝫ organi.nā ſi ſſus nō pōt iudicare de ſſibili poſito ſup ipm:multo mīn⁹ poterit iudicare de ipo organo in q̄ exiſtit.nā ꝓrimi⁹ eſt organū ſenſui q̄ eſſet ſſibile poſitū ſup ipm. Ampli⁹ hāc eādē rōnē poſſum⁹ exꝑſſi⁹ declarare.nā ſſus nihil pcipit ſine medio:de eo aũt qd immediate ꝓiūgit ſenſui ſſus directe iudicare nō pōt.cū ḡ mā immediate ꝓiūgat ſoie:⁊ qdlibet ſbm ſue pfectiõi qꝫ ſemp potētia immediate ꝓiūgit actui:organū in q̄ fū dat ſſus tanḡꝫ ꝑa pfectio in ꝓpo ſuſceptibili directe a ſēu pcipi nō poterit.nō ḡ pōt intelligi qd dcm̄ ē de,organo:ut dicat pcipe ſpus dīas ꝓpriꝫ ſbi.qꝫ pcipiat dīas ꝓpriꝫ organi. ¶ Rurſus nō pōt ß intelligi de obo ut dicat ſpus pcipe dīas ꝓpriꝫ ſbi.qꝫ pcipiat dīas ꝓpriꝫ obi.qꝫ lꝫ tales dīas pcipiat:tū ipm obm ut vī nō pōt dici ſbm ſpus:imo magis cō ſpus dꝫ dici ſbm obi. naꝫ ſemp patiēs ſbiciť agēti nō eq̄.ḡre cū obꝫ agat i ſpuꝫ: nō eq̄:magis ſenſus ſbiciť obo q̄ eq̄. ¶ Odꝫ ꝙ ß ibꝫ accipiť ꝑ obo.dī eni ſenſus pcipe dīas ꝓpriꝫ ſbi.qꝫ p cipit dīas ꝓpriꝫ obi.dī aũt ꝓpriũ obm hīe rōnem ſbi pp duo.ꝑ⁰ pp actionē ipſi⁹ ſenſus.2⁰ pp modū recipiē di ei⁹.ꝑ³ via ſic pꝫ.nā ſenſus cū ß ꝙ patiť ab obo:⁊ p hoc ꝙ imutaťab eo:hēt iudicare de ipo.ḡ aliquo mō plus dicit ſentire obm q̄ patī ⁊ imutari ab ipo.naꝫ ⁊ aer patiť ⁊ imutaťab odore.nō tū dī odorē ſentire.qꝫ nō hēt iudicare de ipo.⁊ qꝫ ſp ea q̄ ſpectāt ad iudiciuꝫ alic⁹ dīr eē ſba illi⁹ ipm obm dī cē ſbm ſenſus inq̄ꝫtum de ipo obo ſenſus iudicat.ſiē ḡ eſt ſbm in ſcia illud circa qd vſať ꝓſideratio ⁊ indicium ſcie:ſic ipm obm pōt q̄dāmō dici ſbm ei⁹.qꝫ circa ipm vſať ꝓſideratio ⁊ iudiciū ipſi⁹ ſenſus.poſſet ēt adhuc adduci 2ª via ex pte modi recipiēdi.nā cū forma hēat eē in obo magis mā liter.in ſenſu vo magis ſpualr.qꝫ hūtia eē magis māle q̄dāmō ſbiciunť hūtib⁹ eē magis ſpuale:dī obm eſſe ſbm ſpus.qꝫ foꝛa ⁊ ſpēs ut eſt in obo:hēt eē melius q̄ꝫ in ſenſu.ꝑ³ tū via magis eſt ad ꝓpoſitū. Ad vo obiecte baſ:qꝫ patiēs ſbiciť agēti.pꝫ ꝙ ſentire plus dicit q̄ꝫ pa ti ul imutari ab obo.nā ſentire ultra hᵗ⁹ imutationeꝫ ipoꝛtat iudiciū qd hēt ſenſus de re ſenſibili rōne cuiuꝫ ipſꝫ obm q̄dāmō dici pōt ſbm:ut ꝓhīta eſt manifeſtū. ex ß ḡ pꝫ ꝙ organū eſt ſbm ſenſus:⁊ ēt obꝫ eſt q̄dāmō ſbm ſpus.tū alr ⁊ alr.qꝫ organū dī cē ſbm.qꝫ in eo fū dat ſpus tāq̄ꝫ in ꝓpo ſuſceptiuo:ſꝫ obꝫ pōt q̄dāmō dici ſbꝫ ſſs.qꝫ ſbiciť iudicio ei⁹.⁊ qꝫ circa ipſꝫ negociat ſſs:ſic iudicās negociat circa id de q̄ iudicat. ¶ Q.c.d

¶ Qm̄ aũt ⁊ albũ ⁊ dulce.⁊ vnūqdq; ſen- c.145
ſibiliū ad vnūqdq; comparādo diſcerni- mus:⁊ ſentim⁹:qꝫ dīnt:neēe eſt igr ſenſu: ſſibilia eni ſunt. ¶ Quare manifeſtū qm̄ c.146
caro nō eſt ultimū ſenſitiuũ. Neceſſe eſt⁹ eſſet tangēs ipm diſcernēs diſcernere.

¶ Poſita dīa ad quā pñt attigē ſenſus pticulares ß ex dīa ad quā nō pñt attigē iueſtigat eē aliqué ulteriorē ſenſũ qui dī coīs ſpus:⁊ eſt ſup oēs pticulares ſenſus: circa qd tria facit.ꝑ⁰ qd dcm̄ eſt.2⁰ iueſtigat q̄ſdā ꝙditiões hᵗ⁹ ſpus.3⁰ monet quādā dubitationē circa determinata.1ª ibi. Neqꝫ utiqꝫ. Jꝫª ibi. At vo ipo⁽ᶜ⁾ eſt. Dicit ḡ.qm̄ aũt albũ ⁊ dulce ⁊ vnūqdq; ſſibiliū quō differt ad vnūqdq; ſenſibile diſcernim⁹ q̄dā.i. quadā vtute ⁊ ſentim⁹:qꝫ dīnt.neceſſe eſt ſenſu aliq̄ ß ſentire qꝫ talia ſenſibilia ſunt.q̄re ⁊ manifeſtū eſt:qm̄ caro nō eſt ultimū ſenſitiuũ.i.nō eſt illud ad qd ſtat ultimū iū dicitū de ſſibilib⁹.nec eſt illud qd pōt hāc dīā diſcernē.qꝫ tūc neceſſe eēt ipm ſenſitiuũ tact⁹ p carnē tāgēs hec ſenſibilia diſcernēs diſcernē iter ea:⁊ tūc ſupplenda eſt rō ꝙ ſi organū tact⁹ nō eſt ultimū ſenſitiuuꝫ:nec etiā aliqs ali⁹ ſenſus pticularis pōt dici ultim⁹ ſſus: ſed opꝫ dare aliqué ulteriorē ſenſũ ſup oēs pticulares ſenſus:q dī coīs ſenſus. ¶ Motādū aũt ꝙ ſenſus coīs eſt q̄dāmō termin⁹ oīuꝫ ſenſuũ pticulariū.qꝫ imutationes facte in oib⁹ ſenſib⁹ pticularib⁹ terminant ad ipſꝫ ⁊ qꝫ termin⁹ hēt rōnē ultimi:pōt ſenſus coīs dici q̄dāmō ultimũ ſenſitiuũ. ¶ Motādū ēt vim rōnis ꝑbi in ß ꝓſſtē ꝙ ſi dulce ⁊ albũ ſunt ſenſibilia:opꝫ ꝙ dīā dulcis ⁊ albi pcipiam⁹ ꝑ aliqué ſenſũ:ſed nūllus ſenſus pticularis pōt pcipe dīā dulcis ⁊ albi:nec aliqs ſenſus pticularis pōt diſcernē dīaꝫ cuiuſlibet obi ſenſibilis ad qdlibet obm ſenſibile.ḡ eſt dare aliqué ulteriorem ſenſũ ut ſenſũ cōem p quē has dīas poſſumus cogſcē. ¶ Motādū ēt rōnē ꝑbi eē ꝓlocū a maiori.naꝫ ſi aliqs pticularis ſenſus poſſet pcipe dīā dulcis ⁊ albi:⁊ dīam cuiuſlibet obi ſenſibilis ad qdlibet obm ſenſibile maxie hoc faceret tact⁹ qui q̄dāmō eſt fūdamētū oīuꝫ ſenſuũ.ſm hoc ḡ tact⁹ per carnē hec oba ſenſibilia attingēs ſtati diſcernē poſſet dīaꝫ inter ea.ſed hoc vide muꝫ eē falſum.qꝫ nec per carnē nec per tactū poſſum⁹ pcipe dīam dulcis ⁊ albi:nec dīaꝫ cuiuſlibet obi ſenſibilis ad obm qdlibet ſenſibile.ḡ caro.i.tact⁹ non eſt ultimū ſenſitiuū ul nō eſt ultimus ſenſus:ſed opꝫ dare aliqué ulteriorē ſenſuꝫ ut ſenſuꝫ cōem per quem tales dīas diſcernamus. Deinde cum dicit.

¶ Neqꝫ utiqꝫ ſepatis ꝓtigit diſcernē: ꝙ al tex ſit dulce ab albo:ß opꝫ aliq̄ vno utraqꝫ manifeſta cē:ſic eni ⁊ ſi ß qdē ego: illō aũt tu ſentis:manifeſtū utiqꝫ erit: qm̄ alterū adūicē ſūt. Opꝫ aũt vnū dicē qm̄ alterum. Alterū enim dulce ab albo. Dicit ergo idem. Quare ſicut dicit ita ille ⁊ intelligit ⁊ ſentit. Qd igit nō poſſibile ſepatis indicare ſepata palam.

¶ Jnueſtigat quaſdā ꝙditiões ipſius ſenſus coīs.circa

qđ duo facit ꝟ ꝙ duas tales ꝙditiões iuestigat. nã ꝑ° iuestigat ⁊ oñdit ꝙ sensus cois est vtus vna nõ sepata. 2° inestigat ⁊ oñdit ꝙ in vno tpe nõ sepato: sed sil' pcipit ⁊ iudicat dꝛiã oboꝝ ibi[Qđ aũt neqꝫ in sepato.] Dicit g̃ ꝙ neqꝫ utiqꝫ sepatis. i. ꝑ sepatas vtutes. uel ut hẽt alia lra neqꝫ utiqꝫ sepatim ꝓtigit discernẽ ꝙ alterũ sit dulce ab albo. sed oꝫ vno aliq̃. i. vna aliq̃ vtute utra qꝫ manifesta eẽ. sic enĩ eẽt si ꝑ altera⁹ vtutes pcipemus albũ ⁊ dulce: siĉ sigdẽ ego sentio bꝫ. i. dulce: illd aũt. i. albũ tu sentis: manifestũ utiqꝫ erit: qm̃ altera sunt adiuicẽ dulce ⁊ albũ. qꝛ alr patio ꝛ ego a dulci. ⁊ alr tu ab albo. planũ est g̃ hec eẽ altera: sed nõ erit nota ista alteritas: nec ista diũsitas nisi vnus aligs sensus cog̃scat utraqꝫ. iõ ſbdit: opꝫ aũt vnũ ⁊ cũdẽ dicẽ: qm̃ alterum enĩ eẽ dulce ab albo idẽ dicit. q̃re sic dicit lic ⁊ intelligit ⁊ sentit. nã istud dicẽ ꝓcedit ex aliq̃ apꝓhẽsiõe interiori. si g̃ non est nota dꝛia dulcis ⁊ albi nisi vnus cog̃scat ⁊ vnus dicat talẽ dꝛiã. qꝛ istud dicẽ ꝓcedit ex aliq̃ apꝓhẽsiõe iteriori opꝫ ipaꝫ vtutẽ iteriorẽ apꝓhendẽtẽ hãc dꝛiã eẽ vnã. ⁊ qꝛ ſpus cois apꝓhẽdit hãc dꝛiam. g̃ ſpus cois est vna vt⁹. iõ ꝙcludit ꝙ gdeꝫ igit nõ po[lc] sit iudicare sepatis. i. ꝑ vtutes sepatas eẽ sepata. i. eẽ distincta dulce ⁊ albũ palã supple est per iam dicta.

Dubitaret forte aligs. qꝛ nõ vi rõ ꝓbi bona eẽ. qꝛ nõ est sile de duob⁹ hoib⁹ cognoscẽtib⁹ dulce ⁊ albũ: ⁊ de vno ⁊ eodẽ hoie ꝑ diuersas vtutes cog̃scẽte utrũqꝫ. nã si vn⁹ hõ cog̃sceret dulce ⁊ ali⁹ cog̃sceret albũ ⁊ nõ eẽt terti⁹ hõ qui cog̃sceret utraqꝫ lꝫ aliud eẽt dulce ab albo: ista tñ alietas eẽt igta ⁊ nõ eẽt scita: attñ si vnus hõ ꝑ vnã vtutẽ ul' per vnum sensũ cog̃scit albũ: ⁊ ꝑ aliũ sensũ cog̃scit dulce: postq̃ est vnus hõ ul' vna aĩa cog̃scẽs utraqꝫ q̃tũcũqꝫ bꝫ sit ꝑ uarias vtutes vi ꝙ satis sit nota dꝛia inter utrũqꝫ: nec ꝑꝓ bꝫ ut vi opꝫ ponẽ ulteriorẽ vtutẽ. ¶ Dom ꝙ simile ꝓbi sufficiẽs est ut ad ꝓpositũ spectat. ¶ Ad cui⁹ eui[a5] sciẽdũ ꝙ a ſba aĩe imediate nõ egredit aliq̃ actio: nec aligs mot⁹ nec aliq̃ cognitio nisi mediãte aliq̃ virtute. vñ aĩa nõ est imediatũ sentiẽs: sed est ꝑ[m] sentiẽs. ut superi⁹ dicebat. sentit enĩ aia mediãte aliq̃ potẽtia sensitiua: ita ꝙ sentire egredit ab aĩa ꝓncipalr: sed a potẽtia illa egredit ꝓxime ⁊ imediate. si g̃ aĩa ꝑ vnũ sensũ cog̃sceret dulce: ut ꝑ gustũ ⁊ ꝑ aliũ sensũ cog̃sceret album ut ꝑ visũ. ⁊ nõ eẽt vnus aligs ali⁹ ſpus cois ꝙ quẽ cog̃sceret utrũqꝫ ignota eẽt dꝛia utriusqꝫ. q̃tuꝫ g̃ ad bꝫ sile est siĉ si diũsi hoies cog̃scerẽt illa ⁊ nõ eẽt aligs vnus hõ qui cog̃sceret utrũqꝫ. nã si aĩa cog̃scat dꝛiã iter albũ ⁊ dulce. planũ est ꝙ nõ cog̃scit dꝛiã illã ꝑ visum. qꝛ visus ꝑ se nõ apꝓhẽdit dulce nec cog̃scit eã ꝑ gustum. qꝛ gustus ꝑ se nõ apꝓhẽdit albũ. ul' igit oportebit dicẽ ꝙ cognitio dꝛie h⁹ ul' ꝙ iudiciũ de hac dꝛia imediate ꝓcedit a ſba aĩe absqꝫ aliq̃ alia vtute: qđ est ipo[lc]. ul' opꝫ dicẽ ꝙ aĩa hẽat aliquã vnã cõez vtutẽ uel aliquẽ vnuꝫ cõez sensũ cog̃scẽtẽ utraqꝫ. itaqꝫ eoipo ꝙ cog̃scim⁹ dꝛiã iter diuersa oba diũsoꝝ sensiuꝫ pticulariũ: opꝫ ponẽ aliquẽ cõem sensuꝫ: ⁊ opꝫ dicẽ ꝙ ille cois sensus sit virtus vna non sepata: qđ ꝓbare uolebamus. ⌜ Deinde cum dicit.

¶ Qđ aũt neqꝫ in sepato tpe hic bituꝫ est: siĉ enĩ idẽ dicit ꝙ altex bonũ ⁊ malũ: sic ⁊ qm̃ altex dicit: qm̃ enĩ altex nũc ⁊ altex nõ ꝑm accñs ipm qm̃. Dico aũt puta cũ nunc dico: qm̃ altex nõ tñ qm̃ nũc altex. Sꝫ sic dicit ⁊ nũc: ⁊ qm̃ nũc sil' g̃. Quare iscpabile ⁊ in inseparabili tempore.

¶ Quia ut dicebat duo declaranda erãt de sensu cõi. vꝫ ꝙ est vtus nõ sepata ⁊ ꝙ iudicat in tpe non sepato: iõ declarato ꝑ° hic declarat' 2[m] dicẽs. qm̃ aũt neqꝫ in sepato tpe hoc iudicat hinc supple est manifestũ. qꝛ sic idẽ i. sicut eadẽ vtus. dicit ꝙ altex est bonũ ⁊ malũ: uel ꝙ altex ⁊ dulce ⁊ albũ. sic ⁊ qm̃ dicit altex. qm̃ enĩ altex nũc est altex supple est. ⁊ qꝛ in illo instãti ⁊ in illo tpe in quo dꝛ eẽ altex tunc est ⁊ altex nõ ꝑm accñs accipitur ipm qm̃. i. ipm tpus. nã tunc accipeẽ qm̃ ꝑm accñs qm̃ illud tpus. ⁊ illud qm̃ in quo hic diceret referẽ ad dicentẽ nõ ad rem dictã. iõ ſbdit. dico aũt puta nunc. dico qm̃ altex. nõ tñ qm̃ nunc est altex: sed sic dicit ⁊ nunc altex: ⁊ qm̃ nunc altex. ⁊ qꝛ illud qm̃ nõ refertur ad dicentẽ ⁊ nõ accipit ꝑ accñs ut ꝙ dicat nunc altex: sed nũc dicat nũc eẽ altex: imo referẽ ad rez dictã ut qꝛ nõ solũ nunc dicit altex. sed ẽt nũc dicit ⁊ altex opꝫ iõ ꝙ simul apꝓhẽdat utrũqꝫ. iõ ꝙcludit. simlr g̃ supple apꝓhẽdit utrũqꝫ. q̃re isepabile. i. vna insepabilis vtus ⁊ tempore inseparabili. i. non separabili. i. simul ⁊ in eodem tempore supple iudicat de utroqꝫ.

Dubitaret forte aligs quõ illud qm̃ ⁊ illd tẽpus i quo sensus cois dicit albuꝫ eẽ aliud a dulci: uel qõlibet aliud sensibile dicit eẽ differẽs ab alio nõ accipit ꝑm accñs. ¶ Dꝫ ꝙ bꝫ dupl'r põt exponi. quaꝝ vna expõ tacta est in lra ad quam vi declinare themistius. alia est expõ quã vi tangere Lõmẽtato⁹. vno enĩ mõ respectu alienãtis rex põt sumi tpus per accñs: qñ illud tpus nõ referẽ ad res alias. sꝫ ad dicentẽ. nã si ꝓferat hec ꝓpõ. sor. dicit nũc eẽ aliud dulce ab albo: ly nũc põt cõponi cũ ly dicit uel cuꝫ ly eẽ. nã si cõponat cũ ly dicit tũc est sensus dicit nũc. i. nunc loquit de illa alienãte. sed si cõponat cuꝫ ly esse tũc est sensus ꝙ nũc sit illa alienitas. aliud est enĩ nũc loqui de alienitate: ⁊ aliud nũc alienitatem eẽ. accidit enim reb⁹ alijs ꝙ gs nũc loquãt de alietate eaꝝ. g̃ si illud qm̃ uel illud tpus referẽ ad dicentẽ accipit per accidens respectu rerũ: sed si referẽ ad res dictas: tũc accipit per se respectu eaꝝ. ¶ Hoc viso sciẽdũ ꝙ siqs hodie videret sortẽ albũ: ⁊ cras videret platonẽ nigrum bũ posset nũc log de alteritate ⁊ de dissilitudie platõis ad sortẽ: tñ nõ posset dicẽ ꝙ nũc plato eẽt dissilis a sorte: qꝛ cum nõ apꝓhẽdat eos simul posset illo tpe intermedio alter mutare coloreẽ: ⁊ sic nõ esset dissimilis: sed silis. itaqꝫ possũ nũc loqui de alteritate socratis ⁊ platonis: dato ꝙ simul nõ apꝓhendã utrũqꝫ: sed si ly nũc nõ referẽ ad dicentẽ: sed ad res dictas: ut nõ qꝛ dico nunc: sed qꝛ dico eẽ nunc sor. dissimilẽ platoni: opꝫ ꝙ simul apꝓhẽdã sor. ⁊ platonẽ: qꝛ nõ posset uere dicẽ ꝙ sor. eẽt nunc dissimilis a platone nisi simul apꝓhenderẽ utrũqꝫ: qꝛ si apꝓhẽderẽ eos successiue forte fieret immutatio in altero eoꝝ: ⁊ tunc qm̃ dicerẽ eos eẽ dissimiles ꝓp immutationẽ factã nõ eẽnt dissimiles: sed sil'es. est ergo intẽtio ꝓbi ꝙ per sensuꝫ cõem nõ solũ possumus dicẽ albũ esse differens adulti: ita ꝙ ly nunc referat ad dicẽ uel ad dicentẽ ⁊ accipiat per accñs: sed ẽt per sensuꝫ cõem possumus dicẽ nũc talẽ dꝛiam: ita ꝙ ly nunc referat ad ipm eẽ: ⁊ ad ipas res differentes ⁊ accipiat per se: imo ꝑm ipm ly nũc põt determinare utrũqꝫ. vꝫ tam dicẽ q̃s esse uel tã dicentẽ q̃s res ipas: nã per sensuꝫ cõem possum nũc dicere uel nũc loqui de alienitate dulcis ⁊ albi: ⁊ possum dicere ꝙ nunc sit illa alienitas: sed ego nõ possem recte dicere ꝙ albũ eẽt nũc aliud a dulci nisi nũc ⁊ simul apꝓhẽderẽ utrũqꝫ. g̃ sensus cois per quẽ hoc iudico simul apꝓhẽdit utrũqꝫ: ideo ꝓbs ꝙcludit ꝙ sic dicit nũc ꝙ est aliud: ⁊ dicit qm̃ nũc est aliud: ita ꝙ ly nũc determiat ly dicẽ ⁊ determiat ly eẽ: ⁊ qꝛ hoc nõ posset eẽ nisi simul apꝓhẽderez utrũqꝫ: ꝫ ſbdit ꝙ simul g̃ supple apꝓhendit utrũqꝫ. Lõmẽtato⁹ aũt videt alr exponẽ textũ istũ. ¶ Ad cui⁹ euidentiã sciẽdũ ꝙ sicut aliq̃ pñt eẽ simul in loco: ita pñt eẽ simul in tpe: locus aũt duplex est. ꝓprius ⁊ cois: in loco

aũt ꝑpo duo corpa nõ pñt eẽ simul: sed i loco cõmuni multa corpa pñt sil'eẽ: ut oñr plures hoies eẽ sil'si sint in eadẽ domo: ul'si sint sibi inuicẽ ꝓpinq. p se g̃ illa sũt in eodẽ loco que sũt in eodẽ loco ꝓpo: sz aliq̃ mõ z q̃si per accñs sũt in eodẽ loco: z sũt sil' ꝑm locũ q̃ sũt in loco ꝓpinq̃: sic p se loquẽdo illa sũt ꝓpe in tpe q̃ sunt in eodẽ tpe simplr: sz illa sunt aliq̃ mõ sil' in tpe q̃ sibi inuicẽ q̃si imediate succedũt: ut si q̃si statim post vnũ fieret aliꝺ: illa aliq̃ mõ eẽnt sil' ꝑm tps. posset g̃ gs dicere q ſbus cois sil' apphẽdit dulce z albũ: q1 statiz post apphẽsionẽ vni⁹ apphẽdit aliꝺ. apphẽsio g̃ h⁹ z illi⁹ eẽt in eodẽ tpe: nõ p se: sz q̃si p accñs. ¶ Ad h̃ g̃ excludenduz ait phs q in eodẽ qñ z in eodẽ tpe p se: apphẽdit ſbus cois illa diũsa: q1 p hi⁹ sensũ nõ solũ nũc dicimus uel nũc loqmur de tali diũsitate: sz ẽt possium⁹ dicẽ q nũc sit talis diũsitaz: qꝺ eẽ nõ posset nisi sil' z in eodẽ tpe p se: ul'ẽt in eodẽ nũc apphẽderem⁹ illa. ⌈ Deide cũ dic.

c.147 ¶ At vo ipossibile est sil' ꝑm ꝯrios motus moueri idẽ: aut idiuisibile: z idiuisibili tpe: si enim dulce sit mouet sensuz: aut intellectum: amarũ aũt cõtrarie: z albũ aliter.

¶ Mouet q̃ꝺã gõnẽ circa ptacta: circa qꝺ duo facit: q1 ꝓ⁰ mouet hi⁹ gõnẽ. 2⁰ soluit eã ibi. ⌊ Ergo sil' gdẽ. Joic g̃ at vo ipo^ic sil' ꝑm ꝯrios mot⁹ moueri: idẽ aũt idiuisibile: z idiuisibili tpe. nã si dulce sit mouet sensũ cõem aut itell'm: amaz aũt mouet ipm ꝯrie: z albũ mouet ip suz al'r q̃ dulce: ul' amaz cũ ipo^ic sit idẽ idiuisibile i tẽpore nõ diuisibili moueri tot diũsis motib⁹: ipo^ic est q ſbus cois ul' moueat ab oib⁹ istis: z q sil' apphẽdat oia ista: qꝺ est ꝯ determiata. ¶ Notãdũ aũt ꝑm in h̃ ca⁰ sepe cũ noiauit sensũ noiauit z itell'm: cui⁹ duplex põt eẽ rõ: quaz vna est q tã p sensũ cõez q̃z p itell'm possumus cogĩcẽ hi⁹ diꝛa diũsoz oboz: ꝺ hic sil' loquit de utroq; ul' possum⁹ dicẽ q nõdũ plene visa est ꝺria inter sensũ z itell'm: sed hec ꝺria plenius hẽbit in sequẽti capitulo: ideo nunc quo ad differentiã quodãmõ indistincte loquitur de utroq;. ⌈ Deinde cum dicit.

¶ Ergo sil' gdẽ z numero indiuisibile: z inſepabile qꝺ iudicat ꝑm cẽ aũt sepatuz. Est igitur q̃dammõ qꝺ diuisibile diuisa sentit: est aũt qꝺ indiuisibile: ꝑm eẽ quidem enim diuisibile: loco aũt z numero idiuisibile.

¶ Soluit ad oboñẽ factã. circa qꝺ ta fac: q1 ꝓ⁰ põit quãdã solonẽ calũniosã. 2⁰ obijcẽ ꝯ solonẽ illã. 3⁰ põit solonẽ rectã. 2ª ibi. ⌊ Aut nõ po^ic. Jz ª ibi. ⌊ Sed sicut q uocãt. Joicit g̃ ſbitiuũ cõe qꝺ iudicat de oi hi⁹ ꝺria simlr gdẽ in nũo est idiuisibile z isepabile: sed rõne z ꝑm esse sepatũ. tõ ſbdit: q est q̃dãmõ diuisibile illud qꝺ sentit diuisa. z est aũt gd idiuisibile: q1 ꝑm eẽ gdẽ. i. ꝑm rõnez est disibile loco z nũo idisibile. ¶ Notãdũ aũt solonẽ hãc in h̃ ꝓpositẽ q ſbus cois: sz sit vnus ſbo z loco: est tñ plura ꝑm eẽ z rõne. ꝑm h̃ g̃ ſbus cois est vnus mãlr: sz est plura solr: z q1 est aliq̃ mõ plura põt sil' moueri ꝯ rijs motib⁹ z sil' apphẽdẽ diuersa. ⌈ Deide cuz dicit.

c.148 ¶ Aut nõ possibile: potẽtia gdẽ eni idem z idiuisibile ꝯraria: ꝑm cẽ aũt nõ: ꝑ in opari diuisibile: z impossibile est albũ z nigrum esse simul. Quare neq; ſpes pati ipsoruz: ꝑ huiusmodi est sensus: z intelligentia.

¶ Obijcit ꝯ solonẽ datã dicẽs: aut nõ po^ic sup. est q sensus cois actu moueat ꝯrijs motib⁹: si sit idiuisibile: q1 potẽtia gdẽ idẽ z idiuisibile ꝯria: q1 idẽ põt moueri ꝯ rijs motib⁹: ꝑm eẽ aũt. i. ꝑm actũ: supple nõ mouetur idẽ ꝯrijs motibus: sed in opari. i. ꝑm actum: qꝺ supple mouet contrarijs motibus diuisibile opz esse. z subdit q impo^ic est albũ z nigrum eẽ sil': qaure neq; possibile est pati simul spes ipsoz: sed hi⁹ est ſbus z itelligẽtia q simul patit z recipit actu spes ipoz. g̃ nõ est vnus z idiuisibilis ut ꝓfata solo ꝓtẽdebat. ⌈ Deinde cũ dicit.

¶ Sz sic qꝺ uocãt qdã pũctũ: aut vnũ: aut duo: sic z idisibile: ꝑm q gdẽ igit idisibile vnũ discernẽs ẽ z sil': ꝑz vo q disibile bis utit eodẽ sig̃ sil': in q̃ztũ gdẽ igit ꝓ duobus utit tertio duo iudicat: z sepata sũt ut in sepato: in q̃ztũ vo vnũ: vno z sil'. De principio qꝺ igit ꝑm q dicimus posse sentire aial determinatũ sit hoc modo. c.149

¶ Dat solonẽ rectã dicẽs: q ſbus cois se hẽt q̃si punct⁹: q1 sic pũctus põt eẽ termin⁹ diuersaz lineaz: sic z ſbs cois est illꝺ ad qꝺ terminant diuersi ſbus pticulares: q̃re sic pũct⁹ est q̃ꝺãmõ vnus z q̃ꝺãmõ duo: sic z ſbus cois est aliq̃ mõ vnus z aliq̃ mõ plura. tõ ait: q sic illꝺ qꝺ gdã uocat pũctũ est aliq̃ mõ vnũ: z aliq̃ mõ plura: sic z ſbus cois est: aut vnũ: aut duo: z sic. i. vno mõ est diuisibile: sic. i. alio mõ est idiuisibile: ꝑm q gdẽ igitur est idiuisibile: z ꝑm q gd est vnũ: sic est discernẽs z iudicãs sil'. ꝑz vo q est diuisibile utit sil' aligs eodẽ signo i. eodẽ ꝓncipio ſpitiuo bis: sic utimur eodẽ pũcto bis ꝓut ẽ termin⁹ diuersaz lineaz. tõ ſbdit q in q̃ztũ gdẽ igit utit qs illo termio. i. illo sensu ꝓ duob⁹ iudicat duo z sepata sũt que iudicat z separo mõ iudicat de illis: in q̃ztũ vo est qꝺ vnũ iudicat vno mõ z sil'. ¶ Notãdũ aũt q sensũ cõem apphẽdẽ diuersa sil' nõ põt esse nisi aliq̃ mõ sit plura: z tõ uel dicemus q ſbus cois sit vnus mãlr z ſbo: sed plura sit solr al'r z ꝑm eẽ ut dicebat solo ꝓ². ul' dicemus q sit vnus ꝑm se. z sit plura ꝑm instãs: z ꝑz organa: ut inuit h̃ solo scꝺa. acceptabilioz est aũt scꝺa solo q̃z ꝓ³: q1 si ponerem⁹ sensũ cõez plura formaliter nõ bñ possem⁹ saluare quõ iudicaret ꝺriã oboz: q1 si eẽt ſbus cois diuersi ſbus formaliter: ita q vnus ſbus apphẽderet vnũ ſbibile z ali⁹ aliud: uel oporteret dare tertiũ sensuz apphẽdẽtẽ utrũq;: ul' eẽt ignota ꝺria oborũ: ut supius dicebat. q si diceret sensũ cõez nõ sic esse diuisuz solr: ita q realr sit plures ſbus: sed soluz ꝑm aliquẽ modũ itelligẽdi eẽt qꝺãmõ plura: tũc ꝯtra hoc uadit rõ phi: q1 si solũ ꝑm aliquẽ modũ itelligẽdi esset plura quõ posset realr moueri sil' actu diuersis actibus uel motibus nõ vi possibile: pp qꝺ dicamus q sensus cois est vnus in se: sed hẽt diuersa organa: q1 oẽs ſbus pticulares sunt q̃si organa h⁹ cois sensus. z pp hãc diuersitatẽ organoz põt eẽ terminus diuersaz inmutatio num: sicut vnus pũctus põt eẽ terminus diuersaruz lineaz. sensus g̃ cois est vnũ z plura: in q̃ztũ est vnuz iudicat simul ꝺriã oboz: in q̃ztũ vo est plura ꝑm organa: ut in q̃ztũ est terminus pluriũ inmutationuz põt uarijs motib⁹ moueri. ¶ Notãdũ etiã q ꝑz Themistius primus visus nõ est in pupilla: neq; ꝑmus auditus in auribus: neq; ꝑmus gustus in lingua. sed oẽs hi ſbus q̃ztũ ad ꝓncipale iudicium sunt in ꝑmo sensitiuo. i. in sensu cõi. g̃ oẽs hi sensus q̃nque ut Themistius ait: q̃ztuz ad sensitiuos spũs deriuant ex vno fonte. naz spes sensibiles ꝓcedũt a sensu cõi tã q̃z ex fonte z deriuant usq; ad sensus pticulares tan q̃z ad quedaz organa. dicit ẽt idem Themistius q hi q̃nque sensus pticulares tenẽt locũ nũcioz: sz ſbus cois tenet locũ regis: aut ꝓncipis multi g̃ sũt nũciates: nã p oẽs hos q̃nq; ſbus q̃si p q̃ꝺã organa denũciant ſibilia ipsi ſbui cõi: sz ipe ſbus cois tan q̃z res z ꝓnceps iudicat de ipsis ſibilib⁹ nũciatis: z de imutatiõib⁹ factis i ſbib⁹. Ultio epilogat circa determiata dicẽs: q de ꝓn⁰: gdẽ igit ꝑm q dicim⁹ aial esse

ſbitiuū.i.aial posse sentire.i.de ipo ꝑn° ſbitiuo:uel de ipo ſbo ꝑm quē sentit aial determiatū sit ꝟ mō.

¶Incipit expositio tertij libri de anima.

c.150: ¶Oniã aũt antiq duabus dijs diffiniũt maxie aiaz: motu qui ꝑm locū:z in eo qđ est itelligē: z discernē:z sentire: ꝙsideran dū est sigd itersit iter itelligē z sentire: videt aũt z itelligere z sape tanꝯ q̄ddã sentire eē. in utrisꝯ eni his aia iudi cat aliqd:z cognoscit coz que sunt.

¶Dubitaꝝ ab aliqb° ubi inciꝑat tertius liber: ut supra dicebaꝝ:z q̄uis hec qō nō sit multū ꝓficua: sunt tū de hoc diuerse ſnie ut dicebaꝝ: nã gdã incipiũt hũc tertiũ in illo cap°. Qm aũt nō sit ſbus. sed ut dicebaꝝ hec ĩtitulatio nō vidēt rōnalis. nã in 2° li° determinaꝝ de sen su. in 3° vo de itellectu. in illo aũt cap° nihil agit de in tellectu. si aũt aliq̄ mētio fit ibi de itellectu ꝟ est q̄dã mō ꝑ accns ut inq̄ztū nōdū oñsum erat quō intellect° differt a sensu. ¶Vidē g̃ restat utrū liber tertius incꝛ piat in ꝟ cap° uel in cap° illo. De pte aut̄ aie. ¶Dōz q cū uolēs determiare de itellectu debeat ipm̄ separe ab alijs vtutib°. ad tertiū librū in quo deteriaꝝ de itel lectu ptinet istud capm̄ in quo distinguiꝝ itells a ſbu. incipiēdo g̃ hic tertiū librū: dicamus q ꝓbs in hoc 3° vult determiare de intellectu: circa qđ duo facit: q1 ꝓ° sepat z distiguit itellectū a sensu z a fantasia. 2° incipit determiare de ipo itellectu ibi. ¶De pte ãt aie. ⌋circa ꝓm duo facit. q1 ꝓ° sepat itellectū a sensu. 2° determiat qd est fantasia:z sepat itellectū a fantasia. circa ꝓm duo facit. q1 ꝓ° ait: antiquos opinatos fuisse itellm eē sen suz. 2° destruit opionē antiquoz:z oñdit itellectū esse differentē a sensu. ibi. ¶Et tñ oportuit. ⌋circa ꝓm quatuor facit ꝑm q̄ q̄druplr oñdit opinatos fuisse intellectū eē sensuz. nã ꝓ° ꝟ oñdit ex dijs aiaz. 2° ex opione Empedo. 3° ex opione Homeri. 4° oñdit ꝟ idē ex mō cognoscēdi quē dicebãt antiq hic aiam. 1ª ibi. ¶Et anꝯtiq. ⌋3ª ibi. ¶Idē aũt his. ⌋4ª ibi. ¶Oēs eni hi. ⌋Dicit g̃. qm̄ aũt maxie antiq diffiniũt. i. determinãt z di stinguũt aiam duab° dijs. vz motu ꝑm locū:z in eo q est itelligē z discernē z sentire:z ſbdit q vi aũt intelli gere z sape eē tanꝯ q̄ddã sentire: q1 in utrisq; his. i. tã per itelligere q̄ꝯ per sentire aia iudicat z cogscit aliqd hoz que sunt. i. de entib°. ¶Notãdũ aũt q si aia non distiguiꝝ nisi duab° dijs. vz motu z cognitiõe: ut dice bãt antiq: ita q vna dia aie sumaꝝ ex eo q est ꝓncipi um mouẽdi: alia vo ex eo q est ꝑn^m cogscẽdi. igitur si nō sunt nisi he due die opz oẽm cognitionē aie ptinē ad vnū genus z eē q̄dãmodo vnū: q1 si cognitiões aie eẽnt plures z diuse: die aie eẽnt plures q̄ due: q1 vna eẽt dia ꝓut aia esset ꝑn^m mouẽdi: scda eẽt ꝓut eẽt ꝑn cipiũ cogscẽdi ꝟ cognitionē vnã. z 3° eẽt ꝓut eẽt ꝑn^m cognoscẽdi ꝑm cognitionē aliã. igit si motus ꝑm locū nō facit nisi vnã diam: z cognitio nō facit nisi vnam differẽtiã: opz q ois cognitio aie sit quodãmodo vna cognitio. z q1 aia cognoscit per sensum: z per intellectum eadē erit cognitio sensitiua z intellectiua: z idē erit sensus q intellectus. ⌋Deinde cum dicit.

¶Et antiqui sape z sentire idem esse aiunt sicut Empedocles dixit ad presens uolũtas auget z in hoibus z in alijs: vnde eis semp sapere altera prestat.

¶Ostẽdit hoc idez per opionē Empedo. dicẽs: q z an tiqui aiunt idez eẽ sape z sentire: sicut Empedo. dixit: qui vult q ad ꝑsens. i. ad ꝑsens tẽpus z ad ꝑsentē ho raz uoluntas augeꝯ z in hoibus z in alijs si alia ab ho mine ꝟ intellectū: vñ eis tam hoibus q̄ꝯ alijs sup. di uersitas tpis uel horaz semp ꝑstat sape: altera. i. diuer sa: q1 ꝑm Empedo. ꝑm q diuersificabat tẽpus z hora sic diuersificabat nostrū sape: z nostrū intelligere: sed hoc nō esset nisi intellect° eẽt sensus: ergo ex opinione Empedo. patet antiquos opinatos fuisse intellectuz esse sensuz. ¶Notãdũ aũt q dubiũ est apud quosdaz. utrũ aliqua aialia ab hoie ḧeant intellectū. hoc aũt cō surgit ꝓpter duo. ꝑmo ꝓpter ipa corpa supcelestia que ponunt̄ aiata. uolunt enim quidã q ex corpe celi: z ex eius aia fieret vnū ꝑm esse ita q celū esset aial. z hoc vi dent sonare uerba Auicẽne in metaphisica sua dicen tis q celum est aial obedtẽs deo. scdo hoc põt ꝓtingere ꝓpter quedã alia aialia. dicunt̄ eni pigmei nō hoies eẽ: z tñ dñr ḧe intellectū ab aliqb°. iõ ꝓbs hic ait: q in hoibus z in alijs aialibus augeꝯ uolũtas ad pñs sup. si aliqua alia aialia ab hoie habeant intellectum.

¶Dubitaret forte aliqs. vñ sequit ista ꝙclusio q si uoluntas hois augeꝯ ad pñs q intellect° sit sensus. ¶Dicenduz q sicut appetitus nãlis sequit formã nãlem sic appetitus aie sequit̄ formã appꝛehẽsam. nã sicut ad formã grauis: sequit̄ incli natio ad aliquẽ motū ut ad deorsum: sic ad formã ap pꝛehẽsaz sequit̄ inclinatio ad aliquẽ motū ut ad fugã: si illa forma appꝛehendaꝝ sub rõne nociui: uel ad ꝓse cutionem si appꝛehendaꝝ sub rõne ꝓficui: z illa incli natio sequẽs appꝛehẽsam formaz dicit̄ appetitus aie. cum igit̄ duplex sit cognitio: sensitiua. s. z intellectiua ut supra dicebaꝝ: duplex erit appetitus: sensitiuus. s. z intellectiuus. appetitus aũt intellectiuus dicit̄ uolun tas: z q1 uoluntas sequit̄ cognitionē intellectiuã: idez erit iudiciũ de intellectu z uoluntate: quare si uolũtas est virtus organica z corporalis erit z intellect°. dice re aũt q uoluntas augeꝯ ad ꝑsens tẽpus: cuz tẽpus sit passio motus celestis: est dicere q uoluntas augeaꝯ z minuaꝯ ꝑm motuz celestẽ. uel est dicere q uoluntas sit subiecta ccleſti motui: sed nihil directe iubꝫcit celesti motui: uel motui corpis alicui° nisi q est qd corpora le: erit igit̄ ꝑm hoc uoluntas vtus corporalis z organi ca: z per ꝙs intellectus: erit etiã virtus corpalis z or ganica. z q1 tota differẽtia inter intellectū z sensuz est q1 itellectus nō est virtus organica: sed sensus: qui po nit intellectū virtutẽ organicã: dicit intellectū eẽ sen suz. dicẽs ergo q uoluntas hois augeꝯ ad ꝑsens tẽpus: z dicẽs q diuersitas tpis facit nos altera. i. diuersa sa pere z intelligere: ut patet: ponit intellectū esse sensuz qđ declarare uolebamus. ⌋Deinde cum dicit.

¶Idez aũt his vult: z illud qđ est homeri Talis eni intellect° est in terrenis hoibus qualẽ ducit i diẽ pater virorũqꝯ deorũqꝯ

¶Ostẽdit hoc idem per opionẽ Homeri dicẽs: q idẽ aũt̄ his vult z id qđ est Homeri. nam id qđ est dictuz Homeri cõcordat cum his dictis Empedo. q intelle ctus sit sensus. dicebat enim Homerus q talis intelle ctus est in terrenis hoibus qualẽ inducit in die pater viroz deorũ q1. i. sol. ¶Notãdũ aũt q sol dicit̄ pater viroz. i. hoium: q1 facit ad gñationem hois. Juxta il lud phi 2° phi^x. homo gñat hoiem ex materia: z sol. di cit̄ etiã sol pater deoz. i. planetarũ: q1 oẽs planete re cipiunt lumen a sole. ¶Notãdũ etiã q dicebat Ho merus hoiem ḧe talem uoluntatẽ qualem adducebat sol in die: q1 sol potissime est planeta Diurnus z non nisi de die stat supra hemispriũ nostrũ. z ideo potissi me de die habet effectum super uos.

¶Dubitaret forte aliquis: utrum intellectus noster subꝫciat motui solis: uel motui supcelestiũ corpoz. ¶Dicẽdũ q cum sol z uli

ter oia supcelestia cuz sint res corpales directe nō pōt
hēre dīuiz nisi sup corporalia: ⁊ qz Homerus simplr
⁊ absolute pfitebat intellectū nostruz esse sm motui
solis oportebat ipm pcedere intellectū esse virtutē cor
poralē: ⁊ per pns cogebat pcedere intellectū nō differ
re a sensu: debemus enīz diligēter notare q semp actiua
sm q hi⁹ sunt formaliora passiuis: qz semp agens
agit ut est in actu: ⁊ ut est qd formale: ⁊ semp patiens
patit: ut est qd in potētia: ⁊ ut induit quādā rōnē māe
⁊ qz īmālia sunt ipse forme intellect⁹. s. qui est virtus
īmālis simplr est formalior omni corpe ⁊ directe nul
li actioni corpali pōt eē subiect⁹. asserere ergo simplr
⁊ absolute q talis intellect⁹ insit hoibus qualē adduc
it ei sol ut asserebat Homerus: est asserē intellectum
esse virtutē corporalē: ⁊ per pns sensuz. cuz ergo queri
tur utrū intellect⁹ noster subijciat motui solis uel mo
tui supcelestiū corpoꝝ. patet q directe hoc eē nō pōt:
qz per intellectū directe nō subijciunt stellis: imo sm
Ptholomeū in cētilogo suo Sapiens dñabit astris.
indirecte tn intellect⁹ noster aliquo mō subijcit supce
lesti motui. nā lz intellect⁹ noster nō sit fantasia: nunq̄
tn est sine fantasia: qz nihil possumus itelligere sine fa
tasia. leso organo fantasie impedit opatio intellectus.
igit cuz fantasia sit vtus organica ⁊ corporalis: ⁊ per
pns sit sbiecta motui supcelesti oportet intellectū no
strū nō directe ⁊ in se: sed indirecte: ⁊ ppter fantasiam
hēre aliquā ordinationē ad supcelestē corpus: ita q p
motū supcelestis corporis poterit aliqua lesio causari
in organo fantastico: qua lesiōe cāta impedief opatio
intellect⁹: q̄re quodāmō idirecte itellectus noster sbīj
cit supcelestiuz motibus. ⁊ Deinde cum dicit.

c.151: ¶ Oēs enim hi intelligere corporeū sicut
sentire opinant. Et sentire ⁊ sape sīle sili:
sic in supiorib⁹ rōnib⁹ determinauimus.

¶ Ostēdit hoc idem. vz q antiqui phi opinati sunt in
tellectū esse sensum ex modo cognoscēdi: quē dicebāt
hēre aiam dicēs. q oēs enim hi. i. oēs antiqui phi opi
nabant intelligere esse qd corporeuz: qz sicut ⁊ sentire
sic ⁊ sape sm eos fiebat: qz simile cognoscit simili: sicut
determinauimus in rōnibus sm pncipiū. i. in rōnib⁹:
quas diximus in pncipio. i. in pmo libro: tunc ꝯ sup
plēda est rō. q hoc esse non posset nisi intellectus esset
sensus. ergo antiqui phi posuerūt intellectū eē sensuz.
¶ Notādū aūt q ut in pmo libro tangebat sm anti
quos phos ois cognitio fiebat. qz simile simili cogno
scebat. ideo ut aia cognosceret oia ponebāt eam com
positā ex oibus. ponebant enim eā cōpositā ex terra ⁊
aqua ⁊ ex alijs elemētis: ut per terrā cognosceret terrā
⁊ per aquā aquā: ⁊ sic de alijs. ponebāt ergo q ois co
gnitio fieret per quādā similitudinē corpalē: nec disti
guebāt de sensu ⁊ itellectu: sed tā sentire q̄z itelligē di
cebāt fieri per similitudinē corporalē q eē non posset:
nisi esset itellectus vtus corporalis: ⁊ per pns nisi eēt
sensus. ergo ex ipso modo cognoscendi quem dicebāt
antiqui hēre aiam: oportebat eos concedere q idem
esset sensus ⁊ intellectus. ⁊ Deinde cum dicit.

¶ Et tn oportuit simul ipos de deceptione
dicere: magis ppriuz enim est aialibus: ⁊
plurimū tēpus in hoc perficit anima.

¶ Improbat opinionē antiquoꝝ ostēdens intellectum
nō esse sensuz. circa qd duo facit: qz pmo destruit ⁊ im
probat opinionē antiquoꝝ: q̄tum ad modū ponēdi.
2° destruit ⁊ improbat ipsam opinionē in se ostēdens
intellectū nō esse sensuz ibi ⁊ Qd qdē igit. ⁊ ¶ Ad cui
dentiā aūt pme ptis sciendū q vnus modus ponendi
quare antiqui dicebāt intellectum esse sensum fuit: qz
credebāt q per similitudinē corporalē simile simili co
gnoscerek. circa hoc ergo duo facit: qz p° increpat hūc
modū ponēdi. 2° remouet quandā cauillosam rnsionē
que posset fieri: circa illud qd dixerat ibi ⁊ Un neēe. ⁊
cōtinuek aūt sic. phi in tradendo modum cognitionis
aie solum tradiderūt qualr aia scit ⁊ cognoscit: qz dice
bant q simile simili cognoscebat: nō tn dixerūt qualr
aia ignorat ⁊ decipit: ⁊ tn dicendo de cognitione aie
oportuit simul ipsos dicere de deceptione eius: immo
magis oportuit eos dicere de deceptione q̄z de cogni
tione: qz magis ppriū est aialibus ignorare q̄z scire ⁊
plurimū tempus aia perficit in hoc. i. ignorantia q̄z in
scientia. coiter enim hoies per plus tēporis sunt igno
rantes q̄z scientes. ⁊ Deinde cum dicit.

¶ Unde necesse est: aut ut quidam dicunt:
oia que videnť esse uera. aut dissimilis ta
ctū deceptionē eē. Hoc enī cōtrariū ei qō
simile simili cognoscere. Videt aūt ⁊ de
ceptio ⁊ scia cōtrariorū eadem esse.

¶ Remouet quādā cauillosam rnsionem possibilē fieri
circa illō qd dixerat dicēs. vnde supple: qz antiqui ni
hil locuti sunt de deceptione necesse est: aut dicere: ut
quidā dicūt oia que videnť uera esse: ita q ueruz sit in
apparendo: ⁊ q aia nunq̄z decipiat: aut necesse est eos
dicere deceptionē eē tactū. i. per tactuz dissimilis. hoc
enim vz decipi per dissimile ꝯrium est ei qō est cogno
scere sīle simili: sed hec cauillosa rnsio nō pōt stare: q̄re
videt aūt ⁊ deceptio ⁊ scia eadē esse ꝯrioꝝ. si ergo sīle
ptinet ad sciam: ptinebit ⁊ dissimile: ⁊ si dissimile pti
net ad deceptionē ptinebit ⁊ simile. ¶ Notandū q si
antiqui phi increparent de insufficiētia: qz dixerūt q̄li
ter aia cognoscit: ⁊ nō dixerunt qualr decipit ⁊ igno
rat duplr se possent excusare. pmo: qz forte dicerēt ut
multi antiqui dixerūt: q uerū erat in apparēdo: ita q
nihil esset ucrum: nisi qz appareret: sed si quicqd appa
reret eēt uerū nunq̄z aia decipek. sm hoc ergo nō opor
tuit antiquos loqui de deceptione: qz aia nunq̄z decī
pit. sed hec rnsio nulla est: qz ut dictum est: planum est
q aia decipit ⁊ ignorat: imo magis ppriuz est ei igno
rare ⁊ decipi q̄z scire. qz plurimuz tempus apponit in
ignorātia q̄z in scia. 2° se possent excusare antiqui dicē
do: q sicut aia cognoscit tāgēdo uel attingēdo sīle sic
decipit tāgēdo uel attingēdo dissimile: nō ergo opor
tuit antiquos dicere: qualr aia decipek: qz cum dixe
rūt q cognitio fit per sīle satis dederūt itelligere q de
ceptio fit per dissimile. De pma ergo rnsione nō curat
phs: qz apparet ipo facto nulla eē. Sed hāc scdam rn
sionē destruit oūdens nō eē uerū: q si sīle facit ad sciaz
q dissimile ptineat ad ignorātiā: qz eadē videtur esse
scia ⁊ deceptio ꝯrioꝝ. cum ergo simile ⁊ dissimile sint
ꝯria. uel ambo ptinebūt ad sciam: ita q si vnum sciaf:
⁊ aliud sciek: uel ambo ptinēt ad deceptionē ⁊ ignorā
tiā: ita q si circa vnū cadit exceptio cadet ⁊ circa aliō
oino ergo sunt reph̄ēsibiles antiqui nihil dicendo de
deceptione aie: nec poterant se excusare: q si cognitio
fiebat per sīle q deceptio fieret per dissimile ut per ha
bita est manifestum. ⁊ Deinde cum dicit.

¶ Qō qdē igit nō idē sit sape ⁊ sentire: ma c.152:
nifestū est: hoc qdē cuiz in oibus est: illud
autem in paucis animalium est.

¶ Improbata positione antiquoꝝ q̄tū ad modū ponē
di improbat eā in se oūdēs intellectū non esse sensum.
¶ Ad cuiꝰ euidētiā sciēdū q circa itellectū tria est ꝯsi
derare. vz ipm apph̄ēdere per intellectū qō pōt dici in
telligere. ⁊ ipm iudicare per ītellectū qō pōt dici sape.
tertiū est ipm opinari: qō sequit apprehēsionē ⁊ iudi
ciū itellectus: sic ⁊ circa sensuz tria est ꝯsiderare. nā p°

est ibi ipm pati a sensibili ⁊ recipe spēs. 2° est ibi ipsum iudicare de re sibili. 3° est ibi ipsa fantasia que est motꝰ factꝰ a sensu: ⁊ que seqt passiones factā a sibili ⁊ iudiciū ipsiꝰ sensus. ¶ Est tñ aduertēdū qꝺ ipz appēdē per itellectū pōt hīe ppriū nomē: ⁊ pōt dici itelligē. ⁊ ipm iudicare per itellectum pōt hīe ppriū nomē: ⁊ pōt dici sape: sed ipm pati a sensibili dī qōdā sentire: ⁊ ipz iudicare de sensibili dī quoddā sentire: ita qꝺ nō sūt ibi noīa distincta. tria ergo facit phūz: qz pº ostēdit qꝺ itellectꝰ nō sit sensus: qz sape nō est sentire idest qz iudicare per itellectū nō est idē qꝺ iudicare per sensuz. 2° ostēdit qꝺ itellectꝰ nō sit sensus: qz intelligere idest appēdere per itellectum nō est idē qꝺ sentire idest appēdere per sensum. 3° oñdit qꝺ itellectꝰ nō est sensus: qz opio que seqt appēsionē ⁊ iudiciū itellectꝰ nō est idē qꝺ fātasia que segtur appēsionem ⁊ iudiciū sensus. 2ª ibi ⌊ Sz neqz itelligere. ⌋ 3ª ibi ⌊ Fantasia eni. ⌋ dicit ergo qꝺ qdē ergo nō idē sit sape. i. iudicare per itellectū: ⁊ sentire idest iudicare per sensum: manifestū est: qz hoc qdez i. sentire ⁊ iudicare p sensum est in oibꝰ aialibꝰ: illud āt idest sapere ⁊ iudicare p itellectū est in paucis aialiuz. rūc ergo supplēda est ratio: qꝺ si sapere. i. iudicare per itellectuz nō est sentire. i. iudicare per sensuz: intellectꝰ nō est sensus ut antiq opiabant. ⌈ Deinde cum dicit.

¶ Sed neqz intelligere in quo est ⁊ recte ⁊ non recte. Recte qdē prudētia: ⁊ scientia: ut opinio uera: nō recte autem contraria hoꝝ neqz hoc est idem cum ipso sentire. Sensus qdē eni ppriozꝝ semp uerus est: ⁊ in omnibꝰ iest aialibꝰ: itelligere aūt ptigit ⁊ falso: ⁊ nulli ineſt cui non ⁊ ratio.

¶ Oñdit hoc idē alia rōne. d. qꝺ neqz intelligere. i. neqz appēdē per itellectū in quo itelligere est recte ⁊ nō recte: recte qdē est prudentia scia ⁊ opinio uera: nō recte āt ꝟria. i. per ꝟria hoꝝ. nā per prudētiā sciaz ⁊ opionē uerā itelligimꝰ recte: per ꝟria aūt hoꝝ non recte: neqz aūt hoc. i. neqz ipz itelligere. i. appēdere per itellectū est idez cū ipso sentire. i. cū apprehēdere per sensum: qz sensus qdem ppriozꝝ semper est uerus ⁊ ineſt oibus aialibꝰ: itelligē aūt ꝙcit ⁊ falso: ⁊ nulli iest cui nō iest rō.

Dubitaret forte aliqs quō sēs ppriozꝝ semp est uerus ⁊ nō itellectus. ¶ Dicē dū qꝺ sensus ⁊ itellꝰ: ut cōmētator inuit mō oppositō cōparant: iste aūt modū oppōnis: ex hoc sumūt: qz alr itelligit itellꝰ: ⁊ alr cogscit sensus: qz intellus itelligit formādo sibi aliquē ꝙceptū ⁊ aliquā diffōnē ide est qꝺ nomen: ⁊ id qꝺ est in uoce est nota ⁊ signū ei⁹ qꝺ est in mēte: qz accipiēdo diffōnē large pro oi ꝙceptu rō quaz signat nomē est diffō. ut dī 4° meta. itellꝰ ergo itelligit formādo sibi diffōnez aliquā uel ꝙceptū: sed sensus in sentiēdo nullū ꝙceptū ⁊ nullā diffōnē formatꝰ: sed solū sentit ex eo qꝺ imutat a sibili: ex hac autē dīa segt qꝺ sensus cōparet ad sibilia coia mediātibꝰ sensibilibꝰ p prīs: sed itellectꝰ ecōtrario cōparat ad itelligibilia ppria mediātibꝰ itelligibilibꝰ coibꝰ. nā si sensus ex hoc sentit: qz imutat a sibili cū sibilia coia non imutant sensum nisi mediātibꝰ sensibilibꝰ ppriis: sensus pmo ⁊ pncipalr sentit sensibilia ppa ⁊ mediātibꝰ illis sentit coia: sed itellꝰ: ut dcm est: itelligit formādo sibi aliquē ꝙceptū ul aliquā rōnē: ⁊ qz rō ⁊ ꝙceptꝰ supioꝝ ⁊ coiuz clandit ⁊ reseruat in rōne: ⁊ in ꝙceptu iferioꝝ ⁊ pticularitū ul ppoꝝ: rō coiuz ⁊ supioꝝ poz est rōne iferioꝝ ⁊ ppoꝝ: qre si itellectꝰ itelligit formādo sibi rōnē ⁊ ꝙceptū: sicut rō coiuz poz est rōne ppoꝝ: sic itellectꝰ pus ferī in itelligibilia coia ⁊ mediātibꝰ illis: ferī in itelligibilia ppa: ita qꝺ sunt nobis nota ꝙfusa magis: ut dī in pº phi⁹. ⁊ hꝰ itelligibilia coia se hūt qsi locꝰ ianue in domo quē nullus ignorat: ut dīc cōmētator 2° meta⁽ᶜ⁾. dicamꝰ ergo qꝺ circa illd i qō imediate ferī poª directe nō cadit errorꝰ: sed magis error cadit circa illa in que ferī mediate ⁊ ex ꝙnti. pp qō apparet ncrā eē sniaz cōmētatoris: qꝺ sensus nō errat circa sensibilia ppria in que ferī imediate: sed magis errat circa sensibilia coia in que ferī mediātibꝰ sensibilibꝰ ppriis. indicabimus eni per sensum magnitudinē aliquā eē decē pedū que nō erit octo pedū: in hoc aūt maxime erramꝰ per sensuz circa sēsibilia coia: ut circa hī quāta sit magnitudo: in itellectu aūt ecōtrario accidit. nā itellꝰ nō errat circa itelligibilia coia in que ferī imediate: sz magis errat circa itelligibilia ppa in que ferī mediātibꝰ itelligibilibꝰ coibꝰ. Et ḡ itētio phī dicere qꝺ sentire. i. appēdere per sensuz. nō est idē qꝺ itelligē. i. appēdere per itellectū: tū qz nō erramꝰ circa sibilia ppria: erramꝰ aūt circa itelligibilia ppria: tū ēt qz sensus ineſt oibꝰ aialibus itelligere aūt nō ineſt oibus: tūc ḡ supplēda est ratio qꝺ si sentire. i. appēdere per sensuz nō est idē qꝺ intelligere. i. qꝺ appēdere per itellectū: itellectꝰ nō est sensus: qꝺ ꝓbarc uolebamꝰ. ⌈ Deide cū dicit.

¶ Fantasia eniz alterum est ⁊ a sensu: ⁊ ab intellectu. Et hoc non fit sine sensu: ⁊ sine hac non est opinio. c. 153ª

¶ Ostēdit qꝺ itellus nō sit sensus: qz fantasia que sequit ipm sentire nō est idē qꝺ opinio que est ꝙns ad itellige re. duo ḡ facit: qz pº ostēdit quō se hēat fantasia ad sensuz ⁊ ad itellectū: ⁊ ad opionē. 2° adducit rōnes oñdētes qꝺ nō est idē opio qꝺ fanª ibi ⌊ Qz aūt nō est eadē ⌋ dīc ḡ qꝺ fanª eni est ⁊ alterū qd a sensu: ⁊ est qd alteruz ab itellectu: ⁊ ēt hī. i. fantasia: nō est sine sensu: ⁊ sine hī. i. sine fantasia nō est opio. ¶ Notandū aūt qꝺ cū fanª sit qdā motꝰ factꝰ a sensu nō est idē qꝺ itellectꝰ: qz itellectꝰ nō est hꝰ motꝰ: nec ēt fantasia est idē qꝺ sensus: cū sit motꝰ factꝰ a sensu. ¶ Aduertēdū tū qꝺ sz fantasia nō sit sensus: tū qz est motꝰ factꝰ a sensu sine sensu eē non pōt. ¶ Notādū ēt qꝺ sine fantasia nō est opio. naz nisi eēt fanª: ⁊ nisi itelligeremꝰ cū fantasmate nō itelligeremꝰ cū discursu: sz simplici ituitu: ⁊ clare cogsceremꝰ qdditates rerū: qre i nobis nō eēt ppe opio: sz scia. qbꝰ ḡ nō ineſt fanª: nec opio. Rursus ex eo qō hēmꝰ fanam alicuiꝰ rei: nō opz qꝺ illd sit: sz sufficit qꝺ illd appeat nobis eē: sic ēt ex eo qꝺ hēmꝰ opionē: nō opz qꝺ illd sit: sz sufficit qꝺ illud videat nobis eē sine fantasia: ḡ nō erit opio qz nisi eēt fantasia: per quā pōt nobis appere qō nō est nō eēt opio per quā posset ꝙtingere qꝺ nobis videatur qō nō est. ⌈ Deinde cum dicit.

¶ Qz aūt nō est eadē fanª ⁊ opinio: manifestū est: hec quidez eni passio in nobis est cū uolumus. ⌋ Preoculis eni est facere sic in recordatiuis positi idolū sunt facientes. Opinari autem non in nobis est: necesse enim falsum: aut uerum dicere.

¶ Adducit rōnes ostēdētes qꝺ opinio nō sit fātasia. circa qō duo facit hz qꝺ duas rōnes adducit. 2ª ibi ⌈ Amplius aūt. ⌋ Dicit ergo: qꝺ āt nō eadē est fanª ⁊ opio: manifestum est: qꝺ hec qdē. i. fanª est passio in nobis. i. in ptāte nostra. est eni cū uolumus preoculis. i. stati facē idest foiare nob fanas. possumꝰ eni formare nob per fanam mōtē aureū uel eneū: ac si eēt añ oculos nostros sic positi in recordatiuis. i. sic hoies cū nolūt recordari sunt facientes. i. formātes sibi idolū ⁊ fātasiā de reb⁹ pteritis sic uolūt. fantasiari ḡ est in ptāte nra: opiari aūt nō est in nobis. i. in ptāte nra: qz neēe est falsuz: aut uez dicē i. necesse est hīe rōnē falsuz aut uez dicētē si debeam⁹

aliqd opari. ¶ Notādū aūt q rō q facit nos opari ꝛ3 possit esse uera ⁊ falsa: tū semp op3 q credat esse uera: ⁊ qr nō est in ptāte nr̄a semp hīe tale rōnē: nō est i ptā te nr̄a opinari cū uolumus: tūc g̃ supplēda est rō: q si fantasiari qō est in ptāte nr̄a: nō est idē q opinari: qr illud nō est in ptāte nr̄a: fantasia nō est opio. ⌈ D.c.d.

c.154 ¶ Ampli⁹ aūt cuꝫ opinamur difficile aliqō aut terribile statim cōpatimur. Sil'r āt est ⁊ si ꝓfidēdū: ꝑm fantasiā aūt sil'r nō habe mus: sicut si essemus ꝓsiderantes in pictu ra difficilia ⁊ confidentia.

¶ Adducit scdaꝫ rōnē: circa qō tria facit: qr ꝓ° adducit hi⁹ rōnē. 2° excusat se q determiare sufficiēter de istis acceptionib⁹ itell'us nō spectat ad pñs negociū. 3° epi logat circa determinata. 2ª ibi⌊ Sūt aūt ipsius. ⌋ 3ª ibi ⌊ De eo aūt. ⌋ Dicit g̃ q amplius aūt cū opinamur ali qd difficile: aut terribile statim cōpatimur. ⌊ statim se quit passio: ⁊ timor in appetitu: sil'r aūt est: ⁊ si opina mur aliqd ꝓfidendū statim sequit spes in appetitu. ꝑm fantasiā aūt sil'r nos hēmus: sicut si eēmus ꝓsiderātes in pictura difficilia ⁊ ꝓfidētia: qr ad tale fantasia. non op3 q sequat passio aut spes in appetitu.

Dubitaret forte aliqs: qre ad nr̄m imagina ri nō op3 q sequat passio in appe titu: sed ad nr̄m opinari: qr ad nr̄m opinari segt spes: ul' fuga: ad nr̄m vo imaginari nō. ¶ Dō3 q lꝫ res sint cognite ut sūt in nob: sunt tū uolite ⁊ appetunt ut sūt in seipsis: ⁊ qr ea que opinamur credimus in re sic eē: ea aūt que imaginamur: nō op3 q credam⁹ in re sic esse: sed p imaginationē apparēt nob sil'itudies rer̄: sic in picturis nō apparēt nobis ipse res: sed rer̄ sil'itudies. inde est g̃ q ꝑm opionē mouet appetit⁹: nō aūt op3 q moueat ꝑm appℏēsionē imaginatiuā ul' ꝑm fantasiaꝫ. Tūc g̃ supplēda est rō ꝑhi: q si fantasia que est ꝓñs ad sentire nō est opio q est ꝓñs ad itelligē: itellect⁹ non est sensus: qō ꝓbare uolebamus. ⌈ Deinde cum dicit.

¶ Sūt aūt ⁊ ipsius acceptionis dūc scīētia ⁊ opio ⁊ prudētia: ⁊ cōtraria corū de quo rum differentia altera sit ratio.

¶ Ait q deteriare sufficiēter de istis dīis ⁊ de istis acce ptionib⁹ itell's nō spectat ad hūe libr̄ū: ſ3 ad 6ᵐ ethi⁹ iō ait q sūt aūt dīe ipsi⁹ acceptiōis itell's scia ⁊ opio: ⁊ prudētia: ⁊ ꝑria hoꝝ de qrū dīa sit altera rō. i. refer uek ad 6ᵐ libr̄ū ethicoꝝ. ⌈ Ultimo cum dicit.

c.155. ¶ De eo aūt qō est itelligere: qñ alterū est ab eo qō est sentire: hui⁹ aūt aliud fantasia esse videt: aliud opio. De fantasia deter mināt̄es sic: ⁊ de altero dicendum est.

¶ Epilogat circa determinata: ⁊ ꝓtinuat se ad dicenda d. de eo aūt qō est itelligē dcm̄ est: qñ alteruꝫ est ab eo qō est sentire: ⁊ subdit q hi⁹ aūt. i. sequēs intellectū, ⁊ sensuꝫ: aliud ui eē fantasia: ut sequēs sensuꝫ: alid opio ut sequēs itell'm: ⁊ addit q determināt̄es de fantasia: sic. i. hoc mō: dicēdū est ⁊ de altero. i. de intellectu in q ꝓtinuat se ad dicēda: qr hoc mō ꝓsequet: qñ ꝑus de terminabit de fantasia: ⁊ postea de intellectu.

Jgit fantasia est ſ3 quā fantasma 6 aliqō nobis fieri dicimus: ⁊ si nō ali qō ſ3 metaphorā dicim⁹: vna q̄dā potētia est hab aut hitus ꝑm quē discerni mus: aut uer̄: aut falsuꝫ dicimus: hi⁹ autē sunt sensus: opinio scīētia ⁊ intellectus.

¶ Postq̄ꝫ ꝑhs sepauit sensū ab itellectu. in pte ista sepat fantasiā ab itell'u: sepando aūt fantasiā ab itell'u gr̄a h⁹ sepat fantasiā ab oib⁹ alijs. circa qō tria facit: qr ꝓmo enūat q̄tuor q̄ vūr eē fantasia: ⁊ cū qb⁹ fan⁸ ui hīe aliq lē ꝙueniētiā. 2° ondit q nullū hoꝝ est fan⁸. 3° iuestigat ⁊ ingrit quō hēat eē fan⁸: ⁊ qd sit fan⁸. 2ª ibi⌊ Q; qdez igit. ⌋ 3ª ibi⌊ Sꝫ qm̄ est moto lꝫ. ⌋ Dīe g̃: si igr̄ est fan⁸ ꝑ quā aliqō fantasma. i. aliquā appitionē: ⁊ aliquod idolū dicim⁹ nob fieri: ⁊ si fan⁸ nō dicim⁹ qō sit aliqd ꝑm metaphorā. i. si fan⁸ nō accipit metaphorice: sed ꝓ prie est vna q̄dā po⁸ hab potētia ab: aut est vnus hit⁹ ꝑ quā potētiā ul' ꝑm quē hitus discernimus aut uer̄: aut falsuꝫ. dicim⁹ aūt q hi⁹ sunt ſbus: opio: scia: ⁊ intell's. ¶ Notādū aūt q ois illa vt⁹ p quā apparēt nob aliq est vtus p quā discernim⁹ aut uer̄: aut falsū. fan⁸ aūt si accipiat ꝑpe: cū dicat a phanos qō est appitio. est vtus p quā nob appent fātasmata ⁊ idola: oꝫ q fan⁸ sit aliq vt⁹ p quā discernim⁹ aut uer̄: aut fl'im: ⁊ qr uer̄: aut fal suꝫ discernim⁹ p q̄tuor. vꝫ p sensū opionē sciaꝫ ⁊ intel lectū: ſō videt fantasia esse aliqō ist oꝝ quatuor.

Dubitaret forte aligs: qr vi q ꝑhs male h̄ distīguat itell'm a scia. nam accns nō facit nūm cū ꝓpo ſbo. cū g̃ scia hēat eē in itellectu tanq̄ in ſbo nō ꝓpe ponit in nūm cū ſbo ipo: q̄re nō debet diuidi ꝑ ipm. ¶ Dō3 q ut supꝰ tetigim⁹ qñ po⁸ ferk in aliq̄ imediate: ⁊ in aliq̄ mediate. illud in qō fer tur imediate sortit nomē po⁸. illud vo i qō ferk media te nō sortit nomē po⁸: sed hēt aliqō spāle nomen: ut qr nolūtas ferk in finē imediate ipe mot⁹ in finē di nolun tas. mot⁹ vo in ea q̄ sūt ad finē sortit spāle nomē ⁊ uo cat electio: iō dī3° ethi⁸. q uolūtas est finis: electio vo eoꝝ q̄ sūt ad finē. sic qr itell's imediate ferk in ꝑn⁸: me diate vo ferk in ꝙnes hitualis cognitio ꝑncipioꝝ sorti tur nomē po⁸: ⁊ uocat itell's: ſ3 hitualis cognitio ꝙnū sortit spāle nomē: ⁊ uocat scia. itell's g̃ in lꝫ loco nō ac cipit ꝓ ipa po⁸ itell'iua: ſ3 ꝓ o ipa hituali cognitiōe ꝑn cipioꝝ: ⁊ qr hit⁹ ꝑncipioꝝ ē distinct⁹ ab hitu ꝙnū: recte itell's diuidit ꝑ sciaꝫ. q aūt debeat sic itelligi: p3 ꝓ Lō mē. q ait: q ꝓ itell'm itelligit, ꝓpones: ꝓ sciaꝫ vo illd qō ꝓuenit ab eis: ꝓpones eni ꝓpe uocant ꝑmisse ul' ꝑn⁸. di eni ꝓpō q̄si, ꝓ alio pō. hi⁹ aūt sūt ꝑmisse que ponunt ꝓ o alio: ut ꝓ ꝙne: ea aūt q̄ sequunt ex ipsis sūt ꝙnes. itell's g̃ q accipit penes ꝓpones accipit penes ꝑn⁸ ⁊ est hit⁹ ꝑncipioꝝ. scia vo q̄ accipit penes ea q̄ sequunt ex eis: accipit penes ꝙnes: ⁊ est hitus ꝙnuꝫ: ex lꝫ aūt pōt apparē mēs ꝑhi: cū ait q fan⁸ accepta ꝓpe ui esse aliq̄ po⁸: aut aligs hit⁹ de nūo illoꝝ q̄tuor: fecit eni mētio nē de po⁸ ⁊ hitu: qr inter illa q̄tuor aligd ꝙnūat qō est po⁸: ut ſbus: aligd vo qō est hitus ut scia ⁊ intellectus

Alterius forte dubitaret aligs: qr cū ꝑhs nō accipiat hic itell'm ꝓ o po⁸: sed intel lectū sciam ⁊ opionē accipiat ꝓ o his que hūt eē i po⁸ itellectiua ui q fuerit ifficiēs: qr multi alij hitus ab istis hūt eē in itellectiua potētia. nā in itelleetu est pru dētia: sapia: ⁊ plura alia que eniiare nō expedit. q̄re si sepat ꝑhus fantasiā ab itellectu: scia ⁊ opione: debuit eam separe a sapiētia: prudētia: ⁊ ab alijs hitibus itel lectualib⁹. ¶ Dicēdū q ꝑm quosdaꝫ: ideo ꝑhus facit mentionē de his: ⁊ nō de alijs habitibus intellectuali bus: qr suo tpe nonduꝫ erant sciti illi alij habitus: sed ipse postea in 6° ethicoꝝ. ubi determinat de habitib⁹ itellectualib⁹: facit ex eis speciale capitulū. possumus tamē aliter dicere. nam oēs habitus intellectuales. ⁊ oēs acceptiōes: ul' oēs dīe eoꝝ que sūt in intell'u aliq mō dant itell'i p hec tria. vꝫ p itell'z: sciaz: ⁊ opionē. naꝫ ois cognitio itell's ul' est dubia: ul' est certa. si est dubia dat itell'i p opionē. si aūt sit certa ul' erit de ꝑncipijs: ⁊ tūc dat itell'i p itell'm. ul' est de ꝙnib⁹: ⁊ tūc dat itell'i p sciam. q aūt sit tāta diūsitas hituū itellectualiū est qr

tā respectu ꝓncipioꝝ q̄ꝫ ēt ꝑnū:pñt accipi diūsi hitus: qz diūsa sūt gīa ꝓncipioꝝ:qz q̄dā sūt ꝓn[a] agibiliū: q̄dā speclabiliū:sic ꝛ ꝑnū q̄dā sūt de factibilib⁹ q̄daꝫ de agibilib⁹ q̄dā de speculabilib⁹. ꝟz ꝟ ḡ ex pte itell⁹ erit ars q̄ est recta ró factibiliū:ꝛ prudētia que est recta ró agibiliū:ꝛ scia q̄ pōt dici recta ró speculabiliū:sic ḡ di uerificādo ꝓn[a] ꝛ ꝑnes:multo plura se tenēt ex pte intell⁹ q̄ꝫ h enūent:ſz tū oia illa aliq̄ mó dant itelli p illa qz ois certa cognitio ꝓncipioꝝ dat itell'i p itell'm.ois certa cognitio ꝑnū dat itelligi p sciaꝫ.ois cognitio in tellectiua si sit dubia dat intelligi per opionem.

Alterius forte dubitaret aliqs: q̄re maxie de his q̄tuor.vꝫ de intell'u:scia:ꝛ opione:ꝛ sꝑu mētiones fecit. ¶ Ddm ꝙ ut coīter ponit he q̄tuor vtutes cognitiue potissime note erāt apd antiquos:ꝛ ꝟ pp opionē platonis qui reduxit ꝟ q̄tuor ad nūos.nā iteꝝ dixit hīc rōnē vni⁹:sciaꝫ duoꝝ:opiones vo triū:sensū vo q̄tuor:qd quō sit in ꝑ⁹ libro declarari hēt:ubi hec positio recitat. ⌜ Deinde cum dicit.

c.156 ¶ Qd qdē igit nō sit sensus:manifestuꝫ ex his est. Sensus qdē enim aut potētia:aut act⁹ est:ut visus:ꝛ visio: fantasiat aūt aliqd ꝛ nullo hoꝝ exīte:ut que in somnijs.

¶ Postq̄ꝫ enūauit illa q̄tuor q̄ qs forte crederet fan[am] eē.mō i pte ista oñdit ꝙ nullū illoꝝ ē fan[a]. circa qd facit:qz ꝑ⁹ oñdit ꝙ fan[a] nō est sꝑus.2⁹ ꝙ nō est itell'us nec scia.3⁹ probat ꝙ non sit opio.1ª ibi⌊ At vo neq̄. ⌋ 3ª ibi⌊ Relingt ḡ. ⌋circa ꝑ[m].5.facit ꝑm ꝙ gnq̄ rōnes adducit.2ª ibi⌊ Postea ꝑm po[am]. ⌋3ª ibi⌊ Si vo ei. ⌋ 4ª ibi⌊ Postea hi qdē. ⌋5ª ibi⌊ Ampli aūt. ⌋dicit ḡ: ꝙ qdē igr fan[a] nō sit sꝑus:manifestū est ex his:qz sꝑus qdē aut est po[a]:aut act⁹:ut visus.i.vt⁹ visiua nolat sensuꝫ in po[a]:ꝛ visio.i.act⁹ videndi nolat sensū in actu:fantasiat aūt aliqs nllo hoꝝ exīte ut apparet in fan[a] q̄ est in sōnis. ¶ Notādū rōnē phi in h ꝓsitē ꝙ ꝑ fan[am] apparēt nob aliq̄ in sōnis:ſz nec ꝑ sensū in actu:nec ꝑ sensū in po[a] apparēt nob aliq̄ in sōnis.ḡ fan[a] non est sꝑus in actu nec in po[a]. ¶ Notādū ēt ꝙ ꝑ sensū in actu nihil appet nob in sōnis:qz sꝑus nō sūt in actu suo dū dormim⁹:imo nob dormientib⁹ ligant organa sꝑitiua ꝛ ligant sꝑus nr̄i:nec ēt ꝑ sensū in po[a] apparēt nob aliq̄ i sōnis:qz sꝑus in po[a] ꝑm ꝙ hi⁹ est nihil nob repsentat. ¶ Notādū ēt ꝙ si fan[a] accipiat ꝓpe:nec est sꝑus:nec opio:nec aliqd illoꝝ q̄tuor:ſz forte hēat aliquā ꝙenientiā cū eis:ꝛ videat eē aliqd illoꝝ q̄tuor.tñ si accipet fan[a] meta[ce] ꝛ large ꝓ oi illa po[a] ul' oi illo hītu ꝑ quem appet aliqd nob:ois cognitio nr̄a est aliq̄ mó fan[a]: qz ꝑ oēm talē cognitionē nobis semper apparet aliqd ꝛ inotescit. ⌜ Deinde cum dicit.

¶ Postea ꝑm potētiā sensus qdē semper adest viuētib⁹:ꝛ nō orbatis:fantasia āt nō

¶ Adducit scdaꝫ rōnē.d.ꝙ sꝑus qdē ꝟz po[am] semp adest viuētib⁹ ꝛ nō orbatis.i.nō ꝑuatis illo sꝑu:nam q̄diu hō nō ꝑuat sꝑu visus tādiu iest ei po[a] visiua:viuētib⁹ ḡ sꝑ iest sꝑus in po[a]:fan[a] aūt nō iest.sꝑ ḡ nō est idē sꝑs ꝙ fan[a]. ¶ Notādū aūt ꝙ hē.5.rōnes ꝑbātes fan[am] nō eē sensū nō eodē mō ꝟ ꝓcludūt.nā ꝑ[a] ꝑbauit ꝙ fanta[a] nō erat sꝑus i actu:nec in po[a].ꝟ aūt ꝑbat ꝙ fan[a] i actu nō est idē ꝙ sꝑus in po[a]:qz fan[a] in actu nō sꝑ ineſt aialib⁹:sed sꝑus in po[a] iest sꝑ eis:nisi forte ꝑnarent uel orbarent illo sꝑu:uel qz nō orbari pūt oi sꝑu:qz q̄diu viuunt tādiu iest eis sꝑus tact⁹:ḡ sꝑ iest aialib⁹ q̄diu viuunt aliqs sꝑus in po[a] ꝛ nō sꝑ iest eis fan[a] in actu.ḡ nō est idē ꝟ ꝙ illud. ⌜ Deinde cum dicit.

¶ Si vo ci qd actu idē:oib⁹ utiq̄ ꝓtigeret bestijs fantasiā iesse. Videt aūt nō bestijs ut formice:aut api:aut uermi.

¶ Adducit ad ꝟ tertiā rōnē oñs ꝙ fan[a] nō est idē ꝙ sensus in actu.d.si vo sup.fan[a] eēt idē ei qō ē in actu.i.eēt idē ꝙ sꝑus in actu ꝓtigeret utiq̄ oib⁹ bestijs ieē fan[am] qz oib⁹ bestijs ꝓtigit aliq̄ ieē sensū in actu:ſz vi supple fan[a] nō ieē oib⁹ bestijs ut formice:aut api:aut uermi. ¶ Notādū aūt ꝙ ſz hec rō adducat ad ꝓbādū ꝙ fan[a] nō sit sꝑus in actu.arguit tū ꝙ nec sit sꝑus in actu:nec in po[a]:qz si fan[a] nō iest oib⁹ bestijs:qz nō iest aialib⁹ imꝑfectis:ut api:vmi:ꝛ formice:sꝑus aūt in actu ꝛ i po[a] sensitiua iest oib⁹ bestijs.ḡ nullū hoꝝ est fantasia.

Dubitaret forte aliqs:qz vi phs iplicare op po[m] in adiecto:qz ait ꝙ nō oib⁹ aialib⁹ iest fan[a] sic sꝑus.cū enī fan[a] sit mot⁹ fcūs a sꝑu: nō vi po[t] ꝙ aliqb⁹ aialib⁹ isit sꝑus qb⁹ nō isit fan[a]. ꝓ. supꝑ ꝑn[m] scdi.uolebat phs ꝙ qb⁹ sꝑus iest:iest fan[a] ꝛ appetit⁹. ¶ Ddꝫ ꝙ ut coīter ponit fan[a] est dup[x].deteriata ꝛ indeterminata.ideterminata qdem est motus factus a sensu:ꝛ ineſt omnibus quibus ineſt sensus.sed fantasia determinata nō iest nisi aialib⁹ ꝑfectis:ꝓp qd multis aialib⁹ iest sꝑus qb⁹ nō ineſt talis fantasia:argumēta aūt ꝓcedebāt vꝫ suis.

Alterius forte dubitaret aliqs:qz ꝛ si de uerme possum⁹ sustinē ꝙ nō hēat fan[am] deteriatā:de formica tū ꝛ ape q̄ vīr agē opa prudētie: ꝛ in estate vīr ꝙgregare grana ꝓp hyemē:ut vi nō possum⁹ sustinē ꝙ nō hēant fan[am] deteriatā.ad ꝟ ārūdēt aliq dicētes ꝙ formica ꝛ apis agūt ex q̄dā iclinatione nāli:nō ꝙ ex imagiatiōe futuri aliqd faciāt.vñ ut dūt nō fantasiant:nisi qū mouent:ꝛ duꝫ mouent a sꝑibili exteriori:ꝛ qz sic fantasiari est hīc fan.ideteriatā.iō ut aiūt talia aialia ideteriatā hūt fan[am]:ſz hec nō vīr sufficē:qz agē ex iclinatiōe nāli ꝛ ex istictu nāe oib⁹ ꝙēit bestijs:sed qz oēs bestie nō directe oñant suis actib⁹: ſz magis agunt q̄ꝫ agāt.sequunt cnī in suis opib⁹ inclinationē factā a diūlitate celestis mot⁹:ul' iclinationes factā ab istictu nāe:sed ꝑ tāto dī vna bestia ꝛ vnuꝫ irrōnale aial hīc fan[am] deteriatā ꝛ nō alib⁹:qz aliqb⁹ aialib⁹ abeūtib⁹ sꝑibilib⁹ hīūt fantasmata.ꝛ pūt imaginari nō pūte sꝑibili.alijs vo nō fit fātasia nisi cū actu mouent ab exteriori sꝑibili:ita ꝙ in eis fan[a] nō est deteriata ꝛ distincta:sed solū est mot⁹ fcūs a sꝑu.cuꝫ ḡ apī isit memoria ꝑ quā reuertit ad locū ubi fabricare icepat: ꝛ eū formice isit memoria ꝑ quā reuertit ad foueā ubi icepat ꝙgregare frumētū cū memoria sit absentiū ꝛ ꝑteritoꝝ poterūt ꝟ imagiari ꝛ fantasiari absentib⁹ sꝑibilib⁹:āre vīr hīc deteriatā fantasiā:ꝛ ꝓp ꝟ Cōmē.hāc difficultatē dī alr euadē dicēs:ꝙ nō curat phs de exēplis.nā i li⁹ poꝝ ponit ꝙ exēpla ponim⁹ nō ut ita sint: ſz ut sentiat q̄ discit.possum⁹ tū alr dicē ꝙ apes ꝛ formice nō hūt simplr fan[am] deteriatā.nā hīc fantasiā deteriatā tūc ꝓpe ꝙēit qū nec pūtib⁹ sꝑibilib⁹ nec pūtib⁹ eis q̄ directe ordinant ad sꝑibilia illa possum⁹ imagiari ꝛ fantasiari de sꝑibilib⁹ illis.apes ḡ si hūt fātasiā de loco ubi fabricare iceperūt:ſz ille loc⁹ sit absens:tñ hāc fantasiā hūt dū sūt in ꝙtinuo exercitio:ꝛ dū sunt pūtia sꝑibilia illa q̄ ordinant ad hī fabricā:ſz si posita exercitiū ꝛ exīte exercitio locū fabrice absq; imutatione facta a fabrica ul' ab exteriori exercitio qd ordinat ad fabricā icipeut de fabrica hīc memoriā:ꝛ imagiarent ꝛ fantasiarent q̄lr deberēt fabricare:nō posset hoc eis ꝓtigē nisi hīent determiatā fantasiā:ꝛ qz hoc nō ineſt apib⁹ nec formicis:nō dīr hīc fantasiā determinataꝫ: sed indeterminatā. ⌜ Deinde cum dicit.

¶ Postea hi qdē ucri semper:fantasie autem plures false.

¶ Adducit ad ꝟ q̄rtā rōnē.d.ꝙ hi qdē.i.sꝑus:circa prō priū obm semp sunt uer.fantasie aūt ē ut pluries sunt

falſe.ḡ fantaſia nō eſt idē ꝙ ſenſus.⁊ Deide cū dicit.

¶ Ampli⁹ aūt nō dicim⁹ cuz opemur:certe eſt circa ſꝫibile:qñ vi hoc nobis hō. Sed magis cuz nō manifeſte ſentimus:tunc ⁊ aut uerus:aut falſus. Et ꝙ qdē dixim⁹ apparent ⁊ dormientibus viſiones.

¶ Adducit ad ꝫ idē ꝫ⁰ ꝫ⁹ rōnē.d.Amp.aūt cū p ſenſū opemur.certe circa aliqd̄ ſenſibile nō dicim⁹:qñ ꝫ ſenſibile vi nob hō:ſed magis ꝫ dicim⁹ cū a remotis uel in tenebꝛis nō manifeſte ſentim⁹:tūc aut eſt uer⁹ aut falſus ſenſus:ſed ſup.cuz manifeſte fantaſiamur nō dicimus ſic eē:ſz ſic apparē.ió ſeqt̄ ⁊ qd̄ qdē diximus.i. ⁊ ut qdē dixim⁹ uł ⁊ ſicut qdē dixim⁹ apparēt ⁊ dormiē tib⁹ viſiōes ⁊ fantaſie:⁊ tūc certū eſt ꝙ fantaſiant:ſed nō eſt certū ſic eē:ſed ſic apparē. ¶ Motādū aūt viz rō nis h⁹ in ꝫ ꝓſiſtē:qz qñ certe ſentim⁹ certe poſſum⁹ dicē ſic eē:nō ſolū ſic apparē:ſz in ſōnis certū eſt ꝙ fanta ſiamur ⁊ nō poſſum⁹ certe dicē ſic eē:ſz ſic apparē.ḡ fā taſia nō eſt idē ꝙ ſꝫus. ¶ Mōn⁹ ēt eſt ꝙ ꝫ ſꝫus circa ꝓpꝛiū ſꝫibile:⁊ ut eſt i debita diſtātia ⁊ ut ꝯcurrit ibi debitū lumē:nō decipiat:ſz ſp ſit uer⁹:tñ circa nō ꝓpꝛi um ſꝫibile ut circa ſꝫibile p accñs ut circa hoiez uel ca prā:⁊ marie ſi ſit in nimis remota diſtātia uł ſi ſit i te nebꝛis nō ſp eſt uer⁹:ſz aliqñ ē uer⁹.aliqñ falſus:⁊ tūc nō ſentim⁹ certe:ſz dubitam⁹ de ſꝫibili ⁊ dubitādo de eo nō dicim⁹ certe illō cē hoiez aut capꝛā:ſed ſ̄ dubio logmur ꝙ vi nob hō uł capꝛa.⁊ Deinde cū dicit.

c.157 ¶ At ṽo neq̄ ſp ṽa dicētiū:neq̄ vna erit ut ſcia:aut itellꝫ:eſt eni fātaſia ⁊ ṽa ⁊ fl̄a.

¶ Oñdit ꝙ fantaſia nō eſt itellꝫ nec ſcia:⁊ qz planū eſt eā nō cē nec ſciaz nc̄ itellz.ió breuiter de ꝫ ſe expedit.d. at ṽo ſup.fantaſia neq̄ erit vna vt⁹ uł vnus hit⁹ de nūo ſemp dicētiū uera:ut nō erit ſcia aut itellꝫ:qz fantaſia eſt fl̄a.i.pōt eē fl̄a.eſt ḡ vis rōnis.ſcia ⁊ itellꝫ ſūt ſemp uera.fantaſia pōt eē falſa ⁊ uera.ḡ ⁊c.⁊ Deide cū dic.

¶ Relingt̄ igit̄ vidē ſi opio ſit. Fit enim ⁊ opio uera ⁊ falſa:ꝫ opioni qdē inheret fi des. Nō eni ꝓtingit opinātem de qb⁹ vi dek nō credere. Beſtiarū aūt nulli ineſt fi des:fantaſia autem multis.

¶ Oñdit ꝙ fantaſia nō ſit opio.⁊ qz ꝫ vi magis dubiū ió circa ꝫ magis iſiſtit:circa qd̄ duo facit:qz p⁹ oſtēdit ꝙ fan⁹ nō ē opio ſimplr̄ ſūpta.2⁹ declarat ꝙ nō eſt ali qd cōpo⁹ ex opione ⁊ ſꝫu ibi⁊ Manifeſtū ḡ qñ.⁊ Circa p⁹ duo facꝫ ꝙ duas rōnes adducit ad ꝓpoſitū.2ª ibi⁊ Ampli⁹.ſi eni.⁊ Ptinuek aūt ſic. oñſuz eſt ꝙ fan⁹ nec eſt ſenſus:nec ſcia:nec itellꝫ.relingt̄ igit̄ vidē ſi ſit opio.hēt eni fantaſia ꝓnotientiā cū opione:qz ſit opi nio uera uel falſa:ſic ſup.⁊ fantaſia:ſed opioni qdē ihe ret fides:qz nō ꝓtingit opinātez nō credē ea de qb⁹ vi dek opinari.beſtiaꝝ aūt nulli ineſt fides:multis aūt be ſtijs ieſt fantaſia:tūc ḡ ſupplēda eſt rō ꝙ ſi opio nulli i eſt cui nō ieſt fides:fantaſia aūt multis aialib⁹ ineſt cui nō ieſt fides.ḡ hoc nō eſt illud.⁊ Deinde cum dicit.

¶ Ampli⁹ ſi oēz opionē ꝓſequat̄ fides:fidē aūt ſuaſū cē:ſuaſionē aūt rō. Beſtiaꝝ aūt qbuſdā fantaſia ineſt qdē:rō ṽo non.

¶ Adducit 2ᵃᵐ rōnē.d.ꝙ amp.ſi oēm opionē ſeqt̄ fides fidē aūt ſeqt̄ ſuaſuz.i.ꝓſuaſuz:cē ſuaſionē ät ſeqt̄ rō:be ſtiaꝝ aūt qbuſdā fantaſia qdē ieſt.illud ṽo.i.rō nō ieſt alicui beſtiaꝝ.ḡ fantaſia nō eſt opio. ¶ Motādū ät ꝙ nullus opinat aliqd niſi p aliquā rōnez ꝓſuadeat ſibi: ḡre ſi illud:⁊ qz ad ꝓſuaſuz eē ſeqt̄ ꝙ gs credat ⁊ ꝙ ad hibeat fidē et qd̄ eſt ei ꝓſuaſuz:opio nō eſt ſine fide ⁊ rō ne.ḡ ſic ꝓ⁹ rō ꝓbat fantaſiā nō eē opionē:qz multis in eſt fantaſia:qb⁹ nō ieſt fides:ita hec rō ꝓbat fantaſiam nō eē opionē:qz opio nō eſt ſine rōne ⁊ multis ieſt fan taſia qb⁹ nō ineſt rō.⁊ Deinde cum dicit.

¶ Manifeſtū eſt igit̄ qñ neq̄ opio cuz ſen ſu:neq̄ p ſenſuz:neq̄ copulatio opionis ⁊ ſenſus erit fantaſia ꝓpter hoc. c.158

¶ Oñdit ꝙ fantaſia nō eſt aliqd cōpoſitū ex opinione ⁊ ſenſu.circa qd̄ tria facit:qz p⁰ oñdit quot modis pōt i telligi ꝙ fan⁹ ſit qd cōpoſitū ex opione ⁊ ſꝫu.2⁰ declat quō ꝓbabiliori mō pōt ꝫ poni.3⁰ ꝓbat ꝙ ipo⁹ ſit fan⁹ eē aliqd ſic cōpoſitū ex ſꝫu ⁊ opione.2ª ibi⁊ Et manifeſtū.⁊ ꝫª ibi⁊ Apparēt ät.⁊ Dicit ḡ ꝙ manifeſtū eſt,ꝙ pp ꝫ.i.ppea q̄ dicent̄ fantaſia neq̄ erit opio cū ſenſu: neq̄ opio p ſenſū:neq̄ copulatio opionis cum ſenſu. ¶ Motādū aūt ꝙ trib⁹ modis pōt itellꝫ ꝙ fan⁹ ſit cō poſita ex opione ⁊ ſꝫu.p⁰ ꝙ ſit opio cū ſꝫu.i.ꝙ ſit opio eēntialr̄ ⁊ hēat ſenſū ānexū.2⁰ ꝫ pōt itelligi ꝙ ſit opio p ſenſū.i.ꝙ ſit ſꝫus eēntialr̄:⁊ hēat opionē annexā.3⁰ nō pōt itelligi ꝙ ſit copl⁹ opionis ⁊ ſꝫus.i.ꝙ ſit utrū qz eēntialr̄:ſz neutrū iſtoꝝ eſt po⁹ eē fantaſiā eēntialr̄. fantaſia ḡ nec eſt opio cāta a ſenſu nec eſt ſꝫus cāt⁹ ex opione:nec eſt eēntialr̄ opio ⁊ ſꝫus.⁊ Deinde cū dicit

¶ Et manifeſtū eſt:ꝙ nō alia quedā ē opi nio:ꝫ illa que qdē eſt cui⁹ eſt ⁊ ſenſus. Dico āt ex albi opione ⁊ ſenſu:copulatio fā taſia eſt. Nō eni ex opione qdē albi eſt:ex ſenſu autē boni. Apparere igit̄ eſt opinari qȝ quidem ſentitur non ſm accidens.

¶ Poſtq̄ enūauit modos qb⁹ pōt itelligi ꝙ fantaſia ſit cōpoſita ex opione ⁊ ſꝫu.ꝫ oſtēdit quō ꝓbabiliori mō poſſit ꝫ poni dicēs:⁊ manifeſtū eſt ꝙ fan⁹ non eſt alia qdā opio ab ea cui⁹ eſt ſꝫus:ſz illa q̄ eſt qdē cui⁹ eſt ⁊ ſē ſus.dico autem ꝙ ſi fantaſia eſt complexa ex opione ⁊ ſꝫu:⁊ ſenſu erit ex opione albi ⁊ ex ſꝫu albi.non enim eſt ex opione qdē albi:ex ſꝫu aūt boni.ió ꝯcludit ꝙ ap paret igit̄ ſup.fantaſiā eē opiari illō qȝ nō ſentit ſm ac cidēs.nā ſi aliq̄ opio ꝯiūcta cū ſenſu facit fantaſiā:oz ꝙ ſit de illo eodē de q̄ eſt ſenſus p ſe ⁊ nō ſm accidēs. ¶ Motādū aūt ꝙ ſi ſꝫus ⁊ opio faciūt vnum aliqd ut fantaſiā nō pōt hoc ita ꝓbabilr̄ poni ſic referēdo ſꝫuz ⁊ opionē ad idē obm:qz ex ſꝫu vni⁹ ⁊ ex opione alteri us:nt ex opione albi ⁊ ex ſꝫu boni nō poſſet fieri vnuz aliqd ut fantaſia.ḡ ſi ſꝫus qui eſt de ꝓſtitutiōe fantaſie ſit albi.opz ꝙ opio que eſt ēt de ꝓſtitutiōe illi⁹ fantaſie nō ſit alia.i.nō ſit de alio:ſz ſit ēt de albo:ita ꝙ opio ⁊ ſꝫus que ſūt de ꝓſtitutiōe fan⁹:opz ꝙ ſint de vno ⁊ eo dē obo p ſe ⁊ nō ſm accñs.⁊ Deide cum dicit.

¶ Apparēt ät ⁊ fl̄a de qb⁹ ſit acceptatiōem uerā hūt:⁊ vi ſol vni⁹ pedis:ꝫ credit ma io: eē hitatiōe. Accit igit̄ aut abijcē ſuäpſi⁹ uerā opionez quā hēbat ſaluatā: ſalua re nō oblitū eē:neq̄ decredētē:aut ſi adhuc hūt eādē neēe uerā ⁊ falſā. Sz falſa facta eſt cū lateat trāſcēdēs res. ¶ Nō ḡ vnuz aliqd̄ hoz eſt:neq̄ ex his fantaſia. c.159 c.160

¶ Oñdit ꝙ fantaſia nō pōt eē qd cōpoſituz ex opione ⁊ ſenſu.d.ꝙ apparēt aūt ⁊ falſa ſup.ſm ſenſū eadem de qb⁹ hūt ſil̄ uerā acceptionē.i.opionē.nam ⁊ vi ſol ſm ſenſuz eē vni⁹ pedis:ſed credit eē ſm opionē maiorꝫ hitatiōe.i.tota terra habitabili:ḡre ſi ex ſenſu ⁊ opio ne cōponit fantaſia:cum cōtingat ſenſum eſſe falſuz ⁊

opionẽ uerã. si opio uera ⁊ sensus falsus debẽt ꝓstituë vnũ ⁊ idẽ: uel opio uera mutabit ⁊ fiet falsa nõ mutata re nec mutato opinãte: qõ est ipo^{le}. nel eadẽ opio sil' erit uera ⁊ fl'a. qõ est ẽt ipo^{le}: q̃re ullo mõ fantasia erit aligd sic cõpo^{m}. ió ait q̃ accidit igr̃ aut obijcẽ suiipi^{o} uerã saluatã opionẽ quã hẽbat saluare. i. nõ fcã mutatiõe in re nõ oblitũ nec decredẽtẽ. i. nõ fcã mutatiõe i opinãte: qõ est ipo^{le}. aut si adhuc hȝ eadẽ opionẽ neẽe est illã opionẽ sil'eẽ uerã ⁊ falsam: qõ est ipo^{le}. ⁊ addit quõ fallificaf opio dicẽs q̃ falsa fcã est cum lateat res tiiscẽdẽs. i. res tiisiẽs sine res tii sinutata: ⁊ q̃ opio uera nõ põt fieri falsa nõ fcã mutatiõe in re opiata nec in opinãte: nec ẽt eadẽ opio põt sil'eẽ uera ⁊ falsa: ió cludit q̃ fantasia nõ est vnũ aligd hoꝝ. i. nõ est opio neq; sẽus neq; ẽ ex his. i. neq; est cõpoſita ex opione ⁊ sẽsu. ¶ Nõ^{m} aũt q̃ cũ fan^{a} nõ possit eẽ sil'uera ⁊ falsa. si opio ⁊ sẽus sil' cõpoſita faciũt fan^{a m}: eẽ non poterit q̃ vnũ illoꝝ sit ueꝝ: ⁊ aliõ falsũ: ſȝ ul'ábo sil'erũt uerã uel ábo erũt sil'fl'a. ¶ Nõ^{m} ẽt q̃ si opio uera dȝ fieri falsa: ul' ꝓtigit p mutationẽ factã i re: uelut q̃ res nõ ẽ sal ua: ſȝ pmutata: utputa si opiaris sortẽ sedẽ eo pmutato ut eo surgẽte. falsa est hec opio sortes sedet. 2° põt fallificari opio nõ p mutationẽ factã in re opinata: sed p mutationẽ factã in opinãte: utputa q̃ opinãs oblit^{o} est opionis uere ⁊ p obliuionẽ accepit opionẽ falsã. ul' forte ſ̃ ꝓtigit: nõ q̃ opinãs sit oblit^{o}: sed q̃ est decredẽs nõ credẽs. forte eui appuit opinãti aliq̃ rõ quã ne sciuit soluẽ: pp quã rõnẽ fuit decredẽs opionẽ ueraȝ ⁊ acgenit opioni falsẽ. nunq̃ ẽ opio uera fit falsa nisi ul' fcã mutatiõe in re opiata ul' in re opinãte. ¶ Notãdũ ẽt q̃ ſȝ utroq; mõ possit fallificari opio tã p mutatiõeȝ factã i re opiata q̃ ẽt ⁊ in opinãte. potissime tũ fallificaf opio q̃n hẽmus opionẽ uerã de re aliq̃: ⁊ illa res est tiiscẽdẽs. i. est tiisiẽs: ⁊ est tiismutata: ⁊ tũ latet nos. ut si uere opiamur sortẽ sedẽ: ⁊ lateat nos q̃ surgat eo surgẽte fallificaf opio nr̃a. ¶ Notãdũ ẽt vim rõnis ꝓbĩi ſ̃ ꝓsistẽ. s. si sẽus ⁊ opio sil'iũcta faciãt fantasiã cũ ꝓtingat de eodẽ hic sensũ fallũ ⁊ opionẽ uerã: ut dȝ de q̃sitate solis: opȝ q̃ opio ꝓformet se sensui: q̃ nunq̃ duo aliq̃ q̃ꝝ vnũ sit fallũ ⁊ aliõ ueꝝ uentũt ad ꝓstitutionẽȝ vni^{o} nisi vnũ ꝓformeſ alteri. ꝓformabit̃ ẽ opio uera sẽsui falso. ul'ẽ crit ista ꝓformitas: q̃ opio manẽȝ uera fi et falsa: ⁊ tũc erit sil'opio vã ⁊ falsa: q̃ est ipo^{le}. ul' si dicaf q̃ opio illa nõ sil'est uera ⁊ fl'a: sed fallificaf cuȝ res sit salua: ⁊ nõ sit fcã mutatio in re opiata: nec ẽt sit fcã mutatio i opinãte: q̃ ille nec est oblit^{o} nec discredit: illa opio nõ erit fl'a: ſȝ oȝ q̃ tpa opio sit saluata i sua vita te: ⁊ q̃ nõ fallificeẽ nec ꝓsit sensui fl'o. ẽ opio vna cũ sẽu nõ poterit ꝓstituë fantasiã: fan^{a} ẽ non est opio nec sensus nec aligd cõpoſitũ ex his. i. ex opione ⁊ sensu.

Dubitaret forte aligs: q̃ vi q̃ plȝ arguat ex isufficiẽti. vult eni q̃ si fãtasia est qd cõpoſitũ ex opione ⁊ sẽu cũ ꝓtigat de aliq̃ eẽ sensuȝ falsũ ⁊ opionẽ uerã oportebit pm ipm: q̃ tũc opio uera ꝓsit se sensui fl'o: ſȝ ſ̃ nõ opȝ ut vi: q̃ hec ꝓsitas poterit alr̃ fieri. poterit eni forte sẽus fluꝝ ꝓsitari opioni uere. ⁊ sic ꝓstituet fan^{a}. ¶ Dȝ q̃ q̃r̃cũq; fan^{a} cõstituaf ex opione ⁊ sẽu: oȝ q̃ vnũ illoꝝ ꝓsitet alteri. triplr̃ eni põt itelligi ut dicebaf hi^{o} ꝓstitutio. p^{o} q̃ fan^{a} sit sẽus eẽntial', ⁊ hẽat opionẽ ãnexã: ut q̃ sit sẽus cãtuȝ ex opione. 2° eꝝ q̃ si opio cãta p sensũ: ⁊ q̃ effect^{o} est cõ sitis cãe oportebit eẽ ꝓsitatẽ iter illa. 3° mõ ſ̃ põt in telligi ut dicebaf q̃ fan^{a} sit utrũq; eẽntialr̃: ita q̃ sit cõ plo utriusq;: ⁊ q̃ fan^{a} nõ põt sil'eẽ vã ⁊ fl'a: ſȝ est tñ vã ul' tñ fl'a: oȝ q̃ cõponẽtia siut ꝓsitia fan^{e}: ut q̃ ul' utrũ q; sit ueꝝ ul' utrũq; fl'm. ¶ Uiso q̃ opȝ eẽ ꝓsitatẽ iter opionẽ ⁊ sensũ si ex eiȝ cõponi debeat fan^{a}: uolum^{o} oñdẽ q̃ opio dȝ ꝓsitari sẽui: nõ sẽus opioui qd dupl'r pȝ. p^{o}: q̃ ꝓsitas sẽus est ipo^{le}. nũq̃ eni eẽ põt q̃ sẽs sit uer^{o} circa q̃stitatẽ sol'. nũq̃ eni cẽ poterit q̃ sol iudi ceẽ a visu tãt^{o} q̃st^{o} est: ſȝ opio põt eẽ vã ⁊ fl'a. ió magis dixit phs q̃ opio debeat ꝓsitari sẽui q̃ eꝰ. ¶ Rursus fan^{a} est mot^{o} fcũs a sẽu: ⁊ mot^{o} ille q̃ est fan^{a} est sil'iȝ motui q̃ est fcũs in sẽu: ⁊ q̃ fan^{a} assil'aẽ motui fcõ in sẽu. si opio debeat eẽ de cõpone fan^{e}: oȝ q̃ traẽat ad modũ ipsi^{o} sẽus. ⁊ q̃ ꝓformeẽ sensui cui ꝓformaẽ fantasia.

Ed qñ accidit moto ſ̃ moueri alterũ ab ſ̃: fantasia aũt videẽ mot^{o} cẽ: ⁊ nõ sine sensu fieri: ſ̃ in his que sentiũt ⁊ quoꝝ sensus: est aũt motus fieri ab actu sensus. ¶ Et hunc simlẽ necesse cẽ sensui: erit utiq; fantasia ipa mot^{o} nõ sine sensu ꝓtingẽs. Neq; ~~eni~~ sentiẽtib^{o} ieẽ. Et multa est ꝑm ipm facere ⁊ pati hñs. c.161

¶ Post q̃ phs oñdit q̃ fan^{a} nõ est sẽus nec scia nec itellect^{o} nec opio. i. pte ista ingrit qd est fan^{a}. circa qđ duo facit: q̃ p^{o} ponit q̃ꝺã descriptionẽ ul' q̃ꝺã diffõnẽ fãtasie. 2° manifestat mẽbra in diffõne posita ibi. Et eẽ uerã ⁊ falsã. Ponit aũt talẽ diffõnẽ fan^{e}: q̃ fan^{a} ẽ motus fcũs a sẽu ꝑm actũ q̃ est sibis illi quã hñs mlta agit ⁊ patiẽ penes illã sine ꝑm illã. possem^{o} q̃ dicẽ pmã ptẽ ubi ponit descriptio fan^{e} in tres ptes ꝑm q̃ tres pticule ponunt in diffõne fan^{e}. nã p^{o} oñdit q̃ fan^{a} est mot^{o} fcũs a sẽu. 2° addit q̃ est fcũs a sẽu ꝑm actũ ⁊ q̃ ẽ sil'is illi motui. 3° ibiũgit q̃ mlta agim^{o} ⁊ patimur ꝑm fãta siã. dicit ẽ: ſȝ qm est. i. ꝓtigit moto ſ̃. i. moto sẽu moueri alteꝝ ab ſ̃. i. moueri fantasiã a sẽu. fan^{a} aũt vi eẽ tal mot^{o} fcũs a sẽu: ⁊ nõ hȝ fieri sine sẽu: ſȝ hȝ eẽ in his que sentiũt ⁊ est eoꝝ q̃ꝝ est sẽus. ⁊ ſ̃ q̃stũ ad pticulã pmaȝ q̃ fan^{a} est mot^{o} fcũs a sẽu. ⁊ ibdit. est ãt. i. ꝓtingit fieri motũ ab actu sẽus ⁊ hũc motũ neẽe est eẽ sil'eȝ sẽui. nã ut dcm est: fan^{a} nõ solũ est mot^{o} fcũs a sẽu: ſȝ est motus fcũs a sẽu i actu ⁊ ẽ sil'is illi motui: ⁊ q̃ sic ẽ: fan^{a} ipa ẽ mot^{o} nõ ꝓtingẽs eẽ sine sẽu: nec ꝓtigit ieẽ nõ sentiẽtib^{o}: ⁊ addit q̃ hñs fan^{as} ẽ. i. ꝓtigit mlta facẽ ⁊ pati ſ̃ ipaȝ

Dubitaret forte aligs: q̃ vi fan^{a} eẽ idẽ q̃ sẽsus cois. nã si fan^{a} est mot^{o} fcũs a sẽu sic est sẽus cois: qm ipe ut vi est hi^{o} mot^{o}: q̃ motis sibi^{o} pticularib^{o} mouet sẽus cois. ¶ Rursus siẽ fan^{a} est sil'is mot^{o} motui fcõ in sẽu sic ⁊ sẽus cois. ¶ Dȝ q̃ sẽus cois dat^{o} est aialib^{o} ad ſ̃ q̃ fiat plenũ iudiciũm de sibilib^{o} exteriorib^{o}. ¶ Nã p sẽus pticulares hẽtur iudiciũ icõpletũ: ſȝ pficit hi^{o} iudiciũ in sẽu cõi. vñ the mistius ut patuit supi^{o} sensũ cõeȝ appellat p^{m}. i. pncipalẽ visũ: ⁊ p^{m}. i. pncipalẽ auditus. nã de ipo visibili uel de ipo audibili ul' de alijs sibilib^{o} ppijs pncipali^{o} ⁊ pfecti^{o} fit iudiciũ in sẽu cõi q̃ in pticularib^{o} sibi^{o}. vñ ⁊ idẽ Themi. pticulares sẽus appellat organa ⁊ nũcios. sensũ vo cõeȝ appellat regẽ ⁊ pncipẽ: cui^{o} est iudicare de his q̃ nũciant a pticularib^{o} sibi^{o}: sed fan^{a} data est aiali ut ad appẽhsionẽ ei^{o} extimeẽ aligd eẽ bonum aut malũ nociuũ ul' pficuũ: ⁊ q̃ ꝑm hãc extimationẽ segẽ q̃ in nob fiãt passiões ⁊ mot^{o} animi: ꝑm q̃s opamur ⁊ agim^{o}: segẽ q̃ hũtes fantasiã mlta patiaṁ ⁊ agaṁ ſ̃ illã. igr̃ ſ̃ hãc pticulã posita in descriptiõe fan^{e}: q̃ mlta agim^{o} ⁊ patimur ꝑm illã: differt fantasia a sẽu cõi.

Alterius forte dubitaret aliq̃: utrũ fantasia moueaf a sensu facto in actu. ¶ Dicẽdũ q̃ sol'o hoc quesiti aliq̃ mõ appere põt ex pcedentibus. nã fic duplex est fantasia. vna determiata: alia ide termiata. ita dupl'r põt accipi sẽus in actu: uel qui nũc est in actu: ul' q̃ aliq̃n fuit in actu. fantasia idcrmiata quã hñt aialia ipfecta fit a sẽu q̃ nũc est in actu: ita q̃ stati cũ desinũt sẽus sentire i actu desinũt illa aialia fãtasiari in actu: ita q̃ illa aialia nõ mouenṫ p fantasiaȝ

nisi ad ꝑsentiã sẽsibilis:sz fantasia deteriata sit a sensu i actu:nõ q nũc est i actu:sz q aliqñ fuit i actu.suffic̃ eni q aliqñ viderim⁹ albũ:z q aliqñ fuerit visus actu imu tat⁹ ab illo ad ħ q nũc p fantasiã appħẽdamus albuz: imo plus nõ opz q illd qđ p fantasiã appħẽdimus ali qñ fuerit in ſbu p se:ut si vidi auꝛ z vidi mõtẽ:z nunqz vidi mõtẽ aureũ:possuz p fantasiã appħẽdẽ mõtẽ aure um.sp g fantasia est mot⁹ aliq̃ mõ fcũs a ſbu i actu qui nũc est ul'q aliqñ fuit:z ħ ul'qz illd ſbibile qđ fantasia mur fuit in ſbu ul'ħz se ul'ħm suae ptes ul'aliq̃ alio mõ

Alterius forte dubitaret aliqs:utrũ ħm fãta siã mlta agãt z patiant aialia q̃ ħñt illã.z vi q nõ:qz ut supꝛ dicebat in ħ dit opio a fãtasia qz stati cũ sit in nob opio alic⁹ terribilis cõpatimur z mouemur ħm appetitũ:qđ nõ ꝓtigit de fantasia. opio g̃ est illd ħm qđ mlta agimus z patimur:non fantasia. ¶ Dom q opio in ħñtib⁹ itellm z extimatiua in aliꝭ aialib⁹ sũt magis imediatũ ħn⁹ mouẽdi desideriuz z appetitũ q̃z fantasia.nã si stat i fan⁹ q̃ sic appħẽdam⁹ p fantasiã q̃ illa nõ opinemur nec extimem⁹ eẽ in re ex̃: ħm ħ nõ terrebimur nec patiemur nec mouebimur ad agẽdũ:sz tũc silr nos ħẽbim⁹:ac si in fig⁹ aliq̃ ul'p filtru dinẽ pictã ispicerem⁹ terribilia illa:sz qz fcã appħẽsiõe p fantasiã:utplm nõ fistim⁹ ibi:sz p estimatiuã iudica mus illd'sic eẽ actu in re ex̃ ul'sic eẽ po^le. ꝓtigit ħm hoc nos agẽ z pati p fantasiã.igr ut fan⁹ cõpat ad motũ fa ctũ in ſbu nõ distiguim⁹ iter ſbuz cõez z ptícularé:sz to tũ ħ q̃dãmõ accipim⁹ p vno motu z dicim⁹ q ab illo motu fcõ sic i ſbu sit in nob fan⁹ ħm quẽ extimam⁹ ali qd nociuũ ul'pficuũ:pp qđ ħm eã mlta agim⁹ z patim

Alterius forte dubitaret aliqs quõ accipiunt hẽ ptícule ponite in descriptiõe fan^c. ¶ Doz q si motũ fcm̃ a ſbu in actu uolum⁹ accipe per sensũ g tũc est actu:dicẽ possum⁹ q p⁹ ptícula.vz q fã tasia est mot⁹ fcũs a ſbu q̃lrcũq;siue q nũc est actu:siue q aliqñ fuit respicit fantasiã determiatã.2ª vo pticula: q fantasia est mot⁹ fcũs a sensu in actu.i.a ſbu q nunc est actu spal'r respicit fantasiã idetermiatã:qz hi⁹ fan⁹ solũ fit a sensu cũ est actu:z est mot⁹ sil'is illi motui.3ª vo pticula.vz q fantasia est ħm quã multa agimus z patimur respicit utrãq;:qz tã ħm fantasiã determiataz q̃z idetermiatã ħ eẽ ꝓtigit.ul'possum⁹ dicẽ q pticle po site in dicta diffõne sic accipiunt q seipas determinãt adiuicẽ:qz p⁹ determiat p scdaz.nã fan⁹ sic est mot⁹ fac⁹ a sensu:q ille ſbus oz accipi ħm actũ ul'q nũc est ul' qui aliqñ fuit.2ª pticula determiat p tertiã.nã fanta sia sic debet eẽ mot⁹ fact⁹ a sensu ħm actũ q ħm eã aia lia multa agãt z patiant.⌈ Deinde cum dicit.

¶ Et eẽ uerã z falsaz. Hoc aũt accidit pro pter hoc q sensus ꝓpꝛioꝛ qđẽ est uerus: aut q̃z pauciſſimũ habens falsum.

¶ Manifestat mẽbra posita in diffõne. ¶ Ad c⁹ eui^am sciẽdũ q ꝑ^m mẽbrũ. vz moueri a ſbu aliq̃ mõ ꝓtinet.in 2° vz in moueri a ſbu in actu:imo accipiẽdo.moueri a ſbu in actu large ꝑ moueri a ſbu in actu q nũc est:uel a ſbu in actu q aliqñ fuit:idẽ est moueri a ſbu in actu qđ moueri a ſbu.nõ eni est aliđ ħ q̃z illd nisi q vnuz esi ex pressiuũ alteri⁹. ¶ Rursus q addebat in 2° mẽbro.vz q mot⁹ fact⁹ in fantasia est silis motui facto in ſbu nõ ꝓpe:ħ mẽbrũ ponit in nũm cũ aliꝭ. nã eoꝝꝑo q fan⁹ est mot⁹ fact⁹ a ſbu z cãtus a ſbu:qz in talib⁹ effect⁹ est silis cãe opz h⁹¹ motũ eẽ silez motui facto in sensu. to ta g̃ descriptio fan^c q̃dãmõ vi ꝓtinet in duob⁹. vz q fantasia est mot⁹ fact⁹ a ſbu in actu ħm quẽ ꝓtigit mlta agẽ z pati.duo g̃ facit:qz p⁹ oñdit q fan⁹ est mot⁹ fa ct⁹ a ſbu in actu.2° declarat q ħm eã ꝓtigit multa agẽ z pati.ibi⌊ Qm aũt visus.⌋ Ad eui^am aũt ꝑ^c ptis sciẽ dũ q oẽ illd qđ uerificat z falsificat ħm vitatẽ z falsi tatẽ factã in ſbu in actu:z deficit ab hi⁹ ſbu est motus cãtus a tali ſbu.nã eẽ nõ põt q fan⁹ uerificeť z falsifi ceť ħm vitatẽ z falsitatẽ factã in ſbu in actu:nisi fan⁹ z ſbus in actu sint ꝓnexa.ita q vnũ cáeť ab alio:qz si fã tasia nõ cãeť a ſbu.nec eꝝ a vitate z falsitate i vno nõ oporteret q cãeť vitas z falsitas in alio. ¶ Rursus qz fan⁹ in iudicádo vitatẽ z falsitatẽ deficit a ſbu:qz ef fect⁹ deficit a cã z nõ eꝝ.fan⁹ cãtur a ſbu z est mot⁹ fa ct⁹ a ſbu z nõ eꝝ.posset g̃ sic foꝛari rõ.oẽ illd qđ vifica tur z falsificať ħz vitatẽ z falsitatẽ factã in ſbu in actu z deficit a ſbu in actu est mot⁹ fcũs a tali ſbu.i.a ſbu in actu:fan⁹ est hi⁹.g̃ zc̃.põt ãt ħ rõ foꝛari al'r z forte me li⁹. ¶ Ad c⁹ eui^am sciẽdũ q qcqđ vificať z falsificať ħz vitatẽ z falsitatẽ in ſbu ul'est idẽ q ſbus ul'cãtur a sen su z est mot⁹ fcũs ab ipo:sz fan⁹ vificať z falsificať ħz vitatẽ z falsitatẽ in ſbu:z nõ est idẽ q ſbus: sz dit a sen su.g̃ cãtur a sensu z est mot⁹ fcũs ab ipo.in hac aũt rõ ne sic ꝓcedit:qz p⁹ oñdit q fan⁹ vificať z falsificať ħm vitatẽ z falsitatẽ factã in ſbu in actu.2° declarat q fan tasia dit a ſbu in actu.3° ꝓcludit q fan⁹ est mot⁹ fcũs a tali ſbu.vz a ſbu in actu.2ª ibi⌊ Scdz sensũ aũt mot⁹.⌋ 3ª ibi⌊ Siqdẽ igr nihil aliꝭ.⌋ Circa p^m tria facit ħz q triplr oñdit q fan⁹ vificať z falsificať ħm vitatẽ z falsi tatẽ factã in ſbu in actu.nã p° oñdit ħ ex pte ſbibiliuz ꝓpoꝛ.2° ex pte ſbibiliũ p accns.3° ex pte ſbibiliũ coiuz 2ª ibi⌊ Scdm aũt.⌋ 3ª ibi⌊ Tertio aũt.⌋ dicit g̃ q ꝓti gít z eẽ uerã z falsã sup.fantasiã:hoc accidit pp hoc q sensus respectu ꝓpoꝛ utplm gdẽ est sensus uerus aut q̃z pauciſſimũ hñs falsuz.z tũc suppleat rõ:qz plm est uerus:q̃z pauciſſimũ aũt.i.raro est falsus:sic z fantasia respectu taliũ sensibiliũ utplm est uera.aliqñ tñ est fal sa.ex pte igit sensibiliũ ꝓpoꝛ patet fantasiã esse ueraz z falsam ħm ueritatẽ z falsitatẽ factã in sensu.

Dubitaret forte aliqs:qz qđ hic dr vi eẽ ꝓri um ei qđ supius dicebat.inuebat eni supꝛ q sensus respcũ ꝓpoꝛ semp sunt ueri.hic aũt dr q ꝓtigit eos eẽ falsos.lz pauciſſime z raro. ¶ Doz q si ꝓcurrat ibi oia debite:ut q organũ ſbus sit debite ꝓditionatũ z obm sit in debita distãtia:mediũ aũt sit debite dispositũ:his oib⁹ sic ꝓcurrentib⁹ ſbus respectu ꝓpoꝛ semp est uer⁹:tñ si organũ sit male ꝓditionatuz: utputa qz oculus nõ est in bona ħtudie:ul'si obm non est in debita distãtia:utputa qz est nimis remotuz:z si mediũ nõ est bñ dispositũ:utputa qz aer nõ est bñ illu mínat⁹:his sic ꝓcurrẽtib⁹ poterit accidẽ falsitas in vi su ẽt circa ſbibilia ꝓpa ut poterit apparẽ q vn⁹ color sit ali⁹:ut q rube⁹ sit niger.sepe enĩ expti sumus q a re motis z in tenebꝛis nobis rube⁹ color niger apparuit. sic ẽt si oculus nõ fuisset bñ dispositus ħ idẽ potuisset cõ tigẽ.nã lingua male dispoſita z infecta p colerã ei vnus sapoꝛ appet ali⁹.ea eni sic exñte qcqd gustat vi amaꝛ. sic̃ eni dicim⁹ q nã semp soꝛtit effectũ suũ:qz nã est spe cies eoꝝ q̃ sũt:ut dr i lib⁹ rheto^z.z tñ si fiat coꝛruptio in aliq̃ ꝑn⁹ nãli fiũt mõstra:z nã nõ soꝛtit effectum:sic respcũ ꝓpioꝛ ſbus semp est uer⁹:z tñ si fiat coꝛruptio ul'idispõ ul'idebite se ħẽat aliqđ eoꝝ q̃ regrunt ad sen suz ut q nõ debite se ħẽat oꝛganũ aut mediũ aut etiaz obm põt falsitas in sensu accidere.⌈ Deide cuz dicit.

¶ Scdo aũt accidere hoc:z hoc iam ꝓtin git mẽtiri. Qđ qdẽ eni albuz non mentit. Si aũt hoc albus:aut aliud mentit.

¶ Dit q vificať z falsificať fantasia ħm ueritatẽ z falsita tem factã in sensu:z hoc ex parte sensibiliuz per accns dicẽs:q scdo aũt accidere hoc.i. falsitas in fanta.ħm falsitatẽ in sensu z ꝓtingit iaz mẽtiri hoc.i.per fanta. ħm q mẽtit sensus:qz qđ qdẽ est albũ.i.circa sensibile ꝓpriũ nõ mẽtit sensu nisi ut dcñ est.si aũt fit albũ hoc ut filius cleonis:aut alius ut diarij filius mentit sup.

sensus ⁊ etiam fantasia. ⁊ Deinde cum dicit.

¶ Tertio aũt coiuz ⁊ ꝑñtiũ accñtia qb⁹ isũt ꝓpa. Dico ãt ut mot⁹ ⁊ magnitudo accidũt sꝫibilib⁹: circa que est maxie iã occipi.

¶ Oñdit q ꝙtigit mẽtiri circa fantasiã sic̃ circa sensũ ex pte sꝫibiliũ coiuz dicẽs. 3° aũt respectu coiuz ⁊ ꝑñtiuz qb⁹ coib⁹ insunt accñtia ꝓpa. dico aũt ut mot⁹ ⁊ magnitudo qua accidit sꝫibilib⁹ corꝓib⁹ sup. sunt ea circa que maxie ꝙtigit decipi tã sensũ in actu q̃ ẽt fantasiã. ⁊ nõ solũ ex pte sꝫibiliũ ꝓpꝛ ⁊ sꝫibiliũ per accñs: sed etiã ex pte sꝫibiliũ coiuz in qb⁹ fundañ sꝫibilia ꝓpa ꝓz uerũ eẽ q̃ uerificet ⁊ falsificet fantasia ꝑm ueritatez ⁊ falsitatem sensus in actu. ⁊ Deinde cum dicit.

¶ Scõz sꝫuz. Mot⁹ aũt ab actu fcũs dĩt a sꝫu q ab his trib⁹ sꝫib⁹. Et ꝑm⁹ qdẽ ꝑñtis sꝫus uer⁹: alij ãt ꝑñtis ⁊ absentis crũt utq̃ falsi: ⁊ maxie cũ ꝓcul sit sꝫibile.

¶ Oñdit q fantasia differt a sensu in actu. dicẽs q motus aũt fcũs ꝑm sensũ ab actu. i. fantasia q̃ est mot⁹ fcũs a sensu in actu differt a sensu q est ab his trib⁹ sꝫib⁹. i. qui est ꝑm hos tres modos sentiẽti. nam ꝑm hos tres modos sẽtiẽdi. vz tã ꝑz sꝫibilia ꝓpa q̃z ꝑz sꝫibilia coia: ⁊ q̃z ꝑm sꝫibilia ꝙ accñs differt fantasia a sensu: qz i oib⁹ his plus falsificat fantasia q̃z sꝫus: ⁊ sꝫdit q ꝑim⁹ qdẽ sꝫus q est respectu sꝫibiliũ ꝓpꝛ ꝑñtib⁹ sꝫibilib⁹ semp est uer⁹. alij aũt sꝫus qui sunt respectu sꝫibiliũ ꝙ accñs ⁊ coiuz tã respectu sꝫibiliũ ꝑñtis q̃z ẽt ⁊ absñtis crũt utiq̃ falsi: ⁊ maxie ꝙtigit talis falsitas cũ ꝓcul sit sꝫibile. tũc g̃ ẽ supplẽda rõ q̃ qz ꝑñtia ⁊ ꝓpingtas obi fac̃ ad ṽitatẽ: absentia ⁊ lõgingtas fac̃ ad falsitatẽ: fantasia differt a sensu: qz est plus falsa q̃z sꝫus: cum possit fantasiari obis absentib⁹ ⁊ lõgings. ¶ Notãdũ aũt q tũ qz fantasia cãtur a sensu: ⁊ est maior defect⁹ in effectu q̃z in causa: tũ ẽt qz fantasia põt fantasiari absenti b⁹ sꝫibilib⁹ ꝑm quẽ modũ hẽt eẽ maior falsitas ꝙuenit maiorẽ falsitatẽ eẽ in fantasia: qua in sensu. ¶ Notandũ ẽt q̃ ꝓz possit eẽ falsitas circa sꝫibilia coia ⁊ p accñs siue sint ꝑñtia siue absentia: maior tñ falsitas cõtingit circa ea si sint absentia q̃z ꝑñtia: imo ẽt circa ipa sensibilia ꝓpa põt maxie ꝙtigẽ error: qz absentib⁹ possum⁹ imaginari albũ nigrũ: ⁊ eꝯ. fantasia g̃ que põt sibi formare fantasmata absentibus sꝫibilib⁹ potissime põt ei ꝙtingere falsitas plus q̃z sensui: etiã circa oia gña sensibiliuz. bene ergo dictum est q̃ differt fantasia a sensu ⁊ deficit ab ipso. ⁊ Deinde cum dicit.

¶ Sigdẽ igit nihil aliõ hñt q̃ dicta sunt nisi fantasia: hoc aũt est qõ dictũ est: fantasia utiq̃ erit motus a sensu ꝑm actum factus.

¶ Cõcludit intẽtũ. vz q̃ fantasia est mot⁹ factus a sensu in actu dicẽs. sigdẽ igit nihil aliud hñt que dicta sunt si fantasia. hoc aũt est qõ dcm est. vz q̃ fantasia uerificetur ⁊ falsificet ꝑm ueritatẽ ⁊ falsitatez factã in sensu in actu: qz ergo sic est fantasia utiq̃ erit mot⁹ factus a sensu ꝑm actum. ⁊ Deinde cum dicit.

c.162 ¶ Qñ aũt visus maxie sensus est: ⁊ nomẽ a lumie accepit: qñ sine lumĩe nõ est vidẽ

¶ Postq̃z oñdit q fantasia est mot⁹ fact⁹ a sꝫu ꝑm actũ declarat aliã ptĩculã positã in diffõne fantasie. vz q̃ ꝑz fantasiã aialia multa agũt ⁊ patiunt. circa qõ tria fac̃: qz ꝓ° oñdit: q̃re sic̃ noiata est fantasia. 2° manifestat qõ dcm est. 3° epilogat circa determiata. 2ª ibi ⁊ Et qñ im manẽt. ⁊ 3ª ibi ⁊ De fantasia qdẽ. ⁊ dicit g̃ ꝓ°: qm autẽ visus est maxime sensus. i. sensus ꝑcipuus ⁊ spñialis: ⁊ qz sup. sic est fantasia nomen accepit a lumine: qñ sine lumine nõ est. i. nõ ꝙtigit vidẽ. ¶ Notãdũ aũt q apõ grecos phos idẽ est q̃ lumẽ: ⁊ qz in lumĩe oĩa appent a phos uenit ⁊ deriuat phanos: qõ idẽ est q̃ apparitio fantasia g̃ que dr̃ a phanos qõ est apparere sumit nom̃ a lumine: ⁊ sumẽdo nomẽ a lumine sine quo non fit vis sus sumit ⁊ nomẽ a visu qui est ꝑcipuus ⁊ spiritualior inter sensus. ⁊ Deinde cum dicit.

¶ Et qñ imanẽt ⁊ silĕs sũt sꝫib⁹: multa ꝑz ipos opant aialia. Alia qdẽ: qz nõ hñt itel lectũ: ut bestie. Alia vo ex uclamẽto itellect⁹ aut passiõe: aut egritudic: aut somno: ut hoies. De fantasia qdẽ igit qd est: ⁊ ꝓpter quid est dictum sit intantum.

¶ Declarat itẽtũ. vz q̃ ꝑm fantasiã aialia multa agũt ⁊ patiunt dicẽs: ⁊ qñ imanẽt. i. existũt ⁊ pseuerãt mot⁹ fantastici ⁊ illi mot⁹ sunt silĕs sꝫib⁹. i. motib⁹ factis in sensib⁹: ⁊ qz sic fantasia ⁊ mot⁹ fantastici imanẽt. i. existũt in aialib⁹ multa opant aialia ꝑm ipos mot⁹: ꝙz alia qdẽ aialia opant ꝑm tales mot⁹ siue ꝑm fantasiã: quia nõ hñt itellm ut bestie: alia vo opant ꝑm tales motus siue ꝑm fantasiã ut hoies. ⁊ ꝑ ex uelamento. i. ꝓp uelamẽtũ itellus: qz aliq̃n uelat passiõe aut uelat egritudine aut somno. ¶ Notãdũz q̃ qñ supior vt⁹ est in actu suo. tũc opamur ꝑm vtutẽ supiorẽ: ⁊ nõ ꝑm iferiorez: q̃re si aialia opant ꝑm fantasiã q̃ est vt⁹ iferior ⁊ nõ ꝑz intellm que est vt⁹ supior: ꝑ est ul qz nõ hñt intellm ut bestie. ul si hñt itellm hñt ipm uelatũ: qõ triplr ꝙuenit qz ul uelat passiõe ut ira ul timore: qz ꝙtingit aliquem adeo eẽ iratũ ul adeo timẽtẽ ut q̃si nihil intelligat: sed oĩa agat magis ꝓ fantasiã q̃z ꝑ itellm. uel scõo ꝑ põt ꝙtingẽ ex egritudie ut forte freneticus ul ẽt ebrius: qz tales magis agũt ꝓ fantasiã q̃z ꝑ itellm. uel 3° hoc põt ꝙtingere ꝓ somnũ: qz in somno ligat rõ ⁊ viget fantasia. ¶ Vltio epilogat circa deteriata dicẽs: de fantasia qdẽ igit qd est ⁊ ꝓp qd est. i. que sit cã ei⁹ ⁊ quõ hẽt fieri: qz sit ꝑm motum factũ a sensu in tantũ, dcm sit.

Lõ. I.

Et ꝓte ãt aie q̃ cogñscit aia ⁊ sapit: sive sꝫpabili exñte: siue non sꝫpabili ꝑm magnitudinẽ: ꝑ ꝑm rõnẽ: ꝙsiderandum quã hñt dñiam: ⁊ quomodo quidem sit ipsum intelligere.

¶ Postq̃z phs sꝫpauit ⁊ distixit itellm a sensu. in pte ista ut dicebat icipit determiare de ipo itellu siue de ipa pote itellectiua. circa qõ duo facit: qz ꝓ° ꝙtinuat se ad dicẽda. 2° exeḡt de itẽto ibi ⁊ Si g̃ est itelligẽ. ⁊ Dicit g̃. de pte aũt aie qua cogñscit ⁊ sapit aia siue sꝫpabili exñte siue nõ sꝫpabili ꝑm magnitudinẽ. i. loco ⁊ sbo: sed ꝑm rõnẽ ꝙsiderãdũ est de hac pte aie itellectiua quã dñiã hẽt ad ipm sensuz ⁊ quõ gdẽ sit ipm itelligẽ qõ est act⁹ ei⁹. ¶ Notãduz aũt q̃ ptẽ aie qua aia sapit ⁊ cogñscit appellat potẽtiã itelleetiuã. ꝑ sape aũt ⁊ cogñscẽ ꝑm Joã. grãmaticũ itelligit itelligẽ specula[m] ⁊ ꝑcticũ: ita q̃ sapere referrí ad speculabilia: cogñscẽ ad agibilia. uel ꝑm q̃sdã cogñscẽ debet referri ad appẽhẽsionẽ: sape vo ad iudiciũ. nã ꝑ potẽtiã itellectiuã appẽhẽdim⁹ ⁊ iudicam⁹: ⁊ cogñscẽ possum⁹ ꝑ eã ⁊ speculabilia ⁊ agibilia. ¶ Notãdũ ẽt q̃ tria ꝓponit de potẽtia itellectiua. vnum est utrũ sit sꝫpabilis ꝑm magnitudinẽ. i. ꝑz locũ ⁊ ꝑm sbz. sic posuit plato dicẽs itellectuale eẽ in cerebro. 2° piscibile in corde. nutritiuã in epate. 2[m] est quã dñiaz habeat h potẽtia ad alias. 3[m] est q̃le sit suũ itelligẽ. i. q̃lis sit act⁹ eius: sed de ꝓ° nõ vult ꝙsiderare: qz cũ intellus nõ sit vtus organica: qz nec corpus nec vtus in corpe supnaeuũ videt querẽ utrũ sit sꝫpata sbo ⁊ magnitudine ab alijs: eũ nec sit magnitudo nec vtus in magnitudine. de alijs aũt duob⁹ dicit ꝙsiderãdũ esse.

Dubitat aũt hic Joánes grãmaticus: qr ſi poˢ aie ſunt ptes eiꝰ: ul' oēs erũt corruptibiles ul' oēs incorruptibiles. nã cũ tota eẽntia aie ſit incorruptibilis ꝛ maxie aie itellectiue: ſi poˢ eiꝰ ſunt ptes ipſiꝰ oēs erũt incorruptibiles. Cuiꝰ ꝓriuꝫ dicebat ſupra ubi oñdebat qꝫ itellectꝰ altꝫ genꝰ eſt ꝛ ſepat ab alijs ſic ppetuũ a corruptibili. ¶ Dom ḡ ſm cũdẽ Joã. grãmaticũ qꝫ hec ps accipit qdãmõ equoce. nõ eſt eni poˢ ps aie eẽntialis ut arguebat rõ. debemꝰ eni imaginari qꝫ ſic ptes eſt ps eẽntialis domꝰ: qr tota cẽntia domus nõ reſuat in piete: ꝛ ſic mã eſt ps eẽntialis cõpoſiti: qr mõ nõ dicit tota eẽntiã eiꝰ. ſic quelibet poˢ eſt ps potẽtialis aie: qr aĩa totũ ſuũ poſſe nõ põt per vnã potẽtiã exercẽ. nã qr actiões ſenſibiles exercet aĩa per ſenſuꝫ ꝛ intelligibiles p itellm diuidit ipm poſſe ipſiꝰ p diũſas potẽtias: ꝛ qr in nulla potẽtia reſuat totũ poſſe queli bet potẽtia dr ps potẽtialis eiꝰ. ⁊ Deinde cum dicit.

L.2. ¶ Si igr ẽ itelligẽ: ſic ſentire: aut pati aliqd: uti erit ab itelligibili: ut aliqd hꝰ alterum.

L.3. ¶ Impaſſibilẽ ḡ oꝫ eẽ: ſuſceptiuũ ãt ſpẽi: ꝛ potẽtia hꝰ. ß nõ ß. Et ſilr ſe hꝫ ſic ſenſitiuũ ad ſẽſibilia: ſic itellectm̃ ad itelligibilia

¶ Exegt de itẽto: circa qd̃ duo facꝫ ꝯ qꝫ duo dixit eẽ ꝓſiderãda. nã ꝓ determiat de itellectu quã diſiã hẽat ad alias potẽtias ſẽſitiuas. 2° oñdit qle ſit ipm itelligẽ ꝛ q̃lis ſit actꝰ eiꝰ ibi⌊ Indiuiſibiliũ qdẽ igr. ⌋ ¶ Ad eutª ꝯ ꝓ' ptis ſciẽdũ qꝫ itellectꝰ ſm pbm q̃drupl̃ accipit. nã ꝓ° accipit pro itellectu potẽtiali q recipit ſpẽs itelligibiles. 2° accipit pro itellectu agente in cuiꝰ vtute tales ſpẽs recipiunt. 3° accipit itellus pro itellectu l actu. 4° vo accipit ꝓ itellectu paſſiuo. qd ſit itellꝰ in actu ꝛ qd itellus paſſiuus infra dicet. q̃tuor ḡ facit: qr ꝓ° deteriat de itellu potẽtiali p cõpationẽ ad ſenſum oñdẽs quaꝫ diſiã hẽt ad ipſꝫ. 2° deteriat de itellu agẽte. 3° de itellu i actu. ꝛ 4° de itellu paſſiuo. 2ª ibi⌊ Qm̃ ãt ſic in oi nã. ⌋ 3ª ibi⌊ Jdẽ ãt eſt ꝯ actu. ⌋ 4ª ibi⌊ Paſſiuꝰ vo itellꝰ. ⌋ Circa ꝓm tria facꝫ: qr ꝓ° deteriat de itellu potẽtiali per cõpationẽ ad ſenſũ. 2° deteriat de obo eiꝰ. 3° mouet dubitatiões q̃ſdã circa ꝓtacta. 2ª ibi⌊ Qñ aũt aliꝺ eſt magnitudo. ⌋ 3ª ibi⌊ Dubitabit aũt. ⌋ In determinãdo aũt de itellectu p cõpationẽ ad ſenſum ꝛ oñdẽdo quõ differt ab ipo duo facit: qr ꝓ° aſſignat ꝙueniẽtiã inter itellm ꝛ ſenſũ. 2° dat diſiã iter illa. ibi⌊ Qñ neqꝫ miſceri. ⌋ Circa ꝓm duo facit ꝯ qꝫ duo tradit de itellu i gbꝰ ꝙuenit cũ ſenſu. ibi⌊ Nece itaqꝫ eſt aũt. ⌋ ꝓ° ꝙueniẽtia qꝫ ſic ſentire nõ eſt ꝓpe pati: ſꝫ eſt aliqd ſilr paſſiõi: ꝛ ſicut ſẽſus nõ eſt actu ſpẽs ſẽſibiles: ſꝫ eſt in poª ad eas: ꝛ eſt ſuſceptiuus earꝫ: ſic ꝛ itellus ſe hẽt reſpectu ſpẽrum itelligibiliũ. ait ḡ: ſi igit eſt itelligẽ ſic ſentire: aut ipm itelligẽ erit utiqꝫ aliqd pati ab itelligibili: aut eſt qd impaſſibile: ꝛ eſt altꝫ aliqd hꝰ(ſilr paſſiõi. vult eni pbs ꝓ ß qꝫ ſic ſentire non eſt ꝓpe pati: ſed eſt hꝰ aliqd. i. eſt aliqd ſilr paſſiõi: ſic ꝛ itelligẽ ſe hẽat: ꝛ qr q̃dãmõ eſt ſimile de itelligẽ ꝛ de ſentire: iõ ꝙcludit de ipo itellectu qꝫ opꝫ eẽ ſuſceptiuũ ſpẽi ẽ itelligibilis: ꝛ qꝫ eſt poˢ hꝰi ſpecies: ſꝫ nõ eſt ß actu. i. q̃tũ eſt de ſe nõ eſt actu tales ſpecies: niſi eas recipiat aliũde. ꝛ qr ſic eſt: ſilr ſe oꝫ hꝫ ſic ſẽſitiuũ ad ſẽſibilia ſic itellectiuũ ad itelligibilia. ⁊ D. c. d.

L.4. ¶ Nece eſt itaqꝫ: qm̃ oia itelligit immixtũ eẽ: ſic dicit Anaxagoras ut iperet: ß aũt eſt ut coſcat. itus eni apparẽs: phibebit exne

L.5. um: ꝛ obſtruet. ¶ Quare neqꝫ ipſiꝰ eſt eẽ nãm: neqꝫ vnã: ß aut qꝫ poſſibilis ſit uocatus utiqꝫ aĩc itellectꝰ. Dico aũt itellectũ: q̃ opinat: ꝛ itelligit aĩa. Et hoc nihil aliꝺ eſt actu eoꝝ que ſunt ante intelligere.

¶ Ponit aliã ꝙueniẽtiã iter ſenſũ ꝛ itellm: qr ſic ſenſuꝫ opꝫ eẽ denudatũ a ſpẽbꝰ ſẽſibilib⁹ ut coſcat illas: ſic oꝫ itellm eẽ ſimplicẽ immixtũ ꝛ imãlẽ: ꝛ eẽ denudatũ ab oi bꝰ formis mãlibꝰ: ut poſſit oēs formas mãles coſcẽ. tõ ait qm̃ itellus itelligit oĩa. i. põt itelligẽ oēs formas mãles: neẽe itaqꝫ ipm eẽ immixtũ. i. imãlẽ ſic dixit Anaxa. ſꝫ Anaxa. poſuit ſpm imãlẽ ut impet mãlibꝰ. ß aũt eſt. i. tõ eſt imãlis ut coſcat mãlia: qr ſi eẽt mãlis deſpectũ. i. foĩa mãlis exns in ipo. apparẽ eni ꝓhibebit exneũ. i. exneas foĩas ꝛ obm exneũ: q̃re neqꝫ ipſius intellus eſt. i. ptigit eẽ nãm mãlẽ: neqꝫ eiꝰ eſt eẽ vnã nãm aliquã corpalẽ deteriatã: ſed uocatꝰ eſt utiqꝫ aie itellus qꝫ eſt poſſibilis ad ß. i. qꝫ põt recipe oēs tales formas ꝛ exponit ſe dicẽs. dico aũt itellectũ q̃ aĩa opinat ꝛ itelligit q itellectꝰ añ itelligẽ nihil eſt actu eoꝝ que ſũt intelligibilia ab ipo. ¶ Notãdũ aũt qꝫ ꝑmus q viſus eſt log de itellectu imãli ꝛ immixto dr fuiſſe Anaxago. ſed ille itellꝰ immixtꝰ ꝛ imãlis de q̃ logbat anaxagoras erat ꝓª cã deꝰ ipe. poſuit eni anaxa. q̃dã mixtũ chaos ꝙfuſuꝫ tanqꝫ cãm mãlẽ: ꝛ poſuit itellm tanqꝫ cãm agẽtẽ ꝛ dixit qꝫ ad iperũ illꝰ itellus fiebat gñatio rcꝝ ex illo chaos ꝙfuſo. ut ḡ illõ chaos ꝙfuſum ꝛ illa mã plene ſẽjceret iperio itellus dixit itellm nõ eẽ alicꝰ nãe mãlis nec eẽ alicuiꝰ nãe exntiũ in illo chaos ꝙfuſo: ſed poſuit ipm ſimplicẽ ꝛ imãlẽ. ſm ḡ Anaxa. itellus erat imãlis ut iperaret: ſed itellus de q̃ logt hic pbus nõ eſt imãlis ut iperet mãlibꝰ: ſed tõ ponit ſic eſſe ut coſcat mãlia: nõ ut mãlibꝰ impet. ¶ Notãdũ ẽt qꝫ de alio itellectu logt Anaxago. q̃ pbs: qr ille logbat de itellectu diuio. hic ãt logt de hũano: cuiꝰ nõ eſt iperare mãlibꝰ ꝛ nãlibꝰ: qr ſcia nr̃a nõ cãt res: ſed cãtur a rebꝰ. ꝛ ꝛ in tellus diuinꝰ hẽat rebꝰ nãlibꝰ impare: itellus tñ nr̃ nõ ponit imãlis ut impet his rebꝰ mãlibꝰ: ſed ut coſcat illas. ¶ Notãdũ ẽt qꝫ ubi nos hẽmus deſpectũ. apparere eni ꝓhibebit exneũ hẽt lr̃a cõmẽti. ſi eni in eo apparuit apparẽs ſpediret alienã. ꝛ eſt ītẽtio pbi p hec vba qꝫ ſi in ipo itellu apperet aliq̃ foĩa mãlis ipa forma mãlis apparẽs ipediret ne coſcẽret ꝛ ne recipet foĩas mãles alias: ſic ſi pupilla eẽt alicuiꝰ coloris ꝛ color alꝰ apperet in pupilla ille color ipediret ne coſcẽret ꝛ ne recipet colores alios. vñ qꝫ nos hẽmus deſpectũ vr̃ eẽ lr̃a corrupta. poſſumꝰ tñ exponẽ deſpectũ pro forma mãli: qr tales forme in gñe formaꝝ ſũt deſpecte ꝛ infime. igit itellus ut coſcat oēs formas mãles nullã formã mãlẽ hẽt: qr ſi hẽt tũc deſpectũ. i. illa mãlis forma nõ ꝑmitteret itellectũ recipe alias mãles formas. ꝓhiberet eni illa mãlis forma apparere itellectui foĩas exneas ꝛ oba exnea. ¶ Notãdũ aũt qꝫ aliqs itellus eſt q eſt actꝰ purus in q̃ ſunt oēs ꝑfectiões actu ut itellus diuinꝰ: aliqs vo itellus eſt q eſt potẽtia pura in gñe itellectuũ ut itellus hũanus. hic ḡ itellus anthonomaſice uocatꝰ eſt poſſibilis: qr ita eſt in poª ad oēs foĩas itelligibiles qꝫ de ſe nulla hẽt actu. ne ḡ laboraret pbs in equoco cũ dixit qꝫ itellus uocatꝰ erat poſſibilis exponit ſe de q̃ itellectu itelligit dicẽs: dico aũt itellm q̃ diã opinat ꝛ itelligit q nihil eſt actu eoꝝ que ſunt intelligibilia añqꝫ itelligat: ſꝫ ſolũ eſt in poª ad oēs tales foĩas.

Dubitaret forte aliqs: utꝝ opꝫ itellectũ eẽ immixtuꝫ ſi debeat impare. ꝛ videt qꝫ nõ: qr Anaxa. iõ poſuit itellectũ eẽ impantẽ: qr poſuit itellm eẽ cãm mouẽtẽ ꝛ agẽtẽ reſpectu illiꝰ chaos ꝙfuſi. videmꝰ aũt qꝫ vnũ mãle ꝛ vnũ corpale hẽt actionẽ ul'em ſup alia corpalia: ut celũ hẽt ul'em ifluẽtiã ſup oĩa alia corpa. itaqꝫ ad ß qꝫ itellus hꝫet ul'em cãlitatez ꝛ ul'e iperiũ ſup totũ chaos ꝙfuſũ ut vr̃ uõ oportuit ipſuꝫ põnẽ imãlẽ. ¶ Dom qꝫ aliud eſt mouẽ motũ ꝛ aliud eſt mouẽ ĩmobile. illud ḡ qꝺ eſt mouẽs ut imperãs

ꝛ qđ mouet ut defideratū ꝛ amatū ꝫ q hoc mouet imo bile: cū ḡ oē corporale ꝛ oē māle moueat motū ſi itellect⁹ debeat mouē immobile: op3 q ſit imālis ꝛ imixt⁹ credibile eſt ār ſi aliqđ bonū itellectū habuit Anaxa go. q hūc habuit. v3 q p impare itelligebat mouē imo bilr. ꝫ3 ꝟ igit plana ē vītas ꝓpōnis. nā itell⁹ ut ipet. i. ut moueat iperādo ꝛ immobilr o3 q ſit imālis ꝛ imixt⁹.

Alterius forte dubitaret aliqs: dato q itell⁹ diuin⁹ imper de quo loqbatur Ana xag. op3 q ſit imālis ꝛ imixt⁹. utrū itell⁹ human⁹ de quo logr ꝟ pbs op3 q ſit imālis ut coḡſcat. ꝛ vi q nō: qr lz impans mālib⁹ debeat eē imālis: tñ ut videt coḡſcēs mālia nō op3 q ſit imālis: qr ꝼm 2ᵐ⁽³⁾. recipiens eſt denudatū a nā recepti nō a nā ḡnis: ſed a nā ſpēi. recipiēs enī albū ſufficit q ſit denudatū a nā albi: ſz nō o3 q ſit denudatū a nā coloris. videm⁹ enī3 q tact⁹ recipit itētiones formax tāgibiliū: nec tñ eſt omo denuda tus a q̄litatib⁹ tāgibilib⁹. ¶ In ꝓrīz eſt pbus in lra. ¶ Dōm q triplici via uenari poſſum⁹ q op3 itellectū eē imixtū ꝛ imālē ut coḡſcat mālia. ꝑ⁹ via ſumit ex pte rerū cognitax. 2ª ex pte modi coḡſcēdi. 3ª ex pte rei co gnoſcētis. nā ſemp mā ḡnēt deteriare ꝛ ptire formas. ſi igit itellus eēt mālis ꝛ mixt⁹ pp ſuā mālitatē uel deter minaret ad aliqđ gen⁹ coḡſcibiliū: ul ſaltē pp illā mālē formā ipediret ne ulr coḡſceret oēs formas māles. utrūq enī videm⁹ in ſenſu tact⁹. nā tact⁹ ꝛ determiat ꝛ ipedit. viſus aūt determiat: ſz nō ipedit. naz tact⁹ eſt vtus mālis: q eſt vtus organica: ꝛ ēt hēt actu aliquaz q̄litatē tāgibilē. viſus aūt lz ſit vtus organica: attū pu pilla eſt omo abſcolor: ꝛ nō hēt actu aliquā q̄litatē vi ſibilē. igit viſus: q eſt vt⁹ organica ꝛ mālis determiat ad aliqđ gen⁹ ſenſibiliū: tñ q nullū hēt colorē actu nō ipedit gn poſſit oēs colores coḡſcē. tact⁹ vo ēt determi nat: q nō pcipit oē gen⁹ ſenſibiliū: ſz tm̄ q̄litates tāgi bles: ꝛ ēt q hēt aliqs q̄litatē tangibilē actu: ipedit ne poſſit oēs q̄litates tāgibiles pcipe. dicebat enī ſupra q tact⁹ filr calm ꝛ filr friduz nō coḡſcit: itellus itaqz ſi eēt vtus mālis ꝛ hēret aliquā mālem formā determiaret uel ipediret ne poſſet oēs formas māles coḡſcere. ḡ ex pte rerū cognitax: ut q itellus pōt oēs formas māles coḡſcē op3 q nullā hēat. 2ª via fort⁹ arguēs ſumit ex pte modi coḡſcēdi. naz glibet expit in ſemetipo q co gnoſcit dūa ulis ꝛ ptic̄larīs. igit ut p3 ex rōnib⁹ factis in cap⁰ de ſenſu cōi. op3 q ſit vna vtus in hoīe que poſ ſit pcipe utrāq formā: ulez. ſ. ꝛ idiuiduā: ꝛ ꝟ eſt itellect⁹. p itell'm enī poſſum⁹ coḡſcere rē ut ſignatā ꝛ ut nō ſignatā: ut ulez ꝛ ut ididuā: ſz ꝟ nō ē eodē mō ut ifra patebit. igit ſi itellus eēt vtus mālis: lz forte aliqs calū nioſe poſſet euadere q nō determiaret ad aliqđ genus coḡſcibiliū: nō tñ eēt vīa ad euadēdū qn determiaret ad aliquē modū coḡſcēdi. nā ꝟ poſito ſemp itellus co gnoſceret mō ſignato: ꝛ nihil coḡſceret niſi ut eēt pticulare ꝛ idiuiduū: q qcqd recipet in eo recipet ut hic ꝛ nūc: ꝛ q oē agēs agit ꝫ exigētiā ſue forme ſi itellus eēt forma mālis: ſic oēs forme recepte in eo eēnt ſigna te ꝛ hēret eē hic ꝛ nūc. ſic qcqd coḡſceret itell⁹ coḡſce ret ut hēret eē ſignatū ꝛ ut eē hēret hic ꝛ nūc. igit ut i tellect⁹ poſſit coḡſcē oēs formas māles: ꝛ ut poſſit eas coḡſcere oi mō tā ſub eē ulī q̄z ſub eē ptic̄lari: op3 q ſit imixt⁹ ꝛ imālis: ꝛ nō ꝓbat per mām aliquā. 3ª via ſumit ex pte coḡſcētis itellect⁹. nā itellus eſt gd icorruptibile: q ut ſepe tactū eſt: eſt alterū genus ꝛ ſepat ab aliis ſic ꝑpetuū a corruptibili. eo enī ipo q glibet expit in ſe qđ p itelluz pōt coḡſcere eē ulez o3 arguē ipm eē icorruptibilē. ſi enī ex oḃo debem⁹ arguē de potētia: ul'e qđ ē oḃz itell⁹: ꝛ qđ p ſe ē gd icorruptibile arguit itell'z icorruptibilē eē. ex ꝟ ipo igit p3 ipm eē imālē ꝛ i mixtū: q ſi eēt vt⁹ organica eēt gñabil' ꝛ corruptibilis q ſi tñ aliqs uellet ꝑteruire ꝛ uellet die q itellus ē ico r ruptibilis. q ꝟ arguit oḃm ei⁹: attū ē vt⁹ mālis: p3 q qcqđ nālr eſt in re icorruptibili op3 q illō ſit ualde for titer in eo impſſum: q qcqd eſt nālr in re icorruptibili eſt ibi mō icorruptibili, eē ār mō icorruptibili ē eē ibi mō idelebili ꝛ mō fortiter impſſo. nūc ār ita eſt q foꝛa fortiter ipreſſa in aliq vtute mālī ipedit iudiciū cuiuſli bet alieni: ꝛ nō ꝑmittit appere aliqđ exneū: ut ſi amari tudo ſit fortiter ipreſſa lingue impedit lingua ne poſſit percipe aliū ſaporē: ſed quicqd guſtat ei videt amarū. ſic ſi itellectus eēt vtus materialis ꝛ eēt virtus organi ca forma ꝓpria fortiter impſſa in illo organo impedi ret h⁰ⁱ organū ne percipet alias formas. illō eni deſpe ctū. i. illa mālis forma ꝓhiberet appere exneū oḃm.

Vide neq miſceri rōnabile ē ip3 cor pori. Quat eni aliqs utiqz fiet: aut ca lidus aut fridus: ſi organuz aliquod erit ſicut ſenſitiuo: nunc autē nullum eſt.

¶ Poſtq̄z pbus uenat⁹ eſt nāz itellect⁹ ex quentētijs q̄s hēt cū ſenſu. In pte iſta (ut dicebat) uenat nām ei⁹ ex dīīs quas hēt ipm. poſſum⁹ aūt q̄z tū ad pns ſpectat aſſignare gnque dīas iter ſenſuz ꝛ itell'm ꝫ q ſenſus ad gnque cōparari pōt. nā ꝓ⁰ cōparari pōt ad ipm organū in quo fūdat. 2⁰ pōt cōparari ad ipaz aiaz. 3⁰ pōt cōparari ad obz. 4⁰ ad ſpēm. ꝛ 5⁰ ad ſeipz. ꝫ q cōparat ad organū: differt ſenſus ab itellectu. q ſēſus eſt vtus organica ꝛ nō itellect⁹. ꝼm vo q cōpat ad aiam differt ab eo: q itellect⁹ ut in ſubo fundat in ipa exūtia aie: ſenſus aūt nō: ſed fundat in organo. 3⁰ ut' cōparat ad oḃm differt ab eo: q ſenſus corrūpit ab excellēti ſenſi bili: nō aūt itellect⁹ ab excellenti itelligibili. 4⁰ differt ut cōparat ad ſpēm: q ex ſpēb⁹ itelligibilib⁹ ḡnat ſcia uel ali⁹ hitus in itellectu. ex ſpēb⁹ aūt ſenſibilib⁹ nō ge nerat talis hitus in ſenſu. 5⁰ aūt differt ut cōpat ad ſe ipm: q ſenſus nō eſt ꝓprie ad ſe ꝙuerſin⁹ nec ꝓprie ſen tit ſeipm: ſed hoc ꝓprie cōpetit itellectui. gnque ḡ fac ꝫ q hic gnque declarat de itellectu. nā ꝓ⁰ oñdit q nō eſt vtus organica. 2⁰ q fundat in cēntia aie ſic in ſubo. 3⁰ ꝓbat q nō corrūpit ab excellēti oḃo. 4⁰ oñdit quō in itellectu aggenerat hitus. 5⁰ declarat quō itellectus ſeipm itelligit ꝛ coḡſcit. 2ª ibi ⌊ Et bū iā dicētes. ⌋ 3ª ibi ⌊ Qm̄ aūt nō ſilis. ⌋ 4ª ibi ⌊ Cū aūt ſic ſingla. ⌋ 5ª ibi ⌊ Eſt igr ꝛ tūc. ⌋ ꝛtmucē ār ſic. dcm̄ eſt itell'm eē vir tutē imālem. vñ q hic eſt: neq rōnabile eſt ipm miſceri corpi. i. ipm fundari in organo ꝛ eē vtutē organicā: q ꝟ poſito fiet utiqz aliqs q̄lis. i. aliq̄liter q̄lis. oporteret eni ipm hīe aliq̄z q̄litatē corpalē. eēt eni aut calus aut fridus ſi aliqđ organū eēt itellectui ſic ē aliqđ organū ſenſitio. i. ſenſui. nūc ār nullū ē ſup. organū itellectui.

Dubitaret forte aliqs. vñ ſeqtur hec q̄ña. q ſi itellect⁹ eēt vtus organica q hē ret aliquā q̄litatē ſenſibilē ut q eſſet calus aut fridus. ¶ Dōz q calm fridū humidū ꝛ ſiccū ſūt q̄litates ꝓme el'toꝛ a gb⁹ nō pōt omo denudari aliqđ corp⁹ mixtū. ſi ḡ itellus hīet organum aliqđ corpale oporteret illō organū hīe has q̄litates ſſibiles ꝓmas: ꝛ mediātibus iſtis recipe alias: q ſemp q̄litates alie recipiunt i ſubo mediātib⁹ q̄litatib⁹ ꝓmis. ſic ḡ q corp⁹ recipit colorē mediante q̄ztitate ut mediāte ſuperficie: ſeqt q ipe color ſit extēſus extēſioe ſuperficiei: ita q nō ſolū corp⁹ eſt gd extēſuz p q̄ztitatē: ſz ēt ipe color recept⁹ in corpe mediā te q̄ztitate: o3 q ſit gd extēſuz: ſic ſi itell's ut in ſbo fūda ret i organo frido aut cal'o: q itell's fūdaret in organo illo mediāte calitate uel friditate tāq̄z mediātib⁹ q̄lita tib⁹ ꝓmis nō ſolū organū diceret eē calm aut fridū: ſz ēt ipe itellus eēt aliq̄liter talis: q eēt aliq̄liter cal'o aut fridus. Aſſignat ēt ad ꝟ idē alia coīa rō: q nō eſt ſola potētia ſbm calitatis ꝛ friditatis: ſz totū cōpoſitū. igit

totū ſ̄. vz organū cū itellectu eēt ſ̄m caloris: qđ eē nō posset nisi itell's eēt aliq̄ mō calus: ſz forte magis e conuerso deberem⁹ dicē. vz q̄ organuz cū calore eēt ſ̄m itell's: eo q̄ cal'm sit de p̄mis q̄litatib⁹ sensibilib⁹ nō de scdis: nec tñ pp ſ̄ impedit dcm̄ ph̄i: ſz declaratur. qz sic si potētia itellectiua eēt in organo diceret organica: sic si eēt in organo cal'o oporteret q̄ eēt aliquā cal'a: ſz cū itell's nō possit eē cal's nec h̄ie aliquā talē formā: qz tūc illa forma impediret ip̄z ne cogn̄oscret alias: ut ergo itell's oēs formas māles cogn̄oscat: z ut nullā talē formā h̄eat: op̄z ip̄m eē ab oi organo separatū. ¶ Deide cū dicit.

¶ Et beniam dicentes sunt animam esse locum specierum: nisi q̄ nō tota: sed intellectiua: neq̄ actu: sed potentia species.

¶ Oñdit q̄ ipe itellect⁹ fundat in cētria aie sic in ſubo: qđ nō cōpetit sensui: ideo ait q̄ bñ dicētes sūt antiq aiam esse locū spērū nisi q̄ nō tota: sed itellectiua. aia eni q̄ztū ad ptē sensitiuā nō est locus spērū: qz potētia sensitiua ut in ſubo nō fundat in cētria aie: sed qz itellectus in ipsa cētria aie fundat: ideo dicit aiam q̄ztuz ad ptē itellectiuā locū eē specierū. z subdit q̄ h⁹ⁱ spēs itellgibiles quarū dicit eē locus aia nō est locus earū in actu: sed in potētia qz q̄ztū est de se nō h̄et illas spēs inatas: nec h̄et eas actu: sed est in po⁹ ut acqrat eas.

Dubitaret forte aliquis quō aia est loc⁹ spērum non tota sed itellectiua tm̄.

¶ Dōm q̄ cū aia sit media iter formas simplr imāles ut iter itellectuas: z formas simplr māles: ut iter h̄as formas sensibiles pticipat aliqd de ꝑditione utrorūq̄: ita q̄ h̄et aliq̄s vtutes māles z organicas ut potētias sensitiuas: aliquas vo h̄et imāles: ut itellectuas. vtutes ergo māles ut in ſbo fundant in organis ut visus fundat in organo. s. in oculo. itellect⁹ vo ut in ſubo fundat in ipsa cētria aie: ita q̄ eodez mō cōparat quodā mō aia ad itellectū sicut oculus cōparat ad sensum visus: qz sic oculus est ſubm potētie visiue: sic nō organū aliqd: sed ipa aia est ſubm potētie itellectiue: q̄re sicut oculus dicit cē receptiu⁹ spērū visibiliū: qz visus fundat in oculo: sic aia erit receptiua: z per ꝯs erit locus spērū itelligibiliū: qz itellect⁹ fundat in aia. pz ḡ q̄ aia est receptia ucl est loc⁹ spērū: ſz nō tota. i. nō q̄ztū ad q̄z libet sui ptē uel nō q̄ztum ad q̄zlibet sui potētiā: qz nō q̄libet ps potentialis aie siue nō q̄libet po⁹ aie fundat in aia tanq̄z in ſbo. nā sensus nō fūdat in aia tanq̄z in ſbo: ſz in organo. itellect⁹ vo nō fūdat in organo: ſz in aia: semp ḡ aliqđ organū erit loc⁹ spērū ſ̄ibiliū: ſz ipsa aia erit loc⁹ spēz itelligibiliū. differt ḡ itellect⁹a sensu: qz itellect⁹ ut in ſbo ꝑpzio fūdat in aia: z tū ſbus z aia est loc⁹ spēz itelligibiliū nō ät sēsibiliū. ¶ Deiñ cū dic.

L.7. ¶ Qñ aūt nō sil'is sit ipassibilitas sensitiui z itellectiui manifestū est ex organis z sensu: sensus enim non pōt sentire ex ualde sensibili: ut sonum ex magnis sonis: neq̄ ex fortib⁹ odoribus z coloribus: neq̄ videre neq̄ odorare. Sed itellus cū itelligat aliqd ualde itelligibile nō min⁹ itelligit in ſma: ſz z magis: sensitiuū qdem eni nō sine corpe est. hic aūt a corpore sepat⁹ est.

¶ Assignat ꝺ̄iaz iter itell'm z sensuz q̄ztū ad obm: qz excellēs itelligibile nō corrūpit itell'm. sic excellēs sensibile corrūpit sensuz: iō ait. qñ aūt nō sil'is sit possibilitas sensitiui z itellectiui. i. sensus z itellect⁹ manifestū est ex organis z ex sensu. nā nō solū organū sensus patit ab excellēti sensibili: ſz ēt ipe sensus corrūpit pp excellēs sensibile: qđ nō cōpetit itellectui. iō ſbdit q̄ sensus nō pōt sentire ex ualde sensibili. i. nō pōt sētire post ualde sensibile ut sēsus audit⁹ ex magnis sonis. i. post magnos sonos sup. nō pōt audire: nec ēt ex fortib⁹ odoribus z coloribus sup. imutat⁹ odorat⁹ z visus neq̄ pōt odorare neq̄ vidē: ſz itell's cū itelligat aliqd ualde itelligibile nō corrūpit z nō minorat in suo actu. imo vigorat. nā itell's itelligēs excellēs itelligibile nō min⁹ itelligit itelligibilia ſma: ſz z magis. cā ät ḡre hec est ꝺ̄ia iter itellectū z sensuz. s. q̄ excellēs itelligibile nō corrūpit intell'm: sed excellēs sensibile corrūpit sensuz est: qz sēsitiuū qdē nō sine corpe est. i. nō ē sine organo: hic aūt. vz intells separat⁹ est ab organo: z qz itell'us nō est vtus organica ſz sensus. iō excellēs itelligibile nō corrūpit itell'm: ſz excellēs ſ̄ibile corrūpit sensum.

Dubitaret forte aliqs quō excellēs sensibile corrūpit sensuz. ¶ Dōz q̄ nō vi difficile itelligē quō ſ̄ibile sic trāsmutet ſ̄bum ut post magnū ſ̄ibile nō possit sēsus pcipe sēsibile puū siue ſ̄ibile ifimū: qz ut ꝓbat cōpositorcs scie de aspectib⁹ nō stati cū recedit ſ̄ibile a sensu recedit impressio fcā i organo: ut figs iteuat solē nō stati cū auertit oculū a sole recedit lux impressa a sole i ocl'o: z qz p aliq̄tulū tēp⁹ remanet i ocl'o impressio lucis fcā a sole pp illā impressionē diſgregātē visuz nō pōt oculus vidē puū ul'ifimū visibile q̄ ät remaneat impressio fcā i oculo post recessuz obti: pz ꝑ Auic. qz si h̄ō moueat uelociter digitū vi vn⁹ digit⁹ plures digiti: z figs nertat uelociter acū vi ac⁹ facē circulū z vi vna ac⁹ ml'te acus: qđ ꝛō ꝓcigit q̄ cū ac⁹ monet a loco suo fac̄ aliā impressionē i oculo: z qz nō statiz remouet impressio p⁹ pp pl'alitatē impressionū vi nobis vidē ml'tas ac⁹ q̄ztuis real'r sit tñ ac⁹ vna. ¶ Mō est ḡ difficile itelligē cū sēsus sit vt⁹ organica z remaneat i organo ſbus impressio fcā ab excellēti ſ̄ibili: q̄re post excellēs ſ̄ibile nō possum⁹ sentire ſ̄ibile puū z ifimū. ſz qz itell's nō ē vt⁹ organica post q̄z itellexit excellēs itelligibile nō min⁹ itelligit itelligibilia ifima: imo itelligit ea magis. ¶ Adūtēdū tū q̄ ls h⁹ᶜ vidē nō sit difficile tū vidē z cogn̄oscē quō excellēs ſ̄ibile nō solū impediat cognitionē pui visibil': sed totalr tollat ſbuz: ut quō ex aspectu solis qs posset fieri totalr cec⁹: z quō ex magno sono qs posset fieri totalr surdus vi ualde difficile. nā h⁹ⁱ ſ̄ibilia nō videt aliqd facē i corpa, nisi rōne ānexi ut si son⁹ scidit ligna lꝫ nō agit son⁹. qz son⁹: ſz rōne mot⁹ aeris in q̄ fundat. aer eni mot⁹ scidit ligna z nō son⁹: pp qō auget qōnis difficlt⁹as: qz cū ſ̄ibilia ſz q̄ h⁹ⁱ nō vident imutare nisi itētionalr. ex imutatiōe ät itētiōali nō videat fieri corruptio realis. vñ est q̄ ip̄z organū z ip̄z corp⁹ corrūpit z patit ab excellēti ſ̄ibili. nā ſbus ꝑz se nec debilitat nec ꝑpe patit. tota eni passio z tota debilitatio ſbus ē rōne corpis z rōne organi i q̄ fūdat: ita q̄ si seuex h̄et oc'los pueri videret sic puer. ¶ Scie dū ḡ q̄ sic q̄litates tāgibiles ut cal'm z frīdū imutāt itētionalr z realr: ſz ut imutāt realr sic corrūpūt corpa z sic ꝑpe nō sentiūt: imo talis imutatio ē ipeditiua ſbus. nā cōe ē oi ſbui q̄ sit susceptiu⁹ spēz siue mā. calefit eni neru⁹ z caro realr: ſz pp talē imutationē nō fit ſbus: qz sic calefiūt z lapides imutant. ḡ caro z neru⁹ a calore itētionalr z ſz h⁹ᵈ imutationē h̄et fieri ſbus. q̄litates ḡ tāgibiles planū ē q̄ corrūpūt ſbuz si sint excellēres: qz cū h̄ q̄ imutāt itētiōalr imutāt ēt realr: p quā imutationē corrūpūt corpa z organa: qđ⁹ corrupti tollit ſbus: ut cōbusta carne z adusto neruo tollit tact⁹. alie vo q̄litates simplr z absolute z q̄cūq; mō sūpte nō imutāt realr q̄cūq; corpa: tū si tales q̄litates sint ualde excellētes z corpa sint ualde passibilia nō solū itētiōalē: ſz ēt aliquā imutatiōez realē pūt efficē i ipa: ut qz acr ē ualde passibil'is si sit odor ualde fortis p̄ter imutationē itētionalē poterit aliquā imutationē realē in ip̄z facē. iō dicebat sup̄ q̄ qz acr est qđ idetermiatū: z nō manet. i.

qz est ualde passibile fetet ab odore:ac si sit aliqd patiens.colores ḡ ualde fulgidi in pupilla: eo qꝫ sit ualde passibilis:qz est nãe aquee ꝓter imutatiõnẽ itẽtionalẽ poterũt aliquã imutationẽ realẽ facẽ in ipa:qua facta pp passionẽ orgaⁿi tollet visus:sic ⁊ oẽ excellẽs sẽsibile ꝓpter passionẽ quã põt facere in orgauũ põt tollere sensuz.sensus ḡ nõ patit ꝓprie:qz ſz qꝫ hꝰ nõ imutat ni si itẽtionalr:que imutatio nõ est ꝓprie passio:sed magis salus ⁊ receptio:sed patit per accns pp passionẽ orgaⁿi:qõ organuz sic ⁊ alia corpora põt realr imutari. itellectꝰ vo ꝓprie nec patit per se nec per accns:cũ nõ sit vtus organica.excellẽs ḡ itelligibile nullo mõ tollit nec ipedit itellectũ:imo hẽt ipm iuuare ⁊ vigorare. utrũ aũt ꝓpter passionẽ alteriꝰ:ut ꝓpter passionẽ fantasie possit ipediri operatio itellectꝰ:in sequentibꝰ apparebit.Ad pns aũt scire sufficiat qꝫ excellẽs sensibile põt ipedire ⁊ corrũpere sensum ꝓpter passionẽ quam põt facere in orgaⁿo.excellẽs aũt itelligibile nõ potest impedire nec corrumpere itellectũ:qz itellectus est ab orgaⁿo separatꝰ. ¶ Esset aũt ulteriꝰ dubitãdũ cuz sit itellectꝰ imixtꝰ ipassibilis ⁊ ab orgaⁿo separatꝰ:utruz oporteat ipm multiplicari ꝑm multiplicationẽ corporũ uel sit in oibꝰ vnꝰ:sed qz de hoc spãlẽ tractatũ fecimus: ⁊ hãc qõnẽ diffuse discussimꝰ:iõ hic eã uolumꝰ silẽtio pertrãsire.⌜Deinde cum dicit.

Lõ.8 ¶ Cũ aũt sic singula fiant ut sciẽs dicit:qui ꝑm actũ:hoc autem cõfestim accidit:cum possit operari per seipsum.

¶ Ondit quõ ex spẽbꝰ intelligibilibꝰ generat hitus:qõ nõ accidit ex spẽbꝰ sensibilibꝰ dicẽs:qꝫ cũ aũt sic itellectꝰ fiat singula.i.postqz reccperit spẽm singulorꝫ dicit itellectꝰ ut sciẽs:qz aggenerabit in eo habit ꝰ scie qui itell's ut sciẽs ⁊ ut habẽs habitũ dicit eẽ ſz actũ:lz aũt accidit cũ ꝓfestiz possit operari per seipz. ¶ Notãduz aut qꝫ sic pupilla est quodãmõ ois coloꝝ:qz põt recipe spẽs oiuz coloꝝ:sic aia per itellectuz est quodãmõ oia itelligibilia:qz põt recipere spẽs oiuz itelligibiliũ.aia ergo ante talẽ receptionẽ est in potẽtia ad cia itelligibilia:sed qñ actu recipit spẽs singulorꝫ siue aliquoruz itelligibiliu fit quodãmõ illa itelligibilia.exponendũ est ḡ cũ itellectꝰ sic fiat singula.i.postqz actu receperit spẽs singulorꝫ. ¶ Mõm ẽt qꝫ duplex est actꝰ.ꝑmꝰ ⁊ secũdus.actꝰ ꝑmꝰ põt dici ipse hitus ut ipa scia.actus secũdus dicit ipm agere ut ipm ꝓsiderare.itellectꝰ ḡ cuz fiat singula.i.postqz receperit spẽs singulorꝫ ptinẽtiuz ad aliqd genꝰ scie:dicit eẽ ꝑm actũ:qz tã acquirit hitũ scie ⁊ est in actu ꝑmo:uel dicit esse ſz actuz:qz tã actu est iformatꝰ specieb'.ex quo apparet ꝺria iter itellectũ ⁊ sensuz:qz ex spẽbus itelligibilibꝰ aggenerat hitus.⁊ per hꝰ spẽs cõstituit intellectꝰ in actu qui est habitꝰ ⁊ di sciẽs:sed per spẽs sensibiles in hꝰ hitu nõ cõstituit sensus. ¶ Mõm ẽt qꝫ hitus est quo qs põt facilr opari:ul' quo qs põt operari cũ vult:iõ de itellectu tã ꝓsti tuto in hitu ait phs.qꝫ hoc ãt accidit.vz qꝫ itellectꝰ sit cõstitutꝰ in actu qui est habitus ⁊ dicat sciens cũ cõsestim possit operari per seipm.i.possit opari ⁊ cõsidera re per ipm habitũ cũ uelit.⌜Deinde cum dicit.

¶ Est qdẽ igit ⁊ tũc potẽtia quodãmõ nõ tñ similiter: ⁊ ante adiscerc:aut inuenirc ⁊ ipse aũt seipm tũc põt itelligere.

¶ Ondit quomõ intellectꝰ est in potẽtia postqz habuit habitũ:⁊ quõ põt seipm cognoscere dicens.est ergo ⁊ tũc.i.postqz habuit hitũ potẽtia quodãmõ:nõ tñ silr ⁊ ante adiscere aut inuenire:qz nõ est itellectꝰ silr in potẽtia anteqz hẽat habitũ ⁊ postqz habuit.⁊ subdit qꝫ ipe itellectꝰ tũc.i.postqz itellexerit alia põt itelligẽ ⁊ seipz nã itellectꝰ itelligit se itelligẽdo alia.⁊ ista est quta differẽtia quã hẽt cũ sensu:qz sꝫus nõ ꝓprie sentit se sentiẽdo alia:sic itell's itelligit se itelligẽdo alia. ¶ Notãdũ ãt qꝫ oẽ qd qs nouit aut discẽs aut inueniẽs nouit. hitũ ergo scie quã hẽmꝰ:uel hẽmꝰ ipz adiscẽdo ab alio uel inueniẽdo per uos ipos:postqz habuimꝰ habitum alicuiꝰ scic:qz nõ opz qꝫ semp ꝓsiderem' ſz illũ habitũ hitcs talẽ hitũ adhuc sumꝰ in potentia ad cõsiderare: ſz nõ sumꝰ sic in potẽtia ad ꝓsidcrare sicut eramꝰ ante adiscerc:uel aũ inuenire.i.sicut eramꝰ anteqz haberemꝰ hꝰ habitũ per inẽtionẽ uel per doctrinã: qz hitcs habitũ possumꝰ exirc in opus facilr:⁊ possumꝰ cõsidcrare cũ uolumꝰ qd nõ possumꝰ si hitu careamꝰ.

Lõ.9 q Uomã ãt aliõ est magnitudo:⁊ magnitudis cẽ.⁊ aq̃ ⁊ aq̃ cẽ.⁊ sic i multis alijs:nõ aũt in oibꝰ.In qbusdã eni idẽ est cẽ carnis:aut carnẽ cẽ. ¶ Aut ergo alio:aut aliter habente discernit.

¶ Postqz plꝫ determiauit de itellectu per cõparationẽ ad sensuz.In pte ista determiat de obo itell's ostẽdens qõ qd est eẽ ꝓpriũ obm itell's:qz ipsa qdditas directe ⁊ mõ extẽso ab itellectu cogscit.nã itell's cũ sit extẽsus cogscit carnis eẽ.i.qdditatẽ carnis.ipaz aũt carnẽ ipz idiuiduũ carnis cogscit per reflexionẽ ꝙ uertẽdo se ad fantasmata:iõ duo facit.qz ꝓ°.ꝓponit qõ itẽdit.2° declarat ꝓpositũ ibi⌞ Caro eni nõ sine mã. ⌝dicẽ qꝫ qñ ãt aliõ est magnitudo ⁊ magnitudis eẽ:⁊ aq̃ ⁊ aq̃ eẽ.⁊ sic in multis alijs:qz in oibꝰ hñtibꝰ spẽm in mã differt res ⁊ rei eẽ.i.differt res ⁊ sua qdditas.ſz lz nõ est in oibꝰ:qz in qbusdã eni est idẽ ut idẽ dicimꝰ eẽ carnẽ ⁊ carnis eẽ. caro eni.i.viuũ est idẽ cũ viui cẽ.i.est idẽ cũ sua qddita te:qñ ḡ sic est qꝫ in multis differt res ⁊ sua qdditas.in his ḡ lz differt aut alio ḡ.i.alia vtute:aut eadẽ vtute alr se hñte discernit aia rẽ ⁊ qdditatẽ ei'. ¶ Mõm qꝫ i oibꝰ hñtibꝰ spẽz i mã differt res ⁊ sua qdditas.cũ ḡ tã mathematica qz nãlia circũscernãt mãz: qz nis lz sit alr ⁊ alr:qz mathematica circũscernũt mãz itelligibilẽ.nãlia vo mãz sensibilẽ:tã in nãlibꝰ qz in mathematicis differt res a rei eẽ.i.differt res a sua qdditate.cuz ḡ aq̃ sit qd nãle:magnitudo vo qd mathematicũ: differt aq̃ ⁊ aque cẽ: qz res nãles differũt a sua qdditate:⁊ differt magnitudo a magnitudis esse:qz in mathematicis ẽt differt res ⁊ qdditas. ¶ Mõm ẽt qꝫ magnitudis cẽ ⁊ aq̃ eẽ ⁊ ulr ois qdditas accipit pro nã rei ꝓut ꝓsiderat sub eẽ nõ signato.magnitudo vo ⁊ aq̃ noiant ipas res ꝓut hñt eẽ actuale in rerũ nã.aliõ est ḡ aq̃ ⁊ aque eẽ:qz aliõ est ꝓsiderare nãz ⁊ qdditatẽ aque ꝓut ꝓsiderat sub eẽ nõ signato:⁊ aliõ est ipa aq̃ ꝓut hẽt cẽ actuale ⁊ signatuz.in oibꝰ ḡ nãlibꝰ ⁊ mathematicis differt res ⁊ rei eẽ.i.differt idiuiduũ ⁊ qdditas. ¶ Mõm ẽt qꝫ qz in rebꝰ mãlibus differt idiuiduũ ⁊ qdditas.iõ alia vtute cogscit res.i.idiuiduũ:⁊ alia cogscit rei cẽ.i.qdditas. nã p sꝫuz cogscimꝰ idiuiduũ:ſz p itell'm cogscimꝰ qddi tatẽ:ul' si per eadẽ vtutẽ ut si p eundẽ itell'm cogscimꝰ idiuiduũ ⁊ qdditatẽ lz erit alr ⁊ alr se hñtẽ.nã p itell'z aspectu recto ⁊ extẽso cogscit qdditas:ſz p reflexionẽ: ⁊ ut ꝙtit se ad fantasma cogscit itellm ididuũ. ¶ Notãdũ ẽt qꝫ caro lz ponit ꝓ vtuo.viuũ aũt repit tã i rebꝰ mãlibꝰ:qz arbores ⁊ alia viuũt:qz ẽt i rebꝰ simplicibꝰ: qz itelligẽtie dicunt viuere:qre vtuo mõ est idẽ caro ⁊ carnis esse.i.idem viuũ ⁊ viui esse:qz si acipiat vtuum ut reperiret in simplicibus ibi est idẽ viuũ ⁊ viui esse. qõ quõ sit itelligẽdũ statim declarabit. sed si accipiat caro.i.viuũ ut hẽt esse in rebꝰ mãlibꝰ non est idẽ caro ⁊ carnis esse qz mãlia nõ sunt idẽ cũ sua qdditate.

Dubitaret forte aligs quõ in rebꝰ mãlibꝰ differt res a rei esse:siue differt res a sua qdditate:in rebꝰ vo imãlibꝰ nõ. ¶ Ddm qꝫ non sic

telligẽdũ ẽ q res ĩmãles sunt idẽ cũ sua gdditate q̃ ni hil sit in eis qđ nõ sit ipa gdditas. solũ enĩ in p̃a cã hẽt vitatẽ: qz ibi nulla cõpõ. i. nullo mõ est aliđ z aliđ: sed gcgd in deo est: est idẽ qđ ipe: sz in itelligẽtijs nõ est su pma simplicitas. ibi enĩ cẽ ẽ pter rõnẽ gdditatis: z vt9 ẽ pter rõnẽ sbe. nã si i itelligẽtijs ponim9 itellz siue vtu tẽ itellectiuã: ille itellꝰ z illa vt9 est differẽs a sba. z si in eis ponim9 eẽ: illõ eẽ ẽ differẽs a gdditate. vñ cũ est ꝑmo de cõpõne itelligẽtie: gdã dicũt q̃ est cõpõ ex qđ gd est z eẽ: qz est ibi cõpõ eẽ z gdditatis. gdã vo aiunt q̃ est ibi cõpõ vtutis z sbe. q̃ quõ vitatez utrũqz hẽat aliq̃ mõ pz per iã dicta. nõ est ergo itelligẽdũ itelligẽti as eẽ idẽ cuz sua gdditate: qz nihil sit in eis qđ sit pter rõnẽ gdditatis. ¶ Sciẽdũ ergo q̃ in reb9 ĩmãlib9 siue nim9 aliquã idẽtitatẽ cũ gdditate: quã in reb9 mãlibus uenire nõ possum9. nã cũ diffinitio sit ꝑmo expꝛes siuus gdditatis z eẽntie: pn3 spẽi ex gb9 cõponit diffi nitio: sũt illa que ptinẽt ad gdditatẽ. igit cũ i reb9 mã libus aliq̃ causent ex pncipijs idiuidui: aliq̃ vo ex pn cipijs spẽi: qz ꝓpꝛia causant ex pncipijs spẽi: accident ia vo ex pncipijs idiuidui: nõ opz q̃ oia que sunt in re bus mãlib9 reducant ad formã z ad rõnẽ gdditatis: sz aliq̃ reducunt ad mãz z ad ea que ptinẽt ad ididuũ: sed in reb9 ĩmãlib9 que sunt forme per se exĩtes nihil põt eis nãliter ineẽ qđ se nõ teneat ex pte forme: z qđ nõ reducat ad pncipia spẽi. igit in reb9 ĩmãlib9 ut cõ parant ad itellm: idẽ est res cũ sua gdditate. qz res im mãlis z ea que sunt in ipa nõ sunt apta nata cognoſci alia vtute cognitia q̃z sit apta sua gdditas. nã cũ gcgd est in re imãli uel sit foꝛa: ul' aliqd ex foꝛa cãtuz: uel ad formã ptinẽs: nihil erit in reb9 ĩmãlib9 qđ sit aptũ na tũ cogſci sensu: sed totũ est aptũ natũ cogſci itellectu: qz foꝛa z spẽs: z ea que ad formã z spẽz ptinẽt sz q̃ h9i nõ sunt apta nata cogſci sensu: sz itellectu. ibi g̃ idẽ est res z eẽ rei: ul' idẽ est res z sua gdditas: nõ q̃ nulla sit ibi cõpõ: nec per oẽz modũ res ẽ sua gdditas: sz ꝑ tãto res ẽ idẽ cũ sua gdditate: qz ad eãdẽ vtutẽ ad quã ptinet cognitio gdditatis: ptinet cognitio rei z eoꝝ q̃ sũt in re. ibi enĩ uequa q̃z dicẽ possum9 q̃ gdditas sit apta na ta cogſci itellu: res vo ul' aliq̃ q̃ sunt in re sunt apta nata cogſci sbu: sz oia talia vna z eadẽ vtute: ut itellu: sũt ap ta nata cogſci. in reb9 vo mãlib9 nõ sic. nã lz ipa gdditas rez mãliũ sit apta nata cogſci itellu: ipa vo res mã lis ididua z ea que se tenẽt ex pte ididuꝰ directe z p se nõ sũt apta nata cogſci itellectu sz sbu: itellect9 eni rec to aspectu nõ põt cogſcẽ idiuiduuz mãle: sz si cogſcit ipm: lz est per reflexionẽ z ut ꝙuertit se ad fantasma.

Alterius forte dubitaret aliqs. utrũ in rebus mãlib9 sit aliqd qđ nõ ptineat ad foꝛ mã nec ad rõnẽ gdditatis: q̃ in reb9 ĩmãlib9 possit di ci q̃ sit ptinẽs aliq̃ mõ ad formã ul' ad rõnẽ gdditatis: ¶ Dom q̃ idiuiduatio in reb9 ĩmãlib9 aliquo mõ pti net ad formã z ad rõnẽ gdditatis qđ sic ẽ oñdẽ: qz ois forma in mã receptibilis q̃ztũ est de se ẽ imultiplicabi lis z de se nõ est lz aliqd. si aũt sit idiuiduatio forme in reb9 mãlib9: lz est per accias z rõne mãe in qua suscipi tur forma. g̃ forma in talib9 q̃ztũ est de se est imultipli cabilis. si aũt idiuiduat z signat: hoc est rõne mãe in qua suscipit: sed in reb9 ĩmãlibus cuiusmodi sunt foꝛ me per se exĩstẽtes: nõ sunt apte nate foꝛe ille plurifica ri: sed quelibet forma ibi seipsa idiuiduat: z est lz ali qd. sed tũc qcquid ptinet ad formaz aliquo mõ ptinet ad rõnẽ gdditatis: eoipo q̃ in reb9 ĩmãlib9 idiuiduatio est per formã ibi aliquo mõ idiuiduatio ptinet ad rõnẽ gdditatis. in reb9 vo mãlib9 ubi idiuiduatio nõ est simplr z per oẽm modũ per formã: sed per mãm: qz mã in talib9 est idiuiduationis pncipiũ: oz q̃ in eis idi uiduatio oino sit ꝑter rõnẽ gdditatis. pz g̃ uerũ eẽ qđ q̃rebat. vz q̃ i reb9 ĩmãlib9 aliqd ut ididuatio ptinet ad formã: z ad rõnẽ gdditatis qđ nõ ptꝛet in reb9 mãlib9.

Alterius forte dubitaret aliqs quõ vitatẽ ha beat dictũ ꝓbi q̃ in reb9 mãlib9 est aliđ res z rei eẽ: uel est aliđ res z res gdditatis: z q̃ in talib9 uel alia vtute uel eadẽ vtute alr se hũte cogſcat idiuiduũ z gdditas uel cogſcat res z rei eẽ. in reb9 vo imãlib9 ut satis iuuit i textu nõ sic se hẽt: qz lz alia vtu te uel eadẽ vtute alr se hũte aia discernat aquã z aq̃ eẽ: z magnitudinẽ z magnitudis eẽ: nõ est sic in oibus: qz viuũ ut noiat aliqd simplr est idẽ cũ viui eẽ. in talibus enĩ ꝑ tãto idẽ est res z rei eẽ: z idẽ est idiuiduũ cuz sua gdditate: qz in eis nõ alia vtute cogſcit idiuiduũ z sua gdditas. q̃rit g̃ quõ lz ꝓtingat. ¶ Dom q̃ hec vitas ẽ ex pmissis qdãmõ sufficiẽter patefacta. nã si in reb9 im mãlib9 foie sũt p se exĩtes: z scipis idiuiduanť: z sũt lz aliqd: cũ in talib9 idiuiduatio directe ptineat ad foꝛ mã: illa eadẽ vtute qua ẽ apta nata cogſci foia z gddi tas. est apta nata cogſci idiuidnatio uel idiuiduũ. ibi g̃ est idẽ idiuiduũ qđ gdditas: qz eadẽ vtute qua est apta nata cogſci foia z gdditas: est apta nata cogſci idiui duatio uel idiuiduũ: cũ ibi idiuiduatio sit de rõne foꝛ me: sz in reb9 mãlib9 ubi idiuiduatio directe z simplr z p oẽz modũ nõ est per formã: sz p ꝙditiões mãe nõ ad eadẽ vtutẽ directe ptinet cognitio foie z gdditatis: z cognitio ididuatiõis ul' ididuui. qz ut dicebat ad itellm directe ptinet cognitio gdditatis z foie: ad sbz nõ ptꝛ net directe cognitio ididuui: ul' ut dicebat si utrũqz põt facẽ itellm: lz erit alr z alr: qz directe cogſcit gdditatez z formã: per reflexionẽ vo z ꝙuertẽdo se ad fantasma cogſcet idiuiduũ z rẽ signatã. ⸢ Deide cũ dicit.

¶ Caro enĩ nõ sine mã: sz sic simũ lz in hoc ¶ Sẽsitiuo qdẽ igit calm z fridũ iudicat z quoꝝ rõ qđã caro: alio aũt aut separa to: aut sic circũflexa linea se hẽt ad scipaz cũ extensa sit: carnis esse discernit. L.10.

¶ Manifestat qđ dixerat oñdẽs q̃ tã in reb9 mãlib9 q̃z in mathe[cl8] eo q̃ sunt spẽs in mã uel alia vtute ul' eadez vtute alr se hũte cogſcit res z rei eẽ. ul' cogſcit idiuidu uz z gdditas. circa qđ tria fac. qz ꝑ9 ꝓbat q̃ lz vitatẽ hẽt in mãlib9. 2° oñdit q̃ vitatẽ hẽt in mathe[cl8]. 3° cõ parat lz ad illa. i. cõpat ad mathe[cã] mãlia. 2ª ibi ⌊ Itez aũt in his. ⌋ 3ª ibi ⌊ Diuo ãt sic. ⌋ Idẽ g̃: q̃ caro cui nõ est sine mã: sz est sic simũ z est sic lz in lz. i. est sic foia de terminata i mã determinata sbili. q̃ ãt caro regrat de terminatã mãm sbilẽ. pz: qz aia gdẽ igit sbitiuo. i. per sbz iudicat calm z fridũ: qrũ caro est qđã rõ. i. qđã ꝓ portio: z qz caro est qđã ꝓportio in mã sbili z circũ ceruit mãz sbilẽ. alio ãt. i. alia vtute aut sepato. i. sepa ta vtute. sup. aia cogſcit caruẽ z carnis eẽ: aut si eadez vtute cogſcit utrũqz illa vt9 siue illa po[a] itellectiua sic circũflexa se hẽt ad seipaz. i. ut ꝙtit se ad seipam. z ut ꝙtit se ad fantasma sup. cogſcit caruẽ ul' cogſcit idiui duũ: sz cũ sit extẽsa discernit eẽ carnis. i. recto aspectu z extẽso cogſcit carnis gdditatẽ. ¶ Mõn[m] aũt q̃ lz ca ro supi9 accipet ꝓ viuo: ut hẽt eẽ in simplicib9 cũ dice bat q̃ idẽ ẽ caro z caruis eẽ. lz aũt caro accipit alr. nõ cni accipit ꝓ viuo: ut hẽt eẽ i simplicib9: sz cũ di q̃ ca ro nõ ẽ sine mã: accipit ꝓ carne ul' ꝓ viuo: ut hẽt eẽ i cõ positis: ubi nõ est idẽ caro z carnis eẽ: qz i talib9 nõ ea dẽ vtute cogſcit directe ididuũ z gdditas. ¶ Mõn[m] ẽt q̃ caro z viuũ ut hũt eẽ i reb9 mãlib9 sũt sic simũ: z sũt sic lz in lz. i. sũt sic determiata foia i determiata mã sbi bili: qz sic simũ determiat sibi spãlẽ mãz sbilẽ: ut na sus sic caro determiat sibi spãlẽ ꝓportionẽ. cali z fridi z cũ calin z fridũ iudicemus sbitiuo: calin z fridũ di cũt mãz sbilẽ: cui9 mãe sbilis caro est qđã rõ. i. qđã ꝓportio: qz cũ calm z fridum: z alię q̃litates sbiles

uenīūt ad debitam ꝓportionē ꝓut regrit caro in ſilla mā ſpibili: ſic ꝓportionata reſultat forma carnis: quā carnez: q; eſt forma in mā cogſcim^{o}: ut dcm̄ eſt. q; uel alia vtute cogſcit caro ⁊ carnis cē: uel ſi eadē vtute: ut itellm cogſcim^{o} utrūq; ꝫ erit alr ⁊ alr: q; itell's ꝓ reflexionē pōt cogſcē carnē. i. idiuiduū carnis: ſz cū ſit extē ſus ⁊ directe pōt cogſcere carnis eē. i. carnis gdditatē.

Dubitaret forte aliqs quō itellus recto aſpectu cogſcit carnis eē ul' carnis gditatē. ¶ Dōm q; agens agit ſm exigētiā ſue forme. cū ḡ ſpēs in itellu ſit abſtracta a cōditionib^{o} māe que ſūt ꝫ ⁊ nūc: itell's recto aſpectu ducit in cognitionem forme: ut hēt eē ꝓter cōditiōes māe: ⁊ q; forma ſic accepta hēt rōnē gditatis: itellus recto aſpectu cogſcit carnis gditatē: ul' cogſcit carnis cē: ſz ſi debeat cogſcē carnē. i. carnis ididuū uel aliquā rē ſignatā: opz q; cognoſcat eā per reflexionē cōuertēdo ſe ad fantaſma. nā cū fantaſma ſit nō denudatū a cōditionib^{o} māe: intellect^{o} cōuertēdo ſe ad fantaſma poterit cognoſcere rez particularē ⁊ ſignatā. ⌜ Deinde cū dicit.

L.11. ¶ Itez aūt i his que i abſtractiōe ſūt rectū: ſic ſimū. cū ꝓtinuo eni cū. Qd̄ ām qd erat eē ſi ē alterz recto cē: ⁊ rectū aliō. Sit eni dualitas: altero itaq; aut alr hūte ſe iudicat.

¶ Oſtdit ēt q; in mathe^{ci}ᵃ. uel alia vtute uel eadē vtute aliter ſe hūte cognoſcit res ⁊ rei eē dicēs. ſterū aūt in his que ſūt in abſtractiōe rectū eſt ſic ſimū cū cōtinuo eni ſup. eſt rectū: ſic ḡ ſimū determiat ſibi māz ſpibilē: ut naſuz: ſic rectū eſt q̄ztū ad ꝫ ſic ſimū: q; rectū determinat ſibi aliquā māz ut ꝓtinuū: ⁊ ſbdit: q; aūt qd̄ qd erat eē ſup. ipſi^{o} recti ſi eſt altercū. i. q; eſt alterz recto cē ⁊ rectū allo. i. alr cogſcim^{o}: nā ſi dualitas ſup. eſt gddi tas ipſi^{o} recti altero itaq;. i. altera vtute aut cadē vtute alr ſe hūte iudicat ſup. aia rectū ⁊ dualitatē ſiue rectuz ⁊ recto eē. ¶ Mōn^{m} aūt q; logt ꝫ Ar̄. mō platonico qui poſuit nūos gdditates mathe^{coy}. dicēs: q; vnitas erat gdditas pūcti: q; pūct^{o} diffiniebat per vnū: dualitas vo erat gdditas recti: q; linea recta diffiniebat p duo. ē eni linea recta lōgitudo ſine latitudie: cui^{o} extremitates ſūt duo pūcta. gdditas vo curui erat ternari^{o}. ī curuo eni eſt ꝓſiderare tria. duo vz extrema ⁊ mediuz exiēs ab extremis. ¶ Mōn^{m} ēt q; cū rectū circūcernat māz: q; circūcernit ꝓtinuū tāq; māz. ꝓpriā. ſimū circū cernit naſuz: ſic aliō eſt ſimū ⁊ ſimi eē: ſic qd̄ qd erat eē ipſi^{o} recti ē alterz ab ipo recto: ⁊ q; aliō ē rectū ⁊ recti eē alio. i. alia vtute ul' eadē vtute alr ſe hūte cogſcet aia recti eē ⁊ rectū. i. gdditatē recti ⁊ ipz rectuz. ¶ Mōn^{m} ēt q; cū po^{m} ´ ⁊ dualitatē eē gdditatē recti: aia cogſcet dualitatē ⁊ rectū ul' alia vtute ul' eadē vtute alr ſe hūte

Dubitaret forte aliqs. utrū ſit ſike de cogniti one nāliū ⁊ mathe^{coy}. ¶ Dōz q; [illegible] ad aliqd eſt ſile: q̄ztū ad aliqd diſſimile. naz cū tā nālia q̄z mathe^{ca} aliq̄ mō circūcernāt māz. de utriſq; uerū eſt q; in eis idiuiduū ⁊ quidditas: uel in cis res ⁊ rei eē opz q; cogſcat uel alia vtute ul' eadē vtute aliter ſe hūte. uerū q; nālia circūcernūt māz ſenſibilē. i. māz ut eſt cōiuncta q̄litati. mathe^{ca} vo inq̄ztū h^{oi} nō circū cernūt māz ſpibilē. i. māz ſbiectā motui ⁊ trāſmutati oni: uel māz cōiunctā q̄litatib^{9} actiuis ⁊ paſſiuis. q; per ſe ⁊ ꝫ q; h^{oi} nō circūcernūt mathe^{ca} māz ꝓiūctaz q̄litati: ſz q̄ztati: cū q̄ztū ſine q̄li nō ſit ſpibile: ſz imaginabile: ſz directe alia vtute ꝓcipiat gdditas ⁊ idiuiduū tā in nālib^{9} q̄z in mathematicis: ꝫ tū eſt alr ⁊ alr: q; i nālib^{9} gdditas directe ꝓcipit itellu: ididuū vo directe pōt ꝓcipi ſbu: ſz i mathematicis gdditas ſz directe ꝓcipiat itellu: ididuū vo i mathematici directe nō pōt ꝓcipi ſbu: ſz imaginatiue: q; q̄ztū ſine q̄li: ut dicebat directe nō eſt ſpibile ſz imaginabile. ⌜ Deide cū dicit.

¶ Oino ergo ſic res ſeparabiles ſūt a materia: ſic ⁊ que circa intellectū ſunt.

¶ Cōparat mathematica ad nālia dī. q; oino ſic res ſūt ſepabiles a mā ſic ſe hūt ⁊ que ſūt circa itellz. nā ſic res circūcernūt māz: ſic ſūt ꝓſiderate ab itellu. nālia ḡ que p ſe ⁊ directe circūcernūt māz ſpibilē ꝓſiderant ab itellu. mathematica vo que p ſe ⁊ ꝫ q; h^{oi} nō circūcernūt māz q̄lē ul' māz ſpibilē: ſz māz q̄ztū ul' māz intelligibilē ſiue imaginabilē ꝓſiderant ab itellu. nō cū mā ſpibili: ſz cū mā imaginabili uel itelligibili.

L.12. **Dubitabit āt utiq; aliqs: ſi itell's ſim** plex ē ⁊ ipaſſibil': ⁊ nulli nihil habet cōe: ſic dic Anaxagoras: quō itelliget: ſi itelligē pati aliqd eſt. Inquātū aliqd cōe utriſq; ꝫ qdē agere: illō vo pati vi.

¶ Doſtq; phs determiauit de itellu per cōparationem ad ſbuz: ⁊ oñdit qd ē obz itell's: q; itell's extēſe ⁊ recto aſpectu tanq; ꝓpriū obz cogſcit carnis eē. i. qdditatē: ita q; qcqd eſt: eſt ꝓpriū obm itell's: ut pōt eē p hita manifeſtū. In pte iſta: ut dicebat mouct q̄ſdā q̄nes circa ptacta. circa qō duo fac. q; p^{o} mouet h^{oi} q̄nes. 2° ſoluit eas ibi⌊ Aut pati qdē. ⌋ circa p^{m} duo fac: ꝫ q; duas q̄nes mouet ibi⌊ Ampli^{9} āt. ⌋ dic̄ ḡ. dubitabit āt utiq; aliqs ſi itell's eſt qd ſimplex ⁊ ipaſſibile ⁊ nulli nihil hēt cōe. q; ē imixt^{o} ⁊ ſepat^{o} ſic dixit Anaxag. his cōditiōib^{9} ſic ſtātib^{9} quō itell's itelligit ſi itelligē eſt pati aliqd. nā iq̄ztū eni ē aliqd cōe utriſq;. i. agēti ⁊ patiēti vi ꝫ qdē agē: illō vo pati. ¶ Mōn^{m} āt viz q̄nis h^{oi} i ꝫ ꝓiſtē. q; ſi agēs ⁊ patiēs hūt aliqd cōe: q; agēs ⁊ patiēs opz coicare in matcria: ut ꝓbat in p^{o} de gīatiōe. itell's qui nihil hēt cōe cū alīs: q; eſt quid imāle: nō poterit pati. ⁊ per ꝓns nō poterit itelligē cū itelligere ſit qddā pati. ⌜ Deinde cum dicit.

L.13. ¶ Ampli^{9} āt ſi itelligibil' ⁊ ipe: aut eni alīs erit itell's: ſi nō ꝫ aliō ipe itelligibil' ē: vnū aūt aliqd itelligibile eſt ſpē. Si aūt ſit mixtū: aliqd hēbit qō fac itelligibile ipz: ſic alia

¶ Mouet 2^{m} q̄nē. dic aūt ꝫ qō a p^{a}: q; p^{a} qō q̄rebat quō itell's itelligat: ⁊ quō ſit quid itelligēs: ꝫ aūt q̄ſit quō itell's itelligat: ⁊ quō ſit gd itelligibile. dicit ergo. Ampli^{9} aūt itelligibilis ē ⁊ ipe itell's. aut cui alīs erit itell's. i. aut alia itelligibilia itelligēt ſi ipe itell's nō eſt itelligibilis ſm aliō: ſz per ſe itelligibile: aut ab itellu eſt aliqd vnū. i. vno mō. uel ut hēt alia lra: eſt vnū ſpe. i. eſt vnīformc. igit ꝫ itelligibilia ab itellu ſunt itelligibilia ſm vnū modū ⁊ ſm vnā formā: q; eodē mō intelligit ſe ⁊ alia: ſi ipe eſt itelligibilis per ſe: ⁊ alia erūt itelligibilia per ſe: ſz qcqd eſt per ſe itelligibile itelligit. ḡ alīs itelligibilib^{9} erit itell's: ⁊ alia itelligibilia itelligēt. ſi aūt itell's ſit qd. i. hēat aliqd ānexū per qō itelligat: hēbit aliqd qō fac ipm itelligibilē. erit ḡ itelligibilis ſic alia mālia. nō ḡ itelliget: ſic nec alia mālia itelligūt. ¶ Notāndū aūt q; alr ſūt itelligibiles ſbe ſepate: ⁊ alr ſunt itelligibiles res māles: q; ſbe ſepate ſūt itelligibiles per ſe: ſed ſbe māles nō ſūt itelligibiles per ſe ipas: nec ſunt itelligibilia actu: ſz itelligunt per itētionē abſtractā: ita q; itell's agēs in cui^{9} vtute ſit abſtractio a fantaſmatib^{9} fac ꝫ que ſunt po^{a} itelligibili: actu itelligibilia. ¶ Mōn^{m} ēt q; cū itellus uī ſit medi^{9} iter ſbas ſepatas ⁊ has res mālcs: ſi ipe itell's uī eſt qd itelligibile: q̄rit q̄lē hōtigit: q; ul' crit itells itelligibilis p ſe: ſic ſūt ſbe ſepate: aut nō erit itelligibilis p ſe: ſed per aliqd annexū: ſic ſunt ſbe māles: qdcūq; dicat videt ſe qui icōueniēs. q; cū oia itelligibilia ab iteellectu nro

sint itelligibilia vnomō si itell's nr̄ est itelligibilis per se:sic sūt ibe separate:et alie res māles que itelligunt ab itellu erūt itelligibiles per se sic sūt ibe separate: sz qđ est sic itelligibile itelligit.ergo res māles itelligit.si vo di caf q itell's est itelligibilis per alid sic alia mālia tūc sic alia mālia nō itelligūt:sic nc itell's itelliget nc aliqd cōprehēdet:ut pt̄ol supplet.nō igr vi q possim9 ponē itellz eē qd itellibile nisi icurramus alterū duoꝝ icōueniētiū.vz uel q mālia itelligāt:uel q itellus nō itelligat. ¶ Notandū etiā q lz sic iducitur h̄ qō a cōmēta tore:ut cōcludat q si itell's est qd irelligibile: uel mālia itelligēt uel itell's itelliget.iducit tn alr ista qō:ut ꝓcludat semp h̄ icōuēiēs q mālia itelligāt:qz si itell's est itelligibilis per se mālia erūt itelligibilia per se:z si sunt itelligibilia per se itelligēt:ut supra ꝓcludebat.si vo itell's nō itelligibilis est per se:sed per alid:tūc idē iudiciū erit de itellectu z de reb9 mālib9.ḡ uel poterit cōcludi sic ꝑs q cū mālia nō itelligant q ēt itell's nō itelliget:ul' ecōuerso:q cū itell's itelligat:z idē iudiciū sit de eo z de alijs mālib9.alia ēt mālia itelligent.

Dubitaret forte aliqs.nā quantū ad vnum mēbrū qōnis satis vi apparens ꝓ.vz.q si itell's nō est itelligibilis p se:sz paliqd aliud erit idē iudiciuz de eo z de alijs mālib9 reb9.ḡ uel ipse nō itelliget sic nec alia mālia itelligūt:uel alia mālia intelligēt sic itelligit itell's:sz qztū ad altā ptē qōnis non apparet manifeste quō sequat ꝓ.vz q si itell's est itelligibilis per se q alijs itelligibilib9 ifīt itell's:z q alia intelligibilia z alia mālia itelligāt. qrit ḡ quō h̄ sequat. ¶ Dz q possum9 distinguere triplicē itellm vz humanū:itelligētiarū:z dei.itell's eni diuin9 est act9 purus cui nō est admixta potētia.itellect9 vo nr̄ i gñe itelligibiliū est po9 pura cui in tali gñe ꝑm se nō cōpetit aliqs act9:sz itellect9 itelligētiaꝝ tenet mediū iter ista.itell's ergo diuin9:qz est act9 pur9 oia cogñscit vno mō:qz oia cognscit cognoscēdo se ita q tanqz ꝓncipale obm nihil cognscet exr̄ se.vilesceret eni si hoc mō aliquid cognsceret exr̄ se.ut satis pōt h̄i ex.12.meta cc in p9 cap. Sūia patrū.itaqz tanqz ꝓncipale obz cognscit tm se:z cognscēdo se cognoscit oia alia.oia ergo cognoscit vno mō:qz se z alia cognoscit cognscēdo se:itell's vo nr̄ quodā mō p oēm modū mō opposito cognoscit.nā cū sit po9 pura in gñe itelligibiliū nihil itelligit anteqz fiat in actu.fit āt i actu recipiēdo spēs a fātasmatib9:z recipēdo spēs alioꝝ:z qz itelligit se z alia ut fit in actu per spēs alioꝝ ergo itelligit se z alia per spēs alioꝝ.intellus ergo nr̄ qđāmō se z alia itelligit vnomō.qz se z alia intelligit itelligēdo alia.itell's aūt itelligētiarū nec se z alia itelligūt itelligēdo se nec se z alia itelligūt itel90 alia:sed itelligēdo itelligūt se per seipas:eo q itelligētia est rediēs ad eēntiā suā reductiōe cōpleta.alia vo itelligūt per spēs z per formas:que sūt silitudies alioꝝ:de qb9 spēb9 z formis loquēs auctor de cāis:ait q ois itelligētia est plena formis.redeam9 ḡ vñ uenit ꝓmo ꝑm9:z di cam9 q si itell's nr̄ se z alia itelligit vnomō qz se z alia itelligit itelligēdo alia:erāt alia itelligibilia sic ipe:qre si ipe itellus est itelligibilis per se z nō per aliud sic ibe separate oia alia que itelligunt ab itellectu nr̄o erūt itelligibilia nō per alid:sz erūt itelligibilia sic ibe separate: sz que sūt sic itelligibilia itelligūt.ḡ oia itelligibilia ab itellu nr̄o itelligēt z hēbūt itellm:h̄ ḡ est qđ phz ait.vz q qz itelligibile ab itellu nr̄o est aliqđ vnū.z est vnomō:qz vno mō itelligit se z alia:eodē mō erūt alia itelligibilia sic ipe . vñ segf q si ipse est itelligibilis per se erūt ēt alia sic itelligibilia:z per ꝓns itelligent:quod ꝓbare uolebamus. ⌈ Deindē cum dicit.

¶ Aut pati qdē ꝑz cōe aliqd diſuz est ꝓns: qñ po9 qđāmō est itelligibilia itell's:sed actu nihil:añqz itelligat:oz āt sic:sic i tabula nihil ē scriptū actu.qđ qdez accit itell'u.

¶ Soluit.circa qđ duo fac:ꝑm q duas qōnes soluit:qz ꝑo soluit qōnē ꝑm.2o scdaz ibi⌊ Et ipe āt itelligibil'.⌋ dic ḡ aut pati qdē ꝑm q diuisuz est ꝓns ē aliqd cōe ul' est aliqd ul'e:ut hz lra ꝑ1 ad passionē ꝓpe z ad passionē que est salus z receptio.itell's ḡ nō patit ꝓpe cū nō coicet i mā sic coicāt in mā mālia cū suis actiuis:sz patit passionē que est salus z receptio iqztū ifozmat spē b9 itelligibiliū ad qs est i po9.ꝛō sb̄dit:qñ aūt itell's est qđāmō po9 itell'ibilia:sz actu nihil est eoꝝ añqz itelligat.h̄ ḡ mō itelligē ē qddā pati z itell's patit nō ꝓpe: sz iqztū recipit spēs itelligibiliū.ad qs est i po9.oz aūt id qđ accit i itellu añqz itelligat esse:sic illd qđ accidit i tabula in qua nihil est actu scriptū ¶ Mōm aūt vi sol'onis h̄ in h̄ ꝓfitē:qz cū di.q si itell's itelligit:cum itelligē sit qddā pati.opz q coicet i mā cū istis mālib9 dici dz q agēs z patiēs coicāt i mā:qñ sūit ꝓpe passo q lis nō est passio itell's. ¶ Mōm ēt q sic i tabula rasa nihil ē scriptū:z cū scribit h̄9 tabula nihil ab ea abijcit: sed solū iducunt in ea forme ifarū:sic itell's anteqz itelligat nullā h̄et formam itelligibilez:z cum recipit h̄9 formas nihil abijcit a sba itell's:ꝑpter qđ patet q nō i est ibi ꝓprie passio:qz ois passio ꝓprie supta magis fcā abijcit a suba:ut di 6o topi.⌈ Deinde cū dicit. L.15.

¶ Et ipe āt itelligibil' est sic itelligibilia.Jn his qdē eni q sūt sine mā:idē ē intell's z qđ itell'r:scia nāqz spectatia.z sic scibile idē ē.

¶ Soluit qōnē 2a3.Ad cui9 euidētiā sciēm q qō 2a duas difficultates ꝓtigebat.nā cū itell's nr̄ sit itelligibilis:sic alia qz itelligit se itelligēdo alia: cū ex h̄ videat eē idē iudiciū de itellu nr̄o:z de alijs vna difficultas est:qre i tell's nr̄ itelligit cū alia nō itelligāt.2a ē qre alia mālia nō itelligāt:cū itell's nr̄ itelligat.duo ḡ fac.nā supponēs q itell's nr̄ sit itelligibilis sic alia:assignat cām qre itell's nr̄ itelligt.2o assignat cāz qre alia mālia que sūt oba itell's nr̄i nō itelligūt ibi⌊ Nō āt semp itelligēdi⌋ dic ḡ.q z ipe aūt itellus itelligibilis est sic itelligibilia alia.z tn sup.itelligit lz alia nō itelligāt.cui9 rō ē:qz in his q sūt sine mā idē ē itell's:z qđ itelligit.scia aūt speculatia z sic scibile h̄ mō.vz speculatie est idē cuz scia.

Dubitaret forte aliqs quō itellect9 nr̄ seipz itelligat. Dom q ut pz per supi9 determinata actus inotescunt nobis per oba:potentie vo inotescūt nobis per act9.itell's ergo nr̄ itelligit seipm per actū suū:sed cū itell's nr̄ sit in gñe itelligibiliū:sic mā ꝑma in gñe entiū:sic a mā ꝑma uel yle nullus actus pōt egredi in gñe entiū nisi ifozmet aliq̄ forma sensibili:sic ab itellectu nr̄o nullus act9 pōt ꝓgredi in gñe itelligibiliū nisi ifozmet aliq̄ forma uel spe itelligibili.itell's ergo nr̄ ad hoc q itelligat seipm:opz q ifozmet aliq̄ spe itelligibili:sed nō refert utr̄ ifozmetur spe capre uel spe leonis:nō io regrit ut ifozmetur aliq̄ spe:ut possit ab eo ꝓgredi aliqs act9 per quē actū possit seipm cognoscere.ifozmabit ergo itell's spe alicui9 obti:ut spe lapidis uel leonis qua ifozmat9 poterit ab eo ꝓgredi aliqs act9 per quē poterit seipm cognscere.illa ergo spēs obti:ut spēs lapidis uel leonis:cū sit expressa silitudo leonis uł lapidis p9 z ꝓncipalr̄ ducet in cognitionē illi9 obti:z ducēdo in cognitionem obti ducet in cognitionē act9 p quē actū poterit itell's seipz cognoscere.cū ḡ qrit q̄m itell's nr̄ seipz itelligit plana ē rnsio q itelligit seipz itelligēdo alia.nā illa eadē spēs que est rō qre itelligat obz ē rō:qre itelligat se ipz itelli90 suū actū.bn̄ itaqz dcm ē q itell's nr̄ ē itelligibil' sic z alia sūt itelligibilia:qz sic alia oba mālia nō itelligunt p seipa:qz p seipa nō pūt eē i aia:sz itelligūt

per ſpēm itelligibilē: ⁊ per itētionē abſtractā: ſic itellect⁹ nr̄ per illā eādē ſpēm itelligibilē ⁊ per illā eandem ſpēm abſtractā per quā itelligit alia itelliget ſeipm. nā iformat⁹ illa ſpē itelligibili itelligit alia ⁊ intelligit ſe inq̄tū per illā ſpēm iformatus ꝓgredit in actū intelligēdi per quē actū pōt ſeipſum cognoſcere.

Alterius forte dubitaret aliqs quō in ſepatis a mā idē ſit itell's ⁊ qō itellr. ¶ Dicēdū ꝙ itell's nr̄ eſt ſimplex imālis ut eſt per hīta manifeſtū: ⁊ multo magis itell's itelligētiarū ⁊ dei eſt imālis ⁊ ſimplex: ⁊ qz in oib⁹ imālib⁹ eſt aliq̄ mō ueruz ꝙ idē eſt itell's ⁊ qō itellr. ſi uerū eſt ꝟ in itellu nr̄o multo magis uerū eſt in itellu itelligētiarū ⁊ dei: ſz quō ucrū ſit de itellu illoꝝ in ſequēti qōne patebit. nūc aūt itendim⁹ declarare ꝙ in reb⁹ mālib⁹ nō eſt idē itell's ⁊ qō itellr: ſz in itellectu nr̄o qui eſt qd imāle idē eſt itell's ⁊ qō itellr. ¶ Ad cui⁹ euidētiā eſt sciēdū ꝙ tā res māles q̄z itell's nr̄ poſſibilis ad ꝟ ut itelligant idigēt itellu in actu. dī enī itell's in actu ipſa ſpēs itelligibilis uel ipē cōcept⁹ quē ꝓcipim⁹ de obo. nā cū lapis p ſeipz nō poſſit eē in itellu nr̄o nō eſt idē lapis ⁊ itell's lapidis: qz lapis ē res ipa q̄ eſt extra aiaz. itell's vō lapidis eſt ipa ſpēs i telligibilis uel ipē ꝓcept⁹ lapidis p quā iformat itell's nr̄ ⁊ reducit ad actū: ut itelligat lapidē. ⁊ qō dictū eſt de lapide itelligēdū ē de alijs obtis mālib⁹ que nō ſūt ſu⁹ itell's: ſz ut itelligant idigēt aliq̄ ꝓceptu uel aliq̄ ſpē itelligibili ſiue aliq̄ itētiōe abſtracta: ſz cū per illā eādē ſpēm itelligibilē p quā itellr obm: itelligat ⁊ ipe itell's qz ut oñſuz eſt in qōne pmiſſa: itell's itelligit ſe itelligēdo alia: pz ꝙ nō ſoluz mālia ad ꝟ ꝙ itelligant idigent ſpē itelligibili: q̄ dī itell's in actu: imo itell's nr̄ poſſibilis ad ꝟ itelligat a ſeipo idiget h⁹¹ ſpē itelligibili ⁊ h⁹¹ itellectu in actu. p eādē enī ſpēz itelligibilē ⁊ per eūdē itellm in actu itellr obm ex aiaz: qō eſt qd māle: ⁊ itellr itell's nr̄ poſſibilis qui eſt a mā ſepat⁹: q̄re ſpēs illa itelligibilis eſt itell's in actu reſpectu obti mālis ⁊ reſpectu itell's poſſibilis q eſt imāliz: q̄re cū ille itell's i actu ſit in itellu nr̄o poſſibili: ⁊ fiat idē cū eo ſic ſit vnuz ex mā ⁊ forma ⁊ ex pfectiōe ⁊ pfectibili: itell's nr̄ poſſibilis qui eſt a mā ſepat⁹ eſt idē cuz ſuo itellu in actu ⁊ ſit vnū cū eo: ſic̄ ſit idē mā cū forma: ſz obm māle non eſt idē cū ſuo itellu i actu: qz itell's in actu obti mālis nō eſt in illo obo: ſz eſt ſepat⁹ ab ipo. itaq; cū ait phs ꝙ in ſepatis a mā: ⁊ nō in alijs ē idē itell's ⁊ qō itelligit: ibi per itellm debem⁹ itelligere itellm in actu ſiue ſpēz itelligibilē: ſz p illō qō itellr debem⁹ itelligē ꝑm vz itellm poſſez qui eſt a mā ſepat⁹: ⁊ obm māle qō eſt māle ꝓiūctū. nā ut pz per hīta per eandē ſpēz itelligibilē: ⁊ per eundē itellm in actu itellr utrūq; ſz cū illa ſpēs itelligibilis que eſt itell's utriuſq; ſit in ipo itellu poſſibili: ⁊ faciat vnū cū ipo: ſic̄ pfectio cū pfectili: nō aūt ſit in ipo obo māli nec faciat vnū cū eo in ſepatis a mā idē eſt itell's ⁊ qō itellr: qz fit vnū ⁊ idē ex intellu in actu ⁊ ex itellu poſſibili qui intellr per illū itellm: ſz in cōiūctio cū mā nō eſt idem itell's ⁊ qō itellr: qz nō fit vnū ⁊ idē ex obo māli ⁊ itellu in actu qō itellr per h⁹¹ intellectū.

Alterius forte dubitaret aliqs: cū in oib⁹ reb⁹ imaterialib⁹ ſit idē itell's ⁊ qō itelligit: cū tam itell's noſtcr q̄z ſbe ſeparate ⁊ de⁹ qd imāle dicāt: utrū eodē mō ſit ⁊ ibi ſit idē itellus: ⁊ qō intellr. ¶ Dōm ꝙ alr eſt idē itell's ⁊ qō intellr in ſubijs ſepatis: ⁊ alr in itellu nr̄o. nā in ſbijs ſepatis eſt idē itell's ⁊ qō itellr. qz ſba ſepata non hēt aliū itellm qui faciat ipaz itelligibilē: ſz p ſeipaz eſt itelligibilis: ita ꝙ ſba ſepata itellr per ſeipaz: ⁊ ſi nō a q̄libet itellu itelligit ſba ſepata per ſe ipaz: tū q̄libet itelligētia itelligit ſuā ſbaz pēt ſcipaz. in cētia aūt diuia multo magis ꝟ cōuenit nā nō ſolū de⁹ itelligit ſeipm per ſcipm: ſz a q̄cūq; intellu itelligit cētia diuia itelligit p ſeipaz: ſz in itellu nr̄o poſſi nō eſt idē itell's: ⁊ qō itelligit: ita ꝙ itell's nr̄ poſſis itelligat per ſeipz: ſz nr̄ itell's pc̄ſis hēt aliū itellectū in actu: ut ſpēm itelligibilē: per quā fit actu itelligibilis. ꝓ tāto tū ex pte itell's nr̄i ē idē itell's ⁊ qō intelligit: qz itell's nr̄ poſſis facꝫ vnū ⁊ idē cū ſuo itellu in actu: ſicut ut dicebat facꝫ vnū ⁊ idē pfectibile cū ꝓpa pfectiōe. dicam⁹ ḡ ꝙ ꝟ itelligibilia. vz de⁹ ſube ſepate ⁊ itell's nr̄: ⁊ res māles hūt hūc ordinē. qz de⁹ ſic itelligit ꝙ eſt idē cū ſuo itellu: ⁊ nō hēt aliū itellm qui faciat ipz itelligibilē: ſz eſt p ſeipz itelligibl: in q̄libet ēt ſba ſepata eſt idē itell's: ⁊ qō itelligit: ⁊ q̄libet talis ſba mō q̄ dcm eſt: ē itelligibil p ſeipaz. itell's vō nr̄ nō ē itelligibilis p ſeipz: ſz hēt aliū itellz in actu: q facꝫ ipz itelligibilē: attū eſt ibi idē itell's: ⁊ qō itelligit: qz ibi itell's i actu i. ſpēs itelligibilis nō eſt ſepata ab itellu poſſi qui itelligit p ipaz: ſz ex ipa ſpē itelligibili q̄ dī itell's i actu: ⁊ ex ipo itellu poſſi: g ex illō qō itelligit fit vnū ⁊ idē. res vō māles nec ſūt p ſe itelligibiles: ſz hūt aliū itellz in actu p quē fiūt itelligibiles: nec ēt ē ibi idē itell's ⁊ qō itelligit: qz itell's i actu ſiue ſpēs itelligibil p quā itelligit tā obz māle q̄z itell's ꝓportiōal nō ē i ipo obo māli: nec facꝫ idē cū ipo: ſz ē i itellu poſſi: ⁊ ē a reb⁹ mālib⁹ ſepata.

Alterius forte dubitaret aliqs. utrū in ſepatis a mā: idē ſit ſcia ſpeculatia cū re ſcita. ¶ Dōm ꝙ hāc qōnē poſſem⁹ facilr ſoluē dō ꝙ grāmatic⁹ dī ſcire ipaz grāmaticaz: ⁊ nālis phs dī ſcire ipam nālē phiaz. ⁊ ſic q̄libet ſciēs dī ſuā ſciaz ſcire. ipa ergo grāmatica nō ſolū eſt ſcia: ſz eſt res ſcita: cum ipa grāmatica ſit ſcita uel ſciaꝫ: ⁊ quelibet ſcia iſto mō eſt idē cū re ſcita: qz q̄libet ſcia ſcit: ⁊ q̄libet ſciēs ſcit ſciaz ſuā: ſed magis ad mētē phī igrediētes. dicam⁹ ꝙ cū de⁹ ſeipm ſciat per ſeipz nō eſt dubiū ibi idē eē ſciaz cū re ſcita. ⁊ ēt ſube ſcpate ſciētes ſcipas per ſeipas nō ſic faciūt dubiū in qōue ⁊ in talib⁹ uagari diuti⁹ iper tinēs eſt ad ꝓpoſitū. nā qō ꝟ dī ꝙ in reb⁹ formalib⁹ ⁊ imālib⁹ idē eſt ſcia cū re ſcita nō eſt introductum ꝓpter ſubas ſepatas: nec ꝓpter itellū diminū: ſz ꝓpter itellū noſtrū: de cui⁹ cognitione hic ꝓncipalr agit. ¶ Sciēdū ergo ꝙ ſicut eadē eſt ſpēs itelligibilis per quā itelligit obm imāle ⁊ itellect⁹ poſſis. ſic eadē eſt ſcia per quā ſciunt iſte res māles ⁊ itellect⁹ nr̄. nā ſic itellect⁹ nr̄ per illas eaſdē ſpēs itelligibiles per quas alia itelligit: itelligit ſe: ſic per illā eādē ſciaz per quā ſcit alia ſcit ſcipz: ⁊ ſic ſpēs itelligibilis: ſz per eā itelligat tam obm māle q̄z itell's poſſibilis: tū illa ſpēs itelligibilis: ⁊ ille intellect⁹ in actu nō facit vnū ⁊ idē cū obo māli a quo eſt ſepat⁹: ſed facit vnū ⁊ idē cuz itellu poſſibili qui eſt imālis in quo exiſtit ille itell's in actu: ⁊ ipa ſpēs itelligibilis: pp qō ex pte rei māl̄s nō eſt idē itellus ⁊ qō itelligit: ſed eſt idē ex pte rei imālis: ⁊ ex pte itell's poſſibilis: ſic ꝟ per eandē ſciam ſciaꝫ obz māle ⁊ itellect⁹ poſſibilis qui ē a mā ſepat⁹: tū qz illa ſcia nō eſt in obo māli: nec facit idem cū ipo: ſed eſt in itellu poſſibili: ⁊ facit idē cū ipo ex pte rei mālis nō eſt idē ſcia cū re ſcita: qz cū dicim⁹ ꝙ per eādē ſciam ſciaꝫ obz māle ⁊ itell's imālis potiſſime vītatē hēt de ſcia ſpeculatiua nō de ꝑctica.

Alterius forte dubitaret aliqs. utruz res ipſa que eſt extra aiaz ut eſt ſcita in actu ſit aliquo mō idem cum ſcia. ¶ Dōm ꝙ ipſe res extra aiaz duplr pūt accipi: uel ut hūt eſſe in ſeipis: uel ut ſūt cōſiderate ab aia: ſi conſideretur ut hūt eſſe in ſeipſis ſic ſunt qd pticulare: ⁊ nō ſūt ſcite in actu: ſed in potētia. nā particularia ꝟ ꝙ h⁹¹ nec eſt ſciētia: neq; diffinitio: ut dicit. 7. meta. res ḡ ut ſūt ſcite in potētia: ⁊ ut hūt eſſe pticulare accipiunt: ut hūt eſſe in ſeipſis nec ad tale eſſe facit ipa aia aliqd. ꝓpter qō res ſic accepte: nec

sunt idē cū scia: nec aliquā idētitatē opz q̄ hēant ad ea que sunt in aia: sed si accipiant res ut sunt scite in actu qz res nō est actu scita: ut hēt eē pticulare: sed ul'e cum intell's faciat ul'itatē in reb⁹: ⁊ res nō sint ul'es: ut hūt eē in seipis: sed ut ꝓsiderant ab aia: res ut sunt scite in actu: ⁊ ut hūt eē ul'e oz q̄ hēant aliquā actualē relatio nē ⁊ aliquā vnionē ad sciaz ⁊ ad ꝓsiderationē: ⁊ ad ea que sūt in aia. q̄lis aūt sit illa relatio utrū sit rei uel rō nis nō regrit speculatio pñs. sufficiat aūt ad pñs scire q̄ res nō sunt actu scite nisi ut sunt ul'es. ⁊ qz ul'ia sunt aliq̄ mō in aia. ⁊ qz res nō sunt ul'es: nisi qz hūt aliquā actualē relatiōez ⁊ aliquā vnionē ad sciaz ⁊ ad ꝓsidera tionē: ⁊ ad ea que sūt in aia: iō lz res ut sūt scite i potē tia nō sint idē cū scia: sz ut sūt scite in actu: ut pz per hi ta: oz q̄ aliq̄ mō sint idē cū ipa. dicam⁹ g̃ q̄ per eādem sciaz (ut supꝫ dicebat) per quā scio res alias scio ⁊ itell'z eo q̄ itell's sciat ⁊ itelligat sic ⁊ alia: ⁊ illa scia aliquā idētitatē hēt ad ipas res ut sūt scite in actu: maiorē tñ idētitatē hēt ad ipz itell'm quē iformat: ⁊ cū quo facit vnū ⁊ idē: sic fit vnū ⁊ idē ex potentia ⁊ actu. vna est g̃ scia ⁊ dupr̄ē qđ scit. vz itell's ⁊ res alie: quā sciam si cō param⁹ ad itell'm q est sepat⁹ a mā idē est scia ⁊ qđ scit q̄ ex itell'o ⁊ scia fit vnū ⁊ idē: sz si cōparam⁹ illā sciam ad res alias nō sic possum⁹ ꝓcedē q̄ idem sit scia ⁊ qđ scit. qz nō sic fit vnū ⁊ idē ex scia ⁊ ex reb⁹ alijs: siue ex scia ⁊ obiecto sic fit vnū ex scia ⁊ itellectu.

Alterius forte dubitaret aliqs. quō phs per h uerba. vz q̄ qz in reb⁹ imālib⁹ idez est itellect⁹ ⁊ qđ itelligit: ⁊ scia ⁊ qđ scit hēat sol'onez hō qōnis: q̄ cū itellect⁹ noster sit itelligibilis: sicut alie res māles. ⁊ sit scibilis: sicut alia mālia: attñ itellectus nr̄ sic est intelligibilis ⁊ scibilis q̄ itelligit ⁊ scit. alia vo mālia sic sūt itelligibilia ⁊ scibilia q̄ nec itelligūt nec sciūt. ¶ Dicēdū q̄ ut patet per habita: iō itellect⁹ noster est itelligibilis sic alia: ⁊ est scibilis sic alia. qz vn⁹ est intell's: ⁊ duplex qđ itelligit: ⁊ vna est scia: ⁊ duplex est qđ scit. per illū eni eundē itell'm in actu. ⁊ per illā eādē spēm itelligibilē per quā itell'r obz: uel p quā itelligunt res alie itelligit ⁊ itell's possibilis. itell'us g̃ possibilis est itelligibilis sic alia mālia: ⁊ nō est itelligi bilis sic alia mālia. itelligibilis est eni sic alia mālia. qz sic alia mālia nō sunt itelligibilia per se: sed habēt aliū itellectū per quē fiunt itelligibilia: sic itellect⁹ nr̄ qz est potētia pura in gne itelligibiliū nō est itelligibilis per se: sz hēt aliū itellectū per quē fit itelligibilis: imo vn⁹ ⁊ idē est itell's: qui dicit itell's in actu: per quē fit itelligibilis itell's possibilis: ⁊ fiūt itelligibiles res māles: q̄re declaratū est itell'm nostrū eē itelligibilē sicut alia mālia. ¶ Aduertēdū tñ q̄ hoc non est sic per oēm mo dum: sicut ⁊ hoc simile nō est per oēm modū simile: iō licet possum⁹ ꝓcedere q̄ itellect⁹ noster sit itelligibilis sicut alia. possum⁹ etiā cōcedere q̄ nō sit intelligibilis sicut alia. nam licet per eandē spēm itelligibilez ⁊ per eundē itellectū in actu fiat intelligibilis itell's possibi lis ⁊ res alie: hoc est tñ aliter ⁊ aliter. qz per illū itelle ctuz fiunt intelligibiles res alie per abstractionē: sed itellect⁹ noster possibilis fit sic itelligibilis per iforma tionē. nam ille itellectus in actu: ⁊ illa spēs itelligibi lis facit q̄ res alie itelligant: in quātū a reb⁹ alijs est ab stracta: sed facit q̄ itellect⁹ noster fiat intelligibilis in q̄tū eū pficit ⁊ iformat. ⁊ qz spēs intelligibilis ⁊ itel lectus in actu: licet faciat res materiales intelligibiles tñ qz nō est idē cū eis: nec ē i eis: sz est ab eis extract⁹ ⁊ separatus: ideo per huiusmodi itellectū res māles sic fiunt itelligibiles q̄ nō intelligūt: sed tñ cū intell's no ster possibilis sic fiat itelligibilis per h⁹¹ itell'm in actu ⁊ per h⁹¹ spēm itelligibilē: q̄ ille itell's in actu facit vnū ⁊ idē cū itellectu nr̄o ⁊ est in eo: ⁊ eū pficit ⁊ iformat: iō itell's nr̄ sic fit itelligibilis per talē itell'm: q̄ tñ itelli

git. g̃ itell's noster est qđ itelligit: ⁊ res mālis est ēt qđ i telligit: ipsa vo spēs itelligibilis erit itell's utriusq̄. qz facit itelligibilē utrūq̄. tñ qz in mālib⁹ est idē itellus: ⁊ qđ itelligit: itell's nr̄: qz est imālis facit vnū ⁊ idē cū illa spē: ⁊ pficit ⁊ iformat ea: iō itell's nr̄ sic fit itelligibilis per talē itell'm: q̄ tñ itelligit: sz obm māle: qz nō hēt ta lē idētitatē ad itell'm in actu ⁊ ad spēm itelligibilē: qz h⁹¹ spēs nō est in obo mālī: sz est ab eo abstracta ⁊ sepa ta: obz māle pōt eē qđ itelligibile: nō tñ pōt itelligē. qz nō hēt in se spēz itelligibilē: que est itellect⁹ in actu: idē titas g̃. i. ꝓiūctio spēi itelligibilis ad itellectū possibilē facit q̄ itell's nr̄ sic fit itelligibilis: q̄ ēt itelligat. sepatio vo ⁊ abstractio illi⁹ spēi ab obo mālī ita facit q̄ illō obz fit itelligibile: q̄ tñ nō itelligat: ⁊ qđ dictū est de itell'o ⁊ de eo qđ itelligit vtutē hēt de scia: ⁊ de eo qđ scit. nā idētitas ⁊ ꝓiūctio scie ad rē imālē ut ad itell'm po[ICS] fa cit q̄ itell's nr̄ sic fit scibilis: q̄ tñ sciat. sepatio vo ⁊ ab stractio illi⁹ scie ab obto mālī sic facit q̄ illō obz fit sci bile: q̄ tñ nō sit sciēs. ⁊ Deinde cū dicit.

¶ Nō aūt semp est cā ꝓsiderāda. In habē tib⁹ aūt mām potētia vnūqđq̄ itelligibili um est: q̄re qđē illis non inerit intellectus: sine materia eni potētia est intellect⁹ taliū: illō autem intelligibile erit. L.16

¶ Postq̄z dixit q̄re itell's nr̄ itelligit. qz ꝓtigit ipz eē idē cū itellectu in actu: ⁊ cōtingit ipm hīe sibi cōiūctū in tellectū in actu: ⁊ spēz itelligibilē. h assignat cām: q̄re nō q̄quid itelligit itelligit: ut q̄re oba mālia nō itelli gunt: cui⁹ cā est. qz sūt itelligibilia in potentia: ꝓpter qđ spēs itelligibiles siue itellect⁹ in actu nō hēt esse in ipo obo materiali nec ei cōiungit: imo est ab eo abstra ctus ⁊ separat⁹: ideo lz obm māle possit itelligi ⁊ pos sit sciri: non tñ pōt itelligere neq̄z scire. hoc est ergo qđ ait: q̄ ꝓsiderāda est causa nō semp itelligēdi. i. ꝓsiderā da est causa q̄re nō semp itelligibile itelligit: ut quare obm māle nō itelligit: ⁊ subdit: q̄ in hūtib⁹ aūt mām vnūqđq̄ est itelligibiliū. i. est de numero itelligibiliuz potētia. i. in potētia: q̄re qdem illis. i. reb⁹ mālib⁹ non inerit itellect⁹: nec potuerūt itelligere. qz intellect⁹ est potētia taliū. i. vtus de nūo taliuz vtutum que est sine mā: iō h⁹¹ vtus nō pōt ineē rebus mālib⁹ nec mālia po terūt itelligere. iō subdit q̄ illō aūt. i. obm māle erit in telligibile. i. poterit itelligi: sed sup. nō poterit itelligē: qz nec pōt hīe in se potētiā itellectiuā que est potētia sine mā: nec hēt in se itellectū in actu: nec spēm itelligi bilē. qz h⁹¹ itellect⁹: ⁊ h⁹¹ spēs itelligibil' ab obto mālī est abstracta ⁊ sepata. ¶ Notādū aūt q̄ ꝓpri⁹ actus regrit ꝓpriū susceptiuū: ⁊ ꝓpria pfectio ꝓpriū pfecti bile: cū g̃ spēs itelligibilis sit a mā sepata. opz q̄ itell's susciptēs h⁹¹ spēm sit potētia imālis. reb⁹ g̃ imālib⁹ nec poterit ieſſe itellect⁹ qui est potētia imālis: nec poterit ineē spēs itelligibilis que ē a mā sepata: q̄re māle obz: ⁊ si pōt eē itelligibile: nunq̄z tñ poterit itelligē. ¶ No tādū ēt q̄ sic fo[illegible] act⁹ calefaciēdi nō pōt cōpetē nisi ei qđ hēt calorē in actu: sic act⁹ itelligēdi nō pōt cōpe tere nisi ei: cui iest itell's in actu: ⁊ qz itellect⁹ in actu: ⁊ spēs itelligibilis est in itellu nr̄o: ⁊ nō in obto mālī: iō itell's nr̄ poterit itelligē: nō aūt māle obm. ¶ Mōn[m] ēt q̄ si aligd ifridaret ⁊ diceret frigidū nō per friditatē que eēt in eo: sed per friditatē: que eēt in alio q̄ sic fri dū nunq̄z formal'r ifridaret: qz nunq̄z fo[illegible]aliter ifridat nisi qđ hēt friditatē formal'r in actu: sic q̄ intellect⁹ nr̄ possibilis fit itelligibil' ⁊ itell'r per spēm itelligibilē: ⁊ p itell'm in actu qui est in ipo itell's nr̄ sic fit itelligibi lis q̄ tñ itelligit: sz obz māle nō fit itelligibile: nec itel ligit per spēz itelligibilē: nec per itell'm in actu: qui fit in ipo: sed qui est in itell'o possibili. h⁹¹ obm sic cōpetit

et qđ itelligat q nuñq̄ pōt ei cōpetere q itelligat.

L.17. q Uoniã antez sicut in oi nã est aliquid hoc qdem materia: vnicuiq̄ generi: hoc aũt est potẽtia omnia illa: alterũ autem est causa ⁊ factiuum qđ in faciẽdo oia: ut ars ad materiam sustinuit.

¶ Dost q̄z determinauit phs de intellectu possibili. In parte ista determinat de alijs acceptionib⁹ intellect⁹. Circa qđ q̄tuor facit. q⁹ ꝓmo determinat de intellectu agente. 2° determiat de itellectu in actu. 3° narrat quedam que pertinẽt vniuersaliter ad ptem itellectiuam. q̄rto ⁊ ultimo determinat de itellectu passiuo. scđa ibi ⌊ Idem aũt est. ⌋ 3ª ibi ⌊ Separat⁹ aũt solus. ⌋ 4ª ibi ⌊ Passiuus vo. ⌋ Circa ꝓmũ tria facit. q⁹ ꝓmo ꝓmittit quãdam ꝓpositionẽ necessariã ad ꝓpositum. scđo ex illa ꝓpositione ꝓbat q est dare in anima itellectũ agẽtem. 3° narrat cõditiones ⁊ ꝓprietates ipsius itellect⁹ agentis. scđa ibi ⌊ Necesse ⁊ in aia. ⌋ 3ª ibi ⌊ Et hic in tellectus seperabilis. ⌋ Dicit ergo. qm̃ autẽ sicut in oi natura vnicuiq̄ generi. i. ꝑm vnũ quodq̄ genus est ali quid hoc quidẽ materia. ⁊ hoc aũt materia est potẽtia oia illa que sunt illius generis. alterũ autem est causa agens ⁊ factiuũ qđ se habet in faciẽdo oia illius gene ris: ut ars ad materiã sustinuit. nam ħ non solũ est in oi nã. i. in oi re nãli q ꝑm vnũ qđq̄ gen⁹ rerũ nãliũ. s. q si est ibi dare vnũ aliqd qđ sit oia fieri: q etiã sit ibi dare alterũ aliquid qđ sit ibi oia facere: sed etiã hoc ẽ in artificialibus. q⁹ materie in genere artificialiũ est omnia illa fieri: artis vo omnia illa facere.

Dubitaret forte aliquis. quõ vitatem habet ħ ꝓña q ubi est dare aliqd quod sit omnia fieri. opz q sit ibi dare aliqd qđ est omnia facere. ¶ Dicẽdũ q ut dicit in quinto meta^ce. potentia dicit de potentia actiua ⁊ passiua: sed ꝑm analogiam quãdam. na3 per ꝓpus dicit potẽtia de actiua q̄z de pas siua. nam nunq̄z potentia passiua esset potẽtia ex qua aliquid fieret nisi esset potentia actiua que posset eã re ducere ad actũ: ⁊ que posset illud facere: cũ eni nihil sit ociosuz in nã: ⁊ cũ nõ sit dare in nã aliqd frustra: opor tet q cuilibet potẽtie passiue respondeat sua potentia actiua: imo ut paret per habita: potẽtia passiua nõ est potentia nisi rõne potẽtie actiue. ⁊ si tu ponis oẽs formas potẽtia in mã ꝓma: opz q oẽs illas tu ponas actu in motore ꝓmo. ut vult 2^tor sup. 12. meta^ce. nunq̄z eniz eẽnt forme in mã ꝓma ꝑm potẽtiã passiuã: nisi eẽnt in motore ꝓmo ꝑm potẽtiam actiuã. nam cũ nulla potẽ tia seipsam faciat ad actum: nec vnq̄z materia seipsam trãsmutet ad formã: nunq̄z dicerem⁹ q ex materia ali qua posset aliqd fieri nisi eẽt aliquod agens qđ posset illud facere: qđ etiam in artificialib⁹ esse cõtingit. quia nunq̄z dicerem⁹ q ex ligno uel ex aliq̄ alia mã possent omnia artificialia fieri: nisi esset ars que posset omnia illa facẽ: ⁊ q⁹ sicut est in oi gñe: opz q etiã circa aiaz ħ esse habeat: quare si in ea est dare intellectuz possibilẽ: qui est oia fieri: ⁊ qui pōt oẽs formas intelligibiles re cipe: oportet ibi dare intellectũ agẽtẽ qui est oia facẽ: ⁊ qui possit oẽs tales formas abstrahẽ. ⌈ Deide cũ dic.

L.18. ¶ Necẽ ⁊ i aia has cẽ dñias. ¶ Et est itell's hic qdẽ talis in oia fieri: ille vo i oia facẽ: sic hit⁹ qdẽ: ⁊ sic lumẽ: quodã cni mõ: ⁊ lu mẽ facit po^a exũtes colores actu colores.

¶ Adaptat ħ ad aiaz dicẽs. q⁹ necẽ ẽ ⁊ in aia eẽ has dñas vz q⁹ sit ibi vn⁹ itell's qui sit oia fieri ut posis: ⁊ ali⁹ qui est oia facẽ ut agẽs. iõ subdit q⁹ ẽt est ħ itell's in aia talis qui est in oia fieri. ille vo in oia facẽ. ⁊ addit q⁹ ħ itell's qui est oia facẽ ut agẽs est sic qdã hit⁹. i. sic qđã pfectio ⁊ est sic lumen. nã qđãmõ sicut lumẽ colores existẽtes po^a visibiles facit colores actu visibiles. sic sup. itell's agẽs itelligibilia potentia facit actu itelligibilia.

Dubitaret forte aliqs. que fuit necitas ponẽ di itell'm agẽtẽ. ¶ Dicz q ut 2^tor tãgit plato nõ idiguit ponẽ itell'm agẽtẽ: sed Ar. po suit eni pl'o q ꝓpria oba itell's nri erãt actu itelligibi lia. posuit cui qdditates rerũ separatas: qs uocabat ide as. ⁊ q⁹ qđ est: ẽ ꝓpriũ obm itell's nri dicebat illas ideas ⁊ illas qdditates abstractas eẽ ꝓpriũ obz itell's nri. deseruiebant aũt idee ipi pl'oni q̄zũ ad duo. vz ad sciaz ⁊ ad gñationẽ. dicebat eni sciaz nõ ꝓpter eẽ de istis mãlib⁹. sz de illis ideis: ⁊ de illis qdditatib⁹ sepatis. defuiebãt idee ẽt ad gñationẽ. qđ quõ sit nõ est pñtis speculatiõis: q⁹ de ħ alibi sup septimũ meta^ce diffusi⁹ dixim⁹. sufficiat aũt ad pñs scire quõ pl'o ponebat qdditates que erãt obz itell's nri actu abstractas: ⁊ p ꝓpñs actu itelligibiles: qđ si uc̄ eẽt: nõ idigerem⁹ ponẽ in tell'm agẽtẽ. nã sic q⁹ sibilia sũt actu sibilia nõ idige m⁹ ponẽ sibz agẽtẽ: ut q⁹ cal'm est actu cal'm: ⁊ friduz actu fridũ: nõ idigem⁹ ponẽ tactũ agentẽ qui faciat ta lia po^a sibilia actu sibilia. cal'z eni q⁹ est actu tale po terit per seipm imutare sbz tact⁹ absq̄z eo q aliq̄ alia actualitas ꝓferat sibi. sic qdditates que sũt obz itell'us si eẽnt actu abstracte ⁊ actu sepate ⁊ actu itelligibiles possent per seipas imutare itell'm pol'z: nec idigerem⁹ itellectu agẽte: qui faceret h^c qdditates po^a itelligibi les actu itelligibiles. uerũ q⁹ opio pl'onis de ideis ⁊ de qdditatib⁹ abstractis sufficiẽter reprobata est a phs in ml'tis locis. ⁊ q⁹ ꝓpriũ obz itell's nri sũt qdditates ho rũ mãliũ: q̄rũ ꝓpriũ est h̄e fantasma cũ talia sint itelli gibilia in po^a. ⁊ nõ possint per seipas imutare intell'm pol'z idigem⁹ ponẽ itell'z agẽtẽ qui sit oia facẽ. in cui⁹ vtute: ⁊ per cui⁹ lumẽ: ⁊ irradiationẽ: ħ que sũt po^a in telligibilia fiãt actu itelligibilia. cũ g q̄rit q fuit neci tas ponẽdi itell'm agẽtẽ plana ẽ rñsio. nã q⁹ qdditates rep̄ mãliũ: q̄rũ ẽ h̄e fanta^ca: q sũt ꝓpriũ obz itell's nri: nõ sũt actu abstracte: nec actu itelligibilia: ut ponebat pl'o: idigem⁹ ponẽ itell'm agẽtẽ q faciat ħ po^a itelligibi lia actu itelligibilia: p cuius vtutẽ ⁊ irradiationẽ hec po^a itelligibilia imutare possint itell'm potẽtialẽ.

Alterius aũt dubitare possum⁹: ut dubitat ħ Themist⁹. utrũ itell's agẽs sit hit⁹: ut sonare videnť uerba phi. ¶ Dom q⁹ ut Themist⁹ narrat: opionẽ fuisse quorũdã q itell'us agẽs est sic hi tus: q⁹ est qdã hitus ꝓncipiorz. nã per hitũ ꝓncipiorũ: qui dicit itellect⁹ fiũt in nobis alia itelligibilia. si g̃ ali qs itell's debet eẽ itell's agẽs: per cui⁹ vtutẽ fiãt alia in telligibilia: videt q⁹ h^c itell's sit hit⁹ ꝓncipiorz. q⁹ per ꝑn^a nobis alia innotescũt. sed hec pō stare nõ pōt. q⁹ in itellũ nro añq̄z itelligat nihil est scriptũ: neq̄z pictũ. est eni itell's sic accept⁹ sic tabula rasa in qua nõ est facta aliq̄ scriptura: nec ꝓtractio. ipe g̃ hitus ꝓncipiorz est hi t⁹ acq̄sit⁹: cũ g̃ nihil in itellũ ipzimat nisi mediãte luie itell's agẽtis: sic nihil ipzimit in oculo nisi mediãte lu mine corpali. opz q⁹ ipsa ꝑn^a recipiant actualitatẽ per lumẽ itell's agẽtis: ⁊ fiãt itelligibilia per tale lumẽ: ide est ergo q aliqñ ꝓncipia dicunť nobis nãliter cognita nõ q⁹ itell's in sui ꝓmordio hẽat in se aliqd nãliter scri ptũ: ul' hẽat hitũ ꝓncipiorz nãliter inatũ: sed q⁹ ag̃ cognitionẽ ꝓncipiorz nõ idigem⁹ psuasione ul' rõne: sz sta tiz ꝓncipijs assentim⁹: ut si sciuerim⁹ qd est qđ dicit p no mẽ. scito eni qd ẽ qđ dicit p nomẽ: absq̄z aliq̄ discursu sufficit solũ lumẽ itell's agẽtis ad ħ q⁹ assẽtiam⁹ ꝓncipijs iõ dicit p^o posterioꝛ. q⁹ ꝓncipia cogiscim⁹ iquãtuz termi nos cognoscim⁹: nã scito qd est totũ ⁊ qd est pars sufficit solũ lumen intellect⁹ agentis ad hoc q⁹ assentiam⁹ huic ꝓncipio q⁹ oẽ totũ est maiz sua pte. ⁊ q⁹ solus lu mẽ itellect⁹ agẽtis sufficit ad cognitionẽ ꝓncipiorz cũ

illud lumē sit nobis nāliter iditum: dicunt quodām nobis ꝓncipia nāliter nota. Cū g̃ q̃rit utrū itell's agēs sit ille intellect⁹ qui est hit⁹ ꝓncipioꝝ: ꝑz q nó: imo intellect⁹ qui est hit⁹ ꝓncipioꝝ ꝓsupponit itell'm agētē cuj cōparet ad ip̄z tanq̃z effect⁹ ad cām. nā in vtute lumis itell's agētis: ut ꝑz per hita fit in nobis hitus ꝓncipiorū: z fiūt nobis nō ꝓncipia. Q̃d ergo ꝓbs ait q itell'us agēs est sic hit⁹. Dōm q noie hit⁹ ut coiter ponit itelligit ois ꝑfectio. est g̃ itellect⁹ agēs sic qdā hitus. q est sicut quedā ꝑfectio: z quedā vtus anime.

Alterius forte dubitaret aliqs. utrū itellect⁹ agēs se habeat ad fantasma: sic lux ad colores. videt q nō. q colores sunt per se visibiles ut ꝓbat supra. nā q̃libet obj cuiuslibet sensus est per se sensibile. colores ergo q sunt ꝓpriū obm visus crūt per se visibiles. q̃re si silis ꝓportio est colorū ad lucē z fanta[tuj] ad itellectuj agēt̄: erūt fanta[ta] itelligibilia p se: sicut sunt colores per se visibiles: q̃d patet eē falsuj. nā cū fanta[ta] sint h̄ z nūc. q determinant sibi ꝓpriuj organū: per se itelligibilia eē nō ꝑnt. ¶ In ꝓtrariū est ꝓbs in lra. ¶ Dōm q cū dicim⁹ eodē mō cōparari colores ad lucē ut fanta[ta] ad intellectuj agēt̄. h̄ sile non est per oēm modū. ꝓto tāto eni sile est. q sic colores nō ꝑnt mouē visuj sine lumie corpali: sic fanta[ta] non ꝑnt mouē itell'm possibilē sine lumie itell's agētis. ꝓ tanto aūt nō erit sile: q in motiōe visus regrit lumē corpale nō pp ip̄os colores. nā colores ip̄i h̄nt in se actualr z z formalr nām vñ sunt visibiles. sunt eniꝫ de se visibiles: sed q regrat ibi lumē hoc est ꝓpter ip̄m mediū: ut supra diffus⁹ tractabat: ꝫ ut fanta[ta] moueāt itell'm possibilē requirit lumē intellect⁹ agētis ꝓpter seip̄a. q ip̄sa fanta[ta] nō sunt de se itelligibilia nec sunt itelligibilia actu: sed potentia. ⌜ Deinde cum dicit.

L. 19. ¶ Et hic itell's sepabilis z impassibilis z immixtus substātia actu ens. semp cū honorabil⁹ est agēs patiēte: z ꝓncipiū mā.

¶ Assignat q̃ditiones z ꝓprietates itellect⁹ agētis. z tāgit q̃tuor ꝓprietates: q̃rū ꝑ[a] est q h̄ itell'us est sepabilis. q est vtus nō organica nec mālis. 2[a] est: q est ipassibilis. 3[a] est: q est immixt⁹. i. est nō cōpositꝰ ex reb⁹ corporalib⁹ ucl ex elemētis: sic ponebāt antiqui aiam eē cōpositam z mixtā ex eltis. 4[a] ꝓprietas itell's agētis est: q est ſba actu ens. cā aūt per quā ꝓbat itell'm agētē eē talē: z hic has ꝓprietates est: q itell's agens est honorabilior z p̄stātior intellu possibili. q semp agēs honorabilius est patiēte z ꝓncipiū materia.

Dubitaret forte aliqs. quō ꝑ hec vba q q agēs est honorabilius patiēte: z ꝓncipiū mā. h̄t ꝓbs q ille q̃tuor ꝓprietates isint itellectui agēti. ¶ Dōm q q̃rta ꝓprietas. vj q itell's agēs sit ſba actu ens nō idiget ꝓbatione. nā eo ipso q itell's agēs h̄t rōnē actiui cū nihil agat nisi ꝑut est in actu: opj q sit ſba actu ens. alie vo tres ꝓprietates. vj q sit sepat⁹ ipassibilis z immixt⁹. ꝓbant ꝑ rōnem in lra assignata. nā si itell's potētialis h̄t istas tres ꝓpetates. q est sepabilis ipassibilis z immixt⁹: cū h⁹[di] itellus cōparet ad itell'm agētē ut patiēs ad agēs. z ut mā ad ꝓm[um] pfectiuū: q̃tū ad has q̃ditiones erit itell's agēs honorabilior z p̄stātior itellectu polī. nā intellect⁹ agens multo magis excellētiori mō habebit ista q̃ itell's possibilis.

Alterius forte dubitaret aliqs: ut dubitaret themist⁹ utrū itell's agēs sit sic sepabilis q nō sit pars aie: nec sit potētia aie: sed sit quedā ſba sepata z videtur q sic: per vba ꝑti dicentis q est ſba actu ens. ¶ Dicēdū quosdā fuisse huj⁹ opinionis q itellect⁹ agēs eēt vnus nūo in oibus z esset vna aliq̃ ſba sepata: ut sicut vnus sol totū vniuersum illuminat: per cuj⁹ illuminationeꝫ ꝑnt oēs oculi videre. sic est vna aliq̃ ſba sepata irradiās super fanta[ta] oiuj hoiuj: per cuj⁹ irradiationē ꝑnt oēs hoies itelligē: cuj⁹ opinionis videt fuisse Auic. ponēs decimā itelligētiā que ꝑat decime spere. vj spere actiuoꝝ z passiuoꝝ eē itelligētiā illā a qua dependebat nra felicitas: ita q tota felicitas nra ꝓm ip̄m est in cōiūctione itell's nri ad itelligētiam illā. Itaq; itelligētiā illā posuit itellectū agētē per cuj⁹ irradiationē fanta[ta] singulorū hoiuj mouebāt singulos itell's possibiles. Dāc cāt positionē duas falsitates tinere dicim⁹. q̃rū ꝓma est: q finalis felicitas nra ꝙsistit in cōiūctione itell's nri ad decimā itelligētiam: q̃d ipossibile est. q finale bonū nr̄m cōsistit in cōiūctiōe itellⁱus nri ad aliq̃d bonū cātū. nā cū nāle sit q nunq̃z gescat itell's cognito effectu nisi cogscat cām: opj nos getari in bono illo q̃d ita sit cā q nullomō cātū sit. naz ex cognitiōe effect⁹ z ex ignorātia cāe nō est ges: ꝫ ad miratio. ut pōt h̄i ex ꝓ⁹ meta. Ih̄ mō eni ex admirari ceceperūt ꝓbari ut dī ibidē. q videtes effect⁹ mirabiles: ut puta eclypses solares lunares z ꝙiūctiōes fideꝝ ad mirati nō gescebāt donec iuestigarēt cās. in cognitiōe g̃ effect⁹ nō pōt eē ges nec felicitas. illd g̃ a quo dependet nra finalis felicitas: opj q sit cā nō cāta. s. de⁹ ipe. 2[a] aūt falsitas est. q ponit itell'm agētē eē ſbaz q̃dā se paratā. q aūt nō sit h̄ de itētiōe Ar. plane ꝑz per lraz ubi dī q in aia neēe est ponē has duas dīas z hos duos itell's: q̃rū vn⁹ sit oia fieri: alter oia facē. nō g̃ itell's agēs est aliqd sepatū ab aia: ꝫ e aliqd in aia. q est aliq̃ ꝑfectio z aliq̃ vt⁹ aie. q ēt h̄ nō solū nō sit de itētione Ar. ꝫ ēt sit falsuj duplici via iuestigare possum⁹: q̃rū vna est themistij. nā in pāte nra est itelligē cū uolum⁹: postq̃z hūim⁹ spēs itelligibiles: ut glibet in seip̄o expit cū g̃ q̃tūcūq; hūerim⁹ apud nos spēs itelligibiles: nō possum⁹ actu itelligē: nisi speculemur iterū fanta[ta]: z nisi sup ip̄a fanta[ta] fiat irradiatio lumis itell's agētis. ꝫ si h⁹[di] lumē eēt a nobis sepatū: nō eēt in pāte nra q talis irradiatio fieret: q̃re ꝓntes apud nos spēs itelligibiles: nō eēt i pāte nra q possem⁹ itelligē cū uellem⁹: sic ꝑntib⁹ visibilib⁹: eo q lumē solis fit a nobis sepatū: nō est in pāte nra videē cū uolum⁹. q nō est i pāte nra semp ꝓntia lumis: eo q lumē corpale: per qd actu videm⁹: nō est in nobis: ꝫ est aliqd sepatū. 2[a] via ad inuestigādū h̄ idē sumit ex pfectiōe cognitiōis itellectie: ꝫ de h̄ infra dicem⁹: ubi pleni⁹ declarabit q itell's agēs ē q̃dā pfectio z q̃dā vt⁹ aie: z nō est ſba sepata. Q̃d vo dicebat q itell's agēs est ſba actu ens. g̃ nō est pfectio z potētia aie: ꝫ est ſba q̃dā. dicī dz q ut declarari h̄t 5° meta. ſba sumi pōt multipl̄r. vno eni mō: ut ibi dī: ſba pōt dicē qualibet eēntiā: uel q̃libet rē cuiuslibet p̄dicamēti. itell's itaq; agēs: q est aliq̃ pfectio z aliq̃ vtus aie est aliq̃ eēntia z aliq̃ res alie⁹ p̄dicamēti. est eni in 2[a] spē q̃litatis. q ē q̃dā nālis po[a] aie. z q ē q̃dā eēntia z q̃dā res p̄dicamēti: q̃dā ſba dici pōt. ⌜ Deiñ cū dicit.

¶ Idē aūt est ꝓm actū scia rei. ¶ Quo vo ꝓm potentiā tpe prior in vno est: oino aūt neqz tēpore: sed nō aliquī qdē intelligit: ali quando autem non intelligit. L. 20.

¶ Determiat de itellui actu ponēs tres q̃ditiōes z tres ꝓpetates ei⁹. q̃rū ꝑ[a] sumit ꝑ cōparationē ad obj. 2[a] ꝑ cōparationē ad itell'm i po[a]. 3[a] ꝑ cōparationē ad hitū. Dic g̃ q scia ꝫ actū. i. itell's ꝫ actū e idē rei scite. scia vo q̃ ē ꝫ potētia tpe prior est i vno z eodē q̃ scia ꝓm actū: oio ād ueqz tpe ē prior. ſbdit ēt 3[am] q̃ditionē q h⁹[di] itellus in actu nō aliquī qdē itelligit: aliquī nō itelligit: ꝫ sp itelligit. ¶ Nōm ād ꝑ[a] q̃ditio itell's in actu est ꝑ cōparationē ad obj: q est idē cū re scita in actu. pōt cui exponi q ē idē. i. q ē fil. nā cū res scita sit cā scie z cāe in actu sint fil cū suis effectib⁹. cāe vo in po[a] non sint fil:

res scita in actu est idem.i.est simul cuꝫ sciẽtia in actu uel cum intellectu in actu.nam si actu est scia:oportet ꝙ actu sit res scita uel in se:ul' in suis cãis:ḃ aũt expõ multũ ui ꝯordare cũ textu sequenti:ubi dr:ꝙ scia in actu ꝛ in poa nõ sũt sil:ſz vna est ꝑ alia. ¶ Mönm ẽt ꝙ ꝑ̃ alr exponi ꝙ scia i actu est idẽ ꝙ res scita:qr ad lraz scia i actu est idẽ cũ re scita qr ipa scia scit.hõ enim scit sciaz suã:ꝛ ipa scia est quedã res scita:uel scia actu est idẽ cũ re scita.qr res ut sint scite sunt ul'es.ꝛ sũt aliq̃ mõ i aia:ꝛ ꝑ̃t aliquã idẽtitatẽ ad sciaz:ꝛ ad ea que sũt in itellu:ut supr diffusr dicebat. ¶ Mönm ẽt ꝙ 2a ꝓdi tio scie i actu ꝛ itellus in actu sumit ꝑ cõparationẽ ad sciaz in poa ꝛ ad itell'm i poa.nã tpe in vno ꝛ eodẽ ꝑus est itell's in poa q̃z itell's i actu:ꝛ ꝑus est tpe in vno ꝛ eo dẽ scia i poa q̃z scia in actu.simplr tñ scia in actu ẽt tpe ꝓcedit sciaz in poa.nã nunq̃ poa reducit ad actũ nisi p aliqd qd sit in actu.nã vnuz ꝛ idẽ ꝑus est i poa q̃z sit in actu:ſz tñ nisi aliqd aliud eẽt ꝑus i actu nõ posset illd qd est in poa reduci ad actũ:ita ꝙ simplr ẽt tpe actr ꝓcedit potẽtiã. ¶ Mönm ẽt ꝙ 3a ꝓditio itell's in actu sumit ꝑ cõparationẽ ad ꝑ̃tũ.qr ꝑ̃tes ꝑitũ nõ semp itelligim:ſz q̃ꝺiu actu ꝓsideram ꝛ ifozmamur itellectu in actu tãdiu itelligim:ita ꝙ sic nos ꝑ̃tes nõ aliqñ itel ligim:ꝛ aliqñ nõ itelligim:imo semp nos itelligim q̃ꝺiu nos sic ꝑ̃m.põt enim aligs ꝑ̃tualr pfici scia ul' ꝑ̃ itelligibili:ꝛ nõ actu ꝓsiderare ſz ꝙ actu pficiaꝫ qs talib ꝛ nõ actu ꝓsideret nõ ẽ polc.nã cũ nõ actu ꝓsideram pfectiões exũtes i itellu nõ dũr eẽ actu sed ꝑitu.

Dubitaret forte aliquis.qr nõ videt uerũ ꝙ scia in actu simplr sciaz in poa ꝑcedat ẽt in diuersis.qr aligs potẽtia scies põt fieri actu scies:si null's doceat eũ.ꝛ si nulla scia ꝑcedat sciaz est. ¶ Dicẽdũ ꝙ act semp ꝑcedit potẽtiã uel formalr ul' ẽtualr:qr nunq̃ poa cal'z fit actu cal'm nisi sit ꝑus aliqd cal'm ul' formalr uel ẽtualr.sic nec nunq̃ aligs poa sciẽs fit actu sciens nisi ꝑcedat aliqd in quo sit scia uel ẽtualiter uel formalr:ut sigs hẽt sciaz adiscẽdo.s.a ma gistro scia que est in itellectu possibili ipsius doctoris ꝑcedit sciaz que est in itellectu possibili ipsi discipuli: sed sigs acgrat sciam iuentẽdo ex se:tũc lumẽ itellect agẽtis in quo est scia ẽtualr ꝛ effectiẽ ꝑcedit sciaz acq sitã in itellu poli in quo hẽt eẽ formalr. ⸢ Deide cũ dic

¶ Separatus aũt est solũ hoc:qd ucre est: ꝛ hoc solũ imortale ꝛ ꝑpetuum est. Non reminiscitur autez:qr ḃ quidẽ impassibile.

¶ Tangit cõditiones que ꝑ̃t adaptari ad totã partem intellectiuã:ꝛ tangit q̃tuoꝛ conditiones. quarũ ꝑma est:ꝙ separatus autez solus est.i.sola pars itellectiua est tota separata.secũda cõditio solũ est ꝙ hec uere est.i.sola pars itellectiua tota est illud qd est uere eẽ.tertia cõditio est ꝙ solũ hoc.i.sola ps itellectiua est illud qd est qd imortale ꝛ ꝑpetuũ.quarta cõditio est:ꝙ tota pars itellectiua est illud qd nõ reminiscit.qr hoc qdem est qd ipassibile. ¶ Notãdũ aũt ꝙ mã est illud per qd res põt eẽ ꝛ nõ eẽ ut videt septimo metacc.nulla ergo materialia ꝛ corruptibilia uere sũt:qr ꝑ̃t nõ eẽ.tota ita q̃z pars itellectiua:qr imãlis est dicit uere eẽ. ¶ Notã dũ ẽt ꝙ themisti exponit ꝙ itellect nõ reminiscitur post mortẽ.dicit enim ꝙ scia que acgrit in vita ista est toti cõiuncti qd est qd passibile. mortuo ergo hoie ꝛ corrupto ipso cõiuncto:qr nõ remanet ulteri ipm cõ iunctũ:qd est qd passibile:non ulterius reminiscit itel lect de illa scia acgsita. Verũ qr nõ vi ḃ tutũ dicẽ ꝙ nihil remaneat de scia post mortẽ.possum alr exponẽ ꝛ dicere ꝙ reminisci ꝛ rememorari respicit ꝓprie ꝑ̃s ꝑteritũ sub eẽ signato.ꝛ qr ferri in obm ſz tps ꝑteritũ ꝛ ꝑm tps signatũ ꝓpre respicit ptẽ sbitiuã que est ps or ganica:ꝛ ps passiua.ꝛ si nõ rõne sui:saltẽ rõne organ itell's.g̃ qr nõ est ps organica nec est illo mõ ps passiua.dr nõ reminisci. ¶ Mönm ẽt ꝙ oẽs he ꝙditiões ꝑ̃t adaptari ad itell'm agẽtẽ.nã itells agẽs est idẽ cũ re scita in actu ꝛ actu itelllecta.nã cũ res sit scita ꝛ actu itel lecta per lumẽ itellect agẽtis opz ꝙ aliquã visionẽ hẽ at ad ipm itell'm. Rursus ipe itell's agẽs in cuir vtute itell's polis poa sciẽs fit actu sciẽs simplr ꝓcedit sciaz acgsitã in itellu poli. Amplir ḃ itell's non aliqñ itelli git:aliqñ nõ itelligit.qr he dicie spectãt ad itell'm possi bile.oculus eni est ille qui aliqñ videt:aliqñ nõ videt. luci ãt nõ cõpetit.aliqñ vidẽ aliqñ nõ videre:sic itelle ctr possibilis aliqñ itelligit:aliqñ nõ itelligit.ſz ḃ ada ptare ad itellz agẽtẽ nõ possum. ¶ Rursus itell's agẽs solus est sepatr qr nec est mãlis nec recipit spẽs mãliũ.

¶ Ulteri ipe solus uere est qr est qd i actu:ꝙ eni est i poa q̃dãmõ deficit ab eẽ:ipe ẽt est ppetur ꝛ icoꝛruptibi lis.nã itell's polis:lz nõ coꝛrũpat in se:tñ eoipo ꝙ põt obliuisci sciaz quã hũit dr aliq̃ mõ coꝛruptibilis q̃z tũ ad spẽs acgsitas. Amplr accipiẽdo large reminisci siẽ itells polis ꝑt obliuisci sciaz sic ꝛ reminisci.ḃ ãt nõ cõ petit itellectui agẽti.qr nõ ẽ polis.i.nõ est receptibilis spẽrũ. ¶ Möndũ ẽt ꝙ itellectui agẽti nõ cõpetit aliqñ itelligẽ aliqñ nõ itelligẽ ꝛ non cõpetẽ ei reminisci du plr põt hoie vitatẽ.uel qr nunq̃ itelligit.uel qr sp itelli git:qd ãt istoꝛ uerꝛ sit ifra disputabit. ⸢ Ultio cũ dic.

¶ Passiuus uero itellectr coꝛruptibilis: ꝛ sine hoc nihil intelligit anima.

¶ Determiat de itellu passiuo.i.de imagiatiõe ul' fantaa dicẽs ꝙ passiur vo itell's.i.imaginatio ul' fantaa ẽ coꝛ ruptibil:qr ẽ vtr organica.illa aũt fantaa lz sit coꝛrupti bil'tñ sine ḃ.i.sine fantaa itell's nihil itelligit.qr nr̃m i telligẽ:ut ifra patebit:lz nõ sit fantaa tũ nõ ẽ sine fanta.

L.21. Indiuisibilũ qdez igit itelligẽtia in his est:circa que nõ est falsum.in q bꝰ aũt ꝛ falsum iam ꝛ uerꝛ est:com positio quedam iam intellectum est.

¶ Postq̃z ꝓbs determiauit de itellectu polr per cõpara tionẽ ad obm. In pte ista determiat de eo ꝑ cõparatio nẽ ad actũ.circa qd duo facr.qr ꝑo facit qd dcm est.2o postq̃z determiauit de uegetatiuo sentitiuo ꝛ itellectr uo determiat de appetitiuo ꝛ de ꝑ̃m locũ motiuo ibi ⸢ Videt aũt ꝓbile. ⸣ ¶ Ad enidẽtiã ãt ꝑme ptis sciẽ dũ ꝙ duplex est actio itellectr.vna ꝑut itelligit simpli cia ꝑm quã format diffinitionẽ.alia ꝑut itelligit cõposita ꝑz quã format enũciationẽ.actio illa simpliciũ dr itel ligẽtia indiuisibiliũ in qua nec est ueritas nec falsitas. actio vo cõpositoꝛ in qua ul' est falsitas ul' vitas:a cõ mẽtatore appellata est fides.nã cũ assentit itell's ꝙ al bũ cõponat cũ hoie foꝛat hanc enũciationẽ:hõ ẽ albꝰ. cui enũciatiõi assentiẽdo dr ibi eẽ fides.q̃re ḃ actio itell's cõponẽtis aut diuidẽtis fides uocata est. duo g facr.qr ꝑo distinguit duplicẽ actionẽ itell's.2o determiat de vnaq̃z illaꝝ ibi ⸢ Sicẽ eoꝝ que sũt. ⸣ Dic g:indiuisibiliuz qdẽ igit itelligẽtia.i.actio illa itell's que dr itelligẽtia indiuisibilũ est in his:circa que nõ est falsuz.nã circa in tell'm simpliciũ nõ ꝓuenit eẽ falsitas:in qbꝰ aũt falsuz tã:ꝛ uerꝛ est:est q̃dã cõpatio itellectuũ.qr vitas ꝛ falsi tas nõ ꝑ̃t eẽ nisi circa itellz cõponẽtẽ. ¶ Mönm ãt ꝙ ipi 2ceptr qui sũt apud itell'm de rebr itell's uocant.vñ itell's leonis est cõceptr quẽ foꝛat sibi aia de leone:nõ ẽ eni idẽ leo ꝛ itell's leonis:qr leo nõ itellr p sciẽz.hos g itell's ꝛ hos 2ceptr exũtes apd aiam:aia cõponit ad iuicẽ:ex qua cõpositiõe resultat ide vitas uel falsitas.

¶ Mönm ẽt ꝙ cõpõ large sũpta dr dr enũciatiõe siue illa enũciatio sit affirmatia siue negatia:ꝑpe tñ sũpta cõpõ solũ dr de enũciatiõe affirmatia.nã enũciatio ne gatia nõ ꝑpe dr cõpõ sed diuisio. ⸢ Deide cũ dicit.

¶ Sic eox q̄ vnū fiūt. sic Empe. dixit. Aere mlt̄ox qdē capita sine ceruice germina uerūt: postea cōp^a sūt ꝓcordia sic ⁊ hec sepata cōpo^a sūt: ut assimetrū: ⁊ dyametrū.

¶ Costa.

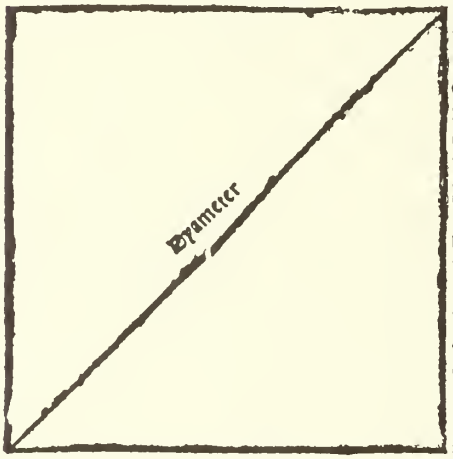

¶ Deteriat de his actionib^9 intell's. circa qd̄ ta facit. qz p^o determiat de itelligē tia cōpositox. 2° de itelligētia in diuisibiliū. 3° cōpat has actiones ad iuicē. 1^a ibi. ¶ Indiuisibile aūt. ¶ 3^a ibi. ¶ Est aūt dictio. ¶ Circa p^m duo faē ꝟ q̄ itell's duplr̄ hēt cōponē ⁊ diuidere. videm^9 eni q̄ itell's cōponit vnā rē cū alia. 2° cōponit ipas res cuz tpe. p^o ḡ determinat de actiōe itellect^9 cōponētis. put cōponit ipas res ad inuicē. 2° determiat de actione ei^9. put cōponit ipas res cuz tpe ibi. ¶ Si āt factox. ¶ Dicḡ q̄ sic ē actio itell's cōponētis sic ē cōpō eox ḡ sūt. i. sic est cōpō entiū: quēadmodū dixit Empe. sic ḡ emp. dixit cōponētia i re ex sic ꝟ fieri cōpō cōceptuū apd itell'z. dixit eni Emp. q̄ uere qdē capita mlt̄ox germiauert. i. mlt̄ox aialiū sūt sine ceruice. i. sine collo. nā eni a p^n^o ꝟ opionē Emp. germiauit ptes aialis sepatas ut ḡiauit capita sine collo. postea ꝓcordia. i. p ꝓcordia sūt cōpo^a capita cū collo. sic ⁊ ꝟ q̄ sūt apd itell'z p^o sūt sepata: ⁊ postea sūt cōpositā ut assimetrū de dyametro. ⁊ ut simetr̄ ⁊ dyametrū. cōpōit eni itell's aliq̄ dyametr̄ cū assimetro. i. cū icōmēsurabili: ⁊ tūc ē cōpō bōa. q̄ dyameter ē icōmēsurabil' coste aliq̄ cōpōit dyametrū simetro. i. cū cōmēsurabili: ⁊ tūc ē cōpō mala sic est cōpositio entium.

Dubitaret forte aligs. quō ē cōpō apd itell'z sic ē cōpō entiū ꝟ emp. ¶ Dōz emp. uoluisse a p^n^o mūdi nām fecisse ptes sine totis. ⁊ postea ꝓiūxisse tota ut a p^n^o fuerūt facte frōdes sine ramis ⁊ rami sine radicib^9: ita q̄ fuerūt facte ptes plāte nō ꝓiūcte: sz dise. sic ēt ꝟ ptes aialis accidebat ut fuerīt fcā capita aialiū sepata a collo: ⁊ colla sepata a eorpib^9: ⁊ crura sepata a pedib^9: ⁊ sic de alijs mēbris. his ḡ sic sepatis exūtib^9 iceperūt p ꝓcordiā ꝓiūgi: sz nō sp illa ꝓiūctio erat ꝓueniēs. q̄ aliq̄n ꝓiūgebant frōdes vitis cū ramis oliue: aliq̄n rami vni^9 arboris ꝓiūgebant eux radicib^9 alteri^9 arboris: ⁊ q̄ talis ꝓiūctio nō erat ꝓueniens. nō poterat saluari plāta sic cōpo^a: sz q̄n fiebat p cō cordiā debita cōpō: ut q̄ ꝓiūgebant debite radices debitis ramis: ⁊ debiti rami debitis foliis. tūc saluabif ilia plāta: ⁊ poterat sibi sil'e ḡiare. sic ēt ⁊ circa aialia hēbat eē ut ꝓiūgebat collū leonis eū capite cerui ⁊ pes capte cū crure bouis. talis ḡ eōpō ꝟ emp. nō erat bona ⁊ nō fiebat ide aial: sz q̄n debita capita ꝓiūgebant debitis collis: ⁊ singl'e ptes aial' debite cōpōebāt: tūc erat cōpō bōa ⁊ saluabat illō al' ⁊ poterat sibi sil'e ḡiare: imo posuit pl's emp. nā nō solū uoluit q̄ ps vni^9 aialis cōpōe ret cū pte alteri^9 aial: ul' q̄ ps vni^9 arboris eū pte alteri^9 arboris: sz ēt q̄ ps aial' cōponer ē cū pte arboris. vñ dixit fieri aliq̄n oliuigēas ex oliua ⁊ boue: ul' vitigēas ex vite ⁊ boue. ⁊ tūc erat pessima cōpō. tuuat ḡ nos ad ꝟ dictū emp. si uera est opio ei^9. q̄ sic tūc ptes sepate aliq̄n bñ cōponerent ⁊ faceret aial plātā. ⁊ aliq̄n cōponerent male sic ip̄i cōcept^9 simplices apud itell'm ꝟ esse sepatus ⁊ postea cōponunt. ⁊ aliq̄n est cōpositio bona ⁊ ibi est ueritas: aliq̄n mala ⁊ est ibi falsitas.

Alterius forte dubitaret aligs. q̄ nō vī uerū eē q̄ ꝟ sint sepata. ⁊ postea cōponāt qb^9 cōpositis accidat ibi vītas ⁊ falsitas. q̄ si sp sepata cōponerent semp cēt ibi falsitas. oz eni q̄ cōpōita i re cōponant apd itell'z ul' q̄ sepata sepent ad ꝟ q̄ sit vītas ibi. nā eū cōpōita sepent ul' sepata cōponunt nō est ibi vītas sz falsitas. ¶ Dōm q̄ itell's simpliciū p̄cedit itellectū cōpositox: q̄re si itell's oz formare ⁊ cōponē hāc enūciationē. ꝟ cō currit: pus opz q̄ sibi formet cōceptū et^9 qd̄ iportat nomīe hoīs: ⁊ ei^9 qd̄ iportat noīe cursus ⁊ postea cōponat vnū cū alio. sgif hi cōcept^9 apd itell'z pus habuerūt eē sepatū: ⁊ postea hūerūt eē cōpositū: itaq̄z cū plūs ulr̄ logt q̄ ꝟ pus hñt eē sepatū: ⁊ postea sūt cōpōita nō est itelligēdū q̄ pus hēant eē sepatū in re: ⁊ postea cōponant apd itell'm. q̄ si nō cōponeret in itell's nisi sepata i re: sp eēt ibi falsitas: ut in arguēdo dicebat. sz cū itell's simpliciū: ut dictuz est p̄cedat itellin cōpositox: ꝟ^9 itell's pus sūt nō cōpositi: q̄ pus sūt simplices: ⁊ postea cōponūt. ⁊ cū illi cōpōni quā faē itell'z rñdet cōpō i re est ibi vītas: cū nō rñdet est ibi falsitas: ita q̄ vītas ē adeq̄tio rex ad itell'm. falsitas vō est iadeq̄tio eorūdē. deberem^9 eni imagiari q̄ itell's sepat que i re hñt eē ꝓiūctū: ut si dicat hō est aial ptes hui^9 ppōnis q̄'sūt hō ⁊ aial dicūt vnā ⁊ eādē formā: siue dint vnā ⁊ eādē rē: sz dint eā ꝟ alia ⁊ alia rōne: itaq̄z iter has ptes ꝟ rē est vnitas. ꝟm rōnē ⁊ itell'm ē ibi distinctio. optimū ḡ exēplū est de opione emp. nā si ptes aialis eēnt sepate realr̄: sic ptes ppōnis sūt sepate apd itell'm: sic tūc ꝓtigeret ptes aial' cōponi bñ ⁊ male: ⁊ ex aliq̄ cōpōne fieret aial ex aliq̄ vō nō fieret aial ut themisti^9 ait. sic nūc ptes ppōnis ꝓtigit cōponi bñ ⁊ male ⁊ ex aliq̄ cōpōne resultat vītas. ex aliq̄ vō nō resultat vītas: sz falsitas. argumētū āt i ꝓriū solutū est p tā dicta. ¶ Deide cū dic̄.

¶ Si aūt factox: ⁊ futurorū tps cointelligens ⁊ componens. C.11.

¶ Determiat de cōpōne rerū cū tpe. Circa qd̄ duo facit q̄ p^o ait q̄ ꝟ facere spectat ad itell'z cōponētē. 2° qd̄ dixerat ꝑbat ibi statiz post. ¶ Falsuz eni in cōpōne. ¶ Dicit ḡ. q̄ si aūt itell's itelligit aliqd factox ⁊ futurox. i. itelligit aliqd ꝑteritū aut futurū est itelligēs cū tpe: ⁊ est cōpouēs tps cū reb^9. spectat ḡ hoc ad itell'm cōponētē qui cointelligit tēpus cuz rebus ⁊ cōponit tēpus cum rebus. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Falsuz eni in cōpōne semp est: ⁊ nāq̄z si albū nō albo: aut si nō albū albo cōponit: cōtingit aūt ⁊ diuidentē dicere oia.

¶ Probat qd̄ dixerat oīdēs q̄ cointelligere tps cū reb^9 ⁊ cōponere tps cū reb^9 spectat ad itellectū cōponētez. circa qd̄ duo facit ꝟm q̄ duplr̄ ꝑbat itētū. 1^a ibi. ¶ Sic ergo est. ¶ In p^a pte itendit talē rōnē. falsuz nō hēt esse nisi in eo qd̄ spectat ad itelleetū cōpouētem. q̄ in intelleetu simpliciū nō est falsitas: sed cointelligēdo tps cū reb^9 ⁊ cōponēdo tēpus cū reb^9 accidit ibi falsitas. ergo hoc spectat ad itellectū cōponētē. ꝟ est ḡ qd̄ ait q̄ falsuz semp est in cōpōne. i. semp spectat ad itelleetū cōponētē. ⁊ nāq̄z si albū nō albo: aut si nō albū albo cōponat: ⁊ hoc ꝟm tps ꝑteritū uel futurū sine eū hoc fiat accidit ibi falsitas. q̄ ꝓtingit oia ꝟ dicere ꝟm diuisionez oia hee sunt diuisa in re extra. nā albū est diuisum a nō albo ⁊ nō album ab albo: quare si ꝟ que sunt diuisa in

re:itellect⁹ cõponat ꝫ tps ꝓteritũ uel futurũ:ut q dicat q nõ albũ manẽs nõ albũ fuit albũ aut erit album accidit ibi falsitas. ergo sic componere tps cum reb⁹ non spectat ad itellectũ simplicium in quo nõ est falsitas:sed ad itellectũ cõponẽtẽ. ⁊ Deinde cũ dicit.

¶ Sic ergo est nõ solũ falsum:aut uerũ:q albus Cleon est:ſz ⁊ q erat:aut erit vnũ: aut faciẽs sic itellect⁹ est vnũquodq̃.

¶ Adducit scdaz rõnz in qua ostẽdit q itelligere tps cũ rebus ⁊ cõponere tps cũ reb⁹ spectat ad itell'm cõponẽtẽ dicẽs. si ergo nõ est solũ nerũ aut falsuz q alb⁹ est Cleon. i. in ꝓne de pñti:sed est ueritas aut falsitas q erat alb⁹ cleon q̃tum ad ꝓne de ꝓterito. aut q erit q̃tũ ad ꝓpositiones de futuro. ⁊ subdit q intellectus est hoc faciẽs vnũquodq̃. qz hanc vitatẽ ⁊ falsitatez ⁊ hanc cõpositionẽ facit itellectus. qz ut dicit. vj. meta. uerũ ⁊ falsuz sunt in aia:ſz bonũ ⁊ malũ sũt in rebus.

Dubitaret forte aliqs quõ dix cõpositio rei ad rẽ a cõpõne rex cũ tpe. ¶ Dicẽdũ q cõpõ rex ad tps ꝑsuppõit cõpõnẽ rex ad se inuicẽ. ⁊ si est vitas ⁊ falsitas in cõpõne rerũ ad se inuicẽ est vitas ⁊ falsitas in cõpõnererũ cũ tpe. utraq̃ g̃ rõ phi in h cõsistit q cũ possit eẽ falsitas cõponendo res cũ tpe ꝓterito ⁊ futuro. i. cũ possit cẽ falsitas formãdo ꝓpones de reb⁹ ꝑm tps ꝓteritũ ⁊ futurũ: qz falsitas nõ põt eẽ nisi in itellectu cõpositoꝝ:opz q talis formatio ptineat ad itell'm cõponẽtẽ. ⁊ Deinde cũ dicit.

L.23. ¶ Indiuisibile ãt qm̃ dupl'r dr:potẽtia: aut actu est:nihil ꝓhibet intelligẽ indiuisibile: cũ longitudinẽ itelligat. Indiuisibilis eni actual'r est:⁊ in tpe idiuisibili. Sil'r eni tps diuisibile ⁊ idiuisibile longitudini est.

¶ Postq̃z determinauit de actione itell'z que dr itell'z cõpositorũ:uel que dicit fides. determinat de actione intellect⁹ qui dr itell'z simpliciũ:uel qui dicit itelligẽtia idiuisibiliũ. circa qd̃ tria facit: ꝑm q z⁹ dr idiuisibile. dicit eni aliqd eẽ idiuisibile ꝑm actũ. aliqd dr eẽ idiuisibile ꝑm formã. aliqd vo dr eẽ idiuisibile simplr ut pũct⁹. tria g̃ facit. qz ꝓ⁰ ostẽdit quõ itelligit idiuisibile ꝑz actũ. 2⁰ ostẽdit quõ itelligit idiuisibile ꝑm spẽm siue ꝑz formã. 3⁰ declarat quõ intelligit idiuisibile simplr:ut quõ itelligit punct⁹. 2ª ibi ⌊ Or aũt nõ ꝑz q̃titatẽ. ⌋ 3ª ibi ⌊ Punctũ aũt. ⌋ Ad euidẽtiã aũt ꝑme ptis sciẽduz q idiuisibile ꝑm actũ dr esse oẽ ptinuũ: nã oẽ tale lz sit diuisibile ꝑm potẽtiã: est tñ idiuisibile ꝑm actũ. qz q̃z diu est actu ptinuũ tãdiu est actu vnũ ⁊ actu idiuisiz. duo g̃ fac: qz ꝓ⁰ ostendit quõ idiuisibile ꝑz actũ. i. quõ cõtinuũ itelligat ꝑz se. 2⁰ declarat quõ itelligat ut ꝓsideraf diuisuz per ptes ibi ⌊ Nõ igit ⌋ dicẽ. ⌋ Dic ergo: q qm̃ aũt dupl'r dr idiuisibile: potẽtia aut actu:nihil ꝓhibet itell'm itelligẽ idiuisibile cũ itelligat longitudinẽ. qz ipa lõgitudo est idiuisibilis actual'r. itelligẽdo g̃ lõgitudinẽ itelligit aliqd idiuisibile ⁊ i tpe idiuisibili sup. itelligit eã:⁊ subdit q idiuisibile lõgitudini est sil'r ⁊ tps:uel qd̃ est disibile sil'r lõgitudini ⁊ c. ut in alia litera pleni⁹ dr. tps eni est sil'r idiuisibile longitudini. qz sic lõgitudo:qz cõtinua est idiuisibilis actu:diuisibilis aũt potẽtia. sic ⁊ tẽp⁹ cũ sit quid cõtinuũ est idiuisibile actu:diuisibile vo po⁸. ¶ Mõndũ aũt q cũ lõgitudo sit qd idiuisibile actu itelligẽ longitudinẽ est itelligere idiuisibile:q̃re itell's longitudis potcrit ptinere ad intell'm simpliciũ:qui itell's simpliciũ dr itelligẽtia idiuisibiliũ. ¶ Notãdũ ẽt q ait tps eẽ idiuisibile sil'r lõgitudim:qz sic lõgitudo est idiuisibilis:qz est idiuisibilis actu nõ po⁸:sic tps idiuisibile est actu nõ po⁸:qd̃ ꝓ tãto dictũ est:qz si itelligit magnitudo in se intelligit in tpe idisibili:ſz si diuideret magnitudo per ptes:ut q ꝑ pus itelligeret vna ps magnitudis:⁊ postea alia:oporteret q rideret ⁊ tps: ut patebit in sequẽti clausula: ita q in vna pte tpis itelligeret vna ps magnitudis: ⁊ i alia alia. ¶ Mõn''' ẽt q ubi nos hẽm⁹ q tps ẽ sil'r idiuisibile lõgitudini q̃dã ita hẽt q est sil'r diuisibile lõgitudini: q̃rũ utrũq̃ nerũ est:qz sic lõgitudo est idiuisibilis actu nõ po⁸:sic ⁊ tps:⁊ sic lõgitudo ẽ disibilis po⁸: ſz nõ actu:sic ⁊ tps est ẽt diuisibile. ⁊ Deide cũ dicit.

¶ Nõ eni est dicẽ aliqd in medio intelligẽ utrũq̃:nõ eni est nisi diuidat:ſz aut po⁸ seorsuz:aut utrũq̃ itelligẽs dimidiorũ diuidit tps rex sil':tũc ãt est ut in lõgitudie: si vo est sic ex utriſq̃:⁊ in tpe est qd̃ in utriſq̃.

¶ Declarat quõ itelligat idiuisibile. i. quõ itelligat ꝓtinuũ ut ꝓsideraf diuisuz per ptes. d. nõ igit est dicẽ q in telligẽ utrũq̃. i. itelligẽ totũ sit itelligẽ aliqd in medio tpis. nõ eni eẽt ꝑ nisi diuidat. nã q̃diu itelligit linea: ut utrũq̃. i. ut cõtinua nõ itelligit aliq̃ ps linee in medio tpe ⁊ alia pars in alio medio tpe. sed si diuidatur linea diuiditur ⁊ tps in quo itelligit. iõ subdit: sed aut po⁸ seorsum. i. po⁸ separata. ⁊ po⁸ diuisibilis aũt itellectus utrũq̃. i. utrãq̃ ptem linee diuise actu. diuidit eni ⁊ tps simul:nec aũt sup. est diuisio in tpe:ut est diuisio in lõgitudie. ⁊ sequit. Si vo est itelligere lineã: sicut q ex utriſq̃. i. sicut aliqd cõtinuũ ⁊ idiuisibile itelliget linea sic accepta:⁊ in tpe qd̃ est ex utriſq̃. i. in tpe vno ⁊ ptinuo:⁊ per cõsequẽs indiuisibili.

Dubitaret forte aliqs utrũ intell's possit itelligẽ lõgitudinẽ. ⁊ vi q nõ. qz nun q̃z oculus videret colorẽ: nisi sil'tudo coloris eẽt i oculo. g nunq̃z itell's itelligeret lõgitudinẽ nisi sil'tudo lõgitudis eẽt in itell'u: ſz cũ itell's sit qd idiuisibile nõ potest eẽ susceptiu⁹ lõgitudis: sic nec pũct⁹: qz est qd idiuisibile: posset recipe exẽplar ⁊ sil'tudinẽ alicui⁹ magnitudis. ¶ Dõz q itell's itelligit magnitudinẽ: ⁊ hẽt in se sil'tudinẽ magnitudis: ſz h est ꝓput magnitudo reducit ad aliqd idiuisibile: ⁊ tũc rõ peccabat ꝑ fallaciã accidẽtis. nã accidit magnitudini q sit qd disibile ut hẽt sil'tudinẽ in itell'u: qz nõ hẽt sil'tudinẽ in ipo ut est sic disibilis ⁊ extẽsa: ſz ut reducit ad aliqd idisibile. ¶ Ad cui⁹ euidẽtiã adũtendũ q lz vna magnitudo sit maior alia: nõ tñ vna ẽ magis magnitudo q̃z alia. nã oẽs magnitudies einsdẽ spẽi illã spẽz eq̃l'r pticipãt: g̃ ꝑz rõnez specificã magnitudis einsdẽ spẽi ꝓsiderant ꝑz aliqd idisibile. itell's itaq̃z qui recto aspectu ferf i magnitudies nõ ut ꝓsiderant sub eẽ pticular: ſz ut vnũm i esse specifico hẽt in se rõnẽ magnitudinũ ut aliq̃ mõ reducunt ad aliqd idiuisibile. q ãt sic sit: ꝓz. nã ꝑz eẽ extẽsuz vna magnitudo maior est alia: apd̃ tñ itell'z si sint due linee uel due magnitudies: vna magna: ⁊ alia pua: dũ tñ ille linee ul'ille magnitudies sint einsdẽ spẽi: nõ alia rõ sorabit i itell'u: nec alid occurrit itell'ui de magnitudie magna q̃z de pua: rõnes g̃ in itell'u circũcurrit magnitudies ut vniunt i aliq̃ eẽ specifico: ⁊ ut reducunt ad aliqd idiuisibile: nõ ãt h⁹' rõnes circũcurrit magnitudies ꝑz q aliq̃ sunt magis magne: aliq̃ magis pue: nec ꝑz q aliq̃ sũt magis extẽse aliq̃ min⁹ extẽse: itell'm g̃ sic itelligẽ magnitudies: ⁊ sic hẽ in se magnitudinũ

rōnes nō est icōueniēs ut declaratū est per ea dicta.

Alterius forte dubitaret aliqs: utrū itellūs possit itelligē duas magnitudines eiusdē spēi: quarū vna sit magna: alia vō pua. ¶ Dicēdū q̄ recto aspectu unūq̄ itellūs itelligit distincte duo aliqua eiusdē spēi: q̄ tūc recto aspectu posset itelligē particulare: tū quertēdo se ad fantasma cuius in fantasma: eo q̄ sit vtus organica repsentēs res sub eē signato: pōt itellūs itelligere aliqd particulare: & pōt itelligē hoc mō aliq̄ plura distincte: q̄tūcūq̄ illa plura sint eiusdē spēi. poterit ergo qs in fantasia formare sibi idolū magnitudinis magne & magnitudis pue: & tūc quertēdo se ad fantasma poterit distincte utrāq̄ magnitudinē itelligē imo per quersionē ad fantasmata poterit itellect⁹ itelligē nō solū duas magnitudies eiusdē spēi: q̄rū vna sit magna alia pua: sz ēt ꝑ mō distincte itelligere poterit duas magnitudines eiusdē spēi dato q̄ sint eqles.

L.14 q **Quod aūt nō ꝑm q̄titatem idiuisibile est: sed specie itelligitur: & idiuisibili tpe: & indiuisibili aīe conceptu: ꝑm accidens aūt: & nō inquātum illa diuisibilia sunt: quod intelligit: & ex quo tēpore: sed inquantum sunt indiuisibilia.**

¶ Dostq̄ ꝓbs oñdit quō itelligit idiuisibile ꝑm ꝙtinuitatē hic ut dicebat. ostēdit quō itelligit idiuisibile ꝑm spēm & ꝑm formā. circa q̄ duo facit: q̄ ꝑ⁰ facit q̄ dictū est. scō cōparat hoc idiuisibile ad aliō ibi ⌊ Inest aūt. ⌋ dicit ergo q̄ aūt nō est idiuisibile ꝑm q̄titatē: sed spe. i. ꝑm spēm: & ꝑm formā itelligit itellūs q̄ est sic idiuisibile idiuisibili tpe & idiuisibili aīe cōceptu. nā lz q̄ sic itelligit hēat aliquā diuisionē: ꝑm accūs aūt illa diuisio cōparat ad itellectū. nā q̄ itelligit itellūs uel q̄ itelligit ab itellectu in tpe alio. i. in tpe aliquo de illis diuisibilib⁹ hoc nō est inq̄tū illa sunt diuisibilia: sz in q̄tū sunt de nūo idiuisibiliū. ¶ Notādū aūt itētionē phī in hoc ꝙsistere q̄ idiuisibile ꝑz spēm lz hēat aliquā diuisionē in ptib⁹: poterit tū itelligi in tpe indiuisibili: quia hūs h⁹ diuisionē in ptib⁹ nō itelligit ab itellectu ꝑm q̄ est diuisibile: sz ꝑm q̄ est idiuisibile. ¶ Nōⁿ ēt aliq̄s text⁹ hīe nō inq̄tū illa diuisibilia itelligit itellūs in tpe aliq̄: sed inq̄tū idiuisibilia: & tūc est supplēdus text⁹. q̄ itellūs itelligit in tpe alio. i. in tpe aliq̄ idiuisibili: nō inq̄tū illa diuisibilia sup. hūt diuisionē: sz inq̄tū sunt idiuisibilia. i. inquātum habent idiuisionē.

Dubitaret forte aliqs: utrū possit eē vnū ꝑz formā q̄d nō est vnū ꝑm ꝙtinuitatē. ¶ Dōm q̄ in aliqbus iuenim⁹ vnitatē duplr. uel ꝑz se ul' in ordine ad aliō: & utrobiq̄ iuenim⁹ aliq̄mō vnitatē ꝑm formā: & tū nō est ibi vnitas ꝑm ꝙtinuitatē. nā al' aīal est qd vnū: & al' est exercit⁹ qd vnuz. nā aīal est qd vnū ꝑm se: q̄ hēt in se vnā formā: & vnā nām. exercit⁹ vō est qd vnū in ordie ad vnū ducē: a quo vno duce tot⁹ exercit⁹ est formalr quodāmō vnus: si ergo logtur de vnitate rei ꝑm q̄ exercit⁹ est qd vnū: que vnitas cōperit ei in ordine ad aliud: planū est q̄ ibi nō est vnitas ꝑm cōtinuitatē: lz sit ibi vnitas ꝑm ordinez a quo ordine pōt exercit⁹ aliquo mō dici formalr vn⁹: sed si loq̄mur de vnitate ꝑm q̄ aīal est qd vnū. adhuc saluare poterim⁹ q̄ ibi sit vnitas ꝑm formaz absq̄ vnitate ꝑm ꝙtinuitatē. nā ad pfectā ꝙtinuitatē regrit q̄ ptes cōtinui hēant vnū motū. ut di⁹ meta^cc. ut si lignū é uere ꝙtinuū: opz q̄ nō possit moueri vna ps ligni nisi & moueant cetere ptes: in aīali āt pōt moueri crus absq̄ eo q̄ moueat illd q̄d ꝙiūgit cruri: uere itaq̄ & simplr aīal est vnū ꝑz formā: nō tū est sibi simplr ꝙtinuitas cū possit moueri vna ps aīalis alia gescēte: est g̃ itētio phī q̄ cū in aīali uel in aliquo alio h⁹ toto sit vnitas ꝑm formā: nō tū sit ibi vnitas ꝑz q̄titatē. i. ꝑz ꝙtinuitatē: q̄ ē ibi aliq̄ discōtinuitas & aliq̄ diūsitas i ptib⁹: poterit ni hilomin⁹ nr' itellūs itelligē ꝺ mō totuz idiuisibile q̄d hēt aliquā diuisionē in tpe idiuisibili: q̄ nō itelliget ipz ut ē diuisibile: sz ut ē idiuisibile. tale g̃ totū ut itelligit ēt tpe idiuisibili accidit ei q̄ sit diuisibile: q̄ nō itellr in tpe idiuisibili ut est diuisibile: sz ut est idiuisibile. ⌈ Deide cū dic.

¶ **Inest aūt utiq̄ his aliqd idiuisibile: sz forte indiuisibile: qd facit tēpus unū: & longitudinem: & hoc similiter est in omni continuo: & tempore: & longitudine.**

¶ Cōparat ꝺ idiuisibile ꝑm formā: ad hoc q̄ est indiuisibile ꝑm ꝙtinuitatē. d. iest aūt utiq̄ his. i. illis que sunt unū ꝑm formā aliqd indiuisibile qd facit ea unū: sicut sup. ipsis continuis inest aliqd indiuisibile qd facit ea unū. unū ergo ꝑm formā & unuz ꝑm cōtinuitatem est unū per aliqd indiuisibile: sed differēter: ió subdit. sed forte qd facit tps unū & longitudinē una nō est separabile. i. nō ē separatū: nec est etherogeneū: nec difforme sed hoc est similiter in tēpore & longitudine: & in omni ꝙtinuo. ergo in unitate cōtinui nō est difformitas: sed est silitudo ptiū qd in uno ꝑz formā nō semp inuenit.

Dubitaret forte aliqs quō ꝙtinuū sic fit unū per idiuisibile q̄ nō est ibi separatio: sed est ibi silitudo & uniformitas. unū aūt ꝑm formā sic fit unū per aliquid idiuisibile qd pōt ibi eē separatio dissimilitudo & difformitas. ¶ Dōm q̄ in uno ꝑm cōtinuitatē semp partes suscipiūt ꝑdicationē toti us: q̄ quelibet pars longitudinis est longitudo. quelibet pars tpis est tps: & ulr quelibet pars ꝙtinui ē ꝙtinua: sz i uno ꝑz formā nō sic. nā nō q̄libet ps hoīs ē hō: nec ps leonis ē leo: & ulr nō q̄libet ps aīalis est aīal. tā g̃ ꝙtinuū q̄z unū ꝑz spēz est unū per aliqd idiuisibile: q̄ ꝙtinuū est unū inq̄tū ptes ei⁹ copulant ad aliquē cōez terminū qui termin⁹ ut copulat ptes ꝙtinui: dic̄ qd in diuisibile. nā punct⁹ qd idiuisibile est: q̄ copulat ptes linee & linea ut copulat ptes superficiei qd idiuisibile dic̄. nā linea nō copulat ptes superficiei ut est diuisibilis: & ut hēt longitudinē: sed ut est idiuisibilis: & ut caret latitudine: semp g̃ ꝙtinuū fit unū per aliqd indiuisibile sic ēt & unū ꝑm spēm fit unū per aliquid idiuisibile: ut per formā que de se est idiuisibilis: & de se nō diuidit: sz si diuidit hoc est per mām: ut scribit 7° meta. attū ē alr & alr: q̄ forma sic facit rē unā: q̄ tū pōt cōpati secū separationē. i. diuersitatē ptiū: ut pz in toto etherogeneo: ubi ptes nō suscipiūt ꝑdicationē toti⁹. unitas tū ꝑm ꝙtinuitatē ꝑm q̄ h⁹ nō cōpatif secū talē separationē: sz in oi ꝙtinuo ꝑm q̄ h⁹ est silitudo ptiū & in oi ꝙtinuo ptes suscipiūt ꝑdicationē toti⁹: q̄ quelibet pars ꝙtinui est ꝙtinua. imo dato q̄ eēt aliq̄ res ꝙtinua in diuersis naturis: ut puta q̄ eēt media caro & media os: lz ibi eēt difformitas in ptib⁹ ꝑm formā q̄litatiuā siue ꝑm q̄litatē: q̄ nō quelibet ps illi⁹ toti⁹ eēt caro nec q̄libet os: nō tū ibi esset difformitas ꝑz ꝙtinuitatē: q̄ q̄libet ps illi⁹ ꝙtinui eēt ꝙtinua. ⌈ Deide cū dic.

¶ **Punctū aūt & ois diuisio: & sic idiuisibile mōstrat sic ꝓpatio: & silis rō in alijs est. ut quo mō malū cognoscit: aut nigrū: contrario enim aliquo mō cognoscit.** L.15.

¶ Oñdit quō itelligat illd qd est simplr idiuisibile ut quō itelligat pūct⁹. circa qd duo facit: q̄ ꝑ⁰ oñdit q̄ pūct⁹ itelligit ꝑ ꝓpriū ꝙtinui. 2° oñdit q̄ itellūs cognōscēs aliqd per ꝓpriū alteri⁹ uel per formā ꝺrīā: opz q̄ ꝑz se dicat qd in po⁴: nō qd in actu ibi ⌊ Opz aūt po⁴ eē. ⌋ dic̄ g̃ q̄ pūctū āt & ois diuisio: & qd est sic idiuisibile sic pūct⁹ mōstrat. i. itelligit sic ꝓpatio. i. per ꝓpriū ꝙtinui. & subdit

q̄ silis rō est in alijs ꝑtinuis.nā quō itell's nr cōgscit malū aut nigrū.nā ꝑrio.i.p ꝑrīū aliq̄ mō cōgscit utrū q̄:q̄ malū cōgscit per ꝑtionē sui ꝑrij:ut per ꝑtionē boni:nigrū vo per ꝑtionē albi. ¶ Mōndū aūt q̄ ait:h ꝑtinua aliq̄ mō cogsci ꝑrio.i.per ꝑrīū:q̄ malus cōgscit per bonū:cū sit ꝑtio ei⁹:malū tri ⁊ bonū: ls aliq̄ mō possunt dici ꝑria accipiēdo ꝑria large:nō trī ꝑ ꝓrie opponunt ꝑrie:sz ꝑtinue. ¶ Mōndū ēt q̄ cū sup pūcto fiat diuisio linee glibet pūct⁹ pōt dici diuisio:⁊ qd idiuisibile:sz dr pūct⁹ inq̄strū ꝓtinuat uel terminat linea.diuisio vo dr ꝑt sup ipm fit diuisio linee:sz dr indiuisibile ꝑt caret ptib⁹. ⌜ Deinde cū dicit.

L.16. ¶ Oportet aūt potētia cē cogscēs:⁊ esse in ipso.si vo alicui nō iesit cōtrarū:ipsum cognoscit sepm:⁊ actu est ⁊ sepabile.

¶ Dūdit q̄ itell's cogscēs aliqd per ꝑtionē alterⁱ⁹ ⁊ p formā ꝑriā:oz q̄ sit qd in po⁸.d.opz aūt po⁸ee cogscēs ⁊ ee in ipo aliquā ꝑrietatē:si debeat cogscē aliqd per ꝑtionē uel per formaz ꝑriā: sz si itellectui alicui nō iesit ꝑrīū ipz seipm cogscit:⁊ ille itell's est qd actu:⁊ qd sepabile.aliq̄ aūt textⁱ⁹ hñt hāc lram affirmatiue:dicit enī ibi q̄ si alicui itellectui iest ꝑrīū ipz seipz cogscit:⁊ tūc plana est lra.exponit enī sic:q̄ itell's nr est cogscēs in po⁸.sz si alicui itellectui iisit ꝑrīū hui⁹.i.isit ei q̄ nō sit cogscēs in po⁸:ille itell'us cogscet seipm: ⁊ erit ille itellect⁹ qd actu:⁊ qd a materia separatū.

Dubitaret forte aliqs quō ꝓtinatio cogscaf per hitū. ¶ Dōz q̄ duplr pōt cognosci ꝑtio per hitū.ul' per hitū quē ꝑcipit ⁊ apphēdit.ul' per hitū quē nō ꝑcipit:nec apphēdit: ut per visuz cogscim⁹ tenebrā tanq̄z ꝑuōnē lumis:ita q̄ visus p lumē cogscit tenebrā.nō per lumē:qz tūc videt:sz per lumē qz tūc nō videt.nā nō vidēdo lumē dicim⁹ nos ꝑcipe tenebrā.alio mō pōt ꝑcipi tenebra p lumē rōnē luis apphēdēdo.nā eoipo q̄ p itellectū scim⁹ qd ipor taf noie lumis:possum⁹ scire qd iportaf noie tenebre cū tenebra nō sit nisi ꝑuō luis. Duplr g̃ pōt itell's cogscē ꝑuōnē p hitū uel p hitū quē hēt:ul' per hitū quē nō hēt.nā eoipo q̄ qs non hēt hitū grāmatice pōt scire se cē ꝑtū grāmatica.2° pōt itell's cogscē ꝑuōnē per hitū quē hēt.nā hūdo hitū grāmatice uel hūdo habituz boni pōt scire qd est malū qz nō est nisi ꝑuō boni.

Alterius forte dubitaret aliqs quō itell's cogscēs ꝑuōnē per hitū uel per formaz ꝑriā q̄ztū est de se est cogscēs in po⁸. ¶ Dōm q̄ cū hitū sit q̄ itell's dupl. pōt cogscē ꝑuōnē per hitū:ul' per hitū quē hēt:ul' per hitū quē nō hēt sz hoc pōt:plauū est: q̄ si itell's cogscat ꝑuōnē p hitū quē nō hēt:sz pōt hoc q̄ in illo itellectu cadit potētialitas:⁊ q̄ ille itellus est cognoscēs in po⁸. Rursus si itellect⁹ cognoscat ꝑtionē per hitū quē hēt uel per spēm ꝑriā quā hēt apud se:oz q̄ ille itell's sit cogscēs i po⁸:qz oz q̄ itell's possit ꝑtari illo hitu:⁊ illa spe.nā ꝑuō nō ꝓprie opponit nisi hitui quē pōt tollē:nec ꝑpe est ꝑrietas nisi iter ea que mutuo se pñt expellē.sz qz qō pōt ꝑtari hitu:⁊ qō pōt amittē sciaz de se nō hēt actu sciaz:sz est in po⁸ ad sciaz uerū est dictū phi q̄ cognoscēs ꝑuōnē per hitū ꝑrium est cognoscēs in po⁸.si aūt est aliqs itell's qui seipz cognoscat ꝑncipalr ⁊ p seipm cogscat alia:⁊ nō per vnū ꝑrioꝝ cogscat alid:cuiusmodi est itell's diuin⁹:talis in tell's est actu ens. ⁊ ab oi potētialitate separat⁹.

Alterius forte dubitaret aliqs quō p ꝑuōnē cō tinui cogscaf pūct⁹. ¶ Dōz q̄ ut coi ter ponit nra cognitio icipit a sbu:illa g̃ ꝑus caderent in apphēsione itell's que sūt sbilia:⁊ que cadūt in apphēsiōe sbus:hoi aūt sunt hītia magnitudinē:qz taluꝫ ꝑpe est hīc fantasma sine quo itell's nihil itelligit.g̃ si ꝑus cadit in apphensiōe itell's qō est ꝓtinuū: ⁊ qō hēt magnitudinē cū posteri⁹ cogscaf p ꝑus:pūct⁹ q̄ posteri⁹ cadit i apphēsione itell's cogscet p ꝓtinuū qō ꝑus cadit i apphēsiōe ei⁹.g̃ per illū ozainē:⁊ p illā cōparationē qua hēt pūct⁹ ad ꝓtinuū cogscet ab itell'u:cū g̃ pūct⁹ h̄ nō cōparef ad ꝓtinuū:qz ꝑuaf ꝓtinuatc:cogscet pūct⁹ ab itell'u:ut est ꝑtio ꝓtinui. ⌜ Deide cū dicit.

¶ Est aūt ois qdē dictio:in qua aliqd de ali quo dicit:sicut affirmatio uera est.aut falsa omnis:itellectus aūt ois:sed qui est ipsius quid est:in hoc q̄ aliqd erat cē.uerus est:⁊ nō aliqd de aliquo. L.17

¶ Cōparat itell'm cōpositoꝝ ad itell'm simpliciuz:circa qō tria facē.q̄ p° dat dr tā iter hūc itell'm ⁊ illū.2°qō dr xerat manifestat p silē.3° p modū epilogi resumit q̄dā supi⁹ tradita.1ª ibi⌊ Szsic vidē. ⌋3ª ibi⌊ Jdē aī. ⌋dicē g̃:q̄ est aūt qdē dictio que est aliqd de aliq̄ sic affirmatio ucra aut falsa ois.q.d.q̄ ois itell'us cōposit⁹ ubi dr aliqd de aliq̄ affirmatiue.uel sup.ubi dr aliqd de aliq̄ negatiue est uer⁹ uel falsus:itell's aūt nō ois:sup.est nerus uel falsus:sed qui est sz hoc q̄ aliqd erat cē.i.itell's simpliciū:⁊ itell's qdditatis semp est uer⁹:⁊ nō in quo aliqd de aliquo: est g̃ h dr ia q̄ itell's simplicium semp est uerus:itell'us vo cōposit⁹ in quo dr aliqd de aliquo nō sup.semp est uerus. ⌜ Deinde cum dicit.

¶ Sed sicut videri ꝑpriū uerū est:si aūt hō alb⁹:aut niger:nō est uerū semp:sic aūt se hñt quecūq̄z sine materea sunt.

¶ Manifestat qō dixerat p silē oñdēs q̄ itell's nō errat circa qō qd é:qō est,ꝑpriū obz ei⁹:sic nec visus errat circa ꝑpriū obz ipi⁹:nō ibdit q̄ sic vidē ꝑpa.i.respectu ꝑ priꝫ obtī:nec est:si āt ille qui é alb⁹ est hō:aut nō:nō sp est nec.sic g̃ se hēt i visu q est vt⁹ mālis:qz nō errat circa,ꝑpriū obm:sic se hñt qcūq̄z sūt sine mā.i.⁊ sic se hēt circa itell'm q est sine mā: qz itell's nō errat circa ,ꝑpriū obz:ut circa qdditatē:ei it g̃ h loc⁹ a maiori:qz si visus nr q̄ é vt⁹ mālis nō errat circa ꝑpriū obz:multo magis itell's nr qui est vt⁹ imālis circa,ꝑpriū obm nō errabit. ¶ Mōn^m āt q̄ circa qdditatē inq̄strū é obz itell's simpliciū:ut alias tactū ē:nūq̄z cadit error p se.p accūs āt in q̄ztū i ipa qdditate hēt eē cōpō pt error cadē:qō duplr pōt ꝓtigē:ut coiter ponif:ul' qz ptes diffōnis nō bñ cō ponūt⁹ ad iuicē:ul' qz tota diffōnē nō bñ cōponim⁹ cū diffinito:qz nō adaptam⁹ ꝑpaz diffōnē,ꝑpo diffinito: sz diffōnē vni⁹ adaptam⁹ alteri. ¶ Mōn^m ēt q̄ silē est de visu:⁊ de itellu: nā supposito colore nō decipit visus circa colorē:sz decipit i iudicādo de re cui cōpetit color.nā forte illō coloratū qō videt iudicabit mel qō erit fel:ul' iudicabit eē hoiez qō erit nō hō. ¶ Mōndū ēt q̄sdā exponē hūc textū:sic aūt se hñt q̄ūq̄z sūt sine mā de itellu sbaz sepatarū in q̄rū itellu:ut dicūt nō cadit error:qz ita se hñt subc sepate circa oia que intelligūt:sic nos hēm⁹ circa ipz q̄ qd est.p^a tm expō ut exponif nō de itellu sbarū sepatarū:sz de itellu nro magis ualet:qz per ea magis hēnr itētū. ⌜ Deide cū dicit.

¶ Jtē aūt est ꝑm actū sciētia rei: que vo sz potētiaz tpe por est in vno oino aūt neqz tpe.hūt eni ex actu ente oia que hūt.

¶ Per modū epilogi resumit quedā supi⁹ tradita.d.q̄ scia sm actū est idē rei scite:que vo est sz potētiā tpe ē por in vno ⁊ eodē.oino aūt.i.simplr:neqz tpe scia sm potētiā ꝓcedit sciaz sz actū:qz oia que hūt sūt ex actu ente:nisi g̃ ꝓcederet scia sz actū nullus po⁸ sciēs fieret actu sciēs:qualr aūt in eodē scia in po⁸ ꝓcedit sciaz sz actuz:⁊ qualiter simplr scia sm actum ꝓcedat sciam in potentia fuit superius declaratum.

L.18. Videt ãt sibile ex potẽtia exñte sensi-
v tuo actu agẽs: nõ cui patit: neq; alte
rat: vñ alia hec spẽs mot⁹: mot⁹ enĩz
iperfecti act⁹: simplr ãt act⁹ alter ẽ q pfecti

¶ Postq̃z phs determiauit de uegetatiuo sensitio ⁊ itel-
lectio. In pte ista vult determiare de appetitio ⁊ de ꝑz
locũ motiuo. ¶ Ad cui⁹ euidẽtiã sciẽdũ q motiuũ ꝑz
locũ põt dici appetit⁹. nã aialia per appetitũ mouent
localr. ¶ Sciẽdũ tñ q lz motiuũ ꝑz locũ sit appetit⁹:
loquẽdo tñ de motu ꝑz locũ q cõpetit aialib⁹ pfectis:
cuiusmodi est mot⁹ ꝓgressiꝰ: appetitiuũ ẽ ulius q̃z ꝑz
locũ motiuũ. nã oib⁹ aialib⁹ iest appetitiuũ: nõ tñ oib⁹
iest ꝑm locũ motiuũ. possẽm⁹ ẽ sic diuidẽ hãc ptẽ dicẽ
do q phus ꝑus determiat de appetitio qđ cõpetit aia
lib⁹ oib⁹. 2° determiat de ꝑz locũ motiuo qđ nõ cõpetit
aialib⁹ oib⁹. fũt eni q̃dã aialia que nõ mouent nisi mo
tu dilatatiõis ⁊ ꝓstrictiõis. 2ª ibi ⌊ De mouẽte aũt. ⌋
uel possum⁹ alr diuidẽ: dicẽdo q appetit⁹ est q̃dã icli-
natio sequẽs formã apꝓhẽsaz. nã sic appetit⁹ nãlis seq
tur formã nãlr ipressam: sic appetit⁹ aie segt formã ab
aia apꝓhẽsam: q̃re sic in reb⁹ nãlib⁹ ꝑus itelligo grauia
hẽ formã grauis: ⁊ postea ꝑz ĩtlã formã itelligo q ap-
petãt eẽ deorsuz: ⁊ q moueãt: sic ꝑus itelligo q aia ap
phẽdat aliquã formã p sensuz ulꝑ itellm: ⁊ postea ꝑz il
lã formã apꝓhẽsam cõpetit aie aligd appetẽ. ⁊ ultimo
ꝑz illũ appetitũ hẽt fieri mot⁹: ut pfectio uel fuga. ap
petit⁹ itaq; ꝓtũ ad pñs spectat cõparat ad duo. vz ad
sensuz ⁊ itellm a qb⁹ cãtur: ⁊ ad motũ quẽ cãt. 2° ẽ fac
phs: q1 ꝑ° determiat de appetitio siue de appetitu: put
cõparat ad sensuz ⁊ ad itellm. 2° determiat spãlr de ap
petitu ꝓut cõparat ad motũ ibi ⌊ De mouẽte ãt. ⌋ cir
ca ꝑm tria fac: q1 ꝑ° fac qđ dcm̃ est. 2° ptractat opiniõ
antiq̃rũ quã hẽbãt de aia. 3° epilogat circa determiata
⁊ ꝓtinuat se ad dicẽda. 2ª ibi ⌊ Nũc aũt de aia. ⌋ 3ª ibi
⌊ Qñ ãt aia ꝑz duas. ⌋ circa ꝑm duo fac: q1 ꝑ° determi
nat de appetitu ꝓut cõparat ad sensum ⁊ ad itellm. 2°
q1 mẽtiõnẽ fecerat de itellu determiat q̃dã circa ipz i-
tellz ibi ⌊ Et oio i actiõe. ⌋ circa ꝑm duo fac: q1 ꝑ° ostẽ
dit q̃lr hẽt fieri ipm sentire. 2° cõparat sensuz ad itellz:
⁊ oñdit q sic cũ sensus apꝓhẽdit aligd delectabile uel
tristabile segtur appetẽ ꝑm sensum: sic ex pte itellus se
hẽt: q1 cũ itellus apꝓhẽdit aligd delectabile uel trista-
bile hẽt ibi eẽ fuga uel pfectio ꝑz appetitũ itellitiuũ ibi
⌊ Sẽtire qdẽ igit. ⌋ dicẽ q vi aũt ipm sensibile. i. ipm
obm ex sensitio exñte in po⁴ actu agẽs. i. faciẽs actu. ⁊
q1 sensibile nõ plus facit nisi q reddit ipm sensitiuuz. i.
ipz organũ sbus ad actũ: nõ est ibi ꝓpe pati: nec est ibi
ꝓprie alteratio. iõ sbdit: nõ eniz patit neq; alterat sup.
sensus a sensibili. vñ h spẽs mot⁹ est alia ab alijs trã-
mutatiõib⁹: imo sentire nõ ꝓprie est mot⁹: q1 mot⁹ est
act⁹ impfecti: lz simplr alr est actus ille q est act⁹ pfecti
cuiusmodi ẽ sentire. nã sẽtire nõ ẽ act⁹ ipfecti: lz pfecti.

Dubitaret forte aligs quõ sentire nõ est ꝓpe passio: nec alteratio: nec mot⁹ cuz
nõ sit act⁹ iperfecti: lz pfecti. ¶ Dõz q duplici via pos
sum⁹ inuestigare sentire nõ eẽ actũ impfecti: lz pfecti. ex
qua duplici via patebit q sentire nõ est ꝓpe passio: ne-
q; alteratio: neq; mot⁹. ꝑ⁹ via sumit ex eo q in motu ⁊
in passiõe ꝓprie sumpta semp aligd abũcit. 2° ex eo q
foꝛa iducta per motũ successiue iducit. ꝑ° via sic ꝑz. nã
ois forma dat aliquã pfectionẽ. est eni vna foꝛa pfecti
oꝛ alia: attñ cuilibet foꝛe cõpetit dare aliqđ eẽ: ⁊ cãre
aliquã pfectionẽ. igit eoꝑo q mot⁹ itroducẽdo vnaz
formã expellit aliã: faciẽdo rẽ pfectã: ⁊ in actu itrodu
cẽdo vnã formã facit eã iperfectã ⁊ i po⁴ expellẽdo aliã:
q̃re si in aliq̃ sbo: sic eẽt itroductio vni⁹ foꝛe q nõ esset
ibi expulsio alteri⁹ nõ ꝓprie eẽt ibi mot⁹: nec alteratio
q1 sic eẽt ibi pfectio. q nõ eẽt impfectio: h aũt accit cir
ca sensuz. nã pupilla oio est absolooꝛ: cũ g̃ coloratũ ipz
mit suã ſilitudinẽ in oculo: oculus sic recipit spẽz ⁊ foꝛ
mã coloriz q ab eo nulla foꝛa abũcit. 2ª via ad inuestigã
dũ lz idẽ sumit ex eo q foꝛa per motũ iducit successiue
ps post ptẽ. oẽ g̃ qđ mouet ptiz acqsiuit ⁊ ptim restat ei
acgrẽdũ. q1 ut declarari hẽt in 6° phi. si nihil acqsiuis-
set: tũc nõ moueret: ꝛz totalr eẽt in termio a quo: si to-
tũ acqsiuisset iã cessasset mot⁹: ⁊ totũ eẽt in termio ad
quẽ. mot⁹ g̃ q1 respicit sbm: ut hẽt ordinẽ ad ptẽ acgrẽ-
dã, put est acgrẽda: cũ respectu ptis acgrẽde sbm fit im
pfectũ ⁊ in po⁸. segt q mot⁹ fit act⁹ iperfecti ꝑz q ẽ im
pfectũ: ulꝑ fit act⁹ entis in po⁸: ꝑz q est in po⁸: q̃re si aliq̃
foꝛa nõ iducat ps post ptẽ: ꝛz iduceret tota sil': pp itro-
ductionẽ talis foꝛe nõ eẽt ibi ꝓpe mot⁹: nec alteratio ⁊
itroductio illi⁹ foꝛe: nec eẽt act⁹ impfecti: lz pfecti: ⁊ q1
ꝑ accidit circa sensuz: eo q sensus sit susceptiu⁹ foꝛe ut
hẽt eẽ itẽtionale ꝑz q eẽ p se nõ hẽt ỹrietatẽ: ⁊ p se hẽt i
troduci tota sil': segt q sentire nõ sit act⁹ ipfecti: lz pfe-
cti. ⁊ ulteri⁹ ẽt segt q sẽtire nõ sit ꝓpe pati: nec sit ꝓpe
alteratio: neq; mot⁹. adducit ẽt 3ª via q̃re sentire nõ est
act⁹ ipfecti: lz pfecti: ⁊ nec est ꝓpe alteratio: neq; mot⁹.
nã ipz sẽtire lz dicat receptionẽ aliquã a sibili: dicẽ ẽt
iudiciũ aliqđ ipi⁹ aie ꝑm ipressionẽ illã: ⁊ q1 iudicare
de sibilib⁹ ẽ aliqđ agẽ ⁊ aliq̃ opatio: ⁊ sẽtire aliq̃z opõ
nẽ noiat: igr cũ mot⁹ sit act⁹ impfecti: opatio vo sit act⁹
pfecti. sẽtire qđ est q̃dã opatio: mõ q̃ dcm̃ est nõ ẽ ꝓpe
mot⁹: nec est act⁹ impfecti: lz pfecti. ⌈ Deinde cũ dicẽ.

¶ Sentire quidez igitur simile est ipsi dicẽ
solum ⁊ itelligere.

¶ Cõparat sensuz ad itellz: ⁊ diuidit in duo. q1 ꝑ° cõpa-
rat sensuz ad itellectũ: q̃tũ ad simplex iudiciũ: ⁊ q̃tuz
ad simplicẽ apꝓhẽsionẽ. 2° cõparat illa ad iuicẽ, put hẽt
ibi eẽ delectatio ⁊ tristitia appetit⁹ ⁊ fuga ibi ⌊ Cũ ãt
delectabile. ⌋ dicẽ g̃ q sentire qdẽ igit. i. apꝓhẽdẽ ulꝑ iu
dicare ꝑz sensuz est sile ipi dicẽ soluz. i. ipsi iudicare per
itellm: ⁊ est ẽt sile ipi itelligẽ. i. ipsi apꝓhẽdẽ per itellz.
¶ Notãdũ aũt q sic aliqñ p sensuz simplr apꝓhẽdim⁹
⁊ iudicam⁹ de sensibili nõ apꝓhẽdẽdo ipz sibile ut de
lectabile ulꝑ ut triste. ⁊ tũc nõ est ibi nec fuga nec appe
tit⁹: sic ẽt itellus aliqñ solũ dicẽ. i. solũ iudicat de re itelli
gibili nõ iudicãdo de ipa q sit delectabilꝑ ulꝑ tristiz: ali
qñ vo itelligit ipaz rẽ. i. simplr apꝓhẽdit eã pp qđ nõ ẽ
ibi nec delectatio: nec tristitia: nec appetit⁹: neq; fuga:
q̃re bñ dcm̃ est q sentire. i. simplr apꝓhẽdẽ ⁊ iudicare
p sensuz est sile ipi dicẽ ⁊ itelligẽ per itellm. ¶ Notã-
dũ ẽt q ex pte sensus nõ sic hẽm⁹ noia distincta sic ex pte
itellus. iõ tã apꝓhẽdẽ q̃z iudicare ꝑz sensum uocat sen-
tire: sed iudicare p itellm uocat dicẽ. apꝓhẽdẽ vo per
itellm põt uocari itelligere. tria ergo sũt tã ex pte sen-
sus q̃z ex pte itellus. q1 tã sensus q̃z itellus ꝑ° apꝓhẽdit
postea iudicat. 3° vo si apꝓhẽdit illd ut delectabile uel
triste: est ibi ꝓsecutio uel fuga: tũ lz h sint tã in sensu q̃z
in itellectu: magis tñ hẽm⁹ distincta noia ex pte itelle
ct⁹ q̃z ex pte sensus. ¶ Mõndũ ẽt q in lra dicit q sentire
est sile ei qđ est solũ dicẽ: q1 itellus aliqñ dicẽ solũ. i. solũ
iudicat: absq; eo q ide sequat delectatio ulꝑ tristitia: sic
ẽt aliqñ solũ itelligit. i. solũ apꝓhẽdit absq; eo q sit ibi
ꝓsecutio uel fuga ꝑz appetitũ: ⁊ q1 h logt de ipo sẽtire
ꝑz sẽsuz: ⁊ de ipo dicere: ⁊ de ipo itelligẽ ꝑz itellm, put
accipiunt absolute: iõ ait ibi solũ. ⌈ Deide cũ dicit.

¶ Cũ ãt delectabile: aut triste: aut affirmãz
aut negãz, ꝓsequitur: aut fugit. ¶ Et est de- L.20.
lectari: ⁊ tristari: agere sensitiua medicta-
te ad bonũ: aut malũ: inq̃tũ talia: ⁊ fuga
aut ⁊ appetitus: hec que ꝑm actum: ⁊ non

alterū appetitiuū ⁊ fugitiuū:neq; ab inuicē:neq; a sensitiuo: ꝫ esse alterū est.

¶ Cōparat sensum ad itellectū ꝓut ibi hēt eē delectatio: ⁊ tristitia ⁊ appetit⁹ ⁊ fuga.circa qđ duo fac: qr ꝓ⁰ ostē dit quō ꝫ hūt eē i sēu.2⁰ ait quō hūt eē in itellectu ibi [Intellectiue aūt.] Cōtinuet āt sic.sēus aliqū simplr sen tit ⁊ simplr apphēdit ⁊ iudicat de ipo sībili absq; eo q̄ sint ibi ꝓsecutio ul fuga:sz cū iudicat:aut apphēdit aligd delectabile:aut triste:⁊ ē aut affirmās:aut negās aligd eē ꝓsequēdū ul fugiēdū ꝓsegt:aut fugit:⁊ sbdit q̄ ⁊ est delectari ⁊ tristari agere sensitiua mediāte:⁊ ꝫ aut bonū aut malū iuenz;tus talia: qr respectu boni uel mali sumit delectatio ul tristitia.⁊ sbdit q̄ ⁊ fuga:aut appetit⁹ sup.q̄ sequunt apphēsionē sēsitiuā sūt ꝫ que sūt ꝫz actū.ul ut hēt alia lra:sūt idē que sunt ꝑm actū: qr fuga ⁊ appetit⁹.i.fuga ⁊ desideriū:que sequunt ap phēsionē delectabilis ⁊ tristabil hūt eē actuale ul hūt eē ꝫz actū.nā statiz cū ꝫz sēuz apphēdis actu aligd de lectabile ul tristabile:statiz vis actu appetē ul fugē:⁊ addit q̄ nō est alterū appetitiuū ⁊ fugitiuū:neq; ab in uicē:neq; a sēsitiuo:sz eē ⁊ ꝑm eē:⁊ ꝑm diffōnē est aliō.

Dubitaret forte aligs quō del'ctari ⁊ tristari ē sēsitia mediāte:ul ut hēt alia lra sēsitiua medietate. ¶ Dōz q̄ dupliʳ pōt exponi q̄ sēsiti ua mediāte ul sēsitiua medietate fiat delectatio ul tristi tia.planū est enīz q̄ mediāte sēsitiua.i.mediāte sēu:⁊ ꝓ sēuz fit delectatio ul tristitia:tū plꝰ oz itelligi q̄z q̄ me diāte sēu:⁊ ꝓ sēuz fiat talis delectatio ul tristitia:oz eni ibi eē aliq̄d mediū:qđ dupliʳ pōt exponi.ꝓ⁰ q̄ hoc mediū refcrat ad obm:⁊ tūc erit sēsus q̄ est delectatio qū puentū est ad mediū.i.qū pūctū est ad cōueniēs:qr de lectatio cōsurgit ex cōiunctione ꝙueniētis cū cōuenien ti.2⁰ pōt exponi ꝑ cōparationē ad organū:⁊ tūc erit sensus q̄ delectatio est cuz puenīt⁹ est ad mediū.i.cuz puentū est ad sensum cōem: qui se habet quasi mediū: ⁊ quasi centrū respectu sensuuz ꝑticulariū.nā sicut in sensu cōi cōsumit iudiciū de sensibilib⁹ sic ibi cōsuma ri hēt delectatio ul tristitia que ꝙsurgit ex tali iudicio.

Alterius forte dubitaret aliquis quō appeti tiuū ⁊ fugitiuū nō sunt altera a sen sitiuo. ¶ Dicēdū q̄ appetere ⁊ fugere.i.desiderare ⁊ abhominari nō sunt altera a sensitiuo: itelligendū est ꝫbo:qr in illo eodē organo in quo fundat sēus ⁊ ma xime in quo fundat sensus tact⁹:fundat ēt appetit⁹ ⁊ fuga.nā nō est itelligibile ut supi⁹ tāgebat q̄ sensitiua ⁊ appetitiua sint distincta ꝫbo uel organo ꝓut pone bat plato.nā in quacūq; ꝑte reseruat sensus:opz q̄ ibi reseruet delectatio uel tristitia.nā si sensus ꝙiūgit ꝙue niēti erit ibi delectatio:si discōueniēti tristitia: del'cta tio aūt tristitia nō pōt ⁊ sine appetitu ⁊ fuga:uel sine ꝺsiderio ul abhoiatiōe.nā glibet ꝑ se desiderat ⁊ appe tit ꝺlectabilia sibi:fugit ⁊ abhominat tristitia.nā ꝫz nō ea dē sint del'ctabilia cuilibet appetitui:sic nᶜ eadē sūt dul cia cuilibet gustui:glibet tū ꝓsequit ea que sūt sibi de lectabilia:cui ergo sūt ꝺlectabilia bona itellectualia ꝓsequit illa:hūti āt corruptū appetitū sūt delectabilia bona sēsitiua:iō sequit illa spretis itelligibilib⁹ bonis. semp ergo uerū est q̄ delectatio ⁊ tristitia nō pūt eē si ne appetitu uel fuga uel sine desiderio ⁊ abhoiatione: ⁊ qr ubicūq; est sensus:⁊ maxie ubi est sēus tactus ibi ꝙuenit eē appetitū ⁊ fugā:ul desideriū ⁊ abhoiatiōnē sequit q̄ talia sbo ⁊ organo a sensitiuo separi nō pūt.

Alterius forte dubitaret aligs:utruz appeti tiuū ⁊ fugitiuū sint altera ab inuicē. ¶ Dōm q̄ sic videm⁹ in motib⁹ nālib⁹ sic debem⁹ ar bitrari i motib⁹ aīe:cū igit nō sit itelligibile q̄ grauia ꝑ aliā formā fugiāt a loco surſuz tanq̄z a loco discōue niēti:⁊ tēdant uel appetāt locū deorsum tanq̄z aligd sibi ꝙuenīēs:ſz per eadē formā:ut per formā gūis: per quā fugiūt a loco surſuz tēdūt in locū deorsuz:⁊ sic nō est itelligibile q̄ aīa per aliā potentiā uel ⁊ututē fugiat tristia:⁊ ꝓsequat delectabilia:imo per illā eandē po tētiā ⁊ ⁊ututē ꝑ quā appetit:⁊ desiderat delectabilia: cū ꝙiungit cōuenientib⁹:fugit ⁊ abhominat tristia:cū ꝙiū git discōueniētibus:ita q̄ appetitiuū ⁊ fugitiuū ul de sideratiuū ⁊ abhominatiuū nō sunt altera ab inuicē:nec sunt altera a sensitiuo ut est ꝑ habita manifestū.

Alterius forte dubitaret aligs cuz ꝓbs dicat fugitiuū ⁊ appetitiuū nō esse altera abinuicē:nec eē altera a sensitiuo:ſz coz eē:eē aliō:utrū ꝫ sit eodē mō itelligēdū. ¶ Dōm q̄ oīa illa nō sūt alte ra ab inuicē sbo.nā i illo eodē organo in q̄ tanq̄z in sbo fundat sensitiuū:⁊ maxime ubi fundat sensus tact⁹ ibi ēt fundat appetitiuū:⁊ fugitiuū:pp qđ oīa ista nō sunt altera ab inuicē sbo:tū sūt altera ab inuicē ꝑm eē:ſz non eodē mō:qr sēsitiuū est aliō ab appetitio ⁊ fugitiuo ꝫz eē:qr formaliʳ ⁊ essentialiʳ ꝫ poª est distinctia ab illis. nā sic in eodē pomo hēt eē color ⁊ sapor:⁊ tū color est cēntialiʳ ⁊ formaliʳ distinct⁹ a sapore:sic in eodē orga no est sēsitiuū ⁊ appetitiuū:⁊ tū sēus est poª uel est ⁊t⁹ cēntialiʳ ⁊ formaliʳ distincta ab appetitu:ſz appetitiuū ⁊ fugitiuū nō sic.nā ꝫz ꝫ aliq̄ mō differāt ꝑm eē: nō tū est itelligēdū q̄ aīa per aliā poªᵐ ⁊ ⁊ututē essentialiter ⁊ formaliʳ distinctā appetat ⁊ abhomicꝫ uel fugiat:sed per illā ⁊ eādē poªᵐ uel ⁊ututē:per quā appetit delecta bilia fugit tristia:ut est per hita manifestum. dicunt tū ꝫ differre ꝑm eē:qr ꝫz aīa faciat ꝫ per eādē poªᵐ:nō tū fac ea per eādē poªᵐ eodē mō se hūtē:sed per illā poªᵐ appetit ⁊ delectat:ut cōiūgit ꝙueniētib⁹.tristat ⁊ fu git ut cōiūgit discōueniētib⁹. [Deide cū dicit.

¶ Intellectiue aūt aie fantasmata ut sībi lia sunt:cū aut bonū:aut malūz affirmat: aut negat ⁊ fugit aut prosequit:ꝓpter qđ nequaq̄z sine fantasmate itelligit aīa. L.30

¶ Oñdit quō hec.vz appetit⁹ ⁊ fuga sequunt ptē itelle ctiuā:circa qđ duo fac:qr ꝓ⁰ fac qđ dcm ē.2⁰ qđā q̄ sup posuerat ꝓbat ibi [Sic eni aer.] dic ḡ:q̄ aīe itellecti ue.i.aīe q̄tū ad itell'm fantaᵗᵃ sūt.i.se hūt ut sībilia. cū āt itell's per fanᵗᵃ affirmat aut negat bonū:aut ma lū fugit:aut ꝓsequit:ꝓp qđ sine fantasmatib⁹ nequaq̄z aīa itelligit. ¶ Mōdū aūt q̄ sic sensus nō sentit sine sībilib⁹ a qb⁹ recipit sil'itudinē ⁊ spēm:ita aīa nō itel ligit sine fantasmatib⁹ a qb⁹ itell's recipit spēm ⁊ sil'itu dinē.cōparat enim fanᵗᵃ ad intell'm:ut dr in lra sicut sībilia ad sēum. ¶ Mōdū ēt q̄ sic sēsus q̄n ꝑ sībi lia apphēdit aligd delectabile uel tristabile:hēt ibi eē appetit⁹ uel fuga:sic q̄n itell's per fantaᵗᵃ iudicat aligd delectabile uel tristabile orit ide desideriū ⁊ abhomia tio siue desideriū ⁊ fuga. [Deinde cum dicit.

¶ Sic eni aer pupillā bi⁹ fecit:ipsa aūt alte rū:⁊ audit⁹ sil'r. Sed ultimū vnuz:⁊ vna medietas.eē aūt ipi plura:quo aūt discerni nit:quo differt dulce ⁊ cal'm:dcm est qdez ⁊ ꝑus:dicēdū āt ⁊ nūc. Est eni aligd vnū: sic aūt ⁊ trin⁹. ¶ Et ꝫ in ꝓportionali:aut nūo ens vnū hēt se ad utrūq; sic illa ad in uicē. Quo eni differt nō homogenea iu dicare:aut cōtraria:ut albū:⁊ nigrum. L.31. L.32.

¶ Manifestat qđ dixerat:dixerat aūt duo.vz q̄ fantaᵗᵃ cōparant ad itell'm sic sībilia ad sēuz.2⁰ dixerat q̄ cū itell's affirmat aligd aut negat ⁊ fugit aut ꝓsegt.tria ḡ fac: qr ꝑme oñdit q̄ sic sībilia cōparant ad sēum.sic

fan[ta] ad itellm.2° qđ dixerat declarat in terminis.3°manifestat q; cũ itell's affirmat aliqd aut negat: ꝓsequit aut fugit.2ª ibi[Sic igit sĩc.]3ª ibi[Spes qdẽ igit] dicit ḡ:q; sĩc eni aer fecit pupillã h̃ꝫ.i.fecit eã qualem uel coloratã:ita aũt pupilla alterata alterꝫ fecit q̃lz: qz alterauit z imutauit alterꝫ.i.sensũ cõez:z auditus silr.nã audit⁹ z qlibet sbus pticularis alterat⁹ z imutatus alterat z imutat alterꝫ.i.sensũ cõez:sed hi⁹ sensus cois vnũ ultimũ:qz se hẽt sĩc vnus terminus respectu oiuz sbuuz pticulariũ:z est sĩc vna medietas:qz se hẽt sĩc vnũ cẽtrũ respectu oiuz eoꝝ.vnus est ḡ sbus cois:sz est ipsi sbui plura eẽ ut supi⁹ oñdebat:hũc aũt sensum cõez eẽ illũ sbuz:quo aia discernit:quõ differt dulce z cal'm.ocñ est qdẽ z ꝓus:dõz aũt.i.repetẽdũ est z nũc. nã ipe sbus cois est aliqd vnũ:sic aũt supple ex pte intell's termin⁹ est vnus.z h̃ in ꝓportionali.i.in ꝓportione:siue ꝓportionalr est ex pte itell's:sĩc ex pte sensus. ſ oñdit q; aũt nũo ens vnũ hẽt ad utrũq; cogscẽs:supple quõ illa ad iuicẽ se hũt:est eni dare vnũ aliqd quo aia differt.i.discernit iudicare non homogenea.i.ea q̃ nõ sũt eiusdẽ gẽis:aut ꝟria ut albũ z nigrũ. ℂ Notãdũ aũt q; sĩc sbus cois est q̃s termin⁹ oiuz imutationũ factaꝝ in sbib⁹ pticularib⁹: qz oẽs tales imutationes terminant ad sbuz cõem:sic itell's possibilis est terminus oiuz fantasmatũ:qz imutatiões oiuz fantasmatũ terminant ad itellm: pp qđ sĩc sbus cois est vnus ꝑm sbaz:tñ est plura ꝑm eẽ:qz ꝓsideraf alr z alr. ꝑt imutat a diũsis sbib⁹ pticularib⁹:sic itell's est vnus ꝑm se: tñ alr z alr accipit z ꝓsideraf ꝑt imutat a diũsis fantasmatib⁹. ℂ Notãdũ ẽt q; sĩc sbus cois imutat⁹a sensib⁹ pticularib⁹ est vnũ aliqd:quo aia discernit: quõ se hũt ipa sbibilia ad iuicẽ z quo aia iudicat nõ homogenea.i.ea que nõ sũt eiusdẽ gẽis:ut dulce z albuz: z sĩc sbus cois est illud quo aia pót iudicare ꝟria que sunt eiusdẽ gẽis:ut albũ z nigrũ:ita q; p sensũ cõez imutatũ a sensib⁹ pticularib⁹ tanq̃ p vnũ aliquẽ:possum⁹ iudicare diã eoꝝ que nõ sunt eiusdẽ gẽis:z que sũt eiusdẽ gẽis:sic p itellm imutatũ a fantasmatib⁹ tanq̃ per vnũ aliqd possum⁹ iudicare diã eoꝝ que nõ sunt eiusdẽ gẽis:z que sunt eiusdẽ gẽis:qđ nõ eẽt nisi fan[ta] imutarẽt itellectũ sĩc sbibilia sensũ:z nisi se hẽnt fan[ta] ad itellm sĩc sensibilia ad sensuz. ⸢ Deide cum dicit.

ℂ Sit igr sicut.a.albũ ad.b.nigrũ.g.ad.d. sic illa ad inuicẽ:quare qm̃ z pmutatum: sicut igit.g.d.vni sunt existẽtia: sic se hẽbũt sicut:z.a.b.idem qdẽ:esse aũt nõ idem: z illud silr.Eadem aũt ratio z si.a.quidem dulce sit:z.b.ẽo album.

ℂ Qđ dixerat manifestat in terminis.d.sit igit sic.a.album ad.b.nigrũ sĩc.g.ad.d.i.sĩc fantasma albi ad fantasma nigri.nã sic se hũt fantasmata albi ad fantasmata nigri sĩc illa ad iuicẽ:q̃re z pmutatiz:qz sĩc se hẽt albũ ad sua fantasmata.sic z nigruz ad sua fantasmata. opz q; silis sit rõ de albo z nigro:z de fantasmatibus. igit sĩc.g.z.d.i.sĩc fantasmata albi z nigri hẽbunt.i.se hẽbũt sicut exñtia vni itellectui:sic.a.z.b.i.sic z albũ z nigrũ.supple se hũt sĩc exñtia vni sensui.Idẽ qdẽ est sensus qui pcipit albũ z nigrũ:sed cẽ.i.ꝑm eẽ z ꝑm rõnem nõ est idẽ z illud silr.i.ex pte illa ut ex pte intell's: silr se hẽt:qz est vnus itell's qui imutat a fantasmatib⁹ albi z nigri:z subdit q; eadẽ aũt rõ est:si.a.qdẽ sit dulce.b.ẽo albũ.nã sicut albũ z nigrũ pcipiunt eodẽ sensu cõi:sic ẽt z fantasmata albi z dulcis imutãt cũdem intellectuz z possunt pcipi ab eodẽ itellectu:quare ex declaratione facta in terminis patet q; comparantur fantasmata ad intellectum sicut sensibilia ad sensum. ⸢ Deinde cum dicit.

ℂ Spes qdẽ igit itellect⁹ in fantasmatibus itelligit. ℂ Et sic in illis determiatũ est ipi imutabile:z fugiẽdũ:z exꝝ sensũ: cũ in fantasmatib⁹ fuerit mouet:ut sentiẽs qđ fugibile est:qz ignis ꝟnũ cogscat videꝫ qđ mouet:qñ ipugnãs est:aliqũ aũt que sunt in aia fantasmatib⁹:aut intellectib⁹:z tanq̃ videꝫ rõcinat:z deliberat futura ad ꝑsentia. ℂ Et cum dixerit ut ibi letum:aut triste:hic fugit:aut imutatur. L.33. L.34

ℂ Oñdit q; itell's apphẽdẽdo aliqd delectabile uł tristabile affirmat uel negat aliqd psequẽdũ uel fugiẽdũ dicẽs:q; itellectiuũ qdẽ igit itelligit spes in fantasmatibus:qz itell's ea que itelligit:itelligit in fantasmatib⁹ sicut in illis.i.sicut in fantasmatib⁹ determiatuz est sic cõpetit ipsi itellectui imitabile z fugiẽdũ:z exꝝ sensum q.d.q; h̃ nõ solũ facit pũtib⁹ sensibilib⁹:sed exꝝ sensũ.i. sz h̃ facit absentib⁹ sensibilib⁹:z explificat de utroq; dicẽs:q; cũ fuerit in fantasmatib⁹:supple pũtib⁹ sbibilib⁹ mouet ut sentiens fugibile tanq̃ pñs:ut qz ignis cogscit cõi.i.ex eo q; coiter videt accidẽ:coiter eni videt accidẽ q; ignis est qd nociuũ z videꝫ q; mouetur bellũ:qñ ipugnãs est aliqd:supple qñ talia pũtia sentit iudicat qd fugibile:sed aliqñ nõ pũtib⁹ sbibilibus ca que sunt in aia fantasmatib⁹:aut intellectib⁹ tanq̃ videꝫ rõcinat z deliberat futura:aut pũtia:z cũ viderit ibi letũ:aut triste h̃.i.intellus fugit.i.iudicat aliqd fugibile:aut imitat.i.iudicat aliqd ꝑsequẽdũ:z imitabile. ℂ Notãdũ aũt q; sicut pũtibus sensibilib⁹ possumus per itellm iudicare aliqd ꝑficuũ:aut nociuuz:sic z absentib⁹ sensibilib⁹ possumus cõiecturãdo ꝑsentia ad futura iudicare per intellectũ ꝑficua uel nociua.

T oino in actiõe:z qđ sine actione c est:uerũ z falsuz in eodẽ genere est cum bono z malo: sed in eo quod simpliciter differt z a quodam.

ℂ Qnta ut dicebat phs mẽtionez fecerat de itellectu.iõ h̃ determiat quedã circa ipm itellm: circa qđ trla facit:q; ꝑ⁰ facit qđ dcm̃ est.2° ut dicebat p modũ cuiusdã recapitulatiõis resumit optionẽ antiquoꝝ de aia di cẽtiũ aiam eẽ oia:oñdẽs quõ h̃ eat ueritatez.3°epilogat circa determinata z cõtinuat se ad dicenda.2ª ibi ⸢ Mũc aũt de aia.]3ª ibi[Qm̃ aũt aia.] Circa ꝑm trla facit ꝑm q; trla determiat circa itellm.nã ꝑ⁰ ostẽdit quõ differt itell's speculatiuus a practico.2° declarat quõ itellectus itelligat abstracta mathematica.3° querit utrũ possit itelligẽ abstracta simplr.2ª ibi[Abstractiõe aũt dicta.]3ª ibi[Utrũ aũt ptingat.] dicit ergo ꝑ⁰:q; z oino in actiõe.i.itellect⁹ practicus:z qđ sine actiõe.i.itell's speculatiuus:supple sunt idez sbo: z sunt in eodẽ gẽe.iõ sbdit q; ueꝝ z falsum qđ ptinet ad itellm speculatiuuz est in eodẽ gẽe bono z malo.i. cũ bono z malo qđ ptinet ad itellectũ practicũ:sz differt h̃ itellect⁹ ab illo in eo q; simplr differt a quodam. qz itell's specnlatiuus ꝓsiderat res ut sumunt simplr: z ut habẽt esse uł: practicus ẽo considerat res ut sunt quedam z ut habent esse particulare.

Dubitaret forte aliqs quõ ueꝝ z falsuz sunt in eodem gẽe cuz bono z malo.

ℂ Dom q; fz ꝓ[tores] hoc iõ est:qz ipz ueꝝ est qddã boni:z ipm falsũ est qddã mali.sed h̃ nõ bñ uadit ad intẽtionẽ phi.vł cni phs uelle oñdẽ quõ itell's speculatiuus z ꝑcticus ꝓueniũt z dint.pp qđ sciendũ q; aliqñ gen⁹ accipit pro sbo:vñ ꝓsicut dici q; qdã sunt i eodẽ

gñe pp idē p̄dicatū qđ p̄dicat de eis. q̄dā vo sunt i eo-
dē giie: qz hñt idē sbm. accipiē do g̃ hic genus pro sbo:
dicē possum⁹ q uex τ falsuz que ptinēt ad itellz specu
latiuū sūt in eodē giie cū bono τ malo: qz itell's specu
latiuus τ practicus sunt in eodē giie. i. sunt idem sbo:
qz itell's practicus τ speculatiuus sunt vna τ eadē po[a]
τ nō differūt nisi ſm simplr τ q̄ddā: qz vnus ꝓsiderat
res simplr: alius res quasdā. ⁊ Deinde cum dicit.

L.35. ¶ Abstractione aūt dicta intelligit sicut sy-
mum: ſm q̄ symuz nō sepate. Inquātuz
aūt curuum si aliq̄ intellexit actu sine car
ne uticz intellexit in qua curuū: sicut ma-
L.36 thematica. ¶ Nō sepata tancz si sepata
sint itelligit: cuz intelligat illud. Dino aūt
itellectus qui ſm actū res est intelligēs.

¶ Ondit quō itell's itelligat mathematica abstracta di
cēs: abstractiōe ār dicta. i. dicta p abstractionez ut ma
thematicā: supple itelligit mō abstracto. sic symū ꝯz q
symū itelligit nō sepate. i. mō nō abstracto. Mā sic nā-
lia in eo q nālia itelligit mō nō abstracto: sic mathe-
matica ſm q h⁹[i] itelligit mō abstracto. τ subdit q si i-
tellexit aliq̄d inq̄z curuū: itellexit ipm actu utiqz si-
ne illa carne: in qua est illud curuū: sic ergo mathema-
tica que nō sunt sepata itelligit itell's tancz si sint sepa
ta: τ hoc cuz itelligat illud. i. cū intelligat curuū ul' ali
q̄d aliud mathematicū: τ addit: q dino aūt itellectus
qui est ſm actum est sicut ipe res: qz res sicut se hñt ad
eē: ita se hñt ad cognosci. nā sicut res circūcernūt ma-
teriā: sic intelligunt ab itellectu: ut nālia que circūcer
nūt mām sensibilē intelligunt cū mā sensibili. mathe-
matica vo que circūcernunt mām intelligibilem intel
ligunt cum materia intelligibili.

Dubitaret forte aliqs: qz si res sic se hñt ad
eē ita se hñt ad cognosci: τ dino
itell's q est ſm actū est sic ipe res: vi q res que nō hñt
eē sepatū nō possint itelligi mō sepato sine mēdacio: q̄
re mathematica que ſm eē nō sūt sepata a mā sensibili
absqz falsitate τ mēdacio nō poterūt intelligi sine tali
mā. ¶ Ddm q separe aliq̄d ab aliquo dupl'r pōt itelli
gi: uel per negationē. ut dicas hoc nō eē illud: uel p ab-
stractionē ut itelligas hoc nō itellecto illo. ꝑmus mo-
dus semp est falsus. Mā si aliq̄ sūt ꝯiūcta τ sepas ea p
negationē τ dicis illa nō eē ꝯiūcta: opz itellectū sic di
uidentē falsuz eē: ut si hō τ risibile sunt ꝯiūcta τ sepas
ea p negationē τ dicis hoiem nō eē risibilē: opz itell'm
eē falsuz. Sed si sepas ea per abstractionē: qz itelligis
hoiez nō itellecto risibili nō erit itell's falsus. pūt enīz
hoc mō ꝑora separi a posteriorib⁹: qz pūt itelligi non
itellect⁹ illis. mathematica g̃ hoc mō itelligunt sepata
mā sensibili nō q sepant per negationez ut q itellect⁹
dicat mathematica nō eē in mā sensibili: qz tūc eēt itel
lect⁹ falsus: sed sepant per abstractionē: ut qz itelligū-
tur mathematica nō itellecta mā sensibili. ¶ Est itaqz
diligēter notādū q hec sepatio ex ipa re ortum sumit:
qz nō quelibet a gbuslibet sic separi pūt. nā ea que sūt
ꝑora in eē de q̄rū rōne nō sunt alia pūt separi: τ sic in-
telligi nō itellectis alijs. posteriora vo de q̄rū itellectu
τ rōne sunt ꝑora nō pūt sic separi: nec sic itelligi nō in-
tellectis ꝑorib⁹: q̄re cū q̄ztū ꝑcedat q̄le pōt itelligi q̄z-
tū nō itellecto q̄li: τ qz aliq̄d est sensibile p q̄litatē cuz
itelligit q̄ztū sine q̄li. itelligit q̄ztū sine mā sensibili. bū
g̃ dcm est q itell's ſm actuz est ſm q res: τ q res sicut
se hēt ad eē sic se hēt ad cogsci: τ q sicut res circūcer-
nūt māz: sic ab itellectu itelligunt. nā ex ipa re ꝓcnit
q aliq̄ res sit de cui⁹ rōne nō sit mā sbibilis: ut res nā-
lis: τ aliq̄ de cui⁹ rōne nō est mā sensibilis ut res ma-
thematica. itellect⁹ g̃ est sicut res: qz qualis est res ta-
lis est itellect⁹ ci⁹: ut si de rōne rei est mā sensibilis: de
intellū rei erit mā sbibilis. Si vo de rōne rei nō sit mā
sbibilis itell's rei erit sine mā sbibili. ⁊ Deide cū dicit.

¶ Utrū aūt ꝯtingat aliq̄d sepato ꝯ intellige
re ipm exñtem nō sepatū a magnitudine:
aut nō: considerandum posterius.

¶ Querit utrū itell'us possit itelligē abstracta simplr di-
cēs: utrū aūt ꝯtingat ipm itell'm nr'm exñtē nō sepatuz
a magnitudie itelligē aliq̄d sepato ꝯ. i. itelligē aliquaz
sbam sepatā: ut aliquā itelligētiā: aut nō cōtingat hoc
cōsiderādū est posterius. videt enim hec questio perti-
nere ad meta[cus] non ad presentem materiam.

Dubitaret forte aliqs: qz vñr hec vba phi ꝯ
dicē vbis supi⁹ habitis. nā sup di
cebat itellect⁹ imixt⁹ separ⁹ q nec esset corpus nec vt⁹
in corpe. h aūt ꝓsupponit itell'm nr'm nō esse sepatū a
magnitudie: τ hoc supponēs q̄rit utrū itellect⁹ exīstēs
sic nō sepat⁹ possit itelligē aliq̄d sepatū. ¶ Ddm q i-
tell'm eē nō sepatū a magnitudie pōt itelligi dupl'r ul'
q̄ztū ad eē ul' q̄ztū ad opōnē. q̄ztū aūt ad eē diceret itel
lect⁹ nō sepat⁹ a magnitudie si hēret eē in magnitudie
τ si eēt pfectio magnitudis: ut si eēt vt⁹ organica. Sz
q̄ztū ad opōnē dr nō sepat⁹ si in sui actione idiget ma
gnitudie. q̄ztū g̃ ad p[m] modū. vz q̄ztū ad eē itellect⁹ ē
sepat⁹: qz nō est vt⁹ organica: sz q̄ztū ad opōnē dr non
separatus: qz in sui actione indiget magnitudie: qz idi
get fantasia: sine qua nihil possum⁹ actu itelligere.

Alterius forte dubitaret aliqs: ubi phs deter
minauit hāc qōnē. utz possum⁹ ali-
q̄d itelligē sepatū cū dicat de h ꝓsiderādū eē posteri⁹.
¶ Ddz q hec qō nō simplr ptinet ad phz nālē: cui⁹ cō
sideratio nō se extēdit ad sbas sepatas. Juxta illd secū
di phicoz. que nō amplī⁹ mota mouēt nō sūt phice ꝓsi
deratiōis. vī eni hic respect⁹ hie phiā ꝑmā: τ est petere
metaphi. ꝓsiderationē ubi ꝑncipalr agit de sbis sepa-
tis. ergo ut coiter dr. qōnē istā nō hēmus determinatā
a phō: qz nōdū hēm⁹ trāslatā meta[ca3] totā. in sequēti
b⁹ ergo libris qui nōdum ad nos puenerūt forte deter
minat hec qō. uel dato q ibi eēt dr coiter q forte Ar
morte puent⁹ meta[ca3] non cōpleuit: qz si ea cōpleuisset
hāc qōnē determiasset. uel possum⁹ dicē q hāc qōnez
phs determiauit in 9° meta[cc]. ubi ait q in cogscendo
sbas separatas itell's nr nō se hēt sicut cecitas. nā cecus
ſm q h⁹[i] τ per se loquēdo nō pōt scire: qz est color: nec
quid est color. nos autez: licet non possimus scire: q
sint substantie separate: scire tamen possumus eas esse
uel scire possumus: qz sunt. ⁊ Deinde cum dicit.

¶ Nūc aūt de aia dicta recapitulātes dica L.37
mus itez: qm oia ea q̄ sūt q̄dāmō est aia:
aut eni sbibilia que sunt aut itelligibilia: est
aūt scia qdē scibilia quodāmō: sensus aūt
sbibilia. ¶ Qualr autē hoc sit opz ingrē. L.38

¶ Per modū cuiusdā recapitulatiōis resumit opionem
antiquoz dicētiū aiaz eē oia oñdēs quō hoc hēt vitatē
circa qđ duo facit: qz p° oñdit quō aia est oia. r° de
clarat quō res cōparat ad aiam: τ qualr itelligunt ab
ipa ibi⌊ Qm aūt ueqz res. ⌋circa p[m] tria facit: qz p° oñ
dit quō aia est oia. r° qđ dixerat ꝑbat. 3° declarat q nō
est illo mō oia ſm que modū intelligebāt antiq. 2ª ibi
⌊ Secat aūt scia. ⌋3ª ibi⌊ Necesse est aūt. ⌋dicit ergo.
nūc ār dicta de aia recapitulātes. i. resumētes dicam°
itez id qđ antiq dicebāt q aia ē q̄dāmō oia que sūt. i.
oia entia: qz ea que sunt aut sunt sbibilia aut itelligibi
lia. Est aūt scia qdē oia scibilia. sensus aūt oia sensibi-
lia. ¶ Sed q̄lr h̄ sit opz ingrē. ¶ Notā[m] aūt q qđ

est nl'est sībile nl'itelligibile:ꝛ aia p sensuz est q̄dāmō oia sībilia:p itell'm vo nl'p scīaz est oia itelligibilia nl' oia scibilia.segr̄ g̃ q̄ aia sit q̄dāmō oia. ⁊ Deinde.c.d.

¶ Secar enī scia ꝛ sībus i res:q̄ qdē po⁹ est in ea q̄ sūt po⁹:que vo actu:in ea que sunt actu. Aie aūt sensitiuū:ꝛ qō scire pōt poter̄ tia hec sūt:b̄ qdē scibile:illud vo sībile.

¶ Declarat q̄lr sensus est oia sībilia: ꝛ q̄lr scientia est oia scibilia.naz sensus in actu est quodāmō sībile in actu.sensus in potētia est sībile in potētia:sic ꝛ scīētia in actu est quodāmō scibile in actu. scia in potētia est scibile in potētia.iō ait q̄ secar.i.diuidit scia ꝛ sensus in res.i.quēadmodū ꝛ res:ut que qdē est in potētia ea que sunt potētia:que vo actu in ea que sunt actu:ꝛ sb̄dit q̄ aie aūt sensitiuū ꝛ qō pōt scire sunt potētia b̄ qdē qō pōt scire est potentia ip̄m scibile.illō vo.i.ip̄m sēsitiuū qō pōt sentire est potētia ip̄m sībile. ⁊ D.c.d.

¶ Necesse est aūt:aut ip̄a:aut spēs cē. Ipsa qdē igit nō sunt:nō enī lapis in aia est:sed spēs:q̄re aia sicut manus est:manꝰ enī est organū organoꝝ:ꝛ intellectꝰ spēs spērum:ꝛ sensus species sensibilium.

¶ Oñdit q̄ bz aia sit quodāmō oia: nō est tamē illo mō oia quo ponebāt antiq. Dicebāt enī antiq aiaz cē oia ꝑm realē existētiā.ponebāt enī aiam cōponi ex oib⁹ ut cognosceret oia.dicebāt qdē q̄ in rei ueritate erat terra in aia:ut per terrā terrā cogn̄sceret: ꝛ ꝑz rei ueritatē erat lapis in aia:ut per lapidē lapidē cognosceret. hoc aut nō est uer:q̄ nō est aia oia ꝑm realez exīstīā:sed est oia intōz tū pōt recipe silitudines oiuz.nā nō sunt ipe res in aia:scd spēs rer̄.nō enī est lapis in aia:sed spēs lapidez:iō ait q̄ necesse est aūt aut ip̄a entia siue ipe res nō sunt in aia: q̄ lapis nō est in aia:sed spēs lapidū:q̄re aia est fiē manus.nam manus est organum organoꝝ:ꝛ intellectus est species speciez itellectus liū:ꝛ sensus est spēs specie rum sensibiliū.

Dubitaret forte aliqs:de quo itellū b̄ itell'it cū dī q̄ itellectus est spēs spērū. ¶ Dōm q̄ de utroq; itellū b̄ pōt itell'i. ¶ Ad cui⁹ enī dētiā sciēdū q̄ nā aliqb⁹ aialib⁹ ad sui defensionez dedit cornua:aliqb⁹ dētes:aliqb⁹ vo vngues:hoi aūt nl hil tale dedit.Sed dedit sibi manū ꝛ dādo sibi manuz q̄dāmō dedit sibi oia organa. dicta est g̃ manꝰ organ̄ organoꝝ:q̄ est organū oia organa cōprehēdēs. sic nā aliqb⁹ entiū dedit hāc formā:aliqb⁹ vo illā:hoīb⁹ aūt dedit aiaz:ꝛ dādo eis aiaz q̄dāmō dedit eis oēm formā tā itelligibilē q̄z sībilē. Nā aia p itell'm pōt informari spēb⁹ oiuz itelligibiliū.ꝛ per sensū spēb⁹ oiuz sībiliū.est g̃ itell's quodāmō oēs spēs itelligibiles. ꝛ iō dict⁹ est spēs spērū itelligibiliū.sic ꝛ sensus est q̄dāmō oēs spēs sībiles.ꝛ iō dict⁹ est spēs spērū sībiliū.cum ergo querit de quo itellū b̄ itelligit cū dī q̄ itellus est spēs spēz itelligibiliū:dici debet q̄ itētio phī spālr vī ire ad itell'm possibilē:q̄ itell's possibilis est ille qui cō paraf ad itelligibilia:sic sus ad sībilia: q̄ sic sensus est susceptiuus oiuz spērū sībiliū:sic itell's est susceptiuus oiuz spērū itelligibiliū:pp qō itellus possibilis est ille q est oēs spēs itelligibiles:sic sus est oēs spēs sensibiles.uerūtū si uellemus possemus dcm phī adaptare ad utrūq; itellz:ut dicamus tā itell'm agentē q̄z possibilē cē spēs spērū:q̄ tā iste itell's q̄z ille est oēs spēs itelligibiles:alr tū ꝛ alr:q̄ itell's agēs est oēs spēs itelligibiles virtualiter in agēdo:q̄ ipe est oia facere. Bz intellectus possibilis est omnes species intelligibiles potentialiter in suscipiendo: quia ipse est omnia fieri.

Alterius forte dubitaret aliqs: si hoc dictum phī: q̄ itellus est spēs spērū pōt adaptari ad itell'm agentē: q̄lr hoc cē ꝓtigat. ¶ Dōm q̄ semp mouēs ꝛ motū sūt diia.q̄ oē qd̄ mouet ab alio mouet.ut dī 7° phī⁹.est g̃ mouēs aliud a moto. ¶ Ad uertēdū tū q̄ bz motū ꝛ mouēs sunt diia:aliqū tū mouēs ꝛ motū sunt oīno sepata ut appet in motu grauiū ꝛ leuiū que mouent a grauāte:aliqū vo mouēs ꝛ motū sunt cōiūcta in uno aliquo ut appet in his que mouent ex se.aial eni qd̄ mouet ex se unit in se duo aliqua vz aiaz que est p se mouēs:ꝛ coꝝ⁹ qd̄ est p se motuz.in reb⁹ g̃ pfectis mouēs ꝛ motū sunt ꝙiūcta.in rebus vo impfectis mouēs ꝛ motū sunt sepata.itell's g̃ agens q̄ se hēt q̄si lux ꝛ est mouēs itell'm possibilē pp pfectionē cognitiōis itellectiue:erit in eadē sba cū ipo itellū pos sibili.lucē g̃ coꝝpalē que est motiua oculi eē sepatā ab oculo:tū radicari in eodē sbo cū oculo nō est incōuenīēs:q̄ cognitio sībilis est impfecta respectu cogniti onis itellectiue.dicē g̃ itell'm agētē eē sepatū: uel dicē itell'm possibilē nō hīe ꝓpriū mouēs qō sit sui gñis:ꝛ qō radicet in eadē sba cū ipo est oīno icōuenīēs.cū vi deam⁹ in reb⁹ coꝝpalib⁹ q̄ pfectiora mouent ex se ꝛ in ipsis ꝓpriū mouēs est ꝙiūctū ꝓprio moto: ꝛ ꝓprium agēs ꝓprio passiuo.sic g̃ imagiabimur itell'm agentē ꝛ itell'm possibilē.sicut videmus q̄ in oculo cati radicatur duplex passio ul' duplex ꝑpetas. vz diaphanitas ꝛ lumiositas.sunt enī oculi catoꝝ nō solū diaphani:sed etiā lucidi ut appet:q̄ cū sunt in obscuro eoꝝ oculi sin tillāt q̄si stelle.oculus g̃ cati p diaphanitatē suscipit colorꝝ spēs.sed p illuiositatē illuiat mediū ꝛ facit colores actu visibiles:q̄re oculus cati p diaphanitatem est oēs spēs coloꝝ fieri.sed p luciositatē est oēs spēs tales facē. sic in eadē sba aie radicant itell's possibilis ꝛ intellus agēs ita q̄ p itell'm possibilē aia suscipit oēs spēs itelligibiles:ꝛ est oēs spēs tales fieri:sed p itell'm agētē irradiat sup fantasmata.ꝛ est oēs tales spēs facē. uterq; g̃ itell's pōt dici spēs spērū:q̄ uterq; itell's est q̄dāmō oēs spēs:alr tū ꝛ alr:q̄ po⁽ⁱᵉ⁾:ut ꝑz: est oēs spēs fieri. agēs vo est oēs facē.uterq; g̃ assimilat manui:q̄ manꝰ est q̄dāmō oia organa:qō duplr cē ꝓtigit.nā manꝰ est oia organa in agēdo:q̄ pōt qōlibet organū fabricare ꝛ est oia organa in accipiēdo:q̄ pōt qōlibet organuz accipe:ꝛ qōlibet organo uti.itell's ergo agens assimilat manui intōz tū manus pōt oia organa fabricare: q̄ ut dcm est ipe est oia facē.Sed itell's possibilis assimilat manui intōz tū manus pōt qōlibet organū in se recipere.nā itell's possibilis pōt recipe qālibet spēm itelligibilē cū ipe sit oia fieri. ⁊ Deinde cum dicit.

¶ Mñ aūt neq; res ulla est p̄ter magnitudies:sic vi. sībilia sepata in spēb⁹ sībilib⁹ itellibilia sūt:ꝛ q̄ abstractiōe dñr:ꝛ q̄cūq; sībiliū bit⁹ ꝛ passiōes:ꝛ ob b̄ neq; nō sentiēs nihil utiq; adiscet:neq; intelliget. Bz cum speculet necesse simul fantasma aliqd̄ speculari:fantasmata aūt sicut sensibilia sunt:p̄ter q⁹ sunt sine materia. L.39.

¶ Oñdit q̄lr res cōpanf ad aiaz ꝛ q̄lr itelligunt ab ipa: circa qd̄ duo facit: q̄ p° oñdit q̄ aia nō itelligit res sine fanta⁽ᵗᵉ⁾.2° sepat ꝛ distiguit ip̄m fantasma ab intell'o ibil. Est aūt fanta. Jdicit g̃:qm̄ aūt neq; res nulla est sup. ꝓncipalr itelligibilis ab itell'o p̄ter magnitudies sībiles:sic videnf sībilia sepata.i.q̄z tūcūq; itelligāt sībilia sepata semp sunt itelligibilia in spēb⁹ sībilib⁹ i.i fantasmatib⁹: ꝛ que dñr abstractiōe ut mathematica.ꝛ quecūq; sunt bit⁹ ꝛ passiōes sībiliū ut nālia.naz tā nālia q̄z mathe⁽ᶜᵃ⁾: nō pūt itelligi sine fanta⁽ᵗᵉ⁾.ꝛ ob b̄

neqz nō ſentīes nihil utiqz adiſcet. i. nō poterit acgrere ſciaz: nec itelliget ſine fanta[rc] poſtq̄z iā hūit ſciaz acgſitā. Sed cū ſpeculet neceſſe eſt ſil' z fantaſma aliqō ſpeculari. h[9] cā eſt: qz fantaſmata ſe hūt ſic ſ'ibilia. ꝓter q̄ fan[ta] ſunt ſine mā: ſ'ibilia aūt ſunt cū mā: q̄re ſi hūt ſe fanta[ta] ſic ſ'ibilia ſic nō ꝓtingit ſentire ſine ſ'ibilibus ſic nō ꝓtingit itelligē ſine fantaſmatib[9]. ¶ Nōm aūt q̄ fanta[ta] ad duo nob deſuiūt. p[o] ad adiſcē. i. ad acgrēdū ſciaz. 2[o] ad itelligē. i. ad utēdū ſcia acgſita: q̄re ſine fantaſmatib[9] nō poſſum[9] adiſcē. i. ſciam acgrē: nec poſſum[9] itelligē. i. uti ſcia acgſita. Sed q̄ztūcūqz habeamus apud nos ſpēs intelligibiles z q̄ztūcūqz hēamus apō nos ſciam acgſitā cū nolum[9] actu intelligē opz ſil' fanta[ma] aliqō ſpeculari. ¶ Notādū ēt q̄ ſ'ibilia exteriora hūt eē cū mā: ſed ſpēs que ſunt in ſenſu hūt eſſe ſine mā: qz ſ'bus eſt receptiuus ſpērū ſine mā: cū ḡ ſenſus imuteī a ſ'ibilib[9] exteriorib[9] imutabīt ab his que hūt eē cū mā. itellus vo qui imutat a fantaſmatib[9]. z ſunt ſpēs exītes in vtute ſenſitiua: imutat ab his q̄ habēt eē ſiue mā. differūt ḡ fātaſmata a ſ'ibilib[9] ſicut differt ſpēs que eſt in ſenſu que hēt eē ſine mā. i. q hēt eē intētionale a ſenſibili exteriori qō hēt eſſe māle.

Dubitaret forte aliqs: utrū poſſum[9] itelligē ſine fantaſmatib[9]. z vi q̄ ſic: qz ſi regrit fantaſma ad utrūqz itelligē hoc eſt inq̄ztum a fanta[bo] recipiunt ſpēs in itellū poſſibili: ſed poſtq̄z iā ſpēs ſunt recepte: nō vi q̄ ulteri[9] idigeamus fanta[bo]. ¶ Dōz q̄ ſi uellem[9] ſeq viā Aui. nō videret eē difficultas i queſito. viſus eſt eni Auicē. uelle q̄ poſtq̄z deſiuimus actu itelligē deſinūt eē ſpēs in itellectu poſſibili: quo poſito planū eſt q̄ ſemp idigem[9] fanta[bo] in intelligēdo ut ſemp fiāt ſpēs in itellu nr̄o poſſibili: ſz hec poſitio itellecta ut ſtati patebit ſtare nō pōt. nam ſi nullo mō remaneat ſpēs in itellu poſſibili: poſtq̄z deſiuimus actu cogitare poſt acgſitā ſciaz eēmus eodē mō in po[a] ad itelligēdū ſic z añ: cū opz nos de nouo acgrē ſpēs i telligibiles: ſic ꝑbus. per aliā ḡ viā icedētes. dicam[9] q̄ dupl'r iueſtigare poſſumus nos nihil itelligere ſine fanta[rc]. q̄rū vna via ſumit ex pte rei: z alia ex pte itellect[9] ¶ Dūa via ſic pz. nā ea que p[o] z p̄ncipal'r itelligimus ſunt magnitudies ſ'ibiles p̄m q̄ hūt eē ſepatū. i. ꝑz q̄ hūt eē ul'e. nā ꝑticulare nō eſt p̄ncipale obm itell'is: ſed ul'e. oē aūt ul'e eſt abſtractū z ſepatum: qz ul'e ul'eſt abſtractū ab hꝫ ſ'ibili z ab illo: p̄m q̄ abſtrahit nālis: uel eſt abſtractū ſimpl'r a ſ'ibili ꝑut abſtrahit mathematicus q̄re eo mō q̄ hēt eē ul'e: eo mō itelligit ab itellectu. ul'e aūt q̄ztūcūqz intelligit ſepatū z abſtractū: ſemp tñ hēt eē in aliq ꝑticulari ſ'ibili: qz oia ſunt in p̄mis. i. in ꝑticularib[9]: ut dī in p̄dicamentis: pp qō ſic ul'e nunq̄z p̄m eē pōt ſepari qn hēat eē in aliq ꝑticulari. ſic nunq̄z pōt itelligi ab itellectu niſi in fantaſia alic[9] ꝑticularis rei. hāc aūt rōnē inuit ꝑbus cū ait: q̄ ſic vīr ſ'ibilia ſe parata ſic ſupplēdū eſt q̄ itelligunt ab itellu nr̄o: nūq̄z aūt ul'ia ſ'ibiliū ſic pōt ſepari qn p̄m eē reꝑuent i aliq ꝑticulari. ſic ēt nūq̄z pōt itelligi niſi i alīq fanta[rc] alic[9] ꝑticularis. 2[a] via ad hꝫ idē ſumit ex pte ipſi[9] itellus nr̄i. nā hꝫ poſt actuale itelligē remaneāt ſpēs in itellu poſſibili: remanēt in q̄dā eē hītuali: z nō remanent oino in actu pfecto z cōpleto: qz ſi ſemp ſpēs hīent tale actuale eē ſemp p eas actual'r itelligerem[9]. idigem[o] ḡ fantaſia. ēt poſtq̄z hēmus ſpēs in itellu poſſibili: ut ille que poſtq̄z cogitare deſinim[9] remanēt in actu ſemipleno z icōpleto: denuo p fantaſiā fiāt in actu cōpleto: ut poſſim[9] p illas ſpēs ſic ad actū reductas rurſū actual'r cogitare. hāc aūt rōnē inuit ꝑbus cū ait q̄ fanta[ta] ſe hūt ad itell'm ſic ſ'ibilia ad ſenſū: qō ſile nō eſt p oēm modū. nā p̄ñ ib[o] ſ'ibilib[9] nō remanēt ſpēs in ſenſu: ſz nō p̄ñ ib[9] fanta[bo] remanēt ſpēs in itellu. hꝫ nō remaneāt l actu cōpleto. regrunt ḡ ſ'ibilia ſemp ad ſentire ad hꝫ q̄ fiāt ſpēs in ſenſu: ſz nō ſemp regrunt fanta[ta] ad itelligē ad hꝫ q̄ fiāt ſpēs i itell'm: ſz ad adiſcē regrunt fāta[ta] ut fiāt ſpēs. poſtq̄z aūt iā hēmus ſpēs nō regrunt fanta[ta] ut fiāt ſpēs in itellu: ſz ad hꝫ regrunt ut ſpēs q̄ ſunt in itellu in actu ſemipleno fiāt in actu pleno. ſine fantaſmatib[9] ḡ nō eſt itelligē ſic abſq; ſ'ibilib[9] nō ꝙuenit ſentire: qō declarare uoiebamus. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Eſt aūt fātaſia altex a dictiōe z negōne cōpō eni itellectuī eſt uerūz aut falſum.

¶ Sepat z diſtiguit fantaſma ab itell'u: circa qō duo facit: qz p[o] ſepat fanta[ta] ab itellu cōpoſitoꝝ. 2[o] ab itellu ſimpliciuz ibi. ¶ Primi aūt. Dicit ḡ q̄ eſt aūt fantaſia altex. i. diuerſū a dictiōe z negatiōe. i. ab intellu affirmāte z negāte: uel ab itellu cōponēte z diuidēte: qz cō pō itellectuī eſt qd uex aut falſū. ¶ Notādū aūt vim rōnis h[9] in hoc cōſiſtē: qz itell's cōponēs aut diuidens dicit aliqd eē aut nō eē: pp qō uel eſt uerus aut falſus: ſed ex eo q̄ fantaſiamur aliqd: nō dicimus illud eē uel nō eē: pp qō non eſt ibi ueritas aut falſitas: q̄re differt fantaſia ab itellu cōponēte z diuidēte. ¶ Deide cū dicē

¶ Primi aūt intellectus quidem differūt: ut nō fantaſmata ſint aut neqz alij fantaſmata: ſed non ſine fantaſmatibus.

¶ Sepat fantaſiā ab itellu ſimpliciū. d. p̄mi aūt itell's. i. itell's ſimpliciū differūt qd. i. in q̄ differt ut a fantaſia. z rñdet q̄ dīnt ut nō ſint fantaſmata aut neqz alij itellect[9]. i. itell's cōpoſiti fanta[ta] ſup. ſunt: ſed nō ſunt ſine fanta[bo]. ¶ Notādū aūt q̄ nec uell's ſimplicis nec cōpoſiti ſunt fanta[ta]: attū nec iſti nec illi ſunt ſine fantaſia: qz ut pz p hīta nullo mō cōuenit itelligē abſqz fanta[rc]. ¶ Notādū aūt q̄ itell's ſimplices nō ſūt fanta[ta] qz fanta[ta] ſūt reſpectu ꝑticulariū: ſed itell's ſimplices ſunt ul'iū. q̄liter aūt itell's cōpoſiti a fanta[bo] differant patefactum eſt per iam dicta. ¶ Ultimo dicit.

¶ Qm̄ aūt aia p̄m duas diffinita eſt potencias que aialiū eſt: z diſcretio qō itelligētie op[9] eſt: z ſ'bus z adhuc i mouēdo ſz locū motū: ō ſ'bu qdē z itellu ōteriata ſint tāta. L.40

¶ Epſlogat circa determiata: z ꝓtinuat ſe ad dicēda. d. q̄ aia que eſt aialiū eſt diffinita. i. eſt diſticta p̄m duas potētias: qz z diſcretio qō eſt opus itelligētie z ſenſus ſup. diſtiguūt ip̄z aiatū ul' ip̄az aiaz: z adhuc diſtiguīt aia in mouēdo p̄m locū: de ſ'bu qdē z itellu determinata ſint tāta. Reſtat ḡ dicē de mouēte. ¶ Notādū āt q̄ aiatū diſtiguīt a nō aiato cognitiōe z motu: ſed cognitio duplex eſt: itell'iua z ſ'itiua. diſtiguīt ḡ aiatū ab inaiato ul' in diſcernē qō ꝓtinet ad itell'm: ul' i ſentire qō ꝓtinet ad ſenſuz: uel in mouē p̄m locū: cū ergo dcm̄ ſit de ſenſu z intellectu reſtat dicere de mouente.

¶ Mouēte aūt qd forte ſit aic ſpeculādū eſt: utrū vna q̄dā ꝑs ipſius ſit ſepabilis: aut magnitudine: aut rōne: aut ois aia: z ſi ꝑs aliqua: utrū ꝑpaqdam ſit ꝓter conſuctas dict: z dictas aut harum vna aliqua ſit.

¶ In pte iſta ut dicebat determiat ꝑbs de ipo mouēte ſine de p̄n[o] motiuo. ¶ Ad cui[9] euidētiā ſciēdū q̄ nō bñ poſſum[9] deteriare de p̄n[o] motiuo ſiue de potētia motiua niſi videam[9] quō diuidunt potētie aie. duo ḡ facit. nā p[o] p̄mittit quaſdā diſiones de potētijs aie: quas fecerūt antiq ꝑbi. 2[o] illis diſionib[9] p̄miſſis z ꝑobatis incipit determiarē de potētia motiua ibi. Et ēt de quo nūc p̄mo. circa p̄n[m] tria fac: qz p[o] ingrit quō potētia

motiua se hꝫ̃at ad aiam.2° ponit quasdam diuisiones de potẽtijs aiã.3° illas diuisiones reprobat.2ª ibi. Dabet aũt dubitationẽ. 3ª ibi. Scõm eni dicas. Iconuincit aũt sic.determinata sunt tãta de sensu ⁊ intellectu: sed de mouẽte qdã.i.de potẽtia motiua aie forte sic speculãdũ est.utrũ vna quedã ps ipsius aie sepabilis magnitudie.i.sbo aut rõne aut est ois aia.i.tota aia. est ꝯ dubiũ utrũ ꝑ̃m motiuũ sit ps aie aut fit ois.i.tota aia Et si est ps aliq̃ aie est dubiũ utrũ sit quedã pars ꝓpria ꝑter ptes ꝙsuetas dici ⁊ ꝑter ptes dictas: aut sit harum vna aliqua ps ꝙsuetaꝝ dici aut dictaꝝ. ¶ Notãdũ ãt ꝙ dicit ꝟ Ar. de mouẽte si est ps utrũ sepabilis magnitudie aut rõne pp oppõnẽ platonis ponẽtis hec cẽ distincta loco ⁊ sbo dicẽtis itellectiuã eẽ in cerebro: ꝙcupiscibilẽ in corde: nãlem in epate. ⁊ Deinde cuꝫ dicit.

L.41 ¶ Dẽt aũt dubitationẽ mox: quõ opꝫ ptes aie dicẽ: ⁊ quot sũt: mõ eni q̃dã infinite vident: ⁊ nõ solũ quas dicũt qdã determinates rõcinatiuã: ⁊ irascibilẽ: ⁊ appetitiuã hi aũt rõnem hñtem ⁊ irrõnabilem.

¶ Ponit quasdã diuisiones potẽtiaꝝ aie. ¶ Ad cuius euidẽtiã sciẽdũ ꝙ necessitas ꝟ ꝑ̃m ex hoc ꝙsurgit: qr si inuestigãdũ est utrũ ꝑ̃m motiuũ sit aliq̃ ꝓtiũ aie ꝙsuetaꝝ dici uel dictaꝝ inuestigãdũ est quõ ꝙsueuerũt distingui potẽtie aie. õ ait: ꝙ hẽt aũt mox dubitationẽ quõ opꝫ dicẽ.i. distiguẽ ptes aie. ⁊ quot sunt huius partes: qr q̃dãmõ vident eẽ infinite: ⁊ nõ soluꝫ sunt ille q̃s qdã dicũt determinates.i. distiguentes potẽtias aie in rõcinatiuã ⁊ irascibilez ⁊ appetitiuã. hi aũt.i. alij distinguunt potentias aie per hñtem rõnem ⁊ irrõnabilem. ¶ Notãdũ aũt ꝙ si uellemus nũare potẽtias aie per actus egrediẽtes a potẽtijs cũ quodãmõ possint egredi actus infiniti: eẽnt quodãmõ infinite potẽtie. ut possumus dicẽ ꝙ potẽtie aie sunt infinite. i. sũt multo plures q̃s ille que ꝙsuete sunt dici: uel q̃s ille quas assignauit plato ⁊ quas assignauerũt alij. ¶ Notãdũ etiã duas distinctiones eẽ datas de potẽtijs aie: quaꝝ vna. ut Cõmen. recitat fuit platonis dicẽtis potentias aie distingui per rõnabilẽ irascibilem ⁊ appetitiuã. i. ꝙcupiscibilem. alia fuit quorũdã alioꝝ dicẽtium potẽtias aie distingui per irrõnabile ⁊ rõnem habentem.

Dubitaret forte aliqs: utrũ sit bñ dictum ꝙ potẽtie aie distinguent per irrõnabile ⁊ rõnem hñtem. ⁊ vi ꝙ sic: qr ois potẽtia aie ul̃ est rõnalis uel irrõnalis. q̃ sufficiens est illa distinctio. ¶ Phs in 1° ethi. ubi de vtutib⁹ agit illã diuisionẽ approbat diuidens potẽtias aie per rõnabilẽ ⁊ irrõnabilẽ. ¶ Iu ꝯriũ est: qr ꝟ approbat distinctio ista. ¶ Dez ꝙ vi angẽ qõnis difficultatẽ: qr phs vi sibiipsi cẽ ꝯrio ꝙ ꝟ ista distinctionẽ ꝙprobet. ⁊ i ethi. approbet. Sciẽdũ ergo ꝙ nõ dr irrõnabile nisi per cõparationẽ ad rõnem. iõ rõnabile ⁊ irrõnabile si sunt dꝛie diuisiue spẽꝝ opꝫ ꝙ diuidãt spẽs eiusdẽ gñis qõ genus hẽat utrũq; inde est ꝙ lapis non est rõnalis nec irrõnalis: qr lapis nõ est spẽs aialis: cuius est diuidi per rõnale ⁊ irrõnale. si cut ergo rõnale ⁊ irrõnale cũ sunt dꝛie diuisiue spẽrũ: opꝫ ꝙ diuidãt spẽs ꝓtas sub eodẽ gñe sicut cuꝫ sunt dꝛie diuisiue potẽtiaꝝ aie. Si uolumus his uocabulis ꝓprie uti: opꝫ ꝙ diuidãt potẽtias ꝓtas sub eadez aia sub qua aia ꝓtineat utrũq; genus potentiaꝝ: sed nulla aia ꝓtinet utrũq; genus potentiarũ nisi solũ aia humana. õ hec distinctio nõ bẽt locũ cuꝫ diuidunt potentie aie simplr: sed cum diuidunt potẽtie aie humane. soluta est igif dubitatio: q̃re hec distinctio hic ꝙbat. in ethi. approbat. ꝟ phs locut⁹ est de diuisione potẽtiarũ aie simplr. ubi nõ bẽt locũ hec distinctio. Sed in ethi. locutus est de distinctione aie humane. ubi hec diuisio locum habet. Quod vo obiciebat ꝙ ois potentia aie uel est rõnalis uel irrationalis: patet ꝙ potentias aie esse rõnabiles nel irrationabiles non habet locum nisi in potentijs aie humane.

Alterius forte dubitaret aliquis: quomõ potentie anime humane distinguuntur per rõnabile ⁊ irrationabile. ¶ Dõm ꝙ duplex est rõnabile. vꝫ per essentiam ⁊ per ꝑticipationem. ois enꝫ potẽtia anime humane est rõnabilis nel per essentiam ut intellectus: uel est rõnabilis per ꝑticipationem ut appetitus: uel nec est rõnabilis per essentiã nec per ꝑticipationem: sed est simplr irrõnabilis: ut augmentatiuum ⁊ nutritiuuꝫ. ¶ Dicit aũt rõnalis per essentiam qđ est ipa ratio: ⁊ qr essentialr intellect⁹ humanus potest dici ratio: intellectus est ratio per essentiã: rõnale aũt per ꝑticipationem dicit qđ est aptũ natum obedire rõni ⁊ sic appetitus in hoie ut ꝙcupiscibilis ⁊ irascibilis sunt rõnales per ꝑticipationem: qr sunt apte nate obedire rõni. nutritiuũ vo ⁊ augmentatiuꝫ: qr nõ sunt apte nate obedire rõni simplr sunt irrationabiles. q̃tũcũq; enim quis ꝙsuaderet per rõnem: non ꝓpter hoc melius nutriret: nec melius augmentaret. nutritiuum ergo ⁊ augmentatiuũ in hoic dicunt potentie irrõnabiles: qr sunt ꝙiuncte rõni: eo ꝙ sint potẽtie rõnabilis aie: ⁊ tamẽ rõni nõ ꝑticipant: sed augmentatiuum ⁊ nutritiuũ in brutis non ꝓprie dicuntur nec rõnales nec irrõnabiles. naꝫ rõnales nõ sunt: qr rõne nõ ꝑticipant: nec irrõnales: qr non sunt potẽtie anime humane: cuius est diuidi per potẽtias rõnales ⁊ irrõnales: sicut lapis nec est rõnalis nec irrõnalis. rationalis quidem nõ est: qr rõnem nõ habet. nec est irrõnalis: qr lapis nõ est species diuisiua aialis cuius est diuidi per rõnabile ⁊ irrõnabile. phs ꝯ uolens determinare de virtutib⁹ que nõ habẽt esse in aia brutoꝝ: sed in aia humana: diuidit potẽtias aie per rõnale ⁊ irrõnale ut acciperet sibi hoc mẽbrũ: qđ est rõnale: qr solum in ꝑsonis rõnalibus hñt esse vtutes: cum enim vtus sit habitus electiuus mẽte ꝓsistens ut recta ratio iudicat eẽntiale erit vtuti ꝙ sumat spẽm per ordinem ad rõnem. opꝫ ergo esse rõnalem potentiã uel per essentiã uel per ꝑticipationem in qua ꝓsistunt vtutes. ex his taq; clarius apparet quõ in ethicis hec distinctio approbatur ⁊ ꝟ improbat. etiam ex his notescit: quõ hec distictio spãliter locum habet in diuisione potẽtiarũ aie humane: non aũt in diuisione aliaꝝ potentiarum.

Alterius forte dubitaret aliqs: utrũ alia distinctio que dr esse platonis sit sufficiẽs vꝫ ꝙ potẽtie aiarũ distinguunt per rõnalẽ irascibilẽ ⁊ cõcupiscibilẽ. ⁊ videt ꝙ sic: qr qđ famosuꝫ est ipossibile est eẽ falsuꝫ ꝟ totũ. nuq̃ cni fama pdit. ut dr in 7° ethi. cuꝫ ergo hec distinctio ut ualde famosa opꝫ eã cõtinere aliquã ueritatẽ. ¶ Dõm ꝙ ꝙcupiscibilis ⁊ irascibilis si distinguunt ꝙtra rõnem: opꝫ ꝙ accipiant ut hñt esse in hoie: qr in brutis ille ad rõnem nõ hñt ordinem. hoc viso ꝓz hãc distictionẽ ꝓticulariorẽ esse q̃s sit alia. nã ꝛ alia distinctio nõ ꝓtinebat nisi potentias aie humane. sic ẽt nec ista ut oñsuꝫ est. uerũtñ alia sufficiẽtior erat: qr illa ꝓtinebat oẽs potẽtias aie hũane tã rõnales q̃s irrõnales: sed hec nõ ꝓtinet nisi potẽtias rõnales: qr irascibilis ⁊ ꝙcupiscibilis rõnales sunt non per essentiã: sed per ꝑticipationem. ⁊ Deinde cũ dicit.

¶ Scõm eni dicas ꝑ quas has separant ⁊ alie vident ptes maiorẽ bis dicã hñtes dc qb⁹ ⁊ nunc dcm est. Uegetatiua aũt que ⁊ plãtis est: ⁊ oib⁹ viuẽtib⁹: ⁊ sensitiua: quã neq; sicut irrõnabilẽ: neq; sicut rõnez hñtem: ponet quis utiq; facile.

¶ Improbat has distinctiones assignatas; circa q̄s tria facit ꝓm q tres rones adducit ad ꝓpositū. 1ª ibi ¶ Adhuc aūt t fantastica. ¶ 3ª ibi ¶ Adhuc autez t appetitiua. ¶ dicit g q ꝓm enim dias per q̄s sepant. i. distingunt has potētias aic. alie videnf potētie hītes maiorē diam his de gb⁹ dictū est. nūc. i. hoc in libro: q̄ uegetatiua que est in plātis t oīb⁹ aialib⁹: t sensitiua sup. que est brutis: est potētia quā neq̄ sicut irrōnalez: nec sicut rōnē hītē ponet qs utiq; facile. i. cōpetēter t cōgrue. ¶ Notādū aūt q ut patet per habita diuisiões facte cōpetēter t ꝓgrue accepte nō ꝓtinēt nisi potētias aic humane. uegetatiua ergo in plātis t sensitiua i brutis facillime. i. cōpetēter t ꝓgrue non ꝓtinenf sub aliq̄ dictarū distinctionū. ¶ Deinde cum dicit.

L.42 ¶ Adhuc aūt t fantastica que per esse qui dē ab oīb⁹ altera est. ¶ Cum aūt hax eadē uel altera sunt: hēt multā dubitationem: si aliquis ponat separatas anime.

¶ Adduxit scdam rōnē. d. q adhuc aūt t fantastica. i. fātasia que per ee. i. sed cē qdē ab oīb⁹ alijs potentijs est altera. i. diuersa. cui aūt harū potētiarū sit eadē uel altera. ut utrū sit eadē uel altera cū rōnabili uel cū irrōnabili: t quō ꝓtinet sub ꝑfata distinctione multaz hēt dubitationē. t ꝑ figs ponit ptes aie separatas. ¶ Notādū aūt q fantasia t maxime ut repit in brutis non ꝓprie ꝓtinet sub aliquo mēbro ꝑdicte distinctionis ut pōt ee per habita manifestū. ¶ Notādū aūt q fantasia ꝓm ee differt ab oīb⁹ potētijs: loco tm t sbo nō opz ee separā ab eis: q̄ in eadē pte aie pōt fundari appetitiuū sensitiuū t fantasticū. q̄litercunq; ergo loq̄mur de fantasia nō ꝓprie ꝓtinet sub ꝑdicta distinctione: tamē figs poneret ptes aie separatas t diceret q fantasia est separata loco t sbo ab appetitu ut ab irascibili t a concupiscibili: tūc magis appet q dicta ista distinctio est in sufficiēs: t q fantasia nō ꝓtinet sub ipsa. nam fantasia nō est idē q potentia rōnalis: nec est idem q irascibilis t concupiscibilis cum ꝓm hūc modum ponēdi nō solum ꝓm esse: sed etiam loco t sbo sit separata ab eis. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Adhuc ātt appetitiua q̄ t rōe t potētia altera ui utiq; ee ab oīb⁹: t icōueniēs utiq; hāc seq̄strare. Irrōnatiua cū uolūtas sit cū irrōabili: t concupiscētia: t ira. Si aūt tria in aia: in unoquoq; erit appetitus.

¶ Adduxit tertiā rōnē. d. adhuc aūt appetitiua que t rōne t potētia. i. diffinitione t actu altera utiq; videt ee ab oīb⁹ potētijs: t inconueniēs est utiq; sequestrare hāc i. diuidere appetitiuā solū in duas ptes in irascibilē t concupiscibilē. sed diuidēda est potētia appetitiua i tres q̄ est triplex appetitus. ut uolūtas irascibilis t cōcupiscibilis. q aūt sic sit patet. nā in rōcinatiua aūt sit appetitus qui dicit uolūtas. in irrōnabili aūt sit ira t concupiscētia. si aūt sic sit tria utiq; erunt in aia: t in unoquoq; hoīe erit appetit⁹ triplex. ut uolūtas t irascibilis t concupiscibilis.

Dubitaret forte aliqs: quō distinguunt irascibilis t concupiscibilis. ¶ Dōm q ꝓm quosdā irascibilis differt a concupiscibili: q̄ per concupiscibilē ꝑsequimur bona: per irascibilē fugim⁹ mala: sed hoc stare nō pōt: q̄ ut supra dicebat sicut uidemus in motib⁹ nālib⁹: sic debem⁹ arbitrari in motib⁹ factis ab aia. nō est cui dicēdū q lapis per aliā nām recedat a loco sursum tanq̄z a discōueniēti: t recedat deorsum tanq̄z ad sibi ꝓueniēs: sed ꝑ est per unū t idē: sic per unū t cūdē appetitū per que aia fugit mala tanq̄z discōueniētia: ꝑsequitur t bona tanq̄z ꝓueniētia. hoc ergo nō pōt facē distinctionē in appetitu: pp q̄ sciendū q sicut in nālib⁹ uidem⁹ a nā duplicē data cē ututez sic t in aia ee ꝓtingeret. Uidem⁹ eni in igne cē leuitatez t caliditatē: sed per leuitatē tēdit ignis ad locū surſuz tā q̄z in sibi ꝓueniēs. per caliditatē uo resistit corruptiuis t agit in ōria: t in ea que uellēt ipm impedire: ne tenderet in talē locū: sed si nā nō deficit entib⁹ in sensibilibus ne ornaret ipsa hac duplici utute: multo magis credēdū est q nā aialib⁹ nō deficit qn ornaret ea duplici utute. hēt g aial unā ututē appetitiuā per quā ꝑsequit cōueniēta: t hec dr̄ concupiscibilis. rursus hēt aliā ututez per quā resistit t inhibit ꝓtra nolētes impedire ipz in bono t desiderato. t hec dr̄ irascibilis. ubi g̃a. loco p concupiscibilē accedit ad cibū tanq̄z ad sui ꝓueniēs t tanq̄z ad id qō desiderat. per irascibilē uo resistit t aggredit bestias que uolūt ipsum impedire in cibo adepto. hūt se ergo concupiscibilis t irascibilis in aiali quasi leuitas t caliditas in igne.

Alterius forte dubitaret aliqs cū concupiscibilis t irascibilis nō differāt ꝓm fugā t ꝑsecutionē utrū q̄libet istoz hēat suā ꝑsecutionez t fugā. ¶ Dōm q concupiscibilis t irascibilis differūt ex eo q per unā istarū ututū aial ꝑsequit ꝓueniēta. p aliā uo resistit t aggredit impediēta q̄libet istoruz hēt suā ꝑsecutionē t suā fugā. nā si istud qō offert cē concupiscibili sit bonū delectabile t ꝓueniēs. tunc concupiscibilis desiderat t ꝑsequit rē illā. si uo istud qō concupiscibili offert sit discōueniēs t nociuū: tūc abhoiat t fugit. desideriū g̃ est quedā ꝑsecutio concupiscibilis. t abhoiatio est quedā ipsi⁹ fuga nec est alia ut⁹: sed est una t eadē concupiscibilis per quā ꝑsequimur t desideram⁹ prosicua t fugim⁹ t abhoiamur nociua. sic ēt irascibilis habet suā ꝑsecutionē t fugā. nā si nolens nos impedire in bono qō concupiscim⁹ uidet nobis q possim⁹ superare ipz tūc audem⁹ t spam⁹. si uo nō uidet nobis uia ad superādū: tūc timem⁹ uel desperamus: ita q̄ spes t audacia sūt quedā ꝑsecutio irascibilis. timor uo t desperatio sūt quedā ipsi⁹ fuga. differūt g̃ irascibilis t concupiscibilis mō quo dictū est. nō aūt differūt ex eo q una ꝑsequat t alia fugiat: ut dicebat opinio recitata: sed q̄l hēt hēt suā ꝑsecutionē t fugā: ut est per habita manifestum.

Alterius forte dubitaret aliqs: quō in aia humana sunt tria ꝓm appetitū: t quō i unoquoq; hoīe est triplex appetit⁹. ¶ Dōm q ut sepe supius dictū est sicut appetit⁹ nālis sequit formaz nālē ter impressam sic appetit⁹ aie sequit formā ab aia apphēsio. una q intellectū. t alia per sensum. ꝓma facie erit in aia duplex appetit⁹. unus intellect⁹ sequēs formā apphēsam per intellectū: t alius sensus sequēs formā apphēsam per sensum. ¶ Rursus appetit⁹ sensitiuus distinguit in irascibilē t concupiscibilē: q̄re erit triplex appetit⁹ in hoīe. unus in pte rōnabili siue in pte intellectiua qui dr̄ uolūtas. t duplex in pte nō rōnabili siue in pte sensitiua: q̄rū unus uocat concupiscibilis: alter uo irascibilis. rō autē q̄re appetit⁹ intellectiuus est unus t remanet indiuisus. sensitiuus uo appetit⁹ plurificat t diuidit in duo ut coiter ponit: q̄ intellect⁹ apphēdit bonū sub ratione uli. sensitiuus uo sub rōne pticulari: t q̄ uldē cōe cōgregat que pticularia diuidūt appetit⁹ intellectus remanet unus indiuisus. sensitiuus uo diuidit t plurificat. ex ꝑ ergo patē pōt quō peccabāt diuidētes potentias aie p irascibilē concupiscibilē t rōnabilē. nā rōnabilis ibi stat pro intellectu. concupiscibilis uo t irrōnabilis stāt ibi p appetitu. in illa ergo diuisione nō fit mētio nisi de duplici appetitu sensitiuo: nō aūt ibi fit mētio de uolūtate que est appetit⁹ intellectiuus. ideo ait phūs q icōueniēs est sequestrare appetitū in duo. i. distinguere appetitū in duas partes: q̄ est distinguēdus in tria. uz in

uolũtatẽ: trascibilẽ ⁊ ꝓcupiscibilẽ: debuerũt ꝯ illi dicti guẽ saltẽ q̃tuor potẽtias aie: q̃rum vna diceret rõnalis siue intellectus. 2ª uocaretur uolũtas. 3ª trascibilis. 4ª ꝓcupiscibilis. ℔m ℔ aũt sũpre sunt q̃tuor vtutes cardinales. vz prudẽtia: iustitia: fortitudo: ⁊ tẽperãtia. Maz prudẽtia est in intellu: iustitia in uoluntate: fortitudo in trascibili: tẽperãtia in ꝓcupiscibili. ⁊ Deinde cũ dicit.

L.43 ¶ Et etiã de quo nũc sermo instat: qd forte mouẽs ℔m locũ aial est. Scõm qdẽ igit augmẽtũ ⁊ decremẽtũ motũ: qd oibus inest. Videbit utiqz mouẽ generatiuũ ⁊ uegetatiuuz: de respiratione aũt ⁊ expiratione: ⁊ somno ⁊ vigilia posterius ꝑspiciẽdũ

L.44 ℍñt eni ⁊ hec dubitationẽ multã. ¶ Sz de motu ℔m locũ: quid sit mouẽs aial ℔m processiuum motum considerandum.

¶ Premissis diuisionib⁹ q̃s faciebãt antiq de potentijs aie: ⁊ ꝓbatis illis icipit determinare de ꝓncipio motiuo siue de potẽtia mouẽte: circa qd duo facit: qr ꝑ⁰ determinat de ℔ ꝓncipio ingrẽdo ⁊ dubitãdo. 2⁰ determinat de eo vtatẽ determinãdo ibi⁊ Vident autem duo hec. ⁊ circa ꝑ⁰ duo facit: qr ꝑ⁰ ꝓtinuat se ad dicenda. 2⁰ excgitur de itẽto ibi⁊ Oz gdẽ g̃. ⁊ dicit g̃ ꝙ de motu de quo nũc iſtat ℔mo est q̃ gd est mouẽs aial ℔m locũ: qr ℔m gdẽ motũ augmẽtũ ⁊ decremẽtũ qd inest oibus ꝓtingit utiqz mouẽ ℔m aliqd ꝓncipiũ qd inest oibus: qr talis mot⁹ fit ℔m uegetatiuũ ⁊ gñatiuũ. de respiratione aũt ⁊ expiratione ⁊ de somno ⁊ vigilia qualiter hec fiãt ꝑspiciẽdũ est posterius. ℍñt enim ℔ multã dubitationẽ: sed de motu ℔z locũ qd est mouẽs aial ℔m motũ ꝓcessiuũ ꝙsiderãdũ est nũc. ⁊ Deinde cum dicit.

¶ Qd qdẽ igit nõ uegetatiua potẽtia manifestũ. Semp eniz ꝓp aliqd mot⁹ hic: ⁊ aut cũ fãtasia: aut appetitu ẽ. Nihil eni nõ appetẽs: aut fugiẽs mouet: sed aut violẽtia.

¶ Exequit de itẽto: circa qd qnque facit: qr ꝑ⁰ ostẽdit ꝙ ℔nᵐ mot⁹ ꝓcessiui in aiali nõ est uegetatiuũ. 2⁰ ꝙ nõ est sensitiuũ. 3⁰ ꝙ nõ est intell⁹ speculatiu⁹. 4⁰ ꝙ nõ est intellect⁹ practic⁹. 5⁰ ꝙ ℎ⁹ⁱ ℔nᵐ motiuũ nõ est appetitus. 2ª ibi⁊ Sili aũt. ⁊ 3ª ibi⁊ At vo neqz rõcinatiua. ⁊ 4ª ibi⁊ Amplꝰ. ⁊ 5⁰ ibi⁊ At vo neqz appetit⁹. Circa ꝑᵐ duo facit ℔m ꝙ duplr declarat itẽtũ. 2ª ibi⁊ Amplꝰ ⁊ plante. ⁊ dicit g̃ ꝙ qdẽ g̃ uegetatiua nõ est potẽtia mouens aial ℔m motũ ꝓcessiuũ manifestũ est: qr semp hic motus est ꝓp aliqd: qr est aut cũ fantasia aut cũ appetitu: qr nihil nõ appetẽs aut fugiẽs. i. abhominãs mouet ℔ motu: sed aut mouet ꝑ violẽtiã. formet g̃ sic rõ. motus ꝓcessiu⁹ fit ꝑ fantasiã ⁊ ꝑ appetitũ: sed ꝑt uegetatie ℔z ꝙ ℎ⁹ⁱ nõ cõpetit fantasia ⁊ appetit⁹. g̃ uegetatiua ℔z ꝙ ℎ⁹ⁱ nõ est ꝓncipiũ in tali motu. ⁊ Deinde cum dicit.

¶ Amplius ⁊ plãte utiqz eẽnt motiue tali motu: ⁊ utiqz haberẽt aliquam partez organicam ad motum hunc.

¶ Adducit 2ª⁵ rõnẽ ad ℔ idẽ: qr si uegetatiuũ eẽt ℔nᵐ in motu ꝓcessiuo plãte utiqz gb⁹ iest uegetatiuũ eẽnt utiqz motiue ℔m talẽ motũ: ⁊ hẽrẽt utiqz aliquã prẽ organicã ad hũc motũ. i. hẽrẽt pedes per quos possent moueri ℔m talẽ motũ: sed cũ ℔ sit falsum ꝑz ꝙ uegetatiuũ non est ꝓmũ in tali motu. ⁊ Deinde cum dicit.

L.45 ¶ Similr autẽ neqz sensitiuũ. Multa eniz sunt aialium que sensum quidem habẽt: manẽtia aũt sunt ⁊ immobilia per finem.

¶ Ostẽdit ꝙ sensitiuũ nõ est ℔nᵐ in tali motu: circa qd duo facit: qr ꝑ⁰ facit qd dictũ est. 2⁰ remouet quãdã cauillationẽ possibilẽ fieri circa ꝓtacta ibi⁊ Si igit nã. ⁊ dicit g̃. Silr aũt neqz sensitiuũ est ℔nᵐ in tali motu: qr multa sunt aialiũ que sensuz qdẽ ℎñt: ⁊ tũ sũt manẽtia ⁊ immobilia p finẽ. i. q̃diu viuũt usqz in finẽ: q̃re cũ aligb⁹ sit sensitiuũ gb⁹ nõ ineſt mot⁹ ꝓcessiuus: nõ erit sensitiuũ ℔nᵐ in tali motu. ⁊ Deinde cũ dicit.

¶ Si igit nã frustra facit nihil neqz deficit in neccijs: nisi in orbatis ⁊ impfectis. ℍuiusmodi aũt aialiũ pfecta ⁊ nõ orbata sũt. Signũ aũt est: qr gñatiua qdẽ sunt ⁊ augmẽtũ habẽt ⁊ decremẽtũ: quare ⁊ habẽt utiqz partes organicas processionis.

¶ Remouet quãdã cauillationẽ possibilẽ fieri circa ꝓtacta. posset eni aliqs dicẽ ꝙ sensitiuũ est ℔nᵐ in motu ꝓcessiuo: nõ rñ oib⁹ aialib⁹: gb⁹ iest sensitiuũ cõpetit moueri ℔z talẽ motũ: qr nõ oia aialia ℎñt organa: nec oia ℎñt pedes: sed hec cauillatio stare nõ põt: qr dicẽ ꝙ nã dedisset alicui aiali aliquã potẽtiã ⁊ aliquã vtutẽ que eẽnt ℔nᵐ in motu ꝓcessiuo: ⁊ nõ dedisset sibi organa ꝑ que posset exeq talẽ motũ est dicẽ ꝙ nã defecisset i necessarijs: qd falsuz est: qr nã nihil agit supfluũ nec deficit i neccijs. iõ alr. si igit nã nõ facit frustra nihil nec deficit in neccijs nisi in orbatis ⁊ in impfectis: ſ. h⁹ⁱ aialiũ que nõ mouent ℔z locũ sunt pfecta in ſpe sua ⁊ nõ sũt in eis orbitates. signũ aũt ℎuiꝰ est: qr sũt gñatiua ⁊ ℎñt augmẽtũ ⁊ decremẽtũ. i. ℎñt oia que cõpetũt ꝓpe ſpẽ: q̃re si hẽrẽt potẽtiã uel vtutẽ aliquã que eẽt ℔nᵐ i motu ꝓcessiuo hẽrẽt utiqz ptes organicas ꝓcessiõis. i. hẽrẽt pedes: sed cũ ℔ sit falsuz: g̃ nõ ℎñt aliqd qd sit ℔n ꝓncipiũ in tali motu: sed cũ hẽant sensitiuũ nõ poterit ſẽ sitiuũ eẽ ꝓncipiũ talis motus. ⁊ Deinde cũ dicit.

¶ At vo neqz rõcinatiua: ⁊ uocat⁹ itell's ẽ mouẽs. Speculatiu⁹ qdẽ igit nihil speculat actuale: neqz dic de fugibili ⁊ ꝓsequibili. Sp aũt mot⁹ aut fugiẽtis: aut ꝓsequẽtis aliqd ẽ. Sz neqz cũ speculat⁹ fuerit aliqd hi⁹ iaz ꝓcipit aut ꝓsequitur aut fugit: puta cũ mltotiẽs itelligit aliqd terribile aliqd: aut delectabile: nõ iubet aũt timẽ: ℔ cor mouet. Si aũt delectabile moueat appetitũ altera aliq̃ ps.

L.46

¶ Oñdit ꝙ itell's speculatiu⁹ nõ est ℔nᵐ i tali motu. dat vo nec rõcinatiua ⁊ uocat⁹ itell's est mouẽs ℔z locũ: qr speculatiu⁹ qdẽ itell's nec speculat actuale. i. non ordinat ad op⁹ nec speculat ut agat nec dicit aliqd de fugibili ⁊ ꝓsequibili: sed semp mot⁹ est aliqd aut ꝓsequentis aut fugiẽtis. ⁊ subdit ad declarationẽ dicti ꝙ neqz cũ itell's fuerit speculat⁹ aliqd h⁹ⁱ. i. aliqd agibile: iã ꝓcipit aut ꝓsequitur aut fugit: puta itell's multotiẽs itelligit aliqd terribile aut delectabile. non iubet aũt timẽ aut delectari: sed cor mouet si debeat eẽ ꝓsecutio aut fuga uel mouet aliq̃ alia ps si delectabile. i. si mouẽs ad delectationẽ fit altera aliq̃ ps. ℔ aũt dixit pp opinionem Platonis qui posuit ptes ⁊ potẽtias aie sepatas: ℔m quẽ modũ posset gs dicẽ ꝙ ad mouẽdũ ℔z delectationẽ ⁊ ℔m ꝓcupiscibilẽ nõ mouet cor: sed altera pars ut epar. ¶ Notãdũ aũt ꝙ ꝓncipiũ mot⁹ ꝓcessiui non est itellect⁹ speculatiuus: qr ille nec cõcipit ꝓsecutionẽ nec fugã: nõ ergo talis intellectus est ꝓprie ꝓncipiũ in tali motu: sed opz moueri cor uel aliquã aliã ptem ut fiat talis motus. ⁊ Deinde cum dicit.

¶ Amplꝰ ⁊ cõcipiẽte itellectu: ⁊ dicẽte itel-

L.47

ligibilia fugere aliqd aũt ꝓpeq: nõ mouet: ſz ſecũdũ ꝯcupiſcẽtiã agit ut icõtinẽs.

¶ Oñdit q̃ itell's p̃ctic⁹ nõ ẽ p̃n̄ tal' mot⁹. circa qđ duo fac̃ ꝟ q̃ duplicẽ rõnẽ adduc̃ ad ppo⁽ᵐ⁾. 2ᵒ ibi⌊ Et tota liter. ⌋ Dic̃ g̃ ampli⁹ z p̃ciptẽte itellũ practico z dicẽte itelligibilia fugẽ aliqd aut ꝓſeq nõ monet p̃m intell'm p̃cipiẽtẽ: ſz agit ꝟ ꝯcupiſcẽtiã ut icõtinẽs. ¶ Mõndũ aũt q̃ ſi itell's p̃ctic⁹ eẽt directe z ꝓpe p̃n̄ nr̃ax motu uz ſp moueremꝰ ꝟ impiũ ei⁹: cui⁹ ꝟriũ videm⁹: q̃ hoies alíq ut icõtinẽtes nõ ſequunt qđ dictat itell's z rõ: ſed qđ deſiderat ꝯcupiſcẽtia. ⌈ Deinde cum dicit.

¶ Et totalr aũt videmus: q̃m hũs medicatiuã nõ ſanat tanq̃ alterius qđẽ ꝓpriũ ſit agere p̃m ſciẽtiam: ſed non ſentire.

¶ Adducit ſcdaz rõnẽ. d. q̃ totalr videm⁹: q̃m hũs artez medicatiuã nõ ſanat: q̃ nõ fac̃ i ſe qđ p̃cipit ars: tanq̃ agẽ ꝟ ſciaz ſit qđẽ ꝓpriũ alteri⁹ ut appetit⁹ ſed nõ ſcie. ¶ Mõn̄ aũt q̃ cũ ars medicie ſit pfectio itell's p̃ctici ſi itell's p̃ctic⁹ eẽt directe z ꝓpe p̃n̄ nr̃ax actionũ: qlibet medic⁹ cũ ifirmaret agẽt i ſeipſo oia que dictat ars medicie: cui⁹ ꝟriũ videm⁹ i multis: q̃re agẽ ꝟ artẽ z ꝟ ſciaz practicã nõ ẽ ipſi⁹ artis nec ipſi⁹ ſcie: ſed magis vi eẽ ipſi⁹ appetit⁹: q̃ q̃tũcũq̃z ars ul' ſcia dictat aliqd fiẽdũ: nõ tũ facis illud niſi uelis. ⌈ Deinde cnm dicit.

L.48 ¶ At vo neq̃ appetit⁹ hi⁹ mot⁹ dict⁹ ẽ. abſtinẽtes eni appetẽtes z ꝯcupiſcẽtes non opant: q̃z appetitũ hñt: ꝫ ꝓſequũt itell'm.

¶ Cũ oñſuz ſit q̃ nec uegetatiuũ nec ſẽſitiuũ nec itellus ſpeculatiu⁹: nec itellus p̃ctic⁹ ſint ꝓpe z p̃ncipalr p̃n̄ actionũ nr̃ax: dubiũ ẽ an appetit⁹ ſit tale p̃n̄. ſõ ꝓbat q̃ nec appetit⁹ ſit h⁹ⁱ p̃n̄. d. at vo nec appetit⁹ eſt dñs h⁹ⁱ mot⁹: q̃ tũc hoies ſp ſeq̃rent appetitũ: cui⁹ ꝟriũ videm⁹: q̃ abſtinẽtes z ꝯtinẽtes nõ ſequunt appetitũ: ſz itell'z. ſõ ſ̃bdit q̃ abſtinẽtes eni appetẽtes z ꝯcupiſcẽtes aliq̃ nõ opant ea: q̃rũ hñt appetitũ: ſz ſequũt itell'z zc̃.

v Idem aũt duo hec mouentia: aut appetit⁹: aut itell's. Si aliqs fantaſiã poſuerit ſicut itelligẽtiã quãdaz Multa eni p̃ter ſciam ſequunt fantaſias: z in alijs aialibus nõ itelligẽtia: nec q̃ rõ ẽ: ſed fantaſia utraq̃z: hec ergo motiua p̃m locum intellectus z appetitus.

¶ Poſtq̃ ꝓbs arguẽdo z dubitãdo ingſuit qđ ſit p̃n̄ mot⁹ ꝓceſſiui. i pte iſta exeq̃t de ꝫ vitatẽ determinãdo circa qđ tria fac̃: q̃ ꝓ⁰ fac̃ qđ dictũ ẽ. 2ᵒ oñdit quõ aialia tã pfecta q̃z ĩpfecta mouent p̃m motũ ꝓceſſiuũ. 3ᵒ poſtq̃z determiauit de potẽtijs ipſi⁹ aie compat h⁹ⁱ partes z potẽtias ad iuicẽ. 2ª ibi⌊ Dino qđẽ igit. ⌋ 3ª ibi⌊ Vegetabilẽ qđẽ g̃. ⌋ Circa ꝓ⁰ tria fac̃. q̃ ꝓ⁰ oſtẽdit q̃ ſũt p̃n̄ mouẽdi in motu ꝓceſſiuo. 2ᵒ ſoluit rõnẽ factaz in ꝟriũ. 3ᵒ dat nũm z ordinẽ mouẽtiuz in tali motu. 2ª ibi⌊ Qñ aũt appetit⁹ fiũt. ⌋ 3ª ibi⌊ Qñ aũt tria fũt. ⌋ Circa ꝓ⁰ tria facit. q̃ ꝓ⁰ oſtẽdit eẽ plura mouẽtia ꝟ talẽ motũ. 2ᵒ reducit iſta plura ad vnũ. 3ᵒ oſtẽdit quõ in tali motu hẽt eẽ rectitudo z nõ rectitudo. 2ª ibi⌊ Appetibile eni mouet. ⌋ 3ª ibi⌊ Intell's qđẽ igit. ⌋ Circa ꝓ⁰ duo facit. q̃ ꝓ⁰ ꝓponit qđ ſtẽdit. 2ᵒ declarat ꝓpoſitũ ibi⌊ Intell's aũt. ⌋ Dicit g̃ q̃ vident aũt duo hec eẽ mouẽtia aut appetit⁹ aut itell's. z ꝫ ſi aliqs poſuerit ſãtaſiã ſic itelligẽtiã quãdã. q̃ multa q̃s agit p̃ter ſciam eo q̃ ſeq̃t fantaſiã. z in alijs aialib⁹ nõ eſt itelligentia nec rõ: ſed fantaſia. g̃ fantaſia eſt ẽt mouẽs: collocãdo g̃ fantaſiã ſ̃b itellectiua utraq̃z erũt motiua ꝟ locuz in tellect⁹ z appetit⁹. ¶ Motãdũ aũt q̃ ſicut itell's appte hẽdit aliqd ad quã appẽhẽſionẽ multotiẽs ſeq̃t motus ſic p̃m formã appẽhẽſam a fantaſia multotiẽs põt ſequi mot⁹: q̃re ſi uolum⁹ collocare fantaſiã ſubitellectiua ut q̃ ipſa fantaſia dicat qđã itellectiua uel qđã itellectus erũt duo mouẽtia. vz itell's z appetit⁹. ſed ſi non uolumus collocare fantaſiã ſub itellectiua ut ſonat alia littera erũt tria mouẽtia. ſ. intellectus appetitus z fantaſia.

Dubitaret forte aliqs. utrũ fantaſia ſit p̃n̄ mouẽs. z vi q̃ nõ. q̃ ſupi⁹ in illo cap⁹. Qñ aũt duab⁹ diſſ. dedit pñs diam iter opinionẽ z fantaſiã. d. q̃ cũ opinamur aliqd difficile aut terribile ſtatim cõpatimur z mouemur ad fugiendũ. ſilr cũ opinamur aliqd ꝓfidẽdũ ſtatim mouemur ad proſequẽdũ: ſed p̃m fantaſiã nõ ſic: imo ꝟ eã ſilr nos hẽm⁹ ſicut ſi eẽm⁹ ꝓſiderãtes in pictura difficilia z ꝓfidẽtia. ¶ In ꝟriũ eſt q̃d hic di. nã multi hoiuz in multis opib⁹ agũt p̃ter ſciam: q̃ ſequunt fãtaſiã. ẽt alia aialia ab hoie in ſuis opib⁹ ſequunt fantaſiã cũ eis nõ ſit nec rõ nec itelligẽtia: ſz nõ eẽt ꝫ niſi fantaſia hẽret rõnez p̃nci pij motiui: g̃ zc̃. ¶ Dõz q̃ ut in lra inuit fantaſia ẽ ſic̃ itelligẽtia q̃dã. vi eni ſic ſe hẽre fantaſia ad motũ q̃ ſit ꝟ appetitũ ſenſitiuũ. ſic̃ ſe hẽt itelligẽtia ad motũ q̃ ſit ꝟ appetitũ itellectiuũ. ꝓtingit eni aliq̃n q̃ itell's ꝓſide rãdo aliq̃d terribile uel aliq̃d ꝓfidendũ ſimplr appte hẽdit illud abſq̃z eo q̃ opinet illud eẽ ſibi p̃ficuũ z nociuũ. z ad talẽ appẽhẽſionẽ nõ ſeq̃t cõpaſſio nec mot⁹. aliq̃n vo ſic ꝓſiderat de re terribili uel de re ꝓfidẽda q̃ opinat eã poſſe eẽ p̃ficuã uel nociuã. z tũc ſeq̃t mot⁹. ꝫ ẽt mõ ſe hẽt z eẽ fanta. nã aliq̃n p fanta. ſimplr appẽhẽdim⁹ aliq̃d terribile uel ꝓfidẽdũ abſq̃z eo q̃ exiſtimem⁹ illd eẽ p̃ficuũ uel nociuũ: z tũc ſic p fanta. ꝓſideran tes nõ mouemur nec cõpatim̃: ſz ſilr nos hẽm⁹ ac ſi in pictura ꝓſiderarem⁹ aliqd terribile uel ꝓfidẽdũ. aliq̃n vo ſic p fanta. appẽhẽdim⁹ aliqd tetribile q̃ exiſtimem⁹ illud eẽ nobis p̃ficuũ uel nociuũ: z tunc cõpatimur z mouemur. erit g̃ fanta. ꝫ mõ p̃nciplũ mouẽs. argumẽta ergo ꝓcedebãt ſuis vijs. ⌈ Deinde cũ dicit.

¶ Intellectus aũt qui ꝓpter aliqd ratiocinat: z qui practicus eſt. Differt autẽ a ſpeculatiuo p̃m finem. L.49

¶ Declarat qđ dixerat. circa qđ duo fac. q̃ ꝓ⁰ oſtẽdit q̃ itell's hẽt rõnẽ p̃ncipij motiui. 2ᵒ oſtẽdit ꝫ idẽ de appetitu ibi⌊ Et appetit⁹. ⌋ Dicit g̃ q̃ itellus aũt qui rõcinat pp aliqd. i. pp op⁹ z g eſt practic⁹ differt a ſpeculatiuo fine. i. ꝟ finẽ. nã finis itell's ſpeculatiui eſt vitas: practici vo finis eſt op⁹ ſiue bonũ. formet aũt ſic rõ. oẽ illud qđ eſt pp op⁹: z cui⁹ finis eſt opus hẽt rõnẽ p̃ncipij mouẽtis z agẽtis reſpectu illi⁹ opis. huiuſmodi eſt intellectus practicus: ergo zc̃. ⌈ Deinde cum dicit.

¶ Et appetitus pp aliqd ois eſt. Cui⁹ enim appetitus: hoc p̃ncipiũ practici itellect⁹: ultimũ aũt p̃ncipiũ actionis eſt. Quare rõnabiliter hec duo vident mouẽtia: appetitus z intelligentia practica.

¶ Oſtẽdit q̃ ẽt appetit⁹ eſt pp aliqd: z pp opus dicens: q̃ z appetit⁹ ois eſt pp aliqd. i. pp op⁹: q̃ ad ꝫ cuius eſt appetit⁹ eſt p̃ncipiũ practici itell's. ultimũ aũt p̃ncipiũ eſt actionis: z q̃ tã itell's practicus q̃z appetit⁹ ſunt p̃pter aliqd: ut pp opus rõnabilr ꝫ duo vident eẽ mouẽtia. appetitus z intelligentia practica.

Dubitaret forte aliqs quõ ꝫ cui⁹ eſt appetit⁹ eſt p̃n̄ practici itell's: z quõ ultimũ eſt p̃n̄ actionis. ¶ Dõm q̃ finis eſt illud cui⁹ eſt appetit⁹. finis aũt in opabilib⁹ eſt q̃ſi p̃ncipiuz in ſpeculabilib⁹ ut declarari hẽt circa finẽ 2ᵒ phicox: ſic̃ ergo

intell's speculatiu⁹ per ꝓncipia uenaꝫ ꝯclones: sic itellect⁹ practic⁹ ipm finē cui⁹ est appetit⁹ accipit tāq̄ ꝓncipiū: z illud inuestigat ea que sūt ad finē ita q ultimū inuestigatū est ꝑᵐ agibile uel est ꝓnᵐ actiōis: ut si appetit⁹ appetit sanitatē tanq̄ finē: intell's practic⁹ accipiet hūc finē. vꝫ sanitatē tanq̄ ꝓnᵐ. Et p eaꝫ inuestigabit ea que sūt ad finē. arguet enī sic itell's: q coꝛp⁹ est sanādū q̄liter sanabit? p talē herbā. q̄liter illa herba hēbit? cūdo ad hoꝛtū. Ultimū ḡ inuestigatū est ire ad hoꝛtū. ide ḡ icipiet actio: qꝛ ꝓmo ibit ad hoꝛtū. postea colliget' dictā herbā. z ultimo iducet sanitas. ⸫ Deide cuꝫ dicit.

¶ Appetibile enī mouet: z ꝑ ꝑ̄ itelligētia mouet: qꝛ ꝓncipium hi⁹ qđ est appetibile.

L.50. ¶ Et fātasia āt cū moueat: ñ mouet sine appetitu. Unū igit mouēs qđ ē appetibile.

¶ Reducit hic plꝛa mouētia ad vnū ꝓncipale mouēs. circa qđ duo facit: qꝛ ꝓ° ꝓponit qđ itēdit. 2° ꝓbat qđ dixerat ibi. ⸫ Si enī duo. ⸫ Dicit ḡ q appetibile enī mouet: z ꝑ ꝑ̄ mouet itelligētia: qꝛ ꝓnᵐ ē ꝑ̄ qđ ē appetibile. itelligētia ḡ nō mouet nisi ꝑ appetibile siue ꝑ appetitu. z fātasia ēt cū moueat nō mouet sine appetitu. vnū ē igit mouēs ꝓncipale. vꝫ illd qđ ē appetibile. ⸫ Deide cū. d.

¶ Si enī duo itellect⁹ z appetit⁹ mouebāt ſm cōem utiq̄ aliquā ſpē̄ mouebāt: nūc aūt itellect⁹ nō videt mouēs sine appetitu: uolūtas enī appetit⁹ est. Cū aūt ſm rō nē̄ mouet: z ſm uolūtatē mouet: appetit⁹ aūt mouet ꝓter rōnem: cōcupiſcētia qdē enim appetitus quidam est.

¶ Probat qđ dixerat. d. q si enī duo mouebāt itellus z appetit⁹: ſ̄ cōe utiq̄ aliquā ſpē̄ mouebāt: nūc aūt itellect⁹ nō vi mouēs sine appetitu. Nā uolūtas appetit⁹ est: qꝛ est appetit⁹ itellectiu⁹ siue appetit⁹ rōalis. nā nunq̄ rō mouet: nisi determiet ꝑ uolūtatē. ió ſbdit q cū aliqd mouet ſ̄ rōnē mouet: z ſ̄ uolūtatē tanq̄ ſ̄ aliqd determinās rōnē. rō ḡ nō mouet sine appetitu. appetit⁹ aūt mouet ꝓter rōnē: qꝛ ꝯcupiſcētia qdā appetit⁹ ē: z tū ꝯcupiſcētia rōnē nō segt. ¶ Mōᵐ aūt vim rōnis h⁹i ſ̄ ꝓſſtē: qꝛ illd sine quō mouet aliq̄ ipm tamē mouet sine alio illd ē ꝓncipale mouēs: sed intelligētia nō mouet sine appetitu siue appetibili. appetit⁹ aūt mouet sine itelligētia: ḡ appetit⁹ ul' appetibile est ꝓncipale mouēs. plꝛa ḡ sūt mouētia. Sꝫ ista plura reducunt ad vnū ꝓncipale mouēs: ut ad appetibile uel appetitum.

Dubitaret forte aliqs. utrū illa plꝛa mouentia q̄ regrunt ad motū ꝓcessiuū reducant ad vnū mouēs. ¶ Dom q nunq̄ ex plurib⁹ segt vnū nisi in q̄tū illa plura hūt aliquā vnitatē. cuꝫ ḡ vn⁹ mot⁹ ꝓcessiu⁹ sequat ex plurib⁹ mouētib⁹ ut ex intellectu z appetitu: opꝫ illa plura reduci ad aliqđ vnū ut q itell's moueat ꝑ appetitū uel appetit⁹ moueat p' itellm. nā nō solū in eodē gīe cāe. Sꝫ ēt in diūſis gīib⁹ cārū: opꝫ fieri reductionē ad vnū aliqd: ut si ad eūdem effectū ꝯcurrit cā mālis efficiēs formalis z finalis: cū finis imponat necitatē efficiēti: efficiēs forme: forma māe: mā cū sit cā hēbit eē p formā. forma p efficiētē. efficiēs p finē. finis aūt erit cā cārū: ut dicit Cōmᵗ⁹ ſup ꝓ°phi. Sed si in diūſis gīib⁹ cārū opꝫ fieri reductiōes ad vnū aliqd: multo magis ſ̄ erit in eodē gīe cāe: q̄re cū itell's z appetit⁹ sint cā efficiēs mot⁹. ſ̄ eē nō poterit nisi vnū reducat ad aliud. uel ḡ itell's mouebit per appetitū: uel ecōuerso: q̄re declaratū est qđ dubitat. vꝫ q ſ̄ plura mouētia ad vnum aliqđ reducunt.

Alterius forte dubitaret aliqs q̄liter fiat ista reductio. utrū appetit⁹ reducat ad itellm uel ecōuerso. ¶ Dom q itell's reducit ad appetitū: z ī ſ̄ motu appetit⁹ est ꝓncipale mouēs. z nō ꝯ. qđ sic ostēdit. nā sicut itell's in cognoscēdo se hēt ad oppoſita: sic z in agēdo se hēt ad oppoſita. nā p eādē formā pōt itell's cognoscē ſ̄ z oppoſitū: ut p ſpēm albi pōt cognoscē albū z nigrū. nam q bñ scit qđ est albū: opꝫ q bñ sciat qđ est nigrū. iuꝛ illud ꝑbi 6° topi. q bñ diſſinit ꝓria ꝓſigt: ut per ſpēm recti possum⁹ cognoscē rectuꝫ z obliquū. iuꝛ illud qđ habet in ꝓ° huj⁹. rectū est iudex sui z obliq. z sic in cognoscēdo per eādē formā pōt intell's iudicare oppoſita: sic z in agēdo. nā itell's per eā dē formā appḥēsam aliq̄ indicat ꝓsecutionem: aliq̄ vo fugā: videm⁹ enim q itell's in vno hoie appḥēdēdo vnā formā iudicabit ꝓsecutionē: z in alio hoie appḥē dēdo eādē formā iudicabit fugā. z ēt in eodē hoie diū sis tpib⁹ appḥēdēdo vnū z idē aliq̄ iudicabit ꝓsecutionē z aliq̄ fugā. imo si nolum⁹ magis ad ꝓpoſitum log itell's nō plus facit nisi q ostēdit nobis aliqd. í ptā te tñ nr̄a est si uelim⁹ illud ꝓseq aut nō ꝓseq: qꝛ operuꝫ nr̄oꝛ sum⁹ dñi a ꝓn°uſq; ad finē: ut dī in 3° ethi. uolun tas ḡ in hac ꝑte determinat itell'm. ſ̄ ēt clarī⁹ ꝑ ex eo qđ dī 9° meta⁹ᶜ⁹. ubi habet q potētie rōnales sūt ad oppoſita: sed q̄diu aliqd est ad oppoſita tādiu est in potētia ut agat. si aūt oꝛ actu ꝓcedē in op⁹: opꝫ q determinet per aliqd: q̄re si posse agē oppoſita competit nobis ex itellu z rōne nunq̄ poterim⁹ actu ꝓgredi in op⁹ nisi posse in oppoſita determinet per uolūtatē z appetitū. Et qꝛ in agēdo nolūtas determinat itell'm: z qꝛ in tellect⁹ est in potētia ut agat. z si debeat actu ꝓgredi opus: opꝫ q determinet per uolūtatē. cū ḡ act⁹ sit poti oꝛ potētia in h⁹i motu appetit⁹ erit potioꝛ itellectu. reducet ergo in hoc motu intellectus ad appetitū. z non ecōuerso. i. appetitus erit ꝓncipale mouēs: z nō itell's.

Alterius forte dubitaret aliqs: q̄re ſ̄ duo itellect⁹ z appetit⁹ dicunt mouē aliquaꝫ cōem ſpēm. ¶ Dicēdū q quotiēscūq; ad aliquā actionē ꝯcurrūt plura: illd qđ ibi est ꝓncipali⁹ est q̄si ſpēs z forma alteri⁹. ut si ad mouēdū visum ꝯcurrit lux z color qꝛ lux ē ꝓncipalioꝛ ī mouēdo visū q̄si color erit lux q̄si ſpēs z forma coloris. erit ḡ lux ex ſ̄ q̄si q̄dam cois forma ad se z ad colorē. nā lux mouet visum sub ꝓpa forma: color vo mouet ipm ſ̄ forma lucis. color ergo z lux mouebūt visuꝫ ſ̄ aliq̄ cōi forma. ut ſ̄ forma lucis. sic ēt itell's z appetit⁹ erūt ꝓnᵐ mot⁹ ſ̄ aliq̄ cōi ſpē. nā appetit⁹ erit ꝓncipaliꝫ cā hui⁹: itell's vo per appetitū ꝑ qđ sub ſpē appetit⁹ fit ois talis mot⁹ z appetit⁹ in hoc motu hēbit quādā coītatē tā respectu sui q̄ respectu itell's. nā appetit⁹ sub ꝓpria forma z itellectus sub eadē forma: ut per appetitu erit h⁹i motus ꝓncipium z causa. bñ ergo dictū est q itellect⁹ z appetitus si mouēt oportet q imoueāt per aliquā cōem ſpēm: qđ declarare uolebamus. ⸫ Deinde cum dicit.

¶ Intell's qdē ois ꝓncipioꝝ rect⁹ est: appetit⁹ aūt z fantasia recta z nō recta. vñ sem per qdē mouet appetibile. Sed ſ̄ ē bonū aut appens bonū: non aūt oē: sed actuale bonum. actuale autez est ꝓtingēs z aliter se habere. L.51. L.52.

¶ Qđ qdē igit huiusmodi potētia mouet aie que uocat appetitus manifestum est.

¶ Ostēdit quō in ſ̄ motu pōt eē rectitudo z nō rectitudo. circa qđ duo facit. qꝛ ꝓ° facit qđ dictū est. 2° regredit supra distinctionē potētiarū aie supius habitā. ostendēs eā in sufficiētē eē ibi. ⸫ Diuidētibus aūt. ⸫ dicit ergo: qꝛ ois qdē igit intellectus. i. ois habit⁹ ꝓncipioꝝ opabiliū: de quo hic logimur semp est rectus. circa ꝓn.

cipia ergo nō cadit error: sed in accipiēdo sub pōt accidere error: q̄re itellect⁹ semp est rect⁹: sed appetit⁹ ꝛ fantasia est recta vñ semp gdē monet appetibile. sed ℔ appetibile qō mouet aut est bonū aut appens bonū. ꝛ ſ̄ dit ꝙ nō oē aūt bonū mouet: sed bonū actuale. i. bonū agibile qō ꝛ depēdet ex opib⁹ nr̄is. h⁹ aūt bonū actuale. i. agibile est bonū ꝓtingēs aliter se habere. ꝛ cōclu dit aūt q̄si epilogādo. d. ꝙ gdē igit̄ h⁹ potētia aie que uocat appetitus mouet sup̄. ꝑncipal'r manifestū est.

Dubitaret forte aliqs quō itellect⁹ semper est rect⁹. ¶ Dicēdū ꝙ ea in que i tellect⁹ ferf imediate ꝛ sine discursu sunt ita patēt ia ꝛ manifesta ꝙ sunt q̄si locus ianue in domo: quā nullus ignorat: ꝓpter qō circa ea nō cadit error. ꝛ qr in prīcipia imediate ꝛ absq; discursu ferf itellect⁹: circa ea error cadere nō pōt. Dicamus ergo ꝙ tā in gīe speculabiliū q̄z in gīe agibiliū est dare ꝓpria ꝑncipia. Intellect⁹ ḡ qui noīat habitū ꝑncipioꝝ semp est rect⁹: ut si accipiat ℔ ꝑncipiū in gīe agibili ꝙ bonū est ꝓsequēdū ꝛ malū fugiēdū: ibi nō cadit error. sed erramus: ga credimus aliq̄ bonū qō nō est bonū. sillogiçabim⁹ ergo sic. bonū est ꝓsequēdū. hoc est bonū. ergo est prosequēdū. in maiori enim ꝓpone nō est error: sed in minori: qr dicimus eē bonū qō nō est bonū. intellect⁹ ergo semp est rectus: sed fantasia ꝛ appetit⁹ poterūt esse recta ꝛ nō recta: qr aliq̄ appet nobis bonū qō nō est bonū: ꝛ aliq̄ appetit̄ tanq̄z bonū qō nō est bonū. semper ergo sub sp̄e boni mouet appetitus: sed illud bonū aliq̄ est exīs: aliq̄ vō est appens: ꝛ videt bonum qō nō est bonū. ¶ Notandū ergo ꝙ ly sub sp̄e boni semp mouerē appetit⁹ uel appentis uel exīt̄is: nō tñ respectu cuiuslibet boni mouet appetit⁹. nā ly possim⁹ uel impossibilia: nō tñ mouemur ad agēdū ꝛ ad ꝓsequendū aliqd nisi videat nobis illud pole: ꝛ qr polīa cōseq per opa nr̄a sunt bona agibilia ꝛ ꝓtingētia ꝛ polīa alr se hīe: iō talia ꝓpe sūt mouētia appetitū. ⌜ Deide cū d⁹

¶ Diuidētibus aie ptes si ꝑm potētias diuidāt ꝛ sepant valde multe fiūt. uegetabile: sensibile: intellectiuū: ꝙsiliatiuū: adhuc appetitiuū. hec enim plus differūt ab iuicez: q̄z concupiscibile ꝛ irascibile.

¶ Regredit sup̄ distinctionē potētiarū aie supius habitā ostēdēs eā sufficiētē eē. d. ꝙ diuidētib⁹ ptes anime si diuidāt ꝛ separēt eas ℔ potētias fiūt valde multe. i. valde plures q̄z istī ipsi dicāt. nā uegetabile sensibile intellectiuū ꝙsiliatiuū: ꝛ adhuc appetitiuū hec plus differūt ab iuicē q̄z irrōnabile ꝛ concupiscibile. ¶ Notādum aūt ꝙ itellectiuū differt a ꝙsiliatiuo: qr itellectiuū pōt eē respectu necessarioꝝ: sed ꝙsiliatiuū ꝓprie nō est nisi respectu ꝓtingētiū aliter se hēre. cū ergo sensitiuū ꝛ uegetatiuū ꝛ talia plus differāt q̄z irrōnabile ꝛ concupiscibile faciētes diuisionē illam peccabāt: qr omittebāt ℔ ꝛ ponebāt illam. ⌜ Deinde cum dicit.

L.53 ¶ Qm̄ aūt appetit⁹ fiūt ōrij ad iuicē: ℔ aūt accidit cū rō ꝛ concupiscētia ōric fuerint. Fit aūt in ipsis sensum hīnt̄⁹. Intellect⁹ gdē igit̄ pp futurū retrahere iubet. Cōcupiscētia aūt pp ip̄m iā: videt enim qō iā delectabile: ꝛ simplr delectabile: ꝛ bonuz simplr: ꝓpterea ꝙ non videt qō futurum.

¶ Soluit rōnē supius factā ꝓtra vītatē tā determinatā. nā oēs rōnes facte in ꝓterita lectione aliquo mō vītatē ꝛcludebāt excepta rōne illa de appetitu. nā ꝙ uegetatiuū sensitiuū ꝛ itellect⁹ speculatiuus nō sunt cā hui⁹ mot⁹ uerū est. ¶ Rursus nec itellect⁹ practicus est ꝑncipalis cā: scd ꝙ appetit⁹ nō sit dōs hui⁹ motus falsuz est. iō soluēda est illa rō de appetitu. Duo ḡ facit. qr ꝓ⁰ soluit rōnē illā. 2⁰ epilogat circa determiata ibi. Sp̄e qdē igit̄. ¶ Ad cui dētiā aūt ꝑme ptiz sciēdū ꝙ in nobis est duplex appetit⁹. sēitiu⁹: ꝛ itellectiu⁹: ēt vn⁹ trahit ꝛ vincit aliū. qñ ḡ vincit appetit⁹ sensitiu⁹: tūc agimus ꝑm irā nel ꝑm ꝛcupiscētiā. Sed cū vincit appetitus itellectiu⁹: tūc agim⁹ ꝑm rōnē nō ꝑm ꝛcupiscētiā. Cū ḡ dicebat ꝙ abstinētes agūt ꝑm rōnē nō ꝑm cōcupiscētiā nō pp hoc ꝓbat ꝙ nō agāt ꝑm appetitū: ſz ostē dit ꝙ nō agāt ꝑm appetitū sensitiuū: sed ꝑm itell'm. tota ḡ vis solōnis hui⁹ argumēti est ꝙ in nobis sunt appetit⁹ ōrij: ꝛ ℔ maxime ꝓtingit cū rō. i. cū appetit⁹ rōnalis ōriat ꝛcupiscibili. i. appetitui sēsitiuo. ℔ est ergo qō ait ꝙ in nobis fiūt appetit⁹ ōrij ab iuicē. ℔ aūt accidit cū rō ꝛ ꝛcupiscētia fiūt ōrie. ꝛ subdit ꝙ sūt aūt ℔ i hīnt̄⁹ sensum. i. cognitionē tpis: qr itellect⁹ qdē enim pp futurū retrahē iubet: ꝛcupiscētia aūt pp ip̄m qō iā videt ꝛ qō iā est delectabile ꝛ simplr delectabile: ꝛ simpliciter bonū eē dī: ꝛ ℔ ꝓpterea ꝙ nō videt. i. ꝙ nō ꝙsiderat qō est futurū. ¶ Notādū aūt ꝙ aliqs febriciſtās pp futurū malū qō ide pōt ꝓtingē per intell'm iudicat bonū eē tūc abstinē. ꝛcupiscētia vō: qr nō ꝙsiderat nisi bonū ꝑns ꝛ qō est delectabile nūc: ꝛ nūc bonū dicit esse delectabile ꝛ bonū simplr iudicat eē utendū delectabilib⁹: quare in habētibus cognitionē ꝛ discretionem tpis q̄n per vnā potētiam cōiecturāt de futuro: per aliam vō potētiam nō cōsiderāt nisi de pūti: accidit ꝙ fiunt ꝓtrarij appetitus. ⌜ Ultimo cum dicit.

¶ Sp̄e qdē igit̄ vnū erit mouēs appetibile: aut appetitiuū: ꝑmū aūt oiuz appetibile. ℔ eni mouet cū nō mouet: eo ꝙ sit itellectū aut imaginatiuū: nūcro aūt plia mouētia. L.54

¶ Epilogat circa determinata. d. ꝙ ly sint plra mouētia nūo. vnū est tñ mouēs ꝑ⁰ ꝑncipale uel vnū est ꝑm mouēs imobile: ut appetibile qō mouet inq̄ntū est intellectū aut imaginatū. hoc est ḡ qō ait ꝙ sp̄e qdē igit̄. i. formaliꝛ ꝛ ꝑncipaliꝛ vnū erit mouēs: ut appetibile aut appetit⁹. ꝛ subdit: ꝙ ꝑmū aūt oium mouēs est appetibile: qr hoc mouet cū nō mouet. mouet aūt ip̄m appetibile: eo ꝙ sit itellectū aut imaginatū: vnū igit̄ erit mouēs ꝑncipale: sed nūo erūt plura mouentia.

q Uoniā aūt tria sunt: vnū qdē mouēs: scōm aūt quo mouet: ꝛ tertiuz qō mouet. mouēs aūt duplex: aliō qdē imobile: aliud aūt qō mouet. est aūt imobile actuale bonū: mouēs aūt ꝛ quod mouet appetitiuū. mouet enim qō appetit ꝑm ꝙ appetit. ꝛ appetit⁹ act⁹ aut motus qdā est: qō aūt mouet aial est: quo vō mouet organo appetitus iā hoc corporcū est. vnde in coibus aie ꝛ corporis opibus cō siderandum est de ipsis.

¶ Postq̄z ꝓbs oñdit qd'ē ꝑm⁹ mouēs in motu ꝓcessiuo aialis. i. pte ista ut dicebat: dat nūm ꝛ ordinē ipoꝝ mouētiū. circa qō duo fac. qr ꝓ⁰ fac qō dictū ē. 2⁰ determinat de organo ipsi⁹ mot⁹ localis ibi. Nūc aūt ut in sūma. Dicit ḡ ꝙ tria sūt q̄ ꝛcurrūt ad motū ꝓcessiuū. vnū qō ē mouēs: ut appetibile uel appetit⁹. 2um aūt ē q̄ mouet ut organū. 3um ē qō mouet ut aial. ꝛ subdit ꝙ mouēs ē duplex. Aliō qdē imobile: aliō aūt qō mouet. est aūt imobile ip̄z actuale bonū. i. ip̄z appeti^le. mouēs aūt qō

mouet est appetitū. i. potētia appetitiua uł appetitus. nā potētia appetitiua siue ipz appetitiuū qđ appetit ꝺz q appetit mouet ⁊ appetit⁹ est act⁹ ⁊ mot⁹ gdaz. mouet ergo tā potētia appetitiua q̄z appetibile: ſz qđ mouet est aīal. quo aūt mouet est organū uel mouet ipso organo. ⁊ hoc organū est tā gdē corporeū. vñ in coīb⁹ opibus corpis ⁊ aīe. i. in libro quē fecit de cāis motus aīaliū cōsiderādū est de ipīs organis mot⁹. ¶ Nōdū aūt q̄ ea q̄ regrunt ad motū ꝓcessiuū aīalis uno mō sūt tria: ⁊ alio mō sunt q̄tuor: ut themistiꝰ ait: ⁊ ut inuit in lra. nā si potētia appetitiua ⁊ appetibile: eo q̄ utrūq; moueat: uolum⁹ cōputare sub uno ⁊ cōprehendē sub eodē sic erūt tria: ſz si uolum⁹ distiguere iter illa: eo q̄ aliꝰ moueat appetibile: q̄ mouet imobiliter: ⁊ aliꝰ po⁹ appetitiua q̄ mouet mota: sic erūt q̄tuor que regrunt ad talē motū. q̄rū ꝑmū erit mouēs imobile: ut actuale bonū ⁊ appetibile. 2ᵐ erit mouēs motū: ut potētia appetitiua. 3ᵐ erit illō qđ mouetur: ut aīal. 4ᵐ erit illud quo mouet: ut organum motus.

Dubitaret forte aliquis quō po⁹ appetitiua mouet mota. ¶ Dicꝫ q̄ imaginari debem⁹ q̄ mot⁹ icipit ab ipīs reb⁹: q̄ multiplicant ſpēs a reb⁹ ⁊ puenīūt usq; ad ſensuz ⁊ ad fantasiā ⁊ ad itell'm. apꝓhēsis aūt formis rerū per fantasiā uel per intell'm: si apꝓhēdim⁹ eas ut pficuas per appetitum mouemur ad eas: ſz si apꝓhēdim⁹ ipas ut nociuas per appetitū fugim⁹ ⁊ abhominamur eas. idez est qđ coīter dī q̄ in cogſcēdo est mot⁹ rerū ad aīaz: ſz in appetēdo est mot⁹ aīe ad res. posset itaq; alicui eē dubiuz utrū ipm cogſcere uel ipm itelligē posset dici mot⁹: eo q̄ in cogſcēdo nō ꝙcurrit ipa po⁹ cognitiua: ſz magis videnf moueri ipe res: ⁊ potētia cognitiua se videt hīe q̄ſi terminꝰ illi⁹ mot⁹: ſz q̄ ipm appetē: uel q̄ ipe appetit⁹. i. ipe act⁹ potētie appetitiue debeat dici mot⁹ gdā: nō ꝙcurrit hīc dubiū: q̄ siñ appetēdo est mot⁹ aīe ad res: ipsa potētia appetitiua se hēt q̄si motiua: ⁊ ipm appetibile uel ipa res que appetit se hēt q̄si terminꝰ illi⁹ motus: ⁊ q̄ terminꝰ ꝺz q̄ hꝰ dicit aliqd imobile: ide est q̄ ipm appetibile siue ipz actuale bonū qđ est terminꝰ huiꝰ motꝰ: dī mouē imobiliter: ſz ipa po⁹ appetitiua nō est mouēs imobile: ſz est mouēs motū: ⁊ ipe appetit⁹. i. ipe act⁹ appetēdi siue ipm appetere est gdā mot⁹ eiꝰ: ut i lra dī.

Alterius forte dubitaret aliqs. dato q̄ potētia moueat mota. cū ēt ipa itelligentia uel ipe itell's sit aliquo mō mouēs: erit qđ utrū sit mouēs imobile: uel mouēs motū. ⁊ videt q̄ sit mouēs imobile: q̄ si ipm appetibile est mouēs imobile: q̄ est terminꝰ motus. cū etiā ipe itellectꝰ sit terminus motꝰ: eo q̄ in itelligēdo sit motꝰ rerum ad aīam: videt q̄ intellectus sit mouēs imobile. ¶ In cōtrariū est: q̄ sicut cōparat ipm appetere ad potētiā appetitiuā: sic cōparat ipm itelligere ad potētiā itellectiuā. sed ipm appetere est gdam motꝰ potētie appetitiue. ergo ipm intelligere erit gdā motꝰ potētie itellectiue. ¶ Dicꝫ q̄ nō simpl'r debem⁹ ꝓcedere q̄ itellectus noster sit mouēs imobile. nam duplex est terminꝰ motus. nam quidaz est terminus motꝰ qui nō causat per talē motum: sed magis est causa ipsi⁹ motꝰ. ⁊ hoc mō appetibile est terminꝰ motꝰ in appetendo: q̄ sic est terminꝰ motus q̄ nihil recipit per talē motū: sed solū habet causare hꝰ motum: sed ls itelligendo itellectus sit terminꝰ illius motus: eo q̄ itelligēdo sit motus rerū ad aīam: attū itellectus sic habet rationē termini q̄ aliquid recipit ex tali motu. q̄ nostra sciētia causat ex rebus: ⁊ itellectus noster sit intelligēs eo q̄ recipiat similitudines rerū. ⁊ q̄ oē recipiens aliquā formā largo mō sumēdo motum pōt dici aliquo mō moueri ad formā illā: licet cōceda mus q̄ appetibile sit mouēs imobile. nō tū debemus simpl'r cōcedere q̄ intellectꝰ oīno imobiliter moueat: ⁊ q̄ nullo modo sit mouēs motū. ⁊ Deinde cū dicit.

¶ Nūc autē ut in sūma dicat mouēs organice: ubi ꝓncipiū ⁊ finis idez uelut gyglismus: siue in circulatiōe: hoc est gibbosum ⁊ cōcauū: hoc qdē finis: illud vo ꝓncipiū. vnde aliud quidem quiescit: aliō vo moueturꝛ rōne quidē altera entia: magnitudine vo iseparabilia. omnia enī pulsu ⁊ tractu mouent: ꝓpter qđ oz sic in circulo manere aliqd: ⁊ hic icipere motum. L.55.

¶ Determinat de organo ipius motꝰ. cuius ꝓncipale organū est cor q̄ in eo est finis ⁊ ꝓncipiū motꝰ: ideo ait. nūc autē ut in summa dicat. aliud aūt est ꝓncipaliter mouens organice: ubi est idē ꝓncipiū ⁊ finis motus: uelut in circulatione uel in aliquo qđ sit declinū ⁊ obliquū. hoc enī. i. in re obliq̄ ⁊ declini est gibbosuz ⁊ ꝓcauū. ⁊ hoc qdē. i. cōcauū est finis motꝰ: illud vo. i. gibbosum est ꝓncipiū motꝰ. vñ cor qđ est gibbosum ⁊ cōcauū: ⁊ qđ est finis ⁊ ꝓnᵐ motꝰ: ꝑm aliud qdē quiescit: ꝺz aliō vo mouet: ita q̄ in eo quies ⁊ motꝰ: finis ⁊ ꝓncipiū rōne qdē sūt altera entia: ſz magnitudine ⁊ loco sunt inseparabilia. nā oīa enī in corde. i. oēs ptes cordis mouent pulsu ⁊ tractu. i. mouent ꝺz diastolē ⁊ systolē. siue mouent ꝺz dilatationē ⁊ ꝓstrictionē: pp qđ opz accidere in corde sic in circulo ubi ꝓtingit aliqd. i. ꝺz aliqd manere. i. quiescere. nā circulus aliquo mō manet ⁊ aliquo mō mouet. sic ⁊ cor aliq̄ mō manet in eodez loco: aliq̄ mō mouet: ⁊ ꝺ. i. a corde q̄ aliq̄ mō mānet ⁊ aliq̄ modo mouet: aliq̄ mō est finis motꝰ: aliq̄ mō ꝓncipiū opz incipere motū aīalis: q̄ ipz est ꝓncipale organū motꝰ.

Dubitaret forte aliqs quō in corde est ꝓncipiū ⁊ finis motꝰ. ¶ Dicꝫ q̄ cor cōtinue mouet ꝺz dilatationē ⁊ cōstrictionē: ⁊ inq̄ztū dilatat se est ibi motꝰ pulsus: inq̄ztū cōstringit se est ibi motꝰ tractꝰ: ita q̄ oīa. i. oēs ptes cordis mouent pulsu ⁊ tractu. ꝓstat aūt q̄ hꝰ est dīa iter pellens ⁊ trahēs: q̄ pellēs est ꝓnᵐ motꝰ: uel est vñ icipit motꝰ. nā pellēs remouet aliqd a se: ita q̄ motꝰ icipit a pellēte ⁊ termiat ad aliqd aliō. sed trahēs est finis motꝰ: q̄ trahit aliqd ad se: ita q̄ in tractu icipit motꝰ ab alio ⁊ terminatur ad trahēte. quare si pellēs est ꝓnᵐ motꝰ trahens est finis motꝰ in corde ubi est pulsus ⁊ tractus erit finis ⁊ ꝓnᵐ motꝰ. ita q̄ finis ibi ⁊ ꝓnᵐ erūt iseparabilia loco ⁊ magnitudine. sed erūt rōne altera. ita q̄ ꝑm aliā rōnē erit ibi finis motus: ⁊ ꝑm aliā ꝓncipiū. nam ꝓncipiuz motus erit rōne pulsus. finis vo rōne tractus. uerū q̄ eedem ptes mouentur pulsu ⁊ tractu. ideo talia loco ⁊ magnitudine iseparabilia esse dicunt.

Alterius forte dubitaret aliqs quō oz eē i corde sic videm⁹ eē in circulo. ¶ Dicꝫ q̄ pp duo oz arbitrari aliq̄ mō sic eē in corde: sic videm⁹ ēt in circulo. q̄rū ꝑmᵐ est q̄ztū ad locū circuli. 2ᵐ q̄ztū ad motū ei⁹. nā cū mouet aliqd circ'lariter aliq̄ mō mutat locū: ⁊ aliq̄ mō nō mutat locū. vñ dī 8° phi. q̄ circulus gesćit ꝑm se totū: ⁊ mouet oē. nā corꝑ circulare aliq̄ mō gesćit totū. aliq̄ mō mouet oē. nā totū gesćit ꝺz sbam: totū vo mutat locū ꝑm diſponē: ptes vo mutāt locū tā ꝺz sbam q̄z ꝑm diſponē. q̄re sic circulus aliq̄ mō mutat locū: ⁊ aliq̄ mō nō mutat locū: sic ⁊ cor aliq̄ mō semp manet i eodē loco cū semp maneat q̄dā mō in eadē pte aīalis. ⁊ aliq̄ mō mutat locū cū moneatur ꝑm dilatationē ⁊ ꝓstrictionē. Rursus sile est de circulo ⁊ de corde q̄ztū ad motū: q̄ i motu circli q̄dā mō est cōsiderare pulsuz ⁊ tractū. nā cū mouet circlus ptes iferiores q̄dāmō videnf ipellē supiores: ptes vo supiores q̄dāmō videnf trahere ptes que sūt iferi⁹. sic ēt ⁊ i

motu cordis est accipere pulsum ⁊ tractuz. nam ut in corde consideraf pulsus videtur q motus ille icipiat a gibboso: sed ut habet ibi eē tractus: eo q ꝑm talem motum quo constrīgit se videtur motus ille termiari ad cōcauum: ita q ꝑm gibbosum ⁊ ꝓcauuz est ibi pulsus ⁊ tractus: propter quod bene dictuz est. q oportet cōsiderare in corde: sicut in circulo. ¶ Est tamen diligenter notandū q eadem linea curua est gibbosa ⁊ cō caua: ita q gibbosum ⁊ concauum nō differunt loco nec magnitudine: sed sunt altera ratione: qr licet eadē linea sit gibbosa ⁊ cōcana. gibbosa tamen est respectu superiorum. concaua vō respectu inferioruz: sic principium ⁊ finis motus in corde: ⁊ quies ⁊ motus in eo ⁊ etiam pulsus ⁊ tractus nō sunt altera loco ⁊ magnitudine: sed sunt altera rōne.

Alterius forte dubitaret aliquis quomō hoc t. a corde oportet incipere motuz in animali. ¶ Dicēduz q sicut videmus in toto vniuerso sic possumus arbitrari in ipso animali. videm⁹ enīz q celuz qđ semp mouef est principium ⁊ causa motus alioꝝ corpoꝝ: qr aliquādo quidem mouenf: ⁊ aliquā do non mouenf: ita q in vniuerso incipit motus a celo inq̄ztum motus celi est ꝓncipium ⁊ causa cuiuslibet alterius motus: sic cor in aiali: qđ quodāmō semp mouef est principiuz ⁊ causa omnis alterius motus facti in animali: quare bene dictum est q hoc. t. in animali opz incipere motum a corde. ⌈ Deinde cum dicit.

L.56 ¶ Omnino qdem igiſ sicut predictum est: inq̄ztuz appetitiuū aial: sic ipsius motiuuz est. appetitiuuz aūt nō sine fantasia: fantasia autez ois aut rōnalis: aut sensibilis est· hac qdem igiſ ⁊ alia aialia participant.

¶ Ut dicebaf ostendit quomodo per hoc principiuz motiuum. vz per appetitiuuz mouenf tam aialia perfecta q̄z imperfecta. Circa qđ tria facit. qr primo facit qđ dictum est. 2° mouet specialr qōnem circa motum aialium imperfectoꝝ. 3° specialr descendit ad hoīes ꝑut mouenf per fantasiam ⁊ appetitum. 2ª ibi⌊ Considerā duz aūt. ⌋ 3ª ibi⌊ Sensibilis quidem igitur. ⌋ Dicit ergo. q oīno quidem igitur: sicut ꝓdictum est inquātuz animal est appetitiuum. t. inq̄ztum animal participat appetitum sic est ipsius motiuum. i. sic cōpetit ei mouere. ⁊ subdit q appetitiuum aūt ēst sine fantasia. Fantasia aūt omnis est rōnalis: ut in hominibus: aut est sensibilis ut in alijs animalibus. ideo sequiſ q hoc qdez igiſ. i. fantasia sensibili ⁊ alia aialia participant. ¶ Notandum aūt q ut coiter ponīf: sicut supra phs sub intelligētia cōprehendebat fantasiā: ita in hoc loco hō fantasia cōprehendit intelligentiā. nam fantasia dicta est ab apparere: ⁊ qr per rōnem ⁊ intelligentiā nobis apparent aliqua pñt hō largo mō dici fantasia. in hoībus itaq; est fantasia rōnalis: qr in eis est ratio ⁊ intellus: sed in alijs est fantasia sensibilis tm̄. qr rōne ⁊ intellectu nō ꝑticipant. ¶ Notādum etiam q cum omnib⁹ aialibus quibus ineſt ꝑm locum motiuum insit appetitus ⁊ fantasia uel rōnalis uel sensibilis: omnia huiusmodi animalia poterunt moueri per fantasiam ⁊ appetitum. ⌈ Deinde cum dicit.

¶ Considerandum autem ⁊ de imperfectis: quid mouens est: quibus tactus soluz ineſt sensus: utrum contingat fantasiam ineſſe his: aut non: ⁊ concupiscentia. videtur enim letitia: ⁊ tristitia ineſſe: si aute hec: ⁊ concupiscentiam necesse. Fantasia aūt quomodo utiq; inerit: aut sicut mouētur indeterminate: ⁊ hec insunt quidem: indeterminate autem insunt.

¶ Monet specialr qōnem de motu aialium impfectorū quid sit ibi mouens: ⁊ quomō in eis habet eē fantasia d. q ꝓsiderādum aūt est: ⁊ de impfectis aialibus qđez est mouēs in eis qbus aialibus impfectis ineſt solum sensus tactus: utruz ꝓtingat fantasiā: ⁊ ꝓcupiscētiā in eē his aūt nō: ⁊ subdit q videf enim letitia uel tristitia ineſſe talibus aialibus. si aūt h̄ ⁊ ꝓcupiscētiam necesse est eis ineſſe: ⁊ qr h̄ nō pōt esse sine fantasia: ideo dubiuz est quō eis utiq; ierit fantasia. ⁊ soluit q ut sic mouenf indeterminate ⁊ h̄ qđē eis indeterminate insunt. ¶ Notāduz aūt q aialia pfecta h̄nt fantasiā determinatā: qr determinate appḥēdunt locum ad quem uolunt fugere: si sentiāt aliqd nociuuz: uel ad quez uolūt tēdere: si credūt aliqd ꝓficuuz: ⁊ nō soluz per accidēs: sicut apes redeuntes ad domicilīū ꝓprium ex actuali exercitio in quo existūt: sed etiā per se aialia perfecta h̄nt fantasiā talem determinatā: sed aialia impfecta in determinatā h̄nt fantasiā. nam cuz pungunt retrahūt se ut fugiāt nociuum: nō q determinate appḥendant aliquem locuz ad quem moueri uolunt: quare sicut in determinate mouenf sic indeterminatū habent fantasiam. ⌈ Deinde cum dicit.

¶ Sensibilis quidez igitur fantasia sicut dictum est: ⁊ alijs animalibus ineſt: deliberatiua autem in rationalibus ineſt: utrū eniz agat hoc: aut hoc: iam rationis est opus: ⁊ necesse est vno mensurare: maius enī imitatur: quare potest vnum ex pluribus fantasmatibus facere: ⁊ hec est causa eius: q opinionem non putari habere: quoniam eam que ex sillogismo non habet: hec aūt illam. ꝓpter quod deliberatiuum non habet appetitus. L.57

¶ Specialr descēdit ad hoīes quō mouenf per fantasiā ⁊ appetitū. ¶ Ad cuius euidentiā sciri debet q ut dicebaf fantasia in hoībus differt a fantasia alioꝝ aialiū qr in alijs aialibus est solū fantasia sensibilis. Sed in hoīb⁹ est fantasia rōnalis: ita q in eis sub fantasia possumus cōprehēdere rōnem ⁊ intellm. mouenf eniz homines nō solū per appetituz ⁊ fantasiā sensibilem: sed etiā mouenf per appetitū ⁊ fantasiā rōnalem. i. per appetitū ⁊ rōnem. tria ergo facit. nā ꝓmo ondit quomō fantasia in hoībus differt a fantasia in alijs aialib⁹. 2° declarat quomō in hoībus est mouēs appetitus. 3° manifestat quō in eis est mouens ratio. 2ª ibi⌊ Vincit autem. ⌋ 3ª ibi⌊ Sciēticū aūt. ⌋ Dicit ergo: q sensibilis quidē igiſ fantasia: sicut dictuz est: ineſt ⁊ in alijs aialibus ab hoīe: sed deliberata fantasia. i. rōnabilis est in aialibus rōnalibus tm̄. nā deliberare. utrum sit agēdū hoc aut hoc iam est rōnis opus. ⁊ necesse est mēsurare vno aliquo. imitaf enim sic agens melius eligibile: q̄re sic agens pōt ex plurib⁹ fantasmatib⁹ facere vnum ꝓsillm: ⁊ subdit: q h̄ est causa eius q aialia bruta non opz putari hēre opionem: qm̄ brutum nō habet eaz rōnem que est ex sillo: sed h̄. i. aialia rōnalia illā supra rōnem h̄nt. ꝓper qđ qr aialia bruta nō h̄nt talem rōnez appetitus in eis nō hēt deliberatiuum. ¶ Notanduz aūt q semp fantasia ⁊ rō deliberatiua accipit vnuz aliquid quo mēsurat alia ut accipit deliberatiua ratio h̄ principium: maius bonū est magis eligēdum: quo ꝓncipio accepto: si occurrāt ei aliqua duo bona mensurabit illo ꝓno utrūq; illorum bonoꝝ: ⁊ qcredet magis

bonum magis eliget: faciet ergo ex pluribus vnum syllogismum: magis bonum est magis eligibile: hoc est magis bonum: ergo est magis eligēdū: ita q ratio in vno aliquo principio mensurabit omnia eligibilia & appetitus immutabit & desiderabit magis eligibile. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Vincit aūt & mouet aliquando deliberationem: aliquando aūt mouet seipsum: sicut spera appetitus appetitum: cum incōtinētia fuerit: natura aūt spere que sursum principalior est: & mouet: ut tribus lationibus iam moueatur.

¶ Ostendit quō appetitus sit mouens in hominibus. nam cum in homine sit duplex appetitus. sensitiuus. intellectiuus: hoc modo est appetitus mouens in hoibus inq̄tum vnus appetitus vincit & trahit alium: sicut vna spera celestis mouet & trahit alias. ideo ait q vincit aūt aliquā: & mouet appetitus sensitiuus deliberationē. i. appetitum deliberatiuū: aliquā aūt ecōuerso hoc. i. appetitus deliberatiuus mouet ipm sensitiuum: cōtingit enim aliquā q appetitus deliberatiuus seipm. i. per seipm mouet ipm sensitiuum: q̄ sicut spera celestis mouet aliam sperā: sic appetitus supior mouet appetitum inferiorē: & hoc cum aliqa est in p̄tinētia. i. in abstinētia. q̄ p̄tinet & abstinet. & sequit q natura aūt spere que est sursus est p̄ncipalior & mouet: ita ut tribꝰ lationibꝰ moueat. ¶ Notandum autē q nāliter semp pars superior debet esse p̄ncipalior: & debet mouere inferiorē: sicut apparet in celo: ubi semp spera supior mouet inferiorē: nunq̄ aūt inferior mouet supiorē. in habentibus ergo aiam bene ordinataq̄ reseruat in eis ordo nālis: ita q appetitus intellectiuus & deliberatiuus mouet appetitum sensitiuum: sed in hūtibus aiam per uersam sensitiuum mouet intellectiuum.

Dubitaret forte aliquis quomō p̄tingit tribus lationibꝰ moueri: utrūq̄ hoc sit dictum de celo uel de hoie. ¶ Dicēdum q de utro q̄ uerum est. nā spera inferior: ut q̄libet deferens corpus planete saltem mouet tribus lationibꝰ: q̄ mouet motu p̄mi mobilis motu octaue spere & motu p̄prio: sic appetitus noster inferior sensitiuus pōt moueri tribus lationibꝰ uel tribus motibus: q̄ pōt moueri a rōne: ab appetitu intellectiuo: & a seipso: imo quotiēscūq̄ appetitus inferior sensitiuus mouet sicut debet quasi cōcurrunt ibi isti tres motus. nam ratio mouebit appetitum intellectiuū. appetitus intellectiuus mouebit sensitiuum: sed mouebit sensus appetitiuus ab intellectiuo p̄ut est aptus natus moueri ab eo: quare cōcurret ibi triplex motus. vꝫ motus rōnis: motus appetitus intellectiui: & etiam motus p̄prius appetitus sensitiui: cum iste appetitus moueat a superiori appetitu p̄ut est aptus natus moueri ab illo. Intentio est ergo phi q in habentibus animam bene ordinatam lationes & motus exītes in eis assimilant lationibꝰ & motibus in celo repertis. ¶ Deinde cum dicit.

L.58 ¶ Scientificum aūt nō mouet: sed manet: q̄m aūt hec quidē vniuersalis existimatio & ratio: alia vō particularis. hec quidē enī dicit: q oportet talem tale agere: hec aūt q hoc quidē tale: & ego talis: iam hec mouet opinio. non que vniuersalis: aut utraq̄: sed hec quidem quiescens magis: hec autem non.

¶ Ostendit quomodo ratio habet rationem mouendi: & est mouens in homine. ¶ Ad cuius euidentiam sciri debet: q quātum ad p̄sens spectat triplex pōt distingui ratio. vꝫ speculatiua & practica. & hꝫ duplex: vniuersalis: & particularis. ratio aūt speculatiua non mouet nec etiā directe & imediate mouet ratio practica vniuersalis: sed particularis. ideo ait. scientificum autē. i. ratio speculatiua non mouet: sed manet: q̄ non imperat aliquid fugiendum: nec p̄sequēdum. & subdit: q̄m aūt hꝫ quidem estimatio & ratio practica est vniuersalis: alia vō particularis: hꝫ quidem: ideſt ratio practica vniuersalis dicit q oportet tale & tale agere: utputa pater honorandus est: regi est obediendum: hec antez. i. ratio practica particularis dicit: q hoc quidem est tale: & ego talis: utputa. ut hꝫ est meus pater: & ego sum suus filius. hꝫ est meus rex: & ego sum suus subditus. & q̄ sic est: hec opinio particularis mouet: non aūt sic mouet que est vniuersalis: q̄ motus & operationes sunt circa particularia: non ergo directe & imediate mouet ullis ratio practica: aut si mouet utraq̄ tam ullis q̄ particularis: sed tū hꝫ quidem. i. vniuersalis est magis quiescens. hꝫ aūt. i. particularis non est sic quiescēs: sed est magis mouens. ¶ Notādum aūt q sicut fiunt syllogismi in speculabilibus: sic fiunt in opabilibus. forma bit ergo ratio practica talez syll'm. cuilibet regi est obediendum. hic est rex: ergo est ei obediēdum: q̄diu ergo statur in hac ppōne vniuersali: q cuilibet regi est obediendum: non mouemur ad agendum. Sed q̄n addit ei ppositio particularis. hꝫ est rex. mouemur ad agēdum & ad obediēdum: si ergo vniuersalis ppositio non mouet nisi addatur ei particularis: particularis ppositio uel ratio est illa que directe & imediate mouet. ¶ Notādū ēt q q̄ actiones sunt particulariū: & q̄ estimatio particularis magis directe: & imediate mouet dato q qs nō erret circa estimationē ullem: sed ex passiōe uel aliquo alio mō erret: circa particularem p̄tingit ipsuz peccare & male agere: ut declarari habet in 7° ethi[c].

u Egetabilem quidē igit aiam: necesse est habere omne qōcūq̄ viuit: & habet aiam a generatione usq̄ in corruptionem: necesse est enim qō generat augmentum habere: & statuz & decremētum: hoc aūt sine alimento est impossibile: necesse igitur inesse uegetabilem potentiam in omnibus generabilibus & corruptibilibus. L.59

¶ Postq̄ phs determinauit de omnibus partibus potentialibus anime siue de omnibus potētijs eius. In parte ista cōparat hꝫ potentias ad se inuicem: cōparat enim uegetatiuum ad sensitiuum: ostēdēs uegetatiuū esse cōmunius & vniuersalius sensitiuo: q̄ uegetatiuū reperit in oibus viuētibus: sensitiuum vō non reperitur in oibus viuentibus: sed in oibus aialibus. tria ergo facit. uam p̄mo ostendit q uegetatiuum repit in oibus viuentibus. 2° declarat q sensitiuum non repe rit in oibus viuentibus. 3° manifestat q sensitiuuz reperitur in omnibus aialibus. 2ª ibi[Sensum autē.] 3ª ibi[Animal aūt.] dicit ergo: q uegetabilem qdez igitur aiam necesse est habere omne quodcūq̄ viuit: & aiam huius uegetabilem habet a generatione usq̄ ad corruptionem: q̄ qō generatur necesse est habere augmentum statum & decrementum: hꝫ aūt non sunt sine alimento. tunc ergo supplenda est ratio: q si alimēto uti pertinet ad animam uegetatiuam: & omnia viuentia q̄diu viuunt sine habeant augmentum: sine statuz sine decrementum indigent alimento. ergo omnia viuentia q̄diu viuunt indigent anima uegetatiua.

Dubitaret forte aliquis: utruz in viuẽtibus sit dare statuz. ⁊ videt q̃ nõ: quia calor nãlis semp depascit humidum radicale: ul' ergo calor ille fortis est: ⁊ tunc plus restaurat q̃z deperdat: ⁊ est ibi augmẽtum uel nõ est fortis: ⁊ tunc minus restaurat q̃z deperdat: ⁊ est ibi decremẽtuz: ⁊ qr iter forte ⁊ nõ fortem nõ est dare medium. ergo totum tempus vite oium viuẽtium uel priner ad augmẽtuz uel ad decremẽtum: ⁊ nõ est ibi dare medium. ¶ ꝑ. si esset ibi dare statum q̃ tãtum restauraret q̃tum deperdet uocet illud tẽpus q̃diu durat status. a. ergo in fine huius tpis. a. nõ erit debilior calor nãlis q̃ in ꝓncipio: cum semp in toto illo tẽpore tãta sit facta restauratio quanta depditio. ergo qua rõne in ꝓncipio huius tpis. a. nõ decrescebat aial uel qd̃cũq; aliud viuẽs: pari rõne nõ decresceret in fine illius tẽporis. imo si per vnã diem duraret tẽpus status nunq̃z decresceret animal uel qd̃ cũq; aliud viuẽs: qr hoc posito semp par rõ esset de fine illius diei ⁊ de ꝓncipio: q̃re siue in ꝓncipio illi⁹ poterat stare per vnã diem q̃ nõ decresceret: ergo ⁊ in fine illius diei stabit per vnam diem q̃ nõ decresceret: ⁊ pari rõne in fine illius alterius diei stabit per aliam diem q̃ nõ decresceret: ⁊ ita in infinituz. ergo nunq̃z decresceret aial: si per aliqd̃ tempus q̃tũcũq; paruuz eẽt in statu. ¶ Dicẽduz q̃ q̃diu ossa sunt tenera: ⁊ q̃diu calor nãlis est fortis sensibiliter augmentat aial: deficiente vo calore nãli cum sensibilr decrescit aial uel qd̃cũq; aliud viuens dicit esse tẽpus decremẽti: qñ autez nõ est sensibile augmẽtum: nec sensibile decremẽtum dicit esse tempus status. Argumenta ergo ꝓcedebant q̃ nõ erat dare tẽs stat⁹: qr nõ erat per se dare tẽs: in quo nõ eẽt uel aliq̃le augmẽtũ: uel aliq̃le decremẽtuz: nos aũt nõ accipim⁹ ips status pro ꝓuatione cuiuslibet augmẽti uel decremẽti: sed dicimus eẽ statuz: quãdo animal sensibiliter nec augmentatur nec decrescit.
⌈Deinde cum dicit.

L.60 ¶ Sensum aũt non necesse in omnibus viuentibus: neq̃z enim quorũcũq; simplex corpus contingit habere tactum: neq̃z sine hoc possibile est esse nullum animal: neq̃z quecunq̃z non susceptiua specierum sine materia.

¶ Ostendit q̃ nõ oia viuentia hñt sensum. d. sensuz aũt non necesse est inesse oibus viuẽtibus: ⁊ multo magis nõ inest viuẽtibus: qr nõ inest elemẽtis hũtib⁹ corpus simplex: nec inest ꝑtis mixtis ut lapidib⁹ ⁊ ceteris h⁹ⁱ: in quibus nimis dñat terra. ideo subdit: q̃ nec enim quorũcũq; est corpus simplex cõtingit habere tactum neq̃z sine hoc. i. sine tactu possibile est esse nullum aial: nec possibile est esse aliquem sensum: ergo sensus non inest hũtibus corpus simplex: nec hñt sensum quecũq; nõ sunt susceptiua sp̃eruz sine materia. i. quecũq; sunt nimis terrestria: ut lapides ⁊ h⁹ cetera. ¶ Notãduz aũt q̃ per hec uerba innuit tria esse gña nõ hũtium sensum. nã sensuz nõ hñt quedam viuẽtia ut plante. scdo sensum nõ hñt hũtia corpus simplex ut elemẽta. 3° nõ hñt alia mixta que sũt nimis terrestria ut lapides ⁊ cetera talia. ¶ Notãdum etiã q̃ vna est cois ratio: qua re oibus talibus nõ inest sensus. nam talibus non põt inesse sensus tactus. nam tactus est media ꝓportio q̃litatum tangibilium. In omnibus autem talibus sunt qualitates tangibiles quodammodo extreme: ⁊ non sunt bene redacte ad medium. ideo in ipsis non reseruatur tactus: ⁊ per consequens nullus alius sensus.
⌈Deinde cum dicit.

¶ Animal aũt necesse sensum habere: si nihil frustra facit natura: propter aliqd enis oia que sunt natura subsistunt: aut coincidentia sunt eoz que sunt propter aliquid. Si igit omne processiuum corpus nõ habet sensum corrumpet utiq̃z: ⁊ ad finem non utiq̃z veniet qui est nature opus: quo modo enim alet: manẽtibus quidez enim existit nutrimẽtuz eo in loco ubi nata sunt quo nutrin possunt suapte natura.

¶ Ostendit q̃ in oibus aialibus habet esse sensus. circa qd̃ duo facit: qr ꝓmo ostendit hoc de oibus aialibus que mouent motu ꝓgressiuo. 2° ostendit hoc de omnibus aialibus simplr ibi⌊ At vo si sensum. ⌋circa ꝓmũ duo facit. qr ꝓmo facit qd̃ dictum est. 2° remouet quãdam cauillationem possibilem fieri circa ꝓtacta ibi⌊ Non põt aũt. ⌋dicit ergo: q̃ necesse est aũt aial hẽre sensum: si natura nihil frustra facit. nam ꝓpter aliquid i. ꝓpter aliquem finem sunt oia que natura subsistũt: aut sunt ꝙntia eoz que sunt: ꝓpter aliquid. i. ꝓpter finem. si igit non habet sensitiuum omne corpus ꝓcessiuum corrumpet utiq̃z: ⁊ nõ veniet ad finez qui est nature opus. nam quõ alet. i. quõ ibit ad alimẽtum corpus aialis ꝓcessiuum nisi haberet sensitiuũ: sed de manẽtibus est alia ratio. ideo subdit q̃ manẽtib⁹ quidẽm enim existit in loco sue gñationis ubi nata sunt nutriri. ¶ Notãdum aũt q̃ oia que sunt natura uel sunt ꝓpter finem sicut mẽbra aialis que sunt ꝓpter. aliquas opationes uel sunt accñtia ꝙntia ad ea que sunt ꝓpter finem sicut pili: ⁊ alie superfluitates que accidunt ex necessitate mãe: uel ex aliqua superfluitate eius. ¶ Notandum etiam q̃ a natura datum fuit animali corpus ꝓcessiuum: ut a remotis possit sibi querere cibum. igit si habens tale corpus non sentiret cum oporteat ipsuz discurrere huc ⁊ illuc ⁊ non sentiret cum obuiaret corruptiuo: ⁊ ita de facili corrumperet: ꝓpter qd̃ non perueniret ad finem qui est nature opus: uel non perueniret ad finem illum quem ordinauit natura sibi. quare frustra esset tale corpus. formetur ergo sic ratio: si animal habens corpus ꝓcessiuum careret sensu frustra essent membra eius: ⁊ frustra esset corpus ipsius: sed h̃ est impossibile: quia natura nihil facit frustra ergo ⁊c̃.
¶ Notanduz etiam q̃ animalia manentia omnia ex quibus sunt apta nata nutriri hñt in loco sue gñationis: ita q̃ nõ indigent discurrere propter cibum: quare ratio facta q̃ animalia habent sensitiuum non arguit de animalibus manentibus: sed de alijs ꝓcessiuis
⌈Deinde cum dicit.

¶ Non potest aũt corpus habere quidem animam: ⁊ intellectum discretiuum: sensum aũt non habere non mansiuum existens: generabile aũt. At vo neq̃z ingenerabile: quare enim non habebit: aut enim anime melius: aut corpori. nunc aũt neutrum est: hoc quidez non magis intelligit: hoc autem nihil erit magis propter illud. L.61

¶ Nullum ergo habet animam corpus non manens sine sensu. L.61

¶ Remouet q̃dã cauillationẽ possibilẽ fieri circa ꝓtacta. Dixerat eni q̃ aia habẽs corpus ꝓcessiuuz idiget sensu: ut possit vitare corruptiua. circa qd̃ posset augeri cauillatio q̃ aial hñs corpus ꝓcessiuuz põt habere intellectũ sine sensu: ita q̃ ꝑ intellectum absq̃z sensu

poterit anima corruptiua vitare: ad hāc aũt cauillati onem remouendā ait q nō potest autem corpus habe re quidem animam ⁊ intellectum discretiuū: sensum autez nō habere: ⁊ hoc dico si illud corpus non mansi uum. ī. si illud corpus processiuum: qz de tali est nunc sermo: existens. sit autem generabile. At vo: nec si sit ingenerabile. quasi dicat. q siue ponat generabile siue ingenerabile corpus animalis ꝓcessiuum si habet in tellectuz oportet q habeat sensitiuū. ⁊ subdit causam huius dicens. quare autem tale corpus habens intellectum non habeat sensum. aut enim hoc erit melius anime aut melius corpori. neutruz aũt nũc est: qz hoc gdē. ī. aia non magis itelliget. hoc aũt. ī. corpus nihil magis erit ꝓpter illō. ī., ꝓpter carētiā sensus. ⁊ qz nec est melius corpori nec est melius aie ponere corp⁹ ꝓcessiuuz habere animaz intellectiuam sine sensu: ideo concludit q nullum igitur corpus non mansiuum. ī. processiuum habet animam intellectiuam sine sensu.

Dubitaret forte aliquis. quia videtur Aꝛ. sententia esse falsa. vz q tam corpus animatum generabile q̄z ingenerabile si habet in tellectum habet sensum: qz nullum corpus animatuz est ingenerabile: nisi corpus supceleste: sed anima celi sic habet intellectum q non habet sensum. vnde Com menta. supra. 12. metaphi. super illo capl'o. mouet autē sicut desideratum. ait q manifestum est corpora celestia esse animata: ⁊ non habēt de virtutibus anime nisi intellectiuam ⁊ desideratiuam. ¶ Dicēdum q non est intētio Aꝛ. loqui hic de corporibus supcelestibus sed loquit ꝓpter opinionez platonis qui posuit q aia intellectiua ꝙiungebat huic corpori mali ⁊ grosso me diāte alio corpore subtiliori ⁊ simpliciori: qō corpus subtile ⁊ simplex dicebat esse ingenerabile ⁊ incorruptibile: mouebat forte plato hoc motiuo: qz semp forma debet esse ꝓportionata māe ⁊ anima corpori: qua re si anima intellectiua est incorruptibilis: oportet q habeat corpus incorruptibile. dato ergo q uera esset positio platonis q anima intellectiua haberet suū corpus subtile ⁊ incorruptibile: mediante quo coniunge ret huic corpori grosso ⁊ corruptibili: oporteret illud corpus incorruptibile habere etiam sensum: qz nihil est in spera actiuorum ⁊ passiuorum qō non sit corpus tangibile: ⁊ quanto tale corpus est magis ꝓportiona tum anime: tanto magis est media ꝓportio tangibili um: ⁊ per ꝙsequens in ea magis reseruatur sensus tactus: quare sicut corpus humanum corruptibile: quia magis est ꝓportionatuz anime intellectiue q̄z corpus bruti habet melioreu tactum: ⁊ in eo magis reseruat sensus tactus q̄z in alijs corporibus brutorum. sic qz illud corpus subtile mediante quo anima intellectiua cōiungeretur huic corpori grosso: esset magis proportionatum anime intellectiue q̄z hoc corpus corruptibile: haberet meliorem tactum: ⁊ in eo magis reseruaretur media ratio tangibilium ⁊ bonitas tactus ⁊ nobilitas complexionis q̄z in hoc corpore corruptibili. ergo corpus cōiunctum anime intellectiue siue sit corruptibile: sicut est corpus grossum siue sit ingenerabile ⁊ icorruptibile: sicut est illud corpus subtile de quo loquebatur plato: opz q si habet intellectum q habeat etiam sensum: qō declarare uolebamus.

Ulterius forte dubitaret aliquis. quia videt opinio platonis uera fuisse. nam si materia est ꝓpter formam ⁊ corpus est ꝓpter aiaz: videtur q̄z anime incorruptibili debeatur corpus icorruptibile: uel aliter anima ⁊ corpus essent imꝓportionata. ¶ Dicēdum q semper actus ⁊ potentia in rebus naturalibus sunt ꝓportionata siue ille actus ⁊ illa potentia sumantur respectu esse: ut apparet materia ⁊ forma: siue sumant respectu agere: ut apparet in agēte ⁊ patiente. hoc tamen non obstante pot a causa necessaria ⁊ incorruptibili progredi effectus contingēs ⁊ corruptibilis: ⁊ forme incorruptibili pōt coniungi corpus corruptibile: nec oportet ꝓpter hoc q anime intellectiue que est incorruptibilis demus corpus incorruptibile. videmus enim q motus solis est necessarius: ⁊ non pōt impediri: ⁊ tamen ex tali motu causatur pullulatio plante que impediri pōt. Sed hoc ideo contingit: qz virtus solis non causat pullulationē plāte nisi mediāte virtute pullulatiua: ⁊ qz virtus illa pullulatiua in actu pōt impediri: sequit etiam q pullulatio impediri pōt. sic qz anima intellectiua cōiungitur corpi organizato ⁊ disposito: ⁊ illa dispositio est educta de potentia materie ⁊ pōt tolli: sequit q etiam aia intellectiua quātūcūq; incorruptibilis pōt separari a corpore: ⁊ corpus illud pōt corrumpi. nam sicut a causa necessaria potest ꝓgredi effectus contingens mediante aliqua causa non necessaria. Sic anima incorruptibilis pōt coniungi corpori corruptibili: si coniungatur ei mediante dispositione corruptibili. ⁊ Deinde cum dicit.

¶ At vo si habet sensum necesse est corp⁹ esse: aut simplex: aut mixtum. Impossibile autem est esse simplex: tactū enim non haberet: est aũt necesse hunc habere.

¶ Probat vniuersal'r q omne animal habet sensuz: qz de necessitate habet sensum tactus. circa qō duo facit qz ꝓmo ꝓponit qō intendit. 2° ꝓbat quod dixerat ibi ⌊Hoc aũt ex his.⌋ dicit ergo. at vo si sensum hēt aial. necesse est corpus esse aut simplex aut mixtuz. impossibile est aũt corpus animalis esse simplex: qz hoc posito tactum non haberet: sed necesse est animal habere hūc ī. habere tactum. ⁊ Deinde cūm dicit.

¶ Hoc autem ex his manifestum. Quoniam enim animal corpus animatū est: corpus autem omne tangibile: tangibile aũt quod sensibile tactu: necesse est ⁊ aial corpus tactiuum esse si debet saluari animal. Alij enim sensus per altera sentiunt: ut olfatus: visus: auditus. Tactus autē nisi habeat sensum non poterit hec quidem fugere: illa autem accipere: si vo hoc impossibile est saluari animal: propter quod ⁊ gustus est sicut tactus quidam. alimenti enim sensus est. alimentum autē corpus tangi possibile. L.63

¶ Probat qō dixerat ⁊ duo facit ꝑm q duo dixerat. dixerat enim q necesse est animal habere hunc sensuz. ī. habere sensum tactus: ⁊ q impossibile est corpus eius esse simplex. ꝑ° ergo ꝓbat q necesse est omne aial hēre sensuz tactus. 2° oñdit q impossibile est corpus aliqō aialis esse simplex ibi⌊ Q aũt ipossibile sit simplex.⌋ circa ꝑmū tria facit. qz ꝑ° ostendit q sensus tactus: ⁊ etiam gustus inquātum est quidā tactus sunt necessarij animali. 2° declarat q alia sensibilia non requirūtur ad nutrimētum aialis nec ad augmentum eius. 3° ex his que dixerat ꝙcludit q hi duo sensus. vz gustus ⁊ tactus sunt necessarij: alij vo non sunt necessarij. 1ª ibi⌊ Sonus aũt ⁊ color.⌋ 3ª ibi⌊ Ni quidem igit.⌋ dicit ergo. q hoc aũt. vz q omne animal habeat de necessitate sensum tactus ex his manifestari potest. quoniam enim animal est corpus animatum. corpus aũt omne tale est tangibile ⁊ est quid sensibile tactu. ī. ꝑm

tactum: ⁊ qz sic est: necesse est animal esse corpus tactiuum. i. habere sensum tactus: si debet saluari animal. nam alij sensus sentiunt per media altera. i. extranea: ut olfatus: visus: auditus. ideo ꝑm eos non corrumpitur animal. Sed qualitates tãgibiles excellentes corrumpunt animal. ideo nisi aial haberet sensum tactus non posset vitare qualitates tangibiles corruptiuas: ⁊ ꝓsequi ꝓficuas. corrum pere enim ⁊ non posset saluari: hoc est ergo qđ ait q nisi aũt animal habeat sensum tactus non poterit quidẽ fugere hoc. i. fugere corruptiuum: ⁊ accipere vo alia. i. accipere ꝓficua. si vo sic se habet hoc non possibile erit saluari animal. necessarius est ergo tactus animali: ⁊ per ꝓsequens necessarius est ei gustus: qz gustus est quidam tactus: ⁊ alimentum est quoddam tangibile: ideo sequit ꝓpter quod ⁊ gustus est sup. necessarius: qz est sicut quidam tactus alimenti. alimẽtum aũt est corpus tangi possibile. i. est sicut quoddã corpus tangibile. ¶ Notandum aũt q si corpus aialis non esset corpus tangibile ⁊ non posset ledi a qualitatibus tangibilibus forte non indigeremus ponere in animali sensum tactus. ¶ Sed quia animal haberet corpus tangibile: qđ potest corrumpi a qualitatibus tangibilibus: ad hoc q animal possit vitare corruptiua: ⁊ ad hoc q possit saluari fuit ei necessarius sensus tactus. ⌜ Deinde cum dicit.

L.64 ¶ Sonus autem ⁊ color: ⁊ odor nõ alunt: neq; faciunt augmẽtum: neq; decrementum: quare necesse est ⁊ gustũ tactum esse quẽdã: qz tãgibilis ⁊ uegetatiui sensus est.

¶ Ostendit q alia sensibilia non requiruntur ad alimẽtum nec ad augmẽtum aialis: ⁊ per ꝓsequens non corrumpunt nec saluãt aial. ideo ait q sonus aũt ⁊ color ⁊ odor non alunt animal: nec faciunt augmẽtum nec decremẽtum: per se enim loquendo ꝓpter hoc q cibꝰ fit bene sonorus uel sit hoc colore uel illo coloratus. uel hoc odore uel illo affectus: non ꝓpter hoc magis nutrit uel magis augmentat. tactus ergo est sensus alimẽti qui requirit ad hoc q aial uegetet. ⁊ ad hoc q alat: ⁊ q tangat alimenta. ⌜ Deinde cum dicit.

¶ Hi quidem igitur necessarij sunt animali: quo ⁊ manifestum: q non possibile sine tactu animal esse. Alij autem propter bonum ⁊ generi animalium iam non cuicũq; sed quibusdam: ut ꝓcessiuo necesse inesse. Si enim debet saluari non soluꝫ opꝫ tactum sentire: sed ⁊ de longe.

¶ Ostendit q sensus gustus ⁊ tactus sunt necessarij aiali. alij vo sensus per quos a longe sentimus sensibilia nõ sunt necessarij: sed ad bene esse. circa qđ duo facit. qz pº facit qđ dictum est. 2º oñdit quõ per alios sensus a longe ⁊ per mediũ sentimus sensibilia ibi ⌊ Hoc aũt erit. ⌋ Dicit ergo. hi quidẽ igit sensus. vꝫ tactus ⁊ gustus necessarij sunt animali quo. i. ꝓpter qđ ⁊ manifestuꝫ est q non possibile sine tactu esse animal: nec etiaꝫ sine gustu: inquãtum gustus est quidaꝫ tactus. alij aũt sensus ꝓpter bonum. i. ꝓpter bene esse: ⁊ iam non cuilibet generi animalium necesse est inesse alios sensus: sed necesse est eos inesse quibusdã aialibus: ut animali ꝓcessiuo: qz si opꝫ saluari animal ꝓcessiuum non solum oportet sentire tactu. i. tangendo: sed etiaꝫ de longe. ¶ Notãdum aũt q ut patet per habita animal ꝓcessiuum non habet oĩa necessaria ad suum alimẽtuꝫ. Ideo indiget alijs sensibus ad hoc q de longe ⁊ aremotis possit sibi querere cibum. ⌜ Deinde cum dicit.

¶ Hoc autem erit si per medium sensitiuũ fuerit: eo q ⁊ illud quidem a sensibili patiatur: ⁊ moueatur ipsum ab illo. L.65

¶ Ostendit quõ alij sensus fiant de longe: qz fiunt per medium. circa qđ duo facit. qz pº facit qđ dictuꝫ est. 2º qđ dixerat manifestat per simile ibi ⌊ Sicut enim mouens. ⌋ cõtinuetur aũt sic. dictum est q necessarij sunt alij sensus aiali ꝓcessiuo: ut possit sentire de lõge hoc aũt erit. i. tunc fiet sensus de longe. si fuerit sensitiuum per medium: eo q id quidem. i. medium patitur ⁊ mouet a sensibili. ipm aũt organum sensus patitur ⁊ mouet ab illo. i. a medio. nam hoc modo fit sensus a longe: qz sensibile imutat medium: ⁊ medium imutat organum. ⌜ Deinde cum dicit.

¶ Sicut enim mouens ꝑm locum usq; alicubi ꝓmutare facit: ⁊ depellens alteruꝫ facit ut pellat: ⁊ est per mediuꝫ motus: ⁊ primum quidem mouens depellit: ⁊ nõ depellitur: ultimum aũt solum depellitur: ⁊ non depellit: medium autẽ utraq;: multa autem media.

¶ Quod dixerat manifestat per simile. circa qđ tria facit. qz pº declarat per simile in motu locali. 2º in motu alterationis. 3º ex his que dixerat oñdit falsam fuisse opinionem platonis. d. visum fieri extramittẽdo non intus suscipiendo. 2ª ibi ⌊ Sic in alteratione. ⌋ 3ª ibi ⌊ Unde ⁊ de repercussione. ⌋ dicit ergo. q sicut enĩ mouens ꝑm locum facit permutari usq; alicubi. i. usq; ad aliquem locum: ⁊ depellens alteruꝫ facit: ut ipsum alterum pulsum depellat. ⁊ est motus hiº per medium: ita q ꝓmum depellit 2m: ⁊ mediante scdo depellit 3m. quo posito habebunt se illa hoc modo. qz ꝓmum qdez mouens depellit: ⁊ non depellit. ultimum aũt solum depellit ⁊ non depellit. mediuꝫ aũt habet utraq;. i. depellit ⁊ depellit. multa aũt media sup. si fuerint bñ quidem continget q qõlibet illoꝝ habebit utraq;. depellit enim ⁊ depellit. ¶ Notãdum aũt q phus vult per ea que vidimus in motu locali declarare que fiunt in sensu. nam sicut si in motu locali ꝓmum depellit scdz: ⁊ secũdum depellit tertium: est ibi aliquod depellens tñ: ut ꝓmum: aliquid qdem depulsum tm̃: ut ultimuꝫ: aliquid depellens ⁊ depulsum: ut medium: sic qz sensibile alterat medium: medium aũt alteratum ⁊ imutatum immutat organum: est ibi aliquid imutans tm̃: ut obm sensibile: aliquid imutatum tm̃: ut organum: aliquid qđ est imutans ⁊ imutatum: ut medium qđ imutat organum: ⁊ imutatur ab obo. ¶ Notãdum etiam q hoc idem esset si fieret hoc per plura media: ut siquiꝫ exĩstens in aere videret denarium in aqua: color exĩs in denario primo imutaret aquam: ⁊ aqua imutata imutaret aerem: aer vo imutatus imutaret oculum. denariº ergo imutaret tm̃: oculus vo imutaretur tm̃: aer vo ⁊ aqua imutarent ⁊ imutarentur. naꝫ aqua immutaretur a denario ⁊ imutaret aerem. Aer vo imutaret ab aqua ⁊ imutaret oculum. ¶ Notandum etiam q ideo phs addit q idem contingeret: si essent plura media. qz si uolumus facere vim de exẽplo: possemus dicere q oculus non se habet ut immutatus tm̃: immo oculus imutatus habet imutare sensum cõmunez: sed hoc nõ facit difficultatem in facto: nec est curandum in hac parte de exẽplo: qz oportet deuenire ad aliquaꝫ potẽtiam que sit imutata tm̃: que non imutet ulteriorem sensuꝫ uel ulteriorem potentiam. illa vo potentia

se habebit ut ultimum: quia erit immutata tm̃. obiectum vo sensibile se habebit ut primum: quia erit immutans tm̃. cetera vo se habebunt ut media quia erũt immutantia ⁊ immutata. ⸢Deinde cum dicit.

¶ Sic ⁊ in alteratiõe: ꝓter q vnum manens in eodẽ loco alterat: ut si in cerã tinxerit aliqs usq; ad id mota est: usquequo tinxit: lapis autem nihil: sed aqua: usquequo ꝓcul. aer autem ad plurimum mouetur: ⁊ facit: ⁊ patit̃. si maneat ⁊ vnus sit.

¶ Ostendit hoc idẽ dicit. sic in alteratione contingit sup. sicut in motu locali: uel sicut in motu pulsus ꝓter q vnum ⁊ idem manens in codẽ loco alterat: nõ tamen vnum ⁊ idem manens in eodem loco pellit: qr oportet pellens moueri aliquo mõ ꝑm locum: ut si cerã aliqs tinxerit uel aliquid in ea imꝑmeret ul' liquefaceret eã mota est cera usq; ad id. i. usq; ad illud terminũ usquequo tinxit. i. usquequo imutauit eam. lapis aũt nihil. i. lapis nõ est susceptibilis talis impssionis: sicut cera: eo q sit durior. ¶ Sed aqua que est melior usquequo ꝓcul. i. multo magis est susceptibilis talis impssiõis. aer aũt qr adhuc rarior est ⁊ passibilior ad plurimum. i. multo magis ⁊ facit mouere. i. facit q vna pars aeris moueat alias ⁊ patit̃ vna ps ab alia si maneat ⁊ sit vnus. i. ꝯtinuus. qr si discõtinuaret aer ꝓpter obstacula iterposita: tunc illa obstacula ipedirẽt: ne vna pars moueret alias. sed qñ manet vnus ꝯtinuus: ꝓp hoc q ualde passibilis est de facili imutat̃: ⁊ plimus ꝓcul: ⁊ a remotis ptes aeris se imutãt ad inuicem. ¶ Notãdũ aũt q figs tingeret cerã uel alteraret ipam aliqua alteratione: alteraret ipam usq; ad aliquẽ terminum: ita q pars ꝑmo alterata alteraret scdam. cẽt ergo ibi aliqd alteratũ tm̃: ut ps ultimo alterata: ⁊ aliqd tm̃ alterãs ut ꝑmũ alterans: ⁊ aliq̃ que hẽrent utrũq;: ut interme dia. ergo sile est de alteratiõe ⁊ de imutatione facta a sensibili: ⁊ de motu locali. qr in oib⁹ his est dare aliqd qđ imutat tm̃ ⁊ aliqd qđ imutat̃ tm̃ ⁊ medium uel me dia: qđ hẽt uel que hñt utrũq;. ¶ Notãdũ etiã q si cera alterat̃ usq; ad aliquẽ terminũ aer ⁊ aq̃ que sũt passibiliora q̃ cera multo magis poterũt imutari ab obo sensibili: usq; ad aliquẽ terminũ ⁊ usq; ad organum visus. obm ergo sensibile multiplicabit spẽm suã per aerem uel per aquã uel per aliqđ aliud mediũ usq; ad organũ visus ⁊ per hi⁹ media imꝑmet silitudinem suam in visum ⁊ fiet visio. ⸢Deinde cum dicit.

¶ Unde ⁊ de repcussiõe est melꝰ: q̃ visus egredientẽ repcuti aerem: patia figura: ⁊ colore: usquequo qdem sit vnus. In leni aũt est vnus: ꝓpter qđ iterum hic visum mouebit. Sicut utiq; si in cera sigillum imgrederetur: usq; ad finem.

¶ Ex his que dixerat oñdit opionem platonis fuisse falsam dicẽs. vnde ⁊ de repcussione visus quã ponunt plo dicẽs radios ꝓgredi usq; ad rem visam: ⁊ inde radios repcuti ad oculũ ⁊ fieri visionẽ meli⁹ est aerẽ pati a figura ⁊ colore usquequo qdẽ sit visus. i. fiat visio q̃ visus. i. radius visibilẽ egredientẽ ab oculo repcuti: ut ponebat plato: ⁊ subdit q in aere autem leni. i. plano est vnus supple aer ꝯtinuus mot⁹ ab oculo sensibili: propter hoc q hic. vꝫ aer mot⁹ iterũ mouebit visum sicut utiq; in cerã sigillũ ingrederet usq; ad finẽ. i. usq; ad ultimas ptes ccre. ¶ Notãdus aũt q nisi aer sit planus ⁊ ꝯtinuus ipedit ne imutet ab obo sensibili. opꝫ ergo supficiẽ aeris eẽ planã: ⁊ nõ discõtinuatã per obstacula aliq̃. ad hoc qđ ab obo sensibili fiat multiplicatio usq; ad sensum. ¶ Notãdũ etiã q sicut sigillũ ingrediẽs cerã imꝑmit silitudinẽ suã in cerã usq; ad ultimã ꝓtem cerc: sic obm sensibile multiplicat spẽm suã usq; ad oculum: ⁊ usq; ad ultimas ptes aeris que cõtinuant cum oculo. ⁊ hoc mõ suscipit spẽs in visu ⁊ fit visio.

Dubitaret forte aliqs. quare nõ videmus ꝓgressum radioꝝ ab oculo: ut posuit plato. ¶ Dõm qđlibet agens agit per suã formã sicut ergo opꝫ q itellsibilem formẽ specie itelligibili. ad hoc q itelligat: sic opꝫ q oculus iformet̃ specie visibili ad hoc q videat: sed ꝓpter regressum radioꝝ ab oculo nulla spẽs imꝑmit̃ in oculo: opꝫ itaq; q videamus suscipiẽdo spẽm visibilis rei nõ emittẽdo radios ⁊c.

Quod aũt ipossibile sit simplex esse aialis corꝑs: manifestũ est: dico ãt puta igneũ: aut aereũ: sine quidem enim tactu: neq; vnum contingit animalium sensum habere: corꝑs enim tactiuum aiatum esse omne: sicut dictum est. L.66

¶ Ut dicebat ꝓbus in ꝓcedẽti lectione duo suppositum. vꝫ q aial de necessitate hẽt sensus tactus: ⁊ q impossibile est aial hic corꝑs simplex. Ostẽso ergo q aial de necessitate hẽt sensum tactus. in pte ista oñdit q ipossibile est aial hic corꝑs simplex. circa qđ duo facit. ꝑ⁰ ꝓponit qđ intẽdit. 2⁰ declarat ꝓpositũ ibi⸤ Alia aũt ⸥ Dicit ḡ. q ipossibile sit corꝑs aialis eẽ simplex manifestũ ex dicẽdis. dico aũt puta igneũ aut aereũ: aut alicui⁹ alteri⁹ elemẽti: q aũt nõ possit corꝑs aialis sic eẽ simplex: manifestũ est. qr sine tactu qdem nec cõtingit aial vnum alium hic sensum. corꝑs enim aialis oẽ est aiatum ⁊ est tactiuũ sicut dictum est. ¶ Notãdũ aũt vim rõnis hi⁹ in hoc ꝓsistere q si omne corꝑs aialis est tactiuũ. qr sine tactu nullus põt eẽ sensus: ⁊ tactus non põt reꝑuari in vno elemẽto simplici: ipossibile est corꝑs aialis esse simplex. ⸢Deinde cum dicit.

¶ Alia aũt per altera sensitiua qdẽ utiq; fient: oia aũt eo q ꝑ alterũ sentire faciũt sensum: ⁊ per mediũ: tactꝰ aũt est in tãgendo ipsa: ꝓp qđ ⁊ habet hoc nomẽ: ⁊ tamẽ alij sensus tactu sentiũt: ß per altera: hic aũt videt̃ solus per seipsum.

¶ Manifestat qđ dixerat. oñdit cui q tactꝰ nõ põt reꝑuari in vno elto. circa qđ tria facit. qr ꝑ⁰ oñdit: q̃re tactꝰ ß nomẽ accepit. 2⁰ declarat q in corꝑe simplici uel in vno aliq̃ elto non põt reꝑuari sensus tactꝰ. 3⁰ ex his que dixerat ꝯcludit q aialia ꝓuata tactu nõ pũt ulterius ꝑsistẽ. sed necesse est ea mori. 2ª ibi⸤ Quare hi⁹ elemẽtoꝝ. ⸥ 3ª ibi⸤ Manifestũ igit̃. ⸥ Dicit ergo. q alia aũt in sensitiua per altera qdẽ media sensibilia utiq; fient: oia aũt alia sensibilia supple sentiunt: eo q alter⁹ ⁊ per mediũ faciũt sentire sensum: sed tactꝰ est in tãgendo ipsa sensibilia: ꝓp qđ ß sensus ß habet nomẽ: ⁊ tm̃ alij sensus sentiũt ꝑ tactũ. i. tãgẽdo: sed tm̃ hoc est ꝑ accidens: sed ß solus tactus videt̃ sentire per seipm.

Dubitaret forte aliqs. ut ꝙ alij ꝑ⁹ sentiãt tãgẽdo. ¶ Dõs q id qđ nõ tangit nõ agit. si ḡ alia ꝑ⁹ sibilia nõ tãgerẽt alios ꝑ⁹ non agerẽt i ipos. oia ḡ ꝑ⁹ sentit in eo q tãgit suũ ꝑ⁹ sibile. sed ꝑ⁹ sibile tãgẽ sensũ põt eẽ duplr: ul' ꝑ mediũ exneum ul' ꝑ mediũ adnatũ. alia ḡ ꝑ⁹ sibilia tãgũt sensus: sed ꝑ mediũ exneũ: ut visibile tãgit visum ⁊ multiplicat speciẽ suã usq; ad ipm mediante aere: sic sonus ⁊ odor attigũt suos sensus ⁊ multiplicãt spẽm suã usq; ad ipos ꝑ mediũ exneũ: sed tactꝰ sentit suũ ꝑ⁹ sibile mediante carne: qđ mediũ nõ est nobis exneum: sed est nob ꝙãle ⁊

adnatum:ideo lz aliquo mō alia sensibilia sentiātur a nobis ex eo q̄ tāgunt nos:tū q̄ non tāgūt nos immediate nec per medium cōnāle ⁊ adnatum:sed per medium extraneum:alij sensus non ꝓpꝛie uocant tactus tāgibile vo q̄ attingit nos per se loquēdo immediate uel q̄ attingit nos per medium cōnāle nobis ul' adnatum:ideo hoc sensibile sortitum est hoc nomē:⁊ uocatur tāgibile:⁊ sensus qui sentit hꝫ sensibile sortit⁹ est hoc nomē:⁊ uocat tactus.⁋ Deinde cum dicit.

¶ Quare huiusmodi elemētorum nullus utiq; erit corpus aialis. Neq; itaq; terrenum:oium enim tāgibilium tactus est:sicut medictas:⁊ susceptiuus sensus. Non solū quecūq; differēte terree sunt:sed calidi:⁊ frigidi:⁊ alioꝝ oium tāgi possibiliū. Et ꝓp hoc ossibus ⁊ capillis:⁊ huiusmodi ꝑtibus nō sentimus:q̄ terree sunt:⁊ plāte ob hoc neq; vnum habent sensum:q̄ terree sunt:sine autem tactu:neq; vnuz possibile est animalium esse:hic autez sensus non est:neq; terre:neq; alius elementorum nullus.

¶ Ostēso ḡre tactus sortitus est hoc nomē ostēdit q̄ in corpe simplici uel in aliquo vno elemēto nō pōt reseruari corpus aialis:q̄ nō pōt ibi reseruari sensus tact⁹ dicēs ḡre nullum hꝫ elemētoꝝ utiq; erit corpus aialis nec utiq; corpus aialis erit terreum:nec erit aliqd elemētum simplex.q̄ oium tāgibilium tactus est:sic medictas:⁊ sensus tactus est susceptiuus nō solum eoruz quecūq; sunt ōie terre:sed est susceptiuus ealidi ⁊ frigidi:⁊ oium alioꝝ tāgi possibiliū.igit si tact⁹ est medictas tāgibiliū:⁊ est in potētia ad oēs q̄litates tangibiles:cum in elemētis nō reseruet talis potētialitas nec talis medietas:q̄ in eis nō sunt q̄litates medie:sz extreme:corpus aialis nō poterit cōstare ex vno elemēto simplici:q̄ tūc in eo nō posset reseruari sensus tact⁹ ⁊ ꝓpter hoc q̄ sic est ossibus ⁊ capillis ⁊ hꝫ partibus nō sentimus:q̄ sunt terree:q̄ in eis nimis dñat terra ⁊ plāte etiam ob hoc nullū hñt sensum:q̄ terree sunt. nam sine tactu aūt nec vnum possibile est eē aialiuz.h aūt sensus.i.tactus nō est terre nec alius alicuius elemētoꝝ.plāte itaq; capilli ⁊ ossa ⁊ cetera talia:quia nimis terrea sunt non poterit in eis esse sensus tactus.⁊ per consequēs nullus alius sensus.

Dubitaret forte aliqs.utrum ea in qbus dominat terra possint hēre sensuz tactus.⁊ videt q̄ nō per ea que hic dicunt.nam tact⁹:ut hic dicit:nec est terre nec alicuius elemētoꝝ:ubi ergo dñat terra:uel etiam ubi dñat aliqd aliud elemētuz:ut videt nō posset ibi reseruari sensus tactus. ¶ In ꝓriū est:q̄ in oibus mixtis dñat terra.nam mixtis non cōpetit aliqs locus nālis nisi rōne elementi ꝑdñantis in ipo:ut vult Cōmētator supra ꝭn⁹ celi ⁊ mūdi. Dicere ergo q̄ sit aliqd mixtum in quo nō dñet aliqd elementoꝝ est dicere q̄ illi mixto nō cōpetit aliqs motus nālis.hoc vo posito ubicūq; poneret illud mixtuz staret ⁊ nō moueret.ꝑm enim hāc ypothesim:q̄ in illo mixto nō plus dñarent elemēta grauia q̄z leuia nec econuerso.nō plus cōscēderet q̄z descēderet.ubicūq; ergo poneret gescere:⁊ q̄ in nullo mixto hoc videm⁹: sed oia mixta tēdūt deorsum:debemus arguere q̄ in omnib⁹ mixtis dñat terra.si ergo ea oia in qbus dñat terra carerēt sensu tact⁹:in illo mixto reseruaret sensus tact⁹. Preterea sensus tactus uel reseruat in corpe simplici uel in corpe mixto:in corpe simplici nō:q̄ ut dicit in litera:hꝫ sensus nec est terre nec est alicuius elemētoꝝ:in corpe etiam mixto nō:q̄ in oibus talibus:ut dictū est dñat terra : ḡre si uera sunt que dicunt in lra in nullo corpe reseruabit sensus tactus. ¶ Dom q̄ dñari terram in aliquo mixto:uel pōt intelligi ꝑm molē ⁊ substātiam:uel ꝑm virtutem.in oibus enim mixtis dñant elemēta grauia ꝑm molem ⁊ subam:nō tū in oib⁹ eis dñant hꝫ elemēta ꝑm virtutez.inde est q̄ oia mixta tēdūt deorsum ꝓpter dñium grauiū ꝑm molem ⁊ ꝑm subam tū lz elemēta grauia sint frigida:nō tū oia mixta sūt frigida:q̄ non in oibus mixtis dñant elemēta grauia ꝑm virtutem.ubi ergo ꝑm hoc.i.ꝑm virtutem ⁊ qualitates actiuas ⁊ passiuas fit reductio ad medium poterit ibi reseruari sensus tactus.ubi vo nō:sensus tactus ibi reseruari nō poterit.uel dicere possumus q̄ non oē dñium terre tollit sensum tactus:sed ubi adeo dñatur terra:q̄ nō pōt ibi reseruari media ꝓportio tāgibiliū: cuiusmodi sunt ossa capilli lapides ⁊ plāte que sūt nimis terrestria non poterit ibi reseruari sensus tactus: sed ubi non adeo dñatur terra:sed est ibi media ꝓportio tāgibilium poterit ibi reseruari huiusmodi sensus ⁋ Deinde cum dicit.

¶ Manifestū est igit:qm̄ necesse ꝭ solo priuata sensu aialia mori. Neq; eni hūc possibile est hēre nō aial exīs:neq; cū sit aial alium necesse est habere ꝓter hunc. L.67

¶ Ostēdit q̄ aialia ꝓuata tactu nō pñt ulterius subsistere:sed necesse est ea mori ⁊ corrūpi.circa qd duo facit q̄ ꝓmo facit qd dictum est.2°compat alios sensus ad sensum tactus ibi⌊ Propter hoc qdem.⌋ Dicit ergo q̄ manifestum est igit q̄ aialia ꝓuata hoc solo sensu ne cesse est ea mori ⁊ corrūpi.⁊ subdit:q̄ nec enim hūc.i. sensum tactus possibile est habere qd nō est existēs animal:nec cū sit aial necesse est hēre aliū sensuz ꝓter hūc

Dubitaret forte aliqs:q̄ videt hic uelle ꝓbz q̄ solus tactus sit necessarius aiali:ita q̄ qcqd nō existit nō hēt tactum:⁊ qd est animal nō necesse est hēre aliuz sensum ꝓter hūc.i.ꝓter tactū. ḡrium aūt dixit supius.ubi visus est uelle q̄ sensuz gustus est alimēti ⁊ q̄ gustus est necessarius aiali. ¶ Dicēdū est q̄ gustus dupl'r pōt cōsiderari.uel in se uel ut est qdā tact⁹.si ꝯsideret gust⁹ in se nō est nec⁹ aiali: sed ut ꝯsideret ut est qdam tact⁹:sic est aiali necessari⁹. Dicebat enim supra q̄ sicut obm tact⁹ est fundamētū obi gustus.q̄ humidū est fundamētū saporis:sic sensus tactus est fundamētum sensus gustus : sed lz tact⁹ sit fundamētū gustus:nō tū ꝑm se totum tactus:⁊ ut habet eē in toto corpe:est fundamētum gustus:sed solum tactus ille qui est in illa ꝑte vñ sumit cibus : dicit eē fundamētū gustus:⁊ q̄ nō oīs tactus nec tactus in omni ꝑte corpis est fundamētū gustus:sed solus tact⁹ qdam:uel tactus fundatus in quadā ꝑte:gustus nō dicit oīs tactus:sed qdam tactus:ḡre si gustus nociet sensum ꝑm se sic nō es necessarius aiali:sed si nociet ipsum quēdam tactū in quo fundat:sic est necessarius animali.nam ille tactus qui est in illa ꝑte per quam capit cibus:gustus dici pōt.ꝑm hoc ergo gustus est necessari⁹ aiali.q̄ si nō eēt ille qdā tactus qui est in illa ꝑte p quā capit cibus aial nunq̄z sumeret cibum:⁊ sic saluari nō posset. ¶ Est enim dubitḡ̄ter notādum q̄ in sumendo cibum quedā sunt ibi delectationes que sunt ipsi⁹ gustus ꝑm se.quedā vo nō sunt ipsius gustus ꝑm se:uel si sunt ipsius gustus ꝭ est inquātum gustus est qdam tactus. Et maiores sunt delectationes ille que sunt ipsius tactus:uel que sunt gustus inquantum est qdam tactus:q̄z ille que sunt ipsius gustus ꝑm se.hoc patet ex

hoc: qz cum gustus ꝑm se nō scruet in gutture: sed i lin gua: sine compatione tū plus delectat aial cum alimē tum puenit ad guttur: q̄z cum sit in lingua: inde est q̄ phus 3° ethicoꝝ. gulam ⁊ intēperātiaꝫ magis fieri di cit circa delectationes tactus q̄z circa delectationes gustus. ¶ Dicamus igit q̄ oē aial delectat in alimen to ⁊ cibo: qz si hoc nō eēt nunq̄z alimētum sumeret: il las tū delectationes speciales ⁊ ꝓprias que sunt gu stus ꝑm se nō habet omne aial. omne itaq; anial in su mēdo alimētū habet delectationes tactus: ⁊ hēt dele ctationes gustus: inquātū gustus est qdam tactus: ga si has delectationes non haberet: nullo mō delectaret in cibo: attn delectationes illas que sunt gustus in eo q̄ gustus nō hēt oē aial. ⁊ qz nisi delectaret aial in ci bo saluari nō posset gustus in eo q̄ est qdā tact⁹ est ne cessarius aiali: sed nō est ei necessarius gustus ꝑm se: ⁊ ut est distinctus a quodā tactu. ⌜ Deinde cum dicit.

¶ Et ꝓpter hoc qdem alia sensibilia excel lētȝs nō corrūpūt aial: ut color ⁊ odor ⁊ sonus. Sed solū sensus nisi ꝑm accūs: pu ta si simul cū sono depulsio fiat: ⁊ ictus: ⁊ a visu ⁊ odore aialia mouentur que tactu corrumpunt: ⁊ humor aūt ꝑm q̄ accidit si mul tactiuum esse sic corrumpit.

¶ Compat alios sensus ad sensum tact⁹: ⁊ est h̄ compa tio talis q̄ excellētie alioꝝ sensibiliū corrūpunt alios sensus: sed nō corrūpūt aial: sed excellētie tāgibilium corrūpūt sensum tactus: ⁊ per ꝫ̄ns corrūpūt aial: ⁊ cir ca hoc tria facit: qz ꝑmo ostēdit q̄ excellētie alioꝝ sen sibiliū per se corrūpūt alios sensus: tn nō corrumpūt aial per se: sed per accūs. 2° declarat q̄ excellētie tangi biliū per se corrūpūt sensum tact⁹: ⁊ ēt per se corrum pūt aial. 3° ⁊ ultimo manifestat ad qd alij sensus defer uiūt aiali. 2ª ibi ⌊ Tāgibiliū aūt. ⌋ 3ª ibi ⌊ Alios autez sensus. ⌋ Dicit ergo q̄ ꝓpter hoc qdē q̄ sup. non sunt alij sensus necessarij aiali. Alia sensibilia suis excellen tȝs nō corrūpūt aial: ut color ⁊ odor ⁊ son⁹ per se nō corrūpūt aial: sed solū sensuꝫ. nō tū talia corrūpūt ani mal nisi ꝑm accūs: puta si sil' in sono fiat ict⁹ ⁊ depulsio sicut appet in tonitruo q̄ nō rōne soni sed rōne aeris mot⁹ ⁊ rōne ict⁹ hēt scindē ligna ⁊ corrūpere aialia. sic ⁊ a visu ⁊ odore aialia mouent ⁊ corrūpunt: sed ta lia corrūpūt ꝑm ea que corrūpūt tactu: ⁊ humor. i. sa por sic corrūpit ꝑm q̄ sil' accidit ipm saporē esse qd ta ctiuum. i. esse quoddam tangibile.

Dubitaret forte aliqs: quō visus ⁊ odor cor rūpūt aial sicut ea que corrūpūt tactu. ¶ Dōz q̄ iueniunt alīq̄ aialiaque solo visu cor rūpūt alia aialia: ut dī de basiliſco. sic ēt ut dī in india sunt qdā serpētes adeo uenenosi q̄ aspiciēdo poma sic uenenāt ea q̄ gustātē de illis pomis necesse est sibi mo ri. Lū ḡ dī q̄ basiliſci videntes alia aialia corrūpūt illa ⁊ q̄ illi serpētes aspiciētes poma uenenāt ea: nō est h̄ i telligēdū q̄ visus ꝫ q̄ h̄ hēat aliqd efficē in id qō vi dct: qz visibile ꝑm q̄ h̄ nihil patit a visu: sed magis vi sus patit a visibili. illa ḡ corruptio ⁊ illa uenenatio sic est itelligēda q̄ ab oculis basiliſci ⁊ ab oculis illorum serpētū euaporāt aliq uapores ifecti qui ifīciūt aerem aer vō ifect⁹ attingēs poma uenenat ea: ⁊ attigēs alia aialia corrūpit ea. ḡ visus corrūpit aialia sic corrūpūt aialia ea que corrūpūt tactu. i. per tactū: qz nisi aer ifec t⁹ attingeret aialia nunq̄z corrūperent: ⁊ qō dcm est de visu itelligēdū est de odore. nā odor ꝑm se q̄ztūcūq; excellēs nunq̄z corrūperet aial: sed solūmō corrūperet odoratū: attn qz a corde fetido sil' cū odore fetido pūt egredi aliq uapores infecti: ⁊ illi uapores ifecti infici ent aerē. ⁊ cū aer eēt infect⁹ attingēs aial corrumperet ipm. ista ergo corruptio magis crit ex tactu q̄z ex odo ratu. ⌜ Deinde cum dicit.

¶ Tāgibiliū aūt excellētia: ut calidoꝝ ⁊ fri gidoꝝ: ⁊ duroꝝ corrūpit aial. ¶ Dis qui dē enim sensibilis supfluitas corrūpit sen sum: q̄re ⁊ qō tāgi pōt tactū: hoc aūt tactu determinatū est viuere. Sine enim tactu mōstratū est: q̄ impossibile est aial eē. Aū tāgibiliū excellētia nō solū corrūpunt sen sum ⁊ aial: qz necesse solū habere hūc. L.68

¶ Ostēdit q̄ excellētie tāgibiliū per se corrūpūt aial. d. tāgibiliū aūt excellētia ut calidoꝝ ⁊ frigidoꝝ ⁊ duro rū corrūpit aial: ⁊ est rō qz oīs qdem supfluitas. i. oīs excellētia sensibilis corrūpit sensum: q̄re excellētia eī⁹ qō tāgi pōt corrūpit tactū. hoc aūt. i. ꝑm hoc. vz ꝑm ta ctū determinatū est ipsi aiali viuē: qz statim cū aial ca ret tactu: caret vita. ideo sequit q̄ sine tactu aūt mon stratū est qō ipossibile est aial eē. vñ excellētia tāgibili um nō solū sensum tact⁹ corrūpit: sed corrumpit aial: qz necesse est aial solū hēre hūc. i. tactū. ¶ Notādū au tem q̄ qz solus tact⁹ est necessarius aiali. Alij aūt sen sus nō sunt necessarij. ideo que corrūpūt alios sꝰus: nō opz q̄ corrūpāt aial: sed que corrūpūt tactū de ne cessitate corrumpūt ⁊ animal.

Dubitaret forte aliqs: ut alij sensus sint ne cessarij aiali. ⁊ videt q̄ sic: qz nō oia aialia hñt ea ex qbus sunt apta nutriri in loco sue gīnationis: q̄re talib⁹ aialibus necessarij sunt alij sen sus: ut possint sibi querē alimētū. ¶ Dōm q̄ h̄ rō nō arguit q̄ aniali sint simplr necessarij alij sensus: sed q̄ aiali huic ut aiali ꝓcessiuo debēti sibi querē cibum: sed tact⁹ est necessarius aiali simplr: ⁊ est necessarius aiali cuilibet. ¶ ꝑ. alij sensus sunt necessarij aiali ꝓcessiuo aliquo mō per accūs inquātū tale aial sine alijs sensi bus nō pōt sibi querē alimētū: sed tact⁹ est necessarius per se: qz q̄litates tāgibiles per se sunt de cōpōne cor poris. s. aialis: nō aūt sic sunt per se de cōpōne talis cor poris alie sensibiles q̄litates. ⌜ Ultimo cum dicit.

¶ Alios aūt sensus hēt aial sicut dictuꝫ est nō ꝓp eē: sed pp bū eē ut visum: qz in aere ⁊ aq̄ ut videat. Oino aūt que i diaphano: gustū aūt hūt pp delectabile: ⁊ triste ut sen tiat qō in alimento ⁊ ꝯcupiscat ⁊ moueat: auditū aūt ut significetur aliquid ipsi: lin guam autez habet quatenus significet ali quid alteri.

¶ Ostēdit ad qd alij sensus deseruiunt aiali. d. q̄ alios aūt sensus habet aial sicut dictū est: nō ꝓpter eē: sed ꝓ pter bñ eē ut visum habet: qz videat que sunt in aere ⁊ in aq̄: ⁊ oino aūt habet visum ut videat quecūq; sūt in diaphano. sensuꝫ gustus habet aial ut sentiat qō est de lectabile: ⁊ qō est triste in alimēto. ⁊ ut ꝯcupiscat ⁊ ut moueat ad ipm alimētū. auditū aūt habet ut significe tur aliqd sibi ab alio. linguā aūt habet ut signifi cet ali qd alteri. Et in hoc terminat sentētia de aia. ¶ Laus sit Ihūsto qui est nr̄arū aiarū merces ꝑmiū ⁊ felicitaꝫ qui cum patre ⁊ spiritu sancto est vnus deus benedi ctus in secula seculorum Amen.

¶ Explicit subtilissima expositio libroꝝ de anima Ari stotelis a summo interprete Egidio Romano ordi nis Eremitarum edita Feliciter.

Tabula intitulationū

t difficultatū ḡs mouet Egidius romanus in expōne librox de aia Aristotelis: in qua hic ordo seruaf ut lz plruma notetu digna tāgank: tñ ea solū annotanf que sub dubitationū titulo ponunf. Cū vo sub hac forma nihil ꝓponaf usq; ad illam ptem textus: que incipit ibi. Principiū aūt que stionis. Ideo tabula ex eo loco initium sumet.

Questiones primi libri.

Principium autem questionis.

Utrum nihil moueat nisi moueatur. charta 6
Quare Democri. posuit hos athomos ulia ꝑn[a] nāe. 6
Quare Democrit[s] posuit aiam cōponi ex athomis nō q buscūq;: sed ex athomis ignee nature. 6
Quare Democrit[s] posuit aiam eē ex athomis rotūdis 6
Quomō athomi exteriores qui sunt de foris auxiliātur nobis ⁊ faciunt ad continuationem vite. 6
Utrum alienatus in sensu sit alienatus in intellectu. 7
Quomodo Democritus credebat sensum ⁊ intellectum idem propter idētitatem anime ⁊ intellectus. 7

Quicūq; aūt ad cognoscere.

Quomō antiqui dixerūt aiam esse ꝓncipia entium. 7
Utrum bona sit positio antiquorum. 7
Utrū aia sit cōposita ex partibili ⁊ ipartibili ⁊ quō. 8
Utrum ꝓma lōgitudo sit idea qualitatis. ꝓma latitudo idea trinarij. ꝓma ꝓfunditas idea quaternarij. 8
Quomodo tam aia ḡs alia entia ꝓstent ex his ideis. 8

Quoniā aūt ⁊ motiuum.

Quomō aie cōpetit rō mouēdi ex eo q est ex ꝓncipijs. 8
Quomodo ignis est incorporalissimus elementorum. 8
Quomodo ignis mouetur ⁊ mouet alia. 8
Quō corpa idiuisibilia ex qb[us] ponebat Demo. componi aiam ex eo q erāt ꝓncipia dabāt aie q eēt intellus. 9

Uidē aūt thales ex qbus ⁊c.

Quomodo hippus alijs est rudius locutus. 9
Utrum ratio hippi esset bona. 9
Utr̄ sit bñ dcm q oia elta accepunt tudicē pter terrā. 9

Cōsiderādū aūt ꝑmū qdē ⁊c.

Utrum sit bene dictum q omnis motus sit in loco. 10
Quare sit incōueniens animam esse per se locabilem. 10
Quomodo tricubitū ⁊ album per accns sint in loco. 10
Utrum quicqd mouef natura moueat violentia. 10
Utrum mouens qō mouetur ⁊ ipsum moueatur eodem modo sicut mobile. 11
Quomodo videat falsum qō dicit in ꝓcedēti qōne. s. q mouēs motū eodē mō moueat sicut ⁊ mobile. 11
Utr̄ si aia mutaret locū ꝓtigeret resurrectio mortuox 11

Quidam autem ⁊ mouere.

Quō plato posuit aiaz cōponi ex numeris armonicis. 12
Quō intelligenda sit opinio platonis 12
Quō motus anime sit sicut motus celi. 13

Primū qdem igit non bene.

Utrum sensus possit dici circulus 13
Utrū itellect[s] itelligat insimul ⁊ nō successiue. 13
Utrū segtur q si itellect[s] itelligeret applicando se reb[s] ꝑm ptes ḡntitatiuas q infinites itelligeret idē. 14
Utrū itellect[s] per ptes ptibiles partibilia poterit itelligere: ⁊ per ipartibiles impartibilia. 14
Quō circulatio est perpetua ⁊ nō hēt finē. 14
Utrū si opatio itellect[s] eēt circulatio itellect[s] semp itelligeret ⁊ perpetuaref ei[s] operatio. 14

Adhuc aūt intelligētia ⁊c.

Utrum ualeat ꝓsequētia phi q beatitudo anime nō cōsistit in motu: qz non est sua substantia. 14
Quomodo motus non competit aie ꝑm naturam. 14
Quomodo anima sic annectaf corpori q corpus sit propter bonum anime ⁊ magis sic ḡz econuerso. 15
Quomō plato posuit q aie fugiēdum erat oē corpus. 15
Quare plato non reddidit causam ex anima celi: qre celum circulariter moueatur. 15
Quomodo ex positione Platonis sequebaf q quelibet anima ingrederetur omne corpus. 15

Alia autem opinio quedam ⁊c.

Utrum anima sit cōpositio uel ratio compositorum. 16
Quomodo armonie non est mouere. 16

Rōnabilius aūt dubitabit ⁊c.

Utrū passiones ⁊ opa anime habeāt rōnem motus. 16
Quomodo in passionibus concurrit uterq; motus tam localis ḡz alterationis. 17
Utrū gaudere ⁊ tristari ⁊ cetera h[oi]cōpetāt aie ꝑm se. 17
Utrū itelligere per se cōpetat aie: ita q per se itelligat. 17
Utrū possimus ꝓcedē aliquo mō q aia p se itelligat. 17

Multū aūt his que dicta sunt.

Uñ seqt q oē qō mouet seipz opz eē ptibile ⁊ divisibile. 18
Utrū phūs uere arguat ꝓtra opinionem Democriti. 18
Quomodo spere Democriti sint corpora parua. 18
Quomō in cōtinuo opz dare qō mouet ⁊ qō mouef. 18
Utrū sit incōueniēs plura ⁊ diuersa pūcta simul esse. 18

Tribus aūt modis traditis ⁊c.

Quare sit incōueniēs ponere in ipsa anima res ipsas ꝑz esse reale ad hoc q intelligat illas. 19
Quare opz q si aia dz cognoscere ista mixta q nō solum sint in ea miscibilia: sed etiam eorum rationes. 19
Unde segtur q hoc posito. s. q in anima sint miscibilia esset in anima bonum ⁊ essent contraria. 19
Utrū eadē sint ꝓncipia subē ⁊ aliorum ꝑdicamēt orū. 20
Utrum sit omne ens elemētum uel ex elementis. ⁊ utruz omne cognoscens sit animatum. 20

Dēs aūt qui ex eo qō sentit.

Utrum anima solum moueat localiter. 20
Utrum uera sit opinio thalis. 21
Utrum oia mixta habētia animam sint animalia. 21
Quomodo ratio illorum philosophorum deficiat. 21

Qm̄ aūt cognoscere est aie ⁊c.

Quō ista. s. potētie actiue ⁊ passiue compank ad aiam. 21
Quomodo errabāt phi opinātes aiam esse ptibilem. 21

Questiones secundi libri.

Que qdem a poribus tradita sint.

Utrū sumēda sit rō cois de aia cum in ꝓhemio dictū sit q nō. 22
Utrū suba que est gen[s] ꝑdicet de materia ⁊ de forma. 23
Queritur cuius corporis anima est actus. 23

Unde nō oportet querere ⁊c.

Utrum fiat vnum ex anima ⁊ corpore ⁊ ex materia ⁊ forma. ⁊ vniuersaliter ex actu ⁊ potentia. 24
Utr̄ remota forma dolabre remāeat adhuc dolabra. 24
Quō amota forma rei nō remaneat res nisi equoce. 24
Utr̄ amota pō visiua nō remāeat oculus nisi equoce. 24
Utrum anima sit actus. 24
Utrum anima sit actus corporis. 25
Utrum anima sit actus corporis phīci. 25
Utrum anima sit actus corporis phīci organici. 25
Utrum anima sit actus corporis phīci organici tu potentia vitam habentis. 25

Quoniam aūt ex incertis ⁊c.

Que diffinitionū anime dicit q. ⁊ que propter quid. 26
Quare diffinitio data dicit q. danda dicit ꝓpter qd. 26
Quomodo diffinitio data dicit demōstratiōis ꝓclusio. danda vo demonstrationis principium. 26

Utrum autem vnūquodq; ⁊c.

Utrum in qualibet pte aialis decisi possit reseruari fantasia uel extimatio. 27
Utrum sm locū motiuū nō separet a sensitiuo. 27
Utrū potētie aie differāt solū rōne uel ēt loco ⁊ sbo. 27

¶ Quoniā aūt quo viuim⁹ ⁊c̄.

Qualiter agere sit a forma ⁊ a sbiecto: sed pncipaliter a forma ⁊ qualiter differant. 28

¶ Potētiarū aūt anime ⁊c̄.

Quare cū quinque sint potētie aie non sunt quinque diffinitiones speciales. 28
Utrum plantis insit appetitus. 28
Uñ segtur h̄ ꝓña q̄ gb⁹ iest sensitiuū iest ⁊ appetitiuū. 28
Utrū cuicunq; ineſt sensus insit ⁊ fantasia. 29

¶ Manifestū est igitur qm̄ ⁊c̄.

Utrum detur cois diffinitio anime que non conueniat cuilibet anime speciali. 29
Cum non sint nisi tres gradus animatorum: quare sunt q̄tuor anime diffinitiones. 30
Utrum uermes sint animalia pfecta cum eis uideat cōpetere motiuum sm locum. 30

¶ Necessariū est aūt debēt ⁊c̄.

Utrū p̄us determinādū sit de actib⁹ q̄; de potētijs. 30
Utrum actus distinguant per obiecta. ⁊ utrum prius determinandum sit de obiectis q̄; de actibus. 30

¶ Est aūt aia viuētis corpis ⁊c̄.

Utrum augmentum contingat ex necessitate materie 32
Unde est q̄ in rebus animatis op; assignare speciale sursum ⁊ deorsum preter id qđ uidemus in vniuerso. 32
Utrum cum superius sit dictum q̄ oium natura constantium certus est terminus sit ucrum q̄ augmentum abigne uadat in infinitum. 32

¶ Qm̄ aūt cadē potētia aie ⁊c̄.

Utrum vnum ⁊ idem ut alimentum sit obiectum nutritiue ⁊ generatiue. 32
Utrum sit bene dictum q̄ alimentum preparet operationem uegetatiue potentie. 33
Utrum potentia uegetatiua possit diffiniri per istū actuꝫ qui est generare. ⁊ utrum potentia operetur ad generationem cum sit accidens. 33
Quare cum philosophus diffiniat animam uel potentiā uegetatiuam ab actu nutriendi ⁊ generandi non diffinit ipsam ab opere augmenti. 34

¶ Determinatis aūt his ⁊c̄.

Quare non sit sensus in actu sine elemētis ⁊ sine accidētibus elementorum quoꝝ est per se sensus. 34
Utrum elementorum sit sensus per se. 34
Quomō videt ꝓtia phi falsa eē. s. q̄ si sensus sm q̄ h⁹ dicit potētiam actiuam: tūc uel sensus sentiret seipsuꝫ uel sentiret absq; exterioribus sensibilibus. 34
Utrum non considerans in actu sit proprie sciens. 35

¶ Mō est aūt simplr neq; pati ⁊c̄.

Utrum sit uerum qđ ait philosophus. v; q̄ cum potētia recipit aliqd ab actu. hoc non est a ꝓtrario: sed a simili nec est ibi proprie passio sed salus. 35
Utrum l; edificās cum edificat non alteret nec patiat: propter hoc segnat q̄ intelligēs nō patiat nec alteret. 35
Utrū ens exīs in potētia ad hītū fiat ⁊ actu p magīm. 35
Quomō uerum est qđ hic dicit. s. q̄ obiectum intellect⁹ est vniuersale: sensus vo particulare. 36
Utrum vniuersalia sint in anima. 36

¶ Dicēdū aūt sm vnūquēq; ⁊c̄.

Utrum sensibilia coia efficiāt aliqd in ipsos sensus. 37
Quomodo sensibilia cōmunia sūt per se sensibilia ⁊ quo modo per se mouent sensum. 37
Utrum filius cleonis uel quecunq; alia suba sentiat per accidens. 37

¶ Cuius quidem est visus ⁊c̄.

Utrum color sit per se visibilis. 38
In quo modo dicendi per se sit color est visibilis. 38
Utrū eē visibile per se ⁊ p⁹ cōpetat colori uel p se tū. 38
Utrum color sit ratio: quare omnia alia videant. 38
Utrū p⁹us sit determinādū de lumie q̄; de diaphano. 39

¶ Non oia aūt visibilia sunt ⁊c̄.

Quare hec visibilia innoiata in tenebris non vident sub ꝓprio colore ⁊ in lumine nō vident sub ꝓpria luce. 39
Quare talia non sunt nominabilia vno nomine. 39
Utrum lux sit corpus. 40
Utrum lux sit in medio realiter uel intentionaliter. 40
Utrum lux in sole sit virtus actiua eius. 40

¶ Hunc aūt de sono primū ⁊c̄.

Queritt in quo sit sonus tanq; in subiecto ⁊c̄. 41
Utrū in corpib⁹ mollib⁹ possit aliquo mō eē sonus. 41
Utrum oporteat esse plura ad hoc q̄ fiat sonus. 41

¶ Vacuum enim recte dicit ⁊c̄.

Qñ aer scissus a vga fortiꝰ ꝓgregat ut possit cāre sonū. 42
Utrum idem sit sonus qđ motus aeris. 42
Utrum sonus habeat esse in medio realiter. 43
Utrū diie soni fiāt a sono in actu uel ecōuerso. 43

¶ Vox autem est sonus quidem ⁊c̄.

Uñ ꝓuenit sonꝰ cātus a lira uel ex chordis cythare. 43
Utrū ex diuīsitate corpoꝝ solidoꝝ cāt ali⁹ ⁊ ali⁹ son⁹. 43
Utꝝ tria req̄sita ad sonū q̄ tetigit phūs sint distincta. 44
Utrum locutio sit homini naturalis. 44
Utrum uox sit sonus significatiuus. 44

¶ De odore aūt ⁊ olfatibili ⁊c̄.

Utrum alijs animalibus sint note spēs odoris quas homo non potest percipere. 45
Utrum bonitas tactus faciat ad bonitatē intellect⁹. 45
Utrū bonitas alioꝝ sensuū faciat ad bonitatē itell⁹. 45
Quare odores nō semp ꝓportionant saporibus. 46

¶ Est autem olfatus per medium ⁊c̄.

Utrum cum odor moueat medium ⁊ fit in medio fit in eo intentionaliter. 46
Utrum odor aliquo mō h̄eat esse realiter in medio. 47
Utrū ꝓpriū sit hoi nō sentire odorē siue respiratiōe. 47
Utrum sic se h̄eat odoratus in hoie ad alia aialia sicut se h̄nt oculi alioꝝ aialium ad aialia duroꝝ oculoꝝ. 47

¶ Gustabile autem est ⁊c̄.

Utrum gustus sit quidam tactus. 47
Utrum gustus sit idem q̄ tactus. 47
Utrum gustus percipiat potabile. i. humidum. 48
Si gust⁹ imutat ab hūido ⁊ sapore a q̄ p⁹us imutat. 48

¶ De tangibili autem ⁊ tactu ⁊c̄.

Utrum tactus sit vnus sensus. 49
Utrū tact⁹ cū sit plures sensus fundat in vno organo. 49
Utrum omnes contrarietates tactus reducant ad calidum frigidum siccum ⁊ humidum. 49
Utrū cū tact⁹ sit sensus plres debeāt sex sensus esse. 49

¶ Dubitabit autem aliquis ⁊c̄.

Utrum inter tangēs ⁊ tactum interponatur semper humiditas aquea uel aerea. 50
Utrū aq̄ possit calefieri cū ignis nō possit infrigidari. 50
Utrum aialia existentia in aere uel in aqua alterentur ut patiant sm qualitates tangibiles horum elementorū ⁊ utrum corpora elementata aliquid patiantur ab elementis in quibus habent materialiter esse. 50
Utrum p⁹ius percutiatur clipeus q̄; clipeatus. 51

¶ Oportet aūt ulr de omni ⁊c̄.

Utrum sensus sit susceptiuus specierum sine materia. 52
Utrum sensibile positum supra sensum faciat sensum. 52
Quomodo excellētie sensibilium corrūpūt sensum. 53

¶ Qñ aũt nõ fit ſenſus ꝛc̃.

Utrum qui cognoſcit q̃litates tãgibiles: quarum tactus ſenſus eſt cognoſcit eas per organum tactus. 54
Utrum habens organum alicuius ſenſus cognoſcat oẽs differentias obiecti illius ſenſus. 54
Utrum ſi per vnũ medium cognoſcunt plura ſenſibilia habens organum conforme illi medio cognoſcet per illud organum illa plura ſenſibilia. 54
Quare organa per que ſentimus per medium extraneũ appropriantur elementis ſimplicibus. 54

¶ At vo necꝫ cõmunium ꝛc̃.

Utrum oĩa ſenſibilia coĩa cognoſcant vnoq̃ ſenſu. 55
Utrum ſint ſex ſenſibilia communia. 55

¶ Quoniam autem ſentimus ꝛc̃.

Quare ſit impoſſibile duos ſenſus vnius obiecti eſſe. 56
Utrum poſſint aliquomodo eſſe duo ſenſus vni⁹ obiecti ut eiuſdem coloris. 56
Quomõ ſi alius eſſet ſenſus qui ſentiret ꝛ alius quo ſentiremus nos ſentire ĩretur in infinitum. 56
Utrum per viſum videamus nos videre. 56

¶ Senſibilis aũt actus ꝛc̃.

Utrum ſenſibilia ſint dicta ſm actũ ꝛ ſm potẽtiam. 57
Quõ ꝛ ſẽſus ꝛ ſẽſibile ĩ actu ſũt ſil: ĩ potẽtia vo nõ o3. 57
Utrũ ſenſus pticulares directe pcipiãt actiones ſuas. 58
Utrũ ſenſus pticulares aliquo mõ ſentiãt ſe ſentire. 58
Utrum aliquis ſenſus percipiat immutationes ſenſuu3 particularium in ſe ꝛ directe. 58
Quomõ ſoluat hec qõ utrũ ſenſus ſentiãt ſe ſentire. 58

¶ Unuſquiſq3 quidem ꝛc̃.

Utrum ſenſus pcipiãt ꝓprias diãs ſui ꝓpr̃ij obiecti. 58
Utrum ſit ſimile de duobus hominibus cognoſcẽtibus dulce ꝛ album ꝛ de vno ꝛ eodem homine cognoſcẽte utrũq3 per diuerſas virtutes. 59
Quomõ iſtud tẽpus in quo ſenſus coĩs dicit album eſſe aliud a dulci non accipit ſm accidens. 59

¶ Queſtiones tertij libri.

¶ Qñ aũt antiq duab⁹ differẽtijs ꝛc̃.

Utrũ ſi uoluntas hois auget ad pũs itell's ſit ſenſus. 60
Utrum intellectus noſter ſubijciat motui ſolis uel corporum ſuperceleſtium. 60
Quomõ ſenſus ꝓprioꝝ ſemp uerus eſt ꝛ nõ itellect⁹. 61
Quare ad nr̃m imaginari nõ oportet q̃ ſequat paſſio in appetitu ſed ad noſtrum opinari. 61

¶ Si igitur fantaſia eſt ꝛc̃.

Utrum intellectus diuidatur a ſcientia. 61
Utrum plures habitus ſint in potentia intellectiua p̃ter q̃z ſcientia ꝛ opinio. 61
Quare philoſophus maxime mentionem facit de hiſ q̃tuor: ſcientia: ſenſu: opinione: ꝛ intellectu. 62
Utrum omnibus aialibus inſit fan[a] ſicut ſenſus. 62
Utrum formica ꝛ apes habeãt fantaſiã determinatã. 62
Utrũ ſi fantaſia ſit cõpoſita ex ſenſu ꝛ opinione oportet opinionem ueram conformari ſenſui falſo. 63

¶ Sed qñ accidit moto hoc ꝛc̃.

Utrum fan[a] ſit idem q̃ ſenſus cõmunis ꝛc̃. 63
Utrum fanta[a] moueat a ſenſu facto in actu. 63
Utr̃ ſz fan[as] multa agãt ꝛ patiant aialia q̃ illã hñt. 63
Quõ accipiunt hẽ pticule poſite in deſcriptõe fãtaſie. 63
Utrum aliqũ ꝓtingat ſenſus falli circa ꝓpria obiecta. 63

¶ De parte autem anime ꝛc̃.

Utrum ſi potẽtie aĩe ſint partes eius uel omnes erũt corruptibiles: uel omnes erunt incorruptibiles. 64
Utrũ oporteat itellectũ eẽ imixtũ ſi debeat impare. 64
Utrum hz ſit uerum de intellectu diuino q̃ oporteat ip̃m eẽ imixtũ ad hõ ut impet. hõ ẽt uerũ ſit de humano. 65

¶ Unde necꝫ miſceri ꝛc̃.

Unde ſegtur q̃ ſi intellectus eſſet virtus organica qõ haberet qualitatem aliquam ſenſibilem. 65
Quomõ intellectus eſt locus ſpẽrũ ꝛ nõ tota anima. 65
Quomodo excellens ſenſibile corrumpit ſenſum. 65

¶ Qñ aũt aliud eſt magnitudo ꝛc̃.

Quomodo in rebus materialibus differt res ꝛ ſuum eẽ: in immaterialibus vo non. 66
Utrum in rebus mãlibus ſit aliqd qõ non pertineat ad rõnem qdditatis q̃ in rebus immaterialibus poſſit dici q̃ ſit ptinẽs aliquo mõ ad rõnem qdditatis. 66
Quõ vitatẽ hẽt q̃ aliud ſit res ꝛ rei eẽ in reb⁹ mãlib⁹. 66
Quomodo intellectus recto aſpectu diſcernat carnis eẽ ideſt carnis quidditatem. 67
Utrum ſit ſimile de cognitione nãllum ꝛ mathe[cor]. 67

¶ Dubitabit aũt utiq3 aliq3 ꝛc̃.

Uñ ſegt̃ q̃ ſi itell's nõ eſt itelligibilis p ſe: ſed p aliqd aliõ erit idẽ iudiciũ de eo ꝛ de alijs mãlibus rebus. 67
Quomodo intellectus noſter intelligat ſeipſum. 68
Quõ in ſepatis a mã idẽ ſit itell's ꝛ qõ intelligit. 68
Utrum cum in oĩbus immaterialibus idem ſit itellectus ꝛ qõ intelligit eodem modo tam reſpectu intellectus noſtri q̃z reſpectu ſubſtantiarum ſeparatarum ſit idem intellectus ꝛ qõ intelligitur. 68
Utrũ ĩ ſepatis a mã idẽ ſit ſcia ſpeculatiua cũ re ſcita. 68
Utrum res ipſa que eſt extra animam ut eſt ſcita in actu ſit aliquo modo idem cum ſcientia. 68
Quomodo ex dictis ſequitur ſolutio huius immediate precedentis queſtionis. 68

¶ Qñ aũt ſicut in omni natura ꝛc̃.

Quomodo ſequit̃ q̃ ubi eſt dare aliqd qõ eſt omnia fieri oportet q̃ ſit dare ibi aliqd qõ eſt omnia facere. 69
Que neceſſitas fuit ponere intellectum agentem. 69
Utrum intellectus ageus ſit ſicut habitus. 69
Utrũ itell's agẽs ſe hẽat ad fantaſ. ſic̃ lux ad colores. 69
Utrum ille quatuor ꝓprietates quas phs attribuit itellectui agẽti inſint ei: q̃ agens eſt patiẽte nobilius. 69
Utrum intellectus agẽs ſic ſit ſepabilis q̃ ſit ſubſtãtia ſeparata ꝛ non ſit pars nec potẽtia anime. 69
Utrũ ſcia in actu ſimplr̃ pcedat ſciam in potẽtia. 70

¶ Indiuiſibiliũ qdem igit̃ ꝛc̃.

Quomodo eſt compoſitio apud intellectum ſicut eſt cõpoſitio cutium apud Empe. 70
Utrum ſi aliqua ſeparata componantur accidat ibi ueritas ꝛ falſitas. 70
Quomodo differt compoſitio rei ad rem a compoſitione rei ad tempus. 71
Utrum intellectus poſſit intelligere longitudinem. 71
Utrum intellectus poſſit itelligere duas magnitudines eiuſdẽ ſpẽi: quarũ vna eſt magna ꝛ altera eſt pua. 71

¶ Qõ aũt ſm quãtitatem ꝛc̃.

Utrum poſſit eſſe vnum ſm formam: qõ non eſt vnum ſm continuitatem. 71
Quomodo continuum ſic ſit vnũ per indiuiſibile qõ nõ ſit ibi ſeparatio. 71
Quomodo ꝓpatio cognoſcit̃ per habitũ. 71
Quomodo itellectus cognoſcens ꝓpationem per habitum uel per formam contrariam quantum eſt de ſe eſt cognoſcens in potẽtia. 72
Quomodo per ꝓpationẽ cõtinui cognoſcat pũctus. 72

¶ Uidet aũt ſenſibile ex potẽtia ꝛc̃.

Quomodo ſentire non eſt ꝓprie paſſio nec alteratio nec mot⁹ cũ nõ ſit act⁹ impfecti ſed perfecti. 72
Quõ triſtari ꝛ dlectari ẽ ſp̃itia mediãte ul' medicate. 73
Quõ appetitiuũ ꝛ fugitiuũ nõ ſunt altera a ſp̃itiuo. 73
Utrum appetitiuũ ꝛ fugitiuũ ſint altera ab inuicẽ. 73
Utrũ fugitiuum ꝛ appetitiuuz non eſſe altera ab inuicẽ

Tabula

nec esse altera a sensitiuo: sed eorũ esse: esse aliud: utruꝫ hoc sit eodem modo intelligendum. 73

¶ Et omnino in actione ⁊c̃.

Quõ uerũ ⁊ falsum sunt in eodẽ gẽe cũ bono ⁊ malo. 73
Utrũ mathe. possint intelligi sine mendacio. 74
Utrũ intellect⁹ nõ sepatus possit intelligere sepata. 74
Ubi philosophus determinauit hanc questionem: utruꝫ possumus intelligere aliquid separatum. 74
De quo intellectu intelligit quando dicitur intellectus est species specierum. 74
Utrum hoc dictum philosophi intellectus est species specierum si possit adaptari ad intellectum agentem qualiter hoc esse contingat. 74
Utrum possumus intelligere sine fantasmate. 75

¶ De mouente autem qdem ⁊c̃.

Utrum potentie anime distinguant per rationem habentem ⁊ irrationabile. 75
Quomodo potentie anime humane distinguunt per rationabile ⁊ irrationabile. 75
Utrum alia distinctio que dicit platonis sit sufficiẽs. 75
Quomodo distinguant irascibilis ⁊ ꝓcupiscibilis. 76
Utrum quodlibet istorum. s. irascibilis ⁊ cõcupiscibilis habeat fugam ⁊ persecutionem. 76
Quomodo in aia humana sunt tria ꝑm appetituꝫ: ⁊ quomodo in vnoquoq; homine est triplex appetitus. 76

¶ Uident aũt duo hec ⁊c̃.

Utrum fantasia sit principium mouens. 77
Quomõ hoc cuius est habitus appetitus est ꝓncipiũ ꝓactici intellectus: ⁊ quõ ultimũ est ꝓn̄ actionis. 77
Utrum plura mouentia que requntur ad motum ꝓcessiuum reducantur ad vnum. 77
Utrũ intellectus reducat ad appetitũ uel ecõuerso. 77
Quomodo intellectus ⁊ appetitus dicuntur mouẽ ꝑm vnam communem speciem. 77
Quomodo intellectus semper est rectus. 78

¶ Q̃m aũt tria sunt ⁊c̃.

Quomodo potentia appetitiua mouet mota. 78
Utrum intells sit mouẽs imobile uel mouẽs motũ. 78
Quomodo in corde est finis ⁊ principium motus. 78
Quõ opꝫ eẽ in corde sicut nos videmus in circulo. 78
Quomodo a corde opꝫ incipere motum in animali. 79
Quomodo conuenit tribus lationibus moueri: utrum hoc sit dictum de celo uel de homine. 79

¶ Uegetabilẽ qdem igit ⁊c̃.

Utrum in vluentibus sit dare statum. 80
Utrum omne habens intellectum habeat sensum. 80
Utrum uera sit opinio platonis ꝙ forme incorruptibili debeatur corpus incorruptibile. 80
Quare non videmus per egressum radioruꝫ ab oculo ut ponit plato. 81

¶ Q̃ aũt ipossibile sit simplex ⁊c̃.

Utrum alij sensus sentiant tangendo. 81
Utrum ea in quibus dominat terra possint habere sensum tactus. 81
Utrum solus tactus sit animali necessarius. 81
Utrũ visus ⁊ odor corrũpũt aial sicut sensus tactus. 82
Utrum alij sensus a tactu sint necessarij animali. 82

Finis

¶ Egidij Romani Eremite De materia celi questio feliciter incipit.

Questio est Utrum in celo sit materia uel sit celum corpus simplex ut posuit 2^tus. Et videt q in celo nō sit mā: qr ubi nō est cōpositio potētie ⁊ actus ibi nō est compositio ex mā ⁊ forma: celum est h^pi ergo ⁊c. ꝓbō assumpti. Vult enim phs in 9° me^ce. q actus est qñ est in ꝛria dispōne q̄z qñ est in potētia. si ergo celum esset h^pi celum indigeret eētiali trāsmutatione qđ est inconueniēs. ¶ Ꝑ. phs in 7° me^ce dicit q mā est id per qđ res pōt esse ⁊ nō esse: si ergo in celo esset mā: celum posset eē ⁊ nō esse qđ est inconueniēs. ¶ Ꝑ. ꝓuatio per se sequit mām: ubicūq; ergo est materia ibi est ꝓuatio: ⁊ per ꝛns potētia ad corruptionem qđ de celo dici nō pōt. ¶ Ꝑ. qñ mā est sub nobiliori forma adhuc esse appetit sub viliori: ut qñ est sub forma ignis adhuc appetit eē sub forma terre: ergo si mā esset in celo q̄tūcūq; esset sub forma nobili adhuc appeteret esse sub forma ignobili ⁊ ita celū esset corruptibile qđ est inconueniēs. ¶ Ꝑ. si in celo esset mā esset ibi aliqd qđ de se nō h̄iet formā ⁊ ita esset in potentia ad diuersas formas: ⁊ per ꝛns esset celum corruptibile: qđ non ponimus. ¶ Ꝑ. qr dicebat celum eē cōpositu ex mā ⁊ forma: q si hoc nō esset: celu esset intelligibile in actu. ¶ Arguebatur cōtra: qr dato q celum nō esset cōpositum ex mā ⁊ forma ut posuit 2^tus. videmus tū ad sensum q est compositum ex ſba ⁊ quātitate: ⁊ hoc sufficit ad hoc q nō sit intelligibile in actu sed sensibile. ¶ Ꝑ. dicebat rñdens q mā celi est in potētia ad negationem forme celi: nō aūt ad formā aliaz. ¶ Arguebat ꝛtra sic: qr nunq̄z mā perdit vnam formā nisi acquirat aliam. si ergo mā celi posset pdere formā celi posset acqrere formā aliā: ⁊ ita celum eēt corruptibile qđ nullus dicit. ¶ Ꝑ. si in celo esset mā: mā illa esset minus in potētia q̄z mā gñabiliū cum celum sit incorruptibile: gñabilia fiut corruptibilia. Sed tota cā quare ex mā ⁊ forma fit vnuz est: quia mā est in potētia ad formā. Si ergo in celo esset mā: qr mā illa esset minus in potētia fieret minus vnuz ex mā celi ⁊ eius forma: q̄z ex mā gñabilium ⁊ ex eius forma qđ est inconueniēs. ¶ Ꝑ. sicut res se habet ad esse ita se habet ad agere. que ergo sunt ꝓncipia eēndi sunt ꝓncipia actionis: q̄re si celum eēt cōpositu ex mā ⁊ forma: qr forma ibi eēt ꝓncipium eēndi eēt ibi ꝓnciplū actionis ⁊ per ꝛns eēt ꝓncipium motus moueret ergo celū a forma sua nō ergo indigeret intelligētia mouēte qđ est falsuz. ¶ Ꝑ. sicut se habet motus ad motuz ita mobile ad mobile: sed motus celi est simplicior q̄z motus elemēto ꝛ: ergo celum est simplicius q̄z elementa. Sed videmus in corpibus duplicem cōpōnem. vnam ex diuersis corpibus: sicut mixta cōposita ex diuersis elemētis. Ex potētia ⁊ actu sicut elementa cōponunt ex mā ⁊ forma. corpus aūt celeste est: qr est simplicius q̄z forma mixta nō erit cōpositū ex diuersis corpib^9. rursus qr est simplicius q̄z elemēta nō erit cōpositum ex mā ⁊ forma. ¶ Ꝑ. si mā esset in celo uel esset ꝓpter esse: uel ꝓpter motum ad formā: uel ꝓpter motum ad situz: uł ꝓpter quātitatez. ꝓpter esse nō qr mā facit ad nō esse. ꝓpter motum ad formā nō: qr celum est incorruptibile. ꝓpter motum ad ubi: qr acquirere ubi nō est acquirere esse sed acquirere situm: talis ergo potētia non est ſbalis sed accētalis. materia aūt dicit quid in potētia ſbaliter. rursus nō opz in celo ponere mām ꝓpter quātitatez: qr multa alia a materia sunt extēsa: nullo ergo mō in celo est ponēda materia. ¶ Ꝑ. si in celo eēt materia celum esset corruptibile. ꝓbatio assumpti: qr si celum esset incorruptibile uel hoc esset ꝓpter formā uel ꝓpter mām. ꝓpter formā non: qr cuz forma illa recipeł in materia recipeł ibi per modum materie non per moduz forme. rursus hoc nō posset esse ꝓpter mām: qr ut innuit circa finez ꝑmi phi^pi. materia semp machinatur ad maleficium ⁊ ad corruptionem: celum ergo cū sit incorruptibile nō est cōpositum ex mā ⁊ forma: sed est quedaz ſba simplex ut qđā corpus simplex. ¶ In ꝛrium est: qr celum non est actus tū nec potētia tm: ergo est cōpositum ex actu ⁊ potētia ⁊ per ꝛns ex mā ⁊ forma. ¶ Ꝑ. quecūq; sunt in gñe ſbe sensibilis participant ꝓncipia illius gñis: sed materia ⁊ forma dato q nō sint ꝓncipia ſbe simplr: sūt tū ꝓncipia ſbe sensibilis. Celum ergo qđ est ſba sensibilis est cōpositu ex materia ⁊ forma. ¶ Ꝑ. ubicūq; sunt accētia sequētia mām ibi est materia: sed in celo sunt accidētia sensibilia que sunt ꝛntia mām ergo ibi est materia. ¶ Responsio. dicēduz q hanc qōnem inuestigat Cōmētator in de ſba orbis. ubi ꝓncipaliter querit ex quibus sit cōpositum corpus celeste: est aūt eius opinio ibidem ⁊ in 2° celi ⁊ mūdi. ⁊ quasi ubicūq; illam mām ptractat q celū sit quodāmō simplex ⁊ quedā ſba simplex cuius motor est intelligētia uel aīa eius: ista tū q ex intelligētia ⁊ celo uł ex aīa celi ⁊ celo nō fit vnum ꝑm esse sed soluz ꝑm operationem ⁊ motum. uoluit ergo q ipm corpus celi esset quasi materia. Intelligētia vo mouens esset quasi forma. ⁊ addidit uel quasi materia diceus quid potentie in potētia ideo celum non meręt dici materia nec ꝓprie in celo est materia: sed celuz meręt dici corpus uł ſbm: bene plane dicit in 8° meta^ce. q illa gñabilia sunt composita ex materia ⁊ forma: celuz aūt ex corpore ⁊ forma. uoluit aūt q motor celi esset aliquo modo forma celi ⁊ q faceret aliqualem cōpōnem cuz celo: ipm aūt celum posuit esse corpus simplex nō cōpositum ex materia ⁊ forma nec ex pluribus subiectis. ¶ Et licet hanc positionez teneat in plurib⁹ locis specialiter tamen in de ſba orbis ptractat positionez istam. Et qr hanc qōnem specialr mouimus ꝓpter ipm Cōmētatorem qui in hac parte est ꝛrius ueritati: ideo in qōne illa hoc ordine ꝓcedemus: qr ꝑmo adducemus rōnes quas facit ipse Cōmentator pro se. ſcđo ꝓbabimus q positio Cōmentatoris stare non pōt. tertio soluemus rōnes eius. ¶ Sciēdum ergo q Cōmētator in de ſba orbis quatuor viis uenat q i celo nō sit materia. vult ęni q celū nō sit cōpositu ex mā ⁊ forma: sed uel sit ipsa forma corporalis: uel qđ idem est sit qđdaz corpus simplex. Prima ei^9 via ad hoc oñdēdū sumit ex parte māe. Scđa ex pte forme. Tertia ex pte mot^9. Quarta ex pte durationis. Prima via est talis: vult ęni ipse q ꝓncipium pscrutationis ad inuestigāduz ex qbus reb^9 cōponit corpus celeste: ⁊ utruz ibi sit materia debet sumi ex diuersitate trāsmutationis. videmus aūt ut ait ipse duplices eē trāsmutationes in rebus. vnam in dispōnib^9 extrinsecis que dicunt qualitates quātitates uel alia pdicamēta ꝑm quas dispōnes ipa trāsmutabilia nec mutāt nomen nec diffōnem. Alia trāsmutatio est in ſba que dicit gñatio ⁊ corruptio ꝑm quā trāsmutationem res trāsmutabiles mutāt nomen ⁊ diffōnez in ꝓma trāsmutatione ſbm est ens in actu: nam quod subijcit trāsmutatiōi accītali: ut qđ mutat de ubi ad ubi uel de vno accīte in aliud oportet q sit ens i actu sed qđ subijcit in gñatione ⁊ corruptione que sunt tāle mutationes in ſba est ens in potētia tū: qđ enim expliat vna forma ſbalē ⁊ induit alia opz q sit potētia aū actum: qr si esset aliqd in actu ut dicit ibi Cōmen. nullam formā ſbalem recipet ideo ait natura huius ſbi. i. nā māe subiectatur per posse ita q ꝓpria differētia ſbalis eius est eē in potētia. si ergo nostra cognitio debet

hic ortuꝫ ex sensibilibus ꝑm ea que oriunt ex sensu de-
beremus iudicare de rebus. ubi ergo videmus ibi po-
nere duplex ꝑm. vnum aũt fit potẽtia tm̃ ⁊ hoc ꝓprie
nõ ineretur dici ꝑm sed materia que est potentia que
est in potẽtia ad formã ꝑfectam ⁊ hoc est qđ subiacet trãs
mutationi que est in suba. Aliud vo ꝑm respectu trãs
mutationis accñtalis ⁊ hoc est ens in actu ⁊ est ipsum
corpus: quicqđ ergo transmutat ad dispones accidẽta-
les illud est corpus: quicqđ aũt ad dispones subales il
lud est materia uel hꝰ mãm. ⁊ qz videbat Lõmẽtato
ri q̃ ille ꝓsiderationes eẽnt per se: ideo credidit hec oia
esse quertibilia tam affirmatiue q̃z negatiue: sequeret
enim ꝑm ipm q̃ si alicui est materia q̃ sit ibi trãsmuta
tio in ꝑfectum ⁊ econuerso. ⁊ qđ dcm̃ est de mã que
subiacit transmutationi in suba uerum est de corpe qđ
subiacit transmutationi ꝑm dispones accñtales ita q̃
nullo modo sit ibi trãsmutatio ꝑm dispones subales
ibi ita repiet ratio corporꝭ q̃ nullo modo est ibi mate
ria nec hꝰ mãm. ibi enim nullo modo oportebit po-
nere mãm que est qd in potẽtia tm̃ ⁊ que subiacit trãs-
mutationi subali: sed sufficit ibi ponere corpus qđ est
quid in actu ⁊ qđ subiacit trãsmutatiõi accñtali ⁊ qz
hoc videmus in celo: qz celum nullo mõ trãsmutatur
ꝑm subam sed solum ꝑm dispones accñtales ut pz. ubi
igit in supercelestibus sic repit ratio corpis q̃ nullo mõ
est ibi materia nec hꝰ mãm: celum igit est corpus sine
materia: ut est corpus simplex: uel q̃ idez est forma nõ
in materia vna ergo via ꝑm Lõmen. ad inuestigãdum
q̃ in celo nõ sit mã sumit ex pte ipsius mãe que est po-
tentia tm̃ ⁊ que subiacit trãsmutationi ꝑfali. nã ꝑm ip
sum nihil tale est in celo. ibi enim nec est transmutatio
in suba nec est qd qđ sit in potẽtia tm̃ ⁊ per ꝓns nec est
ibi mã. Scda via eius sumit ex pte ipsius forme. vult
eni q̃ sole forme ꝯrie hẽant ꝑm cõe qđ pz ex ipsis agẽ
tibus. agẽtia enim expolĩat mãm ab vna forma ⁊ in-
troducũt oppositã formã. passa ergo ut dicit Lõmen.
in de suba ozbis sunt quodãmõ ipsi agẽti ꝯria ⁊ qdã-
mõ filia. Mã in ꝓncipio sunt ꝯria in fine filia. passum
enim in ꝓncipio habet formã ꝯriã agẽti: sed in fine cuꝫ
iam denudatum est ab illa forma est sile agẽti: forme q̃
ꝯrie hũt ibꝫ cõe ⁊ sunt gñabiles ⁊ corruptibiles: iõ cõ
cludit Lõmen. in de ꝑfa ozbis: q̃ si aliqua corpora sint
simplicia q̃rũ forme carerẽt ꝯrio oportebit q̃ ille for-
me sint nec gñabiles nec corruptibiles nec hũtes ꝑm
cõe: ⁊ qz talis est forma celi qz est forma carens ꝯriis:
ideo forma celi nõ habet ꝑm cõe cum istis iferioribꝰ.
Et qz ꝑm qđ est cõe formis subalibus est ipa materia
ratio celi est forma carens mã ergo ꝑm Lõmen. si ce-
lum nõ habet mãm cõem cum istis iferioribꝰ sequitur
q̃ nullã hẽat mãm. noluit enim Lõmen. q̃ in materia
nõ eẽt distinctio nisi accipeꝭ materia equoce pro cute
in actu ꝑm quem modũ ipm corpus celi uocat mate-
ria qz subiacit motui: uel est mã aie eius mouẽtis ipm
sed accipiẽdo mãm nõ pro ipso corpe nec pro ente in
actu sed pro ente qđ est in potẽtia tm̃. noluit Lõmen.
si bñ ꝓsiderant dicta ipsius q̃ illa esset cois oibus hũti
bus mãm. est ergo intẽtio Lõmen. q̃ si celum hiet ma
teriã q̃ hiet eam cõem cum istis iferioribꝰ ⁊ nõ hẽret
materiã: sic cõem hẽret formã hũtem ꝯrium: cuꝫ ergo
celum nõ hẽat formã hũtem ꝯrium nõ habet materiã
cõem: ⁊ si nõ habet mãm cõem nõ habet mãz ergo ꝑm
eum celum est corpus simplex uel est sine mã forma ex
parte igit ipsius forme celi qz est forma carẽs ꝯriis. ar
guit Lõmen. q̃ celum sit corpus simplex carens mate
ria. Tertia via ad hoc idem sumit ex pte motus celi.
vult enim q̃ motus debeat rũdere mobili: ⁊ qz motꝰ
celi est motus simplex ⁊ ipsa corpora celestia sunt cor-
pora simplicia neq; grauia neq; leuia: ⁊ qz corpus ha-
bens mãm est corpus cõpositum eoipso quo celuꝫ est
corpus simplex sequit q̃ ibi nõ sit mã. Quõ aũt motꝰ
celi sit motus simplex ex tribꝰ apparet. vꝫ ex equalita-
te ipsius ⁊ eius durationẽ ⁊ ex eius subo. naꝫ simplex
ꝑm q̃ hꝰ est vniforme ⁊ cõpositũ ꝑm q̃ hꝰ est hũs di-
uersitatem ⁊ per ꝓns difformitatẽ motus ergo celi ꝓ-
pter sui equalitatẽ qz semp motus ille in equalibꝰtem
poribꝰ abscidit equales angulos: ⁊ qz nõ est motus il-
le uelocior vno tẽpore q̃z alio sequit q̃ sit vniformior
oibus aliis motibꝰ. motus enim alij qui sunt hic iferi
nõ sunt oino equales: qz uel sunt nãles uel violenti: si
sunt nãles sunt uelociores in fine q̃z in ꝓncipio. uelo-
citas enim mouet lapis circa finẽ sui motꝰ cum appro
pinquat cẽtro q̃z circa ꝓncipiũ cum distat a cẽtro. mo
tus aũt violenti cõrio uelociores sunt in ꝓncipio cuꝫ
superabundat violẽtia impulsionis q̃z circa finẽ cuꝫ iaꝫ
deficit violẽtia illa. motus igit alij ꝓpter sui inequali-
tatem sunt in seipsis difformes: motus aũt celi ꝓpter
sui equalitatẽ est in seipso vniformis ⁊ ꝓ ꝓns simplex
ex equalitate ꝯ illi motꝰ arguit eiꝰ vniformitas ⁊ sim
plicitas. rursus hoc idẽ arguit ex duratiõe eiꝰ. nã que
dam difformitas est nũc incipe nũc desinere: ⁊ quedã
vniformitas est semp eodẽ mõ se hꝫe ⁊ semp ꝓpetuari
⁊ qz alij motꝰ nunc incipiũt nũc desinũt ideo in eoruꝫ
durationẽ hũt difformitatẽ: motus aũt celi qz semper
eodẽ mõ ꝓpetuat ⁊ nunq̃z iterruptus est ex quo icipit
in ipa durationẽ eius hẽt quãdã vniformitatẽ ⁊ quia
vniforme ꝑm q̃ hꝰ põt dici simplex ipe motꝰ celi sim-
plex dici põt. ℭ Amplꝰ hoc idem appet ex ꝑfo. nã hoc
qđ subiacit motui celi est corpus circulare ⁊ ipe motꝰ
ꝓprius celo est motꝰ circularis. motus aũt ꝓprius ele
mẽtis ⁊ elemẽtatis est rectus uel non est circularis. li
nea aũt circularis est simplex ⁊ vniformior oi linea. nã
si sit linea tortuosa ⁊ nõ sit nãe circularis in seipsa dif-
formitatez habet. Si vo sit linea recta difformitas est
ibi qz nõ quelibet ps est medium nõ quelibet ꝓncipiũ
nõ quilibet finis nõ quelibet pũctus in linea recta est
in ꝓncipio nõ quilibet in medio nõ quilibet i fine: sed
in circulo ubi est ꝓncipiũ ubiq; mediũ ubiq; finis ubi-
q; ergo vniformitas est ergo motus circularis magis
vniformis q̃z alij motus ⁊ per ꝓns magis simplex. Ar
guamus ergo sic. motus celi est motus simplex ergo de
betur corpori simplici ergo corpus celi est corpus sim
plex: sed si illa sit itẽtio Lõmen. est arguere ꝑm logicaz
ex quibusdã coibus: ex talibꝰ enim rõnibus nõ aggiia
tur scia. possumus aũt ꝑfundius incedẽ ⁊ ex simplici-
tate motus possumus subtilius ⁊ magis ex ꝓprijs ar-
guere simplicitatẽ celi. Aducrtẽdum ergo q̃ Lõmẽ. d.
motuꝫ celi esse motũ simplicẽ: qz nõ est sicut motꝰ gra
uium ⁊ leuiũ: ideo est ibi ꝺña motus celi ad motũ gra
uium ⁊ leuium si uolumus ꝓcedẽ ex ꝓprijs inuestigã
da est simplicitas motꝰ celi: ⁊ ex simplicitate motꝰ inue
stigãda est simplicitas corpis. videmus q̃ grauia ⁊ le-
uia mouent a gñante ⁊ a seipsis: sed a gñante ꝓpe a se-
ipsis per accñs. gñans enim qđ dedit grauitatẽ corpi
graui dedit ei q̃ moueret deorsum eo q̃ a forma gra-
ui sequit talis motus. illud enim agens qđ inducit p
se formaz ꝑfectam in mã dr per se inducẽ oia accñtia
que sequunt ad illã formã: ⁊ qz motus deorsum est ac
cidẽs ꝓns forma grauis illud agens qđ per se dedit ta
lem formã dr per se dedisse talem motuꝫ: graue igitur
mouet a gñante per se sed a seipso mouet per accidẽs.
nam si ponat graue sursum medium qđ est inter locuꝫ
deorsum ⁊ ipm graue, ꝑhibet graue deorsuꝫ eẽ: sed gra
ue sursum positũ scindit medium: scindẽdo medium
remouet ꝓhibens remouendo ꝓhibens facit seipsum
deorsuꝫ: ergo graue mouet seipm deorsum remouẽdo

phibens ⁊ scindēdo medium: sed causa remouens p̄hibens est causa per accūs ⁊ ideo graue mouet seipsum per accūs. uerum est ergo q̄ graue mouet seip̄m. nam ꝓpones dato q̄ sint per accūs nō ꝓpter hoc sunt false mouere qualicūq; accipiant per accūs. nā per accūs est q̄ homo sit albus uel niger ul' medio colore colora tus. Et cum hoc uerum est ⁊ p̄rium falsum: glibet enim homo est albus uel niger uel medio colore coloratus: ⁊ per accūs est q̄ uadēs ad foꝛ inueniat debitorem ⁊ tū ꝓtingit q̄ ueru3 inueniat ip̄m ueru3 ergo est q̄ gra ue mouet seip̄m q̄tūcūq; sit hoc per accūs. ¶ Motus g̃ grauis ut compat ad ip̄m graue non est simplex: q̄ ibi graue nō se habet vno mō q̄ nō se habet ut mouēs tm̄ nec ut motū tm̄: sed ut mouēs ⁊ motum. Sed mot⁹ celi ut compat ad celum est simplex: q̄ celum se hēt vno mō. corpus enim celeste se habet ut motum tm̄ non ut mouēs seip̄m. si enim corpus celi moueret seip̄m sicut mouet seip̄m graue, idem eēt iudiciu3 de motu celi qđ de motu grauis facto in uacuo. hoc aūt posito moueret se celum in istis sicut motus grauis in uacuo esset i istis ut p̄batum est in 4° phī. Qñ enim aligd mouet seip̄m ad aliquem terminū opz q̄ q̄stum est de se semp sit, in illo: tū ut graue mouet se deorsum q̄tu3 est de se semp est deorsum: q̄ aūt non sit deorsum hoc est ꝓpter medium p̄hibēs: ⁊ q̄ si eēt uacuu3 tunc nihil eēt p̄hibens statim graue faceret se deorsu3. Et q̄ in motu celi nihil est p̄hibēs si celum moueret seip̄m sicut graue motus celi fieret in istis: ⁊ q̄ hoc est falsum ⁊ impossibile ideo impossibile est q̄ celum moueat seip̄m celum ergo in suo motu se habet ut motum tm̄ nō ut mouēs. motus ergo celi cōparatus ad ip̄m est simplex: ⁊ mot⁹ grauis cōparatus ad ip̄m est quodāmō cōpositus. Ex hac aūt simplicitate p̄babimus sequēdo positionē Cō men. q̄ celum sit corpus simplex carēs materia ⁊ grave sit corpus cōpositū hīs mām. nā si graue mouet seip̄m. tria est ibi cōsiderare. p̄m est q̄ ip̄m graue subijcit motui. 2m est q̄ ip̄m graue in tali motu se habet ut mouēs. 3m est q̄ se habet esse ut motum: ut aūt graue subijcit motui sic est corpus q̄ quicqd mouet est corpus sz ut subijcit motui nō est vno mō sed ut duobus modis q̄ in tali motu ip̄m graue est agens ⁊ patiēs q̄ est mouens ⁊ motum opz q̄ sit corpus cōpositū q̄ nihil idez per idem agit ⁊ patit: corpus ergo graue si mouet seipz opz q̄ per aliud sit mouēs ⁊ per aliud motū: q̄ est mouēs per formā ⁊ motum per mām ergo graue est corp⁹ cōpositum ex materia ⁊ forma qđ cōprehendit ex motu eius. Sed in celo est duo ꝓsiderare. p̄m est q̄ subijcit motui. 2m est q̄ in tali motu se habet ut motus tm̄ q̄ subijcit motui est corpus sed, put in tali motu se habet vno mō: q̄ se habet ut motum tm̄ arguit q̄ sit corpus vnum simplex nō cōpositum ex diuersis ergo ex simplicitate motus celi arguitur simplicitas corporis eius. ¶ Sed diceres ex eo q̄ graue in motu suo se hēbat ut mouēs arguebat eius forma ex eo q̄ hēbat ut motum arguebat eius materia ⁊ ideo ex motu grauis argueba tur aūt graue esse forma in materia: q̄ in motu eius se hēbat ut mouēs ⁊ motum: ergo si celu3 in motu suo se habet ut motum tm̄ non erit forma in materia sed erit materia tm̄. ¶ Ad quod rūdet Cōmētator q̄ materia que arguit esse in graui est materia ſbiecta forme ⁊ ī. ō est materia ꝓprie ⁊ est ens in potentia tm̄: sed mā que arguit in celo est materia ſbiecta motui ⁊ ideo est materia equoce ⁊ est corpus ⁊ ens in actu q̄ nil mouetur nisi corpus: celum ergo est corpus simplex nō cōpositū ex materia ⁊ forma sed est ipsa forma nō in materia: uel si uolumus ip̄m appellare mām non erit materia ſbta forme sed materia subiecta motui. uel sequēdo pōnez Cōmētatoris si uolumus ꝓcedere q̄ celum sit materia subiecta forme sicut accipit ibi materia equoce ꝓ materia subiecta motui sic op3 q̄ accipiat forma equoce pro ipso mouēte. ⁊ hoc modo Cōmētator assignat materiā ⁊ formā in celo ut ip̄m celum se hēat ut materia ⁊ ipsa anima celi uel ipsa intelligētia ut mouēs se habeat ut forma: patet ergo quō ex simplicitate potest argui simplicitas eius. ¶ Quarta via ipsius Cōmētatoris ad hoc idem sumit ex parte durationis siue ex parte ꝑpetuitatis quam videmus tam in celo q̄z in motu eius. dicit enim Cōmē. concessum esse q̄ ois virtus in materia est finita. ⁊ subdit q̄ nulla differētia est in hoc q̄ sit actiua aut passiua. s. receptiua. Ex quibus cōcludit. s. q̄ si corpus celi recipit mouere infinitū ut declaratum est in phīsicis necesse est q̄ non sit cōpositum ex materia ⁊ forma sed sit simplex subm. dicit enim q̄ oē cōpositum ex materia ⁊ forma est finite receptionis sicut est finite motionis. i. sicut est finite actionis: sicut g̃ motor celi est forma nō in materia sic id qđ mouet ab eo ſm Cōmētatorem est corpus simplex nō cōpositu3 ⁊ est sine materia: nisi accipiat mā equoce. ¶ Postq̄z addidimus oēs rōnes quas fecit Cōmētator pro se ad oñendum q̄ in celo nō sit materia uolumus adducere rōnes ad p̄banduz q̄ positio Cōmētatoris stare nō pōt. p̄babimus enim triplici via q̄ necesse est in celo dare materiā. ¶ Prima via sumit ex quātitate celi ⁊ hec via initit uerbis ipsius Cōmētatoris in de suba orbis. ¶ Scda via sumit ex spissitudine ⁊ diaphanitate celi ⁊ hec via initit uerbis phī in 2° de generatione. ¶ Tertia via sumit ex indiuiduatione uel ex sensibilitate ipsius celi ⁊ hec initit tam uerbis phī q̄z etiā ipsi⁹ Cōmen. in p° celi ⁊ mundi. Prima via sic patet. dicit Cōmen. in de substātia orbis reprobans Auicē. dicentem q̄ necesse est primā formā existere in prima materia anteq̄z dimēsiones existāt in ea q̄ ex hoc accidunt multa impossibilia quoꝝ unum est formam nō diuidi diuisione materie: quapropter nō recipet diuisionem. vult ergo plane Cōmen. ibi q̄ forma informat ⁊ pficit talem mām qualem inuenit ⁊ q̄ inuenit mām quātaz perficit eam quantā: ꝛ ergo ꝓprium subm gīationis sit per se ei accidat forme q̄ inueniat materiā quātam attū q̄ materia nunq̄z expoliat a quātitate semp p̄intelligit quātitas in materia ante aduētum forme: attū q̄ oia determinant per formā ipsa quātitas intelligit indeterminatā ante aduētum forme qđ quō sit intelligēdum alibi diffusius diximus. ad p̄sens aūt scire sufficiat q̄ nunq̄z recipit forma nisi i materia quāta ⁊ q̄ quātitas p̄cedit formā subalem aliquo mō in materia non q̄ p̄cedat eam quātitas ut determinatā sed ut indeterminatā. vnde plane dicit ibi Cōmentator q̄ dimēsiones indeterminate p̄cedunt formā subalem in materia: ipse itaq̄z dimensiones uel ipsa quantitas aliquo modo se habēdi ut sub esse indeterminate ſm opinionē cōmenti p̄cedit formā subalem in materia ⁊ est plane positio cōmēti q̄ si materia prius reciperet formaz q̄z quātitatem q̄ nunq̄z forma diuideret diuisione materie ⁊ q̄ remaneret forma indiuisibilis. Ex uerbis Cōmentatoris arguamus ꝓtra ipsum sic: q̄ ois suba uel est materia uel forma uel cōpositum ut vult phs scdo de aīa. ⁊ ut in multis alijs locis hec distinctio tam a pho q̄z a Cōmētatore ponit celum ergo uel est suba cōposita uel suba simplex. si sit suba cōposita ex pluribus substātijs erit cōpositum ex materia ⁊ forma. sed dicit Cōmentator q̄ est substantia simplex: aut ergo dicit aliquid in actu aut dicit quid in potentia tm̄: non potest dici q̄ dicat quid in potentia tm̄ cuz sit subiectum motus: uel si diceret quid in potentia tū haberemus intētum q̄ esset idem q̄ materia ⁊ q̄ in celo esset materia: sed ut Cōmentator ait celum dicit aliquid in actu ergo ſm Cōmentatorem celum est substantia simplex ⁊ est substātia de se habens aliquam actualitatem ex eo

q̄ est substātia simplex non est substātia cōposita ex eo q̄ de sc̄ habet aliquam actualitatem non est substātia que est mā. Et ideo dicebam⁹ supra q̄ idē est dicere q̄ celum sit corpus simplex ⁊ q̄ sit forma sine mā. His ergo declaratis arguamus q̄stat q̄ celū hēt q̄stitatē qr hoc negare esset hoies allucinātes facere ⁊ negare sensum ⁊ substātia celi sequendo positionē Cōmen. nō est substantia composita nec est substantia que est materia sed est substātia que est forma. uel ergo q̄stitas celi reciperet in substātia celi ita q̄ substātia celi erit fundamentum q̄stitatis eius: uel ipa q̄stitas celi erit fundamētū substātie nō pōt dici q̄ q̄stitas sit fundamentum substātie: qr ex hoc dicta est substātia qr oib⁹ alijs substat ⁊ oia alia in ipsa fundant. oportet ergo q̄ substātia celi sit fundamentū q̄stitatis eius: sed ꝓm opinionē Cōmenta. si materia ꝓpus recipet formā q̄ q̄stitatez nū q̄ diuideret forma illa diuisiōe q̄stitatis. si ergo forma in materia recepta dū tamē ꝓpus recipiat in mā q̄ quātitas nunq̄ pōt diuidi diuisione q̄stitatis multo magis forma immaterialis ⁊ nō recepta in materia diuisione q̄stitatis nō poterit diuidi: ipsa ergo forma ꝓm se existens ⁊ nō recepta in materia non potest esse susceptiua q̄stitatis qr tūc forma sine materia eēt quā ta ⁊ diuideret qd̄ plane patet eē falsuz ex v̄bis Cōmē. q̄ si uellemus ad hoc adducere uerba Ar̄st. adducem⁹ uerba ei⁹ in. 7. meta. vbi ait q̄ forma non diuidit nisi per materiaz. si ergo substātia celi est substantia q̄sta ⁊ substātia diuisibilis ut apparet ad sensū oportet q̄ nō sit forma tm̄ sed sit forma in materia: ex ipsa ergo q̄stitate celi tā ex v̄bis Cōmen. q̄ ex uerbis phi ꝓcluditur q̄ celū sit forma in materia. ¶ Secūda via ad hoc idē sumit ex spissitudine ⁊ diaphanitate celi: vult enī phs q̄ stella sit spissior pars sui orbis ergo celū in suis ptibus habet cōpositionē qr vnapar⁹ est spissior alia: ois aūt talis cōpositio ꝓm phm in secūdo de generatione ꝓsupponit aliqd vnuz ⁊ idem. i. ꝓsupponit materiam esse in utrisq̄. vnde phs in secūdo de generatione ait ꝓra Empedo. q̄ si elemēta sunt comparabilia ꝓ quātitatez ut q̄ aqua sit spissior aere: ut q̄ ex vno pugillo aque fiant decē aeris opz q̄ aliqd vnum ⁊ idem ut materia sit in ambobus per quaz mensuranf ambo ut ideo dicaf vnuz spissius alio qr plus de materia est in vno q̄z in alio: elementa enī spissiora plus habent de materia q̄z rariora. si ergo in celo est talis cōpositio qr vna pars est spissior alia eo q̄ stella sit spissior pars sui orbis oportet q̄ in partibus celi sit materia ꝓm quam possint talē cōpositionē recipe. Querem⁹ ergo ab illis qui dicunt celum esse formam sine materia vnde est q̄ vna par⁹ est spissior alia: constat enī q̄ in corpibus que plus habent de forma plus habent de loco: ⁊ si virtute diuina stella rarefieret: uel logmur magis ꝓprie stella fieret diaphana ⁊ fieret inde orbis forte ex vno pugillo stelle fierent. x. uel cētum pugilli orbis: ex forma ergo nō poteremus saluare spissum ⁊ diaphanū in celo sed solū ex materia. Sed diceres vnde est q̄ influentia est magis a luminoso cum stelle celi ⁊ ptes luminose eius plus hēant de materia q̄z ptes diaphane. dicēduz videf ergo ex hoc q̄ influētia ⁊ actio sit magis a materia q̄z a forma. Dicēdū ergo q̄ etiā in istis iferioribus plus cōburit ferrum ignitū qd̄ est mā densa q̄z stuppa ignita que est materia rara: totū aūt celuz influit nam tam ptes luminose q̄z diaphane suā influentiā habēt. Sed si in formis debilib⁹ ⁊ p̄tibus ꝓrium est maioz actio ⁊ fortior impressio a materia spissiori quōcūq; h̄ ꝓtingat siue sit per se siue per accūs multo magis a stellis luminosis ⁊ a spissioribus partibus celi derivabit influētia maior: utrū hoc aūt sit per se uel per accūs uel sit per accūs vno mō sed p se alio ꝓsens speculatio nō admittit. ¶ Tertia via ad hoc idem sumit ex idiuidua tione celi uel ex sensibilitate eius. dixerūt enim aliqui ⁊ magis improbates opionem Cōmen. q̄ si celuz eēt forma simplex ⁊ nō eēt forma in mā q̄ celum esset qd̄ intelligibile nō qd̄ sensibile. Sed ad hoc rñdet Cōmē. q̄ h̄z celū nō sit cōpositum ex diuersis substantijs: ut ex mā ⁊ forma est tm̄ cōposituz ex suba ⁊ q̄stitate rōne cuius est qd̄ sensibile. Et ideo aliud est dicē q̄ si celū eēt forma in mā ⁊ simplex q̄ nō eēt susceptibilis q̄stitatis nec sensibiliū qualitatū: ⁊ aliud est simplr asserere q̄ si celū esset forma nō in mā q̄ eēt qd̄ intelligibile nō sensibile. si enim posset eē forma ſbalis cum q̄stitate ⁊ cū qualitatib⁹ sensibilib⁹ sine mā sicut posuit Cōmē. de celo illud eēt qd̄ sensibile. Sed si dicemus ꝓtra Cōmē. q̄ forma sine mā nō est susceptiua qualitatū sensibiliū ut plane vult phs in p⁰ celi ⁊ mūdi. ubi ait q̄ cuz celuz sit qd̄ sensibile est ps ptium mūdi: ⁊ oē sensibile ut ipse dicit est sensibile per mām vñ ⁊ Cōmen. ibidem ab ipsa ueritate coact⁹ ait q̄ oē sensibile est sensibile per materiā. ⁊ idem ibidem dicit q̄ oē sensibile est cōposituz ex mā ⁊ forma nec patet q̄ Cōmen. diceret celū est cōpositū ex mā qr intelligētia est ibi tanq̄ forma ⁊ celuz tanq̄ mā. nā amota intelligētia adhuc celum esset qd̄ sensibile ⁊ adhuc celum sentiret a nobis ⁊ videretur a nobis. Si ergo omne sensibile est cōpositū ex materia ⁊ forma ⁊ amota intelligētia adhuc celum remaneret sensibile ergo ꝑter intelligētiā adhuc in ipso corpe celi opz ponere cōpōnem ex mā ⁊ forma: sed sic istā rōnem vnde ꝓponēdo nō innus ad ꝓfundū intētum phi. nam phs non tm̄ arguit cōpōnem in celo ex mā ⁊ forma ex sensibilitate celi q̄stuz ex indiuiduatione ⁊ pticularitate eius. vult enim ipse ibidē q̄ cum dico celuz dico forma: sed cuz dico hoc celum dico mām. intellectus enī ulīs rei est per formaz sed signatio ⁊ pticulatio est per mām: dicemus ergo q̄ quedā forme idiuiduant ex eo q̄ recipiunt in mā ⁊ ille sūt forme sensibiliū: tales aūt forme eoipo q̄ recipiunt in mā sunt apte nate multiplicari per diuisionē māe. celum aūt nō est celuz sed est hoc celum pticulatuz ⁊ sensibile: oē aūt tale est forma in mā vnde plane vult phs ex pticularitate ⁊ indiuiduatione celi q̄ celuz sit forma in mā ⁊ q̄ celū sit multiplicabile rōne forme: imultiplicabile autē rōne māe qr ꝓstat ex tota mā sua ergo si cōsideret quātitas celi ⁊ si cōsideret spissitudo ⁊ diaphanitas eius: ⁊ hoc si cōsideret ipsius indiuiduatio patet q̄ celum est forma in materia. ¶ His oibus plibatis restat solue rōnes Cōmen. que de leui soluunt. nā multa incitāt nos ad inediū aliqd quo inneto nō astringimur soluz ad illa que incitauerūt nos ad inueniēduz illud sed etiam ad alia. nā trāsmutatio ad locum incitamētum ad querēdum locum. Querimus tm̄ locum nō solum rebus que mouent sed etiā rebus stātib⁹: ut si celum semp mouet ⁊ terra ꝓz se tota stat semp male argueret qui uellet q̄ celum eēt in loco ⁊ non terra eo q̄ celo mouet ⁊ terra stat: imo sequēdo opionem Cōmen. magis est in loco terra que est in loco per se q̄z celū q̄ ꝓm cuz non est in loco fuit ergo motus ꝓm locum incitamētū ad querēdum nām loci: ⁊ forte si non fuisset motus ꝓm locum ignorata fuisset a nobis nā loci. Sz postq̄z iā cognim⁹ nāz loci nō solū ex motu ad locū sz ētex ꝓtinētia loci dicem⁹ aliq̄ eē in loco: ut si nunq̄z terra mouet de loco ad locū: tū qr ꝓtinet a loco ad locū: tū qr ꝓtinet a loco nature dē eē in loco sic ⁊ in ꝓposito trāsmutatio urget ⁊ impellit nos ad inuestigādū nām māe ita q̄ si nō fuisset talis trāsmutatio forte natura māe eēt nobis ignota: sed postq̄z cognita natura māe cognouimus ꝓprietates eius ⁊ itellexim⁹ q̄ accūtia sensibilia de necessitate ꝓsequebant mām. Et qr nouimus q̄ forme imales accūtiū sensibiliū ſbm eē nō pūt: ⁊ ideo nō solū ex trāsmutatiōe ad formā: sed etiā ex q̄stitate ⁊ accūtib⁹

sensibilib⁹ ponimus in reb⁹ eē mās. ¶ Prima ergo rō Cōmen. arguit ex insufficiēti qz is in celo nō ponam⁹ mām ꝓpter trāsmutationē ad formā: tū qz ibi est quā titas ⁊ accūtia sba cogimur ibi mām ponere qz talia si ne mā esse nō pūt nec in hoc negamus sensum imo negāt sensus negātes mām in reb⁹ sensibilibus. rursus in nro ꝓcessu nō recedimus a sensibilib⁹ imo ex sensu ori tur illa cognitio ut ex accūtibus sensibilib⁹ quęramus mām in oibus in ḡbus sunt accūtia illa ⁊ sic est soluta rō ꝑma. ¶ Scda aūt ratio ei⁹ de leui soluit. nā forme ōrie hūt mām cōem ut est ꝯiuncta ꝓuationi ⁊ ut est ibs gnationis ⁊ corruptiōis. cuius ergo fōrma celi sit carēs ōrietate. vnde arguit qz celum nō habet mām ꝯiunctā priuationi. vñ arguit qz celus nō habet mām ut subm gnationis ⁊ corruptionis: sed qz nullo mō hēat mām ratio: hoc nō ꝓbat in reb⁹ igit sensibilib⁹ diuersitas est ex pte forme sed vnitas ex pte māe. oīa enim sensibilia hnt mām cōem: nō cōem per vnitatē forme scd per in differētiā qz si mām vnius corpis esset absoluta ab oi forma ⁊ mā cuiuscūqz alterius eēt sic absoluta non ha berēt per qd differrent hec mā ⁊ illa vnitas est ergo ex parte māe sed diuersitas ex pte forme qz in aligb⁹ sen sibilib⁹ mā subiicit forme nō ōrie ut in supcelestib⁹. in aligbus aūt subiicit mā formis ōrijs ut in istis iferiori bus: ⁊ qz semp ꝓuatio est annexa forme ōrie in istis in ferioṙb⁹ in qb⁹ est ōrietas est mā annexa ꝓuationi uel est in ei⁹ mā appetit⁹ ad aliquā formā. in supcelestibus vo ubi est carētia ōrietatis est mā sine ꝓuatione uel est in mā sine appetitu ad aliquā formas. ¶ Tertia rō de leui soluit. nam ex nā motus inuestigabimus in grauibus ⁊ leuib⁹ mām duob⁹ modis. in supcelestib⁹ vo uno mō grauia enis ⁊ leuia ⁊ qz mouent ab alio per se ⁊ qz mouent a seipsis per accūs opz ea eē cōpōsita ex mā ⁊ forma. quicqd enis mouet ab alio per se non est ex mā tm nec ex forma tm sed est cōpōsitū ex utrisqz: mā enis sine forma nō pōt eē sbm motus qz qd subiicit motui est ens in actu: mā aūt sine forma nō est ens in actu sed ens in potētia. rursus forma sine mā nō pōt eē sbm mo tus qz forma nō diuidit nisi per mām: si enim eēt dare formā sine mā illa eēt imptibilis ⁊ indiuisibilis: ⁊ con stat qz nullū imptibile mouet ut satis declaratus est in phīc. erit igit oē qd mouet compositū ex utrisqz: dato igit qz grauia nō mouerent a seipsis per accūs: sed so lum ab alijs per se ita qz grauia in suis motib⁹ non se hient ut mouētia sz ut mota tm oporteret ea eē cōpo sita ex mā ⁊ forma. vna ergo via inuestigādi in grauib⁹ ⁊ leuib⁹ cōpositū ex mā ⁊ forma ex natura mot⁹ est eo qz mouet ab alio per se. Alia aūt via est ex eo qz mouet a seipsis per accūs. nā cum moueat seipa per accidens erūt simul mouētia ⁊ mota: qz qu icqd mouet seipz est simul mouēs ⁊ motū nō erit ergo hoc ꝑm eandem rō nez: sed erūt mouētia per formā mota aūt per mām: ce lū aūt lz nō moueat a seipso per accūs eo tū ipo qz mo uet ab alio per se sufficiēter arguit qz in ipo sit cōpositio ex mā ⁊ forma. rō ergo Cōmē. ex oi parte deficit qz dato qz in celo ex natura mot⁹ nō possumus ibi inuestigare cōpōnem māe ⁊ forme: possemus tū hoc alia via ut ex q̄stitate ⁊ ex alijs accūtib⁹ ⁊ sensibilib⁹ inuestiga re ibi talē cōpōnem eē sensus: igit ⁊ rō Cōmē. nō clau dunt oēm viā inuestigādi talē cōpōnem ex pte motus qz lz nō possimus ibi inuestigare talem cōpōnē ex pte mot⁹ qz celum nō mouet a seipo per accūs: possumus tū ibi inuestigare talē cōpōnem ex pte motus: qz celus mouet ab alio per se. ¶ Quarta ēt rō Cōmēta. leuiter tollit. nā qz res mālis hēat infinitā receptionē qualtus ad durationē ut possit recipe infinitā durationē ⁊ in i finitū durare: uel hoc est per pōnem ꝓncipij ꝓseruatiui ⁊ sic per nām est ipossibile. ipossibile est enim qz aligd de se corruptibile manēs tale possit in infinitum durare ut qz possit ei imꝑti aliq̄ vtus nālis que possit ipz nā liter in infinitum refuare: ⁊ ꝑm hoc hūt neritatem vba Cōmen. qz nō est dia utrū talis potentia receptiua sit actiua uel passiua: qz si corpus corruptibile hiet poten tiam talē receptiuā qz posset recipe nāliter vtutē sic ꝓ seruantē ipm opz qz illa vtus sic recepta esset actiua ⁊ eēt quodāmō infinita in mā: ergo eēt quodāmō infini ta vtus actiua. sed recipe qz possit in infinitū durare nō per pōnem ꝓncipij ꝓseruatiui sed per amotionē princi pij corruptiui nō repugnat nāe māe ⁊ hoc mō celū est ꝑpetuus nō qz de se sit incorruptibile ⁊ qz hēat aliquā virtutem ꝓseruatem ipm a corruptione: sed hoc est per amotionē ꝓncipij corruptiui. nam qz mā machinet ad maleficiuz ⁊ appetat eē sub alia forma: ⁊ qz ex hoc res māles sint corruptibiles hoc est rōne ꝓuationis quam habet in se ut inuit tam phs q̄z Cōmētator circa finez ꝓmi phisicoꝝ. ⁊ qz in celo est mā sub forma sine priua tione admixta: ideo ꝓpter amotionē priuationis que est ꝓncipium corruptiuū celum est ꝑpetuū ⁊ incorrupti bile. ¶ Ad ꝑm dicēdum qz duplex est potētia. abijciēs actum ⁊ ꝯiuncta actui. potētia aūt abijciēs actum est in ōria disꝑone q̄z qñ est i actu ⁊ talis potētia nō est in celo respectu forme sz respectu ubi. sed potētia ꝯiūcta actui non est in aliqua disꝑone q̄z quando est in actu. ¶ Ad 2m dom qz mā est id per qd res pōt eē ⁊ non esse sed nō quocūqz mō sumpta: sed ut est ꝯiūcta ꝓuationi ⁊ ut est sub forma ōria que in celo eē nō pōt. ¶ Ad 3m. doz qz ꝓuatio nō sequit mām nisi ut est sub forma ōria nā mā per se nō ōriat forme ⁊ ideo per se ei nō est anne xa ꝓuatio forme: sed qz semp vni ōrioꝝ est annexa ꝓua tio alteri⁹ ōrij ut ꝓut mā est sub vna forma ōria habet annexā ꝓuationez alteri⁹ forme ōrie: sed qz forma celi caret ōrietate ideo rō nō est ad ꝓpositū. ¶ Ad 4m doz qz nō est tota cā qz forma celi satiet appetitū māe celi qz est forma nobilioz q̄z alie forme: sed qz est carēs ōrie tate ⁊ nō habet ꝓuationē annexā. ¶ Ad 5m doz qz mā celi est in po. ad formā: nō ad formā quā nō hēt sed so luz ad formā quā hēt: nec est in potētia abijciēte actuz que est respectu forme nō habite sed solum in potentia ꝯiuncta actui que est respectu forme habite. ¶ Ad 6m dom qz si ꝓcedat celum eē cōpositū ex sba ⁊ q̄ztitate ⁊ negeť ipm eē cōpōsituz ex mā ⁊ forma ut ponebat Cō mē. nō hēbit ex hoc qz celū sit qd itelligibile sed qd sen sibile: sed dicim⁹ illa duo eē ipossibilia qz aligd sit cōpo sitū ⁊ sba ⁊ q̄ztitate ⁊ tū nō sit cōpositū ex mā ⁊ forma qz nunq̄z q̄ztas recipit in forma sine mā sed semp re cipit in mā sba forme. ¶ Ad 7m dom qz mā celi est in potētia ad negationē forme nō per agēs nāle p qd pos sit corrūpi ⁊ aliā formaz acgrē sed p agēs supnāle p qd pōt annihilari ⁊ suā formā pdere: uel possumus dicere qz si uellet deus posset i mā celi iducē formā cuiuscūq; alteri⁹ corpis qz vtute diuia oē corpus pōt mutari in oē corpus ut pōt hēri ab Aug. 7. super gene. ad lram. ¶ Ad 8vm dom qz mā celi pōt cōsiderari dupliṙ: uel ꝑm suā nudā eēntiā: uel ut est ꝯiūcta forme. ꝑm suā nudaz eēntiā sic est pura potētia ⁊ hoc sufficit ad hoc qz fiat vnū cū forma sua p se ⁊ eēntialr tū ut est ꝯiūcta for me est in potētia ad aliā formā ut mā gnabiliuz ⁊ ex hꝫ fit magis vnū ex mā celi ⁊ eius forma cū celū sit incorru ptibile ōrie q̄z ex materia gnabilium ⁊ forma ipsoruz. ¶ Ad 9m dom qz forma celi est ꝑncm eēndi ⁊ ꝑncm agendi sed nō hētur ex hoc qz celū moueat seipm per formā su am qz forma corpalis nō est rō mouēdi ꝓpriū corpus nisi per accidēs: ea aūt que sunt per accidēs contingit nō eē celū ergo motū ab itelligētia per formā suā agit in alia ⁊ mouet illa sed nō mouet seipz qz in motu suo nō hēt aligd ꝓhibens: sic etiā nec graue moueret seipz per accidēs nisi eēt mediū resistens ⁊ ꝓhibens. ¶ Ad 10m doz qz mot⁹ celi est simplicioꝝ q̄z mot⁹ istoꝝ iferioꝝ

nō ꝙ nō diuidat diuisibe sui sbi sicut diuidit mot⁹ in istis iferiorib⁹ sed mot⁹ ille est simplicior qz est diutur nior ⁊ minus hñs de uarietate ⁊ est magis ppetuus: sic etiā ⁊ celū est corpus simplici⁹ q̄z ista iferiora nō ꝙ nō sit cōpositū ex mā ⁊ forma sicut illa: sed qz est diuturn⁹ inuariabili⁹ ⁊ magis ppetuus q̄z illa. ¶ Ad 11ᵐ dm ꝙ in cclo est mā pp eē ⁊ pp motū. Et si dicat ꝙ mā facit ad non eē dici debet ꝙ mā ut est sub forma facit ad eē ⁊ ut est annexa ꝓuatiōi facit ad nō eē ⁊ ad corruptiōnē: ⁊ qz mā in cclo sic est ꝙiūcta forme ꝙ nō est ibi annexa ꝓuatiōlō mā ibi ita facit ad eē ꝙ nō facit ad non eē ⁊ ad corruptionē. ¶ Possumus ēt dicē ꝙ opz ibi ponere mām pp motū ad ubi. Et si dicat ꝙ potentia ad ubi est potētia accītalis. Dm ꝙ illa potētia accītalis nunq̄z sepat a mā que est potētia sbalis qz nihil mouet ad ubi loquēdo de motu ut nos loqmur nisi qđ est cōpositū ex mā ⁊ forma. possumus 3° dicē ꝙ opz ponē mām pp quātitatē. Et si dicat ꝙ multa alia a mā sunt extēsa dici debet ꝙ nihil aliud a q̄ntitate est extēsuz nisi ipa mā uel qđ est in mā uel qđ est aptū natū in mā esse: ¶ Ad 12ᵐ dz ꝙ ut pz ex fine ꝑmi pbilicoꝝ. mā nō machinat ad malenciū nisi rōne ꝓuationis annexe. possumus ergo in celo ponere mām sine corruptione: qz ponimus ibi materiā sine ꝓriuatione annexa.

Queritur scđo dato ꝙ i celo sit mā. utrū illa mā sit eadē per eēntiā cū mā istorū iferioꝝ. Et videt ꝙ nō. qz ꝑm Cōmen. trāsmutatio fecit scire mām: ubi ergo est alia ⁊ alia rō trāsmutatiōis ibi est alia ⁊ alia rō mā: sed in celo est transmutatio solum ad ubi: in istis aūt iferiorib⁹ est trāsmutatio ad eē ergo equiuoce est mā ḃ ⁊ ibi ⁊ alia est rō māe utriusq̄. ¶ Ꝓ. dz Aug. xij. ꝓfes. cap°. xix. mā ꝑ° facta uocat celum ⁊ terra qz ide facta sunt celuz ⁊ terra: ergo si in sacra scriptura mā vñ facta sunt oia nō noiat eodē noīe qz nō dr cclū tm̄ nec terra tm̄: sed celū ⁊ terra sufficienter ut videt datū itelligi ꝙ nō eadē sit mā vñ sūt facta oia illa corpalia. ¶ Ꝓ. vnitas gīis est q̄si vnitas māe ut inuit pbs in 3° meta. c. de vno. que ergo nō sunt eadem gīe nō ḣnt eandē mām: sed corpale ⁊ icorpale diff erūt gīe ut dr in 4° meta. ergo nō ḣnt eādez materiā. ¶ Ꝓ. ꝑm Dam̄. diuerse opōnes arguūt diuersitatem sbe: ḡ multomagis diuersitas potētiaꝝ arguit diuersitatē sbe: sed mā in celo ⁊ in ipsis iferiorib⁹ diuersificat ꝑm potētiā ḡ diuersificat ꝑm sbam ⁊ ꝑm eēntiā. Q. ät diuersificet ꝑm potētiā pz: qz in mā celi nō est potentia ad aliquā formā sicut in istis iferiorib⁹. ¶ Ꝓ. si in celo eēt mā cēt oio equoce qz mā illa nō differt a forma. nā potētia nō differt ab actu nisi qz pōt eē sub alio: ut genus nō differt a ſpe nisi posset saluari i alia ſpe: ḡ mā nō differt a forma nisi posset eē sub alia forma: ḡ uel in celo nō est mā: uel si est ibi mā est oino equoce qz est idē ꝙ forma cū nō possit eē sub alia forma. ¶ Ꝓ. ꝑm pbz in lib° de gīatiōe. que coicant in mā sūt ad iuicē trāsmutabilia: celū ⁊ illa iferiora nō sunt ad inuicez transmutabilia ḡ ⁊c. ¶ Ꝓ. si in celo eēt eadē mā cū istis iferiorib⁹ mā illa posset eē sub alia forma: qz si aliq̄ eēt cā q̄re mā exīs sub forma celi nō posset eē sub alia forma: hoc iō forte eēt qz mā celi quodāmō ⁊tual⁹ ꝙtinet oēs alias formas: sed hoc nō obstat qz illud ꝙtinē non eēt nisi sub quodāmō uel⁹ sicut ꝙnes ꝙtinent in principijs: sed hīe aliqd uere nō satiat appetitū qz q̄diu scim⁹ aliqd uere nō gescimus donec sciuerimus illud sb ꝓpa forma: ḡ mā hīs in se formā celi q̄ntūcūq̄z ex hoc ḣeat formas elemētoꝝ ⁊ oēs alias q̄ uel⁹ nō satiabit cū nō habeat eas sub ꝓpa forma. ¶ Ꝓ. sbitiuū ꝙtinet uegetatiuū: ⁊ itellectiuū ꝙtinet sbitiuū. sz q̄ mā est sb forma sensitiui adhuc appetit eē sub forma uegetātiui: ut q̄ est sub forma aialis adhuc appetit eē sub forma plante: ⁊ q̄ est sub forma hois adhuc appetit eē sub forma ⁊mis ergo nō obstāte ꝙ forma celi ꝙtineat oēs alias formas mā exīs sub forma celi appetit eē sub aliis formis: sic nō obstāte ꝙ itellectiuū ꝙtinet sensitiuū mā exīs sub forma hois adhuc appetit eē sub forma uermis ⁊ non obstāte ꝙ sbitiuū ꝙtinet uegetatiuuz nihilominus tm̄ mā exīs sub forma aialis adhuc appetit eē sub forma plāte: nulla est ḡ mā in celo ꝙ si eēt ibi mā adhuc appeteret eē sub alia forma. ¶ Ꝓ. pbus in. 8. meta. vult ꝙ alius ꝑmo sit de mā in subijs nālib⁹ ⁊ in eternum. naz in subijs eternis ꝑm cū nō est mā sed est ibi mot⁹ in loco tm̄: in celo ḡ loco māe est ipm corpus motū mā ergo hic ⁊ ibi nō erit ꝑm eandē rōnē. ¶ Ꝓ. de rōne materie est ꝙ sit in potētia ad oēs formas qđ pz: qz si eēt denudata ab oi forma nō magis eēt in potētia ad vnā q̄z ad aliā. sz qđ est de rōne alicui⁹ nō pōt tolli ab eo ḡ uel in celo nō erit mā: uel si ibi erit mā nō erit ꝑm eadē rōnē qz illa mā eēt in potētia ad oēs formas sicut ⁊ illa ⁊ per ꝓns eēt celū corruptibile qđ est incōueniens. ¶ Preterea si est in potentia ad oēs formas nunq̄z satiabit nisi sic oēs ḣeat: sed hoc est ipossibile ꝙ mā simul recipiat oēs formas ḡ est ipossibile ꝙ alicubi sit mā ⁊ tū sit ibi satiata ꝙ nō appetit aliquā formā. ¶ Ꝓ. si celo eēt mā ⁊ eēt eiusdē rōnis cū istis iferiorib⁹ posset ex elemēto fieri celum: qz dato ꝙ ex celo nō posset fieri elemētū qz forte forma celi satiat mām suā tm̄ ut videt posset ex elemēto fieri celū qz forma elemēti suā mām nō satiat. ¶ In ꝓriū est qz ꝑm pbm in. 2. meta. in fūda mēto nāe nihil est distictū. tota ergo distinctio ex forma est amota ḡ oī forma eadē remanebit mā celi cuz istoꝝ inferioꝝ. ¶ Ꝓ. que coicant in accītib⁹ multomagis coicant in mā coicat celū sed in diaphanitate cū istis iferiorib⁹ ut vult pbs in 2° de aīa. ḡ multomagis coicāt in mā. ¶ Ꝓ. ꝑm pbm in 2° de gīatiōe. sunt nūo eēlia ⁊ gīe eadē ꝓncipia in sempiternis ⁊ in istis iferiorib⁹ ergo sicut illa iferiora cōponunt ex duplici ꝓn⁹ māli ⁊ formali sic ⁊ illa ⁊ ꝓn⁹ ibi sūt eadē gīe cū ꝓncipijs istis ¶ Rñsio dz ꝙ in hac qōne sic ꝓcedim⁹ ꝙ p° oñdem⁹ ꝙ nulli antiquoꝝ doctoꝝ: nec pboꝝ nec ictoꝝ de his qui puenerūt ad nos ꝑm ea que vidimus fuerūt huius positiōis ꝙ in celo eēt mā: ⁊ ꝙ corp⁹ celi circūscripta itelligētia eēt cōpositū ex duab⁹ sbijs ex mā. s. ⁊ forma ⁊ tū mā illa eēt dns per eēntiā ab illa sic aliqui ⁊ magis moderni doctores posuerūt. antiq enim doctores uel negauerūt in celo eē materiā ut posuit Cōmentator. uel si posuerūt ibi materiā dixerūt eā eē eandē cuz materia istoꝝ iferioꝝ. iō in hac qōne ꝑ° recitabim⁹ tam sctoꝝ q̄z pboꝝ sniam. 2° adducemus quasdā rōnes q̄s facit Cōmē. in ꝑ° celi ⁊ mundi. que vident ꝙriari pōt cui adherē itēdimus i hac pte vz ꝙ eadē mā sit ḃ ⁊ ibi: 3° adductis rōnib⁹ ad ptē oppositaz adducem⁹ rōnes ad ptē ꝓpositā ⁊ oñdemus ꝙ eadē est mā per eēntiam in celo ⁊ in istis iferiorib⁹. 4° soluemus rōnes Cōmē. quas faciūt moderni doc. ꝓ se ad oñendū nō eē eādem materiā in supcelestib⁹ ⁊ in istis. ¶ Propter ꝑmum sciēdum ꝙd dicebamus ꝙ nulli antiq doctores dixerūt in celo eē naturā materiā ⁊ eē differētē per eēntiaz a materia ista. nā Cōmē. ḃ⁹ pōnis nō fuit nec posuit in celo mām sed dixit celuz eē corpus simplex. ¶ Nō ḃ mō posuit in celo eē materiā ꝙ ipm corpus celi eēt materia itelligētie: imo si bñ ꝙsiderat itētio Cōmētatoris i de sba orbis. Cōmē. ne poneret materiā celi eē eādem cū materia istoꝝ iferioꝝ ⁊ ne poneret celū corruptibile negat oino celū hīe materiā credēs ꝙ si corpus celi eēt cōpositū ex duab⁹ sbijs ita ꝙ forma celi eēt forma in mā ꝙ de necessitate forma illa ḣret ꝙriū: ⁊ ꝙ mā illa eēt eadē cū istis iferiorib⁹ ḡ ⁊ Cōmē. in hoc cōuenit cū pōne nra ꝙ si in celo eēt materia ꝙ eēt cois iferioribus ⁊ supcelestib⁹. Scriptura eni sacra ⁊ dicta sctōrū hāc doctrinā sapiunt. nā ex materia in visa uel ex mā

in forma testat scriptura oia ꝺ ꝑbilia facta eē huic ēt suie ⁊ ꝙsonat ꝟba Aug.12.ꝯfes.c.12.qui ait ꝙ illa ifor/mitas.i.illa iformis mā uocat celū ex terra qz inde fa-ctū est celuz ⁊ terra.⁊ idē in codē loco.c.19.assignans multos modos exponētes quō in ꝓncipio fecit deꝰ ce-luz ⁊ terrā ait.ꝙ in ꝓnº fecit deº celū ⁊ terrā.i. ꝟbo suo sibi coeterno fecit in formā māz creature cozpalis ubi ꝙfusuz erat adhuc celū ⁊ terra.⁊ idez eodē lib.c.29.ait qui pūt itelligāt māz rerū ꝓmo factā ⁊ appellatā celū ⁊ terrā qz ide facta fuit celū ⁊ terra.sz ꝙdā conātur ex ponē ꝟba scripture sacre ⁊ dicta sctoꝝ dicētes ꝙ vna est mā ex qua facta sunt celū ⁊ terra: nō vnitate eēntie sed cuiusdā ordis vnitate. nā sicut torꝰ mūdus nūc cō-pletꝰ oī vnus ubi tū tāta est distantia qz supceleſtia trā oint ab istis iferioribꝰ: sic qñ mūdus erat in illa mā cō fusa illa tota mā dicebat vna ⁊ tū ibi erat maxia ꝺiia qz mā illa vñ factū fuit celū differebat p essentiā a mā vñ facta sunt hec iferiora. Sed hec positio non est ꝺm mētez Aug. qz plane vult.7.sup genesim ad lrā.ꝙ oē cozpꝰ possit trāsmutari in oē cozpꝰ qđ nō eēt nisi oiuz cozpoꝝ eēt eadē mā. sic eni ait i libro ꝑfato.c.x. oē ꝙ-pe cozpus in oē cozpus posse aūt mutari nō defuerūt qui assererēt cozpꝰ aliqđ siue terrenū siue celeste ꝙuerti in aiam: nec quē ꝙz sensisse scio ⁊ idē eodē libº.c.16. oē ꝙppe cozpus i oē cozpus mutari posse credibile est. qđ libet aūt cozpus mutari posse in aiaz credē absurdissi-mū est. ꝟtute ꝙ oīuia credibile ē ꝺz Augm. qđlibet coz pus posse mutari in qđlibet cozpus: qđ nō eēt nisi oiuz cozpoꝝ eēt eadē mā: qz hoc est mutari cozpꝰ in cozpus ꝙ cozpa illa coicēt in mā ⁊ ꝙ mā que est sub forma vniꝰ fiat sub forma alteriꝰ. sācti ꝙ ꝺ sentiūt hic ꝙ eadē oiuz cozpoꝝ fit mā. Auice. ēt ꝺ plane hic dicit. nā in ꝓº libº sufficiētie sue.c.4.ait ꝙ yle est cois oibꝰ nālibꝰ: aut ge neratis ex corruptibilibꝰ: aut ēt illis que sunt de nūo ꝑpetuoꝝ. vult eni ibi Auic. ꝙ mā ut est ꝺbus gīatiōis ⁊ corruptiōis nō est cois giabilibꝰ ⁊ ꝑpetuis. Sed ut est yle ⁊ ut ꝙsiderat oīno ꝓº ⁊ eēntiā ⁊ absq; oi forma nec hēt per qđ differat hic ⁊ ibi: sed est cois utrobiqz. nā si nō eēt cois tūc ꝺm Auic. eēt alia mā ꝓz que eēt cois. ¶ Uiso ꝙ antiq doctores: nec scti: nec phi ꝺ sen serūt ꝙ in celo eēt mā ⁊ tū eēt alia ab istis iferioribus uolumꝰ adducē rōnes quas facit Lōmē. in ꝓº celi ⁊ mū di. p quas vī iprobari hec pō ꝙ eadē fit mā p eēntiā in supceleſtibꝰ ⁊ in istis sunt aūt hiꝰ rōnes tres. Quaruz ꝓª sumit ex ōrietate formaꝝ. 2ª ex potētia passiua māe. 3ª ex poª actiua agētium. ¶ ꝓª via sic pz. qz ut ait ꝙtus forme in mā sunt ōrie. si ꝙ in celo eēt mā ⁊ eēt eiusdez rōnis mā illa ⁊ ista tūc sic illa est ꝺba formis ōrijs sic ⁊ illa: ꝙ forma celi eēt foia hñs ōrīū eēt ꝙ celū ꝙiabile ⁊ corruptibile. ex ꝺpa ꝙ ōrietate quā in istis formis repi-mus ⁊ nō in foia celi vī agi sufficiēter ꝙ uel celū non hēt māz ul si hēt eā nō erit eiusdē rōnis cū illa: nec ea-dē p eēntiā cū ea. ¶ 2ª via sic pz. nā si eadē eēt mā p eēn tiā in celo ⁊ in elemētis nō repugnaret māe celi ut mā est ꝙn posset eē ꝺ forma elemēti ꝙ si hoc repugnaret sl li māe ⁊ nō repugnaret istī: nō est eadē per essentiā illa mā cū ista. Logimur ꝙ ꝺcē ꝙ si eadē est per eēntiā mā illa cū ista ꝙ posset eē illa mā ꝺ foia elemēti sic pōt ⁊ illa erit ꝙ aliq potētia i mā celi que nunqz reducet ad actū: qz mā celi ac ypotheſi stāte poterit eē ꝺ foia ele-mēti que nūqz tū erit ꝺ forma tali. ociose ꝙ egisset qz fecisset potētiā in mā nunqz reducibilē ad actuz. Hoc est ꝙ qđ Lōmētator ait. ꝙ si ꝺba māe est in potētia tūc est aliq mā cuiꝰ potētia nunqz exīstit in actu talis potē tia est ociosa ⁊ supflua. ¶ 3ª via sumit ex potentia acti ua agētiū. dicit eni ꝙtus ꝙ si poneret hiꝰ mā in celo ꝙ eēt dare eus siue ꝑpa actione qđ ꝺ mō sequit sequēdo dicta ipsiꝰ. vult eni ipe ꝙ nō sit in mā aliq potētia pas-siua cui nō rndeat in nā aliq potētia actiua. si ꝙ in celo eēt vna mā eēt ibi vna potētialitas ad aliquā formaz. isti aūt potētie passiue opz ꝙ corrūdeat aliq potentia actiua in nā: ⁊ qz illa potentia passiua māe nunqz exi-bit in actū qz nunqz celū corrūpīt ꝺm ꝺbam ut sit sub alia ꝺbali forma. potētia actia agētis que corrūdet isti potētie passiue māe nunqz aget ex q̄ posuimus potētiā passiuā ociosā necesse est ēt ponē ⁊ actiuā potētiā ocio sam. ⁊ qz illa oia sunt icōueniētia ut videt nō est ponē-da mā in celo eadē per eēntiā cuz mā ista. ¶ Das aūt rō-nes facit ꝙtus nō ꝙ ex his uelit ꝙcludē corpus celi esse cōpositū ex mā ⁊ forma ⁊ tū māz illā nō eē eādē p eēn tiā cū ista: sed ió adduxit eas ut neget mām a celestibꝰ ⁊ ꝙcludit ea eē corpa simplicia: sed lz itendat hoc Lō-mētatoꝝ pūt tū rōne sua adaptari ad qōnē ꝓpositam ⁊ oñdē per eas ꝙ mā celi nō sit ciusdem rōnis cum illa. Adducūt aūt qdē rōnes plures ꝙ hēt vnā nām ꝺūsā tū p eēntiā ab illa: sed qz rōnes ille nō hñt difficultates a rōnibꝰ, Lōmētatoris ió ꝓtermittemus eas. ¶ Post qz oñdimus qd senserūt antiq doctores circa qōnē ꝓ-positā ⁊ adduximus rōnes per quas videt oīdi ꝙ nō sit eadē mā celestiū ⁊ istoꝝ anteqz soluamus rōnes ad ductas uolumus adducē rōnes ad ꝓpositū ac oñdere ꝙ necesse sit ponē eādē mām ꝺ ⁊ ꝺbi. ꝓ qđ sciēdum ꝙ ꝓncipiū ꝺ ꝺ uestigatiōis est utrū in celo sit aliqd qđ ꝺz eēntiā sit poª tm̄. dicebat eni i ꝓmissa qōne ꝙ circūscrī pta itelligētia adhuc celū nō est corpus simpx ut posuit Lōmē. ꝙ ꝓbabamꝰ ⁊ ex qz̄titate etꝰ ⁊ ex spissitudie ⁊ ex ꝺyaphanitate quā videmꝰ i ipo: ⁊ ex ididuatiōe ipiꝰ: nec in ꝺ discordamꝰ ab alīs theologis ⁊ doctoribꝰ: qz loquēdo de illis doctoribꝰ quoꝝ descriptiōes ad nos puenerunt oēs theologi doctores posuerūt celū nō eē cozpꝰ simpx sz eē cōpom ex duabꝰ ꝺbus: ex mā. s. ⁊ foia. ¶ Sed tūc queramꝰ de illa mā: aut dicē purā potētiaz aut nō. ꝙ. s. ꝺm eēntiā suā n. ꝺ dicat purā potētiā sed ꝺ cat aliqd in actu. Arguemus ꝙtra eos ex eoꝝ dictis ꝙ nunqz ex duobꝰ in actu fit vnū per eēntiā. Qđ si dicat ꝙ ponētes materiā in celo ⁊ dicētes eā nō eē eādē per eēntiā cuz illa ponūt ꝙ ex duobꝰ i actu possit fieri vnū per se qz ponūt pluralitatē formaꝝ. dicemꝰ ꝙ hoc po-nūt solū in aia rōnali ⁊ de illa secus est. Sed de forma que ꝺuidit ꝺuisiōe māe ⁊ que extēdit extēsione ꝺbi nunqz aliqd ponētiū mām celestez eē aliā a mā illa po-suit ꝙ ex talibus duobꝰ in actu fieret vnū per eēntiaz. Et qz icōueniēs est dicē ꝙ ex mā celi ⁊ eiꝰ forma nō fiat vnū per essentiā: incōueniēs est dicē ꝙ materia celi nō dicat purā potētiā sed dicat aliqd in actu. Ad hoc dato ꝙ ꝓcederemus ꝙ ex duobꝰ in actu fiat vnum per se oportebit tūc ꝙ in ipsis per se sint gradus ita ꝙ ma-gis fiat vnū per se ex potentia pura ⁊ actu qz ex actu ⁊ actu. Mā tota cā qre ex duobꝰ fit vnū est qz vnū illorū respectu alteriꝰ se hēt ut potētia: aliꝺ vo ut actus: nec est in hoc alia cā querēda. ió dī in 2º de aia ꝙ nō opor-tet querē quō ex figura cere ⁊ cera fiat vnū ꝙ ex eoꝝ ꝙ cera est in potētia ad figurā fit vnuz ex eis: si ergo ex rōne potētialitatis ad actū sumit rō vnitatis in rebus cōpositis ex potētia ⁊ actu ubi iuenit eēntialis rō po-tētialitatis ibi iuenit eēntialis vnitas: nō ex forma accī dētali ⁊ ꝺbo nō fit ibi vnū eēntialr ⁊ per se ficut ex for-ma ꝺbali ⁊ mā qz in mā repit eēntialis rō potentialita tis respectu forme qz in ꝺbo respectu accītis. Et ponē tes differre in rebꝰ formā gīis a forma spērū cogūtur ponē ꝙ magis fiet vnū ex forma gīis ⁊ materia qz ex forma spērū ⁊ eiꝰ ꝺbo: ut si corporeitas dicat formā ge neris ⁊ igneitas ⁊ aqueitas dicāt formā spēruz magis fiet vnū ex corporeitate ⁊ mā qz ex igneitate ⁊ corpe. nā hoc ponētes dicūt ꝙ semp manet corporeitas eadē in materia nō tū semp manet igneitas. Et si ponamus ꝙ aia rōnalis vniat māe mediāte aliqua forma corpa li si possit ei vniri anima rōnalis māe absq; tali forma

imagis faceret vnū cū ea q̄z vnita mediāte tali forma ſemp eni imediatū ſm q̄ h̄ꝫ eſt fortiꝰ q̄z mediatū. Reuertamur ad ꝓpoſitū ⁊ dicamus q̄ ex potētia pura ⁊ forma magis fit vnū ceteris pibꝰ q̄z ex duobꝰ in actu: ⁊ qz nō ſolū eſt icōueniēs dicere q̄ ex mā celi ⁊ eiꝰ forma nō fiat vnū cēntialr ⁊ per ſe: ſz ēt eſt icōueniēs ponē q̄ nō per oēm modū magis fiat vnū ⁊ idē ex mā celi ⁊ eius forma q̄z ex materia elemēti ⁊ forma ipius: ⁊ ideo inconueniēs eſt dicere celū nō eē cōpoſituz ex poa ⁊ actu celuz ideo ex duobꝰ in actu eſt: igit in celo aliqd qđ eſt potētia pura ⁊ mā celi puram potētiam noiabit. Hoc viſo ſtati poſſumus ꝯcludere ꝓpoſitū ut videamus que ſit natura materie ⁊ que ſit rō eius. Vult eni Cōmēta tor q̄ mā ſubat q̄ poſſe ⁊ q̄ potētia ſit eiꝰ diia ſbalis. Sicut ergo hō ſubat per rationale ⁊ diia eiꝰ ſbalis eſt rōnabilitas: ⁊ ſicut aial ſubat per ſenſibile ⁊ diia eius ſbalis eſt ſbilitas: ſic mā ſubatur per poſſe ⁊ diia eius ſbalis eſt eē in potētia pura: ſicut ergo qcqd eſt ſenſibile eſt aial ⁊ ecōuerſo: ⁊ ſicut qcqd eſt ſbile pticipat eā dē rōnē aialis cū ceteris aialibꝰ. ⁊ ſic accipiēdo ꝓpe rō nale qcqd eſt rōnale ē hō ⁊ eꝰ: ita q̄ oē qđ eſt rōnale eſt eiuſdē rōnis cū ceteris hoibꝰ: ſic qcqd eſt i potētia pura eſt mā: ⁊ cuiuſcūq̄ cōtigit eē in potētia pura ei ꝙ nit eē eiuſdē rōnis cū q̄cūq̄ mā accipiēdo māz ꝓpe ꝓ ut ꝓle: ⁊ potētia pura mā di eo ergo ipo q̄ i celo ponimus aliquid qđ in ſe acceptum eſt pura potētia quia aliter fieret minus vnum uel non fieret ita vnū ex materia celi ⁊ eius forma ſicut ex materia elementi ⁊ forma ipius qđ eēt inconueniens dicē. Eo ergo ipo q̄ ponimus ibi purā potētiā opz q̄ ponamus ibi vnaz materiā ⁊ opz q̄ illa materia ſit eiuſdē rōnis cuz materia iſtoꝝ iferioꝝ qz tā illa q̄z illa ſubat per eādē diſā ſbalē vz per eē in potētia pura: ⁊ ꝙſtat q̄ hoc eſt qđ facit aliq̄ eē eiuſdez rōnis ſubſtātialr per eādē ſbalē diſā: nec eſt h̄ aliqs modus euadēdi: nec aliq̄ via fuge qz forte dicerez q̄ tā materia celi q̄z materia iſtoꝝ iferioꝝ ſubat per h̄ac ſbalē diiaz. vz per eē i potētia pura: tñ potētia pura hic ⁊ ibi equoce dī. hoc eni ſtare non pōt qz tūc in potētia pura eēnt gradus ut ſi potētia di equoce ꝓut repit in itellu potētiali ⁊ in materia opz q̄ in potētia ſilla ſint gradus ita q̄ potētia que repit in itellectu poſſibili hēt aliq̄ actualitatē. nā ipe itellectus poſſibilis aliq̄ actualitatē noiat cū hiꝰ itellectus quedā perfectio ſit in eēntia aie qđ eē nō poſſet ſi nullā actualitatem diceret: ſed potētia que eſt mā ꝑma nullā actualitatē dicit. qđ mirꝝ ergo ſi potētia h̄ ⁊ ibi dicat equoce cum potentia repta in itellectu poſſibili ſit actualitas aliq̄: potentia vo repta in materia prima ſit actualitas in illa erūt tunc gradus in potētia h̄ ⁊ ibi. q̄ ſi ſic nelle mus dicere de materia celi ⁊ iſtoꝝ iferioꝝ in aliq̄ illaꝝ materiaꝝ poneremus actualitatē aliq̄z ⁊ in illa nō eēt potentia pura q̄ ponēdo ꝯdiceremus fundamētis no ſtris ⁊ pōſibus antedictis. vz q̄ opz nō ſolū in iſtis iferioribus ſed ēt in celo dare aliqd qđ ſit potētia pura uerū qz itellectꝰ hois nō geſcit niſi q̄ſi palpet ⁊ tāgat qđ ſibi offert. Volumus adhuc magis hāc viā declarare. dicemꝰ enī q̄ hoc eſt equoce ⁊ nō ſm eūdē modū nec ſm eādē rōnē accipit. ſm hoc ergo dicimus q̄ itellectus noſter potētialis eſt potētia pura: ⁊ materia ꝑma eſt potētia pura ſed equoce qz hoc nō eſt ſm eūdē modū nec ſm eādē rōnē. nā itellectꝰ potētialis eſt potentia pura in genere itelligibiliū: materia vo ꝑma in gñe entiū. itellectꝰ ergo noſter eſt qd in actu quātū ad genus entiuz: ſed eſt pura potētia in gñe itelligibiliuz ita q̄ nō pōt actus itelligi a ſeipo niſi iformet aliq̄ ſpe ſed materia ꝑma per ſe nec eſt actu ens: nec actu pōt a nobis itelligi. ſillō ergo qđ nō dic potētiā ⁊ eādē rōnē ponit ipa potētia gradus. naz quedā eſt potētia pura in gñe entiū ⁊ ſimplr ut potētia materie ꝑme. quedaz eſt potētia pura nō ſimplr nec in gñe entiuz ſed in gñe itelligibiliuz ut potētia ipius itellectus potētialis: ſm ergo aliū ⁊ aliū modū iueniet aliā ⁊ aliā potētiā purā ita tamē q̄ vna potentia eſt potentia pura ſimplr. alia autez ſm quid: vna nihil habebit de actu: alia habebit actum admixtum. ſed ſi accipiat potentia pura ſm eūdem modum uel ſm idem genus loquendo de genere ut hic loquimur: ſed q̄ totum eſſe dicitur vnuz genus entium ratione analogie que reperit in entibus: ⁊ ſm q̄ totus ordo intelligibilium dicitur vnum genus: ſic in eodem genere reperire duas potentias puras non eiuſdem rationis eſt omnino impoſſibile. in genē enīz intelligibilium non pōt reperiri potētia pura niſi eiuſdem rationis cum alia potentia pura: ⁊ per conſequens multo magis ut in ꝓſequēdo patebit in toto genē entium non reperit potentia pura niſi eiuſdem rationis cum alia potentia pura ex quo ꝓbatum eſt q̄ materia que eſt in celo eſt potētia pura ⁊ eſt potentia pura ſimpliciter quia nihil habet de actu uel non faciet vnum per ſe cum forma ſua quia ex materia in actu ⁊ forma corporali non fit vnum per ſe. utrum aūt ⁊ qualr materia in actu poſſit facere vnum per ſe cuz anima rōnali ⁊ in homine preſens ſpeculatio non admittit. erit ergo materia celi eiuſdem rationis ⁊ iſtoꝝ iferioꝝ quia utraq̄z eſt potentia pura in genere entium. Dis itaq̄z prelibatis ſatis ex iā dictis poſſit appere ꝓpoſituz: uolumus tamen ad maiorem elucidationē dictoꝝ in ueſtigare triplici via q̄ materia celi ⁊ iſtorum inferiorum eſt eadem per eſſentiam ⁊ eiuſdem rationis: ⁊ eſt vna hic ⁊ ibi. uel qđ idez eſt ſi abſoluet ab omni forma hec ⁊ illa non haberent per quid differrēt. nam ſm Cōmentatorem. 12. metaphiſice. ubi pertractat hanc queſtionem: materia non eſt vna numero in omnibus habentibus eam ꝓpter aliquam vnam formam numero uel propter vnitatem alicuius forme idiuidualis: ſed eſt vna per indifferētiā: quia ſi eſſet abſolnta ab omni forma non haberet per quid differret. ſm ergo huiuſmodi indifferentiam dicenda eſt materia vna ⁊ eadez per eſſentiam ⁊ dicenda eſt eſſe einſdem rōnis. Reuertamur ergo ad ꝓpoſitum ⁊ dicamus q̄ triplici via uolumus declarare noſtrū intētum. prima aſſumit ex eo q̄ materia cōſideratur per ſe. ſecunda vo ex eo q̄ cōparat ad ꝑmum ꝓncipiuz. tertia aūt ex eo q̄ eſt quoddā mediū inter ens ⁊ nihil. Prima via ſic patet. nā materia per ſe eſt potētia pura ſed actus eſt qui diſtinguit. tolle ergo actum tollis oēm diſtinctionē ut ꝓbat phs 9. metaphi. ⁊ quia materia celi eſt potentia pura ⁊ materia iſtorum inferioꝝ eſt potentia pura ſi abſoluerent ab omni forma materia h̄ ⁊ illa non haberent per qđ differrent: quia in pura potētia nō pōt eſſe diſtinctio. cum ergo dictum ſit q̄ vnitas materie ⁊ idētitas eius accipienda ſit per indifferentiam eoipſo q̄ materia celi abſoluta ab omni forma nō haberet per quid differret a materia iſtorum inferiorum ſic abſoluta oportet q̄ ſit vna materia ⁊ eadez per eſſentiā ⁊ eiuſdem rationis hic ⁊ ibi. ⁊ ſi aliquādo inueniamus materiam hic ⁊ ibi non erit eiuſdem rationis hoc nō eſt referendum ad ipſaz eſſentiā materie ſed ad ipſam formā cui ſubijcitur materia. vnde ⁊ nos meminimus ſic aliquando locutos fuiſſe q̄ cōcedebamus eandem materiam eſſe per eſſentiam hic ⁊ ibi. ⁊ cum dicebamus q̄ per cōparationē ad formā poterit ſuſtineri ut dicet ibi eſſe diuerſitas rationis. huic aūt ueritati q̄ materia celi ⁊ iſtoꝝ inferioꝝ non poſſit differre per eſſentiā eo q̄ utraq̄z ſit potentia pura. Alludunt uerba philoſophi non ſolum in. 9. metaphiſice ut adductum eſt: quia ibi plane probatur q̄ actus eſt qui diſtinguit. ſed etiam in ſcdo metaphiſice. nā ſequēdo diſtinctionem librorꝝ ſm trāſlationē cōmēti dicit in ſcdo meta^ph^ q̄ in fundamēto näe

nihil est distinctū:neq; quātuz:neq; q̄le:neq; suba.plane ergo vnū ibi plus q̄ tota distinctio in entib⁹ sit accipiēda in rebus p̄dicamēto⁹ ex actu ut ex suba i actu ⁊ ex quātitate in actu:⁊ ex alijs rebus p̄dicamētorum in actu est aceipiēda distinctio: ⁊ qz in fundamēto nature.i.in ipa materia per se nō est aliq̄ res p̄nti in actu nec ipsa per se est qd in actu:ideo ab ea ꝑm q̄ huiusmodi negat ois distinctio uel ergo ignorāt nām materie: uel naturam potētie pure:uel nescit modum distinctionis rerum qui materiā celi ⁊ istoz inferiorum dicit nō esse eādem per eēntiam.hāc etiam ueritatem exprimūt uerba Aug.12.cōfes.c.13.Qui vult q̄ ubi nullus actus est ⁊ vna forma q̄ ibi nulla est distinctio.ait enī ibi loquēs de materia de qua sunt celū ⁊ terra loquēs de vnitate talis materie q̄ ibi nulla species naturalis qđ est hoc ⁊ illud ibi nulla est distinctio.si ergo materia celi ⁊ istorum inferioz eēnt absolute ab omni forma qz ibi esset nulla spēs nō esset ibi hoc ⁊ illud: idest non eēt ibi assignare distinctionē inter hāc materiam ⁊ illam. ¶ Preterea.ubicūq; est distinctio ibi est ordo alige.ois aūt ordo ꝑm Aug^m ex actu ⁊ ex forma sumitur:tolle autem formam oēm a materia celi ⁊ ab istis inferioribus tollis oēm ordinem ⁊ per ꝯs omnem distinctionem.vnde Aug⁹ eodez libro.c.12.ti.15.loquēs de informitate materie ait.q̄ ubi nulla forma ibi nullus ordo.Fuerūt autem aliqui qui hāc viam de indistinctione materie conati sunt soluere dicētes q̄ aliter distinguunt p̄ncipia ⁊ aliter cōposita ex principijs:ga cōposita ex p̄ncipijs distinguunt per principia.principia vo seipsis materia ḡ ⁊ forma distiguunt seipsis:sic materia celi ⁊ istoz inferioz ut aiūt seipsis distinguūtur.Sed sic dicētes incidūt in quādam ueritatem:in nihilo tñ derogant vie tacte nec aliquo modo soluūt rōnem factam.uerum est enim q̄ p̄ncipiata distinguūtur p̄ncipijs:p̄ncipiata vo seipsis:materia ergo ⁊ forma distinguunt seipsis:sed hoc non obstāte ois differētia est ex actu.Sed differre per actum hoc est dupliciter.nam aliq̄ differūt per actum qz utrūq; est quidā actus:sed non idem actus:⁊ sic differūt diuerse forme Unde est q̄ forme differūt seipsis:qz eum ois differentia sit per actus ⁊ ipse forme sint qdam actus diūse forme differūt seipsis qz seipsis sunt diuersi act⁹. Rursus differūt per actus ipsa cōposita nō qz ipsa sint act⁹ nec sint forme sed habēt actum ⁊ formam.cōposita igitur que habēt alium ⁊ alium actum ⁊ aliam ⁊ aliam formam ideo per huiusmodi actum differūt ⁊ per huiusmodi formam.forme ergo sunt p̄ncipia cōpositorum ⁊ nō est distinctio nisi per actum:sed qz forme sunt ipi actus ideo differūt seipsis.cōposita vo qz nō sunt ipsi actus nec ipse forme sed sunt habētia actum ⁊ formaz ideo differūt non seipsis sed per sua p̄ncipia:idest per suos actus ⁊ suas formas:materia etiam ⁊ forma qa sunt p̄ncipia differūt seipsis sed hoc non est nisi ratione actus.nam qz forma seipsa est actus.materia vo se ipsa caret actu ideo materia ⁊ forma seipsis differunt: ⁊ hoc differre sumit per actuz: qz quādocūq; ista duo differūt hoc modo est nisi per actum.Qđ triplr etiam cōtingit.Nam uel vnum differt ab alio qz utrunq; est actus:sed est alius ⁊ alius actus: ⁊ sic differt forma a forma.uel qz utrūq; habet actum sed nō eūdem actuz ⁊ sic differt cōpositum a composito. uel qz vnum est ipse actus alter vo est potētia ⁊ carēs actu ⁊ sic differt forma a materia:materia autem a materia non habet per qd differat per eēntiam: qz materia est ꝑm eēntiaz nō dicit aliquem actum immo sua eēntia est esse in potētia.Soluūt autem ⁊ illud aliter dicētes q̄ ipsa materia ꝑm suam eēntiam est aliqd qz est quedam potentia ⁊ qdam defectus dei:⁊ ex hoc uolūt arguē q̄ possit saluari differētia inter materiam celi ⁊ istorum inferiorum:sed q̄ huiusmodi dictum arguit oppositum non ꝓpositū in sequēti via nel ratione patebit. ¶ Secūda via ad inuestigādum hoc idem sumit ex ipsa distantia materie a ꝑmo p̄ncipio.Sic enim imaginatur Aug⁹ in.12.confes.c.7.q̄ totus defluxus rerum ⁊ totus ordo entium ⁊ tota distātia eēntialis in rebus accipiat ꝑm quendam ordinem ita q̄ in hoc ordine natura angelica tenet ordinem suprēmum.materia vo prima ordinem infimum.ideo eodem libro ⁊ capło Augustinus ait.duo feciſti dñe vnum ꝓpe te.s.naturā angelicam.aliud ꝓpe nihil.s.naturam informem.imaginabunt ergo q̄ sicut oēs numeri ꝓcedunt ab vnitate: ita omnia entia ꝓcedunt a deo ita q̄ ipse solus est uere vnuz ⁊ oīno simplex.sicut ergo non sunt duo numeri eēntialiter differentes: nisi qz vnus magis distat ab vnitate q̄z alius.ut ideo quinarius differat essentialiter a quaternario qz plus distat ab vnitate q̄z q̄ternarius: sic nunq̄z sunt duo entia eēntialiter differentia nisi vnum plus distet ab vno q̄z aliud:⁊ dicimus essentialiter differre ⁊ logmur de habētibus ordinem essentialem:qz inter ea que sunt eiusdem spēruz ꝓprie ⁊ per se nō est eēntialis ordo.si ergo materia ꝓprie est potētia pura ⁊ est ꝓpe nihil ⁊ per ꝯs tātum distat a ꝑmo principio quātuz distare pōt.impossibile est q̄ materia absoluta ab omni forma differat ab alia mā sic absoluta uel qz vna pura potētia differat ab alia essentialr pura potētia.nam si ordo eēntialis rerū sumit ꝑm analogiā ⁊ distātiā ab vnitate.i.ab actu ꝑmo ⁊ a ꝑmo ꝑncipio: due pure potētie ꝑm se nō ꝑnt eēntialr differre qz ḣnt eādem distātiam ad ꝑmum ꝑncipiū respectu vnius ⁊ eiusdem actus puri:nec poteris dare duas ꝑmas potētias eēntialr differētes. q̄ si uelles saluare duas mās ꝑmas ⁊ duas potētias puras eēntialr dicntes ponas duos act⁹ puros ⁊ duo ꝑma ꝑncipia ⁊ duos deos ⁊ dicas q̄ ꝫ mō ꝫ potētia pura differt eēntialr ab illa potētia pura qz ꝫ derſuat ab illo actu ꝑmo ⁊ ab illo deo: illa aūt dermaī ab illo alio actu sedo ⁊ ab illo deo:sed q̄ꝫdin ponis vnum actū purū ⁊ vnum deū qđ necesse est ponere ponas vnam mām ꝓmā ⁊ vnam potētiam puram qđ etiā necesse est dicere. Ex hac aūt via declaratur qđ dicebat in ꝓcedētib⁹ pambulis.dicebat enim q̄ si in gñe intelligibiliū nō possumus ponē potētiaz puram que nō sit eiusdē rōnis cū alia potētia pura q̄ multo magis nō poterimus ꝫ ponē in gñe entū.nam potētia pura in gñe intelligibiliū nō est potētia pura simpliciter sed ḣt actū admixtū:sed potētia pura in genē entiū nullū ḣt oīno actū admixtū ideo iter talia nullā diam eēntialē assignare poterimus. Ex hac aūt secūda via fortificat magis ꝑma via cōcedēs:aut q̄ ois distinctio sit per actū qz hoc est ita clarū ⁊ notū q̄ quasirō ꝓdicati claudit in ſbo hoc est de rōne actus q̄ distinguat. Uñ rō distinctionis ex actu accipit ⁊ inde est q̄ rō gñis per quam nō distinguunt ea que sunt in gñe sumit ex potētia.sed ideo dñe per quam distinguunt que in gñe collocant sumit ex actu. Cōcedes ergo forte saltē ab ipsa ueritate coactus q̄ ois distinctio sit ex actu.Sed forte diceres q̄ per compationem ad actum nō solum differt forma a forma ⁊ cōpositum a cōposito ⁊ materia a forma sed etiā materia a mā.dicēs enim q̄ per compationē ad actū ꝑnt aliq̄ differre q̄druplicit. quoz tres modi assignabant supius:sed est quart⁹ modus distinctionis nō ex eo q̄ uterq; est act⁹ sic differt forma a forma:nec ex eo q̄ uterq; ḣt actum sicut differt cōpositū a cōposito:nec ex eo q̄ vnū est actus ⁊ aliud nō act⁹ ut dīt forma a mā.sed ex eo q̄ utrūq; ḣt ordinē ad actū si nō ad eūdē actū:⁊ sic forte diceres differre mām a mā:ut si mā celi ⁊ istoz inferioz sine elemētoz eēt absoluta ab omni forma diceres q̄ adhuc eēntialr differūt ⁊ q̄ sumit illa distinctio ꝑ cōpationē

ad actū ut q ideo dicant q; utrūq; hꝫet ordinē ad actū ⁊ ad formā sed nō ad cūdē actū ⁊ ad formā eādem: ga mā celi hꝫet ordinē ad formā cōplētē totū appetitu; mā elemēti ad nō cōplētē sed hec istātia nulla est nec i aliquo dirigat dictis nr̄is. Mā si mā celi eēt in sua eēntia nuda: ⁊ mā elemēti eēt absoluta ab oi forma ⁊ existeret in sua nuda eēntia ⁊ tn̄ vna ex sua essentia haberet ordinē ad pfectiorē formā: alia vo ad impfectiores ergo per eēntiā eēt vna digniot ⁊ pfectior q; alia ⁊ per ꝓns vna eēt ꝓpingor ꝑmo q; alia. Mā distātia ⁊ ꝓpinquitas ad ꝑmū nō sumit ꝑm lōgitudinē spatij sed ꝑ; pfectionē nāe: ut illa sunt ꝓpingora ꝑmo que hnt perfectiorē subam. eo ꝯ ipso q vna illarū materiarū eēt digniot ꝑm subam eēt ꝓpingor ꝑmo ⁊ per ꝓns min⁹ distat ab actu ergo hēret plus de actu. si ꝯ hēret plus de actu q; mā alia nō eēt pura potētia sicut alia: sed ponē do utrāq; purā potētiā nullā distinctionē iter eas saluare poterimus. Ex hoc etiā ꝑ; q instātia illa de defectu ꝑmi cōcludit oppositū nō ꝓpositū. uoluerūt enim ut dicebant gdā ⁊ magis saluare distinctionē inter mām ⁊ mām etiā per compationē ad actū dicendo q quelibet mā ꝓprie hēt aliquē actū forma. ſ. actum sue eēntie ⁊ exīte inquātū nō est purū nihil sed est qdam defectus dei: sed ex hoc forte accipiēdo aliqd large ꝑm q quelibet eēntia pōt dici aliqd posset sustineri q materia ꝑm suā eēntiā sit aliqd: sed ex hoc nullo mō arguitur q vna materia per eēntiā sit aliꝺ a mā alia. immo ex hoc habeꝫ magis oppositū q; ꝓpositū. Mā si materia per suā eēntiā eēt aliqd q est qdaz defect⁹ dei. ſ. est quedā res distās ab actu ꝑmo non pōt eē q vna materia sit aliud per eēntiā cū nō plus deficiat nec plus distat ab actu vna q; alia. qlibet eniz distat ⁊ deficit quātum pōt ab actu q quelibet est potētia pura ⁊ nihil habet de actu. Tertia via ad hoc idē sumit ex eo q mā est qd mediū inter ens ⁊ nihil ut ostendit Cōmētator ꝓ⁹ phificoꝝ. h ergo itelligimus noie māe ꝑme aliqd qđ sit mediū inter ens ⁊ nihil. Sua ergo subalitas opz q sit pūctalis ⁊ q in ea gradus reperi nō possit. Mā si substātialitas materie posset hēre gradus uel hoc eēt ut cōparat ad ens uel ut compat ad nihil. illi enim gradus uel sumēt ex eo q vna mā plus haberet de entitate q; alia: uel ex eo q vna plus deficeret q; alia ⁊ ut ponim⁹ in terminis mā istoꝝ inferioꝝ est potētia plura ⁊ idco est media inter ens ⁊ nihil: nō enim est ꝓprie ens quia nō est qd in actu nec est oino nihil q est qd in potētia. si ergo est dare mām quecūq; sit illa dicitem per eēntiā ab illa hoc cē nō poterit nisi illa mā ut plus hēat de entitate uel plus deficiat q; illa: q si nō hēret plus de entitate nec plus deficeret q; illa nō eēt alia per eēntiam q; illa. si ergo illa materia que ponit eēntialr differens ab illa plus hēt entitate q; illa: tūc illa que sic ponit eē materia nō erit materia q nō erit media iter ens ⁊ nihil: sed erit media inter ens ⁊ materiā. si aūt plus deficit ab entitate q; illa adhuc nō erit materia q nō erit media inter ens ⁊ nihil sed iter materiā ⁊ nihil. Et ut magis clare ostēdamus ꝓpositū dicamus q potentia pura nō pōt ꝑficere in entitate nisi fiat ens in actu: nec pōt in aliquo deficē in entitate nisi fiat nihil: q ex quo materia est pura si eēt aliqd qđ eēt minus ens q; potētia pura illud statim eēt nihil q nec eēt act⁹ neq; potētia. sed si plus habeat de entitate q; potētia pura oportet q sit aliqđ ens in actu. materia ergo sic est ꝓstricta ⁊ coacta ⁊ sic hēt eē pūctale inter ens ⁊ nihil q si i pūcto ꝓficiat statim uadit ad vnū extremum ⁊ fit ens in actu. Si vo in pūcto desidet statim iret ad aliud extremū ⁊ sic fieret nihil. imaginari itaq; plura talia eēntia liter differētia est oino ridiculū. Ꝯ Dost q; ostēdimus q antiq doctores tā sancti q; phi nō senserūt q essent plures potētie pure eēntialr differētes uel q esset dare plures materias ꝓprie dictas dintes per eēntiā: ⁊ adduximus rōnes cōmēti que pūt applicari ꝓtra positionem nr̄am ⁊ assignauimus rōnes ꝓfirmātes positionē quā credimus eē ueriorē: restat exeq ordinē ⁊ ultimū vz soluere rōnes cōmēti ⁊ rōnes alias ꝓtra positionē istā ⁊ tūc hēbit finē questio nr̄a iuxta ordinē in principio ꝓtactū. ꝓpter qđ sciēdū q principiū huius vitatis est inuestigare corruptionis cām. nā nō ꝓpter aliud dubitamus utrū in supcelestib⁹ sit materia ⁊ utrū sit eadē per eēntiā cū illa nisi q videmus illa incorruptibilia: ꝫ autē corruptibilia eē. Videmus aūt q causa corruptiōis aliqn̄ attribuit forme aliqn̄ materie aliqn̄ ꝑtiōi forme qđ videt ꝑhus attribuē corruptioni in plerisq; suorum libroꝝ sentētijs ut in ꝓ⁰ phificoꝝ. in. 12. mcta⁰⁰. ⁊ in libro de gñatione. ⁊ in multis alijs locis. ubi vult q gñationes ⁊ corruptiones sunt ex ōrijs in ōria ⁊ q nō est corruptio ꝓprie nisi a cōtrario. cū enim ōrietas nō sumat ex materia sed ex forma iuxta dictū Cōmē. in ꝓmo phificoꝝ. ubi adducēs Alex. ait q suba sube est ōria. est uerū ꝑm formā nō aūt ꝑm materiā. lz etiā enim pfecta rō ōrietatis nō sit in suba aliqs tn̄ modus ōrietatis est in ipsis substātijs nō ꝑm materiā sed ꝑm formā. si ergo rō ōrietatis ex forma sumit que corruptionē ōrietati attribuit videt rōnē corruptionis assignare forme. ergo ex dictis phi hēri pōt q rō corruptiōis sit forma. nisi enim res haberet formā hntē ōrium res illa incorruptibilis esset. rursus ex dictis phi habeꝫ q rō corruptionis sit materia. sic enim vult eē in. 7. me⁰⁰ q habere potētiā ad eē ⁊ nō ad eē hoc in quolibet est materia. si ergo materia est id per qđ res pōt eē ⁊ non eē rō corruptionis est attribuēda materie. Tertio dicere possumus q rō corruptionis est attribuēda ꝑtioni. nā ꝑtio est illa que de se est nō cns: ⁊ ꝑtio est illa ꝓpter quā materia machinat ad corruptione; rei ⁊ ad maleficiū eius ut vult ꝑhus ꝓ⁰ phificoꝝ. ut ergo in tot diuersis testibus appeat ueritas dicamus q cū corruptio ꝑtione importet ex ꝑtione opz accipe rationē corruptionis. eēntia enim materie de qua magis videt q sit rō corruptionis q; eēntia forme non est hꝫ rō nisi per ꝑtionē ut plane vult ꝑhs in ꝓ⁰ phificorū. ubi ait q materia appetit formā sicut femina marez ⁊ turpe pulchrū: nō q in se est turpis neq; femina: sed p accūs. ſ. rōne ꝑtionis. ubi Cōmētator vult q materia in se nō est turpis sed turpitudo accidit ei ex ꝑtione sibi annexa. Dicamus ergo q forma est aliq modo cā corruptionis suiipsius plus tn̄ mā oīa tn̄ illa sūt hꝫ corruptionis cā pp ꝑtionē. forma enim eoipso q est hꝫ ōrū hēt ꝑtionē annexā: ⁊ q hēt ꝑtionez annexā simul informat mām cū ꝑtione forme ōrie: ergo informat mām mō diminuto. materia aūt sic ꝑta ⁊ sic diminuta appetit se ꝑfici forma illa qua est ꝑfuata ⁊ diminuta: ubi ergo forma ōria hēt ꝑtionē annexā materia sic ꝑficeret vna forma q nō eēt diminuta nec ꝑfuata alia: ex ꝑtione ergo ⁊ ex diminutione māe est accipiēda rō corruptionis: corruptio ergo plus est attribuēda māe q; forme ⁊ plus ꝑtioni q; materie. rō enim corruptionis plus est attribuēda materie q; forme. Nam materia est cā corruptionis ei⁹ in quo est ⁊ appetit corruptionē eius in quo est: sed de forma lz possimus aliquo mō saluare q sit cā corruptiōis ei⁹ in quo est nullo mō: tn̄ possumus saluare q huiusmodi corruptionē appetat. est enim aliquo mō talis corruptionis causa ipsa forma in quātum habet ꝑfuationem annexā forme cōtrarie rōne cuius materia machinat ad maleficiū ⁊ appetit corruptionē eius in quo est ipsa tn̄ forma hoc nō appetit nec ad hoc machinatur. plus est ergo cā corruptionis materia q; forma. Rursus rō corruptionis plus est attribuenda ꝑtioni q; māe. nā q mā sic appetat ⁊ sic machinet ꝫ nō ē nisi pp

ptiationē. Si ergo uolumus log de rōne corruptionis dicemus q illa tria se hñt per ordinem/forma/mā ⁊ ꝓuatio. Mā forma nō est rō corruptionis: nel si est ⅋ est pp mām. nam forma si est rō corruptionis hoc solū est rōne ꝓuationis annexe: ipsa autē ꝓuatio annexa forme nō facit q forma appetat corruptionē: ſz q materia que iformat per ꝓuationē illā ergo forma nō erit rō corruptionis nisi pp māz. Nam pro tāto est hꝰ rō: qz adducit secū ꝓuationē forme ꝯrie rōne cuius ꝓuationis materia appetit eē sub forma ꝯria. Rursus materia ſm eēntiā suā nō est cā corruptionis nisi ꝓpter ꝓuationē admixtā ut patuit per ꝑm ⁊ Cōmētatorē in ꝱ° phīsicoꝝ. qui uolūt q turpitudo ⁊ femineitas ⁊ machinatio ad maleficiū ⁊ ad corruptionē nō competūt māe nisi per ꝓuationē. tolle ergo ꝓuationē a materia: tollis oīs corruptionis cām. Dis aūt visis de leui soluunt rōnes ꝓntie ꝛz illas rōnes non facīat Cōmētator ut ponat duas potētias puras per eēntiā: uel ut ponat duas materias sumptas mō quo diximus eēntialiter differētes: sed facit eas ut neget a celo mām ꝓprie dictā ⁊ ut ꝑbet celū eē corpus simplex: tñ qz aliq nitunt rōnes illas trahere ad hoc q sit vna materia in celo ⁊ tñ sit alia per eēntiā ab illa: ideo soluemus rōnes illas. nā cum ꝑmo arguit q si in celo eēt materia ⁊ cēt eiusdē rōnis cū illa tūc materia celi eēt ſuba forme cōtrarie sicut est illa ⁊ tūc celū eēt gñabile ⁊ corruptibile sicut sunt illa inferiora dici debet q materiam celi esse eiusdē rōnis cū materia illa intelligi dicit uel ſm essentiaz nudā ⁊ ut cōsideraf absoluta ab oi forma uł ut est ꝓuationi admixta ⁊ ut subijcit trāsmutationi. primo mō est eiusdē rōnis ⁊ sic currit qō nra. sedo mō non ⁊ sic ꝓcedebat rō facta. nō est aūt de rōne eēntie materie q sit ſuba forme ꝯrie: sed hoc est de rōne materie ut habet ꝓuationē admixtā. nam ꝓuationē admixtā habere nō posset nisi eēt ſuba forme ꝯrie: ⁊ ex hoc patet solutio eius qō in eadē rōne tāgebaf vs q celū eēt gñabile ⁊ corruptibile. nā ut patuit forma nō est cā corruptionis nisi ꝓpter materiā: nec materia ut dicebaf per eēntiā suā est rō corruptionis nisi ꝓpter ꝓuationē admixtam. ⁊ qz in materia celi nō est admixta ꝓuatio quātū cūq; in celo sic sit natura eēntia materie ⁊ natura eēntie forme: tñ qz deficit ibi tertiū ꝓncipiū. ſ. ꝓuatio ideo opz celū eē incorruptibile. incorruptibilitas ergo celi sumit ꝓpter defectuz ꝓuationis admixte. q aūt nō sit ibi talis ꝓuatio admixta nō ꝛingit ex materia sed magis ex forma. nam qz forma celi est forma nō hñs ꝯriū ⁊ ideo est forma nō hñs ꝓuationē annexam. Dicemuꝰ itaq; q ecōtrario ꝛingit de corruptione in istis inferioribus ⁊ de corruptione in supcelestibus. nam hec forma si est cā corruptionis hoc est ꝓpter materiā. ibi autem est cā incorruptibilitatis ꝓpter formā: totū tamē hoc ꝛingit qz in istis inferioribꝰ est admixta ꝓuatio: i supcelestibꝰ vo est carētia ꝓuationis ideo illa sunt perpetua hec aūt corruptibilia. Si ergo vis assignare cāz ꝛe illa sunt corruptibilia ⁊ nō illa nō assignes hoc ex diuersitate materie qz eadē est materia per eēntiaz hic ⁊ ibi: sed assignes hoc ex diuersitate forme ut qz forma ista habet ꝯriū ⁊ hēt ꝓuationē annexā. illa aūtē forma nō hēt ꝯriū nec ꝓuationē annexā ideo illa sunt corruptibilia nō illa: ⁊ illa est ſnia Auic. in ꝑmo libro sufficientie sue. c. 4. ubi determiat de coitate ꝓncipioꝝ. vult enim ibi q materia fit eadē in supcelestibus ⁊ in istis: sed q illa sint incorruptibilia ⁊ nō illa hoc nō est ex pte celi materie: sed ex pte forme eius que ꝯrietatem nō habet. vñ ait ibidē eodē libro ti. c. q nō corrūpit. ſ. celum: ideo cōtingit qz ipm celū est adiunctū forme que nō habet ꝯriū. ⁊ subdit ibidē dicēs: ergo causa q non generaf ⁊ nō corrūpit. ſ. celū erit ex pte sue forme non ex pte materie. secūda aūt ratio de leui soluit. nam cuz dicit si eadē eēt materia per eēntiā in supcelestibꝰ ⁊ in elemētis tūc materia celi posset eē sub forma elementi ⁊ qz hoc nunq; erit tūc illa potētia est ociosa ⁊ est aliquid frustra in natura dici debet q potētia materie ut perficiaf per formā hoc cōtingit per eēntiā suam. non enim cadit ꝓuatio media inter eēntiā materie ⁊ eēntiam forme: sed potētia materie ut expoliet vna forma ⁊ induaf alia: uel potētia materie nō quantū ad pfectionem forme quam habet sed quātū ad acqsitionez forme quam nō habet. Ista talis potētia nō pōt fundari in nuda eēntia materie: qz materia per eēntiā suā nunq; appeteret expoliari vna forma ut induaf alia. sed ⅋ cōuenit materie rōne ꝓuationis admixte ut ꝑbauimꝰ per ꝑm ⁊ Cōmē. in ꝑmo phīsicoꝝ. ⁊ qz in celo nō est ꝓuatio admixta: nō est ibi naturaliꝛ loquēdo potentia ad aliam formā. potētia ergo ad aliā formam frustra ⁊ ociosa in celo nō est qz nō est ibi talis potētia. esse enim frustra ꝑsumit esse. deus aūt posset hoc facere qz cū ipse in agēdo non ꝑsupponat materiaz sed ꝑsumit eius aptitudinē naturalē potētia tñ uel aptitudo naturalis ad formā aliam nulla est in celo. Tertia etiā ratio Cōmētatoris de leui solui. nam cū dicit q cuilibet potētie passiue rñdet potentia actiua. dici debet q in celo naturaliꝛ loquēdo non est potētia passiua ad aliam formam ideo nullū est agēs naturale qō posset ipsuz facere sub alia forma: nihil ergo est in naturali ociosum: nec est aliq potētia naturalis frustra nec actiua nec passiua: ⁊ hec de quesito sufficiāt. ¶ Ad ꝑmum dicenduz q multe sunt cause deueniendi in cognitionē alicuius cum re cognita nō astringimus nos ad causas illas ut trāsmutatio ſm locū sit causa querēdi locū ⁊ deueniēdi in cognitionē loci: cognita tamē natura loci querimus locum rebus gescētibus magis q̄z mobilibus: ut querimus per se locū ipsi terre que est imobilis ſm se totā: celo aūt qō mouet ſm se totū nō damus locum per se sed dicimus ipsum eē in loco per accidēs qz dicimus ipsum eē in loco qz terra est in loco ut vult Commētator sup. 4. phīsicoꝝ. uel idem est dicimus celū esse in loco nō qz sit in aliquo sed qz sit circa aliqd ⁊ sic est de trāsmutatione ad situ que facit scire locum: ita suo mō est de trāsmutatione ad formā que facit scire materiam: nisi enim res trāsmutareſ ſm formā ignota esset natura materie qz nec quesiuissemus eā cognita tamē natura materie ideo astringimus nos ad hāc causam: immo ponimus materiā etiā in his que nō trāsmutantur per formā. uel possumus dicere q ex hac rōne non arguit q nullo mō in celo sit materia sed soluz arguit q nō sit ibi materia ut est cōiūcta ꝓuationi ⁊ ut transmutaf ſm formā uel ut est ſbm trāsmutationis ad formam. ¶ Ad ſcm dicēdū q materia ꝑmo ꝓducta nō fuit oino informis. Unde Aug⁹. 12. cōfeſ. c. 6. vult q materia ꝑmo creata erat informis nō ꝓuatione omnis forme sed compatione famosioꝝ. aliquā ergo formam habebat materia ꝓducta ꝑmo ꝛz incōpletā ⁊ imperfectam: ⁊ qz habebat aliquā formā aliquā diuersitatem habebat in suis partibus ita q in pte superiori unde erat formādū celū erat illa materia posterior. in inferiori vo duz debebat formari terra erat ꝑa vna ergo erat materia per eēntiam sed ꝓpter diuersitatē quaz habebat in suis partibus diuersa uocabula sibi ꝓueniebāt. ¶ Ad tertium dicēdum q vnitas generis est q̄si vnitas materie. nam ille forme circūcernūt eādem materiam que sunt apte nate se inuicē expellere. ⁊ qz contraria sunt apta nata fieri circa idem forme cōtrarie se ad inuicem expellētes aliquo modo circūcernūt eandem materiam. cum ergo cōtraria sint sub eodem genere ut ꝓbaf in. 10. metaᶜᶜ. Doc modo pōt intelligi q vnitas generis sit quasi vnitas materie qz forme habētes cōtrarietatem ad inuicem sunt in eodem genere quia

circũcernũt eãdẽ mãm. Dicimus enim q̃ album ⁊ ni grũ sunt in eodẽ gñe qz circũcernũt eãdẽ mãm ut supficiẽ: sed q̃litas ⁊ quãtitas nõ sũt in eodẽ gñe: qz nõ circũcernũt eãdẽ mãm. nã quãtitas enim tanq̃z in ꝑpria mã ⁊ in ꝑpo sbõ fundat in suba q̃litas vo in quãtitate. ex vnitate ergo mãe possumus uenari vnitatez gñis ⁊ ꝑping ⁊ remoti fm q̃ diũsificat mã. vnitas ergo generis est q̃si vnitas mãe: ⁊ ex vnitate mãe uenamur vnitatẽ gñis nõ quocũq; mõ ex vnitate mãe ut est trãsmutationis sbm ut ille forme sunt in eodẽ gñe que se inuicẽ in mã expellũt ⁊ qbus vicissim mã subijcit. celũ ḡ ⁊ elemẽta qz differũt gñe nõ ꝙueniũt ut mã ut est transmutationis sbm sed ex hoc nõ arguit q̃ nõ sit eadẽ mã per eẽntiã hic ⁊ ibi. qz ex mã ꝙsiderata per suã nudã essentiã nõ est iuestigãda vnitas gñis. ¶ Ad 4ᵐ dicẽdũ q̃ hec diũsitas potẽtiarũ ⁊ diũsitas actionũ arguit diuersitatẽ subẽ dũ tñ ille actiones uel ille potẽtie per se hẽant ordinẽ ad subas illas: ut qz calefacẽ ⁊ infrigidare sunt opationes diuerse ignis ⁊ aque quoꝝ sunt opationes ꝑprie hñt subam diũsam nõ subam que est mã: sed subam que est forma. ꝙueniũt enim in mã ignis ⁊ aque: differũt aũt fm formã. sed si calefacẽ ⁊ infrigidare respicerẽt ipsam mãm fm se nõ aũt ut est ꝙiũcta forme nõ posset ignis calefacẽ ⁊ aq̃ infrigidare nisi hẽrent diũsam mãm per eẽntiã. sic ⁊ in ꝓposito si potẽtia trãsmutationis ad formã fundaret in ipsa eẽntia materie fm se ⁊ nõ in essentia materie ut est ꝑtionis coniuncta ita q̃ ipsa materia fm se machinaret ad maleficiuz ⁊ ad corruptionẽ forme ex quo in materia celi non est talis machinatio ad maleficiũ: nec est in potẽtia ad aliam formã sicut est in materia elemẽtoꝝ oporteret q̃ illa materia per eẽntiã diũsificaret ab ista. sed cum talis potẽtia ad formã aliã fundaret in materia mediãte ꝑtione nõ ex ipsa eẽntia materie sed ex ꝑtione accipiẽda est illa diũsitas. materia ergo celi nõ hẽt potẽtiã ad aliã formã sicut ⁊ materia illa. sed hoc nõ est ratiõe eẽntie materie sed rõne ꝑtionis: ut ideo ꝓtigit ibi diuersitas inter istã materiã ⁊ illã qz istꝰ materie est admixta ꝑtio ⁊ nõ illi. ¶ Ad 5ᵐ dom̃ q̃ non est silẽ de gñe respectu spẽrũ ⁊ de materia respectu forme qz genus in spẽ est idẽ realr cũ spẽ. si ergo forma gñis debet realr differre a forma spẽrũ hoc nõ est ut est in illa spẽ sz ut saluat in alia: ut nunq̃z aial differt ab homie realiter nisi aial ut est in asino uel q̃ est in alia spẽ ab homine: sed nõ est sic de forma ⁊ materia: qz forma que est i materia cũ informet ⁊ ꝑficiat eam realr opz q̃ sit realiter ditus a materia in qua existit. supponebat ergo ratio falsum qz supponebat eẽ silẽ qđ nõ erat silẽ. ¶ Ad 6ᵐ dicẽdũ q̃ que nõ sunt ad inuicẽ trãsmutabilia nõ ꝙueniũt in materia. uerũ est ut est trãsmutationis sbm ⁊ ut est ꝑtionis cõiũcta: sed nõ opz q̃ nõ cõueniant in materia ut cõsideret fm suã nudã eẽntiã. ¶ Ad septimũ dicẽdũ q̃ cã q̃re materia celi nõ appetit: nec potest eẽ naturalr sub alia forma est qz non est sub forma hñte ꝓriũ: nec est ꝑtioni admixta. Ideo dicit forma celi oẽs ꝓtinere formas qz cũ careat ꝓrietate nec habeat annexã ꝑtionẽ ita faciat materiã ac si eẽt i ea oĩs forma. arguere ergo de cõtinẽtia in nl'i uel de alijs modis cõtinẽtie nõ est ad ꝓpositũ: qz hꝰ ꝓtinẽtia formarum intãtũ facit ad satietatẽ materie inquãtuz fundat sup carẽtia ꝓrietatis. ¶ Ad 8ᵐ dicẽdũ q̃ q̃diu sit vna forma ꝓtinẽs aliã: q̃ forma ꝓtinẽs habet ꝓrietatẽ uel hẽt ꝑtionẽ annexã alterius forme talis forma continẽs nõ põt satiare materiã: ⁊ qz sic sensitiuũ ꝓtinet uegetatiuũ ⁊ intellectiuũ sensitiuum qz ad oẽs tales formas sunt annexe alique ꝓrietates ⁊ ꝑtiones aliarũ formarũ ideo tales forme appetitũ materie satiare nõ pñt. forma aũt celi que ꝓrietate caret sic meteriã perficit q̃ materia illa ꝓpter carẽtiã ꝑtionis ad maleficium illius forme machinari nõ põt: nec põt appetẽ esse sub alia forma. ¶ Ad 9ᵐ dicẽdũ q̃ nõ debemus ponere plõ q̃ negauit in celo cẽ materiã cum ipse plane dicat in ꝓmo celi ⁊ mũdi. q̃ celũ est forma in materiã: ⁊ q̃ celũ est vnũ qz cõstat ex tota materia sua: cuz ergo alibi nõ dicat exꝑsse ꝓriũ huius nec ibi: exꝑsse tenendum est hãc fuisse suã opinionẽ q̃ uere in celo sit materia. vba aũt sua in 8° metaᶜ sunt exponẽda. possumus igit distinguere de materia. dicemus enim q̃ materia põt accipi ut est sbta forme ⁊ ut est subta trãsmutationi ⁊ utraq; est duplex. nam cũ duplex sit forma substãtialis ⁊ accñtalis materia subta forme subali est materia ꝑprie subta forme accñtali est materia large fm q̃ ipsum cõpositũ ⁊ ipm corpus dicit eẽ materia, in qua fundat accño. sic etiam cum duplex sit trãsmutatio ad ubi ⁊ ad formã subalẽ respectu trãsmutationis ad formam subalem sumit materia ꝑprie respectu ubi sumitur materia large. nam mot⁹ ad ubi fundat in ipso corpore ⁊ in ipso cõposito. in celo ergo respectu forme est materia ꝑpe ⁊ large qz est ibi materia subta forme sbstãtiali que est materia ꝑpe: ⁊ subta forme accidẽtali: que est materia large. ꝑut materia dicit corpus. respectu aũt trãsmutationis nõ est ibi materia ꝑprie qz nõ est in celo trãsmutatio cui ꝑprie sit sbm ipsa materia: qz non est ibi gñatio: est aũt ibi hoc mõ materia large. nam cum nõ sit ibi nisi trãsmutatio ad situ cui trãsmutationi nõ subicit materia ꝑprie sed large fm q̃ ipm corpus ⁊ ipm cõpositus põt dici materia. in celo ergo respectu trãsmutationis nõ est materia nisi corpus. est enim in celo multiplex forma sed nõ est ibi multiplex trãsmutatio: in celo itaq; possumus saluare materiam etiã ꝑprie fm q̃ materia pficit per formaz: sed in celo respectu trãsmutationis nõ possumus saluare materiam nisi large fm q̃ ipsum corpus dicit materia qz nulla est ibi trãsmutatio cui subijciat ipsa materia: sed solum est ibi trãsmutatio cui subijcit corpus: ⁊ hec videtur eẽ in tẽtio phĩ in. 8. metaphisice. qui in subijs eternis dicit est q̃ est aliqđ genus ꝑpriũ ad materiã qa illa sunt mota in loco tñ. ¶ Ad decimũ dicẽdũ q̃ naturaliter loquẽdo materie fm nudã eẽntiã suã nõ cõtingit q̃ sit in potẽtia ad oẽs formas. dicemus ergo q̃ materia triplr põt cõsiderari. uel fm suam nudã eẽntiam: ul'ut est subta forme carẽte ꝓrietate cuiuscumodi est forma celi: uel ut subijcit forme ꝓrie cuiuscumodi est forma elemẽti uel forma mixti. materia aũt fm suã nudaz essentiã ut si eẽt absoluta ab omni forma nõ pficeret nec posset naturalr pfici nec etiã naturalr in potẽtia ad aliquã formã: ita q̃ agẽs naturale nihil in ea posset agere ut plane dicit Lommẽ. in. 8. phisicoꝝ. ubi vult q̃ si materia eẽt absoluta ab oi forma q̃ nõ posset eẽ alicuius trãsmutationis sbm. si vo materia sit sub forma nõ hñte ꝓriũ põt pfici ⁊ pficit per illã formã quã habet: sz nõ est in potẽtia naturalr ad formã si nõ sit sub forma hñte ꝓriũ ⁊ est in potẽtia ad oẽs formas: nõ ad oẽs formas simplr: qz talis materia nõ est naturalr in potẽtia ad formã celi sed est in potẽtia ad oẽs formas cõtrarias. ¶ Ad vndecimũ dicẽdũ q̃ materia nõ satiat nec habet oẽs formas ad q̃s est naturalr in potẽtia: sed qa materia celi eo q̃ est sub forma nõ hñte ꝓriũ nõ est naturalr in potẽtia ad aliã formã ideo sola sua forma satiat appetitũ eius. ¶ Ad duodecimũ dicẽdum q̃ materia exis sub forma ꝓria nõ est in potẽtia ad oẽs formas simplr sed ad oẽs formas hñtes ꝓriũ: materia ergo existẽs sub forma elemẽti nõ est naturalr in potentia ad formam celi eo q̃ forma celi contrarietatem nõ habet.

¶ Finis questionis de materia celi.

¶ Egidij Romani de intellectu possibili cõtra Aurero im questio aurea feliciter incipit.

q

Uia enim sunt nõnulli dubitãtes quomodo intellectus uariatur uariatione corpor cum phs dicat: simplicem ⁊ immaterialez ipsum. Idcirco intẽdimus hanc questionem pquirere. Primo ponemus argumẽta quedam non multum cogẽtia ad utrãq; partẽ ¶ Arguit enim primo ꝙ intellectus nõ numerek numeratione corpor: qr nunq̃ potẽtia est plus abstracta q̃ eẽntia. Sed potẽtia itellectiua nõ est act⁹ corpis ergo nec eẽntia in qua h⁹i potẽtia radicat. Nõ enim est multiplicatio aliquor niſi qa in eis ꝑsiderat potẽtia admixta actui ⁊ act⁹ potẽtie ⁊ ita vnius in potẽtia pura ⁊ in actu puro nõ est multiplicatio. vñ vna est mã oium hoiũ cam ⁊ vn⁹ est act⁹ purus qui oia ꝓduxit in eẽ. Sed in ordine itelligibiliũ itell's nr se hẽt q̃si mã pura in gñe entiũ ⁊ tenet gradũ ifimũ. Deus aũt est act⁹ purus ⁊ tenet gradũ supmum. itelligẽtie aũt tenẽt locũ mediũ ita ꝙ nõ sunt potẽtia pura nec sunt act⁹ purus. Deus igit est vn⁹ ⁊ itell's nr pari rõne vnus. Intelligẽtie vo medie poterũt plurificari. ¶ ꝑ. nõ est plurificatio in reb⁹ niſi in eis que sunt gñabilia ⁊ corruptibilia. qr ad h⁹ ꝓcedit in talib⁹ multiplicatio talis ut que nõ pnt in se saluare saluenf in suo sili. Sed nr itell's oino est icorruptibilis: qr ꝑm phm est alterũ gen⁹ aie ⁊ separ ab alijs sicut ppetuũ a corruptibili g̃ nõ est cã q̃re multiplicek. ¶ ꝑ. si agẽ nõ coicak corpori nec vt⁹ itellectiua coicak corpi: qr si calefacẽ non cõpeteret corpi: nec color cõpeteret corpi: nec etiã forma subalis ignis ad quã de necessitate color coicaret corpi. Si igit itelligẽ nõ est act⁹ corpis: nec ptis corpis potẽtia itellectiua ad quã de necessitate segf talis potẽtia nõ est pfectio corpis: ⁊ si sic nõ multiplicabit mr tiplicatione corpor. In ꝯriũ est qr diffo cois ois est ꝙ sit act⁹ corpis ⁊ act⁹ pm⁹. Sed nõ est itelligibile ꝙ multiplicenf corpa niſi multiplicenf eor pfectiones ꝑme g̃ ⁊c. ¶ ꝑ. phs appellat itell'm ptẽ aie qua cognoscit ⁊ sapit aia: sed nõ est ps eẽntialis: est igit ps potẽtialis vna igit est aia in hoie plures hñs potẽtias p quã aias hõ viuit ⁊ sentit ⁊ itelligit. Sed aia per quas hõ sentit multiplicak multiplicatione corpor: g̃ ⁊ aia per quas hõ itelligit cũ sit vna eadẽ multiplicabit multiplicatione corpor. ¶ ꝑ. 2^{or} itell'm compat mãe ꝑme. Si si mã ꝑma eẽt aliquid in actu pp istud qd est in potentia nõ eẽt vna nũo in oib⁹. cũ igit itell's sit aligd in actu ꝓpter istud ꝙ est in potẽtia qr nõ est pura potẽtia simplr sed sicut pura potẽtia in gñe itelligibiliũ qr nõ est actu aliqd itelligibiliũ anteq̃ itelligat: nõ igit itell's est vn⁹ nũo in oib⁹. Rñdeo dicẽdo ꝙ ut appeat vitas hui⁹ qõnis tota ista qõnẽ in ptes q̃tuor diuidemus. Mã ꝑmo assignabimus rõnes q̃s Cõmẽtator facit pro se ⁊ q̃s fecit ꝓtra se ⁊ ipsarũ solones. 1° declarabit Cõmẽ. positio, 3° adducenf que sint rõnes facte ꝓtra Cõmẽ. ⁊ oũdek ꝙ nõ ꝓbãt ipm ut debẽt. 4° ⁊ ultimo adducenf ipsius Cõmẽ. rõnes: ⁊ per ꝑs rõnes alie q̃s moderni addiderũt ad fulcimẽtũ rõnis ipsi⁹. Sz anteq̃ fiat qd dictũ est ne in equoco laborem⁹ quot modis dicit itellect⁹ distinguem⁹. Ad cuius euidẽtiã est notandus ꝙ phs accipit q̃tuor modis itell'm: ⁊ Cõmentator duos alios modos addidit. vno enim mõ ꝑm phm accipit itellect⁹ pro itellectu mãli uel potẽtiali ⁊ iste est itell's de quo dicit phs ꝙ est oia fieri. 2° aũt mõ accipit itell's pro itellectu agẽte: ⁊ iste est itell's t e quo ait phs ꝙ est oia facẽ. 3° mõ accipit itell's pro eo ꝙ itelligit ⁊ nõ informat ⁊ de hoc dicit phs ꝙ in sepatis a mã idẽ est intelligẽs ⁊ qd itelligit. 4° mõ accipit itell's pro imagiatione ⁊ iste dicit itell's passiuus de quo dicit phs ꝙ intellect⁹ corrũpit. Dis aũt q̃tuor acceptionib⁹ itellect⁹ Cõmẽtator duas alias addidit. s. itell'm speculatiuum ⁊ itell'm adeptũ. Intell's aũt speculatiuus ꝑm ipm cõponit ex itellectu mãli seu possibili ⁊ itellectu in actu. Intell's vo adept⁹ est cõposit⁹ ex intellu mãli ⁊ lumine intellect⁹ agẽtis. imaginabak enim ipse ꝙ sicut aer recipiẽdo spẽm recipit lumẽ: sic intellus mãlis sine possibilis sil recipiẽdo spẽm recipit lumẽ intellus agentis. Et post receptionẽ talis luminis uocak adept⁹. Dis ꝯ visis notãdũ ꝙ Cõmẽtator ex rõnibus positionẽ suaz roborat ⁊ vult ostẽdere ꝙ intellect⁹ qui dicit possibilis est vnus nũo. ¶ Prima enim sua ratio talis est. Nihil multiplicak multiplicatione corpor niſi qd est virtus mãlis: sed intellect⁹ est simplex ⁊ imãlis igit nõ multiplicak multiplicatione corpor. ¶ Scda vo ratio talis est ꝙ nõ est corpus nec vtus in corpe nõ multipliciter: intellus est h⁹i: igit ⁊c. ¶ Tertia rõ talis est. Nam si intellect⁹ multiplicarek tũc ea que erũt in intellectu nõ eẽnt in actu: cuius rõ est qr si intell's multiplicarek eẽt vtus mãlis ⁊ eẽt h ⁊ nũc: sed ea que sunt hic ⁊ nũc sunt in intellectu in potẽtia ergo ⁊c. ¶ Quarta rõ talis est. Nam si itellect⁹ eẽt multiplicat⁹ tũc idez se ipsum moueret. ¶ Quinta aũt rõ talis est ꝙ si idem se ipsum recipet: qr ille intellect⁹ oẽs formas mãles recipit. si igit ⁊ ipse intellect⁹ multiplicarek eẽt forma materialis ⁊ idẽ seipm recipet. Scd ista gntarõ modicuz differt a q̃rta. ¶ Sexta ⁊ ultima rõ talis est. Si potest ostẽdi ꝙ vna ⁊ eadẽ spẽs intelligibilis informat oẽs intellect⁹ tũc sequik ꝙ sit vnus intellect⁹ in oib⁹ numero. vñ lz nõ sequcret ꝙ eadẽ res viderek ab oculo oiuz hoium si vnus eẽt oculus oium hoium. bñ tñ ualeret ꝙ si vna spẽs informaret oculũ cuiuslibet hois ꝙ vn⁹ eẽt oculus cuiuslibet hois ergo a sili. si igit vna spẽs informat intell'm ois hois oẽs hoies habẽt vnũ intellectum. Q̃ aũt vna spẽs informet intellectũ ois hominis patet. nam possibile est ꝙ plures hoies intelligãt lapidem. tũc ergo quero aut est per vnã spẽm lapidis. aut per aliã ⁊ aliam sicut per vnã habeo intẽtũ: si per aliaz ⁊ aliã tũc ille duc spẽs oportet ꝙ differãt nũo. Et cõmunicãt in forma cum ducãt in cognitionẽ vnius nature: sed quotiẽscũq; aliq̃ dicũt diam in numero ⁊ cõmunicãt in numero seu in specie tũc nullũ eorũ habet intellectũ in actu ⁊ habẽt tñ intellectũ cõez: ideo nulla illarũ spẽrũ est in intellectu in actu sed habebũt intellectuz cõmunem. Et tũc quero de illo intellectu communi cum possit intelligi utrum intelligak per eãdem spẽm uel per aliam: sed nõ est abire in infinitum. stãdũ est igit in primis ꝙ vna species põt informare intellectum plurium hoium ⁊ pari rõne oium: igit oẽs homines habẽt vnum intellectum numero. ¶ Cõtra se autem tres adducit rõnes. Ad quas intelligendas ualet distinctio de intellectu supius posita. ¶ Nam ꝑma ratio cõtra ipsum talis est: qr si vnus eẽt intellectus possibilis numero tũc intellectus speculatiuus esset eternus ⁊ ingenerabilis ⁊ incorruptibilis ex quo recipiẽs est eternum ⁊ agẽs est eternum: necesse est ut receptum sit eternum: ⁊ qr intellectus speculatiuus cõponit ex intellectu materiali ⁊ intellectu in actu: ⁊ habet esse ex eo ꝙ intellectus mãlis recipit per itellectum agentem igit intellectus speculatiuus est igenerabilis ⁊ incorruptibilis ⁊ eternus qd est impossibile. ¶ Secunda ratio cõtra ipsum talis est quia si perfectio prima fuerit numerata necesse est ut scda numeretur. Et si scda numeratur ꝑm numerationem hominũ ⁊ intellectus numerabitur ꝑz numerationẽ hoinm. Et si itellectus est etiã numeratus oportet ꝙ illud quod scit vnus scit ⁊

alter: sequit q̄ hō sciat anteq̄ sciat. ¶ Tertia tō ꝓtra ipsum est quam Themistius ponit: qr si intell's nullaz habet formam de se: nō distinguet a mā ꝑma. nam intellectus ꝑm istum modum ponēdi nō multiplicat: qr nō est hic: ⁊ recipit mālem formaz. sed sic tunc videbit habere näz potētie pure ⁊ nō differt a materia prima. ¶ Inducit etiam ⁊ q̄rtam rōnem qr ꝑm istum moduz intellus nr̄ vnit organo fantastico sicut instrō. sed vni motori nō attribuit nisi vnum instrm in eadem hora. nam si eadem potētia vni actui attribueret ⁊ vni motori plures naues: tūc illud eēt octosum. Iterum videmus q̄ vni motori corpis celestis attribuit solū vnuz corpus celeste: ergo ⁊ vni intellui nō possent attribui tot instra nisi sit octositas in nā. Has aūt rōnes soluit Lōmē. cōcedēs q̄ sit incōueniēs intell'm speculatiuuz esse eternum: qr si intell's speculatiuus eēt eternus: intētiones q̄s intell's comphēdit ex formis imaginatis eēnt eterne: ⁊ si sic tūc intētiones imaginatiuaruz virtutum eēnt eterne. Et si sensationes eēnt eterne: tunc sensata eēnt eterna qō est icōueniēs: ideo itellus speculatiuus est gñabilis ⁊ corruptibilis. ¶ Qō vō obijcit q̄ si agens est eternum ⁊ recipiens est eternum q̄ receptio est eterna ꝓpter qō uolebat cōcludere Themist. q̄ intellectus speculatiuus eēt eternus. Rñdet Lōmentator q̄ intell's speculatiuus cōstituit per duo. s. per intellectum agētem ⁊ imaginationem. Iz ergo intellect⁹ agens sit eternus: tñ qr intētio imaginata est generabilis ⁊ corruptibilis ideo intell's speculatiuus est gñabilis ⁊ corruptibilis. ¶ Ad scām qō obijcit q̄ opz q̄ ego sciam qō tu scis nō opz qr ut ipse dicit nos sumus dicti potētia intelligētes a ꝑmo die ꝓncipioq̄ nr̄e natiuitatis. vnde duplici potētia puer intelligit. vno mō qr forme imaginate in eo sunt in potentia intellecte. Alio mō qr intell's mālis qui natus est recipe in intellectu intētionem illius forme imaginate cum recipiēs in potētia ⁊ est cōiūctus ei in potētia. Ex quo colligit q̄ nos intelligimus ex eo q̄ intell's nobis contingit ⁊ qr aliter ꝓuēgit vni ⁊ aliter alteri ⁊ per alias ⁊ alias intentiones imaginatas sequit q̄ nō opz q̄ vnus sciat qō alter scit nec sciat anteq̄ sciat. ¶ Tertia aūt rō cōtra ipsum soluit qr nunq̄ intell's mālis est absq̄ omni forma: qm̄ opinati sumus ꝑm eum: q̄ intellus mālis est vnitas oibus hoibus. Et ex hoc sumus opinati q̄ spēs humana est eterna: ut determinatuz est in alijs locis. necesse est ergo ut intell's mālis nō sit denudatus a ꝓncipijs nālib⁹ coibus toti humane spēi. s. a ꝑmis ꝓpositionib⁹. Et ideo nunq̄ intell's remanet idem cuz mā ꝑma. ¶ Ꝑs. possibilitas intell's nō est eiusdez rōnis cū potētialitate māe ꝑme ut ipse vult. ⁊ iō nō opz q̄ sit eadem. ¶ Quarta vō rō soluit ita. s. qr ola organa fantastica rñdent ei ut vnum instrm. nam si totum celū rñdeat intelligētie ut instrm vnum: nō est incōueniens q̄ tota humana spēs que est nihil respectu totius celi rñdeat intelligētie infime siue nr̄o intellectui ut instrm. ¶ Postq̄z finita est ps ꝑma huius qōnis: qr posite fuīt rōnes quas adducit Lōmē. pro se ⁊ contra se ⁊ earum solutiones. Aggrediamur ptez scdam ⁊ declarabimus positionem eius. Sciendum q̄ positio Lonmen. fuit q̄ intellus copulatur nobis per intentiones imaginatas q̄s forma intell's nr̄i. Si ergo debet aliquo modo Lōmē. positio ꝓbabilis uel rōnabilis appere: oportet q̄ eadem spēs informet fantasiam ⁊ intell'm. sic enim vniet nobis intell's per formam suam si ipm fantasma poterit informare: sed ut illa informatio ⁊ vnitas intellectus nobis aliquo mō rōnabilis appeat duo per ordinem sunt videnda. ꝑmo enim est videndum quō differāt forme reales a formis intentionalib⁹. scdo quō differat mā spūalis uel intellectualis a materijs corpalib⁹.

¶ Propter ꝑmum ergo notādū q̄ forme intentionales q̄ nūank nūatione subiectoz: nec extēdunk extensione ipsoz qr que sic nūank nō pūt esse plures numero in eodem subiecto. ideo pl̄us sexto mᶜᶜ. vult q̄ quecūq̄z hūt esse in eodem ſbo ⁊ differūt: differūt spē ⁊ nō nūo solum: sed hᵖ intētiones solo nūo distantes sunt in eadem pte aeris. vñ ꝓbat in pspectiua q̄ lz albuz multiplicat spēm suam per totum medium: ita q̄ duo corpora alba in eodem medio posita q̄libet illoz per totum medium suam silitudinē multiplicabit: cum ergo albedines eoz differāt in q̄libet pte medij erūt intētiones solo nūo differētes. Ponit exēplum etiam ab aliquibus de luminibus q̄ in eadem pte medij recipitur utrūq̄z lumē ⁊ sic est possibile q̄ in eadez pte medij sint due itētiones solo nūo differētes: ita si eēt possibile q̄ duo corpa eēnt in eodem locō ut aer ⁊ aq̄ ita q̄ vnum nō cederet alteri ⁊ vna ⁊ eadem itentio eēt in his duobus corpibus. s. in aere ⁊ in aq̄. Nō solum aūt ille intētiones nō numerant nūatione ſborū sed etiam ꝓpe loquēdo nō extēdunk extēsiōe eoz. Quia ex quo quelibet forma multiplicat se per mediū ⁊ per quālibet partem medij tota est in toto medio ⁊ tota in q̄libet parte medij. si aūt rōnem dicti scire uolumus. Sciēdū q̄ cā q̄re extēdit fōa extēsione subiecti est qr forma illa educit de potētia māe: qr quicqd educit de potentia materie educit tota de toto ⁊ ps de parte: ideo sequit q̄ ois forma materialis de potentia materie educta diuidat diuisione materie: ⁊ sic tota est in toto ⁊ pars in parte. Causa aūt q̄re forme nūank nūatiōe subiecti est qa ipse forme nō gencrank sed generat totum cōpositum. vñ non gñat albedo nec nigredo sed generat lignuz album ⁊ lignuz nigrum: qr esse est gñationis terminus. Esse enim formarum ꝓpriū cuilibet attribuit cui per se cōpetit gñatio: qr si ex diuersa rōne qdditatis sumit diuersitas spēi ita ex diuerso eē sumit diuersitas numeralis Et qr hᵖ eē cōposito attribuit sequtur q̄ diuersitas numeralis in formis ex diuersitate subiectoz eē habeat. cum igit hoc sit ꝓprium omni forme reali q̄ ipsa non gñat sed cōpositum: ideo in oibus formis realib⁹ competit numerari nūatione subiectoz: ueruz qr non oēs forme reales de potētia māe educunk. nam oēs forme reales extēsione corpis extēdunt: sed qr forme intētionales sunt ille q̄bus cōpetit gñatio qr non gñat aer sic intētionaliter coloratus sed ipsa coloris intētio in aere gñat. Et h̄ est rō q̄re in realibus totum cōpositū generat qr totum cōpositum gñat sed intētionalibus sola intētio generat: qr sola forma generat. Vñ dicit q̄ ipsa albedo gñat albedinem suam in aere ꝑm q̄ pspectiuus hoc ꝓbat. Ista aūt ueritas ex quodaz signo manifestari pōt. videmus enim in realium gñatione q̄ genitum nō pfecte sequit silitudinem gignētis: qr cuz talis silitudo sit per vnitatem forme non pfecte assequit genituz gignētis vnitatem forme ex eo q̄ illa actio nō attribuit forme sed cōposito lz illius actionis forma sit rō. Sed in gñationib⁹ itētionalium genituz pfecte cō sequit silitudinez gignētis: sicut silitudo in speculo genita pfecte ꝓsequit gignētis silitudinem. In duob⁹ igitur differt forma intētionalis a reali: qr forma intētionalis nō recipit nūationē a subiecto ut realis: nec educit de potētia materie cum per se loquēdo nō regratur ibi motus nec trāsmutatio. Ulsa igit dīa iter formas reales ⁊ intētionales ex qua dīa forme intentionales duo ꝓsequunt. ꝑmo q̄ qr nō extēdunk extēsione subiecti. 2ᵐ aūt q̄ non numerant numeratione subiecti sed potius nūatione rerum in q̄rum cognitionem ducūt: siue eoz a q̄bus sunt. nam illa intētio albedinis in illa pte aeris existēs differt numero ab illa intētione albedinis in eadem parte aeris existēte non rōne subiecti: qr in eodem subiecto sunt sed rōne diuersaz albedinū in q̄rum cognitionem ducūt ⁊ a q̄b⁹ traxerūt originē.

Restat igit videre quomō differat natura intellectualis a natura corpali: ꝓpter qđ sciendum est ꝑmo q̄ natura intellectualis seu spūalis potest simul esse cuꝫ corporali absqꝫ eo q̄ natura corporalis sibi cedat: vnde illi qui dicebant aiam esse corpus ꝓm pbum ponebant duo corpa in eodē. nā enim corpalis sil cū alia nā corporali eē nō pōt. ¶ Scda aūt dīa est q̄ nā spūalis potest eē sil z semel in diūsis dūmō illa diuersa hēant ordinē ad aliqd vnū. Sic ꝓcedimus vnā z eadem cēntiam aie eē in diūsis ptib⁹ corpis ꝓut ille ptes hūt ordinem ad vnum totum: ita z illi qui ponebāt datorē formarū cum ponerēt q̄ vnus z idem dator opat in diūsis simul opz eos dicere q̄ ille dator simul eēt in diuersis inquātum illa diuersa ordinant ad vnum ut forte ad susceptionē vnius forme: nā enim corpalis nunqꝫ se tota sil pōt eē in diuersis inquātuꝫ illa diūsa ordinātur ad vnum aliqd. ¶ His ergo visis restāt gnque declarāda ut Cōmētatoris rō facilis hēat. ¶ Prima est q̄ vna z eadem intētio iformat imaginationē z itellm. nā ut dicebat intētiones illius nō recipiūt nūm a sbis in q̄ bus sunt z tñ due intētiones solo nūo dīntes pūt esse in eadē pte aeris z vna z eadē intētio simul posset esse z in aere z in aq̄ sed aq̄ nō cederet ei nec ecōuerso. Luꝫ igit nā corpalis ut organum fantasticū nō cedat nature spūali ut itellectu. illa eadem intētio que iformat fantasmata informare poterit itellm. Ad hoc etiā valere pōt qđ supius fuit tactū qz h⁹ intētiones nūm recipiūt ab illis in quoꝫ cognitionē ducūt. Et qz species in itellectu ducit in cognitionem nāe sine ꝓditionibus māe: spēs aūt in fantasia ducit in cognitionem nāe cū ꝓditionib⁹ māe: sicut vna z eadem nā est que cōsideratur cum ꝓditionib⁹ māe z sine illis ita z spēs vna z eadem eē poterit que informabit fantasiā z intellectū z tūc intellus copulabit nobis per formam suam z ista est sīa Cōmē. qz vult q̄ intell⁹ copulet nobis per itētiones imaginatas que sunt q̄si forma ipsius. Et qz intellect⁹ copulat nobis per formā suam sequit ex ꝫ q̄ intellect⁹ sit forma quodāmō nīa ꝫ nō eodē mō sicut alie forme sunt forme māe. vñ ipse dicit q̄ act⁹ equoce dicitur de intellectu z alijs formis. Declarato g̃ q̄ vna z eadem forma informat intellm z imaginationē z q̄ intellect⁹ est q̄si forma nīa ꝫm qđ restat declarandum ut eius positio intelligat: est q̄ vnus z idem intellus pōt eē vnus in oib⁹ hoibus. nam ꝫ nā corpalis non possit eē in diuersis quātūcunqꝫ illa diuersa ordinent ad aliquid vnum: nā tñ spūalis bñ pōt ut est per habita manifestum. Ideo nō est inconueniēs q̄ vnus z idem intellect⁹ nūo est oibus hoibus vnit⁹. Et hoc est quod dīt Cōmētator. opinari sumus q̄ intell⁹ mālis sit vn⁹ omnibus hoibus. ¶ Tertiū qđ restat declarādum est q̄ hō magis ꝓprie intelligit q̄ intell⁹ intelligat. cui⁹ rō duplex pōt eē. Una est qz intell⁹ ex tali vnione quodā mō efficit forma nīa: z qz forme ꝓprie nō est agere sed cōpositi per formam ideo nō est intell⁹ intelligere nec aie sed magis intelligit hō per intellm seu per aiam. vñ ipse Cōmētator vult sup p⁹ de aia. q̄ si videremꝰ ipsa membra intrinseca que laborāt in intelligēdo sicut videmus mēbra extrinseca in texēdo uel edificando sicut nō ꝓcedimus q̄ aia texit uel filat sic nō cōcedimus q̄ aia itelligat. Scda aūt rō ad hoc idem eē pōt qz ꝑm ꝑm in 3° de aia. nō solum sanat sanitate sed etiā corpore: sic nō solum scimus scia sed etiam scimus z aia quātūcūqꝫ enim scia sit ab aia z actus sanationis sit a sanitate attñ qz sanitas est in corpe ad ipm actuꝫ sanationis coopat corpus: sic etiam qz scia est in anima ad actū sciēdi coopat aia qz nullus est actus forme q̄ aliquo mō nō coicet māe uel ꝓprio sbō ita q̄ ꝑm euꝫ nō solum forma est rō agendi sed etiam ipsa nā. Nam ex quo forma nō pōt actionem ꝓpriam nisi in mā ꝓpria seu in sbō ꝓprio exercere nō solum ipsa forma sed etiā mā z sbz ipm est rō agēdi: nihilominus forma est ratio ꝑncipalior agēdi q̄z ipsa mā z sbm. cum igit intelligere seu actus intelligēdi egrediat de potētia intellectiua informata specie: cuꝫ magis ꝑncipalis rō agēdi sit forma q̄z mā seu sbm ipsa intētio informans intellectum magis est rō intelligēdi q̄z potētia intellectiua: igit cuꝫ illa intentio que intellm informat sit nā z sit forma in nobis: q: ut habitum est intellectus vnit nobis ꝓ formam suam. i. per intētionem imaginatam seu exītem imaginationem ergo ꝓprie intelligimus z magis ꝓprie q̄z intellect⁹ quāto magis forma est magis rō intelligēdi q̄z nā. ¶ Quartum restat declarādum q̄ intentio que plurificat ex pte imaginationis hēt eē vnuꝫ ex pte intellect⁹: cuius rō est: nam ꝫ h⁹' spēs intētionales recipiāt nūm per se loquēdo ab hīs a ḡbus sunt per accidēs tñ aliqñ iste nūs impedit: qz ꝫ in eadeꝫ pte aeris possint eē due intētionales albedines solo nūo differētes ex eo q̄ ille due intētiones sunt a diūsis formis numero tñ si aer recipet ut hic z nūc cum nō possint esse in eodem sbo duo abstracta solo nūo differētia tunc illę due intētiones fierēt vna intētio. Et si esset possibile q̄ aq̄ eēt simul cum aere z aer nō cederet aque z aer recipet ut hic z nūc: ꝫ vna z eadem intētio aliter z aliter accepta posset informare aerem z aquam tñ posset eē q̄ per ea que sunt plura ex pte aeris eēt vnuꝫ ex parte aque. Ita q̄ si due intētiones solo nūo dīntes informarēt aerem cum informarēt aquam ficrēt vna intentio. Unde z Cōmētator dicit q̄ h⁹' intellectiua sunt vnū ꝑm intētionem recipiētis z multa ꝑm intētionez receptam z appellat ibi ꝑm intētionem receptam intētionem imaginatam qz eadem est que est in imaginatiōe z que informat z que in intellectu recipit. ¶ Quintū qđ declarādum restat est q̄ nō semp intellectus de nouo recipit qñ aliqs hō de nouo intelligit sed est actus forme aliqñ ibi noua receptio. Aliqñ autez est ibi sola noua vnio absqꝫ noua receptione qđ ex habitis satis patet. Nam ex quo intētiones plurificant ex pte imaginationum z vnīunt ex pte intellect⁹ non est nisi vna receptio oīum spēcrum differētium solo nūo. Et ideo si tu intelligis vnum lapidē ꝓus aūt nō itelligebas nō oportet q̄ intell⁹ de nouo recipiat spēm lapidis quia forte hēbas spēm lapidis anteqꝫ intelligeres lapidem z ut dictum est nō pūt intelligi plures spēs nūo differētes. Ideo ex quo de nouo tu intelligis lapidē cum ꝓus nō itelligeres ipm vnitus est tibi itell⁹ cum primo non eēt tibi vnit⁹ nō tñ est ibi noua receptio igitur est ibi noua vnio absqꝫ noua receptione. sed pōt etiaꝫ per simile declarari in nā. uerbi gīa. Naꝫ si aliqs hō de nouo gīat tūc nō incipet hō eē simplr cum ꝓus hō esset. Si etiam qñ de nouo tu intelligis eēt spēs lapidis in intellectu ita q̄ in eo ꝓus non esset sed intellectus per huiusmodi spēm incipit habere nouam relationem ad rem z eēt vnitus tibi z esset in te cum ꝓus nō esset tibi cōiūct⁹ ut per ipsam spēm copulat⁹. ¶ Habitis igitur istis gnque. ꝑmo q̄ vna z eadem intētio informat intellectum z imaginationem ex quo uel ꝓpter qđ intellectus quodāmodo efficit forma nīa. secūdo q̄ vnus z idem intellectus pōt esse vnitus oibus hominibus. Tertio q̄ ista est magis ꝓpria. s. homo intelligit q̄z intellectus. Quarto q̄ intētiones que plurificant ex parte imaginationum pūt esse vnum ex parte intellectus sed aliqñ est ibi noua receptio. aliquādo aūt sola vnio absqꝫ noua receptione: appet positionem Cōmentatoris aliquo modo esse rōnabilem nec aliquo mō ut videt eius positio rōnabilior ostēdi potest. Qđ si ea per que ꝓbabilis est manifestam etiam calūniam hūt qz si ne dubio aliq̄ ibi dicta habēt calūniam huiusmodi positio ex hoc irrōnabilior appet: uerūtamen omnia eius

dicta uel habita ꝑtẽdunt aliquã ueritatem ꝓbabilem. Expeditis igit̃ ꝑma ⁊ secũda parte huius qõnis qꝝ ad ducte sunt rõnes cõmenti ꝓ⁊ ꝛtra. Et declarata est eius positio: restat tertium ꝓsequi ut. ſ. rõnes facte ab alijs cõtra ipsum magis ꝓbabiles inducant. Ad cuius euidẽtiam notãdum qꝺ ꝛtra ipsum cõmẽtum cõsueuerãt adduci sex rõnes inter alias meliores. Quarum ꝑma est ꝛcludẽs qꝺ hõ nõ intelligit. Nam ex tali vnione quam Cõmẽtator ponit intellectus ad nos nõ ſegtur qꝺ hõ intelligat sed qꝺ magis intelligat. ⁊ est rõ. nã ꝑm Cõmẽtatorẽz intellectus copulat nobis per fantasmata: sed intellectus compat ad fantasmata sicut oculus compat ad colorem qꝝ in ipso exist̃it: ita qꝺ itellect⁹ nr̃ vnit nobis per fantasmata que in nobis sunt. Sed ex vnione quam hẽt oculus ad colorem sine ad ꝓpetez nõ ſegtur qꝺ color seu paries videat sed qꝺ videat: ergo ex vnione quam hẽt itellect⁹ ad nos nõ ſegtur qꝺ itelligamus sed qꝺ itelligimur. Cũ dicũt ist̃i qꝺ Cõmẽtator fuit decept⁹ per fallacias accẽtis. nam si nos itelligimus opz qꝺ hẽamus itellectũ q̃si formam nobis vnitã. Sed accidit ut respicit fantasmata qꝺ vnit nobis eo qꝺ nõ vnit nobis ꝑm qꝺ h⁹ⁱ fantasmata respicit: sed magis sicut a nobis sepat: qꝝ q̃diu spẽs est in fantasia nõ est forma intellect⁹ possibilis: ut aũt h⁹ⁱ spẽs a fantasia est separata ⁊ abstracta sic efficit forma intellect⁹ possibilis accidit tñ itellectui ut est vnitus nobis respicẽ fantasmata qꝝ illo mõ magis est sepat⁹ q̃z vnit⁹. ¶ Scꝺo arguit sic ⁊ ostẽdet per aliam rõnem qꝺ hõ nõ itelligit: ga hoc qꝺ dico hõ aut est nomẽ totius aggregati. ſ. corporis aiati ⁊ intellect⁹: aut ẽst nomẽ aiati corpis solũ: aut est nomẽ intellect⁹ solum. Si ergo est nomẽ totius aggregati tũc hõ nõ intelligit qꝝ ꝑm positionem eoruz sic dicẽtium nõ plus sit vnum ex itellectu cuz corpe q̃z ex nauta nauí: hoc aũt aggregatuz nõ itelligit sed solum nauta: ergo totum aggregatũ ex intellectu cum corpe nõ intelligit sicut est hõ cum sit nomẽ totius aggregati ꝑm modum istum ſegtur qꝺ hõ nõ intelligit. Si autem hõ dicit nomẽ aiati corpis solum adhuc nõ itelligit homo. Nam qꝝ intellige dicit eẽ actus nõ trãsiẽs in exteriorem mãm. cum ergo corpus aiatũ nr̃m respectu intellectus sit mã exterior intelligẽ nõ trãsibit in ipsum: igit̃ hõ nõ intelligit cum hoc qꝺ dico hõ sit nomen corporis talis. ¶ Ꝑꝺ. si aliqs uellet dicere ꝓ terminãdo qꝺ ille act⁹ qui est itelligẽ trãsit in exteriorem mãm adhuc ꝓp hoc nõ ſegtur qꝺ hõ intelligit sed qꝺ itelligit: ga ois actus trãsiẽs in exteriorẽ mãm denoiat ꝑm apposi tam demr̃ationẽ. Et ideo videmus qꝺ calefacẽ qꝝ transit in exteriorem mãm ſequit qꝺ corpus in qõ trãsit nõ calefaciat sed qꝺ calefiat: ⁊ edificare qõ trãsit in exteriorem mãm qꝝ in edificium nõ ſegtur qꝺ edificium edificet sed qꝺ edificet. Si ergo hõ ponit exteriorẽ mã intellectus intelligere nõ trãsibit in hoiem: qꝝ si transiret in hoiem tũc trãsiret in exteriorẽ mãm nõ ſequit qꝺ hõ intelligat sed qꝺ intelligat: igit̃ hoc qõ dico hõ ꝑm istum modũ põnis nõ dicit aggregatũ neqꝫ corpus aiatum. Si aũt diceret aduersarius qꝺ diceret intellm istũ hoc stare nõ põt: qꝝ ꝑm ꝑm 9° metaᶜ. ad rõnem hois prinẽt carnes ⁊ ossa ſegtur qꝺ hoc nomẽ hõ nõ sit nomen itell⁹ solum. ¶ Ꝑꝺ. si hoc qꝺ dico hõ eẽt nomẽ itell⁹ solum tũc corpus compareẽt ad intellm sicut instrm: ⁊ sicut mobile ad motorẽ: ⁊ hõ nõ eẽt cõposit⁹ ex itellectu ⁊ corpe: sed eẽt itell⁹ utẽs corpe uel mouẽs corp⁹. Sz itell⁹ nõ mouet nisi per appetitũ ⁊ uolũtatẽ: si ḡ solum per talẽ motum itell⁹ vnit corpi ⁊ itell⁹ est sibi iũctus per uolũtatẽ: ḡ cũ itell⁹ uoluerit sibi vniri corpi vniet: ⁊ post vnionem qñ uoluerit ipm abijcẽ abijciet ⁊ post abiectionẽ ipm reassumẽ poterit qõ videt icõueniens qꝝ tũc videt qꝺ eẽt possibilis resurrectio mortuorum. ¶ Tertio ꝛtra ipm sic argut̃ si vnus eẽt nũo in oibus cum igit̃ humanũ ꝑm phm fuerit ab eterno iste itell⁹ incepit recipere spẽm qõ falsuz est. Cũ phs ponat ipm eẽ in potẽtia ad oia itelligibilia. ¶ Quarta rõ ꝛtra ipm est: qꝝ ab vna ⁊ eadem eẽntia uel vtute duo act⁹ solum nũo dintes ꝓgredi nõ põt. Cum igit̃ duo hoies põt in telligẽ vnam ⁊ eãdẽ rem: tũc itelligẽ illoꝝ duoruz aut differt nũo aut nõ. nõ est eniz itelligibile qꝺ nõ differãt nũo cũ supposita eoꝝ nũo sint distincta. Si aũt differẽt nũo cum isti nõ itelligãt nisi per itellm cum itellus ponat vn⁹ nũo ſegtur qꝺ ab vna ⁊ eadẽ vtute nũo diú si ꝓgrediant act⁹ soluz nũo dintes qõ est impossibile. ¶ Quinta rõ ꝛtra ipm est qꝝ sicut passio facit nos scire mãm ita actio nos facit scire formã: igit̃ ex actiõe ꝓpria alicui⁹ ꝺz qꝺ inuestigare formã ei⁹. Sed ꝓꝑa actio hois videt eẽ itelligẽ: igit̃ ex itelligẽ debem⁹ inuestigare formã hois ergo ipse itell⁹ est ꝓꝑa forma hois. Sz nõ est itelligibile qꝺ aliqꝺ multiplicet ⁊ nõ multiplicet ꝓpria forma eius ergo ad multiplicationem hois ſequit multiplicatio itell⁹. ¶ Sexta rõ ⁊ ultima ꝛtra ipz aliquo mõ virtualr̃ in rõnib⁹ ꝑcedẽtib⁹ ꝛtinet. Nam ponerẽt sic nobis intellm vniri nõ est ponẽ nobis ipsum vnitũ: sed a nobis sepatũ: qꝝ q̃diu spẽs in fantasia exist̃it nõ est a cõditionib⁹ mãlib⁹ abstracta ⁊ itellm nõ in formar̃ sed iformat ipz ut abstracta: sed abstracta est a nobis sepata ergo ⁊ itell⁹ est magis nobis sepat⁹ q̃z cõiunct⁹. Qꝝ aũt istas rõnes Com^tor soluat ⁊ ut appeat earũ solo. Aduertẽdũ qꝺ oẽs rõnes ꝓtacte nihil ꝛcludũt nisi hoc supposito qꝺ hõ ꝓprie accept⁹ itelligat. Nã ex ista suppõne argumẽta ꝓcedũt uel ducũt ad icõueniẽs qꝺ hõ nõ itelligit uel ex suppõne illi⁹ vitatis que ẽ qꝺ hõ itelligit ducũt ad ista icõueniẽtia. Nã ꝑma rõ adducit ad hoc icõuenies qꝺ hõ nõ itelligit ex eo qꝺ ex tali vnione hec nõ põt saluari qꝺ act⁹ itelligẽdi nobis cõueniat. Itẽ scꝺa rõ ad hoc idẽ icõueniẽs qꝝ itelligẽ nõ trãsit in exteriorẽ mãm. Itẽ tertia rõ adducit ad hoc idem. ſ. qꝺ hõ nõ itelligit qꝝ si itell⁹ plenus est eo qꝝ ab eterno fuit ⁊ itelligẽ meũ nõ est nisi ex eo qꝺ itell⁹ me recipit spẽ cie cũ ipse itell⁹ nullã spẽm recipe possit: ſegtur qꝺ homines qui nũc sũt nihil itelligãt. ¶ Sexta aũt ratio ad istud icõueniẽs vult ducẽ qꝝ cũ arguit ex dicto cõmẽti magis ſegt̃ qꝺ itell⁹ sit a nobis sepat⁹ q̃z nobis vnitus ad hoc icõueniẽs vult ducẽ: qꝝ cũ nõ agimus nisi per ea que sunt a nobis sepata ſequit qꝺ act⁹ itelligẽdi nõ conuenãt nobis. Quarta rõ ⁊ quinta ex hac suppõne qꝺ hõ intelligit ducũt ad icõueniẽs. Nã q̃rta rõ ad hoc icõueniẽs ducit ex illa suppõne qꝺ diũsi act⁹ nũo sil'r̃ sel' ab vna ⁊ eadẽ vtute ꝓgrediant cũ ꝛtingat plura individua hñtia sil' vnã ⁊ eãdẽ rẽ itelligẽ. Quinta aũt rõ ex eadem suppõne. ſ. qꝺ hõ itelligit ducit ad hoc icõueniẽs: qꝝ si ꝓpria opatio est hois itelligẽ tũc ꝓꝑa forma eius est intellect⁹ cũ actio fecit scire formã: qꝺ si nõ est icõuenies simpliciter. ſ. ꝓpriã formã hois eẽ itellm. Cuz tñ Cõmẽ. qꝺ dicit qꝺ ꝑma pfectio intell⁹ a ꝑmis pfectionib⁹ aliaruz vtutũ differat: ⁊ qꝺ hoc nomẽ pfectio dicit de eis equi uoce. ita qꝺ ut patet itell⁹ ꝑm Cõmẽ. nõ est forma nra. ¶ Declarãdũ est ergo qꝺ oẽs ille rõnes uel ducũt ad icõueniẽs illud. ſ. qꝺ hõ nõ itelligit ut ꝑma ⁊ scꝺa ⁊ tertia ⁊ sexta ꝛclo: uel ex ista suppõne. ſ. qꝺ hõ nõ intelligit ducũt ad illa icõueniẽtia: ut q̃rta ⁊ qnta rõ. Et ideo ꝑ dicti quidam rõnes saluare uolebãt ꝛcedũt qꝺ hõ ꝓpria ꝓprie sumpt⁹ nõ itelligit sed solũmõ intell⁹ itelligit cuz ipse intellect⁹ sit sepatus nõ hñs organũ: qꝺ quidem in ꝑma ultras intellectoꝝ satis manifeste ꝓbat subam ei⁹ ⁊ opationẽ eẽ abstractã: qꝺ cũ nõ ita itell⁹ intelligat ut sensus sentit lz possumus ꝑcedẽ qꝺ hõ ꝓprie sumpt⁹ sentit nõ tñ debemus cõcedere qꝺ hõ ꝓprie sumpt⁹ intelligat. Et si aliq̃ vba Aꝛ. hoc sonare videnꝫ qꝺ hõ intelligit qꝝ ipse vult qꝺ nõ intelligat aia sed hõ per aiaz ⁊ qꝺ est illud quo ꝑmo itelligimus itell⁹ uel aia itellectiua

qz aïa est ꝑn̄m quo sentimus ⁊ quo itelligimus. qđ ꝓ tãto dcm̄ est: qz itelligere nõ fit sine fantasmate ⁊ sine organo corꝑali: nõ q ipe itellectus fantasmate indige at ut obo: sed ut obo. ⁊ pp istã indigẽtiã dicit itellect⁹ nõ intelligere nõ q homo ꝑprie itelligat. q si tñ aliqñ inueniat q hec itelligit aliquo mõ ꝓcedi põt: cuz inue niamus q corꝑa supcelestia intelligãt nullu dubium est q ipm̄ itelligere ꝑprie fit ipsarũ sbaꝝ sepatarum or bes mouẽtiuz. Mã ꝑm̄ sniaz Lõmen. ex aïa itellectiua ⁊ corꝑe nr̄o nõ fit plus vnum q̃ꝫ ex motore celi ⁊ celo igit sicut ipm̄ itelligere est ipsius m̄be que celum mouet ita itelligere ꝓuenit ꝑpe itellectui qui circa fantasma ta opat. Et si tu dicis imo homo itelligit qz vnusqꝛ in seipo expit q intelligit. rñdent nõ est uerũ q ego ex perior me itelligere ita q actus intelligẽdi mihi ꝓueni ant: sed experior me itelligere ꝓ tãto uerũ est q expe rior intellectũ esse mihi realr vnitum. Hoc aũt mani festato. s. q homo nõ itelligit tunc argumẽta pretacta soluunt per illud qđ scribit p⁹ phisico ꝛ. s. vno incõue niẽti dato plura sequunt. Et ideo si ex suppõne ei⁹ qđ est incõueniẽs ꝓcludit incõueniẽs nõ est incõueniens: nam suppõ sumit incõueniẽs. s. hoiem intelligere cum nõ intelligat ꝑprie accipiẽdo. Argumẽta que oñdunt hoiez nõ intelligere rñsione nõ indigẽt. affirmãt autẽ hoc uerũ ut q homo nõ itelligat. Jsti autẽ sic soluẽtes triplr deficiũt. ꝑmo qz sibi ꝑdicunt. scdo qz ponunt il lud: quo ꝓcesso nullus cum eis disputare põt sicut nec cum plãtis. 3⁹ qz hoc faciũt ut Lõmen. defendãt ⁊ po sitionẽ cõmẽti nõ retinẽt. Primũ enim sic ꝑz. nam isti ꝓcedunt q homo nõ intelligit ⁊ tñ dicunt q pcipiunt itellectũ eis esse nãliter cõiunctũ: sed pcipe intellectũ eis eẽ ꝓiunctũ nõ põt esse nisi per actum itelligẽdi: qz ad pcipiẽdum intellectũ uel intelligibilẽ nõ se extẽdit actus: sensus igit hoc pcipiẽdo itelligimus: ⁊ ꝑs con cesserũt q nõ intelligimus ergo sibi ꝑdicunt cum ꝑm eos itelligamus ⁊ nõ itelligamus. q si tũ suã defende re uellent põnem nõ h̄ent ꝓ incõueniẽti negare qđ ꝓius ꝓcesserũt. s. q pcipimus intellectũ eẽ nobis nãlr vnitũm: cuz ad hoc ponendũ ipsa ratio eos cogat: qz si hoc dicũt uel hoc pcipiũt ⁊ tunc sibi ꝑdicũt uel fantas matice loquunt ⁊ tunc nõ sunt audiẽdi ut nec ꝓditor ipe fabulaꝛ. Scdm incõueniẽs ꝓtra eos est: qz nullus cum eis disputare debet: qz cuz disputatio nõ sit nisi in ter eos qui intelligũt cuz ipsi fatent se non intelligere uerbuz eoꝛ nõ est attẽdẽdum ⁊ cuz eis nõ est magis di sputãdum q̃ꝫ cuz irrõnabilib⁹ uel cum plantis. 3⁹ posi tionẽ Lõmen. isti nõ retinẽt qz ut ex põne Lõmen. vi det sequi q magis sit ꝑpria illa homo itelligit q̃ꝫ illa intellect⁹ itelligit. Nec Lõmen. hui⁹ ponis fuit q ho mo nõ itelligat sigs diligẽter sua dicta pquirat. ⁊ qđ ipsi arguũt q itellectus nõ est vtus organica sicut sen sus: ⁊ ideo lz ista sit ꝑpria homo sentit: nõ tñ est illa ꝑ pria homo itelligit: satis appet q rõ nõ hẽt stabile fun damẽtũ. nã lz intellect⁹ nõ sit pfectio organi est tñ pfe ctio eẽntie aie: ⁊ qz ipsa essentia aie est actus corꝑis ex hoc sequit q ipse hõ itelligat: ⁊ qz cui⁹ est ipsa eẽntia ei⁹ est potẽtia: ⁊ cui⁹ est potẽtia eius est act⁹: qz eẽntia ⁊ potentia aie est nr̄a: igit intelligere est nr̄i ergo nos intelligimus. Alij tñ conati sunt ista argumẽta solue re uel saltim aliqua dictoꝛ argumẽtoꝛ ⁊ ꝓcedẽdo tñ q homo intelligit. nam cum dr q non plus sequit q homo intelligat ex vnione quã habet itellectus ad nos q̃ꝫ qđ paries videat ex vnione quam habet ad oculuz aiunt q illa argumẽta ⁊ similia nõ ꝓcludũt qz iducũt ꝓ simili qđ nõ est simile. nã paries nullã habet virtu tem cognitiuã: ⁊ ideo ex tali vnione non videt sed no bis ineſt aliqua vtus cognitiua: ⁊ ideo ex tali vnione põt ꝓcedi q nos cogſcam⁹. Sz isti adhuc puerilius mouent q̃ꝫ ꝑmi. nã dato q pies hẽret vtutẽ visiuã ex eo qđ videret nihil i eo recipet: sz solũ recipet in ocu lo meo: ⁊ ideo nullus actus ei coicatus eẽt ex tali vni one. Propter hec videamus qd ueritatis ꝓtineant argumẽta ꝑtacta ad que est alr rñdendum. Ad cui⁹ euidentiã sciẽdum q lz dicta argumẽta aliquã uerita tem ꝓcludant ⁊ in aligbus coꝛ ꝺ sit uera. modus tamẽ cõcludendi in eis semp est falsus. Et qz tota vis rõnis colligit ex ꝑmissis si diligẽter aduertimus quãtã vim ꝑmisse ꝓtinẽt satis apparet q per illa argumẽta nihil cõtra Lõmen. ꝓcludit. Nam ꝑma ratio que arguit ho minẽ nõ intelligere ex eo q intellect⁹ nõ vnitur nobis vnione per quã possumus hoiem intelligẽ qz nõ plus fit vnum ex hoie ⁊ intellectu q̃ꝫ ex pariete ⁊ oculo. sa tis apparet falsitas hui⁹ rõnis: qz arguit ex falsa imagi natione. nã sicut oñsum fuit qñ declarata fuit positio Lõmen. vna ⁊ eadẽ spẽs informat fantasiã ⁊ intell'm. Et ideo forma intellus erat forma in nobis ꝓpter qđ act⁹ itelligẽdi nobis coicabat: sed vna ⁊ eadẽ spẽs nõ informat oculũ ⁊ parietẽ. ideo forma oculi nõ est for ma in pariete ꝓpter qđ actus videndi nõ coicat parieti Et sic apparet q lz illa ꝺ sit uera suppõsita põne Lom mẽta. q homo nõ intelligit: rõ tñ ista ueritatem nõ cõ cludit. Scda aũt etiã deficit. nã cum arguit q hoc qđ dico homo nõ põt eẽ nomen intell's. ergo uel est nomẽ aggregati uel corꝑis aïati. ⁊ si est nomen aggregati ho mo nõ intelligit: qz aggregatũ ex nauta ⁊ naui nõ itel ligit. ⁊ si est nomen corꝑis aïati etiã homo non intelli git: qz intelligere nõ trãsit in exteriorẽ mãm. Satis er go apparet q ex utraq; ꝑte ratio deficit. nã sicut decla ratum fuit supius ex eo q forma intell'us est forma in nobis itellectus quodãmõ efficit forma nr̄a: ⁊ qz opa tio egredit a toto ꝓiuncto põt ꝓcedi illa via q dato q hi⁹ nomen sit totius aggregati q homo intelligat: qz totum aggregatuz intelligit: ⁊ qđ dicit de nauta ⁊ de naui exẽplum est ualde ridiculosuz ⁊ deficiẽs a ꝓpo sito: qz nulla est forma in naui que sit forma intellectus naute. Et ideo aggregatum ex nauta ⁊ naui nõ intelli git sed in nobis est aliqua forma que est forma intelle ctus ꝓpter qđ aggregatum ex aïa ⁊ corꝑore põt itelli gere. iterũ ratio deficit ex altera ꝑte cum dicit q si ho mo est nomẽ aïati corꝑis q homo nõ intelligit qz itel ligere nõ trãsit in exteriorẽ mãm. imaginat enim q ip sum organum fantasticuz sit exterior mã respectu itel lectus qđ nõ est uerum. nã lz intellectus nõ sit virt⁹ or ganica nõ tñ debet ꝓcedi q sit penitus extra nos ul' ex fantasiã nostrã cum illa spẽs que intellectũ informat sit etiã fantasmatis forma ut diximus. uel alr dici põt q ꝓncipalius egreditur actus intelligendi ab ipsa spe intelligibili q̃ꝫ ab ipso intellectu: ⁊ qz ipsa spẽs itelligi bilis est nr̄a si actus itelligẽdi coicat nobis in exterio rem mãm dr nõ trãsire. Tertia vo rõ que arguit intel lectũ nullã spẽm recipe ex eo q fuit ab eterno etiaz ex falsa imaginatiõe ꝓcedit. imaginat enim q spẽs rema neat in itellectu semp. nã lz post ꝓsideratiõẽ ul' postq̃ definimus itelligẽ spẽs in itellectu remaneat in qdam eẽ hitabili q̃ꝫ Auic. visus fuerit sensisse oppositum tñ ꝑm opi. Lõmẽ. postq̃ indiuiduũ humanũ corrũpit ea que acq̃uit itell's per illd idiuiduũ uel ex fantasma tibus eius itell's nõ remanẽt. ideo Lõmẽ. uolẽs salua re q in itellectu alique spẽs hñt eẽ dupl'r hoc declarat qz nunq̃ nã hũana est in ꝓuatione ꝑmarũ ꝓpõnũ tota liter. vñ ipse dicit q itell's mãlis nunq̃ sit denudat⁹ a ꝓncipijs nãlib⁹ coib⁹ toti humane spẽi. i. ꝑmis ꝓpõni bus. Scda via ad lz idẽ declarãduz est: qz sic nõ est cre dibile q hitatio tota fugiat a nãlib⁹ artificijs: ita nõ est credibile q tota hitatio fugiat a phia q si tñ spẽs semper remanerẽt in itellu nõ opz q tota hitatio fuge ret a phia uel a ꝑmis ꝓpõnib⁹ ad hoc q itell'us mãlis nõ eẽt penitus denudat⁹. nã sic sufficeret q aliquãdo

holes fuissent phi scientes absq; eo q mō aliqui essent. ⁊ ideo uolnit Cōmē. q lz intellect⁹ agēs sit eternus ⁊ intellect⁹ etiā mālis sit eternus: intellect⁹ tñ speculatiuus qui est cōposit⁹ ex intellectu māli ⁊ intellectu in actu est ḡuabilis ⁊ corruptibilis. Et si ista via Cōmē. non est necia de ḡnatione ⁊ corruptione intellect⁹ speculatiui: tñ per rōnes de necessitate cogētes ip̄obari non pōt. ¶ Quarta aūt rō ꝑ̄ta Cōmē. et nō ꝓcludit. naz cū arguit q ab vna ⁊ eadē vtute nō ꝑ̄gediunt diuse actiones nūo. Ñndēdū est de actionib⁹ sicut dicebat supra cū declarabat positio cōmēti de spēb⁹. q illa spēs erat vna ex pte intellect⁹: sed plurificat ex pte nr̄a. vnde ⁊ Cōmē. met ait q intellecta sunt vnita ꝑm recipiens ⁊ multa ꝑm intētionē receptā: ⁊ ideo cū arguit multitudinē ex pte itell⁹ cōmittit etiā arguēdo fallacia accidentis. Exneu enim est ab illis actionib⁹ q sunt plures ut compank ad intell'm. ¶ Quita vo rō no de necessitate arguit. nā si ex illo actu intelligēdi arguit q intellectus sit forma in nobis: nō pp hoc opz intell'm multiplicari ꝑm multitudinē nr̄am: qz ut declaratū est intell'us tali mō ponit forma nr̄a q oino remanēs vnus est forma oiuz indiuiduoꝝ in humana spē si bñ visus est modus quō intell's in actu qui est forma in intellectu materiali est forma in nobis pp qd coicak nobis act⁹ intelligēdi. ¶ Sexta aūt rō si bñ visa sūt que dicta sūt de facili soluit. Nam cū arguit q ponē talē ꝙiūctionē intell'us ad nos q̄lē Cōmē. visus est ponē magis est ponē separationē q̄z ꝙiūctionē. vñ accidit intellectui inquātū est ꝙiūct⁹ ⁊ vnitus nobis informari spē. naz ut informat spē nō est nobis ꝙiūct⁹: sed magis separat⁹: ⁊ ideo nō potest saluari q intelligam⁹ satis appet q ex eo malo intellectu positionis cōmēti ꝓcedit rō. nō enim species que informat itell'm est alia a spē que est in fantasia nisi solū fz eē differēs: qz eadē spēs que est in fantasia est forma itell's ut patuit ex eo q itell's informat spē nō est separat⁹ a nobis: lz magis ꝙiūct⁹. falsū est q accidat intellectui inq̄tuz est ꝙiunctus nobis informari spē cū nō cōtingak nobis nisi per fantasmata: igit per se iest intellectui ⁊ nō per accūs vnit nobis per formā vnā. ¶ Expeditis igit tribus ptib⁹ qōnis: qz ꝑmo assignate sunt rōnes pro ⁊ ꝑ̄ta Cōmētatorē quas ipse fecit. 2° declarata fuit eius positio. 3° adducte sunt rōnes ab aliis cōtra ip̄m facte ⁊ improbate q nō ꝓcludunt. Restat q̄rtum oñdere in quo declarabit per rōnes pōnez cōmēti nō posse stare. ⁊ per ꝙñs rōnes ipsius cōmenti ⁊ alie cū his facte ꝑgrue dissolvent. pp qd aduertēdū q positio cōmēti nō solū est falsa sed impossibilis. Et adducemus sex inconuenientia ꝑ̄ta ip̄m. p^m est q homo non intelligit. 2^m est q intell's in intelligēdo nō idiget corpe. 3^m est intell'm nullaz spēm recipe posse. 4^m q intellus agens nō est oia facere. 5^m est q intell's possibilis intelligit seip̄m per seip̄m nō intelligēdo alia. 6^m q intell's noster possibilis in ḡne intelligibiliū nō est sicut mā p^a in ḡne entium. Que oia sunt ꝑ̄ta fundamēta pipateticoꝝ: ⁊ ꝑ̄ta ip̄am veritatē. ¶ Propter p^m igit est aduertēdum q qcqd agit est in actu: ⁊ agens ꝑm q est in actu agit. Cui⁹ rō est qz qd est in potētia non agit: opz igit q agens sit in actu. iterū qz agens nō agit indifferēter quēlibet actum sed ꝓportionatū nō soluz agens est in actu sed agens in tātū agit inquātuz est in actu. Si igit ex eo q spēs que est i imagiatiōe nr̄a que dr̄ eē forma intell's ꝑm pōnem ptactā ad hoc q intelligeremus opz q spēs intelligibilis eēt in nobis: ⁊ ꝑm q eēt intelligibilis nobis: sed illud qd est in actu agit ⁊ ꝑm q est in actu. Luz igit rō intelligēdi sit ipsa spēs intelligibilis ad hoc q per spēm intelligibilē intelligam⁹ opz q spēs intelligibilis sit in nobis: qz spēs que est in fantasia que est forma itell's est in nobis: tñ ꝑm q est intelligibilis nō est in nobis sed est in itellectu. Et ideo nō poterimus saluare q homo itelligat qd erat ꝑmū inconueniēs ꝓbādum. Qd si aliqs tñ diceret imo ipsa spēs ꝑm q est intelligibilis est in nobis: q̄re est in intellectu qui est in nobis: tunc illa cauillatio paruz ualet qz illa spēs deberet eē in nobis ut forma ad hoc q actus itelligēdi nobis coicaret: sed illa spēs ut est itelligibilis est solum forma intel's ⁊ nō nr̄a. ⁊ ideo ꝑpter hoc nō potest actus intelligēdi nobis coicari. Si hec ergo debet esse uera homo intelligit nō sufficit q intell's vniatur nobis per formā suā seu copulet nobis per fantasmata: sed requirit q essentia aie itellectiue sit actus corporis ⁊ opz q ex aia intellectiua ⁊ corpe nr̄o fiat vnū ꝑm esse ⁊ ad hoc qd intelligere qui est actus nō trāsiēs in exteriorez mām nobis coicari possit. Apparet igit q accipiēdo pōnem cōmēti quā ꝓbabilius possimus. i. q si vna eadēq; spēs informat intell'm ⁊ fantasiā lz ꝑm supficiē appareat q ex tali iformatiōe itelligere coicet hoi. tñ subtilr ituēti appet q non possumus saluare q homo itelligat q si tñ alia eēt spēs que iformat fantasiā ⁊ itellectū tūc nō solū positio ḥret ueritatē sed etiā ꝓbabilitatē: ⁊ ideo rōnes ꝑtacte supius ꝑ̄ta Cōmen. que ꝓbant q homo nō itelligeret si cēt uera pō cōmēti uerū ꝓcludebat sed incōueniēti medio: ⁊ ideo ꝓclo erat uera lz ꝓbōnes erāt false ut supius dicebat. ¶ 2^m aūt inconueniēs sic oñdit. nā agere ꝑsupponit eē: ⁊ iō si uolumus log de actiōe alicui⁹ opz q sic loquamur de opōne eius sicut logmur de eē: ⁊ qz itell's ꝑm pōnē Cōmen. q̄z̄tū ad suū eē nō idiget corpe q̄z̄tū ad suuz oparī ēt nō indigebit corpe: ideo poterit itelligē abstq; fantasmate ⁊ abstq; corpe cū itelligere sit ꝓpa opō intellectus nō trāsiēs in exteriorē mām. Et qz talis actio maxime mēsurā recipit ab ip̄o eē ex quo ad sui eē nō idiget corpore ad tale agē nō idigebit corpe: nā cuz sit dare sbaz ociosaz que ꝑm eē nō dependet a corpore: nec pp eā indiget corpe: nec pp hec ualet qd ab aliqb⁹ dr̄ q itellectui cōpetit duplr itelligere ⁊ ad vnū illoꝝ nō idiget corpe ⁊ tale itelligere nō coicak nobis: ⁊ est aliud itelligē qd idiget corpe ⁊ tale coicak nobis: istud eni nō ḥēt veritatem qz ut patuit nullū itelligē pōt nobis coicare itell's hac pōne supposita. ¶ Preterea si hoc eēt tunc intellect⁹ uel aia itellectiua ḥret duplex eē ⁊ vnū eē ḥret cuz corpe ⁊ aliud sine corpe: ⁊ tunc vna ⁊ eadē forma esset pfectio corpis ⁊ non pfectio corpis qd est impossibile: ¶ 3^m inconueniēs sic oñdit. nā si itell's eēt separ⁹ ꝑm eē tūc modus eēndi ei⁹ eēt sicut modus eēndi aliaꝝ sbaꝝ separataꝝ: ⁊ tūc sicut itelligētie mouētes orbes sunt plene formis ⁊ nullā spēm ulteri⁹ recipe pūt: ita itell's nr̄ eēt plenus ⁊ nullā spēm recipe posset cū ois itelligentia sit plena formis: nā idē iudiciū eēt de illis itelligētijs que mouēt celū ⁊ orbes ⁊ de ista cum non sit plus vnū ex aia intellectiua ⁊ corpe nr̄o q̄z̄ motore celi ⁊ celo fz viā istā. ¶ Sz ista rōnez ꝓbabilr aliqs cauillaret. Nā sicut aia celi appropiak celo: sic aia nr̄a itellectiua appropiak corpi nr̄o: ⁊ iō si uolumus scire que sit dīa iter illas aias ⁊ nr̄az: opz nos vidē que sit dīa iter corpora illa ⁊ nr̄a: qz ex illis istis ⁊ ꝑpa mā coniecturari possumus de formis: ⁊ qz illa corpa supcelestia sūt plena formis ⁊ forma hec nō pficit totū appetitum māe nr̄e ex eo q est hic potētialitas ad ulteriorez formā: iō dicet cauillator q ille itelligētie sunt plene formis sic illa corpa: itell's aut nr̄ nō est plenus formis: sicut nec corpa nr̄a. ista igit cauillatio lz videak ꝓbabilis nō tñ est bona. Nā lz agens recipiat aliquē modum actionis ab isto ro ex eo qd faber cū bono martello facit meliorē cultellū tñ hoc est solū q̄z̄tū ad actionez que transit in mām exteriorē ad quā opōnē instrm coopak agenti iō ꝑpter meliora istra per se loquēdo faber nō meli⁹ ꝙsp cit formā artis: ⁊ qz actio illa de qua logmur lz nō est

actio trāsiēs in exteriorē māz ꝛ ad quā coopat ista fm. ꝓpterea talis cauillatio nō ualet. videt igit ratio ꝓ-cta supius 2tra Cōmen. q ꝓnem uerā 2cludit. i. q intellectus eēt plenus ꝛ q nullā ultrius recipet spēm i incōueniēti tū medio qz nō per rectā viam incedebat. posset aūt illud incōuenīēs facilius oīdi: qz si nō esset eadem aia que fantasiaret ꝛ intelligeret. tunc casualis eēt abstractio a fantasmatib⁹. uel ergo ī itell'ꝫ ponitur sepatus nō recipet spēs fantasmatū: nec a fantasmatibus accidit nisi casualr qđ est incōueniēs ponē ul' ista sepata cui cōpetit itelligere per abstractionē a fantasmatib⁹ hēbit spēs fantasmatum per quas fantasmata cognoscit nec casualr abstrahit ꝛ sic nunqz recipet aliquid a fantasmatib⁹ qz recipiēs opz esse denudatum a natura recepta. ¶ 4ᵐ vo incōueniēs sic declarabit. s. q intell's agens nō esset oia facere. Nā cum intell's nr sit semp actus fm eē si itelligit res māles dignius est ēt fm sniam cōmēti: ut itelligat res imāles. tūc ergo que rō utruz intell's agens faciat eas itelligibiles uel non: sed non est dicere q faciat eas intelligibiles cum de se sint intelligibiles fm sniam Cōmen. 2° meta. Restat igit ꝓpositum q intellius agens nō fit oia facere: imo si bñ 2sidcramus nō idigemus itellectu agēte. iō enim nos nō ponimus sensum agentez eo q sensibilia sunt actus. ponimus aūt itell'm agentē per fantasmata que nō sunt actu sed potētia itelligibilia. Si ergo itell's nr agens est sepatus fm eē ut ꝓbatuz est nō idiget fantasmate. Et qz ꝓpter ipa fantasmata ponimus itellectuz agentē nō indigebimus ponere intell'm agentē. ¶ 5ᵐ inconueniēs sic manifestat qđ erat q intell's possibilis intelligit seipm per seipm: nō aūt intelligibilia. nā tota causa quare nos ponimus q intell's itelligit se itelligēdo alias est: qz ab itellectu non pōt ꝓgredi aliquis actꝰ nisi iformet aliqua spe. Et qz nō cognoscit se nisi cognoscēdo actuz iste actus nō pōt eē nisi a spe alicuⁱ rei sensibilis iformātis itellectū. illa aūt spēs pᵒ ducit icognitionē obi q̄z ducat in cognitionē actꝰ. pp qđ sequit q aia cognoscēdo oba sensibilia cognoscat se: sed si intell's fm eē eēt sepatus cū fm eē sumat mēsura ꝓprie actionis illud idē iudiciū eēt de actione intellus: qđ est de actione aliarū sbarū separatarū. Et qz a sbstātijs sepatis cuz nō sint pura potētia in gñe itelligibilium pōt ꝓgredi aliqua actio absq; informatione spēi ut pūt cognscere seipas per sbas suas. sic itell's nr nō cognosceret se cognoscēdo alia: sed seipz cognsceret per seipm. ¶ 6ᵐ vo ꝛ ultimū incōueniēs est patefactum qđ erat q itell's noster possibilis nō est potētia pura in genere itelligibiliū sicut mā ꝑma in gñe entiū. nā ex quo pōt ꝓgredi aliqua actio ab ipso itellectu sequit q itellectꝰ nō fit mā pª in gñe itelligibiliū: qz a mā pª nulla actio pōt ꝓgredi in gñe entiū. Ab itellectu vo fm positionē ista posset egredi aliqua actio in gñe itelligibilium. pz ergo q rō cōmēti nō solū est falsa sed ipossibilis: ꝓpter qđ ipemet videbat q positio eiꝰ stare nō poterat: ideo qñ debebat positionē suā ponē icepit ꝑcari ꝛ mō psuasiuo loqui ꝛ credebat q si eiꝰ rō nō ꝓdesset eius psuasio hoc supplicaret vñ dicebat: Rogo fratres videtes hoc scriptū scribē suas snias ꝛ forte per illud uerū iueniet aliud uerū: sed nondū inueni: ꝛ si iuenietur ut fingō tunc declarabit ueritas. Nō uereꝛ pōnez suā appellare figmētū uel fictionē: vidit enim q in his nil rōnis erat ꝓbare autē q hoc nō fuit de mēte Aꝝ. nō opz qz satis pz q ab alijs ēt sufficiēter dcm est. Adductis igit rōnibꝰ 2tra Cōmē. restat eiꝰ rōnes soluē ꝛ simul cū his soluent rōnes alias tacte 2tra ueritatem. ¶ Ad cuiꝰ euidētiā sciēdū q oēs rōnes cōmēti nō sūt nisi vna rō: oēs enim ꝓcedūt ex ista radice qz itell's est imālis iō nō pluificat. nā ꝑma rō talis est qz itell's est simplr ꝛ imālis iō nō mltiplicat. 2da rō talis est q qz nō est vtus in corpe iō nō multiplicat: sed nō eē vtutez in corpe est eē vtutē imālē. 3ª rō ex eadē radice ꝓcedit qz si itell's multiplicat tūc itellecta in eo eēnt itellecta i poª. nā potētialitaꝫ itelligēdi accidit ex sui mālitate iō ꝫ cōcludē nō est aliud 2cludē q̄z itell'm eē mālē. Itē 4ª rō iō habuit fūdamētū qz uoluit q si itell's multiplicaret tūc idez seipm moueret qđ nō sequit nisi ex hoc qz itelligibilia in potētia ꝛ mālia monēt itellectum. si igit itellus multiplicaret tūc esset qd mālē ꝛ sic seipm moueret. 5ª aūt rō ēt eandē habuit radicē qz uoluit q si itell's multiplicaret tunc idem seipm recipet qđ non sequit nisi qz itell's recipit oēs formas māles. 6ª ꝛ ultima ēt mixta est eodē fundamēto: nā spēs itelligibilis in itellectu tuo ꝛ meo differūt nūo ꝛ 2uenīūt i forma seu in spe: sed que sic se hñt nullū eoꝝ est itellus in actu sed hñt intell'm cōem: hoc aūt nō sequit nisi rōne mālitatis: qz que sunt vnuz spe ꝛ plura nūo hūt mām: igit ille spēs eēnt māles: ꝛ si sic tūc ēt itell's in quo hñt eē eēt mālis. pz igit q oēs cōmēti rōnes ex hac radice ꝓcedūt qđ nō est possibile itell'm multiplicari nisi sit forma mālis. cuz ḡ sit qd immāle intell's nō multiplicabit multiplicatiōe corpoꝝ: ut igit pateāt argtª opz istā ꝓpositionē glosare. s. q itell's est qd immāle ꝛ tū nō multiplicat multiplicatione corpoꝝ. ¶ Ad cuiꝰ euidētiam aduertēdū q forme dūr imāles nō rōne māe ex qua sz rōne māe in qua: nā nulla forma hēt materiā ꝓpe sui: ul' materiā ex qua. Aliq̄ tū foīa est ꝓfectio māe ꝛ aliq̄ nō ē ꝓfectio māe. ꝛ iō dūr alique foīe māles ꝛ alique imāles. amplᵒ forme māles que sunt ꝓfectiones māe distinguuntur: qz alique sunt que fm eēntiā ꝛ fm dispōnē educunt de potētia māe. alique vo ꝑz dispōnē tm: ꝛ nō fm eēntiā ꝛ hiᵒ forma est solū aīa itelliua: ꝛ solū itell's di eē ab exꝫ qz iter formas que sunt ꝓfectiones materie solū aīa itelliua fm eēntiā nō educit de potentia māe sed solū fm dispōnē. ꝛ iō aīa itellectiua est media iter formas simplr abstractas ꝛ formas materijs imersas. Quare sicut aīa nra tenet mediū modū iter foīas māles ꝛ alias: ita vtutes que 2sequunt aīam tenēt mediū modū sicut oēs vtutes que sunt in sbijs separatis nō sunt ꝓfectiones vtutes que 2sequunt alias formas māles ut aīas bruto ꝝ que sunt oēs vtutes materiales ꝛ organice: ita ꝛ vtutes que 2sequūtur aiaz nraz tenēt mediū modū. Sicut dicte vtutes tenēt extremū: qz aliq̄ vtutes aie sunt organice alique nō. Si huiᵒ aūt cā querit hec est. nā forme māles que fm eēntiā suā educunt de potētia māe nō hūt aliquā vtutē que de potētia māe nō sit edūcta: ꝛ iō nulliᵒ vtutis ꝓpriū poterat eē sbm forma talis: pp qđ sbm talis vtutis est corpus. Sed cuz aīa nra fm suā eēntiā nō educat de potentia māe cuz oīs eēntia ꝑeāt vtutē sibi ꝓportionatā aīa nostra hēbit aliquā vtutez que nō est educta de potentia māe. ꝓpterea illiᵒ vtutis nō educte de potētia māe nō est sbm aliqđ organū corpoꝝ sed sbm illiᵒ vtutis est ipsa forma que fm suā eēntiā nō educit de potētia māe. His ḡ visis est notāndū q itell's pōt mihi duo dicē: qz uel dicit mihi eēntiā ul' vtutē. si igit dicit mihi eēntiaz tūc est ꝓfectio corpis fm suā eēntiā de potētia corpis nō educta: ꝛ qz est ꝓfectio corpis tūc de necessitate multiplicat multiplicatiōe corpoꝝ. Si aūt dicat mihi nō eēntiā sed vtutē ꝛ hāc nō qualibet sz vtutē que sequit aliq̄ mō modū eēntie tūc dicat mihi vtutez de potētia corpis nō eductā. Cuz igit itell's sit vtus sequēs modū eēntie nre forme siue aie nre ut in sbo fundabit in ipsa eēntia aie nre ꝛ nō in aliq̄ organo corpali: qz multiplicant eēntie aiaꝝ pp rōnē ptactā iō opz multiplicari potētias itellectiuas uel itell's cuz in eis fundentur ut sbo ꝛ nō sit itelligibile multiplicari sbaz nō multiplicata vtute: ꝛ sic appet q illa duo sibi ad inuicē non repugnant. s. q itellus sit qd imāle hoc est nō sit vtus

organica ⁊ qđ multiplicet multiplicatiõe idiuiduoꝝ hoiuꝫ ꝑm modũ ꝓtactũ. hoc aũt uolẽs designare phs q itell's in eẽntia aie fundat ut in ſbiecto: ſenſus ỽo in organo: ait q locus ſpẽrũ viſibiliũ eſt oculus in q̃ fundat ỽtus viſiua ſicut in ſbo ⁊ ſile eſt de aliis ſenſib⁹: ſed locus ſpẽrũ intelligibiliũ eſt eẽntia aie itellectiue cuꝫ in ea fundet itell's ut in ſbo. ¶ His igit patefactis argumẽta cõmẽti de facili ſoluunt. nã cuꝫ arguit p⁹ q ſi itell's multiplicaret eẽt forma mãlis: pꝫ q nõ opꝫ. non enim multiplicant ex eo q eſt pfectio mãe ſed ex eo q eſt pfectio eẽntie aie nr̃e: qua multiplicata multiplicat ⁊ itell's. ¶ Ad 2ᵐ ỽo cuꝫ arguit q ſi multiplicaretur eẽt ỽtus in corpore. Dicẽdũ q uerũ eẽt ſi imediata rõ multiplicãdi ei⁹ ineſſet ſibi per corpus: ſed ut patuit in tell's eſt pfectio aie abſq; eo q ſit pfectio organi ⁊ imediata rõ multiplicãdi ei⁹ ſumit ex multitudie eſſentie aie. ¶ Ad 3ᵐ cuꝫ obiicit q ſi itell's multiplicaret tũc qui eẽnt in eo eẽnt itellecta in potẽtia. Dicẽdũ q uer eẽt ſi itellectui eẽt multiplicatio ex eo q eẽt ỽt⁹ in corpore: qr tunc oĩa eẽnt in mõ mãli ⁊ per ꝙñs eẽnt intellecta in potẽtia. Sed ut ḣitũ eſt intell's multiplicatur abſq; eo q ſit ỽtus organica ſeu ỽtus in corpe. ¶ Ad 4ᵐ cum arguit q tunc idem moueret ſeiꝑm: hoc viſo facile eſt rñdere qr rõ ꝓcedit ex eo q ſupponit intell'm eſſe pfectionẽ corꝑis ſeu alicui⁹ ꝑtis in corpe ⁊ tũc ſpecies exñs in fantaſia que eſt pfectio alicui⁹ ꝑtis corꝑis uel eẽ ipſi⁹ corꝑis cum videat ei rñdere determiata po corꝑis ḣẽt mouere itell'm: uel etiã ipſa fantaſia ex hoc q itell'm moueret ſic etiã itell'us ſciꝫ moueret: ſed ut ḣitum eſt itell's multiplicat abſq; eo q ſit pfectio corꝑis uel alicui⁹ ꝑtis corꝑis. ¶ 5ª aũt rõ de facili ſoluit qr itell's nõ recipit ſeiꝑm cuꝫ ſit ỽtus imãlis: ⁊ nõ mãlis. ¶ 6ªm aũt rõnem noluerũt qdã ſoluẽ per inſtãtiã oñdẽdo q eodẽ mõ ſequeret q oẽs itelligẽtie eẽnt vna itelligẽtia: q ſicut ꝓbat q vna ⁊ eadẽ ſpẽs ifozmaret oẽs itell's nr̃os poſſibiles: ⁊ ideo oẽs itell's poſſibiles ꝑm rei ueritatẽ nõ ſũt niſi vnus itell's. ita poſſet ꝓbari q vna ⁊ eadẽ ſpẽs ifozmaret oẽs itell's oiuꝫ ſbaꝝ ſepataꝝ. Et ita oẽs ſbe ſepate nõ ſunt niſi vna ſba ſepata. ſõ ex hoc poſſet ꝯcludi q itell's nr̃ nõ differret ab itellectu ſbaꝝ abſtractaꝝ cuꝫ nos poſſumus itelligere aliq̃ que ipe itelligũt ⁊ tũc vna ⁊ eadẽ ſpẽs ifozmabit utrũq; itell'm: ⁊ ſic uterq; itell's nõ eẽt niſi vnus itell's ſed iſta iſtãtia ualet parum. qr ſpẽs in itell'u vni⁹ hois ⁊ ſpẽs in itell'u alteri⁹ nõ opꝫ eẽ differẽtes ꝑm rõnez. ⁊ ſõ differũt: differũt ſolũ niio. ſed oĩs talis dicta videtur eẽ per mãm: ꝓp qđ videbat ſeq q nulla illaꝝ ſpẽrũ eẽt itellecta in actu uel itellecta de ſe: ſed q ḣiet itellꝫ cõez ſed hoc nõ vidcẽ de itell'u nr̃o reſpectu ſbaꝝ abſtractaruꝫ: uel de itell'u vni⁹ ſbe ſepate reſpectu alteri⁹ qr ſpẽs in itell'u nr̃o reſpectu ſbaꝝ ſepataꝝ nõ ſunt eiuſdez rõnis ex eo q in nobis ſunt ſpẽs acgſite ibi aũt ſunt inate. Item ſpẽs in diuerſis ſbꝫs ſepatis nõ ſunt eiuſdem rõnis ex eo q vna ḣẽt ul'iores ſpẽs q̃ alia: qr q̃to itelligẽtia eſt ſimplicio⁹ tãto ul'iores ḣẽt ſpẽs ⁊ iſta ẽ diꝛia itell's nr̃i reſpectu ſbaꝝ abſtractaꝝ cũ oẽs ſube ſepate excedãt ipm in ſimplicitate qr tenet ultimũ graduꝫ in gñe itelligibiliũ. Et qr ſpẽs i itell'u nr̃o reſpectu ſbaꝝ ſepataꝝ ⁊ ſpẽs in itell'u vni⁹ ſbe ſepate reſpectu alteri⁹ dicunt ꝑm rõnẽ nõ opꝫ ibi ponẽ diꝛiã per mãꝫ rõne cuius diꝛie opꝫ nos dare itell'm cõem ſeu tertiuꝫ itell'm: ⁊ ſõ iſta iſtãtia nõ ualet ſi bñ viſa ſunt que dicta ſunt. 2ª igit rõ ḣis viſis difficultatẽ nõ ḣẽt cuꝫ arguit q illa intellecta ḣerent tertiũ intell'm nõ opꝫ q plurificatio eorũ nõ eſt ex eo q recipiunt in mãli ỽtute ſed ſolum ꝓp plurificationẽ itellectualis ỽtutis. nõ eni eſt itelligibile q multiplicent itelligibiles ſpẽs. appet igit q viſo quõ plurificat itell's abſq; eo q ſit ỽtus organica tũc difficultates totaliꝫ remouerent. ¶ His igit viſis poſſumus rñdere ad argumẽta in ꝓn⁰ iſtius tractatus facta. nã cum ꝓ⁰ arguit q nõ eſt plus abſtracta potẽtia q̃ eẽntia ꝑm q illa ꝓpõ eſt multiplex. nã ſi itelligat q nõ eſt plus abſtracta potẽtia cũ nõ eẽ plus abſtractum vno mõ ſit q plus depẽdeat ꝓpõ ſic ueritatẽ ḣẽt: quia plus depẽdet potẽtia q̃ eẽntia: qr a quocũq; depẽdet eẽntia ⁊ potẽtia cum ad depẽdẽtiã cauſe ſequat dependẽtia effectus. Et qr ſbm eſt cã ꝓportionatis ⁊ potentia intellectiua fundet in ipa eſſentia aie ut in ſbo: ſequit ergo ut a quocũq; depẽdet eẽntia depẽdet ⁊ potentia nõ tñ ſequit ẽ ut a quocũq; depẽdet potẽtia depẽdet ⁊ eẽntia. Quia potẽtia dependet ab eẽntia. eẽntia ỽo ꝓpꝛie nõ depẽdet a ſeipſa. Si aũt intelligat q nõ plus eſt potẽtia abſtracta q̃ eẽntia: qr ſicut eẽntia eſt imediata pfectio corꝑis ſic ⁊ potẽtia tũc eſt. ¶ Notãdum q ſicut intelligẽtia vnit orbi per opationẽ: ſic aia vnitur corꝑi ꝑm eẽ: ⁊ qr eẽ imediate reſpicit eẽntiam ſicut opatio ỽtutem modus ꝑius eſt ꝑt aia vnit corꝑi ⁊ celo intelligẽtia qr ỽtus intelligẽtie imediati⁹ attingit celum q̃ eẽntiã cum eẽntia coniungat orbi nõ niſi mediãte ỽtute. Sed eẽntia aie ecõuerſo: qr eẽntia aie imediatius ꝙungit corꝑi q̃ itell's ⁊ uoluntas que fundant in ipa. Nã h⁹ potẽtie mediãte eẽntia comparant ad corpus. ¶ Ad aliud ỽo qđ ſcdo obiicit q non eſt plurificatio in his que ſe ḣñt ut potentia pura: ſicut nec in his que ſe ḣñt ut actus purus. Dicẽdum q ſi intellectus ſit potẽtia pura in gñe intelligibilium nõ tñ eſt potẽtia pura in gñe entiuꝫ: ideo ꝛ non cõpetat ſibi alige actus in gñe intelligibilium in ſe acceptus competit tñ ei aliquis actus in gñe entium ut pficere anime noſtre eſſentiã ꝓpter qđ ex eo q plurificabil aiarũ noſtraꝝ eſſentia plurificabil potentia intellectiua ſeu potẽtia intellectus poſſibilis. ¶ Ad 3ᵐ aũt qđ arguitur q nõ eſt plurificatio in eadem ſpecie niſi in ciꝫ que ſunt gñiabilia ⁊ corꝛuptibilia. Dicẽdum q forte illa, poſitio nõ ḣabet ſimpliꝫ ueritatem: uel ſi ḣabet ueritatem hoc eſt in eis que per ſe plurificant non ex eo q recipiunt in alio. videmus eniꝫ plures ſtellas in octaua ſpera que ꝓpꝛie non differunt ſpecie cum ſint eiuſdem nature cum octaua ſpera. qr ꝑm phm in de celo ⁊ mũdo. omne qđ nãliter eſt fixuꝫ in aliquo eſt eius nature cum eo in quo eſt fixum: intellectus aũt ita plurificat ex eo. ſ. qr in alio ḣabet eſſe qr plurificat eſſentia aie in tellectiue ut patuit. ¶ Ad 4ᵐ ỽo qđ arguit q ſi actus nõ cõmunicat corꝑi nec virtus ut eſſentia. Dicẽdũ q iſtud argm ḣabet eandem difficultatẽ cum ꝓmo: qr potẽtia nõ eſt magis abſtracta q̃ eẽntia. vnde illa ꝓpõ eſt ſic intelligenda. ſ. cui non cõmunicat actus nec potẽtia nec eſſentia: qr ſicut totius hois ſen totius ꝙncti eſt eſſentia aie: qr ipſa eſſentia aie eſt materia ita ⁊ potẽtia ⁊ actus. vnde magis eſt ꝓpꝛia iſta homo intelligit q̃ iſta aia intelligit: uel iſta intellectus poſſibilis intelligit ⁊ qđ iducit per ſimile de calore ⁊ forma ignis ſatis apparet q nõ eſt ſimile. nã ut declaratum eſt ỽtutes fozmarum que ꝑm eſſentiam educunt de potentia materie ſunt virtutes in corpore. aia aũt intellectiua que ꝑm eſſentiã ſuam nõ educit põt ḣabere aliquã ỽtutem ut declaratum eſt que non ſit virtus in corpore: ⁊ ꝓ tanto ipſe intellectus non dicit corꝑi vniri ⁊ ex hoc patet ſolutio ad obiecta. Poſt q̃ igitur per probabiliorem modum eſt improbata poſitio commenti: ⁊ ſolute ſunt eius rationes ⁊ etiam alie que ad eius roborationem adducte ſunt: finis huic tractatui imponatur quem de plurificatione itellectus poſſibilis uolumus intitulari.

Explicit Egidij Romani Eremite de intellectu poſſibili queſtio Aurea contra Auerroim Felicit̃er.

¶ Incipit tractatus dñi Egidij Romani de Gradibus Formarum.

Jhesu dñe Jesu

Christe dei virtus ⁊ dei sapientia qui elucidant me vitam eternam habebunt. sed quō elucidari queris qui nera lux es. Anſ. Ḥ elucidari diceris qui mētibus hoium illucescis. ꝓpter qđ ⁊ nō elucidari dicī potes cum nr̄is intellectibus occultaris. sicut sol iste visibilis cui gēs uestiginz eclipsat. non qz in se ꝑuetur lui qui singulis sideribus lumen ꝑbet: sed qz interposito lunari corpore aspectib^{9} hoiuz nō appet. ꝙ qz sic est uere ⁊ illius poete si i ouidio est diriſiua ſnia videlz ꝙ tu optimus a quo ꝟz ueritatem ois relegat inuidia ꝑm suā opionem fantasticaz inuidia ꝑſſus hñt honorē ⁊ hñt ſensum solus hēre uolebas nō patiens nos creaturas tuas tue cognitionis esse ptícipes: cui nō solum ſcriptura sacra: ſed etiaz rō cōtradicit. ois eniz nālis appetitus ade est indit^{9} qui oim ꝑduxisti. Quia igit in nā tu ꝑma ueritas reluces sicut in omni calido nā ꝑmi calidi declarat. si oēs homines nā scire desiderāt: ⁊ cuilibet menti ueri cupiditas est inserta. ad te cogſcēdū mētē quālibet condidisti. Magna est ergo ꝓfectio cognitio cuiuslibet ueritatis: qz in ea relucet uestigiū ueri. imo qz per formā oia hñt esse si magnum est cognoscere quālibet ueritatez: scire scit ponere formarum ordinem. ⁊ earum seriem uī quandam excellentím obtinere. sed cum dubitando ⁊ arguendo sepe ueritas patefiat illud dictum philosophi dubita de singulis non est inutile forte. sic debet intelligi. quod est ꝓficuum ad virtutes singulas argumenta construere. Nō est ergo ꝑtermittēda dubitatiua locutio: cum per eam possit haberi cognitio ueritatis: quoniaz semper scī̄ est ueritati deferre amore ueritatis inductus contra gradus formarum dispoſuimus quēdam tractatum componere in quo non aſſerendo sed saltem persuadendo ⁊ arguendo sentētias ꝓferamus. ipsuz per capitula diſtinguentes ꝓut rei cōgruentia postulabit.

Incipiunt capitula

ꝑme partis operis. in qua ponuntur rationes ostendentes ꝙ non sit ponere vnam formam.

Capl'm ꝑmum in quo ostenditur quis sit enim ordo discendorum.

1^{m} ꝙ ponere plures formas non directe pertinet ad fidez catholicam si cum aliquo modo ad illam reducat magis videt esse cōtra fidem q̄z ꝓ fide.

3^{m} ꝙ sine ꝑiudicio fidei dicere possumus: nos intelligere potentiam de pluritate formarum.

4^{m} in qno ponuntur rōnes ostendentes ꝙ ponere vnam formaz in quolibet cōposito repugnat corpori christi exūti sub sacramento.

5^{m} in quo ponunt rōnes arguentes ueritates forme ſpecialiter repugnare carni christi exūti sub sacramēto.

6^{m} in quo ponunt rōnes ostendētes ꝙ ponere formā repugnat forationi passioni ⁊ morti ipſi^{9} christi ⁊ alijs que dñr de eius corpore.

7^{m} in quo ponunt rōnes. ꝙ ponere vnam formā in composito ꝑdicit statui animarum.

8^{m} in quo ponunt rōnes nāles arguētes ostenſiue ꝙ nō sit dare vnam formā in cōposito.

9^{m} in quo ponunt rōnes ducentes ad impossibile ponētes vnā formā in cōposito.

10^{m} in quo ponunt auctes per quas videt ostēdi ꝙ non sit vna forma in cōposito.

¶ Quis sit ordo discendoz.

Ꝑ si tractetur notitia in vniuersali de dicēdis. cum postea ſpāliter tractabitur ut eoz cognitio ab intellectu humano melius capiat. est cuiz hic ordo addiscēdi ꝙ que sūt nobis ꝑus nota sūt magis ꝓfusa. ut hētur in ꝑ^{o} phi^{e} ⁊ 7° me^{cc}. cum ergo ordo doctrine ꝓformet ordini nobis indito nāliter reddet doctrina facilioz. si ab uliorib^{9} ⁊ magis notis icipiamus. ¶ Intēdimus enim ꝓbare in hoc tractatu ut in ꝓhemio dixim^{9} ⁊ mō argu^{to} ostēdet ꝑm modū nobis nāliter inditum. qđ sit tenēdum de gradib^{9} formaruz. ¶ Nitunt aūt quidā ostēdere ꝙ ponere vnam formā ſbalem in quolibet cōposito repugnat fidei catholice ⁊ etiā rōni. fides aūt catholica ⁊ ſcriptura sacra ꝑpter salutem aiarum est tradita ut credētes in christuz mediatorez dei ⁊ hoium per meritum passionis ipſius salui fiamus. si ergo christus est medicus noſter: nos vo sum^{9} egroti per ipm saluādi. illud maxime repugnat fidei christiane: ⁊ euellit fidez catholicā qđ infringere videt ea que tenet ecclesia de christo nostro mediatore ⁊ medico. ⁊ ꝓdicit hijs que credimus de statu hoium egrotoz. Cum ergo ꝑm quosdā ponere vnam formaz ꝓdicat passioni christi ⁊ eius exūtie sub sacramento ⁊ repugnat statui aiarum ꝑm ꝙ per originalez inficiunt culpam. ⁊ ut ꝑducunt ad gliam. si nera est illa ſnia. ponēdo vnam formā eradicamus uīr ſcripturam ⁊ fidez uīs ecclesie. ¶ Ut igit arguēdo ueritas discutiat. tractatum ꝑsentem ꝑm hunc modū diſposuimus ordinare. ut ꝑncipalis intētio eius ꝓsistat in trib^{9}. qz ꝑmo ponunt quedā ꝑambula ad ꝓpositum. Et adducent rōnes per quas videt oñdi: ꝙ ponere vnam formā repugnat hijs que tenet ecclesia de corpore christi exūti in ſepulchro ⁊ de ipso exūti sub sacramēto. ¶ Addent ⁊ rōnes ille per quas ꝓcludit pōnem ꝑdictaz negare animas inſici ab originali peccato: qđ ꝑtinet ad earuz creationez. ꝑut corpibus infundunt: ⁊ ꝓdicere btūdini ipſaz qđ ꝑtinet ad eaz glorificationē. ꝑut iterū vnite corpibus qđ erit in resurrectiōe ſpis dñabunt ⁊ plene ſbtecta nra corpa erunt ſpiritib^{9} btoz. nec dimittētur rōnes ille per quas nitunt oñdere pōnem hitam cōtra dicere rōni ⁊ hijs que ex ſensibus oriunt. ¶ 2° soluentur rōnes ille ⁊ oñdet nō ꝓcludere sed manifestabitur aliquas illarū peccare in nā ⁊ ꝓcedere ex falſis. aliqs vo peccare in forma ⁊ nō illo^{rū} ꝑm modū ⁊ figuram ſillogiſticā: aliqs qdē petere qđ est in ꝓrio. ⁊ nō ꝓcludere ꝓpositum: sed oppositū exitum. aliquas vo nō eē ad ꝓpositū: ⁊ nō ꝓcludere intētū: sed petere solutiōes quorūdā difficultatum. ꝑpter qđ rōnes ille ut declarabit ſeſpas impediūt. ¶ 3° ⁊ ultimo ꝑducent in medium rōnes per quas declarabit ꝙ ponere plures formas videt ꝓdicere fidei orthodoxe. ꝙ aūt ꝓdicat phiā ſcītibus cogtum esse ubi pōt. ueruz qz rōnes nāles ⁊ phīice aligbus fidez faciūt simul cum rōnibus quib^{9} ostendet ꝙ ꝑdicta positio videt ꝓdicere catholice vīta. ponunt rōnes quibus monstrabit ꝓdicē phie ⁊ hijs que ex ſensibus hñt ortum. Aduertēduz tn ꝙ lz in hoc tractatu de tribus ꝑncipalr intēdamus. extendet tamē eius ꝓlixitas per multa capla. oportebit enim vnuz ⁊ idē intētū ꝓp eius difficultatē per plura capla declare.

¶ Q̄ ponere plures formas indirecte ptinet ad fidez catholicā. si cum aliquo modo ad illam reducat. magis videt esse ꝓtra fidem q̄z ꝓ fide.

Ꝑ Bsit a cordibus nr̄is ut credamus excellentes doctores qui de gradib^{9} formarū ꝓrio opinabant intēdē aligd dicē cōtra fidez. bñ ergo se habet per ingſitionem ingrere in quo differt pō de gradibus formarum a positione qua po^{3}

forma: quo viso appebit nec ista põnem nec illã: nec p prie ⁊ directe obuiare catholice ueritati ⁊ eccl'iasticis institutis. qdã enim sacre pagine uerus doctor asserit christũ fuisse uere mortuũ ⁊ corpus ei⁹ iacuisse in sepulchro. ⁊ uerũ corpus christi eẽ sub spẽ⁹ panis in sacramẽto altaris. Est eni corpus illud qd fuit formatũ ex purissimis sanguib⁹ v̄gis q nũc local'r uere dr eẽ in celo empireo qd tpe passionis eleuabat in cruce ꝓ oredẽ ptiõe humani gn̄is imolatũ fuit. non ergo in hoc differũt opinãtes ꝯie ꝑm põnes tactas. ¶ Sed tota dria sumi videat q̄ztũ ad significationẽ ei⁹ qd dr per nomẽ corpis. nõ enim idem significat noie corpis ponendo vnã formã ⁊ plures forias. sed sequẽdo opiones de pluralitate formar̄ dicemus q noie corpis semp significat aggregatũ ex mã ⁊ forma. sed si ponim⁹ formã vnã corpus qd est altera ps cõpositi ⁊ diuidit ꝓtra aiaz de quo loqui itẽdimus dicit ppriã mãm organiçatã. hec aũt mã sic ꝓcepta quã nõ icludit q̄ztitatẽ: ⁊ qualr̄ ẽt p prie loquẽdo merek nomẽ corpis: in sequẽtib⁹ ostẽdet Cũ igit figr̄tiones noiuz mẽdicemus a phis. ⁊ christus ⁊ apli eius nõ tradidẽ. nõ est vdm põnes illas ptinere ad fidẽ: ⁊ ꝓrias fidei repugnare. si iter eas de. figto nominis solũ videat eẽ litigiũ. Nõ ergo directe est ꝯ fidẽ uel pro fide ponẽ plures formas. sed si põnes tales uel lemus aliquo mõ ad fidẽ reducẽ: videbit q ponẽ ples formas nõ tantũ obsequi fidei: q̄ztũ nitit obuiare. ponit enim fides catholica q christus fuit uere mortuus ⁊ q ex vi sacramẽti est uerũ corpus christi in altari. in qd panis ſba ꝓuertit. Mors aũt quedã mutatio est. ⁊ põt dici mot⁹ accipiẽdo motũ large ꝑm q mot⁹ est i. x. gn̄ib⁹ ut dr 3° phi⁹. ꝑm quẽ moduz mot⁹ mutationẽ i cludit. hi⁹ aũt mutatio est in glie ſbe ⁊ sumit respectu eẽ simplr̄. est eni dria iter gn̄ationẽ ⁊ alterationem. q gn̄atio ⁊ corruptio ei opposita sumunt penes esse simplr̄. alteratio aũt ꝓcernit eẽ ꝑz aliqd. si igit mors est uera corruptio ⁊ nõ est alteratio: opz q sumat penes formã illã que formal'r dat mãe eẽ simplr̄. qd aũt est ens in potẽtia solũ: est aut ꝑm Aug. ppe n⁹: ul' ut ꝓ⁹ vult in p° phisicoz. mediũ est mã inter ens ⁊ nihil. Cũ igit aũ inductionẽ forme fi ꝓsiderat mã in se nõ cõpetat ei actualitas aliq̄: nec eẽ aliqd. illa forma que p° ⁊ ime⁹ pficit mãm: dat mãe eẽ simplr̄. q mã nullũ cẽ de se hẽt ꝑpter qd per talẽ formã mã accipit eẽ simplr̄. oẽs aũt alie forme sequẽtes formã illã: dant eẽ h: uel eẽ illud. nõ aũt dare põt eẽ simplr̄. q mã p̄intelligit hie esse añ introductionẽ illaz formaz. Ex hijs aũt duo vident se qui. p° q forma imediate mãm pficiens: de necessitate est forma ſbalis cum incõueniẽs sit accñtalẽ formã dare mãe eẽ simplr̄. 2° ex dictis sequi vr̄ oẽs alias formas sequẽtes ꝑmã formã eẽ accñtales: q sicut incõueniẽs est accñtia eẽ simplr̄: ꝑpter qd accñs nõ mãm p° pficẽ põt. sic videt eẽ incõueniẽs mãe formã ſbalez dare ꝑm gd: ⁊ nõ pficẽ mãm imediate: nisi forte h fieret miraculose. miraculo eni accñtis põt hie modũ ſbe: ⁊ ſba moduz accñtis. sed in opib⁹ nãe ad miraculũ ꝓcurrẽ oino ridiculũ est. ¶ Quicqd aũt sit de hijs incõueniẽtibus q̄z h i sequẽti diffusi⁹ tractabunt. tm̄ tñ sit ex hijs manifestũ. q cũ gn̄atio ⁊ corruptio sumant penes eẽ simplr̄: si solũ illa forma dat ut oñsuz est: eẽ simplr̄. que imediate mãm pficit. gn̄atio ⁊ corruptio ⁊ etiaz mors accipi nõ poterũt ꝑm formas pficiẽtes non imediate mãm. q̄z tales forme nõ dant eẽ simplr̄. ſbm eni earum est ens in actu: qd est ꝓsonũ alterationi. ⁊ nõ est ens in potẽtia solũ: qd est ppriũ gn̄ationi ſbm. ꝑle eni est maxime gn̄ationis ſbm. ut dr in p° de gn̄atiõe. In brutis ergo poterim⁹ saluare mortẽ uerã cuz aia illoz sepat a corpe. ⁊ cum cedit in potẽtiã mãe si in eis non sit nisi vna forma tm̄ ⁊ si aia illoz imediate ppriã mãz pficit In hoib⁹ eni per sepationẽ aie rõnalis a corpe mortez uerã saluare nõ poterimus: tũ in ca⁹ ſbm aie rõnalis ponat ens in actu ⁊ aia nõ det suo corpi eẽ simplr̄. poterit ergo corpus ꝯformatũ aĩa rõnali dici alteratum ⁊ uariatũ. sed nõ poterit dici alteratũ q sit mortuuz uel corruptũ. cuz ergo ultimũ ad qd ptingẽ potuit passio christi fuit ꝯsepatio aie rõnalis a corpe. corpus illõ pp talẽ sepationẽ nõ debuit dici mortuũ nec corruptum. Nõ ergo christus fuit uere mortuus qd est plane ꝓtra fidẽ catholicã. ꝑm quã credimus q fuerit mortuus ⁊ sepult⁹ qd est plane ꝓtra fidẽ catholicã ꝑm quã dicim⁹ q fuit corⁿᵉ q est idem q mors: qd ꝑz eẽ falsum. uere enim corpus illud corruptum fuit ꝑm q h de corrupti one loquim̄r. cum fuit uere mortuuz lz potuerit dici nõ corruptũ. ꝑm qd corrupti idem sonat q incineratũ. ꝛz qué in 2ⁱⁿ ppha ait. nõ dabis scm tuũ videẽ corruptionẽ. i. incinerationẽ. ponẽ ergo plures formas videtur repugnare fidei catholice. ¶ Quantum ad ea que tradidit de corpe christi exñte i sepulchro. q ꝑm põm tactã videmus dicẽ christũ nõ fuisse uere mortuuz. vr̄ etiam repugnare dicta põ q̄ztum ad ea que tradidit ecclesia de corpe christi exñte sub sacramẽto. sed h posteri⁹ ostẽdet ubi ꝑdicta diffusi⁹ declarabunt ⁊ alia si minoris põderis adducerek. per quã declarari videbit q ponẽ plures formas catholice fidei ꝯdicit. ꝑz ꝙ qd tñ ponẽ plures formas uel vnã nõ ꝓtineat litigiũ ubi de sigto nois talia ad fidẽ directe ptinẽ nõ põt: sed si ad fidem reduci debeãt põ pluralitatis formarum ut ostensuz est: magis vident eẽ cõtra fidẽ q̄z pro fide. qd declarare uolebamus.

¶ Quod sine ꝑiudicio fidei dicere possumus nos intelligere põm de pluralitate formarum.

Que ad fidẽ catholicã directe ptinẽt e ꝑm q hi⁹ ubi credant nõ itelligunt. In oi enim. ii. intellectiua cognitione aliqd lumẽ requirit in quo cognoscimus quo deficiente cessat illa cognitio. Inter eni ceteros sensus visus magis inbintrat itellectui. q ꝑm Dam. 2° li°. cap° 12°. q est oculus in corpe h est itellect⁹ in aia. ⁊ Aug⁹ in. 12. de tri. c. j. ait q ſbus qui est oculoz est mẽtis visioni vicinior. sic ergo visiua cognitio corpal'r depiret si lumen sensibile simplr̄ eẽt amotũ: sic cognitio itellectiua simplr̄ tollit si nõ ponat ibi lumẽ aliqd illi cognitioni deseruiẽs. Luz ergo cognitio fidelis excedat cognitionez nãlem ⁊ cognitionẽ quã de deo hñt theologi q̄si in cõparabilr̄ sup cognitionẽ quã hñt de deo phi. sic dam⁹ aliqd lumẽ debuiẽs cognitioni nãli quẽ habuerũt phi q lumẽ est ipe intell's agens de quo describitur in 3° de aia q est hitus q̄si lumen ⁊ hẽt se ad fantasmata sicut lux ad colores ut ibidẽ. sic in cognitiõe fidelis oz dare aliqd lumẽ illi cognitioni debuiẽs qd dici põt lumẽ de quo põt itelligi q dr in psal'. in lumie tuo videbimus lumẽ. phi etiã per supbiã elati: q obscuratum est insipiẽs cor eoz. per lumen intell's agẽtis magis videre tenebras q̄z lumẽ. q magis erãt ceci q̄z videntes Nos vo per lumen fidei diuinã maiestatẽ ⁊ reuerẽtiaz cognoscẽtes: in hi⁹ lumie nobis a deo indito lumẽ didicimus. Est eni lumẽ fidei clarũ ⁊ limpidissimum respectu luis phoz. lz sit enigmaticũ ⁊ obscurũ respectu lumis btoz. Excedũt eni se illa tria ꝑm ꝓportionẽ alia quã. ⁊ q magis est eoz excessus magis est eoz distantia coiter que ⁊ si nõ iuenitur ꝓportio iuenitur tñ ibi quedã ꝓportio nãlis. q sic nãle cui phi nitebant defuit nãliter cognitis quo sublato nihil nãliter cognoscimus loquẽdo de mõ cognitis ut hic loquimur. sic lumẽ fidei suo mõ se hẽt ad ea que p fidẽ cognoscim⁹ sic lumẽ glie se hẽt ad cognitionẽ btoz: qui deũ per spẽz ꝓtẽplant. ꝙ sine luie fidei ea que fidei sunt ꝑm q hi⁹ fuit intelligẽ nõ possumus: sicut sine lumie itell's agentis scire nõ ualem⁹ nãlr̄ cognita. hũ igit dictũ ẽ qd scribit

Isa.7. ꝺm aliam lram nisi crediderit⁹ nō intelligetis. quicqd igit̄ itelligimus de hijs que sūt fidei ꝺm q hi⁹ opz q credamus in eo q hēmus lumē fidei in quo talia credimus: nō tñ quertit ꝓpō. qz nō qcqd credimus ⁊ itelligimus. credimus enī ꝓpetatē esse in psonis ⁊ distigui psonas ⁊ eē in diuina cētia. nō tñ de trinitate h itellgimus. qz ꝺm ylar. ut hētur p⁹ sniaz dis. 33. Nec archāgeli nescīūt: angeli nō audierūt: pphēta nō sentit: aplūs nō interrogaut. ⁊ sicut ēt credimus deum eē ubiqz tñ ꝺm Crisostomū sup epl̄az ad hebz. quō āt deus ubiqz sit itellectu nō capiamus. ꝺm enī ipm multa de deo logmur: que itelligē nō sūm⁹ idonei. Si aūt querat rō q̄re itelligimus ea que sunt fidei: sed q illa credamus. possumus tū credē absq eo qz itelligamus si ꝓsiderent ꝓhabita plana est solo. ex hoc enī q credimus est in nobis lumē fidei. ꝓcomitat enī lumen fidei ipsos imitatores fideles. sicut lumē itell's agētis cōcomitat rōnales creaturas. sicut ḡ qui cognoscit nāl'r cognita per rōnē de necessitate est rōnalis ⁊ hēt lumē intellus agētis. nō tñ quilibet hūs tale lumē sufficit ad explicādū ⁊ itelligēdū ea que in hoc luie cerni pūt: sic ꝺm istū ordinē videmus q quicūqz itelligit ptinentia ad fidē ꝺm q sunt hi⁹ de necessitate credit ⁊ est fidelis: ⁊ hēt in se lumen fidei pp qō talia nisi credat nō intelligit. ¶ Nō tñ sequit̄ q nisi itelligat q nō credat. Nā lz absq fide ea que sūt fidei itelligere nō possumus: nō tñ quicūqz credit ⁊ hēt tale lumē sufficit ad explicādū que i illo luie cerni pūt. ḡ absq piculo fidei fateri possumus ēt nos nō itelligere ea que ad fidē ptinēt. Dico igit̄ q si ptinet ad fidē ponē plures formas possemus absq p̄iudicio fidei dicē nos nō itelligē. illud tñ possumus credē que in itellectu nō capimus. Nullus ḡ malū reputare debet si dicim⁹ nos nō itelligē q pūt eē in eodez supposito plures forme. Nec debet reputari in malū sed in bonū si rōnes ponimus pp quas talis pō nobis itelligibilis nō appet. Et ēt rōnes ad hoc factas soluimus. si videat nobis rōnes illas efficaciā nō habere. magis ḡ debet iputari ad solatiuz qz uolum⁹ nre nescie ꝙsulē q̄z iputari ad tactātiā. Nā ut uellem⁹ aliorū eloqa iprobare. pz ḡ q cum possumus credē q non itelligimus absq p̄iudicio fidei ꝙfiteri possumus nos nō itelligē quō ꝓtigit ponē gradus in formis ꝺalib⁹ qō declarare uolebamus.

¶ In isto capl'o ponunt rōnes oñdentes q ponē vnam formā in quolibet cōposito repugnat corpori christi existenti sub sacramento.

POstquam p̄missimus quedā p̄ambula libera ad ꝓpositum restat ponē rōnes per q̄s gdaz conant oñdere q ponē vnā formā repugnat fidei catholice. Et p⁹ ponemus rōnes illas qb⁹ arguit̄ q ponēres vnā formaz saluari nō pūt: Tertiū corpus christi eē in altari sic ponit fides catholica. ꝓpterea rō talis est si est vna forma a cōposito. i. gcqd est in christo uel alia ei⁹ uel materia uel aliqd accīs ipsius. si enī nō est aliqua forma in homine nisi alia rōnalis sol' qōcūqz ꝙfiteri nisi eē in christo. q si nō sit aliqd ꝓdictoz. e. ꝙstat aūt ꝺhaz panis nō quertit̄ deitatē christiqz in nāz aūt diuinā nihil quertit pōt cū ipa exclusa sit ab oī ordie uariationū. nec etiaz talis ꝺha quertit̄ in aiaz rōnalē qz coiter tenet fides catholica aiaz rōnalē ipsius christi nō eē in altari ex insa cramēti: sz ex nāli ꝓcomitātia. Tñ ⁊ coiter dī q qs sacrificasset i illo triduo in q aia fuit sepata a carne cōfectisset corp⁹ sine aia. Nec ēt dicē possum⁹ panē cōuerti i accīs christi. Quia ut ul'r doctores docēt ⁊ sci attestātur spāli noie illa būdicta cōuersio dī transuariatio. Quia in ea sic fit quersio uere panis in ꝺham corporis christi q in accītia ipsius nihil trāsmutat̄. est enīz illa cōuersio differēs a ceteris trāsmu^b^ nālib⁹. in illic enī q est cōe ⁊ manet trāsmutatiōe facta est ꝺha aliqua ut in cognitiōe mā ⁊ in alterationē ꝺhm. in hoc aūt sacramento quersione facta nō ꝺham a mā: sed sola accītia remanē ptingit sic nāliter loquēdo dicim⁹ q mā que erat sub forma vnius: postea est sub forma alterius. ⁊ q ꝺhm ⁊ passionatū vna passione postea ponat passio ne alia. Sic hic dicimus q accītia sub qb⁹ erat ꝺha panis: postea facta quersione sub eis est corpus christi: nō ergo fit quersio nec in diuinitatē christi nec in ei⁹ aiam nec in accītia ipsius si ponēdo vnā formā pter istā illa est aliud in christo nisi ueri soluz. relinquit̄ ḡ q panis ꝺha in solā mām quertat̄ qō stare nō pōt. Quia quersione illa utimur hijs vbis a christo traditis hoc est corpus meū. sola aūt mā nō pōt dici q sit h̄. Quia ut testatur ueritas tradita t̄a scīs q̄z a phīs mā dicit qd pe⁹ in pō vñ scribit̄ in xj^o^ meta. q in fūdam̄to nāe nihil est distinctū. i. ⁊ nulla est actualitas. act⁹ enī est qui distinguit. appellat enī fundamētū nāe ibi ipa mā q̄z omne agens trāsmutās nāl'r ꝓsupponit. ⁊ ut hitur est Aug⁹ aut q ipa mā est ꝓpe nihil q rōne pōlitatis est dictuz. si igit̄ de eo q pure in po^o^ nō pōt dici q sit h ⁊ q sit aliqd ligtum ⁊ in actu falsa est oro illa quā sacerdos profert dicēs. hoc est corpus meū. qō est absurdū dicē. hēt aūt h rō spālem difficultatē qz ut coiter dī vba ꝑdicta non solū sunt significatiua: sed ēt quodāmō effectiua. Quia sacramenta noue legis id efficiūt q figurāt nō enīz sunt significatiua: sed tm̄ ēt cā. quō aūt cā sunt ⁊ quid cooperant vba illa ut talis quersio fiat nō est p̄ntis speculationis: sufficit aūt ad ꝓsens scire vba illa alt quo mō effectiua cē pp qō vident efficē ⁊ nō solū ostēdere illud in qd sit quersio. Nō ergo sola mā pōt eē cōuersionis ds. cū oñsum sit eam nō ꝓprie eē. Sed negare gradus formaz est negare quersionē dictā. si enī ad dik hoc est corpus meū. si li h eēt sigtiuū tm̄ cuz noia significēt ad placitū for. per li h posset itelligi aliqd pō tm̄. sed cū hec vba sint ibi actiua ⁊ ēt effectiua opz eē i actu aliqd q per h demōstrat. ¶ Amplī⁹ iprobari pōt pō de vnitate formaz per ꝑdictā clausurā. Quia illud in quo fit quersio nō solū est hec: sed ēt est corpus. dicitur enī hoc est corpus meū. sola enī mā non pōt dici q sic declarat. mā enī est p̄ncipiū in gīe ꝺhe. in oi enī gīe est vna p^a^ ꝓrietas pō est act⁹. h aūt ꝓrietas ꝺhma in gīe ꝺhe est mā ⁊ fora. enī eēntialr est ipa pō. eēntiale enī est māe eē in pōm. ut scribit̄ in de ꝺha orbis. sic etiā forma cēntialr est ipse act⁹. cōpetit enī forme cēntialr sic diffiniri q est quedā endilichia. Et quidam actus ⁊ quedā pfectio ipsi⁹ materie. p̄ncipalr aūt ꝓcedūt cum sunt p̄n^a^. sic ergo mā ⁊ forma przcedūt ipsum genus ꝺhe cui⁹ oñr eē p̄n^a^. corpus aūt sequit̄ ipaz ꝺham. ꝓpus enī itelligit aliqd eē ꝺham q̄z eē corpus. Nō ergo sola mā pōt aliqd dici corpus. ¶ Amplī⁹ h idē ꝓbari pōt per h q addit meū. Illud enī in quo fit quersio non solum est hoc est corp⁹. sed ēt est corpus christi. Mā aūt quātū est de re nō determinat aliqd undiduū. nec ad aliqd suppositū. mā enī ipsa ꝺm rē ꝙsiderata non est plus tal' q̄zto sed si determinat: hoc est per aliaz formā. Non ergo in solā mām pōt eē panis quersio in aliqd cōpositum ex mā ⁊ forma cū sola mā nō sit magis hi⁹ q̄z illi⁹ Opz ḡ dare plures formas ꝺhales in cōposito si in aiaz ⁊ in actū ⁊ in deitatē ipaz nihil quertit. pz ḡ cū vītas mētiri nō possit ⁊ al'r nō pūt ut videt nera eē vba christi. videmus plures formas in cōposito q oz ponē gradum in formis. ¶ Amplius si sola mā pōt dici corp⁹ opz q ualde extēdat nomē corpis: imo q̄zcūqz tale nomē sit extēsuz semp ueri⁹ ⁊ ꝓprius dī q sola mā est mā q̄z q ipsa sit corpus. Nō ergo ꝓphe locut⁹ est christ⁹ cuz dixit hoc est corpus meū. sed dicē debuit. h est mā mea. q si ponēres vnā formā hic ꝓcederēt abusiua eēt eoz arrogātia: facerēt ergo christuz impropḥe locutuz

fuisse ⁊ diuinā sapiaꝫ ꝓpꝛietatem uocatoꝛ ignorasse. Unus est enī magꝛ uꝝ christus. absit nos fateri aliquē posse ueriꝰ loqui q̄ ipe locutꝰ fuerit: ut igit saluemus christū ꝓpe locutū fuisse opꝫ dare in cōpōsito eē ꝑles formas. ¶ Amplꝰ si mā sine forma sbali dr corpus: ḣ aūt inq̄tū est organica ⁊ put hēt trinā dimēsionē. ipa enim trina dimēsio que de corpeitas est. sed ḣ nō appetit mām nisi p q̄titatē. si g̃ i talē mām ꝙuertit: panis sba erit facta ꝙfusio: si mām q̄dā erit g̃ q̄titas corpis christi i sacramēto altaris ex vi sacramēti q̄ ē ꝯ dicta ⁊ scōꝝ ⁊ doctoꝝ. qꝛ ut coiter dr accītia corpis christi sb sacramēto altaris ex nāli ꝙcomitātia: nō ex vi sacramenti. Est tñ spālis rō g̃re q̄titas corpis christi nō pōt eē in sacramēto altaris ex vi sacramēti: qꝛ hoc posito corpꝰ christi eēt in hostia non solum q̄tum sed etiam quantitatiue. quare ⁊ in tam parua hostia corpus christi eē non dicere possemus totum christi corpus eē in tota hostia ⁊ totum in qualibet parte: que fidei catholice contradicunt.

¶ Lapl'm. v. in quo ponunt rōnes arguentes vnitatem forme specialiter repugnare carni christi existenti sub sacramento.

Positis rōnibꝰ q̄bus vī oñdi q̄ ponere vnā formā ꝯdicit corpi christi exītī in hostia. relinquit ut assignemꝰ rōnes illas per quas vī oñdi q̄ ponendo vnā formā videmur negare uerā carnē christi ⁊tute ⁊boꝝ que christus tradidit ex vi sacramēti eē in altari. Uidet aūt ꝑter rō. de carne hēre spālē difficultatē. Uaꝫ ⁊ nō aliq̄ mō saluare possemꝰ uerū sine sbali forma posse dici corpus rōne organiçatiōis. tū qꝛ talis mā absq; sbali forma dicat caro. ut vī sanus itell's nō capit. oꝫ aūt si debeat eē caro q̄ sit mā cum aliq̄ forma. mā eni nuda sine q̄ foia nec est caro nec est os dictū est ei q̄ in fundamēto nāe nihil est distinctuꝫ. ¶ Quero igit de illa foia que dat māe q̄ sit caro. uel est sbalis uel accītalis. Accītalis eē nō pōt ḣ qꝛ in accītalē formā nihil ꝙuertit. sed i uerā carnē christi passiōis sba ꝙuertit. alr eni falsum eēt christus ait dicēs caro mea uere est cib. rursus homo sbalr ꝙstat ex aia ⁊ carne nulluꝫ aūt accūs sbalr est de cōpōne alicuꝰ hois. hō eni est in ꝑdicamēto sbe: ex nō sbīs aūt nō fit sba ut dr in pⁿ phi. forma g̃ illa que est de cōpōne carnis nō est accītalis sed sbalis. Nō autē dici pōt q̄ hi forma sit aia qꝛ caro diuidit ꝯ aiaꝫ. caro aūt ⁊ aia ꝙstituūt hoiez. nullū aūt totū diuidit ꝯ pietē nec ꝯ illud qđ icludit. Nō g̃ icludit aiaꝫ. nec aia est pe pōne carnis. Quia tūc caro ⁊ aia nō plus eēnt q̄ꝫ caro soluꝫ. Et nō eēt bñ dictū q̄ homo ꝙstaret ex viua carne. imo dici posset q̄ hō esset caro tñ qđ nullus sane mētis assereret. ¶ Amplꝰ nō solū carnes sūt de cōpōne corpis hūani: sed ⁊ ossa. ⁊ cū sba panis cōuertit in corpus christi: opꝫ q̄ ꝙuertat in carnes ⁊ ossa. sic eniꝫ aia ⁊ corpꝰ ꝙstituūt hoiez. Et hō est qđdā totū ad corpus ⁊ aiam: sic carnes ⁊ ossa ꝙstituūt corpus humanū ⁊ hi corpus est qđdā totū ad ossa ⁊ carnes. Nō autez dici pōt q̄ carnes ⁊ ossa sint talia p formas accītales. Liꝫ corpus qđ est sba quedā cōpositū sit ex carnibꝰ ⁊ ossib. sunt g̃ talia per formas sbales. vna aūt ⁊ eadem forma sbalis vnū ⁊ idē efficit. Nō igit differūt carnes ⁊ ossa fm q̄ sunt noia ⁊ eadeꝫ forma sbalis eoꝝ esset. Perfectio igit ꝑter aiaꝫ que coiter vī respicere carnes ⁊ ossa opꝫ dare aliā formā sbalē per quā caro est caro. ⁊ per quā os est os. sunt g̃ plures forme sbales in hoie. ¶ Amplꝰ cū sba panis ꝙuertit in carnē christi dicim⁹ q̄ totū tñ subat in totū. sed cū nihil ꝙuertit in aiaꝫ opꝫ dicē q̄ ipa caro sit qđdā totū cōpositū ex mā ⁊ forma sunt fn. cuiuslibet scie sensibilis. g̃ ꝑter aiaꝫ opꝫ dare illā formā p quā caro est caro in quā carnē tūsbat panis sba. si eni caro sola uerū noiaret: ꝛ possem⁹ saluare charitatē ex pte panis ꝙuersi. Quia panis dicit cōpositū ex mā ⁊ forma. totalitatē tā panis ex pte carnis in quā fit ꝙuersio saluare nō possem⁹. falsum est. ergo ꝙꝛ dictū ponēdo vnā formā q̄ totū i totū ꝙuertat. est āt hec rō cois ad ipm corpus christi. Quia ponēdo vnaꝫ formā fm q̄ corpus ⁊ caro noia sbaꝝ ut vī cogimur ad ponēdū q̄ corpus ⁊ caro solā māꝫ noient. Uel ua let qđ aliq̄ saluare nituntꝰ totalitatē ex pte corpis ul'ēt ex pte carnis ponēdo vnā formā. dicūt eniꝫ qđā panis sbam ꝙuerti in aiam: non ut aia: sed ut est forma dans corpori q̄ sit corpꝰ ⁊ dans carni q̄ sit caro. Logimur aūt fm talem rōnem per vnam ⁊ eandem formam q̄ caro sit caro ⁊ corpus. est eni ḣ oñsio realis nō fm rōnē tm. fm eni ueritatē in ꝑdicto sacramēto panis sba cōuertit in corpus christi: ⁊ in carnē eiꝰ. Nec tñ aliqđ ꝙuertit in aiaꝫ ul' in spālē sbaꝫ. cū g̃ diuersa ꝙsideratio nō tollat aie q̄ fit quedā sba spālis nō possumꝰ dicē q̄ fm aliquē modū ꝙsideratiōis q̄ in aiaꝫ aliqđ ꝙuertat in vno sic icedē est fundare se sb fundamēto nō subali. corpus qđē in qđ ꝙuertit panis sba nō est hō sed est ps hois. Nullus eni diceret panē ꝙuerti in corpus qđ est christus hō. sed in corpꝰ qđ est ps eiꝰ ut est hō: ponēdo aūt vnā formā: qꝛ sic dicēdo per illā eandē idiuiduuꝫ in qđlibet suppositū ⁊ nā humana est hō: ⁊ est corpus sicut est si bñdictū panē ꝙuerti in hoiez. si nō ꝙuerti in hoiem siue cōuerti in mām ⁊ aiaꝫ ut dat homini q̄ sit homo. sic nō est bene dictum panis subam conuerti in corpus qđ predicat de homine. ¶ Amplius fm plm ꝑmo phicoruꝫ. oportet in carne: qꝛ non fiunt ex alīs uel ex alterutris. māenim nō cōuertit in formā: nec forma in mām. Si ergo vna forma in cōpōsito cū forma panis nō annihilet ubi coiter dicit ⁊ bene opꝫ tantam subam panis tam formā q̄ mām ꝙuerti in solam mām: uel in cōpositum ex mā ⁊ forma: in formaꝫ aūt uel in cōpositum ex materia ⁊ forma non pōt fieri talis ꝙuersio. qꝛ ut dictum est in animā nihil cōuertit ⁊ ponendo vnaꝫ formā nulla est in forma substātialis ꝑter aiam. oportet igit totam subam panis tā mām q̄ formā conuerti in solaꝫ mām in corpus christi. sed si forma conuertat in oportet dicere principia nō manent ponendo vnam formam quod est inconueniens.

¶ Lapl'm. vj. in quo ponunt rōnes ostendentes q̄ ponere vnam formā repugnat formationi passioni et morti corporis ipsius christi ⁊ alīs que dicunt de eiꝰ corpore.

Ponantur quidem ostēdere q̄ ponere vnam formam repugnat hīs que tenet ecclesia de passione ipsius christi. dicimus enim christum potuisse pati qꝛ assumpsit corpus passibile formatum ex purissimis sanguinibus ipsius virginis: ⁊ assumendo corpus passibile quia fm fidem catholicam est mortuus ⁊ sepultus. Omnis ergo illa pō negans formationem corporis christi uel mortem uel sepulturam eius negat passibilitatem ipsius fm quod de ea sentit ecclesia. Est ergo ꝑma ratio sumpta ex parte formationis corporis christi. corpus enim ipsius formatuꝫ fuit ex purissimis sanguinibus. Unde Augustinus super Joannem super illum uerbum: Soluite templum hoc ⁊c. ait q̄ in. xlvj. diebus formatum fuit corpus dominicum. Unde ⁊ phici assignant formationeꝫ humani corporis in. xlv. diebus. Dicunt enim q̄ embrio primis sex diebus ⁊ quasi lac per nouem dies est quasi sanguis. per spatium autem duodecim dierum accipit formam carnis: ⁊ per. xviij. dies leuantur membra. sex autem. ix. xij. ⁊ xviij. faciunt. xlv. Augꝰ autem forte addit vnum diez ibi dicens formationem corporis fieri in. xlvj. diebus ratione originalis: ⁊ propter misticum intellectum. q̄

autez nō intelligēda sint illa uerba Aug. ꝛ quomodo corpus dñicum fuit formatum in. xlvj. diebus cum caro eius ut ꝓus fuerit cōcepta q̄z assumpta. quam ostendere non cū ꝑtis speculationis. sufficit autem ad ꝓpositum scire corpus illud formatum fuisse ex purissimis sanguinibus virginis. cum ergo sola materia non possit dici qd formatum ꝛ ponētes vnam formam cogit dicere corpus christi significare solam mām: ponē vnā formam cōtradicit formationi corpis christi. Et p cōsequēs cōtradicit passioni eius. ex hoc enim passus est q̄ corp⁹ sic formatum ꝛ sic passibile assumptū. ¶ Amplius ꝟ idem conant ostēdere ex pte mortis eius. sola enim materia non pōt dici mortua. mors enim ꝛ vita nō scꝫtur eē corpus cum ergo materia sic sit ꝓpositum: nec competebat ei ꝑdicamētū situs qđ est cōtra scripturam sacraz. ¶ Amplius separata aia rōnali a corpe christi ꝛ fuit ibi introducta a forma aut non. si nō fuit ibi introducta alia forma sed remānsit materia sola nō fuit idem numero corpus christi mortuū ꝛ viuum. idētitas enīz talis sumit ex forma: lz ergo forte nō posset dici corp⁹ christi esse aliud mortuum ꝛ viuum q̄ ꝑm hē modum ponēdi nō fuit ibi introducta alia forma nō tamen debebat dici idez. Quia nō erat in corpe christi mortuo aliq̄ eadem forma ſbalis que fuerat in christo viuo. fides aūt catholica nō solum abhorret dicere corp⁹ christi eē aliud nūo mortuum ꝛ viuuz: imo ut videt sequi ex dictis ponēdo vnam solam formā in cōpōsito si dixerimus post sepationem aie nō fuisse ibi introductaz formam aliam: nō cogimur ad dicēdum corpus christi nō fuisse uere mortuum ꝛ viuum: ꝛ nō eē idem corpus: imo opz nos dicere nō fuisse in sepulchro aliquaz mām ſbalem que posset dici corpus christi dici nō valet. Et nō est corpus nō est idem corpus. si vō dixerim⁹ q̄ separata aia rōnali fuit ibi introducta noua forma: videmur incidere in maius inconueniens. ꝟ enim posito corpus christi non fuit idem numero mortuum ꝛ viuum. ꝛ qz nō habebat eādem formam sed etiaz fuit ad ꝓpter introductionē alterius forme. arguit etiaz mihi lominus ꝛ duplici rōne: q̄ aia separata non fuit ibi introducta noua forma qz fuisset ibi noua vnio. qđ contradicit dictis sanctoꝝ. Preterea introducta illa forma statim corpus christi nāliter tēdisset ad corruptionem. Omne enim corpus aial mortuū per sepationez aie ad corruptionem tēdit. Vñ dicit in ꝓmo libro de aia magis cōtinct corpus q̄z corpus aiam: recedēte enī aia a corpe corpus expirat ꝛ marcescit. sed est ꝙra auctoritatem canonis corpus christi tēdisse ad corruptionem. scribit enim in ꝓo. non dabis sanctū tuum videre corruptionē. Dicere aūt per miraculum non fuisse sustētatum corpus illud. ꝛ sic corruptū nō fuisse nō videt cōueniēs: qz ut dicūt si miraculum est ponēduz debet poni in nobiliori mō. Nobilior aūt modus est ut non fuerit introducta forma ad corruptionē tendens q̄z introducta tali forma ponere per miraculum fuisse tale corp⁹ a corruptione ꝙseruatū. Est ḡ ut videt erroneum ponere vnā formā in quolibet cōpōsito. Quia sicut ponēdo nō solum negamus formationem corpis christi ꝛ eius mortē ꝛ sepulturam: sed etiam cōtradicimus eius idētitati nūali. ¶ Amplius tenet fides catholica q̄ christo mortuo exiuit ex corpe eius sanguis ꝛ aqua. scribit Joānis. 19. q̄ cum milites uenissent ad iesum ut viderūt cum iam mortuū nō fregerunt eius crura: sed vnus militum lācea latus eius apuit: ꝛ cōtinuo exiuit ide sanguis ꝛ aq̄. A sola autem materia nō pōt exire sanguis ꝛ aqua: qz a ꝑte non erit posterius: nisi illud ꝓus terminet per aliquam formalem dīam. Cum ergo ꝓma materia nō sit determinata per formā sanguis ꝛ aqua exire inde nō pōt. ¶ Adducūt etiā qđ christo mortuo corpus eiꝰ habebat neruos ꝛ ossa. sola autem dici nō pōt materia neruosa ꝛ ossata. ergo non est ponere vnam formam ſbalem in corpe christi. qz sic ponendo cōtradicimus ḧs que tenet fides catholica de passione christi ꝛ eius morte.

¶ Laplin. 7. in quo ponunt rōnes q̄ ponere vnā formā in cōpōsito ꝙtradicit statui animarum.

a **Arguunt** autem ꝛ predicti ut oñdāt q̄ non est ponē gradus formarum: ꝛ q̄ est erroneum dicere eē vnam substātialem formam in quolibet cōpōsito. Quia ꝟ repugnat statui animaruz: tria enim. de aīa rōnali dicūtur. ꝓmo qz omnes aie descendētium ab adam per rōnem seminalem inficiunt cum infundunt corporib⁹. Quia omnes peccauimus in adam: ꝛ oēs nascimur natura filij ire ut aplus ait. ¶ Secūdo de aīabus dicit q̄ sunt nobiliores ceteris formis corpalibus. creat enim anima in oriçonte eternitatis. ut sicut oriçon diuidit iter hemisperiū supius ꝛ hemispium inferius: sic aia rationalis diuidit inter formas corpales ꝛ substātias sepatas. ¶ Tertio tenet fides nra q̄ rōne anime beatoruz dñabunt suis corporibus. habebūt enim illa corpora dotez impassibilitatis ꝛ claritatis subtilitatis ꝛ agilitatis. repugnat qdem ponere vnam formam nobilitati anime ipsius: repugnat etiam eius culpe originali ꝛ tertio repugnat eius rōni. ¶ Dicamus igit q̄ ponere vnam formam ꝓmo repugnat nobilitati ipsius anime. Quia est ꝟ ordo in formis: ut quāto aliqua immediatius uerum pficiūt: ignobiliores existūt: ꝓpter qđ ꝑm Cōmētatorem forme elares ignobilissime sunt: qa immediate pficiunt mām ꝓmam. forme autem mixtorum perfectiores sunt qz mediate perficiūt ꝓmam materiam. aia ergo rōnalis inter formas corporales superiorem gradum obtinēt: oportet q̄ per multa media mām perficiat. non ergo immediate cōiungit materie ꝓme qđ oportet dicere ponētes vnam solam formam in cōpōsito. ¶ Amplius ponere vnam formam repugnat originali culpe. sola enim materia non pōt dici infecta originali vitio: qz tunc lapides ꝛ pure corporalia haberent originalez peccatum. oportet ergo si anima debet trahere originalem culpam per quam inficiatur q̄ deueniat mām habēti aliquam formam. ¶ Amplius si ponat vna forma in cōpōsito videt repugnare statui aīarum beatoꝝ quem habebūt in rōne. tūc enim corpus qđ vnitum erit anime beate ꝑm fidem catholicam habebit dotē agilitatis. sed sola materia dicit agilis. oportet igit ponere plures formas in compōsito ut negare dotem agilitatis a corporibus beatorum.

¶ Laplin. 8. in quo ponuntur rationes nāles arguentes oppositum.

f **Dixit** in pñtibus declaratum quō ponere vnam formaz improbant rōnes pacipientes fulcimētū ex fundamēto fidei. restat nūc adducē rōnes nāles per qs videt ostēdi ꝙtra vitatē ponētiū vnā formā. ꝛ ꝓ adducem⁹ rōnes hi⁹ ostēsuas. postea adducent rōnes ducētes ad ipossibile. postea ponent auctes que vident sonare q̄ nō sit ponere vnā formā: qb⁹ pactis ꝑponet finis ꝓpositi huius tractatus in qua ut dicebat ponēda erat que videbant ꝏdicere ꝛ asserētibus vnā formā. ¶ Ostendit aūt ꝓmo q̄ nō sit ponere vnā formam ex ipso ordine ꝓpretatum

nāliter fluentiū a cōposito. Nam ly ꝓpositio illa idem manēs idē semp facit idē hēat caluiniam intellecta sim pliciter ꝑcta aūt ad agēs nāle videt simplr esse credenda. cum enim nā determinata sit ad vnū ab eodē agente nāli imediate diuersa realr fluere non pūt. dicimus aūt alium ordinē ꝓprietatū realr fluere ab hoie ut est hō t ut est corpus t substātia. oportet enim ponere talem ordinē passionū si uolumus saluare demōrationes scientificas t ordines scōrū. nō cuiꝰ ois passio ꝙuescēs hoi cōpetit ei in eo q̄ hō: t lō de vna t eadē diūse scibile diūsa ostēdūt ꝓut ꝙsiderant ꝑm aliud t aliō abstractionis. Cū igit mā t forma sbalis sunt cā oium accītiū que fiunt in ea ut pōt hēri in ꝑ° phīi. silr mā ut ē subiecta forme corpeitatis fluūt alie ꝓprietates realr q̄ fluāt ab ipsa ut subiēcīt forme humanitatis ops alia ē se formā realr per quā hō est hō t per quā est corp⁹ ga ab eodē realr plura ꝑm rem per se t ꝑmo ut videt fluē nō pōt. ¶ Ampli⁹a gbusdā ad h ostēdēdū argūit sic. q̄ hō est qd gīatū ut dicūt nō rōne māe ꝑme q̄ illa ingenita t icorruptibilis ut pōt hēri ex ꝑ° phīi. t. 7. meta^ce. nō est gīatū ex rōne aie intellectiue qō est ab eē nō de potētia māe ergo ops dare in hoie aliquā formā sbstātialē aliā ab aia rōnali per quā possit dici ens generatū. ¶ Ampli⁹ pōt ꝙtingē corruptio hois ex aliq̄ incisione. incisio ut dicūt dicit qd ꝙuatū. cā aūt ꝙuatiua nō ponit effectū positiuū. per sola ergo incisionē non pōt induci noua forma sed separata aia rōnali nō remanet cadauer absq; oi forma. est ergo aliq̄ forma in corpore humano alia ab aia rōnali. ¶ Ampli⁹ ꝑm Boetiū sba dicit triplr usia usiosis t ypostasis. Usiosis enī pōt noiare formā ꝑm se. ypostasis aūt mām ꝑm se. usia aūt videt. p. noiare cōpositū ex utrisq;. t addit ibidem q̄ phs relictis extremis agit de medio. vult enim q̄ cū phs intēdit determiare de sba que est in gīe hui⁹. sba vo dicit usiosim. i. formā sine mā nec ypostasim. i. mā sine forma: sed dicē aggregatū ex utrisq;: sed sba que est genus nō solū ꝑdicat de hoie ut est hō sed etiā ꝑdicat de hoīe ut aial t ut est corp⁹: erit ergo hō cōpositum ex mā t forma nō solū ut est hō sed ēt ut est corpus. quare ops dare plures formas in hoīe t etiā in alijs cōpositis. ¶ Amplius forma per quā aliqd est corp⁹ est forma t nō corpalis. forma vo per quā hō est hō est t vna spūalis: sed nunq̄ vna t eadē forma pōt eē sil corporalis t spūalis: ergo nō per eādē formā hēt hō q̄ sit hō t q̄ sit corpus. ¶ Amplius ois corruptio est ꝓter intentionē agētis: agēs aūt per se intēdit gīare corrūpit autē per accīs inquātū introductio vnius forme ꝓriat alteri. cū igit hō spāli mō sit a dnob⁹ agētib⁹ ut ab agente nāli t supnāli: ops qlibet horū agētiū aliqd coparti ad gīationē hois. s. t q̄ nullū agēs solū corrūpit sz ops q̄ aliqd gīet. q̄ corp⁹ t malū t ulr ois ꝙuatio nō pūt eē pncipalr qd intētiuū. aliquā ergo formā inducit agēs nāle ut formā eductā de potētia māe t aliquā inducit agēs supnāle ut aiam intellectiuaz. q̄d ergo fit de alīs cōpositis saltē in hoie ops dare plures formas t vnā nālē t aliā supnālē. t aliā supnālē ꝙcurrāt ad gīationē hois duo agētia. vnū nāle: t aliō supnāle

¶ Lapl'm. 9. in quo ponunt rōnes ducētes ad impossibile ponētes vnam formā in cōposito.

n **Hinc aūt** quinque inconuenientia adque pūt duci ponētes vnā formā: nā h ponē videt repugnare cōpōni ipsius hois. 2° repugnat organiçationi corpis ipsius. 3° ꝙdicit mixtioni ei⁹. 4° nāe t sbalitati. 5° repugnat ei⁹ ꝓprietati. ¶ Prima rō que videt ducere ad impossibile ponētes vnā formam sumit ex cōpōne ipsius hois. hō enim qd cōpositū ex gīe t dīa per quā reponit in esse specifico. h⁹ aūt genus t dīa ꝙstituūt diffinitionē ipsius hois. diffinitio aūt ut dicit. 7. me^ce. est sermo hūs ptes t est ꝓportio ptiū diffinitionis ad ptes rei que est totius sermonis ad totā rez. sed res diffinibilis est cōposita ex rebus differētibus realr: q̄ simplicium non erit diffinitio ut ex eodē septimo hēri pōt. ptes ꝙ diffinitionis. s. genus t dīa que sunt corrūdētes ptib⁹ rei diūsas nās realr importāt. ergo q̄ dīa ut patet ꝓ habita importat nāz realr differētē a nā gīis: ops formā per quā reponit cōpositū ineē specificū q̄ talē formaz dat intelligere dīa eē diuersam realr a forma generis sunt ergo in quolibet cōposito diuerse forme. ¶ Amplius ponere vnā formā in cōposito nō solū repugnat cōpōem ipsius hois sed ēt organū corpis eius. infusio enim, aie ꝑsupponit corpus organiçatuz. organiçatio aūt de necessitate regrit aliquā formā sbalē in cui⁹ virtute hēat eē exercitio membroꝝ. est ergo in hoie dare aliā formā ꝑter aiam rōnalē: ut formā illā quam ꝑsupponit organiçatio. dicere aūt formā illā recedē aduenīente aia rōnali videt absurdū: q̄ si manet posterius necesse est remanere ꝓius. Cū ergo ipsa organiçatio nō cedat aduenīēte aia rōnali intellectiua: non est possibile cedē formā illā quā ꝑsupponit organiçatio. ¶ Amplius illud corp⁹ cuius aia est forma est corp⁹ mixtuz. sola aūt mā nō pōt dicere qd mixtū. ops ergo dare formam mixtionis in corpe humano aliā ab aia rōnali. ꝓsupponit enim aia rōnalis formā mixtionis cū aduenīat corpi mixto organiçato ꝙdicit ergo ponē vnā formaz ipsi mixtioni. ¶ Amplius h ꝙdicit nāe sbalitati ipius corpis. hō enim est cōpositū sbaliter ex aia t corpe. corpus ergo ex quo sbaliter cōponit hō est corp⁹ q̄ est sbalis⁹ aūt corp⁹ nō pōt dicē mām solā. mā enim precedit ipm genus sbe q̄ pncipia ꝓra sunt hijs quoꝝ sūt pncipia. mā re t forma sunt pncipia in gīe sbe. corp⁹ aūt est posterius q̄ sit ipsa sba nō ergo sola mā est corp⁹ ex quo sbalr cōponit aial q̄ tūc idē eēt ꝓius t posterius se ipso. ¶ Amplius h repugnat ꝓprietati ipsius corpis. corpus enim qō est altera ps aialis est qd graue. oportet enim in quolibet mixto dñari aliqō elā^r. alr enim nō eēt dare ꝓpriū motū ipsius mixti qō est cōtra pōm cū mot⁹ sequat nām rei. est enim natura pncipiū motus t getiꝰ per se t ꝑmo t nō ꝑm accīs ut dicit 2° phi. si enim in mixto nō dñarek aliqō corpus graue neq; leue nō moueret nāliter sursum neq; deorsuz. Et q̄ non cōpeteret illi corpi hēre aliquē motū nālē: ꝓns est q̄ illi corpi nō cōpeteret alia nā pp qō cogimur ad ponendū q̄ in oi corpe mixto dñet aliqō elemētū. hi⁹ aūt elemētū dñans in quolibet mixto ꝓpriū est eē graue. cuz ergo sola mā nō sit grauis neq; leuis corp⁹ aūt ex quo sbaliter ꝙstat q̄ sensibilr appet eē ipm graue: solā mām importare non pōt.

¶ Lapl'm x^m in quo ponunt auctoritates per ꝙs videt ostēdi q̄ non sit vna forma in cōposito.

q **Alia induximus** rōnes p ꝙs aliq conantur ostēdere nō eē vnā formā in cōposito t rōnibus alijs inuentis. si quas rōnes auctoritas. ꝙ. ex nobis inuenire potuimus attēdere ꝓcurauimus. Ut igitur ꝑma pars huius opis plene sit tradita: restat ponere auctoritates que vident ꝙdicere vnā^m formē. Dicit enim An. ꝑm monolo^m ca° 17°. q̄ hō per aliud est hō t per aliud corpus: sed illud per qō aliud est tale videt eē forma: cum a forma sit ois denoiatio. non ergo per eādem formā hō est hō t est corpus. ¶ Amplius ꝑm phm libro de aialibus. embrio ꝓius viuit vita plante: postea vita aialis: postea vita hois. sed ut idē phus tradit ꝑmo de aīa. est viuētibus viuere eē. sed esse t actus sunt a forma si embrio viuit vita aialis h est per aliam formā. ¶ Precedit ergo forma per quā embrio viuit vita plāte formam per quam viuit vita animalis. Tunc quero adueniente forma per quam embrio viuit vita

aialis: aut cedit illa forma per quā viuebat vita plāte aut nō. q; si nō habet interiectū. qz ex hoc sequit cē plures formas in cōposito. dicere aūt q; cedat nō videt cōuenīēs. Quia nihil nāliter disponit ad corruptionem sui. sed vita plāte in embrione est quedā dispō ad vitaz aialis. Quia in formis ordinatis forma ꝑma disponit ad sequētē. ergo aduenīēte forma per quam viuit vita aialis nō corrūpet forma per quā viuit vita plāte. Et qđ dictū est de vita plāte respectu vite aialis: intelligē dum est de vita aialis respectu vite hois. Immo ordo formarū qui videt cē iter formā qua viuit vita aialis z q̄ viuit vita hois auget argumēti difficultatē. Quia forte fugeret aliqs rōnē de vita plāte dicēs q; aduenīēte forma qua viuit vita aialis non cedit forma qua viuit vita plāte: qz tūc aligd disponet ad corruptionem sui. Nec tñ ꝓpter hoc sūt plures forme in opposito qz forma qua viuit vita plāte ꝑficit z complet ita q; postmodū per eā viuit vita aialis. sed h de vita hois dicē non possumus: qz forma qua viuit vita aialis exīs in embrione añ introductionē aie itellectiue est deducta potētia māe. forma aūt qua viuit vita hois est ab ex̄ per infusionē. Nō est aūt itelligibile q; forma educta de potētia māe fiat forma que est ab ex̄ per infusionē. Quicqđ ergo fit de aialib^{9} aliis saltē in hoie opz dare plures formas. ¶ Ampli^{9} 2° scribit 2° de aia. q; intellect^{9} alterius genus est aie z sepat ab aliis. s. a uegetatiuo z sensitiuo. sicut ꝓpetuū corpis sed ꝓpetuū corruptibile non pūt dicē vnā z eādē nām. ergo intellectū nō dicit eandem formā cū uegetatiuo z sensitiuo. sunt ergo plures forme in cōposito. ¶ Amplius Cōmētator sup̄ ꝑmuz phi. ait q; oia que sunt inter mām ꝑmā z formam ultimā sunt māe cōposite z forme cōposite. sed h nō cēt si sola vna forma existit z in quolibet cōposito qz tūc qlibet ſbalis forma ꝑficeret imediate mām ꝑmā. Non ergo eēt dare cōpositā mām cuz ſbalis forma eēt ꝑfectio quelibet forma eēt simplex si negato ordine formarum ponerem⁹ vnā formā in quolibet cōposito. ¶ Amplius idē Cō^{tor} aut sup 2° me^{ce}. q; materia ꝑus recipit formas magis ul̄s. deinde minus ul̄s usq; ad indiuiduales. qđ non eēt nisi forma gñis eēt diuersa a forma spēi. relingtur ergo plures formas esse in composito.

¶ Amplius in de ſba orbis scribit q; dimēsiones indeterminate ꝓcedūt formā ſbalē in mā: sed nullū accūs pōt ꝑficere ꝑmā mām: qz tūc accūs daret eē simplr ut supius tāgebat. opz igit̄ q; sicut dimēsiones determiate sequunt formā speciſicā z determinatā. ita dimēsiones indeterminate sequunt formā gñis que est q̄si forma indeterminata respectu forme spēi. Dimēsiones ergo indeterminate medie sunt inter formā specificā ꝑm quē modū loquēdi appet uerū eē quō dimēsiones indeterminate ꝓcedūt formā ſbalē in mā. Quia ꝓcedunt forma ſbalē in mā. Quia ꝓcedūt forma spēi non generiſ. Qđ si ueruz est ut ꝟba Auerois sonare videnf neče est plures formas eē in cōposito. dimēsiones enim interminate nō possent esse mediū inter formā gñis z spēi nisi alia eēt forma gñis a forma spēi. Possemus aūt alias auctes adducē que h idē sonare videnf. sed h̄ gra breuitatis sufficiūt: qz per sol̄ones h̄arū soluē poterit auctoritates ꝓsimiles diligens ingitor.

Inciptunt capitula

secūde partis in qua soluunt rōnes z auctoritates adducte ꝓtra vnitatem forme.

¶ Capl̄m ꝑ^{m} in quo ostendit quid significat per nomen corpis z quot modis pōt accipi corpus.

¶ Capl̄m 2^{m} corp^{9} nō est in gñe ſbe directe: sed per reductionem solam mām significat dignoscit.

¶ Capl̄m 3^{m} q; cum dicimus aial cōpositū ex carnib^{9} z ossibus qđ noie carniū z ossium importet.

¶ Capl̄m 4^{m} qđ cēsendū sit de carne z osse. utz dicat carnē eq̄uoce de carne mortua z viua. z utrū os eq̄uoce de osse mortuo z viuo.

¶ Capl̄m 5^{m}. utrū caro mortua z viua possint dici eadē numero. Et utrum ossa z nerui z hi^{9} ꝓtes corporis eedem numero dici possint.

¶ Capl̄m 6^{m} in q̄ soluunt rōnes supi^{9} facte ostēdētes q; ponē vnā formā ꝺdicit corpi christi exīti sub sacō.

¶ Capl̄m 7^{m} in quo soluunt rōnes ostēdētes q; ponere vnā formā repugnat corpi christi exīti sub sacō.

¶ Capl̄m 8^{m} in quo soluunt rōnes supius facte ostēdētes q; ponere vnā formā repugnat formationi passioni z morti corpis christi z alīs que dicūt de h^{9} corpe.

¶ Capl̄m 9^{m} in quo soluunt rōnes ostēdentes q; ponere vnā formā in quolibet cōposito ꝺdicit statui aiaꝝ.

¶ Capl̄m xx^{m} quo soluunt rōes nāles supi^{9} facte ar^{tes} oñsione q; nō sit ponē vnā formā in quolibet cōposito.

¶ Capl̄m xj^{m} in quo soluunt rōnes nāles ducētes ad impossibile q; non sit ponere vnam formam.

¶ Capl̄m 12^{m} in quo ostēdit q; ordinē h̄nt ad inuicez forme in mā resistētes. Et q; ꝫ dimēsiones indeterminate ꝓcedāt formam ſbalem in mā nō tñ ꝓpter h̄ in composito oportet ponere plures formas.

¶ Capl̄m 13^{m} in quo soluunt auctes tam sanctorum q̄z phoz ostendētes q; nō sit ponere mām in cōposito.

¶ Capl̄m ꝑmū in quo ostēdit qđ significat noie corpis z quot modis pōt accipi corpus.

Expedita ꝑma ꝑte huius libelli in qua posite sunt rōnes z auctes que videnf arguere nō eē vnā formā in qlibet cōposito restat ex^{ce} qui scēdam ꝑtē in qua ostēdat ꝓdcās rōnes z auctes nō ꝓcludere: sed anteqūz serī atim soluam⁹ ꝓdicta ꝑmittemus quedā ꝑambula ad ꝓpositū. plures eni doctoꝝ sumūt difficultatē ex siḡto carnis z ex eq̄uocatiōe que videt ꝓsurgē ex corpe ul̄ ex carne ꝓut diūsificat p eē mortuū z eē viuū. Jō ꝑ^{o} ostēdem⁹ qđ siḡtur noie corpis. deinde qđ siḡtur noie carnis. postea manifestabitur. Utrū nomē corpis z nomē carnis dicant eq̄uoce de corpe mortuo z viuo z de carne mortua z viua. qb^{o} ostēsis q̄si ꝑambulis nec̄ys ad ꝓpositū facili^{9} solui poterūt argumēta ꝓbantia gradus formarū. h̄ visofaciem^{9} quādā distinctionē de corpe.

¶ Sciēdū q; corp^{9} triplr pōt sumi. vno mō ꝓut est in gñe quātitatis. alio mō ꝓut est in gñe ſbe ꝑm rectaz lineā. 3° mō ut est in gñe ſbe non ꝑm rectā lineā: sed per reductionē z tanq̄z ꝓncipiū. corp^{9} enim ut dicit ipsas trinas dimēsiones sic est in gñe quātitatis. nā q̄ntitas ꝓtinua diuidit in lineā superficiē z corp^{9}. Ita q; linea dicit solū vnā dimēsionē ut lōgitudinē siue latitudinē z sine ꝓfunditate. superficies qđē duas dimēsiones ꝓportare videt: sed corp^{9} oēs tres dimēsiones comꝑhēdit lōgū latū z ꝓfundū. Ipsa ḡ quātitas ꝓtinua has dimensiones hūs est corp^{9} qđ est in gñe ꝑm rectā lineā q̄ntitatis. 2° mō accipit corp^{9} ut est in gñe ſbe ꝑm rectā lineā z sic corp^{9} nō dicit ipsas tres dimēsiones sed dicē māz cū forma ſbali ꝑm quā forma est apta nata has tres dimēsiones suscipe. tñ cū diūsoꝝ generū z ut ſbalternatim positoꝝ diuct se sunt spēs z die quātitas z ſba que sunt diuersa gña realr: diuersa realr dia opz diūsas species z diias hēre. Corpus ergo qđ est spēs ipsi^{9} ſbe uel est genus eius: qz ſba alia corpea z alia icorpea opz eē realr differēs a corpe qđ est in gñe quātitatis. Nō est enim idē corpus qđ diuidit ſbam cū dicimus. ſba alia corpus alia icorpea cū corpe qđ diuidit quātitatē continuā cū dicim⁹ q; quātitas ꝓtinua alia est corp^{9}: alia superficies: alia linea. ¶ Preter aūt has duas acceptiones corpis oz dare corp^{9} tertio mō dictū. dicim⁹ eni q; leo est corp^{9} z q; plāta ñt corp^{9}: z dicim⁹ leonem z plātam z qđlibet aiatuz esse cōpositum ex aia z corpore.

ꝓstat autez partem non p̄dicari e͛ntialiter de toto sed denoiatiue nō tm̄.homo enim est manus sed manutatus.z ideo non est caput sed capitatus.sed cum de ratione generis z speciei sit p̄dicari e͛ntialiter z non de nominatiue ut caput tradit corpus qd̄ est pars leonis uel qd̄ est altera pars alterius corporis aiati ad hi⁹ corpus genus esse non poterit. ¶ Preter ergo q corpus qd̄ est in genere quātitatis oportet dare corpus secundo modo dictum qd̄ est genus ad corpora animata. Et etiam corpus tertio modo sumptum qd̄ est pars essentialiter animatoꝝ corporum.Nam si corpus diuidit in corpus animatum z inaiatum: oportet corp⁹ sic acceptum esse genus ad omnia corpora tam animata q̄z inanimata.rursus q omne corpus animatum tanq̄z in partes integrales diuidit in animam z corpus. cogimur ꝑter corpus qd̄ est genus corporis animati ponere corpus qd̄ est pars e͛ntialis eius. ¶ Est tamē diligēter notandum q tam corpus qd̄ est genus q̄z corpus qd̄ est hi⁹ pars ad genus substātie pertinet: q cuz corpus animatum substātiam nominet z q nō est sba sbarum genus esse non possit: oportet esse substantiam corpus qd̄ est genus corporis animati. ¶ Amplius q omnes partes substātie sunt sba: non solum corp⁹ qd̄ est genus corporis animati est in genere sbe ſm rectaz lineam. ¶ Maz substātia sensibilis ut est genus dicit quid compositum ex materia z forma iūcta ſm illud Boetij in cōmento super predicamētis.ubi distinguit de triplici substātia videlicet materiam z formā z cōpositū.ait q relictis agit de medio.vult enim ibi q sba qd̄ est genus non dicit materiā tm̄ nec formam tm̄ sed cōpositum ex utrisq;.Q; si accipiat materia large ꝓ omni potentialitate z forma large ꝓ omni actualitate. Verum est vniuersaliter de omni substātia.Quia nihil est in genere sbe directe nisi substantia sit composita.sed si accipiat materia z forma stricte z ꝓprie non est nerum de genere sbe vniuersaliter sumpte sed solum de sba sensibili: q nihil est de genere substātie sensibilis directe niſi sit cōpositum ex materia z forma. Dicta tamē non facit difficultatem in ꝓposito: q lz sit aliquid in genere sbe directe qd̄ est per se existēs qd̄ non est cōpositum ex materia z forma ut intelligētia: nihil est tamē per se existēs cōpositum ex materia z forma: qd̄ non sit in genere sbe directe.corpus igit̄ qd̄ est genus q dicit quid cōpositum ex materia z forma ſm rectam lineam est in p̄dicamēto substantie. z corpus qd̄ est genus non cadit ex latere: sed cadit ſz diametralem lineam: z oportet corp⁹ sic acceptuz esse directe in p̄dicamento sbe: quare corpus qd̄ est genus corporis aiati ſm rectam lineam pertinet ad substantiam que est genus. Sed corpus qd̄ est pars hi⁹ corporis directe in genere tali esse nō pōt. Quia que ſm rectam lineam in p̄dicamēto existūt de se inuicem predicant. Corpus itaq; qd̄ est pars sibi directe in genere sbe de corpore sic sumpto predicaret. Sed cū pars nō predicet de toto nec ecōuerso:corpus qd̄ est genus ga dicit totum de corpore qd̄ est pars p̄dicari nō pōt nec ecō. ꝓpter qd̄ manifeste cōcludit corpus qd̄ est pars in genere sbe directe esse nō posse. ¶ Patet ergo uerum esse qd̄ a ꝓncipio dicebat videlicet q corpus triplr sumi pōt. Et vno mō sumptum nec est in gīe sbe directe nec per reductionē: q nō est sba sed est quātitas continua tres dimēsiones habēs.secūdo modo acceptuz est in genere sbe nō per reductionem sed directe: z sic est genus corporis aiati.tertio vo modo sumptum nō directe sed per reductionem ptinet ad p̄dicamētum sbe. Et sic sumit nō ut genus:sed ut est pars corporis aiati. ¶ Cuz ergo querit qd significat noie corpis q in .b. capło ꝓncipalr videbat e͛ intentum.patet q vno mō noie corpis significat quātitas ꝓtinua.alio mō sba cōposita ex materia z forma.3o mō noie corpis significat qd sbe sic accepte. Vtrum aūt de rōne corpis hic accepti sit sola mā:uel sit ipsa forma:uel sint ipa accūtia in sequenti capitulo apparebit.

¶ Caplm 2m.qd intelligatur per corpus quod est altera pars compositi.

A quibusdam nr̄is editionib⁹ thcologicis ubi de corpe christi speciale tractatum fecimus: z etiam in qbusdam cōnibus q̄s sup 1o de aia edidimus plura tagere videbūt ad hāc mā ptinentia.vz.Videt noie corpis ꝑt corpus dicit alteram ptem corpis aiati importet sola mā.uerum q ꝑs opus susceptuz regit de .b. qdez die declarabimus ostēdētes qd importet noie corpis ꝑt corpus dividit ꝓtra aiaz z c̄. ¶ Pars qdem corpis sic accepti nō videt importare mām quo cūq; mō sumptā.q cum oia corpa tam aiata q̄z inaiata sint cōposita ex mā z forma si mā quocūq; mō sumpta corpis p̄dicationem suscipet z posset dici corpus: sicut oia corpa sunt cōposita ex mā z forma: sic oia corpora e͛nt cōposita ex forma z corpe qd̄ usus z ueritas nō patit̄:sed solum corpa aiata diuidunt in aiaz z corpus: z q aia ibi se hēt ut forma ctā hi⁹ corpa sint cōposita ex corpe z aia: opz ea e͛ cōposita ex corpe z forma: q si oia corpa sunt cōposita ex mā z forma solum aūt corpa aiata cōposita sunt ex corpe z forma ſm materiam se ꝓsiderata z simplr sumpta nō pōt corpis nominationem suscipe. ¶ Rursus loquēdo de corpe qd̄ est pars cōpositi de quo ꝑus ꝓncipalr in hoc caplo intēdimus mā sba cum forma cēntali corpus dici nō debet qd̄ quātuz ad ꝑs spectat duplici rōne ostēdi pōt. ¶ Nam ut patet per habita corpus qd̄ dicit mām cuz forma est corpus qd̄ est genus.corpus aūt qd̄ est gen⁹ ut supius dicebat nō est idem cū corpe qd̄ est pars.ḡre corpus qd̄ est ps nō dicit mām cum forma. ¶ Amplius corpus qd̄ dicit mām cum forma p̄dicat de ipsa re cōposita cū h̄eat rōm gīis.corpus aūt qd̄ est ps nō p̄dicat ergo corpus qd̄ est ps mām cum forma importare nō pōt. ¶ Itaq; lz nō sit difficile vidē qd significat corp⁹ qd̄ est genus q significat mām cum forma:difficile tm̄ est intelligē q sigt corpus qd̄ est pars. ¶ Ad cuius euidēti am sciēdum q corpus qd̄ est ps z .b. mō solam mām significat nō qd̄ significaret solam mām absolute ꝓsideratā z in sua simplicitate sumptā ſm mām aliquo mō cōpositam. Jn .b. ergo erit difficultas quō accipi potest mā aliquo mō cōposita que tm̄ solam mām noiet. Est enim q̄si per se ma^m q corpus quocūq; mō sumptuz dicit aliquo mō qd cōpositū.vñ z phs p^o me^ce.uolēs im probare antiquoꝝ phoꝝ errores q erat modus erroris eoꝝ.Quia ponebāt mām e͛m corpoꝝ.i.e͛m de numero corpoꝝ.Quia dicebāt mām e͛ corpus.mā enim in se ꝓsiderata nec nullo mō dici pōt corpus: q mā sic accepta dicit qd simplex.corpus vo quocūq; mō sumptum quodāmō qd cōpositum noiat. ¶ Propter qd diligēter ꝓsidrādū est q mā ex eo q ꝑtūcta est quantitati z alijs dispōnib⁹ exītib⁹ in ea aliqd ex .b. sequitur Nam mā de se nō est extēsa.ꝑtūcta vo quātitati hēt e͛ extēsuz.hēt itaq; mā ptes nō in se accepta:sed ut quātitati substernit.Nam sicut albedo est multa z extēsa p superficiē:z si diuideret superficies alba alie e͛nt ptes superficiei z alie ptes albedinis:sic mā est extēsa per quātitatem: z si divideret quātitas alie e͛nt ptes quantitatis alie ptes mām:ḡre si mā ex .b. est extēsa q hēt ptes cum alie sint ptes quātitatis cogimur dicē q alia sit extensio quātitatis z alia mām.sed cū ptes mām sint mā:si p intellectū segregauerimus ptes mām a ptibus quantitatis materia habēs partes nō dicit aliqd q̄z mām: z per cōsequens materia extensa loquēte de extensione ipsius materie solam materiam nominat.z cum nō sit

itelligibile aliqd esse extēsu ȝ ꝛ habere partes nisi sit ali quo modo quid cōpositum. Verum est qđ supius dicebat. q sola materia potest quid cōpositum dicere: ꝛ ut qd compositum noiat pōt corporis nominationem suscipe. ¶ Imaginant enim aliqui q extensio materie sit alia ab extēsione quātitatis. Sed credunt q extensio materie differēs ab extensione quātitatis ut quedā res differens a materia ita q materia ꝛ sua extēsio ꝑm eos sunt due res realiter differentes. q ergo imaginat extēsionem materie esse aliam ab extensione quātitatis uere imaginat qr partes materie sint alie a ptibus quā titatis differre ab extēsione quātitatis: sed qr credunt q extensio materie differēs ab extēsione quatitatis sicut quedā res subaddita materie realiter ponēs in numerum cum ea: falsus est intellectus. Nam inter materiam ꝛ formam nullus est medius ꝓpter qđ sicut quā titas immediate ꝛ per se ipsam extendit materiam: sic materia immediate ꝛ per se ipsam extendit per quanti tatem. vnde sicut quātitas sic materia extēsa nō est ali ud q̄ materia. Si enim quātitas hoc mō excedit mate riam impmendo ei quādam extēsionem realiter a ma teria differētes; queret de illa extēsione impssa materie videtur immediate ꝛ per se ipsam materiaȝ extēdet. ut ḣ efficeret impmendo ei aliam extensionem. Cum er go non sit abire in infinitum: stādum est in ꝑmis. tenē dum q quātitas per seipsam extēditur a quantitate s⁹ ut dicebat: sic quātitas excedens solam quātitatē no minat: sic materia extēsa sola quatuor noiabit. ¶ Sȝ humanus intellectus gescere nescit: semp enim rema net dubiū quomō materia extēsa ꝛ habēs partes que quodāmodo qd compositū nominat potest dicere so lam materiam: cum sola materia ut videt quid cōpo situm noiare non possit. ¶ Ad hⁱ⁹ difficultatis intelligē tiam ualet illa cōmunis distinctio q duplex est cōpo sitio ex ḣis ꝛ huic. Pōt ergo intelligi aliqd esse cōposi tum qđ apponit huic: lȝ ex ḣis cōpositum esse non pos sit: manifestum est qdeȝ q sola materia nullo mō pōt die quid cōpositum ex ḣis: qr omne qđ ex ḣis realiter componit habet in se duo cōponentia que realiter dif ferūt. quare sola materia esset due res realiter differen tes materia extēsa ergo lȝ solam materiam noiet: dicit tamē quid cōpositum non ex ḣis: sed huic qr dicit qd cōpositum quātitati. ¶ Nō enim imaginari debem⁹ q coniungat materia quātitati ꝛ forme: sic lapis con iungit lapidi. Quia nihil resultat in lapide: ꝛ si alij la pidi coniungat nec est lapis cōpositio si alij lapidi sic cōiungit. Sed aliquid resultat in materia ex eo q cō iungit quātitati ꝛ forme: qr materia de se est indeterminata ꝛ inextensa. cōiuncta vō quātitati determina tur ꝛ extendit: ꝛ qr alius modus se habēdi ꝛ alius mo dus essendi ut est extēsa cōpetit materie ex eo q cōiū gitur quātitati cōpositioni. est materia quātitati con iuncta q̄ in se cōsiderata. materia itaq; extēsa dicit cō positum non ex ḣis ut intelligamus materiam ꝛ suam extēsionem esse duas res realiter differētes ex quibus fit materia extēsa cōposita. sed materia extēsa dicit qd cōpositum huic ut quid cōpositus quātitati. Quia ex illa cōpositione qudam determinatio ꝛ quidam mo dus se habēdi competit materie: ꝓpter quam determi nationem ꝛ ꝓpter quem modum se habēdi ipsa mate ria dicit esse composita. ¶ Voluerūt autem quidaȝ q hⁱ⁹ extensio materie differēs ab extensione quātitatis sic qdam respectus ꝛ quedam relatio materie ad quā titatem qui ideo mouebant. Quia sicut relatio non ꝑ prie ponit in numerum cum suo fundamēto: qr homo non cum ꝓprie componit ex eo q ex albū hⁱ⁹ extē sio se de ex parte materie ita non ꝓprie ponit in numerum cum materia ita q materia ꝛ illa extēsio sint due res. melius tamē in die hⁱ⁹ extēsionem passi uam de qua ḣic logtur cadere in essentiā materie ꝛ nō facere per se ꝑntum. Sed esse quēdam modum se ha bēdi qui competit materie ex eo q coniungitur quan titati: ꝛ qđ dictum est de hⁱ⁹ extēsione intelligēduȝ est de aliȝ modis se habēdi qui competūt materie ut cō iungit pfectionibus aliȝ. sic ergo differt extēsa ꝛ ma teria sicut dicit materia determiata. ¶ Patet ergo q lȝ mā determinet per aliqd aliud ut per formam māȝ sed forma determinās nō dicit aliud q̄ȝ formam. sic lȝ materia extendat per aliquid aliud ut per quātitatem ut sepe sepius dictum est materia extēsa non dicit aliđ q̄ȝ materiam: sicut quātitas excedēs non aliud q̄ȝ quā titateȝ nominat. ¶ Hijs vijs de leui patet qđ in ꝑnci pio capituli dicebat. Nam cum materia extensa ꝛ or ganiçata ꝛ habēs partes solam materiam nomiet cor pus qđ est altera pars compositi qr dicit materiam or ganiçatam extensam ꝛ habentem partes solam ma teriam nominabit.

¶ Lapm. ȝ. cuȝ dicim⁹ animal cōponi ex carnibus ꝛ of fibus. quid noie carnium ꝛ ossium importet.

Ostendebatur in precedētib⁹ capitulis quid significatur nomine corporis ut genus: ꝛ qđ importet nomine corporis ut est altera pars compositi. restat ostendere quid importet in nomine carnis ꝛ ossis. facit enim magnam difficultatem in quesito ut dum horum nominum significatio ignorat intellect⁹ decipit arguens non in significatione ꝓpria sed extra nea. ¶ Dicēdum ergo carnes ꝛ ossa res esse naturales oportet igitur de talibus noibus loqui ut spectat ad phum naturalem theologia quedam tanq̄ dña scientiarum omnibus aliȝ scientijs uelut sibi ancillantibus in suum obsequiū utit aliȝ ꝛ aliȝ uocabulis scientia rum quātum ad litteralem sensum uocabula illa sunt aliter ꝛ aliter accipiēda. noibus ergo naturalium esse intendēdū ut de eis logtur naturalis. mathec⁹ vō ut mathec⁹. quare cuȝ naturalis ꝑs. ad quem proprie spe ctat cōsiderare de carnibus ꝛ ossibus ꝛ de aliȝ natu ralibus rebus quicqd considerat: cōsiderat cum trans mutatione ꝛ motu: qr que amplius/nuora mouent nō amplius sunt phice cōsiderationis ut dicit secūdo phi sico ꝛ. oportet significata horum nominum videlicet carnis ꝛ ossis ꝛ etiam aliarum rerū naturalium accī pere per compōem ad motuȝ qui ꝓncipaliter est de cō sideratione philosophi naturalis. immo qr motus ca dit in diffinitione nature iuxta illud qđ habet in ꝑnci pio secūdi phisicoruȝ. nā est ꝓncipium motus ꝛ getis per analogiam ad motum accipiēda sunt siḡta talium noium. ¶ Motus autem quātuȝ ad ꝑsens spectat in specie actiuorum ꝛ passiuorum duplex est mot⁹. vnus est ad vnam differētiam pōnis ut grauium deorsum ꝛ leuium sursum. alius est ad oēm differētiam positiōis ꝛ hⁱ⁹ motus ꝓprie ꝛ ꝑm q hⁱ⁹ non sit a forma gravis uel leuis: sed ab aia. motus itaq; factus ad vnam dif ferētiam pōnis est a forma gravis me[ꝛc] uel a forma le uis mediāte leuitate. gravitas ergo ꝛ leuitas ꝛ hⁱ⁹ ac cidētia in tali motu se tenet ex parte forme que est ra tio mouēdi actiue. ratio autem quare ꝑm talem modū mobile mouet passiue est sola materia ut vult p[tot] ~~tot~~ phisi⁹. c. de uacuo. diuidit enim ipsum graue ꝛ leue ~~aliqua~~ duo quorum vnum est ratio mouēdi actiue ut for ma gravis mediāte gravitate: ꝛ forma leuis mediāte leuitate. aliud vō est ratio mouēdi passiue ut ipsa mate ria. Verū qr graue nō mouet seipm nisi scindēdo me dium ꝛ remouēdo phibēs cum remouēs phibens sic agens monēs per accidēs: q̄ȝ graue uel leue mouet se ipsum per accidēs. patet igit q lȝ tam graue leue sit di uisibile in tali aa duo quorum vnum est ratio monen di actiue ꝛ aliud passiue. illa tamē duo non sic se habēt

q̄ vnum sit per se mouens ꝛ aliud per se motum. sed si uolumus motum graui̇um uel leuiu̇z reducere in p̄n cipium per se: reducemus ipsum in generā: q̄ grauia ꝛ leuia per accidens mouent a seipsis. i. quātum scin dunt medium remouendo p̄hibens. per se vo mouē tur a p̄pria grauitate. De hac autem materia tracta re diffusius pertinet ad octauum phisicoꝝ: ibi de ea lu cidius tractauimus. In p̄senti autem intātum dictu̇z sit q̄ in motu grauium ꝛ leuium grauitas ꝛ leuitas ꝛ alia accidētia se tenent ex parte formę q̄ est ratio mo uendi actiue: non autem ex parte materie que est ratio mouēdi passiue: immo q̄ ipsa quātitas est de cōsidera tione naturalis non in se accepta: q̄ sic ptinet ad ma the^cū. Sed ut est coniuncta grauitati ꝛ leuitati ꝛ alijs accidētibus phisicis etiam ipsa quātitas non immeri to in tali motu aliquo modo se dicit tenere ex pte for me: ex cuius parte sui habet modum se tenēt grauitas ꝛ leuitas ꝛ accidētia alia que omnia clarius patent si considerent dicta Cōmentatoris super phi^m.

¶ Itaq̄ si per compōm ad motum diffinite iunt res naturales: si uellemus diffinire formam grauiu̇z uel le uium diceremus q̄ hi^o forma est actus materie: nō au tem diceremus eam esse actum corpis: q̄ materia nu da ꝛ in se cōsiderata corpus nominari non potest. sed si uellemus animam diffinire diceremus ea esse corpo ris actum: q̄ ꝫ motus qui fit a forma grauis fiat me diante grauitate ꝛ in tali motu grauitas ꝛ alia accidē tia se teneāt ex parte forme. motus tamē qui fit ab ani ma fit mediāte appetitu uel mediante aliqua alia virtu te anime que regit materiam organiçatam. In tali er go motu grauitas non se tenet ex parte aie mouentis sed ex parte p̄ncipij passiui ut ex parte materie ꝛ etiam organiçatio ex parte se tenet. ꝛ q̄ materia disposita p organiçationē ꝛ affectio per grauitatē ꝛ per alia accī tia phica pōt dici corpus phicum cum diffinit anima non dicitur q̄ est actus materie sed est actus corporis phici. Q̄ autem grauitas ꝛ hi^o accidentia in motu̇z se tenent ex pte p̄ncipij passiui ꝛ ex parte materie non au tem ex parte p̄ncipij actiui ut ex parte formę sufficien tem fidem facit: q̄ grauitas que est in motu inanima torum ut in motu grauium reddit hi^o motum celerio rem: in motu aialium habet impedire talem motum.

¶ Itaq̄ si ratio quam figit nomen est diffinitio ut dici tur in .4. meta^cc. loquēdum est de significatione nomi num ut logmur de ipsis diffinitionibus: quare cu̇z dif finitio ipsius nāe accipiat per comparationem ad mo tum q̄ in motum grauium ꝛ leuium ut patet per habi ta. sola materia se tenet ex parte p̄ncipij passiui ꝛ tota resistētia in tali motu est ex parte medij. bene dictū est q̄ diffiniret forma grauium ꝛ leuium diceretur q̄ est actus materie. Sed si diffiniret anima diceret q̄ actus corporis phici. q̄ organiçatio ꝛ extēsio per quantita tem ꝛ affectio per grauitatem in motu talium se tenet ex parte materie. materia autem extensa ꝛ organiçata per quātitatem ꝛ affecta per grauitatem ut dicebatur potest dici corpus ꝛ etiam corpus phicū. Erunt ergo grauia ꝛ leuia cōposita ex materia ꝛ forma ꝛ in eis al tera pars compositi solum materia noiat. sed anima lia sunt cōposita ex corpore ꝛ forma ꝛ in eis altera ps cōpōsiti non soluz materia sed etiā corp^s poterit noia ri.

¶ Aduertēdum tamē q̄ corpus qō est altera pars cōpositi in aialib^9 ut aliqualiter est phica materia cu̇z dicit aliquid compositum ex hijs sed cōpositum hinc: ꝓpter qō corpus sic acceptum nō dicit materiā ꝛ quā titatem uel materiam ꝛ qualitatez. sed dicit ipsaz ma teriam ut habet quēdam modum loquēdi ut put est quātitati ꝛ qualitati cōiuncta. nominat enim hi^o cor pus ut sepe ꝛ sepius dictum est materiam organiçatā ꝛ affectam per grauitatem ꝛ per alia accidētia phica. materia vo organiçata extēsa per quātitatem ut supe rius dicebat: non dicit aliqd aliud q̄z materiam: sicut quātitas excedēs ꝛ organiçans non est aliqd aliud q̄z quātitas. sic etiam materia affecta per grauitatem non est aliqd aliud q̄z materia: q̄ sicut grauitas seipsam af ficit ꝛ quātitas formaliter seipsam organiçat ꝛ exten dit. sic materiam hijs cōiunctā nō mediāte aliquo alio modo sed seipa passiue organiçat ꝛ extēdit ꝛ afficitur.

¶ Hijs visis de leui apparet qd significat nomine car nis ꝛ ossis. Nam patet q̄ carnes ꝛ ossa sunt de cōpō ne aialium q̄ omnia animalia uel habēt carnes ꝛ ossa uel habent aliquid loco carnis ꝛ ossis: q̄ reperiunt ali qua aialia ossa non habētia habent tamen aliquid lo co carnis ꝛ ossis ut spinas aut sipionem ut innuit phs in posteriorib⁹. sed cum altera pars cōpositi in aialibus non dicat materiam quocūq̄ modo sumptam sed materiam ꝛ extēsam ꝛ organiçatam ꝛ affectaz per de bitas qualitates phicas hi^o materia prout erat affecta alia ꝛ alia qualitate phica aliud ꝛ aliud sortit uocabu lum: ut affecta per duritiem ꝛ alias qualitates debitas nomiabitur os: affecta vo per molliciem ꝛ per alias q̄ litates debitas uocabitur caro. os nāq̄ nominat mate riam sic extensam in tali qualitate affectā: caro vo no minat materiam extensam ꝛ affectam sint ossa.

¶ Lapl'm. 4^m q̄d censendum sit de carne ꝛ osse uī. dicit caro eguoce de carne mortua ꝛ viua. ꝛ videt os eguo ce de osse mortuo ꝛ viuo.

d Difficultatem maximam facit in ꝓposito equocatio que videt consurgere circa carnes ꝛ ossa viuo rum ꝛ mortuoꝝ: q̄ recedēte anima a corpore ꝑm phi losophu̇z non remanet caro nisi equiuoce: ꝛ os nisi eq uoce. Nam si philosophi viam sequi uolumus: videt q̄ omnino cogamur dicere mortuos: nec habere manus nec brachia: nec carnes nec ossa. vident enim mor tui ut dicit p̄mo de generatione. c^o de aug^to. magis ha bere carnes ꝛ ossa q̄z manus ꝛ brachium: q̄ nō est ita nota operatio carnis ꝛ ossis sicut est nota opatio ma nus ꝛ brachij. ꝛ statim enim cu̇z videmus aliquē mor tuum cognoscimus q̄ manus ꝛ brachium eius si ha bent ꝓpriam opationem ideo statim iudicamus q̄ nō ibi manus nisi equoce. Sed cum opatio carnis ꝛ ossis sunt magis latens ut vult phus q̄ non ita apparet no bis mortuos non habere carnes ꝛ ossa: sicut appet eos non habere manus ꝛ brachia: tamen ꝑm eum quātum ad ueritatem nihil horum mortui habēt. q̄ nō habent carnes nec ossa nec habēt manus nec brachia nisi equi uoce: q̄ ꝑm ipsum non plus est caro mortua q̄z caro pi cta: nisi forte diceret caro ꝑm materiam q̄ est ibi ma teria que fuit sub forma carnis. ꝑm tamē speciez ꝛ ue ritatem caro mortua est caro equoce: ut pro tāto dica tur caro: q̄ habet aliquam similitudinem cum carne: sed quēadmodum ꝛ caro picta posset dici caro q̄ car ni assimilat. Si ergo equoca sunt aial ꝛ homo ꝛ quod pingit equoca erunt caro uera ꝛ caro picta: ꝛ etiam ca ro mortua ꝛ viua.

¶ Sed ꝑm h̄ via phi magnu̇z erro rem generat in auribus fidelium q̄ ex hoc sequit ut vi deat q̄ caro christi mortua non esset uera caro. reliquie etiam sanctoru̇z ut eorum ossa non erant uera ossa. q̄ si uellemus in hijs superficialiter euadere q̄ loquendu̇z est ut plures ꝛ cōmuniter vulgus dicit: mortuos habe re carnes ꝛ ossa: si carnes sanctoru̇z si sunt talia ꝑm cō munem modum loquēdi videt ex hoc sequi sanctorū reliquias ~~ordinādas~~ non esse qō dicere est magni stu poris ꝛ horroris ut pia fides sufficiēter ostēdit.

¶ Sci endum igit q̄ caro quātum ad p̄sens spectat triplici ter sumi pōt. vno mō ut est nomen officiale. alio mō ut est nomē sbe cōposite. ꝛ 3° mō pōt accipi caro ut est al tera ps cōpositi.

¶ Primo mō caro nō dic̄ solā sbam

sed noīat ſbam cum aliquo accīte uel cum aliq̄ potentia ſiue cuz aliq̄ virtute. ¶ Sz secūdo ⁊ tertio mō noīe carnis ſola ſba dat intelligi. Vult enim pbus in scdo de aīa. q̄ si oculus eēt aial visus eēt forma eius. oculus ſgit ut est nomē organicum ⁊ ut est nomen offi^le^ nō dicit ſolam ſbam: sed dicit ſbaz cū potētia visiua: que potentia visiua accīs est. ¶ Dediāte autem hac potētia visiua cōpetit oculo eē organum deseruiēs corpori ⁊ habere quādam ꝓpriam opationem. Et sicut oculo competit habere quādam virtutem per quam competit ei quedam ꝓpria operatio: sicut in carne ⁊ osse est quedam virtus ſm quam competit carni ⁊ ossi hēre quādam ꝓpriam opationem per quam pōt alimētū ad se ꝙuertere. ¶ Loquēdo itaq; de carnib^9^ ⁊ ossibus ⁊ de alijs partibus animalis ut sunt nomina organiçata ⁊ offi^lia^ nō dīt solam ſbam sed cum aliq̄ vtute per quam cōpetit eis aliq̄ ꝓpria opatio ſm hūc modum loquendi. sicut visus est forma oculi ⁊ oculus nō vidēs nō est oculus nisi equoce. sic illa vtus per quam caro hēt operationem ꝓpriam est forma carnis sine hac vtute quātum ad hūc modum accipiēdi caro nō erit caro nisi equoce. ¶ Patet itaq; qd ſgit caro ⁊ os ⁊ cetera talia ut sunt noīa organica ⁊ officialia: qz ſignt ſbam cū aliqua vtute accidentali: ita q̄ illa accītalis vtus principalius ſgit formam q̄z aggregatum ut dicit. 8. meta^ca^. ¶ Sed ꝑter hūc moduz accipiēdi opz dare alios modos. opz enim taliter posse accipi carnes ⁊ ossa q̄ solā ſbam significēt. Nam ex nō ſbīs nō fit ſba. cum ergo carnes ⁊ ossa sint ptes aialis ⁊c. al' ꝙsistet ex carnib^9^ ⁊ ossib^9^: q̄ al' ſbam dicit: opz carnes ⁊ ossa talr posse accipi: q̄ nō nisi ſbam significēt. Immo qz diffinitio ſbe nō est per additamēta: ⁊ in diffōne ſbe dicte non debet poni nisi ſba: carnes ⁊ ossa que pōt ingredi diffinitio aialis accepta ut ingrediunt diffōnem eius solam ſbātiam significabūt: sed tā ſba possit dicē ſba cōpōsita ⁊ de ea que est altera pars cōpositi. qz cois est distinctio phi in 1° de aia. ⁊ in plurib^9^ locis in meta^ca^. qz ſba dicitur mā: forma cōpositum. Caro ergo que includit ex parte māe ut dicit ſbam cuz nō hēat rōnem formē: uel nominabit ipsam ſbam cōpositam: uel dicet ipsam mām que est altera pars cōpositi. q̄ aūt noīe carnis significetur altera ps cōpositi dubiū esse nō pōt: cum dicamus aial existere ex aia in carne. In hac enim acceptione sicut aia dicit alteram ptem cōpositi formalez: sicut ⁊ caro dicit alteram ptem compositi mālem. ¶ Sed forte apud aliquos eēt dubiū ut noīe carnis possit intelligi ſba cōpōsita ex mā ⁊ forma. sed ꝺ nullam difficultatē in ꝓposito facit. sufficit enim ad nrm ꝓpositum declarādum q̄ noīe carnis ⁊ altera ps cōpositi intelligi nerum pcm illa acceptio q̄ noīe carnis intelligat ſba cōposita ex mā ⁊ forma nō est oino abȳciēda. qz in sacra pagina noīe carnis nō solum ſba quocūq; mō cōposita dat intelligi: sed etiam ipse hō aliqñ noīe carnis intelligit. Nam cum dicit vbum caro factum est. ibi caro pro hoīe stat ut exponit Aug^9^. 4. de tri. tale enim dictum est vbum caro factum est. ac si diceret. filī^9^ qui est vbum patris factus est hō. ¶ Uiso igit q̄ caro ⁊ os ⁊ cetera talia triplr sumi pōt: de leui patet qd i ꝓncipio huius caplī declarandum ꝓponebatur. Nam qr. videt caro dicat equoce de carne mortua ⁊ viua ⁊ os de osse mortuo. patet q̄ si accipiat caro ꝓut est nomē organicum ⁊ offi^lc^: ⁊ ut includit pōm illam per quam caro habet ꝓpriam opationem supra alimētum ⁊ supra cibum equoce dicit caro de mortua ⁊ viua: eo q̄ mortua hī^9^ opationem hēre nō possit. ſm hūc itaq; moduz loquit pbus in p^o^ de gīatione. q̄ mortua magis videat habere carnes ⁊ ossa q̄z manus ⁊ brachia. accipiendo enī tā carnes ⁊ ossa q̄z manus ⁊ brachia: ut sunt noīa offi^lia^: nisi nihil hoz dicunt mortui hīe equoce: tū ut dicebat magis vident hēre carnes ⁊ ossa q̄z manu^9^ ⁊ brachia. qz cū nō sit ita nota nob ꝓpria opatio carnis ⁊ ossis sicut manus ⁊ brachia: magis est notū eos nō habere manus ⁊ brachia: q̄z carnes ⁊ ossa. ¶ Si vo accipiat caro ut est nomē ſbe cōpōsite ex mā ⁊ forma ſbali sic adhuc caro mortua nō est caro nisi equoce cuz nō sit in carne mortua aia sensitiua. ⌈ Sed si accipiat caro ſm acceptionem tertiam ꝓut dicit ipsam māz sic extēsam quātitatiue ⁊ sic affectam tali qualitati: caro mortua pōt dici caro vniuoce: ⁊ os mortuuz: os vniuoce: qz plures q̄lītates ut mollicies ⁊ plura alia accītia phica ſm eādem spēm remanere pōt in carne mortua: que fuerūt in carne viua. ⁊ qz mā illa eisdem qualitatibus est affecta ut est sub forma. mortui ut est sub priua tione forme gbus erat affecta ubi erat sub forma viui pōt dici eadem caro vniuoce mortua ⁊ viua: ⁊ qd dictum est de carne: intelligēdum est de osse. ¶ Aducrtēdum tñ q̄ caro ſm hāc tertiam acceptōem magis ꝓprie accipit q̄z ſm acceptionē secūdam: qz caro ꝓprie ⁊ p te magis dicit alteram ptem cōpōsiti ut ꝑmaz materiam q̄z dicat ſbam cōpositam. ¶ Aduertēdum etiā q̄ sicut materia extēsa ⁊ organica per quātitatem non dicit aliqd cōpōsituz ex his sed huic nec dicit materiā grauitatem: sed dicit solam ꝓut habet quēdam modū se habēdi inquātum est quātitati cōiuncta: sic materia affecta per q̄litatem nō dicit aliqd cōpositum ex his sz huic ꝓut hēt quēdam modum se habēdi: ut est tali aut tali qualitati cōiuncta. ¶ Ex hoc aūt patere potest q̄ materia sic accepta ut dicit corpus aut caro aut os nō est materia sumpta ſm se. ⁊ sic differt materia prima ⁊ ꝓrima: ita q̄ si cōsideret materia ſm suam eēntiam solum ꝓut nō est organiçata ſm aliquam dispōnem partium: nec est affecta per aliam qualitatem sic accipitur ut est ꝑma ⁊ hoc modo est vna in oibus habētibus eaz sz si sumat materia ut est organiçata ⁊ extēsa sic pōt dici corpus non ſm q̄ ck genus sed ſm q̄ est altera pars cōpositi. Si vo ulteri^9^ cōsideret materia ut est sub tali qualitate ubi mollire ⁊ alijs qualitatibus debitis: sic dicit caro. Si vo cōsideret ut est affecta duritie ⁊ alijs accītibus cōgruis: sic poterit dici os. ⌈ Quare caro ⁊ os ⁊ corp^9^ ⁊ cetera talia nō ut sunt noīa ſbaruz sed ut sunt parz ſbe compositc ipsam mām noiant: nō ꝓmam remotam: sed ꝓpinquam ſm quem modum accipiendi plane patet quomodo caro mortua ⁊ viuū vniuoce dici posiunt.

¶ Capl'm 5^m^. Utrum caro mortua ⁊ viua possint dici eadem numero. ⁊ utrum ossa ⁊ nerui ⁊ h^9^i partes cedem nūo dici possunt.

Circa principium secūdi de gīatione videt pbus uelle q̄ in generatiōe ⁊ corruptione el'a^r^ qualitas ſmbola maneat ut sic ex aere generet ignis qz hec duo elemēta conueniunt in calore: sed lz in aere corrupto nō maneat humiditas in qua differt ab igne: manet tamen caliditas in qua cōuenit cum eo. Sed quomō maneat q̄litas ſmbola dubium est. tenēt enim qdam q̄ manet eadē specie nō eadem numero. si enim ex aere fiat ignis utraq; qualitas aeris corrumpet: videlicet tam caliditas q̄z humiditas. aliter enim ⁊ aliter: qz humiditas que est qualitas differēs corrūpit per se ⁊ a cōtrario. ꝓpter q̄ hi^9^ qualitas nec manet eadem specie nec eadem numero: sed caliditas que est qualitas ⁊ ſmbola ⁊ conueniens non corrūpit ſm q̄ hui^9^ ⁊ per se ⁊ a contrario: ga cōuenicns ſm q̄ hi^9^ cōuenienti non ꝙriat corrumpitur tñ per accīs cor^nc^ sbi. Nam qz corrūpitur aer corrumpit ⁊ caliditas aeris. aut dicēdum est q̄ talis qualitas cum sit corrupta nō manet eadez numero manet tñ eadem specie. ⌈ Sed si sit dīns lz aliquo mō salnare possimus quia caro possit dici caro vniuoce de carne

mortua ⁊ viua: nō videt via ad euadēdum quō possit dici eadem numero caro mortua ⁊ viua. Nam indiui duoꝝ ⁊ picularium nō est sciētia neqꝫ diffinitio ut dicitur. 7. meta^cc. j. spēs enim spālissimā non est descendere per formales dīas sed per cōditiones mäe. cuꝫ ergo diffinitio cōstet ex gīe ⁊ dīa nō erit diffinitio particulariū ad que nō sit descēsus per dīas sed per significationes uel cōditiones mäe. Itaqꝫ indiuidnū cū nō habeat ꝓpriā diffinitionē habet tñ eādē diffōnem cuꝫ suo uli: sine cū sua specie. ḃ est enim qđ dicit in elench. q eadē est rō hois ⁊ vni⁹ hois ut callie: aut sortis. igit si vniuoca sunt quoꝝ nomē est idē ⁊ rō sbe est eadeꝫ. si aūt maneat q̄litas simbola eadeꝫ nūo: opꝫ q vniuoca sit q̄litas simbola sic in re corrupta ⁊ gīata. sed si mollicies ⁊ plura alia accītia phīca remanēt in carne mortua que ꝑus erāt in carne viua sine remaneant eadem nūo sine eadē spe: tū mollicies ⁊ alia accītia vniuoce hēbūt eē hic ⁊ ibi. imo qꝫ in specie est uera vniuocatio ut ꝓbat. 7. phīsicoꝝ. q̄ꝺiu talia accītia remanēt eadē specie tādiu reseruabit ibi uera vniuocatio. q̄re cuꝫ caro ⁊ os ⁊ cetere tales ptes corpis dicāt mām tali qualitate affectā q̄ꝺiu manet illa eadē q̄litas vniuoce tādiu remanebit illa eadē caro ⁊ illud idē os: ⁊ ille idem neruus vniuoce. Accipiēdo ergo carnē ⁊ os ⁊ neruum nō ut sunt noīa officialia ⁊ organica: sed ut sunt nomina sbarum ⁊ ut sunt ptes substantie composite donec caro sit incinerata ⁊ ossa sunt cōuersa in puluerem: ⁊ nerui sint cōuersi in puluerem: talia remanent eadem vniuoce: qr remanet mā affecta eisdē q̄litatibuꝫ vniuoce qbus ꝑus afficiebat cum erat sub forma viui. Non est ergo dubiū ex idētitate vniuoca ad quā sufficit vnitas speciei. ¶ Sed dubi^m est de predētitate numerali ad quā regrit vni^tas indiuidui. Mā si in re corrupta ⁊ gīata ⁊ in carne mortua ⁊ viua nō exīstūt eedē qualitates nūo sed spē: qr caro ⁊ os ⁊ terra talia nō dīt materiā ꝑꝫ se acceptā ꝙꝫ noīant māꝫ sic affectā ut hūc hūc aut hūc modū se hndi ⁊ ꝑut est ꝙiūcta talibus aut talibus q̄litatibus cum nō remaneāt eadē affcō nūo: nec idē modus se hndi nūo: ⁊ per ꝙns ut videt eadeꝫ caro uel idē os aut idē neru⁹ nūo remanere nō poterit. Est enim diligēter notādū q ꝙꝫ caro ut est nomen sbe ⁊ ut dicit alterā ptē cōpositi nō dicat mām ⁊ q̄litatē dictā mām ꝑut dicit aliquē modū se hndi ut est ꝙiuncta tali ac tali q̄litati. q ergo ut dicit remanere eadē q̄litatem nūo cū remaneat idē modus se hndi: ⁊ ut eadē caro nūo dici possit. ¶ Hāc aūt difficultatē triplr vitare possumus. ꝑ⁰ ut mā compat ad formā. 2⁰ ut compatur ad h⁰⁶ modū se hndi. 3⁰ compat ad corpus christi: ꝓpter qđ tales difficultates sunt mote. ¶ Prima via sic patet. Nam ꝙꝫ mā ut sba sic forme sit cā oium accītiū que fiūt in ea ut dicit ꝑ⁰ phīsicoꝝ. aliq tñ accidētia magis se tenēt ex pte mäe. alia vō magis ex pte forme. Immo qr in ipsis formis sbalibus est dare quosdaꝫ dignitatis gradus: qr alique sunt magis mäles ⁊ mäe īmēse. alique vō sunt magis imäles ⁊ mām superātes: nō est incōuentēs aliq accītia que in vno se tenēt ex pte forme mälis in alia se tenet ex pte mäe. Mā sicut distinguimus de formis q alique sunt magis mäles alique vō min⁹ sint: ⁊ de ipsa mā distinguere possum⁹ ut distinguamus q aliq forma regrit mām magis determinatā redactā ad actū: aliq vō minus. qr quāto forma regrit mām magis dispositā. ⁊ quāto plura accidētia se tenēt ex pte mäe: tāto dicit mā illa magis determinata ⁊ magis redacta ad actū. ex ḃ aūt patere pōt intellectus illius vbi coium. q forme elemēto ꝝ ifōmāt mām ꝑmā. Nam sicut forme mixtoꝝ qr ꝙꝫ forma sbalis imediate ꝙiūgat ipsi mäe elemēta ut sunt composita ut supra ostēdebat nō ex corpe ⁊ forma sed ex materia ⁊ forīa qr imota elemēta to ꝝ oia accītia se tenēt ex pte forme ⁊ mā elemēto ꝝ nō regrāt tātā dispōnē ⁊ tā tam actualitatē quātā regrit mā mixtoꝝ ⁊ maxie mā aialiū. ⁊ ꝓpter q ḃ rō introducta est: igit ꝓpter hāc diuersitatē mäe ⁊ ꝓpter hāc maiorem ⁊ minorem dispositionem ⁊ actualitatem mäe. put cōungit alīj forme: sicut distingnimus q forme quedam sunt forme: quedam sunt magis mäles: quedam vō minus. sic distinguere possumus q materia quedā est magis formalis ⁊ redacta ad actum. quedam vō minus amare clarius appet. Verum est qđ dicebāt q accītia que in vno se tenēt ex pte forme materialis in alio se teneāt ex parte mäe ꝓpter eius formalitatē. ⸢ Cum ergo dicit q̄litas simbola nō manet eadem' nūo in re corrupta ⁊ gīata: ut qdam uolūt. Hoc intelligēdum est de q̄litate simbola se tenēte ex pte forme: ⁊ nō de q̄litate simbola se tenēte ex pte materie. ¶ Loīi si sic dīus: irrōnalem pōnem: videmnr assumere: qr si corrupto sbo corrumpunt oīa que sunt in ipso: qr materia cum forma sbali est forma rum accītalium sbm si cedit forma sbalis in pōm materie: oportet oēs formas accītales cedere: ⁊ si maneant aliquo mō hi⁹ forme nō remanebūt eedem numero sed eedem specie. ⸢ Aduertēdum ergo q rō non est oīno improbabilis reputāda: qr si materia cum forma sbali esset sbm formarum accītaliuꝫ: qr nulle forme accidētales possent imediate attingere mām. sicut uestis secūda nullo mō immediate attingit corpus sed soluꝫ uestis ꝑma: nō esset via ad euadēdum quō aliquādo tales forme possent eedem nūo remanere. sed ut infra ostēdet. ¶ Quelibet forma tam sbalis q̄ꝫ accītalis quantum ad actualem exītiam imediate attingit esse. q si forma sbalis est media inter eēntiam mäe ⁊ accidentales formas: ḃ est ꝑm nālem intellectū ⁊ ꝑm ordinē causalitatis. q̄re si aliqua accītalis forma est simbola ⁊ cātur a forma corrupta ut ꝙ^r: cum forma introducta nō ut differt ab illa. Sed illa ꝓpietas si simbola se teneat ex parte materie cum materia sit indiuidua cois ꝑncipium ⁊ maneat eadem numero probabiliter ut videtur poterit sustineri q quantum ad indiuiduationem ⁊ quātum ad idētitatem materialem hi⁹ ꝓpietas poterit eadem nūo remanere. ꝑm ḃ ergo dicemus qr sicut in re corrupta ⁊ gīata nō remanet forma sed eadē mā: ita nō manet realiter eadeꝫ q̄litas simbola se tenēs ex pte forme. manet aūt realiter eadeꝫ quātitas simbola se tenēs ex pte mäe. ⸢ Et qr mollicies ⁊ alia accītia phīca qbus affecta mā noīat caro se tenēt ex pte materie poterūt eedem realiter remanere. Quare accipiendo nomē carnis eo mō quo diximus poterit remanere eadem caro nūo ⁊ mortua ⁊ viua sicut ⁊ eadem materia nūo remanet in re gīata ⁊ corrupta. ⸢ Ꝓparādo ergo mām se tenēt alia vō ex pte forme: patet ꝑm ꝑfatuꝫ modum dicēdi qđ cēsendum sit de idētitate mälī carnis mortue ⁊ viue. ¶ Scda via ad inuestigādum hoc idem sumit ex eo q mā compat ad hi⁹ modum se habē di. Nam sicut qr in re cōposita forma est ꝑncipiū ideo idētitas nūalis sumit ex forma: sic qr in mā determinata ⁊ habēte aliquem modum se habēdi materia est ꝑncipalior q̄ꝫ sit illa determinatio: cuꝫ h⁹⁶ determinatio non dicat nisi quēdam modum se hndi: ⁊ res sit ꝑncipalior q̄ꝫ modus: condētitas nūalis magis accipiet ex ipsa materia q̄ꝫ ex ipso mō. mollicies itaqꝫ ⁊ alia accidētia phīca siue maneāt eadem spe siue eadem carne mortua ⁊ viua. tum qr manet eadem mā nūo accipiēdo carnem ut dicit ipsam habētem hi⁹ moduꝫ se habēdi: ⁊ si ꝑm q nō debeat dici eadem caro nūo mortua ⁊ viua. ꝓbabiliter tñ sustineri pōt etiā sectādo hāc viam q sit eadem caro nūo simplr ꝓpter idētitatem materie a qua ꝑncipaliter sustinenda est idētitas q̄ꝫ actio ⁊ potissime cui hi⁹ modus se habēdi cedat in ipsam eēntiam mäe ⁊ nō ꝓprie ponat in mām: cuꝫ materia itaqꝫ

q mā ⁊ ille modus uel due res uel due ēntie dici non possint. ¶ Tertia via ad'uestigādū ꝫ idē sumit ex eo q mā exñs in christo compat ad ipm christū tanq̄ ad illd a quo hēt eē imālc. hā lz eē qd ita cātū ⁊ eē specificū sumant ex forā. eē tñ māle p se ⁊ directe sumitur ex supposito: ⁊ inde est q quē hnt vnionē in codē supposito dicunt eadē nūo: ita tñ q sic vniunt sic sunt vnū si vniunt per se sunt vnū per se: si per accīa per accidēs. Inde est ergo q si ars edificatiua ⁊ vniuoca sunt in eo dē supposito sunt vnū nūo. sed sunt vnū nūo per accidēs: q ibi per accīa ꝯiungit. Cum ergo caro christi si fuerit ꝯiūcta supposito vbi q ex quo assumpsit nunq̄ dimisit: ⁊ tū nunq̄ fuerit ei ꝯiūcta per accīa sed per se pp idē suppositū vbi sui semp fuerit ꝯiūcta illa caro si ue fuerit mortua siue viua p se fuit eadē nūo caro christi mortua ⁊ viua. qcqd igit sit de alijs hoib' in christo tñ ꝓpter tales difficultates sunt mote. oīo tenendū est carnē viuā ⁊ mortuā pp idē eē suppositū eadē nūo extitisse. qđ dictū est de carne intelligēdū est de ossib' ⁊ de neruis ⁊ de ceteris hi' partibus.

¶ Laplīm. 6. in quo soluunt rōnes supius facte ostēdentes q ponere vnam formam ꝓtradicit corpori christi exīstenti sub sacramento.

a RGuebatur supius in. 4. mō opere huius ꝑme ꝓtis q ponē vnā formā ꝑdicit corpi christi exīstēti sub sacro. sunt aūt alīq ualde ꝓni ad dicendū dicta doctoꝝ per quos illuminata est eccl'ia ⁊ illucidata fides catholica: eē erronea: qđ nō sine picl'o fidei decipiunt. uolunt enim dicta taliū qui nos posuerunt in semitas vīratis punitorē ⁊ liberū corrector nō pestiferus detractorē. nulli enim claudēda est via ad ꝯrie opinandū ubi sine piculo fidei possum' ꝯrie opinari. nec cogēdi sunt discipuli ut in oib' suoꝝ doctoꝝ opiniones retineāt. q nō est captiuat' itellect' nr̄ in obsequū hois sz in obsequm christi. Dicē enim tātoꝝ doctoꝝ eloquia eē iter opinabilia cōputāda: ad quātū piculū fidei disponit manuducit ibecillitas itellect' nr̄ sufficiēter oñdit. Deberet eē plano planius ⁊ claro clari' qđ esset inter erronea cōputādū. q tāta est debilitas intellectus nr̄i ad ea que sunt manifestissima in nā q que vna die vident demōrationes eē alia die appeant eē sophistica. Inuitare opiniones absq̄ piculo fidei pōt. sed ga vna die dicīt erroneū alia die catholicū reputet qd est aliđ q̄z asserē fidē nō hēre fundamēta firmissima. sed eē debiles opiniones hoium ⁊ uarias supstitiones nras. taceāt ergo sic loquētes ⁊c. doctorū opinionē aliam teneāt eā errorē minime asserāt sciētes q sicut in vba p rūpere nihil est aliud q̄z se de sui itellect' ibecillitate iactare. credēdo enim se in h̄ non alios extollē suā beatitudinē oñdūt: manifeste tollit q iter demōratiōes ⁊ sophisma inter rōnē debilē ⁊ firmā discernere neqeūt. Credūt enim alig rōnes illas supius factas ostēdēres ponē de vnitate formarū ꝑdicē corpi christi exīti sub sacro ⁊ eē demōrationes potl' q̄z si ꝓsiderent p h̄ sophistica dici debēt: sed ut vītas melius patefiat rōnes ille sunt sertose icitāde ut serio solui possint. Sumebat enī ꝑma rō fulcimētū ex eo q cū panis ſba trā ſbat in corpus christi a sacerdote ꝓferēte hec vba. hoc est corpus meū. cōstat aūt q panis ſba nō cōuertit in aiam christi: nec in deitatem: nec in accīa. sed si nō est nisi vna forma ſbalis in quolibet cōposito ꝓter aiam christi ⁊ accidētia ⁊ eius diuinitatē in ipso christo nō est nisi sola mā. nō pōt dici h̄ rō ista ut pz nō est directe ad ꝓpositū sed querit sibi quādam difficultatē solui quō sola mā possit dici h̄. Sciēdū ergo q cū h̄ sit ꝓnomē demōrati nū ⁊ nō possit demōrari nisi sit qd sigtū ⁊ determinatum pz aūt ex hīs q mā pōt dupl'r accipi. ꝓmo mō ut ꝓsideretur ꝑm se ⁊ ut hēt eē indeterminatū ⁊ absolutum ab omni forma. 2° cōsiderari pōt nō ut accipit in sua simplicitate: sed ut est cōposita huic ⁊ ut determinat ⁊ put cōpetit ei qdē modus se hndi inq̄tū est ꝯiūcta q̄z titati ⁊ pfectionib' alijs exītib' ipsa ꝓstat aūt q mā in se ꝓsiderata ubi dz dici h̄: sed ut determiat per formaz ⁊ significat per quātitatē. plane pz q pōt dici cū sic accepta sit qd sigtū ⁊ determinatā mām lz signet p quātitatē. mā tñ sigta que pōt dici h̄ non est aliqd aliud q̄z mā. sicut quātitas sigus nō est aliqd aliud q̄z quātitas. Qđ aūt adducebat ad rōnē fortificādā q ꝛba dicta a sacerdote nō solū sunt sigtiua sed effectiua. pp qđ opz q si h̄ significaret aliqd in actu qđ pz eē ens ꝑm in pō ꝑm q h' dicit aliqd interminatum ꝑm q h' iduit quēdā modū act'. Quicūq; igit pōt intelligē q mā determinata si dicit aliqd aliud q̄z mā sicut forma determinās ut dicit aliqd aliud q̄z forma de leui itelligit quō pōt dici h̄ ⁊ quō componitur ex eo huic ⁊ cōiungitur forme. pōt enim cōpetere qdam mot' act'. Sic enim imaginari debem' q sic forma seipsa pficit mām ⁊ reducit ad actū: sic mā seipa pficit p formā ⁊ reducit ad actū: ille ē modus eēndi ⁊ ille modus actualitatis q cōpetit māe ꝑm se ex eo q ꝯiūgit forme non cōpetit ei mō datiuo sed mō receptio ut pz p hita. mā hñs talem modū se hndi nō dicit aliud q̄z mā nec mā pp h̄ ut dz dici cōposita ex hīs sed huic rō ut in suptorib' dicebat. ¶ 2° aūt dicio sumēs difficultatē ex significato corpis si ꝓsiderent ꝑhita nullā difficultatē hēt. nā panis ſba nō ꝯūtit i ch'm sz i corp' chīi. iō rō petit qđ est in ꝯrio nec arguit ꝓpositū sz oppositū. dicebat enī q' corpus qđ ē i gīe ſbe dupl'r pōt sumi. Uno mō ut ē i gīe ſbe directe ⁊ sic ē gen' ad ipz corp' aiatū ⁊ ad aial ⁊ ad hoiez ⁊ ꝑdicat eēntial'r de corpe aiato ⁊ de aiali ⁊ de homie. alio mō pōt accipi corp' q nō ē gen' ad hoiez sed ē ps hois. panis aūt ſba nō ꝯūtit i corp' qđ ē hō sz in corp' qđ ē ps hois q ꝯūtit i corp' illđ ꝑz qđ dicim' q hō cōstat ex aia ⁊ corpe. Cū ḡ corp' qđ ē ps hois qđ diuidit ꝯ aiaz ut supꝰ oñdebat. dicat māz organiçatā cū mā organiçata nō dicat aliqd aliđ q̄z māz. pz quō uerū' ē qđ dī h̄ ē corp' meū. qm mā sic accepta pōt dici corp' q̄re si panis ſba nō ꝯūtit i corp' qđ ē gen' uel i corp' qđ ꝑdicat de chīo hoie. sz ꝯūtit i corp' chīi. pz q nō ēt hēt ꝓpositū vz corp' i qđ ꝯūtit panis. silr̄ sit mā tū i forma ſbali: sz magis vī oppositū q hi' corp' sit mā organica q nō aliđ q̄z māz noiat. qđ ät adducebat ad rōnis fulcimētū q sic corp' fūt forma ⁊ mā arguit ieuocatio ⁊ nō sill'at q̄ mā ⁊ forma fūt ꝑn' corp' qđ ē gen' nō corporis qđ ē ps hois i qđ ꝯūtit panis ſba. cū eni dicim' hoiez chīzi quēlibet aliū hoiez ꝓstare ex aia ⁊ corpe: cō p' nō dīc aliqd cōpositū ex hīs nec aliqd cōpositū huic vz aliqd cōpositū forme. ¶ 3° aūt rō sumēs ꝑz difficultatē ex h̄ vbo meū. q i illa ꝓsecratiōe sciissima utim' hīs vbis. h̄ est eni corp' meū soluta ē p tā dcā. q cū dī sola mā nō ē magis hi' q̄z illi'. pz q mā p' i sua simplicitate sūpta nō ē magis h' q̄z illi': q de se est determiata ad oēz formā. sic eni phs p' phi. docet nos imaginari mām ut itelligam' ea p analogiā ad formā. ē eni mā sic accepta de se nō hñs a mā formā: sz i pō ad oēz formā. sz si accipiat mā ut ē sigta ⁊ organiçata p hāc q̄ztitatē ul' p illā. ⁊ ut ē determiata p hāc formā ul' p illā ut ē disposita ⁊ affcā hāc q̄ztitatē ul' p illā. sic mā ita ē h' q nō illi'. Corp' aūt chīi i qđ ꝯūtit ſba panis nō dīc māz qcū q mō sūptā: sz dīc māz determiatā ⁊ orgat̄ p q̄ztitatē ⁊ p accītia phica. ¶ 4ª aūt rō ꝓpetate uocabulorū est ēt soluta p tā dcā. q lz mā ꝑz se ꝓsiderata ⁊ i sua simplicitate accepta nō possit dici corp': mā tū organiª ꝓprie pōt dici corp' nō corp' qđ est gen' ⁊ qđ ꝑdicat de hoie sed corp' qđ diuidit ꝯ aiaz ⁊ qđ est ps hois. ¶ 5ª enim rō de facili soluit. nā cū dicitur materia organiçata dicit materiam extēsam uel dicit mām quantam

sine māz cū quātitate. ꝓpter qđ si in materiā talē ꝙuertit panis ſba aliqd erit ꝙuersum in q̄ztitate chr̄i ⁊ erit q̄ztitas chr̄isti in sacramēto altaris. nō ex nāli cōmutātia tūi: sed ex vi sacramenti. p3 q mā organiçata ut dicit corp⁹ qđ est in gīe ſbe ⁊ q est ps corpis aiati nō dicit mām ⁊ q̄ztitatē. sed dicit mām q̄ztitati ꝙiūctā pp qđ nullā difficultatē hēt q fīre: qz lz panis ſba nō cōuertit in mām ⁊ q̄ztitatem ꝙuertit tū in mām q̄ztitati ꝙiūctā: ⁊ qz nihil in sacramēto h̄ ꝙuertit in q̄ztitatem chr̄isti sed solū ꝙuertit in aliqd q est illi q̄ztitati cōiunctū nō erat ibi q̄ztitas chr̄isti ex vi sacramēti: sed solus ex mā ꝙiuncta. p3 eni ex dictis q nō hēat ptes nisi ſm quātitatez. Alie tū sūt ptes māe ⁊ alie quātitatis. ⁊ p ꝓns alia extēſio māe ⁊ alia extēſio q̄ztitatis. Accipiendo ergo mām extēſam organiçatā ⁊ hi⁹ extēſio organiçatio est p ꝑtes ptes māe. p3 q mā sic organiçata nō dicit mām ⁊ q̄ztitatē. Sed dicit mām q̄ztitati coniunctā. Solute igitur sunt rationes tacte. sed per ea que dicere⁊ magis ueritas patefiet.

¶ Cap̄. 7. in quo soluunt rōnes oīdentes q ponē vnā formaz repugnat carni chr̄isti existēti sub sacramēto.

1 Jcet exeadē radicc vidcant ꝓcedere rōnes oīdētes q ponē vnā formā repugnat corpi chr̄isti exīti ſb sacramēto ⁊ oīdētes q hi⁹ pō repugnat carni ei⁹ sub sacramēto exīti tā qz nō est ex ꝓncipijs ꝓnes elicere ⁊ ēt qz aliquā spālez difficultatē vident addē rōnes facte de carne iō de creuimus de h̄ spāle cap̄m cōponē. Sciēdū ḡ q aliud est q̄ūt aliqd in māz simplr̄ ⁊ absolute sumptā ⁊ alīd in māz exīstem in h̄ sic aliud est querī aliqd in albedine ꝑm se ꝯsideratā ⁊ aliud in albedinē exīstez in ꝑtē. nā albedo ꝑm se nec est multa nec est pauca. nō eni cōpetit albedini q sit mlta ul̄ q sit extēſa ubi rōne q̄ztitatis ut rōne supficiei. ut dicimus albedinem multā eo q supficies mlta sit. q̄re si aliqd quereret in albedinē per se acceptā eēt facta quersio in aliqd idiuisibile: sed si fiat quersio hi⁹ in albedinē exīstez in ꝑtē cū h albedo hēat eē extēſuz ⁊ eēt facta quersio in aliqd extēſum dato q in q̄ztitate ipsi⁹ ꝑtis nihil alteret. ſz tota conuersio fiat in albedinē exīstē in ꝑtē tū est illa albedo si qd extēſum cogeremur dicē quersionē illā formā eē in aliqd extēſuz. nec debem⁹ arbitrarī albedinē extēſā eē aliqd aliud q̄ albedinē. qz ut dicebat ē. sic mā extēſa nō est alīd q̄ mā. qz q̄ztitas exīs nō est alīd q̄ q̄ztitas. sic in ꝓpōsito dicē possum⁹ q albedo extēſa ⁊ ꝑte nō est alīd q̄ albedo. sic supficies extēdēs nō est alīd q̄ supficies. Sz itell⁹ hūanus nisi fiat tātus descēsus ad spālia q oīno appeat ueritas malo mō gescē nouit Videt eni oīno absurdū q albedo extēſa solā q̄ltatē noiet. ꝓpter qđ aduertēdū q cū res ꝑdicamētoꝝ habeāt ad iuicē eē ꝙiūctū qz mā que est in gīe ſbe est cōiūcta q̄ztitati. ⁊ q̄ltas est ꝙiūcta q̄ltati. op3 ex hi⁹ ꝙiūctiōe ipas res acqrē aliquē modū se hñdi qui modus lz nō cōpeteret ſm se eis ꝯsideratis actū nō trahit illas res ex ꝑdicamētū ꝓpriū ut mā ex eo est ꝙiūcta q̄ztitati hēt aliquē modū se hñdi qz hēt eē extēſuz. iste tū modus nō trahit rez ex suū ꝑdicamētū. qz entia collocanda sūt in ꝑdicamēto rōnē rei nō rōne modi. Nā si rōne modi nellem⁹ collocare entia in ꝓprijs ꝑdicamentis: oēs ſcde ſbe eēnt in ꝑdicamēto q̄ltatis. vident enim oēs ſbe sigre h aliqd sed magis q̄le qd sigt eni q p modū q̄le eo eni ipo q gīa ⁊ ēt ſpēs nō existāt p se sed existūt in alijs qz talia oia existunt idiuiduis siue in ꝑntis ſbijs cū p se existē sed eē in alio nō sit modus ſbe sed magis sit modus accntis. oia ul̄ia hūt quēdā modū accntalē tā p hūc modū q̄lē scde ſbe nō sunt in ꝑdicamēto q̄ltatis ſz in ꝑdicamēto ſbe. Si eni res ꝓncipalior est q modus ⁊ rōne rei collocāda sūt entia in ꝑdicamentis nō rōne modi ſbe ſz ſbe lz hēant quēdā modū q̄lē. tū p illū modū nō trahunt ex ꝓprīū ꝑdicamētuz. sic lz mā hēat quēdā modū se hñdi ex eo q est ꝙiūcta q̄ztitati. ille tū modus nō trahit mām ex ꝑntum ſbe. Sic ēt lz albedo hēat aliquē modū se hñdi ex eo q est ꝙiūcta supficici. ille tū modus nō trahit albedinē ex ꝑdicamētuz q̄ztitatis. Dicem⁹ ḡ q mā extēſa realr̄ loquēdo solam ſbaz noiat ⁊ albedo extēſa q̄litatē dicit. naz si modus nō trahit rē ex ꝑdicamētū ꝓpriū: cū mā extēſa non dicat nisi māz cū qđā mō se hñdi quē hēt put est ꝙiuncta q̄ztitati modus iste nō trahit māz ex suū ꝑdicamētū. ſz mā extēſa erat i ꝑdicamēto ſbe ⁊ mā sic accepta: loquēdo realr̄ nō nisi ſubaz figbit. Nō eni dicem⁹ q mā ⁊ iste modus se hñdi sūt due res qz mā sic accepta dicet cōpositū ex hīs qđ ex suppositis p3 falsum eē qz mā sic ꝯsiderata nō est cōposita ex hijs. sed modus iste determinās mām dicit eēntiā māe. sic dīa determinās genus nō dicit aliā eēntiā ab eē gīis. pp hoc ḡ hi⁹ modus mā nō est cōposita ex hīs sed hic q̄re mā sic sūpta nō dicat duas res sed vnā rē ⁊ realr̄ solā ſbaz noiat: ⁊ qđ dictū est de mā extēſa intelligēdū est z⁹ de albedie extēſa. qz realr̄ loquēdo albedo extēſa solā q̄litatē sigt imo si hij modi se hñdi trahēt res ex suū ꝑdicamētū nihil eēt i suo ꝑdicamēto qz citra dictū: quiuo determinatur ad aliqđ ꝑdicamētoꝝ. ſz est oīnz ꝑdicamētoꝝ cā ⁊ nihil est q nō sit ꝙiunctū aliqb⁹ q̄litatib⁹ uel aliqb⁹ accidētib⁹. ex qua ꝙiūctione aliqs modus se hñdi in ipsis entib⁹. ut ex eo q mā ꝙiūcta est q̄ztitati resultat in ea qdā modus se hñdi. qz extēdit p ipaz ex eo ut q cōiūcta est grauitati uel raritati. cōpetit ei aliqs modus se hñdi. qz per grauitatē afficit ul̄ raritatez disponit ⁊ ut sit ad vnū dicē nulla forma nullū accūs est i mā q̄n cōpetit ei aliqs modus se hñdi. ex eo q illi accūti ꝙiūgit ut sic ipi māe cōpetit aliqs modus se hñdi ex eo q ꝙiūgit accūtib⁹: sic ipsis accūtib⁹ cōpetit aliqs modus se hñdi ex eo q ꝙiūgit ad iuicē. ⁊ māe ut ex eo q albedo ꝙiungit supficici extēdit p eā cōpetit ei ex h̄ qdem modus se hñdi. sic ēt supficies afficit p albedinez ⁊ tā albedo q̄ supficies ꝓtrahūt aliquē modū se hñdi ex eo q ꝙiunguntur māe sed nō sp hij modi hñt modū nouus impositū. ⁊ qz nescimus aliqñ hos modos nominare dubitamus quō res vnius ꝑdicamēti cōtrahit modū aliquē se hñdi ex eo q ꝙiūgit alterī. De noie aūt hoꝝ modoꝝ disputare nō est ad ꝓpositū. sufficiat aūt ad ꝑsens scire q pp hos modos si trahunt entia extra proprīū ꝑdicamētū. ¶ His visis vñ uenit ſmo ꝑpus redeamus ⁊ dicam⁹ q si quereret aliqd in albedinē que est i ꝑte lz albedo de se nō dicat aliqd extēſuz. tū qz nulla albedo est in ꝑte: nisi extēſa fieret h⁹ quersio in aliqd extēſuz. Ita si i solā māz que ē in hoie quereret aliqd lz mā de se nō sit qd extēſuz nec qd organiçatū nec qd affectū p q̄litatē aliq̄z: tū qz nulla mā est i hoie q̄ nō sit extēſa ⁊ organiçata q̄ztitatē ⁊ affecta ⁊ dispōsita p q̄litatē. oz hi⁹ cōiūctionē eē fcāz i aliqd extēſū organiçatū dispositū ⁊ affectum. ⁊ qz mā orga[ta] ⁊ extēſa pōt dici corpus ⁊ put est affecta ⁊ dispōsita alia. ⁊ alia q̄litate poterit dici caro ⁊ os. Jō suba panis lz nō quertat in aiaz chr̄isti. tū qz quertit in māz organiçatā ⁊ affectā dispositā cuz materia sit accepta possit dici corp⁹ ⁊ os pōt aliter ⁊ alr̄ eē affecta. patet q panis ſba cōuertit in uer corp⁹ chr̄ii. qz cōtīt in carnes ⁊ ossa que sunt ptes illi⁹ scissimi corpis: ex h aūt solū pōt oēs rōnes oīdētes q ponē vnā formā spāl̄r repugt carni chr̄i exīti ſb sacramēto. nā cuz dī q sola mā nō possit dici caro qz i fūdamēto nāe nō est distictū. p3 q mā ꝑ se ꝯsiderata put ē idiuisibilis ⁊ iorga[ta] ⁊ deteriata ⁊ iaffecta nec meret nomē corporis nec nomē carnis. sed ut est extēſa ⁊ organiçata q̄ztitatē pōt dici corpus ⁊ ut est determiata ⁊ affecta per debitas q̄litates meret nomen

qđ vo addebatur q caro est nomen ſbe ⁊ q no mine carnis nō pōt ipōrtari mā cū accīte. tū qz in hac ſacratiſſima trāſubatione nō fit ꝙrſio in accītia. fit ꝙrſio tm in uerā carnē chriſti. tū etiā q ex nō ſubijs nō fit ſba. ſbalr ꝓtet ex carnib[9] ⁊ oſſib[9]. op3 noīe car nis ſubaz ipōrtari: p3 q l3 corp[9] qđ est altera ps cōpo ſiti dicat mām orgāniçatā per quātitatē tī corpus ſic acceptū nō ſigt mām ⁊ q̄litatē. ſigt mām ut hēt quēdā modū ſe hn̄di ꝑut est q̄ntitati ꝓiūcta. q̄re corpus ſic ſū ptū realr nō ſba3 ſigt: ⁊ qđ dictū ē de corpe p reſpectū ad quātitatē itelligēdū est de carne per cōparationez ad qualitatē nō: caro nō ſigt ſubam ⁊ accīs uel mā3 ⁊ qualitatē. ſed ſigt mām ſiue ſubam ꝑut est debitis q̄li tatib[9] ꝓiūcta. uel ſigt talē ſubam ut hēt quēdā modū ſe hn̄di ꝑut qualitatib[9] talib[9] ꝓiūgit. ¶ Qđ autē 2° arguebat ex pte oſſiū p3 q nō ſoluz possumus ſaluare uerā carnē: ſed etiā uera oſſa. Quia ꝑut organiçanda mā aliis ⁊ aliis qualitatib[9] ꝓiūgit mereť nomē carnis ⁊ nomē oſſis. qđ aūt 3° dicebat q totū ꝙrtit in totū p3 q oē cōpositū ꝟ q hi[9] mereť nomē toti[9] ut dicebat in ante hītis. ſed ſi nihil reſultaret in mā ex eo q ꝓiun git q̄ntitati ⁊ aliis pfectionib[9] exītib[9] in ipo. ſicut ſi re ſultat aliqd in vno lapide ex eo q ꝓiūgit alteri lapidi q nulla eēt cōpō Sed qz ſiue determinat per for mā orgāniçatā per quātitatē afficit per qualitatez mā ſic determiāta orgāniçata ⁊ paſſionata uel affecta pōt dici totū. qz cōpositio est mā ſic ꝓſiderata q̄ totū ſū pra in ſimplicitate. nō obſtāte ḡ q in illa ꝙrſione ſā ctiſſima totū tīſubat in totū non op3 dare ordinem ⁊ gradū formarū ſubaliū. qđ aūt 4° obīciebat q prin[a] o3 manē. dici pōt q mā est ꝓncipiū ⁊ de neceſſitate p̄ ſupponit in ope nāe. Natura eni nec facit de mā maz nec de forma formā. neutrū eni in neutrū ꝙrtit. ſed facit q materia qua forma hi[9] vni[9] est posita foꝛa ſba lis alteri[9]: in ope tī diuino mām nō op3 esſe ꝑn[m] eo q per actionē diuinā ipa mā est qd creatū: ⁊ qd ꝓdu ctū. pōt qdē deus ipam mām ꝓducē. Et pōt hāc mā3 in illā ꝙrtē. Immo qz tota cā nālis tīſmutationis in reb[9] videt eē mā: qz mā est ps per quā pōt cē ⁊ non eē. ut dī. 7. meta. Quia hi[9] forma vtualr ꝓtineť in mā cuz fit de pō educta: ⁊ qz tota cā q̄re tali forme pōt ac cidē tīſmutatio est ex ipa mā: itelligibili[9] est v3 q to tuz cōpositū. ſ. mā ⁊ forma ꝙrtat in ſolā ipam mām q̄ q mā ꝙrtat in mām ⁊ forma in formā. Debem[9] eni imaginari q ſicut ſe hēt forma ad ꝙrtē ⁊ agere ſic ſe hēt mā ad ꝙrti ⁊ pati: ſed tota rō actiōis ⁊ con uerſionis actiue est ex forma: ita q mā nō agit niſi ut est forme ꝓiūcta: ergo a ſili tota rō paſſionis ⁊ ꝙrſio nis paſſiue erit ex mā. Ita q forma in nihil ꝙrteret paſſiue niſi ut est ꝓiūcta māe. quare ſicut oīno difficile esſet intelligē q mā per ſe ꝓſiderata ad ꝙrtere actiue. ſic oīno difficili[9] eēt ſuſtinē q forma per ſe accepta in nihil ꝙrtat paſſiue. Ita q nō est aliud qđ ꝙrtit forma ⁊ aliđ qđ ꝙrtit mā. ſed est vnū ⁊ idē qđ ꝙrtit forma ⁊ qđ ꝙrtit mā ꝓiūcta forme. ergo nō erit aliqd in qđ paſſiue ꝙrteret mā ⁊ aliud in qđ forma: ſz est vnū ⁊ idē in qđ ꝙrteret mā ⁊ foꝛa ꝓiuncta māe. bñ ergo dictū est totū l3 mām. ſ. ⁊ formā ꝙrti in ſolam mām ⁊ h̄ est facili[9] ſuſtinē ⁊ itelligē. Et qz ſic non est aliud in qđ ꝙrtit mā paſſiue. ⁊ aliđ in qđ forma. qz enim diceret h̄ facit mā h̄ forma. Q; ſi cogitare non possumus q actiue aliud faē mā ⁊ aliđ foꝛa difficile est oīno itelligē q paſſiue mā cōuertat in mā3 ⁊ foꝛa i formā. Quia tūc nō eēt vnū ⁊ idē q ꝙrteret paſſiue mā ⁊ forma. ſed aliud eēt in qđ ꝙrteret mā. Et aliđ in qđ forma. Sic ergo itelligeremus illam trāſuban tionē q tota ſba panis carnis cū dicit qđ cōpositū ex mā ⁊ forma ꝙrteret in totā ſubaz corpis chriſti qui dicit mām orgāniçatā ⁊ affectā ⁊ diſpositā debitis p fectionib[9]: q mā ſic acceptā rōne modi ſe hn̄di qui cō petit ei ex eo q cōiūgit ꝑfectionib[9] pōt dici qđ determinatū. ⁊ quodāmō qđ formatū. pp qđ non ſo lū ſaluat ibi q totū ꝙrtat in totū. ſed ēt ſaluare poſ ſumus q formatū in formatū ꝙrtit. vis eni ex foꝛa arguēdi v3 q p̄n[a] op3 manē amota est per tā dicta. qz o3 ea manē in ope nāe reſpectu cui[9] ſūt p̄n[a]. ſed nō o3 ea manē in ope diuino reſpectu cui[9] ſunt p̄n[a] ⁊ creata Quō aūt mām ponimus cē p̄n[a] in ope nāe ⁊ quō po nimus ea manē iueſtigare nō est pūtis ſpeculationis. ſufficiat aūt ad pns ſcire talia nō op3 manē in ope di uino q per vtutē diuinā tota ſuba panis ꝙrtit in to taz ſubam carnis corporis chriſti.

¶ Cap. 8. in quo ſoluunt rōnes ſupi[9] facte oī dētes q ponere vnā formam repugnat formationi paſſioni ⁊ morti corpis chriſti ⁊ alijs que dicūt de hi[9] corpore.

Arguebatur ſupi[9] per plures rō nes q non ſit ponē a vnam formaz. Quia h̄ repugnat formationi paſſioni ⁊ morti corpis chriſti ⁊ ēt idētitati nūali eius Dicebat eni q ſi nō ſit dare niſi vnā formā in cōpo ſito noīe corporis chriſti ſola mā dat intelligi. ſed ſola mā nō pōt dici formata. ⁊ ſola mā non pōt dici posita fuiſſe in ſepulchro. qz ſoli māe ſi competit ſit[9] ⁊ diſpō ptiū. rurſus ſola mā neq; dī mortua neq; viua. ¶ Am pli[9] ſi noīe corpis chriſti ſola mā intelligit amota foꝛa ſiue ſepata. ſ. aia que fuit in morte corpis chriſti nō re mānſit. ⁊ idē nūo qđ ⁊ audire aures fideliū abhorrent. ¶ Ulterius ex corpe chriſti mortuo exiuit ſanguis ⁊ aq̄. Et ēt erāt in illo corpore oſſa ⁊ neruī. ſed ex ſola mā nō pōt exire ſanguis ⁊ aq̄. nec etiā ſola mā habet neruos ⁊ oſſa. q̄liter ḡ ſi noīe corpis chriſti ſola mā ſi gnificat corpus illud fuit forma cuz fuit in ſepulchro positū fuit ⁊ ēt mortuū. remānſit idē nūo post mortez. Exiuit de eo mortuo ſanguis ⁊ aq̄. habuit oſſa ⁊ ner uos ⁊ nō videt via ad euadēdū niſi poſuimus gradus formaꝝ per quos ſalnemus h̄ ⁊ alia que dīr de corpe chriſti. h̄z ſi ꝓſiderent ꝓhita oia h̄ de facili ſoluent. Mā ſi ſimplr ſolā mām uellemus itelligē mām in ſua ſim plicitate acceptā ⁊ h̄z ſe ꝓſiderata: ſic noīe corpis chri nō ſigtur ſola mā qz hoc mō ut arguebat nō poſſet di ci formata nec posita in ſepulchro nec mortua nec vi ua. nec ſm h̄ uc modū accipiēdi ſaluare poſſemus alia que dīr de corpe chriſti. ſed ut dictū est noīe corporis ſigtur mā ut hēt quēdā modū ſe hn̄di ꝑut est ꝓiuncta q̄ntitati ⁊ aliis pfectionib[9] exītib[9] in ea. Mā cum mā corpis humani ſit oīb[9] hijs ꝓiūcta nō poterit aliquid ꝙrti hi[9] mām niſi ꝙrtat in eā ut est extēſa organi çata diſpoſita ⁊ affecta. Quia ut ſupra dicebat. ſicut nulla albedo est in pariete que nō ſit extēſa. ideo ſi i ſolā hi[9] albedinē ꝙrteret aliqd oporteret ꝙrſionem fieri in aliqd extēſuz. Itaq; nulla mā est in homie que nō ſit extēſa organiçata diſpoſita ⁊ affecta. Si debet fi eri ꝙrſio in talē mām op3 ꝙrſionē illā eē in aliqd extēſuz organiçatū diſpoſitū ⁊ affectū. hi[9] aūt extēſio orgāniçatio ⁊ diſpō ⁊ tēſio organiçatio ⁊ diſpō ⁊ q̄lifi catio ſiue paſſionatio ul affectio dicūt q̄ſdā modos ſe hn̄di quos hēt mā ex eo q ꝓiungit q̄ntitati ⁊ q̄litati ⁊ aliis pfectionib[9] exītib[9] in ea. Quia ut ſatis ē. expri mebat nullus act[9] nulla endilichia nulla pfectio est in mā ſiue illa pfectio ſit ſbalis ſiue accītalis ſm quā pfe ctionē nō cōpetat aliqs modus ſe hn̄di ipſi māe. corp[9] ḡ carnes ⁊ neruī ⁊ oſſa extēſa in noīe dicūt nāz hūtem hos modos ſe hn̄di. ſm qs modos formationē mortē ⁊ paſſionē cetera talia facile ē ſalnare: ſic ḡ i ulī ſolute ſūt oīones fcē ſz ut i ſpāli ⁊ i ꝓpa foꝛa ſaluāt diffi[tes] ille. ſcie[m] q mā exīs ſ chio noīe q̄[m] ad pns ſpectat ad 4. poterat opari. v3 ad aiaz ul ad foꝛaz ſbalē ⁊ q̄ntitatē ⁊ q̄litatē ⁊ alia accītia phica ⁊ ad ipaz ypoſtaſim uer

bꝫ ſiue ad ſuppoſitum diuinum cui erat conjunctū. ut cōparabat ad qualitatem ⁊ ad accidentia phīca poſſumus ſaluare in corpore chriſti formationē ſm mēbra emanationē aque ⁊ ſanguinis ⁊ diſtinctionē per carnes ⁊ neruos ⁊ oſſa. Ut aūt cōparat ad quantitatem poſſumus ibi ſaluare ſepulturā ſiue pōnē in ſepulchro. ut vo cōparat ad formā ſbalem ſiue ad aiam poterim⁹ ibi ſaluare vitam ⁊ mortem. Quarto qdē ut cōparat ad ypoſtaſim poterim⁹ ibi ſaluare nūalem identitatē. Sed cuꝫ oēs rōnes facte ſumpſerūt fulcimētū ex aliq̄ iſtoꝝ hȳs ſolutis ſolute erūt oēs hꝰ rōnes. ¶ Primū aūt horꝝ ſic pꝫ. nā vna eſt forma ſbalis dās eē toti corpori ⁊ oibꝰ mēbris ⁊ oibꝰ mēbroꝝ ptibꝰ inq̄ztum hūt ordinē ad ipm. eſt enim in vno corpe actu vna aia per quā eē ſbale recipiūt oēs ptes corpis ut hūt ordinem ad totū corpus. uerū qz ab hac aia ſunt apte nate pgredi plures opōnes iō opꝫ in eodē corpe eē plura organa. qz ſic ars ſbalis ⁊ alie artes opatiue regrūt pluralitatē iſtroꝝ pp diuerſitatē operū que pūt exerceri pꝫ artes ſic q̄libet aia regrit diuerſitatē organoꝝ pp pluralitatē operū que ſūt apta nata fieri p talē aiam. eſt q dē qꝫ mō ſil̄is opō actuū ad ꝓba inſtra. ſicut eſt aiaruꝫ ad ꝓpa mēbra corpis ⁊ ad ꝓpa organa. Jō ſicut differūt iſtra artis fabrilis ab iſtris artis ſutorie qz ipe artes differūt ſic differūt mēbra leonis ⁊ membra ceruī. Quia ipe aie differunt. ſicut plane tradidit Cōmenta tor ſup ꝑ° de aia. Jtaqꝫ ut eodē corpe aialis eſt tāta diuerſitas. Quia ibi ſunt carnes ⁊ oſſa nerui ſanguis ⁊ flegma ⁊ alie diuerſitates. h̄ eſt qz aia regrit diuerſitatem taliū organoꝝ. hāe ḡ diuerſitatē ut in ſupioribus dicebat ſic ſaluare poterimus qz mā orgaᵗᵃ ut eſt affecta tali q̄litate ut duritiē ⁊ alijs accītib⁹ ꝓprijs dicet os ut eſt affecta alia q̄litate ut mollitie ⁊ alijs accītibus ꝯgruis noiabatur caro. put vo eſt affecta alia aut alia q̄litate noiabit nerꝰ aut ſanguis. Sed forte de ſanguie alr eſt cēſendū. Quia tū ſanguis fluat ⁊ refluat ⁊ nō ſit ſtabilr ꝯnexus corpi hūano: forte hēt ſibi ꝓ ꝓpriā ſbalez formā. Quia ſic cib⁹ anteq̄z ſit ꝯglutinatū hēt ſuā ſp̄alem formā. ſi forte ⁊ ſanguis hēt qz ſi ſic eſt tūc vnitas forme in corpe hūano nullā difficultatē facit in ſanguie. ſicut nullā difficultatē facit in illis reb⁹ hūtib⁹ ꝓpriā formā. ſm hunc modū loquēdi dicet ſāguis viuus pp motū quē hēt a ſpiritib⁹ ⁊ a calore influo ab aia ſicut dr aq̄ viua cū ex impetu mouet ⁊ mortua q̄ marceſcit. Sic qdē loquēdo ſāguis nō erit ſimplr eēntialr ps corpis. nec hēbit cē ſbale per aiaꝫ: ſed ꝓpriā formā ſiue loq̄mur de ſanguie ſm hūc modū. ꝓ ut ⁊ formaliter hēt ꝓpriaꝫ formā ſine ponamus ipm eēntialr eē ptē corpis ut dicamus qꝫ viua forma ſbalis ptib⁹ ut aia dat eſſe ſbale ei ⁊ alijs ptib⁹ corpis. nihil ominus tū qz diſtinctio hi⁹ ptes ꝓut mā ꝓiuncta eſt ⁊ affecta alijs ⁊ alijs q̄litatib⁹ ſemp poterimus ſoluē ꝑfatas difficultates. Mā cuꝫ formatio corpis hūani ſit ſm diuerſitatē ptiū ⁊ organoꝝ ipſi⁹ corpis. Cuꝫ ponēdo vnā formā poſſumus ſaluare hāe diuerſitatē organoꝝ pp diuerſas q̄litates qb⁹ mā hūani corpis eſt conīūcta ponēdo vnā formā i cōpoſito ſaluare poterim⁹ formatiōeꝫ corpis chriſti ⁊ cuiuſlibet alteri⁹ corpis humani. ¶ Qd aūt addebat de carnib⁹ ⁊ oſſib⁹ difficultatē nō hēt. qz ex quo ſalnamus ibi diſtinctionē taliuꝫ ptiū poterit ibi ſaluari diſtinctio carnis ⁊ oſſis. qd vo addebat de ſanguie ⁊ aq̄ ⁊ etiā de leui tollit. Nam qꝫ exiuerit uera aq̄ vi eē ſupnāle fuiſſe. ſed ſi qꝫ emanarit ide ſanguis vi difficultatē hīc. qz ex corpe mortuo ſi nō diu ante ſit mortuū. ita qꝫ ſanguis ſit ifrigidat⁹ ⁊ coagulat⁹ pōt inde ſanguis manē. ſi fiat in ſigto nois qꝫ iportet noie ſanguis. qz ſola mā nō pōt dici ſāguis pꝫ qꝫ mā ſola. i. mā ſꝫ ſe accepta nō eſt caro nec os nec ſanguis. ſed mā ut eſt affecta ⁊ diſpoſita ⁊ ut hēt aliū modū ſe hñdi ꝓut eſt alijs ⁊ alijs q̄litatib⁹ ꝓiūcta pōt alijs noib⁹ nūcupari. Eſt tū nihilominus ſepe ⁊ ſepi⁹ repetēdū qꝫ carnes ⁊ oſſa ⁊ nerui ⁊ cetera talia ut ſūt ptes corpis hūani qꝫ eſt ſba nō ſunt noia accītiuꝫ ſed tm̄ ſbaꝝ: qz crebro dictū eſt hi⁹ noia nō ſignt ſbam cū accīte ſꝫ ſignt ſbam qz ſignt ipam mām ut hēt quēdā modū ſe hñdi ꝓut accītib⁹ eſt ꝓiūcta. Declaratū eſt ḡ ꝓmuꝫ vꝫ qꝫ put mā exīs in chriſto hoīe cōpat ad ſuas debitas q̄litates poſſumus ſaluare formationē corpis chriſti. emanationē aque ⁊ ſanguis diſtictionē per carnes ⁊ oſſa. ¶ Scdm aūt de facili declarabit. vꝫ qꝫ ꝓut illa mā que opat ad ſuā q̄ztitatē poſſumus ibi ſaluare ſepulturā ſiue pōnē illi⁹ corpis in ſepulchro. Mā lꝫ māe ſm ſe ꝓſiderare nō debeāt ſitus ul poſitio māe cū ut hēt quēdā modū ſe hñdi ꝓut eſt q̄ztitati ꝓiuncta ut eſt extēſa ⁊ organiçata per q̄ztitatē pōt ei cōpetere pō ſiue ſit⁹. ¶ 3° qdē vꝫ qꝫ put illa mā organiçata cōpat ad aiaꝫ ſiue ad ſbalez formā poſſumus ibi ſaluare mortem ⁊ vitā vidē etiā nō eſt difficile. Maꝫ ſicut ex eo qꝫ mā ꝓiūgit q̄ztitati pōt dici extenſa uel organiçata. Et mereē nā corpis ex eo qꝫ eſt ꝓiuncta debite q̄litati pōt dici affecta uel diſpoſita ⁊ pōt mereri nomē carnis ul oſſis. ſic mā organiçata ⁊ affecta ut dr corpus aut caro aut os ꝓut eſt ꝓiūcta aie hēt quēdā modū ſe hñdi: quā hēt eē viuū. ſepata vo hēt eē mortuuꝫ. ipa enī mā organiçata ⁊ diſpoſita debet dici corpus ⁊ eſt illd corpus cui⁹ aia eſt ⁊ qꝫ vivit per aceīs. ſicut ergo hi⁹ mā organiçata ul hunc corpus eſt viuū ſi ſit aie ꝓiūctum ita eſt mortuū ſi ſit anima ſepata. ¶ 4ª qdē difficultas ſumpta ex idētitate nūali ēt de facili ſoluit ſi compet hi⁹ corpus ad ypoſtaſim vbi cui ſemp ꝓiūctū fuit. pp eni idem eē ſuppoſiti illud corpus etiā illa caro chriſti ſemp debuit dici eadē nūo. Jmmo qz ſequendo opionē ſupi⁹ tactā accītia ſe tenēt ex pte māe. ſi ſunt ſimbola maneāt eadē poſt ſepationē forme ſic manet eadem mā ſepata aīa a corpe uel a carne poterit remanere eadē q̄ztitas ⁊ eadē mollities. rōne cui⁹ poterim⁹ ibi ſaluare eūdē modū q̄ztū ad affectionē p q̄litatē pp qđ nō ſolū rōnē eiuſdem eē ſuppoſiti fuit idez corpus chriſti mortuuꝫ viuū: ⁊ eadē caro nūo caro eius mortua ⁊ viua. ſꝫ ⁊ pp hos ⁊ eoſdē modos ſe hñdi eis ſaluare poterimus nūalez idētitatē. ſed de his in ſupiorib⁹ diffuſi⁹ determiauimus. ubi oñſuꝫ eſt quō manet idē corpus nūo ⁊ eadem caro nūo ſepata ſbali forma. Quia ut oñdebat idē nomē corpis carnis nerui ⁊ oſſis ⁊ ceteroꝝ taliū equoce ſumi pōt. Et etiā vniuoce ⁊ in aliq̄ acceptiōe manerēt talia eadē nūo poſt ſepationē aie ⁊ in aliq̄ acceptiōe. eadez nūo remanē nō pūt. ¶ Qđ vo addueebat ad aggrauādū difficultatis moduꝫ de itroductione ſbalis forme. utruꝫ ſepata anima chriſti a corpore fuerit ibi itroducta alia ſbalis forma difficultatē nō pōt facē in ꝓpoſito: qz dato qꝫ ibi fuerit itroducta alia forma ſbalis. Adhuc pꝫ p hīta corpꝰ chriſti ⁊ ei⁹ caro eadē fuerit pp idē cē ſuppoſiti a quo nunq̄z ſepata fuerūt. Et pp eūdē modū ſe hñdi q̄ztum ad extētionē p q̄ztitatē poſſum⁹ ibi ſaluare idē corpus ⁊ eādē carnē. pp eādē mollitiē idē os. pp eādē duritiē tenēt eni ſe h̄ accītia in corpe hūano ex pte māe ⁊ manēt eadē: ſicut manet eadez mā. igit corpus caro ⁊ os ut pꝫ p hīta ſunt noia ſbaꝝ. ⁊ eodē mō q̄ diximus manēt eadē nūo poſt q̄z fuit aia a corpe ſepata.

¶ Lapm. 9. Jn quo ſoluunt rōnes oñdētes qꝫ ponē vnā formā in quolibet cōpoſito contradicit ſtatui aiaruꝫ.

Domo q̄ztū ad ꝑſens ſpectat cōſiderari ꝫ pōt ſm tripliceē ſtatuꝫ: vꝫ ſm ſtatuꝫ nāe iſtitute ⁊ ꝑꝫ actū nāe corrupte. Et 3° ſm ſtatuꝫ nāe repate ⁊ maxie ſm repationē que erit i reſurrectiōe qz tūc i ſeis electis dei maxie erit pfecta ⁊ repata hūana nā. ſꝫ āt hos tres ſtat⁹ tria poſſum⁹ dicē

qz q̄ztū ad statuz nāe instītute cōpetit et aie nobilitas. fuit homo enim creatus in magna nobilitate ⁊ digni tate q̄ztū ad aiam. uerū q̄uis homo per pctm̄ fuit spo liat⁹ gratuitis: nō tū fuit expoliat⁹ nālib⁹ nihil absq; nālib⁹ absq; nā ꝓpa pōt ad mometū sbsistē. fuit enim ꝑmus hō per pctm̄ infect⁹ ⁊ vulnerat⁹ in nālib⁹. ſ; qz nō fuit spoliat⁹ aial. hūc q̄ztū ad māz retrahemus oc ꝑ mo statu qz hēmus aiam diguā ⁊ nobilez. de ꝑ⁰ itaq; statu retinemus q̄ztū ad uerā aie nobilitatē: ſ; in ſcdo statu q̄ztū ad nāz corruptā ꝓhimus ꝑ pctm̄ originalez ifectionez. q̄ztū vo ad 3ᵐ statū ut i statu nāe rcpate post rōnē sci ⁊ electi dei hēbūt corpis agilitatē. Illa g̃ rcpu gnat statui nro: que tollunt aiaꝝ nobilitatem peccati originalis in affectionez ⁊ corpoꝝ resurgentium agili tatem. oportet si ponant vnam formaz in cōposito. ut arguebat supi⁹ tollit aiaꝝ nobilitas: qz tunc quelibet forma eque imediate informaret mām ꝑmā ⁊ nō erat vna īmālior q̄z alia ⁊ per cōſ nec nobilior. Tollit etiā originalis peccati ifectio. qz vi oīno absurduz q̄ sola mā ificiat aiam ℔ etiā posito saluare nō poterimus re surgētiū corpoꝝ agilitatē. qz si corpus humanū nō di cit nisi solā māz. p; q̄ sola mā nō debet dici neq; agilis neq; g̃uis. pp qđ vidēdū nullo mō sit ponē vnā formā sed ℔ oia nō ꝓcludūt. nā ꝑma haꝝ rōnez ꝓcedit ex fal sis. 2ª nō est ad ꝓpositū ⁊ nō ꝓcludit intētū. sed patet soloni cuiusdā difficultatis. 3ª vo fillogiçat sed labo rat in equoco. Primū aūt sic p; ut ⁊. oñdebat in gb⁹ plura accītia se tenēt ex pte materie. In gb⁹ vo pau ciora. ⁊ quedā formc regrāt māz magis dispositam ⁊ redactā ad actū. quedā vo min⁹. q̄re lz oīs forma sbalis sit pfectio ipsius māe qz vle est maxie g̃ionis sbm. tum qz vna forma sbalis regrit mām magis dispositā ⁊ redactā ad actū q̄z alia di vna forma mālior q̄z alia. Immo cū alio eiusdē ptis ut ⁊. oñdebat nō loquendo de mā ꝑª sed de mā dispositā pōt dici vna mā formali or q̄z alia. ℔ ergo aspiciēs ipe Lōmētator dixit nō oēz formā sbalem eque imediate phcē mām ꝑmā. qđ non sic itelligēdū est q in eodē cōposito sint forme plures sbales ⁊ vna ꝙūgat māe mediate alia: sed q vna sola regrit mām formalior est ⁊ magis dispositam. alia vo magis iformē ⁊ minus redactā ad actū. Illa ergo que regrit mām magis dispositā qz nō est forma sic mālis sicut illa que regrit mām magis dispositā qz nō est for ma sic mālis. sicut illa que regrit māz minus redactā ad actum di nō ita imediate iformare mām ꝑmam qz talis forma iformat mām nō ꝑm se ꝙsideratāz ⁊ ut est ꝑª: sed ut est dispositā ⁊ ut est q̄dāmō redacta ad actū. Propter qđ in eleītis tū qz accītia nō se tenēt ex pte māe. tū qz etiam nō recipit ibi tāta dispō māe quanta in alijs di forma elemento ꝓ magis imediate phcē ma teriā ꝑmā ⁊ dīr eleīta eē cōposita nisi ex corpe ⁊ for ma. sed ex mā ⁊ forma ꝓcedebat itaq; rō ꝑª ex falsis. qz supponebat q ponēdo vnā formā sbalē i cōposito cogeremur dicē oēm talē formā eē eque mālem ⁊ nō esse vnā nobiliorē alia qđ patuit eē falsum. C 2ª ēt rō nō erat ad ꝓpositū: sed patebat soloni cuiusdā difficul tatis. patebat eni sibi oñdi quō ificit aia per originale pctm̄. Ad cui⁹ euidētiā aduertēdū q ut pleni⁹ dixim⁹ in q̄dā tractatu quē de origiali pctō edidim⁹. caro nō inficit aiam sicut ificit aliqua pulchra figura ex luto. il la qdē ifectio que est in aia per originale pctm̄ magis est attēdēda per remotionē alicui⁹ decentie ⁊ pulchri tudinis: q̄z per appōnē alicui⁹ turpitudinis uel spurci tie. Duplr eni posset dici imago deturpata: ul' qz amo ta eēt ab ea aliq̄ pulchritudo uel decētia. ut si ḣret na suz ꝑputatū: uel qz apposita eēt in ea aliq̄ turpitudo ul' īmūditia ut si eēt deturpata luto ul' aliquo alio ifectio Infectio g̃ originalis pcti magis assimilat ꝑme deturpa tiōi que ēt p amotionē alicui⁹ decētie q̄z assimilet ſcde q̄ est per appōnē alicui⁹ imūditie. est aūt originale pctm̄ ut alibi diffusi⁹ dixim⁹ carētia originalis iustitie cuz debito hñdi illā: q̄re cū originalis iustitia fuit quedaz decētia ⁊ quedā pulchritudo aie originale pctm̄ qđ ē carētia originalis iustitie est ifectio aie per amotionē cuiusdā pulchritudis ⁊ decētie: nihil ergo facit ad ꝓpo situm. Videt noie carnis uel noie ossis significet mā orgª uel aliqd aliud ad hoc q̄ aia ex vnione ad car nem dicat cē ifecta per originalē culpā. Nā si Adam pstitisset ⁊ nō peccasset fine libidie gīasset ⁊ mā libidi nē gīando trāsfundisset in posteroꝝ originalē iustitiā sed eo peccāte qz gño filioꝝ hēt eē cum quadā libidi ne nō transfundit in nos a pentib⁹ originalis iustitia sed originalis culpa: itaq; gīiare cū libidie facit ad ca rentiā originalis iustitie. ⁊ per cōſ facit ad ifectionez aie per originalez culpā. Quid aūt figūr noie corpis uel noie carnis. nihil facit ad talē infectionē. viso pri mā rōnem ꝓcedē ex falsis. scdaz nō eē ad ꝓpositum. vi dere restat quō 3ª nā fillogistica laborat in equinoco. sciēdū ergo q cum dicimus sola mā nec est agilis nec grauis multiplr est locutio. nā si per solam mām uolu mus accipe mām ꝑm se ꝙsideratā ⁊ in sua simplicitate sumptā ⁊ ut est ꝑª. Et cōpetit et aliqs modus se ḣndi ꝑut est q̄iūcta q̄ztitati ⁊ forme planū est qđ dī: sed si p solā mām uolumus itelligere mām extēsam ⁊ organi çatā per q̄ntitatē ⁊ dispositā per q̄litatē tunc sola mā poterit dici agilis ⁊ grauis ꝑut cōiungit agilitati uel g̃uitati. pōt eni mā sic ubi est organiçata ⁊ dispositā q̄ dāmō dici sola mā. qz ut ⁊. sepi⁹ dicebat sicut quātitas organiçans nō est aliud q̄z q̄ztitas ⁊ sicut q̄litas dispo nēs ⁊ afficiēs nō est aliud q̄z q̄litas: sic mā organiçata ⁊ idispositiua ⁊ affectiua nō est aliud q̄z mā. recipiēdo igit hūc modū loquēdi: ut mā sit organiçata ⁊ dispos ta dicat sola mā corpus qđ est altera ps cōpositi: dicit solā mām nō solā mām in se ꝙsideratā ⁊ ut est ꝑª que nec pōt dici extēsa nec agilis nec grauis. sed dicit māz organiçatā ⁊ ut est dispositā per agilitatē uel per alias q̄litates debitas. ſm quē modū loquēdi de mā sic ac cepta ul' de corpe humano ut est altera ps cōpositi agi litas uel grauitas ⁊c. hi⁹ ꝙrue dici possunt.

C Capᵉ. x. i quo soluunt rōnes nāles supi⁹ facte arguētes oñsue q nō sit ponē vnā formā in q̄libet cōposito.

Tamuis ꝑhtaz scientib⁹ nō debeat q eē ignotū q negare vnita tem formę repugnat his que ꝑhi tradidērūt. nihilominus tū conati sunt aliq per nāles rationes ⁊ ꝑhica organiçata oñdē q nō sit ponē vnā formā i co posito. adducebant aūt ꝑ. vj. rōnes sed oñdētes ſm q in rebus cōpositis que sunt g̃iabilia ⁊ corruptibilia q̄z ad ꝓsens spectat. vj. cōsideranda occurrunt. Maz ꝑmo in talibus ibi est cōsiderare ipsam rem g̃iataz. 2° ꝑdicamētum in quo habet esse illa res generata. 3° est ibi ꝙsiderare formā que per g̃ionez acquirit. 4° sunt ibi ꝙsideranda ꝓprietates sequētes rem generatam. 5° ꝙsideranda sunt agētia g̃ionē illā. Sexto ꝙsideranduz est moduz agēdi ſm quē moduz hi⁹ gño efficit. rōnes g̃ oñdētes in reb⁹ cōpositis ⁊ g̃ia⁹ nō eē vnā formam tm̄ uel sumunt ex pte ꝓpetatū ul' ex pte rei g̃iate. uel ex mō agēti. ul' ex ꝑdicato i quo hēt eē res g̃iata: ul' ex forma ad quā termiat g̃o: uel ex ipsis agentib⁹ g̃im creatib⁹. C Primo ex pte ꝓpetatū arguebat. sicut qz cū plures sint ꝓpetates ⁊ plura accītia realr differen tia que hñt eē in eodē cōposito. opz dare plures formas sbales realr a gbus hi⁹ accītia causent. C Rursus ℔ p; q̄ dicebat ex pte rei g̃iate. qz cū hō nō sit g̃iat⁹ rō ne māe nec rōne forme. qz illa est ab eē. opz dare aliquā formā aliā rōne cui⁹ ℔ res que est hō dicat res g̃iata.

C Ampli⁹ oñdebat ℔ idē ex mō agēdi. qz p solā icisio nē pōt corrūpi aial. ⁊ tū incisio nō vi iducē aliquā for

mā: sed solū ubi vī aiam remouet ⁊ a corpe sepat. sed cū sepata aia nō remaneat corpus sine forma: opꝫ pter aiaꝫ ibi ponē aliquā aliā formā. ¶ Ulteri⁹ hoc idē arguebat ex pte ꝑdicati siue ex pte gīis in quo est hō qz mā ⁊ forma sunt ꝑn⁹ ſbe ⁊ ꝑn⁹ corpis. ꝑter ḡ aiam per quā hō est aial opꝫ dare aliquā aliā formā ſbalem per quā sit corpus. ¶ Quito arguebat h ex pte aie ad quā termiat gñatio hūana. qz cū aia rōnalis sit forma spūalis nō poterit dare eē corpale. opꝫ ḡ ibi dare aliq̄ aliā spālem aiaꝫ. ¶ Sexto ⁊ ultio oñdebat ex hac pte agentiū gñationē creātiū. qz cū ꝓcurrūt ibi duo agentia. vnuꝫ nāle ut hō. qz hō gīat hoiem. ⁊ ad supnāle ut deus. qui itell⁹ ab eē ⁊ rōnalē aiaꝫ deus ifundēdo creat: ⁊ creādo ifundit. oꝫ ibi dare duas formas. vnā quā iducit agēs nāle: ⁊ aliā quā iducit supnāle. ¶ Dee aūt rōnes multe sunt in nūo ⁊ pauce sunt in pondere. oēs eni uel ꝓcedūt ex falsis uel nō arguūt. qz ignorāt quō forme se ꝓtinēt ⁊ que ordinē hñt ad inuicē. Maꝫ ut in alīs nr̄is editionib⁹ quas sup libro de aia edidimus diffusi⁹ declarauimus q in formis spālib⁹ est dare duplices gradus siue duplicē ordinē. vnū ꝫ rōnez. ⁊ talis est in formam gīalē ⁊ spālē. dī aūt eē hic ordo ꝑm rōnez qz eiusdē ad seipm. idem eni ad seipm realē rel⁹ hīe nō pōt. sed vna ⁊ eadem forma dat ei q sit corpus ⁊ facit eaꝫ videri dini gīis. ⁊ dat ei q sit tale corpus: uel q sit ignis: uel q sit in alia aliq̄ spē ⁊ facit eā idiuiduū spēi. Aliū aūt ordinē aspicimus i formis q quodāmō realē ꝑm q forma pfectioꝛ ꝓtinet ipfectiorē. ⁊ qz forma elemeti est impfectioꝛ q̄ꝫ foꝛa mixti ⁊ forma mixti inaiati impfectioꝛ q̄ꝫ uegetatiuuꝫ. ⁊ uegetatiuū q̄ꝫ senſitiuū. ⁊ senſitiuū q̄ꝫ itellectiuū. v̄tualr forma elemēti reſuat in forma mixti. forma mixti in uegetatiuo. uegetatiuū aūt in senſitiuo. senſitiuū in itellectiuo. hūc aūt ordinē nō solū facit rōnalis itell⁹ ꝫ quē modū dictū est q itell⁹ facit ul'itatē i reb⁹. Sꝫ etiā nō dī hos gradus facē inq̄ntū nāl'r ⁊ v̄tualr foꝛa i perfecta ꝓtinet i forma pfecta. ⁊ qcqd pōt impfectioꝛ forma pōt forma pfectioꝛ. ⁊ adhuc ampli⁹. nō ḡ actualiter sunt plures forme ſbales in cōposito: sed v̄tualr inq̄ntū v̄tus plm formaꝝ impfectaꝝ reſuat in forma pfectiori. Sic eni docet nos ꝓbs imagiari hūc ordiez in 2° de aia ubi ait. Q̄ꝫ sic trigonū est in tetragono: sic uegetatiuū in senſitiuo ⁊ senſitiuū in itellectiuo. trigonū aūt nō est in tetragono actu. Et tetragonus nō est due figure sꝫ vna figura. v̄tualr tñ trigonus reſuatur in tetragono ⁊ ad hūc plures. sic aia rationalis actu est vna forma virtualiter tñ est plures forme. qz potest quicqd pūt oēs forme p̄cedētes. ⁊ adhuc ampli⁹. Ex hīs aūt patē pōt q sꝫ non sit nisi vna forma in cōposito. alique tī forme dñr immediate ifoꝛmare mām alique vo nō. qđ q̄druplici de cā pōt ꝓtingē. ꝑm q forma ſbalis ad q̄tuoꝛ cōparari pōt. ꝓmo eni cōparī pōt ad suuꝫ p̄dicamētum siue ad suū genus in quo exīstit. 2° comparari pōt ad suā māꝫ. 3° ad ipa accīntia. 4° ad ſubales formas. ¶ Scōm ꝑmā cōparationē vꝫ q forma comparat ad suū genus. sic est ibi ordo ꝑm rōnē ⁊ ꝑm hūc modū vna ⁊ eadē forma supponit seipaꝫ ut dat eē generale ⁊ spāle: ut qz ꝑus aliqd itelligit q sit corpus q̄ꝫ q sit ignis. sꝫ per vnā ⁊ eādē formā hic ⁊ illud ꝓsequatur. illa tñ forma ꝑut dat corpi q sit ꝑsupponit sibi ꝑ ut dat igni q sit ignis. q̄ꝫ igitur ad istum modum loquēdi forma gīis ⁊ maxīe gīis supioris dicet infoꝛmare mām ꝑmā. forma vo spēi uel forma gīis ſbalterni ⁊ foꝛabit māꝫ ꝑmā nō immediate sed mediate forme ul'iorī. hāc mediatione ⁊ imediatione facit rō uel itell⁹ qui distiguit iter formā gīis ⁊ spēi: que distictio ꝫ rē eē nō pōt cū eēntialr genus de spe ꝑdicet. ¶ Secūdo mō pōt eē h⁹ mediatio nel imediatio ꝑut forma cōparatur ad ꝓpria māl'ia. qz ut cum. 9ᵉ. ptis in supioꝛib⁹ dicebat. sic vna forma est māliοꝛ alia sic vna mā q̄dāmō dicī pōt formaliοꝛ alia ⁊ magis dispōsita ⁊ magis redacta ad actū q̄ꝫ alia. forma ḡ regrēs mām intimis dispōsitā est magis ⁊ māliꝫ ⁊ dī nō sic imediate ifoꝛmare mām ꝑmā. ¶ Tertio pōt hoc ꝓtingē. ꝑut cōpat forma ad accīntia. qz ut ꝑ. ca°. 3. ⁊. 6. h⁹ ptis oñdebat i aliquo cōpōsito plura accīntia se tenēt ex pte māe. In aliquo vo pauciora. cū ḡ accīntia plura se tenent ex parte māe dī forma nō sic imediate ifoꝛmare mām ꝑmā. cū aūt pauciora dī magis immediate ifoꝛmare eam: pp qđ vna ⁊ eadē foꝛa al'r ⁊ al'r accepta dī magis imediate ⁊ min⁹ imediate ifoꝛmare mām. Mā ois forma talē mām ifoꝛmat qualē māꝫ hēt ul' q̄lē māꝫ regrit. ⁊ quia aia regrit māꝫ magis organicatā ⁊ magis dispōsitam q̄ꝫ foꝛa mixti. cū in ipa aia reſuet v̄tualr forma mixti. aia ut aia est dicet minus imediate ifoꝛmare materiaꝫ ꝑmā q̄ꝫ ifoꝛmare eā. hi⁹ aia ut supplet vicē forme mixti: qz q̄to ꝓsideraī mā ut magis p⁹ tāto ꝓsideraī min⁹ dispōsita. pp qđ qñ foꝛa regrit māꝫ magis dispōsitā: tāto min⁹ imediate dī māꝫ ꝑmā ifoꝛmare. ¶ 4° mō ꝓtingit h⁹ mediatio si cōpet vna foꝛa ad alias ſbales foꝛas ꝓtinet ⁊ ꝑsupponit dī nō sic imediate foꝛmare mām ꝑmaꝫ. ¶ His visis de leui soluunt rōnes ꝓbite. Mā cū arguitur q in eodē cōposito est dare ples ꝓpetates. ḡ est dare ibi ples foꝛas realr dintes a q̄ possint hi⁹ ꝓpetates fluē. dici q mā ſba cū foꝛa ut dī p°phi⁹ est cā oiuꝫ accītiū que fiūt in ea: sic ḡ nō opꝫ ei dare mās pp plalitatē taliū accītiū ita nō opꝫ ibi ponē ples foꝛas. Sed dicemus q ab vna ⁊ eadē foꝛa pūt ꝓcedē ples ꝓpietates ꝫ quēdā ordinē. ut qz sic dcm est qdā ordo reſuat in foꝛis qm foꝛa ablis ꝓtinet ⁊ reſuat in foꝛa magis pticulari. sic ēt foꝛa ipfecta ꝓtinet i foꝛa ipfectiori. ut forma mixti v̄tualr ꝓtinet in aia: aliq̄ ꝓpetas poterit fluē ab aia. ubi aia est ⁊ aliq̄ ut supplet vicē foꝛe mixti ⁊ ēt aliq̄ fluē ab ea ut supplet vicē foꝛe ul'is. ⁊ vna ista ꝓ ꝓpietatū ꝑsupponit aliā ⁊ fluit mediāte alia sic aia ut aia est ꝑsupponit seipa ⁊ supplet vicez foꝛe mixti: ⁊ ut supplet vicē ul'is foꝛe. Scōm ḡ pfatā q̄druplicē mediationē ⁊ put vna foꝛa supplet vicē alteri⁹ foꝛe: ⁊ ut cōparat ad alias foꝛas. uel 2° ut supplet vicē foꝛe ul'ioris ⁊ ut cōpat ad suū p̄dicamētū. ul' 3° ut cōpat aliā mām alio ⁊ alio mō dispōsitā. ul' 4° ut cōpat ad alia accītia pōt dici magis vni⁹ imediate ifoꝛmare māꝫ ⁊ pūt alia ⁊ alia accītia fluē ab ipa. Q̄d vo 1° addebat de re gīata ꝓcedebat rō ex imagiatiōe fla. Mā ꝑut ꝑbat. 6. ineta. nō gīat nec mā ut foꝛa sꝫ totū cōpositū. ut nō gīat cu pū. neqz rotūdū sꝫ cupaꝝ rotūdū. sic tī aia nec gñatur hō nec gīat aia nec gīat mā. sꝫ ex ꝓiūctiōe aie ad māꝫ dispōsitā ⁊ organicatā hēt ibi eē gñō hois. Q̄d vo 3° addebat de nūo agēdi siue de icisiōe ꝓcedat ēt ex ignorātia ordis foꝛaꝝ. Dicebat qdē q foꝛa mixti siue foꝛa iaiata nō regrat tātā organi[nes] ⁊ disponē māe quātaz regrit aia. Incisio ḡ q reddit mām idispositā q̄ꝫ ad aiaz nō aūt q̄ꝫ ad formā mixti. sic icisionem ut cedat aia ⁊ introducat aliq̄ alia forma mixtionis. Q̄d vo addebat 4° q mā ⁊ foꝛa sūt ꝑn⁹ corpis ⁊ hō est qd cōpositū ex mā ⁊ foꝛa nō solū ut est hō: sꝫ ēt ut est corp⁹ eq̄uocat ibi nomē corpis. qz nos nō logmur de corpe qđ ē gen⁹ ⁊ qđ ꝑdicat de hoie. sꝫ de corpe qđ est altera ps compositi. Q̄d aūt addebat. v. q ab aia rōnali que est foꝛa spūalis nō pōt hīe h q sit corp⁹. pz q ꝓcedit rō. qz ignorat quō foꝛe ſbales se hñt ad iuicē. Mā cū foꝛa illa q̄ dat ei corpali q sit corp⁹ sit ipfectioꝛ q̄ꝫ sit aia. v̄tualr h foꝛa reſuabit in aia ⁊ poterit aia qcqd pōt hi⁹ foꝛa ⁊ adhuc ampli⁹. Q̄d vo addebat. vj. ex diūsis agētib⁹ ꝓcedebat rō ex falsa imagiatiōe. qz nō aliā formā ſbalē iducit in hoie agēs nāle ⁊ supnāle. sed agēs nāle disponit ad eā ut ad aiam rōnalem. agens vo supnāle creat ⁊ infundit eam.

¶ Capl'm.xj.in quo soluunt rones ducentes ad impossi bile q nō sit ponere vnaz formā.

Reter rones oīsiuas supi⁹ factas co- p natī alīq adducē rones ducentes ad ipossibile q nō sit ponē vnā formā: ad ducebant aūt supi⁹ qnque incōueniētia ad que deduci videbant asserētes vnitatē forme. illa vo incōueniē tia duplici radici irridebant. Nam in pmū incōueni ens sumebat radicē z difficultatē ex corpe qđ est gen⁹ Dicebat eni q cū genus z ōia dicūt formas realr dif ferētes. qz cū ptes diffonis debeāt rndē ptib⁹ rei ut dī 7. meta. ptes rei sunt differētes realr. oz genus z ōia que sunt ptes diffonis dicē formas realr differētes. g̃ corpus qđ est genus ad hoicz dicit formā realr differē tem a rōnali qđ est ei⁹ ōia. qđ eē nō posset nisi in hoie essent diuerse forme. ¶ Alia aūt inconuenīētia sume bāt radicē z difficultatē ex corpe qđ est altera ps com positi. Dicimus eni hoiez pstare ex aia z corpe z dici mus q aia est act⁹ corpis qđ est orgam mixtū z graue cū g̃ sola mā nō possit dici orgat nō possit dici mixta nō possit dici corpus. eo q pnas corpis sunt mā z forma pp qđ opz corpus eē nō solā mām sed mām z formaz qz sunt siue qz sola mā nō pōt dici qđ g̃ue nō saluem⁹ h. 4. vz q aia sit forma eius qđ est organū mixtū z qđ est corp⁹ z g̃ue. oz nos ponē in cōposito ptes formas. ḡre si oia pdicta icōueniētia sumebāt radicē z difficl tatē uel ex corpe qđ est gen⁹ z qualr accipiāt corp⁹ qđ est altera ps cōpositi. Declarato qualr accipiēdum sit corp⁹ qđ est genus z qualr corp⁹ qđ est altera ps cōpo siti pdicta. v. icōueniētia dissoluent. Propter pmuz g̃ q ptes diffonis oīr rndere ptib⁹ rei. qz simpliciū ppe nō est diffō: ut phs vult. 7. meta. Nā diffō est act⁹ itel lect⁹. cuz g̃ itells nr eēntialr z recto aspectu nō intelli gat sbas sepatas: sed solū itelligat h corpalia z hūtia fantasmata ppe z directe diffinire sbas sepatas nō pt Itaq; cū h corpalia que sunt a nobis diffinibilia con stēt ex mā z forma. z dī que sūt ptes diffonis dicūtur rn dere ptib⁹ rei. qz pm phz. gen⁹ diffone se hēt loco māe z ōia loco forme. qđ nō sic itelligēdū est q gen⁹ sit idē q mā imo dīt mā a g̃ue. ut dicit Cōmentator supra 2° meta. qz mā dicit qd in pō tm. genus aūt dicit formaz mediā iter potētiā z actū. ex ista aūt ōia sequit 2ª vz q mā dicē ptē: z nō pdicat de eo cui⁹ est mā. gen⁹ át pdi cat de eo cui⁹ ē gen⁹. Nā lz hō nō sit sua mā ē tū aial q est suū gen⁹ z corp⁹ loquēdo de corpe qđ est gen⁹. z qz gen⁹ dicē totū pm rē lz dicat ptē pm rōnē. qz dicē totū p modum māe nō pōt eē q ōia dicat formā realr aliā a forma g̃nis qz tūc gen⁹ nō diceret totū. rō g̃ facta si qsi deret vis rōnis arguit oppositū nō ppositū. Naz cum genus dicat realr totū q dicit spēs. qz alr eēntialr de spe pdicari nō posset nulla forma sbalis erat in specie que sit realr diuersa a forma g̃nis. erit g̃ in re solū vna sbalis forma. Ad formā aūt arguēdi dici debet q ge nus z ōia dicūt aliā z aliā formā nō pm rem: sed pm rōnem. Nā illā eandē mām quā dicit genus qfuse z i determiate dicit ōiā sub mō actuali z determiato. cū ergo qfusuz z idetermīnatū se hēat ut mā determiatū vo z actuale ut forma. dī eni gen⁹ se hie p moduz māe z ōia p modū forme. Nō g̃ ex pti⁹ diffonis habet plitas formarū pm rem sed solū pz modū accipiēdi z pm rōnē vi aūt tā genus q̃z ōia dicī totū. z si ōia dicit totum vi q dicat h pncipalr uel p multiplicationez. z vñ est q genus pdicat eēntialr. ōia vo denotatiue. z vñ est q genus cadit pm rectā lineā in pdicamento. ōia vo cadit a latere. z ḡre addēdo ōiam g̃ni nō est nugatio si ōia dicit totū declarare nō est pūtis speculationis. attū h oia ptingūt qz alr dicit totū genus aliter ōia. Nā genus dicit totū eē nālr. ōia vo per multiplicati onē. sed h elucidare nō spectat ad pnens. sufficiat aute scire nūc q cū ptes diffonis sint ptes rōnis. qz itellīs est qui iponit nomē z ipe est qui diffinit nō opz pp hi⁹ ptes diffonis ponē in cōposito ples sbales formas realr differētes pp qđ soluta est difficultas pª pnumens radicē ex corpe qđ est genus. ¶ Alie aūt difficultates sumētes radicē ex corpe qđ est altera ps cōpositi. si cōsi derent supi⁹ hita de facili soluunt. nam cum dī q sola mā nō pōt dici organi[ta] dicebat si accipiat sola mā ut dicit mām. ut est pma z ut est pm se accepta in sua sim plicitate qsiderata. nō pōt dici organizata neqz extēsa. sed mā nūc est q̃ztitati qiūcta pōt sic notari. ¶ Qđ vo addebat de mixtiōe sic itelligēdū est q aia est forma cor poris mixti nō q ipsa miscibilia uel ipsa elemēta sint actualr z formalr in corpe mixto. Sed cū h elementa ad inuicē qiūgunt ad inuicē agūt ex qua actiōe z pas sione frāgunt qlitates elemētoz z disponit mā ad for mā mixtiōis. ḡre cū aia suppleat vicē forme mixti: qz semp in forma pfectiori vtualr qtinet forma imperfe ctior. corpus vo cui⁹ act⁹ est aia dī eē corpus mixtuz. qz est mā disposita ad talē formā in qua vtualr rebuat forma mixtionis. qz sola mā nō pōt dici corpus. quia pnª corpis sunt mā z forma arguebat i equoco qz mā z forma sūt pnª corpis qđ est gen⁹ nō corpis qđ est altera ps cōpositi de quo nūc apd nos pmo est. ¶ Qđ vo ul timo addebat q sola mā nō pōt dici qd graue. solu tū est p iā dicta. Nā ut pz equocat in h q dī sola mā pz se qsiderata nō potest sic notari. sed mā ut est accūtib⁹ qiuncta pōt. qz sic mā extēdit per quātitatez rarescit p raritatē: ita aggrauabat p grauitatē. attū mā rarefacta z aggrauata ut crebro ex hitis hēri pōt nō est aliud q̃z mā. sic raritas rarefaciēs nō est aliud q̃z raritas: z gra uitas aggrauās non est aliud q̃z grauitas.

¶ Capl'm.12.in quo oūditur quē ordinē hñt ad inuicez forme in mā exītes z quelibet diuersiones idetermia te pcedāt formā sbalē in mā. non tū pp h in cōposito opz ponere plures formas.

Olutis qōnib⁹ sumptis ex pte fidei s q nō sit ponē vnā formaz: z solutis rōnib⁹ oūsiuis z rōnib⁹ ducētib⁹ ad i possibile. restat soluē aūctes per quas videbat ostendi formarum plitates. uerum qz iter aūctes 2ri⁶ spālem z expssam difficultatē videbant facē in h quesito. pri us in hoc cap° dicemus aliq ad itellm illarū aūctū. vi debant qdē aūctes ille sumē radicē difficultatis ex di uersionib⁹ idetermiatis. z ex alijs disponib⁹ faciētib⁹ cōpouē in mā. pp qđ videdū est quē ordinē hi⁹ diuersi ones idetermīnate z hi⁹ dispones z alia accūtia habe aut ad sbalē formā in mā recipiī. ¶ Sciendū ergo q q̃ztū ad pūs spectat duplicē ordinē distiguē possum⁹. calem z situalez. sunt eni aliq aliqb⁹ pora nā z cālita te: aliq vo sunt pora z imediata corpa loco z situ. repe ritur etia ordo tpis z dignitatis. qz aliqua sunt pora tpe z aliqua dignitate. sed de hi⁹ poritate z posterio ritate nihil ad pns. ¶ Dicimus g̃ put ad ppositū spe ctat q ordo causalis z ordo situalis aliqñ sunt ad in uicē cōnexi. ut si color exns in piete mediāte aere imp mit spēm suā in oculo. aer qui est mediū in visu uel qui est mediū in hi⁹ impssione duplr hēt q sit hi⁹ medium. s. situalr z cāliter. situalr qdem qz pm situ aer est medi um iter visuz z colorē in piete exntem. cāliter vo quia impssio uel receptio itēsionis coloris in aere est cā re ceptionis z impssionis in oculo. pp qđ in visu aer est mediū situalr z cālr z ēt ordo situalis z cālis ad inuicē sūt qncxi. Cōuenit tā hūc ordinē z illū ad inuicē separi ut sigs peuteret clipeatu mediante clipeo. clipeus eēt quid mediu inter percutientem z percussorem situali ter z pm locuz. non tamen esset quid medium pm cau sam. Nam ut potest haberi ex scdo de anima. percuti ens clipeatum causaliter nō p̄tius percutit clipeum q̃z

clipeatū.qz clipeus nō est mediū cāle:nec est cā quare pcutiat clipeatū: sicut aer est mediū cāle ⁊ causa quare fiat receptio coloris in oculo. Maz si non esset aer: nō fieret visio nec talis receptio.tu si non esset clipeus ni hilominus percuteretur clipeatus. Cum ergo querit quem ordinē hñt dimēsiones ⁊ alia accūtia ad formā ſbalē receptaz in mā si introducat ħ talis dubitatio pp ordinē situalē cessat ois qō.qa nec foias pficietes maz ordo sit⁹ repiri nō pōt.nō enī dicē possum⁹ qz sic ꝑm ordinē sit⁹ pus adheret corpi vna uestis q̄z alia:sic ꝑz hūc ordinē sit⁹ pus adheret māe vna foia q̄z alia. nā talis ordo eē nō pōt nisi in eis qz ꝑm locū sil eē nō pñt.ut qa ipa uestis ē qdā corp⁹ ⁊ duo corpa i eodē loco eē nō pñt:aliū locū occupat uestis ⁊ aliū corp⁹ qđ tegit illa veste:⁊ ēt aliū locū occupat uestis vna q̄z alia.q̄re non est ꝙueniēs iter talia eē situalē ordinē:sed cū mā nō occupet alium locū q̄z foia:⁊ ulr ois pfectio nō occupet aliū locū q̄z suū pfectibile.qz lux nō occupat alium locū q̄z aer illuiat⁹ iter foias pficietes mām ordo sit⁹ esse nō poterit.Qu ātū ḡ ad hūc ordinē sic mā uestiet formis.qz quelibet foia imediate attiget ipaz mām.qlibz ḡ foia pficiet maz dispositā ⁊ affectā p oēs alias foias extēsas in ipa.ḡ cū dicim⁹ qz foia ſbalis imediate pfic māz itelligēdū est q̄ztū ad ordinē nāe ⁊ cālitatis.qz si. ⁊ calitate foia ſbalis pficit pus māz q̄z oia alia accūtia eēn⁹ in ipa.eo qz mā ſbta cū forma est cā oiuz accūtiuz exūtiū in ea q̄ztū ad actualē exūtiā.qlibet foia tā ſbalis q̄z accūtalis imediate attigit mām ⁊ facit aliq̄z cōpōnē in ea.Jō ꝑz hūc modū.ois foia ē aliq̄ mō pfectio māe cōpōsite.mediatio ḡ que est in foiis respectu māe ē q̄si oio opposita mediatioi que est i clipeo respectu p cussiōis clipeati nisi clipe⁹ in hi⁹ pcussiōe iter pcutiētē ⁊ pcussuz nō est mediū cāle:sz situale.nulla tātū foia iter māz ⁊ aliā formā poterit eē mediū situale:sz cāle. Igit ut appeat quē ordinez hūt forme accūtales.vno mō ꝑcedūt forma ſbalē in māz.alio vo mō sequuntur ipsā.nā q̄ztū ad itroductionē foiaz foie accūtales ꝑcedūt forma ſbalē in mā.qz si ex aq̄ debeat fieri aer. pus introducet rarefactio in mā ⁊ alie dispōnes aeris q̄z introducat in ea forma ſbalis ei⁹. Sz q̄ztū ad itroductionē eē inq̄ztū ad rōnē pfectiōis pus di foia ſbalis pficē māz q̄z accūtia. Alia pōt tñ ⁊ alr distingui:ut dicamus qz accūtia aliq̄ q̄ztū ad eē impfectū ⁊ idetermsatū ꝑcedūt formā ſbalē.sed q̄ztū ad eē pfectū ⁊ termiatuz sequit ipaz.ut debeat fieri aer aq̄ rarefit ⁊ tale fit ut sq̄z ad tātā rarefactionē ⁊ calefactionē cū qua nō possit stare foia aque.q̄re cū fuerit ꝙsumpata ⁊ perfecta hi⁹ rarefactio ⁊ calefactio expellitur ide forma aque ⁊ introducit ibi forma aeris. Aduertēdū tñ qz lz sit tpe ⁊ i eodē istāti sit ibi mā introducta pfecta rarefactio.⁊ sit ēt ibi introducta foia aeris ad quā disponebat rarefactio illa.tñ ordine nature ⁊ causalitatis forma ſbalis ꝑcedit hi⁹ rarefactionē ⁊ calefactionē perfectam: rarefactio ḡ ⁊ calefactio icōpleta ꝑcedit formā ſbalez in mā cōpleta segt. Exlz ḡ apparē pōt quō dimēsiōes idetermiate ꝑcedūt formā ſbalē i mā ⁊ termiate sequūt. videbat cui dcm cōmēti iter alia maiorē difficultatez ⁊ obscuritatē iportare.iō de lz p⁹ exequēdū erat.sz ꝙsideratis hītis pz qz nullā difficultatē hēt. Mā q̄ßto mā magis rarefit sb maorib⁹ dimēsionib⁹ exīstat.sic ḡ ē dare aliquā raritatē cū qua nō pōt stare foia aque sz opz ibi introduci formā aeris.ita est dare aliquez modū dimēsionū cū qb⁹ nō pōt stare ħ foia.sed opz ibi introduci formā vnā.erit ḡ hic modus qz qñ ex aq̄ fit aer semp aq̄ rarefit ⁊ accipit maiores dimēsiones.nunq̄z tñ mā exīs sb foia aque est pfectior rarefacta.nec hēbit illas dimēsiōes pfectas ⁊ termiatas:nisi pus itelligat i mā introduci foia illa ad quā ordinant ille dimēsiōes ⁊ illa rarefactio.bñ igit dcm est qz dimēsiōes termiate ꝑcedūt formā ſbalē in mā.⁊ termiate sequunt qz sic vita tē ꝑz:sic uex qz rarefactio ipfecta ꝑcedit foiaz ſbalē i mā pfecta segt. Itaqz nō oz ponē plres foias ſbales i cōposito nec oz dicē qz accūs imediati⁹ pficiat māz q̄z forma ſbalis ad ħ qz saluem⁹ dimēsiōes idetermiatas ꝑcedē formā ſbalē in māz. Posset āt distinguē de dimēsiōib⁹ idetermiatis.qz q̄dā ꝑm rē ꝑcedūt:q̄dā vo ꝑz rōnē.sz de hūs distinguē cēt nimis remotū appositō disti guēdi.sufficiat aūt ad pñs pea que diximus soluē difficultatem de dimēsionib⁹ indeterminatis.

Cap.13. Jn q̄ soluunt auctes tā scōz q̄z phoz oñdentes qz nō sit ponere vnā formā in cōposito.

Jso quē ordinē hūt foie exūtes in mā:⁊ v oūso qz lz dimēsiōes ideteriate ꝑcedūt formā ſbalem in mā.nō tñ opz ponē pp ħ plures formas.reliquū est soluē auctes alias p qs videbat oūdi plitas foiarū.uex qz iter auctes iductas illa qz oia illa que sūt iter māz ꝑmā ⁊ ultimā formā sunt mā cōposita.spālē difficultatē hie videbat.Jō ꝑ⁹ declarabim⁹ oñdētes quō forme dūr iformare māz ꝑmā ⁊ quō māz cōpositā. Sciēduz ḡ qz ꝑm diuersos modos accipiēdi diūsimode loquēdū est de pfectione formaz respectu māe ꝑ⁹ est māe cōposite. nā ꝑm vnuz modū accipiēdi:ois forma tā ſbalis q̄z accūtalis dī pficē mām cōpositā:sed qz ꝑm aliū modū accipiēdi forme accūtales dūr pficē māz cōpositā.forme vo ſbales māz ꝑmā ⁊ simplicē.est tñ nihilomin⁹ tert⁹ modus accipiēdi ꝑz quē modū nō q̄cūqz mō sūpte foie ſbales dicent pficē māz ꝑmā ⁊ simplicē:sz foie ſbales ꝑ⁹ dicent pficē mām ꝑmā ⁊ simplicē.foie vo ſbales scde dicent pficē māz cōpositā. Mā ut in ꝑcedēti cap⁹ dicebat iter foias pficietes maz nō est ordo ꝑm situ:sz ꝑz actualē exūtiā.q̄ztū ḡ ad ordinē sit⁹ qlibet foia tam ſbalis q̄z accūtalis imediate pficit māz.q̄re si dicerent foie ꝑz talē actualē exūtiā.Ois foia pficit māz cōpositā:ut in ꝑcedēti ca⁹ dicebat.Mā ut innebat ibidē q̄ztū ad ordiez situalē nō est sic de foiis sic est de corpalib⁹ uestimētis Mā vna uestis ꝑ⁹ corpus nudum.alia vo corp⁹ uestitū ita qz ꝑm situ vna uestis est media iter corp⁹ nudū ⁊ uestē aliā.nō aūt sic ꝑm situ vna foia attigit mām nudaz alia vo māz uestitā.⁊ qz situalr qlibet foia imediate attigit māz ipaz:segt qz ꝑm hūc ordinem ois foia pficit māz ꝙiūctā cuilibet foie exūti in ipa.⁊ qz ex ꝙiūctiōe cuiuslibet foie ad māz resultat aliq̄ cōpō in ea q̄z ut ad hūc modū loquēdi ois foia est pfectio māe cōposite. Ita qz q̄ztū ad ordinē situalē ois foia attigit imediate ipaz māz.⁊ ois foia pficit māz imediate ꝙiūcta oibus foiis exūtib⁹ in ipa.⁊ p ꝙns ois foia pficit māz q̄dāmō cōpositā:qz ꝙsiderare māz sic ꝙiūctā est eā ꝙsiderare ut hēt eē cōpositū. Jmmo qz nō est incōuenies ꝑm alium ⁊ aliū respectū in eadē re esse opposita.posset etiā dici qz ꝑm ordinē situs qz ois forma pficit mām simplicez inq̄ztū imediate attingit ipam.sed si ꝙsiderent forme nō ꝑm ordinē situs sed ꝑm ordinē cālitatis:sic nō oēs forme imediate attingūt ipam mām q̄ztū ad hunc ordinē.opz igit formas ſbales ꝑus adherere māe ⁊ mediantib⁹ hi⁹ formis adherere ei accūtia cetera.possum⁹ aūt ꝑter ordinē situalem ⁊ cālem distinguere tertium ordinē situalē inter formas.nā cum forme se ꝓtineant ad inuicem:quia forma mixti continet formā elementi ⁊ alia uegetatiua continet formā mixti:⁊ sic ꝓceden do.quia forma pfectior continet impfectam.⁊ rursus quia forma minus ulis cōtinet formā magis ulem:ut forma spēi ꝓtinet formā gnis qz spēs dicit qcqd dicit genus.⁊ ad hūc ampli⁹ hēt se per additionē ad ipm oz ꝑm hūc modū dare aliquē ordinē iter formas quē appellare possumus ordinē ꝓtētū ꝑut vna forma ꝓtinet aliā ⁊ ꝑut vna forma in alia refuat. Aduertēdum tñ qz nō est eodē modo iudicādum de ꝓtinētia forma-

rū ꝓut forma min⁹ ullis ꝓtinet magis ulem ⁊ ꝓut forma mixti ꝓtinet formā el'ti. q⁹ ꝓtinētia formaꝝ min⁹ ul'iuz respectu magis ul'iuz est ſm rōnē. q⁹ forma generis in sola rōne differt a forma ſpēi i qua existit. Mā aſal in hoīe real'r nō est aliud q̄z hō. ſed ꝓtinētia forme mixti respectu forme elemēti est aliq̄ mō ſm rē. Quia forma elemēti differt real'r a forma mixti. ¶ Distingue mus igit̄ q̄druplicē ordinē. vz situalē ⁊ cālez ⁊ ordinē ꝓtentiū ſm rē. ⁊ ꝓtentiuū ſm rōnē. q̄ztū ergo ad ꝑmū ordinē qui dr situalis nō est dare ꝑus ⁊ posteri⁹ in formis. ſm ergo hūc ordinez ſi vna forma iformat mām ſimplicē ſil'r ois forma. ⁊ ſi vna forma informat mām cōpositā ſil'r ois forma. magis ꝓprie tū videt dictū q⁹ ſm hūc modū loquēdi ois forma iformet mām cōpositā q̄z simplicē: q⁹ ſm hāc acceptionē ois forma iformat mām cōiunctā alijs formis. ſi igit̄ mā sic sumpta est mā cōpositā dici pōt q⁹ l̄ mō ois forma iformet māz cōpositā. Scdm ꝑmū ordinē nō est dare ꝑus ⁊ posteri⁹ i formis: sed ſm tres ordines. Mā ſm ordinē cālez forme ſbales sunt pores. accūtales vo posteriores. ſm ordinē ꝓtētiuuz realē pores sunt forme elemētoꝝ: posteriores sunt forme mixtoꝝ. sed q̄ztū ad ordinē ꝓtentum ſm rōnē pores sunt forme genez posteriores forme ſpērū. Itaq; q̄ztū ad ordinē cālez forme ſbales sūt forme simplices: accūtales sūt forme cōpositē. ⁊ in. 7. meta. scribit q⁹ ſbaꝝ est hīc qdditatē simplicē. accūtiū vo qdditatē cōpositā. Appellat aūt simplex hic ⁊ compositū. nō ꝓut loquit auctor sex ꝓncipioruz qui ait q⁹ ois forma ex simplici ⁊ inuariabili ēentia ꝓsistēs. sed ꝓ ut loquit phs in metaphiſica ſm quā ut dcm est accūtia hūt qdditatē cōpositā ⁊ per additamēta ⁊ qdditates accūtiū includūt in se qdditates ſboꝝ. hūc ēt modu⁹ logt phs 2° posteroꝝ qui qōnes ſboꝝ uocat simplices: qōnes vo passionū ⁊ accūtiū dicit eē qōnes cōpositas. Sed qdditates accūtiū dr qdditates cōpositе q⁹ ſm itellectū in eis claudit qdditas ſbaꝝ. forme accūtales quodāmō pūt dici forme cōpositе q⁹ in itellectu eoꝝ claudit itellectus formaꝝ ſbaliū. ꝟz hūc ordinē mā ut est ſbiecta formis ſbalib⁹ dicet mā simplex ſbiecta vo accūtalib⁹ dicet mā cōpositа. qd̄ vidē non est difficile. tū ſm hūc modū loquendi mā ſm se ⁊ in ſua ſimplicitate sumpta ſubijciat formis ſubalib⁹. mā aūt cuz forma ſubali ut hēt eē cōpositum ſubijciat accidētalib⁹ formis. ſi ergo loquendū est de simplicitate ⁊ de cōparatiōe in materijs ⁊ formis q̄ztū ad ordinez ꝓtentiuū realē: forme simplices dicent forme elemētorū. forme vo cōpositе forme mixtorū. ⁊ mā ut est ſbta formis el'toꝝ: dr mā simplex ut ſubijcit formis mixtorū. Et maxime ubi ſubijcit ipſi aie uocabit mā cōpositа. q̄ztū ad ordinē ꝓtētiuū ſm rōnez forma simplex dicet forma gn̄is ⁊ forma cōposita forma ſpēi. ⁊ mā simplex uocabit ut ſubijcit forme gn̄is. mā vo composita ut ſubijcit forme ſpēi. Saluabimus ḡ simplex ⁊ cōpositū tā in materijs q̄z in formis abſq; eo q⁹ ponamus plures formas ſubales in posito. ¶ Et l̄ aūt ꝑ ſol'o ad illd q⁹ addebat mā ꝑmo recipit foīas magis ul'es: deide minus ul'es usq; ad idiuiduales formas. Maz ſi magis forme ul'es sunt forme simplices ⁊ iformāt materiaz primā: forme minus ul'es sunt forme cōpositе ⁊ iformāt mām cōpositā: itelligit ꝑus māz recipe foīas magis ul'es: deide minus ul'es. ſi ꝑp h nō sūt in mā plures forme ſubales nſi ſm rōnē: q⁹ ordo iſte qui itell'r eē iter formas magis ul'es ⁊ min⁹ ul'es: ul'es ſm rōnez ut ſupi⁹ dicebat. ¶ Qd̄ vo adducebat de Anſ. q⁹ hō per aliꝺ est hō ⁊ ꝑ aliud est aial ⁊ ꝑ aliꝺ est corpus leue hēt solonē. q⁹ ibi aliꝺ ⁊ aliꝺ accipiēdū est nō q̄ztuz ad aliā formā ſm rem sed ſm rōnē. Mā eadē aia ut est nā itellectiua dat hoī q⁹ sit: hō ut vtual'r ꝓtinet aiaz ſbiuā dat ei q⁹ sit aial. sed ut ſupplet vicē forme mixti dat ei q⁹ sit corp⁹ nō loquēdo de corpe uero qꝺ est altera ꝑs cōpositi. sed de corpe qꝺ est gen⁹. ¶ Qꝺ aūt addebat de phō ⁊ embrio ꝑus viuit vita plāte deide vita aialis ⁊ ultimo vita hoīs. dici debet q⁹ aduenientе aia sensitia per quā embrio viuit vita aialis cedit aia uegetatia ꝑ quā viuebat vita plāte: ⁊ ꝑ aiaz sensitiuam pōt embrio qcqd poterat ꝑ aiaz uegetatiuā. ⁊ adhuc ampli⁹ q⁹ ꝑ hi⁹ aiaz viuit ⁊ sentit. ꝑ uegetatiuā vo viuebat tū. ut coiter ponit. ⁊ aduenientе aia itellectiua cedit aia ſbiti ua i potētiā māe. ¶ Qꝺ aūt addebat ad fortificatiōez rōnis. q⁹ nihil disponit ad corruptionē suiipsius. dici debet q⁹ sicut mot⁹ ordiat ad formā ⁊ facit ad itroductionē forme. ⁊ aduenientе forma cessat mot⁹. nec tū ꝓp l̄ mot⁹ facit ad corruptionē sui. q⁹ mot⁹ est act⁹ im pfecti: forma vo act⁹ pfect⁹. ⁊ in foīa pficit ⁊ ꝓsumat mot⁹. ꝓp qꝺ mot⁹ magis facit ad ꝓsumationē ⁊ ad pfectionē sui q̄z facit ad suā corruptionē. sic q⁹ uegetatiuū ⁊ sensitiuū vtual'r refuant in itell'iuo: sicut res i pfecta vtual'r refuat in re pfecta. uegetatiuū ⁊ ſbitiuū disponēdo ad itell'm. ul' possumus dicē q⁹ nihil disponit ad corruptionē sui ꝑ se sed ꝑ accns. Mā mā ꝑ accns machinat ad corruptionē forme ſb qua existit ⁊ ēt ad corruptionē cōpositi ⁊ ꝑ ꝓns ad corruptionē sulipi⁹: q⁹ corrupto cōposito ꝑ se ꝑ accns corrūpit ei⁹ mā ⁊ ei⁹ forma. Sic aūt uegetatiuū ⁊ ſbitiuū ꝑ accns disponūt ad corruptionē sui. Mā ꝑ se disponūt ad itroductionē aie itell'iue ut hūt ꝓuenientiā cuz illa. aduenictе aūt aia itell'iua corrūpunt forme ꝑcedentes ⁊ cedūt in potētiā māe nō ut hūt ꝓuenientiā ad illā: sed ut hūt oppōnē cuz ipa. ¶ Qꝺ aūt addebat ulteri⁹ de phō q⁹ itell's alterū genus est ⁊ sepat ab illis. i. a uegetatiuo ⁊ ſbitiuo. ſic ꝑpetuū a corruptibili. dici pōt q⁹ itellectu uegetatiuū ⁊ ſbitiuū ut sunt in hoīe pūt uoiare ul' ipas ſbas aie ul' ipas potētias. ſi noient ipaz ſbaz: sic dicūt vnū ⁊ idez al'r ēt ⁊ al'r ꝓsideratū. ſi vo noient ipas potētias sic intell's alteꝝ gen⁹ est q⁹ est po⁹ nō orga⁹. ⁊ ꝑ ꝓns est qd̄ incorruptibile. uegetatiuū vo ⁊ ſbitiuū sūt potētie corruptibiles. ſm l̄ itaq; dcm est q⁹ itell's sepat ab illis ſi cut ꝑpetuū a corruptibili. sed ꝑ l̄ non hētur q⁹ in hoīe sint diuſe foīe ſbales ul' diuſe aie: sed q⁹ sūt in eo diuſe vires ⁊ diuſe po⁹ qꝺ ꝓcedim⁹. ꝑz ḡ q⁹ tā rōnes q̄z auctes iducte ꝓ vnitatē foīe ⁊ sūt solubiles ⁊ nō ꝓcludunt.

Incipiunt Capla in 3ª ptē h⁹ opis. in qua adducunt rōnes ⁊ auctes oñdentes q⁹ sit ponere vnā formam.

Capl'm ꝑm q⁹ ponē plures formas in cōposito. repugnat corpori christi exūti sub sacramento.

Cap^m 2^m q⁹ ponē plures formas in cōposito: spāl'r repugnat carni christi ꝓut hēt eē sacramētal'r in altari.

Cap^m 3^m q⁹ ponē plures foīas repugnat passiōi ⁊ morti ⁊ sepulture corpis christi ⁊ alijs que dr de hi⁹ corpe.

Cap^m 4^m q⁹ ponē plures foīas ꝓdicit nobilitati ⁊ btitudini aiaꝝ. origiali culpe ⁊ resurrectionī corpoꝝ.

Cap^m 5^m. In quo pouunt rōnes oñsiue arguētes q⁹ nō sit ponere plures formas.

Cap^m 6^m. In q̄ ponunt rōnes ducētes ad ipo^le. q⁹ in eo dē cōposito nō sit ponē plures ſbales formas.

Cap^m 7^m. In quo ponunt auctes oñdētes q⁹ ponē plures formas in cōposito oīno est impossibile.

¶ Capl'm ꝑ^m q⁹ ponere plures formas in cōposito repugnat corpori christi exūti sub sacramento.

Ostquā auxiliāte deo compleuimus duas ptes h⁹ opis: q⁹ adduximus tā rōnes ostētiuas q̄z ducētes od impossibile. ⁊ ctiā iduximus auctes per quas videbat ostendi q⁹ non sit ponere vnam formam. Rursus soluimus: tam rationes q̄z auctoritates. ⁊ ostendimus eas uero concludere. sed non sufficit adducere

rones opinionis contrarie q̄ faciebat in prima parte hᵒ negocij:nec sufficiē solue rones illas que fiebāt in pte scda.sed opz ulteriᵒ adducē rones ⁊ auctes astruētes ⁊ iminētes opionē ppositā qđ fict in hac pte 3ª.Declarabimus itaq; i hac pte 3ª q̄ ponē plures formas p̄dicit fidei catholice.necnō p̄dicit ⁊ his que ex sensib⁹ habēt ortū.pp qđ qua ponēdo vnā formā magis possumus saluare q̄ tenet fides catholica.⁊ que sūt sensib⁹ apparētia q̄ ponēdo plures.videl oīno fatēduz q̄ nō sit ponē plures formas.uerū qz pō pluralitatis forma rū si aliq̄ mō ad fidē reducit:h est pp ea que tenet eccle sia de corpe dñi nr̄i iesu christi. Jō in pᵒ capᵒ hᵒ tertie ptis manifestabimᵒ pōnez pluralitatis formaz differre his que tenet ecclesia de corpe christi exīte sb sacra mēto.Dicimᵒ enī q̄ vtute illoz vboz q̄ christus tradidit.vz hoc est corpus meū sba transubatur in corpᵒ christi. ¶Quātum ḡ ad psens spectat vnit sacramento dupl̄r pōt aligd obuiare.pᵒ si p̄dicat ipsi trāsbationi.2º si repugnat forme vboz per quā tīsbatio efficit utraq; haz formaz plūtas cōtradicit.Ad cui⁹ euidentiā aducrtēdū q̄ differt quer̄io panis in corpᵒ christi ab alijs trāsmutationibᵒ nālibᵒ.qz nunq̄z nā cōuertit aligd in aligd actu pexīs:ut si ex aq̄ dcbeat fieri ignis qz ex aq̄ gnāt nō pexistebat actu.sz tūc pᵒ icipit cē qñ corrupta est aqua.sed panis sba quertit in corpus christi nunq̄z nequaq̄z dōm est corpᵒ christi tūc pmo simplr̄ icipe esse qñ facta est quersio panis.erat enī hiᵒ corpus anteq̄z fieret panis quersio.Nō enīz corpus christi tūc pᵒ icipit esse simplr̄ qñ facta est cōuersio panis: sed solū tūc icipit esse pᵒ sub spēb⁹ illiᵒ panis.erat enī corpus christi anteq̄z fieret hiᵒ panis quersio:sed non erat sb his spēb⁹.facta aūt tali quersione icipit esse sb talib⁹ spēbus.sed ignis qui gnāt ex aq̄ uel aliq̄d aliud corpeū qđ gnāt ex aliq̄ alia re nāli nullo mō actu pre existebat.sed tūc pᵒ incipit eē simplr̄ qñ facta est corpus eiᵒ ex quo gnāt.differt ḡ trāsmutatio nālis ab hac scissima cōuersione spūali:sed lz h differat ab illa:attū qz nr̄a cognitio icipit a sensu:⁊ per sensibilia ascendimus itelligibilia per ea que hēmus in trāsmutatiōibᵒ nālibᵒ possumus aliquo mō manuduci ad itelligēduz aligd de illa quersione.quā manuductionē si aducrtimus appebit q̄ ponē plures formas p̄dicit trāsbatiōi panis in corpus christi.Nā si nos ponimᵒ plures formas ⁊ dias eē realr̄ gradus formaz p̄m ordinē lince pmētalis:quā asserūt negātes vsitatē foie.poterimᵒ in nālibᵒ saluare gnationē ⁊ corruptionē ignis aut aq̄ aut alicuiᵒ alteriᵒ spēi.nunq̄z tū saluare poterimus q̄ gnet sba ul'q̄ sba corrūpat.qđ pz per sile.q̄ si hō albᵒ fuerit hō niger.cū homo per aliā formā sit hō.p aliaz albᵒ.⁊ cū forma per quā hō est hō sit poz ipa albedine ⁊ nō dependeat ab ea sed hō albᵒ fiat niger qz hac transmutatiōe facta adhuc manet hō ex h q̄ hō albᵒ fit:magis nō possumᵒ dicē q̄ sit hō corruptᵒ uel q̄ sit hō generatᵒ sed sola mā alteratᵒ ab albedie in nigredinez:sic si ignis per aliā formā est sba per aliā corpus ⁊ p aliaz ignis.ut asserit Auicebron in libro suo quē dixit eē librū fontis vite:⁊ ut asserūt ponētes plures foias tūc si ex igne fiat aqua qz utrūq; est corpus ⁊ utrūq; ē sba facta tali trīsbatione adhuc remanebit corpus ⁊ adhc remanebit sba.erat ḡ ibi corruptio ignis ⁊ gnatio aq̄. sed nō erat ibi corpis aut gnatio corpis uel corruptio sbe aut gnatio sbe. ¶Ponētes ḡ vnā formā hāc difficultatē sufficiēter effugiūt:qm̄ si ignis per eādē formā est ignis.corpus ⁊ sba qz nō est itelligibile q̄ vnum ⁊ idē corrūpat ⁊ nō corrūpat.si corrūpat ignis corrumpet ⁊ corpus ⁊ sba que est in igne:erit igit corpus corporis ⁊ corruptio sbe.⁊ per ons gnatio corpis ⁊ gnatio sbe.Sed si ponimus plures formas corrupto igne nō corrumpet nec corpus nec sba:qz si est per aliaz formā ignis ⁊ corpus.tm forma per quā est corpus precedat formā per quā est ignis ⁊ corrupto posteriori nō oporteat corrumpi pius cum erit corruptio corporis. ⁊ per ons nō erat corruptio sbe circa qđ nō oz multū insistere.qz ⁊ h ipsi p̄cedūt.videlz q̄ loquēdo de corruptione put forme cōpetit corruptio pōt eē corruptio forme spēi absq; eo q̄ sit corruptio forme gnis.Nūq̄z igit p̄m hunc moduz gnabit suba corrūpet suba:qz si ex nō subijs nō fit suba nāe sbiecta quertit in nō sbam forma per quaz res est suba nunq̄z p̄cedit ipotentiam māe.sed quacūq; trāsmutatiōe facta semp remanebit suba ⁊ nunq̄z erit gnatio aut corruptio sube qđ est oīno irrōnabil'r uerū:qz ponētes formas plures forte non hient h proicōuenienti:qz sicut in corpalibᵒ multi per assuetudinē nutriri pūt veneno:sic ⁊ scientificis qm̄ facile est p̄sueta p̄scēdē pp qđ plures assuetudinē negāt p̄ncipia per se nota ⁊ que oīno apparēt sensui negare nō uerent.pp qđ tales forte de facili p̄cederent q̄ non eēt gnatio sbe nec corruptio sube.Nō obstāte q̄ h est sbi bᵒ manifestū:tō pter h q̄ h rō obuiet hijs que ex sbib⁹ oriunt.oñdere uolumus q̄ obuiet trīsbationi panis i corpus christi.Dicebat qdē in phabitis q̄ differt h cōuersio a quersione nāli.qz in nāli quersione nō fit trāsmutatio in aligd actu pexīs.Sed in hac quersione sanctissima quertit panis suba in corpᵒ christi qđ actu pexistit cōuersioni. Si ergo per ea que videmus in nālibᵒ possumus aliquo mō manuduci in hāc quersionē supnālez. dicemus q̄ sicut nāliter aq̄ quertit in ignez q̄ actu nō pexistit:sic panis supnāl'r quertit in corpus christi qđ actu pexistit.Dicemus ēt q̄ sicut aq̄ pōt cōuerti in ignē absq; eo q̄ r.sit ibi gnatio aut corruptio sbstātle.qz nō opz q̄ cedat forma.sic ad h q̄ fiat talis quersio. sed sufficit q̄ cedat forme ⁊ introducat forma ignis.sic ctiā in ppōsito.si panis per aliā formā est panis ⁊ per aliā subam quertit panis in corpus christi ⁊ nō remanebit forma per quā est panis attū nō opz tolli formā per quā est suba.igit hec quersio nō erit trīsbatio qđ est cōtra cōe dictū scōz hz quos hec scā quersio spāli noie dz trāsubatio nūcupari.qui aūt ē itelligit q̄ sine sube corruptione aq̄ fiat ignis oīno cbes est.si nō intelligit q̄ absq; trāsubatione panis quertit in corpᵒ christi.nec valet obuiare hijs dictis ex pte idiuiduationis.qz ex h pane fuit h corpus christi.qz ēt ex hac aq̄ fit hic sanguis. q̄si si absq; corruptiōe sube pōt ex hac aqua hic ignis fieri poterit absq; trāsubatiōe sube panis ex pane fieri quersio in hoc corpus. ex uerbis enīz euāgelij nō plus habet nisi q̄ panis quertit in corpus chr̄i.qz si christᵒ panē accipiēs būdixit fregit dedit q̄ discipulis suis dicēs. Accipite ⁊ māducate ex hoc oēs h est enīz corpᵒ meū.poterat uerificari uerba christi nisi panis quertet in corpus christi.sed q̄ illa quersio dicatur trāsubatio per hec uerba i textu euāgelij nō habet:uerūtamē qz panis per idem est panis ⁊ suba non est intelligibile q̄ panis cōuertat in corpus christi nisi illa quersio sit trāsubatio.sed panis per aliud est panis ⁊ suba.que dicūt asserētes formaz gradus possemus ponere hāc quersionē absq; eo q̄ eēt trāsubatio. Nā ut dicebatur qui pōt intelligere q̄ manēte substātia aque ex aqua fiat ignis oīno ridiculum est siue intelligat q̄ manēte substātia panis possit conuerti panis in corpus h sit oīno absurdum.⁊ cum h dicere repugnet transubationi panis in corpᵒ christi dicē possumus q̄ prefate transubationi repugnet ponē plures formas.valet aūt rō spāliter ⁊tra ponētes plures formas.p̄m quos idē corpus ut est cōiunctū foie ignis est ignis:⁊ ut est ⁊iunctū forme aque est aqua per ignorationē eadem substātia ut est coniuncta forme panis ⁊ ut est ⁊iuncta corporeitati christi erit corpᵒ christi ita q̄ absq; trāsubatione panis quertit in corpus christi.

¶ Multa pone de plitate formarū repugnare trāsbationi panis i corp' christi: reliquū est ostēdē quō h pō repugt ipsi forme vbox i quox vtute fit h' trāsbatio. Nō h de leui ondit. Illā ut dicebat dupl'r pōt accipi corp'. vno mō ut dicit corp' qd est gen' ad corpa aiata z sic dicit mām cū forma sbali. z pdicat eēntial'r de oib' corpib' aiatis z p ons de oib' hoib'. qr si ois hō est aial oē aial est corp' aiatū oē corp' aiatū est corp' g segt de p' ad ultimū q ois hō sit corp'. Alio mō accipit corp' q est altera ps cōpositi z sic dicit mām organiçata z sic supti corp' nō pdicat de hoie z sic acceptū corp' est ps hois: z hō ostat ex aia z corpe. pōt g glibet hō de corpe qd ē ps ei' dicē h est corp' meus: qr sic pōt glibet de manu ul' de capite qd est ps ei' dicē h est man' mea z h est caput meū. z ēt sic de aia q est ps dicē h est aia mea. ita z de corpe qd est ps ei' pōt dicē h est corp' meus. sed sic nullus hō pōt dicē aiali q est gen' ad ipm z q pdicat de ipso. h est aial meū sed h est aial qd sum ego. sic non pōt cōpetēter dicē de corpe q est gen' h est corp' meū. sed h est corp' qd sus ego. aial eni qd pdicat de me non est aial meū: sed est aial qd ego. sic nec ppe corp' qd est gen' ad me est corp' meum. sed est corp' qd est ego. de rone eni gnis est q pdicet eēntial'r q rom et' q pdicat de nouiatiue qre cū illud de quo dr h est corp' meus pdicet de me denoiatiue. Illud vo de quo dr h siue ego pdicē de me eēntial'r oino ridiculū est dicē de corpe q est gen' q sit corp' meū. sed q sit corp' qd sum ego. ga sic eēntial'r ego sus hō z sus aial qd est gen' ad hoiez: sic eēntial'r sus corp' aiatū z sum corp' qd est gen' ad hi' corpa. igit cū corp' qd dicit mām z formā sit corp' qd est gen' ut in añbitis dicebat de corpe sic accepto non poterit aligs hō grue dicē. h est corp' meū. sed h ē corpus qd sus ego. Itaq si corp' i qō qrit panis sba dicit māz z formā ut dicūt ponētes plres formas icōpetēter est forma vbox quā christ' tradit dicēs: h ē corp' meū. sed dicē debuit. h est corp' qd sus ego. si eni christ' erat hō z erat aial erat corp' aiatū. z erat corp' qd est gen' ad hi' corpa. Dz g declaratū ee pōs de plitate formax repugnare trāsbationi panis z corp' chīi z ēt forme vbox in quox vtute talis trāsbatio efficit. Sūt tū aliq ponētes plures formas solū i hoie. nō aūt in reb' alīs ex q pone lz nō posset euadē q ponē plres formas pdicē forme vbox quā christ' tradidit tū aliqliter euaderent difficultatē posita de trāsbatiōe panis actū ostēdet in ferī q sic vna forma in alīs reb' cōpositis q z i hoie est ponē vnā formā. Impntiarū g nō fiat diuictio iter hoiem z res alias quātū ad pluralitatē formarū: qr ut appebit put spectat ad ppositū est iudiciū de utrisq.

¶ Laplin. 2. q ponē plures formas in cōposito spāliter repugnat carni christi put hēt cē sacr'aliter in altari.

Dc ordine supi' in p'te hui' opis pcedebak q post q̄s adducte fuerūt rōes oñdētes q ponē vnā formā spāliter repugt corpori christi exūti sub sacro: adducebant in sequēti ca° rones alie p q̄s videbak ostēdi hi' pōm spāliter repugre carni christi exūti sacr'al'r in altari. solutis itaq oib' hi' rōnib' i 2a pte eo ordine h pō iplet quo i pma pte improbak positio de vnitate formarū. ostēdet igit i h ca° q ponē plures formas spāliter repugnat carni christi put hz eē sub sacro. Ad cui' euidētiā adūtēdū q caro christi z caro cuiuslibet hois tripl'r pōt cōsiderari. p° ut est aligd in se. 2° ut compak ad ossa. 3° ut compak ad idiuiduationē ppriā. p° g ostendim' positionē de plitate formarū repugnare carni christi. p° put illa caro scissima est aligd i se. 2° ut compak ad ossa. 3° ut est h aligd z ut compak ad indiuiduationē ppriā. ¶ Prima via sic pz: nā pm ponētes plres formas caro nō dic ipsaz māz sic z sic acceptā sed dicit mām cū forma. dicebat enim supi' q sic corp' qd est altera ps cōpositi dicit māz organicā z extēsam p q̄titatē. sic caro dic mām affectaz tali aut tali q̄litate. z ut dicebak mā sic organica z sic affecta nō dicit mām p q̄titate. aut mām z q̄litatē: sz dic mām put hēt quēdā modū se hūdi ut uere q̄ucta q̄titati aut q̄litati. ponētes tū plres formas dicūt q corp' ut caro aut os nō pōt dicē ipsam mām: sed dicit mām z formaz. Illā si ipsa mā posset aliquo mō accipi q posset dici corp' aut caro aut os frustra dicerem' q eēt ponē plres formas. Isti g adhercētes formarū plitatib' dūt noie carnis z ossis semp iportari mām z formā. Inde est igit q nos ad h in pcedētib' conabamur ut ostēderem' q quō mā poterat aliq mō accipi q mereri poterat nomē corpis z nomē carnis z ēt nomen ossis. ¶ Quo ostēso plane appebit q ridiculū erat ponere plres formas. sed bn uenit rō redeam' z dicamus q si caro nō dicat mām ipsaz sed dic māz cū forma ut dicūt initētes formarū plitatib'. querak de illa forma aut est sbalis aut est accntalis. q si dicak de noie carnis iportari māz cū forma accntali nō est dubiū. hāc positionē spāliter ondicē carni christi exūti sub sacro. nā panis sba q̄tit i nerā carnē christi pp qd christ' dicebat. Caro mea uere est cib' z sanguis me' uere est potus. uere eni sanguis uere est pot': qr vinū q̄tit in sanguinē christi z sub spē vini sumim' ci' sāguinē. sic z caro uere est cib' qr panis q̄tit in carnē christi z sb spē panis sumim' ei' carnē. Ista aūt q̄sio spāli mō dr trāsbatio qr nihil q̄tit i accntia chīi. sed oia accntia ei' sunt sb sacro altaris nō ex vi sacri: sed ex nāli q comitantia qd cē nō pōt si noie carnis iportet mā cū forma accntali. qr tūc per q̄sionē panis i carnē christi cēt facta q̄sio in aliqd accns. opz igit si noie carnis iportak mā z forma q iportet mā cū forma sbali. tūc q̄ro de illa forma sbali p quā caro christi est caro: q̄liter se hēt ad animā corp' christi uel q̄liter se hēt ad aiam rōnalē. cōstat q nō pōt se hēre nisi. 4. modis. qr uel est ipsa aia rōnalis: uel est formabilior ea: uel est pticularior ipsa: uel se hēt ad illā sicut excedēs ad excessum. Caro g si dicit mām cū forma uel dicit mām cū forma uel dicit māz cū aia rōnali. uel dicit mām cū forma ul'ori uel cū pticulario ri. q dic mām cū forma sbali que nec est ipsa rōnalis: nec est ul'ior ea nec pticularior. sed se hēt ad illaz sicut excedēs z excessum. sed cū oia h stare nō pūt ut pbak. caro enim nō dic mām cū forma z p q̄s ridiculum est dicē q ptigat ponē plures formas. Illō eni z nomine carnis pōt iportari mā cū aia rōnali: qr cū panis subaq̄tak in carnē christi fieret q̄sio in ipsam aiam rōnalē z eēt aia christi in sacro altaris nō solū ex nāli cōmutātia sed ēt vi sacri qd erroneū est ponē. spāli' ergo h positio repugnat carni christi exūti sacro: qr sacm in altari ex vi sacri nec sūt ibi accntia christi nec eius aia. rursuz nec possum' dicē noie carnis iportari formā pticularē q̄s sit aia rōnalis. qr cū nulla forma pticularis eq̄tur sue forme ul'i quātū ad pdicationē z ambitū: si forma per quā caro est caro eēt pticularior q̄z rōnalis aia tūc rōnalis aia excederet illā formā: pp qd ptigeret in aligb' cē rōnalē aiam in gb' nō eēnt carnes z ossa. posset g eē hō absq carnib' z ossib'. imo qr iter formam specificā nō est descēsus per formā sed per cōditiones mās: qr aia rōnalis dicit formā specificā z nō pōt eē q ultra illā formā sit descēsus per formā. z si caro dicit mām cum forma nō pōt eē q forma illa sit pticularior aia rōnali. est ēt nihilomin' spāliter rō de aia rōnali q re ifra ullā formā nō est descēsus per formā: qr hz Lōmētatorē sicut mā pma tenet ifimū gradū in gne entium: sic itellect' nr tenet ifimū gradū in gne itelligibilium: qr sicut in gne est eis nō est pcedē ultra mām: sic i gne itelligibiliū nō pcedē ultra aiam rōnalē. aia g rōnalis dicit formā athoma z dicit formā specificā non formā gnis z per q̄s nō dicit formā sub qua dz fieri

descẽsus in pticularẽ formã: sed dicit aliqd noie illius forme iportari p formã ul'em. forma g̃ p quã caro est caro nõ dicit formã pticularioꝛẽ aĩa rõnali cũ non sit ponẽ aliquã talẽ formã. sed si dicit formã carnis ul'ioꝛẽ q̃z sit rõnalis aĩa q̃ ꝑma facie vi ꝓsonũ appentibus cũ carnes ⁊ ossa reꝑiunt alijs aĩalib⁹ in qb⁹ nõ existat rõnalis aĩa: sic: sed nec h̃ ẽt stare põt: qꝛ qñ due forme sic se hñt q̃ vna est ul'is ⁊ alia pticularis nihil iformat a forma pticulari q̃ nõ informet ab ul'i: ut qꝛ color est ul'ioꝛ q̃z albedo nihil est albũ qõ nõ sit coloratum. igit nihil nõ foꝛat albedinẽ qõ non iformet a colore: nihil igit iformabit ab aĩa rõnali qõ nõ iformetur a forma carnis. sed si hi⁹ forma est ul'ioꝛ illa cuꝫ aĩa rõnalis ꝑm Aug̃m. 6. de trinitate. sit in toto coꝛpe tota ⁊ in qbus ⁊ in q̃libet pte coꝛpis tota q̃libet ps coꝛpis humani iformabit forma aĩa rõnali ⁊ per ꝓs stãte hac ꝓpostasi q̃ forma carnis sit utilioꝛ aĩa rõnali cũ aĩa rõnalis informet quãlibet ptẽ coꝛpis: ꝓs est forma carnis iformabit quãlibet ptẽ coꝛpis humani. Informabunt g̃ ossa p formã carnis q̃ nullus sane mẽtis dicerct relig ẽ g̃ i probare ultimũ q̃ forma carnis nõ se hẽat ad rõnalem aĩam sic excedens ad excessum. vi aũt Aꝛ. dictum ali qd rõnis hẽre q̃ in aliqb⁹ repit forma carnis ut i carnib⁹ bestiarũ in qb⁹ nõ repit aĩa rõnalis ⁊ aliq̃ formãtur aĩa rõnali ut ossa carnis humani que nõ iformant forma carnis: hñt igit se h̃ ⁊ illa sic excedẽtia ⁊ excessa sed h̃ hic ẽ ignarc ordinez eẽntialẽ ⁊ p se qꝛ nunq̃z aliq̃ duo se hñt sic excedẽtia ⁊ excessa nisi illa ad iuicẽ accũtal'r ꝓiũgant: ut si albũ ⁊ musicũ se hñt ad iuicẽ ut excedẽtia ⁊ excessa. Oꝛ reꝑit albũ sine musico ⁊ musicuꝫ sine albo: opꝫ illa duo nõ eẽ vnica p se sed p accñs. q̃ enĩ est p se tale est ex necitate tale ⁊ est semp tale. solũ enĩz qõ est p accñs ꝓtigit nõ cẽ: si g̃ ꝓ eẽ albũ sine musico al bũ p accñs ꝓtigit musico: ⁊ si musicum ꝓ eẽ sine albo musicũ p accñs ꝓtigit albo. Inest g̃ q̃ qꝛ supiora ꝓ eẽ uel itelligi sine iferioꝛib⁹. iferiora aũt nõ sine supioꝛib⁹: supiora aũt ẽt magis ul'ioꝛa nõ hñt ordinẽ eẽntialẽ ⁊ p se ad iferiora ⁊ ad magis ꝓticularia sed h̃ ad illa. q̃re si forma carnis ad aĩam rõnalez se hẽt sic excedẽs ⁊ excessum ⁊ põt aliqd iformari hac forma absq̃ eo q̃ iformet illa: ⁊ ccõuerso huiꝰ ad illã ⁊ cꝛ. opꝫ eẽ ordinẽ solũ p accñs ubi eẽntiale p se: ſ cũ talis ordo nõ sit inter aliq̃s duas formas sbales qꝛ nunq̃z aliq̃ due forme sbales sũt i eodẽ hñtes ordinẽ p accñs opꝫ formã carnis si dic aliã formã ab aĩa rõnali q̃ dñt ponẽtes pl'es formas eẽ formã accñtalẽ nõ sbalẽ qr quãlibet ostẽsiue appeat q̃ nõ sit ponẽ pl'es formas. ⁊ q̃ caro nõ dic mãz ⁊ formã sed dic mãm i aliq̃ mõ se hñdi: nihilominus tñ nalet h̃ rõ ad oñdẽdũ q̃ ponẽ pl'es formas spã liter repugnat carni christi exũti sacraliꝛ in altari. ga si est dare pl'es formas ⁊ caro nõ dic ipsaz mãz sed dicit mãz cũ forma siue nõ posset dicẽ mãz cũ forma sbali q̃ est aĩa rõnalis nec cũ forma sbali ul'i: nec cũ pticulari. nec ẽt põt dicẽ mãz cũ forma sbali que se hẽat ad aĩam rõnalẽ ut excedẽs ⁊ excessuꝫ: rclingt q̃ dic mãz cũ forma accñtali. pp qõ cũ panis sba ꝓtik in carnẽ christi: fiet ꝓsio mãei accñtalẽ qõ est ꝓ hãc ꝓsionẽ sacralẽ ⁊ spãli noie trãsbatio nũcupat co q̃ sola panis sba in sola sbam nõ i accñs ꝓtat. ¶ Est tñ nihilomin⁹ adutendũ q̃ ex h̃ nullũ emolumẽtũ hñt ponẽtes pl'es formas nã si caro nõ põt dicẽ mãz cũ forma nõ dicat mãm cũ forma accñtali: nõ pp h̃ opꝫ ponẽ pl'es formas. ¶ Quia qñ dictũ est q̃ i eodẽ cõposito nõ est ponẽ pl'es formas itelligim⁹ q̃ nõ sit ponẽ ibi formas pl'es realr dintes. sed si ipsas formas accñtales uellem⁹ adunare forme sbali: dicem⁹ q̃ i eodẽ cõposito sũt pl'es formc. qꝛ est ibi vna forma sbalis ⁊ multe accñtales. ¶ Iliso q̃ ex pte ei⁹ qõ iportat noie carnis ostẽdit q̃ ponẽ pl'es formas i cõposito repugnat ipsi carni christi exũti sb̃ sacro: restat ostẽdẽ quõ ponẽ pl'es formas repugnat ipsi carni christi exũti sub sacro ꝓut illa btissima caro compatur ad ossa qõ sic declarat. qꝛ si est ponẽ formas pl'es ⁊ no mine carnis iportaꝛ mã cũ forma: ꝓ q̃ forma illa per quã caro est caro nõ sũt eadẽ cũ forma illa p quã sunt ossa ossa. q̃ro g̃ de foꝛa illa vi q̃ hñt sbalis ul'accñtalis. nõ aũt dici põt q̃ sit sbalis qꝛ nunq̃z aliq̃ duo habẽtia diũsas formas sbales faciũt aliqd vnũ näliter sed artificialr: ut qꝛ cemẽtũ hẽt suã formã sbalẽ p se: ⁊ lapis p se ex lapide ⁊ cemẽto fit vn⁹ paries: ſ fit vnũ näliter ſ artificialr ⁊ p accñs. ex duob⁹ enĩ i actu nunq̃z fit aliqd vnũ p se ſ ꝑ accñs. qr si carnes hñere sua formã sbalez p se dintẽ ab ossib⁹ ⁊ ossa dintia a carnib⁹: ex carnib⁹ ⁊ ossib⁹ nunq̃z fieret vnũ coꝛp⁹ näliter: sed forte artificialiter qõ nullus diceret. igit si caro dicit mãz cuꝫ forma accñtali pp qõ nõ panis sba ꝓtik i carnẽ christi fieret ꝓsio in formã accñtalẽ ⁊ i aliqd p accñs qõ est inconueniẽs. posset tñ h̃ rõ adaptari ꝓ eos q̃ uolentes euadẽ dicũt q̃ i hoie sũt pl'es forme: sed in oĩ alio ab hoie est vna forma. erit g̃ qõ de carnibus ⁊ ossib⁹ leonis. videt carnes leonis ⁊ ei⁹ ossa ducãt ipsaz mãz ut hẽt aliquẽ modũ se hñdi. uel dicãt mãz cũ forma. q̃ si dicãt ipam mãm q̃rc nõ carnes humane ⁊ ossa hois ipsaz mãm dicere poterũt. nõ ipsam mãm i se ⁊ i sua simplicitate sũptã. sed ut hẽt aliquẽ modũ se hñdi ut i supioꝛib⁹ tradebat. ⁊ est dicẽ h̃ h̃ qdẽ eẽ i alijs ut i carnib⁹ leonis ⁊ nõ in his ut in carnib⁹ hois est oino figmẽtũ. ⁊ qꝛ h̃ sñ rõ est dictũ p ifacilitatẽ ꝓtenik q̃z ꝓbat q̃ si carnes ⁊ ossa leonis nõ dicũt ipsam mãz cũ forma nõ potcrit dici q̃ dñt mãm cũ forma sbali. qꝛ tñ nõ sit nisi vna forma in leone nõ eẽt diia iter carnes ⁊ ossa. Dicẽt g̃ mãm cum forma accñtali. pari g̃ rõne ⁊ in hoie carnes ⁊ ossa dicẽt mãm cũ forma accñtali. g̃ cũ panis ꝓtek in carnẽ christi ut supra dicebat ⁊ tũc fiet ꝓsio in aliqd p accñs qõ a catholicis mime toleraꝛ. ¶ Habito q̃ ponẽ plures formas repugnat carni christi exũti sub sacro ꝓut caro eiꝰ est aliqd i se compat ad ossa. reliquũ eẽt dicere hiꝰ põnẽ repugnare dicte carni ꝓut ad idiuiduationes ꝓpriã compat. sed h̃ in sequẽti capº clarius ostẽdit. ¶ Capl'm. 3. q̃ ponere plures formas repugnat passioni ⁊ morti ⁊ sepulture coꝛpis christi ⁊ alijs que dicuntur de hi⁹ coꝛpore.

a Ductis roníbꝰ p q̃s ostẽsum est q̃ ponẽ pl'es formas repug̃t coꝛpi christi exũti sb̃ sacro. ⁊ ẽt eius carni ꝓut hẽt eẽ sacrale. restat adducẽ rõnes p q̃s ostẽdi possit q̃mõ põ de pl'itate formarũ repugnat passioni morti ⁊ sepulture coꝛpis christi ⁊ alijs que dicunt de hi⁹ coꝛpe Oꝛ enĩ ꝑfata positio repugnat passioni coꝛpis chri sic põt ostẽdi. Nã q̃stũ ad pñs spectat põt distigui duplr passio. vna nälis ꝑm quã patiunt iaiata. ⁊ alia aialis ⁊ sensibilis ꝑm quã patiunt aĩalia ⁊ sensibilia. ꝑm ꝑmã passionẽ hẽt eẽ coꝛp⁹. Jõ di. 6. topi. q̃ ois passio magis facta abijcit a sba. h̃ g̃ mõ patiunt el'ta ⁊ insensibilia. ignis enĩ põt agẽ i acrẽ uel i aquã: ⁊ aer uel aq̃ põt pati ab igne ⁊ coꝛpa p ignẽ actũ talis passio est näliꝫ solũ: nõ aũt aialis uel sensibilis. qꝛ acr uel aq̃ ex tali passione nullũ dolorẽ sentiet: attñ ꝓter hãc passionẽ nälẽ est dare passionẽ ad quã sequit cruciatio ⁊ dolor: coꝛpora igit sensibilia solũ patiunt vnica passione. s. näli. sed aĩalia utraq̃z passione patiunt näli. qꝛ ꝓ eã coꝛrũpi a ꝓrijs coꝛpib⁹ sicut cetera coꝛpa insensibilia animali ⁊ sensibili. s. patidõ dolorẽ sentiũt ⁊ cruciant. utroq̃z ẽt mõ fuit passus christº. patebat cni passione sensibili qꝛ cũ i manib⁹ maxime vigeat sensus tact⁹ in quo hẽt eẽ dolor tanq̃z i sbo: passio eiꝰ fuit maxie afflictiua ⁊ penosa. Oꝛ ẽt patcret passione näli nõ hẽt dubũ: cũ passio illa ordinaret ad mortẽ ⁊ corruptionẽ. sic opꝫ dici ꝑm vitatẽ. Sed ponẽtes pl'es formas neutrũ istorum

ſaluare pñt. Mā ſequēdo pōnē illā nō poſſum^{9} ſaluare q aialia ſentiāt dolorez nec patiant paſſione aiali. qđ ſic oſtēdit: qz ſemp i oi paſſione ſenſibili aia eſt p^{ma} ſentiēs. ſenſus eni ſiue potētie ſenſitiue ſūt organa ipſius aie pp qđ ſic iſtīm nō agit niſi vtute agētis p̄ncipalis. ſic ſenſus nō ſentit niſi qz eſt organū aie. Inde ḡ qđ in 2° de aia dī. q aia eſt p̄mū ſentiēs. aia aūt nō pōt eē p̄ncipiū ſentiēs. i. p̄ma z p̄ncipalis rō ſentiēdi niſi ex aia z corpe fiat vnū p ſe. nunq̄z aūt ex duob^{9} i actu fit vnū p ſe ſed p accīs: ut pōt patē ex. 8. me^{ce}. z ēt ex. 7. ponē-tes igit pl̄es formas q corp^{s} qđ ꝓiungit aie h̄: aliquā formā ſbalē p̄ter aiam z eē aligd i actu nō poterūt ſal-uare aiaz ꝓiūgi ei p ſe z p ꝓñs ſaluare nō poterūt aiam eē p̄ncipiū ſentiēs. Immo hāc pōnē ſequēdo nullus ſē ſus nullus dolor poterit eē in corpe. Non eni plus fiet vnū ex aia z corpe ponēdo pl̄es formas q̄z ex motore celi z celo. opz qdē aiaz eē formā corpis z ꝓiūgi ei p ſe ad h̄ q corpa ſentiāt: qz ſi aia nō eſt forma corpis potē tie ſenſitiue nō erūt pfectiōes organoꝝ. tollet igit ꝑz hāc potētiaz oīs paſſio ſenſibilis ſiue oīs paſſio nālis: qz ut dicebat oīs talis paſſio magis facta abicit a ſba ſed ut ſuꝑ ꝓbat ponendo pl̄es formas: nō erit gīio ſic nec corruptio: q nō exīter ridiculū eſt ponē paſſionē ali quā nālem. ponē itaq̄z pl̄es formas repugnat paſſioni corpis chriſti q ꝑz hāc pōm nequaq̄z ſaluare poterim^{9} corp^{s} illō fuiſſe paſſum paſſione nāli nec ēt in paſſiōe ſenſibili z aiali qđ eēt ꝰriū ſcripture ſacre. gſgs eſt ſa-ne mētis dubitare nō p̄t. Uliſo q ponē pl̄es formas repugnat paſſioni chr̄i de leui ꝑz quō ēt repugnet mor ti ei^{9}. nā mors ē q̄dā ſpēs corruptiōis. Mā ſic viuē viuētib^{9} eſt eē ita mori ē nō eē. Mori ḡ ē qđā corrūpi: qz icipit a viuē z termīat ad nō viuē. ſiue icipit ab eē z terminat ad nō eē. qz ſi loquēdū c̄ de forma ut loquim̄ de actu ſic i viuētib^{9} idē ē viuē z eē. ita viuētia p eāde formā viuūt z ſūt nō dāt i diūs forma magis z minuſ ulis. q̄re tollit ille ordo ponēdi ſm rē: z manet ſolū ꝑz rōnē z itell'm: nec ē dare pl̄itatē formarū z ſm rē ꝑz ſm rōnē tm̄. ſed ſi adūſari^{9}iſtet dicim^{9} q ē dare pl̄es foiaz z q corp^{s} qđ ꝓiūgit aie hēt aliquā aliā formā p quam exiſtit ſbalr poſt ſepationē aie a corpe: nō dicet corpus corruptū qz nō tollit ab ipſo corpe ſuū eē ſbale z p ꝓñs nō dicet mortuū: qz ſic viuē i viuētib^{9} nō ē aliō q̄z cor eē ſbale: imo i eis nō eſt aliō q̄z corruptio ipſi^{9} eē ſbalis ul' ḡ opz dicē q p eāde aiaz corpa aiata viuāt z ſint ita i eis q ſit aliq̄ alia forma dās eē ſbale. uel opz ponē q poſt ſepationē aie nō corrūpant corpa aiata. Quia ad huc remanet eis ſuū ſbale eē. Innitit aūt h̄ rō eadē ra dici cū p̄ma. qz ſi corpa aiata h̄nt aliquā formā ſbalem p̄ter aiaz aia nō eidē nō p accīs: aduenīēs eni aia tali-b^{9} corpib^{9} poſtq̄z ſūt aligd i actu: z poſtq̄z h̄nt eē ſbale. ſed nāliter loquēdo oē qđ ꝓiūgit alicui poſtq̄z hēt eē i actu z poſtq̄z hēt eē ſbale nō cōiūgit ei p ſe ſed p accīs igit cū ex ſepatiōe eor^{m} q̄ ꝓiūgunt p accīs nō habeat eē mors que ē corruptio ſbe ſi ponētes pl̄es formas z p ſepationē aie uerā mortē ſaluare nō poſſum^{9} nec ualet ſtātia de humana nā reſpectu vbi q̄ fuit ꝓiūcta vbo p accīs. z tñ viuebat vbo tā exīti i actu z h̄nti eē pfectū qz h̄ nō fuit nāle ſed ſupnāle. rurſus vbum nō ꝓiunge bat corpi humano tanq̄z forme nec fuit talis ꝓiūctio i vnitate forme nl'i vnitate nāe ſed ſolū i vnitate ſuppo ſiti ſolū uel perſe qz ſm Dam̄. i. chriſto ieſu nō ſūt cōez ſpēm accipe. Mos aūt loqmur de eo qđ ꝓiungit alicui tanq̄z forme: z dicim^{9} q nunq̄z ꝓiūgit aligd alicui for malr p ſe z tanq̄z dās eē ſimplr ſi aduenīat ei iā exīti i actu z h̄nti eē ſbale. ut igit ſoluem^{9} chriſtū fuiſſe mor-tuū uere nō opz ibi ponē pl̄es formas. qz cogimur die corp^{s} chriſti hēre aliqđ eē ſbale actu p̄ter aiam: z aiam ꝓiūgi ei p accīs z p ꝓñs oportebit fateri q ex ſepatiōe aie ibi uera mors eſſe non poſſit. Circa h̄ ergo debent adūīē diligēter ponētes i alijs aialib^{9} ab hoie vnā for-mā in hoie nō pl̄es. q ꝑz h̄ ſaluabim^{9} i alijs aialib^{9} ue-rā paſſionē z uerā mortē. ſed i hoie h̄ nequaq̄z ſaluare poteram^{9} ſz ſm ſcripturā ſacrā uerā paſſionē z ueruz dolorē i chriſto ſaluare oportcat caucāt ſic dicentes z nō aſſerāt q opz i hoie ponē pl̄es formas. C Dico q-mō ponē pl̄es formas repugnat paſſioni z morti cor-poris chr̄i: reliquū ē oſtēdē quō h̄ repugnet ſepulture dicti corpis. imaginant ponētes pl̄es formas q p aliā formā ſit aligd i gīie: z p aliā in ſpe. corp^{s} ḡ chr̄i p for-mā corpeitatis collocabat in gīie. ſed p aiam rōnalem collocabat in ſpe. Mā z ſi dicē uellēt q ēt p formā cor poreitatis collocabat in ſpe. fuiſſet ḡ corp^{s} illud in du plici ſpe. qđ ēt audire nimis eſt deriſoriū. ſed ſi ſic ē ut ipſi imaginant ſepata aia rōnali remāſit illđ corpus in gīie: nō tñ erat in aliq̄ ſpe: z p ꝓñs nō erat in aliq̄ idiuī duo. Quia cū ſm Boetiū ſpēs ſic totū eē idiuiduoruz ipoſſibile ē q aligd hēret eē idiuiduale nō ſit i aliq̄ ſpe ex q̄ appet frīuolā eē ſniaz dicētiū embrionē z alia im-perfecta dū ſūt i mr̄ice eē in gīie nō eē tñ i aliq̄ ſpe. Mā lz ſpēs nō ſemp ſit nobis noialis: ipoſſibile eſt tñ aligd eē in gīie qđ nō ſit in aliq̄ ei^{9} ſpe. z ut plane ait pl̄s. 6. topi. Nō eni ſūt oīa aialia pfecta nec q̄libet ſpēs aiali-um dī eē pfecta. Uerūtñ nihil eſt i gīie qđ nō ſit i aliq̄ ei^{9} ſpe. aut pfecta aut ipfecta aut noiabili aut inoiabi-li. Sz bñ uenit ꝑmo ꝓpus redeam^{9} dicētes. q ſi corpus chriſti poſt ſepationē aie nō erat in aliq̄ ſpe: ut cogunt dicē ponētes plures formas nō cōperebat ei eē aliqđ i diuiduale: cū ſpēs ſit totū eē idiuiduoꝝ. z p ꝓñs corp^{s} ſepeliri nō potuit. qz ſiue erat i ſpe nec hēbat eē indiui duale nō erat h̄ z p ꝓñs nec poterat ei cōperē ſitus uel poſitio uel ēt ſepultura. cū h̄ ſupponat pōnē z uerū. ua let aūt h̄ rō maxie ad oſtēdēdū h̄ repugnare carni z cō pori chriſti exīti ſub ſacro qđ ſic oſtēdit. Mā aliter eſt loquēdū de idiuiduatiōe ſm ponētes pl̄es formas. Et alr aūt ſm ponētes vnā. qz ſm ponētes pl̄es ſit ſpecifi catio z idiuiduatio ex additōe forme ad formā. opz ſic opinātes ponē formā gīiis eē formā vnā que ſpecifica tur ꝓut ꝓiūgit alij z alij ſpēl: ut ſi ex igne fiat aq̄: mane bit forma corpeitatis z ſpecificabit h̄ forma ꝓut cōiū get alij z alij forme ſpecifice. q̄re cū eadē corpeitas poſ ſit eē in diūſis idiuiduis diūſarū ſpērū ut in igne z in aq̄ p formarū corpeitates nō eſt idiuiduatio. nullus ḡ corp^{s} eſt h̄ niſi qz eſt in h̄: uel qz ꝓiūctū huic. Mā ſi ſal uare nō poſſum^{9} q corp^{s} det eē ſpecificū: ſed ſolū q cō iūgit forme ſpecifice. ut cōiūgit forme ignis ul' forme aq̄ multo miu^{9} ſaluare poterim^{9} q corp^{s} det eē indiui duale uel ei qđ eſt h̄. ſed tñ panis ſba ꝓūtat in ſolū cor pus chriſti nihil a^{b} uero mō ſaluare poterim^{9} q panis ex vi ſacrī ꝓūtat in aligd qđ ſit h̄: ſed ſolū i aligd qđ ē ꝓiūctū huic. Sz dicet adūſari^{9} q ē ꝓiūctū huic albedi-ni eſt albū ḡ eſt ꝓiūctū huic eſt h̄. igit ſi panis ſba ꝓūti tur i corp^{s} qđ ē ꝓiūctū huic opz q ꝓūtat i h̄ c̄ aial: aut i ſtātia de leui tollit: qz ſi panis ſba ꝓūtit i ſolū corp^{s} da to q illud corp^{s} ſit albū ex vi ſacrī nō erit albedo z p ꝓñs nō erit ibi corp^{s} albū. ſi aūt nō erat ibi albedo non erit ibi corp^{s} albū h̄ erit ex nāli ꝯcomitātia nō ex vi ſa crī: nec ex forma vboꝝ. C A ſili ḡ ſi corp^{s} h̄ nō dic̄ ſolū corp^{s} cū aliq̄ alio p qđ ē h̄ ſic corp^{s} albū nō dicit ſoluz corp^{s} ſed dic̄ corp^{s} cū albedīe p quā eſt albū qz talis eſt ſba ꝓūtit i ſuū corp^{s} z nihil aliō ex vi ſacrī erit ibi ſolū corp^{s} h̄. Sz cū illud repugnet forme vboꝝ qđ ex. duꝝ. h̄ ē corp^{s} meū ſi accipiēdū c̄ illud qđ ē ſacrālr in altari ex vi ſacrī ſm formā vboꝝ traditaz a chriſto opz dicē q ex vi ſacrī ſit ſacrālr in altari corp^{s} h̄. Ita ut ꝑz p h̄-ta ſequēdo pōm pl̄itatis formarū dicem^{9} q dicēdo cō p^{s} ignē: dicem^{9} aliq̄ duo vnū p qđ ē corp^{s} z aliō p qđ ē ignis. dicēdo corp^{s} h̄ dicem^{9} duo aliq̄. vnū qđ ē corp^{s} z aliud qđ eſt h̄: ſic dicēdo corp^{s} albū dicim^{9} duo aliq̄

vnū p qđ est corp⁹ ⁊ ad qđ est albū: qz ḡ sic est nunq̄z ꝑz hāc pōnē saluare poterim⁹ q⁹ ex vi sacri sed sacrāl'r i altari corp⁹ ℔ qđ ꝑz repugnare catholice vitati. ¶ Inte dem⁹ eni ꝑ aliā viā ⁊ dicem⁹ q⁹ corp⁹ ignis nō dic duo aliq̄ ℔ est ꝑm rōnē tū. sed ꝓ hāc plitatē ifistē nō opz: ga oino fatēdū est ēt ꝑm rōnē ⁊ itellectuz in qlibet cōposito eē plres formas: ⁊ sic corp⁹ ignis nō dic duo aliq̄ ꝑm rōnē sed vnū aliqd. nā ut dicebat mā extēsa nō dic aliqd aliud q̄z mām. Quia sic ptes māe nō dicūt aliquid aliud q̄z mā: ⁊ sic hi⁹ ptes cedūt in ipsaz eēntiā māe: sic ipsa extēsio māe cedit i ipaz eēntiā māe. nec dit mā i se accepta ⁊ mā ut est extēsa nisi sic determiatū ⁊ indeterminatū ⁊ in ℔ hēt aliquā silitudinē mā cum forma generis in se ꝓsiderata ⁊ ut est specificata ut corp⁹ i se acceptū. ⁊ ut specificat ⁊ determiat ad formā ignis non dit nisi sic aliqd ꝓsideratū ⁊ idetermiatū. Jō ꝑm hanc silitudinē dictū est. 5. me^c. q⁹ vnitas giis ē q̄si vnitas māe. redeam⁹ q⁹ sic mā extēsa ⁊ orgāniçata nō dic aliqd ad quā māz sic mā idiuiduata solū māz noiat ⁊ corpus idiuiduatū nō dic aliqd aliud q̄z corp⁹. Mā si indt uiduū nō diceret solā ſbaz cū accēte idiuidua nō eēnt i giie ſbe imo nō eēnt in aliq̄ giie q⁹ hō alb⁹ nō est i giie q⁹ si icōueniēs est dicē idiuidua nō eē i giie ſbe cū i pdicamētis appellant ſbe ꝑme icōueniēs est dicē q⁹ corp⁹ idiuiduū dicat aliqd aliud q̄z corp⁹: ⁊ q⁹ ſba indiuidua dicat aliqd q̄z ſbam. Deuiabim⁹ itaq; loquētibus opi nātib⁹ plres formas q cū uelut corp⁹ specificū ut corp⁹ in giie dicē duo aliq̄ multo magis cogunt dicē q⁹ corpus ℔ duo aliq̄ dicat. Mā ly ꝑm vitatē corp⁹ ignis dicat vnū ꝑm aliqd ⁊ corp⁹ ℔ ēt aliqd. difficili⁹ est tñ sustinē ⁊ itelligē quō dicat aliqd corp⁹ vnū ignis. sed tñ ponēdo q⁹ corp⁹ ℔ dicat aliqd aliud q̄z corp⁹. nō possum⁹ saluare q⁹ ex vi sacri sit sacrāl'r i altari corp⁹. ℔ dictū est bñ qđ videbit magis expedire pp vitatē familiaribus nō pcē sed deuiare a po^b plres formas ⁊ nō poncre plitatem formarum: qz ℔ repugnat corpi ⁊ carni christi exūti sub sacro. ¶ Ostēso q⁹ ponē plres formas repugnat passioni mortī ⁊ sepulture corpis christi uolumus ostēdē ⁊ q⁹ ℔ repugnet ēt alīs que dīr de hi⁹ corpore. dicim⁹ eni in corpe illo fuisse carnes ⁊ ossa ⁊ neruos. Quercm⁹ ḡ utrū corp⁹ caro vi corp⁹ ⁊ os vi corpus neru⁹ dicat aliqd aliud q̄z corp⁹ cuz forma corpis sit ul'ior q̄z forma carnis nō dit magis real'r forma ul'is ⁊ min⁹ ul'is: q̄ ḡ rōne corp⁹ caro nō dic aliqd aliud q̄z corp⁹. pari rōne corp⁹ ignis. corp⁹ hō ⁊ cetera talia vnū aliqd noiabāt. sed si corp⁹ caro dic duo aliq̄ ita q⁹ forma carnis dicat aliā formā supadditā forme corpis tunc q⁹ in solā ſbam corpis ꝓūtit nequaq̄z ꝓūteret i formaz carnis. cū coiter dicta scō^z uelint q⁹ ſba ꝓūtat in solā ſbam corpis christi ex vi sacri nō erit ibi forma carnis ¶ Attēdūt ḡ ponētes plres formas q⁹ vitas in euang corp⁹ suū qđ dedit discipulis suis cenātib⁹ appellauit suā carnē dicēs. nisi mā ducaueritis carnē filij hoīs ⁊c. ⁊ iterū. caro mea uere est cib⁹. Nō est ḡ panis ſbam cōuerti in corp⁹ christi ⁊ ꝓūti in ei⁹ carnē ⁊ ꝑ ꝯs nō est aliud corp⁹ ⁊ corp⁹ caro ⁊ pari rōne nō est aliud. Corpus ⁊ corp⁹ os ⁊ corp⁹ neru⁹. q⁹ si sic est fruſtra ponitur formarū plitas. Valet aūt ℔ rō q̄ ponētes plres formas qui dicūt q⁹ corp⁹ qđ diuidit ꝓ aiam ⁊ carnes ⁊ ossa q̄ sūt ptes talis corpis dicē mām cū forma. sed ut ꝑz per hita corp⁹ sic acceptū ⁊ carnes ⁊ ossa nō dicūt māz cū forma qz nō dicūt aliqd oppositū ex hijs sed solum aliquid oppositum.

¶ Lapl'm. 4. q⁹ ponē plres formas ꝓdicit nobilitati ⁊ bti tudini aiarū originali culpe ⁊ resurrectioni corporū.

Verum ꝑm scripturā sacrā dicam⁹ aias humanas eē nobiliores: qz hō ꝑz aiaz ⁊ ad imaginationē dei fact⁹. rursus cū ꝑm eādē scripturā dicam⁹ originalē noxā descendisse ab adā ꝓthoparētē nro in oēs posteros qz in adā oēs peccauerūt ⁊ oēs nascimur nā filij ire ꝑm aplm. Implī⁹ cū in corpib⁹ resurgētiū ⁊ maxīe in corpib⁹ btōruz ꝑm cōem sniam ponam⁹ q⁹ claritas illox corpox deriuet a claritate aiarū. Illa maxīe repugnāt scripture sacre ex his que tenet fides catholica que obuiāt nobilitati aiax: originali culpe ⁊ resurrectiōi corpox: ꝛz oib⁹ his ut patebit ꝓdicit positio plitatis formarū. Non ḡ debem⁹ ponē plres formas. Q⁹ aūt ponē gradus in formis repugnet nobilitati aiarū: sic pōt ostēdi. Mā ꝓsueuit distingui duplex nobile. uel duplex pfectū. vz nobile ⁊ pfecti simpl'r ⁊ nobile ⁊ pfectū ꝑm gen⁹ uel ꝑm statū. simpl'r eni pfectiores sunt forme nisi ꝓiūcte corpibus cuiusmodi sūt ſbe separate q̄z cōiūcte corpib⁹ cuiusmodi sūt aie humane. Mā semp infima sup ꝑmox attigūt sup ma infimox. Quare cum spes supmi corpis infimum in spīrit⁹ attigit supmū in corpib⁹. Jude est ḡ q⁹ aie hūane eo q⁹ attingūt corpa ⁊ sup eis ꝓiūcta tenēt infimuz gradū spāles ſbas. simpl'r igit nō est nobilitatis eē formā ⁊ pfectionē corpox est tñ nobilitatis ꝑm gen⁹. nā supposito aiam tenē infimū gradū in giie ſbarū ſbaliuz pfectiōis est in ea ꝓiūcta eē corpi q⁹ nō solū phiam sapit sed ēt theologie est ꝓsonū. uolūt eni sci aiam hābē nāle desideriū admīstrādi corp⁹: qđ nō eēt nisi ex cōiunctione ei⁹ ad ipm vñ pfectior exist̄et. vñ Aug⁹ de ℔ nāli desiderio loquēs ait. Q⁹ aia pp nālē desideriū qđ habet admīstrādi corp⁹ retardat ne oino ferat ad illū sūmū cclū. ex nāli itaq; desiderio qđ dicūt sci aiam hēre admīstrādi corp⁹ arguē possem⁹ eē cōsonū theologie aiam pfectiorē eē ex eo q⁹ corpi est ꝓiūcta. sapit ēt nihilominus ⁊ ℔ phiam. Quia ꝑm oia mēbra compant ad aiam: sic ꝓpa organa compant ad ꝓpriā artē. Jnde ē ut supⁿ dicebat q⁹ diūsox aialiū pp diūsitatē aiarū sunt diūsa mēbra sic diūsarū artiū sunt diūsa istra: ḡre cū perfectior sit ſba q̄ est ꝓiūcta ꝓpe opatiōi aia q̄ est apta nata suas opatiōes efficē p mēbra corpis tanq̄z p ꝓpa organa pfectior erit nō ꝓiūcta corpi. Quia p hi⁹ ꝓiūctionē poterit compatiōes ꝓpas exercē. ḡ si ostēdē poterim⁹ q⁹ q̄stū ad has opatiōes extēdēdas pfectior sit aia ponēdo vnā formā in cōposito q̄z ponendo plres. patebit q⁹ positio plitatis formarum repugnat aie nobilitati. ¶ Ad cui⁹ euidētiā adūtēdū q⁹ duplex est opatio ut distinguit. 9. me^c. vna est trāsiēs in exteriorē māz ⁊ est pfectio acti. alia ē nō trāsiēs ⁊ est pfectio agētis. Quāto ḡ est opatio min⁹ trāsiēs i exteriorē ſbaz tāto est magis pfectio agētis. Sed si nō posuerim⁹ nisi vnā formā in cōposito tota actualitas corpis ꝑm ſbam erit ex aia nec erit figre in corpe humano aliquā ſbam in actu nisi i illa ſba icludant aie pfectiōes. opationes ḡ exūtes ab aia ⁊ corpe ꝑm hāc potētiā potērūt dici nō eē transeūtes in exteriorē ſbam. qz corp⁹ nō est ſba in actu nisi p aiam: ponēdo ḡ vnā formā corp⁹ nō dic subam in actu ꝑm se. nec dicit ſbam i actu ex aiam. Immo dicit hi⁹ ſbam icludēdo aiam. pp qđ bñ dictum est q⁹ opatio exūs p aiam in corpe pōt dici qdāmō nō trāsiēs in exteriorē ſbam. sed si posuerim⁹ plres formas corp⁹ dicit ſbam i actu cē aiam uel dicet ſbam in actu ꝑter aiam: ḡre opatio exūs ab aia ⁊ corpe quodāmō erat trāsiens i exteriorē mām: ꝑm ℔ ḡ dicem⁹ aiam impfectiorem eē qz opationes q̄s exercet p ꝓpa mēbra corpis erūt trāseūtes in exteriorē ſbam ⁊ nō crūt pfectio ipsi⁹ aie que est rō agēdi: sed magis erūt pfectio corpis ul' perfectio acti. valet aūt ad ℔ roborandū. Quia supⁿ videbatur. vz q⁹ si eēt dare plres formas ⁊ corpus diceret aliquid in actu ꝑter aiaz ⁊ ex duob⁹ in actu nō sint vnū p se sed p accūs aia nō ꝓiūgeret corpa p se ⁊ ut forma: sed magis p accūs ⁊ ubi motor. sed cū loquēdo de eo qđ est p se motor ⁊ nō p se formā opationes a motore imobili sunt trāscūtes in exteriorē ſbam. Et nō sint pfectiones

mouētis.sed mobil' operatiões ab aīa in corp^{9} nō erūt pfectiones aīe repugnat itaq; pfectioni ⁊ nobilitati ip sius aīe ponē in corpe plēs formas. Immo qz si ħ positio bñ itelligī ut supra dicebā ⁊ ꝓm eā nō ut plus fiē motores celox cessante motu supceleſtiū corpox. Luz dicam^{9} eos btificari nō retardabunt ne ferant in illud sūmū celū pp desideriuz qđ hñt admiſtrādi supceleſtia corpa. sic nec aīe nūc btificare recordabunt ne ferātur in h^{9} sūmū celū pp desideriū qđ hērēt admiſtrādi pro pria corpa. frustra eni eēt talis retardatio cū ponendo plēs formas aīa admiſtrās ⁊ mouēs corp^{9} eēt ita p se motor corp^{9} q; nō eēt p se forma. aīa ḡ eēt act^{9} ⁊ ppria foīa corpis p accīs nō p se. Desideriū ḡ adminiſtrādi corp^{9} fundaret in vnione p accīs nō i vnione p se: ⁊ qz qđ est p accīs ꝑ^{t} nō eē nō oporteret aīaz hēre desideri um admiſtrādi corp^{9}. Quare p̄fata positio nō solū re pugnat nobilitati aīe sed ēt repugnat btificatiōi ei^{9} ꝓ ut de ea locuti sūt sci. ¶ Uiso quō ponē plres formas repugnat nobil:tati ⁊ btitudini aīarū ꝓut de ei^{9} btitu dine locuti sūt sci. restat ostēdē quō ħ repugnāt origia li pctō: qō sic declarat. Mā pp originalē culpā incurri m^{9} carētiā originalis iustitie: pp quā carētiā videmus aliā legē in mēbris nr̄is repugnātē legi mētis nr̄e. Im mo ipsa originalis culpa dī lex mēbrox: langor näe ⁊ tyrān^{9} ut declarauim^{9} ī qđā tractatu quē edidim^{9} de originali pctō. q̄cūq; ḡ ꝺicūt huic pugne q̄ est iter legē mēbrox ⁊ legē mētis ꝺicūt originalī culpe. sed cū ħ faciāt ponētes gradus i formis: caueāt quō ħ dicāt qz ħ dicēdo vident tollere originalē noxā quā tollen do vident sūuertē totā scripturā. ħ aūt sic videē est ga ꝓm pħm in 3° de aīa iſūt motores ꝰrij sensus ⁊ rō. sūt eni in nobis duo appetit^{9}: sensitiu^{9} ⁊ itellectiu^{9}. horuz aūt duox appetituū ꝓm eūdē pħm ibidē vn^{9} trahit ali um: sic rota rotā. rota aūt nunq; trahit rotā: nisi qz il le due rote hñt ꝯnexionē ⁊ sunt fūdate in eodē ſtipite vñ aiūt assignās rōnē hi^{9} tractus vult q; iō vn^{9} appeti t^{9} trahat aliū. Quia illi duo appetit^{9} fundant in eadez forma siue i eadē forma siue in eadē ſba. uam si sit vna forma in cōposito ⁊ corp^{9} nō est aliqd in actu nisi per aiam pp vnitatē forme ois appetit^{9} trahit alium ⁊ lex mēbrox que respicit appetitū sensitiuū siue sensualita tē trahit appetitū itellectuī ⁊ dī ꝓrtari legi mētis que respicit itellectū ⁊ fundat in rōne. sed si est dare plura litatē formax tollit ħ tract^{9} remouet ħ pugna ⁊ ꝑ ꝓns nō est ponē originalē noxā. ualet aūt ħ rō ꝓ ponentes plres formas: qz q̄liter cūq; ponat formarū plitas sen per corp^{9} ⁊ aīa dñt aliq; duo in actu: nec est tāta vnitas iter corp^{9} ⁊ aiam pp plitatē actuū ⁊ formarū quanta si poneret vn^{9} act^{9} ⁊ vna forma. Quia si corp^{9} habet suū actū ⁊ suā formā ꝑter aiam itellectiuā. Quia ut sepe se pi^{9} dictū est duob^{9} in actu nō fit uere vnū corp^{9}: nō fa ciet uere vnū cū aīa ⁊ p ꝑns vtutes corpales q̄ sequun tur corp^{9}: ut appetit^{9} sensitiu^{9} nō hēbit vnionē ueram ad vtutes nō orga^{lās} ut appetitū itellectuī qui sequun tur aiam. sed si tota pugna sensualitas ad rōnē ⁊ legez mēbrox ad legē mētis est pp hi^{9} vnionē ⁊ p ꝑns salua re si ꝑter originalē noxā. adūtēdū tū q; ꝳ ois formarū plitas videat ꝓdicere huic pugne ⁊ origiali pugne cul pe potissime. tñ ħ fit si ponat q; aduenīēte aīa itellecti ua uegetatiuū sensitiuū nō cedāt in pōm māe. qz tunc aīa itellectiua. appetit^{9} ḡ sensitiu^{9} sequēs aiam sensitiuā: ⁊ itell's sequēs aiam itellectiuā non radicaret vna eēntia aie nec se traherēt ad inuicē. sicut ḡ passiones ⁊ mot^{9} aie exītes in bruto nō excedūt rōnē exītē in ho mine: eo q; passiones tales sequunt aliā eēntiā ⁊ aliaz formā q̄z sequat rō exīs in hoie eēt alia forma ſbalis: uel alia forma p quā sentirem^{9} ⁊ alia p quā iteiligeremus. Nō cēt assignare rōnalē cām quō passiones sensi tiue excecarēt rōnē excecādo ꝓrſeē legi mētis. ¶ Ma bīto quō ponē plres formas ꝓdicit nobilitati aīaruz ⁊ earū btitudini ꝓm q; de ea locuti sunt sci. Motū ⁊ ostē so ħ ponē ꝓdicit origiali culpe. restat declarare quō ħ ꝓdicat resurrectioni corpox. dicem^{9} q; corpa resurgē tiū hēbūt claritatis dotē: ⁊ ut coīter ponit hi^{9} claritas in corpa btox redūdabit a claritate aie. Mā pp vnionē corpis ad aiam glibet expīt in seipso q; fit redūdā tia aīe in corp^{9} ⁊ eꝰ. ut sigs mēte cogitet uenerea ab ħ q; est in aīa fit redūdātia in corp^{9}. Et corpaī icorpat caro. sed si corp^{9} nō hēret vnionē hāc ad aiam non fie ret redūdātia aīe in corp^{9}. Quare si ponētes plres for mas nihil uolūt dicē repugnās sue pōni pp diūsitatez ⁊ plitatē quā asserūt opz eos negare hi^{9} redūdātiā. sed si nō fit redūdātia aīe in corp^{9} nec eꝰ a claritate que ē aīa btā nō fiet redūdātia claritatis in corpa resurgētiū beatox. repugnat ḡ ħ positio dotī claritatis: ⁊ per cō sequēs repugnat hi^{9} positio resurrectioni corpox bea tox: ꝓut ea locuti sunt.

¶ Lapīm.5. in quo ponunt rōnes ostēsiue arguentes q; non sit ponere plures formas.

o Stenso q; ponē plres formas ꝓdicit corpi christi exīti ſb sacro ⁊ est^{9} cām ⁊ alijs plib^{9} que ꝓm fidē catholicā te nere expedit icōcussa. uolum^{9} impñtiarū rōnes adducē ostēsiuas q; nō sit ponē plres. Uñ qcgd ex sensibus orīt ħ clamare vī. iō sufficiat nūc ad pñs triplici via ostēdē q; nō sit dare gradus in formis. ꝑ^{a} via sumit ex vnita te ꝓdicatōis. 2^{a} ex vnitate diffōnis. ⁊ 3^{a} ex vnitate mo t^{9}. ¶ Prima via sic pz. nā suptora de iferiorib^{9} eēntia liter ꝓdicant ⁊ maxime gīa de spēb^{9}: ⁊ spēs de indiui duis. repim^{9} eni duplicē de alia ꝓdicationē. nā aliq; ꝓ dicant de aliq; qz dñt vnā eēntiā cū illo ⁊ sunt eēntialī ter vnū cū eo. nā nunq; hō eēntialī ꝓdicaret de iferio rib^{9} nisi diceret vnā ⁊ eādē eēntiā cū illis. aliq; vo ꝓdi cant de aliq; nō qz sūt vnū eēntialī cū illo sed sūt i vno uel qz referunt ad vnū. Et sic albū sit musicū nō q; al bedo sit musica: sed qz albedo ⁊ musica sūt in vno ⁊ eo dē. Et iō nō eēntialī sed denoiatiue tm̄ vnū ꝓdicat de alio: cū dicim^{9} albū est musicū: repit ēt talis ꝓdicatio nō solū quātū ad ea que sūt in vno quox vnū ordinat ad aliud vnū denoiat aliō ⁊ ꝓdicat de eo denoiatiue. Dicem^{9} eni opus humanū ita q; humanitates ꝓdicāt de ope nihil tñ humanitatis est in ope: nec est talis pre dicatio pp eē in a^{co} sed eē ꝛ aliqd. ut qz humanū opus ad aliqd ⁊ refert ad hoīem sic effect^{9} ad cām. pp illō eē ad aliqd: ⁊ pp ist̄ud referri sit hi^{9} ꝓdicatio denoiatiua. ois eni ꝓdicatio uel sit pp eē eēntialī vnū: uel pp eē in aliq; uel pp eē ad aliqd. ꝓm pmū modū sumit ꝓdicatio eēntialis. sed q̄ztū ad 1^{m} ⁊ 3^{m} sumit ꝓdicatio denoiati ua. Quare si nō p eādē formam sortes est hō ⁊ aīal. ⁊ si nō est eadē forma gñis ⁊ spēi ⁊ cuiuscūq; suprioris ⁊ in feriōris: nō vificabit ħ ꝓdicatio eo q; vnuz eēntialiter sit hō ⁊ aīal. Quia ꝓm hāc pōnē ħ forma nō est eēntia liter illa. solū ḡ ħ ꝓdicabit de illo. qz ħ forma ⁊ illa sūt in vno ⁊ eodē. nō qz sint eēntialī vnū ⁊ idē. sed cuz ta lis ꝓdicatio nō sit eēntialis sed denoiatiua nō dicet hō est aīal: nec hō est ſba: sed ſbalis. sed cū ꝓ rōnē gīis sit ꝓdicari denoiatiue. opz i quolibet cōposito ponē vnā formā. ¶ 2ª via ad ineſtigādū ħ idem sumit ex vnitate diffōnis. nō sunt vnū que sūt in vno ut dī in. 7. meta. sic eni ꝓm Cōmētatorē oīa eēnt vnū cū oīa sint in vno qz oīa sūt in celo. sed ptes diffōnis ut ibidē tradit sūt vnū: qz dñt vnā nām ⁊ vnū actū. sed cū ponētes plres formas saluare nō possint vnā nām ⁊ vnū actū nō sūt ponēdi gradus ibi in formis. ¶ 3ª via sumit ex vnita te mot^{9}. hāc aūt viā sic declarare possum^{9}. Mā ois mo t^{9} est ad situ ul' ad formā. in reb^{9} aūt iaiatis nāliter nō cōpetit mot^{9} ad situ nisi ad vnā dī iam pōnis tm̄: ⁊ hi^{9} mot^{9} fit uel mediāte leuitate ut in leuib^{9}. uel mediante

grauitate ut in grauib⁹.pp qđ in tali motu grauitas ⁊ leuitas ⁊ cctera accñtia pħica. Et oīs actualitas se tenēt ex pte forme que est rō mouēdi actiue.nō aūt ex pte māe que est rō q̄re res mouent passiue. Jō ut diceba tur hi⁹ corpa sūt cōpōsita nō ex corpe ⁊ forma quare i corpib⁹ iaiatis si ꝓfiderent mot⁹ eis cōpetētes nō sunt ponē plēs formas. Nam si in eis alia est forma gñis ⁊ alia spēi ita ꝙ ignis p aliđ eēt ignis ⁊ corpus. Et alia eēt in eo forma corpeitatis ⁊ igneitatis cōpetēter pos sem⁹ dicē ignē eē cōpōsitū ex corpe ⁊ forma. Jgnis ergo ⁊ alie res iaiate nō pñt dici ꝙ mouent p se:q̄ eēnt diuisiua in talia duo⁊ quo⁊ vnū eēt p se mouēs ut forma:⁊ aliud p se motū ut corp⁹.sed cū solū aialib⁹ ul'solū reb⁹ aiatis cōpetat moueri ex se.sola illa composita ex corpe ⁊ forma.iaiata vo sunt cōpōsita ex mā ⁊ forma.saltē igit in reb⁹ aiatis est ponē vnā formā qđ qui dā ꝓcedūt. ¶ Uiso in reb⁹ iaiatis eē vnā formā uolumus ostēdē ꝙ i reb⁹ aiatis nō sit ponē plēs formas.nā semp gñatio vni⁹ est corruptio alteri⁹:ita ꝙ gño sbe ė corruptio sbe:⁊ gño accñtis ė corruptio accñtis.vna ḡ sba corrupta vna ḡ alia sba gñabit.vna forma sbalis cedēte in pōm māe.vna alia forma sbalis itroduceť in mām. Quare si ex inaiato fiet aiatū.oportebit corrūpi inaiatū ⁊ gīari aiatū.cedet ḡ forma iaiati in pōm māe: ⁊ itroduceť ibi forma aiati.sed eū in re iaiata ut supra ostēdebať nō ꝓtingat eē nisi vnā formā. Quia illa vna forma expulsa solū vna forma ibi itroduceť in re aiata erit solū vna forma.sic ēt si ex vna re aiata gñareť alia res aiata oportebit illā rē aiatā corrūpi. Et formā ei⁹ cedē in pōm māe.igit q̄ nunq̄ vna forma itroduceť ubi illa cedat.ostēsiue ēt ꝓbať ꝙ nō sit in mā nisi vna sbalis forma. Erit aūt ħ manifesti⁹ p exēpla.gñeť autē ex lapide vmis.ꝓstat qđē q̄ in lapide est vna forma cū lapis sit qd iaiatū ⁊ nō moueat ex se ⁊ nō sit cōpositū ex corpe ⁊ foīa.gñato ḡ vme ex lapide erit in materia lapidis forma vmis itroducta. Tūc q̄ro si intro ducta forma vmis cedat forma lapidis in pōm māe.q̄ si sic:habeť itētū q̄ tū nō eēt ibi nisi vna forma solū ⁊ illa cessante alia sit itroducta.oportebit in vme eē vnaz formā sbalē tm̄ q̄re nō solū in reb⁹ iaiatis:sed ēt in reb⁹ aiatis est ponē vnā formā. Q⁊ si aliqs diceret q̄ euz ex lapide gñať vmis aduenīēte forma vmis non cedē formā lapidis eēt ridiculosa positio. Jmpossibilius q̄ dē eēt istō q̄z ex ħ ipossibilia cōsiderare.ꝓseqūret enīz ħ posito q̄ eēt gño absq̄ corruptiōe.rursus sequeret q̄ vnū ⁊ idē eēt lapis ⁊ vmis eēt ḡ idē in duplici spē:⁊ es set sil'iaiatū ⁊ aiatū qđ oīno iconueniēs est ponē. ¶ Ut tm̄ magis seriatim ꝓcedam⁹ dicam⁹ lapidē putrescere ⁊ gīari ide plātā:plāta vo putrescē ⁊ gīari ide vmez: ꝓstat aūt q̄ gñata plāta ex lapide forma lapidis cessit'i pōm māe:q̄ si sic non cesset eēt idē lapis ⁊ plāta.⁊ eēt vnū ⁊ idē in duplici spē:q̄ itell's nō patiť. Jtaq̄ cū in mā lapidis non sit nisi vna foīa:q̄ gñata ide plāta illa forma cessit ⁊ solū vna foīa ē ibi itroducta ut aia uegetatiua:opz in plāta sic gñata eē tm̄m̄ vnam formam. ¶ Ulteri⁹ vo si ex plāta gñeť vmis gñato vme ⁊ i mā plāte itroducto sensitiuo:oportebit uegetatiuū plāte cedē in pōm māe. Que si ħ nō eēt seq̄rent eadē iconueniēcia que pus vz q̄ eēt gño sine corruptiōe ⁊ q̄ vnū ⁊ idē eēt in duplici spe.eēt eni idē plāta ⁊ vmis. Mā uegetatiuum plāte reponit plantā in aliqua specie quare si aduenīēte forma vmis nō cederet forma plāte eēt idem in duplici spe. Erit ḡ ħ ordo q̄ cum ex elemētis gñať mixtū elemētū nō manēt in mixto actu sed vtute non igitur erunt in mixto forme elementorum:sed solū vna forma mixtionis.rursus cū ex mixto gñať uegetatiuū cedit forma mixtionis in pōm māe ⁊ itroducit ibi forma uegetatiui. ¶ Amplⁱ ut maxime pz per tā dicta si ex uegetatiuo gñeť sensitiuū cedit forma uegetatiui ⁊ itroducit forma sensitiui.ulteri⁹ figdez si ex sensitiuo gñeť itellectiuū sensitiuū cedet in pōm materie aduenīēte itellectiuo. Q⁊ si nō eēt oporteret cōcedē pora iconueniēcia.vz q̄ eēt gño absq̄ corruptione ⁊ q̄ idē eēt in duplici spe. Mā ut infra patebit gen⁹ nō ė forma aliq̄ absq̄ forma spēi. Quia ut Themi⁹ ait sup p⁹ de aia.gñis aūt ꝓceptus sine ypostasi sūpt⁹ est ex tenui sing^m silitudinē.sed spēs q̄dā forma ⁊ nā vult eē:generi vo nō rūdet ypostasis ⁊ fundamētū aliud a fūdamēto spēi:q̄ sicut forma spēi nunq̄z est rō agēdi nisi ut est in ħ:ita nunq̄z itroducit forma spēi nisi itroducatur forma ħ. Sicut q̄ forma gñis nunq̄z est rō agēdi nisi specificata ⁊ determinata ad spēz.ita nunq̄z itroducit in mā forma gñis nisi sit determinata ad aliquā spēm. Est ḡ claro clari⁹ q̄ nihil est in gñe nisi sit in aliq̄ eius spe.siue ḡ sint embrio siue aliqd aliud si est in gñe opz q̄ sit in aliq̄ ei⁹ spe:ꝛ forme spēs illa nō semp sit perfecta. Et q̄re si embrio pus erat vīuit vita plāte:⁊ postea vita aialis:⁊ ultimo vita hois.q̄ semp embrio est i aliqua spe ne cogamur dicē idē eē in duab⁹ spēb⁹. Et eē gñationē vni⁹ absq̄ corruptiōe alteri⁹ opz q̄ semp aduenīēte vna forma cedat alia. ⁊ Erit ḡ ħ ordo q̄ vtualiter forme elemēto⁊ sunt in forma mixti.forma autē mixti in uegetatiuo.uegetatiuū in sensitiuo.sensitiuū in itellectiuo.ꝓtinēt aūt ħ se ad inuicē:sic trigonū cōtinet.est aūt tetragon⁹ vna figura actualiter vtualiter tñ ė figure plēs eo q̄ i tetragono vtualiter ꝓtineat trigon⁹.sic ēt in hoie in qlibet aiato ⁊ in qlibet iaiato ⁊ in qlibet mixta actualiter est vna forma vtualiter tñ sūt ibi plēs forme p̄cedētes ⁊ impfecte cōtineanť vtualiter in forma posteriori ⁊ pfecta. Jpz ḡ q̄ tā pp ꝑdicationē eēntialem q̄z ēt pp vnitatē diffōnis q̄z ēt pp vnitatē mot⁹. Quia semp in vno quoq̄ motu gño vni⁹ est corruptio alterius.nec vna forma nunq̄z iducit nisi ⁊ alia expellatur. opz in quolibet cōposito sit ponere vnam formam.

¶ Capm̄.6.in quo ponunt plures ducētes ad ipossibile:q̄ in eodē cōposito nō sit ponere plures.

Impugnata rōne de plitate formarū p rōnes ostēsiuas uolum⁹ eā ipugnare p rōnes ducētes ad ipossibile.sed pus q̄z ħ fiat ostēdem⁹ clari⁹ quō in hoie nō sit ponē plēs formas. Dicerēt eni aliq̄ in oib⁹ alijs ab hoie eē vnā formā tm̄.in homie vo eē plēs formas. Mā in oib⁹ alijs gñabi^b⁹ est solū forma educta de potētia māe:sed in hoie est aia rōnalis que nō est educta: sed ab ex. dicūt ḡ cū ex semie hois fit vt⁹ ifōrmatiua ⁊ ad gñonē hois cōcurrat agēs nāle oz illō agēs aliquā formā iducē.erit itaq̄ in homie duplex sbalis forma. vna iducta p agēs nāle.⁊ p hāc hēt hō q̄ sit corpus nel sit res corpea.alia vo est iducta p agēs supnāle ut aia i tellectiua ⁊ p hāc hēt hō q̄ sit hō. Locedūt ex eo isti q̄ i embrione hois aduenīēte sensitiuo cedit uegetatiuū ⁊ aduenīēte itellectiuo cedit sensitiuū. Jta q̄ nō est gño absq̄ corruptione nec eō. dicit eni q̄ sil'eū itellectiuo que est forma iducta ab agēte sup nām itroduceť q̄daz alia forma nāliter pp qđ ut erāt in oi alio ab homie est vna forma.sed in hoie sūt plēs forme:nō plēs q̄ sit in eo tāta multitudo formarū quāta est spēs ꝑdicamēti. sed sūt in eo solū due forme.vna p quā est corp⁹.⁊ alia p quā est hō. Jō hō cōpositū est ex aia ⁊ corpe. sm autē hāc duplicē formā saluare uolūt sic dicētes oia que dicunť de christo hoie. Sed ħ positio nō est bona nec in se nec in sua radice.radix aūt hⁱ pōnis duplex eē videtur.q̄ vna ut saluem⁹ in christo hoie oia que dicuntur de ipso.alia ut sustineam⁹ hoiem cōpositū eē ex corpore ⁊ forma.posset ⁊ 3ª radix istarū adduci:ut ꝛō ponam⁹ in hoie duas formas ut saluem⁹ gñonē hois factaz eē a duplici agēte. Sz ut pz p hita pondō formā vnaz possum⁹ saluare in christo oia que dicunť de ipso.imo

ponēdo plēs formas talia saluare non possim⁹ ut supꝰ clari⁹ dicebat. Rursus ponendo vnam formā ut ꝓbatur supi⁹ saluare possim⁹ hoiem cē cōpositum ex aia ⁊ corpe. nā ⁊ alia aialia cōposita sūt ex corpe ⁊ aia: lꝫ ſꝫ sic opinātes in eis solūmō sit vna forma. ¶ Amplius pp plitatē agētiū nō opꝫ in hoic ponē plēs formas ut supra dixim⁹. fuit enim hec cō in ꝓma pte hꝰ opis adducta. Jn scḋa vo soluta fuit ut ad ꝓpositu3 ptinebat. radix ḡ hꝰ pōnis nō erat sufficiēs. ¶ Tḋ. ēt in se nō est tolerabilis q ut ad pūs spectat q̄drupliꝫ ſꝫ. pꝰ enim ꝟ posito supiora ꝟ nō p̄dicant cēntialiꝫ de iferioribus. 2° 2ꝝ idē eē in duplici ſpē. 3° corruptio vni⁹ cēt gīo duaꝝ 4° hō eēt due ſbe: q̄rū vna de alia ꝓpe p̄dicari non posset. ¶ Primū sic pꝫ q si hō per aliā formā est hō p aliam corpꝰ loquēdo de corpe qḋ est gen⁹ qꝛ illḋ est corpus qḋ p̄dicat de hoie tūc nō vificabit ista hō ē corpꝰ: ex eo q ille due forme. vꝫ illa p quā hō est corpꝰ ⁊ hō est sentiaⁱ sic vnū sed solū vificabit q illa duo sūt i vno. sed cū ꝟ p̄dicatio sit de noiatiua nō ēntialis nō ēntialiter sed denoiatiue p̄dicabunt gīa de spēb⁹ qꝛ nullus sane mētis assereret. ¶ 2m vo sic ostēdit. nā cū gīi non rūdeat ꝓpostatis nec fundamētū aliud a spē: qꝛ ut dicebat sic nunqꝫ iducit forma spēi nisi sit ꝟ ēt determinata ad aliquā idiuiduat tonc: ita nunqꝫ iducit forma generis nisi sit specificata ⁊ determinata ad aliquā spēm ḡre forma illa p quā hō est corpꝰ reponit hoiem in aliq̄ spē: qꝛ hō nō ē corpꝰ aliqḋ spāle. sic ēt ⁊ forma illa per quā hō est hō reponit hoiem in aliq̄ spē: sed cum ꝟ forma nō sit illa erit hō in duplici spē. ¶ 3m gdē sic declarat. nā in embrione viuēte aia sensitiua non erat nisi vna forma vꝫ aia sensitiua. Nā eē hij cōcedūt in oī alio ab hoie eē solūmō vnā formā. sed cū recedēte sensitiua uel cedēte aia sensitiua in embrione introducat ibi duplex forma. vna p quā hō est hō. ⁊ alia p quā hō est corpus. plane pꝫ q corpꝰ vn⁹ eēt gīatio duoꝝ. sed par icō uenies est dicē eē gīoni sine corruptiōe alteri⁹. ⁊ dicē corruptionē vni⁹ eē gīationē duoꝝ: qꝛ ex quo cuilibet corpoꝝ rndet sua gīatio. sed dam⁹ duplicē gīationes ubi est vna corruptio opꝫ dicē q fit ibi gīo absq; corruptiōe. ¶ 4m gdē sic declarat. ꝓstat aūt q pīlā formā p quā hō est corpꝰ hēt eē q sit ſba. Quia ois forma ſbalis est ſba. rursus ēt pīlā formā p quā hō est hō hēt ēt q sit ſba. erit ḡ hō due spēs q̄rū vna ꝓpe nō p̄dicabitur de alia cū vna forma p quā est vna ſba nō sit alia p quā est alia ſba. tot ḡ sūt icōueniētia ponēdo plēs formas q̄literq̄z ponat hi⁹ plitas. q̄re vi oīno rideuluꝫ huic opioni adhcrē. pꝫ cui ꝓhita q tā in hoicm q̄z etiam ⁊ in alijs ab hoie debem⁹ ponē vnā formā. nerū qꝛ magis visi sūt hāc viā mediā adiuenisse que oia nō posset plitatē formarū itelligē. ⁊ Et vi eis q absq; hac plitate formarū saluare nō possem⁹ que tenet ecclia de christo hoie medico ⁊ mediatore nro dixerūt soluꝫ in hoie eē formarū gradus. ⁊ Agit qꝛ pōnes magnoruꝫ q nō sine rōne aliqd tradiderūt: sūt subtiliⁱ ingrēde ad ꝟ itēdim⁹ insistē ⁊ ingrē quō in hoie nō sit ponē plēs formas. ¶ Sciēdū ḡ q mot⁹ est ōrijs in ōria: ut pꝫ ex pⁿ phisi. ⁊ 12. meta. ⁊ fere ex oib⁹ phīe ptib⁹. antiq etenim plēs ⁊ si nō rōne ducti ab ipsa tñ vitate coacti posuerūt ōrietatē in ꝓncipijs. pp qḋ oportuit eos dicē transmutatiōes ⁊ mot⁹ eē a ōrijs in ōria. ois ḡ ille termin⁹ a q̄ p se icipit mot⁹ siue ꝟ sit p multas formas medias sine ꝑ paucas ōriat illi termino ad quē terminat ille mot⁹ dulce cui nō ōriat albo: qꝛ mot⁹ nadēs ad albū p se nō icipit ad ulti. sed a nigro uel a fusco uel a pallido. Nigrū itaq; fuscū ⁊ pallidū albo ōriant: lꝫ a pallido statim forte dat albū: a fusco aūt nō sic statim. Jterū a nigro p plā media ꝓgat in albū. Jsta aūt maior ⁊ minor mediatio fac maiorē ⁊ minorē ōrietatē: qꝛ plus ōriat nigrū albo q̄z fusco. fuscū plusq̄z pallidū. Ju oibus tū ḥijs est aliq̄ mō ōrietas qꝛ semp mot⁹ tēdēs ad album pōt p se icipe a q̄lībet istoꝝ. sūt enim ista ōria. qꝛ vno ad uenīēte opꝫ ōria cedē. nā aduenīēte forma fusci cedit forma nigri ⁊ aduenīēte forma pallidi cedet forma fusci. rursus aduenīente forma albi cedet forma pallidi. Cum igit oia cr̄ia in spera actiuoꝝ ⁊ passiuoꝝ habeant p se ad inicē trāsmutationē co q̄ sint coꝝ vna mā ut pꝫ ex p⁰ de gīione. oēs formas ſbales ḥūt ad se inuicē ōrietatē aliquā. ⁊ Nulla ḡ ſba nulli ſbe est ōria. Terū est quātū ad mām. sed loquēdo de ſbijs exūtibus i spa actiuoꝝ ſba oi ſbe est ōria q̄tū ad formā. p se enim mot⁹ ad quālibet ſbam pōt ꝛcipe a q̄libet alia ſba lꝫ in aliqḋ⁹ ſbijs ꝟ fiat p pauciora. Jn aliqḋ⁹ vo p plā media. sed ꝟ fac ad maiorē ōrietatē. in oib⁹ tū talib⁹ ut dicebat opꝫ aliquā ōrietatē cē. ⁊ qꝛ oꝫ vnū ōriū cedē ad uenīēte alio: nō aduenīēte vna forma ſbali cedit alia ut cedet forma mixtionis aduenīēte negatiuo ⁊ sic de alijs. reseruabunt tū forme pores in posteriorib⁹ non actu sed vtute. qꝛ qcqd poterat forma hoc forma poste rior ⁊ adhuc ampli⁹. Jtaq; est forma elti in me⁰ infor met mām ꝓmā ut Cōmētator vult. ⁊ cū eleūtū ignis ⁊ qḋcūq; aliud elemētū p eādē formā sit corpꝰ ⁊ ignis Quia ꝟ nō posito ut dicebant eēnt cīa cōposita nō solū ex mā ⁊ forma sed ⁊ ex corpe ⁊ forma ⁊ mouerētur ex se. Qḋ dicē in cītis cē vnā formā ſbalē tm̄. sed cū illa forma cedat aduenīēte forma mixtiōis ⁊ forma mixtionis cedat aduenīēte alia: nunqꝫ poterit esse mā nisi sub vna forma qꝛ semp cū iducet vna expoliabit alia. Qḋ si dicerē q vna trāsbatio uel vna gīo fiat ad duas formas ſbales sic dicūt ponētes plēs formas in homine nō in alijs q uolūt q cū ex embrione fiat hō exultur embrio forma sua ⁊ iduit duplici foīa. vna corpali quā iducit agēs nāle. ⁊ alia spūali sm vꝫ aia intellectiua quā iducit agēs supnāle. pꝫ q positio sciēpꝫ ipedit: qꝛ cū trāsmutatio recipiat spēm ex termino ad quē qꝛ ipole est vnū ⁊ idē eē in duab⁹ spēb⁹. ipole est vna trāsmutationē p se ordinari nisi in vnu terminū ⁊ ad vnā formā accūtale. sicut ḡ vna altcratio p se nō ordiat ui si ad vnā formā accūtalē: sic vna gīo ad vnā formam ſbalē. Quia si in embrione est vna forma: qꝛ sic dicētes in oī alio ab hoie vnā formā asserūt ⁊ embrio exponit illa forma ⁊ iduit sil duplici forma erūt vni⁹ corruptionis due gīones: qḋ nō est intelligibile. Ex vnitate ergo mot⁹ eo q vn⁹ mot⁹ est vna trāsmutatio ordinat p se ad vnā formā: arguē possim⁹ ut in ꝑcedēti capᵒ tā gebat tā in hoie q̄z in alijs ab hoie eē tm̄mō vnam formā. igit tā p rōnē nūc tradit q̄z p rōnes supius adductas nō est ponēdū in aliq̄ plēs formas nec ēt ut pꝫ tenēda est illa via media. q in hoie sint plēs forme in aliis vo ab hoie vna forma. ¶ Jsto q est tm̄mō ponere vnā formā: uolum⁹ tāgē ḋā ipolia sequēcia ponentes formarū plitates. sunt aūt ut pūs spectat hec ipolia quinque quoꝝ tria in supiorib⁹ tāgebant. Nā ꝟ ponendo ut supi⁹ dicebat erit idē in duab⁹ spēb⁹: qꝛ p quālibet formā ſbalē opꝫ rē reponi in aliq̄ spē. Nā cū idē dicit spēs cū forma idē. idē est rē iformari plib⁹ ſbalib⁹ formis: ⁊ eē ſbaliter in plib⁹ spēb⁹. ¶ Amplⁱ⁰ ꝟ posito ꝟ supiora nō p̄dicabunt cēntialiꝫ de iferioribus: cū supius ⁊ iferi⁹ hāc pōm sequēdo nō ēntialiꝫ vnū. ⁊ 3° ut superi⁹ dicebat sic dicēdo nūqꝫ erit gīatio uel corruptio ſbe: qꝛ ut dicebat sic dicēdo nunqꝫ erit gīo uel corruptio ſbe: qꝛ ut dicebat si ignis p aliā formā dit ignis p aliā corpꝰ ⁊ ſba. qꝛ nō semp manet ignis: semp tū manet corpꝰ ⁊ ſba erit gīo ⁊ corruptio ignis aut aquc: lꝫ nō erit gīo ⁊ corruptio corpis ac ſbe. ⁊ Possim⁹ aūt ḥijs ipossibilib⁹ duo ipolia addē: quoꝝ vnū est q forma ſbalis ꝓgeret rei p accūs. qꝛ n sūt plēs forme ſbales in cōposito: opꝫ aliquā illaru ſbarum aduenire rei exūti i actu: ⁊ qꝛ p se fit vnū ex potētia ⁊ actu: act⁹ aūt

nō ꝓiūgit actui p se ſz p accn̄s: forma illa ſbalis q̄ aduenier rei in actu ꝓiūgit ei p accn̄s qđ eſt icōueniens. ¶ Ulteriꝰ ꝫ poſito ut coiter dr gīio erit alteratio: qa ſi forma ſbalis aduenīat rei i actu. tūc gīiatio illa p quā acgrit hiꝰ forma ſbalis hębit ſbm ens in actu. ſed cum trāſmutatio hns ſbm ens in actu nō poſſit eē gīio ſz alteratio: gīio nō erit gīio ſed alteratio qđ eſt oino icōueniēs. Ex ꝫ ēt dat fomētū illi opioni q̄ ſit itell's vnus nūo in oibꝰ. Quia ex quo aia itellectiua nō ꝓiūgatur humano corpi p se nō erit neče eā multiplicari. ſed poterit vna nūo in oibꝰ remanē. Poſſent aūt alia plura incōueniētia adduci: ſed hec breuitatis cā ſufficiant. ¶ Lapl'm. 7. in quo ponunt auctes oſtēdētes q̄ ponere plures formas in cōpoſito oino eſt impoſſibile.

v **Ltimo** poſt oēs rōnes adductas tam oſtēſiuas q̄ ad ipoſ'e tam theologicas q̄ꝫ nāles: uolumus adducē auctes q̄ nō ꝓtigat ponē pl'es formas. ſed ad ꝫ auctes ſcōrū expreſſas hęre nō poſſumꝰ eo q̄ ſacre pagine tractatores ſm ea uolumina que reſpicē potuimꝰ: de hac mā modicū ſūt locuti. Jutm aūt auctes ſcōꝑ hęre poſſumus q̄ nō fit in hoie pl'es aie ſed vna aia. Quia p vnā z eā dē aiam ls nō p vnā z eādē pōni itelligimꝰ viuimus z ſentimꝰ. ſed cū p aiam itellectiuā hō ſit hō. p ſenſitiuaꝫ ſit aial. ſi aia intellectiua z ſenſitiua in hoie eſt vna aia hns pl'es potētias p eādē formā hō erit hō z aial. ſed q̄ rōne p eādē formā hō eſt hō z aial: pari rōne p eadez formā erit aial z corpꝰ z ſba. ſic ḡ catholice oſtendere poſſumus vnā formā. Uerū q̄ auctes phicoꝝ expſſiones ſūt in iſta mā illas adducē ꝓcurabimꝰ qbꝰ intm̄ fidē adhibeamꝰ inq̄ztū rōnales ſūt ita ut fil' auctas z rō ꝓcurāt ad ꝓpoſitū oſtēdēdū. ⁊ Probat enim phs. 7. phi. q̄ nō eſt uera vniuocatio niſi in ſpe ſpālisſima. Et in fine ſcōi poſterioꝝ dr q̄ latēt equocationes in ul'ib'. i. i gñib'. ſi ḡ oſtēdē poterimꝰ q̄ ponēdo plures formas ſit maior vniuocatio i gīe q̄ i ſpe: ridiculū eſt ponē formarū pl'itatē. ⁊ Hoc aūt ſic oſtēdit. ná ſi ignis p altā formā ē ignis z corpꝰ cū ex igne fit aq̄. q̄ non manet ignis: manet tm̄ corpꝰ z ſba eadē corpeitas eadem nūo manebit i aq̄ gñata q̄ erat i igne corrupto q̄ non opz corrūpi prꝰ corrupto poſteriori. Cū ḡ nunq̄z vna z eadē forma ſpecifica poſſit eē in dūſio: q̄ nunq̄z illa eadē igneitas nūo q̄ ē i vno pōt eē i alio ſi eadē corpeitas nūo q̄ ē i vno pōt eē i alio. maior eſt vnitas corpis q̄z ignis z maior ē vnitas forme gñis q̄z forme ſpēi qđ ē icōueniēs. Sic ḡ imaginat pl'is q̄ geu' nō ſit vna forma: ſed gen' i ſpēb'ē idē q̄ ignis: z q̄ ignis ꝫ eiī p eā dē formā ē ignis z corpꝰ z aq̄. p eādē aq̄ z corpꝰ ſic nō ē eadē forma p quā ignis ē ignis z aq̄ ē aq̄: ſic nō eſt eadē forma p quā ignis ē corpꝰ z aq̄ ē corpꝰ. Itaq̄ ga corpus i igne dic formā ignis: corpꝰ i aq̄ dic formā aq̄: corpꝰ ꝫ z ibi nō ē vna forma ſz pl'es forme. ꝫ ḡ phs uoluit cū ait nō eē vniuocatione i gīe. ſ. q̄ gen' nō eēt forma vna ſed forma gñis ē eēntialr forma cuiuſlibet ſpēi. p pter qđ gen' ē tot forme q̄t hēt ſpēs. ¶ Ampli' dr i. 5. meᶜᶜ. q̄ ādruplex ē vnū: vnū nūo: vnū foia: vnū gīe vnū ꝓportiōe. i. analogia. z dr ibidē q̄ ꝫ ſe hnt p ordinē. q̄ aūt nō ſūt vnū ꝓportiōe nō ſūt vnū gīe. que nō ſūt vnū gñe nō ſūt vnū ſpe. q̄ nō ſūt vnū ſpe nō ſūt vnū nūo. z q̄ ꝫ ponētes pl'es formas eadē corpeitas nūo pōt remanē i aq̄ gñata q̄ erat i igne corrupto. erit ḡ ꝫ ꝫ idē corpꝰ nūo nūc ignis nūc aq̄. ſz cū ignis z aq̄ differāt ſpe erit idē nūo qđ nō ē idē ſpe qđ ē oio absurdū. ⁊ Dicamꝰ igit q̄ ignis p eādē formā ē ignis z corpꝰ. z q̄ nō pōt eē q̄ idē corrūpat z non corrūpat corrupto igne corrūpit corpꝰ qđ erat ignis. z cū ex igne gīat aq̄ nō manet idē corpꝰ i aq̄ qđ erat i igne. ¶ Ampli' dr in 4. topicoꝝ. q̄ gen' nō dic ptē ſz dic totū. ná cū realr loquēdo pſ nō ꝑdicet gen' ꝑdicet opz q̄ gen' realr dicat totū. ſed ſi ignis p altā formā ē ignis z corpꝰ corpꝰ non dic totū qđ dicet ignis z p ꝓns non ꝑdicabit de igne. nō ḡ bñ dr ignis ē corpꝰ ſed corpe'. ſic ergo nō ſis manuſ ſed manicat' q̄ man' nō dic totū. ¶ Ampli' dr in ꝑ de gñone. q̄ yle ē maxie gīonis ſbm. ſz yle dic māz pmā: ul' dic aligd oino i pō. Illd ḡ qđ gīoni ſbijcit. ul' illd cui aduenit ſbalis forma ē oino qđ i pō nō ē ponē ſbales pl'es formas. Quia tūc ut ſup̄ dicebat forma ſbalis aduenire poſſet enti i actu. z poſſet eē gīatiōis ſz qđ nō eēt yle nec eēt aligd i pō tm̄. ¶ Amplius dr 7. meᶜᶜ. q̄ ſi ſimꝰ eēt ſpēs naſi dicēdo naſus ē ſimꝰ eſſet ibi nugatio. ē ḡ dicta put ſbm itell'r i accīte: z put genꝰ itell'r i ſpe. Quia nō i appoſito accn̄s dat intelligē ſbm ut dicēdo ſimū dat intelligē naſuz. ſed ſi appōat ibi ſz z dicat naſus tūc accn̄s nō dat intelligē ſbm. Sz in ſpe itell'r genꝰ ut i hoie itell'r aial ſiue apponat ſiue non apponat. Nā dicēdo hō ē aial ibi ē nugatio. q̄ rurſus ibi itell'r aial. Cā aūt hꝰ ē: q̄ ſbm itell'r i accīte pp depēdētiā quā hēt ad ipz. Et q̄ poſito ibi ſbo itell'r illa depēdētia nō ulteriꝰ itell'r ibi nō ſbm. ſō dicēdo naſus simꝰ uel simꝰ naſus ē ibi nugatio z nō ulteriꝰ itell'r ibi naſuſ ſz genꝰ itell'r i ſpe z ſupiꝰ iferiori pp idētitatē quaz hēt ad ipz. q̄ eēntialr idē dicūt ſupiꝰ z iferiꝰ. igit q̄ ſemp manet iſta idētitas ſemp itell'r ſupiꝰ i iferiori: ſiue apponat ſiue nō apponat. Dicēdo ḡ aial hō uel hō aial ē ibi nugatio: q̄ rurſus itell'r. ſed ſi ſupiꝰ z iferiꝰ nō dñt eēntialr vnū z forma gñis z ſpēi nō eēnt eēntialr vna forma: idē eēt tūc iudiciū q̄ztū ad hiꝰ itell'm de ſupiori reſpectu iferioris qđ ē de ſbo reſpectu accīntis. iferius ḡ nō dare itelligē ſupiꝰ pp idētitatē quā hēret ad ipz ſed ſolū depēdētiā. z q̄ appoſito ſuplori determiata eſſet talis depēdētia nō ulteriꝰ itelligeret ſupiꝰ. z p ꝓns nō eēt ibi nugatio. ponēdo itaq̄ pl'es formas in cōpoſito nō facieꝫ nugatiōnē ſiue dicamꝰ aial hō ſiue hō aial: qđ pz eē falſuz z repugnare phitis ſm onibus. ¶ Ad hāc aūt pōm fungēdā fac illd dictū ph'i qđ ſupiꝰ tāgebat. vz q̄ ptes diffōnis nō ſūt vnū q̄ ſūt i vno. ſed ga hnt vnū actū z vnā formā. ꝫ et vult plene Cōmētator q̄ ait ptes diffōnis eē vnū ſm actū: z ipoztare vnū tā actū qđ nō eēt niſi i re cōpoſita z i re diffinita exiſteret vna foia. ꝫ Uuič. ēt i 2ome ſue z manifeſte aſſerit. ubi vult corpalibꝰ vnā formā eē: ſed oia ꝫ ſingulr narrare ualde eēt lōgū: cū fere oēs ptes phie clamēt eē ſolūmō vnā formā. ¶ Dicamꝰ ḡ q̄ i re cōpoſita nō ſūt pl'es forme ſbales ſm rē ſed ſolum ſm modū. itelligit ul'e eniz ponē pl'es formas. ē ul'e pbari nō mō humano nec mō ariſtotelico q̄ ait nr̄am ſciam icipe ex ſenſu. z q̄ uoluit ex ſenſib'itelligibilia aſcēdē. ſed ul'e pbari modo nō hūano ſed platonico q̄ relicto ſenſu ex itelligibilibus uolnit iſenſibilia deſcēdē. Nos ḡ adherentes fidei ortodoxe: z hūano mō uolētes pbari ꝫ ea q̄ tradidimꝰ pbabilr icedētes ſm quē modū itelligētie nobis adeo ꝓceſſe oſtēdimꝰ q̄ nō ꝓtigat ponē pl'es formas. Jn q̄ ſi nē iponim' huic libro quē titulari uolumꝰ ꝑ gradus z pl'itates formarū. Laus ḡ ſit ipſi chriſto dei filio q̄ cuz ſit ars oipotētis z ſapiētis dei plena rōnū oium viuentiū eſt: oium formarū exēplar z padigma. Qui cū pr̄e z ſpū ſcō eſt vn' deꝰ bñdict' in ſcla ſcloꝝ. Amen.

¶ Explicit tractatus de gradibus formarum.

Uenetijs (impſſis dñi Andree Torreſani de Aſula) per Simonem de Luere. 18. aprilis. 1500.

Regiſtrum.

aa bb cc dd ee ff gg hh ii kk ll mm nn oo

oo Quiternus. kk: z ll terni. Leteri q̄terni.

DATE DUE

UNIVERSITY PRODUCTS, INC. #859-5503

BOSTON COLLEGE
3 9031 030 42259 6